Nahcivânî
(Nîmetullah bin Mahmûd Şeyh Elvan)
Tefsiri
(El-Fevâtih-uI-İIâhiyye veI-Mefâtih-uI-Ğaybiyye)

3.Cilt

Terceme: Ali İhsan TÜRCAN

turcanaliihsan@gmail.com
0536 525 07 38

İÇİNDEKİLER

SEBE' SÛRESİ ***1***
SEBE' SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 2
SEBE' SÛRESİNİN HATİMESİ ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 27
FÂTIR SÛRESİ ***29***
FÂTIR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 30
FÂTIR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 51
YÂSÎN SÛRESİ ***52***
YÂSÎN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 53
YÂSÎN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 77
SAAFFÂT SÛRESİ ***79***
SAAFFÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 80
SAAFFÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 115
SAD SÛRESİ ***117***
SAD SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 118
SAD SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 144
ZÜMER SÛRESİ ***145***
ZÜMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 146
ZÜMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 175
MÜ'MİN SÛRESİ ***176***
MÜ'MİN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 177
MÜ'MİN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 207
FUSSILET SÛRESİ ***208***
FUSSILET SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 209
FUSSILET SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 230
ŞÛRAA SÛRESİ ***231***
ŞÛRAA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 232
ŞÛRAA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 253
ZUHRUF SÛRESİ ***254***
ZUHRUF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 255
ZUHRUF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 278
DÜHAN SÛRESİ ***279***
DÜHAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 280
DÜHAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 292
CÂSİYE SÛRESİ ***293***
CÂSİYE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 294
CÂSİYE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 305
AHKAF SÛRESİ ***306***
AHKAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 307
AHKAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 320
MUHAMMED(S.A.V.) SÛRESİ ***321***
MUHAMMED (S.A.V.) SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 322
MUHAMMED (S.A.V.) SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 336
FETİH SÛRESİ ***337***
FETİH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 338
FETİH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 355
HUCURAT SÛRESİ ***356***
HUCURAT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 357
HUCURAT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 366
KAAF SÛRESİ ***367***
KAAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 368
KAAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 381
ZÂRİYÂT SÛRESİ ***382***
ZÂRİYÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 383
ZÂRİYÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 396
TUUR SÛRESİ ***397***
TUUR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 398
TUUR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 409
NECM SÛRESİ ***410***
NECM SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 411
NECM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 424
KAMER SÛRESİ ***425***
KAMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 426
KAMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 437
RAHMAN SÛRESİ ***438***

RAHMAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....439
RAHMAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....453
VAKIA SÛRESİ....454
VAKIA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....455
VAKIA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....470
HADÎD SÛRESİ....471
HADÎD SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....472
HADÎD SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....487
MÜCÂDELE SÛRESİ....488
MÜCÂDELE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....489
MÜCADELE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....500
HAŞR SÛRESİ....501
HAŞR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....502
HAŞR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....513
MÜMTEHINE SÛRESİ....514
MÜMTEHINE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....515
MÜMTEHINE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....522
SAFF SÛRESİ....523
SAFF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....524
SAFF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....531
CÜMÜA SÛRESİ....532
CÜMÜA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....533
CÜMÜA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....538
MÜNAFİKUN SÛRESİ....539
MÜNAFİKUN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....540
MÜNAFİKUN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....544
TEĞABÜN SÛRESİ....545
TEĞABÜN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....546
TEĞABÜN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....553
TALAK SÛRESİ....554
TALAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....555
TALAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....563
TAHRÎM SÛRESİ....564
TAHRÎM SÛRESİNİNİN TEFSÎRİNE GİRİŞ....565
TAHRÎM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....573
MÜLK SÛRESİ....574
MÜLK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....575
MÜLK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....584
KALEM SÛRESİ....585
KALEM SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....586
KALEM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....598
EL HAAKKAH SÛRESİ....599
EL HAAKKAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....600
EL HAAKKAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....610
MEARİC SÛRESİ....611
MEARİC SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....612
MEARİC SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....619
NÛH (A.S.) SÛRESİ....620
NÛH (A.S.) SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....621
NÛH (A.S.) SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....628
CİN SÛRESİ....629
CİN SÛRESİNİ TEFSÎRİNE GİRİŞ....630
CİN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....638
MÜZZEMMİL SÛRESİ....639
MÜZZEMMİL SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....640
MÜZZEMMİL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....650
MÜDDESSİR SÛRESİ....651
MÜDDESSİR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....652
MÜDDESSİR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....665
KIYAMET SÛRESİ....666
KIYAMET SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....667
KIYAMET SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER....676
İNSAN SÛRESİ....678
İNSAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ....679
İNSAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN SÖZLÜ SÖZLER....689
MÜRSELÂT SÛRESİ....690

MÜRSELÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 691
MÜRSELÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 701
NEBE' SÛRESİ 702
NEBE' SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 703
NEBE' SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 711
NÂZİAAT SÛRESİ 712
NÂZİAAT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 713
NÂZİAAT SÛRESİNİN SONUCU VE ELDE EDİLEN NETÎCE 721
ABESE SÛRESİ 722
ABESE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 723
ABESE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 730
TEKVÎR SÛRESİ 731
TEKVÎR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 732
TEKVÎR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 738
İNFİTAR SÛRESİ 739
İNFİTAR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 740
İNFİTAR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 744
TATFÎF SÛRESİ 745
TATFÎF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 746
TATFÎF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 753
İNŞİKAK SÛRESİ 754
İNŞİKAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 755
İNŞİKAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 760
BÜRUUC SÛRESİ 761
BÜRUUC SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 762
BÜRUUC SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 769
TAARIK SÛRESİ 770
TAARIK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 771
TAARIK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 775
A'LÂ SÛRESİ 776
A'LÂ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 777
A'LA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 782
ĞAAŞİYE SÛRESİ 783
ĞAAŞİYE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 784
ĞAAŞİYE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 789
FECR SÛRESİ 790
FECR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 791
FECR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 797
BELED SÛRESİ 798
BELED SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 799
ŞEMS SÛRESİ 805
ŞEMS SÛRESİNİN FATİHASI (TEFSÎRİNE GİRİŞ) 806
ŞEMS SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 809
LEYL SÛRESİ 810
LEYL SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 811
LEYL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 815
DUHAA SÛRESİ 816
DUHAA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 817
DUHAA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 820
İNŞİRAH SÛRESİ 821
İNŞİRAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞİ 822
İNŞİRAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 824
TÎN SÛRESİ 825
TÎN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 826
TÎN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 828
ALAK SÛRESİ 829
ALAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 830
ALAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 834
KADR SÛRESİ 835
KADR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 836
KADR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 838
BEYYİNEH SÛRESİ 839
BEYYİNEH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 840
BEYYİNEH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 843
ZİLZÂL SÛRESİ 844
ZİLZÂL SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 845

ZİLZÂL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 847
AADİYÂT SÛRESİ ***848***
AADİYÂT SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 849
AADİYAT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 852
KAARİAH SÛRESİ ***853***
KAARİAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 854
KAARİAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 856
TEKÂSÜR SÛRESİ ***857***
TEKÂSÜR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 858
TEKÂSÜR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 860
ASR SÛRESİ ***861***
ASR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 862
ASR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN NETÎCE 863
HÜMEZE SÛRESİ ***864***
HÜMEZE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 865
HÜMEZE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 867
FÎL SÛRESİ ***868***
FÎL SÛRESİNİN FATİHASI TEFSÎRİNE GİRİŞ 869
FÎL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 870
KURAYŞ SÛRESİ ***871***
KURAYŞ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 872
KURAYŞ SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN NETÎCE 873
MÂUUN SÛRESİ ***874***
MÂUUN SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 875
MÂUUN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 877
KEVSER SÛRESİ ***878***
KEVSER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 879
KEVSER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 880
KÂFİRUUN SÛRESİ ***881***
KÂFİRUUN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 882
KÂFİRUUN SÛRESİNİN HATİMESİ ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 883
NASR SÛRESİ ***885***
NASR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 886
NASR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 887
LEHEB ***888***
LEHEB SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 889
LEHEB SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 891
İHLÂS SÛRESİ ***892***
İHLÂS SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 893
İHLÂS SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 895
FELAK SÛRESİ ***896***
FELAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 897
FELAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 898
NÂS SÛRESİ ***899***
NÂS SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ 900
NÂS SÛRESİNİN HATİMESİ VEELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER 901

SEBE’ SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke’de inmiştir. Yeryüzünde güçlü ve harpçi ordulara, geniş mal ve imkânlara, bilgi ve sanatlara ermiş, büyük bir kavmin yani; Sebe’ Kavminin Kraliçesi olan Belkıs, Süleyman (a.s.) karşısında acze düşerek ve düşündükçe Allah Azîmüşşan’ın Varlığını, Birliğini ve Süleyman’ın (a.s.) hak Peygamber olduğunu idrak edip Îman ve İslâm’ı kabul ederek O’nunla (a.s.) evlenmiş. Sultanlarıyla beraber İslâm’la şereflenen Bu Toplum maddeten ve manen daha da güçlenmiş. Allah’ın ikram ettiği sınırsız güvene, bol nimetlere, türlü imkânlara ve ulaşımda eşsiz huzur ve kolaylıklara ermişler.Asırlar sonrasında Sebe’ kavmi tekrar azgınlık yapıp Hak Yoldan sapmışlar ve nankörlüklerine devam ederlerken büyük bir bela ile helâk edilmişlerdir. Bu Sûrede Bu Kavmin erdikleri bolluk ve sonrasındaki helâkleri anlatıldığı için Bu Mübarek Sûre Sebe’ Kavmine izafe edilmiş (Bu Kavme aid kılınmış) olarak adlandırılmıştır.

SEBE' SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan ilminin genişliğini özet olarak anlayan, Dünyada-Ahirette gizli-aşikâr, madde-mana; insan aklının ve hayalinin kavrayamayacağı her şeyi ve bütün varlıkları Allah'ı ilmininkuşatıp kapsadığına inanan kimseye; Allah Azıîmüşşan'ın yarattığının ve bunlarla ilgili bildiklerinin bütün tafsilatlarıyla; yaratılmış olanların bilgileri, idrakleri ve hayalleri ile bilinemeyeceği ve kavranamayacak derecede muazzam ve sınırsız olduğu gizli kalmaz.

Allah'ın Yolunda Cihad edip tüm gayret ve kudretiyle tam bir hazırlık yapıp Allah'a yönelerek yolculuk yapan ve böylece bütün gücü ve kudretiyle insan kalbinin genişliğine ulaşarak kâmil insan kalbinin sahibi olan Allah Teâlâ'nın yüce ilminin genişliğini; karakter, kapasite ve iç âleminde; tüm Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarıyla Allah Azıîmüşşan'ın içerisinde bulunduğu kalbinin genişliğini bulup idrak etmesine göre icmâlen (özetli olarak) kavrar ve bu konuda anlayış sahibi olur. İşte bu sebeple kâmil insana; kendisine özetle açılan sırlar ve ikram edilen bilgilerden, (Allah Azıîmüşşan'ın Kendisine özel kıldığı) her şeyi tüm teferruatıyla ve etraflıca bilmenin gizli kalmasından dolayı Allah'a (c.c.) hamd edip övgülerde bulunması farz olmuştur. Bundan dolayı Allah Azıîmüşşan Kendisine; Kendisi hamd etti ve Varlığını övdü ki, nimetlerine şükretme ve ikramlarından doğan hakları ödeme yollarını kullarına öğretsin ve onları bu konuda başarıya erdirsin. Bu eğitim ve öğretime başlama öncesinde; uğur ve bereketlere vesile olması için bütün İsimlerini ve Sıfatlarını Kapsayan En Büyük İsmiyle söze başladı ve şöyle dedi:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Yüce Varlığının mazharları (görünme sahneleri ve aynaları) olan gizli aşikâr tüm varlıklara tecellî eden (Görünen ve daima Kendisini Gösteren) Allah Adıyla... Yarattıklarının tamamına çisentilerini serperek onları yoktan Var etmekle sonsuz rahmet ve umum ikramlarda bulunmakla Rahman'dır. Yarattıkları içerisinden seçkin kullarına; yoktan var olup geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Yüce Huzuru anlayıp idrak etmeleri için hepsini kuşatan yüce ilminden meydan gelen aklı vermekle özel rahmet ve ikram Sahibi Olan Rahıîm'dir.

۞ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۞

1. Ayet: Hamd; üzerine Hak Varlığın şimşeği parlamış olan (böylece yoktan var edilen) tüm varlıkların dillerinden söylenen tüm övgüler, yüceltme ve şükürler sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a mahsustur ve sırf O'na yapılır. Gizli-aşikâr her şeyi ve tüm varlıkları O'nun İsimleri ve Sıfatları açığa koyup yetiştirir ve idare eder. O (öyle bir sonsuz kudret Sahibi) ki, Semâvât ve Arzda olan, her ikisi arasında olup biten, gelip geçen her şey O'nundur. Hepsi ilk olarak O'ndan geldi ve sonunda yine O'na dönecektir. Hulasa yokluğun gizliliğinden var olup görünme sahasına Nûrunun yüz göstermesiyle (ve O'nun dileyip yaratmasıyla)çıkıp gelen tüm Semâvât (yukarımızda bulunan Gök ve ötesindeki tüm Yüce Âlemler), Arz (altımızda bulunan Yeryüzü), bunların aralarında ve içlerinde bulunan büyük-küçük, gizli-açık tüm varlıkların dillerinden dökülen

hamd, övgü ve şükürler Dünyada ve bilhassa Ahirettebütün varlıkların tam bir bilgi ve candan eda etmesiyle daima O'nadır(c.c.). Nasıl olmasın ki… O (c.c.) daima Var olup var etmekte, tüm icraatlarında tam bir sağlamlığa ve sonsuz iktidara Sahip olmakta Tek'tir, eşi, benzeri, yardımcısı ve hiçbir ortağı yoktur. Elbette hamd, övgü ve sonsuz güzelliklerle anlatılıp şükredilme sırf O'na olacaktır. Bütün yarattıklarının hallerinden, hareketlerinden ve neler yapmakta olduklarından Haberdar'dır. (Canlı-cansız, zerre-küre her şey O'nunla var olup varlığını ve gözün kıpırdaması, en küçük damar ve sinirlerin ve hatta tüm hücrelerin her hareketi O'nunla olmakta ve O'nun tarafından yaratılıp idare edilmektedir.)

۞ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ۞

2. Ayet: Çünkü O (c.c.); her şeyi kuşatan, ezel-ebed var olup her şeye yakın olan ilmiyle Yeryüzüne giren, ilkin yoktan var edici olup ihtiyaç olunan her şeyi bol-bol veren Sıfatıyla Yeryüzünün tabiatının karanlıklarına sunduğu haller, nitelikler, karakterler ve varlık kaynakları gibitakdir olunan yerlere giren her şeyi bilir. (Şüphesiz her şey ilmi, dilemesi ve idare etmesiyle Kendi c.c. tarafından yaratılıp tamamen Kendi c.c. kanunları ve kontrolleri altında bulunmaktadır.) Yine Yeryüzünden ve içerisinde bulunan varlıklardan çıkan yüce bilgileri, ulaşılan hakikatleri, yaratılmışın aralarında ve içerilerinde saklı bulunan (buharlar, canlar v.s.) her şeyi bilir. Gökten ve İsimlerinin sahaları olan tüm Yüce Âlemlerden inen ve olgunlaşma ve gelişme kaynakları olarak gelen (yağmuru, rahmeti, maddî ve manevî tüm gıda, ilim, sağlık, huzur ve güven kaynaklarını, ayrıca dertleri, musibetleri ve zarar kaynağı olacak olan) her şeyi bilir. Göğe ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlere yükselip giden yüce anlayış, idrak ve buluşları, Yeryüzüne ve seçkin kulların kalplerine inip gelen açılımlardan kazanılan, sonra da Yüce Huzura yükselen İlâhî idrakleri, (kusursuz salih amel ve icraatları, hoş kelime ve anlamları İlâhî aşk ve arzuları, zikir ve tesbîhleri) maddî ve manevî her şeyi bilir.Hulasa O (c.c.); sonu ve sınırı olmayan geniş rahmeti gereği türlü nimetleri ve sayısız ikramları vermekle bütün varlıkların muhtaç oldukları her şeyi Veren Rahîm'dir. Kullar tam bir ihlâsla tevbe edip Kendisine (c.c.) yöneldiklerinde günah ve kusurlarını yok edip fânî varlık ve benliklerini can gözlerinden silip kaldırarak Kendisine Erdiren Ğafûr'dur.
Allah Azîmüşşan bizleri; Huzurunda kabul makamına erdirsin.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۞

3. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah Teâlâ; tüm indirdiği kitaplarında ve peygamberlerinin (a.s.) dilleriyle, özelliklede Sana indirdiği Kitabında ve Senin dilinden Kıyametin kopacağını haber verdikten sonra asılsız varlıklarıyla Hakkı örtmeğe çalışan ve peygamberleri (a.s.) inkâr eden kâfirler dediler ki, Kıyamet diye bir şey olmayacak ve öyle bir an gelmeyecek. Hal bu ki, Senhep doğru söyledin, verdiğin haberlerde asla yalan çıkmadın. Buna rağmen (Peygamberlik da'vanı

ortaya koyduğundaSeni yalanladıkları gibi) Kıyametin kopacağını haber verdiğinde de Seni yalanlıyorlar ve dalga geçiyorlar, Kıyamet kopmayacak diyorlar. Ey En Kâmil Peygamber! Senin iddia ettiğin elbette olacak. Onlar Seni inkâr etmeğe devam etseler de onları uyarmağa devam et ve de ki, gaybı Bilen Rabbime yemin ederim ki, sizlerin inkâr ederek bilip söylediklerinizin ve Beni iftira ile suçlayıp yalanladıklarınızın aksine Allah tarafından va'd edilen O Kıyamet Saati muhakkak gelecek. O neyiva'd ettiyse muhakkak olacaktır. O'nda unutma, dalgınlık yapma gibi bir kusur olmaz. Çünkü O'ndan ve O'nun her şeyi kuşatan ilminden Semâvâtta ve Arzda zerre ağırlığınca da olsa hiçbir şey asla gizli kalmaz, gaip olmaz. Hatta ondan daha küçük veya daha büyük hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir kitapta bulunmasın. Her şey O'nun ezelî ilmi altında Muazzam Kayıt Defteri Olan Levh-ı Mahfuzda mevcud bulunmaktadır.

۞ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۞

4. Ayet: Bütün bu düzen ve tertib, her şeyi yaratmave her imkânı sunma Allah'ın; Kendi Varlığına ve Birliğine Îman edip gönderdiği Peygamberini tasdik edip onaylayarak tereddüd etmeksizin uyan ve Allah (c.c.) katında kabul gören salih amelleri ve yararlı işleri yapan Mü'minleri en güzel karşılıklarla mükâfaatlandırması, onlara gayet hoş ve pek güzel ikramlarda bulunması içindir. Allah katında kabul ve rızaya eren bu mutlu kullara katından her türlü ikramlar vardır. Fazla bir ikramı olarak onların geçmişte yaptıklarının silinip bağışlanmaları ve bir de Rablerine kavuştuklarında pek değerli rızık ve geçim kaynağa olan Cennet var. Rablerine kavuşmaları; zamandan, mekândan, yan, yön ve arada mesafe olmaktan, nasıllık ve nicelikten münezzeh olarak gerçekleşecektir.

۞ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ ۞

5. Ayet: Yine Ayetlerimizi iptal etmek (boşa çıkarıp geçersiz saymak) için uğraşan kâfir ve zalimleri en ağır cezalarla cezalandırmak içindir. Zira kâfirler; Varlığımızı, Birliğimizi, İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın kusursuzluğunu gösteren Ayetlerimizi geçersiz ve etkisiz kılmak için uğraşmak konusunda; Bizi yorup aciz koyacaklarını ve Bizimle başa çıkacaklarını zannederek inatla kararlılık gösterirler. Öyle ki, Yaratıcılığımızı, Ayetler indirerek vahyimizi taşıyıp halkı irşad etmeleri için peygamberler gönderdiğimiziinkâr ederler. Bize ve gönderdiklerimize Îman eden insanları Îmanlarından vazgeçirmeğe uğraşırlar. (Bazı gayeler ve maksadlarla tutup kahretmediğimiz)Bu sapık uğursuzlar ve rahmetimizden mahrum bırakılan lanetliler için pek büyük ve her iğrenç azaptan ve cezadan daha ağır bir azap var. Çünkü sonsuz kudretimizden ve mükemmel hıkmetimizden doğup gelen, içerisinde mükemmel hidayetve ebedî seadetlerin vesileleri olan Ayetlerimizi üzerinde hiç düşünmeden, ihtiva ettikleri işaretleri, gizli anlamları inceleyip anlamadan iptal edip geçersiz kılmağa uğraştıkları için suçları pek büyüktür. Bu korkunç cehaletleri ve düşüncesizlikleri yüzünden Ayetlerimizi inkâr edip onları ortadan kaldırmağa çalıştılar.

۞ وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۞

6. Ayet: Tarafımızdan kendilerine büyük bir bağış ve ikram olarak ilim ve ma'rifetler, Îman, İslâm ve yüce idrakler verilen gerçek ilim sahipleri görsünler ki, Sana Rabbin tarafından indirilen Kitab Hak ve Gerçektir. O Yüce Kitab elbette Hakkın Kendisidir. İçinde bulunan emirler, yasaklar ve mükemmel öğütlerle adalet Caddesi Olan Allah'ın Yolundan şaşmış olan herkesi; olgunluk ve doğruluk Yolundan ayrılanlardan her türlü intikamı almağa Kadirve sonsuz üstünlüğün, sınırsız övgü ve güzelliklerin Sahibi Olan Allah'ın Yoluna erdirir. Allah Azıîmüşşan öyle hamd, övgü ve Cüzgüzelliklerin Sahibidir ki, insanlar hiç hamd etmese de O'nun Kendisini bilmesi, daima Kendi yüceliklerini ve güzelliklerini zikretmesi yeterlidir.Her türlü hamd ve övgünün, tüm yücelik ve sonsuz güzelliklerin Sahibidir. O'nun icraatları ve kâinatı sürekli olarak yönetip idare etmesi tüm varlık zincirlerini ve her türlü kimlik ve benlikleri ortadan kaldırarak daima Birliğini ve sonsuz güzelliklerin Tek Sahibi olduğunu açığa koyup anlatmaktadır.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۞

7. Ayet: Allah'ın Sevgili Rasûlünden tekrar diriltilip Ahirette Yüce Huzurda toplanarak hesap verileceğini duyduktan sonra kâfirler dalga geçerek ve Allah'ın Rasûlüyle eğlenerek birbirlerine sorup soruşturarak dediler ki, sizlere bir adam gösterelim mi? Bu ifadeleri ile çok iyi tanıdıkları Allah'ın Rasûlü Hz. Muhammed'i (s.a.v.) kasd ediyorlardı. Güya O'nun iddialarının duyulup bilinmedik tuhaf iddialar olduğunu ve böyle bir şey olamayacağını konuşuyorlardı. Muhammed (s.a.v.) sizlere inanılması imkânsız olan şeylerin kesin olarak gerçekleşeceğini söylüyor ve diyor ki, (ölüp çürüdükten ve toprak olarak) tamamen parçalandıktan sonra toz haline gelen bu parçaları rüzgârlar savurup büsbütün dağıttıktan sonra tekrar yeniden diriltilip ölümden önce olduğunuz ve sonradan olan organların (deriler, tırnaklar, saçlar ve açılan yaraların) benzeri dokularla yenilendiği gibi yepyeni bir yaratılış halinde olacaksınız.

۞ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ۞

8. Ayet: Bu Adamın dediklerini duyduktan sonra durumu hakkında neler düşünüyorsunuz? Allah katından vahiy geldiğini ve Peygamber olduğunu iddia ediyor. Hem de bu gibi imkânsız ve olmayacak şeyler söylüyor. Bunun hakkında inancınız nedir? Acaba Allah'a iftira ederek, yalan söyleyip dediklerini Allah'a aid göstererek halkın zayıf akıllılarını kandırmak ve Kendisinin Peygamber olduğuna inandırmak mı istiyor? Yoksa Bunda cin çarpması var, beyni bozuldu da diğer delilerin yaptığı gibi düşünmeden bu gibi saçmalıkları konuşuyor ve aklına gelenleri vahiy mi sanıyor? Hulasa şirk ehli kâfirlerin O'na (s.a.v.) sataşmaları ve eziyetleri artınca Allah Azıîmüşşan karşı durdu ve onlara ağır bir cevap ve şiddetli bir karşılık verdi ve şöyle dedi: O'nun (s.a.v.) sözlerinde ve verdiği haberlerin hiçbirinde asla iftira ve yalan yok. O'na cin çarpması olmadı ve aklında asla bir bozulma meydana gelmedi. Aksine O Yüce Rasûl (s.a.v.) insanların en akıllısı, iftira ve yalandan Münezzeh olan En Olgun İnsan. Dünya ehli insanların tabiatlarında bulunan bozuk görüş ve pis arzuların kirlerindenson derece Arı ve Berîdir. Aksilik ve terslik sadece kâfirlerdedir. Şöyle ki, Ahirete Îman etmeyen kâfirler; Allah'ın

kesin olarak gerçekleşeceğini haber verdiği hakikatlere inanmıyorlar, kitapların ve peygamberlerin söylediklerine sarılıp sahip olmuyorlar. Onlar Dünyada sapıklıklara battıkları ve çıkıp hidayete eremeyecek derecede oradan kurtuluşları olmamakla Ahirette ebedî olan azap içerisinde kalacaklar. Onlar son derece cahil, gerçeklerden habersiz ve derin bir sapıklık içerisinde boğuldukları için bulundukları iğrenç hallerinde inat ederek dedikodularından Münezzeh Olan Yüce Peygambere bu sapıkça konuşmaları yapıyorlar.

۞ أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ۞

9. Ayet: Ahireti inkâr eden ve Peygamberine sataşıp iftiralarda bulunan inkârcılardan intikam almağa Kadir olduğuna dikkat çektikten sonra inkârcıları azarlayıp rezil etmek için sordu ve dedi ki, bu inatçı azgınlar; gözlerini ve görme duyularını yitirdiler de önlerinde ve arkalarına bulunan,kendilerini kuşatan Göğü ve altlarına döşenmiş olan Yeri görmüyorlar mı? Elbette içerisinde bulunup kararla yaşadıkları bu âlemleri görüyorlar. Şunu hiç düşünüp anlamadılar mı ki, ölülerin diriltilmesi; Göklerin ve Yerin yaratılmasından daha kolaydır. Görüp anlarlar ki, bunca muazzam yaratıkları yaratmağa Kadiriz ama kendilerini kahrımızla tutup korkunç bir biçimde intikam alacağımızdan korkmuyorlar. Bilmiyorlar ki, kahır ve gazap makamımızdan dolayı eğer dilersek onları; Kaaruun'u ve benzerlerini Yere batırdığımız gibi Yerin dibine geçiririz. Ya da Gökten üzerlerine parçalar düşürerek onları helâk ederiz. Elbette bu azarlamalı ve ayıplamalı açıklamamızda; kahır ve gazabımızdan korkup Bize yönelen, her işini Bize ısmarlayarak ihlâslı kul olan her bir akıl sahibi için muazzam Ayet, alamet ve öğüt kaynağı var.

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۞

10. Ayet: Bilip anladın ki, her şey Bizim ilk olarak dileyip yaratmamızla var oluyor. Gücümüz ve kuvvetimizle varlık sahasına çıkıp hayatını sürdürüyor. Var oluşu bizden başladığı gibi tekrar Bize dönüp son buluyor.Çünkü her şeyin vücuda gelişi Bizden ve dönüp yok oluşu da yine Bizedir. Dolayısıyla Bizden başka gaye yoktur. (Buna bir misal de Dâvûd Peygamber a.s. ve O'nun hayatıdır.) Muazzam hıkmetimiz ve sonsuz kudretimizle halifelik ve Bizi temsil etme makamına erişen Kulumuz Dâvûd'a (a.s.) katımızdan pek büyük bir bağış, yüce bir üstünlük verdik. Şöyle ki, O'na özel bir lütuf olarak diğer peygamberlere vermediğimiz bir ikramda bulunduk ve O'nu Kendisine Kitap verilen, Kitabımızla Bizim hukûmetimizi kurup icra eden bir Peygamber olmasıyla beraber canlı ve cansız varlıklara; O'na (a.s.) itaat edip uymalarını emrettik ve onlara seslenip dedik ki, ey dağlar! O'nunla beraber tesbîhi tekrarlayın (Dâvûd; "sübhanellah" derken ve sizler de "sübhanellah" deyin. Allah'ı zikretmesinde ve Kitabını okumasında daima O'na a.s. uyun.) O'nu her gittiği yerde izleyin, buyruğundan çıkmayın. Dağlar emrine girdi ve Allah'ı zikredip tesbîh eylemesinde daima O'na (a.s.) uydular. Kuşları da O'nun emrine verdik. Tıpkı akıl sahibi kullar gibi O'nun buyruğuna uydular. İnsanlara emir ve hukümler verdiği gibi diğer yaratıklara da buyruklar verirdi. Emrettiğinde her şey ve herkes O'na

itaat ederdi. O'na bahşettiğimiz ayrıcalıklardan olarak O'na demiri yumuşattık. Ateş ve çekiç olmaksızın bir mum (ve bir hamur) gibi demiri eline alıyor, zorluk ve sıkıntı çekmeden istediği şekli verip istediği eşya için kullanıyordu.

۞ أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

11. Ayet: Sonrasında O'na; geniş zırhlar yap, zırh yapımındaki dokumada sıkıştırmayı iyi yap (İplik haline getirilen demirleri zırh yaparken dokumayı gayet sıkı yap) diye emrettik. Öyle mükemmel dokuma yap ki, ok, kılıç v.s. geçmesi mümkin olmasın. O'na ve Îman edip O'na (a.s.) uyanlara bu Üstün bağış ve ikramı; yani kapsamlı Peygamberliği ve muazzam Devleti verdikten sonra onları eğitip bilgilendirmek için dedik ki, ey Dâvûd Ashabı! Katımda kabul görecek ve Razı olacağım yararlı ve iyi işler yapın. Bilesiniz ki, Ben; her şeyi kuşatan ilmimle tüm yaptıklarınızı görmekteyim. Bütün yaptıklarınızı birbirinden ayırıp düzgün işlerinizi kabul eder, kötü ve bozuk olanları kabul etmem.

۞ وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ

رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ۞

12. Ayet: Bağış ve rahmetimizin makamından gayet şiddetli olan ve her şeyi sarsıp deviren rüzgârı; gayet yumuşak bir itaatle Dâvûd Oğlu Süleyman'ın (a.s.) emrine verdik. O'nun muazzam tahtını üzerinde Süleyman (a.s.) ve askerleri olduğu halde istediği yere alıp götürüyordu. Rüzgârın sabahlık (sabah ile öğle vakti arası) gidişi bir aylık mesafe ve (öğle sonrası akşam vakti öncesine kadar yolculuk yaparak) dönüşü bir aylık mesafe idi. (Bir günde bir yolcunun iki ayda gittiği mesafeye gidebiliyordu.) Bakır madenini eriterek (Devlet işlerinde kullanması için) O'na bakır pınarını sel gibi akıtıyorduk. Yani akıp duran su pınarları (gözeler) gibi bakır akıtıyorduk. Rivayete göre her ay üç gün akıyordu. Dendi ki, bugün insanların elinde bulunan bakırın çoğu Süleyman Peygambere (a.s.) ikram olunan bakırdan kalmadır. Yine Bizden (c.c.) O'na bir yardım olması için cinlerden bir kısmını O'nun emrine verdik. Rabbinin izniyle gözü önünde emri ve idaresi altında çalışıyorlar ve Allah'ın izni ve emriyle O'nun (a.s.) buyruğundan çıkamıyorlardı. İçlerinden kim Süleyman'la ilgili buyruğumuzdan sapar ve çalışmayı terk ederse Dünyada ona çılgın ateşi tattırıyorduk. Çünkü Allah Azîmüşşan; cinlerin göremediği bir meleği görevlendirmişti. Onun ateşten kamçısı vardı. Görevden yan çizene o kamçıyla vurup yakıyordu.

۞ يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ

مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ۞

13. Ayet: Dolayısıyla bu ağır baskı altında çalışıyorlar, Allah'ın hukmünden çıkamıyorlardı. Süleyman (a.s.) onlara istediğini emrediyor, onlarda yapıyorlardı. Çok hoş mihraplar ve mescidler, gayet sağlam kaleler ve korunaklar yapıyorlardı. Mihrab; kelime olarak savaş aleti demektir. (Cinlerin ordunun kullanacağı savaş araç ve gereçlerini de yaptıkları muhakkaktır.) Mescidlerin ön kısmında bulunan ve

imamların namaz kıldırdıkları yere de mihrab denir. Çünkü oraya sığınılır, nefis ve Şeytanla savaş yapılır. Ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şiddetten korunmak istendiğinde sığınaktır (ve kalkandır). Hulasa cinlerin yaptıkları eserlerden birisi olarak da gayet güzel ve değerli bir eser olan Mescid-i Aksaa’dır. Buhtünnasr denen Kral yıkıncaya dek hem Muazzam bir Mescid ve gayet korunaklı ve ma’mur bir sığınaktı. Cinler kahramanlık ve yiğitlik örneği heykeller de yapıyorlardı. Camdan, mermerden, bakırdan vb. madenlerden meleklerin, peygamberlerin, cihad etmekte ve kulluk hizmetlerinde seçkin insanların (a.s.) heykellerini yapıp mukaddes ve değerliyerlere, hatta mescidlere ve ibadet yapılan yerlere yerleştiriyorlardı ki, insanlar görüp gayretlensinler ve resimlerle süslenmiş olan o yerlere girsinler diye.

Süleyman’ın (a.s.) tahtının ön tarafında bulunan alt kısma iki aslan ve üst kısmına da iki şahin heykeli yapmışlardı. Tahta çıkmak istediğinde aslanların ön kolları açılır ve Süleyman (a.s.) basarak tahtın üzerine çıkardı. Tahta oturunca da iki şahin kanatlarını açıp O’na gölgelik yaparlardı.

Resim ve heykelin haramlığı En Son ve En Mükemmel Dîn Olan İslâm’ın yeniliklerindendir. (İslâm resimcilik ve şekilcilik yerine en etkin irşad dalı olan güzel ahlak ve hatıraları yazıp anlatmaktadır.) Cinler büyük havuzlar gibi yemek kapları yapıyorlardı. Yemek konan kapların son derece büyüklüğünden dolayı her bir kabın etrafına bin kişi oturuyordu. Taş ocakları üzerine kurulmuş olan gayet büyük sabit kazanlar da yapıyorlardı. Kazanlar oturtuldukları sağlam taşlar üzerinden inmiyordu. Hatta altlarında örülü olan ocak taşlarına bitişik ve bağlı olduğu da söylenir. İnsanlar merdivenle çıkıp o sabit kazanlardan (büyük kepçelerle) yemek alır ve dağıtırlardı. Hulasa Dâvûd Oğullarına(Dâvûd Peygambere, Oğlu Süleyman’a ve Onlara a.s. Îman edip uyan Mü’minlere)verilen makam, servet ve türlü imkânlardan ibaret nimetler insanlık âleminden kimseye verilmedi. Allah tarafından onlara; uyarı yapılıp şükretmeğe devam etmeleri, daima bu bağış ve ikramların Sahibi Olan Allah’a yönelmeleri için teşvik edildi ve dendi ki, ey Dâvûd Hanedanı (Dâvûd ve Yolunda olanlar)! Allah katında beğeni ve kabul gören işler yapın. Özellikle Allah’a öyle şükredin ki, şükrünüz tüm organlarınızı ve her yanınızı yutsun. Sizden hiç kimse bir an şükürsüz kalmasın. Şunu da bilesiniz ki, O’na (c.c.) şükretmekte ne kadar aşırı giderseniz ve ne kadar şükür konusunda en yüksek mertebeye ulaşırsanız hakkıyla şükretmiş olamazsınız. Çünkü kullarımdan layıkıyla şükreden çok azdır. Zira bir kimse bütün varlığıyla, vücudunun tüm parçalarıyla, kalbi ve kalbinden geçen, aklına gelen her şeyle ve tüm vakitlerinde aralıksız şükretse yine şükür görevini yerine getirmiş olmaz. Çünkü bu tür şükür öyle bir nimettir ki, buna da şükretmek gerekir. Ona şükretse bir şükür daha borçlu olur ve devam eder gider. Yapılan her şükrün sonunda bir nimet olunca sırada gelmekte olan sonraki nimete şükretme imkânı henüz olmamış olur.

❁ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ
كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ❁

14. Ayet: Dâvûd (a.s.) Mûsâ Peygamberin (a.s.) çadırının yerine Mescid-i Aksa’yı kurmağa başladı. Tamamlamadan öldü. Oğlu Süleyman’a (a.s.) tamamlamasını

vasıyet etmişti. Süleyman (a.s.) cinleri çalıştırıyordu. Mescid tamam olmadan Hak Teâlâ tarafından ecelinin tamam olduğu haber verildi. Mübarek Evin tamamlanmasından önce öleceğine çok üzüldü. Mescidi tamamlamaları için öldüğünü cinlere gizlemek istedi. İçerisine çekilip ibadet etmek için berrak camdan bir köşk yapmalarını emretti. İbadet etmek için onun içine girdi. Bazen bir-iki ay, bazen bir-iki sene ibadete çekilmesi âdeti idi. Asasına dayanarak ibadetle meşguldü. Asasına dayalı olarak da öldü. Sonunda ağaç kurdu asasını yedi. Asa özürlenip kırılınca Süleyman (a.s.) yere düştü. Sonra cam yapıyı açtılar ve Süleyman'ın (a.s.) ne zaman öldüğünü öğrenmek istediler. Ağaç kurtçuğunu asanın üzerine koydular, bir gece ve gündüzde ne kadar yediğine baktılar. Yenen kısmı bununla karşılaştırınca bir sene önce öldüğünü anladılar. O an 53 yaşında idi. On üç yaşında hukümdar olmuştu. Hukümdarlığının dört senesi geçtiğinde (ve tamamen iktidar ve hâkimiyyet sahibi olduğunda Babasının vasıyyeti üzere) Mescid yapmağa başladı.

Allah Azıîmüşşan geçen bu tarzı (bu muazzam hayat tarzını) Kitabında özetleyerek haber verdi ve dedi: Biz Süleyman hakkında ölüm kararını verdiğimizde; cinlerin Mescidi tamamlamaları için öldüğünü saklı tutmamızı Bizden istedi. Biz de bunu Mescid tamam oluncaya dek sakladık. Onun öldüğünü; dayandığı asasını yiyen (küçük bir haşere olan) toprak kurtçuğundan başkası göstermedi. (Allah'ın izniyle o kurtçuk dayandığı değneğini yiyordu.) Değneği yiyip değnekte açılan özür büyüyünce değnek kırıldı ve Süleyman (a.s.) yere düştü.O'nun (a.s.) bir sene öncesinde öldüğü halde ölümünün farkında olunmamasından anlaşıldı ki, cinler gaybı bilmiyorlar. İnsanlar anladı ve dediler ki, eğer cinler gaybı bilselerdi Süleyman'ın (a.s.) öldüğünü bilirler ve kendilerini hor ve perişan eden azaptan ibaret işte çalışıp durmazlardı. Zira işleri çok ağır ve yorucu idi ve isteyerek çalışmıyorlardı.

۞ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ۞

15. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Dâvûd'a, Oğlu Süleyman'a (a.s.) ve Onlara Îman edip uyanlara verdiği eşsiz saltanat ve geniş nimetleri, onların da devamlı olarak o yüce nimetleri ikram Eden Rablerine şükreden kullar olduklarını anlattıktan sonra bu haberin ardından Sebe' Kavminin nankörlüğünü, verdiği nimetlere şükretmediklerini ve yaptığı ikramların karşılığını yerine getirmediklerini haber vermek üzere şunları söyledi: Bilesiniz ki, Sebe' Kavminin yurtlarında, yuvalarında ve yaşantılarında; yoktan nimetler var edip ikramlar Yapan Allah'ın rahmetine, Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi olduğuna, nimet ve ikramlarının herkesi ve her şeyi kapsadığına delil olan ve (nankörleri cezalandırdığını da) gösteren belgeler pek büyük bir Ayet; dersler almak için alametlerden ibaret hoş bir nimet var. Bunların yurtları Yemen'de idi. Aslında Sebe' toplumun atasının adıdır. Sebe'nin Babası Yeşcüb, O'nun Babası Ya'rub, O'nun Babası da Kahtan. Sebe' Kavminin yaşadıkları Yurda Me'reb denir ki, Yemen'in Başkenti Sana'ya üç konaklık mesafededir. (Yolcular yaklaşık üç saat öğleden önce, üç saat de öğleden sonra yol yürürler ve günde iki konaklama yaparlardı. Bir günde yaklaşık 30 km. yol

alınırdı.)Yurtlarının sağından ve solundan gayet muazzam ve eşsiz iki bahçe Yurtlarını sarmış ve kuşatmış bulunuyordu. Türlü sanat ve icraatlarımızı, harika îcad ve ikramlarımızı ihtiva eden bu iki bahçeyi onlara ikram ettikten sonra onlara ilham yoluyla şöyle dedik: Ey katımızdan üstün ve farklı ikramlara ererek yaşayan kullarım! Sizleri türlü ikramlarla Yaşatan Rabbinizin rızıklarından yiyin ve bu nimetlerinden dolayı O'na şükredin, ikramlarının hakkını verin. Tüm bu nimetlerle beraber Yurdunuz; suyu, havası ve tüm eziyet verecek nesne ve yaratıklardan uzak gayet hoş bir Yurt olmakla bu iyiliklerin hakkını ödemeğe devam edin. Dahası; sizleri türlü nimetlerle yetiştirip Yaşatan Rabbiniz Ğafûr'dur; (Îman ve İslâm ehli olarak) tüm bu nimetlere şükretmekte ve hakkını ihlâsla ödemenizden sonra yaptığınız taşkınlıkları ve kusurları örter (sizleri arınmış hale getirir).

۞ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ۞

16. Ayet: Allah Azıîmüşşan Sebe' Kavmine; (ataları gibi) şükretmeğe devam etmeleri uyarısında bulundu ama uyanıp anlamadılar. Aksine buyruklara baş kaldırdılar ve şükretmekten tamamen uzaklaşıp nankörlük yapmağa başladılar. Her türlü lütuf ve ikramları verip bağışlar Yapan Deyyan'ı (Dînin ve Ahiret Gününün Sahibi olup her türlü cezaları Veren Allah'ı) inkâr ettiler. Hulasa nimetlerimize şükretmekten vazgeçtiler. Bizde üzerlerine Arim selini göndererek helâk ettik. Arim; kireçlerle, taşları birbirine tutturan taş malzemeleri (çimento gibi maddeler) ile örülmüş taşlardan yapılmış olan seddin (barajın) adıdır. Kraliçe Belkıs; bu seddiiki dağ arasına yapmış, seddin arkasında büyük bir havuz oluşmuştu. Akan yağmur suları derelerden akıp geliyor ve toplanan sel suları burada birikiyordu. Suyuboşaltmak için sedde üst üste üç küvet (muhkem kapaklarla kapalı üç kapı) koymuştu. İhtiyaç anında birinci kapı açılıyor halkın su ihtiyacı karşılanıyor. Su seviyesi aşağı indiğinde ikinci kapı ve sonrasında üçüncü kapı açılarak su ihtiyacı karşılanıyor ve böylece bir yıllık su ihtiyacı bu barajdan sağlanıyor ve su gelecek seneye kadar tükenmiyordu. (Süleyman Peygamberle (a.s.) karşılaşıp Îmanla şereflenen Belkıs ve Kavmi Allah'a şükrederek yaşayan Mü'minler olarak hayatlarını sürdürdüler. Arkalarından gelen nesiller asırlar sonra bozuldular.) Allah Azıîmüşşan bozulan nesilleri; peygamberleri dilinden uyarıp nimetlerine şükretmelerini emretti. Denir ki, Allah Teâlâ onlara peş peşe on üç peygamber gönderdi. Hepsini yalanladılar ve inkârlarına devam ettiler. İnkârlarında azgınlık gösterdiklerinde Allah Azıîmüşşan onlara; iri bir fareyi musallat etti (onlara zarar vermesi için başlarına bela etti). Allah'ın ilhamı ile (ona yön verip yaptırmasıyla) fare seddin altını deldi. (Biriken suyun basıncı ile su orasını genişletip seddi patlattı. Korkunç sel haline gelen barajın suyu o muazzam bağ ve bahçelerini yuttu. Evleri kumlara gömüldü. Tüm bunlar; Allah'ın onlara gazaplanması ve kızmasıyla oldu. Çünkü Allah'ın nimetlerine nankörlük yaptılar. (Îman ve İslâm ile şükreden kullar olmadılar.) Onların şükretmekten yüz çevirmelerinden ve o korkunç seli göndermemizden sonra Ahiretin Cennetlerine (bahçelerine) benzeyen o muazzam iki bahçe karşılığında onlara bir başka iki bahçe bıraktık: Ekşi, kekremsi, koruk ve buruk; tıpkı Cehennemliklerin zakkumu gibi gayet acı yemişleri, meyvesi olmayan, karışık ve sık dalları birbirine girmiş çalıları, biraz yenebilir yabani hurması olan iki

bahçe; yani açlığı gidermeyen, vücudu geliştirmeyen birkaç meyve ağacı olan iki çalılık yaptık. Allah Teâlâ; (nankör kâfirlerin peygamberlerle dalga geçmelerine ceza olarak) o iki muazzam bahçeyi çevirdiği iki çalılığa da bahçe dedi (ki, dalga geçmek neymiş görsünler diye)

❁ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ❁

17. Ayet: Onları cezalandırdığımız bu ceza yani; Cennetlerini ve nimetlerini Cehenneme, lezzet ve zevklarını da acı ve kedere çevirmemiz; ikramlarımızın gereği olan hakları ödememeleri ve nimetlerimize nankörlük yapmaları sebebiyledir. Yani onlar; nasıl şükretmeyi nankörlükle değiştirdilerse Biz de Cennetlerini mahrumiyet ve perişanlıkla değiştirdik. (Cennetler; Îman, İslâm ve Allah'ın nimetlerine şükrün karşılığı idi. Onlar Îman, İslâm ve şükretmeyi bırakıp kâfirlik ve nankörlüğü alınca karşılığını da öylece buldular.) Hiç aldırış etmeden ve önem vermeden peygamberlerimizi (a.s.) ve Bizden alıp onlara getirdikleri tüm hakikatleri yalanlayıp inkâr ettiler. (Biz de onları rezil edip ağır cezalarla cezalandırdık.) Bu gibi cezalarla nankör kâfirlerden başkasını cezalandırmayız. Çünkü o zalimler nimetlerimize şükretmekten yan çizdiler, lütuf ve ikramlarımızın haklarını tanımadılar, Hakkı örtmekte ve Hak yoktur demekte aşırı gittiler ve bâtılı (aslı olmayan boş davayı) savunmakta ısrar ettiler.

❁ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ❁

18. Ayet: Hulasa Sebe' Kavminin yurtları ile; hayır, bereket, rızık bolluğu, ticaret gelirleri gibi nimetlerle bereketli kıldığımız kentler; yani Şam toprakları arasında, yolları üzerine; Sebe' Kavmine yaptığımız mükemmel lütuf ve ikramlarla birbirine bağlı ve biri diğerinden gözüken bitişik kentler koymuştuk ki, onlara kolaylık olsun, sıkıntı ve yorgunluk olmaksızın yolculuklar ve ticaret yapsınlar. Ayrıca gidiş ve dönüşlerinde bu peş peşe dizili kentler arasında takdir etmiştik. (gidiş-geliş mesafelerini, her türlü ihtiyacı ölçü ve bilgi altına almıştık.) Öyle ki, yanlarında azık ve su taşımağa ihtiyaçları olmuyordu. Çünkükonaklar birbirine yakın ve her şey boldu. Bu değerli ikramları onlara verdikten sonra peygamberlerimizin dillerinden (ya da) durumlarını onlara ilham ederek dedik ki, yurtlarınızın bu mükemmel yollarında geceler ve gündüzleri, her zaman ve sürekli olarak tüm ihtiyaçlarınız ve ticaretleriniz için tam bir güven içerisinde bulunarak, sizlere sıkıntı veren bir şey olmaksızın ve düşman tuzağından korunmuş olduğunuz halde gezip dolaşın. (Tabii ki,) nimetlerimize şükredin, nankör kâfirler olmayın.

❁ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ❁

19. Ayet: (Nitekim bugün Allah'ın ikramıyla yollar üzerinde bilgi ve işaret levhalarıyla gidiş ve gelişler belirlenmiş, sırasıyla kurulan dinlenme tesisleri ile yolculuk tam bir kolaylıkla ve güven içerisinde yapılmaktadır. İç savaşlar ve umulmadık felaketlerle kimileri bunu kaybediyorlar. Bu nimetler içerisinde yaşayanlar gaflet etmeyip bilmelidirler ki, her şeyin, her zaman Sahibi Allah

Azıîmüşşan'dır. Nimetlere şükredilmediğinde nimetler ellerden alınmıyorsa; nankörlüğün cezası katlanarak büyüyor demektir. Allah Teâlâ bizleri daima şükreden ve rızasına erenlerden eylesin.)

Hulasa Sebe' Kavminin ulaştıkları bu; rızık ve imkân bollukları, hoş hayat tarzı, yol emniyeti ve yolculuk yapma kolaylığı sebebiyle çevredeki fakirler oraya yönelip vardı ve kalabalık oluşturdular. Fakirlerin yanlarına sokulup kalabalık etmelerinden dolayı bol nimetleri ve kolay hayat tarzını unutup nankörlük yaptılar ve Allah'a şikâyette bulunup dediler ki, ey Rabbimiz! Yolculuklarımızın arasını birbirinden uzak et. Bizler kendi binitlerimizi sarıp sarmalayalım, kendi hazırlıklarımızı yaparak azıklar ve ağır yükler taşıyalım. Bu iş fakirlere ağır ve zor gelmekle aramızdan çıkıp bizden uzaklaşsınlar. Bu yorucu hayat tarzını istemekle kendilerine yazık ettiler. Zira Allah Teâlâ; onların isteklerini kabul etti. Şam'la aralarında bulunan tüm kentleri (ve dinlenme tesislerini) harap etti. Fakirler onlardan ayrılıp gitti. İşleri zorlaştı ve bölünüp parçalanarak çeşitli memleketlere gittiler. Onların varlıklarından, bolluk ve imkânlarından hiçbir şey kalmadı, dağılıp yok oldular. Onların durumlarını tersine çevirdikten sonra kendilerini, toplu bir halde, güven ve bolluk içerisinde hayat sürmelerini; kendilerinden sonraki insanlara konuşup duracakları, hayretler içerisinde ah edip ''Sebe' Kavmine yazıklar olsun, varlık ve kuvvetleri param parça olmuş'' diyerek ah-vah edecekleri efsane ve masal yaptık. Hulasa onları parçalayıp değişik memleketlere gönderdik. Onlardan Gassan Oğulları Şam'a, Enmar Oğulları Medîne'ye, Cezzam Oğulları Tehame'ye ve Ezd Oğulları Umman'a yerleştiler. Dikkatle düşünün iyi bilesiniz ki, bunda yani; durumlarının değiştirilip paramparça edilmelerinde, nimetlere ve ikramlara erdikten sonra kahra ve intikama uğramakta; Levh-ı Mahfuzda yazılı olanlara göre başa gelecek olan zorluk ve sıkıntılara, (özellikle İlâhî buyrukları icra etmekte ve Dîn'in kurallarına bağlı kalmakta) sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın rızasına göre hayat sürmekte sabretmesini ve kendisine bol-bol verilen Allah'ın nimetlerine şükretmesini ve bu nimetlerin hakkını vermeğe devam etmesini iyi bilen her bir kimseye Ayetler, ibretler ve ders alınacak alametler var.

۞ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

20. Ayet: (Mütercimden uyarı: Tefsirlerimize Yahudî hainlerinin çokça safsataları; yani yanıltıcı açıklamaları girmiş, pek çok müfessirimiz o açıklamaları tefsir diye nakletmişler. Tefsir üsûlü ile ilgili eserlerde bu konuya İsrailiyyat denir. Bu konuda aslı olmayan hikâyeler bir hayli yer tutar.O hainlerin anlayış ve anlatışlarındaki en tehlikeli olanları; İlâhî buyrukları çarpıtarak insanlığın inancına zarar veren, ahlak ve kültürünü bozan, Allah'ın Yolundan çıkarıp bid'at ve sapıklıklara sevk eden ve Dünyayı sevdirip Ahireti unutturanhikâye ve anlatımlarıdır. Burada da bir yanılgı görülmektedir. Şöyle ki, Müfessirimiz Sebe' Kavminin; fakirleri dışladıkları için helâk edildiklerini anlayıp açıklamıştır. Hal bu ki, onların helâk edilmelerinin asıl sebebi; Allah Azıîmüşşan'a şükretmeyişleridir. Şükür ise; sadece dil ile ''ya Rabbi şükür'' demek değildir. Aksine şükür; önce Tağuutü yani, Şeytanı ve her türlü şeytanlığı inkâr ederek tüm Îman esaslarıyla beraber Allah'ın Varlığına, Birliğine, bütün Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi olduğuna, sonradan olan her şeyden

ve tüm kötülüklerden Münezzehliğine Îman etmek, Namazı hakkıyla kılmak, Allah'ın verdiği malın, ilmin, imkân ve icraatların Zekâtını vermek,Orucu tutmak, Hacca gitmek ve daima Kelime-i Şehâdeti diliyle ve halleriyle ilan ederek yaşamaktır.
Özetleyecek olursak; Allah Azıîmüşşan'ınbizleri yoktan var ettiğine şükretmemiz; Îman etmekle, akıl ve idrakler verdiğine şükretmemiz, İslâm sayısız nimetleriyle bizleri yaşattığına şükretmemiz; ölünceye dek her an Adını anarak buyruklarında bulunmak ve bütün yaratılmışa karşı yararlı olmak suretiyle her nimetin karşılığını vererek bütün hakları gözetip gereğini yapmamızdır. Allah Teâlâ; Îman etmeyen, nankörlükte ısrar eden, halkı ezen ve düzeni bozan kimseleri Yeryüzünde barındırmaz.)
Hak Teâlâ yemin ederek şöyle dedi: Rabbiniz Allah'a (c.c.) yemin olsun ki, insanlara ilk yaratıldıkları andan beri düşman olmakta kararlı ve devamlı olan İblîs (büyük Şeytan); kâfirlikte ve nankörlükte ısrar ederek ebedî zarara batan inkârcılar hakkında zannını ve tahminini doğru çıkardı ve dediğinde haklı çıktı. O vakit insanlığın Babası Âdem için şöyle demişti mealen: O'nun çocuklarına egemen olup peşime takacağım ancak pek az bir topluluk hariç. (İsraSûresi 62. Ayet, A'rafSûresi 18. Ayete ve NisâSûresi 119. Ayete de bakınız.) O müstesna toplum (Şeytanın hariç tuttuğu değerli insanlar); Allah'ın Varlığına ve Birliğine kesin bilgi ve tam bir şuurla Îman edip Allah'ı peygamberlerini tasdik etmek suretiyle; lanetlenerek kovulan Şeytanın düşmanlığını ve kendileriyle sürekli uğraşıp yanıltmağa çalışacağını unutmayacaklar, ondan ayrılarak kandırmasından ve kötülüklerinden selamette kalacaklar.

۞ وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
حَفِيظٌ ۞

21. Ayet: Şu duruma hayretle bakın ki, üzerlerinde Şeytanın kendisine uymağa mecbur edecek bir zorlayıcılığı ve egemenliği olmadığı halde insanların çoğu Onun peşine takıldılar, Ona aldanıp buyruklarını kabul ettiler. Hatta Bizim tarafımızdan da Ona uyun diyebir baskı olmadı. Hulasa Biz sadece Şeytanın kandırmağa çalışmasına izin verip bununla insanları imtihan ettik. Bunu da sırf Ahirete Îman eden (ve İslâm'ın gereği olarak tüm buyruklarımıza sarılıp icra eden) gerçek Mü'minleri; Ahiret hakkında şüphe içerisinde bulunan (ve Şeytana uyan) hainden seçmek için yaptık.
İşte bu seçim ve Îmanlıyı, Îmansızdan ayırım için o cahil ve azgın hainlerin; Allah'ın lanetlediği Şeytana uymalarına izin verdik. Çünkü ey peygamberlerin En Kâmili! Seni tam bir hidayet, dürüstlük ve kusursuz bir irşad üzere Yetiştiren Rabbin; dileyip takdir ederek yarattığı tüm varlıkların tamamını, kullarının içlerinde saklı ve gizli olan her şeyi ve bütün olacakları tamamen bilir ve koruyup gözetir. Mü'minin Îmanı, kâfirin kâfirliği, şüphecinin şüphesi ve samîmî olan kulun ihlâsı asla O'ndan saklanamaz ve hiçbir şey O'na gizli kalamaz.

۞ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ ۞

22. Ayet: Anlatılan Sebe' Kavminin azgınları gibi, Allah'ın nimetlerine nankörlük yapmakta ısrar eden Mekke Kavminin müşrikleri; Allah'tan (c.c.) başka ilâhların olduğu inancında olup onların kendilerine şefaat edeceklerini (sahip çıkıp destek vereceklerini) söylemeleri ve Allah Azıîmüşşan'a ibadet olunduğu gibi onlara kulluk etmeleri sonrasında Allah Teâlâ şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp susturman için de ki, ey yaratılış gayelerinden sapmış olan müşrikler! Kendilerinin ilâhlar olduğunu zannedip taptığınız tanrılarınıza dua edip yakarışta bulunun da sizlerin önemli ihtiyaçlarınızdan istediklerinizi versinler, sizlere yararlar sağlayıp zararları sizlerden uzaklaştırsınlar. Nitekim gerçekten İlâh (c.c.) ve Rab (c.c.) olmanın işi ve icraatı budur. (Hak ve Tek İlâh Olan Allah Teâlâ böyle yapar, kullarını duyar ve muhtaç oldukları her şeyi verir.) Onlar Semâvât ve Arzda zerre ağırlığınca bir şeye güç yetiremeyen ve asla hiçbir şeye sahip olamayan zavallılar olduğu halde sizler nasıl olur da önemli ihtiyaçlarınız için onlara kulluk yaparsınız? (Bilesiniz ki, canlı-cansız, büyük-küçük, iyi-kötü hiçbir kimsenin hiçbir şeyi yok, ancak Allah ile var. Her şey Allah Azıîmüşşan'dan, O'nunla ve O'na dönmeğe mahkûm ve mecburdur. Hiçbir şey bağımsız değil, sırf O'na bağlıdır ve O'nun izniyledir ve daima O'nun tasarrufunda ve idaresindedir.)Onlar Göklerde ve Yerde kendi başlarına bir şeye sahip olmadıkları gibi her iki âlemde Var ve Bir Olan, her şeyin Tek İlâhı ve Yaratıcısı olup tüm ihtiyaçları Karşılayan Allah katında azıcık bir ortaklıkları da yok. Dolayısıyla ilâh olmakta asla kabiliyetleri ve küçücük bir payları olamaz. Aksine Allah Azıîmüşşan'ın yarattıklarından birer yaratıklardır ve hatta en aşağı varlıklardır. Şüphesiz ki, rezil ve perişan (ve hatta en şerefli olan) herhangi bir yaratığın Yaratanına ortak ve yardımcı olması mümkin olamaz. Çünkü bu dediklerinizden veya başkalarından O Yüce ve Tek
İlâha yardımcı yok, İlâh olup kâinatın Rabbi ve Yöneticisi olmasında destekçisi yok ve asla olamaz. Zira Allah Teâlâ Varlığında, var edip yönetmesinde Tek ve Bağımsızdır.

۞ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۞

23. Ayet: Hulasa onların Allah katında şefaat etme yetkileri de yok. Bu zalimlere azap geldiğinde Allah'ın azabından onları kurtaramazlar. Çünkü kendisine şefaat edilmesine izin verdiği hariç kullarından hiçbir kimseye şefaat fayda vermez. Bizim Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz başta olmak üzere Allah'ın ilminde şeref ve olgunlukla vasıflı ve nitelikli olan Allah (c.c.) dostları; Îmanlı kullardan hayatları boyunca (kulluk yaparken cahillik yapıp yanılarak) günahlara dalan ısyankârlara Allah'ın izniyle şefaat edecekler. (Onlara sahip çıkıp destekleyerek kurtuluşlarına sebep olacaklar. Bilesiniz ki, kim Dünyada Allah'ın Peygamberine, a.s. Kitabına, Dînine sahip çıkar ve Allah için yaratılmışa faydalı olmağa çalışırsa o Îmanlı kimse

günahkâr da olsa Ahirette Allah'ın izniyle ona sahip çıkılacak.) Şefaat etmeğe yetkili kılınanlar ve kendilerine şefaat edilecek olanlar; şefaat etme gerçekleşip şefaate izin verildiğinde Allah'ın Celâl (kahır ve hışım) Sıfatının çarpmasından korkarak muhakkak bekleyecekler. Şefaat edeceklerin (Allah'ın selâmı ve rızası onlara olsun) ve şefaat olunacakların kalplerinden korku kaldırıldığında birbirlerine şöyle diyecekler: Rabbiniz ne dedi? Sizlerin bizlere şefaat etmesini kabul mü etti yoksa red mi etti? Şefaat edecek olan Allah dostları diyecekler ki, katında hoşnud olunan hak sözü söyledi. O söz ve buyruk da; bizim sizlere şefaat edebileceğimizi kabul etmesidir. Katından bağış ve ikramı olarak sizlerden azabını kaldırdı. Kulları Allah Azıîmüşşan'dan elbette korkarlar ve Yüce Huzurunda O'nun heybetinden ve şiddetinden dehşete düşerler. Çünkü O (c.c.) Alî'dir; sırf Kendisi sonsuz yücelik ve üstünlük Şanına Sahip olandır. Kebîr'dir; O'nun Kendisi pek Büyüktür, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları bakımından sonsuz büyüklüğün Sahibidir. Büyüklük ve büyüklenmek sırf O'nun Niteliğidir. Bir başkasının buna bürünmeğe kalkışması mümkin olmaz, asla kabul edilmez.

۞ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

24. Ayet: Onlara sert konuşup azarlayarak susturman için yine de ki, sizleri; sebepler ve etkiler âlemi olan Göklerden, müsebbepler (sebeplerden etkilenme) âlemi olan Yerden rızıklar verip Besleyen kimdir? Elbette bu soru karşılığında şaşırıp kalacaklar. Şaşırıp kalmaları ardından de ki, Allah... Çünkü onlar inad ettikleri veya azarlanıp susturulmaktan korkup
Cüzduraklayarak sussalar da belli olan ve içlerinde saklı tuttukları cevap budur. Allah'tan başka rızık veren yok, bundan başka da cevap olamaz. Onların şaşırıp tükenmelerinden sonra onlara uyumluluk ve yumuşaklık göstererek de ki, Biz İnananlar ve siz müşrikler; elbette birimiz Allah'a giden hidayet, istikamet ve Doğru Yol üzerinde veya açık bir sapıklık içerisindedir.Sapıklık ise aslı olmayan bâtıla ve sonunda da zarara gider. (Netîce kesinlikle ortaya çıkacak.) Biz sizlerin sonunu bekliyoruz, sizler de Bizlerin sonunu bekleyin.

۞ قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞

25. Ayet: Yine onları susturup aciz koymak için suçu kendinize, iş ve icraatı onlara dayandırarak tam bir yumuşaklık ve anlayış göstererekde ki, Bizim yaptığımız suç ve günahlardan sizler sorgulanmayacaksınız, sizlerin yaptıkları iş ve icraatlardan bizler sorgulanmayacağız. Bilakis (aksine) her birimiz kendi yaptığıyla tutuklanıp sorgulanacak. Sizin yapıp yüklendikleriniz size, bizim yaptıklarımız da Bizedir.

۞ قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yine onlara aynı yumuşaklıkla de ki, sizlerin, Bizlerin ve tüm varlıkların Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan; Bizim ve sizin aralarını toplayıp hepimizi bir araya getirecek, toplanıp O'na vararak Huzuruna çıkarılacağız. Sonra adaletinden asla ayrılmaksızın hak ve gerçek hukûm ve kararını vermekle her şeyi aramızda açıp kusursuz adaletiyle kavgamızı bitirecek. O zaman Hak ehli ve haklı çıkacak olan kullar Cennete, bâtıl ve inkârdan yana olanlar

Cehenneme sevk edilecekler. Elbette Allah Teâlâ; hak ve gerçek yargılamayı yapacak (O'nun hukmüneve verdiği kararlara asla itiraz olunmayacak.) Çünkü O (c.c.); zor ve karışık işlerin tamamını çözmekte, bütün kapalı meseleleri ve anlaşılmaz kararları ortaya koymakta Fettâh'tır; muazzam açmalar, açıklık getirmeler, engelleri kaldırıp yollar bulmakta sonsuz ilim ve kudret Sahibidir. Alîm'dir; bütün işlerin ve tüm bilinenlerin esasına ve her şeyin gizli sırlarına O'nun katında erişilir. Hissedilen, duyulan ve anlaşılacak olan hiçbir şeyde O'na karışıklık, çözümsüzlük ve kargaşa olmaz.(Allah Azıîmüşşan'a göre her şey açık, görünür, bilinir ve kolaydır.

۞ قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

27. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların susturulup aciz bırakıldığını gösteren doyurucu ve gayet mükemmel sözler söylemenden sonra de ki, ey şirk koşmakta aşırı giden inkârcılar! Kendi kendinize iddiada bulunarak Allah'a ortaklar gördüğünüz ve kendilerinize zulmederek taptığınız düzmece tanrılarınızı Bana gösterin ve niteliklerinin en özel olanını anlatarak deyin ki, şu nitelikleri sebebiyle Cüz ilâh olmağa hakları var. Ben de haklarında düşünüp anlayayım ve onların ilâh olmağa ortak oldukları Bana göre görünüp kesinleşsin. (Ey zalimler! Allah'tan başka ilâh olduğuna dair en küçük bir belge getiremezsiniz. Çünkü yok. Kendisinden başka ilâh olmayan Allah Azıîmüşşan; eş, ortak, benzer ve sonradan olan her şeyden Münezzehtir.)

Allah Teâlâ; şirk ehli kâfirleri azarlayıp iddialarını reddederek şöyle buyurdu: ey zalim ve azgın müşrikler! Allah'ın ortakları olduğu iddianızı ebediyyen terk edin ve bu gibi tartışmalardan uzak durun. Ezel-Ebed Var, Bir ve Samed Olan (Varlığı Bağımsız olup hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her şeyi yarattığı gibi Yaşatan ve daima Kendisine muhtaç olunan) Allah'ın eşi, benzeri, ortağı ve yardımcısı yok. Tüm iddialarınızın aksine Allah (c.c.) Azîz ve Hakîm'dir; sonsuz ızzet ve üstünlüğün, sınırsız ilim, hıkmet ve hâkimiyetinSahibidir. Gerçek Güneş Olan Yüce Varlığının karşısında; İsimlerinden ve Sıfatlarından yansıyan, gölgeler ve karanlıklar konumunda olan bütün varlıklar mecalsizdirler ve yok olup gitmeğe mahkûmdurlar. Hiçbir varlığın O'nun ortağı olmak, O'nun idare ve Yönetiminde yetki sahibi olup tasarrufta bulunmak gibi bir iddiası olamaz. Zalimlerin dedikodularından pek Münezzeh ve çok Yücedir.

۞ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

28. Ayet: Ey En Kâmil Peygamber! Biz yaratılmışın arasından Seni seçip ancak ve ancak insanların tamamına Peygamber olarak gönderdik. Onları bütün günahlardan uzaklaştıracaksın, kurtuluşa ererek dosdoğru olacakları hayat Tarzından (Allah'a kulluk Yolundan) alıkoyacak her şeyden, özellikle canlarının arzuladığı yanlışlıklardan çekeceksin. Onları hak Yola erdirdikten sonra Cennetlerdeki yüce mertebelere ermekle ve Rableri Olan Rahman'a kavuşmakla müjdeleyecek, Cehennemin türlü azap çukurlarına, türlü perişanlık ve mahrumluklara düşmeğe götüren şirk, zulümve günahlardan kaçınıp korunmaları için uyaracaksın. Fakat insanların çoğu; unutmak ve nankörlük yapmak karakterlerine yerleştiği için,

peygamberlerin gönderiliş ve halkın eğitilerek Doğru Yola erdiriliş gayesini (bu sebeple Senin kıymetini ve nasıl bir Kurtarıcı olduğunu) bilmezler. Bunun için Sana kafa tutuyorlar, Seni yalanlayıp Kitabını ve Bizden kendilerine getirdiğin her hakikati tam bir inatla inkâr ediyorlar.

۞ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

29. Ayet: Ahiretin varlığını, Kıyametin kopup ölülerinkabirlerinden çıkarak hesap vermeleri için Yüce Huzurda toplanacaklarını haber verdiğinde aşırı inad ve inkârlarından dolayı inkârlarında ısrar edip dalga geçerek diyorlar ki, olacağını haber verdiğin bu va’din ne zaman? Ey Peygamber ve O’na (s.a.v.) inanan Mü’minler! Eğer iddianızda doğru iseniz onun vaktini söyleyip belirleyin.

۞ قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ۞

30. Ayet: Ey En Sevgili Rasûl! Onlara de ki, ey öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenler! Sizler için muazzam bir Günün gerçekleşeceği ve O Günün vaktinin geleceği var. O Günün vakti sizlere ansızın gelecek. Öyle ki, onun gelişi belirlenmiş olan vaktinden ertelenip bir saat geri bırakılmasını veya öne alınmasını istemeye imkânınız olmayacak. Hulasa Kıyametin kopması ecelin gelmesi gibidir. Ecel geldiğinden (çekilen acılardan dolayı v.s.) bir an öne alınmasını veya (her hangi bir işi yapmak ve tamamlamak için) bir an geri kalmasını istemek mümkinolmaz. Bundan dolayı denmiştir ki, ölüm; küçük kıyamet. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz şöyle söyledi: “Kim öldüyse kıyameti kopmuştur.”

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Müşrikler Sana son derece öfkeli olduklarından, ağır buyrukları içinde bulundurması, Kıyameti haber vermesi ve Kıyamet Gününde pek büyük musibeti ve korkunç belaları sebebiyle Kitabın Kur’an’ı şiddetle inkâr ettiklerinden daima Hakkı örtmeğe ve Onun gerektirdiği buyruklardan uzak kalmağa çalışan o kâfirler şöyle dediler: Muhammed (s.a.v.) tarafından uydurulan, içerisinde ağır uyarılar, Kıyamet hadiseleri ve ölüp yok olanların aynen tekrar dirileceği haberleri bulunanBu Kur’an’a kesinlikle inanmayacağız. Bu gibi haberleri ve Kıyametin kopacağını içinde bulunduran önceki kitaplara da inanmadık ve inanmayacağız. İnkârcı müşrikler; Yahudî ve Hıristiyan bilginlerinden faydalanarak önceki kitapları araştırıp soruşturmuşlar, onlardaHz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin yüce alametlerini ve üstün niteliklerini görmüşler, Kıyametin kopacağını ve Ahirette olacakları görüp duyunca rahatsız olmuşlardı. Bu sebeple Allah’ın tüm kitaplarını inkâr ettiler, insanları kitaplara ve peygamberlere Îman etmekten vazgeçirmeğe uğraştılar. Özellikle de Kur’an’a ve Son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimize Îman ve tasdikten saptırmağa uğraştılar. Ey göz sahibi olup görebilen! Zalimlerin tutuklanıp Rableri Olan Allah Huzurunda Pek Büyük Mahkemeye çıkarılıp hesap vermeleri için durduruldukları vakti bir görsen; şüphesiz çok korkunç işler ve manzaralar görürdün. Konuşup

sataşmak için birbirlerine dönüp dururlar. Birbirlerine lanet okuyarak ayıplamalarda bulunurlar. Halkın tabanı ve ikinci sınıf gibi perişanlıklarla adlandırılan ve başkalarına uyarak baskı altında tutulup ezilenler; başkanlık ve zenginlik sebebiyle üstünlük elde edip ululanan idareci ve öncülerine şöyle diyecekler: Sizler olmasaydınız ve sizlere uymasaydık Allah’ın Varlığına ve Birliğine Îman edenler, kitaplarını, peygamberlerini, kitapların ve peygamberlerin söylediklerinin tamamını kesinlikle tasdik edenler olurduk.

❁ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَى بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ❁

32. Ayet: Peşlerine düşüp gittikleri, zenginlik ve efendilikleri ile büyüklük taslayan yöneticileri; ayak takımı gördükleri ezilenlere şöyle derler: Sizleri Allah’ın Doğru Yolundan biz mi saptırdık? Yani; peygamberler (a.s.); Doğru Yolda olmayı, tüm Mucize ve belgeleri içerisinde bulunduran İlâhî kitaplarla gelip sizleri Îmana davet ettiklerinden sonra sizleri kandırıp yoldan çıkarma gibi bir şey yapmaksızın sırf kendimizi saptırdık ve Haktan uzaklaştık. İddianızın aksine o vakit kendiniz peşimize takılıp bizlere uyarak Îman ve İslâm’ı terk ettiniz ve günah işleyip büyük suç sahipleri oldunuz. Bizim tarafımızdan sizleri tereddüde düşürme ve saptırma olmadı.

❁ وَقَالَ الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا

وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❁

33. Ayet: Yönetilenler; yöneticilere dediler ki, bizleri kandırıp Haktan saptırmanız sırf dilleriniz ve diğer organlarınızla olmadı, aksine gündüz ve gece tuzakları ve faaliyetleri (devam etmekteydi.) Yani bizleri saptırmak ve aldatarak kendileriniz gibi inkârcılar yapmak için devamlı gece-gündüz planlar kuruyor ve çalışmalar yapıyordunuz. Çünkü sizler aramızda servet ve zenginlik sahibi (resmî veya gayr-i resmî) yöneticilerimizdiniz. Kalplerimiz sonunda sizin üzerinde bulunduğunuz hayat tarzına kayıyordu. Zira Allah’ı (c.c.), peygamberlerini (a.s.) ve kitaplarını inkâr edip kâfirler olmamızı ve bir takım varlıkları Allah’a denk tutmamızı ve O’na (c.c.) ortak koşarak onlara kulluk yapmamızı bizlere baskı kurup emrediyordunuz. Hulasa tüm kâfirler Dünyada yaptıkları zulüm ve kâfirlikleri sebebiyle başlarına gelen azabı gördüklerinde içlerinden gizlice pişmanlık duydular. Aşırı acı ve üzüntüleri yüzlerinden okunmasına rağmen ayıplanıp azarlanmak korkusuyla gizlemeğe çalışıyorlardı. Onlara azap etmeğe karar verdikten sonra; Dünyadayken başkaldırıp taşkınlık ve zulüm yapmalarını temsil etsin diye Allah’ın Birliğini tanımayıp O’na (c.c.) karşı denkler ve ortaklar ortaya koyan kâfirlerin boyunlarına kızgın demirden bukağıları ve tasmaları takarız.
Çünkü Dünyadayken Allah’ın koyduğu hukümleri ve çizdiği sınırları tanımadılar ve gereğini yapmadılar. Bir de Allah dostlarına kafa tuttular. Bu suretle rezil edilen idareci ve ayaktakımı tüm kâfirlere; (Cehennemlerdeki farklı çukurlara sevk etmeden önce) azarlayıp hakaret ederek şöyle deriz: Yüce Huzurdan lanetlenerek kovulan bu zalimler; sadece yaptıkları karşılığında azap görecekler. Allah’ın adaleti gereği herkes bulunduğu tabakaya göre cezasını çekecek. (Allah Azıîmüşşan’ın

Sonsuz Varlığını inkârın cezası sonsuz ve azabı da ebedîdir. Bütün kâfirlerin azabı ebedî olacak, ancak kâfirlerin; kâfirlikteki şiddetine ve zararlarının fazlalığına göre azabın şiddeti ve fazlalığı farklı olacak, Dünyada kâfirler farklı olduğu gibi Ahiretteki azapları da farklı olacak.)

۞ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۞

34. Ayet: Kâfir ve zalimleri elbette yaptıkları zulüm ve kâfirliğin uğursuzluğu ve iğrençliği sebebiyle tutup cezalandıracağız, çünkü helâk edilen kentlerden herhangi birine bir peygamber göndermiş olmayalım ki, o kentin bolluk ve lüks hayat içerisinde yaşayan yöneticileri gönderdiğimiz peygambere şöyle demiş olmasınlar: Kesinlikle bizler; sizlerin uğrunda gönderildiğiniz Da'vayı (Îman ve İslâm'ı) tanımayan kâfirleriz. Yani ne zaman bir kente bir peygamber göndersek orada bolluk içerisinde yaşayan efendiler; mal ve makamlarına dayanıp güvenerek peygamberlerimizi, hukümleri halk arasında icra olunsun diye te'sis etmek istediğimiz Dînimizi, onları destekleyen kitap ve Mucizelerimizi inkâr ettiler. Daima dediler ki, sizlere ve getirdiğiniz hurafelere (asılsız söz ve iddialara) inanmıyoruz.

۞ وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ۞

35. Ayet: Ellerinde bulunan mal ve makamlara şımarıp övünerek şöyle dediler: (Eğer) iddia ettiğiniz (peygamberlik üstün bir mertebe ise) bu peygamberliğe bizler sizden çok daha uygun ve yakışır durumdayız. Bizler mal (ve imkân), evlad (veçalışanlar) bakımından pek çok ve gayet fazlayız. Mal ve imkânlarımızla istediğimiz her şeyi elde ediyor ve her netîceye ulaşıyoruz. Çocuklar ve çalışanlarımızla da hoşa gitmeyen her bela ve kötülüğü kendimizden uzaklaştırıyoruz. Dolayısıyla anlattığımızı duyduğun gibi bu değerler sebebiyle Dünyada azap ve işkence görmeyiz. Sizin iddia ettiğiniz gibi Ahiret olsa dahi Orada da azap görmeyiz. Çünkü burada bizlere bunları ikram Eden Allah (c.c.) Ahirette de bizlere değer verip ikramlarda bulunur.

۞ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

36. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Şirk ehli inkârcılar övünüp ellerindeki Dünya malı, geçici kırıntıları ve sahip oldukları imkânlar sebebiyle üstünlük taslamada aşırı gitmelerinden sonra onlara de ki, bilesiniz ki, her türlü nimetleri vermeğe ve korkunç intikamlar almağa Kadir Olan Rabbim kullarından dilediği kimselere Dünyalık rızkı imtihan için çokça verip yayarve döşer. Dilediğinden de tutar, alırve rızkı daraltır. Rızkı az verdiği kulun hesabını ve sorumluluğunu da azaltır. Fakat insanların çoğu dalgınlık ve unutma karakteri taşıdıkları için bolluk ve darlıktaki hıkmeti ve gayeyi bilmezler. Tıpkı bu cahillerin yaptığı gibi rızkın varlığında sevinip şımarırlar, yokluğunda da üzülüp streslenirler. Bilip anlamazlar ki, (çoğu zaman) bol rızkın varlığı uzun sıkıntıları ve acı azabı doğurur. Rızkın azlığı ve hatta yokluğu (çoğu akıl sahipleri için) türlü değerleri, büyük sevap ve yüce mertebeleri kazandırır.

۞ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَى إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ۞

37. Ayet: Allah Azıîmüşşan; malları ve çocuklarıyla şımarıp övünenleri azarlayıp şiddetle kınayarak şöyle buyurdu: Ey malların ve çocukların sevgi ve uğraşısına batan ve bunlar sebebiyle Ahiret lezzetlerinden mahrum kalanlar! Sizlerin mallarınız (ve tüm varlıklarınız), çocuklarınız (ve tüm çalışanlarınız); sizleri Bizim yanımızda yakınlığa ulaştıracak güzel sebepler ve yüce haller değildir. Malın ve çocukların çokluğu, bolluk ve imkânlar; sizlerin iyileşmesinde, işlerinizin gelişmesinde, vicdan ve hissiyatlarınızın kusursuz hale gelmesinde bir fayda sağlamaz ancak kim İman etti, Allah’ın Varlığını, Birliğini, peygamberlerini ve kitaplarını tam bir bilgi ve şuurla kim tasdik etti ve böyle bir İmanla beraber salih iş yaptı, Allah katında kabul gören icraatlarda bulunup O’na (c.c.) yaklaştıracak davranışlarda bulundu; kimseyi incitmeden Allah için sadakalar verdi, hep Allah Teâlâ’yı razı etmek için çalıştı, çocuklarına Allah’ın Varlığını, Birliğini ve İslâm’ın inanç ve ibadet kurallarını öğretti ve faydalı dersler verdi ise işte bu gibi değerli ve mutlu kişilerin Dünyada rızıkları geniş ve bol olduğu gibi Dünyadaki çalışma ve işlerinin karşılığı; Ahirette kat-kat verilecek. O kadar ki, bire on kat ve Allah’ın dilediği katlarla karşılıklar verilecek. (Malları ve çocukları sebebiyle Allah’ın yakınlığına ve rızasına eren bu mutlu kişiler) Cennetlikler için hazırlanıp döşenmiş olan odalarda tam bir güven ve huzur içerisinde yaşayacaklar, asla bir sıkıntı ve istenmedik bir durumla karşılaşmayacaklar.

۞ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۞

38. Ayet: Allah Azıîmüşşan’ı tanımayıp O’na şirk koşan, peygamberlerini yalanlayıp kitaplarını inkâr eden, Varlığımızı, İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın mükemmelliğini ve İslâm’ın Dînî ve Dünyevî tüm hayat kurallarını gösteren Ayetlerimizi yaralamağa ve kötülemeğe çalışan, güya huküm ve sınırlarımızı kulluk sözü aldığımız kullar arasında te’sis edip uygulamakta bizleri aciz koymağa çalışan o zalimler ise; korkunç azap içerisinde ebedî olarak hazır bulundurulacaklar. O azaptan saklanacak bir yer, değişiklik imkânı bulamayacaklar ve dönüp bir tarafa gidemeyecekler.

۞ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۞

39. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mallarına, yok olup gidecek olan varlık ve kalabalıklarına dayanıp güvenerek övünüp üstünlük taslayan, Allah’ın adalet ve dürüstlük Caddesi Olan İslâm’dan sapan zalim inkârcılara şöyle de: bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde olan her şeyi Bilen, kullarına yaraşanları vermesinde, ilim ve icraatlarında hıkmet ve sağlamlık Sahibi Olan Rabbim; kullarından dilediği kimseye maddî rızıkları bazen dileyip bol-bol verir. Bazen de dilemesi ve hıkmeti gereği dilediği kul için rızkı dürer ve daraltır. Bunları Kendisine

has kılmış, nedenini kimse bilemez. Gayb âleminde ve yüce ilminde saklıdır. Ey kendilerine bol nimetler ve geniş imkânlar verilenler! Bu anlatılanları duyduktan sonra bilesiniz ki, sizleri üzerinde halife ve vekil kıldığı ve fakîr kullarına infak edip harcamanızı emrettiği rızıklardan her ne şey verirseniz O sonsuz rahmet ve ikram Sahibi Rabbiniz derhal verdiğiniz rızıklar yerine hıkmetine uygun tarzda karşılığını binlerce katıyla koyar. İsraf ve cimrilikten kaçınarak sizlerden Dünyada hayır ve sadakalar meydana gelirse (hem Dünyada ve hem de Ahirette hesapsız karşılıklar görürsünüz.) Kullarının seçkinlerine; yaptıkları iyilikler için elbette maddî karşılıklar da verir. Zira O (c.c.); maddî ve manevî rızıkları vermekte rızık verenlerin En Hayırlısıdır. Fukaraya Allah için verme ihlâsı ve samîmiyyeti gösteren seçkin kullarınapek yüce rızıklar verir. Böylece onları insan olmanın gereği olan hayvanî arzulardan kurtarır. (Onlara ilimler, hıkmetler, İlâhî aşk ve yüce başarılar gibi manevî rızıklar vererek yüceltir.)

۞ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ۞

40. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a değil de meleklere ibadet eden, önemli işlerinde onlara dönüp fayda uman ve onlara tapılma hakkı vererek şefaatçilerimiz diye adlandıran kimselere anlat: O Gün Mahşerde ibadet eden ve ibadet olunan varlıkların tamamını Allah toplayacak. Sonra herkesin huzurunda o putperestleri azarlayıp rezil etmek için meleklere şöyle diyecek: Şu reziller Bana ibadet olunduğu gibi hatta daha da şanınıza saygılı davranıp özellikler vererek sizlere mi ibadet ediyorlardı ey meleklerim? Bunların size tapmalarından hoşnud olarak ibadet etmelerini siz mi istediniz? Yoksa kendiliklerinden mi size taptılar?

۞ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۞

41. Ayet: Melekler Allah'ın kahrıyla tutup cezalandırmasından korkarak, O'ndan utanıp yalvararak dediler ki, ey Mevlâ'mız, Yüce Efendimiz! Seni tesbîh ederiz, Sana yakışmayan durum ve niteliklerden tenzih eder, pek Yüce ve Uzak biliriz. Onlar değil; Bizim Velî'miz, Efendimiz ve Dostumuz Sensin. Her şeyi görüp Bilensin. Bizleri ve bizden meydana gelen her şeyi yönetmektesin. Bizden neler meydana geldi ise bizlerden iyi biliyorsun. Onlarla aramızda hiçbir yakınlık yok. En gizli bir sır dahi Sana gizli kalmaz. Bu gibi saygısızlıklara razı olmamıza asla imkân olmaz. Bu büyük suça rıza göstermemiz hiç mümkin olmaz. Yine Sen o müşriklerin tanrı edinip taptıkları kadın suretindeki putları çok iyi biliyorsun. Bu cehalet çöllerinde kaybolup kahrolan azgınlar; (melekler ve Allah'ın kızları diye) o putlara tapıyorlar. Sen Şânı pek Yüce Olan Hak İlâh ve tüm varlıkların Tek Rabbisin. Bu zalimler iddialarının aksine cinlere; yani şeytanlara tapıyorlardı. Cinlerin şeytanları bunlara meleklerin suretinde gözüküyorlar; ilâh olduklarını iddia ederek bunları kendilerine bağlıyorlar ve tapmalarını emrediyorlar, bunların sapıklık yapıp taptıklarına da sevinip razı oluyorlardı. İnsanların çoğunluğu olan müşrikler bunları kendilerinin ve tüm varlıkların Tek Rabbi Olan Allah'a denk tutarak inanıyorlar, bunların vesvese verip kandırmalarına aldanarak dönüp bunlara tapıyorlardı.

۞ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۞

42. Ayet: Hulasa Bugün (Kıyamet Günü) bütün sırlar (sıkı imtihan ve sorgulama sonrasında) açığa konur, kulların içindesaklı olan her şey açığa çıkar. İlâhî Birliğin yetki ve idaresi açığa çıkarak Allah'tan gayri her şey tamamen ortadan kalkar. Bütün idare ve yetkiler Allah'a kalır. Aslında önceden de öyleydi. (Dünya işlerinde O'nun izin vermediği hiçbir şey olacak değildi.) Ey gölge ve yansımadan ibaret varlıklar olup İlâhî Varlık Güneşinin Kendisini gösterdiğinde yok olanlar! Bugün şunuöğrendiniz: Sizlerden hiçbir kimse diğeri için fayda veya zarara muktedir değil. Kimse, kimseye fayda ve zarar veremez, incitemez ve ikramda bulunamaz. Yaratılmışın elinden tasarruf tamamen alındıktan, gerçek veya geçici hiçbir isteyip yapma yetkileri kalmadıktan sonra; Dünyada kullarımızın durumlarını düzeltmek ve hallerini iyileştirmek için tesis ettiğimiz hüküm ve kuralların gereği olan çizgilerden çıkarak buyruk tanımayan zalimlere Bu Ahiret Gününde şöyle deriz: Ey azgınlık ve taşkınlık denizlerinde boğulan (Hakka ve Hak ehline karşı öfkelenerek buyruk tanımayan) zalimler! Dünyada peygamberlerin ve kitapların sizlere söyleyip haber verdiklerinde yalan söylüyorsunuz diyerek inkâr ettiğiniz Cehennem Ateşinin korkunç azabını tadınız. (İnkâr ettiğiniz ateşte inanarak yanınız.)

۞ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

43. Ayet: Kıyamet Gününde biz o zalimlere her ağır sözüelbette söyleyeceğiz, çünkü onlar; Allah'a, Allah'ın kitaplarına ve peygamberlerine karşı gayet zalim azgınlar olduklarından kendilerine; maksad ve gayelerini gayet açıkça anlatan, Dünya ve Ahiret için hallerini ve seviyelerini düzeltip iyileştirmeyi gösteren Ayetlerimiz okunduğunda Allah'ın Peygamberine karşı hiddetlenerek şöyle dediler: Kendisinin Allah tarafından Gönderilen bir Peygamber olduğunu iddia eden Bu kimseKendi görüş ve bildiğinden şaşmayan önemsiz bir adamdır. Kendi kendine yepyeni bir iş çıkarıpbir iddia ortaya koydu. Bu gibi kargaşa ve kandırmalarla babalarınızın taptığı putlardan (ve devam edip gelen hayat tarzınızdan) sizleri saptırmak ve vazgeçirmek istiyor. Bu ifadeleriyle tabii ki, Allah'ın Sevgili Rasûlünü (s.a.v.) kasd ediyorlardı. Kur'an-ı Hakîm hakkında da şunları söylediler: Bu sadece Muhammed'in uydurup ortaya koyduğu bir iftiradır O (Kur'an) Allah'ın sözüdür diyerek yalan söylüyor. Bunları söyleyerek halkın zayıf akıllılarını kandırıyor. Hulasa kâfirler; Hak kendilerine açıkça geldiğinde inkârlarında ısrar edip Onu asılsız ve bâtıl davalarıyla örtmeğe çalışarak dediler ki, Muhammed'in (a.s.) Kur'an diye adlandırdığı bu Kitab büyük bir sihirden başka bir şey değildir.

۞ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ۞

44. Ayet: Allah Azîmüşşan; müşrik kâfirlerin son derece cahil ve ahmak olduklarını göstermek için şöyle dedi: Biz o zalimlere; içerisinde şirki okuyup ders yapacakları bir kitab indirmedik. İndirdiğimiz tüm kitaplar Tevhıîdi anlattı ve Tevhıîdin Yoluna nasıl gidileceğini öğretti. Ey peygamberlerin En Kâmili! Biz onlara Senden önce; Tevhıîd’den halkı vazgeçirmek için uyarılarda bulunup Tevhıîde zıt olan şirke davet eden ve şirk koşmalarını emreden bir peygamber göndermedik.

۞ وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۞

45. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini (s.a.v.) teselli etmek ve üzüntüsünü gidermek, O’na (s.a.v.) muhalif olan müşrikleri de kahrıyla tutupazab edeceğini tehdid etmek için şöyle dedi: Ey En Mükemmel Peygamber! Bu müşriklerin Seni yalanlayıp Kitabını inkâr ettikleri gibi bunlardan önceki ümmetler de peygamberlerini yalanladılar ve inen kitapları inkâr ettiler. Seni inkâr eden bu azgınlar; o ümmetlere verdiğimin onda birine ulaşamadılar. Onlara verdiğim servet, Dünyalıklar ve uzun ömürler; bunlarınkinin on katından fazla idi. Hulasa o zalimler peygamberlerimi yalanlayıp inkâr ettiler. Son derece kuvvetli ve varlıklı olmalarına rağmen onları tutup helâk ettik. Benim onları inkârım; peygamberlerime karşı çıkarak, kitaplarımı inkâr edip hafife alarak inkârda bulunmalarına karşılık görülmedik ceza ile cezalandırışım ve yurtlarıyla beraber yerin dibine geçirip helâk etmemden ibaret olan intikamım nasıl oldu? (Bu zavallı inkârcılar ah bilebilselerdi.) Bu inkârcıları da tutup köklerini kazıyacağız. Hem de daha şiddetli bir tarzda…

۞ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَى وَفُرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۞

46. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları susturup aciz koymamızdan ve yeterince tehdidde bulunmamızdan sonra de ki, Ben sizlere sadece bir değerli vaaz ve nasihatte bulunacağım. O vaazım şudur: Sırf Allah için kalkın O’nu Tevhıîd edin (ve O’na daima kulluk yapın).Sonradan olma varlıklardan ve tüm kusurlardan Münezzeh olduğuna Îman edip Birliğini ilan edin. Sizleri O’na yaklaştıracak iyi işlere ve katında kabul edilecek kusursuz kulluk görevlerinize devam edin. O’na şirk koşma ve birçok varlıkları ortak görme kir ve bulaşıklarından uzak kalarak O’na ihlâslı ve samîmiyyetli kullar olun. Kendini beğenme, görsünler ve duysunlar diye ibadet etme ahmaklığı kirinden, hile ve aldatma gibi ahlaksızlıklardan korunun. Allah’ın Rasûlüne (s.a.v.) ikişer-ikişer ve teker-teker gelerek eğitim ve irşad dersleri alın. Yani ayrı-ayrı gelin ve kalabalık yapmayın. Akıllar ve sözler karışmasın, gürültü olmasın. Böylece O’nun Şânı ve kıymeti, Hak ve hakikate dair kanıtı ve üstünlüğünün alameti sizce iyi anlaşılsın. Yine hep birden değil de ayrı-ayrı ve peş peşe varmanız tarzında (her şeyi iyi kavrayın) bir tereddüde düşmeniz sonrasında akıl ve fikirlerinizi çalıştırıp iyi düşünün. Peygamberden (s.a.v.) ne gördünüz? Tartışma ve haksızlık yapmaksızın insaf ve dürüstlükle hadiseleri araştırıp inceleyin ki, sizlere; Arkadaşınız Olan (ve daima sizinle bulunan)

Peygamberiniz Muhammed'de (s.a.v.) asla hiçbir delilik, bir çarpılmışlık ve akıl bozukluğu olmadığı anlaşılsın. Bilesiniz ki, O'nun hakkında Mekke müşriklerinin dediği gibi O'na Allah'tan Ayet gelmeden, kanıt inmeden sırf cin çarptığı ve aklı bozulduğu için peygamberlik iddiasında bulunmuyor. (Hz. Muhammed Allah'ın görevlendirmesi ve O'nu Ayetleriyle desteklemesiyle Peygamber oldu ve bunu ortaya kodu.) O'na yakışıksız sözler söyleyen Mekke müşriklerini Allah Azıîmüşşan perişan etti. (Eğer O Sevgili Rasûl Allah tarafından gönderilmiş olmasaydı ve basit çıkarlar için yanlış iddialarda bulunsaydı elbette rezil olurdu.) Nitekim zamanımızda bazı şeyhler; hiçbir dayanakları olmaksızın sırf çıkar için halkı kandırmak maksadıyla şeyhlik taslıyorlar, asılsız ve bozuk laflar söylüyorlar. Sadece şeyh desinler diye süslü sözler söylemeğe çalışıyorlar. Bunlar Şeytanın nitelikleridir. Sonra da şeyh olduklarına dair keramet ve kanıtlarla desteklenmeyince iyice rezil oluyorlar. Allah onları bu hallerden kurtarıp güzelliklere (ve Muhammedî ahlaka) erdirsin. (Elbette akıl sahibi olan biri böyle şeyhliklere kalkışmaz.) Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimiz (Allah tarafından görevlendirilmeseydi) asla basit çıkarlar ve bayağı şöhretler için böyle bir şeye kalkışmaz, rezil olmak ve iğrenç hallere düşmek istemezdi. Çünkü O (s.a.v.) pek üstün akıl ve kusursuz ilim Sahibi idi. O'nun (s.a.v.) Şânı ve Durumu zalimlerin dedikodularından pek yüce ve çok münezzehtir.

Ayete şöyle bir mana da verilebilir: Peygamber'in (s.a.v.) meclisinde O'nun şânına yakışır tarzda oturduktan ve insafla (hiçbir şeyi bulunduğu hak ölçüden saptırmaksızın) O'nunla (s.a.v.) konuştuktan sonra düşünüp inceleyin hiç O'na (s.a.v.) cin çarpması ve akıl bozukluğu gibi bir kusur bulaşmış mı? Yoksa Yüce Âlemden (Allah c.c. tarafından) bir emir O'nu Bu Yüce göreve yönlendirip erişilmez hıkmetleri, İlâhî hukümleri ve ibret alınacak sayısız öğüt ve misalleri anlatıp açığakoymasına sebep mi olmuş? (Elbette Yüce Âlemden gelen İlâhî görev, erişilmez mertebe ve yetkilere sahip etmiştir.) O'na (s.a.v.) verilenler öyle hıkmetler, hukümler ve dersler ki, idrakin zirvesine ulaşmış olan edebiyatçıların seçkinleri tartışmaya ve bir benzerini getirmeğe çağrıldıklarında aciz kalmışlardır. Hulasa cehalet ve azgınlığa batmış olan inkârcıların dediklerinin aksine O Sevgili Rasûl Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından Gönderilen ve pek çetin bir azabın öncesinde uyarılarda bulunan En Büyük Uyarıcıdır. Kulların asileri ve günahkârlarının türlü cezalarla cezalandırılıp azap olunmaları için hazırlanan Kıyamet Öncesinde o korkunç azaptan kurtuluşları için insanlığı uyarmaktadır.

۞ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۞

47. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin İlâhî hukümleri ve peygamberlik görevini ücret almak için yaptığını söyleyip bunlarla Seni suçlamalarda bulunuyorlar ve hatta sırf ücret için bunları yapıyor diyorlarsa onlara şöyle de: Ben sizlerden hiçbir ücret ve karşılık istemedim ve istemeyeceğim. Bu yaptığım uyarı ve eğitimler tarafımdan sizlere bağıştır. Benim bu zor görevi yerine getirmekte ücretim ve tüm ihtiyaçlarımın karşılanması sırf Allah Azıîmüşşan'adır. Beni O (c.c.) Hak olarak, doğruluk üzerinde ve dosdoğru bir ahlak üzere gönderdi. Tüm durum ve davranışlarımı bilip gözetmektedir. Benim durumuma ve mertebeme yaraşan ve

yakışanları tam bir hıkmet, sağlamlık ve kusursuzlukla vermeğe devam etmektedir. Kesinlikle bütün kullarının tüm durum ve hareketlerini bilir. Çünkü O (c.c.) yarattığı her şeye Şahid ve daima Hazır (onlara kendilerinden yakın) olarak onları bilir ve görür. Bir an onlardan uzak değil ve hiçbir şey O'na asla saklı ve gizli değil.

۞ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۞

48. Ayet: Ey En Olgun Rasûl! Sapıklık hali taşıyan inkârcıların Sana karşı çıkıp tartışmaları uzayarak devam etmesinden sonra onlara de ki, sizlerin Îman sahibi olup olgunluğa ermenizi istemeyi artık önemsemiyorum. (Sizleri zorlayacak değilim. Çalışmalarıma engel olabileceğinizden de korkmuyorum.) Sizlerin bildiklerinizin aksine her şeyi Bilen Rabbim; bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini, kimlerin Îman ve İslâm'ı kabul edeceğini bilir. Onları sapıklık ehli eğri insanlardan seçip kalplerine hakkı, Îman ve İslâm'ı doldurur. Çünkü O (c.c.); yaratılmışa gaib ve gizli olan her şeyi çokiyi Bilendir.

۞ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ ۞

49. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Hak ve Tek Yol (İslâm) açıkça bilinip anlaşıldıktan sonra yalanı ve yanlışı olmayan hıkmetli sözle şöyle de: Uyulmağa layık olan Hak geldi ve Yüce Dîn ortaya çıktı. Bütün varlıklarınızla teslim olup uymanız gereken budur. Bu fırsatı ganimetbilin, ihlâsla Ona teslim olun ve yaşayın. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları uyar ve şunu anlat: İslâm doğdu, kıymetinin yüceliği anlaşıldı ve Şânının yüksekliği ispatlandı. İslâm'ın nûrunun doğmasıyla ortadan kalkıp kaybolan bâtıl artık yoktur. Artık bâtılın ve kâfirliğin meşalesi cehalet uçurumlarında ve unutkanlık inlerinde batıp yok olmuştur. Asla bir daha geri gelmeyecek.

۞ قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضِلُّ عَلَى نَفْسِي وَإِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ۞

50. Ayet: İslâm'ın Nûrunu açığa Koyan, bayrağını yükselten, kâfirliği bastırıp susturarak putlarını Alçaltan Allah' Azıîmüşşan'ı tesbîh ve tenzîh ederiz.

Müşrikler Allah'ın En Sevgili Rasûlüne sataşıp ''atalarıyın dînini bıraktın ve Kendi başına Yeni Bir Dîn îcâd ettin'' diye kınadıklarında onların dedikodularına cevabı Allah Teâlâ verdi ve Sevgili Peygamberine lütuf ve ikramlarda bulunarak O'na (s.a.v.) şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların bu yaptıklarından sonra de ki, eğer Ben yanlış yaptım ve doğru yoldan ayrıldımsa Kendi yanılgım, Kendi istek ve düşüncelerim sebebiyle zararıma olarak yanılıp yanlış yapmışımdır.
Yok, eğer Allah'ın Varlığına, Birliğine Îman'a ermişsem ve halkı da buna da'vet ediyorsam ve böylece Cennetlerin yüce derecelerine ulaştıracak Yolu bulup bulduruyorsam elbette Rabbimin Bana vahyetmesiyledir. Bilesiniz ki, O'nun Beni Peygamber olarak göndermesi, Doğru Yolun Sahibi yaparak türlü nimetlere ve ruhanî lezzetlere ulaştırması, yüce anlayış ve görüşlerin Sahibi yapması lütuf ve ikramlarıyla olmaktadır. Gerçekten O (c.c.); her şeyi Duyan ve pek Yakın Olandır. Tüm yakarışlarımı duyar ve eğer dilerse bütün ihtiyaçlarımı ve lazım olan her şeyi verir. Yaratılmışa yaptığı ve yapacağı, verdiği ve vereceği her şey Yüce ilminde

önceden belli ve Levh-ı Mahfuzda önceden kayıtlıdır. Hiçbir şey O'nun (c.c.) bilgisi ve gücü dışında olmaz, O'ndan kurtuluşu mümkin değildir.

۞ وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ۞

51. Ayet: Allah Teâlâ kullarına pek Yakın olduğu için; ey ibretle bakıp gören ve anlayıp ders alan! Kıyamet Anında, herkesin eceli geldiğinde ve azap indiği vakit şirk ehli kâfirleri bir görsen, çok korkunç bir durum görürsün. Asla kaçıp kurtuluş olmayacak. Yani ne kendileri, ne yaptıkları ve ne de herhangi bir durumları için Allah'tan kaçıp kurtulma ve saklanma söz konusu olmaz. İnsanların ömrü tükenip ecelleri geldiğinde ve Kıyamet koptuğunda çok sağlam korunaklara, gayet dayanıklı kalelere ve muhkem burç ve kulelere sığınsalar dahi kaçıp kurtuluşları olmayacak, aksine Allah tarafından gayet yakın bir mahalden tutulup helâk edilecekler. Yani Yerin en derin yerlerinde, dağların zirvelerinde, kırılmaz büyük kayaların içlerinde, Göğün en yüksek yerlerinde olsalar dahi Allah'tan kurtuluşları olmaz. Zira Allah Azıîmüşşan; yerlerden, zamanlardan ve mesafeden Münezzeh olarak daima her şeye kendilerinden Yakındır, görüp bilmektedir. (Yoktan var edip Yaşatan, kanlarını, canlarını, bedenlerin ve tüm hücrelerini, ruhlarını, akıl, fikir, heves ve düşüncelerini Elinde Tutan elbette onları daima bilmekte, kontrol altında tutmakta ve sonsuz kudretiyle Hâkim olmaktadır.) Hiçbir an onlardan uzak ve saklı değil. (Sorun gözlerin göremeyişinde, kulakların duyamayışında ve akılların idrak edemeyişindedir.)

۞ وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞

52. Ayet: Mecbur olarak ölmeğe ve helâk olmağa boyun eğdikleri ve öleceklerini anladıkları vakit ve bilhassa Ahirette azapla karşılaştıklarında Dünyada bol nimetler içerisinde yaşarken Allah'ı ve O'nun tarafından gönderilen Yüce Uyarıcı Hz. Muhammed'i (s.a.v.) tanımayan zalimler; biz de Îman ettik derler. Artık onlar için Îmanı elde etmek, kaybedilenleri kazanmak nereden ve nasıl mümkin olacak? Özellikle idraki ve ulaşılması mümkin olmayacak derecedeki bir uzak yerden.

۞ وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞

53. Ayet: Onlara o yer gayet yakınken ve Îman Sahibi olmak mümkin ve pek kolayken istemediler ve Îman sahibi insanlar olmayı kabul etmediler. Bu inkârcılar; O Sevgili Önderi (s.a.v.), Dînini ve Kitabını önce, yani Dünyada iken, Îman etmeğe sağlıklı ve elverişli oldukları durumdada'vet edildiklerinde inkâr etmişler, bu korkunç azabı görmedenönce da'veti kabul etmemişlerdi. O zaman zalimlik ve taşkınlık yaparak Allah Rasûlü hakkında atıp tutuyorlar, kendi hesap ve tahminleri ile O (s.a.v.) bir şair, yok kâhin ve hatta mecnun (kendisini cin çarpmış olan bir deli) diyorlardı. O'na (s.a.v.) ikram olunan Eşsiz Kitaba da çok uzak yerlerden ve alçakça seviyelerden laf atıyorlar, yakışıksız sözler ediyorlar, geçmişlerin masalları, alaycı insanların güldürü ve eğlencesi gibi hurafelerden (düzmece temsîlî hikâyelerden) ibaretbir kitap diyeseviyesizce nitelemeler yapıyorlardı.

۞ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۞

54. Ayet: Çaresizlik anında Îman etmenin kabul edilmesinden umutlarını kesmelerinden sonra arzuladıkları Îman ve Îmana dayalı olarak kurtuluşları umudu arasına bir perde çekilir ve bir engel girer. Nitekim bu inkârcılar gibisinin arasına önceden azap dalgalarının ve bela perdelerinin girdiği gibi. Firavun, Karun, Haman vb. zalimler çaresiz kaldıklarında Îman ettik deyip kurtulmak istediklerinde onlarla, Îman ederek kurtuluşa erme arasına azap dalgaları, zelzeleler ve musibetler girmişti. Hulasa geçmişte kahra uğrayıp azap gören zalimlerin yolunda yürüyen bu inkârcılar (peygamberler dilinden verilen haberler ve Ahiret konusunda) kendilerini sürekli kuşkulara düşüren bir şüphe ve kuşku içerisinde bulunup çetin kâfirlikler içerisinde bulunmağa devam ediyorlar.

SEBE' SÛRESİNİN HATİMESİ ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, yakıîn derecelerinde derece-derece yol alan, ilm-el yakıîn derecesinden ayn-el yakıîn mertebesine, oradan da hakk al-yakıîn mertebesine birer-birer ulaşan maneviyat yolcusu! Allah Teâlâ murad ve maksadlarıyın en yücesine ermekte başarılı kılsın ve bu konuda sana yardım etsin. Sana gereken Sıdk Makamına ulaşıp orada yer tutman ve o Makamda olarak yaşamandır. O Makam; Allah'ın yüce ilminde var olup sonuçları kesin olarak belli olanhükümlerin, kaza ve kaderin netîcelerine şüphe ve tereddüde düşmeksizin razı olma makamıdır. Tüm durum ve davranışlarında O'nun Peygamberinin eteğine yapışıp O'nun (s.a.v.) gibi yaparak daima Allah'a yönelmelisin. O Sevgili (s.a.v.) Peygamber seni; Allah'ın Zatının Tevhıîdine (Öz Varlığına ve Eşsiz Kimliğine Îman ve idrake) erdirmiştir. Tevhıîdin Yolunda başarıyla yürümek ve yakıînmertebelerine ulaşmak için Sevgili Peygamberine inen O Apaçık ve her şeyi açıklayan Kitab olan Kur'an'dan dersler alıp gelişecek ve olgunlaşacaksın. Yine Sevgili Peygamberin yüce Hadislerinden yeterince faydalanmalısın. Kur'an'da kapalı olup anlaşılmayan sözleri Hadisler açıklamakta, O'nda bulunan işaretleri ve dikkat çekilen hususları anlaşılır seviyeye ulaştırmaktadır. Bütün durumlarında kendini Allah'a ver. İşlerini O'na ısmarla, ihtiyaç duyduğun her konuda O'nu Vekîl edin. Özünle ve sözünle daima bana Allah yeter de. Bütün vazifelerinde O (c.c.) sana yeter, her yardımı yapar ve bütün düşmanlarıyın zararlarını senden uzaklaştırır. Gaflet ehli(Allah Azıîmüşşan'dan ve Ahiretten habersiz yaşayan) insanlardan, mal ve imkânlarıyla övünen zenginlerden, mevki elde etmek gayesiyle soy ve asaletleriyle arkadaşlarına üstünlük taslayanlardan, makam ve mevki sahiplerinden kesinlikle uzak dur. Eğer insanlarla beraber kalmak istersen Dünyadan alakasını kesen, zorunlu ihtiyaçları ve kendisini soğuktan-sıcaktan koruyacak bir sığınağı dışında hiçbir şey arzulamayan gerçek sofîlerle arkadaşlık yap ve onlarla beraber ol. Böyle bir insanla beraber olduğunda (dahi gaflete düşme. Dünyada yaşarken hayatın zorluğunu unutma.) uçsuz bir çölde yaşıyor olduğunu tefekkür et, nasıl çıkacağını, orada başa gelebilecek bela ve musibetlerden nasıl kurtulacağını tefekkür edeceksin. Hulasa her vakit; gerçek hurriyyet sahibi olanların(Allah'a tutulup O'ndan gayriden kurtulanların) ve iyilik öncülerinin Dayanağı, itaat ve iyilik ehli olup aldatıcı ve zalim Dünyanın bela,

kötülük, tüm zararlılarından ve parlak serabından kurtulan insanların Kendisinden başka efendi tanımadığı Seçkin Önder Ve Yüce Peygamberin (s.a.v.); iki gözün önünde dikilip duran (son derece değer verip asla unutmayacağın) Mübarek Hadisini sürekli hatırda tutmalısın. Bilesin ki, O Buyruğu şudur, mealen(kısa açıklaması olarak): Dünyada yabancı veya (orası bir yol sen de) o yoldan geçen biri gibi ol. Kendini mezarda yaşayanlardan say.

Allah Teâlâ lütuf ve ikramıyla bizleri; Bu Yüce Buyruğa sarılanlardan ve anlamından öğüt alıp gereğini yapan ve yaşayanlardan, anlamının tadını canında bulanlardan eylesin.

FÂTIR SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke-i Mükerreme'de inmiştir. Allah Azıîmüşşan Bu Sûreye; Kendisinin Fâtır (her şeyi akla ve hayale sığmayacak parçalardan Yaratan) olduğunu anlatarak başladığı için Bu Ad verilmiştir.

FÂTIR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Teâlâ'nın kudretinin genişliğini, yüce ilminin her şeyi kuşattığını, tüm Güzel İsimlerinin ve Sıfatlarının sınırsız kapsamlılığını idrak eden kimseye; türlü tavır ve hallerde meydana gelen tecellîlerine göre yaratıp meydana getirdiği varlıkların (Allah'tan gayri için) sayılamayacak kadar çok olduğu gerçeği gizli kalmaz. Çünkü Allah Teâlâ'nın Kendi Varlığının, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının sonu ve sınırı olmayınca, sırrına ve hakikatine erişilemeyince, hiçbir kimsenin işine benzemeyen iş ve icraatları da ezel-ebed devam edince O Yüce Varlığın bu yüce niteliklerine dayalı olarak yaratıp var ettikleri de sınırsız olur (ve Kendisinden başkası tarafından) asla sayılıp tesbit edilemez. İşte bilip idrak etmelisiniz ki, Allah Teâlâ; (Yere ve) Yerde yaşayanlara göre diğer âlemler ve oralarda bulunanların pek büyük ve gayet çok olduğuna işaret ederek, her şeye Kadir ve Sahib olduğuna dikkat çekerek kullukla mükellef olanlara; Rableri olan Allah'ın nelere Kadir olduğunu ve O'na (c.c.) nasıl hamd edeceklerini öğretmek ve bu gayeye erdirmek için Kendisine (c.c.) layıkıyla hamd etti ki, kabiliyyet ve imkânlarına göre O'nun (c.c.) kendilerine yaptığı ikramların ve verdiği nimetlerin hakkını ödemeğe ve O'na şükretmeğe devam etsinler. Hulasa Allah Azıîmüşşan uğur ve bereket kaynağı olsun diye En Yüce İsmiyle (Allah Adıyla) başladı ve Kendisine hamd ederek dedi:

﴿ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴾

Kusursuz ve noksansız Sıfatlarıyla ve her şeyi kapsayan İsimleriyle tecellî Eden Allah Adıyla… Yüce Allah; Sonsuz bağış ve nimetlerinin gereği olarak Yüce Varlığının Nûrunun çisentilerini serperek yaratıp vücuda getirdiği tüm varlıklara muhtaç oldukları her şeyi Veren, onlara sayısız türdeki rahmetini aralıksız yağdıran Rahman'dır, kullarının seçkinlerine varlıkların var oluş Dayanağını, gelen rahmet ve ikramların hazinelerinin Kaynağını (her şeyin Sebebinin ve Sahibinin Kendisi olduğunu) öğretmekle pek büyük rahmet ve ikram Sahibi Olan Rahîm'dir.

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

1. Ayet: Tüm güzellikleri ve bütün üstün nitelikleri içine alan hamd ve övgü; yokluk karanlıklarını Varlığının Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarından yansıyan nûrlarıyla yarıp ortadan kaldırarak Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, sayısız muazzam cisimleri, maddî ve manevî varlıkları, Yeryüzünü ve Yeryüzüne ait tüm varlıkları (farklı karakterlerdeki sayısız parçalardan teşkil ve terkib ederek) yoktan Vareden Allah'a aiddir. Böylece etkileyen Gökyüzü ile etkilenen Yeryüzünün mertebe ve halleri meydana gelip kararlaşmış, her ikisinden olup biten tüm varlıklar meydana gelmiş ve gelmektedir. Mâ şâellaah lâ havle velâ kuvvet illâ billâh. (Sırf Allah'ın dediği ve istediği olur. Herkeste ve her şeyde güç ve kudret ancak ve ancak Allah iledir.) Yüce kapısının kapıcıları ve değerli eşiğinin hizmetçileri (Kendisinin özel memurları) olan melekleri; Kendisi (c.c.) ile seçkin kulları olan peygamberleri ve katından destek gören evliyası arasında elçiler ve vasıtalar yaptı. Peygamberleri ve evliyası fazilet, makam ve rütbe bakımından farklı oldukları gibi seçkin kulları arasında görev yapan melekler de farklı farklıdır. Allah

Azıîmüşşan'ın seçkin kullarına bağış ve ikramda bulunduğu vahyi, Dünya ve Ahiretin iyilikleri ve faydalarına aid ilhamları tebliğ ederler, ilâhî buyrukları yerine getirirler. Bu farklı makamlar ve farklı görevler için onları ikişer, üçer, dörder kanatlı yaptı ki, verilen emanetleri süratle yerlerine ulaştırsınlar. Dilediğine dilediği kadar kanat vermiştir. Katında sayı söz konusu değildir. Yaratmakta ve kudreti altında bulunan yarattığı varlıklarda dilediği fazlalığı yapar, sayı, sınır, hesab ve kayıt altına almak söz konusu olmaksızın türlü artırmalarda bulunur. Kudreti altındaki olup biten varlıklar sayı ve hesap bakımından katında sınırlı olsa da kudreti sonsuzdur. Yarattığı varlıklarla ilgili sonsuz tasarruf ve yönetim O'na (c.c.) aiddir. Nitekim rivayet olunduğuna göre Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Mi'rac Gecesi Cebraîl'i (a.s.) gördü. Onun altı yüz kanadı vardı. Bu gösteriyor ki, Ayetteki dörde kadar olan sayı sınırlama ifade etmiyor. Yine Ayet Allah Azıîmüşşan'ın yarattığı her şeyde ve tüm idaresinde ne zaman, nasıl ve ne kadar dilerse öyle tasarruf ve yönetimde bulunur, istediğini yapar. Dolayısıyla hangi cins varlık olursa olsun yaratmadan önce dilediğini yaratır. Yine hoş ve güzel işlerden ve niteliklerden her birini yaratır. Yine dilediği herhangi bir varlık hakkında güzel yüzlü, yakışıklı, güzel sesli ve güzel suratlı, kusursuz akıl, keskin görüş, üstün zekâ sahibi olmayı diler ve yaratır. Bu yüzden insanlar değişik asırlarda ve farklı devirlerde İlâhî bilgilere, hakikatlere ve farklı idrak ve anlayışlara sahip olan akılla ilgili işlere sahip olma bakımından farklı farklıdır. Hatta tek bir zamanda bu anlatılan konularda farklı insanlara rastlamak mümkindir. Çünkü insanlardan bir kısmı ahmak, bir kısmı son derece sabırlı, bir kısmı son derece güzel ve hoş davranışlı ve bir kısmı gayet çirkin ve kaba davranış sahibi olur. Hulasa Allah Teâlâ yarattığının tamamında, dilemesinde ve tüm idaresinde Tek olarak tam yetki ve devamlı yönetim Sahibidir. O'nun ilminde, kudretinde ve dilemesinde asla gevşeklik, ara ve açıklık olmaz. Çünkü O (c.c.); boş vermekten, bıkkınlıktan Münezzehtir. Çünkü O'nun nitelikleri yorulma ve çalışamaz hale gelme gibi kusur ve noksanlıklardan pek uzaktır. Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan; dileyip yaratmasıyla meydana gelen her şeye Kadir ve onlar üzerinde sonsuz kudret ve iktidar Sahibidir. Dilediği her şey derhal olmak ve meydana gelmek mecburiyetindedir.

۞ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

2. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın kudretinin tamlığından ve sonsuzluğundan olarak; kullarının durumlarını idare için neyi açar, bağış ve rahmeti olarak peygamberlik, dostluk, İlâhî ilim, hakikat, eğitim ve irşad gibi hangi bir rahmeti vermek isterse o verdiğini tutacak ve ona engel olacak bulunmaz ve asla kimse engel olamaz. Kahır ve hışmının gereği olarak da neyi tuttu ve kimi rahmetinden mahrum koydu ise Allah'ın tutup mahrum koymasından sonra onu da (Allah'ın elinden alıp) mahrum edilen o kimseye gönderecek biri bulunmaz. Elbette kimse için Allah'ın vermediğini alıp gönderme imkânı olmaz; çünkü O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz ızzet ve üstünlüğün Sahibidir. O'nun katında ızzet ve üstünlük sahibi yoktur. Hakîm'dir; vermeyip mahrum koymakta, verip ikramda bulunmakta Tek'dir. Sırf Kendisi ister ve icra eder. Yaptığından sorgulanmaz, sözünü ve buyruğunu değiştirecek olamaz, verdiği kararı kimse takip edemez ve dava edemez.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ۞

3. Ayet: Allah Teâlâ; nimetlere ve bolluklara ermiş kullarına seslendi, Rablerine yönelerek verdiği nimetlere devamlı şükretmeleri için şöyle buyurdu: Ey gaflet ve unutkanlık karakteri taşıyan insanlar! Sizlere Rabbinizin bol-bol gelen nimetlerini hatırlayın Rabbinizin ikram ve iyiliklerinin haklarını ödemek için O'na şükredin. O'nun sayısız nimetlerinin tamamı hakkında düşünün. Sizleri Gökten ve Yerden Besleyen Varlığı Zorunlu, Ezel-Ebed Var Olan Allah'tan başka bir yaratıcı var mı? Sizleri Gökten ve Yerden rızıklandırıp beslemesinden maksad; her iki âlemin karışımı, kaynaşması, sebeplerin ve sebeplenenlerin, etkileyenlerin ve etkilenenlerin sevk ve idaresiyle sizler için türlü rızıklar oluşmakta ve hepsinin var edilip sizlere sunulması sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın kudreti ve idaresi altında olmaktadır. Böylece sizlere; Kendisine dönülüp itaat ve ibadet olunmağa hak Sahibi ve Tek Yaratıcı Olan Allah'tan başka ilâh olmadığı açılıp anlaşılacaktır. Çünkü O'ndan başka merci' ve maksad yok. (O'ndan geldiniz ve sırf O'na dönüp varacaksınız.) O halde Ey yalan ve iftiradan, suç ve günahtan kurtulamayanlar! Allah'ın Tevhiîdinden; O'na Îman ve ibadetten saparak, kapısından çevrilerek nasıl saptırılıyor ve nereye gidiyorsunuz? Ey peygamberlerin En Kâmili! Şaşkınlığa düşüp sapıklığa batanları Hakka erdirmek ve Rablerinin Mektubunu onlara ulaştırmak için Peygamber olarak gönderildin; o halde bunları taşımakta bütün sıkıntılara ve yorucu hizmetlere sabredip tahammül etmen gerekir.

۞ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞

4. Ayet: Bu sapıklar; kendilerini Hakka çağırmandan sonra Seni yalanlarlar ve sapıklıkta ısrar ederlerse; Senden önceki kardeşlerin olan peygamberleri örnek al ve inkârcıların yalanlamalarına ve her türlü eziyetlerine sabret. Senden önce pek çok peygamber yalanlandı ve eziyetler gördüler. Onlar (a.s.) yalanlanmalarına ve gördükleri eziyetlere sabrettiler. Sonunda yardımımız onlara (a.s.) geldi. Onlar (a.s.) kuşkusuz biliyorlardı ki, inkâr ve Îman, eziyet ve sabır gibi tüm işler dönüp ikramlarda bulunacağı gibi intikamlar da alacak Olan Allah'a varacaktır. Çünkü her şey sırf Allah Teâlâ'ya dayanmaktadır. Her şey O'nun yüce ilminde mevcud ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır. Allah'ın her şeyi bilmesi ve her şeyden Haberdar olması çerçevesinde Hak ehli olan Mü'minler ve bâtıl ehli olan inkârcılar topyekûn yaptıklarının karşılığını görecekler.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ۞

5. Ayet: Ey gaflet ve unutkanlık denizinde boğulan, aldanış ve azgınlık çöllerinde kaybolan insanlar! Bilesiniz ki, Allah'ın va'di haktır ve Îmanlı-Îmansız, uğurlu-uğursuz her kim için ne dedi ise Ahirette muhakkak hepsi gerçekleşecek. Dolayısıyla Dünya hayatı ve geçici lezzetleri sizleri; ebedî hayattan ve ruhanî lezzetlerden alıkoymasın ve mahrum bırakmasın. Hulasa o büyük aldatıcı sizleri

Allah'la aldatmasın. Yani hilebaz Şeytan; Allah'ın rahmeti geniş, lütuf ve bağışı büyük, sizlerin ibadet ve itaatinize ihtiyacı yok, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın acı verip azap etmesi düşünülemez gibi sizleri takvadan ve Ahiret için azık hazırlamaktan vazgeçirecek hilelerinden korunun ve sakının.

۞ إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۞

6. Ayet: Hulasa ey Âdem Oğulları! Bilesiniz ki, Şeytan; Babanız Âdem'in zamanından beri sizlere eski ve devamlı düşmandır. Sizler de onu düşman edinip daima karşı durun, ona kulak asmayın. O'nun vesveselerine dönüp bakmayın. Geçmişte Babanız Âdem'i kandırdığı gibi sizleri canınızın çektiği geçici lezzetlerle kandırmağa çalışır ve büyük fitnelere düşürmek ister. Onun taraftarlarından olmamak için onun yanıltıp azdırmağa çalışmalarından uzak durun. Hiç şüphesiz kendi taraftarlarını; sapıklık, eşkıyalık ve azgınlığa davet eder ki, kendisi ve kendisine uyanlar için hazırlanan çılgın Cehennem ateşine girip orada ebediyyen kalacaklardan olsun diye… (Kendi taraftarlarına asla merhamet etmez. Cehennemin çılgın ateşinde yansınlar diye türlü sapıklıklara onları davet eder durur.)

۞ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۞

7. Ayet: Ey Rabbimiz! Bağış ve ikramınla bizleri kahrından ve gazabından kurtar. Senin ve bizim düşmanımız olan Şeytanın kandırma ve yanıltmalarından lütuf ve rahmetinle bizleri koru.

Allah Teâlâ; her iki sınıf (Mü'minler ve kâfirler) için müjde ve uyarıda bulunmak, vaaz ve nasihat yapmak üzere gayet özlü ve kapsamlı bir sözle şu açıklamayı yaptı: Dünyada Hakkın Varlığını örten (Allah yok deyip kendilerini ön plana çıkaran), inad edip diklenerek Allah'tan ve O'nun buyruklarından yüz çevirenlere çetin bir azap vardır. Dünyada işledikleri suçlar karşılığında Ahirette ateşle yakılarak ceza görecekler. Zira o ateşle cezalandırılmaktan daha çetin azap yoktur. Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, Îman ve İslâm Yoluna gitmeyi açıklayıp Allah'ın (c.c.) kitaplarıyla ve sahifeleriyle desteklenen peygamberlerini tasdik eden, bu kitaplarda kendilerine emredilen İlâhî buyrukları yapıp eda eden Mü'minlere; yaptıklarına karşılık pek büyük mükâfaat var.

۞ أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ

عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۞

8. Ayet: Şimdi yaptığı işlerin gerçekte kötü olanları (ve işlediği iğrençlikler) kendisine Şeytan tarafından süslenip de o kötülüğü iyi gören ve inancı bu olan kimse; hiç iyilik yapıp onun iyi olduğuna inanan kimse gibi midir? Elbette bunların alacağı karşılık bir olmayacaktır. Bu iki kimse asla bir ve aynı değil, aksine birbirinden çok uzak ve çok faklıdırlar. Bilesiniz ki, sonsuz büyüklük, ızzet ve üstünlük niteliklerine Sahib ve dilediği her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah Azîmüşşan; kullarının asi olanlarından dilediği kimseyi kahır ve hışmıyla Birliğinin Yolundan saptırır. (İnkârında ısrar edenleri içinde bulundukları sapıklıkta bırakıp kahreder.) Lütuf ve rahmeti gereği kullarından dilediği kimseyi de Birliğinin

makamına ve Kendi Ebedîliğine erdirir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, hidayet sahibi yapıp Îmana erdirmek, dalalet ve sapıklıkta bırakıp kâfirlikle damgalamak evvela (her şeyden önce) ve bizzat (gerçeğin kendisi olarak bil ki,) Allah Teâlâ'nın dilemesine göredir. Yarattığı varlıklardan kimsenin bunlara karışması ve bunlarda yetki ve tasarruf sahibi olması yoktur. Bu sebeple hidayete erdirip Îman sahibi yapmak istediğin birinin azgınlık gösterip sapıklığa gitmesi karşısında varlığın acı ve üzüntülere boğulup perişan olmasın. Onlar Îman etmediler diye devamlı üzülüyorsun, sakın böyle yapma.

Toplu mana ve açıklamamız: Yaptığı kötülükler kendisine Şeytan tarafından süslenmek ve hoş gösterilmekle gerçekte kötü ve iğrenç işlerini güzel görüp iyi işler olduğuna inanan ve Hak Yoldan saptıktan sonra sapıklığında inad ve ısrar eden sonunda da dönüşü olmayacak derecede bu bozuk inancı sebebiyle hidayetten (Allah'ın Düzgün Yoluna ermekten) çokça uzaklaşan kimse için; ey Allah'ın En Mükemmel Rasûlü! Îman etmedi diye üzülüp canını sıkarak Kendini tüketme... Bilesin ki, onların tüm durumlarını Bilen Allah Azıîmüşşan; yaptıkları her şeyi bilir ve karşılığında cezalarını da verir. Kaçırdıkları fırsatlardan ve elde edemedikleri Îman ve İslâm'dan dolayı onlara Kendini yormayasın.

۞ وَاللّٰهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ ۞

9. Ayet: Elbette Allah Teâlâ kullarının içlerinde olan saklı, gizli her şeyi bilir ve onların ihtiyacı olan her şeyden Haberdardır. Bundan dolayı rahmet ve ikramının eseri olarak kuvvetli rüzgârları gönderiyor. O rüzgârlar yerden yükselen toz ve buharlardan oluşan yağışlı ve yoğunlaşmış olan bulutları sürüp hareket ettirerek götürür. Bu bulutlar soğuk havaya yaklaşmakla rutubetler oluşur. Bulutların birleşip yoğunlaşması tamamlandıktan sonra yağmur damlalarını döken bu bulutları ölü bölgelere göndeririz. Yani yaşlıktan ve yeşillikten eser kalmamış olan kuru bölgeleri yağmur sularıyla ölü hale gelmesinden, solup kurumasından sonra o toprağı tekrar diriltir ve yeşertiriz. Neşirleriniz de aynen böyledir. Yani insanların bedenlerinden ruhları ayrılıp ölerek kabre konmalarından sonra tekrar ruhların dönmesiyle parçaları dağılmış olan vücutlar dirilerek kabirlerden çıkış ve (topraktan çıkan ve Yeryüzüne dağılan çekirgeler misali) Mahşere doğru hareket edişleri bunun gibi (ölen toprağın dirilmesi gibi) olacak. Rahmetimizin esintileri yardım bulutlarını yürütecek. Onlardan hayat damlaları dökülerek tabii ölümle ölüp kurumuş bedenler tekrar hayat bulacak. Kudretimizi göstermek için tekrar diriltip kabirlerinden kaldıracağız. Hıkmet ve gayemiz böylece tamamlanacaktır. Böylece sonsuz ızzet ve büyüklük Sahibi Olan Varlığımız, yarattıklarımızda ve yönetimimizde Tek ve Bağımsız olduğumuz aşikâr olup anlaşılacak.

۞ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ
السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَكْرُ أُولَئِكَ هُوَ يَبُورُ ۞

10. Ayet: Kim tam bir ızzet, bir daha perişanlık görmeyecek derecede üstünlük isterse o kimsenin Allah'a dönüp Birliğine yönelmesi gerekir. Çünkü ızzet tamamen Kendisine has olarak Allah'ındır. O'nun Zatı (Öz Varlığı), Sıfatları ve Yöneticiliği

sonsuz ızzet ve üstünlüğün, her türlü gücün ve genişliğin Sahibidir. Dolayısıyla kim Allah'ın ızzeti ile ızzetlenmek, O'nun katından üstün bir güce ermek isterse Allah'a yapacağı yolculuk yollarında O'nu daima Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla zikretmeğe devam etmelidir. Zikre devam eden sâlik (maneviyat yolcusu) sonunda son görev olan tefekküre ulaşır. Artık Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını tefekkür eder ki, O'nun Ceberuutünün (eş, ortak ve denk tanımayan sonsuz büyüklüğünün) örtüleri ve sırları açılabilip anlaşılsın. Bu değerli tefekkürü (ve murakabesi) sonunda O Zatın daima Hazır olduğunu açıkça anlar, Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin eserlerini kâinatın her yerinde ve tüm sahnelerinde Allah'tan gayri varlıkların ve kimliklerin kalabalığı ve kargaşası olmaksızın görür ve izler. Sâlik ilk anlarında zikre devam ederek sırf Allah'a yolculuk yapacak. Çünkü hakikatte varlık makamında Allah'la beraber bir başkası daha yoktur. Allah'a ancak hoş ve güzel sözler ulaşır. Yani Allah'ın nimetleri ve rızıkları hakkında düşünüp tefekkür eden ihlâs sahiplerinin dillerinde zikrolunan Allah'ın Güzel İsimleri, Pek Büyük ve Pek Yüce Sıfatları Allah'a yükselir ve kabul görür. Kulun kendisini Allah'a vererek ve tam bir ihlâsla yaptığı salih amel (kusursuz olarak yaptığı İlâhî buyruklar) ve o hoş sözler kulu Allah'a yakınlığa yükseltir. Kimin Allah Teâlâ için yaptığı işlerde ihlâsı tam ve mükemmelse o kimsenin Allah'a yolculuğunda yüce kelimelerinin ve zikirlerinin dereceleri Allah Azıîmüşşan katında o derece yüce ve yüksektir. Allah Teâlâ'ya karşı kötülükler planlayıp Peygamberine hile yapıp tuzaklar kuran müşrikler var ya; -Allah onları perişan etsin- Ahirette onlara; hile ve tuzaklarına, yaptıkları tüm kötülük ve iğrençliklerine ceza olarak çok çetin bir azap var. İsterse onların bu hile ve tuzakları bozulup boşa çıkmak suretiyle; Kendisine tuzak kurulup hile ve kötülük yapılan O Sevgili Peygambere (s.a.v) hiç zarar vermesin... Onların hile ve tuzakları başlarına geçer, tüm yaptıklarının cezasını çekerler.

۞ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعَمَّرُ

مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۞

11. Ayet: Ey hilebaz müşrikler! Sizlerin kurdukları tuzakların ve yaptıkları hilelerin zararı elbette sizlere dönecek. Çünkü Allah Azıîmüşşan sonsuz kudret ve iktidar Sahibidir. Sizler O'na ve seçip görevlendirdiği Peygamberine zarar vermek için tuzak kurup planlar yaptınız. Bilmelisiniz ki, O (c.c.) sizlere ilk olarak topraktan bir varlık verdi. Sonra topraktan oluşan bitki parçalarından (dönüşerek) meydana gelen iğrenç meniden bir varlık verdi. (Bunun ardından pek çok devrelerden sonra) sizleri duygu, hareket ve istek sahibi varlıklar ve üreyip çoğalmanız için erkekler ve kadınlar olarak eşler yaptı. Hulasa Rabbiniz sizleri en güzel tarzda yaşatıp yetiştirmektedir. Çünkü O (c.c.) nelere muhtaçsınız, gelişmeleriniz için sizlere neler yardımcı oluyor ve neler yardımcı olmuyor her şeyi çok iyi biliyor. Yine sizlerin geçmişte ve gelecekte durum ve hareketlerinizde olmuş ve olacak her şeyi bilmektedir. Şöyle ki, herhangi bir kadın veya bir dişi neye hamile, üzerine ne aldı, ne doğuracak ve nasıl olacak ancak O'nun ilmi ve izniyle olur. Hiçbir şey O'ndan bir an gizli ve uzak değil.

(Not: Hamilelik ve doğum ve doğacaklarla ilgili bilgiler ancak Allah'ın izni ve belirlemesi kadardır. İnanan ve inanmayan insanların her konuda tüm bildikleri ancak Allah Teâlâ'nın dilediği ve verdiği kadardır.)

Anne üzerindeki çocuk doğduktan sonra kendisine ömür verilerek uzunca yaşayan ve ömrü eksiltilen her bir kimse (ve herkesle ilgili her bir durum) muhakkak büyük bir Kitapta (Levh-ı Mahfuzda) kayıtlıdır, Allah'ın ilminde her şey bilinen bir şey olarak mevcuddur. Bilesiniz ki, bu anlatılanların tamamını kaydedip korumak (yani; büyük-küçük, canlı-cansız, durum, nitelik geçmiş-gelecek, hulasa her şey ve her şeyi yaratmak, bilmek, idare edip yaşatmak, kayıt ve kontrol altında tutmak) sizler için sırf bunları kaydetmek zor ise de her şey sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a pek kolaydır. Hatta sizler için bir anlık durumlarınızı kontrol altına alıp yanınızda muhafaza etmek mümkin değildir. Kaldı ki, bir günlük, bir aylık ve bir senelik durumlarınızı nasıl tutup kontrol edeceksiniz. Çocukluğunuzun halleri, annelerinizi karnında ceninler (birkaç haftalık bebecikler) iken taşıdığınız durumlar, babalarınızın bellerinde meni zerrecikleri iken ve neler, ne durumlar…

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا
وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan iki sınıfı yani kâfirlerle Mü'minleri; biri tatlı ve biri tuzlu suya sahip olan iki denize benzeterek şu açıklamayı yaptı: İki deniz kendilerinden elde edilen fayda bakımından bir ve eşit değiller. Çünkü bu bir tanesi Mü'min; Allah'ın Birlik Denizinden damla-damla dökülüp meydana gelen adeta Îman ve İslâm denizidir. Son derece tatlıdır. Yakıîn (Allah Teâlâ'yı kesin bilme, kesin olarak görüp kavuşma) serinliğiyle Dünyanın serabında yaşanan susuzlukta susuzluktan yananların ciğerlerinin hararetini giderir. Tevhiîdin; Îman ve İslâm'ın karakteri üzere yaratılanlar için içimi ve boğazlardan geçişi gayet hoş ve kolay olur. Bu bir tanesi ise; gaflet (Yaratandan habersizlik) ve unutkanlık denizinde boğulan kâfir adeta son derece tuzlu ve acı bir su… İçenlere hiçbir yarar sağlamaz. Hatta içen kimseye zarar verip varlığını bozar. Kurtuluşu olmaz helâk eder. Kâfirlik ve sapıklıkta hiçbir fayda olmadığı halde tuzlu ve acı denizde yarar var. Çünkü bu her iki denizden gayet yumuşak ve hazmı kolay eti olan balık vb. ürünler çıkarıp yersiniz. Yine ey bolluk ve refah içinde yaşayan insanlar! Takılar takınmanız ve giysiler giyinmeniz için süs eşyaları da çıkarırsınız. Ey göz sahibi olup görebilen! Bu iki denizden her birinde akıp giden gemileri görürsün ki, deniz yüzeyini yarıp gidiyorlar. Bütün bunlar elbette denizlerde gemilerle taşınmanız suretiyle Allah'ın sizlere ikramı ve bağışı olan canlarınızın çektiği sayısız rızık ve nimetlerden nasipler aramanız içindir. Rabbiniz ve her şeyin Rabbi Olan Allah (c.c.) karada ve denizde sayısız nimetleri Kendisine şükretmeniz (ve insan olmanızın gereği olan kulluk görevlerinizi yapmanız) için helal kıldı. Nimetlerinden dolayı Allah Azıîmüşşan'a şükrederseniz O'nun sizlere olan ikram ve nimetleri çoğalıp fazlalaşır.

۞ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ۞

13. Ayet: Allah'ın sizlere mükemmel ikram ve rahmetinden olarak gecenin karanlığını; gündüzün aydınlığına sokar ve böylece yaz mevsiminde gündüzün aydınlığı biraz-biraz artmakla gündüz bir hayli uzun olur. Bu sizlerin tam çalışıp kazanç mahsullerinizi tamamlamanız, geçiminizi yeterince sağlamanız içindir. Kış mevsiminde de gündüzün aydınlığını gecenin karanlığının içine sokar ve geceleri uzatır ki, gelişmekte olan varlıklarınız huzur bularak gelişsin, kendilerine verilen görevleri iyi yapmak için güç, kuvvet ve imkânları yenilensin. (İbadetler ve ilmî çalışmalar için fırsatlar olsun.) Yine kullarının yararlarına olan her şey düzen ve hesap içinde olsun diye Güneşi ve Ayı hizmetçi yaptı. Bu ikisinden her biri Allah'ın izni ve buyruğu ile yaratılıp göreve başladıkları ilk andan ve ilk noktadan; belirlenen vakte ve durak yerine kadar dönüp durmaktadırlar. Bu belirlenen ecelleri Dünya hayatının son bulmasına kadar olabilir. Hulasa Bu (Eşsiz Varlık); Ezel-Ebed Var Olan, her şeyi muazzam bir hesap ve düzen içinde evirip çevirerek tam bir bağımsızlık çerçevesinde Tek Kendisi dileyip Yöneten, sonsuz ilim, sağlam hıkmet ve yüce gaye Sahibi Olan, büyük-küçük, canlı-cansız, akıllı ve akılsız her şeyi ve herkesi Yöneten; Rabbiniz Olan Allah'tır. Sizleri yoktan var etti, türlü nimetleriyle de her şeyi yetiştiriyor, geliştiriyor ve sırf O (c.c.) yaşatıyor. Sizleri yoktan var ettikten sonra elbette O (c.c.) yaşatıp yönetiyor. Çünkü kâinatta O'ndan başka yetki, tasarruf ve yönetim sahibi ve O'ndan gayri ilâh yok. Mülk ve idare O'nundur. Akılları bağlı, can gözleri perdeli, Îman ve İslâm'dan mahrum olan kâfirlerin eğilip yakarışta bulunarak tanrı edindikleri, yetki ve tasarruf isnad ettikleri heykeller ve gölgeden ibaret fânî varlıklar; kıtmire (şeftali gibi meyvelerin çekirdeklerinin üzerindeki iplikçik kadar bir şeye) malik olamazlar.

Araplar hiç ölçüsünde olan bir şeyi anlatmak için kıtmir kelimesini kullanırlar. Yani taştan, ağaçtan ve madenlerden yapılan cansız putların hiçbir şeye güçlerinin yetmediği, bir şey yapamayacak halde oldukları ve ilâh olamayacakları; dolayısıyla onlara tapanların rezillikleri anlatılmaktadır. Çünkü İlâh olmak ezel-ebed var olmayı, varlığı zorunlu olmayı, sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi olmayı gerektirir ki, O da âlemlerin Rabbi Olan Allah'tır. Bu zavallı nesnelerin kendi başlarına varlıkları yok. Onlar ilâh olmadıkları gibi varlıkların da en aşağılarıdırlar. Çünkü cansızdırlar, duyguları yok.

۞ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ۞

14. Ayet: Onlara dua edip yakarışta bulunsanız sizin duanızı duymazlar. Olacak şey değil ama duyduklarını varsayalım duysalar bile karşılık veremezler. Çünkü irade ve kudretleri yok. Ey cahiller! Onların sizlere hiçbir faydaları olmadığı gibi Kıyamet Gününde kendilerini Allah'a ortak koşarak onlara kulluk yaptıklarınızı da inkâr edecekler. O Gün onlar sizden, sizler de onlardan (birbirinizi suçlayarak)

kurtulmağa çalışacaksınız. Ey uyanık ve zeki muhatap! Eğer Îman ve İslâm sahibi isen; Kıyamet Gününün durumlarını, putperest müşriklerle taptıkları putlarının ve liderlerinin aralarında olacakları, birbirini lanetleyerek kurtulmağa çalışacaklarını hiçbir kimse Yüce Haberci gibi sana haber veremez. Zira O (c.c.) sonsuz ilimlerin, sağlam ve kesin bilgilerin Sahibi Olan Allah'tır. Göklerde, Yerde, Dünyada ve Ahirette zerre ağırlığınca bir şey O'nun yüce ilminin kuşatmasından gizli kalmaz. Bütün işlerin çözümü ve idaresi, her türlü gaybın ve manevî gizliliklerin anahtarları ve bilgisi O'nun yanındadır. Tüm bunları ancak O(c.c.) bilir, bir başkası bilemez.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۞

15. Ayet: Allah Azîmüşşan; kullarının tamamına seslenerek onlara, onların ibadetlerine ve dillerinden meydana gelen hamd ve övgülere ihtiyacının olmadığı tarzında şu açıklamayı yaptı: Ey Allah'a verilen sözleri unutan insanlar! Sizler Rabbinize verdiğiniz sözleri unuttuğunuz gibi, O'nun nimetlerini ve ikramlarının hakkını ödemeyi de unuttunuz. Bilesiniz ki, sizler; sizleri yoktan Vareden Allah'a tam bir ihtiyaçla muhtaçlarsınız. Hiçbir şey değilken, varlığınızdan eser yokken sizleri var etti. Türlü nimetleriyle de yaşatmaktadır. Özellikle katından verilen aklı bir düşünün. Akıl sizlere ilkin yoktan var edildiğiniz ve meydana geldiğiniz Makamı hatırlatmaktadır. Daima Kendisine muhtaç olduğunuz halde sizleri yoktan var edip yaşatan Rabbinizin nimetlerine ey gaflete batmış olan cahiller niçin şükretmezsiniz? Allah Azîmüşşan Kendisi şükredenlerin şükretmesinden, itaat edenlerin itaatinden, kâfirlerin kâfirliğinden ve asilerin karşı gelmelerinden Münezzehtir. İyilerin yararlarına muhtaç değil, kötülerin de kötülükleri asla O'na zarar vermez. O'nun Kendisi sonsuz zenginliğin ve ihtiyaçsızlığın Tek Sahibidir. (Herkes ve her şey sayısız konularda O'na muhtaç ama O (c.c.) hiçbir an hiçbir şeye muhtaç değil.) O'nun Kendisi için her hangi bir şeye ihtiyaç olmaz, Kendisi için kazanılacak ve tamamlanacak hiçbir şey yok. (Ezel ve ebed her şeyin Sahibidir.) Çünkü Allah'ın kemâlâtı; fi'lindedir (Yaptığı her şeyi kâmil ve tam yapar, kemâle erme, olgunlaşma yarattıklarında olur. Zira önce yaratır, yaşatıp geliştirir ve olgunlaştırır.) O kadar ki, O'nun iş ve icraatlarına dayalı olan kemâlâtı (ezel-ebed iş ve icraatlarını kâmil ve tam yaptığı) konusunda (Kendisinden başkası tarafından) gözetleme ve denetleme imkânı olmaz. (Hiçbir yaratığın buna gücü yetmez.) O (c.c.) Hamîd'dir; Kendisi pek Övgülüdür. Şânına ve Varlığına yakışan övgüyü Kendisine; yine Kendisi yapar. Zira O'nun Yüce Varlığına yaraşan hamd ve övgüyü; yaratılmışların dillerinin hakkıyla ifade etme ve açıklayıp anlatma imkânı yoktur.

۞ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۞

16. Ayet: Ey yok olmağa mahkûm olan gölgeler (ey fânî kullar)! Rabbiniz sizleri; Kendisini layıkıyla tanıyıp kulluk yapmağa devam etmeniz için lütuf ve ikramıyla sizleri yoktan var etti. O'nun Birliğinin hayat suyuna ulaşmanız, sonradan olan Dünya hayatının zindan ve esaretinden kurtularak, O'nu kesin olarak bilme, görme ve kavuşma mertebelerine ererek O'nun Varlığının (c.c.) en yüksek mertebesine erişip yakınlığına eresiniz. Fânî insanlar olmanıza bağlı kuvvetlerinizin aşırı ve yanlış isteklerine, hayvanî varlıklarınızın arzularına eğilerek tembellikler

yapıyorsunuz. Ey aldanmış olanlar! Korkmuyor ve düşünmüyor musunuz ki, eğer Allah Azıîmüşşan dilerse, sizleri derhal varlık sahasından alıp götürür, gizlilik ve yokluk âlemine sokar. (Sizleri kahrederek varlıklarınızı ortadan kaldırır.) Sonra da Kendisini (c.c.) tanıyıp kulluk yapmaları gayesiyle sizin yerinize sizlerden başka yeni yaratılmış insanlar getirir.

۞ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ۞

17. Ayet: Ey gaflet çöllerinde kaybolup giden inkârcılar! Bilesiniz ki, bunu yapması, sizleri yok edip yerinize yeni toplumlar getirmesi sonsuz kudret Sahibi Olan Allah'a zor değil ve hiçbir sakıncası da olmaz. Bunun olması için ilim ve iradesinin şimşeğinin parıltısı kâfidir. (Bilgisi ve dilemesi çerçevesinde sadece "ol" demesiyle oluverir.) Her şey kararının ilişmesiyle pek kolaydır.

۞ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَى إِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِينَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۞

18. Ayet: Allah'ın her şeye Kadir olduğunu tanıdıktan ve kemâliyle Müsteğnî olduğunu (hiçbir şeye ve hiçbir kimseye ihtiyacının olmadığını) duyduktan sonra sizlere gereken O'nun emir ve buyruklarının tamamını yapmanız ve yasaklarından kaçınmanızdır. Çünkü hiçbir günahkâr ve ısyankâr kimse bir başka günahkârın günah ve vebalini yüklenmez. Kendisine işlediği vebal ve günahlar yüklenmiş olan bir kimse vebal ve günahlarından bir kısmının üzerinden alınıp taşınması için çağırsa ondan az bir şey alınıp taşınmaz, kimse onun günahını yüklenmez, yüklenmek isteyen olsa bile Allah'ın adaletinden dolayı izin verilmez. İsterse yükünü taşıması için çağrılan yakınlık sahibi; yani çağıranın yakını olsa da onun günahından bir parça dahi alamaz. Çünkü herkes yaptıklarıyla tutuklanmış ve yaptıklarından ayrılamaz haldedir. Herkes yaptığı üzerine yüklenmiş olarak Huzura varacak ve bir başkası değil yaptığının hesabını kendisi verecek. Sonra Allah Azıîmüşşan; kullarının durumuyla ilgili şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin uyarıların ve okuduğun dehşetli haberler bu azgın gafillere fayda vermez. Sen ancak (gayba Îman eden) gayb halinde (ve görmedikleri halde) sırf sözlerini duyarak Rablerinden ve henüz azap gelip onları bulmadığı halde Rablerinin azabından korkan, Allah'a olan bu saygıyla beraber namazı hakkıyla kılanları uyarabilir ve uyarılarından faydalandırırsın. Rablerinin Yüce Huzuruna erdirecek olan ve kendilerine emredilen namazı tam bir ihlâs ve samîmiyyetle kılarlar ve böyle Allah'tan başkasına eğilip bükülmekten kendilerini arındırırlar. Hulasa kim bid'atlara (Îman ve İslâm'dan koparan ve Allah'tan uzaklaştıran yollara ve ahlaksızlıklara) sapmaktan arınır ve kendisini temiz tutarsa kendisi için arınmış olur. Çünkü temiz bir insan olmasının faydası Dünya ve Ahirette kendisinedir. Yaratılışının başlangıç mertebesine (Yüce Huzura) dönüp kavuşmaktan alıkoyan hayvanî hallerden ve nefsin gereklerinden arındıktan sonra dönüş; her türlü kusur ve eksikliklerden Münezzeh Olan Allah'adır. Herkesin dönüşü şüphesiz O'na olacaktır. Her bir kimsenin muradı ve sığınağı O'nun katındadır.

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ۞

19. Ayet: (Herkesin dönüşü O'na c.c. olacaktır.) Ancak Allah'a yakınlık ve ilgi bakımından kör olanla gören, Allah'a dönüleceğinden habersiz yaşayan cahille, Allah Teâlâ'yı tanıyan ve yükselerek O'na (c.c.) varmayı bilen bir olamaz.

۞ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ۞

20. Ayet: Yine Allah'ın (c.c.) kahır ve gazabından yansıyan kat-kat karanlıklarla aydınlık da bir değildir. Yani hakikatleri görmek, ibret ve dersler almak için verilen can gözlerini örten ve kalın perdelere dönüşen tabiatın, benlik ve fânî kimliklerin dünyalık arzularla karışıp yoğunlaşmış karanlıkları; Allah'ın lütuf ve rahmeti gereği Birliğinden tecelli eden nûr ve aydınlıkla birbirine eşit ve bir değil.

۞ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ۞

21. Ayet: Yine kasıp kavuran sıcakla, serinlik veren gölge ve de Allah sevgisine ve O'na yakınlığa sahip olanlara O'nun (c.c.) tarafından türlü ikramlar ve açılımlar taşıyan, her türlü huzur ve rahatlığı sağlayan manevî esintilerin kaynağı olan O'na has manevî gölge ile hayvanî kuvvetlerden meydana gelen, şehvet ateşlerinden tutuşup yanarak kuruntuya dayalı geçici lezzetleri yakan bozuk görüşlerin buharlarından yükselen sıcaklıklara pis arzuların da karışmasıyla iğrenç kokular yayan öldürücü sıcaklık bir olmaz.

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ وَمَا أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَنْ فِي الْقُبُورِ ۞

22. Ayet: Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah katında; Îman'ın, İslâm'ın ve kesin bilginin; sonradan olması ve yok olması, sonradan harekete geçip durması gibi gelip geçiciliği olmayan aksine Ezelî ve Ebedî olan hayatıyla dirilişe ermiş dirilerle, cehaletin, sapıklığın her türlü gaflet ve unutkanlığın köşe ve bucaklarında ruhen ölmüş, türlü tembellik ve perişanlıkla inkârın ateşinin çukurunda sonradan meydana gelen âlemin köşe ve bucaklarında cehaletle ölüp kaybolan ölüler de bir olamazlar. Hulasa sonsuz ilim ve kararlılık, tüm işlerinde sağlamlık Sahibi Olan Allah(c.c.); kullarından dilediğine katından lütuf ve yardım olarak duygular vererek (buyruklarını onlara) duyurur Dosdoğru Yoluna erdirir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen kabirlerdekilere (ölmüş olanlara) duyuramazsın ve onları irşad edip Yola getiremezsin. Yani koyu cehalet çukurlarına batıp yerleşen, gaflet ve unutkanlık kabirlerinde ve sonradan olmuş olan şu cehennemde her şeyden habersiz yaşayan ve insanlığı ölmüş olanlara nasihat duyuramaz ve Yola erdiremezsin. Çünkü onlara gaflet ve azgınlık karakter olmuş, irşad olunup İslâm'a kavuşturulmaları mümkin olmaz.

۞ إِنْ أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ۞

23. Ayet: (Sen onları zorlayacak değilsin.) Aksine Sen ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Bizim tarafımızdan gönderilen bir Uyarıcısın. Sana gereken Sana vahyettiğimizin tamamını ve tarafımızdan gelen korkunç tehdidleri ve uyarıları onlara ulaştırmandır. Onların kabul ederek Yola gelmelerine uğraşma. Senin

görevin sadece verdiklerimizi onlara ulaştırmak, hesap sormak ise Bizim görevimizdir.

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ۞

24. Ayet: Biz Sana son derece lütuf ve ikramda bulunduğumuzdan dolayı Seni Hak olarak kullarımızın tamamını Varlığıma ve Birliğime, (İsimlerim ve Sıfatlarımla beraber) Öz Kimliğime Îman edip Bana ulaşmağa davet etmen için gönderdik. Îman edip itaatte bulunanlara yüce mertebeler ve yüksek makamlar hazırladığımızı müjdeleyeceksin, İnkâr edip buyruk tanımayanlara ise içerisinde daima kalplerin acı çekerek, iç geçirip Cennetleri arzulayarak hasretle üzüntü yaşayacakları Cehennem çukurları hazırladık. Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni Peygamber olarak gönderişimiz ilk değil, aksine içlerinde peygamber geçmeyen hiçbir ümmet yok. Tüm ümmetleri; kendilerine gönderdiğimiz peygamberleri; kendilerini ilgilendirmeyen boş işlerden ve tüm yasaklardan sakındırıp uyardı.

۞ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ۞

25. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer şirk ve inadlarında ısrar eden bu kâfirler Sen ve Sana inen Kitabı yalanlayıp inkâr ediyorlarsa onlara ve inkârlarına asla aldırış etme. Bunlardan öncekiler de peygamberlerini (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler. Hal bu ki, peygamberleri tıpkı Senin ve Senin Kitabın gibi hak peygamberler olarak tarafımızdan Ayetler ve Mucizelerle desteklenerek onlara gelmiş, Dînlerinin esaslarını ve etkileri aşikâr olan hukümlerini içinde bulunduran sahifeleri, ilim ve nûr kaynağı olarak Tevhıîdin sırlarını, Îman ve ibadetin kurallarını ve her şeyi gösteren kitapları ve belgeleri getirip onlara ulaştırmışlardı.

۞ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۞

26. Ayet: Sonra asılsız bir dava olan kâfirlikte ısrar edip Haktan yüz çeviren kâfirleri kahrım ve azametimle tutup cezalandırdım. Bak gör; Benim inkârım onların inkârına kıyasla nasıl oldu. Yani onları helâk edişim o kâfirlerin şiddetiyle kıyaslanamayacak derecede korkunç oldu. Bilesiniz ki, köklerini kazıdım ve arkalarından adlarını yaşatacak kimseleri kalmadı.

۞ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ۞

27. Ayet: Ey bakıp gören! Görmez misin ki, sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; su indirdi de kuru toprağı canlandırdı. (Tıpkı bunun gibi) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının meydanından hayat suyunu da indirerek yokluk sahasında donup kalmış olan bedenleri (maneviyatla) diriltti. (İndirdiğimiz yağmurla sayısız türde dünyalık ürünler çıkarıp ortaya koyduk.) Hak Varlıktan gelen manevî hayat suyu ile de İlâhî bilgiler, hakikatler, aşk ve mahabbet sahibi olan Allah dostlarının durum ve makamlarına göre kalplerine süratle gelen ilhamlar var ederiz. (Dünyalık meyve ve sebzelerin renkleri çeşit-çeşit olduğu gibi) manevî kazanımlar da ilmen, aynen ve hakkan çeşit çeşittir. (Kimi kul inen hayat suyundan

beslenerek ilm el-yakıîn; Allah'ı kesin olarak bilme makamına, kimi ayn el-yakıîn; kesin olarak görme ve kimi de hakk al-yakıîn; kesin olarak kavuşma makamını elde eder.) Dağlardan gayet geniş yollar var etti. Kimi yollar beyaz-beyaz, kimi yollar kırmızı-kırmızı. Her biri değişik renklerde… Pek çok yollar da simsiyah renklerdedir. (Yeryüzünde dağlar ve sarp dağlardan geçit yerleri ve muazzam yollar var ettiği gibi) İnsanlar içerisinde toplumun sağlam kalması için (yüksek şahsıyyetler) kutuplar (halkın etraflarında dönüp özellikle manevî ihtiyaçlarını talep ettikleri efendiler), Allah katından açılıp gelen yüce ikramları layıkıyla alarak (can gözlerine sahip olup) Allah Teâlâ'nın Cemâline bakmak sebebiyle kendilerini kaybeden büdelâ (Allah'ın halifeleri) ve bunların sahip oldukları yolları da var etti. Türlü yollara sahip olan bu seçkin efendiler; maneviyatın Arafat'ı olan Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerine, Yüce Sıfatlarına ve canların gerçek Ka'be'si Olan Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Varlığına erdirirler. Manevî şahsıyyetlerin beyaz yolları; varlık ve benlik kirlerinden, fânî varlık türlerinden arınmış yollardır. Değişik renklerde olan kırmızı yollar; ilk mertebeden uzaklaştıktan sonra Allah'a (c.c.) yakınlık mertebelerinde farklılıklara ermelerindendir. Simsiyah yollar ise; ilk mertebeye benzemekten eser kalmadığının ifadesidir. O seçkin kullar (öyle bir yola ermişlerdir ki,) ulaştıkları ilk mertebeyle ilgisi kalmamıştır.

Şöyle de dendi: Allah Azıîmüşşan beyaz yollarla bir sofîlere dikkat çekiyor ki, onlar; içlerini Allah'tan gayriden arındırmışlardır. Yani kalplerinde Dünya boyalarına boyanmış işlerden (ve geçici varlıklardan) hiçbir şey kalmamıştır.

Çeşitli renklerdeki kırmızı yollarla ilm-i Kelâm alîmlerine dikkat çeker ki, onlar; aklî ve naklî delillerle Allah Teâlâ'nın Varlığından ve Sıfatlarından bahsederler. Pek azı müstesna Allah Teâlâ tarafından bir keşfe ve şühûda (manevî anlayış ve görüşe) ermiş olmaksızın, sırf zan ve tahmin üzere çalışmalar yaparlar.

Simsiyah yollarla da fukahanın (Dîn bilginlerinin) azgınlarına işaret ediyor ki, onlar; katı kalpli ve can gözleri kalın perdelerle kapalı insanlar olup kalplerinin sahalarında Allah'ın nûrlarının yansımasını kabul edip almağa yer kalmamıştır. Aksine bâtılın karanlık yayan rengiyle kalplerini boyamışlar, kalplerini; Allah'ın insanlığı yarattığı İslâm Fıtratından (karakterinden) bozup çıkarmışlardır.

۞ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ۞

28. Ayet: Yine Gökten inen suyun terbiye edilip türlü hallere çevrilmesi, yeşerticiliği ve ölü toprakların hayat bulmasına vesile edilmesiyle gaflet ve unutma bataklığında boğulan insanları, tarafından yoktan var ediliş ve tekrar dönüp Huzuruna varışla ilgili idrak ve anlayış şuurundan soyunup uzaklaşmış canlıları, nefsanî istek ve arzulara, tamamen cismanî lezzetlere tutkun evcil hayvanları var edip meydana çıkardık. Hulasa lütuf ve rahmetinin gereği olarak Yüce Varlık Denizinin damlalarının serpilmesiyle yoktan var edilip hayat bahşedilen kullarından ancak alîm olan kullar Allah'tan ve O'nun kahır pençesiyle tutup kahretmesinden korkarlar. O gerçek ilim sahibi olan kullar Allah Azıîmüşşan'ı, O'nun her şeyi kuşatmış olan Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını hakkıyla tanırlar. Onlar Tevhıîdin Mertebesine ermişler, Allah'ın Varlığının Tek olarak bütün varlıklara sirayetinin (her şeye kendilerinden yakın olarak onları idare edişinin)

sırlarını ve inceliklerini net olarak anlayıp izlerler. Çünkü insanların; Allah Azıîmüşşan'ı en fazla sayıp O'ndan en çok korkanı O'nun Şanını ve Kimliğini en iyi tanıyanıdır. Bu yüzden Allah'ın Sevgili Peygamberi şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, Ben; Allah'tan en çok Korkanınızım ve en çok sakınıp korunan Birinizim. Allah Azıîmüşşan'ı layıkıyla tanıyan ilim ve marifet sahibi kulları elbette O'ndan korkarlar, yasaklarından kaçınıp kahrından ve azabından korunurlar. Çünkü sonsuz büyüklük ve kahır niteliklerine Bürünen Allah Teâlâ; Azîz'dir; kullarından (ısyan ve günahlara dalarak) intikamını arzulayanlardan intikam almakta sonsuz güç ve üstünlük Sahibidir. Ğafûr'dur; kullarından kimler can u gönülden Allah'a tevbe ederek günahlarının silinmesini dilerlerse onların kusurlarını örter, günahlarını siler.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَنْ تَبُورَ ۞

29. Ayet: Allah Teâlâ kullarının seçkinlerine işaret edip tanıttı ve onların durum ve davranışları bakımından katında en makbul ve değerli olanını açıklayarak lütuf ve ikramıyla o makama ermelerini tamamına teşvik ederek şöyle dedi: Bilesiniz ki, Allah'ın Kitabını; Peygamberine indirdiği Kur'an'ı okuyanlar, Allah'ın Kitabında vakitleri belirlenip kendilerine farz kılınmış olan namazlarını hakkıyla kılanlar, kendilerine verdiğimiz maddî ve manevî rızıklardan Bizi Razı etmek için ihtiyaç sahiplerine; yerine göre gizlice ve yerine göre aşikâr olarak verenler, verirken de her türlü gösterişten ve fakirleri üzecek yanlış davranışlardan kaçınanlar; bu davranışlarıyla Allah'tan bitmez, tükenmez kazançlar ve ticaretler umarlar ve beklerler.

۞ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ۞

30. Ayet: Çünkü Rableri (va'di gereği) onlara yaptıkları karşılığında mükâfaat ve ücretlerini tam verecek, fazla olarak da katından sayısız ve hesapsız bağış ve ikramlarda bulunacak. Elbette Rableri onlara ödemeler yaptıktan sonra fazla-fazla ikramlarda bulunur; çünkü O (c.c.) Ğafûr'dur; kullarının taşkınlık ve yanlışlıklarını örtüp yok eder, (samîmî tevbe ile) günahlarının büyüklerini dahi siler. Şekûr'dur; onların en küçük ibadet ve itaatlerini kabul eder, kaldı ki, zorlu ve değerli kulluk hizmetlerini asla zayi etmez, büyük mükâfaatlar verir.

۞ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bütün geçmiş kitaplarda olan Hukümleri ve Dînin esaslarının tamamını kapsayıp içinde bulunduran Bu Kitab (Kur'an-ı Hakîm); önünde gelen peygamberlerin ve katımızdan inen ve hukümlerimizi ve yüce hıkmetlerimizi içeren kitapların tamamını tasdik ederek gelmiş olan Hak'tır ve böylece her şeyi kuşatan ezelî ilmimizde mevcuddur. Hulasa Allah Teâlâ; bütün kullarından haberdardır, onların durumlarını, konuşmalarını, gizli-açık tüm yaptıklarını ve hatta kabiliyyet ve kapasitelerinde olup biten her şeyi Bilendir. Dünyada ve Ahirette üzerlerine gelmiş ve gelecek olan her şeyi görür.

۞ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ بِإِذْنِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۞

32. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Biz Seni Peygamber olarak gönderdikten sonra; geçmiş bütün kitaplarda bulunan tüm faydaları ve hatta onlarda olmayan sonsuz ilim, hıkmet, İlâhî bilgi ve hukümleri taşıyan Bu Kur'an'la destekledik. Şu da muhakkak ki, Senin vefatından sonra Bu Yüce Kitabı kullarımızdan seçilmiş olan büyük bir toplum arasında miras bırakıp yaşatacağız. Seni kendilerine Peygamber olarak göndermekle onları diğer insanlar arasından seçip üstün kılmışızdır. Çünkü Senin her şeyi kuşatan ve Senden önce geçen bütün peygamberlerin mertebelerini kapsayan peygamberlik pencerenden elde edilen Îman ve İslâm'ın nûruyla bu şerefe ermişlerdir. Onları üç sınıf yapmışızdır: Onlardan bir sınıf var ki, varlıklarının ilkin var edilip geldiği esasa, Allah'ın insanları üzerinde yarattığı asıl karaktere (İslâm ahlakı ve kuralları üzerinde bulunmağa) tam bir arzu ve istekle bağlılıklarından dolayı beşerî varlıklarına zulmederler. Şöyle ki, Bedenlerinin gereği olarak istek duyulan ve canlarının çektiği tüm lezzetlerden ve nasiplerden kendilerini mahrum koyarlar. O kadar ki, bazıları son derece korunup sakındıkları, hayvanî varlığın (bedenle nefsin) gereği olarak ihtiyaç duyulan Dünya lezzetlerinden kendilerini mahrum bırakarak daha ölmeden Mele-i A'lâ'ya (Yüce Melekler topluluğuna) kavuşurlar ve âdeta melekleşirler. Bilesiniz ki, onlar evliyanın (Allah'ın gerçek dostlarının) üstün deha ve hıkmet sahibi olanlarıdır. Tüm gayretlerini her şeyden vazgeçerek kendilerini yoktan Vareden Allah'a kavuşmağa sarfederler. Onlardan bir sınıf orta hallidir. Onlar aşırılıktan ve gevşeklikten uzak kalıp varlıklarının ayakta durması için gereken gıdaları alıp lezzetlerini tadan ama aşırı gitmeyen, zorunlu olanla yetinenlerdir. Hulasa bunlar tüm durumlarında, söz ve icraatlarında orta halli olanlardır. Bunlar da Allah dostlarının itaat ve ibadette düzgün olan, sapmayan ve şaşmayanlarıdır. Üçüncü sınıf ise Allah'ın izniyle iyiliklerde ileri geçenlerdir. İtaatlere devam ederler. Allah'ın emirlerinden (ve Rasûlünün icraatlarından) ibaret olan yararlı ve düzgün işlere tüm gayretleriyle devam ederler, Allah'ın rızasına ermek için tüm lezzet ve zevklardan vazgeçerek her şeyden göçüp Allah'a ulaşmağa çalışan fakirlere mallarının değerlilerini verirler. Bu görevleri yaparlarken Allah'ın Kitabında ve Rasûlünün buyruklarında olanların gereği olarak yaparlar. Bilesiniz ki, bunlar; her şeyi iyi yapıp Allah'ı (c.c.) görüyor gibi Allah dostları olan iyilerdir. Bu iyi kullar her ne kadar Dünya parıltılarına ilgi duysalar da asla yönelmezler, sadece iyilik ve hayır yapmak maksadıyla meşgul olurlar. İşte bu kulların seçilip Kur'an'ın onlara miras bırakılarak kendilerine bu iyilik ve ikramların verilmesi Allah Azıîmüşşan tarafından onlara Dünyada büyük bağış ve yüce bir üstünlüktür. Ahirette de onlara pek büyük ermişlikler ve değerli ikramlar olacaktır.

۞ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ۞

33. Ayet: Allah Teâlâ bizleri; kulluk ve itaatte, Allah Yolunda hizmet ve iyiliklerde ileri gidip üstün başarılara eren Kur'an ehli kulların hizmetkârları, izleyenleri ve sevenleri kılsın.

Allah'ın (c.c.) onlara Ahirette bağış ve ikramları olarak Adn (ikamet ve ebedî olarak kalma) Cennetleri var. İkram ve barınak olarak onlara hazırlanmıştır. Oraya tam bir güvene ererek ve sevinerek girerler. Girdiklerinde gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve akıllara gelmedik nimetlerle ve manzaralarla karşılaşırlar. Dünyada Kur'an'la yaptıkları hizmetleri ve hayırlı kullukları karşılığında altından bilezikler takınırlar. Dünya parıltılarına değer vermedikleri ve Allah Yolunda ellerine geçenleri harcadıklarına karşılık olarak inci takılar takınırlar. Dünyada Allah Yolunda cihad ederken ve kulluk yolunda Rablerinin rızasına ve yakınlığına ermek için çalışırlarken giyindikleri sert ve değersiz elbiselere karşılık orada giyinecekleri elbiseleri gayet hoş ipeklerdir.

۞ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزَنَ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ۞

34. Ayet: Yakınlık makamına erdikten ve hatta aradan kendi varlık ve benlikleri kalkmakla Rablerine kavuştuktan, kendilerine bol-bol verilen Allah'ın nimetlerini sayıp anlattıktan, onlara şükretmenin karşılığını aldıktan sonra kalplerine uygun olarak kabiliyyetleri ve halleri dilleriyle şöyle derler: Her türlü hamd, övgü ve yaratılmışın dilleriyle, halleriyle, iş ve icraatlarıyla yaptıkları övgüler, zikirler ve şükürler; Varlığıyla, Yüce Sıfatları ve Güzel İsimleriyle tüm güzellikleri hak edip her şeyin Sahibi Olan Allah'adır. O Allah Teâlâ ki, bizim varlık, benlik ve sonradan olan kimliğimiz sebebiyle kazanımlarımız ve cezamız olan her türlü üzüntü ve kederlerimizi yok etti. Türlü ikramlarıyla bizleri yetiştirip Yaşatan Rabbimiz hiç şüphesiz Ğafûr'dur; benlikten ibaret günahlarımızı örtüp yok etti. Elbette Şekûr'dur; bizim yaptığımız kulluk işlerini en güzel tarzda kabul edip türlü vesilelerle Kendi Birlik sahasına verdiği başarılara göre tam bir huzur ve güven içerisinde yaklaştırdı.

۞ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ۞

35. Ayet: Çünkü O (c.c.) öyle bir kudret ve iktidar Sahibi ki, sırf lütuf ve rahmeti gereği bizleri ebediyet Yurduna yerleştirdi. Bu nimetleri hak edecek ve gerektirecek bir çalışmamız olmadığı halde sırf katından üstün bağış ve ikram olarak tam bir huzur içerisinde olduğumuz halde bu ebediyet yurduna kavuşturdu. Burası öyle bir yurt ki, artık bizlere burada çalışma, usanma, yorgunluk, bıkkınlık, hastalık ve çöküntü olmaz, hiçbir zarar ve sıkıntı dokunmaz. Allah Azîmüşşan Cennette sıkıntı verecek hiçbir şey olmadığını kuvvetle anlatmak için melzumun (bir şeyin gereği olarak meydana gelen; burada çalışma, çabalama ve geçim derdinden meydana gelen, yorgunluk, hastalıktan meydana gelen acı ve bitkinlik) olmadığını anlattıktan sonra lazımın (burada yorgunluğa, çaresizliğe, acı ve kedere gerekçe olan ve huzursuzluğu meydana getiren iş, geçim derdi, hastalık vs.) olmadığını da anlattı.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَى عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ۞

36. Ayet: Allah Teâlâ Mü'minlere yaptığı müjde ardından kâfirlere yaptığı tehdid ile devam ederek şöyle buyurdu: Allah'ı inkâr edip Allah'ın kitaplarından ve peygamberlerinden yüz çeviren, öldükten sonra diriltilmeyi ve ölüp yok olanların tekrar var edileceğini kabul etmeyen kâfirlere Cehennem ateşi var. Kendileri için hazırlanmış olan o çılgın ateşte (inkâr ettikleri) Ahirete vardıklarında (inanarak) ağır bir azap görecekler. Allah tarafından onlara ölüm kararı verilmeyecek ki, ölseler de rahata kavuşsalar. Öyle ki, yanarken ölecek hale geldiklerinde (artık ölüm olmadığı için) tekrar canlılık verilecek, bir önce geçen uygulamadan daha çetin ve daha korkunç olanıyla azap olunacaklar. Hulasa Cehennem ateşinin azabı hiç hafifletilmeksizin ebedî olarak devam edecek. Bir an ara verilmeyecek ki, nefes alsalar. Nasıl ki, Dünya ehli (hayat Dünyadan ibarettir diyen kâfirler ve onlar tarafında olanlar) ateşten ibaret Dünyalıklar ve her türlü haram ve yasaklarla aralıksız yaşayıp (Îman ve İslâm'dan) mahrum olarak bütün vakitlerini kapsayan bir inkârla yaşadılar. (Orada da bunun karşılığını görecekler.) Hulasa bu inkârcıları cezalandırdığımız gibi lütuf ve rahmetimiz gereği verdiğimiz nimetlerin hakkını kullukla ödemeyen her bir nankör kâfiri böyle cezalandıracağız.

۞ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۞

37. Ayet: O kâfirler Cehennemde son derece korktukları ve korkunç durumlar içerisinde kaldıkları için feryad edip Allah'tan yardım isteyerek, tam bir acı ve sıkıntı içerisinde çığlıklar atarak şöyle diyecekler: Ey bizleri türlü nimetleriyle yaşatan Rabbimiz! Bizler kâfirlik yapıp Seni tanımadık, kitaplarını ve peygamberlerini inkâr ettik. Bizleri Cehennemden çıkar, bir defa Dünyaya geri gönder de önceden inad edip diklenerek yaptığımız kâfirliğin aksine katında makbul olan iyi ve yararlı işler, dürüst kulluklar yapalım. Şimdi bizlere gerçekler anlaşıldı, Dînine ve Kitabına ters olan hayatımızın asılsız bir da'va olduğu, yaptıklarımızın; kitaplarına ve peygamberlerinin Dînine aykırı bozukluklar ve yanlış bir yol olduğu ortaya çıktı. Eğer bizleri Cehennemden çıkarır ve Dünyaya tekrar gönderirsen kesin olarak Sana, kitaplarına ve peygamberlerine Îman ederiz ve katından onların (a.s.) getirdikleri her şeyi tasdik eder ve onlara uyarız.

Kâfirler uzun uzadıya şikâyetlenmeğe devam ettikten sonra Allah Teâlâ tarafından onlara azarlama yapılıp hakaret edilerek şöyle denir: Sizler demek fırsat vermemizi mi istiyorsunuz ey zalimler! Biz sizlere Dünyada akıl sahibi ve düşünüp uyanma taraftarı olan kulun düşünerek uyanıp gerekeni yapacağı kadar uzun bir ömür vermedik mi? Bilesiniz ki, bu müddet çoğunlukla erginlik çağından altmış yaşına kadar olan müddetti. Sizler o müddet zarfında düşünüp gerekenleri yapmadınız. Ne kendiliğinizden ve ne de uyarıcı bir rehberin eğitim ve irşadıyla bir türlü uyanmadınız. Sizlere uyarıcı da geldi ve Bu Gün şu içinde bulunduğunuz korkunç durumdan o gün uyarıp sakındırdı. O uyarıcıyı inkâr ettiniz ve aklınızı başınıza almadınız. Sonra yaşlandınız, uzun bir yolculuğa çıkacağınızın belirtileri ortaya çıktı

ama (Dünyada kısa yolculuklara hazırlanıp azıklar hazırlarken) bu muazzam yolculuğa azık hazırlamadınız. Şimdi düşünüp uyanmak vakti bitti, kaybedilenleri tekrar kazanmak fırsatları kaçtı. Yaptığınız kâfirlik ve başkaldırmaların uğursuzluğu ile tutuklandınız ve Cehenneme dolduruldunuz. Şimdi Buradan çıkıp Dünyaya dönmek mi istiyorsunuz. Heyhât! Heyhât! (Olması pek uzak ve asla mümkin değil.) Bilesiniz ki, telâfî (kaybedileni kazanmak, yapılamayanı yapmak) vakti kalmamış, fırsat tamamen elden gitmiştir. Şimdi geçici lezzetler ve kuruntudan ibaret zevklar karşılığında bu ebedî azabı tadın. Hulasa Allah'ın koyduğu sınırların ve buyrukların gereğini yapmaktan ve kulluk dairesinden çıkan zalimlere yardım edecek hiçbir yardımcı yok. Ne azabın kaldırılmasında ve ne de hafifletilmesinde hiçbir aracı ve yardımcı olmayacak. Aksine Orada sonsuz olarak kalarak azap görecekler ve hiç kurtuluşları olmayacak.

۞ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

38. Ayet: Ey Rabbimiz! Bizleri kahrından ve gazabından kurtar ve koru. Bizleri Razı olduğun tarzlarda dirilt ve öldür. Sana kavuşup Cemâlini görmemizi nasip eyle. Sen istediğin her şeye Kadîr'sin. Mü'minlerin daima rahmet ummalarına ve daima isteklerde bulunmalarına pek Lâyıksın.

Kulların âsi ve günahkâr olanlarının suçları sabit olduktan, Allah Azıîmüşşan onların ne yaptığını bilip zalimlikleri karşılığında tutup ceza vermeğe karar verdikten sonra elbette kimsenin o zalimlere şefaat edip destek vermeğe ve Allah'ın azabından onları kurtarmağa gücü ve imkânı olmaz. Çünkü yaratılmışın tamamını Bilen Allah Azıîmüşşan; Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerde saklı ve gizli ne varsa, Yeryüzünün üzerinde, içerisinde ve derinliklerinde ne bulunuyorsa tamamını bilir. Her şeyi Bilen Allah Teâlâ'ya; kullarının içlerinde olan saklı ve gizli şeyler nasıl gizli kalabilir? Bilesiniz ki, O (c.c.); göğüslere sahip olup oraları meşgul eden, oralarda saklı ve gizli ne varsa hepsini Bilendir. Hatta kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan her şeyi bilir. Çünkü O (c.c.) kulların tavırları ve hareketlerine göre daima onları gözetlemektedir. (Varlıkların yüzlerinde ve özlerinde olan tüm parçacıkları yarattıktan sonra yaşatıp gayet yakından idare Eden Allah Teâlâ elbette bilir.)

۞ هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ۞

39. Ayet: Ey gafil ve cahiller! O'ndan (c.c.) nasıl habersiz yaşarsınız ve O'nu neden düşünüp hesab etmezsiniz? Bilesiniz ki, O (c.c.); sizleri Kendi Suretinde yaratıp açığa koyarak yetkiler verip Yeryüzünde Kendisine halifeler ve temsilciler yaptı. Yeryüzünde bulunan tüm varlıklara sizleri egemen kıldı. Sizleri değerli kılarak tüm unsurları, elemanları ve malzemeleri emrinize vererek sizlerin tam ve kusursuz halifeler olmanıza imkânlar sağladı. Sizlere yaptığı (c.c.) türlü bağışlar ve ikramlardan sonra artık kim kâfir olur ve O'na (c.c.), kitaplarına, peygamberlerine, O'nun yüce ilminin her şeyi kuşattığına ve Levh-ı Mahfuzda yazılı olarak tüm olup bitenlere Îmandan yüz çevirirse yaptığı bu kâfirlik kendi zararınadır. Yani

kâfirliğinin vebalini yüklenir, Allah da o kâfirin inkârının gereği olarak ondan intikamını alır. İkramlarda bulunurken olduğu gibi intikam aldığında da Allah Teâlâ'ya hiçbir kusur ve leke bulaşmaz. (Her şeyi hak ve adaletle yapar.) Kullarının Îman etmesine muhtaç olmadığı gibi kâfirliklerinden de zarar görmez. O her şeyden Münezzehtir. Kâfirlerin kâfirlikleri, Allah'a, Allah'ın kitaplarına ve peygamberlerine Îman etmekten yan çizmeleri ve şirk koşmakta ısrar etmeleri onlara hiçbir şey kazandırmaz sadece Allah katında büyük bir gazabı, kovulmayı ve kahrı artırır. Kâfirlerin kâfirlikleri; Ahirette onlara sadece büyük bir iflası ve korkunç bir zararı kazandırır. Mü'minler için hazırlanmış olan yüksek makamları, yüce ve değerli nimetleri kaybedip ebedî zarar yurdu olan Cehenneme girerler. Bundan daha büyük bir zarar olamaz.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَى بَيِّنَتٍ مِنْهُ بَلْ إِنْ يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ۞

40. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Biz onların lanetlenip kahra uğrayacaklarını ve her türlü zararı göreceklerini kararlaştırıp kaydettikten sonra azarlayıp hakaret ederek müşriklere de ki, ey inat ve azgınlık kendilerine karakter olmuş olanlar! Allah'tan başka ilâhlar olduklarını iddia ettiğiniz ve Allah'a ortak koştuğunuz o varlıkları görüp anladınız mı? Sizler onlara yaratma gibi ilâhlık nitelikleri vererek yakarışta bulunuyorsunuz. Bana gösterin; yok olmağa mahkûm o fânîler şu Yeryüzünden ne yarattılar ve hangi şeyi var edip ortaya koydular? Bana gösterin; yoksa Göklerin yaratılıp idare edilmesinde onların ortaklıkları mı var? Yoksa bu müşriklere kitab indirdik de o taptıkları heykellerle ve onların Bize ortaklar olduğuna dair o kitapta deliller mi var? Bu sebeple onlar açık belgeler üzerinde bu iddialarda bulunabiliyorlar ve sonsuz ilim, kudret ve hıkmet Sahibi Olan Allah'a bu işe yaramaz heykellerin ortaklıklarını anlatıyorlar öyle mi? Yo, her şey açık ve ortada. Tüm bunların aksine olarak o zalimler sadece birbirlerine yalan vaadlerde bulunarak birbirlerini kandırıyorlar, üsttekiler altta bulunan zayıf akılları kandırıp varlıklarını ve makamlarını ayakta tutuyorlar.

۞ إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِنْ زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۞

41. Ayet: Kullarının tüm durum ve davranışlarını Bilen ve bu zalimlerin halkı nasıl kandırdıklarından Haberdar Olan Allah (c.c.); onları cezalandırıp intikamını almakta acele etmiyor ve bir vakte kadar bırakıp onların yaşamasına izin veriyor. Elbette bu müşrik zalimlerin Allah'a şirk koşmaları ve uğursuzca iftiralarda bulunmaları sebebiyle (her şeyin düzeni bozularak âlemlerin tamamen yok olacak hale gelmesine rağmen) Sonsuz büyüklüğün, kahır ve hışmın Sahibi Olan Allah Azîmüşşan Göğü, ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri muhafaza ediyor ve bozulup yok olmaması için tutup muhafaza ediyor. Eğer bunlar bozulup yok olacak olurlarsa bunları kimse tutup muhafaza edemez (ve Kıyametin kopmasını kimse engelleyemez.) Yani Allah Teâlâ zalimlerin cezalandırılmasında acele etmiyor.

Çünkü O (c.c.) Halîm'dir; suçlar işlendiğinde suçluları cezalandırmakta acele etmez, Ğafûr'dur; kullarından tevbe dip günahlardan vazgeçerek Kendisine yönelenleri affettikten sonra kusurlarını örtüp onları hiç günah işlememiş hale getirir ve arındırır.

۞ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَيَكُونُنَّ أَهْدَى مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ۞

42. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın son derece Halîm olup türlü kahır ve intikamları hak eden kimseler Allah'a verdikleri sözleri tutmadıkları, andlaşmaları bozdukları halde onlara ceza vermekte acele etmez. Şöyle ki, Kureyş Kavminin kâfirleri-Allah onları rezil ve perişan etsin-olanca gayretleriyle Allah'a yemin etmişler, Sevgili Peygamber (Hz. Muhammed) Efendimiz (a.s.) gelmeden önce Yahûdîlerden bir topluluğun peygamberlerini yalanlayıp inkâr ettiklerini duyduktan sonra ağır yeminler ederek şöyle demişlerdi: Yemin olsun ki eğer bizlere Allah tarafından emir ve yasaklar konusunda uyaracak bir peygamber gelirse; Îman edip Allah'ın Yolunda giden ümmetlerin en birincisinden çok daha doğru ve daha düzgün olacağız. Yani bizim her birimiz, Yahûdîlerin, Hıristiyanların ve diğer ümmetlerin her birinden peygambere uyup Allah'ın Yolunda gitmekte daha gayretli ve başarılı oluruz. Bunu söyledikten sonra yeminler ederek Allah'a söz verdiler. Onlara O Muazzam Uyarıcı ve tüm peygamberlerin En Kâmili Olan Muhammed (s.a.v.) gelince; bu onların sadece nefretlerini (O'ndan a.s. ürküp uzaklaşmalarını) artırdı.

۞ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ۞

43. Ayet: (Ürküp uzaklaşmakla kalmadılar.) O Yüce Peygambere karşı diklenerek Yeryüzünde güç toplamağa kalkıştılar ve (O Yüce Kurtarıcıyı yok etmek için) O'na iğrenç tuzaklar kurdular.

Ayetteki; مكر السيئ Terkibinin aslı izafet terkibi (İsim tamlaması) değil, المكر السيئ şeklinde sıfat tamlamasıdır. Telaffuz kolaylığı ve cümle kurma genişliği, bir de manayı kuvvetlendirmek için sıfat-mevsuf (sıfat tamlaması); muzaf-muzafun ileyh (isim tamlaması) şeklinde gelmiştir. (Yani açıklamayı aslına uygun yaptık.) Dolayısıyla mana; iğrencin tuzağı değil, iğrenç tuzak oluyor.

İğrenç tuzak; müşriklerden meydana gelen her çirkin iş ve şirk demektir. Ya da Allah Azıîmüşşan'ın Peygamberini (s.a.v.) öldürmeyi istemeleridir.

Allah'ın Haşmetli Rasûlü onları uyararak dedi ki, tuzak kurmayın, tuzak kuran herhangi bir kimseye yardım etmeyin. Bilesiniz ki, Allah Teâlâ şöyle diyor: İğrenç tuzak sırf sahibini sarar ve o tuzağı kurana zarar verir. Dolayısıyla şirk koşan kâfirin şirk ve kâfirliğinin cezası ve zararı kâfirin kendisinedir. Her bir kötülük; sahibine döner. Şu Mekke müşrikleri-Allah onları perişan etsin-herhangi bir şey bekliyorlar mı? O zalimler sadece Allah'ın evvelden geçmiş zalimler hakkındaki sünnet ve âdetini uygulamasını bekliyorlar. Şöyle ki, Allah Azıîmüşşan geçmiş kavimlerin inkârcıları ve inkârda ısrar edenleri hakkında sünnet ve âdetini

uygulayarak onların cezasını verdi ve azab etti. Bunlar da o ceza ve azabı bekliyorlar. Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan ilminde ve Levh-ı Mahfuzda bu zalimlere azabın olacağı var ve yazılı olduktan sonra bunun gerçekleşmesi kaçınılmazdır. Bu sebeple ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Allah'ın; inkârcılara azab edeceğine dair sünnetinde (koyduğu kural ve âdetinde) asla bir değişiklik bulamazsın. Dolayısıyla ısyankâr inkârcılara olacak azabın yer değiştirip azgınlık yapmaktan ve Allah'a karşı gelmek gibi hallerden münezzeh ve gayet uzak olan Îman ve tasdik ehline olması gibi Allah'ın sünnetinde asla bir değişiklik bulamazsın.

۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ۞

44. Ayet: Bu inkârcılar peygamberlerini inkâr eden geçmiş kavimlere azab ettiğine dair Allah'ın sünnetini inkâr mı ediyorlar? Demek ki, onlar Yeryüzünde dolaşıp ibret ve ders alarak bakmadılar ve kendilerinden önce yaşayan ve peygamberlerini inkâr ettikleri için helâk edilenlerin sonlarının nasıl olduğunu görmediler. (Yeryüzünde gezip dolaşarak kendilerinden önceki inkârcıların sonlarının nasıl olduğuna ibretle bakıp dersler alsınlar.) Gerçekleşen durum şu: Önceki kâfirler, sayı, hazırlık, mal, evlad ve yardımcılar bakımından bunlardan çok daha çetin ve fazla idiler. (Hulasa o zalimler Allah'a karşı duramadılar ve kahroldular.) Sonsuz üstünlük ve yücelik niteliklerine Bürünen ve olmuş-olacak her şeyi idare ve icra etmesinde Allah Azıîmüşşan'ı Göklerde, Yerde, madde ve mana âlemlerinde aciz koyacak ve Elinden kurtulabilecek hiçbir kimse ve herhangi bir şey yok. Şöyle ki, en ufak bir şey O'ndan kurtulamaz en önemsiz ve en küçük bir şey O'nun ilminden gizli kalmaz. Bilesiniz ki, O (c.c.) sonsuz ilim Sahibi ve ilminin hazinelerinde bulunan her şeyi hiçbir geciktirme ve eksiklik yapmaksızın açığa koymağa Kadîr'dir; sonsuz kudret Sahibidir.

۞ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا ۞

45. Ayet: ...Şu durum; Allah Azıîmüşşan'ın kulları üzerinde sonsuz ilim Sahibi olarak onlara geniş rahmet ve şefkat Sahibi olmasındandır, şöyle ki, eğer (her şey bilgisi dâhilinde ve idaresinde olup tarafından yaratılmakla) meydana gelen, azab ve intikamı gerektiren tüm suçları Bilen Allah Teâlâ; yoktan var edilip geldikleri Yüce Huzura ulaşmağa engel olan tüm suçları terk etmekle yükümlü olan insanları yaptıkları kötülükler ve kendilerine yasaklanan günahları işledikleri sebebiyle tutup cezalandıracak olsaydı Yeryüzünde herhangi bir günah sebebiyle cezalanmadık tek canlı kul bırakmazdı. Kaldı ki, çokça günahlara rağmen yaşamaktadırlar. Çünkü azgınlık yapmayan ve ahdini unutmayan insan oldukça az. Ancak Allah Azıîmüşşan suçluların cezalandırılmalarını belli bir vakte kadar tehir eder, geri bırakır. Herkesin tutulup ceza görüp intikam alınacağı o vakit Kıyamet Günüdür. Kullara va'd edilen (geleceği haber verilen) ve Allah Katında vakti belli olup kimseye açıklanmayan ve peygamberlerinden birine dahi bildirilmeyen O

Vakit (Kıyamet ânı) geldiğinde suçlular tutulup yaptıkları suçlar ve günahlar karşılığında hiçbir suç bırakılmaksızın cezalandırılacaklar. Hiç şüphe yok ki, her şeyi görüp Gözeten Allah (c.c.); her vakit bütün kullarını, onların tüm durumlarını ve hatta kabiliyyet ve kapasitelerinde olanları Gören'dir. Onların yaptıklarını ve maksadlarını görüp bilmesinin gereği olarak da her şeyin karşılığını verecektir.

Ey Rabbimiz! Tüm işlerimizin netîce ve sonlarını bizler için düzgün ve yararlı eyle ve bizlere zorları kolaylaştır.

FÂTIR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Dönüş Gününün (Ahiretin) azığının hazırlığı için paçaları sığayan (gerçek ve ebedî hayat için gerekli hazırlığı yapmağa çalışan) maneviyat yolcusu! Allah seni bu hazırlığı tamamlamanda başarılı kılsın. Sana gereken tüm çalışmalarını ve kararlı gayretlerini; ebediyet Yurdu olan Ahirete yönelik olarak yapmalısın. Bu yönelişine engel olacak her işi ve her sorunu ortadan kaldırmak için çalışmalısın. Kötü alışkanlıklardan ve yasak arzulardan ilgini kesip tamamen uzak durmalısın. Zira bunlar; Allah'ın (c.c.) kahır pençesiyle tutup seni azarlamasına, türlü cezalar vermesine sebeplerdir. Türlü fitnelere ve çeşitli sıkıntılara kaynak olabilecek olan varlık ve benliğinin gereklerinden (gözün yanlış bakışından, kalbin kötülüğe akışından, kulağın boş ve zararlı sözlere asılmasından, dilin yalana yeltenmesinden, elin kötüye uzanmasından ve ayağın eğriye gitmesinden) sıyrılıp uzaklaşmalısın. Hulasa Allah Teâlâ'nın sana kolaylıklar verdiği ölçüde Dünyanın alçaklıklarından ve hayvanî lezzetlerden yüz çevirmelisin. Zira Dünya kalıcı değil, üzerinde bulunanlara asla dayanılıp güvenilmez. Öyle ki, Dünyalık olan her şey geçicidir ve yok olmağa mahkûmdur ancak Dünyevî varlıklar; (Allah'ın c.c. rızasına uygun olarak kullanılmadığında) Dünyada türlü acılar ve üzüntüler kazandırır. Bilhassa bunların sebep olacağı Ahiretteki azap ve pişmanlıklar çok çetindir. Allah katından; yararlıyla zararlıyı, geçici olanla ebedî ve kalıcı olanı seçen aklın verilmesiyle desteklenen mürşid ve rehber (Allah'ın kullarını) elbette Tevhıîdin sonsuzluğuna (İlâhî Huzura) erdirir. (Bizler de öyle yapmak istiyoruz.) Hulasa akıl sahibi olup gerçekleri gören ve düşünebilen nasıl olur da fânî ve geçici olanı; bâkıî ve ebedî olana tercih eder. Neden sonu gelmez üzüntüleri çekip getirdiği halde kendisi süratle yok olan bedenî lezzetleri; yüksek makamlara ve yüce mertebelere öncülük yapan ve devamlı olan, bitip tükenmeyen ruhanî lezzetlere üstün tutar?

Rabbim! Bağış ve ikramınla tüm işlerimizin sonlarını hayır ve güzelliklerle sonlandır. Sen istediğin her şeyi yapmağa Kadîr'sin, rahmetini umanlara umdukları rahmeti vermeğe Cedîrsin (Layıksın).

YÂSÎN SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiştir. Adını ilk Ayetinden almıştır. Peygamber Efendimizin sayısız mübarek İsimlerinden olan Yâsîn; ey İnsan, ey En Yüce anlamlarına da gelmektedir.

YÂSÎN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Cehalet zindanlarından ve sapıklık vadilerinin derinliklerinden İlâhî bilgiler zirvesine ve (Gerçek Dosta) kavuşma uçsuzluğuna yükselen, sonradan olma âlemin uçurumlarından, türlü sapmaları ve sapıklıkları doğuran varlık ve benlik mağaralarından kurtulup tüm durumların düzgünlüğüne, gerçek muradlara ve ebedî seadetlere erme yolunda yüce makamlara ve yüksek derecelere yönelen, taklid karanlıklarından ve kararsızlık bataklıklarından çıkıp yakîn mertebelerine, Tevhıîdin Nûruna ve O Nûr'da karar kılmağa hiçbir bocalama ve tereddüd yaşamaksızın kavuşan kimseye; gerçek aşk, sevgi ve sadakat sahiplerinin gayesi ve tek hedefi olan sıdk makamına tam bir adalet ve istikametle ulaşılacağı sırrı ve bilgisi gizli kalmaz. Bilinmeli ki, bu yüce makama ermek için Dînin ve aklın kötüleyip reddettiği ifrattan (taşkınlık gösterip ileri gitmekten) ve tefrîttan (gevşeklik gösterip geri kalmaktan) uzak kalarak bütün üstün nitelik ve kusursuz icraatlarla Allah'ın Yolunda yürümek gerekir. Böylece kulda bir an Allah'ın sağlam ve Doğru Yolundan bir an ayrılma olmasın, Allah'ın ahlakıyla ahlaklanma, O'na halife olup O'nu temsil etme mertebesine ulaşması kolay ve mümkin olsun. Allah'ın ahlakıyla ahlaklananların ve O'nun (c.c.) halifesi olanların En Kâmili ve o makama En Layık Olanı Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimiz olduğu için Allah Teâlâ O'nun (s.a.v.) Peygamberliğiyle; peygamberlik görevini sonlandırdı. O'nun (s.a.v.) gelip en kâmil ve en kapsamlı görevi yapmasıyla (insanlıktan beklenen) ahlakın güzellikleri tümüyle tamamlandı. Allah'ın Zatının Tevhıîdinde (Öz varlığının Bir olduğunda) hiçbir kuşku kalmadı. Bütün izafetler (babalık ve oğulluk gibi ilgi ve nispetler) dökülüp ortadan kalktı. İşte bu sebeple Hz. Muhammed'in kurumsallaşarak yürürlüğe giren Dîni Yüce İslâm karşısında bütün rejimler, resmiyetler ve âdetler yıkılıp yok oldu. Bundan dolayı Allah Azıîmüşşan; O'nun (s.a.v.) bütün mertebeleri içine alan Muazzam
Mertebesinin kemaline ve tamlığına dikkat çekti ve bütün İsimlerini ve Sıfatlarını kapsayan İsmiyle uğur ve bereket vesile olması dileğiyle başladıktan sonra O'na (s.a.v.) konuşma makamının en büyüğü ve en değerlisi ile konuşarak şöyle buyurdu:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

En kapsamlı İsmiyle En Sevgili Peygamberine tecellî eden (tam olarak Görünen) Allah Adıyla... O (c.c.) Rahman'dır; bütün kullarına O'nu (s.a.v.) Peygamber olarak göndermesi sebebiyle sonsuz rahamut (akla ve hesaba sığmayacak derecede geniş ve sayılmayacak derecede türlü rahmet) Sahibidir. O (c.c.) Rahıîm'dir;
Sevgili Peygamberini; yolların En Üstünü ve En Doğrusu olan, Zatına (Varlığına) ve Birliğine Götüren Yol üzerinde Önder ve İrşadcı kılmıştır.

۞ يس ۞

1. Ayet: Ey kesin bilgi, görüş ve kavuşma denizinin Kaynağına (c.c.) Eren ve onda hiçbir tereddüd, bocalama ve sapma göstermeksizin tam bir selâmet içerisinde yüzmeğe (kulluğunu ve irşad görevini sürdürmeğe) devam eden (En Kâmil İnsan)!

۞ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ۞

2. Ayet: Söz olarak, tarz ve anlam bakımından eşsiz sağlamlık Sahibi Olan Kur'an-ı Hakîm hakkı için i'lân ediyorum.

۞ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

3. Ayet: Sen ey peygamberlerin En Kâmili ve peygamberlerin Sonuncusu olmak ve peygamberliği sonlandırmak suretiyle yaratılmışın tamamına Peygamber olarak Gönderilen! Kesinlikle Sen tarafımdan peygamber olarak gönderilenlerdensin.

۞ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

4. Ayet: Tüm peygamberlerim Sırat-ı Müstekıîm (Yaratanın yaratılanlar için ortaya koyduğu kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm Dîni) üzerinde oldular. (İnsan olmanın gereği olan Allah'a kulluğu yaptılar ve icra ettiler.) Sen ey En Yüce Rasûl! Sana uyanları hiçbir sapma ve şaşma olmaksızın en yüksek makama; Zatî Tevhıîde (Allah'ın İsimlerine ve Sıfatları ulaştırdıktan sonra Öz Varlığına ve Birliğine) Ulaştıransın.

۞ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۞

5. Ayet: Allah'ın indirdiği kitapların En Büyüğü olan Kur'an elbette Hakîm'dir (sonsuz sağlamlık, bütün ilimleri ve tüm gayeleri kapsamak, Kıyamete kadar bütün ihtiyaçlara cevap verecek mertebede olmak ve asla değiştirilmeyecek ve her şeyiyle korunmuş ve korunacak olmak niteliklerine Sahiptir). Çünkü O; tüm yaratılmışa ve bütün varlıklara karşı sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve iktidarın, sınırsız rahmet ve imkânların Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan tarafından en sağlam ve en mükemmel tarzda indirilmiştir. O'nu yaratılmışa indirmesindeki rahmeti ve ikramı onları gaflet, unutkanlık ve cehalet uykusundan
uyandırmak (insanlıklarını hatırlatıp görevlerinde başarılı kılarak ebedî huzur ve mutluluklara erdirmek) içindir.

۞ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sonsuz hıkmet Sahibi olup Sana pek büyük lütuf ve ikramlar Bağışlayan Rabbin Bu Kur'an'ı; Senden önce aralarında peygamber göndermediği bir toplumu uyarman için indirdi. Hatta onların yakın babaları da uyarılıp bir peygamber tarafından irşad olunmadı. Çünkü onlar Ehl-i Kitaptan (Yahudî ve Hıristiyanlardan) değildiler. Herhangi bir Dîne de uymuyorlardı. Çünkü Îsâ Peygamberden (a.s.) sonra fetret dönemi (peygamber gönderişine ara verilen dönem) devam etmişti.

Ya da Bu Ayetle şu mana kasd edilmiş olabilir: Kendilerine zaman bakımından bir hayli uzak olan babalarının uyarıldığı esaslarla bir toplumu (Kureyş Toplumunu) uyarman için…

Hulasa fetret dönemi uzadığı (Îsâ'dan a.s. sonra uzun zaman geçmesine rağmen peygamber gelmediği) için peygamberlerin uyarılarının eserleri onlardan tamamen kesilmiş olup hiç uyarı yokmuş ve bundan hiç bahs olunmamış gibi bir hal oldu.

Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Senin kendilerine gönderildiğin bu toplum uyarı ve uyarıcıdan (a.s.) tamamen gafil ve habersizdirler. Hatta eğitim görmek yola gelmek nedir bilmezler.

۞لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

7. Ayet: Hak Teâlâ elbette onları uyaracak ve onların durumlarını düzeltecek Birini (s.a.v.) onlara Peygamber olarak gönderecek. Hakikaten onların; yani Mekke Ehalisinin çoğu hakkında Allah Azıîmüşşan tarafından kâfir olup azap göreceklerine dair söz ve karar geçmiştir. Artık onlar Allah'a asla Îman etmezler, Allah'ın Peygamberini (s.a.v.) ve Kitabını tasdik eylemezler.

۞إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ۞

8. Ayet: Kâfirlik ve inadda ısrar edenler nasıl Îman edebilirler? (Bu imkânsızdır.) Çünkü Bizim katımızda; kahır ve hışmımızın gereği olarak ezelde haklarında eşkıya olacakları konusunda kararı verildi. Allah'a yönelip itaat etmeğe bükülmeleri için var edilen boyunlarına demir tokalar koyup boyunlarını ellerine bağladık. Öyle ki, onların eğilip bükülmeleri mümkin olmaz. Eğilip kulluk yapmaları gerekir ama enli demir tokalar boyunlarını tamamen sarıp çenelerinin altına kadar dayanmakta ve bu sebeple başlarını kasıp dik tutmaktadırlar. Darlık ve zorluk veren bu tokalar sebebiyle başlarını sağa-sola, aşağı-yukarı çeviremezler. Bilesiniz ki, bu tokalar; pis arzu ve istekler, Dünya parıltılarına hırs ve düşkünlükler, şehevî ve hayvanî lezzetlere esir olmalardır.

۞وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۞

9. Ayet: Dolayısıyla onlara son derece gazap ettiğimiz için önlerinden muazzam bir sed, ağır ve kalın perdeler, arkalarından bir sed ve sıkı perdeler örtüp onları tamamen sardık ve böylece can gözlerini kör ettik. Böylece Îman ve İslâm'ın nûrunu görmemeleri ve tamamen mahrum kalmaları için sıkıca sarıldılar. Ayetleri ve Îman etmeyi gösterecek delil ve belgeleri görememekle artık onlar kanıtları, apaçık Ayetleri ve Îman edip İslâm'a ermeyi dillendiren şahidleri görmezler. Bu sebeple Allah'ın Yolundan sapıp giderek O'nun da'vetini kabul etmekten mahrum olurlar, böylece sapıklık ve azgınlık çöllerinde helâk olurlar.

۞وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

10. Ayet: Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını bu korkunç durumdan korusun. Biz onların kesinlikle eşkıyalar olduğuna dair kararımızı verip kâfir olduklarını kaydettikten sonra ey peygamberlerin En Kâmili! Senin onları uyarıp irşad etmeğe uğraşman onlara bir fayda vermez. Öyle ki, Senin onları uyarman veya uyarmaman onlar için birdir. Dolayısıyla Sana, Dînine ve Kitabına Îman etmezler. Çünkü onların kalplerini ve kulaklarını mühürleyip kapattık. Gözlerinde de çok kalın ve ağır perdeler var. Bunlar; Hakkı kabul etmelerine, düşünüp alametlerini görmeğe engeldirler. Hulasa ezelî bilgimizde ve Levh-ı Mahfuzda onlar; uzak bir sapıklık içerisinde olacaklarına ve pek acıklı azabı tadacaklarına dair mahkûm oldular. Artık onların Îman edip İslâm'a ermeleri için Kendini yorma. Bilirsin ki, Sen; akraba ve

yakınlarından sevdiklerini kurtuluşa erdiremezsin. Ancak Allah (c.c.) dilediğini erdirir. Onlar için varlığın acılar çekerek zarar görmesin. Elbette Allah Teâlâ onların yaptıkları her türlü kâfirlikleri ve her yanlışlıktaki ısrarlarını pekiyi biliyor.

۞ إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۞

11. Ayet: Sen ancak zikir ve ders kaynağı olan Zikr-i Mübîn olan Kur'an-ı Hakîmi duyan ve O'na uyan, O'nda bulunan emirlere sarılıp yasaklardan kaçınan, üzerinde hakkıyla düşünüp öğütlerinden tam bir ibretle ders alan kimseyi uyarırsın ve ancak o kimse durumları düzelten uyarıyı ve fayda veren irşadı kabul edip faydalanır. Tüm bu güzel nitelikleriyle beraber o anlayışlı kimse azap gelmeden ve onu görmeden Rahman Azıîmüşşan'dan, O'nun gazap ve azabından korkar ve bilir ki, O (c.c.) her türlü azaba ve intikama Kadir'dir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu düşünce ve anlayış sahibi kulu; duyup kabul ederek gönül rızasıyla Kur'an'da bulunan emirlere sarılıp Rabbinden korkup rahmetini umarak samîmiyyetle Sana uyan kimseyi mağfiretle; önceden geçen taşkınlık ve yanlışlıklarının silinip arındırılacağı ve yaptığı kulluk görevleri karşılığında pek hoş mükâfaat verileceği ile müjdele. Yaptığı hiçbir iyilik yok edilmeyecek aksine bağış ve ikramlar yapılarak kat-kat değerli ücretler verilecek.

۞ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ۞

12. Ayet: Kullarımızın haklarından hiçbir şey elbette zayi olmaz, ilmimizin ihatasından gizli kalmaz ve unutulmaz. Çünkü Biz büyük makamımız ve sonsuz kudretimiz gereği lütuf ve rahmet tecellîlerimizin açığa konmasıyla; sonradan olan âlemin zindanlarında hapsolup dehşetler ve şaşkınlıklar içerisinde bulunarak hayalin ve kuruntunun çöllerinde sapıklık ve cehalet ölümüyle ölen ölüleri; Îman, İslâm ve gerçek bilgilerin ebedî hayat suyuyla diriltiriz. Onların önceden yaptıkları tüm iyiliklerini ve kötülüklerini; hiçbir istisna olmaksızın Levh-ı Mahfuza yazar ve ilmimizde muhafaza ederiz. Yine insanların güzel âdetlerinden, hoş ahlak kurallarından, kabul görüp beğenilen tüm davranışlarından ibaret eserlerini, ortaya koydukları tüm kötülük ve ahlaksızlıkları yazar tesbit ederiz. Hulasa kullarımızdan meydana gelen her şeyi sayıp bütün genişliğiyle ayrı-ayrı kaydederiz. O kadar ki, çekirdek üzerinde bulunan iplikçik ve çukurcuk kadar en küçük bir şey dahi bırakılmaksızın her şeyi kuşatan ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır.

۞ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۞

13. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Şirk ve azgınlıkta ısrar eden müşriklere aynen kendileri gibi olan geçmişteki müşrikleri misal vererek anlat. Öyle ki, sapıklık ve inadda ısrar eden o inkârcılara hiçbir uyarıcının uyarısı ve hiçbir irşad ehlinin irşadı fayda vermemişti. Yani O Kentte yaşayanların durumlarını anlat. Gaflet ve aldanış denizine batmışlar, sapıklık ve inadda ısrar ediyorlardı. O Kent Antakya idi. Oraya Uyarıcı ve Müjdeleyici olarak varan Îsâ idi. Rahman Teâlâ'nın salevâtı O'na olsun. Ey peygamberlerin En Kâmili! O Kente; içerisinde bulunan halkı Îman ve İslâm'a erdirmek için Îsâ tarafından (a.s.) gönderilen Allah'ın (c.c.) elçilerinin peş peşe geldikleri vakti anlat.

۞إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ۞

14. Ayet: Onlara iki elçi gönderdik; yani Peygamberimiz Îsâ'ya onlara irşad için iki elçi göndermesini emrettik. Bu iki elçi Yûnüs ve Yahya Peygamberlerdi (a.s.). Başkaları olduğu da söylendi. Onlar putlara tapıyorlardı. Bu iki elçi onlara gelip açıktan Îmana da'vet ettiler. Düşünüp anlamadan derhal inkâr ettiler ve da'vetlerini kabul etmediler. Hatta dövdüler ve onları hapsedip dedikleri ve anlattıklarıyla dalga geçmeğe başladılar. Bir üçüncüsünü göndermekle O İkiyi güçlendirip üstün kıldık. O Üçüncü Elçi Şem'uun (a.s.) idi. Artık üçlü bir ekip olmuşlardı ve dediler ki, Bizler; Allah'ın Yüce Rasûlü Îsâ (a.s.) tarafından hak olarak Hak Yolda sizleri uyarmak için gönderilen elçileriz. Allah'ın Da'vasını yüceltmek için geldik. Sizleri üzerinde bulunduğunuz asılsız, bozuk ve iğrenç hayat tarzının; yani putperestliğin uğursuzluğu sebebiyle başınıza inecek olan azaptan sizleri uyarmak ve kurtarmak için gönderildik. Sizleri Gerçek Ma'bûd'un Yoluna da'vet ediyoruz. İbadet olunmağa Layık ve Tek İlâh Olan Rabbi tarafından Îsâ'ya indirilen Dînine sizleri erdirmek istiyoruz.

۞قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ۞

15. Ayet: İnkârcı müşrikler; Onların söylediklerini duyduktan sonra tam bir inkârda bulunup söylenenleri yadırgayarak dediler ki, ey Bir ve Samed Olan, baba ve bebe olmayan, hiçbir dengi bulunmayan Allah Teâlâ tarafından gönderildiklerini zan ve iddia edenler! Sizler; bizim gibi insan olmaktan başka bir şey değilsiniz. Sizleri gönderdiğini iddia ettiğiniz Allah (c.c.) insan cinsinden bir varlık değil ve sizlerle bir ilgisi olamaz ve herhangi bir alaka kurmaz. Elçi ile elçiyi gönderen arasında bir ilgi ve alaka olmalı. Mekân ve cihetten Münezzeh Olan İlâh tarafından kitap indirildiğini ve peygamber gönderildiğini iddia ediyorsunuz. Bu ancak ve ancak bir aldanma ve aldatmadır. Çünkü sonradan olma alametlerinden Münezzeh Olan Rahman (c.c.) asla bir şey indirmedi ve indirmez. Çünkü sizin iddia ettiğiniz bu işler; sonradan olabilen maddî işlerdir. Allah Teâlâ ise bu gibi şeylerden Münezzehtir. Sizler bu konuda açıkça yalan söylüyorsunuz. Yani bu iddianızdan anlaşılıyor ki, siz kendi işlerinizi O'na (c.c.) dayandırıyorsunuz. Dolayısıyla sizler gerçekten yalan söylüyor ve Allah'ın (c.c.) Münezzeh olduğu işleri O'na iftirada bulunuyorsunuz.

۞قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۞

16. Ayet: Elçiler onların inkârlarını ve bunda kuvvetli ısrarlarını iyice anladıktan sonra tebliğ görevini tam yapmak için onların kuvvetli inkârlarına karşılık şöyle dediler: Vahyi ve ilhamıyla bizleri sizlere Gönderen Allah Azîmüşşan her şeyi kuşatan ilmiyle biliyor ki, hakikaten bizler; O'nun dileyip seçmesiyle sizlere gönderdiği elçileriz. Çünkü O'nun idaresinde sırf O'nun istediği olur.

۞وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞

17. Ayet: Bizim görevimiz sizlerin tebliğ ettiğimiz esasları kabul edip Îman etmenizle ilgilenmek veya azgınlık yapıp kâfirlik yapmanıza karışmak değil, aksine

Bizlere düşen Allah Teâlâ'nın Bizlere yaptığı vahyi gereği açıkça tebliğ ve verilen emaneti sizlere ulaştırmaktır. Biz bunu yaparken gevşeklik göstermeyiz ve bir şey eksiltmeyiz. Sizlerin Îman edip İslâm'a erme işiniz Allah'a kalmıştır. Bu da O'nun dilemesiyle olur. Allah'ın (c.c.) ne dilediği hususunda Bizim bir bilgimiz yok.

۞قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

18. Ayet: Elçilerin tebliği eda etmek için sözlerindeki kuvveti ve çalışmalarındaki gayreti duymaları (ve görmeleri) sonrasında karşılıklı konuşmaktan vazgeçip taşlamak ve öldürmek tehdidine yönelerek şöyle dediler: Bilesiniz ki, bizler; sizin gelmenizle uğursuzluğa uğradık. Geldiğiniz günden beri üzerimize bir damla yağmur inmedi. Bu da'vetinize son vererek topraklarımızdan çıkın ve zarar görmeden vatanlarınıza dönün. Bu sözlerinizi gayri tekrarlayıp durmayın. Bu iftira ve saçmalıklarınıza son vermezseniz sizleri taşlarla öldürürüz. Hulasa bu işe son vermez ve da'vanızdan vazgeçmezseniz bizlerden kesin olarak sizlere çok acıklı bir azap dokunacak. Yani şöyle dediler: Ey yabancılar! Bizim dediklerimizi duyduktan sonra sizlere gereken sözümüze kulak vermeniz, ne diyorsak öylece kabul etmeniz ve gereğini yapmanızdır. Yoksa istenmedik zararlar sizlere ilişir ki, siz duyup anladınız.

۞قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ۞

19. Ayet: Yüce elçiler; onların kabalık yapıp inkârda şiddet göstermelerini ve yaptıkları sataşmaları iyice duyup idrak ettikten sonra şöyle dediler: Sizin uğursuzluğunuz iğrenç insanlar olmanız ve (Allah'ın gazabını çekip getiren) kötülükler yapmanız sebebiyledir. Sizler şu gerçeği anlamadınız mı? Eğer sizlere yapılan hatırlatma ve değerli uyarıları alsanız ve buyruklarımızı kabul edip anlattıklarımızın gereği olan Îman ve İslâm'a erseniz sizlere hiçbir uğursuzluk ve asla rahatsız edici bir durum ilişmez. Ama sizler nasihat dinlemeyip Allah'a Îman etmeyince kuraklık ve kıtlık sizleri sardı. Bilesiniz ki, sizlerin kendi uğursuzluğunun ve Îmansızlığınız sebebiyle bundan daha şiddetlisi sizlere dokunacak. Hulasa Bizlere uğursuzluk isnad etmenizin sebebi; sırf zalimlik ve taşkınlık yapmanızdır. (Biliyorsunuz ki, Bizler; Allah'ın c.c. gazabına ve azabına sebep olacak bir haksızlık yapmadık.) Aksine sizler; daima haksızlık, yanlışlık ve taşkınlık yapan bir toplum ve Allah'ın buyruklarına uymaktan ve Yoluna ermekten yan çizen insanlarsınız. Bununla da kalmadınız son derece çılgın zalimler olduğunuz için (kurtuluşunuz için gelen) Allah'ın Dînini ve elçilerinin da'vetini uğursuzluk saydınız.

۞وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ۞

20. Ayet: O Yüce Elçilerden bunları duyduktan sonra toplanıp onları taşlarla öldürmeğe karar verdiler. Haber Şehre yayıldı. Duyan onlara doğru koştu. O vakit duyanlardan biri olarak Şehrin en uzak tarafından bir adam koşarak geldi. Bu insan Habîb Neccar idi. O Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman etmiş ve sırf O'na kulluk yapıyordu. Şehre girdiklerinde iki Elçiyle karşılaşmış, Onlara (a.s.) selâm verip konuşmuştu. Onlara sormuş ve demişti ki, sizler kimsiniz? Demişlerdi ki, Biz Îsâ Peygamberin elçileriyiz (temsilcileriyiz). Sizleri putlara tapmaktan

kurtarıp Allah'a Îmana da'vet için gönderildik. Demişti ki, buna dair bir belgeniz ve bir Mucizeniz var mı? Demişlerdi ki, hastalara şifa veririz, kör olarak doğan ve asla görme imkânı olmayan körü göz sahibi yaparız ve tedavisi olmayan alaca hastalığına yakalanmış olanı kurtarıp iyileştiririz. Senelerdir hasta yatan oğlunu getirdi. Onu meshedip dua ederek okşadılar. Sapasağlam ayağa kalktı. Habîb derhal onlara Îman edip tasdik etti ve olgun bir Mü'min olarak onlardan ayrıldı. Daima Allah'a kullukla meşgul oluyordu. Bu iki elçiye sû-i kasdı haber alınca derhal koşup halkın toplandığı yere geldi. Gördü ki, halk onlara (a.s.) karşı toplanmış. Onların huzurunda elçilere sordu: Kimsiniz? Dediler ki, Îsâ'nın (a.s.) görevli elçileriyiz. Sizleri Var ve Bir Olan Allah Teâlâ'ya Îmana da'vet ediyoruz. Dedi ki, yaptığınız bu görevden dolayı ücret istiyor musunuz? Dediler ki, yaptığımız görevden dolayı kimseye bir karşılık yüklemiyoruz, kimseden bir şey istemiyoruz. Yaptıklarımızın karşılığı sırf Rabbimiz Olan Allah'adır. Sonra Habîb topluma döndü, aralarında dürüst ahlak ve yasaklardan sakınmakta gayet şöhretli biri olmakla söylediklerini kabul etmeleri için onları Kendisine izafe ederek (Kavmi olduğunu söyleyerek) dedi ki, ey Kavmim! Sizleri gerçekten Doğru Olan Yola; Allah'ın Yoluna erdirmek için sizlere gönderilen Allah'ın elçilerine uyun.

۞ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

21. Ayet: İfadesinde İki Elçiyi üçlü çoğul yaptı çünkü hakikatte Kendisi de Onlardandı.

Hulasa sözlerine şöyle devam etti: Sizlerden hiçbir karşılık beklemeyen ve en ufak bir ücret istemeyen Şahıslara uyun. Gerçek bir da'vetle, gerçekler üzerinde durarak Allah Rızası için Allah'a ulaştıran, kendileri için herhangi bir çıkar ve ücret maksadları olmayan Bu Yüce Kişilere Îman ve itaat edin. Bunlar bildiğiniz sahte şeyhler gibi yapmıyor. Sahte şeyhler sahtekârlık yaparak halkın ahmaklarını, düzmece ve safsatadan ibaret sapıklıklarına, kimsesizlere yardım yaptıkları, eğitim alanında çalışanlara destek verdikleri iddiasıyla sahtekârlık yapmalarına eğilip ilgi duyan, görüş ve anlayışları zayıf kimseleri kandırarak çokça mal biriktiriyorlar. Ey akıl sahipleri! Sizler doğru yolda olmayı arzulayanlar olarak Allah'ın gerçek elçilerine nasıl uymazsınız? Hem de aradığınız hidayet önderleri tam bu insanlardır. Sözleri ve icraatları dosdoğru ve kusursuzdur.

۞وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

22. Ayet: Toplum Habîb'in nasihatlerini duyduktan sonra (O'nu tasdik edip teşekkür edecekleri yerde) ayıpladılar ve iğrenç sözlerle sataşmada bulunarak dediler ki, Sen bizim ve atalarımızın inancında değilsin. Sen her şeyi bırakıp Bu Da'vetçilerin Dîni üzerine konuşup yaşıyorsun. Habîb onların Kendisini tasdik etmediklerini anlayınca tam bir anlayış ve hıkmetten (ilmin, sözün ve icraatın en sağlamı olanından) doğup gelen, öğüt ve nasihatleri kabul etmekte tarzların en etkilisi olan bir sözle; ders almalarını ve nasihat dinlemelerini gerekli kılan bir ifadeyle şöyle dedi: Bana ne oldu da beni (Kendisine c.c.) kulluk yapma karakteri ve kabiliyeti üzere Yaratan Allah'a bükülüp teslim olarak ve küçülüp haddimi bilerek kulluk yapmayayım. Yani Ben yokken ve bahis konusu dahi değilken (akla ve hayale

gelmeyen parçalar ve parçacıklarla bedenimi ve sayısız niteliklerle donatarak ruhumu) yoktan var edip açığa Koyan, türlü lütuf ve ikramlarıyla yetiştirip Yaşatan, sayısız nimet ve iyilik sofralarını getirip Bana açık tutan ve bilhassa Beni mebde' ve meaadime (ilkin yaratılıp geldiğim ve tekrar dönüp varacağım Yüce Huzura) rehberlik yapmak üzere Kendisinden (c.c.) gelen ve Beni götüren aklı Bağışlayan Rabbime neden kul ve köle olmayayım? Elbette O'na yönelip kulluk yaparım. Sizler (ve tüm yaratılmış olanlar O'ndan geldiniz.) Sırf O'na dönüp varacaksınız. Ey gölgeden ibaret olan ve O Gerçek Güneş (c.c.) açığa çıktığında; ısın ve ışınların tam bir şaşkınlık içinde kayboldukları gibi yok olup O'na döneceksiniz. Nitekim dalgalar da dönüp Birlik Denizinde yok olurlar. Zira O'dur yaratmağa, yaşatmağa, kahretmeğe, lütuf ve rahmette bulunmağa, tüm Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara Sahip Olan. İlâhlık ve Rablik gibi asla nitelikleri olmayan ve gölgeden ibaret işe yaramaz varlıklara sahip olan o ölü putlara ve heykellere dönüp varacak değilsiniz.

۞ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ۞

23. Ayet: Ben; varlık sahasında olan her şeyi yoktan Vareden Hak ve Tek Ma'bûd'u inkâr mı edeceğim? O'ndan başka ilâhlar edinmem mümkin mi? Kendilerinde ilâhlık ve rablik sıfatları olmayan ve işe yaramaz varlık sahibi olup ölecek ve yok olacak varlıkları ilâhlar mı edineceğim? Hem de Rahman Olan Allah Azıîmüşşan; Bana bir zarar dokundurmak istediğinde şefaat etmeleri ve destek vermeleri söz konusu olmayan ve Allah'ın verdiği ağır bir zararı Benden uzaklaştıramayan ve herhangi bir yardımla Beni Allah'ın azabından kurtaracak olamayan zavallılara; şefaatçiler ve Allah'ın ortakları diye adlar takarak ihtiyacım anında onlara varıp yakarışta bulunacağım öyle mi?

۞ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

24. Ayet: Bilesiniz ki, Ben o şeyleri ilâhlar edindiğimde ve Allah'a ortaklar gördüğümde apaçık bir sapıklık ve büyük bir azgınlık içindeyim demektir. Çünkü zarar ve fayda vermekten aciz varlıkları; zarar ve fayda vermekte sonsuz kudret Sahibi Olan ve dilediğine verip dilediğini mahrum Koyan Allah Azıîmüşşan'a karşı ilâhlar edinmek, hatta tercih etmek veya Allah Teâlâ'nın ortakları görmek çok iğrenç bir sapıklıktır.

۞ إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ۞

25. Ayet: Bilesiniz ki, Ben; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, Var olmakta ve eserler var etmekte Tek ve Bağımsız olduğunu iyice anladıktan sonra Benim ve sizin Rabbi Olan Allah'a (c.c.) Îman ettim. O (c.c.) gizli-aşikâr her şeyin ve herkesin Rabbidir (Yaratanı, Yöneteni ve Yaşatanıdır). (Mademki sordunuz.) Beni duyun ve bilin. İtiraf edip kabul ettim ki, O'nun Birliğini, yaratmasında ve tüm yönetiminde Tek ve Bağımsız olduğunu kusursuz bir Îmanla kabul ettim. Ey sözlerimi duyup dediklerimin içeriğini idrak eden akıl sahipleri eğer ilim sahipleri iseniz bunları düşünün ve dürüstçe davranın. (Benim yaptığım gibi Bu Elçilere uyun.)

۞ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ۞

26. Ayet: Onun öğüt ve uyarılarını duyduktan sonra Onu öldürmek için harekete geçtiler. Ayaklarıyla çiğnediler. Vücudu ezilip parçalanarak bağırsakları dışarı çıktı. O esnada idraki fazlalaştı, can gözü daha da açıldı. İlâhî Birliğin saltanat ve hukümranlığı ruhuna egemen oldu. Allah'ın özel yardımı O'nu tutup çekti ve mukaddes ikramlar Ona yetişti. (Gerçek diriliğe ererek Dünyanın tüm acı ve sıkıntılarından kurtuldu.) O an Allah Teâlâ tarafından Ona şöyle dendi: Benlik ve varlığından soyun çık. Cennete; Yüce Birliğin sonsuzluk meydanına gir. Orada hiçbir hastalık, sıkıntı, zorluk ve yorgunluk yok. Derhal çıkıp Rabbine kavuştu. Erdiği kavuşma sonsuzluğuna erdikten sonra kavmi adına acı duyup arzularda bulunarak dedi ki, Ah keşke kavmim bilseler.

۞ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ۞

27. Ayet: Rabbimin Beni arındırdığını, varlık ve benliğimi silip ortadan kaldırdığını, sonra da tutup Huzuruna çekerek sayısız ikramlara erenlerden yaptığını bilseler. Rabbim tarafından ikrama erenlere hiçbir korku yok ve asla üzüntü görmeyecekler. (Keşke bunu bilip anlayarak Îman etseler de onlar da erseler. Habîb onlara acıdı ama onlar kendilerine acımadı.)

۞ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ۞

28. Ayet: Taşkınlık ve zalimlik yaparak Onu öldürmelerinden sonra O sevgili kulu yüce bir yere özel bir yardımımızla yücelterek arınmak, tatmak, duymak görmek ve daha fazlasını arzulamak gibi sevinçlerle Birliğimizin Cennetine koyduk. Kavminden de intikamını aldık. Şöyle ki, Habîb'in Kavmi olan Antakya Ehalisine; Onun öldürülmesinin ardından Gökten herhangi bir ordu indirmedik, indirecek de değildik. Yani önceki kavimlerin helâk edilmelerinde uygulanan o âdetimizi bu zalimler hakkında uygulamadık, onların helâk edilmeleri için sayısız melek orduları indirmeyi istemedik ve Levh-ı Mahfuzda da önceden böyle bir kayıt yapmamıştık ve bunu yapmak istemedik.

۞ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ۞

29. Ayet: Onların helâk edilmelerine neden olan; tarafımızdan sadece bir haykırış oldu, başka bir şey değil. Kahrımız ve hak ettikleri hışmımız gereği Cebraîl'e emrettik. Bizim şiddet ve kahır pençemizle şehirlerinin kapısını tutup kopararak Adımıza haykırmasını O'na buyurduk. Cebraîl sadece bir haykırdı ve tamamı yanıp söndüler ve yok oldular. Hareket halinde yanan nesnenin parlak ateş olarak yanması ve yandıktan sonra da sönüp kül olması gibi korkunç sesi duyunca yanıp kül oldular.

۞ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

30. Ayet: Allah Azîmüşşan işledikleri suçlar ve günahlarının uğursuzluğu ve kendilerine verdikleri zararlar sebebiyle ısyankâr kulları için şöyle dedi: Ey acı, büyük pişmanlık, türlü belalar ve sonu gelmeyen korkunç üzüntüler! Allah'a ve

O'nun elçilerine karşı inad eden kulların başlarına gelmeğe devam edin. Onlar; peygamberleri ve onlarla gönderilen kitapları ve Mucizeleri inkârları sebebiyle başlarına inen Dünyadaki ve Ahiretteki kesinleşmiş azabı gördüklerinde bu feryad ve figanları atacaklar, her türlü pişmanlığı duyup korkunç belalar karşısında hesapsız üzüntüler yaşayacaklar. Karşı koyacak ve kendilerini savunacak hiçbir güç ve imkânları olmayacak. Bu yüzden türlü acılar ve pişmanlıklar çekerek, korku ve dehşetler içerisinde kalarak serhoşlar ve kendisini kaybedenler olarak şaşırıp kalacaklar. Orada onlara yardım edecek samîmî bir dost, şefaat edip destek verecek hiçbir peygamber bulunmayacak. Çünkü onlara hiçbir peygamber gelmez ki, onu inkâr edip onunla dalga geçmesinler. Durumlarını ve işlerini düzeltmek, Ahirette gerçekleşeceği va'd edilip tehdidle haber verilen vebal ve cezayı doğuracak kötülüklerini gidermek için Dünyada kendilerine her bir peygamber geldiğinde o peygambere karşı büyüklük taslayıp ululanarak onunla (a.s.) dalga geçiyorlardı. Tıpkı bu müşriklerin Sana yaptıkları gibi kendilerini eğitip düzelterek (Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtarıp) olgun insanlar haline getirecek her bir peygamberi hakaret ederek inkâr ediyorlar, da'vetini kabul etmeyip Dîninden yan çiziyorlardı.

۞ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunlar; yani Mekke ehalisi Seninle dalga geçip Dînini ve Kitabını inkâr mı ediyorlar? Bunlar Yeryüzünde gezip tarihî kalıntıları görmediler mi, duyduklarından ve gördüklerinden dersler çıkarıp bilgi ve haber sahibi olmadılar mı? Elbette gördüler ve biliyorlar ki, kendilerinden önce ne kadar kavimleri helâk edip köklerini kazıdık. Sadece bunlar inkârlarının uğursuzluğu (ve kendilerini gerçekleri kabul etmekten mahrum koyması) sebebiyle öncekilerin başlarına gelenlerden ibret alıp yararlanamıyorlar. Hal bu ki, önceki zalimleri öyle bir helâk edip yok eyledik ki, bir daha dönüp bu tahribatçı inkârcı takipçilerine gelip katılamazlar. (Artık ne kendilerinin yanlışlarını telâfî edebilirler ve ne de bu inkârcılara uyarıda bulunabilirler. Biz pişmanız, sizler pişman olmayın, Rabbinizin Ayetlerini duyun ve peygamberlere uyun diyemezler.). Tıpkı onlar gibi bu inkârcılarda bir daha dönmemek üzere helâk olup eserleriyle beraber yok olacaklar. Acaba niçin öncekilerin başlarına gelenlerden ders alıp uyanmazlar? Eğer bunlar öncekiler gibi tutulup helâk edilirlerse aynen onlar gibi silinip yok olarak hiç yaşamamış gibi anılmaz hale gelecekler.

۞ وَإِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۞

32. Ayet: Dünyada peş peşe yok olan ve bir daha geri dönemeyen hiçbir kavim ve hiçbir kimse yok ki, topyekûn Bize dönerek bir vakit Huzurumuzda toplanıp hazır bulunmasınlar. Şunu da bilesiniz ki, bütün yaratılmış (Dünyada bir araya gelemezler ancak) ezelî ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda olduğu gibi Ahirette hesap için Bize arz olunarak cezalarını görmeleri bakımından Huzurumuzda topyekûn bir araya toplanacaklar. Hulasa sonradan olma âlemin zindanlarında varlık ve benlik zincirlerine vurulmuş ve bağlanarak her biri bir köşede kaybolmuş insanlar; Dünyada bütünüyle bir araya gelemeyecekler ancak tabiatın ve Dünya hayatının dar ve zor yerlerinden ve hallerinden kurtulunca gelip huzurumuzda bir araya

gelecekler ve Bize kavuşacaklar. Öyle olacak ki, ayrılık ve gayrilik kalmayacak. Tevhiîdin Hakikati açığa çıkacak ve her şey yok olup (ezelde olduğu gibi) sırf Allah'ın Varlığı kalacak. Bu mana; لما kelimesi şeddeli okunan kıraate göredir. Çünkü bu kelime olumsuzluk ifade eden ve " ما " yerinde kullanılan " ان " kelimesinden sonra geldiğinde istisna edatı olan " الا "anlamındadır. Bu durumda cümle; وما كل الا جميع لدينا gibidir.

Fakat " لما " kelimesi şeddesiz okunan kıraate göre ان muhakkak anlamında olan şeddeli kelime iken telaffuz kolaylığı için şeddesiz hale getirilmiş. " لما " kelimesindeki " ل "şeddeli ile şeddesizi (cezimli olanı) ayırmak için gelen harftir. " ما"da zaid olup anlamı kuvvetlendirmek ve sözü güzelleştirmek için kullanılmıştır. Cümle o takdirde; ان كلا جميع لدينا olmakla mana şudur: Muhakkak ki, yok olan tüm kavimler fânî varlıklarından ayrıldıktan sonra Yüce Huzurumuzda toplanacaklar.

۞ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ۞

33. Ayet: Bütün ölenlerin tarafımızdan diriltileceğine ve Huzurumuzda toplanacaklarına Kadir olduğumuza; ölü toprağın durumu ve onu ne hallere getirişimiz tüm insanlar için büyük bir Ayet, kesin bir delil ve belgedir. Hayat suyundan dökülen su damlalarının o ölü toprak üzerine özellikle bahar mevsiminde dökülmesiyle o ölü toprağı diriltip tekrar yeşertiriz. Suyla yeşerip gelişen topraktan her türlü hububat, sebze ve meyveler çıkarırız. Sizler azıklanıp rızıklanarak onlardan yersiniz, barınıp yaşarsınız. İşte bunun gibi toprak misali ölü cesedleriniz üzerine Varlığımızın hayat Denizinden rahmet ve ikramımız gereği hayat suyunu indirip serperek sizleri yoktan var ettiğimiz gibi tekrar dirilteceğiz.

۞ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۞

34. Ayet: Yine her şeye Kadir olduğumuzu gösteren Ayetlerden ve alametlerdendir şu güzel icraatlarımız: Yeryüzünde tertemiz ve pırıl-pırıl bahçeler ve bağlar var ettik. Hurma bahçeleri, üzüm bağları, türlü meyveler ve sebzeler… Hepsi sizlere bolluk ve rahat sağlamak, ihtiyaçlarınızı tamamen gidermek için. Bir de (sizleri, bahçelerinizi, bağlarınızı, bostanlarınızı ve hayvanlarınızı sulamak için Yeryüzünde, değişik yerlerde) bostanlarınızın ve bahçelerinizin aralarında sizlerin çalışması olmaksızın sırf Bizim yardım ve ikramlarımız olarak sular fışkırttık, dereler akıttık ki, tüm ihtiyaçlarınız karşılansın, bağ ve bahçelerin yeşillikleri ve parlaklıkları devam etsin.

۞ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۞

35. Ayet: Bütün bunlar Allah'ın oralarda var ettiği ürünlerinden insanlar yesin, kendilerine karşılıksız ikramlarda bulunduğumuz bu nimetlerle vücutlarındaki katkılar gıdalanarak varlıkları ayakta dursun ve üzerlerine farz olan haklarımızı ödeme görevlerini bu nimetlerden dolayı Bize şükrederek ödesinler. Yine (Varlığımızın, Birliğimizin, her şeyi yaratıp yaşattığımızın, her şeyi bilerek tüm varlıkları idare ettiğimizin alametleri olarak) insanlara ellerinin yaptıkları her şeyi Biz öğrettik, akıl, anlayış ve güç verdik. Ekin sahaları, bağlar, bahçeler, gelir getiren eserler yaparlar. Kuyular kazarlar, arklar yapıp sular akıtırlar ve türlü kazançlar

elde ederler. Bütün bunlara rağmen Bizim sonsuz kudretimizi, mükemmel güç ve kuvvetimizi inkâr mı ediyorlar? Kendilerine aralıksız gelen nimetlerimize şükretmeyecekler mi? Yoksa tüm bu nimetlerin Bizim tarafımızdan verildiğini kabul etmiyorlar mı? Anlaşılan bu inkârcılar; ellerinde bulunan tüm nimetlerimizi âdi sebeplere dayandırıp cehalet ve azgınlıkları sebebiyle Bizden başkalarından biliyorlar.

۞ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۞

36. Ayet: Çift-çift, sınıf-sınıf tüm varlık türlerini yoktan Vareden Yüce Yaratıcı; her türlü noksanlıklardan, eş ve ortaktan, benzer ve denkten Münezzeh ve pek uzaktır. O Yüce Yaratıcı toprağın bitirip yetiştirdiği tüm ağaç türlerini, bütün bitki çeşitlerini yaratıp hizmete sundu. İnsanların canlarını ve bedenlerini, erkekler ve kadınlar olarak O (c.c.) yarattı. Yine insanların bildikleri hayvanları, türlü cinslerdeki varlıkları ve bilmedikleri nice yaratıkları O (c.c.) yarattı. Yarattığı her şeyi muhakkak çift yarattı. Çünkü birlik, Bir ve Tek olmak, Samed olmak (ezel-ebed hiçbir şeye ihtiyacı olmamak ve her şeyin ihtiyacını daima karşılamak), Kayyûm olmak (Varlığı ezel-ebed hiçbir şeye muhtaç olmadan durmak ve her şeyi tutmak); Rab ve İlâh olmanın en özel Sıfatlarındandır. Bu Sıfatlarda (Yüce Niteliklerde) hiçbir yaratılmışın ortaklığı yok ve asla olamaz. Varlığı Vacib ve Zorunlu Olan Sonsuz Varlığın sayılması ve çok olması (Birden başka olması) asla düşünülemez.

۞ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ۞

37. Ayet: Yine karanlık gece ve yokluk âlemi Bizim tarafımızdan onların düşünüp idrak etmeleri için sonsuz kudretimize, her şeyi bildiğimize, hıkmetimize büyük bir Ayet ve delildir. Gündüzü gecenin kendisinden çekip alırız. Derhal insanlar karanlığa gömülüp kaybolurlar. (İnsanlar bir takım çalışmalarının ürünleri ile gecenin karanlığına çare bulup aydınlansalar da) beden ve ruhlarına Güzel İsimlerimizin ve Yüce Sıfatlarımızın gölgelerinin uzanıp sayısız varlıkların meydana gelmesine sebep olduktan sonra Varlığımızdan gelen nûru çekip aldığımızda sonsuz karanlıklara gömülürler. (Kabirlerine Güneş getirilse o karanlıklara karşı hiçbir işe yaramaz.)

۞ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۞

38. Ayet: Yine, Yüce varlığımızın Nûrunun fânî heykellere, insanların ve diğer yaratıkların bedenlerine girip İlâhî tecellîlerimize göre akıl, fikir, Îman ve İslâm, görüş, anlayış ve aydınlıklarına sebep olduğu gibi Kâinatın her sahasında parlayıp ısınlar ve ışınlar veren Güneş; büyük Ayetlerimizden ve yüce delillerimizdendir. Kesin emrimiz ve sağlam kararımızla; kendisine belirleyip var ettiğimiz bir karargâha ve görevinin son bulacağı noktaya kadar rahmetimiz gereği olarak sayısız lütuf ve güzellik niteliklerine Sahip Olan Varlığımız tarafından meydana gelen tecellîlere dayalı olarak muazzam bir düzen içerisinde durup dinlenmeden süratle gidip duruyor. Onun eşsiz ve pek muazzam bir nizam içerisinde devamlı süratle yürüyüşü ve bütün varlıklara sirayet edip büyük-küçük sayısız varlıklara ulaşarak sayısız faydalara kaynak olması; Her şeyi Bilen, kabiliyyet ve

karakterlerden Haberdar Olan, sonsuz ızzet ve üstünlüğe, bütün yaratılmışa Kadir ve Muktedir olmağa Sahip Bulunan Allah'ın takdiri, ölçüp biçerek idare etmesidir.

❁ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ❁

39. Ayet: Yine sonsuz hıkmetimiz ve daima üstün gelen kudretimiz gereği Aya; Güneşe uyumlu olarak hareket etmesi için muazzam ölçü ve hesaplarla farklı konaklar belirleyip var ettik. Zira aslında kendi varlığında nûr ve aydınlık yok. Güneşin karşısında ve onunla aynı hizada olmak suretiyle Güneşten aydınlık kazanır ve o değişik konaklarda (yörüngelerde) farklı suretlerde ayna olarak âlemi aydınlatır. O konakların bazısında Güneşin gövdesini tam görerek Dolunay olduktan sonra değişik konaklarda eksilmeğe başlar ve biraz-biraz incelir. Sonunda yirmi sekizinci konağa (yörüngeye) geldiğinde dalından düşüp kuruyan, uzun zaman o halde kalmakla sararıp eğilen (ve yarım daire şekline gelen) eski hurma salkımı şekline döner (gayet ince bir hal alarak hilal olur) . Yine kudret ve hıkmetimiz gereği tamamının dört mevsime göre hareket edip dolaşmasıyla ölçü ve mikdar var ettik ki, bunlardan her biri görevini yaparken geride kalıp aksaklık meydana getirmesin. Çünkü bütün bunlarla sizlerin yaşayıp geçinmeleri tam bir düzen içinde sağlanmış olacak.

❁ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ❁

40. Ayet: Güneşe; Ayı yakalaması yaraşmaz; yani yürüyüp giderken ölçüsüz bir hızla gidip Ayı yakalaması imkânı olmaz. Şöyle ki, Güneş yavaş yürümekle on iki burcu geçmeyi bir senede tamamlar, Ay ise süratli gittiği için onları geçmeyi bir ayda tamamlar. (Bu son açıklama yanlıştır. Ayette anlatılan şudur: Güneş gece görev yapmaz, Ay da gündüz görev yapmaz. Yani Güneşin hesab edilmesi gündüz doğup batmasına göre, Ayın hesabı gece doğup batmasına göredir.) Hulasa gece de gündüzün önüne geçmez. Öyle ki, gece ve gündüzün sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi tarafından belirlenmiş ve düzen içerisine konmuş müddetleri var ve o sınırı geçmezler. Güneş, Ay, gezegen ve yıldızlardan her biri yedi yörüngeden belirli bir yörünge içerisinde biri diğerine yetişmeksizin ve birbirlerinin önlerine geçmeksizin yüzüp gitmektedirler. (Yörüngelerin sayısının kaç tane olduğunu ancak Allah Teâlâ bilir.)

❁ وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ❁

41. Ayet: (İnsan türünün devam etmesi için Âdem ve çocuklarıyla başlayan ataların) Çocuklarını ve gelecek nesillere Baba olacakları (Nûh'u a.s. ve beraberindekileri) O Muazzam ve Ma'lum Gemiye (Nûh'un a.s. Gemisine) nasıl yükleyip taşıdığımız insanların ibret alıp görmeleri, sayısız ikram ve nimetlerimize şükretmeğe devam etmeleri için; sonsuz kudretimize, muazzam hıkmet, güç ve kuvvetimize büyük bir Ayet, önemli bir alamet ve delildir. Bizim öğretip yaptırmamız suretiyle o korkunç Tufan esnasında suda yaşayamayan hayvanlarla ve her canlının hayatını devam ettirecek rızıklarla yüklü olan O Gemide; insanlığın zürriyetlerini (öncekilerin çocuklarını, sonra gelecek neslin de babalarını) tarafımızdan önemli bir ikram olarak nasıl yükleyip taşıdık ve varlıklarını devam

ettirdik. İnsanlık bundan ders alıp Rablerini bulmalı ve O'na sadakatli kullar olmalı… Ayette geçen zürriyet kelimesi; hem çocuk, hem de baba anlamına gelmektedir.

۞ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۞

42. Ayet: İnsanlar için (Nûh'a a.s. Mucize olarak yaptırdığımız) O Gemi (model alınmak suretiyle) O Geminin benzeri olarak binecekleri her türlü gemi vs. araçları insanlara öğreterek onlar için yarattık ve yaratmaktayız. Denizlerde yolculuklar ve ticaretler yapmaktadırlar.

۞ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُنْقَذُونَ ۞

43. Ayet: Eğer insanlığı büyük bir tufanla yok edip köklerini kazımak istesek tamamen suya boğarak helâk ederiz. O zaman onlara bir yardımcı bulunmaz, ne kendileri ve ne de başkaları tarafından kurtarılamazlar.

۞ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَى حِينٍ ۞

44. Ayet: Öyle bir durumda ancak Bizden olacak bir rahmet onların imdadına yetişip kurtarır. O duruma gelenleri kurtardıktan sonra bir müddet mühlet verip yaşatırız. (İşte böyle bir rahmetimizle Nûh'u a.s. ve O'na Îman eden oğulları ile diğer Îman sahiplerini kurtarıp ömürler vererek onlardan meydana gelen insanlığı arkalarından Kıyamete kadar yaşatmaktayız. İnsanlığı imtihan ediyoruz. Yaratıldıkları yüce gaye olan Îman ve İslâm'a erecekler mi? Hem de katımızdan insanlara peygamberler gönderdik. Tüm peygamberler (a.s.); Îman edip Allah'ın emirlerini eda edenleri Allah'ın rahmetiyle ve ebedî seadetlerle müjdelediler. İnkâr ve sapıklıkta ısrar edenleri Allah'ın gazabı ve azabıyla uyarıp Cehennemde ebedî olarak kalmakla zulüm ve kâfirlikten vazgeçirmeğe çalıştılar. Bu sapıklara tebliğ yapıldığı gibi öncekilerine de tebliğ için peygamberler (a.s.) geldi.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

45. Ayet: Bu sapıkların; izlerinde gittikleri önceki ataları son derece inad edip dik kafalı azgınlar oldukları için onlara; peygamberleri (a.s.) dilinden durumlarının düzeltilmesi için; önünüzde olanlardan yani, sizden önceki inkârcıların başlarına gelen korkunç musibetlerden korkun, onlar kötülük yaptıkları, Allah'a ve peygamberlere karşı azgınlık sergiledikleri ve itaat çizgisinden çıktıkları için başlarına büyük belalar gelerek helâk oldular. Arkanızdakilerden de yani; Allah'a kulluk dairesinden, Îman ve İslâm Yolundan çıkan azgınlara tehdidle haber verilen azaptan da sakının ki, yasaklardan sakınmanız sebebiyle Allah tarafından merhamet olunup korunasınız dendiğinde (Îman ve itaatten uzaklaşmağa devam ettiler. Sonunda helâk oldular.)

۞ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۞

46. Ayet: Ey onların arkasından gelen, Allah'tan ve O'nun Yolundan sapıp gitmekte onların yerine geçen azgınlar! O atalarınız da aynen sizler gibi; Rablerinin Ayetlerinden bir Ayet gelmez ki, ondan yüz çevirip uzaklaşmasınlar. Allah'ın hıkmet

ve adaletinden doğup gelen, kendilerine lazım olan işleri gösterip emreden, lüzumsuz işlerden kendilerini uzaklaştıran her bir Ayet geldiğinde muhakkak o Ayeti inkâr ederek ve dalga geçerek ondan yüz çevirirlerdi.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

47. Ayet: Tıpkı sizler gibi (ey Mekke kâfirleri!) Son derece katı kalpli azgınlar oldukları için kendilerine sırf iyilik için samîmî bir nasihatle; Allah'ın sizlere verdiği rızıklardan ve bahşettiği nimetlerden fakirlere verin ve fukarayı düşünen ve Allah için onları kendilerine tercih eden cömertler mertebesine ulaşın dendiğinde nankör kâfirler; Allah'ın emirlerine sarılan, yasaklarından kaçınan ve bize Allah yeter diyerek sadakalar veren Mü'minlere şöyle dediler: Allah'ın doyurmak ve fakirlikten kurtarmak istemediğini biz mi doyurup zengin edeceğiz? Yani; dediler ki, ey şaşkın cahiller! Sizler ne emrettiğinizi biliyor musunuz? Eğer Allah dilese o kimseleri doyurup zengin eder. Mademki Allah onları doyurup zengin etmek istememiş. Sizler kendi kendinize bize emredip onları doyurmamızı istiyorsunuz. Sizler Bu Müslimanlığınızla (böyle bir Dîndarlık sergilemenizle) veya Allah'ın istemediği ve Razı olmadığı bir şeyi bizlere emretmenizle ancak ve ancak şaşkınlık ve yanılgı içerisinde olduklarınızı gösteriyorsunuz. Allah'a Îman ettiğinizi iddia ediyorsunuz, ama O'nun dilemesinin aksine olanı emredip yaptırmak istiyorsunuz.

۞ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

48. Ayet: Kâfirler; ne zaman Mü'minlerden Ahirette Allah'ın rahmetini çekip kazandıracak bu gibi emirleri duysalar dalga geçerek derler ki, bu olacağını va'dettiğiniz şeylerin vakti ne zaman gerçekleşecek? Peygamber Efendimizi (s.a.v.) ve Ashabını kasd ederek dediler ki, eğer iddialarınızda doğru iseniz vaktini belirleyin.

۞ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ۞

49. Ayet: Allah Azîmüşşan; batıl (asılsız) da'vayı sürdürmeğe çalışan sapıklara cevap olarak dedi ki, bu inatçı inkârcılar bu davranışlarıyla sadece kendilerini alıp götürecek olan korkunç bir haykırışı (ölüm çığlığını) bekliyorlar. O korkunç çığlık, kavga ve kargaşaları (kavgadan ibaret alış-verişleri) anında onlara geldiğinde küçük bir tavsıyeye dahi muktedir olamazlar. Bilirsiniz ki, insanlar; can çıkma öncesinde bazı vasıyyetler yaparlar. İşte bu öldürücü dehşet onları küçük bir vasıyyet etmeleri için dahi bırakmaz. Dolayısıyla ailelerine dönüp gitmeğe ve onlarla az bir şey konuşmağa asla vakitleri olmaz.

۞ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَى أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۞

50. Ayet: Hulasa İlk Sayha'yı (İsrafîl'in a.s. Kıyametin kopması için ilk haykırışını) duymalarıyla bir saat, hatta göz kıpırdayışı kadar bir vakit bırakılmaksızın derhal ölürler. Bu İlk Sayha ile tüm canlılar ölüp önceki ölenler gibi yok olurlar.

۞ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۞

51. Ayet: Diğer kez; yani Birinci Sayha'dan (uzun zamanlar sonra) ikinci defa (İsrafîl tarafından) Sura (Dünyadaki hoparlör misali sesi güçlendirme aletine) üflendiğinde, bütün ölüler kabirlerinden dirilip kalkarak şaşkınlık ve korku içerisinde; Huzura arz olunup hesap vermeleri için Çağıran Rablerine isteyerek veya istemeyerek süratle giderler. Çünkü onlar için Rablerinden başka dönüp varacakları ve sığınacakları kimse yok.

۞ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ۞

52. Ayet: Sonra şaşkınlıklarından tamamen ayılıp hak ettikleri ceza ve azabın başlangıcını gördüklerinde acı ve pişmanlıklar duyarak şöyle derler: Ey kahır ve helâkimiz! Gel, gel ki, vakit senin vaktindir. O an birbirlerine sorarlar: Üzerimiz örtülerek konduğumuz kabirlerimizden bizleri kim diriltip kaldırdı. Yani biz orada örtülüp bir birimize saklı idik, her ne kadar kabirlerimizde de azap var idiyse de (kimse görmediği için) rezil olmak yoktu. Ya da Ayetin manası şudur: Bizi dirilten İkinci Çağırma öncesinde veya bizleri öldüren Birinci Çağırma sonrasında içerisinde bulunduğumuz uykumuzdan bizleri uyandıran kim? Hulasa bu söylenmeleri son derece acı ve üzüntü duyduklarından dolayı söylerler. Sonra onlara Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: Bu (Kendisini ve peygamberler dilinden haber verdiklerini inkâr ettiğiniz) Rahman'ın va'didir. Yani Bu Gün; Rahman Azıîmüşşan'ın geleceğini tehdidle haber verdiği Gündür. Sizleri geniş rahmetinin gereği olarak azabından kurtarmak için peygamberleri (a.s.) dilinden Bu Günü haber vermişti. Tüm peygamberler (a.s.); her konuda ve Rablerinden getirdikleri Ahirete dair bütün hususlarda doğru söylemişlerdi. Ama sizler son derece azgın olduğunuz, Dünyadayken Allah'a ve peygamberlere kin duyup düşmanlık yaptığınız için Rahman Olan Allah'ı inkâr ettiniz ve O'nun haberlerini ulaştıran peygamberleri yalanladınız. Bu Gün ise yalanlayıp inkâr ettiklerinizle karşı karşıyasınız.

۞ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۞

53. Ayet: Allah Azıîmüşşan; kudretini, sonsuz ızzet ve üstünlüğünü, hâkimiyyet ve sınırsız yetkisini ve tüm idaresinde bağımsızlığını inkâr eden müşrikleri azarlayıp kötülemek ve Şanının yüksekliğini açığa koymak, haber verdiği hadiseler gibi her şeyin kudreti karşısında gayet kolay olduğunu anlatmak için şöyle dedi: Bizim tarafımızdan olacak olan Kıyametin kopması, ölülerin tamamının diriltilip Huzurda toplanması işi sadece bir haykırıştır, bir emrimizle anında oluverir. Bilesiniz ki, bu; tekrar diriliş için olan İkinci Sayha'dır. Ya da tarafımızdan olacak olan her hangi bir iş sadece bir emrimiz ve buyruğumuzla derhal oluverir. Derhal onlar; yani tüm yaratılmış tek bir buyruğumuzla Huzurumuzda toplanıp hazır olmuşlardır.

۞ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

54. Ayet: Bu Gün; yani bütün yaratılmışın Huzurumuzda hesaba arz olunup Dünyada yaptıkları iyiliklerin kötülüklerden seçilmesi ve yapılanların karşılık görmesi Gününde kimseye zulmedilmez, iyilik yapanların ücretleri eksik olarak

verilmez ve kötülük yapanların cezasına ilave yapılmaz. Adaletimizin gereği olarak herkes yaptığının karşılığını görür. Hulasa ey insanlar sırf yaptıklarınızla karşılık görürsünüz. İyilik yapan iyi karşılık, kötülük yapan kötü karşılık görür.

۞ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ ۞

55. Ayet: Allah Teâlâ Ahirette kulların durumlarını ayrı-ayrı anlatıp açıklamak üzere şunları söyledi: Karşılıkların verilmesi için hazırlanan Bu Günde yüce İlâhî bilgilerin merkezine ve Allah'ın Birliğine dair kesin bilgilere, O'nu (c.c.) kesin olarak görmeğe ve kavuşmağa eren Cennetlikler; pek büyük işlerle meşguldürler. İlâhî bilgilerle ve yüce hakikatlerle nasiplenirler. Üstün anlayışlara ve pek hoş izlenimlere ererler. Cehennemin en alt çukurlarından ibaret olan sonradan olan âlemin tahmin ve taklid damarlarını (Dünyadayken) koparıp atan manevî manzaraların hakikatlerini görme zevkıyla coşarak yaşarlar. Değeri tarif olunmaz, bitmez ve tükenmez meyvelerle ve nimetlerle ebedî olarak lezzetlere dalarlar.

۞ هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ۞

56. Ayet: Bu izlenimleri içerisinde onlar ve salih amellerinin (Allah'ın buyruklarını yapmalarının) netîceleri olarak kendilerine ikram olunan eşleri Allah'ın Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gölgeleri altında (yüce ikramları sahalarında) üstün mertebelerde ve yüce koltuklar üzerinde yaslanıp ebedî olarak ve hiçbir değişim ve kötü duruma düşme hali görmeksizin huzurla yaşarlar.

۞ لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ۞

57. Ayet: Cennetlerde onlara çokça meyveler, devamlı gelen İlâhî bilgiler ve hakikatler var. Sürekli olarak yeni-yeni açılımlar, İlâhî tecellîlerin gereği olarak farklı görünümlere bakışlar ve izlemeler var. Yine Orada arzuladıklar her şey; İlâhî tavırlara, iş ve icraatlara göre nûr yayan yeniden yeniye sonsuz olarak gelen tecellîlere mazhar olmak ve ermek suretiyle sınırsız ve sonsuz lezzetler var.

۞ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ۞

58. Ayet: O an (Cennete girdiklerinde) Allah Teâlâ tarafından onlara şöyle denir: Rahıîm Rabden sizlere selâm; hoş geldiniz, gayet hoş olan ve huzur dolu bir hayata, her zarardan, zararlıdan, dertten, kederden, hastalık, yaşlanma vs. eksikliklerden kurtuluşa, tam bir güvene, sınırsız rahata ve ebedî mutluluğa erdiniz. O Rab ki, sizleri Tevhıîd, Îman ve İslâm karakteri üzerinde yetiştirip yaşattı ve yönetti. Varlığına yönelmekten ve o şerefle şereflenmekten alıkoyan tüm engelleri kaldırarak Yüce Birliğine erdirdi.

۞ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۞

59. Ayet: O an (hesap görülüp kimin nereye gideceği belli olduktan sonra) şirkte ve kâfirlikte inad ve ısrar eden müşriklere de şöyle denir: Bu Gün ey, Dünyadayken Hak Yoldan saptıran Şeytana uymak ve Allah'tan uzaklaşmakla büyük suç sahibi olan azgın zalimler! Kesin bilgi ve Îman sahibi olan kullarımdan seçilin ve ayrılın.

۞ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

60. Ayet: Allah Azıîmüşşan ayırım yapmaksızın bütün insanlara sert ifadelerle ve ağır sözlerle tüm seslendi ki, Îman ve İslâm'da karar ve azim sahibi olan ihlâslı Mü'minler dahi (sonlarından) emin olmasınlar (Rablerinin azabından korkup rahmetini umarak ölünceye kadar kulluk yapmağa devam etsinler). Ey Âdem Oğulları! İlk yaratıldığınızda kabiliyyet dillerinizle ve kapasitenizde olan hâl konuşmalarınızla (ruhlar âleminde) Şeytana tapmayın diye söz almadım mı? Sizlere demiştim ki, Ona itaat etmeyin, vesveselerini dinlemeyin. Ona uyarsanız Allah'a Îmandan ve İslâm Yolundan sizleri saptırır. Hulasa ey Âdem Oğulları! Sizleri daima Ona uymaktan sakındırıyorum. Çünkü O sizin apaçık düşmanınızdır. Sizlere vesvese verip kandırmak suretiyle Dîninizden; karakteri ve tarzı üzere yaratıldığınız İslâm'dan saptırmak, vazgeçirmek istiyor.

۞ وَأَنِ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞

61. Ayet: Hulasa Bana kulluk yapın, Varlığıma, Birliğime, Kusursuz İsimlerime ve Sıfatlarıma, her konuda Bir ve Tek olduğuma Îman edin. Benim buyruklarıma sarılın. Yarattığım şeyleri Bana ortak koşmayın. Gerçekten Doğru olan Yol Budur, Beni Âmir bilip emirlerimi icra etmenizdir. Sizleri Birliğime (ve ebedî seadetlere) Bu Yol ulaştıracak. Bana kulluk yapmayı kendilerinize yol (ve hayat tarzı) edinin. Yolumdan sapanlara, hıkmet dolu hukümlerimin, buyruklarımın, çizdiğim sınırlarımın ve yaptığım hatırlatmaların gereği olan Bu Yoldan çıkan ve kendilerine yazık edip büyük zararlar veren zalimlere eğilip ilgi duymayın.

۞ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۞

62. Ayet: Ey Îman ve İslâm fıtratı üzere yaratılan ve karakterleri Allah'a kulluk için var edilen akıl sahipleri! Nasıl olur da Şeytana tapar, izine uyar ve buyruklarına boyun eğersiniz? Biliyorsunuz ki, o sizlerden çokça cemaatleri saptırıp vesveseler vererek kandırdı ve verdikleri sağlam sözleri bozdurarak kullar için hazırlanan Cennetlerden mahrum etti ve Allah'ın rahmetinden uzaklık ve korkunç ateş sahası olan Cehennemi hak eden ve yanmağa mahkûm insanlar yaptı. Tüm bunlara rağmen Şeytana tapacak, izine düşüp gitmeğe devam edecek ve akıllanmayacak mısınız? Yani niçin Onun işinin korkunçluğu, düşmanlığının çetinliği, Ona uymanın netîcesinin ağır sonuçlar doğuracağı ve Onun saptırması sonrasında ebedî ceza ve azaba düşüleceği konusunda akıllarınızı çalıştırmıyorsunuz? Onun kandırmalarını kabul ederek ve Ona uymayı tercih ederek Hak Yolu terk ediyorsunuz. Ey büyük yanlışlıklar yapan azgınlar! (Ona uyanların durumlarını görerek dersler almayacak mısınız?) Hala akıllanmayacak mısınız?

۞ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۞

63. Ayet: Ahirette Cehennemliklere Cehennem gösterilerek şöyle denir: Ey Şeytan tarafından aldanarak sapıklığa sevk olunanlar! İşte peygamberler dilinden korkunçluğu haber verilen, kurtuluşunuz için türlü uyarılar yapılan Cehennem budur.

۞ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

64. Ayet: Allah'ın Varlığını, Birliğini, Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını inkâr eden, kitaplarını ve peygamberlerini yalanlayan, yaptıkları da'vetlerden yüz çeviren zulüm ehli azgın kâfirler olmanızın uğursuzluğu sebebiyle Bu Gün Oraya girin.

۞ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

65. Ayet: İnkârcılar ağır cezaları ve korkunç azabı görünce bunların sebeplerinin kendi yaptıkları kâfirlik ve türlü günahlar olduğunu bildikleri için yaptıklarını inkâr etmeğe kalkıştılar ve bahaneler üreterek şöyle demeğe yöneldiler: Ey Rabbimiz! Bizler asla Sana şirk koşmadık, kitaplarını ve peygamberlerini yalanlamadık. İşte bu sebeple onların maksadlarını Bilen Allah Azîmüşşan şöyle diyor: Bugün (Kıyamet Gününde) ağızlarını mühürler, konuşmalarını engelleriz. Dolayısıyla yalan bahanelerden bahsedemezler. Onlardan zulüm ve taşkınlıkla meydana gelen her şeyi elleri Bize söyler, kazandıkları kötülüklere, işledikleri haramlara ve tüm ısyanlara ayakları da şahidlik yapar. Hulasa sonsuz ızzet ve üstünlük Sahibi Olan, her şeyden Haberdar ve her şeyi Bilen Allah Teâlâ bütün organları konuşturarak her bir organ; sahibinin yaptıklarını kabul edip bir-bir anlatır.

۞ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ۞

66. Ayet: Bir Hadîs-i Şerifte- Allah Teâlâ Onu Söyleyene sonsuz Salevât ve Selâm ulaştırsın-şöyle anlatılır: O vakit kula şöyle denir: Bu Gün (Dünyada yaptıklarına) şahid olarak kendin yetersin. Bir de değerli yazıcılar olan melekler var. Onlar da şahidler olarak yeter. Sonra ağzı mühürlenerek kapatılır ve organlarına konuş denir. Her bir organ kulun yaptıklarını söyler. Sonra kul ile konuşulan söz arasında her şey ortadan kalkarak anlatılanlarla baş başa bırakılır. Organların her şeyi söylemesinden sonra onlara sahip olan kul der ki, kahrolasınız, Allah lanet etsin sizlere. (Cehennemde yanmayasınız diye) sizleri savunacaktım. Hadîs-i Şerîf burada son buldu.

Allah Azîmüşşan'ın bütün organları (ve dilediği her şeyi) konuşturmasının, yapılanları anlattırarak şahidlikler yaptırmasının ve bunu anlatmasının sırrı ve inceliği; Allah'tan başkasına yönelmenin akıl sahiplerine zarar verdiğini ve Sonsuz yetki ve iktidar Sahibi Olan Allah katında rezil olmak olduğunu göstermektir. Dolayısıyla asla Allah'tan başkasına gitme, Allah'tan başkasını dost edinme. Sırf Allah'a dayan ve güven. Daima O'nu (c.c.) Vekîl (Avukat) edin. Her şeyine Kefîl olarak ve tüm ihtiyaçlarını temin edip daima sana Sahib olma bakımından sana Allah yeter.

Allah Teâlâ sana ve bizlere beraberliğinin tadını tattırsın. Lütuf ve ikramıyla seni ve bizleri Kendisinden başkasına yönelmekten uzak tutsun. (Allah Azıîmüşşan herkese ve her şeye kendilerinden yakın, ancak sevdiklerine özel ikramlarda bulunması, can gözlerini açması ve yüce idrakler vermesiyle onlara yakınlığını ve beraberliğini tattırır.)

Allah Azıîmüşşan sonsuz kudretini ve sınırsız irade ve tercihini göstermek için şu açıklamayı yaptı: Onların ağızlarını o vakit (Kıyamet Gününde) mühürleyip onun

öncesinde de (Dünyada kendilerine da'vette bulunulduğunda da) peygamberlerin da'vetini kabul etmediklerinde kalplerini mühürlediğimiz gibi eğer onların gözlerini yok edip kör etmeyi dileseydik; gözlerini siler, göz kapakları ve açıklık olmaksızın (alınlarından aşağıya kadar deriyi indirerek) dümdüz şekilde gözsüz yapsaydık yollara koyulsalar ve yürümek isteselerdi nasıl yol bulup yürüyeceklerdi?

۞ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ۞

67. Ayet: Onları anlayıp ders alma ve kullukla yükümlü olma derecesinden düşürmek isteseydik; onları insanlıktan düşürüp hayvanlar ve hatta cansız nesneler yapardık da oldukları yerde diğer cansız varlıklar, taş vs. gibi donup kalırlardı. Onlar için dönüp dolaşmak ve yer değiştirmek mümkin olmazdı. Geçip gitmeğe, dönüp gelmeğe muktedir olamazlardı. Yani (Biz onları Kendimizden yüce nitelikler vererek, akıl bahşederek Bize halifeler olup Bizi temsil etmeleri için kâmil insanlar olarak yarattık.) Eğer isteseydik (Îman ve İslâm'dan yan çizdikleri için) onları insanlık rütbesinden düşürür hayvanlara veya cansız varlıklara çevirirdik. O zaman donar kalırdınız, gidip gelmeğe imkânınız olmazdı. Hulasa bu zalim ve nankör inkârcılar insan olmanın gereği olan Îman ve ibadetten yüz çevirmeleri, her türlü bozuk ve pis işleri işlemeleri sebebiyle bu anlattıklarımızın (gözlerinin kör edilmesinin ve insanlıktan çıkarılmalarının) kendilerine uygulanmasını hak ettiler ancak geniş rahmetimizin ve Kendimize has gayemizin gereği olarak belli bir vakte kadar onlara mühlet ve fırsatlar verdik ki, uyansınlar veya onlardan insanlığın gereği olan İslâm Dînine tam bir anlayışla sahip olacak çocuklar meydana gelsin.

۞ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ۞

68. Ayet: Elbette gözleri slip yok etmeğe suretleri ve varlıkları bozup değiştirmeğe Kadiriz. (Kudretimizi görmez misiniz?) Kime Dünyada uzun ömür verirsek, çok yaşaması sonunda gelişmeyi tersine çeviririz, zayıflatırız. Sonra da ömrün en rezil ve perişan haline götürürüz. Artık o kimse çok perişan bir haldedir. Çünkü aklı olan ve bilen bir insanken sonrasında bir şey bilmez olur. Sonra herkesi öldürür ve toprağa çeviririz. Şüphe yok ki, diriltmeğe, öldürmeğe, ömürler verdikten sonra varlıkları zayıflatıp bitkin ve düşkün hallere getirmeğe Kadir Olan; elbette anlatılanları yapmağa ve her şeye Kadirdir. Bunlara nereden geliyor ve neler oluyor da Bizim kudretimizi, dileyip idare etmemizi, yönetim ve idare etmekte Tek olduğumuzu inkâr ediyorlar? Hala akıllanmayacaklar mı, varlıkları çerçevesinde ve tüm âlemlerde her şeye Kadir olduğumuzu düşünmezler mi? Eğer düşünürlerse elbette kesin bilgi ve anlayış sahibi olurlar.

۞ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ۞

69. Ayet: Allah Mekke kâfirlerini rezil ve perişan etsin. Mekke kâfirleri (azgınlıklarında inad ederek) şunları demişlerdi: Bilesiniz ki, Muhammed şairdir, Onun getirip ortaya koydukları Allah'a iftira edilen (bunlar Allah'ın sözüdür diye Allah'a dayandırılan) şiirlerdir. Bir takım hayallerle ve kıyaslamalarla ortaya konan bazı şeyleri yapmağa teşvikler, bazı şeylerden vazgeçirmeğe çalışmalar, müjdeler,

tehdidler, vahyin geldiği, Peygamber olduğu ve Mucize gösterebileceği iddiaları tamamen asılsız sözler ve apaçık yalanlardır. O zalimler bu ve benzeri kâfirlik ve azgınlıklarını (iğrenç pislikler halinde ortaya döküp) dedikodularını sürdürünce Allah Azıîmüşşan onların saçmalıklarını başlarına çevirerek mükemmel bir cevap verdi ve dedi ki, Biz O'na (s.a.v.) şiir öğretmedik. Yani Biz O'nun asıl Karakterini ve kabiliyetini şiir vezinleri ve ölçüleriyle uğraşarak keyfine göre yalandan ibaret dizeler, hayalî teşvikler ve sakındırmalar ortaya koymağa elverişli yapmadık. Aksine Biz O'nu (s.a.v.) hiç şüphesiz bozuk tabiatın ve pis ahlakın kirlerinden gayet uzak, iğrenç şiirlerden Münezzeh, sonradan olan âlemin bulaşıklıklarından, cehaletin kara lekelerinden çok uzak ve pek yüce bir halde, Eşsiz değerde Mükemmel Bir Peygamber (Bizden aldığı tüm haberleri sizlere Getiren) Yaptık. O öyle bir kesin bilgi, görüş ve idrak ile donanımlı ki, her kanıtı Rabbinizi anlamak ve anlatmakla sonlanır ve O'nu (c.c.) görmeğe ulaştırır. Sonra Hakka (c.c.) kavuşturur ki, İlâhî bilgiler konusunda görevin son mertebesidir. O'na (s.a.v.) ve O'na indirilen Kur'an'a şiir ve şairlik yaraşmaz, uygun olmaz. Çünkü şiir ve şairler; O İkisinin (Kur'an'ın ve Sevgili Peygamberin) yüksek mertebelerinden çok uzaktır. Öyle ki, yaratılmışın En Hayırlısına İnen O Kitab; Zikirden, sonsuz ders ve uyarılar kaynağı olmaktan başka bir şey değildir. Allah'ın sonsuz ilminden ve sınırsız hıkmetinden doğup gelmiştir. O dersler ve uyarılar Kaynağı Olan Bu Kitab; (Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının Bir Olduğunu gösterdikten sonra) Allah'ın Zatının (Öz Varlığının) Birliğini gösterip irşad eder. O Yüce Kitab Gayet açık Olan Kur'an'dır; (Allah'ın muradını ve buyruklarını kullara en yeterli tarzda okuyan, Allah'ın kulları tarafından çok okunmakta erişilmez mertebede olan,) apaçık Ayetleri, üstün hukümleri ve her şeyi içinde bulunduran, insanlığın uyması gereken tüm emirleri ve yasakları onlara tam olarak taşıyıp en mükemmel tarzda arz eden, Allah'ın kullarını O'nun (c.c.) Birliğinin Yoluna ulaştırmak için tüm İlâhî kanunları, sınırları ve hukümleri bir-bir açıklayan, Onu alıp taşımağa kabiliyyet ve kapasite Sahibi Olan Sevgili Peygamberine Allah tarafından indirilen En Yüce Kitab'dır.

۞ لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞

70. Ayet: (Bütün bu üstün nitelikler) Kur'an; Îman canlılığıyla diri olan, katımızda, ezelî ilmimizde ve Levh-ı Mahfuzda kesin bilgi, Îman ve İslâm'la ebedî seadetlere erecek olanlardan sayılan her bir kimseyi uyarıp irşad etsin. Kendisine kesin olarak azabımızın ulaşacağına dair hukûm ve buyruğumuz gerçekleşecek olan, cehalet ve inkâr ölümüyle ölmüş olup kâfirlikte ısrar eden kâfirler hakkında kararımız gerçekleşmiş olsun.

۞ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۞

71. Ayet: Bu inkârcı müşrikler; Varlığımızı, Birliğimizi inkâr edip kendilerine devamlı gelip duran nimetlerimize nankörlük mü yapıyorlar? Demek ki, onlar; rahmetimizin gereği olarak hiçbir destek ve kendilerinden çalışma katkısı olmaksızın sırf Kendi Ellerimizle, kudretimiz ve yüce gayemizle onlar için cins-cins, büyük-küçük evcil hayvanlar yarattığımızı görmediler ve anlamdılar. (Devamlı görüp durdukları bunca türlerdeki varlıkları sırf Biz yaratıp onlara ikram ederek

hizmetlerine sunduk.) Bilsinler ki, Bizim ikramımız ve idaremiz altında o hayvanlara güç yetirip sahip oluyorlar ve türlü yararlar elde ediyorlar.

۞ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ۞

72. Ayet: Nasıl güç yetirip onlara sahip olarak o hayvanları evirip çevirmezler? O son derece güçlü hayvanları Biz onlara boyun eğip hizmet edecek halde var edip hizmetlerine sunmuşuz ve Biz yönetmekteyiz. Bu sebeple onlardan ürküp kaçmazlar, yan çizmezler. Aksine boyun eğerek ezilir ve her türlü zulümlerine katlanırlar. Bu sebeple onlardan deve, at vb. olan bir kısmına binerler. Bir kısmının etlerini ve yağlarını yerler.

۞ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۞

73. Ayet: Bütün bu anlatılanlarla beraber o hayvanlarda çokça yararlar var. Yünler, yapağılar ve (sağlam dokuma malzemesi olacak) kıllar. Sütler, yoğurtlar (peynirler ve yağlar) gibi türlü yiyecek ve içecekler. Şimdi türlü karışımlardan meydana gelen vücutlarını ayakta tutacak olan ve devamlı gelip duran bu nimetlerden dolayı Rablerine hala şükretmeyecekler mi?

۞ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ۞

74. Ayet: O inkârcıların son derece nankör olduklarının belirtileri olarak onlar; kendilerini yoktan Vareden, Tek Rab, Hak Ma'bûd, sonradan olan her şeyden Münezzeh ve Samed Olan (Ezel-Ebed hiçbir şeye muhtaç olmayıp her şey daima Kendisine muhtaç olan) Allah'tan başka ilâhlar edindiler, onlara kulluk yapıp önemli günlerinde ve işlerinde onlara başvurdular, başlarına gelen belalardan dolayı ziyaretlerine gidip geldiler ki, onların varlıkları ve destekleriyle Allah'ın kahrına ve cezasına karşı yardım görsünler.

۞ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ۞

75. Ayet: Hal bu ki, o heykeller cansız nesneler olup kendilerine tapanların yardımına asla muktedir olamazlar. Buna rağmen onlara tapanlar onların etrafında hazır olda tutulan askerlerdir. O heykelleri koruyup kollarlar, süsleyip temiz tutmağa çalışırlar.

۞ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۞

76. Ayet: Hulasa bu putperestler onları ilâhlar edinmekle akıldan ve aklın gereği olan davranışlardan uzaklaşmışlardır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların durumlarını görüp ne olduklarını Benden duyduktan sonra; Senin hakkında; O şairdir, sözleri şiirdir veya konuştukları geçmişlerin masallarıdır, Sen peygamberlik iddianda yalan söylüyorsun, öldükten sonra diriltilmeğe dair dedikleri aslı olmayan bir yalandır gibi saçma sözleri Seni üzmesin. Kesin olarak bilsinler ki, Biz her şeyi kuşatan ilmimizle; onların göğüslerinde gizledikleri inkârı ve Sana karşı taşkınlıklar yaparak kendilerine ne kadar yazık ettiklerini, koyduğumuz sınırları aşıp türlü suçlar işleyerek kulluk dairesinden çıktıklarını biliyoruz. Bu bildiklerimizin gereği olarak onların tüm yaptıklarının cezasını vereceğiz.

۞ أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۞

77. Ayet: Öldükten sonra diriltilmeyi yalanlamak ve inkâr etmek konusunda ısrar eden kâfirler; inkârlarını artırıp Allah'ın Sevgili Rasûlüyle (s.a.v.) tartışıp inadlarını sürdürüyorlardı. Sonunda Übey B. Half çürümüş bir insan kemiği getirdi ve onu Peygamberimizin (s.a.v.) yanında ufalayıp savurdu. Sonra da tekrar diriltilmeyi inkâr edip imkânsız görerek dedi ki, bizler ölüp çürüyerek böyle bir kemik ve toprak haline geldikten sonra tekrar kabirlerden diriltilip çıkarılacak mıyız? Bizlere tehdid ederek olacağını haber verdiğiniz şeyler heyhat (çok uzak) ve imkânsız şeylerdir. Allah Azîmüşşan o kâfirlere ve öldükten sonra diriltilmeyi inkâr edenlerin tamamına ağır bir karşılık ve zorlu bir cevap vererek şöyle dedi: Şu inad kâfir; ruhları bedenlere tekrar döndüreceğimizi inkâr mı ediyor? Bilmek ve hissetmek tarzı üzerinde yaratılan bu insan; kendisini ilkin iğrenç bir su olan meniden yarattığımızı hiç düşünüp kavrayamıyor mu da, toprağa nasıl can verecek diyor? Hal bu ki, o pis ve kokuşmuş olan su topraktan çok daha rezil, düşük ve değersiz. Onun aslı böyle son derece rezil ve cansız bir nesne iken Bugün düzgün, akıllı ve olgun bir insan yapmışız. (Bize saygıyla teşekkür edip buyruklarımızı icra edeceği yerine) apaçık bir düşman olup Bizimle tartışmağa ve her şeye Kadir olduğumuzu inkâr etmeğe kalkışıyor.

۞ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ۞

78. Ayet: Bizden ve Bizim sonsuz kudretimizden utanmıyor da Bizi ve kudretimizi inkâr etmek için örnekler göstererek açıklama yapıyor, son derece unutkan bir sapık olarak kendisini neden ve nasıl yarattığımızı unutarak ve tekrar yaratmamızı imkânsız görüp şaşkınlık sergileyerek diyor ki, şu son derece çürümüş olan, kuruyup toz olduktan sonra parçaları rüzgârlar önünde uçuşan kemikleri kim diriltecek?

۞ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۞

79. Ayet: (Peygamber Efendimiz s.a.v. demişti ki, evet, sen o hale geldikten sonra Allah Azîmüşşan seni diriltecek ve Cehenneme sokacak. Allah Teâlâ Peygamberini s.a.v. derhal tasdik etti ve Ayetini indirdi.) Ey peygamberlerin En Kâmili! O sapık inkârcıya ve onun gibi olanların tamamına cevap olarak şöyle söyle: O kemikler hiçbir madde ve müddet yokken eşsiz suretlerde ilkin yoktan Vareden ruhları tekrar onlara döndürerek diriltecek. Onlar her ne kadar farklı karışımlardan meydana gelmiş olan bedenlerin çürüyüp dağıldıktan sonra tekrar hangi parçanın ne olduğunun seçilip ayrılması ve sonra da birleştirilmesinin zor ve imkânsız olduğunu düşünseler de onlara deki, O sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah büyük-küçük, görünen görünmeyen tüm yaratılmışı her şeyi kuşatan ilmiyle bilir. O'nun ilminin kuşatmasından hiçbir şey dışarıda kalmaz ve O'na hiçbir karışıklık olmaz. O bütün parçaları birer-birer ayırır ve gerektiği şekilde ve Dünyadaki olduğu tarzda birleştirir. Sonra her bir varlığa canı iade eder. Her biri önceden olduğu gibi dirilip kalkar. Tüm bunlarla beraber Allah Azîmüşşan'a hiçbir şey zor değil.

۞ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ۞

80. Ayet: O sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan bütün parçaları seçip yerlerine koymağa, parçaların birleşmesi sonrasında onlara tekrar can vermeğe nasıl Kadir ve muktedir olmaz, elbette her şeye Kadir. Çünkü O Kadir ve Muktedir Olan Allah (c.c.) sizler için; ateşle su birbirine zıt nesnelerken; son derece yaş olan ve sular damlayan yeşil ağaçtan ateşler yaratıp hizmetinize sunmaktadır. Yaş ağaçtan ateş çıkardığını nasıl inkâr edebilirsiniz. Bunu inkâr edemezsiniz, çünkü çokça ateş yakıyorsunuz. İbn-i Abbas (Peygamberimizin s.a.v. Amcası Hz. Abbas'ın Oğlu Abdullah) Allah Teâlâ onlardan Razı olsun şöyle dedi: Arablarca çok iyi bilenen iki ağaç; Merih-Afar. Ateş yakmak isteyen bunlardan misvak gibi (parmak kalınlığında) yeşil iki dal keser. O kadar yaş ki, kesildiğinde sular damlar. Merih dalını Afar üzerine vurup sürter. Allah'ın izniyle onlardan ateş çıkar. Bundan dolayı hukema (hakîmler; yaratıkların, olup biten hadiselerin sır ve inceliklerini bilen hıkmet sahibi kişiler) dediler ki, hünnab (çiğde veya iğde) ağacı dışında tüm ağaçlarda ateş vardır.

۞ أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَى وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ۞

81. Ayet: Allah Azıîmüşşan yine sonsuz kudretine, kusursuz tercihine ve istediği her şeyi yaratıp yapabileceğine işaret ederek şöyle buyurdu: İnkârcılar; bizim ölüleri diriltip hesap vermeleri için onları topyekûn toplamağa Kadir olduğumuzu inkâr mı ediyorlar? Semâvâtı ve Arzı; tüm yüce âlemleri ve ayaklar altında bulunan Yeryüzünü ve üzerindekileri yoktan Var eden Allah Azıîmüşşan; kendileri gibisini yaratmağa ve tekrar diriltip önceki hallerine geri getirmeğe güç yetiremez mi? Bunu kabullenemiyorlar mı? Yo, aksine Göğü ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, süflî (alçak) Yeryüzünü ve kat-kat yerleri ve bu âlemler içerisinde bulunan her şeyi Yoktan var etmeğe Kadir Olan Allah (c.c.) ölüleri tekrar diriltip Ahirette tamamını toplamağa elbette Kadirdir.
İnsanların tarzlarına göre ikinci kez yaratmak; ilkin yoktan var etmekten daha da kolaydır. Nasıl öyle olmasın? O çokça yaratmakta, yarattığı hiçbir şeyi diğerine benzetmeksizin eşsiz kılmakta, yoktan var edip tekrar diriltmekte bambaşkadır. Sonsuz ilim Sahibi Olan ve ezel-ebed her şeyi tüm incelik ve ayrıntılarıyla Bilendir. Öyle ki, olmuş olacak bütün varlıklardan en küçük bir zerre dahi O'nun ilminden ve Huzurundan dışarıda değil. Hatta her varlık açık, seçik olarak O'nun katında korunmuş olup kontrolü altında bulunmaktadır.

۞ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

82. Ayet: Hulasa ey cahiller! Allah'a, O'nun bilgisine, kudretine, diğer tüm kusursuz Sıfatlarına ve her şeyi kuşatan İsimlerine bu anlatılanları yapmasını olmaktan uzak görmeyin ve asla inkâr etmeyin. Allah'a göre her şey gayet kolaydır. Bunlar O'na nasıl kolay olmaz? O'nun (c.c.) İşi ve durumu şudur: Bir şeyi istediğinde; bilip takdir ettiği herhangi bir şeyi olmasını istediğinde o şeye sadece " ol " demesi yeterlidir. Dilediği şeye " ol " dediğinde bunu demesi peşinden o şey derhal oluverir.

Buradaki “ peşinden ” ifadesi sözün gereğidir. (Maksadı anlatan cümle içerisinde geçen kelime ve takip edatı sebebiyle olmaktadır.) Yoksa O’nun (c.c.) kararı en küçük bir bekleme olmaksızın gerçekleşir. Dolayısıyla sözlerin ihtimallerinden, taşıdıkları çeşitli anlamlardan ve cümlelerin ifade ettiklerinden sakın. (Yaratanın durum ve icraatlarını; yaratılanlarınkine benzetmekten kaçın.) Çünkü sözler; Allah Teâlâ’nın buyruk ve kararlarını, kararının nasıl kesin olarak yerine geldiğini anlatmaktan uzaktır.

۞فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

83. Ayet: Allah Azıîmüşşan’ın kudretinin sonsuzluğunu, hukûm ve hıkmetinin kesinliğini ve sağlamlığını, ilminin her şeyi kuşattığını, irade ve isteğinin her şeyi kapsadığını, dilemek ve seçmekte Tek ve Bağımsız olduğunu iyice duyunca O’nu hakkıyla tesbîh et ve şöyle de: Fesübhaanellezî biyedihî melekûtü külli şey’in; her şeyin her türlü ve sınırsız idaresi Elinde Olanı (Hak ve Tek Ma’bûd Olan; her şeyi yaratıp Yaşatan Allah Azıîmüşşan’ı) tesbîh ederim. Yarattığı tüm varlıklarda ve her şeyin yönetiminde yetki ve idare özel bir hak olarak O’nundur. Yani her şeyin yönetiminin anahtarları kudret elinde olan Zat (Yüce Varlık c.c.) tüm ölüleri tekrar diriltmekte aciz kalmaktan Münezzehtir. Hem de yoktan ilkin var ettikten sonra onları tekrar canlandırmak ve eski hallerine getirmekten asla aciz değil. Allah Azıîmüşşan; Yüce Durumu hakkında zalimlerin cahilce ve haksızca konuşmalarından pek Yüce, Çok Münezzeh ve son derece büyük nitelikler Sahibidir. O’nun her şeyi tekrar diriltmeğe Kadir olduğu kesinlikle bilinip görülecek. Zira topyekûn O’na döndürüleceksiniz. Dönüş bir başkasına değil sırf O’na (c.c.) olacak. Zira Hak ve Gerçek Varlık O’dur. O’nunla (c.c.) beraber ve O’ndan (c.c.) başka bir varlık yok. Dalgaların denize, ısın ve ışınların Güneşe dönüp yok olduğu gibi her şey O’na dönecek.

Yarattığı kâinatın (bütün varlıkların) yönetiminde dilediği dışında hiçbir şey olmayan Hak Varlığı tesbîh ve tenzîh ederim.

YÂSÎN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, bütün kâinatın Allah’ın Birliğine dönüp varacağı ve her şeyin Asıl Dayanağı ve yoktan var edilişin Gerçek Kaynağı Olan Allah’a daima bağlı bulunduğu konusunda düşünüp anlayışlar elde eden Hak yolcusu! Allah Teâlâ görmeğe engel olacak yolları senin can gözünden kaldırıp yok etsin, tüm perdelerin kaldırılmasında ve bütün dertlerin giderilmesinde sana yardım etsin. Sana gereken; içini, kalbini ve kafanı Allah’tan (c.c.) gayri her şeyden arındırman gerekir. O zaman için tamamen Allah Teâlâ’nın sevgisiyle dolar ve o sevgi tam olarak içine yerleşir. Sonra da alışkanlık haline gelerek bu sevgi dışında kalan tüm düşünce ve vesveselerin gizlenip yok olur. Sonra bu sevgi dışına işler. (Canından sonra bedenini kuşatır.) O zaman tüm arzu, istek, güç ve organlarıyın gereği olan geçici lezzetlerden vazgeçersin. Hulasa için ve dışın Allah sevgisiyle dolar. Artık Allah Azıîmüşşan’dan başkasına dönüp bakmazsın. Sonra da Allah Teâlâ’nın sonsuz keramet, iyilik ve güzelliklere Sahib Olan Yüzüne bakmağa ermekle dehşet ve şaşkınlıklara düşerek kendini kaybedersin. İşte böyle Allah Azıîmüşşan seni; senden çekip alır. Sana mezarını

örter. (Asırlar önce ölüp yok olmuşsun ve mezarın dahi kaybolmuş hale getir.) Böylece O'nda (c.c.) tamamen yok olursun. O'nda (c.c.); sen ve sana aid olan resmin, cismin, eserlerin ve her şeyin tamamen yok olduktan sonraki an sana yaraşan kabiliyyet (ve asıl karakter) lisanınla şunu söylemendir: Allah'tan geldik ve Allah'a dönmüş bulunuyoruz.

Her şeyin idaresi Elinde olan Yüce Allah'ı tesbîh eder, Bambaşka bilirim. Tamamınız O'na döndürüleceksiniz.

SAAFFÂT SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiştir. Adını ilk Ayetinden almıştır.

SAAFFÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'a doğru çekilip gidenlerden arınmışlık elde eden ve Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Sıfatlarından ve Güzel İsimlerinden kâinatın sahnelerinde ve varlıkların safhalarında sayısız hallerde meydana gelen farklı iş ve icraatlarına göre İlâhî Birliğin gayet geniş ve kapsamlı olarak yüz göstermesini idrak edip anlayan kimseye; Hak ve Gerçek Birliğin lütuf ve ikramıyla tecellî ederek Yüce Varlığında saklı olan ve açığa çıkıp görünmeyi gerektiren mükemmel nitelikleri, icraat ve eserleri ortaya koymak istediğinde önce Ehadiyyet Mertebesinden (Allah Teâlâ'nın Kendisinden başkasının bulunmadığı ve hiçbir varlığının adının dahi anılmadığı Birlik Makamından) indiği hakikati gizli kalmaz. Bu Ehadiyyet Mertebesine; Allah'a has ve özel gizlilik makamı da denir. Öyle Birlik ki, O Birliğin nasıllığına ve niceliğine hiçbir yaratılmışın idraki ve anlayışı ulaşamaz. O Mertebeden inmesinden sonra; varlık mertebelerini var edip açığa koymak için Allah Teâlâ dilediği kadar inmeğe devam etmektedir. (Bir kısım tasavvuf ve hıkmet ehlinin tenezzül; yani iniş diye ifade ettiği İlâhî nitelikten maksad; Allah Teâlâ'nın Kendi Varlığı dışında mertebe-mertebe, basamak-basamak varlıklar var edip açığa koymasıdır.) Bu sebeple Ehadiyyet Mertebesi dışında sayısız mertebeler ve çokça varlıklar açığa konmuştur. Bu Ehadiyyet Mertebesinden açığa çıkan mertebelerin ilki Allah Azıîmüşşan'ın sayısız ve sınırsız Yüce Sıfatları ve Güzel İsimleridir. Manevî zevk sahipleri (Allah âşıkları) Bu Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara mühîmîn melekleri (aşktan ve aşırı sevgiden kendisini kaybeden melekler) diye adlandırırlar. Bunlar Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz büyüklüğe sahip olan, (gizli-aşikâr bütün yaratılmışı, geçmiş ve gelecek olan her şeyi kuşatan) Arşını (Ezelî Varlığının Dairesini) sıkıca çevreleyerek Allah Teâlâ'nın pek değerli, her türlü bolluk, bereket ve güzelliğin sebebi olan Güzel Yüzüne bakarak kendilerinden geçerler. Sonra Bu İsimlerden ve Sıfatlardan yansıyıp ortaya çıkan sayısız eserler ve sınırsız çoklukta varlıklar meydana geldi. Bütün varlıklardan sonra sayıya ve hesaba gelmeyen kalıcı ve geçici olaylar, nitelikler, ilgiler, bağlar ve alakalar meydana geldi. Daha sonra tabiatlar (nesnelerin halleri, huy ve ahlak durumları), maddî varlıklar, cevherler (ruh ve mana gibi öz ve kalıcı varlıklar) ve arazlar (beden, eşya ve mallar gibi yüzeysel ve geçici varlıklar) meydana geldi. Sonra fitneler, sıkıntılar, hastalıklar doğdu.

Maksadlar, görüşler ortaya kondu. Dolayısıyla farklı yollar, dînler ve sistemler açığa çıktı. Ortalık farklı fikirler ve ayrı görüşlerle doldu. Arzular ve keyifler çelişti. İşte o zaman Allah'ın hıkmeti, sağlam ilmi ve yüce muradı sınırların çizilmesini, kanunların konmasını gerekli kıldı. Kulları üzerine ağır yükümlülükler yükledi. Yaratana teslim olarak kulluk yapmalarını mecbur etti. Tarafından Hakkı batıldan ayıran kitaplarla desteklenen peygamberler gönderdi. Yani ki, ümmetlere Tevhıîdin kanıtlarını açıklayan hukümleri, kesin belgeleri ve huzura götüren yolları ortaya koydu ki, Hak ehli Mü'minler; batıl ehlinden, inanan; inkâr edenden, bilgi ve anlayış sahibi Mü'min; cahillikten kurtulamayan kâfirden seçilsin. İşte Zat'ının Varlığına ve Birliğine Îman edip yönelmekten ibaret olan bu yüce gaye sebebiyle Allah Teâlâ yarattıklarının en büyükleri Varlığına (c.c.) en yakınları olan, Eşsiz ve Tek Olan Varlığının etrafında saf tutan, O Sonsuz Büyüklük, Izzet ve Üstünlük Makamında

Cemâline bakarak kendilerinden geçen melekler üzerine yemin etti. Uğur ve bereket sebebi olsun diye En Yüce İsmiyle giriş yaparak şöyle dedi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Sonsuz büyüklük sahibi olan Arzının etrafında saflar tutarak Yüce Varlığını kuşatan meleklere tecellî edip Cemâlini Gösteren Allah Adıyla. Onlara nimetlerini bolca vermekle, rahmetiyle onları kuşatmakla geniş rahmet Sahibi Olan Rahman'dır. Onlara; kapısına bağlı kalmalarını emretmekle ve Yüce Huzuruna onları yaklaştırmakla rahmet ve ikramlarda bulunmakla Rahîm'dir.

۞ وَالصَّٓافَّاتِ صَفًّا ۞

1. Ayet: Ezelî ve Ebedî Birliğin Sahibi Olan Yüce Varlığın etrafında saf tutan, O'nun tecellîlerini (farklı tarzlarda Cemâlini göstermesini), sonsuz durum ve icraatlarını gayet düzgün saflar halinde, bulundukları makamdan ayrılmaksızın ve yer değiştirmeksizin görmeyi bekleyen meleklere yemin olsun.

۞ فَالزَّاجِرَاتِ زَجْرًا ۞

2. Ayet: Onlar daima Yüce Mevlâ'nın sonsuz ilminde saklı bulunan emir ve icraatlardan, Levh-ı Mahfuzda kayıtlı olan ve fakat gizli olan suret ve biçimleri sergilemekten kendilerine ne emredeceğini büyük bir coşkuyla beklerler. Rableri onlara dileyip emrettiğinde de derhal büyük bir zindelikle icra ederler. Bu sebeple gizli-aşikâr bütün varlıkların düzen ve huzur içerisinde yönetilmeleri için Allah'ın (c.c.) kendilerine emrettiklerini; emredildiği biçimde kusursuz, eksiksiz derhal ve tam bir
haşmetle icra edenlere de yemin olsun. Rableri tarafından " ol " emriyle bir karar meydana geldiğinde verilen karara gevşeklik ve gecikme göstermeksizin tam bir arzu ile derhal uyarlar.

۞ فَالتَّالِيَاتِ ذِكْرًا ۞

3. Ayet: Rablerinin öğüt ve ders kaynağı olan vahyini ve buyruklarını kimler için emretti ise o kimselere okuyup ulaştırırlar. Bilesiniz ki, meleklerin vahyi okuyup tebliğ ettikleri değerli kimseler; Allah Teâlâ'nın kulları arasından seçtiği ve tarafından vahiy ve ilhamlarla desteklenen peygamberlerdir (a.s.). Bu seçkin insanlar (a.s.) Allah'ın halifeleri olup peygamberlik yükünü yüklenerek (Dîni ve Dünyevî tüm işlerde) Allah Azîmüşşan'ı temsil ederler.

۞ إِنَّ إِلٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۞

4. Ayet: Yani; maneviyat kapısının muhafızları, Rahman Azîmüşşan'ın hizmetçileri olan, yaratılmış ve yaratılmışın idaresine dair O Yüce İlâh'tan gelen emirleri ircaa etmek için bekleyen meleklere yemin olsun ki, ey Gerçek Güneş Yüzünü gösterdiğinde tekrar yok olup gidecek olan fânî varlıklar! Anılır, akla ve hayale gelir varlıklar dahi değilken sizleri yoktan Vareden İlâh'ınız kesinlikle bilesiniz ki, Birdir, Tekdir, Samed'dir. Ezel-Ebed Hak Varlık olmakta ortağı, daima Var olup (can gözleri kapalı olanlar görmese de) aralıksız görünmekte benzeri yoktur.

۞ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۞

5. Ayet: Varlığıyla, Birliğiyle, Kendisine has kusursuz ve sonsuz İsimleri ve Sıfatlarıyla Yüce Semâların, aşağı Yeryüzünün ve bunların aralarında (ve içerilerinde) olup biten, birleşip kaynaşmış olan, sayıya ve hesaba gelmeyen her şeyin Rabbidir. Tüm bu anlatılanların yetiştirip Yaşatanı sırf O'dur (c.c.). Elbette sırf O'dur doğuların (doğuş yerlerinin); yani Gerçek Güneş Olan Hak Varlığın tecellî edip sayısız görünmelerini kabul eden, o tecellî ve görünmelere sahne olacak olan kabiliyyet ve varlıkların Rabbi… Tüm bu varlıklar O'nun (c.c.) nûrlarından etkilenirler. (Sayısız görünmelerine sahne olurlar.)

۞ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ۞

6. Ayet: Varlık ve Kimliğimizin Bir olduğu, bütün varlıkların var edilip yaşatılmasında ve onların yönetiminde Eşsiz İlâh, Tek ve Bağımsız Rab olduğumuz ortaya konduktan sonra rahmetimizin büyüklüğü, kudretimizin sonsuzluğu ve sınırsızlığı makamından yakın Gökyüzünü; yani (yedi Yüce Âlemin) sizlere yakın olanını yıldızların parıltılarıyla ve süs haline getirilmeleriyle; yani süslerden ibaret yıldızlarla süsledik. O yıldızlara bakarak sıkıntı giderip sürur ve huzurlara erersiniz. (Gaflet ehli cahiller olarak hurafelere takılıp) onlardan etkilenir, yıldızlar doğup gelirlerken uğurlar getirmeğe, batmağa yöneldiklerinde de uğursuzluklara sebep sayarak etkilenirsiniz. (Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan yıldızların da Rabbi ve yöneticisidir. İzni olmadan hiçbir şey olmaz.)

۞ وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ۞

7. Ayet: (Müfessirimiz ara sıra " Kıraet " vecihlerinden; yani Kur'an-ı Kerîm'deki bazı kelimelerin Peygamberimiz (s.a.v.) tarafından değişik tarzlarda okunmasından ve bunlara göre zenginlikten ibaret olan farklı manalardan bahsetmektedir. Bu bahsi sırf Tefsîr ve Kıraet ilminde yüksek seviyede nasip sahibi olanlara yaptığından gayet özetli yapmaktadır. Burada bahis konusu olan kelime; (بزينة) (الكواكب)kelimesidir. Burada bedelden bahsetmiş, atf-ı beyandan bahsetmemiş. Diyor ki, eğer birinci kelime (zînet) tenvinli okunursa yıldızlardan ibaret süslerle demek olur; yani atf-ı beyan olur diyor. Eğer tenvinsiz okunup ikinci kelimeye muzaf; yani tamlayan yapılırsa bedel olur diyor. Arapçada kendisinden önce gelen kelimeyi açıklayıcı olarak gelen ve hareke bakımından o önceki kelimeye dayandırılan kelimeye atf-ı beyan denir. Bir kelime yerinde kullanılabilen ve ona karşılık olarak gelebilen kelimeye de bedel denir. Yukarıda geçen Ayete her ikisine göre de anlam verilmiş oldu.)

Onlarla Gökyüzünü süsledikten sonra; Îmanı terk edip Allah Teâlâ'ya itaatten çıkan her bir azgın şeytanın kendi sahalarına (melekler âlemine) ulaşmalarını engellemek için koruyucular yaptık.

۞ لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۞

8. Ayet: O sapkın şeytanlar bu koruma ve koruyucular sebebiyle melekler topluluğunun dilleriyle yaptıkları zikirleri, tesbîhleri, kulların kurtuluşları için

yaptıkları istiğfarları ve tüm gizli konuşmaları Allah'ın (c.c.) engellemesiyle dinlemekten ve duymaktan alıkonurlar. Çünkü şeytanlar ve cinler; yaratılmışlar içerisinde meleklere en çok benzeyen yaratıklardır. (Meleklerin konuşmalarını onlar duyabilirler.) Bunun için Allah Teâlâ onların; meleklerin görevleri ile ilgili sırları duymalarını engelliyor. Çünkü gelecek ve olacaklarla ilgili meleklerden duyduklarını çarpıtıp ter yüz ederek insanları yoldan çıkarırlar. Zira Âdemoğullarına son derece düşmandırlar. Kendilerinin tanrı olduklarını iddia ederler, kanıtlamak için de meleklerden çaldıkları gizli bilgileri söyleyerek iddialarını değerlendirip onları kandırırlar. Böylece halkın zayıf görüş ve eksik akıl sahiplerini Îman ve İslâm Caddesinden saptırırlar. Bu yüzden o şeytanlar ve (kâfirliğe hizmet eden cinler) Gökyüzünün her bir yanından taşlanarak kovulurlar.

۞ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۞

9. Ayet: Muazzam bir surette kovulup lanetlenirler. Bununla kurtulamazlar, o şeytanlara Ahirette ebedî olarak tadacakları devamlı bir azab var. O azab onları bir an bırakmayacak.

۞ إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۞

10. Ayet: O Çok Yüce Meclis bunlardan devamlı korunur ve bu şeytanlar devamlı kovulup uzak tutulurlar; ancak onlardan kimi meleklerden bir parça bir haber çalıp kaçırır ve delip parçalayan bir şihâb; ateş koru gibi olan, ateşi ve aydınlığı gayet kuvvetli bir yıldız (veya böyle bir yıldız parçası) derhal onun peşine düşer. O cini (cinlerden olan şeytanı) delip geçerek öldürür veya sakatlayarak delirtir, o da her şeyini kaybeder.

۞ فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۞

11. Ayet: Hırsızlık yapan cinin (şeytanın) peşine düşen ve Ayette geçen " şihâbın " yıldızlardan bir yıldız değil de havada meydana gelen bir nesne olduğu görüşü tahmine dayalı bir görüştür. Bu görüşü felsefeciler ve filozoflar kendi kafalarından çıkarmışlar ve bunu destekleyen ne sağlam bir akıl ve ne de kuvvetli bir rivayet var. Onların yörüngelerin hareketleri ve yüksek cisimlerle ilgili hesaplamaları, yıldızları ve burçları ölçüp biçmeleri, şekiller suretler vs. eşya ile ilgili varsayımları his ve anlayışlara dayanır, insanları kesin bilgilere ve şaşmaz sonuçlara çok az ulaştırır.

Varlıkların tabiatları, yaratılmış bulunan her şeyin hakikatleri, mahiyetlerin (varlıklarının öz ve kimliklerinin) nelerden birleştiği ve nasıl meydana geldiği; varlıkların hakikatlerinden ibarettir ki, bunlar hakkında his ve tahminlerin asla gücü yoktur. Bunlarla ilgili söylenenler aslı olmayan yalan ve geçici tahminden ibarettir. Çünkü eşyanın hakikatini ancak onları Yaratan bilir. Herhangi bir kimsenin yaratılmışın hakikatlerinden, nasıl ve nice olduklarından, nasıl birleşip büyüdüklerinden bahsetmesi elbette uygun olmaz.

Hulasa sapkın şeytanlar (ve şeytanlık yapan cinler; kendilerine bazen pek önemli olmayan konularda fırsat verilir ve bir parça bir haber çalarlarsa) sırf o çalıntıyla (ona çokça yalanlar ilave ederek) insanların çoğunu saptırırlar. Onlara dediklerine uymayı ve kendilerine itaat etmeyi emrederler. O sapıklar da o azgın şeytanları

Allah'tan başka ilâhlar edinerek tam bir cehaletle onlara kulluk yaparlar. Sor onlara; yani ey peygamberlerin En Kâmili! Bizden başka o şeytanları ilâhlar edinen müşriklere hakaret edip azarlamak, sapıklıklarını, kâfirliklerini açığa koymak ve kâfirlikleri sebebiyle ebedî azabı hak ettiklerini haber vermek için sor ve onlardan haber al: Onların taptıkları o şeytanlar mı bir şeyler îcâd edip ve birilerini etkilemek bakımından daha kuvvetli ve daha çetin? Yoksa Biz kimleri yarattık ve sonsuz kudretimizle açığa koyduk? Yani Biz; anlatılan muazzam varlıklar olan melekleri, kat-kat Semâvâtı, farklı etkilerde olan ve dönüp duran yıldızları, Yeryüzünü, içinde bulunanları, türlü cinslerde doğup meydana gelenleri, Semâvât ve Yeryüzü arasında türlü maddelerden karışıp kaynaşan varlıkları ve Gerçek Güneşin doğuşunu kabul edip (O'nun tecellilerine ve kudretinin yansımalarına sahne olan) gelişip yaşayan kabiliyyet ve varlıkları yaratıp meydana koyduk. (O şeytanlar hiç Rabbinizle kıyaslanabilir mi?) Bizleri bırakıp o şeytanları ilâhlar edinen bu müşrikleri özellikle kokuşmuş, yapışkan ve devamlı kokup duran iğrenç bir çamurdan yarattık. Sonra onları türlü hallerden geçirerek geliştirdik. Sonunda düzgün bir vücud (ve değerli akıl) sahibi insan yaptık ki, Bizi tanısınlar, Varlığımıza ve Birliğimize Îman ederek Bir Rab ve Tek İlâh olduğumuzu bilsinler, Bize daima şükretsinler. Ama onlar görevi tersine çevirdiler. Bizden başkalarını, hem de o lanetli şeytanları ilâhlar edindiler. Hulasa tepetaklak yıkılıp kahroldular ve sonsuz zarara girdiler.

Ya da bu Ayetin manası şöyledir: Sor o müşriklere; onlar mı yaratılmış varlıklar olarak çok çetin ve çok daha değerlidirler, yoksa anlattığımız o yüce varlıklar mı? (Elbette melekler ve diğer varlıklar çok güçlü, çok çetin ve çok değerli varlıklardır. İnsanın Îmanı ve güzel ahlakı olmayınca temeli ve kabirdeki hali bellidir.) Yüce yaratıklar olan melekler; Bizden başka ilâh edinmezler, Bizim dışımızda asla kimseye tapmazlar. Bu ahmaklar nasıl oluyor da Bizden başka dostlar ve efendiler edinerek onlara tapıyorlar ve onlara; şefaatçiler diye isimler takıyorlar. Hem de kendilerinden daha aciz ve daha rezil kimselere kulluk yapıyorlar.

۞ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۞

12. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kendilerini önce iğrenç ve tiksinilen durum ve tabiatları olan bir sudan yarattığım, sonra düzgün ve mükemmel bir varlık haline getirerek Îman ve ibadet etmeleri için insan yaptığım bu kimselerden Beni inkâr etmelerini duyduğunda bunun olamayacağını düşünüyor ve hatta şaşıp kalıyorsun. Onlar ise Senin verdiğin haberlere, Ahirete, öldükten sonra diriltilmeğe dair gelen Ayetlere bakarak Seninle dalga geçiyorlar.

۞ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۞

13. Ayet: Kalpleri son derece katı, aşırı körlükleri gaflet ve sapıklık içerisine batan serhoşlar olduklarından dolayı Ahiretin dehşeti ile korkutulup tehdid edilerek kendilerine yüce Ayetlerle uyarılar yapılıp öğütler verildiğinde asla düşünüp anlamıyor ve vaazlardan faydalanmıyorlar.

۞ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۞

14. Ayet: Hatta bunları kabul etmemekle yetinmiyorlar, öldükten sonra dirilmeğe dair bir Ayet ve bir Mucize gördükleri zaman ey peygamberlerin En Kâmili! Hallerinde inad edip Seninle dalga geçiyorlar.

۞ وَقَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

15. Ayet: Sana ve Kitabın Kur'an'a aşırı düşmanlıklarından dolayı diyorlar ki, O'nun (s.a.v.) iftira ederek Rabbine dayandırdığı Bu Kitab apaçık sihirden başka bir şey değil, söyledikleri yalan ve Kendisi de usta bir sihirbazdır.

۞ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۞

16. Ayet: Bizler ölüp canlarımız ayrılıp gittikten, bedenlerimiz önce kemik haline gelerek çürüyüp toprak olduktan sonra tekrar canlandırılıp diriltilecek miyiz?

۞ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۞

17. Ayet: Önceki atalarımız da diriltilip toplanacak öyle mi? (Arkadaşlar!) Sizlere tehdidle haber verilen bu şeyler olması gayet uzak şeyler. Yaşadığımız ve yaşayacağımız sırf Dünyadaki hayatımızdır. Bizler asla diriltilmeyeceğiz.

۞ قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar tekrar dirilmeyi inkârda ve kabirlerden çıkışla başlayan Ahiret Hayatını imkânsız görmekte aşırı gittikten sonra onlara de ki, ey sapık inkârcılar! Evet, sizler tamamen diriltilip Rabbinizin Huzurunda toplanacaksınız. Tüm yaptıklarınızdan sorgulanacaksınız. Büyük-küçük bütün yaptıklarınız karşılığında hesaba çekilmeniz sonrasında Cehenneme sevk olunacaksınız. Sizler oraya girdikten sonra rezil ve perişan olacak ve ebediyyen kalacaksınız.

۞ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۞

19. Ayet: Kıyameti koparmağa ve tekrar diriltmeğe Kadir olduğumuzu nasıl inkâr edebilirsiniz? Bilesiniz ki, (inkâr ettiğiniz) O Kıyametin ortaya konması ve tekrar diriliş sadece bir haykırış; Bizim Adımıza İsrafîl'in (hoparlöre benzer) Sura bir üfleyişidir. O Haykırış onları topyekûn diriltip kabirlerinden çıkaracak ve onları Mahşere sevk edecek. (Birinci Sura üflenip Kıyamet koparak her canlı öldükten sonra) İkinci defa Sura üflendiğinde bütün ölüler o korkunç haykırışı duyup dirilerek derhal kalkacaklar ve dehşetin şaşkınlığından dolayı serhoşlar gibi bakınacaklar.

۞ وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ۞

20. Ayet: Bu korku ve dehşet içerisinde kalkışlarından sonra tam bir acı ve pişmanlık duyarak ölmeyi isteyecekler ve kendilerine lanet okuyarak şöyle diyecekler: Kahrolalım (biz ne zalimlikler yaptık). Bu korkunç Gün; Dünyada Allah'ın bizlere; peygamberleri ve kitapları aracılığıyla haber verdiği Dîn Günüdür (yapılanların cezalanacağı ve karşılık göreceği Gündür). Biz Bunu inkâr ediyor ve inad ederek bu haberleri verenlerle dalga geçiyorduk. Şimdi gördük ve bu Günü

inkâr etmemiz sebebiyle belamızı bulduk. Buna Îman etmeyi taşkınlık yaparak terk ettiğimiz ve haber verenleri (a.s.) tasdik etmediğimiz için bizlere yazıklar olsun.

۞ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۞

21. Ayet: Onların söylenmelerinin sonrasında Allah Azıîmüşşan tarafından her şeye Kadir olduğunu göstermek için onları kınayıp azarlayarak şöyle denir: Bu (Büyük Mahkemenin Sahibi Olan) Allah'ın son derece açık ve âdil kararlarının verileceği ve fakat sizlerin yalanlayıp inkâr ettiğiniz Gündür. Ey sapık inkârcılar! Sizler kendi bozuk görüşlerinizde inad ederek bir türlü inanmıyordunuz.

۞ احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۞

22. Ayet: Allah Azıîmüşşan; buyruğunu bekleyip kararlarını icra edecek olan meleklerine emreder: Hak ve Tek İlâhlarının huküm ve buyruklarından çıkarak kendilerine acımayıp zulmeden kâfirleri, kâfirlik ve zalimliklerine ortak olan eşlerini ve kendilerine uyan tüm arkadaşlarını taptıkları asılsız ve düzmece tanrılarıyla beraber toplayın.

۞ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۞

23. Ayet: Allah'tan başka taptıkları (putları ve lîderleriyle beraber) korkunç ateş çukuru olan Cehennem yoluna erdirin ve o yola düşürüp götürün. Hulasa Allah'tan başkasına tapanları; taptıklarıyla beraber o lanetli, her türlü rahmet ve nimetten mahrum olunan çılgın ateş yerine götüren yola sevk edin.

۞ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ۞

24. Ayet: (O yol üzerinde) Mahşer durağında onları bir müddet durdurun. Çünkü onlar Dünyada yaptıkları karşılığında sorgulanacak ve hesap verecekler. Sonra hak ettikleri ceza verilerek Cehennem ateşine sevk olunacaklar. Allah Azıîmüşşan onların yaptıklarının ve hak ettikleri azabın yazılıp belirlenerek kayıtlara geçtiğini tüm inceliklerine kadar bildiği halde kullarını sorgulamasının sırrı; herkes ne yaptığını görsün ve aldığı cezaya razı olsun da Allah Teâlâ'ya zulüm ve haksızlık dayandırmağa kalkışmasın ve bizleri niçin yakıyorsun diye O'nunla (c.c.) tartışmasınlar. Çünkü insanlar; karakterleri açısından çabuk unuturlar, çok nankördürler ve çoğu şeyi ısrarla tartışırlar. (Böylece Allah Azıîmüşşan onlara hiçbir bahane bırakmaz.)

۞ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۞

25. Ayet: Sonra Allah (c.c.) tarafından şiddetle hakaret edilerek şöyle denir: Ey Hak Yoldan sapan ve zayıf akıllıları saptıran kâfirler! Sizlere ne oldu da yardımlaşmıyor ve birbirinize sahip çıkmıyorsunuz? Taptıklarınız da kurtuluşunuz için yardımcı olmuyor ve destek vermiyorlar. Onları efendiler edinmiştiniz ve onları ilâhlaştırıyordunuz. Niçin sizlere yardım etmiyorlar ve azabımızdan kurtarmıyorlar? (Dünyada ilâhlaştırdığınız ve türlü hilelerle sizleri peşlerinden koşturan o kimseler nerede?) Hanı her şeyi yapabileceklerine inanıyordunuz. Niçin yalan bahaneler, aldatma ve hilelerle sizleri azabımızdan kurtarmıyorlar?

۞ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ۞

26. Ayet: Taptıklarınız Kıyametin korkunç hallerinin şiddetinden dolayı o kadar korktular ki, kendilerini kaybettiler. Hatta azabın şiddetlenmeğe devam etmesi karşısında Allah'a boyun eğip teslimiyyet gösteriyorlar. (Fakat Îman ve itaatin kabul edilme vakti geçmiştir ve asla itibar görmezler.)

۞ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۞

27. Ayet: Cehenneme doğru sevk olunurlarken tapanlarla-tapılanlar, liderlerle arkalarından gidenler kavga ederek birbirlerine dönerek sorup dururlar.

۞ قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ۞

28. Ayet: Ayak takımı kâfirler; liderlerine şöyle derler: Ey bizleri saptıran sapıklar! Gerçekten sizler; bizleri saptırmak, peygamberleri tasdik edip davetlerini kabul etmekten bizleri alıkoymağa aşırı düşkünlüğünüzden dolayı bizlere sağdan; yani bizleri etkilemekte güçlü taraflarımızdan ve sizleri arzularınıza ulaştıracak en güçlü yollardan bizlere geliyordunuz. Elbette bunlar Dünya malı ve kırıntıları idi. Bizlere ihtiyacımız olan Dünyalıkları vererek Allah Azîmüşşan'ın kurtuluşa erdiren Doğru Yolundan saptırıyordunuz.

۞ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۞

29. Ayet: Kâfir liderler; halk tabanına cevap olarak derler ki, sizlerin bu söyledikleri bizlere iftiradan başka bir şey değildir. Bizler hile ve aldatmalarda bulunarak, iyilikler yapıp mal vererek sizlerin kalplerine nasıl tesir edebiliriz? Bu asla mümkin değildir. İddianızın aksine sizler Îman etmemiştiniz. Îman kalb işidir. (Samîmî olsaydınız gizli Îman sahibi olurdunuz.) Sizler içinizden Îman etmediniz. Bizim üzerinde bulunduğumuz kâfirliğe saptınız. Sizler karakter ve arzu bakımından zaten kâfirlik hali üzerinde idiniz. Bugün bizlere sadece siz saptırdınız diye iftira ediyorsunuz.

۞ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ۞

30. Ayet: Dolayısıyla bizim sizleri zorladığımızı iddia ediyorsanız o zaman yalan söylüyorsunuz. Çünkü bizim sizler üzerinde egemenliğimiz ve zorlayıcı bir yetkimiz yoktu. Özellikle de kalplerinize hiçbir derecede hâkim değildik ki, içinizden Îmanlı kalıp kâfir olmadınız diye sizleri öldürmemizden korkasınız. (Samîmî Mü'minler olsaydınız; korktuğunuz için bizden gözükseniz de kalben Îmanınıza sahib olurdunuz ve o zaman Mü'min olduğunuzu bilmez, sizlere hiçbir zarar vermezdik.) İddianızın aksine sizler tıpkı bizler gibi içten gelen bir sapıklıkla Allah'a karşı azgınlık yapan kâfirlerdiniz. Hulasa sizler ve bizler, idare edenler ve idare edilen apaçık sapıklık içindeydik.

۞ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ۞

31. Ayet: Bu sebeple bizlere ve sizlere Rabbimizin buyruğu ve kesin emri hak olup gerçekleşti. O'nun her şeyi kuşatan ilminde bizim ve sizlerin eşkıya lanetliler

olduğu, her türlü ceza ve azabı hak ettiğimiz gerçeği ortaya çıktı. Elbette bizim için yazılan azabı Bugün tadacağız.

۞ فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ۞

32. Ayet: Şunu kabul ediyoruz ki, biz sizlere öncülük yaparak türlü aldatma ve tuzaklarla sizleri Îman ve İslâm'a ermekten saptırdık. Çünkü bizler de sizler gibi azgın sapıklardık. (Farkımız sadece sizlere öncülük yaptık.) Bilesiniz ki, bizi ayıplayıp bizimle kavga ettiğiniz şu vakte kadar sizlere bulaşan lanet, bela ve sıkıntılar bizlere de bulaştı. (Zira bizler gibi bu cezayı sizler de hak ettiniz.)

۞ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۞

33. Ayet: Tartışma ve kavgaları devam ederken Allah (c.c.) tarafından onlar hakkında şöyle denir: O inkârcıların tamamı, önderleri ve onlara uyanlar, saptıranlar ve sapanlar Bugün ebedî azabı tatmakta ortaktırlar. Nitekim Dünyada bu azabı gerektiren kâfirlik ve sapıklıkta da ortak olmuşlardı.

۞ إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۞

34. Ayet: Bilesiniz ki, Biz sonsuz kahır ve hışım Sahibi olarak bütün büyük suç sahiplerine böyle yaparız. Yani bu inkârcıları Cehenneme sevkımızdan ibaret olan korkunç icraatımız gibi Bizden başkalarına yönelerek Bize kulluk halkasından çıkan ve başkalarını Bize ortak koşarak ağır suçlar işleyen herkese cezalar verip Cehenneme sevk ederiz.

۞ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ۞

35. Ayet: Elbette o zalimlere böyle cezalar vereceğiz. Çünkü onlar aşırı inad ve ısyanlarından dolayı kendilerine öğüt verilerek; "Allah'tan başka ilâh yok " dendiğinde kafa tutarak uzaklaşıyorlardı.

۞ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ۞

36. Ayet: Allah'tan başka ilâh olmadığını kabul etmiyorlar, şirk ve kâfirlik konusunda kendi bildiklerinde inad ve ısrar ederek de şöyle diyorlardı: Bizler akıl sahibi olgun insanlar olarak deli bir Şairin dediği için ilâhlarımızı bırakacak mıyız? Elbette bırakmayacağız. Zira bizler; babalarımızın ve atalarımızın önceden taptıkları gibi bugün onlara tapmağa devam edeceğiz. O (s.a.v.) tıpkı deliler gibi kendi kendine konuşuyor ve geçmiş hikâye ve asılsız masalları getirip anlatıyor.

۞ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ۞

37. Ayet: İnkârlarında ısrar eden müşrikler Allah'ın Sevgili Rasûlüne sataşmakta ve azgınlıklarına ileri gidip Kur'an'a ve Sevgili Peygambere dil uzatmakta aşırı gidince Allah Azîmüşşan onlara muazzam bir karşılık verdi, pek yeterli bir açıklama yaptı ve onların söz ve iddialarından vazgeçmelerini sağlayarak şunları söyledi: Yo, O Hak ve Gerçek Peygamber (s.a.v.) Muazzam Bir Hakkı getirip ortaya koydu. Hak ve hukukun Gerçek Sahibi Olan Hakk'a (c.c.) çağırıyor ve Hakk'a ulaştırıyor. O'nun (s.a.v.) haklılığının ve doğruluğunun alameti ve belgesi şudur: O (s.a.v.); Bizim

tarafımızdan ve kesin haklılık ve doğruluk üzere gönderilen tüm peygamberleri (a.s.) tasdik edip onaylamaktadır.

۞ إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ۞

38. Ayet: Bilesiniz ki, sizler ey O'nu yalanlayan ve O'na indirdiğimiz Kitabımızı inkâr eden sapıklar! Sizler ve sizin gibiler için hazırlanan çok acı bir azabı Cehennemin dibinde devamlı olarak tadacaksınız.

۞ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

39. Ayet: Şunu da bilesiniz ki, sizler sadece yaptıklarınız karşılığında cezalanacaksınız. Bizim adaletimiz sebebiyle hak ettiğiniz cezaya ilave yapılmadığı gibi eksiltme de yapılmayacak.

۞ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

40. Ayet: Ancak Allah'ın seçkin kullarına yapılacak olan ikramlar müstesna. Onlar sırf Allah rızası için çalışıp İlâhî buyrukları yapan, her işte O'nun rızasını arayan Mü'minlerdir.

۞ أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ۞

41. Ayet: Allah'ın rızasına eren ve katında kabul gören bu mutlu kişiler için bilinen ve Allah tarafından onlar için hazırlanmış olan rızıklar, kesin bilgi, gerçekleri görme, yüce anlayış ve Mevlâ'ya kavuşma gibi maddî ve manevî nasipler var.

۞ فَوَاكِهُ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ۞

42. Ayet: Onların Dünyada yaptıkları kullukları, güzel ahlak, üstün durum ve tüm yararlı işleri gereği hak ettiklerine ilave olarak ve onlara değer verilip sayısız ikramlar görmeleri için pek çok meyveler var. Arzu edip istek duydukları gibi onlardan tadıp zevk alacaklar. Hulasa onlar; Rableri katında daima ikram görecekler, sonsuz nimetlere erecekler.

۞ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

43. Ayet: Her türlü maddî ve manevî rızıkları ve sonsuz nimetleri içinde bulunduran Cennetlerde olacaklar.

۞ عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ۞

44. Ayet: Îman ve ibadette üstünlük derecelerine göre yüksek ve pek hoş koltuklarda arkadaşlarıyla beraber karşılıklı oturup sohbet edecekler.

۞ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ۞

45. Ayet: Huzurlarında daima; sonsuz kaynak şarabından dolu bardaklarla dolaşılır. Manevî Denizden ve Rahman Azîmüşşan'ın Huzurundan doğup meydana geldiğinden dolayı Cennet şarabı; kaynaktan diye adlandırıldı.

۞ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ۞

46. Ayet: Cennetin gayet beyaz şarabı. Yani son derece parlak ve temiz. Öyle ki rengi yok. Dolayısıyla göz göremez ve anlatılamaz. İçenlere çok tatlı... Yani Allah'ın Tevhıîdinin hayat suyuna susayan ve yakıîn mertebelerinin serinleticiliğini arzulayan İlâhî bilgilere ve sırlara erenlere gayet lezzetlidir. Onu tatmayan bilemez. Tadan da bir daha susuzluk görmez, ancak asla tadına doyup usanmaz. Kendisinden kokusu gitmez. Öyle ki, daima fazlaca (içmek) ister.

۞ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ۞

47. Ayet: Çünkü o şarapta bir gaile (sıkıntı) ve bir baş ağrısı yok. Ondan dolayı serhoş olmazlar ve akıllarını kaybetmezler. Ahlaklarını bozmaz, akılları karışmaz, gayelerini unutmazlar ve hedeflerinden şaşmazlar. Yani Dünya şarabı gibi değil. Bunu içtikçe kabiliyyetleri gelişip arzu, istek ve zindelikleri artar.

۞ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ۞

48. Ayet: Onların yanlarında kendileriyle evlendirilen, kendilerince kabul ve beğeni gören, son derece hoşnud oldukları eşleri var. Bakışları özel; yani sırf kocalarına bakarlar. Kocalarından başkasına dönüp bakmazlar. Gayet iri ve güzel gözleri var. Kaşları, göz kapakları ve kirpikleri birbirine son derece uygun, her bakımdan güzel oldukları gibi utangaç ve kocaların düşkündürler.

۞ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ۞

49. Ayet: Bedenlerinin her kusurdan arınmışlığı ve beyazlığı hususunda sanki onlar toz ve kirlerden korunmuş yumurta gibidirler. İçerisine çok az sarı renk karışmış olan beyaz renk ki, insan bedeninin en güzel rengi olan gümüş rengindedirler.

۞ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۞

50. Ayet: O Yüce Kaynaktan içmelerinden, keyfiyeti de (son derece tadı ve huzur vericiliği gibi üstün nitelikleri de) onları sarıp kuşattıktan (ve bütün muradlarına ermelerinden) sonra birbirlerine dönerek hal-hatır sorarlar, Dünyadayken başlarından geçenleri, Ahirette kendileri için nelerin saklı olduğunu, İlâhî bilgileri, hakikatleri, güzel ahlak, durum, davranış, bakıp ibret alınacak alametler, örnek hususlar gibi konuları konuşurlar.

۞ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ۞

51. Ayet: İçlerinden bir konuşmacı hatırlatma, Ahireti ve öldükten sonra dirilmeyi inkâr edenlerin durumunu anlatma tarzında şöyle der: Dünyada benim yakınım olan bir arkadaşım vardı. Bu var oluşu (Ahireti) inkâr ederdi. Ben de inanır ve Bu Ahiretin olacağını beklerdim.

۞ يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ۞

52. Ayet: Bir gün Ahireti inkâr ederek ve öldükten sonra dirilmeyi imkânsız görerek bana şöyle diyordu: Ey akıl ve şuur sahibi! Gerçekten sen bu konuda söylenenleri tasdik eden ve öldükten sonra dirilmeğe inananlardan mısın?

۞ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ۞

53. Ayet: Bizler ölüp çürüdükten vücudumuz toprak ve kemik yığını olduktan sonra (tekrar dirilerek) cezalanacak mıyız? Sen bütün yaptıklarımızdan sorgulanıp hesaba çekileceğimize ve yaptıklarımızın karşılığında ceza ve azap göreceğimize inanıyor musun? Yo, asla bunlar olmaz. Hayat sadece Dünya hayatımızdır. Bizler Ahirette tekrar diriltilmeyeceğiz.

۞ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ۞

54. Ayet: Bunları anlattıktan sonra arkadaşlarına inkârcı yakının durumunu sorarak dedi ki, ne olduğunu bilmek ister misiniz? Yani ey Cennette sevinçliler olarak bulunanlar! O yakınımın Cehennemdeki durumunu bilmek ister misiniz? Dediler ki, onun durumunu bilmeğe sen bizlerden daha layıksın. Çünkü onunla sen beraberdin.

۞ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ۞

55. Ayet: Cennetten Cehenneme doğru açılan pencerelerden bakıp araştırdıktan sonra inkârcı yakınını Cehennemin ortasına atılmış olarak gördü. Türlü cezalar ve azaplar görüyordu.

۞ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ ۞

56. Ayet: Onu Cehennemin içerisinde gördükten sonra ağır yeminler ederek şöyle dedi: Allah'a yemin ederim ki, az kalsın beni helâk edecektin. Yani; ey azgın cahil! Allah'a yemin ederim ki, türlü nasihat, vesvese ve kandırmalarınla beni helâk etmeğe, öldükten sonra dirilmenin imkânsız olduğuna inandırmağa, Ahireti inkâr ettirmeğe ve böylece kendi durumuna düşürüp beni de helâk ve perişan etmeğe yaklaşmıştın.

۞ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ۞

57. Ayet: Eğer Rabbimin nimet ve ikramı, Îman ve İslâm'da beni kararlı kılarak, Hak Yolda kalmamda başarılı kılması ve koruması olmasaydı gerçekten ben de senin gibi Cehennemin ortasında bulunanlardan olurdum. Yani ben de senin gibi Cehennemliklerden olurdum.

۞ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ۞

58. Ayet: Sonra ona öğünmeğe başladı, ebedî nimetleri, sonsuz lezzetleri, bir daha ölümün olmayacağını, hiçbir azap ve sıkıntının meydana gelmeyeceğini anlatarak şöyle dedi: Ey bozguncu azgın! Biliyor musun? Bizler Cennette ebedî nimetler içerisinde sonsuz olarak hayat süreceğiz. Hiç ölmeyeceğiz. Bu mutlu durumumuz

hiç değişmeyecek. Sadece bir ölümümüz vardı. O da Dünyada idi. (Ölüp buraya geldik. Artık ölüm yok. Öldükten sonra diriltileceğiz ve hiç ölmeyeceğiz dememiş miydim?)

۞ إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ۞

59. Ayet: Sizlerin orada azap olunduğunuz gibi bizler azap olunmayacağız.

۞ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

60. Ayet: Şüphesiz bu sonsuzluk, sürekli sevinç, ebedî nimetler içerisinde yaşamak ve bunların aksi ve zıddı olan bir durumun olmaması elbette pek büyük bir erme, Allah'tan (c.c.) bizlere muazzam bir ikramdır.

۞ لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ۞

61. Ayet: Allah Azıîmüşşan tarafından Mü'minlere; itaate bulunmaları teşvik edildi ve buyruklarını yerine getirmeleri söylendi. Onların güzel ahlakı, duygu ve aşkları, çalışıp çabalamaları üzerine dayalı olarak tüm bu güzellikleri anlatıp kalplerini hoş ve huzurlu yapmak için şöyle dendi: Bunun gibisi; yani bu muazzam nimetlere erişme, değerli hayata kavuşma gibisi için Dünyada çalışanlar çalışsın, (çalışıyorum ve iş yapıyorum diyenler Ahiretin sonsuz seadet Yurdu olan Cennet ve sonsuz muazzam nimetler için çalışsınlar.) Türlü acı ve pişmanlıkları doğuran geçici lezzetler ve Dünyanın fânî nasipleri için kendilerini tüketmesinler.

۞ أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ۞

62. Ayet: Bu teşvik ve uyarıdan sonra Allah Teâlâ (insanların akıllarını başlarına almaları için) şöyle dedi: Cennetin müsafirlerine ikram olarak sunulacak bu anlatılan belli rızıklar, devamlı lezzet, sonsuz güzel koku ve huzur kaynağı olan, serhoşluk ve baş ağrısı yapmayan içecekler, ebedî hayat ve devamlı sevinç mi daha hayırlı ve kıymetli, yoksa Cehennemliklere sunulacak olan Zakkum ağacı mı? Bilesiniz ki, Zakkum; kokusu çok iğrenç ve pek acı olan bir ağacın meyvesidir. Cehennemlikler insan tabiatı ve karakteri taşımakla bundan iğrenirler ama mecbur olduklarından bunu yerler. (Onlar için bu ve benzeri yiyeceklerden başka yiyecek yok.)

۞ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۞

63. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Cehenneme girdiklerinde yemek olarak bunun sunulacağını anlatınca Mekke kâfirleri duydu ve dediler ki, ateş içerisinde ağaç ve meyve nasıl olur? Ateş temas ettiği nesneyi yakar deyip Allah'ın (c.c.) Peygamberiyle dalga geçmeğe kalkıştılar. İbn-i Ziba'raa Kureyş'in önde gelen yiğitlerine dedi ki, Muhammed bizleri Zakkumla korkutuyor. Zakkum; Berberî Toplumunda kaymak ve hurma demektir. Ebucehl (büyük bir şımarıklık içerisinde) bunları evine soktu ve cariyesine dedi ki, bizlere Zakkum ikram et. O da kaymak ve hurma getirdi. Ebucehl arkadaşlarına dedi ki, zakkumlanın. Muhammed; sizleri işte bununla korkutuyor. Allah Azıîmüşşan onların bu lakırdılarını başlarına çaldı ve şu açıklamasıyla onların dalga geçmelerini korkup rezil olmalarına ceza yaptı:

Bilesiniz ki, Biz O Ağacı zalim kâfirlere büyük bir fitne, kurtuluşu olmayan, artıp duran ve sonu gelmeyen azabın ve sıkıntının kaynağı yaptık. Çünkü o zalimler; bu Ağaç hakkında abuk-sabuk konuşuyorlar, başka manalara yönlendirip güzel anlam veriyorlar ve bu yaptıkları kelime oyunlarıyla Sevgili Peygamberi (s.a.v.) eğlenceye alıyorlardı. Bu zalimlikleri sebebiyle cezanın ve azabın en kötüsünü hak ettikleri için Cehennemde O Ağaçtan yiyecekler.

۞ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۞

64. Ayet: Bilesiniz ki, O Ağaç, dibinde en çukur yerinde yetişir. Dalları zalimlerin bulundukları çukurlara sarkmıştır.

۞ طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ۞

65. Ayet: O ağacın; içerisinden meyvelerin oluşup çıktığı tomurcukları iğrençlik bakımından tıpkı şeytanların başları gibidir.

۞ فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۞

66. Ayet: Buradaki teşbih (edebiyat sanatlarından olan benzetme); mahsusun (görme, duyma gibi duyu organlarıyla bilinen bir şeyin) muhayyele teşbihidir. (Duyu organlarıyla tesbit edilemeyen ve bilinmeyen hayalî bir şeye benzetilmesidir.) Güzel kuşların meleklere teşbihi gibi… Yani O Ağaç görüldüğünde insan tabiatı ve karakteri; (Allah'a ve tüm buyruklara) âsıî olan, son derece iğrenç ve korkunç oldukları düşünülüp hayal edilen azgın cinlerin (büyük Şeytanın askerlerinin) başları görülmüş gibi iğrenilip nefret edilir.

Hulasa bu alaycı ve inkârcı zalimlerle, Cehennemdeki tüm kâfirler; O Ağaçtan yerler. Çünkü onlar için Ondan başka yiyecek yok. Hulasa O Ağaçtan karınlarını dolduracaklar. Çok aç bırakıldıkları için veya zorla ve sıkıştırmalarla mecbur edildikleri için karınlarını dolduracaklar. Azap ve işkenceleri gayet çetin ve ağır olması için onlara bu yapılacak. (Demir parçaları gibi sert lokmalar boğazı yırtarak mideye indikten sonra, son derece acı olmakla mideye oturup kalacak. Tarifi mümkin olmayan zehirlenme ve rahatsızlık vücudlarını saracak.) Ateşten yakıcı, kışın en soğuğundan soğuk… (Yanmaktan şikâyet ettiklerinde onları öyle üşütecek ki, yanmağa razı olacaklar.)

۞ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ۞

67. Ayet: Aşırı derecede yakıcı, midede erimeyen ve son derece sıkıntı verici olan O Ağacın meyvesiyle karınlarını doldururlar. Sonra (su ve katık diye feryad ederler.) O zaman Cehennem görevlileri tarafından çıkarılarak hayvanların suya götürüldüğü gibi götürüldükten sonra onlara son derece kaynar sudan bir karışım verilecek. Onu içince bağırsaklarını parçalayıp dışarı dökecek.

۞ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ۞

68. Ayet: Sonra görevliler önlerine katıp sudan çıkardıktan sonra tekrar dönüşleri elbette Cehennem olacak. Çünkü onlar için dönüp gidecekleri başka bir yer yok.

۞ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ۞

69. Ayet: Elbette bu korkunç ceza ve azabın sıkıntılarını yaşayacaklar çünkü onlar; Dünyadayken babalarını ve atalarını Îman ve İslâm Caddesinden sapmış olarak buldular. (Kendilerini yoktan Vareden Allah'a ve O'nun peygamberlerine uyacakları yerde ahmaklık yapıp uyarılara aldırış etmediler.)

۞ فَهُمْ عَلَى آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ۞

70. Ayet: Onların arkalarından geçip yerlerine yerleşen bu kalın kafalı ahmaklar atalarının izlerine aşk ve sevda ile dökülüp doludizgin izlerince gittiler. Anlayıp dinlemeden ve hiç düşünmeden atalarını taklid ederek onların yaptıkları gibi yaptılar.

۞ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ۞

71. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Kavminden önce de evvelki ümmetlerin çoğu Hak Yoldan sapmışlardı.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ۞

72. Ayet: Sapmaları ve halkın zayıf akıllılarını saptırmaları sonrasında; Seni (a.s.) bu doğruluğu gayet açık olan Hak Yoldan sapan bu sapıklara Peygamber gönderdiğimiz gibi elbette o geçmiş ümmetlerin içlerinden kendilerine peygamberler gönderdik. Yeterli uyarılar ve çetin korkutmalar yaparak o sapkınları Ahiretin korkunç azabından uyarıp sakındırdılar ancak, Senin uyarılarıyın bu azgın zalimlere fayda vermediği gibi onlara hiçbir fayda vermedi. Biz de ansızın tutup o zalimlerin köklerini kazıdık.

۞ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ۞

73. Ayet: Bak, gör ey görmek isteyip gördüklerinden ibretler alan ve dersler çıkaran! Peygamberler ve gerçek uyarıcılar tarafından uyarılıp da uyanmayan ve doğruluğu gayet açık olan Hak Yola gelmeyenlerin sonu nasıl oldu? O zalimler dönüş yapacakları yerde sapıklığa tam bir cesaret ve atılganlıkla sarıldılar. Sonra da rezil perişanlar olarak tepetaklak sonsuz zararlara girdiler. *73*

۞ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

74. Ayet: Fakat peygamberlerin uyarılarından uyanıp faydalanarak Allah'ın Doğru Yoluna eren Allah Teâlâ'nın seçkin kulları Dünyada ve Ahirette müstesna insanlardır. Öyle ki, onlar; (Dünyada) kesin ve gerçek Hakkı layıkıyla anladılar. (Allah'a kullukta sabır ve sadakat gösterdiler. Ahirette) gayet acı ve acıklı olan azaptan kurtulup ebedî olan nimetler Yurduna erdiler. Bu sebeple dönüp Allah'ın yüce nimetlerine ve büyük ikramlarına ulaştılar.

۞ وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ۞

75. Ayet: Bu açıklamalar sonrasında Allah Teâlâ; uyarı ve irşad için gönderilen peygamberlere karşı kâfirlik ve sapıklıkta bulunanları özetle saymağa başladı ve şu

açıklamayı yaptı: Hakikaten Nûh Peygamber (a.s.); Kavmini Tufanla helâk etmek istediğimizde Kendisinin ve beraberindeki Mü'minlerin kurtarılması için kurtarmamızı umarak ve yakarışta bulunarak Bize seslenmişti. Elbette Biz; ihlâs ve samîmiyyet sahibi dostlarımızın dualarını kabul etmekte ve istediklerini vermekte Ne Güzel cevap ve kabul Sahibiyiz.

❁ وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ❁

76. Ayet: Bu sebeple Biz O'nu (a.s.) ve Ailesiyle birlikte O'na Îman eden Mü'minleri büyük sıkıntı ve üzüntüden; yani Kavminin devamlı eziyet etme, sataşma ve sıkıntı vermelerinden, özellikle de her şeyi yutup boğan Tufandan (Dünyayı yutan su felâketinden) kurtardık.

❁ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ❁

77. Ayet: O'nu (a.s.) ve Oğullarını Tufandan kurtarıp sağ bıraktıktan sonra Onlardan doğup gelmekte olan çocuklarını Kıyamete kadar Yeryüzünde bıraktık.

❁ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ❁

78. Ayet: Rivayet olunur ki, gemiden indikten sonra bütün Mü'minler ölür, Nûh (a.s.), Oğulları ve hanımları kalır. Böylece Dünya yok oluncaya dek Nûh (a.s.) ve oğullarından insan nesli devam etmektedir. Nitekim Allah Teâlâ; şöyle dedi: Nûh (a.s.) hakkında; sonradan gelenler içerisinde güzel bir hatırlanış ve bol övgü bıraktık. Yani O'nun ardından (a.s.) gelen (sayısız) insanlar dillerinde iyilikle (Allah'ın İyi Kulu olmasıyla) O'nu andılar ve güzel nitelikleriyle anlatırlar.

❁ سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ❁

79. Ayet: O'na (a.s.) değer verip huzur ve esenlikler dileyerek Allah Teâlâ'nın ve O'nun (c.c.) seçkin kullarının selâmı tüm âlemlerde; yani Dünyada ve Ahirette Nûh'a olsun. O'na olsun derler.

❁ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ❁

80. Ayet: Bilesiniz ki, Biz seçkin kullarımıza olan rahmet ve ikramımız gereği; Nûh'a (a.s.) ihsan ve ihlâs sahibi bir Kul olması karşılığında mükâfaatlarda bulunduğumuz gibi kullarımızdan tüm ihsan sahibi olanları (Rablerini görüyor gibi yaşayıp dürüst kul olanları) mükâfaatlandırırız.

❁ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ❁

81. Ayet: Biz Nûh'un (a.s.) elbette güzelliklerle anılmasını ve kendisinden sonra gelen insanlar içerisinde güzel hatıralarla anlatılmasını yaşatır ve güzel mükâfaatlar veririz; çünkü O (a.s.) Bizim Varlığımıza ve Birliğimize kesin olarak Îman eden, yaptıkları her işte ihlâs ve samîmiyyet sahibi olan, daima Bize tevekkül edip tüm işlerini Bize ısmarlayarak sırf Bizim buyruklarımızı icra eden kullarımızdandır. Lütuf ve ikramımız gereği O'na ve Kendisine (a.s.) Îman eden Mü'minleri her türlü iyilik ve ikramları yapıp Tufan'ın sıkıntısından kurtardıktan sonra diğerlerini; yani Kavminin kâfir olanlarını (Tufanda bırakıp) boğduk. Öyle ki, Yeryüzünde hiçbir

kâfir bırakmaksızın inkârcıların kökünü kazıdık. Sadece Nûh (a.s.) ve taraftarları; yani (Tufandan kurtarılarak) Gemide bulunan Mü'minler kaldı.

۞ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ۞

82. Ayet: O'nun (a.s.) taraftarından; yani Allah'a Îman ve itaatte O'na uyanlardandır İbrahîm (a.s.). Hatta İbrahîm Dînin bütün ana meselelerinde, Îman ve İslâm konularında O'na (a.s.) uyanların en büyüklerindendir. İbrahîm; mükemmel ilme, ağır başlılığa ve İlâhî bilgilere sahipti.

۞ وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ۞

83. Ayet: Nûh Peygamberle (a.s.), İbrahîm Peygamber (a.s.) arasında uzun zaman geçse de O'nun taraftarı (ve aynı Yolun; yani İslâm'ın Rehberi ve Önderi) idi. Dendi ki, Nûh (a.s.) ile İbrahîm (a.s.) arasında iki bin altı yüz kırk sene geçti.

۞ إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۞

84. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İbrahîm'in (a.s.); Rabbine selîm; yani her türlü asılsız eğilimlerden ve bozuk görüşlerden arınmış bir kalple geldiği vakti yâd eyle (hatırla ve anlat).

۞ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ۞

85. Ayet: Yine Atan İbrahîm'in Babasına ve Kavmine söyledikleri ânı yâd eyle. Allah Azîmüşşan'ın Varlığını ve Birliğini layıkıyla anlayıp O'nu (c.c.) hakkıyla bilmeğe, görmeğe ve O'na kavuşmağa ulaştığından Allah için gayrete gelip dostluğunun gereğini açığa koymak istediğinde onları azarlayıp hakaret ederek dedi ki, siz neye tapıyorsunuz? Yani İlâh ve Rab olmanın gerektirdiği niteliklerden mahrum olan şu işe yaramaz putlara (ve sizlerin omuzlarında zalimce yaşayan, siz olmasanız kendilerini doyurmaktan aciz olan efendilerinize) niçin tapıyorsunuz (ve Allah Teâlâ''yı tanımamazlıktan geliyorsunuz)?

۞ أَئِفْكًا آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ۞

86. Ayet: Ey Allah'ın Varlığını, Birliğini, sonsuz ve kusursuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını anlamayan cahiller! Sizler Hak, Gerçek ve Tek İlâh Olan, her şeyi yaratıp ayakta tutan, daima her şeyin ihtiyacını karşılayan Allah'tan başka; yalandan ve iftiradan ibaret sahte ilâhlar mı istiyorsunuz?

۞ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

87. Ayet: Ey inatçı cahiller! Âlemlerin Rabbi (Yaratanı ve Yaşatanı) hakkında zannınız nedir? Sizler Ezel-Ebed Hak Varlık (c.c.) olması hususunda O'nun (c.c.) ortağı ve benzeri olduğunu mu zannediyorsunuz? Allah'a yemin ederim ki, bu zannınız; asılsız hayallerden ve yok olmağa mahkûm olan sapıklıklardan başka bir şey değil.

۞ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ۞

88. Ayet: Babası ve Kavmi O'ndan (a.s.) açıklamalarını duyduktan sonra ayrılıp gittiler ve O'nu yadırgadılar, anlamak istemediler. Âlemleri yaratıp Yaşatan Yüce Rabbin Birliğini kabullenemediler. İbrahîm de (a.s.) onların taptıkları putları kırarak tartışmak için bir fırsat hazırlamak maksadıyla bir plan yaptı ve onları kırmak istedi. O vakit bayram günleri yaklaşmış bulunuyordu. Âdetlerinden olarak putların yanında kurbanlar keserler, oraya hediyeler götürürler, güya bu davranışlarıyla tapınaklarındaki putlarına yakınlık kazanırlardı. Bayram gecesi götürülen türlerden yemekler pişirirler, Bayram sabahı hazırladıklarını alarak çöle (geniş bir alana) çıkıp giderlerdi. Orada hep birlikte bayram yaparlardı. Bayram yerinden ayrıldıktan sonra tekrar tapınaklarına dönerler, önceden hazırladıkları yemekleri yerler ve bu yaptıklarını uğur sayarlardı.

Hulasa âdetleri böyleydi. Olagelen âdetleri üzere tapınaklarında putların yanında toplanarak çıkmak istemelerinden sonra İbrahîm'e (a.s.) dediler ki, yarın bizimle beraber Sen de çık. Birlikte bayram yapar, döneriz. O zaman İbrahîm (a.s.) yıldızların defterine baktı. Onlar yıldızlarla ilgili çalışmaların ürünü olan hukümler ve kararlarla icraatta bulunuyorlardı. Yıldızların etkilerine inanıyorlardı. İbrahîm (a.s.) (onlara göre başarılı bir astrolog idi.) Yıldızlarla ilgili bilgi toplamak ve kaydetmekte meşhurdu.

۞ فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ۞

89. Ayet: Hulasa onlara dedi ki, bugün ben hastalanacağım. Hem de yakında taun (bulaşıcı olan veba) hastalığına yakalanacağım. Onlar bu hastalıktan; aslandan kaçar gibi kaçarlardı. Derhal uzaklaştılar.

۞ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ۞

90. Ayet: O'nun (a.s.) ürkütücü sözünü duyduktan sonra korktular ve arkalarını dönerek O'nu (a.s.) bırakıp gittiler. Ertesi sabah Şehirden çıkıp (geçtiği üzere bayram yapmak için) çöle (geniş bir alana) gittiler. İbrahîm (a.s.) gitmedi.

۞ فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۞

91. Ayet: Putların yeri boş kalmıştı. Zira hizmet ehli ve bakıcılar hep gitmişlerdi. Orada her türlü yemek pişirilip konmuş bulunuyordu. İbrahîm (a.s.) dönüp onların tanrılarına vardı. Dalga geçerek dedi ki, ey (zavallıların kulluk yaptığı) tanrılar! Yanınızda hazırlanmış olan değerli yemeklerden yemez misiniz?

۞ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ۞

92. Ayet: Sonra dedi ki, sizlere ne oldu da konuşmuyorsunuz? Yani ey zavallı insanların önemli günlerinde ve meselelerinde dönüp geldikleri ve saygı duyup ibadet ettikleri tanrılar! Sizlere ne oldu, başlarınıza ne geldi de konuşamıyorsunuz?

❁ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِينِ ❁

93. Ayet: O cansız, sağır ve dilsiz putlarla dalga geçtikten sonra onlara dönüp sağ eliyle ve olanca kuvvetiyle vurdu ve hepsini kırıp parçaladı.

❁ فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ❁

94. Ayet: Çölde bulundukları sırada putlarının kırılıp parçalandığını duymaları sonrasında zanlarınca ve hatta kesin tahminlerince tanrılarına bunu İbrahîm'den başkasının yapmayacağı kararına vardılar. Bu sebeple kibir ve öfkeyle süratle İbrahim'e (a.s.) gittiler. Çünkü bunun intikamını kesinlikle alacaklardı.

❁ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ❁

95. Ayet: Yanına vardıklarında öfkeye boğuldular ve konuşamadılar. İbrahîm (a.s.) onlara kızarak dedi ki, ey cahil sapıklar! Sizler ellerinizle yontup yaptığınız nesnelere mi tapıyorsunuz? Sonradan ellerinizle yaptığınız bu âdi nesnelerin sizleri yoktan var ettiğine inanıyorsunuz, onları ilâhlar edinip tapıyorsunuz. Sizler elbette yalan söyleyip zalimlikler yapıyorsunuz. Yaratmak, yoktan var edip açığa koymak nitelikleri bu işe yaramaz nesnelere nereden dayandırılıyor? (Sizler bu zalimliklerden vazgeçip) aklınızın gereğini yapmayacak mısınız?

❁ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ❁

96. Ayet: Sizlerin inanç ve iddialarınızın aksine sizleri ve tüm yaptıklarınızı Allah yaratmaktadır. Sizlerin yontarak yaptığınız bu putlar da Allah Azîmüşşan'ın sayısız yarattıklarındandır. Bu ve benzeri Ayetlerden anlaşılmaktadır ki, kulların iş ve eserleri de kendileri gibi evvela ve bizzat (her bir varlık ilk yaratıldığında da, onun kendisiyle ilgili olarak meydana gelen her şey de) Allah Teâlâ tarafından yaratılmaktadır. "Şüphesiz Bu Kur'an'da kalbi olup düşünen ve layıkıyla anlayan ve de kalbi her şeyden arınmış olarak ve orada bütün dikkatiyle bulunup her şeye şâhid olarak kulak veren her bir kimse için tüm öğütler, uyarıcı olan bütün dersler var''. (Tırnak arasına aldığımız son kısım Kaf Suresi 37. Ayetten iktibas ve alıntıdır.)

❁ قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ❁

97. Ayet: Hz. İbrahîm'den bütün uyarı ve davetleri duyduktan sonra O'nunla (a.s.) konuşup tartışmaktan vazgeçip O'nu (a.s.) öldürmeğe karar verdiler. O'nu nasıl ve ne ile öldüreceklerini danışıp konuştuklarında görüşleri karara bağlandığında dediler ki, O'nun için bir yapı yapın ve içini ateşle doldurun. Sonra da o korkunç ateşin içerisine atın ki, O'ndan intikamınızı almış olasınız. Taşlarla bir duvar çevirdiler. Yüksekliği 30(yaklaşık 20 metre), eni 20 arşın (yaklaşık 15 metre) idi. İçerisini odunlarla doldurdular. Yaktıktan sonra ateşi körüklerle körüklemek suretiyle iyice şiddetli hale getirip içerisine mancınıkla attılar.

❁ فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ❁

98. Ayet: Hulasa O'na egemenliklerini göstermek ve korkunç bir tarzda intikam almak için (a.s.) bir tuzak kurup iğrenç bir plan yaptılar. Biz de onların iğrenç

faaliyetleri sebebiyle İbrahîm'e üstün bağışlar ve olağanüstü destekler vererek onları gayet perişan ve rezil olan alçaklar yaptık. Onların çılgın ateşlerini ve çevresini gayet serin, İbrahîm'i koruma altında tutan, huzur veren ve selâmetli olan bir yer yaptık. (O'na a.s. üstünlük taslarlarken) O'nun yüksek şanını (ve Allah katındaki değerini) gördüklerinde alçaklıklarını görüp son derece üzüldüler ve egemenlik bakımından iflas ettiler.

۞ وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ۞

99. Ayet: İbrahîm (a.s.) oradan çıktıktan sonra Allah'ın (c.c.) vahyi ve ilhamıyla aralarından ayrılıp Memleketinden uzaklaşmayı tercih etti. Bu sebeple çıkarken dedi ki, Rabbime gidiyorum. O'nun sonsuz rahmetine, koruma ve hımayesine gitmekteyim. Lütuf ve ikramıyla Beni; daima Kendisine yöneleceğim ve kalbimin tam bir huzur ve yatkınlığıyla kulluk yapacağım bir yere varacağım. Şam'a gitti ve O Mukaddes (putlardan ve putperestlerden arınmış olan)Toprağa yerleşti.

۞ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

100. Ayet: Orasının Vatan tutup yerleştikten sonra Allah Teâlâ'ya gizlice dua edip arkasından gelip Adını yaşatacak olan bir çocuk vermesini Allah'tan (c.c.) istedi ve şöyle dedi: Ey Beni türlü nimetlerle ve sayısız ikramlarla yetiştirip Yaşatan Rabbim! Katından Bana salihlerden olan, katında kabul görüp rızana, emir ve buyruklarını yapmakta başarılara eren hayırlı bir çocuk bağışla.

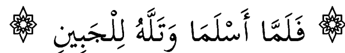
۞ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ۞

101. Ayet: Rahmetimizi umarak Bize yakarışta bulunduktan sonra O'nu (a.s.); gayet ağır başlı, olgun, kulluk görevlerini yapmanın zorluklarına dayanıklı ve Allah Azîmüşşan tarafından gelen bela ve musibetlerin şiddet ve sıkıntıları karşısında gayet sabırlı bir oğlan çocuğu ile müjdeledik. O çocuk; İsmâîl idi (a.s.).

۞ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ۞

102. Ayet: İsmâîl (a.s.) doğup O'nu çocukluk mertebesinden olgunluk çağına kadar; yani yedi veya on üç yaşına kadar yetiştirdi. On üç yaşı olgunluğun ve gençlik çağının başlangıcıdır. Hulasa İsmâîl (a.s.) Babasıyla (a.s.) geçimle ilgili önemli işlere gidip gelmeğe başlayınca Babası (a.s.) O'nu (a.s.) yanından ayırmıyordu. O'nu çok seviyor, daima ondan yardım alıyor, beraber odun topluyor ve tüm uğraşılarını O'nunla yapıyordu. İbrahîm (a.s.) Allah Teâlâ'nın Dostu olma makamında bulunmasına rağmen çocuğunu sevmekte ve kalbinin O'na bağlanmasında aşırı gidince Allah Azîmüşşan (her şeyden geçip sırf Kendisini c.c. Dost edinen) İbrahîm Kulunu (a.s.) kıskandı. Bu sebeple O'nu (a.s.) dostluk konusunda imtihan etti. Bunun netîcesinde rüyasında; Allah Azîmüşşan'ın Kendisine (a.s.) Çocuğunu kurban olarak kesmesini emrettiğini gördü. Mütehayyelinde (tasavvur, düşünce ve rüya âleminde) O'na bu emri vermişti. (Dînî bir mertebe olarak peygamberler a.s. rüyalarında da emir almakta idiler.) Allah

Teâlâ O'na bu emri yapmakla dostluğunun tam olduğunu, Çocuğunun da Allah'tan gelen belalara sabırlılığını ve son derece olgun bir insan olacağını açığa koymak istemişti. Meydana gelen bu korkunç rüyadan korkuyla uyandı. Önce bu rüyayı kâbus zannetti. İstiğfar etti (ey Rabbim! Eksikliklerimi ve yanılgılarımı ört ve yok eyle dedi) ve Şeytandan Allah Teâlâ'ya sığınarak tekrar yattı. Uyudu ve aynısını gördü. Yine korkuyla uyandı, Allah'a sığındı ve istiğfar etti. Üçüncü kez aynı rüyayı görünce peygamberlik nûru ile kesin olarak anladı ki, bu Allah Azıîmüşşan'ın imtihanlarındandır. Derhal Kendisine emredileni sarılıp yapmak için hazırlığa başladı. Çünkü (Allah'ın seçkin bir Peygamberi olarak) Allah'ın gayretinden (sevenlerinin sevgisini kıskanmasından) hamiyetinden (sevdiklerini uğrayacakları her türlü zarardan korumasından) ve kahretmesinden korktu. Bütün peygamberler (a.s.) gibi Allah Azıîmüşşan'ın gayretinden (kıskançlığından) ve kahrından daima korkar ve korunmağa çalışırdı. Yani kim Allah'tan başkasını sevgili ve dost edinebilir? Özellikle Allah Teâlâ'nın dostluğa seçip sevgilim dediği seçkin bir kul Allah'tan başkasını asla dost ve sevgili edinemez. Hulasa olağan bir durum olarak dağa odun toplamağa gitmek için Oğluna bir ip ve bir bıçak almasını emretti. Göğsünde Allah'a olan aşkının ve dostluğunun ateşi yanmaktayken oğluna rüyasını açmağa başladı ve O'nun teslîmiyyetini sınamak için gördüklerini anlatmak üzere olanca şefkat ve sevgisiyle O'na dedi ki, ey Oğulcuğum! Bilesin ki, Ben rüyamda Allah'ın (c.c.) emriyle O'na kurban etmek için Seni kesiyor olduğum halde görüyorum. Bak, gör. Ne görür ve ne düşünürsün. Bu korkunç hadise konusunda Bana ne söylersin, Allah'ın imtihanına sabredecek misin, yoksa sabredemeyecek misin? Bu rüyayı ve anlatılanları duyduktan sonra Küçük İsmâîl; Allah'ın başarı ipine sarılarak, hakkında Allah'ın kararına razı olarak, Babasına teslîm olup dedi ki, ey Babacığım! Allah tarafından emrolunduğun ne ise onu yap ve Beni Allah Yolunda kurban et. Asla babalık bağlarına iltifat etme, hiçbir şeye dönüp bakma ve sırf Allah'ın rızasını iste. Çocuğunu Elinle keserken dahi Allah'ın bela ve imtihanına sabret. İnşâAllah; eğer Allah Teâlâ Senin Beni kesmeni diledi ise bu hususta Beni; Allah'tan gelen musibetlere ve imtihanlara karşı tam bir kararlılıkla sabredenlerden bulacaksın.



103. Ayet: Her ikisi de (a.s.) İlâhî buyruğu kabul edip teslîmiyyet gösterince kesilip kurban edilecek yere vardıklarında O Yüce Dost (a.s.) O'nu kurban etmek üzere Rabbine yöneldi ve bir kurbanlık gibi yanı üzere yatırdı. Bıçağı boğazına kuvvetle çaldı. Bıçak bir şey yapmadı. Taşa sürdü ve iyice keskinleştirdi. Tekrar-tekrar çaldı ama bıçak kesmiyordu. İbrahîm (a.s.) hayretler içinde kaldı. İsmâîl dedi ki, Babacığım! Gözlerimi bağla ve Beni yüzüm üzere yatır, ensemden kes ki, yüzümü görmen Sana engel olmasın. (Yüzüme baktığın için Bana acıyor ve kesemiyorsun.). Öyle yaptı ama bıçak yine kesmedi.

۞ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ۞

104. Ayet: Onları imtihan edip hukmümüze ve buyruklarımıza son derece razı ve sabırlı olarak bulduktan sonra lütuf ve rahmetimizin büyük makamından O'na seslendik…

۞ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

105. Ayet: Ey Özel Dostumuz ve musibetlerimize gayet Sabırlı Olan İbrahîm! Gördüğün rüyaya ve yaptığımız buyruklara sadakatle sahip çıkıp emrimizi yerine getirdin, Bizi Razı etmek için Oğlunu kesmeğe Razı oldun. Bununla Seni imtihan ettik ve dostluk makamında kararlılığını ortaya koyduk. Senden istediğimizi tam bir ihlâsla ve özüyün paklığıyla yerine getirdin. Bu yaptığından dolayı katımızdan Sana; hiçbir insana vermediğimiz bağış ve mükâfaatı verdik. Bütün kullar bilsinler ve ders alsınlar ki, Biz; Dostumuz İbrahîm'i büyük beladan kurtarıp eşsiz mükâfaatlar verdiğimiz gibi tüm ihsan sahiplerini; yani niyyetlerinde, çalışmalarında, yaptıkları iyiliklerde samîmiyyet ve beceri sahiplerini mükâfaatlandırırız.

۞ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۞

106. Ayet: (Altın ve değerli nesneler yabancı nesnelerden seçilmek için ateşe arz olunurlar. Allah Teâlâ da dostluk ve ihlâsı açığa koymak için ağır imtihanlara tabi tutabilir. Yüce Mevlâ'mız hayatı ve ölümü bizlere kolay kılsın. Rahmeti, ikramı, fazlı, ihsanı ve yardımıyla bizleri ihlâsla kulluk yapmamızda, aşk ve sevgide, salih ve sadık kullar olup Kendisine dostlar olmakta kemal sahipleri olmamızı tevfîkıyla bizlere bahşeylesin.)

Bilesiniz ki, Rabbine dostluk yolunda İbrahîm'e (a.s.) bu emredilen görev; yani Oğlunu kurban etmesi emri çok büyük ve gayet açık bir bela ve muazzam bir imtihandır. Kullukla mükellef olan herkese gayet zor bir emir olduğu açıktır.

۞ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ۞

107. Ayet: Bizim emrimizi yerine getirmeğe dürüstçe ve gönülden gelen bir samîmiyyetle karar verdikten ve Oğlunu kurban etmek için harekete geçtikten sonra… Şöyle ki, eğer mani olmasaydık kesecekti. Çünkü bıçağı tekrar-tekrar bileyip tekrar-tekrar kesmeğe çalıştı. Hulasa tüm bunlar sonrasında katımızda ihlâs ve samîmiyyeti açığa çıkınca bıçağın kesmesine ve O'nun (a.s.) bu kararına mani olup Kurbanlık Oğluna fidye olarak değeri gayet büyük olan bir kurban gönderdik. Çünkü Oğlunu kurban ederek emrimizi eda etmekle ulaşacağı yakınlığa ulaşmış olsun.

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۞

108. Ayet: Gönderilen kurbanın değeri büyüktü, çünkü Allah Teâlâ'nın peygamberlerinden (a.s.) bir peygamber olan İsmâîl'e (a.s.) karşılıktır ve Allah Azîmüşşan'ın kurbanıdır. Elbette O'nun (c.c.) kurbanı; kullarının kurbanından büyüktür.

Dendi ki, İbrahîm (a.s.) perde arkasından bir ses duyduktan sonra baktı ki, Cebraîl (a.s.) yanında boynuzlu ve siyah-beyaz renkli. (Kendisi beyaz, gözlerinin ve ağzının etrafı siyah) gayet güzel bir koçla geldi ve dedi ki, bu; Oğluna karşılıktır. Bunu Sana Allah Teâlâ gönderdi. Bunu kes ve bununla O'na (c.c.) yaklaş. Bu koç Cennette bu maksad için kırk sonbahar (40 mevsim) otladı. İbrahîm (a.s.) koçu aldı ve derhal Mina'da kurban kesim yerine getirdi ve kesti. Böylece kelimelerin ve tariflerin anlatmakta aciz kalacağı derecede Allah Azîmüşşan katından Dünyalık ve Ahiretlik sayısız arzularına erdi. O'na olan dostluğumuzun tamlığından dolayı Dünyalık ve Ahiretlik verdiğimiz mükâfaatlardan olarak da Kendisinden sonra arkasından gelecek insanlar içerisinde Kıyamete kadar güzel övgü, devamlı güzelliklerle hatırlanma bıraktık.

❁ سَلَامٌ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ❁

109. Ayet: Çünkü insanlar şöyle diyecekler: Bizlerden İbrahîm'e selâm ve esenlikler, Allah'tan (c.c.) bereketler, daima inmekte olan rahmet ve ikramlar olsun

❁ كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ❁

110. Ayet: Allah Teâlâ Mü'minleri teşvik etmek için şöyle dedi: Dünyada ve Ahirette İbrahîm'e güzel mükâfaatlar verdiğimiz gibi; niyyetlerinde ve yaptıkları tüm iyiliklerde samîmî olsunlar ve güzellikler yapmağa devam etsinler diye tüm ihsan sahiplerini (kulluklarını güzel yapanları) mükâfatlandıracağız.

❁ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ❁

111. Ayet: Dostumuz İbrahîm'e nasıl büyük mükâfaatlar vermeyiz? Elbette üstün mükâfaatlar veririz. Çünkü O (a.s.) Varlığımıza, Birliğimize, Güzel İsimlerimize, Yüce Sıfatlarımıza, yaratıp yönetmemizde Tek ve Bağımsız olduğumuza kesin olarak Îman edip tüm bu hakikatleri ilan eden seçkin kullarımızdandır.

❁ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ❁

112. Ayet: Önce Çocuğunu kurban olarak kesmesi ile imtihan ettikten, ardından da katımızdan bir özel yardım olarak fidye (karşılık) verip büyük bir ikramda bulunarak Çocuğunu kurtardıktan sonra ikinci bir nimet ve ikram olarak Çocuğuna (İsmâiîl'e) peygamberlik verdik. Üçüncü bir büyük ikram olarak da diğer bir çocukla; yani İshak'la O'nu (a.s.) müjdeledik. İshak'ı da yüce anlayış ve kesin bilgi mertebesinin sahibi olan salih peygamberlerden bir Peygamber yaptık.

❁ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ❁

113. Ayet: O'na; yani İbrahîm'e ve İshak'a (a.s.) bereketler verdik, sayısız bolluk ve güzelliklere erdirdik. Her ikisinin(a.s.) neslini (çocuklarını ve torunlarını) o kadar çoğalttık ki, her ikisinin soyundan ihsan sahibi olup Dînî ve Dünyevî tüm işlerinde beceri sahibi olup her şeyde güzellikler sergileyen var. Kendisine zulmeden, Dünyadan nasip ve haklarını, hatta zorunlu ihtiyaçlarını terk ederek her şeyden sıyrılıp bütün varlıklarıyla Allah'a yönelen var. Onların tek arzu ve istekleri Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olup Ebedîlğine (O'nda yok olup O'nula c.c. var olmağa)

ermektir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) ve Meşhur Murtaza (Hz. Alî) Allah Teâlâ; Yüzünün kusursuz güzelliğine güzellikler, değerli Varlığına değerler katsın. Hz. Alî'nin her iki oğlu ve Onların çocukları göbekten göbeğe onlardan olarak devam etmektedirler. Çünkü Dünyanın kırıntılarına ve parıltılarına dönüp bakmadılar. Sadece açlıklarını giderecek önemsiz yiyecek ve içecek, vücutlarını örtecek değersiz kaba giyeceklerle yetindiler. Allah'ın salâtı, selâmı ve rahmeti hepsinin üzerlerine olsun.

۞ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ۞

114. Ayet: Mûsâ ve Hârun İbrahîm ve İshak'ın; katımızdan desteklenen ve yüce ikramlara eren nesillerindendirler. Gerçekten Mûsâ ve Hârun'a pek büyük minnetlerde (lütuflarda) ve ikramlarda bulunup memnun ettik.

۞ وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۞

115. Ayet: O büyük lütuf ve ikramımız şudur ki, Biz; her İkisini ve İsraîl Oğullarından Kendilerine Îman eden Kavimlerini o büyük beladan; yani Firavun'un egemenliğinden ve ağır baskısından kurtardık.

۞ وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۞

116. Ayet: Bu kurtarma nimetimiz; Firavun'u denizde boğmamız suretiyle oldu. O İkisine (a.s.) ve Kavimlerine; Firavun'a ve adamlarına karşı yardım ettik. Daha önceden onlar tarafından hep yenilip alt olunurlarken, yardım etmemiz sebebiyle onlara üstün geldiler.

۞ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ۞

117. Ayet: Sonra da Mûsâ'ya ve Hârun'a O çok açık ve gayet anlaşılır olan Kitabı verdik. Onlara verilen Tevrat; İlâhî kitapların en açık ve en kolay anlaşılır olanıydı. Zahirin nizamına (Dünya işlerini idare etmeğe) dair İlâhî hukümler net yazılmış ve kolay anlaşılır olması bakımından çok açıktı.

۞ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞

118. Ayet: Yine bir büyük ikramımız olarak Mûsâ'yı ve Hârun'u Sırat-ı Müstekîm'e; yani Tevhîdin mertebelerinde (ve tüm gayelerine) kesin Hakka, Gerçeğin kendisine ulaştıran Doğru Yola erdirdik.

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۞

119. Ayet: Onlara son derece değer verip ikramlarda bulunmamızın netîcesinde sonrakiler içerisinde, Kendilerine karışıp arkalarından gelen Mü'minler arasında güzellikleri ve iyilikleriyle anılma bıraktık.

۞ سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ۞

120. Ayet: Zira onları andıkları zaman haklarında şöyle derler: Allah'ın selâmı, huzur ve güveni ve bizden esenlikler Mûsâ ve Hârun'a olsun.

۞ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

121. Ayet: Bilesiniz ki, Biz; sonsuz lütuf ve ikramımızdan dolayı tüm ihsan sahiplerini (Allah'ı c.c. görüyor gibi yaşayarak) Dînî ve Dünyevî tüm görevlerini güzel yapanlar, halka yaptıkları hayırlarda ihlâslı olanları böyle mükâfaatlandırırız.

۞ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۞

122. Ayet: Gerçekten onlar (Mûsâ ve Hârun a.s.); Varlığımıza ve Birliğimize kesin olarak ve tam bir şuurla Îman eden, yaratmak ve idare etmekte Tek ve Bağımsız olduğumuzu tasdik eden Mü'min kullarımızdan idiler.

۞ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

123. Ayet: Bilesiniz ki, İlyâs (a.s.) tarafımızdan vahyimiz ve ilhamımızla desteklenen peygamberlerdendi (a.s.).

۞ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ۞

124. Ayet: İlyâs (a.s) Hz. Mûsâ'nın Kardeşi Hârun Peygamberin (a.s.) çocuklarından olan Yasîn'in Oğlu idi.

Ey peygamberlerin En Kâmili! O'nun (a.s.) kavmine da'vet ve uyarılarda bulunarak konuşmalar yaptığı vakti yâd eyle (ders yaparak anlat). Allah Azîmüşşan'ın hukümlerinin gereğini yapmaktan ayrıldıkları ve halka zulmetmekle selamete, huzur ve güvene götüren kusursuz ve Doğru Yoldan saptıklarında onlara şöyle demişti: Siz korunmayacak mısınız? Ey Allah'a şirk koşmakta taşkınlık yapan ve halkı Allah'tan başkasına kulluk yapmağa çağıran bozguncular! (Bu yaptıklarınızla Allah'ın sizleri kahır pençesiyle tutup parçalayacağı bir noktaya gidiyorsunuz.) Allah Azîmüşşan'ın sizleri tutup kahretmesinden sakınmaz mısınız?

۞ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۞

125. Ayet: Ey cahiller! Sizler En Güzel ve Gerçek Tek Yaratıcı Olan Allah'ı bırakarak; kendi kendinize isim verip ilâh edindiğiniz Ba'l adlı Puta mı yakarışlarda bulunuyor ve tapıyorsunuz? Önemli günlerinizde, mühim işlerinizde ve ağır musibetler anında Kendisine sığınılıp yardım istenecek Tek Rab Olan Allah Azîmüşşan'ı bırakıyorsunuz, zavallı bir nesneye dua edip kulluk yapıyorsunuz.

۞ اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۞

126. Ayet: Allah (c.c.) sizlerin ve önceki atalarınızın Rabbidir. Sizler; sizlerin ve önceki atalarınızın Rabbi Olan Allah'ı bırakıyor ve başka bir şeye tapıyorsunuz.

Birinci cümleden ibaret açıklama Ayetteki Elfaz-ı Celîle'nin (Allah ve Rab kelimelerinin) merfu' (burada ötreli) okunması tarzına (kıraet vechine) göredir ki, yeni ve başlı başına cümle olarak okunmuştur.

İkinci anlam; önceki Ayetteki " احسن " kelimesine bedel ve beyan (açıklayıcı olarak geldikleri için) mansub (burada üstün harekesiyle) geldikleri durumuna göredir.

Yani sizler; Rabbiniz Olan, sizleri yoktan Vareden, hepinizi yarattıktan sonra Yaşatan Allah'ı (c.c.) bırakıp sizlere fayda ve zarar veremeyen zavallılara mı sapıyor

ve kulluk yapıyorsunuz? Her şeyiniz yalan ve sahtekârlık, yaptıklarınız zulüm ve azgınlıktır.

۞ فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۞

127. Ayet: İlyâs'ın (a.s.); Allah'ın Birliğine Îman etmeğe da'vetini, taptıklarına dil uzatarak onlara ibadet etmekten vazgeçmelerine uğraştığını duyduktan sonra (O'na Îman etmediler. Zulüm ve kâfirliklerinde ısrar ettiler.) O'nu yalancılıkla suçladılar. O'na ve yaptığı da'vete dönüp bakmadılar. Hatta O'nu (a.s.) kendilerinden uzaklaştırmağa ve öldürmeğe kalkıştılar. Bu sebeple o zalimler; Allah'ın Rasûlünü yalanlayıp inkâr etmelerinin, kendilerini Îmana da'vet etmesinden kaçınmalarının ve Allah'tan başka ilâhlar edinmelerinin uğursuzluğu ve iğrençliği sebebiyle Cehennem ateşinin korkunç ve acı azabı içerisine getirilecekler ve hazır bulundurulacaklar ve orada ebedî olarak kalacaklar.

۞ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

128. Ayet: Onların içerisinde olup da'veti duyduktan sonra derhal Allah'a Îman edip Peygamberi tasdik eden, bir daha asla inkâra sapmayan böylece Allah'ın seçkin kulları olan insanlar elbette onlardan hariç tutulacaklar. (Onlar azap değil Allah'ın sonsuz ikramlarını görecekler.)

۞ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۞

129. Ayet: O'nun (İlyas'ın) hakkında da sonradan gelenler içerisinde güzel hatırlanma ve üstün nitelikleriyle anılma bıraktık.

۞ سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ ۞

130. Ayet: Çünkü O'nu (a.s.) överlerken ve değerlerinden bahsederlerken şöyle derler: Allah'ın selâmı ve rahmeti İlyâsîn'e olsun.

۞ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

131. Ayet: İlyâsîn; İlyâs isminin bir başka lehçesidir (yörelere göre değişik dili ve kullanılışıdır.) Tıpkı Cebraîl, Cibrîl ve hatta Cibrîn gibi.
Kesinlikle Biz; hüküm ve buyruklarımızı koruyup kollayarak icra eden, daima güzellikler sergileyen ve kullukta başarı sahibi olanları mükâfaatlandırırız. Dolayısıyla İlyâs'ı da (a.s.) en güzel mükâfatlarla mükâfatlandırdık.

۞ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۞

132. Ayet: Çünkü O (a.s.) Tevhiîd makamında tam bir kararlılıkla duran, kesin bilgi, görüş ve kavuşma makamlarına eren, İlâhî sırların açıldığı ve Mevlâ'yı görme makamına eren Mü'minlerdendi.

۞ وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

133. Ayet: Bilesiniz ki, Lût Peygamber de hakkal-yakıîn (Allah'a kavuşma) makamına eren rasûllerdendi.

۞ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ۞

134. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İbretle ders alan Mü'minlere; Lût'u ve Ailesinin tamamını kurtardığımız vakti anlat.

۞ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ۞

135. Ayet: Yaşlı eşi dışında Ailesini, tüm çocuklarını Kendisiyle birlikte kurtardık. O yaşlı eşi; iğrenç işler yapan o kavme inen azapla helâk edilen ve geride kalan zalimler topluluğu içerisinde kaldı.

۞ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ۞

136. Ayet: Lût'u (a.s.); inananlarıyla beraber kurtardıktan sonra diğerlerini; yani zulüm ve inkârla beraber iğrençliğe dalan sapıkları helâk edip yere gömdük.

۞ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ۞

137. Ayet: Ey Mekkeliler! Sizler O Kavmin başlarına ters çevrilmiş olan yurtlarını ve kalıntılarını uğrak yeri yaptınız, Şam'a ticarete gidip gelirken üzerinden geçiyorsunuz. Zira yolunuz üzerindedir. Eğer gece yolculuk yaparsanız o civarda sabahlarsınız.

۞ وَبِاللَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞

138. Ayet: Gündüzleri yolculuk yaparsanız orada gecelersiniz. Ey ibret almak ve nasihat dinlemek karakteri ile yaratılanlar! Bütün bunların anlatılmasıyla ve sizden öncekilerin başlarına gelenleri görmek suretiyle akıllanmayacak mısınız? Allah'ın Peygamberini yalanlayıp inkâr etmelerinin uğursuzluğu sebebiyle onların başlarına gelenleri düşünün, iğrenç işleri sebebiyle evlerinin ters çevrilip başlarına yıkılmasından ders alın ve onların yaptıkları gibi yapmayın. (Sizleri yoktan Vareden Rabbinize teslim olarak kurtuluşa erin.)

۞ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۞

139. Ayet: Yûnüs Bin Mettâ da tarafımızdan vahyimiz ve ilhamımızla desteklenen peygamberlerdendir (a.s.).

۞ إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۞

140. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kavmine tehdidle geleceği haber verilen azabın inmesi öncesinde yüklü bir gemiye kaçtığı vakti anlat. Kavmini Îmana da'vet etmiş, onlar da kabul etmemişlerdi. O da (a.s.) onlara beddua etmiş, Allah'ın onlara azap indirmesini istemişti. Azabın inme vakti öncesinde aralarından çıkıp kaçmıştı ki, onları saran azab Kendisine bulaşmasın. Denize ulaşınca insanlar ve çeşitli yüklerle dolu bir gemiye bindi. (Denizde giderken gemi içinde bulunanları tuttu. (Geminin gitmesini engelleyen bir hal oldu.) Denizciler dediler ki, (aramızda) efendisinden kaçan bir köle var. (Kaçak köleyi açığa çıkarmak için) kur'a çekmeğe giriştiler. Âdetlerince bu gibi durumlarda kur'a çekerler ve kur'a birine çıkar ve o kimseyi denize atarlar, gemi yüzüp gitmeğe devam ederdi.

۞ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ۞

141. Ayet: Hulasa gemide bulunanlar kur'a çekti. Kur'a Yûnüs'ün (a.s.) adına çıktı. Bu sebeple kur'a gereği boğulanlardan olmak üzere kaybedenlerden oldu. Kur'a aleyhine çıkınca Yûnüs (a.s.) bunun Allah Azıîmüşşan'ın imtihanlarından bir imtihan ve ceza olduğunu anladı (ve derhal Mevlâ'sına teslim olarak) dedi ki, kaçan köle benim. Derhal Kendisini suya attı. Çünkü Allah'ın gazabından, gayretinden ve kuluna kızmasından korkmasını biliyordu. (Allah Azıîmüşşan'ın kuluna gazab edip onu düşman ilan etmesi karşısında bütün bela ve cezalar elbette hafiftir.) Kendisini Allah'ın hukmüne yatıştırdı ve bütün işlerini O'na (c.c.) ısmarladı.

۞ فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ۞

142. Ayet: Denizin derinliğine ulaşınca Allah'ın (c.c.) bir balığa ilham edip emretmesiyle o balık derhal O'nu (a.s.) yuttu.

(Allah Azıîmüşşan her şeyi yarattığı gibi onları daima tutup yaşatıyor ve idare ediyor. Büyük-küçük, Canlı-cansız hiçbir şey hiçbir an kendi başına ve kendi halinde değildir. Olup biten her şey O'nun izni ile ve O'nun kontrolü altında olmaktadır. Olağanlık, serbestlik, arzu ve isteklere göre hareket etmek dâhil her şey ve (Îmanlı-Îmansız) herkes O'nun yoktan var etmesiyle olduğu gibi O'nun (c.c.) izniyle ve yaşatıp yönetmesiyledir. Bedenler farkında olmasa da canlar daima O Yüce Rab ile pazarlık, sözleşme ve hesap alıp verme halindedir. Şeytan dâhil hiçbir kâfir; O'nun izni olmadan bir şey yapamaz. Misal: Kâfir bir ruh; kâfirliğinde ısrar ederek bir zulüm yapmak ister, Hak Teâlâ da o zulmün zararını ve cezasını ona anlattıktan sonra o zulmü yapmasına dilerse izin verir ve suçu o zalime yazar. Eğer Allah'tan başkaları dediğini yapabilselerdi; Hz. Muhammed'in (s.a.v.), Dünyaya gelmesine izin verilmez, gelse dahi hayat hakkı tanınmaz, insanlık Kur'an'dan ve İslâm'dan mahrum bırakılırdı. Bilesiniz ki, dilediği kararı verip istediğini yapacak Olan Sadece Allah Azıîmüşşan'dır. Dilediğinde Gökleri ve Yeri ordularla doldurur. İstediğinde bir zerreye küreleri imha ettirir. Nitekim sakat bir sivrisineğe; Yeryüzünde rakip tanımayan, büyük bir devlet sahibi olan, azgınlıkta ileri gidip Yaratana meydan okuyarak O'nun Sevgili Dostu İbrahîm'i ateşe atan Nemrud'u helâk ettirmedi mi? Hem de gözler önünde naristanı (ateş avlusunu); gülistan yapmadı mı? Gözün göremeyeceği derecedeki küçük bir canlıya (bir mikroba) emrederse; kullarına zulmeden, devlet başkanlarını, halka fitne yayan elebaşları imha eder. Dünyada olup bitenleri ah bir görebilsek...

Hulasa balığa emretti de; yanılgısını affettirmek, dostça yaptığı kulluğunu kaybetmemek için Kendisini denize atarak Rabbine kurban olan Yûnüs'ü (a.s.) o balık tuttu ve yuttu. Bir an balığın karnında razı olduğu ölümle karşılaştı ama ölmüyor, son derece darlık ve zorluk çekiyordu. Rabbini tesbîh ederek yakarışta bulundu. Kardeşlerim tesbîh'ı çok okuyun. Bakın ve görün ki, tesbîh'ı çok okuyanlara neler oluyor? (سبحانك اللهم وبحمدك...)

Yûnüs (a.s.) darda ve zorda kendisini kınıyor, Rabbinin vahyi gelmeden hareket ettiğinden ve yaptığı davranışlardan dolayı pişmanlık duyuyordu. Bu sebeple o an Rabbini tesbîh etmeğe, O'nu bütün noksanlıklardan Münezzeh, Şanına yakışmayan

her eksiklikten uzak ve her şeye Kadir olduğunu bilerek zikretmeğe, yakarışta bulunup yardım istemeğe başladı.

۞ فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ۞

143. Ayet: Eğer O (a.s.); Varlığını, Birliğini, eş ve benzerden Münezzeh olduğunu hakkıyla anlayarak tesbîh edenlerden olmasaydı…

۞ لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۞

144. Ayet: Muhakkak balığın karnında insanların tekrar diriltileceği Kıyamet Gününe kadar kalırdı. Yani herkesin O Güne kadar bir kabri olduğu gibi Yûnüs'ün kabri de balığın karnı olurdu. Dolayısıyla balığın karnından asla kurtuluşu olmazdı.

۞ فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ۞

145. Ayet: Yûnüs (a.s.) tesbîh edenlerden, Varlığımızı, Birliğimizi layıkıyla anlayanlardan, tüm işlerimizde ve icraatlarımızda Bir ve Bağımsız olduğumuzu idrak edenlerden olunca O'nu balığın karnından sağ olarak çıkarıp katımızdan özel bir yardım ve ikram edilmiş bir kurtuluşu olarak sahile attık. Sahil; ona gölge sağlayacak ağaç ve örtü bakımından boştu. Şöyle ki, önce balığa ilham ettik. O (a.s.) suya düşünce derhal O'nu yutarak suyun boğmasından ve zarar vermesinden korudu. Nefes alması için başını sudan çıkardı. Sahile ulaşıncaya dek başını su üzerinde tuttu. Dendi ki, suda bir gün veya daha az kaldı. Üç gün kaldığı, yedi gün kaldığı, yirmi gün ve hatta kırk gün kaldığı söylendi. (Kur'an'ın işaretine göre çokça kaldığı görüşü kuvvetli bir görüştür.) Balık kıyıya ulaşınca O'nu ağzından çıkarıp attı, dalga da iyice kıyıya götürdü. Sahil gayet çıplak ve gölge diye bir şey yoktu. Güneş ise son derece yakıcı idi. O (a.s.) da son derece hasta, zayıf ve bitkindi. (Balığın karnında elbiseler eridikten sonra vücudu çok zayıflamıştı.) Bedeni; yeni doğmuş olan bebek bedeni gibiydi.

۞ وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ۞

146. Ayet: O zayıf ve çıplak Bedeni sıcak yakıyor, sinek gibi haşereler sokuyordu. (Yüce Mevlâ'sından başka) teahhüd edeni (yardımını ve bakımını üstleneni) yoktu. Derhal sonsuz rahmetimizin ve O'na olan sevgimizin eseri olarak kabakgillerden (dikensiz ve gayet hoş) bir ağaç bitirdik. Yere serilmiş olarak yetişen (diğer ağaçlar gibi gövdesi olmayan), sapsız olan ve kerestesi olmayan, geniş yapraklı bir ağaçtır (bir bitkidir). Onun yapraklarıyla Yûnüs'ü örtüp gölgesiyle barındırdık, geliştirdik. Çünkü gölgesi gölgelerin en güzeli, altında ve çevresinde bulunan hava en değerli havadır. Bir dağ keçisine de ilham ettik. Sabah-akşam devamlı gelip emziriyordu. Böylece mizacı (vücudunun yapısı) önceki haline geldi.

۞ وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ۞

147. Ayet: O'nu (a.s.) böyle yaşatıp bakımını yaparak tekrar geliştirdikten sonra O'nu diğer bir defa daha yüz bine ya da yüz binden fazla olan bir topluluğa tekrar Peygamber olarak gönderdik. Yani bakan bir kimse ilk bakışta yüz bin insan der.

Aslında yüz binden fazla insana gönderdik. Bunlar önceden aralarından kaçtığı insanlardı. Şehir ise Mevsıl'ın (Musul'un) kentlerinden olan Ninova Şehri idi.

۞ فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ۞

148. Ayet: Onlara ikinci defa gönderildiğinde derhal Îman ettiler ve da'vetini layıkıyla kabul ettiler. (Çünkü Yûnüs Peygamberin; uyarıda bulunup geleceğini haber verdiği azabın alametleri görününce tam bir pişmanlık duyarak, Allah'a eğilip bükülmekte, yalvarıp yakarmakta farklı güzellikler arz ettikleri için kendilerine özel olarak afva erdiler ve büyük hasretlerle Yûnüs Peygamberi beklediler.) Biz de o Mü'minleri; tasdik ve Tevhıîd ehli Mü'minler olarak bir vakte kadar; yani ömürleri sonuna kadar barındırarak yaşattık.

۞ فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ۞

149. Ayet: Allah kendilerini rezil ve perişan etsin; Mekke müşrikleri eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah'a şirk koşup O'nun çocuklarının ve hatta kendilerince çocukların en değersizi olan kız çocuklarını O'na nispet ederek meleklerin O'nun kızları olduğunu iddia edince, bir de yaratılmışın kutsalları olan meleklerden için; melekler Allah'ın kızlarıdır ve bizlere şefaat edecek deyip meleklerin kadın suretinde heykellerini yaparak ve bunda devam edip bunu bir dîn haline getirerek meleklere tapmak rezilliklerinde bulununca Allah Azıîmüşşan ağır bir cevabı başlarına çaldı ve bu cihetle Sevgili Peygamberine emrederek dedi ki, onlara sor, bu söz ve iddialarını açıklamalarını iste. Ey peygamberlerin En Kâmili! Mekke kâfirlerinden sor ve onlara kızıp hakaret ederek ne demek istediklerini haber al; kızlar Rabbin (ve tüm varlıkların Tek Rabbi) Olan Allah'ın çocukları, oğlanlar ise o inkârcıların çocukları öyle mi? Onlara göre oğlanlar değerli, kızlar değersiz çocuk. (Kızlardan utanç duyduklarından dolayı diri-diri toprağa gömerler.) Sonra da değerli olanı kendilerine, değersiz olanı Allah'a layık görürler öyle mi? Onların saçmalıklarından, sapıkça söz ve iddialarından Allah (c.c.) Münezzeh ve pek Yücedir.

۞ أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ۞

150. Ayet: Yoksa bu kâfirler; her konuda Bizim değerli ve şanı yüce memurlarımız olan melekleri onların huzurunda ve bakarlarken dişi varlıklar olarak yarattığımızı mı iddia edip inanıyorlar? Hal bu ki, insan aklının bu güce ulaşıp böyle bir bilgiye ermesine asla gücü olamaz. Hiçbir peygamberimiz Bizden böyle bir bilgi taşımadılar. Hem akıl buna ulaşamayınca diğer duyu organları asla Bizim katımızdaki kararları idrak edemez ve o makama ulaşamaz. Hepsi bundan uzaktır. Sadece göz olup biteni ve yaratılanı görebilir ancak melekler yaratılırken orada gözleri yoktu ki, görebilsinler.

۞ أَلَا إِنَّهُمْ مِنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ۞

151. Ayet: Allah Teâlâ; o rezil müşriklerin olmayacak iddialarına karşı insanlığı uyararak şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, ey Allah'ın Birliğine, eş ve ortaktan, sonradan olmanın gereği olan tüm eksik ve kusurlardan Münezzeh olduğuna Îman

eden Mü'minler! Cehalet ve azgınlık içerisine batmış olan bu sapıklar aşırı sapıklık, azgınlık, yalancılık ve iftiracılıklarından dolayı bu gibi iddiada bulunuyorlar ve konuşuyorlar.

❁ وَلَدَ اللّٰهُ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❁

152. Ayet: Diyorlar ki, Allah (c.c.) çocuk edindi. Allah Teâlâ Ezel, Ebed, Tektir. Eşten ve çocuktan Münezzehtir. Bunlar zalimlik yapıp iftira ediyorlar. Kesinlikle yalan söylüyorlar. Aklen ve naklen hiçbir dayanakları yok. (Hiçbir akıl sahibi bu iddiada bulunmadı ve bulunamaz. Hiçbir tebliğ ve rivayet olmadı ve asla böyle bir şey olamaz.) Tamamen yalan ve iftiraya dayanmaktadır.

❁ أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ❁

153. Ayet: Ey Allah'ın Kimliğini, Yüce Makamını, yarattığı her şeyden Müstağnî olduğunu, hiçbir şeye ihtiyacının olmadığını ve her şeyden Münezzeh Olan Birliğini bilmeyen cahiller! Bilesiniz ki, Allah Teâlâ; tecellîsinin ve görünümünün aynaları ve sahneleri olan varlıkların hiçbirine muhtaç olmayınca elbette sonradan olmanın gereği ve ayrılmaz nitelikleri olan eş ve çocuk edinme gibi bütün eksik niteliklerden Münezzehtir. Sizler; Allah Azıîmüşşan'ın; kızları oğlanlara tercih edip oğlanları değil de kızları mı evlad edindiğine inanıyorsunuz? Elbette oğlanları evlad edinmeğe muhtaç olmayan; kızları çocuk edinmekten de Münezzehtir. Bilesiniz ki, eş ve evlad edinmek bir ihtiyacın, varlığı devam ettirmenin, onlardan yardım görmek istemenin gereğidir. Varlığı Ezelî ve Ebedî Olan Allah'ın hiçbir şeye ihtiyacı yok ve sonradan yarattığı her şeyden Münezzeh ve Yücedir.

❁ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ❁

154. Ayet: Ey haddi aşan, varlıklarını ve adalet düzenini tahrip eden zalimler! Sizlere ne oldu ve nasıl bir şey bulaştı, Allah (c.c.) hakkında nasıl kararlar veriyorsunuz? Aklın ve naklin beğenmeyeceği ve asla kabul etmeyeceği durum ve nitelikleri Allah Teâlâ'ya nasıl yakıştırıyorsunuz?

❁ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ❁

155. Ayet: Hak Teâlâ'nın bu dediklerinizden Münezzeh olduğunu hiç düşünmez misiniz?

❁ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ❁

156. Ayet: Yoksa söz ve iddialarınıza dair bir açık ve net bir belgeniz, nakledilip gelen bir kanıtınız mı var?

❁ فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❁

157. Ayet: Eğer iddianızda doğru iseniz; iddianızı ispatlamak için (Allah tarafından geçmiş peygamberlere) inen ve taşınıp sizlere gelen kitabınızı getirin.

۞ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۞

158. Ayet: Allah hakkında inanç ve iddialarındaki taşkınlıklarından, O'nun Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının kusur ve noksanlıklardan Münezzeh olduğundan son derece cahil ve gafil olduklarından dolayı; Allah Azıîmüşşan ile ateşten yaratılan cinler arasında bağ kurdular, ilgi olduğunu ispat etmeğe çalıştılar. Allah'a sığınırız şu iddiada bulundular: Allah (c.c.) cinlerden bir kadınla evlendi de ondan melekler doğdu. Kesinlikle cinler bilmektedir (ve bu alçakça iftirayı yapan zalimler de bilsinler) ki, Allah için olması ve hatta düşünülmesi dahi mümkin olmayan bu durumu iftira edip uyduran zalimler Cehennemin ebedî olan azabına getirilip hazır edilecekler ve ebedî cezayı çekecekler.

۞ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞

159. Ayet: Bu inatçı cahillerin dedikodu yaparak sapıkça nitelemelerinden ve zalimce iftiralarından Allah Münezzehtir ve Varlığı Mukaddestir (Kusursuzdur).

۞ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

160. Ayet: (Zalim müşrikler Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıldıkları ve akıl gibi bir sermayeye erdikleri halde kendilerini bozup insanlıktan düştükleri için kendilerini yoktan var edip sayısız nimetlerle yaşatan Allah'ı tesbîh etmezler, O'nu layıkıyla nitelemezler. Bu yüzden Cehenneme sokulup ebedî olarak azap görecekler.) Ancak Allah'ın seçkin kulları müstesnadırlar (Cehennemlik zalimlerden hariç tutulacaklar.) Çünkü Allah'ın seçkin kulları olan Mü'minler; Allah'ın Varlığına Îman edip şirk bulaşığından Arı Olan Birliğini, her konuda Tek ve Bağımsız olduğunu, İlâh ve Rab Oluşunun gerekli niteliklerini, Varlığının daima Muhakkak oluşunu hakkıyla anlayıp idrak etmişler ve daima hamd ederek, tesbîh ve tehlîl ile O'na kulluk yapmaktadırlar.

۞ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ۞

161. Ayet: Ey iftiracı azgınlar! Sizlerin Kendisine (c.c.) dillerinizle nispet edip dayandırdığınız ilgi ve alakaların içerik ve hakikatinden Allah Azıîmüşşan'ın Münezzeh olduğu (Peygamberinin s.a.v. gelmesi ve Ayetlerinin inmesiyle) ortaya çıkıp anlaşıldıktan sonra bilesiniz ki, sizler ve Allah'tan başka taptığınız putlarınızın ve canlı-cansız sahte ilâhlarınızın tamamı dahil,

۞ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ۞

162. Ayet: Ey aklın ve insan karakterinin mertebesinden düşüp ayrılan sapıklar! Allah'a karşı O'nun (c.c.) kullarının hiçbirini fitneye düşüremezsiniz, Hak Yoldan çıkarıp kâfir yapamazsınız.

۞ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ۞

163. Ayet: Sadece Cehenneme girecek olanları; yani sizler gibi karakterini bozarak inkâra ve kâfirliğe meyledip Cehennem ehli olmayı hak edenleri fitnenize düşürüp saptırırsınız.

۞ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ۞

164. Ayet: Bazı müşrikler melekleri ilâhlar edinip Allah'a ibadet ediyor gibi onlara tapınca ve onlar Allah'ın kızlarıdır deyince Allah Azıîmüşşan onlara ağır cevaplar vererek ve meleklerin kendilerini tanıtmalarını ve sadece Allah'ın buyruğunu yapan kulları olduklarını söylemelerini anlatarak şu açıklamayı yaptı (Melekler şöyle diyorlar): Bizler müşriklerin hakkımızdaki iftiralarını, Allah'ın İlâh ve Ma'bûd oluşunda O'na ortak olduklarımızı ve tapılmağa hakkımız olduğunu iddia etmelerini nasıl kabul edebiliriz? Asla böyle bir şeye Razı olmayız. Biz meleklerden hiçbir melek yok ki, o meleğin belirlenmiş bir makamı ve Allah'a yönelip kulluk yapmak zorunda olduğu bir görevi olmasın. Bizler kendilerimize aid makamımızda verilen görevi yaparız ve asla Rabbimizin izni olmaksızın makamımız dışına çıkamayız. Daima O'nun vereceği emri bekleriz. Bizde asla gaflet, unutkanlık ve gevşeklik olmaz.

۞ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ۞

165. Ayet: Bizler Rahman Azıîmüşşan'ın Arşı çevresinde saf tutmuş olarak bulunuruz. Tıpkı Müslimanların mescidlerde, askerlerin başkomutan huzurunda saf tuttukları gibi. Dolayısıyla asla ileri geri gitmemize imkân olmaz.

۞ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ۞

166. Ayet: Bilesiniz ki, bizler daima tesbîh ederiz, Tek ve Samed (Ezel, Ebed, eşsiz ve ihtiyaçsız Hak Varlık) Olan Allah Azıîmüşşan'ı tüm noksanlıklardan uzak, Kusursuz ve sonsuz Yüceliklerin Sahibi bilir ve ilan ederiz. Biz melekler; eğrilik, bozukluk ve sapıklık sahiplerini ve onların uydurup ortaya koyduğu iftiraları asla kabul edip razı olamayız.

۞ وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ۞

167. Ayet: Allah Azıîmüşşan; sapık ve eğri insanların bizleri saptırmasından ve yanlışlıklara düşürmelerinden korusun.

Bilesiniz ki, Kureyş Kabilesinin kâfirleri ve onlar gibi sapık olanlar diyorlardı ki, eğer Allah tarafından önceki insanlara inen kitaplardan bizde de bir kitab olsaydı kesinlikle Allah'ın seçkin kullarından olurduk ve asla o kitapta olan huküm ve buyrukların dışına çıkmazdık. O kitabın içinde bulunan öğüt ve derslerden hiçbirini bırakmaz, hepsini alıp icra ederdik.

۞ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ۞

168. Ayet: Hem de ders ve irşad bakımından kitapların En Kapsamlısı, anlatım ve açıklama bakımında En Mükemmeli, anlaşılıp icra olunması bakımından En Kolayı ve En Özetlisi inip gelince derhal O'nu (Yüce Kur'an'ı) ve Kendisine indirilen En Kâmil Peygamberi ve Allah'tan inişini inkâr edip O'na karşı her türlü kâfirliği yaptılar. Bir de Yüce Rasûlle dalga geçtiler.

۞ لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ۞

169. Ayet: Hulasa bu azgın kâfirler yaptıkları zulmün, kâfirliğin ve dalga geçmenin karşılığında pek yakında neler olacağını bilip görecekler. İnkârlarının vebalini ve cezasını tadacaklar. Bilesiniz ki, onlar bozuk tahribatçılardır. Bunun zararı da kendilerine olmaktadır, fakat anlayamıyorlar. Nasıl bir sonuca ve dönüp varılacak yere dönüp vardıklarını yakında görecekler.

۞ فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞

170. Ayet: Bu azgın zalimler elbette azabı tadacaklar ve ne olacağını görecekler.

۞ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ۞

171. Ayet: Çünkü kesinlikle önceden uyarı ve müjdelerimiz gelmiş, tarafımızdan gönderilen peygamber kullarımıza yardım edip üstün getireceğimize dair kesin sözümüz ve kararımız gerçekleşmişti.

۞ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ۞

172. Ayet: Allah Teâlâ'nın o kelimesi ve kararı Mücadele Sûresindeki şu (21.) Ayet (meâlen): Allah kesinlikle yazdı ve karara bağladı: Ben ve peygamberlerim kesinlikle üstün geleceğiz.

Yine bilesiniz ki, şu gelen Ayet de bunu anlatmaktadır: Kesinlikle bütün peygamberler (a.s.) düşmanlarına karşı tarafımızdan yardım olunacaklar ve üstün getirileceklerdir. Allah'ın peygamberleri (a.s.) kendilerine üstünlük taslayıp zulmeden ve kâfirliklerinde inad ederek dalga geçen düşmanlarını Allah Azîmüşşan'ın yardımıyla ezerler ve kahrederler.

۞ وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ۞

173. Ayet: Bizim bu değerli dostlarımız şu düşmanlara nasıl üstün gelip yenmezler? Onlar Bizim askerlerimiz olmakla elbet üstün gelecekler. Çünkü Bizim ordumuz; düşman ordularını daima yenerler ve onlara egemen olurlar.

۞ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ۞

174. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bizim dostlarımıza verdiğimiz sözleri nasıl yerine getirdiğimizi duyduktan ve duyduğun sözlerimizin içeriğini anladıktan sonra Kureyş'in kâfirlerinden, onlarla tartışıp atışmaktan bir vakte kadar uzaklaş. O vakit tarafımızdan tehdidle haber verilen azabımız onlara iner.

۞ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ۞

175. Ayet: Onlara Dünyada Bedir Savaşının olduğu günde başlarına inecek olan azabı gör, onlar da Dünyada görecekleri azabın binlerce katının Ahirette kendilerini sardığını görecekler.

۞ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ۞

176. Ayet: (Allah Azıîmüşşan'ın onlara tehdidle haber verdiği Dünyalık azap Bedir'de onlara geldi ve kahroldular. Buna rağmen akıllanmadılar.) Bedir Gününde azabın geldiğini görmelerine rağmen bu inkârcılar; Ahirette olacak azabı duyduklarında onu inkâr ederek ve bu dediğin ne zaman olacak diye acele gelmesini mi istiyorlar? Kıyamet Gününde olmak üzere ertelenen ve Dünyada gördüklerinin kat-kat fazlası olan o korkunç azabı muhakkak görecekler.

Ayette geçen سوف edatı uzun zaman sonra olacağı değil, yakında olacağı anlatır. Ahirette olacağı tehdidle haber verilen azabın kesinliğini ve o azap görüldüğünde ömürlerin gayet kısa görüleceğini, dolayısıyla derhal karşılaşmış olacak olmalarını anlatmak için bu edat getirilmiştir.

Hulasa bu zalimler; Dünyada başlarına gelen azaptan ibret alıp anlamadılar mı ki, Allah'tan utanmadan Ahiretteki azabı inkâr ediyorlar ve haydi getir diye acele ediyorlar ve o azabın ansızın gelmesinden korkmuyorlar mı?

۞ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ۞

177. Ayet: Allah'ın tehdidle haber verdiği o korkunç azap o zalimlerin yurtlarının çevresine inip geldiğinde ve onları ansızın kuşattığında; azapla uyarılan ve o uyarıya aldırış etmeyip inkârlarında ısrar ederek azabın acele gelmesini isteyenlerin sabahı ne kötü sabahtır ah bir bilselerdi. O ahmak cahiller azabı gördüklerinde asla acele gelsin diyemeyecekler. (Aksine dehşetlere düşecekler ve şaşırıp kalacaklar.)

۞ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ۞

178. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O zalimler azgınlık ve gafletlerinde boğulup başkaldırmalarına devam ettikten sonra derhal onlardan ve onlarla konuşmaktan uzaklaş ve bir vakte kadar; azabın onlara geldiği ana kadar bekle.

۞ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ۞

179. Ayet: Azabın onların civarına gelip inmesinden sonra onları gör. Kıyamet gününde inkârlarına göre düzenlenip başlarına gelenin ne olduğunu onlar da görecekler.

۞ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞

180. Ayet: Allah Teâlâ bu ifadeyi uyarısını pekiştirmek ve tehdîdini kuvvetlendirmek için yaptı. Sevgili Peygamberini de tesellî etti.

Bütün açıklamaları sonrasında da Kendisini (c.c.) Sevgili Peygamberine Muzaf ederek (Tamamlayan yaparak; yani bağlayıp ilgili göstererek ve Rabbin diyerek) Varlığını tesbîh etti. (Cahillerin, sapıkların ve müşriklerin yanlış ve kusurlu nitelemelerinden uzak kıldı, onların bildiklerinden ve anlattıklarından uzak ve Yüce olduğunu açıkladı.) ve dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbin Sübhandır, O'nun Varlığı bütün benzetmelerden, onların nispet ettikleri sonradan olma alametlerinden ve her türlü noksanlıklardan Münezzeh ve Yücedir. Sonsuz ızzet,

kudret, büyüklük ve egemenliğin Sahibine nasıl oluyor da sonradan olma alametlerini nispet edip yaratılmışa benzetiyorlar? O'nun Varlığı yaratılmışın kavrayıp idrak etmesinden, Sıfatları ve İsimleri sayılıp kaydedilmekten uzaktır. Özellikle de bu azgın zalimlerin; O'nun çocuğu var, evlendi, çocuk sahibi oldu gibi nitelemelerinden ve yalan açıklamalar yapmalarından Münezzeh ve çok uzaktır.

۞ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۞

181. Ayet: Allah'ın selâmı ve bereketleri; kullarına Tevhıîdini, Varlığının akıllarca idrak olunmaktan Münezzeh ve Mukaddes olduğunu ve sonsuz Yüceliğini açıklamak için tarafından gönderilen tüm peygamberlerin üzerine olsun.

۞ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

182. Ayet: Hamd ve övgüde bulunabilecek herkesin ve her şeyin dilleriyle, halleriyle, tavır ve tarzlarıyla yaptıkları hamd, şükür ve övgüler; eş ve çocuk edinmekten Münezzeh, Samed ve âlemlerin ve tüm varlıkların Tek Rabbi Olan Allah'adır. Yani Allah'ın iş ve icraatlarıyla; Güzel isimleri ve Yüce Sıfatlarına göre yoktan var olup açığa çıkan, yine Yüce Sıfatlarına ve Güzel İsimlerine göre Kendisi (c.c.) tarafından sonsuz kudretini ve her şeyi kuşatıp idare ettiğini göstermek için yetiştirilip yaşatılan tüm varlıkların yaptığı hamd, şükür ve övgüler Allah'adır ve sırf O'nun için yapılmaktadır.
Allah'a teslim olma ve O'nun rızasına erme makamına Eren Murtaza Ekber (Hz. Alî) den (k.v.) rivayet edilmektedir: Kim Kıyamet Gününde en mükemmel ölçüdeki mükâfaatı almak isterse onun oturduğu mecliste son sözü;
سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسام علي المرسلين والحمد لله رب العالمين olsun.

SAAFFÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Teâlâ'nın Celâl ve Azametine, büyüklüğünün Sonsuzluğuna eren, yaratıp açığa koyduğu hiçbir varlığa muhtaç olmadığını idrak eden, gizli-aşikâr her şeye Egemen olduğunu, varlıkların tamamının O'nun İsimlerinin ve Sıfatlarının farklılıklarına göre tecellîlerinden yansıyıp geldiğini, bütün İsimlerinin ve Sıfatlarının Yüce Varlığında bulunduğunu bilen maneviyat yolcusu! Allah'ın iş ve icraatlarının varlıkların heykeller ve kalıpları üzerinde meydana gelişini düşünmen gerekir. Yine kainatın sayfalarında ve varlıkların sahnelerinde Allah Teâlâ'nın kusursuz hallerini ve niteliklerini tam bir şuurla izlemelisin. Bu varlıklar gerçekte Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının eserlerinin açığa çıkıp görünmesi için (farklı) aynalar gibidirler. Yücelerin ve yüceliklerin, alçakların ve alçaklıkların yaratılışı hakkında düşünmelisin. Her şeyi Gerçek Birliğe bağlılığının nasıl olduğu hususunda ve Allah'ın Varlığının ve Birliğinin bütün varlıklara nasıl sirayet edip onlara kendilerinden daha yakın oluşunun nasıllığını araştırmalısın. Bilesiniz ki, bu; (su gibi) bir şeyin (süt gibi) bir şeye girmesi gibi olmaz. Bir varlığı; başka bir varlıkla birleşmesine de benzemez. (Allah' Teâlâ'nın Varlığında) ayrılma, birleşme, sonradan olup meydana gelme ve bir yerden bir yere intikal etme (geçiş ve göçüş) olmaz. İlâhî Varlığın bütün varlık zerrelerinin, yokluk aynalarının üzerine aralıksız ve devamlı olarak, terslik, bitme ve tükenme olmaksızın yeniden yeniye açılıp

kuşatması da böyledir. (Hiçbir şeye benzemez.) Kim okunup anlatılan tarzda Allah Azıîmüşşan'ın afak ve enfüste (canlarda ve taşralarda) zuhurunu, tecellî edip Kendisini göstermesini düşünüp izlerse O'nun sonsuz üstünlüğünü idrak etmiş, O'nun sayısız çokluktaki tüm varlıkları kuşatan Birliği kendisine açılıp anlaşılmış olur. Allah'ın Varlığında bir başkası daha olabilir mi gibi bir kuruntuya düşmez, O'nun eş ve ortaktan Münezzeh ve Tek Varlık olduğunu hakkıyla idrak eder. O zaman o kimsenin şühûd gözünden (Hak Teâlâ'yı görmeğe eren can gözünden) Allah'tan ve O'nun icraatlarından başkası ortadan kalkarak kaybolur. Varlık meydanında Allah'tan başkası görülmez, gözünde bir başka varlık kalmaz. İşte o zaman Tevhıîd Makamına yerleşmiş (hakîkî Mü'min olmuş) olur. Bu sebeple Allah'ı tesbîha, tenzîh ve tekbîr etmeğe başlar, O'na teslîm olup hamd ederek Şanının yüceliğini anar ve anlatır. Hal ve kabiliyyet diliyle Tevhıîd mertebesini anlatarak şu mukaddes cümleleri söyler:

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

SAD SÛRESİ

Mekke'de inmiştir. Huruf-ı Mukatta'adan (kelime olmaktan koparılmış, bazen bir, bazen iki ve bazen birkaç tane farklı ve ayrı olarak gelen harflerden) Sad harfiyle başladığı için Sad Sûresi denmiştir.

SAD SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Birliğine ulaşan, iş ve icraatlarının şimşeklerinin (varlık sebebi olan Nûrunun görüntülerinin) üzerine doğduğu her şeyi (yarattığı tüm varlıkları) bilip kuşattığını idrak eden kimseye sonradan olma varlık ve benliklerin kirlerinden, varlıklar arasındaki bağ ve alakaların bulaşıklığından münezzeh ve arı olan şu hakikatler gizli kalmaz: Şöyle ki, Allah Azıîmüşşan; Kendi Varlığıyla Kendisine gözükmeyi ve Kendisinin Ezel-Ebed Sahip olduğu İsim ve Sıfatlarını bütün ayrıntılarıyla görüp izlemeyi istediğinde huzuru (her şeye yakın oluşu durumu); şühûda (görünür ve bilinir hale), ilmi (bilinip tanınması da) ayna (görünür can gözlerinin göreceği duruma) dönüşür. Katında çokluğun yok olduğu, işaret, alamet, izafetin kalmadığı (Kendisinden c.c. başka hiçbir şeyin olmadığı) Ehadiyyet Mertebesinden iner (Kendisi Ezel ve Ebed olarak O Âlemin Ayrılmaz Sahibi olduğu halde O Mertebenin altındaki mertebesinde de görünür) ve yokluk âlemine yönelir. Yokluk âlemine kabiliyetler ve karakterler elbisesi giydirir. Böylece hakikat Güneşi Olan Allah Azıîmüşşan'ın Nûrlarının parıltılarından ve Yüce Hakkın (c.c.) iş ve icraatlarından yokluk aynasında yansımasıyla sayısız varlıklar tekrarlanma olmaksızın ve biri diğerine benzemeksizin sonsuz olarak meydana gelir. Dolayısıyla Gerçek Güneş Olan Allah Teâlâ'nın Varlığından yansıyan ve fânî gölgelerden ibaret olan sayısız eserler meydana gelerek duyu organlarıyla duyulup görülen bu Dünya âlemi (bütün evren) ve muazzam düzen meydana gelmiş ve gözler önüne serilmiştir. Bütün varlıkları Tek Kendisi kuşatıp idare etmektedir. Hiçbir konuda ortağı ve desteği yok. Her şey sırf O'nunla, O'nun için ve O'nda (c.c.) var olup meydana gelir. Her şey O'na dönecek, tıpkı dalgaların denize, ısın ve ışınların Güneşe döndüğü gibi.

(Allah Teâlâ; nûrların Nûru, canların Canı, güç, kudret, kuvvet ve her şeyin Kaynağı ve Dayanağıdır. Kötüler ve kötülükleri de O yaratır ama hiçbiri O'na dayandırılmaz. Çünkü yaratıklar güzel olarak yaratılan karakterlerini bozdukları için kötü olurlar. Kötülerin ısrarla istemelerinden dolayı zulüm ve kötülükleri yaratır ama suçlar sahiplerinindir ve asla Allah kötülüğe ve kâfirliğe razı olmaz.)

Kim Allah Azıîmüşşan'ın; kendisine (Îman ve idrak nasib edip) nasıl zuhur ettiğini, Varlığını, sonsuz Yüce Niteliklerini ve icraatlarını açığa koyup öğrettikten sonra (inkâra yönelerek) O'na kulluk yapmak dairesinden çıkarsa muhakkak Dünyada yaptıkları boşa giden ve sonsuz zarara girenlere karışmış olur. Hal bu ki, o kimseler Dünyada çok güzel işler yaptıklarını ve Ahirette büyük mükâfaatlara ererek ebedî mutluluklara sahip olacaklarını zannediyorlardı. Onlar Rablerinin Ayetlerini kabul etmediler, O'na kavuşacaklarını ve hesap vereceklerini inkâr ettiler. (Allah'a inanıyoruz dediler ama O'nun Peygamberine (s.a.v.) ve Ayetlerine uymayarak Ahireti inkâr edenler gibi konuşup yaşadılar.) Bu sebeple yaptıkları (iyi) işler (hayır ve sadakalar da) boşa gitti. (Allah Teâlâ; onların sonlarının cehennem olacağı kesinleşmekle şöyle dedi:) Kıyamet Gününde onlar için terazi kurmayacağız. Kâfir olmaları, Ayetlerimizle ve peygamberlerimizle dalga geçmeleri sebebiyle cezaları Cehennemdir. Bu korkunç zararın sebebi sırf cahillik yapmaları ve sapıklığı tercih etmeleridir. Onları; peygamberlerin dillerinden yapılan uyarıları duymayıp Allah'ın hukümlerini terk ederek O'nun (c.c.) koyduğu sınırlardan çıkmağa götüren; kendi

hesaplarınca aldanışlara kapılarak Allah'a ve O'nun elçilerine diklenmelerinden başka bir şey değildir. Bu aldanışları nefs-i emmarelerinin (şeytanlaşan ve sürekli kötülükleri emredip yaptıran kendi varlıklarının) etkinliği ve etki edip kandırmasıyla olmuştur. İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; katından inen, önce inen kitaplardaki de dâhil bütün faydaları kapsayan Yüce Kitabına yemin ederek şu açıklamayı yaptı: O zalimlerin kâfirlik yapıp Allah'ın Varlığını ve Birliğini inkâr etmeleri; O'nun gönderdiği peygamberleri ve indirdiği kitapları tasdik etmemeleri; sırf kendi kendilerine diklenerek Allah'ın kullarına üstünlük taslayıp baş kaldırmaları, taşkınlık ve zalimlik yapmaları sonucudur. Bu; Allah Azıîmüşşan'ın onlara ceza olarak alçaltıcı ve rezil edici Niteliklerinin gereği olarak onları çetin imtihanlara ve büyük sıkıntılara tabi tutmasıyla ve üstün kudretini açığa koymasıyla olmuştur. Çünkü yüce hıkmetinin (kusursuz ve sağlam ilim ve icraatını) gereği olarak (Kitabını indirip Dînini tesis ederek) yükümlülükler koymuş, bu yükümlülükler (kulların üzerlerine yüklenen kulluk görevleri) mükâfaatlandırılmayı, ağır cezalar görmeyi, iyiliklere ermeyi, alçaltılıp rezil edilmeyi, nimetlere kavuşmayı ve intikamlara uğramayı gerekli kılar. (Allah Teâlâ Kendisine Îman edip buyruklarını yerine getirenlere dostluğunu göstererek sonsuz iyilik ve ikramlarda bulunur, Kendisini inkâr edip kulluk dairesinden çıkanlardan da intikamını alır ve korkunç cezalar verir.)

İşte tüm bu esaslar ve yüce gaye sebebiyle; bütün yaratılmışa Peygamber olarak seçip gönderdiği, en kapsamlı da'vetle görevlendirdiği, En Mükemmel Dîn ve En Doğru hayat Tarzı Olan İslâm'ı kurup icra ettirmesi için O'nu (s.a.v.) Tevhıîdin Yoluna yürümekte en güzel ahlakla ve üstün huylarla eğitip yetiştirdiği Sevgili Peygamberine seslenerek tüm Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını içinde bulunduran İsmiyle başlayıp şöyle dedi:

❁ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının tamamının gereği olarak Sevgili Peygamberine tecellî Eden, O'nu (s.a.v.) bütün yaratılmışa Peygamber olarak Gönderen ve O'nun Peygamberliğiyle kitap indirme ve Dîn tesis etme görevini Sonlandıran Allah Adıyla... Allah Teâlâ; O Yüce Peygamberi (s.a.v.) tüm âlemlere rahmet olarak gönderip O'nu; kullarına Kur'an ve Sünnetle irşad için görevlendirmekle sonsuz rahmet ve iyilikler Bağışlayan Rahman'dır. Allah Azıîmüşşan; O'nu En Büyük Ahlakla yoktan var edip açığa koymakla özel rahmet Sahibi Olan Rahıîmdir.

❁ ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ❁

1. Ayet: Ey karakter ve kabiliyeti; Allah'ın Varlığına ve Birliğine aykırı olan tüm kötü niteliklerden ve her şeyden arınmış olan tertemiz Varlık, ey Allah'ın vahyi ve ilhamıyla Peygamber olduğu iddiasında pek Haklı ve çok doğru, peygamberlik görevinin ağır yüklerini, aldığı emanetleri halka ulaştırmaktaki yükümlülüklerini ve halkı Hakka (c.c.) davet etmekteki zorlukları taşımakta çok Sabırlı Olan! Zikir Sahibi olan, her türlü ders, açıklama, delil, kanıt, kulluğun ihtiyacını tam olarak karşılama bakımından tüm hukûm ve buyrukları içeren, İslâm Dînini, İlâhî hukümlerin

tamamını hakkıyla açıklaman, Îmanın esaslarını bütün gerçekleriyle açığa koyman, bütün hakikatleri görüp anlamağa ulaştıran ihsan (Allah'ı c.c. görüyor gibi yaşama) mertebelerini tam bir uyarı ile anlatman için tarafımızdan Sana indirilen Kur'an'a yemin ederim ki, Seni, Kitabını ve Dînini inkâr eden kâfirler hiçbir şey bilmiyorlar, karşında hiçbir belgeye sahip değiller, Seni ve tarafımızdan gelen hakikatleri inkâr etmelerine fırsat verecek hiçbir kusur, eksik ve açık bulamazlar. Seni ayıplamaları ve lekelemeleri için takılıp takip edecekleri bir kusurun ve bir yanlışın kesinlikle yok. Onların inkâr edip kâfirlik yapmalarına elbette Senin tarafından bir bahaneleri olamaz.

۞ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۞

2. Ayet: Aksine hiçbir dayanakları olmadığı halde Seni ve Kitabını inkâr eden o kâfirler; kendi kendilerine bir üstünlük tutkusu, bir büyüklenme, içerisindeler. Bu sebeple Bana ve Sana bir muhalefet ve karşı çıkma içerisinde bulunuyorlar. Böylece Bana Îman edip Seni tasdik etmekten çokça uzak bulunuyorlar.

۞ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ۞

3. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların ne durumda olduklarını Benden duyduktan sonra asla onlara ve anların büyüklük taslayıp havalara girerek Sana karşı çıkmalarına aldırış etme. Bu kâfirlerden önce tıpkı bunlar gibi büyüklük taslayarak Bize karşı çıkan nice kavimleri tutup helâk ettiğimizi hatırla. Onları zalimlikleri sebebiyle helâk edip Yeryüzünden silmek için ansızın yakaladığımızda Bize feryad ve figan ile yalvarıp yakararak merhametimizi umarak afvımızı dileyip kurtuluşları için yardım istediler. Artık o vakit helâk edilmeleri vakti olup geri bırakılma ve kurtarılmaları vakti değildi. Zira dua etmek ve kulluk yapmak ve kullukla imtihan olmak vakti geçmişti. Bu sebeple onların dualarını kabul etmedik, isteklerine cevap vermedik. Aksine onları helâk edip köklerini kazıdık. Şüphesiz bunda göz ve anlayış sahipleri için ibretler ve alınacak dersler var.

۞ وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۞

4. Ayet: Son derece uğursuz kâfirler ve ayrılıkçılar olduklarından dolayı onlar; yani Mekke kâfirleri kendilerinden Uyarıcı olarak tarafımızdan bir Peygamberin gönderilmesini şaşkınlıkla karşıladılar ve Muhammed'i (s.a.v.) kabullenemediler. Aşırı şaşkınlıklarından ve koyu inkârcı olduklarından dolayı şöyle dediler: Bu Muhammed büyük bir sihirbaz, getirip ortaya koyduğu her şey ise sihirdir. Üstelik çok yalancıdır. (Allah'ın laneti; yalana ve yalancılığa savaş açıp doğruluğu ve gerçeği ortaya koyan En Doğru ve En kusursuz İnsana (s.a.v.) yalancı diyenlere olsun. Allah Azıîmüşşan o zalimlere lanet etti ve etmektedir.)

۞ أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۞

5. Ayet: Omer Bin Hattab (r.a.) Müsliman olunca bu; Mekke kâfirlerine çok ağır geldi. Mü'minler ise çok sevindiler. Kureyş kâfirlerinin ileri gelenleri (Peygamberimizin Amcası) Ebu Talibin yanına kalabalık halinde gelip doluştular ve dediler ki, Sen bizim büyüğümüz ve efendimizsin. Sana geldik. Bunların

(Muhammed ve arkadaşlarının) yaptıklarını bilmektesin. Kardeşinin Oğlu ile bizim aramızda hakemlik yapıp karar vermen için Sana geldik. Ebu Talib elçi gönderip O'nu (s.a.v.); yanlarına getirdi. Dedi ki, ey Kardeşimin Oğlu! Şu Senin Kavmin Senden bir şey istiyorlar. Onlardan büsbütün vazgeçme. Peygamberimiz (s.a.v.) onlara dedi ki, ne istiyorsunuz? Dediler ki, bizim tanrılarımızı bırak, onlarla ilgili konuşma, bizler de Seni; İlâhınla baş başa bırakalım ve birbirimize dokunmayalım. Bu durum üzerinde Amcayın yanında Seninle andlaşma yapalım. Peygamberimiz (s.a.v.) onlara dedi ki, Bana tek bir kelimede itaat edip dediğimi yapın. O zaman tüm Araplara hâkim ve sultan olursunuz. Arap olmayanlar dahi o kelime ile sizlere itaat eder. Ebucehl dedi ki, on kelimeyi ve on mislini kabul edip o konuda Sana itaat edelim. Peygamberimiz (s.a.v.) dedi ki, Lâ ilâhe illellaahül- Vâhıd. (Bir Olan Allah'tan başka hiçbir ilâh yok.) Bu Da'vetten dolayı ürküp şaşırdılar, bunu kabul edilemez bulup inkâr ederek ve şöyle diyerek ayağa kalktılar: Şimdi Bu Muhammed; sayısız ilâhları Bir ve Tek İlâh mı yaptı? Sayısız yaratılmışa Tek İlâh olması mümkin olur mu? Bizlerden Bunu isteyen Adamın bu iddiası elbette şaşılacak bir şey. Duyulmadık ve görülmedik bu şeyi kesinlikle Kendisi ortaya koymaktadır.

۞ وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ۞

6. Ayet: Sevgili Rasûlün isteğine şaşırıp anlaşmazlık sergilemelerinden sonra kâfirlerin ileri gelenleri fırlayıp gittiler ve giderlerken şöyle diyorlardı: Yolunuza gidin ve ilâhlarınıza kulluk yapmakta sabredin ve kararlılık gösterin. Ya da O'nunla sulh yapın. (Dîninize sabırla sahip olmazsanız O'na teslim olup dediğini yaparsınız.) Bilesiniz ki, bu içimizde meydana gelip ortaya atılan şey; zamanın uğursuzluğu ve felâketi olarak bizden istenen bir şeydir. (Başımıza bu bela da geldi.) Bize düşen sabretmek ve yolumuza kararlılıkla yürümektir. Sabredelim ki, karanlıklar aydınlansın ve belalar ortadan kalksın.

۞ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ ۞

7. Ayet: Bu iddiayı yapan Adamdan duyduğumuz Tevhıîdi (İlâhın bir olduğunu) Son Dîn olan Hıristiyanlıktan da duymamıştık. Çünkü Hıristiyanlar üç şahıstan söz ederler. (İlâhın üç olduğunu konuşurlar.) Onlardan ilâhın bir olduğuna dair bir rivayet gelmedi. Geçmiş dîn sahiplerinden de böyle bir bilgi gelmedi. İlâhın bir oluşu iddiası ancak ve ancak bir uydurmadır. (Muhammed) yalan söylüyor ve Kedisinden uyduruyor, sonra da Allah'a iftira ederek vahye dayandırıyor. Tabii ki, bununla da insanların zayıf akıllılarını kandırmak istiyor.

۞ أَأُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ ۞

8. Ayet: Allah'ın Zikri olan vahiy ve Kur'an aramızdan; Ebu Talibin Yetimine mi indirildi? Hem de bizim gibi biri olduğu halde... Hatta bizden daha zayıf ve daha aşağıdır. Bizler yaşça O'ndan büyüğüz, mal ve evlat bakımından ondan fazlayız, makam ve servet bakımından ondan yükseğiz. O kâfirler Allah'ın vahyine ve kitab indirmesine inandıklarından değil, aksine kâfirlikte ısrar edip kendilerince böyle bir şey olmaz ve var sayalım ki, vahiy geldi, kitap indi, O'na değil bize inmeli diyerek zulüm ve kâfirliklerinde ısrar ettiler. (Allah Azîmüşşan Kur'an karşısında rezil ve

perişan olduklarını anlatarak onların inkârda kararlı olamadıklarını açığa koydu.) Onlar iddialarının aksine Zikr-i Mübînimden (her şeyi muazzam bir tarzda açık olarak anlatan ve sonsuz ders kaynağı olan Kur'an-ı Hakîm'den) dolayı büyük bir şüphe içerisindedirler. (Onlar Îman etmemek için türlü bahaneler ortaya sürüyorlar.) Onların arzu ve isteklerinin aksine; onlar henüz azabımı tatmadılar. Onlar henüz azabımı tatmadıkları için bu dedikoduları yapıp vahiy ve Kitabım hakkında şüphe etmeğe devam ediyorlar. (Onları şüphe ve inkârlarından ancak azabımın gelmesi kurtaracak.) Eğer azabımı tatsalar bu dedikoduları yapmazlar (ve derhal Îman ederlerdi, ancak o zaman Îmanları hiçbir fayda vermeyecek, helâk olup gidecekler).

۞ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۞

9. Ayet: Bu kâfirler nereden bu kararlara varıyorlar ve diyorlar ki, eğer vahiy gelse ve kitab inse bizim efendilerimize ve zengin olan ağalarımıza iner. Acaba onlar gaybı mı biliyorlar? Yoksa ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Rabbiyin rahmet hazineleri, nimet ve ikramlarının anahtarları onların elinde mi ki, Allah'ın yapacağı işleri konusunda seçim onların olsun? Yetki onların olmak suretiyle dilediği kimseye versinler ve dilediğini mahrum bıraksınlar öyle mi? Bu zalimler; her şeyi Bilen ve her işine gücü yeten, sonsuz üstünlüğün Sahibi Olan Allah hakkında nasıl konuşup kararlar veriyorlar? (Her şeyi yoktan Vareden,) yarattığı her şeyi idare ve yönetiminde Bağımsız ve Tek Olan Allah Azıîmüşşan Vehhâb'dır; kimseye danışmadan ve kimsenin desteğine ihtiyacı olmadan dilediğine; dilediği her şeyi, dilediği kadar verir.

۞ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ۞

10. Ayet: Yoksa Semâvâtın, Arzın ve bunların aralarında olan varlıkların idare ve yönetimi onların mıdır? Yani Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin, Yeryüzünün ve bunlar arasında her türlü maddeden karışıp kaynaşarak meydana gelen varlıkların idaresi ve yönetimi bunlar tarafından mı olmaktadır? Eğer bunların kendilerine aid olduğu iddia ediyorlarsa derhal sebepler ve yollar âlemi olan Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlere tırmansınlar. O Yüce Âlemler; Allah'tan gelen vahyin, ilhamın ve inen kitapların yolları ve o makama yükselme basamakları ve araçlarıdır. (Yer ve Gökler ellerinde ise ve her şeye güçleri yetiyorsa) istedikleri kimseye vahyi getirsinler ve dilediği kimseyi peygamber seçsinler. Hulasa Allah'ın iş, icraat ve yönetiminde bu bozuk, rezil ve perişan kâfirlerin nereden tercih ve seçim hakkı olacak da bunlar bir şeyler geveleyip duruyor? Çünkü değil bu aciz ve aşağılık kâfirler; Allah'ın çok güçlü ve pek değerli kullarından hiçbir kimsenin Allah'ın işine karışması, soru sorması ve bir şey yapmak istemesi imkânı olamaz.

۞ جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ۞

11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hem bu ahmaklar; orada; yani kendilerini Sana düşmanlık yapmak için koydukları mevkide ve varlıklarını karşına dikip ortaya koydukları makamda gayet az bir birlik ve önemsiz bir ordudurlar. Her ne kadar kendilerini en yüksek ve en güçlü mertebede zannetseler de (kudret ve

kuvvet bakımından) en uzak, (hedefe ulaşmak bakımından) en imkânsız yere yerleşmiş bulunuyorlar. Bu ahmaklar; tarih boyunca Allah'ın (c.c.) orduları karşısında bozguna uğrayıp yenilen birliklerin en çabuk yenilip en perişan olanı olacaklar. Çünkü bunlar; geçmişte Allah'ın peygamberlerine karşı ittifak edip birlikler halinde gelen ordulara nispeten çok az ve gayet zayıftırlar. Geçmişteki kâfirler son derece kalabalık ve gayet çetin olmalarına rağmen mağlup olup bozuldular ve helâk edilip kökleri kazındı. Bunlar nasıl olur da üstün gelmeyi umut ederler?

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ۞

12. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu kâfirlerden önce Nûh (a.s.) Kavminin; Peygamberlerini yalanlayıp tarafımdan gönderilenleri inkâr ettikleri vakti yâd eyle. Çetin kuvvet ve kudret sahibi bir toplum olarak Kardeşin Nûh'u (a.s.) inkâr ettiler. Biz de Peygamberimizi ve O'na inananları kurtarıp kâfirlerin tamamını Tufanla boğup helâk ettik. Aad Kavmi de; aşırı azgınlıkları ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle Peygamberlerini; Kardeşin Hûd'u (a.s.) yalanladılar ve inkâr ettiler. Biz de onları kısır (bitkileri aşılamayan, geliştirmeyen aksine dokunduğu her şeyi kurutan ve öldüren) rüzgârla onları helâk edip yok eyledik. Firavun ve Kavmi güçlü kazıklara ve sabit sütunlara; yani kararlı ve istikrarlı devlete sahib olmakla taşkınlık yaptılar. O kadar ileri gittiler ki, Firavun kendisinin ilâh olduğunu iddia etti. Hulasa Kardeşin Mûsâ'yı yalanlayıp inkâr ettiler. Biz de Onu ve ordusunu (zulüm ve kâfirlikte beraber oldukları için) hep birlikte denizde boğduk.

۞ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ۞

13. Ayet: Son derece güçlü olan Semûd Kavmi de Kardeşin Salih Peygamberi (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler. Onları da korkunç çığlık ve ardından esen çetin bir fırtına ile helâk ettik. Allah'a ve O'nun buyruklarına karşı son derece inkârcı ve azgın olan Lût Kavmi de Kardeşin Lût'u (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler. Yurtlarını başlarına ters çevirdik, sonra da üzerlerine taş yağdırdık. Hulasa korkunç bir tarzda helâk edip köklerini kazıdık. Eyke (bol ağaçlı memleket) Sahipleri de Kardeşin Şuayb'ı (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler. Aynen onların da köklerini kazıdık. Hulasa anlatılan bu azgınlar ve Doğru Yoldan Sapan bu sapkınlar (karşında bulunan ve kendileriyle hiçbir konuda boy ölçüşemeyecekleri) birliklerdir. O korkunç güç ve iktidar sahibi olan toplumlar ve azgın birlikler; peygamberleri yalanlayıp inkâr etmişler, bununla yetinmeyip peygamberlerini ve onlara (a.s.) inananları; iğrenç planlarla yok etmek için ittifak edip birleşerek onlarla savaşa kalkışmışlardı. Son derece kalabalık ve güçlü iktidarlara sahip olmalarına rağmen İman edenlere yaptığımız yardımlar sebebiyle onlar tarafından yenilgiye uğratılıp dağıldılar, alçak reziller olarak dönüp gittiler. Günbegün eriyerek Yeryüzünden silinip gittiler. (Bu kâfirlerin sonları da elbette öyle olacak. Tarafımızdan kahra uğrayıp rezil ve perişan edilmeleri yakındır.)

۞ إِنْ كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ۞

14. Ayet: Çünkü geçmiş ümmetlerden kimler; peygamberlerini yalanlayıp inkâr ettiyseler kesinlikle korkunç ceza ve azabım Dünyada ve Ahirette onlar için kesin olarak gerçekleşti ve gerçekleşecek. Hiç şüphesiz hangi ümmet peygamberini yalanladı ve da'vetini kabul etmeyip inkârda ısrar etti ise Biz onları muhakkak türlü cezalarla cezalandırdık.

۞ وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۞

15. Ayet: Senin peygamberliğini ve Kitabını yalanlayan, Dînini inkâr eden bu inatçılar (bu zalimlikleriyle) başka değil sadece bir çığlığı (helâk olacaklarını haber veren korkunç gürültüyü veya) İsrafîl'in Kıyameti Koparan korkunç haykırışını bekliyorlar. İsrafîl (a.s.) iznimizle Sura üfürdüğünde bu sapıklar o korkunç sesi duyduklarında; o ses onlara; bir nefes alacak kadar bir bekleme ve duraklama fırsatı vermez, derhal onların işlerini bitirir ve helâk olurlar.

Bu ifade Allah Azîmüşşan'ın huküm ve kararının süratle yerine geldiğini işaret edip üstü kapalı bir tarzda güzelce anlatmaktadır. Zira o vakit hiçbir şeyi öne alınma veya geri bırakılma seçimine dahi imkân olmaz. Öyle ki, helâk ansızın iner.

۞ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۞

16. Ayet: Mekke kâfirleri kıyamet Gününün korkunç niteliklerini, O Gün insanların guruplara ayrıldıklarını, bazılarının ashab-ı yemîn (sağ ele, sağduyuya, Îmana, İslâm'a ve Allah ve Rasûlüne hoş hizmetlere sahip olanlar), bazılarınınsa ashab-ı şimal (sol ele, soldurmağa, yakmağa, yıkmağa, zulüm ve uğursuzluklara sahip olanlar) olduklarını, herkesin iyi veya kötü tüm yaptıklarının bütün ayrıntılarıyla yazılı olduğu defterlerini alacaklarını, yapılanlara uygun karşılık bulacaklarını duyduktan sonra Sevgili Peygamberle (s.a.v.) ve Mü'minlerle dalga geçerek şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Yaptığımız kötülüklere karşılık bizlere vereceğin payımızı hesap Günü öncesinde acele olarak ver. Hesap görmeğe gerek olmaksızın yaptıklarımıza dayalı olarak verilecek cezalarımıza razıyız.

Bunları söyledikten sonra gülüşüp Sevgili Peygamberle (s.a.v.) dalga geçtiler, Ahiretten bahsettiği için çarpılıp delirmiş diye eğlendiler.

۞ اصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۞

17. Ayet: Allah Azîmüşşan Sevgili Rasûlüne (s.a.v.); o azgınların ortaya koydukları yakışıksız söz ve davranışlarının sıkıntı ve kışkırtıcılığına sabretmesini emretti ve şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! O inatçı cahillerin Sana karşı diklenerek hakkındaki konuşmalarına sabret, saçmalıklarına dönüp bakma ve aslı olmayan iğrenç dedikodularından dolayı üzülme. Sana gereken kendini; sabretmekte kararlı kılman, sabretmenin gereği olan davranışları aşmaman, üzüntülenip sıkıntılanmak suretiyle kendini yıpratmaman, asla onlarla tartışmaman ve kavga etmemendir. Onların kötülüklerini Biz Senden uzaklaştırıncaya kadar sabretmeğe devam et. Seni rahatsız eden iç hesaplarını önemseme. Kendini dinlemeğe başlar, düşmanla ilgili kuruntu ve düşüncelere kapılırsan; Rabbin tarafından uyarılma ve azarlanma ortamına düşersin. Kulumuz Dâvûd'u hatırla İlâhî azarlama bakımından başına geleni düşün. Kendi başına

hareket etmesi ve arzusunu gerçekleştirmek istemesi yüzünden Rabbi O'nu büyük bir imtihanla sıkıntıya soktu. Gerçekten O (a.s.) mükemmel kudret Sahibi idi. Allah'a teslimiyyet ve ibadetinde çok güçlüydü. Allah'ın haramlarına ve yasaklarına karşı da Kendisini korumakta gayet başarılıydı. Nasıl öyle olmaz ki, O Rabbine her an Yönelen, daima O'nun rızasına Koşan bir kuldu.

۞ إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ۞

18. Ayet: Biz rahmetimizin büyük olması makamından ve O'na (a.s.) rahmetimizden büyük bir nasip verdiğimizden dolayı dağları O'nun emrine verdik ve hukmü altına koyduk. Öyle ki, dağlar O'nunla yürür, sabah-akşam O'nunla beraber tesbîh ederlerdi. Yani dağlar O'nunla beraber Rabbine yönelir ve böylece O'nun sevabı fazlalaşırdı. (O a.s. sebep olduğu için dağların yaptığı tesbîh ve zikirler O'nun a.s. defterine yazılırdı.) *18*

۞ وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ۞

19. Ayet: Yine kuşları da topyekûn O'nun emrine verdik. O'nun (a.s.) hukmüne ve gayesine hizmet ederek O'nunla beraber tesbîh ederlerdi. Her bir varlık O'nun Adına ve faydası Dâvûd'a olmak üzere Allah'a yönelir ve devamlı olarak tesbîh ederler, Allah Teâlâ'yı Şanına yakışmayan durum ve niteliklerden uzak bilirler ve tüm yaratılmışa da bildirirlerdi.

۞ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ۞

20. Ayet: Dâvûd'a (a.s.) pek çok iyilik ve ikramımızdan dolayı O'nun Dünyadaki saltanat ve idaresini gayet sağlam ve çok çetin yaptık, halkın üzerindeki egemenliğini son derece kuvvetli kıldık. O'nun heybetini ve düşmanlarını şaşkına çevirecek korkunçluğunu insanların kalbine attık ki, Dâvûd bilir ve bizleri cezalandırır diye korktukları için Allah'ın koyduğu sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkmağa güçleri ve cesaretleri olmasın.

Dâvûd'un heybetinin (azamet ve korkunçluğunun) sebebi şudur: Onun huzurunda iki adam mahkemelik oldu. Birisi iddia ediyor ve diyordu ki, bu adam benden zulüm ve taşkınlık yaparak zorla bir sığır aldı. Diğeri ise inkâr ediyordu. (Adamın iddiasını kabul etmiyordu.) Davacının bir belgesi yoktu. Dâvûd'a (a.s.) rüyasında davalı adama ne yapacağına dair maksadını ve o adam hakkında kararının netîcesini gösterdik, onu öldürmesi ve o sığırı da davacıya vermesi için destek verdik. Uyanınca rüyasının doğru ve isabetli bir rüya olmadığına karar verdi ve istiğfar etti. (Rabbinden yanlışlarının örtülüp giderilmesini diledi.) Tekrar uyudu ve aynısını gösterdik. Uyanıp istiğfar etti ve uyudu. Üçüncü defa aynı rüyayı görünce anladı ki, bu Allah Tarafındandır ve Kendisine rüyada yapılan ilhamın gereği olarak o adamı öldürmeğe karar verdi. Davalı dedi ki, davacı iddia etti diye hiçbir belge olmaksızın beni öldürecek misin? Dâvûd (a.s.) dedi ki, evet, Allah'ın senin hakkında verdiği kararı uygulayacağım. Adam O'nun (a.s.) kesin olarak kararı uygulayacağını anlayınca itirafta bulunmağa mecbur kaldı ve dedi ki, ey Allah'ın Peygamberi! Acele etme de gerçekleri Sana haber vereyim. Şimdi Sen beni haksız yere ve yanlış yaparak tutuklamıyorsun ve beni öldürmekte adaleti yerine

getireceksin. Ben bu davacının babasını tuzak kurup su-i kasdda bulunarak öldürdüm. (Şimdi cezamı göreceğim. O sığır da iddia ettiği gibi davacınındır.) Kısas uygulayarak (a.s.) onu öldürdü. Bu icraatından dolayı O'nun (a.s.) heybeti ve üstün gücü insanların kalbine yerleşti ve gözlerinde büyüdü. Böylece Dâvûd (a.s.) bilir ve bizleri cezalandırır diye yasaklardan kaçındılar (ve buyruklara sarıldılar). Diyorlardı ki, ne yapsak bilir ve hakkımızda kararını verir. Bu Bizim O'na Dünyalık iş ve idaresinde destek verip zahirde (herkesçe görünen hususlarda) güçlü kılmamızdı. Batında (görünmeyen ve manevî olan hususlarda ve hakikat sahasında ise; O'na hıkmeti (Allah'a kavuşmakla elde edilen sağlam ilim ve icraat mertebesini) verdik. İşlerin hakikatlerini; her şeye ulaşan o sağlam hıkmetle yönetiyor, her şeyin inceliklerine peygamberliğin nûruyla ve değerli atalarından miras kalan Allah'a dost olmanın kazanımları ve değerleriyle vakıf oluyordu (bilgi ve idrak sahibi oluyordu.) Bütün bunlar Dâvûd'un durum ve makamını kuvvetlendirmek için O'na sonsuz hıkmet Sahibi Olan ve her şeyi Bilen Allah tarafından bağışlanıp verilmişti. O'na (a.s.) bir de davaları güzelce ve net bir tarzda kesip ayırarak hoş bir surette sonlandırma yetkisi verdik. Davacı ve davalı arasında hiçbir tarafa eğilmeksizin, Allah'ın adaletinin gereği üzere gayet açık bir kararla, adaleti bozacak derecede kısa, bıktırıp usandıracak derecede uzun olmayan güzel bir konuşmayla hiçbir kapalılık bırakmayacak ve şüphe koymayacak tarzda kararlar verirdi. (Allah Azîmüşşan'ın Razı olup beğeneceği, herkesin memnun ve mutlu olacağı kararlar verirdi.)

۞ وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ۞

21. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana davacıların haberi kesin olarak geldi değil mi? Yani davası olan iki insan şeklini bürünmüş iki meleğin olayı… Kardeşin Dâvûd'un mahkeme kurup karar vermesi için huzuruna gelmişlerdi. O an insanlardan uzaklaşmış, âdeti üzere mihrabında tam bir bağlılıkla ibadet ediyordu. Âdeti üzere günlerini üçe böler; bir gün insanların geçimini temin ile bir gün mahkeme kurup davaları çözmekle ve bir gün tamamen mihrabına çekilip Allah'a yönelip kulluk, dua ve yakarışlarda bulunmakla meşgul olurdu. Üzerine kapılar tamamen kapalı ve kapıların önlerinde korumalar olduğu halde o iki melek insan suretinde kapıya geldiler. Kapı görevlileri engel olunca mihraba çıkmağa başladılar. Yâd eyle (hatırla ve anlat) o anı ki, yanına (a.s.) girmek için mihrabın duvarına çıkmışlardı.

۞ إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ۞

22. Ayet: Duvar onlara özel olarak açılmak suretiyle Dâvûd'un (a.s.) huzuruna girdiler. Bilinen tarz olan kapıdan değil de farklı yoldan gelip girmelerinden dolayı durumlarını yadırgadı ve onlardan korktu. Bunu fark edince Dâvûd'u yatıştırıp sakinleştirmek için dediler ki, bizden korkma ve bu tarz gelişimizden de rahatsız olma. Zira biz aramızda karar vermen için Senin Hâkimlik yapmanı istedik. Biz birbirimize zulmeden iki davacıyız. Ey ilim ve adalet Sahibi! Aramızda adaletle ve

düzgün bir tarzda hâkimlik yap ve doğru karar ver. Allah'ın (c.c.) adaletinden şaşma. Bizler Allah'ın Yolunda yürürken (O'na Îman edip kulluk yapanlar olarak yaşarken) bu konuda da bizleri yolun en doğrusuna, âdil bir karara kavuştur.

۞ إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ۞

23. Ayet: Sonra meseleyi açıklamağa ve da'vayı kusursuzca tanımlamağa başladılar. İçlerinden biri dedi ki, bu adam Dînde, Îman ve İslâm Yoluna yürümekte kardeşimdir. Bunun doksan dokuz koyunu var. Benimse sadece bir koyunum var. Bana dedi ki, o bir koyunu da bana ver ve beni o koyuna sahip eyle. Benim koyunum yüz olsun. Bununla da kalmadı, konuşma ve tartışmada, sözün içeriği olan koyuna sahip olmakta bana üstünlük sağladı. Dolayısıyla ona karşı koyamadım.

۞ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۞

24. Ayet: Dâvûd (a.s.) da'vacının dediklerini duyduktan sonra, da'valıya dedi ki, iddiasını kabul edip onaylıyor musun? O da evet deyince; bu işi tuhaf ve kabul edilemez görerek ve onun başına gelen zulme ve haksızlığa karşı çıkarak da'vacıya döndü ve dedi ki, bu zalim; koyunlarını daha da çoğaltmak için senden bir koyununu alıp ona da sahip olmak için koyunu istemekle sana zulmetmiştir. Bu onun kötülüğü icra ettiren nefsinin arzusudur. Bu işe şaşma çünkü malları bir arada birbirine karışmış ve ortak hayat süren insanların çoğu birbirlerine hep azgınlık ederler ve haksızlık yaparlar. Ancak Rableri Olan Allah'a Îman edip O'nun tarafından adaletle konulup tesis olunmuş olan Yolunda (İslâm'ın kuralları içerisinde) yaşayanlar ve Allah'ın razı olduğu işleri layıkıyla icra edip özellikle Allah'ın kullarının haklarıyla ilgili işlerde kusursuz icraatlar yapanlar hariç. Fakat onlar Dünyada çok azdır.

Cümlede kapalılık ifade eden " ما " edatı azlığı pekiştirmek için zaid (fazladan) olarak gelmiştir. (Arapçada bazı harf ve edatlar fazladan gelir ve cümlede yer alır. Bu kullanım sözü güzelleştirmek ve anlamı kuvvetlendirmek için olur. Bunlara zaid; yani fazla denmesi söz anlam bakımından onlar yokken de tamam olduğu içindir. Misal: "ما جاء احد " Kimse gelmedi. " ما جاء من احد" : Hiç kimse gelmedi gibi.)

Hulasa Dâvûd (a.s.) hakkında şikâyet olunan davalıya döndü ve onun suçu kabullenmesinden sonra dedi ki, eğer bir daha bu dediklerini konuşur ve bu maksadını arzular ve istersen sana vurur, burnuyun ucunu koparırız. Davalı dedi ki, (eğer yanlış biri yanlış yaptığında cezalanırsa) ey Hâkim! Sen buna daha layıksın. Dâvûd (a.s.) ona baktı ama kimseyi göremedi. Dâvûd (a.s.) o zaman anladı ki, Biz yaptığı bir yanlışla Kendisini imtihan ettik. Başına gelen imtihan ve sıkıntıdan dolayı Rabbinden mağfiret (yanlışının silinip afvedilmesini) diledi. Allah korkusundan dolayı belini kırarcasına bükülüp rukû' yaptıktan sonra kendisini yere atarak secdeye kapandı. Sonra da tam bir pişmanlık ve perişanlıklar içerisinde gazap ve kahrımızdan korkarak Bize yöneldi. O'nun bu yanılgısını ve ondan doğup

meydana gelen yanılgıları sildik ve hiç yapmamış hale getirerek üzüntüsünü giderdik.

۞ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ ۞

25. Ayet: Elbette O'nu (a.s.) mağfur kılar ve arındırırız çünkü O'nun Bizim yanımızda, Yüce Huzurumuzda yakınlığı, yüksek mertebesi, güzel bir dönüş netîcesi ve hoş bir kavuşma makamı var.

۞ يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَى فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ۞

26. Ayet: Allah Teâlâ Dâvûd Kulunu (a.s.); azarlama tarzında uyarmasından, O'nun da Kendisine (c.c.) istiğfarda bulunup temiz bir kalb ile tevbe edip yönelmesinden sonra Kendisine halife olmağa yönelmesini istedi ve O'na yapacağı mükemmel lütuf ve ikramı açığa koymak için şöyle buyurdu: Ey yaptığımız azarlama tarzındaki uyarılarımızdan dolayı etkilenip istiğfar ederek samîmî bir kalb ile Bize Yönelen Dâvûd! İnsan olman sebebiyle başına gelen yanılgı ve kirlerden arındırmamızdan sonra Seni; var oluş, yok oluş, bozulup dağılma, fitne, inad ve sıkıntı sahası olan Yeryüzünde halife yaptık. Yeryüzünde Benim Adıma icraatlar yapacaksın. Olaylarda ve önemli işlerde sağlam ve doğru kararlar vermen için dönüp Sana geldiklerinde insanların arasında sağa-sola kaymaksızın, ifrat (aşırılık) ve tefrîta (gevşekliğe) düşmeksizin, Kitabımızda açıkça Sana ulaşan hukümlerle, çıkardığın mana ve yapacağın kıyaslarla hakla, adaletle ve düzgünce huküm ve kararlar ver. Hukûmet ve idarende insanları muhakeme ederken ve aralarındaki davaları açıkça kesip hallederken asla heves ve arzularına uyma. Hiçbir an kendi arzu ve görüşlerine göre karar verme. Yani duygularına ve görüşlerine kapılarak Allah'ın Kitabına aykırı kararlar verme. Elbette Kendi görüş ve arzuna uymayacaksın çünkü bu durum Seni; Allah'ın sırf adaleti üzerine kurulu olan ve O'nun Birliğine (ve sonsuz nimetlerine) götüren Hak ve Gerçek Olan Yolundan saptırır. Bilesin ki, bütün yaratılmışın üzerinde kusursuz adaletiyle tecellî edip egemenliğini tam olarak gösteren Bir ve Samed Olan Allah'ın düzenler kurup adaletler sağlayan Yolundan sapanlara; hesap vermek üzere arz olunmak için Arasata (arsalara; yani toplanma yerlerine) sevk olundukları gün olan Hesap Gününü unutmaları sebebiyle çok çetin bir azap var. Yani asıl karakterlerini (Allah'a İslâm Dînine göre kulluk yapacak tarzda yaratılışlarını), Allah'a verdikleri sözleri, öldükten sonra dirilme ve hesap verme Gününde, herkesin yaptığının karşılığını alması için yapılan iyiliklerin kötülüklerden seçilip ayıklanacağını inkâr etmeleri, Allah'a ve Ahirete Îman etmekten sapmaları ve Ahirette olacak her şeyi kâfirlikte ısrar ederek tamamen tanımamaları sebebiyle onlara ağır azaplar var.

۞ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ۞

27. Ayet: Biz hiç şüphesiz ölüleri dirilteceğiz ve imtihan için yaratıldıkları Dünyadaki yaptıkları her şeyden dolayı onları hesaba çekeceğiz. Çünkü Biz; Göğü, Yeri, aralarında bulunan ve karışıp kaynaşarak farklı varlıklar haline gelen her şeyi

hak olarak var ettik (yüce gayeler için yarattık), hiçbir şeyi boşa yaratmadık. Biz asla boş durmayız ve boş şeyler yapmayız, yarattığımız her şeyde hıkmet (sağlam ilim ve icraat), yüce gayeler Sahibiyiz. Bu; yani herhangi bir şeyi boşa ve maksad dışı yarattığımız görüş ve inançları; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ı inkâr eden kâfirlerin zannı, bozuk inancı ve asılsız görüşleridir. Onlar Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman etmekten yüz çevirdiler, bozuk zan ve yanlış görüşlere saptılar. Bu sebeple cezanın en ağır ve azabın en kötü olanını hak ettiler. Kâfirlere Cehennem ateşinden pek iğrenç ve çok acı bir yer ve büyük bir azap var. Çünkü onlar Cehennemin en ürkütücü, en korkunç yerlerinde ve en derin çukurlarında olacaklar.

۞ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۞

28. Ayet: Yoksa Biz; Îman edip buyruklarımıza sarılarak güzel işler yapan Mü'minleri; Yeryüzünde bozgunculuk ve tahribat yapan zalimler gibi mi tutacağız. Yo, onlar son derece cahil, görüş ve karakterleri gayet bozuk olduğu için Îman ve İslâm ehli olanlarla, azgınlık ve sapıklık ehli kâfirleri bir tutacağımızı zannediyorlar. Yoksa müttekıîleri (kusursuz Îman ve ibadetlere sahip olup Allah'a ve Rasûlüne ters düşmekten korunanları); facirler (bozulup insanlıktan çıkmış kâfirler) gibi mi tutacağız? Yo, sakınıp korunarak kullukta tertemiz kalmağa çalışan Mü'minlerle; Dünya lezzetlerine ve çekiciliklerine uyarak bozuk görüş ve sapıklık seviyesizliklerinde ömür tüketen kâfirleri elbette onların zannettikleri gibi bir tutmayacağız.

۞ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

29. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine ders anlatıp öğüt vererek şu açıklamayı yaptı: Bu (Kur'an); geçmiş kitapların tümünde bulunan yararları, fazladan da o kitaplarda bulunmayan bütün ilimleri (Kıyamete kadar insanlığa gereken her şeyi) kapsayan Bir Kitaptır. Ey bütün varlık mertebelerini Kuşatan, (tüm üstün niteliklere Sahip Olan) En Kâmil Peygamber! Sana rahmetimizin gayet büyük olduğu makamımızdan Bu Kitabı Sana ve Sana Îman edip uyan Mü'minlere indirdik. Pek Mübarek olup kendisine sarılıp içinde bulunan emirlere ve yasaklara uyanlar, Allah'ın Varlığını, Birliğini, eş, ortak ve evlad gibi bağ ve alakalardan Münezzeh olduğunu anlatan işaret ve uyarıları idrak edip anlayarak, Allah'ın Pek büyük ve Gayet Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin gereği olarak O'nun ahlakıyla ahlaklanan ve Yüce niteliklerini kazananlar için bütün iyiliklerin ve bereketlerin kaynağıdır. İşte böyle bir Kitabı indirdik ki, O'nun Ayetlerini inceleyip düşünsünler, O'nun üslûb ve tarzlarına baksınlar, Ayetlerinin eşsiz ve erişilmez tarzlarda kelimelerden ve cümlelerden bir araya geldiğine dikkat etsinler, Hak Varlık Denizinden O'nun (c.c.); sevgi ve rahmetinin tecellîlerine uygun olarak açığa çıkan eserlerin ve varlıkların kaynak ve dayanakları olan Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin iş ve icraatları olarak akıp gelen pek hoş anlamlarının gereğini anlasınlar. Dolayısıyla yaratılmışın hakikatlerini anlayan, kabukların özlerini bulup derinliklerine eren sağlam beyinli Mü'minler; Allah Teâlâ'nın Muazzam Sözü olan

Bu Kur'an'ı; düşünüp inceledikten sonra O'ndan dersler alıp faydalansınlar, kabuklarda kalıp hakikatlere ulaşmaktan mahrum kalmasınlar.

۞ وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۞

30. Ayet: Kendisine halifelik kaftanını giydirme ikramında bulunduktan sonra Dâvûd'a (a.s.); yerine gelecek, idaresine mirasçı olacak ve Kendisinden sonra Yüce halifelik makamına sahip olup Adını yaşatacak ve Dîninin esaslarını tatbik etmeğe devam edecek hayırlı bir temsilci olarak Süleyman'ı (a.s.) bağışlayıp ikram ettik. Süleyman ne Güzel bir Kul idi. Çünkü O (a.s.) katımızda kabul gören, Huzurumuza yakın olmuş ve tarafımızdan büyük ikramlara ermiştir. Nasıl bu nimetlere ermez? O gerçekten devamlı Bize Yönelen, tam bir samîmiyyetle her an ve her durumda Bize sığınan ve bütün işlerini Bize ısmarlayan bir Kul idi.

۞ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O'nun (a.s.) tam bir teslîmiyyetle Bize yöneldiği anı anlat. Savaşa hazırlandığı, savaş için gereken tüm hazırlıkları yapıp tahtı üzerinde otururken askerlerini denetleyip düzene koyarak savaş malzemelerini hazırlayıp ikmal ettiği vakit mükemmel ve gayet hızlı küheylan atlar O'na arz edildi.

۞ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۞

32. Ayet: Ayette geçen at cinslerinden '' safin'' süratle giderken binicinin isteğine göre sağa veya sola âni dönebilen, sağa dönerken sadece sağ arka ayağının kenarına basıp üç ayağı havada, sola dönerken sol arka ayağının kenarına basarak yine üç ayağı havada olarak, olduğu yerde değirmen taşı gibi âni dönüş yapabilen atlardır ki, savaşçılar için en güzel ve en değerli atlardır.

(Safin denen atı Müfessirimiz anlamış ve burada da anlattı. Çoğu müfessirlerimiz; üç ayağına kuvvetle basıp arka ayaklarından birinin tırnağına hafifçe basarak dinlenen diye açıklamışlar. Hal bu ki, çoğu atlar böyle yapar. Müfessirimizin anlayıp anlattığı bu cins atlar; yani safin denen küheylanlar genellikle siyah ve koyu kırmızı renkte, hepsinin alınlarında küçük beyazlık, bazısının ayaklarında da beyazı olan, uzun kuyruklu ve uzun yeleli, koyu kırmızı olanlarında dahi kuyruk ve yeleler siyah olan mübarek yaratıklardır. Bu cinsin sırf beyaz olanı az bulunur. Uzun müddet kendisine sahip olduğum ve bir hayli bindiğim bu hayvan; binici ansızın durdurmak isteyip gemi hafif çektiğinde o güzel hayvan var gücüyle adeta göğe fırlar ve olduğu yerde durur. Hal bu ki, diğer atlar; durdurmak istendiğinde 100-200 metrelik bir mesafede durabilirler. Süratle giderken ansızın dönüş yapmak istediğinde; istenen tarafa gem hafifçe çekilince yine yukarı fırlar ama bu sefer ayaklarının tamamı yerden kesilmez, dönüş yapacağı taraftaki ayağı biraz yerde kalır ve onun üzerinde değirmen taşı gibi döner. Atların tamamı Allah tarafından değerli ikramken bu tür hayvanlar bambaşka ikramıdır. Bana bunun da zevkını yaşattığından dolayı âlemlerin Rabbi, Yüce Efendime (c.c.) sonsuz hamd ederim.)

Hadise şöyle olmuştu: Hz. Süleyman (a.s.) bir gün öğle ibadetinden ayrılıp savaş araç, gereç ve malzemelerini hazırlamak için tahtının üzerine oturmuş savaşa

çıkmak maksadıyla askerleri ve hazırlıkları denetleyip kontrol ediyordu. Atların kendisine arz edilmesini emretti ve atlar huzuruna getirildi. Atlara dönüp onlarla ilgilenirken ikindi vaktinin ibadetinden alı kaldı. Hatırladığında ise Güneş batmıştı. Son derece üzülüp canı sıkıldığı için ah etti ve Kendisini kınayarak şöyle dedi: Hakikaten Ben; atları severken Rabbimi unuttum, hem de onları; Allah'a (c.c.) yaklaştıran güzel bir ibadeti sever gibi sevdim. Bu sebeple atlar, Rabbimi zikretmekten, O'nu anarak ikindi namazımı kılmaktan alı koydu. Nihayet Güneş (dağ vs.) perdelere gizlendi (battı). Böylece Güneşin batmasından önce kılmam gereken Namazımın vakti geçti.

۞ رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ۞

33. Ayet: Düştüğü gafletinden ve kaçan Namazından sonra kaybettiğini kazanmak, kırılanı sarmak için muhafızlarına emretti ve dedi ki, atları çevirip Bana getirin. Eline keskin bir kılıç alarak dalgınlığa götüren sebepler olmalarından dolayı atların baldırlarını ve boyunlarını vurup atları keserek onların sevgisini kalbinden çıkarıp atarak Allah'ı Razı etmek için etlerini fakîrlere dağıttı.

۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۞

34. Ayet: Kendisinden Allah'ın (c.c.) pek Razı olduğu Seçkin Kul Hz. Alî'den (k.v.) rivayet edildiğine göre, Süleyman (a.s.) Allah Teâlâ'nın vahyi ve izni ile görevli meleklere emretti. Güneşi ufuktan bir mikdar tekrar getirdiler. Böylece Namazını kıldı. Bu Allah Azîmüşşan'ın O'na (c.c.) yüce bir ikramı ve büyük bir mucizesidir.

(Kardeşlerim anlatılan bir mucizedir; yani olması mümkin olmayanın Allah tarafından olağanüstü olarak ve tüm kuralları aciz koyarak olmasıdır. Mucizeye inanmak farzdır. Varlıkları yoktan Vareden için, onları istediği gibi kullanmak olmayacak bir şey değildir.)

Bizim tarafımızdan kabul görüp her türlü övgüye layık görülen bir Kul olmasına rağmen Süleyman'ı (a.s.) büyük bir imtihana tabi' tuttuk ve sıkıntıya soktuk. Bunun ardından O'nun tahtına, cansız bir timsali (âdeta bir heykeli) koyduk ve O'nun yerine oturttuk. (Saltanatından ve bir kısım imkânlarından bir müddet uzaklaşması gibi çeşitli sıkıntılara düştü.) Hulasa ağır sıkıntılarla O'nu (a.s.) imtihan etmemizden sonra her şeyi bırakıp Bize yöneldi ve dua edip yakarışlarda bulundu. Biz de tam bir samîmiyyetle yaptığı tevbesini (Bize dönüşünü) kabul ettik.

۞ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۞

35. Ayet: Çünkü O (a.s.); ihtiyaçlarını Bize arz edip dua ve yakarışında Bize şöyle demişti: Ey Rabbim! Beni bağışla ve Benden meydana gelen yanılgıları sil ve Beni arındır. Rahmetiyin sonsuz genişliğinden dolayı Bana merhamet et. Sonrasında da önceden bağış ve ikramda bulunduğun gibi Bana; kimseye nasip olmayan ve Benden sonra kimseye vermeyeceğin bir saltanat, devlet ve idare bahşeyle. Sen istersen kimse mani olamaz ve kararını kimse geri çeviremez. Senin dileyip karar verdiğin bir şeyin aksinin olması şanına layık değildir asla. Sen sonsuz bağış ve güzelliklerde bulunup değerli ikramlarda Bulunan Vehhâb'sın. Kullarına bağış ve

hibelerini karşılıksız olarak bol-bol verirsin. Bağış ve ikramların Sahibi sırf Sensin. Herkese her şeyi devamlı olarak sırf Sen veriyorsun.

۞ فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ۞

36. Ayet: Tam bir samîmiyyetle Bize eğilip bükülerek yakarışta bulunmasından sonra O'na idaresini ve hâkimiyyetini olduğu gibi geri verdik. Bizim buyruklarımıza saygısından dolayı o değerli atlarını kestiğinden dolayı derhal rüzgârı tam bir teslîmiyyetle O'na (a.s.) itaat etmek üzere emrine verdik. O'nun emriyle gayet yumuşak ve hoş bir tarzda, hiç zayıflama, kesilme ve sarsıntı göstermeksizin O'nun doğru ve uygun gördüğü tarafa akıp gidiyordu.

۞ وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ۞

37. Ayet: Şeytanları da O'nun emrine verdik, kararlarına boyun büküp itaat ediyorlardı. Bütün yapı ustaları olarak emrinde çalışıyorlar, insanların gücünün yetemeyeceği muazzam ve gayet sağlam yapılar yapıyorlardı. Yine (şeytanlardan) tüm usta dalgıçları emrine verdik. Denizinin derinliklerine dalıyorlar, O'nun hazinesine ve kasalarına konmak üzere sayılamayacak kadar değerli inciler vs. çıkarıyorlardı.

۞ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۞

38. Ayet: Azgınlık yapıp itaat etmeyen diğerlerini ise muazzam tokalara ve zincirlere dizilip bağlanmış olarak emrine vermiştik. Onlar da karar ve buyruğuna göre o durumda çalıştırılıyorlardı.

۞ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

39. Ayet: O'nun (a.s.) hukûm ve buyruklarımıza saygı gösterip yönelip dua etmesinde güzellikler sergilemesinden dolayı Kendisine şöyle dedik: Verdiğimiz bu muazzam nimetler; ey peygamberlik ve halifelik mirası için seçtiğimiz Güzel Kul! Bizim Sana verdiğimiz bağış ve ikramımızdır. Artık ister dilediğin kimselere iyilik ve ikramlarda bulun, her istediğini yerli yerince yap veya Kendin tut kimseye verme. Sana tarafımızdan sorgu olmayacak ve yaptığından hesaba çekilmeyeceksin. İş ve icraatların Sana kalmıştır. Dilediğini yapmakta serbestsin, tercih Senindir.

۞ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ ۞

40. Ayet: Biz Süleyman'a sınırsız bir yetkiyi elbette verdik, çünkü O'nun katımızda mükemmel bir yakınlığı ve sonuç güzelliği vardır. (Kendisinin tüm fânî arzularından arınmasıyla ve tüm yanlışlıklardan uzaklaşmasıyla) Bize kavuşma derecelerinden pek yakın bir mertebeye, yüce kabule ve Huzurumuzda mühim bir makama ermiştir. (Tertemiz yaratılıp Bizden tertemiz ayrıldığı gibi) tertemiz dönüp güzel bir sona kavuşmuştur.

۞ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۞

41. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kulumuz Eyyûb'ü de (a.s.) anlat. Hz. İshak Peygamberin (a.s.) Oğlu Iîs'in (Ya'kub Peygamberin a.s. Kardeşinin) Oğlu idi. Eyyûb

Peygamberin Hanımı; Amcası Ya'kub Peygamberin Kızı Leyya idi. Allah Teâlâ Kulumuz diye Kendisine (c.c.) izafe ve nispet etti. Çünkü O'ndan pek Razı oldu. Zira Eyyûb (a.s.) başından geçen bütün belalara ve Allah'ın tüm hukümlerine sabredip rıza gösterdi. Rabbinin bütün lütuf ve nimetlerine daima şükreder, bollukta ve darlıktaki durumlarında ihlâsından asla bir şey eksiltmezdi. Ey peygamberlerin En Kâmili! Ümmetiyin düşünüp ders alanları için O'nun son derece sabırlılığını, Bize yönelip kulluk yapmasında dayanıklılığını anlat ki, Kardeşin Eyyûb'un hayat hıkâyesinden ders alıp her işini Bize ısmarlama ve hakkıyla teslim olma makamındaki sabırlılığında ahlakını ahlak edinsinler.

O'nun (a.s.) sonradan olma âlemin gereği olarak başına gelenlere sabretmesindeki mükemmelliğini imtihan etmek için türlü bağış ve ikramlarla, sıkıntı ve yorgunluk, korku ve umut arasında O'nu eğitip yetiştiren Rabbine sığınmağa ve yardım istemeğe mecbur kaldığı bir zamanda seslenerek şöyle dedi: Ey Rabbim! Kesinlikle biliyorsun ki, Şeytan; Bana büyük bir bela ve ağır bir işkence dokundurdu. Demek istiyorum ki, O Lanetli ağzıma üfledi. İçime dolan nefesinin zararı bütün bedenimi sardı, Onun uğursuz nefesinden zarar görmedik bir organım kalmadı. Bedenimin bütün parçalarını çetin bir işkence ve büyük bir acı sardı. Dolayısıyla Bana her türlü bela, sıkıntı ve dermansızlık hücum edip gelmekle derdimi Sana şikâyet etmeğe mecbur oldum. Yüce Efendim! Ben Senin kulunum ve gücüm oldukça Sana verdiğim kulluk sözü üzerindeyim. Benim her konudaki başarım sırf Seninledir. Sadece Sana güveniyorum. Geniş rahmetinle Bana merhamet et ve muhtaç olduğum her şeyi ver. Senden başka rahmet sahibi ve yardımcı yok.

۞ ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۞

42. Ayet: Çaresizlik içerisinde ve tam bir samîmiyyetle Bize yönelip duasını kabul edeceğimizi umarak Bizden yardım isteyince tarafımızdan özel yardımımız ve kapsamlı rahmetimiz imdadına yetişti ve O'na (a.s.) şöyle dedik: Ayağını yere vur. Emrimize sarılarak derhal ayağını yere vurdu. Aynı anda su kaynayıp akmağa başladı. O'na öğretip uyarıda bulunarak dedik ki, bu; kendisiyle yıkanacağın soğuk bir sudur. Düşmanın olan ve ateş unsurundan yaratılan Şeytanın üflediği mikrop kaynağı olan tükürüğünün şerrinden meydana gelen hararet ve vücud ateşinden yıkanıp kurtulacaksın. Bir de içilecek olan bir su ve şifa kaynağıdır. İçtiğinde tüm iç organların şifa bulup iyileşecek, Sende meydana gelen dertten dolayı bozulan varlığın düzen bulacak. Eyyûb (a.s.) Allah Azıîmüşşan'ın buyruklarını duyup emredileni yaptıktan sonra o sudan içti ve yıkandı. Derhal içi ve dışı şifa bularak dertten kurtuldu.

۞ وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۞

43. Ayet: O tarafımızdan yardım olunmakla tekrar sıhhate ve her türlü temizliğe kavuşunca Bize secdeye kapandı, nimetlerimize hamd ve şükürler etti. Tam bir ihlâsla yakarışta bulunarak Bizden isteklerde bulundu. Biz de O'na (a.s.) yüce bir bağış, katımızdan rahmet ve ikramımız olarak; üzerlerine evin tavanı düşerek ölen ailesinin ve çocuklarının tamamını tekrar (diriltip) verdik. Bir o kadarını daha

bahşedip verdik. Eyyûb'a (a.s.) yaptığımız ikramlardan sonra başına gelenleri, gösterdiği darbı ve kulluktaki sadakati açığa koyup anlattık ki, akıl sahiplerine; O'nun hayatını düşünüp ders alarak ahlakını ahlak edinsinler ve erdiğine ersinler diye hatıra, öğüt ve uyarıcı ders kaynağı yaptık.

۞ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۞

44. Ayet: Sağlığına kavuşturup başta kaybettiği ailesi olmak üzere sayısız bağış ve ikramlarda bulunduktan sonra hastalığında yaptığı yeminini nasıl yerine getireceğine dair bilgi verip yol gösterdik. Şöyle ki, Hanımı Leyya veya Hz. Yûsûf Peygamberin (a.s.) torunu Rahıme; Eyyûb (a.s.) hastayken bir iş için gitmiş ve geç gelmişti. Ayağa kalkınca yüz değnek vuracağına dair yemin etmişti. Hulasa O'na şöyle dedik: Küçük yüz tane dalı al ve bir demet yap. Hanımına o demetle bir defa vur. Böylece Ona yüz değnek değmiş olsun, Sen de yeminini bozmamış olasın ve yeminim yerine geldi diye huzur bulasın. Bu Sana ve Hanımına tarafımızdan bir merhamet ve ikram olarak yeminini yerine getirmiş olalım. Bu o günden sonra bütün dînlerde bir kolay çözüm oldu. Elbette O'nun şikâyetini giderip türlü ikramlarda bulunduk ve işlerini kolaylaştırdık. Çünkü O'nu (a.s.); bedenine, ehl ü ıyâline ve malına hücum edip gelen ağır belalara sabreden Güzel bir Kul olarak bulduk. Hulasa Eyyûb ne Güzel Kuldur. Rabbine son derece teslîmiyyetli ve çok sabırlı olup sızlanmadan ve sıkıntılanmadan ağır dertlere tahammül etti. Asla sıkıntılanmadı ve sızlanmadı. Çünkü O (a.s.); her hal ü kârda (her durum ve işte) Bize yönelmiş bulunurdu. Gayesi Biz de yok olup ebedîliğimize kavuşmaktı.

۞ وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۞

45. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin önceki Ataların olan Kullarımız; İbrahîm'i, Oğlu İshak'ı ve Torunu Ya'kub'u (a.s.) da anlat. Onların güzel ahlakını ve üstün niteliklerini anlat da duyup ders alacak olan Mü'minler, öğüt alsınlar, izlerine düşüp yollarına yürüsünler. Çünkü Onlar; Allah'a (c.c.) itaatte, Dînin hukümlerini ve Tevhıîdin esaslarını yaşayıp icra etmekte yüce görüşlere ve üstün kuvvetlere sahip idiler. Allah'tan gayriden arınmak derecelerine ulaşmak ve İlâhî bilgilere sahip olmak makamında tam bir kararlılıkla yer tutmuşlardı. Onları takip edenlerin (a.s.) Onları iyi izlemeleri ve ahlakıyla ahlaklanmaları ve üstün nitelikleriyle nitelenmeleri gerekir ki, onların sahip oldukları İlâhî bilgilere ulaşsınlar, anladıklarını anlayıp gördüklerini görsünler. Zira onlar Tevhıîd ehli olan tüm Mü'minlerin Önderleridirler, hakikatleri idrak edip görmekte halkın seçkinleridirler.

۞ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ ۞

46. Ayet: Nasıl öyle olmasınlar? (Elbette Onlar Yüce Önderlerdir.) Çünkü Biz Onları (a.s) özellikle seçmişiz, beşerî kuvvetlerin gereği olan her türlü kirden ve Dünya ile ilgili günahlardan tamamen arındırmışız. Onlar için; Yüce manevî mertebeye ulaşmağa engel olacak her şeyi ortadan kaldırmışız. Bilesiniz ki, o mertebe Ahireti hatırlamak ve bir an unutmamak makamıdır. Bu da Tevhıîdin merkezine yerleşme, Allah'ın Varlığının ve Birliğinin; Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının giysileri olan

çok sayıdaki varlıklara (tüm mevcudata) sirayetini (her şeye kendilerinden yakın olarak yaşatıp idare ettiğini) anlayıp idrak etme makamıdır.

۞ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ۞

47. Ayet: Hulasa Onlar (a.s.); yani Bu büyük Peygamberler; Bizim makamımızda ve Bizim değerlendirmemize göre; Dîn Yolunda ve yakîn mertebesinde (Allah'ı kesin olarak bilme, gerçekten görme ve hakikaten kavuşma makamında) daima hayrı, en iyi olmayı arayıp isteyen seçkin iyilerden, en hayırlı ve en üstün kullardandır. Bilesiniz ki, o seçkin kullar; yaratılmışa ulaştırılacak olan emanetlerimizden ibaret peygamberlik yüklerini taşımak ve yaratılmışı; Yaratana (c.c.) da'vet etmek Tevhıîdin hakikat ve incelikleriyle sıfatlanmak ve üstün niteliklere sahip olmak için seçilmişlerdir.

۞ وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ۞

48. Ayet: Yine İbrahîm Peygamberin (a.s.) Oğlu Olan Deden İsmâîl'i (a.s.) de anlat. Henüz bülûğa ermemiş olan bir çocukken Allah'ın hüküm ve buyruklarına rıza gösterip teslim olmak ve her şeyini O'na (c.c.) ısmarlamak makamına ermesini ve yüksek sabrını bir düşün. Yahtuub Oğlu Elyese' kulumuzu da anlat. İlyas Peygamber (a.s.) tarafından İsraîl Oğullarına halife ve temsilci olarak gönderilmişti. Sonra Peygamber oldu. (Allah'ın salât ve selamı üzerine olsun.)

Zülkifl'i (a.s.) de anlat.

Zülkifl (a.s.); Adı geçen Elyesa' Hazretlerinin Amcasının Oğlu veya Hz. Eyyûb'ün Oğlu Bişr'dir. Rivayet olundu ki, yüz peygamber (a.s); Yahûdîlerin şerrinden kaçıp Kendisine sığındığı, onlara güven ve garanti verip koruduğu için Zülkifl (kefil olup güven vermeğe sahip ve muktedir olan) dendi.

Hulasa anlatılan bu Peygamberlerin tamamı hayırlı, seçkin ve itaatta, Dînî ve Dünyevî işlerde güzellikler sergilemekte gayet iyi ve üstün kullarımızdandır. Levh-ı Mahfuzda böyle kayıtlıdırlar.

۞ هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ۞

49. Ayet: Kendilerine daima güvenilir olan bu değerli kulların hatırlatıp anlatılmasıyla ilgili olarak bu Sana okunan; pek hoş bir öğüt ve ders kaynağı ve Onlar hakkında şerefli bir tutanaktır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların şanları, makam ve kıymetleri pek büyük olduğu için onları anlattım ve Senin de anlatmanı emrettim. Hulasa tüm takva ehli olup emirlerimize sarılan, yasaklarımızdan kaçınan, rıza ve kabulümüzü arayarak kahır ve gazabımızdan sakınanlar için katımızda ve Yüce Huzurumuzda pek güzel sonuç ve üstün makamlar var.

۞ جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ ۞

50. Ayet: Adn Cennetleri var. Bu cümle atf-ı beyandır; önündeki cümleye dayalı olarak gelip o cümleyi açıklayıcı cümledir. Güzel kulların dönüp vardıklarında bulacakları sonuç güzelliği Adn Cennetlerinden ibarettir. O Cennetler ise Allah'ın Birliğine yakınlık derecelerinden ibarettir ki, kendilerini pis arzuların çekiciliğinden ve fânî kuvvetlerin gereği olan yanlışlıklara sapmaktan koruyan,

Yüce Mevlâ'ya yönelmede tertemiz bir kalple son derece samîmî olan anlayış ve ibret sahiplerinindir. Orada devamlı olarak onlara gözlerinin göreceği tecellîler (Hak Teâlâ tarafından görünmeler) olacak. Her bir tecellî yeni ve bir öncekinden faklı olacak. Bu muazzam Cennetlerin kapıları onlara her bakımdan mükemmel tarzlarda açılmış olacak. Onların Oralara girmelerine göre gayet geniş, asla engel ve sıkıntı olmayacak tarzda her bir kapıdan içeri girecekler.

۞ مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ۞

51. Ayet: Oralara girip yerleştikten sonra Allah Teâlâ'nın onları seçip kabul etmesi bakımından kendilerine hazırlanan koltuklar üzerinde yerleşip oturacaklar. Onlara oralarda kalplerinin arzuladığı marifetler, Yüce Rahman'ın (c.c.) rahmet tecellîsinin devamlı olmasıyla farklı ve zevklı İlâhî bilgiler ve sonsuz nimetler var. O Cennetlerde sayısız türde meyvelerle rızıklanırlar. Muazzam içecekler isterler ve içerler. (Yani sultanlar gibi oturup huzurlarında hizmet için dolaşan pırıl-pırıl gençlerden her çeşit meyveyi isteyip tadarlar ve her türlü içeceği içerler.) canları ve idrakleri Hak Teâlâ'yı hakkıyla tanımaya, görmeye ve kavuşmaya ererek manevî lezzetlere ererler. Allah Teâlâ'ya kavuşma kâselerinden Hak Teâlâ'nın öyle şerbetlerini içerler ki, asla tadına doyamazlar, bıkmaz ve usanmazlar.

۞ وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ۞

52. Ayet: Cennetliklerin yanlarında; Dünyadayken yaptıkları değer ve kabul gören kulluklarından, rıza ve beğeniye eren durumlarından, Allah'ın Varlığına ve Birliğine İman ve itaat Yolunda yüce konumlarından meydana gelen ve pek güzel suretlerde şekillenip onlara ikram olunan, bakışlarını sırf kocalarına tahsis edip hiç kimseye bakmayan değerli, bekâr ve aralarında yaşlılık-gençlik farklılığı olmayan, aynı yaşta gayet genç eşler var. Çünkü Cennette dengesizlik ve düzensizlik diye bir kusur yok.

۞ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۞

53. Ayet: Oraya yerleşip çok hoş bir hayat sürerlerken Allah (c.c.) tarafından onlara lütuf ve ikramda bulunup hoş geldiniz demek için şöyle denecek: Bu önlerinizde bulunan pek değerli nimetler ve ebedî lezzetler; peygamberler ve kitaplar dilinden sizlere müjde ile haber verilen Hesap Gününün (Ahiretin) gerçekleridir. Ahiret Gününe Hesap Günü de denir, çünkü O Hayata ulaşmak; O Büyük Hesaptan sonra olmaktadır.

۞ إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ ۞

54. Ayet: Allah Azıîmüşşan; her türlü nimetleri verip sonsuz ikramlarda bulunmağa ve her çeşit intikamı almağa Kadir olduğunu göstermek için şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, fânî varlıklarından ve asılsız kimliklerinden ayrılarak çekilip Bize gelen (Dünyada tam bir teslimiyyetle Bize itaat eden) seçkin kullarımıza hazırlanan bu rızıklar, bol ve değerli yiyecek ve içecekler; bitip tükenmesi olmayan rızıklardır.

۞ هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ ۞

55. Ayet: Ey Allah (c.c.) tarafına yürümek için paçaları sığayan ve Allah (c.c.) katındaki sonsuz bağış ve ikram sofralarına gönül veren bu rızıklara ve bu sonsuz nimete sarılıp sahip ol. Nasıl Bize itaat edenlere büyük değerler verip üstün ikramlarda bulunarak bağış ve bolluklarda bulunuyorsak; Bize başkaldırıp inkârda bulunanlardan da intikamlar alırız. Dolayısıyla Bize karşı azgınlık yaparak; kendilerine yoktan var edilip geldikleri ve öldükten sonra tekrar diriltilerek dönüp varacakları Yüce Huzuru tam bir uyarı ile anlatmak için tarafımızdan tesis edilen hüküm ve sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkanlara da; Rablerine itaat edenlerinkinin aksine dönüp varılacak yerin en kötüsü var.

۞ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞

56. Ayet: Yani rahmetten kovulup uzak düşme, rezil ve mahrum olma yeri olan Cehennem var. Her türlü pişmanlık, iç çekme ve acılarla Oraya girecekler. Zehirleriyle ateşin acısını unutturacak olan yılanlar, akrepler, zehir saçan her türlü canlılar ve haşereler arasında azap görecekler. O korkunç yaratıklar; imtihan yurdu olan Dünyada yaptıkları türlü kötülükleri temsil ederek başlarına bela olacak. Hulasa O Cehennem; Cehennemlikler için ne kötü yatakhane ve ne korkunç karargâhtır.

۞ هَذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ۞

57. Ayet: Onların dönüp varacakları yer işte budur ve Cehenneme girmeleri sonrasında o azgın kâfirler için Allah Tarafından Cehennem görevlilerine şöyle denir: (Dünyada korkunçluğu ve iğrençliği haber verilen yiyecek ve içecek olarak) o şeyleri tatsınlar; yani gayet kaynar bir su. İçtiklerinde yüzlerini kızartacak. Dünyadayken şehvet ateşiyle Allah Azîmüşşan'ın hüküm ve buyruklarının aksini yaptıkları ve şehvet peşinde koştukları için bununla cezalanacaklar. Bir de son derece soğuk su ki, ağızlarında ve karınlarında buz olacak ve erimeyecek. Bu da Allah Azîmüşşan'a son derece cahil kalıp ahmaklık yaptıklarının ve Allah'ın (c.c.) kullarının durumlarını düzeltmek için konulan Dînî esaslardan habersiz yaşadıklarının cezası olarak onlara verilecek. (Ayrıca yanan vücutlardan sızıp biriken kanla karışık irinler de içirilecek, her an ölüm hali yaşayacaklar ama ölmeyecekler. Çünkü orada artık ölüp kurtulmak yok.)

۞ وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ ۞

58. Ayet: Ve bu anlatılan korkunç içeceğin benzeri ve biçiminde bir diğer içecek ki, türlü-türlü ve çeşit-çeşit. Hepsi birbirinden kötü ve iğrenç... Hulasa azap üstüne azap ve acı üstüne acı.

۞ هَذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُو النَّارِ ۞

59. Ayet: Zulüm ve kâfirliğin lîderleri; Cehennem görevlileri kendilerini demir kamçılarla sürüp sevk ettikleri için onlardan korktuklarından dolayı kendilerini Cehenneme atarlar; Dünyada peşlerine takılan ayak takımı kâfirlerde derhal onların ardından kalabalık yaparak girmek suretiyle lîderlerinin yerlerini daraltınca liderler Cehennem görevlilerine (sıkışıp bunaldıkları için) bağırıp

yardım isterler. Cehennem görevlileri (olan melekler) onların feryatlarını duyduklarında diyecekler ki, (bu gelen) gurup sizinle beraber girip yanınıza sıkışacaklar. (Dünyada onların gelip sizlere katılarak kalabalık yapmak suretiyle zulüm ve kâfirliğinize katkıda bulunmalarından zevk alıyordunuz. Bu zevkı burada da tadın.) Liderler dönüp izlerine baktıklarında diyecekler ki, bunlar bize uyup destek verenler. (Yerlerimizi daralttılar.) Onlara genişlik olmasın ve rahat yüzü görmesinler. (Elbette onlar da Cehenneme girecekler.) Tıpkı bizim gibi ve buraya dolacaklar.

۞ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ ۞

60. Ayet: Ayak takımı kâfirler; liderlerinin dediklerini duyunca onlara sataşıp düşmanlık sergileyerek diyecekler ki, ey bizleri saptıran sapıklar! Aksine sizler; bu sözlere daha layıksınız. Asıl sizlere genişlik olmasın ve rahat yüzü görmeyesiniz. Çünkü bu kâfirliği bizlere siz arz edip yaptırdınız. Bizim Cehenneme girmemize sizlere uymamız sebep oldu. Önce aramızda kâfirliği icad ettiniz. Sonra da bizleri kandırıp saptırarak azgınlığa sevk ederek kendiniz gibi kâfirler yaptınız. Sizin çabanızla bu belaya girdik. Bugün bizim ve sizin bu karargâhı ne kötü, çılgın ateş ve her türlü mahrumiyet yeri olan Cehennem ne korkunç.

۞ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۞

61. Ayet: Sonradan gelen kâfirler; önderlerini çokça ayıplayıp kötüledikten sonra Bize yalvarıp liderlerine beddua ederler ve şöyle derler: Ey bizleri Tevhıîd ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yetiştiren Rabbimiz! Bizler; halkı sapıklığa sürükleyen müşriklerin uğursuzlukları ve bizleri kötülüğe sürüklemeleri sebebiyle Sana şirk koştuk. Bugün adaletinden dolayı bu şirki bizlere sunarak bizleri kandırıp saptırmak suretiyle icra ettiren kimseye Cehennem ateşi içerisindeki azabı; bizim tattığımız azabın bir katı daha artır. Çünkü biz sadece saptık, onlar ise hem saptılar ve saptırdılar.

۞ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ۞

62. Ayet: (Cehennemlikler Cehenneme dolup) Önderler; Cehennemin en derin yerlerine girdikten ve türlü azapları tatmağa daldıktan kendilerine ağır hakaretler edip acı ve pişmanlıklar duyduktan sonra şöyle diyecekler: Bizlere ne oldu ve gözlerimize ne bulaştı da Dünyada hor ve rezil gördüğümüz o perişan fakirleri aramızda görmüyoruz? Hal bu ki, oları Dünyada fakirlik ve türlü sıkıntılar sarmıştı. (Eğer Allah katında bir değerleri olsaydı, Dünyada da bolluk içinde olurlardı.) Bu sebeple biz onları kötü insanlardan sayardık. Bu yüzden onları azarlayıp kendimizden uzak tutardık.

۞ أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ ۞

63. Ayet: Biz onları eğlenceye alıp azarlayarak ve kınayarak dalga geçmez miydik? Ama bugün onları aramızda görmüyoruz. Buraya acaba girmediler mi, yoksa girdiler de bizler buranın dehşetinden etkilendik de gözlerimiz onlardan kayıyor

mu ve bu şaşkınlıktan dolayı mı göremiyoruz? Yani fakir Müslimanları kasdediyorlar. Çünkü Dünyada onları değersiz görüp dalga geçerlerdi.

۞ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ۞

64. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Şu muhakkak ki, Cehennemlikler oraya girdiklerinde onların kendileriyle ve birbirleriyle kavgaları olacak. Kendilerini lanetlemeğe ve birbirlerine sataşmağa devam edecekler.

۞ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۞

65. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İçinde bulundukları şirk ve kâfirlikleri sebebiyle Cehennem azabını hak eden müşriklere de ki, (kurtuluşun çaresi buradadır.) eğer kabul ederseniz, bilesiniz ki, Ben kesinlikle Allah tarafından, O'nun izni ile kusursuz ve başarılı bir Uyarıcıyım. Ahirette olacağı anlatılan bu ve benzeri azap ve acılardan sizleri kurtarmak için görevlendirilip gönderildim. Bilesiniz ki, Allah'tan başka ilâh ve tapılacak bir başka hak ma'bûd yok. İbadet Olunacak ve tüm önemli durumlar için sırf Kendisine varılıp sığınılacak Olan Allah'tır. O (c.c.) Birdir, Diridir; dirilikler ve tüm diriler ve hayatta olmaları O'nun tarafındandır. Hiçbir şeye ihtiyacı olmaksızın Duran ve her şeyi yarattıktan sonra ayakta tutandır. Ezel, Ebed Hak varlık sadece O'dur. (O c.c. Kendisini gösterdiğinde) O'ndan başka görünecek olan da yok. O Kahhar'dır; her şeyi yok eder. Çünkü her şey yok olacak ve sırf O'nun Varlığı kalacak. Hâkimiyyet ve karar sırf O'nundur. Ey yaratılmış olanlar! Hepiniz; ısın ve ışınların Güneşe, dalgaların denize dönüğü gibi O'na döndürüleceksiniz.

۞ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۞

66. Ayet: Çünkü O (c.c.); Semâvâtın, Arzın ve onların aralarında bulunan tüm varlıkların Rabbidir. Yani tüm yüceleri, yücelikleri, yüce âlemlerin altında bulunan Yeryüzünü ve tüm seviyesizler, tamamının içerisine doldurulmuş olan varlıkları ve bunlar tarafından kuşatılmış olanları yoktan Varedendir. Zira her şey O'nun tarafından var olup geldi ve O'na dönecek. Elbette öyle… O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup tüm iş ve icraatlarına Hâkim olur ve her şeyin üstesinden gelir. Dilediğini yapar ve istediğine karar verir. Settar'dır; kararı ve kalıcılığı olmayan, gölgeden ibaret heykelleri ve Kendinden başka tüm benlik ve kimlikleri örter, silip ortadan kaldırır. (Günah ve yanlışlarından vazgeçip Kendisine sadakat ve samîmiyyetle kulluğa yönelenlerin kusurlarını örter ve varlıklarını arındırarak hiç günah işlememiş gibi yapar.)

۞ قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ ۞

67. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Allah'ın Varlığını, Birliğini, her şeyi yaratıp yönetmekte Tek ve Bağımsız olduğunu açıklayıp anlattıktan sonra de ki, Allah'ın vahyedip Bana söylemesiyle bu sizlere ulaştırdığım sözler ve açıklamalar; yani Allah Azîmüşşan'ın tüm yaratılmışı kuşattığı haberi (sonsuz kudreti, kulluk için yaratıldığınız, Bu Hayatın sonunda tekrar Ahiret Hayatının başlayacağı, kulluk yapmadığınız ve O'nun buyruklarını tutmadığınızda korkunç ceza ve azapla karşılaşacağınıza dair tüm anlatılanlar) çok büyük bir haberdir. İçinde

bulunduğunuz şirk ve kâfirliğe dayalı olarak uğrayacağınız azaptan sizleri kurtarmak için Allah Teâlâ sizlere olan şefkat ve merhametinden dolayı sizleri yeterince uyarıyor.

۞ أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۞

68. Ayet: Ancak aşırı derecede cehalet ve sapıklığa battığınız için bu uyarılardan sizler yan çizip kaçıyorsunuz. Hal bu ki, bu sizlerin çok yararınadır. Allah Teâlâ sizlere lazım olanları sizlerden iyi bildiği için sizleri Îman ve İslâm'a erdirmek için size Kitabını indirdi. Benim üzerime düşen O'nun verdiği emanetini sizlere ulaştırmaktır. Nitekim bu görevi diğer peygamberler de yaptı.

۞ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَى إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۞

69. Ayet: (Huküm ve kararlar Allah'a mahsustur ve Ben Sadece O'nun c.c. memuruyum.) Çünkü Benim; Mele-i A'lâ'ya (Şanı çok yüce olan cemaate); yani Yüce Huzurdaki meleklere dair hiçbir bilgim yok. (O makamda ne kararlar alınıyor ve ne görevler veriliyor bilmiyorum.) Özellikle de Âdem (a.s.) hakkında tartıştıklarında, O'nun (a.s.) halife ve Peygamber olup Allah Azıîmüşşan adına icraatlarda bulunacağı kararına itiraz etmeleri hususunda… Şu kadarı var ki, Allah Teâlâ melekler arasında meydana gelen tartışmayı, belgeler arz ederek itirazlarda bulunduklarını ve tartışma sonunda susturulup mahcup edilmelerini, sonra da Allah Teâlâ tarafından Âdem (a.s.) tercih edilmekle; O'na (a.s.) değer verip saygı göstermeleri için secde etmelerinin emredilmesini Allah'ın vahyi ile ve inen Ayetlerle bilmekteyim.

۞ إِنْ يُوحَى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

70. Ayet: Benim herhangi biri değil, ancak ve ancak açık ve anlaşılır bir Uyarıcı olduğum Bana vahyedilmektedir. Yani sizleri Allah'ın Yolundan çıkarmak için bedenlerinize girip yerleşmiş olan Şeytanın ve askerlerinin sizleri fitneye (şirk ve kâfirlik hallerine) düşürmesine karşı sizler için bir Uyarıcıyım. Şeytan ve askerleri sizleri; güven, huzur, selamet ve ebedî seadetlere götüren, Allah'ın Yüce Sıfatlarına, Güzel İsimlerine ve O'nun (c.c.) Birliğine kavuşturacak olan Doğru Yolundan ayırıp mahrum koymak istiyorlar.

۞ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ۞

71. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni; her şeyi kuşatıp içine alarak, açıklayıp yolunu göstermek için yaratıldığın Kendi Birliğiyle (c.c.) sonlanan en kapsamlı mertebenin gereği olan ve tüm güzel ahlak kurallarını kapsayan eğitim ve niteliklerle Yetiştiren Rabbin vaktiyle meleklere şöyle demişti: Ben sonsuz kudretim, ilginçliklerle dolu hıkmetim ve yaratıp yapıcılığım gereği bedeni topraktan olan bir insan yaratacağım. Bana ayna olacak, tüm Güzel İsimlerim ve Yüce Sıfatlarım onda görülecek.

۞ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ۞

72. Ayet: Onun kalıbını Levh-ı Mahfuzda geçtiği üzere düzgün bir biçimde yapıp ortaya koyduğumda ve ona Ruhumdan üfleyip canlandırdığımda; yani Bana halife olup Beni temsil etmesi için Kendi Canımı ona bağlayıp İsimlerim ve Sıfatlarımdan ona nitelikler verdiğimde ve tüm İsimlerim ve Sıfatlarım O'nda gözüktüğünde derhal ona secde edin, onun huzurunda alınlarınızı küçülme simgesi olan toprağa koyarak tam bir saygı ve değer verme ile ona itaat edin.

۞ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۞

73. Ayet: Kendilerine farz kılınan İlâhî emri duyduktan sonra melekler topyekûn derhal secde ettiler.

۞ إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞

74. Ayet: Ancak, onlardan sayılan ve (tesbîh taneleri gibi Allah'a kulluk ve hizmette) onların dizili olduğu meleklerin ipine dizilen (aynı görevler için onlarla beraber saf tutan) İblîs müstesna oldu. (Secde eden meleklerin dışında kaldı ve secde etmedi.) Ona secde edip saygı duymaktan yan çizdi. Yapılması zorunlu olan Allah'a (c.c.) itaat etmeyip İlâhî emri yapmayarak kâfirlerden oldu.

۞ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ۞

75. Ayet: Âdem'e (a.s.) saygı ile eğilip secde etmekten kaçınınca Allah Azîîmüşşan dedi ki, ey emrimi yerine getirmekten geri kalan Şeytan! İki Elimle yarattığım varlığa secde etmekten seni engelleyen nedir? Ben Onu; sonsuz güç ve kudretimle hıkmetim gereği Bana ayna olup halifem ve dostum olarak Beni temsil etsin diye yarattım. Sen Benim hüküm ve buyruğuma diklenip uymaktan kaçındın mı? Yoksa kendini yücelenen ve üstünlük taslayanlardan görerek secde etmekten geri bırakılanlardan mı oldun? Dolayısıyla ona boyun eğip secde etmeni caiz ve uygun görmedin öyle mi?

۞ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۞

76. Ayet: Lanetli Şeytan, Allah Azîîmüşşan'ın her türlü azarlamayı içeren söz ve sorusunu duyduktan sonra sorudaki ikinci şıkkı seçip tercih ederek dedi ki, ben şahsıyyet ve madde bakımından ondan hayırlı ve üstünüm. Sen kudretinle beni (toprak, su, hava ve ateşten ibaret) unsurların en üstünü ve en kıymetlisi olan ateşten yarattın. Onu ise en aşağı ve değersizi olan topraktan yarattın. Senin sağlam hıkmetine (kusursuz ve sağlam ilim ve icraatlarına) uygun olan; ey Rabbim! Aşağı ve değersiz olana değil de en üstün ve en değerli olana secde edilmesini emretmendi.

۞ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ۞

77. Ayet: Şeytan kendine göre ikna edici (karşısındakini razı edip haklısın dedirici) tartışmasını belgelerle ortaya koyduktan sonra Allah'a kulluk yapmakla ilgili itaat ve teslîmiyyet dairesinden çıktı. Allah Azîîmüşşan sonsuz gayreti (Birliğini ve Eşsizliğini kıskanma) ve sınırsız kahrı (eziciliği) gereği Şeytana gazaplandı. Çünkü yaratıp bir kısım ilimler ve imkânlar verdiği yarattıklarından hiçbir kimsenin

Kendisine karşı çıkması, ters düşerek tartışmağa kalkışması imkânı ve gücü olamaz. Çünkü sonsuz ilim, yeterli derecede delil ve belge getirmek ve her konuda haklı olmak Allah'a mahsustur. (Şeytanın ne kadar cahil, kör ve anlayışsız olduğunu ona gösterdi.) Dolayısıyla dedi ki, sen oradan; kulluğun en yüksek makamı olan meleklik mertebesinden çık ve aşağılara in. Bilesin ki, artık sen taşlanarak kovulup Yüce Huzurumdan ve sonsuz rahmetimden uzaklaştırılacaksın.

۞ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ۞

78. Ayet: Kesinlikle sana lanetim, Huzurumdan kovup yakınlığımdan uzak tutmam Dîn Gününe (yapılanların karşılık göreceği Kıyamet Gününe) kadar devam edecek, sonrasında da Cehennemde yanarak azap görmen sonu gelmeksizin devam edecek.

۞ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۞

79. Ayet: Kurtuluştan umudunu kestikten sonra dedi ki, ey beni itaat ve kulluk karakteri ile Yaratan ve Yaşatan Rabbim! Kibirlenip kendimi beğenme uğursuzluğumla emrine karşı geldim. Beni bu lanetli halimde, Sana yakın olmaktan uzaklaşıp rahmetinden mahrum ve uzak düşmek aşağılığında Kıyamete kadar beklet, insanların tekrar diriltilecekleri Kıyamet Gününe kadar bana ömür ver.

۞ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۞

80. Ayet: Allah Teâlâ dedi ki, sen bırakılacaksın.

۞ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۞

81. Ayet: Evet Kıyamete kadar.

۞ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۞

82. Ayet: Rab Teâlâ'nın kendisini istediğine erdireceğini ve Kıyamete kadar bırakacağını duyduktan sonra Âdemoğulları için tehdidde bulunarak ve sıkı yeminler ederek dedi ki, Senin (c.c.) üstünlüğüne, herkese ve her şeye üstün gelen büyüklüğüne yemin ederim ki, Âdemoğullarını topyekûn azdırıp adalet Yolu ve Birliğine Götüren Muazzam Cadde Olan İslâm'dan saptıracağım. Çünkü onların içlerine gireceğim yerleri, hile ve kandırma yollarımı kapatmağa güç ve imkânları olmayacak.

۞ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ۞

83. Ayet: Onlardan; Senin seçkin kulların müstesna. (Onlar bu zararımdan dışarıda kalıp Senin hımayende olacaklar.) Onlar (Dînî-Dünyevî) tüm işlerinde her şeyi Sana (c.c.) tahsis edip kulluklarında samîmî ve kesin bilgi sahibi olan Mü'minlerdir. Onlar Senin başarı ipine sarılan, rahmetini ve yüce rızanı uman, kahrını ve azabını gerektirecek olan her yasaktan kaçınan kullarındır. Senin başarı ipin olan İslâm'dan onları hiçbir şey vazgeçirmez, ondan alı koyacak hiçbir şeye meyletmezler, asla dönüp bakmazlar.

۞ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ۞

84. Ayet: Allah Azıîmüşşan Şeytana cevabında onun bilmesine ve anlatmasına ihtiyacının olmadığını ve kudretinin sonsuz olup her şeyi kuşattığını açığa koyup anlatmak için şöyle dedi: Ey lanetlenen Şeytan! Bu Dünyada Huzurumdan kovulup rahmetimden mahrum edilmenle ilgili sana söylediğim haktır, gerçekleşmiştir ve bu değişmeyecek. Kullarımı imtihan için seni de Kıyamete kadar aralarında bırakacağım. Yine bir gerçeği de söylüyorum ki, bu Dünyada onlara vesvese verip kandırmana dayalı olarak sana uymaları olacak ve gerçekleşecek. Dünyada sana uymalarından dolayı Ahirette onlara neler olacak hepsini anlatıyorum. Hepsi bu…

۞ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ۞

85. Ayet: Sonsuz ve sınırsız üstünlüğüm ve büyüklüğüm gereği olarak tüm varlıkların Rabbi Olan Allah'a yemin ederim ki, ezelî uğursuzluk ve kâfirlik sahipleri olan, Allah'ın adalet Caddesinden, kusursuz kulluğun icraat sahası olan Doğru Yolundan sapıp uzaklaşan zalimler için hazırlanan Cehennemi sen ve senin cinsinden olan kâfir cinlerle ve Âdemoğullarından sana uyanlarla dolduracağım. Topyekûn Kâfirlik ve inkârcılığın öncüleriyle, ayak takımlarıyla, sapanlar ve saptıranlarıyla dolduracağım. (Hiçbir kâfir ve müşrik dışarıda bırakılmayacak.)

۞ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ۞

86. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana tarafımdan yapılan hak vahyi ve söylediğim gerçekleri; hiçbir kısmını almaksızın, karıştırmaksızın, eklemeksizin ve eksiltmeksizin net ve gayet açık bir şekilde onlara ulaştırdıktan sonra hıkmetten ve İlâhî adaletten doğup gelen Muazzam Sözle onlara de ki, ey kullukla yükümlü olanlar! Sizlere yaptığım bu tebliğ görevine karşılık sizlerden hiçbir ücret istemediğim gibi bir şeyler vermenizi arzu da etmiyorum. Nitekim sahte şeyhlerin âdetidir; halkı yalan, yanlış laflarla kandırıp karşılığında mal tahsil etmeleri. Onlar (halkı irşad etmiyorlar aksine) Şeytana yardım yapıyorlar. Bilesiniz ki, Ben; sahte şeyhler gibi hakikatleri örterek ve halkı kandırarak bu görevi kendi kendime zorla yüklenen ve yapmacık nitelikler ile nitelenen biri değilim.

۞ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۞

87. Ayet: Bilesiniz ki, Bu Kur'an; onların sözlerinin aksine ancak ve ancak âlemler; yani ilim ve kesin idrak karakteri üzere yaratılan, Îman edip İlâhî bilgilerle İslâm'ı yaşamakla mükellef olanlar için zikir, öğüt ve ders kaynağıdır.

۞ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ۞

88. Ayet: Ey Allah'ın vahyini ve En Büyük Kitab Olan Bu Kur'an'ı zikre dalıp üzerinde düşünerek ders yapanlar! (Sabredin.) Bir müddet sonra O'nun haberini, haber verdiği her şeyin doğruluğunu, müjde ve tehdidlerinin muhakkak gerçekleşeceğini, içinde bulunan hukûm ve buyruklara dayalı olarak ortaya konacak olan hesabı ve cezayı, O'nun işaret edip gizlice gösterdiği ilâhî bilgileri ve hakikatleri bilip göreceksiniz. O zaman her şey sizlerin huzurunda; fânî ve maddi âlemle alakalı varlıklarınızdan arınıp Ahirette manevî niteliklere büründüğünüzde açığa çıkıp anlaşılacak. O an perdeler ve tüm örtüler ortadan kalkarak bütün sırlar,

saklı bulunan her şey ve gizlilikler açığa çıkacak. Ey akıl, ibret, göz ve görüş sahipleri! (O zaman orada rezil olmamak, fırsatları değerlendirip ızzet ve itibar sahibi olmak için) şimdi burada; Bu Kur'an içinde bulunan sırlara, saklı ve gizli hakikat ve marifetlere itibar edin, sizleri yüceltip yükseltecek dersler alın.

SAD SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Kur'an'ın rumuzları(gizli tarifeleri) üzerinde düşünüp anlamak için incelemeler yapan, içleri ve dışları süsleyip değerli kılmakla ve özünü Allah'tan başka her şeyden arındırmakla ilgili kelimelerinin perdeleri altında bulunan gizli uyarı ve işaretlerini idrake çalışan Yolcu! Sana gereken ilk önce varlığında bulunan Şeytanın askerlerini tanımandır. Varlığın Şeytanın yardımcıları olan o askerleri içinde barındırdığı müddetçe tüm kötülükleri yapmanı ve haramları işlemeni emreder. Bu durumda nefs-i emmaren (Şeytanın yardımcılarını içinde barındırıp daima kötülüğü emreden varlığın) Allah'ın En Sağlam ve En Doğru Yolu olan Birliğinin (c.c.) adalet caddesinden uzaklaşmanı sağlayacak işleri ve buyrukları yapmayı kabul etmen için seni sıkıştırıp baskı yapar. Mümkin olduğu kadar nefs-i emmarenle savaşmalı ve onun dediklerinin aksi olan İlâhî buyrukları yapmalısın. O zaman göreceksin ki, Allah Teâlâ sana yardım edecek, onu emrine alıp hizmet ettirmen için sana imkânlar ve başarılar verecek. Sonunda sana yenik düşerek ezilerek buyruğun altına girecek. Bundan sonra göğsünden; Birlik Denizinden (c.c.) dökülen hıkmet (İlâhî bilgi) kaynakları kaynayıp doğacak, oradan da Allah'ın dilediği kadar diline dökülüp akacak... Seni senden alıp yok ettikten sonra Kendi ebedîliğiyle ebedî kılacak. İşte o zaman kalbin, kulağın, gözün ve tüm kuvvetlerin olacak (c.c.). O zaman ayrılıklar birleşecek, parçalar sarılıp bir olacak, görünme, kaybolma, Gizli-Aşikâr, Ezel-Ebed, İlk ve Son bir olacak. O (c.c.); her şeyi Bilendir. O'nun benzeri gibi bir şey yok ve O'nunla beraber bir canlı daha yok. Ezel-Ebed Can Sahibi olup Duran ve her şeyi Tutan sırf O'dur. O (c.c.) Duyan, Bilendir. Onun beraberinde bir başkası daha yoktur.

ZÜMER SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 75 Ayettir. Zümer; zümre kelimesinin çoğuludur. Kâfirlerin zümreler (topluluklar) halinde Cehenneme, yine Müttekıî Mü'minlerin de zümreler halinde Cennete sevk olundukları anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

ZÜMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hz. Muhammed'e (s.a.v) bağlı müvahhıdlere (Allah'ın Dînine tam bir bağlılıkla her konuda Allah'tan başkasını tanımayanlara), sonradan olan âlemin en dip noktasından (Allah'tan gayriden kurtulmakla) tam olarak hurriyyetin zirvesine ve Hak Varlığın Yüceliğine derece-derece yükselenlere; Bu En Yüce Gayeye ancak Allah Azîmüşşan'ın başarılar vermesiyle ulaşılacağı gerçeği gizli kalmaz. Allah'ın (c.c.) başarılarına sahip olmak ise O'nun (c.c.) kitaplarına ve peygamberlerine (a.s.) uymakla olur. Allah Teâlâ'nın bütün peygamberleri (a.s.); indirdiği (c.c.) kitaplarında gizli-aşikâr var olan tüm bilgileri, marifetleri, hakikatleri, hıkmetleri ve hukümleri açıklamak ve halkı eğitmek için O'nun (c.c.) tarafından gönderildi.

Hiç şüphe yok ki, Allah'ın kitaplarının En Üstünü Kur'an Azîmüşşan, peygamberlerin (a.s.) en Kâmili ve mertebece En Büyüğü Hz. Muhammed Habîb-i Rahman'dır (s.a.v.).

(Kardeşlerim! Hepimizi; her şeyi Yaratan Allah Azîmüşşan yarattı. Tamamımız O'nun kulları ve memurlarıyız. O'nun Hak dediğini Hak, batıl dediğini batıl, büyük dediğini büyük, küçük dediğini küçük biliriz. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in s.a.v. makamca En Büyük peygamber olması; Son Peygamber olarak gelip tüm âlemlere Peygamber olması ve Kur'an'la şereflenmesi sebebiyledir. Kur'an'ın En Büyük Kitab olması; Allah'ın En Büyük Öğrencisine inmesi sebebiyledir.

Düşünün ki, herkese ders veren büyük bir öğretmen; öğretmenlik yapan öğrencilerine kitab yazıp gönderiyor. İlkokul öğretmenine küçük bir kitabı yazıp gönderirken, üniversitenin en büyük profesörüne en büyük kitabı yazıp gönderir. Biz bunu derken milliyyetçilik veya ırkçılık yapmıyoruz, aksine Yaratana uyuyoruz. Bazı peygamberler (a.s.) var ki, milliyyet ve ırk bakımından biz Türklere daha yakındır. Misal İbrahîm Peygamber (a.s.). Eğer biz Son Peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) sadakatimizde başarılı olursak -inşâAllah- tüm peygamberlerin de sevgi ve şefaatlerine nail olacağız. Bilelim ki, peygamberlerin hepsi bir ve beraberlerdir.)

Özetleyecek olursak kim Kur'an'ın muktezasına (Îman edilip icra olunarak yerine getirilmesini zorunlu gördüğü esaslar) sarılır, risalet kaynağından doğup gelen sünnetlere (En Sevgili Peygamber Hz. Muhammed s.a.v. tarafından ortaya konan kulluk tarzlarına), peygamberlik ve evliyalık penceresinden doğup yayılarak bizlere ulaşan Hadîslere (Sevgili Peygamberimizin Mübarek sözlerine) tutunursa muhakkak o kimseye Allah'ın lütuf, hibe ve ikramları bol-bol gelir, Allah'ın hıkmetinin gereği olarak yaratılış gayesi olan kâmil insan ve Allah'a halife olma makamına erer. İşte bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.) haber verdi ve Kendisine uymakta başarılı kılınıp Toplumundan (Şerefli Ümmetinden) ve İslâm'a ereceklerden olmak için yaratılanlara tebliğ edip onları irşad etmesini emretti. Bütün Güzel İsimlerini ve tüm Yüce Sıfatlarını içinde taşıyan En Büyük İsmi ile teyemmün ve teberrükte bulunarak (En Uğrulu ve En Bereketliyi öne alıp Onunla başlayarak) şöyle dedi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Yüce ilminde ve Levh-ı Mahfuzda bütün yönleriyle var olan her şeyi açıklayan bir Muazzam Kitab olarak; Kitabını (Yüce Kur'an'ı) İndiren Allah Adıyla. Huzurundaki derecelere ve yüce makamlara erdirmek için kullarını Bu Muazzam Kitabı indirmekle Rahman'dır; sonsuz rahmet ve ikramlar Sahibidir. Kullarının seçkinlerini; çokluğu gerekli gören, Allah'tan başka varlıklar içerisinde kaybolup şaşan fânî benlik ve kimliklerini yok ederek Kendi Birliğine Ulaştıran Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

1. Ayet: (Yani insan kendini bilip kendi başına hareket etmeğe kalkışınca; karşısına kâinat ve kendi gibi sayısız varlıklar çıkar ve şaşar. Ama Kur'an'a ihlâsla sarılarak O'nun hakikatine ulaşmak suretiyle kendini kaybederse Allah'tan başka her şey kaybolur.)

Tevhıîdin Yolunu Açıklayan, Hak Varlığın (c.c.) Bir olduğu, O'nun Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının kusursuz ve noksansız olarak sonsuzluğu uyarısını Yapan Bu Yüce Kitabın indirilmesi; yarattığı varlıklar ve onlarla ilgili idareyi yönetip ircaa Eden Allah tarafındandır. Çünkü kitaplar (başta olmak üzere tüm rahmetleri ve nimetleri) İndiren sırf O'dur(c.c.). Bütün işlerine Tek Kendisi tam bir bağımsızlık, dileme ve dilediğini seçme ile üstün gelmekte ve her şeye Hâkim olmakta Azîz'dir: sonsuz üstünlük Sahibidir. Tüm iş ve icraatlarında Hakîm'dir; her şeyi kuşatan ilmi, sonsuz kudreti ve bağımsız iradesiyle sağlamlık Sahibidir. Yaptığı her şeyi dilediği gibi ve sağlam bir halde yapar.

۞ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۞

2. Ayet: Allah Azıîmüşşan; bütün peygamberlere kitap indirme işini tüm yönleriyle açıkladıktan sonra, artık kitap indirme işini tamamlayıp sonlandıran ve kendisinden başka kitap inmeyecek olan Yüce Kitabın (Kur'an'ın) özel bir tarzda indirilişine ve Kendisine (s.a.v.) Kitab indirilen Zat'ın mertebesinin yüksekliğine, kıymetinin üstünlüğüne ve şanının büyüklüğüne işaret etti ve şöyle dedi: Rahmetimizin pek büyük olduğu makamdan Biz; ey peygamberlerin En Kâmili! Sana; geçmiş kitaplarda olanları ve olmayan her şeyi fazlaca kapsayıp içinde bulunduran Bu Kitabı Seni destekleyip kuvvetli kılmak için hak ve gerçek olarak indirdik. O'nun Bizim tarafımızdan indirildiğinde, içinde taşıdığı hiçbir bilgi ve konuda hiçbir şüphe ve karışıklık yok. Dolayısıyla Seni farklı bir Peygamber olarak Seçen, Bu Muazzam Kitaba özel olarak Seni tercih Eden Allah'a kulluk yap. Bu büyük nimetin ve üstün değerin hakkını ödemek için kulluk yaparken bütün durumlarında, her an ve her mekânda O'na (c.c.) şükret. O'nu Ma'bûd edinip kulluk yaparken kusursuz bir ihlâs Sahibi olarak yap. Şirk karışımından ve gösteriş ahmaklığından münezzeh ve tertemiz olan bir kulluk icra et. Dîni (hayatın ve varlığın) tamamını O'nun bilerek ve sırf O'na bükülüp yalnız O'na itaat ederek… Çünkü Kendisine kusursuz ibadet ve itaat olunmağa ve buyruklarına tertemiz olarak uyulmağa hak Sahibi ve Tek Gerçek Ma'bûd sırf O'dur. (c.c.)

۞ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ۞

3. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine Kendisine İbadet etmesini, ibadet ve itaatinde ihlâs Sahibi olmasını emrettikten sonra tüm kullarını ibadet, itaat ve tüm niyyetlerinde ihlâs sahibi olmaları ve kusursuz kulluk yapmaları konusunda uyardı ve şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, halis ve kusursuz olan Dîn Allah'ındır. Yani ey Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip inandığı gibi kulluk yapacak karakter üzere yaratılanlar! İyi bilin ve anlayın ki, Allah'ın sizleri yükümlü tutup icra etmenizi farz kıldığı Dîn; şirkten, bozuk görüş ve yanlış bilişlerden, görsünler ve duysunlar kirlerinden arı ve kusursuz olandır. Allah'ın kusursuz Dîni açıklandıktan ve bu tarz kulluğun sırf Allah'a yapılacağı anlaşıldıktan sonra; Allah'tan başka yetki sahibi yöneticiler ve ilâhlar edinerek onlara kulluk yapan müşrikler; kendilerine niçin şirk koşup Allah'tan başkalarına kulluk yaptıkları sorulduğunda şöyle diyorlar: Biz bu putlara, heykellere ve diğer varlıklara sırf bizleri Allah'a yaklaştırmaları için kulluk yapıyor ve saygı duyuyoruz. Çünkü onlar; Allah katında kabul görüp ikrama erenlerdir. Allah Teâlâ'nın yakılığına ulaşmak için onları aracı ediniyoruz.

Ey Allah'ın başarı ipine tutunan Mü'minler! O müşriklerin dediklerine asla değer vermeyin. Bilesiniz ki, onların içlerinde sakladıkları şirki, inadı ve Doğru Yoldan sapıklığı Bilen Allah Azıîmüşşan aralarında her şeyi bilip Haberdar olduğu üzere sizinle tartıştıkları şirk ve kâfirlikleri konusunda huküm verip hak ettikleri kararı uygulayacak. Şöyle ki, onları son derece rezillik ve perişanlık içerisinde Cehennem ateşi içerisine sokacak, sizleri de mağfiretine ve rızvanına erdirerek Cennetine erdirecek. Elbette şirk ehli kâfirleri türlü rezilliklere ve perişanlıklara düşmüş oldukları halde Cehennem ateşine sokacak (c.c.), çünkü Allah yalancı inkârcıları ve kendilerine yaptığı bağış ve nimetlere nankörlük yapan kâfirlikte aşırı giden zalimleri hidayete ve kurtuluşa erdirmez. Zira onlar Allah'a ortak koştular, zulüm ve saygısızlık yaparak çocuğunun olduğunu söylediler.

۞ لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَاصْطَفَى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ سُبْحَانَهُ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۞

4. Ayet: Hal bu ki, eğer; İlâh ve Hak Varlık olmakta Bağımsız, Tek ve Samed olup aile ve çocuk edinmekten Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşan çocuk edinmek isteseydi yarattığı kusursuz varlıklardan seçer, Kendi Yüce Şanına Meryem ve Îsâ'dan daha uygunlarını çocuk edinirdi. (Çocukken bakım ve temizliğe ihtiyacı olan, hayatın pek çok safhasında sıkıntı ve çaresiz kalan, daima ekmeğe, suya vs. muhtaç olan Meryem ve Îsâ'yı değil kusursuz olan, tabii hiçbir şeyden etkilenmeyen ve hiçbir şeye ihtiyaç duymayan, Cebraîl gibi yüce ilim ve çetin kuvvet sahibi varlıklardan çocuk edinirdi. Zavallı yaratıklardan değil.) Özellikle de işe yaramaz (üzerlerine konan sinekleri dahi kendilerinden uzaklaştıramayan) putlardan asla çocuk edinmez. O Sübhan; her şeyden Münezzeh, Şanı çok Yüce, en yüce yaratıklara dahi benzemekten çok uzaktır. O baba ve bebe olmadı, olmaz. Asla eş ve çocuk edinmedi ve daima bundan Münezzehtir. Öyle ki, O (c.c.); her bakımdan Birdir, Kahhar'dır; Kendisinden başka her şeyi yok eder, şirk damarlarını ve ortaklık

esaslarını kökünden koparıp imha eder. (O'nun yarattığı Güneş yanında büyük-küçük hiçbir varlığı tanımazken ya O c.c. ne yapar? O'nun azameti ve kahrı karşısında değil Güneşi Cehennemlerin hiçbir mecali ve dermanı olmaz.).

۞ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۞

5. Ayet: Bir Olan Yüce Varlığında saklı bulunan mükemmellikleri, Hay (Canlı ve tüm canlıların dayanağı), Ezel ve Ebed Olan Varlığının ayrılmaz niteliklerini açığa koymak için Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, Yeryüzünü, bunların içerisinde ve aralarında bulunan her şeyi hak ve gerçek olarak yarattı, O'nun icraatta bulunan Kendi İsimleri ve Sıfatları bütün eserleri düzenleyip açığa koydu. Îman sahiplerinin bunda şüphe etmeleri asla uygun olmaz. Özellikle de O Yüce Varlığın ve O'nun Birliğine Îmanın sır ve inceliklerini anlayıp idrak ettikten sonra. Bütün bu yaratılanların yaratılması O Yüce İlâhın rahmeti ve ikramıyladır. İlâhî İsimlerin ve Sıfatların beraberliğiyle geceyi gündüze sarıp örterek uzun geceler meydana getirir, gündüzü geceye sarıp üzerini örterek uzun günler meydana getirir. Dünyada tabiatın fânî varlıkların karanlıkları ile Allah Teâlâ'nın İsimlerinin ve Sıfatlarının üzerleri örtülür. (Yönetilenler görünür, Yönetenler görünmez.) Ahirette ise yoğun ve karanlık cisimlerle tabiata dayalı gölgeden ibaret varlıkların üzerleri Allah'ın Nûrunun parıltıları ile örtülecek. (Ahirette yaratılıp yönetilenler değil Yönetenler görünecek, Hak Teâlâ'dan başkası görünmeyecek ve bilinmeyecek.)

(Dünya hayatında) Allah Azıîmüşşan'ın açığa çıkma ve hakikatleri açığa koyma işini tam olarak ortaya konduktan; gizli-aşikâr bütün varlıkların üzerlerinde hâkimiyyet ve egemenliği yayılıp her şeyi kuşattıktan sonra Güneşi ve Ayı hizmete soktu. Yani Kendi tarafından hizmetler yağdıran kapsamlı varlığı sevgi ve merhametinin gereği olarak tutup çekerek İsim ve Sıfatlarından yansıyan bütün varlıkların ve cisimlerin üzerine manevî çekicilik ve belli bir düzen içerisinde tutarak hizmete koydu. Güneşten yansıma alan Ayı da aynen (belirli ölçüler içerisinde) hizmete sokmuştur. (Güneşten nûr alarak karanlıkları ortadan kaldıran ve rehberlik yapan Ay gibi) hakikat Güneşi Olan Allah'ın Nûrunun yansımalarını kabul edip alabilecek karakterde olan (peygamberler ve Allah dostları gibi) varlıklar; Allah'ın Varlığını, Birliğini ve sonsuz kudretini açığa koymak ve anlatmak için görev ve hizmetler yaparlar. (Güneş, Ay ve yıldızlar gibi) Allah'ın özel yardımına eren her bir kimse bulunduğu mertebede belirli bir ecele ve tayin edilmiş vakte kadar görev ve hizmet yaparak hareket etmeğe devam eder. Ecel ve o belirli vakit geldiğinde hareket ve hizmet durur ve son bulur. Ey hakikat Güneşi Olan Allah'ın Varlığı idaresinde bulunan gölgeler (ey gölgeden ibaret insanlar)! Bilesiniz ki, bu anlatılan Yüce Niteliklerin Sahibi Olan Allah (c.c.); sonsuz üstünlüğün Sahibi olup, Yüce Huzurunun çevresi akılların idrakinden muazzam koruma altındadır. Oraya yaklaşan akıllar ezilip perişan olarak tamamen kendilerini kaybederler. Sonsuz mağfiret Sahibidir; Gerçek Güneş Olan varlığının görünmesiyle bulut ve karanlıklardan ibaret olan varlıklarınızı örter, yok eder.

Üzerlerine Yüce Varlığının Nûru doğmakla meydana gelen bütün varlıklar O'nun (c.c.) sonsuz Yüce Niteliklere Sahip Olan Birliği ve kahrı gereği silinip yok olurlar.

۞ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ۞

6. Ayet: (O'nun yok etmesi nasıl olur demeyin.) Nasıl olmaz, elbette olur. Bilesiniz ki, O (c.c.) Cemâlinden, rahmet ve ikramından tecellî eder sizleri tek bir varlıktan; Yüce Varlığın Nûrunun aydınlıklarının yansımalarını kabul edip alan yokluk tabiatından ve karakterinden yaratıp meydana getirdi. İşte o karakter içerisinde babanız Âdem yansıyıp Yüce Varlığın Gölgesi ve Halifesi olarak var oldu. Bunun sonrasında da Sonsuz kudretini açığa koymak ve yüce maksadını tam olarak gerçekleştirmek için o bir varlıktan; kendisiyle evlendirmek üzere eşini var etti ki, farklı Güzel isimlerinin ve Yüce Sıfatlarının inceliklerine göre nesiller kalıcı olsun ve sonsuz evlilikler devam etsin. Sizlerin var edilip açığa konma işinizi tamamladıktan sonra Dünyada hayatınızı kolaylaştırmak ve ihtiyaçlarınızı temin etmek için Rabbiniz sizler için sekiz eş (dört çift) hayvan takdir edip evcilleştirdi. Bunlarla gıdalanacaksınız, vücudunuzun ihtiyacı olan karışımı alıp güçleneceksiniz ve başka ihtiyaçlarınız da karşılanacak. Sizlerin varlığı devam ettikçe onlar da devam edecek. Bu anlatılan hayvan türleri En'am Sûresinde anlatılmıştır. Bunlar doğup açığa çıkmanıza ve madde âlemi olan Dünyada olmanıza göre. Gizlide ve manevî âlemde ise sizin varlığınızın esaslarını ve maddelerini; annelerinizin karnında takdir edip yaratır. Bu yaratma peş peşe takdir etme ve peş peşe farklı yaratma tarzlarında olur ki, bir sonraki şekil, bir öncekinden çok daha ilginç haller taşır. Şöyle ki, önce meni olarak, sonra kan pıhtısı (et olmağa yönelmiş ve koyulaşmış olan bir parça kan), sonra ağıza alınıp çiğnenecek ölçüde bir parça et. Sonra düzgün insan cesedi… Daha sonra da Kendi Canından can üfler. (Artık mükemmel bir varlık.) Hulasa sizleri bir müddet üç karanlık bölgede; babalarınızın bellerinde, annelerinizin karınlarında ve varlığınızın şekillenip belirlilik kazanacağı dönemdeki örtüler arasında tuttuktan sonra görünen ve bilinen âlem olan Dünya yüzüne çıkarmaktadır. İşte Bu Yüce Niteliklerle ve yaratıp idare etmekte Bağımsız olmakla Nitelikli Olan Allah (c.c.); sizleri en güzel tarzlarda yetiştirip Yaşatan Rabbinizdir. O'ndan başka asla bir yaşatıp Yetiştireniniz yok. Çünkü tüm varlıkların yönetim ve idaresi sırf O'nundur. Gayet açık ve kesindir ki, O'ndan başka kendisine sığınılacak, her iş ve ihtiyaç için dönüp varılacak ve ibadet olunacak hiçbir ma'bud yok. Rab ve İlâh olmağa hak Sahibi sadece Bir ve Tek Olan O Samed'dir. Tüm bu gerçeklere rağmen ey müşrikler! Nasıl oluyor ve nereden saptırılıyorsunuz?

۞ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

7. Ayet: Ey gaflet ve sapıklık denizinde şaşkınlık içerisinde boğulan gölgeler ve fânî varlıklar! Eğer kâfirlikte ısrar edip Allah'ı (c.c.) tanımaz, O'nun gizli-aşikâr tüm varlıklara egemen olduğuna inanmaz ve O'na (c.c.) kulluk yapmazsanız; bilesiniz ki,

Allah Azıîmüşşan sonsuz üstünlüklerin Sahibi ve sizlere, sizlerin Îman ve ibadetlerinize asla ihtiyacı olmayandır. Kâfirlik yapmanız ve günahlara dalmanız da asla O'na zarar vermez. (Herkes ne yaparsa kendisi için yapar.) Fakat Îman edip kulluk yapacak karakterde yaratılan kullarının kâfirliklerine razı olmaz. Onları sevdiği ve merhamet ettiği için kulluk yapmalarından Razı olur. Çünkü insanlar Allah tarafından; O'nun Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserleri olarak (Îman ve ibadet gibi güzellikler sergilemek için) yaratılıp açığa kondular. (Îman edip İlâhî buyrukları icra edenlere sonsuz nimetler ve ebedî mutluluklar var. Kâfirlik yapıp haramlara dalanlar için ise sonsuz mahrumiyet ve korkunç azap var.) Yoksa hiçbir kimsenin Îman ve ibadeti Allah'a fayda vermez, kimsenin zulüm ve kâfirliği de O'na zarar vermez. Eğer Allah'a şükrederseniz; bundan Razı olur ve şükretmenizi sever. Şükretmenize asla ihtiyacı yok, verdiği nimetleri bir sebep ve bir gaye için vermez fakat şükretmenizin size fayda vereceğinden dolayı bundan Razı olur ve emredileni yaptığınız için verdiği nimetleri kat-kat artırır. Hulasa kulluk yapmakla yükümlü olanların kendilerine emredilen buyruklara sarılmaları ve yapmaları gerekir ki, kendileri için hazırlanan mükâfaatlara ve sonsuz nimetlere kavuşsunlar. Haramlardan ve yasaklanan her şeyden de kaçınsınlar ki, tehlikelerden ve zalimlere hazırlanan azap çukurlarından kurtulsunlar. Hiçbir günah işleyip vebal yüklenen kimse bir başkasının vebalini yüklenip cezasını çekmez. Tıpkı bir başkasının yaptığı iyiliklerle nitelik kazanmadığı gibi… (Herkesin yaptığı kendinedir.) Topyekûn hepinizin dönüşü Rabbinize olacak, tıpkı O'nun tarafından yoktan var edilip geldiğiniz gibi… Kendisine dönüp Huzurunda toplanmanız sonrasında yaptıklarınızı sizlere haber verip eksiksiz anlatacak. Yani iyiliklerinizi de, kötülüklerinizi de hiçbir şey bırakmaksızın haber verip gereken ne ise hakkıyla karşılığını verecek. Nasıl her şeyi bilip haber vermez ve cezalandırmaz? Elbette yaptıklarınızın tamamını bilir, çünkü O (c.c.) göğüslere sahip olan, kalplerde ve gönüllerde saklı olup oraları meşgul eden görülmedik ve bilinmedik her şeyi; bütün niyyetleri, fikir ve vesveseleri Bilendir. Bunları bilince nasıl olur da el-ayak, göz-kulak gibi alet ve organların yaptıklarını bilmez? Elbette gizli-aşikâr her şeyi bilir ve gereken karşılıkları da verir.

۞ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ

لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۞

8. Ayet: Allah Teâlâ kullarının durumlarına uyarı ile işaret ettikten sonra onların insan olmalarından ve hayvanlarla ortak yönlerinden kaynaklanan kötü ahlaklarını ve yaptıkları iğrençlikleri saymağa başladı ve şöyle dedi: İnsana bir zarar dokunduğunda; yani onun insan olmasının (kötü) belirtilerinden ve ondan meydana gelen eserlerden bir kötülük ona bulaştığında Rabbine tam bir yönelişle dua eder, o zararın üzerinden kaldırılması için duasına ısrarla devam eder. Rabbi onun zarar ve sıkıntılarını kaldırdıktan sonra durumuna bakıp ona değer vererek katından inip varan bol bir nimeti verip huzur ve genişliğe erdirdiğinde; zarar ve sıkıntı anında önceden yaptığı duayı, duada ne istediğini ve istediğinden fazlasını Veren Rabbine şükretmeyi unutur. Bununla beraber dua etmeyi terk etmek ve

unutmamakla yetinmez, aksine Kendisine karşı denk ve benzerden Münezzeh ve Samet Olan Allah'a bir kısım varlıkları ortak koşup denk tutar. (Zarardan kurtuluşuna ve bol nimetlere ermesine Allah tarafından sebep ve vesile edilen varlıkları öne geçirir ve onları Allah'a denk görür. Âdi sebepleri; her şeyi yaratıp Veren Rabbinin yerine koyar.) Tüm bunları; Rablerine verdikleri sözleri unutan insanları Allah'ın Yolundan saptırmak için yapar. Onları Îman ve İslâm'dan vazgeçirmek için çaba ve gayretler gösterir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bizim Adımıza onlara tehdid yaparak öylesi her bir kâfire şöyle de: Ey sapıklığıyla yetinmeyip insanları Yoldan çıkaran sapık kâfir! Şu Dünyada bu kâfirliğinle az bir zaman yaşa. Kesinlikle bil ki, sen; Ahirette Cehennem ateşi içerisinde kalanlardansın.

۞ أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

9. Ayet: Allah Teâlâ (ilim sahibi olan ve tüm varlığıyla Rabbine yönelen samîmî Mü'minin değerini anlatmak için şu soruyu sordu ve) şöyle dedi: Bize ortak koşan, hatta Bize denk olan çokça varlıkların olduğu iddiasında bulunan şirk ehli olan kâfir; kendisinin Cehennemliklerden ve ateş azabını tadacaklardan olduğuna dair tehdîdimize şaşırıyor mu? Bu şaşkınlığı sebebiyle; kendisini Allah'a vererek daima, özellikle de gece vakitlerinde alnını küçülme sembolü olarak toprağa koyup secdeler yapan, iki ayağı üzerinde namazda uzunca dikilip tam bir saygı ile emrimizi icra eden (farzları kıldıktan sonra Rabbine olan saygı ve sevgisinden dolayı fazladan Namazlar kılıp Kelamını okuyarak Huzurda kalan), bununla beraber; kahır ve hışmımızın eseri olarak Ahiretten sakınıp Ahiretteki azabımızdan korkan, lütuf ve rahmetimizin gereği olarak Rabbinin rahmetini ve ikramlarını uman değerli kulu; Allah'ı inkâr eden kâfirler ve O'na ortak koşan cahiller gibi göreceğimizi mi zannediyor? Ey peygamberlerin En Kâmili! O yalancı ve sahte zan sahibi olan zalimlerden işe yaramaz zannı ve haksız eşitliği sezip idrak etmenden sonra onları azarlayıp hakaret ederek, sorular sorup aciz koyarak de ki, kullukla mükellef olup Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını hakkıyla bilip bu yüce bilgiye göre layıkıyla kulluk yapan olgun Mü'minlerle, Allah'ın Varlığını, Güzel İsimlerinden ve Yüce Sıfatlarını ve hatta bu konuda hiçbir şeyi bilmeyenler ve Allah'a kulluk yapmayan cahiller bir olur mu? Asla bir olmaz ve bir eşitliğin olması asla mümkin değil. Gerçek alîm ile cahil, ibadet edenle ısyankâr arasında kıyas yapılamayacak kadar uzaklık var. Elbette Allah'ın Birliğine dair incelikleri tam bir uyarı ile gösteren öğüt ve hatırlatmaları ancak ve ancak gerçek manada akıl sahipleri olan, kabuklarda kalmayıp işlerin özlerine inerek hakikatlerine bakabilenler düşünüp anlarlar.

۞ قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Benim Adıma kullarımın seçkinlerine şöyle de: Ey Îman eden kullarım! Onlara değer verip özellikler bahşederek Mü'minleri Kendisine (c.c.) izafe etti ve (ilgileyip aid kılmak suretiyle) kullarım dedi. Ey Varlığıma, Birliğime, tavır ve icraatlarımla daima gözüktüğüme, tüm eserlerin ve bütün varlıkların İsimlerimin ve Sıfatlarımın gereği olarak var edildiğine inanan kullarım! Îmanınızın gereği; kendi arzu ve görüşlerinizden sakınıp korunmanızdır. Rabbinizin haramlarından kaçının, sizlere emrettiği niteliklerle nitelenin ve böylece O'na ters düşmekten ve kahrına uğramaktan korunun. Bilesiniz ki, sizlerden Allah'a karşı edebini güzel yapıp itaatini güzelce becerenler için imtihan âlemi olan bu Dünyada yaptığı güzellikler karşılığında kat-kat güzellikler var. Ebediyyet Yurdu Olan Ahirette ise Dünyadakinin binlerce katı güzellikler var. Ey can gözlerine sahip olup beden gözleri ile ibretle bakmağa sahip olanlar! Bu anlatılanlardan ders ve ibretler alın. Şu halde sizlere gereken her an ve her yerde güzellikleri yapmanız ve daima Allah'ı görüyor gibi kulluklar sergilemenizdir. İhsan (Allah'ı görüyor gibi kulluk yapmak, emirleri yapmayı ve yasaklardan kaçınmayı güzelce becermek) konusunda bir an gevşeklik göstermeyin ve buna aralıksız devam edin. Memleketlerde ve tüm bölgelerde üzüntü ve sıkıntıların dehşet saldığında ve fitne dalgalarının azgınca çarpışmaları karşısında ihsandan ayrılmayın. (Her zaman ve her yerde Peygamberim s.a.v. Efendim olsa ne yapardı deyin ve daima O'nu s.a.v. tasavvur edin. Allah Azîmüşşan bir yol gösterir.) Çünkü Allah'ın Arzı; yani kulluk görevlerini yerine getirmek ve Allah'a itaatle meşgul olmak için hazırlanan Yeryüzü geniştir. Hurriyyete kavuşmak ve her türlü sıkıntı ve zorluktan kurtulmak için bulunduğunuz yerden çıkıp göç edin. Göç edip giderken de başta vatandan ve dostlardan ayrılık hasretine ve karşılaşacağınız her türlü bela ve sıkıntılara sabredip katlanın. Hulasa Îman ve İslâm Yolunda her türlü zorluk ve sıkıntılara sabredenlere büyük bir bağış ve ikramda bulunularak mükâfaatları; hiçbir kulun kaydedemeyeceği ve hesabını yapamayacağı tarzda lütuf ve ikramları hesapsız olarak bol-bol ve mükemmel verilir.

۞ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۞

11. Ayet: Bir Hadis-i Şerifte-Allah'ın salevâtı ve selamı Söyleyene olsun- şöyle buyrulmuştur: ''Kıyamet Gününde Namaz kılanlar, Zekât verenler ve Hac yapanlar için terazi kurulur ve yaptıkları hizmetlerin karşılığı tam olarak verilir. Ancak (Allah Yolunda) bela ve musibete uğrayanlar için terazi kurulmaz, onlar için mükâfaatlar hesapsız olarak üzerlerine yağdırılır. O kadar ki, Dünyadayken afiyet ve huzur içerisinde yaşayanlar (Îman edip Namaz kılıp, Zekât vererek ve Hacca giderek Cennete girenler; bela ve musiîbete uğrayarak ölenlerin mükâfaatlarını gördüklerinde) arzu ve temennîlerde bulunarak şöyle derler: " Dünyaya dönsek, Allah yolunda makaslarla vücudumuz doğranarak parçalanıp ölsek de bu büyük bağış, ikram ve mükâfaatlara bizler de ersek.''

Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.) emretti ve kullarına; gösteriş ahmaklığından uzak, sırf hıkmetten doğup gelen bir mükemmel sözle nasihatte bulunup onları olgunlaştırma gayesi ve arzusuyla şu tavsıyeyi yapıp tebliğ etmesini söyledi: Ey peygamberlerin En Kâmili! De ki, Ben Rabbim tarafından; Allah'a hakkıyla kulluk yapıp hakkıyla itaat etmekle emrolundum. Her hal ü kârda Dînimi; tüm varlığımı, Benden meydana gelecek olan bütün icraatlarımı ve itaatimi sırf O'na tahsis etmekteyim. Allah Teâlâ'ya ihlâsla yaptığım itaat ve teslimiyeti; O'nu (c.c.) hakkıyla tanımağa, Tevhıîdinin hayat suyunun ve ikramlarının kalbime dolmasına sebep ve vasıta edinirim.

۞ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۞

12. Ayet: Yine (de ki,) Allah Azıîmüşşan tarafından; Müslimanların ilki olmam için emrolundum. Yani benlik ve arzularından geçerek, insan olmalarının gereklerinden kurtularak tüm işlerini Allah'a ısmarlayan Müslimanların En Önde Olanı olmakla…

۞ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

13. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sonra da onlara şöyle de: O'nun Bana olan bol bağış, ikram ve geniş rahmetine son derece güvendiğim için (ve hakikatleri ve hukuku iyi bilip anladığımdan dolayı) eğer Rabbime ters düşer, buyruklarını tanımaz ve O'na ibadet ve itaat dairesinden çıkarsam; Büyük Günün azabından çok korkarım. (Çünkü ikram ettiği kulun nankörlük yapıp ısyana kalkışarak kulluk yapmayı terk etmesini asla affetmez ve korkunç ceza ve azaba uğratır.) Hulasa Kıyamet Gününde büyük suçların cezası pek büyük ve korkunç olur.

۞ قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ۞

14. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yapacağın tebliği yaptıktan sonra özel ve özetleyici olarak şöyle de: Sırf Allah'a kulluk yapıyorum. Çünkü O'nunla beraber olan hiçbir varlık yok. Gücüm yettiği kadar Dînimi; tam bir teslimiyyetle ibadetimi O'na tahsis ediyor ve sırf O'na kulluk yapıyorum.

۞ فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ۞

15. Ayet: Ey sapıklık ve azgınlık denizine dalmış olan zalimler! Bozuk görüşleriniz ve pis arzularınıza göre Allah'tan başka dilediğiniz varlıklara kulluk yapın. Bilesiniz ki, Allah'tan başkasına yapılan kulluğun karşılığı sadece kahra uğrayıp sonsuz zararlara girmektir. De ki, kesinlikle bilesiniz ki, ağır ve korkunç zarara girenler; Dünyada Tevhıîdin Caddesinden saparak ve kandırıp yoldan çıkarmakla ailelerini ve tüm yakınlarını da saptırarak Allah'tan başkalarına kulluk yapmak suretiyle kendilerine ve sahip oldukları herkese; yapılanların karşılık görmesi için hazırlanan Ahirette büyük zararlar verenlerdir. Yani onlar; Îman ve salih ameller üzerine dayalı olan ebedî rahmet ve sonsuz nimetlerden mahrum olup daimî azaba mahkûm olmakla korkunç zarara uğramışlardır. Bilesiniz ki, bu; büyüklüğü ve korkunçluğu açık ve aşikâr olan bir zarar ve mahrumiyettir.

۞ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ ۞

16. Ayet: Ey sonsuz kuvvet ve metanet (sağlamlık ve güçlülük) Sahibi Olan Allah Teâlâ! Senden yine Sana sığınırız.

Allah'a şirk koşarak O'na değil de O'ndan başkalarına kulluk yapan kâfirlerin hüsranlarının (zararlarının) korkunçluğu nasıl aşikâr ve mahrumiyetleri nasıl büyük olmaz? Onlar için üzerlerinden (kendilerini saran) ateşten kat-kat karanlıklar ve yine altlarından da saran kat-kat karanlıklar var. Aşağı katlarda bulunanlara göre böyle olacak. Çünkü Cehennem çukurları; Dünyadaki halk tabakalarının birbirinin üzerinde olduğu gibi birbiri üzerindedir. Nasıl ve nice olduğunu duyduğun bu azap; Rabbiniz Olan ve Kendisinden başka Rab olmayan Allah'ın (c.c.); haberini vermekle Dünyada kullarını korkutup sakındırdığı azaptır. Allah Azıîmüşşan bu uyarıyı yaptıktan sonra Kendisine yönelip korkutmasından ders alsınlar diye onlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey kullarım! Benden korunun, kahır pençemle tutup Kıyamet Gününde azab etmemden sakının.

۞ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ ۞

17. Ayet: Taağuuttan uzaklaşıp ona tapmaktan kaçınan ve daima Allah'a yönelip tam bir ihlâsla kulluk yapan Mü'minlere muazzam müjdeler var.

Taağuut; Şeytanın ve sapıklık önderi olan her bir sapık kimsenin lakabıdır. (Aşırı sapık ve sapıklık kaynağı demektir.) Dünyada Taağuutla savaşmak ve ona karşı Allah'ın Dînini savunmak dışında ondan uzak durup ona uymaktan ve kulluğunu yapmaktan kaçınıp korunan, yaptıkları yanlışlıklardan pişman olup tevbe eden Tevhıîd ehli Mü'minlere Ahirette büyük müjdeler, sevaplar ve Allah (c.c.) katında yüksek dereceler var. Ey peygamberlerin En Kâmili! Kullarımı müjdele.

۞ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

18. Ayet: Tarafımızdan inip gelen Hak Sözü içtenlikle dinleyip tartışmaksızın en güzel tarzda ve en ince duygularla O'na uyanlar, O'nda bulunan emirlere sarılıp yasaklardan kaçınanlar; O Hak Sözü dinlemekte ve O'na sarılmakta başarılı kılınan mutlu ve kutlu Mü'minler; Allah'ın hidayette kıldığı, Tevhıîdin Yoluna erdirip Kendi Varlığında yok olmağa ve ebedîliğine ererek ebedîleşmeğe kavuşturduğu seçkin kullardır. Hulasa onlar özlerin özüne eren gerçek akıl sahipleridirler. *18*

۞ أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ ۞

19. Ayet: Allah Teâlâ; uyarıp eğitmek ve ahlak dersleri vermek için şöyle dedi: Kendisine azap kelimesi hak olan kimseyi mi? Yani ey peygamberlerin En Kâmili! Ezelî ilmimizde belli ve Levh-ı Mahfuzda; kendisine, evladına ve kâfirlikte kendisine uyanlara Cehennem ateşi içerisinde azap olunacağı kayıtlı olan Ebuleheb'i mi kurtaracaksın? Yani kahrımız ve gazabımız gereği Cehennem ateşi içerisinde ebedî kalarak azap görecek olanı kurtarmağa gücüyün yetebileceğine mi inanıyorsun? Yo, bu asla mümkin olmaz. Gücüyün yetmediği konuda Kendini yorma. Çünkü Bizim katımızda söz asla değişmez. Tarafımızdan verilen kesin huküm Bizim makamımızda asla değiştirilmez.

۞ لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ۞

20. Ayet: Fakat tüm durumlarında ve bütün işlerinde Rabbinin kahrından ve gazabından korkarak, hep rahmetini umarak Rableri Olan Allah'tan korkup O'na bir an ters düşmekten sakınıp korunanlar için Rableri katında birbiri üzerine kurulup yükseltilmiş; tıpkı Dünyadaki kat-kat yükseltilmiş binalar gibi (ama kıyaslanamayacak derecede muhteşem) yüksek salonlar ve mükemmel odalar var. Cennetliklerin farklı yakınlık mertebelerine göre üst üste daireler. (Elbette gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve hiçbir insanın aklına gelmediği değerde köşkler ve müştemilatı.) Altlarından devamlı olarak nehirler akar. Yani Allah'ın rahmeti ve yüce ikramı olarak Cennetteki Mü'minlerin kabiliyyet ve kapasitelerine göre Hak Varlık Denizinden (c.c.) dökülen ma'rifetler (İlâhî bilgiler) ve hakikatlerle dopdolu nehirler akar. Bütün bunlar hiç şüphesiz; Allah'a kavuşmaktan ibaret gerçek hayat suyuna susuzluk duyarak Îman ve İslâm yolunda yürüyen ve hayat süren seçkin kullarına Allah'ın yaptığı va'di ve verdiği sözüdür. Yaptığı va'di ve verdiği sözü kesinlikle gerçekleştirmesi O'nun yüce özelliğidir. Çünkü istediği her şeyi yapmağa Kadir ve Muktedir Olan Allah (c.c.); kullarına verdiği sözü yerine getirmesinde, özellikle de kendilerine özel yardımlarda bulunduğu seçkin kullarına müjdesini gerçekleştirmesinde asla yalan çıkmaz.

۞ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۞

21. Ayet: Ey ibretle bakıp gören! Sen şaşıp hayretlere düşerek Allah'ın yaptığı tüm va'dlerini ve verdiği her sözü gerçekleştirmesini imkânsız mı görüyorsun? Görmedin mi ki, sonsuz kudret ve iktidar Sahibi Allah Azıîmüşşan; istediği gibi dileyerek ve rahmetinin gereği olarak Gökten su indirmektedir. (Maddî varlıklara bunu yaptığı gibi) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının makamından hayat suları indirir. Bu manevî sular; Yüce Varlık Denizinin (c.c.) pınarından dökülür. Gökten inen suyu Yeryüzündeki kaynaklara yollayıp depoladığı gibi, manevî hayat sularını da İsim ve Sıfatların eserleri olan varlık ve benliklerin depolarına (kulların kalb ve kafalarına) doldurur. Bunun sonrasında bu su ile Yeryüzünde türlü çeşitli ekinler, bitkiler, ağaçlar ve farklı çeşitlerde bol-bol ürünler çıkardığı gibi kullarının benliklerinden ve bedenlerinden İlâhî bilgiler, inançlar ve hakikatler meydana çıkarır. Yeryüzünün bitki ve ürünleri çeşitli renklerde olduğu gibi Allah (c.c.) tarafından verilen farklı kabiliyetlerden dolayı insanlardan açığa çıkan manevî ürünler de farklı tarzlarda olur. Allah'ın yardımına dayalı olarak her şey ortaya çıktıktan sonra Yeryüzündeki her şey sararıp kurur, yeşillik, parlaklık ve güzel görünüm gider, yok olur. (İnsanlar ölmekle onlar tarafından açığa çıkan her şey de yok olur, kalıcı eserler müstesna…) Hulasa Allah tarafından indirilen su ile var olup türlü renklerde açığa çıkan her şey; suyun çekilmesiyle görürsün ki, sapsarı kesilip yok olmağa yönelmiştir. Varlıklarında bulunan hayat damlalarını tutup alması

sonrasında çör çöp haline gelir. Sonra da toz olan parçacıklarını rüzgârlar savurur. Maddî varlıklar gibi manevî varlıklar olan canları, ilim ve irfanları ecel rüzgârları savurup götürür. Hiç şüphesiz bu anlatılanlarda gerçek akıl ve sağlam öz sahipleri için; her şeyin Sebebi, Kaynağı ve Dayanağı Olan Hak Varlığın (c.c.); Ezel-Ebed var Olan Varlığının her şey için şart ve zorunlu olduğuna muazzam öğüt, uyarı, sağlam kanıt ve dersler var. O (c.c.) öyle bir Varlık ki, yok olma, hal değiştirme, geçip gitme gibi noksan durumlar asla O'na yaklaşamaz. O'nun (c.c.) benzeri gibi bir şey olamaz. Bunları ancak; işlerin ve varlıkların özlerine Allah'ın Nûruyla bakan öz sahipleri olan gerçek manadaki akıllılar anlar.

۞ أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

22. Ayet: Allah Teâlâ şöyle dedi: Allah'ın (c.c.); göğsünü İslâm'a açtığı, Tevhıîdin saltanatının ve Îman sultanlığının içine dolması için kalbini genişlettiği ve kendisine Allah'ın Varlığının ve Birliğinin delillerini açıklayan Dîninin hukümlerini kabul edip alabilmesi için başarılar verdiği kimse mi? Bu kimse rabbi tarafından mükemmel bir nûr, kesin bir anlayış ve idrak üzerindedir. O kimse Allah'ın Varlığında yok olup O'nun Ebedîliğine ermekle her ne zaman baksa ve görse daima Allah'ın Nûruyla bakar, Allah'ın en büyük Ayetlerini görür. Allah'ın Nûruna eren bu seçkin kul, Allah'ın kahrına uğradığı için kalbini ve gözlerini mühürleyip ruhsuz ve gözsüz yaptığı, kulaklarını sağır edip Hak Varlığı (c.c.) gösteren Ayetlerini görmekten mahrum koyduğu uğursuz kâfirle; bir ve eşit olur mu? Yo, bununla o asla eşit ve denk olmaz. Allah'ın zikrini dinlemek ve düşünmekten, Allah'ın Ayetlerini okuyup anlamaktan tamamen mahrum olacak derecede kalpleri dar, kirli ve kapalı olanlar kahrolsun. Onlara büyük azaplar var. Hulasa Yüce Huzurdan kovulmuş olan bu lanetli eşkıya asla kurtulamayacakları apaçık bir sapıklık, büyük bir cehalet ve ağır bir gaflet içerisindedirler. Hulasa can gözlerinden o kalın perdeler kalkmaz ve hakikati göremezler.

Kime Allah nûr vermediyse o kimse nûrsuzdur.

۞ اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞

23. Ayet: Bir kimsenin Allah'ı zikretmekten yüz çevirip uzaklaşması ve O'nun (c.c.) Kelamını dinlemekten sapıp gitmesi nasıl mümkin olur? Hal bu ki, kullarının işlerini yürütüp Yöneten ve onları geldikleri Yüce Huzura tekrar götürecek olan Yola erdirmek isteyen Allah Azıîmüşşan; onları eğitip olgunlaştırmak için sözlerin En Güzelini, anlatım ve açıklama da En Yeterlisini indirdi. Geçmiş bütün kitaplardakini kapsayan (fazla olarak da Kıyamete kadar insanlığın tüm ihtiyaçlarını karşılayan); Ayetlerinin bazısı güzel dizilim ve akıcılık bakımından bazısına benzeyen (bununla her türlü gelişimi, yeterince anlamayı ve unutmamayı sağlayan) ve ikişerli olarak; yani tüm konular, hukümler ve bütün anlatılanlar; emir-yasak, müjde-tehdid, Dünya-Ahiret, Gök-Yer, Mü'min-kâfir vs. karşıtlarıyla ikili olarak anlatılan; Bir

Muazzam Kitab olarak indirdi. Meseleler, hayat hıkâyeleri, öğütler, muazzam îcâz (özetlemeler) ve i'câz (benzerini söylemekte herkesi aciz koyan) ifadeleri ile herkesi hayran koyar. Bu sebeple O'nu duymaktan dolayı Rablerine saygılı olan ve O'nun kahrıyla çarpmasından korkan Mü'minlerin kalpleri düşünüp incelerken ürperir ve sarsıntı geçirir. Sonra da Allah'ın rahmetinin genişliğini, lütuf ve ikramını umarak kalpleri yumuşaklığa erip Allah'ı zikretmeğe yatkınlaşır. Bu şanı yüksek, delil ve kanıtları pek açık olan Kur'an; Allah'ın Yüce bir Hidayeti; insanlık için Muazzam hidayet ve irşad Kaynağıdır. O'nunla (O'na hakkıyla Îman edip O'ndaki buyruklara sarılmakla); kullarından dilediğini Îman ve İslâm'ın zirvesine, insanlığın yüce mertebesine ve en hayırlı gayelere erdirir. Kullarından dilediğini de O'nunla (O'na ters düşüp terk etmeleriyle) sapıklıkta bırakır. Allah Azıîmüşşan kahrı ve gazabı gereği kimi sapıklıkta bırakırsa artık o kimseyi kurtarıp hidayete erdirecek kimse olamaz. Çünkü O'nun katında söz ve karar değişmez, karşısında asla itiraz ve tartışma olmaz. Dilediğini yapar ve istediği kararı verir.

۞ أَفَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۞

24. Ayet: Kıyamet Gününde yüzünü azabın en kötü ve en dehşetlisine sokan ve boynunda halkalar, ayaklarında zincirlerle Cehennem ateşine sürüklenen ve oraya en önce yüzü girecek olan kimse bu korkunç durumdan emin ve güvende olup tüm istenmedik hallerden kurtuluşa eren kimse gibi midir? Yo, asla bunlar bir olamazlar. O an; Dünyada Allah'ın buyruklarını terk ederek zalimlik ve azgınlıkla kulluk dairesinden çıkan zalimlere azarlamada bulunulup hakaretler edilerek şöyle denir: Dünyada pis arzularınızın ve bozuk görüşlerinizin netîcesi olarak kazandığınız kötülükler, zulüm ve kâfirlikler karşılığında ey gaflet ve şehvet denizine batanlar! Bu ağır cezayı tadın.

۞ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۞

25. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu inkâr ve inkâra dayalı olarak verilen ceza sadece Seni inkâr edenlere özel bir durum değil. Aksine bu kâfirlerden önce gelen ve kendilerine gelen peygamberleri (a.s.) yalanlayıp inkâr eden kâfirlere de tehdidle haber verilen azab Dünyada hiç bilip anlamadıkları yönden ansızın geldi. (Önce onlara da uyarılar yapıldı ve inkârlarından vazgeçmedikleri takdirde kendilerine azabın geleceği tehdidinde bulunuldu. İnad edince tehdidle haber verilen azab hiç beklemedikleri ve anlayamadıkları bir yönden ansızın geldi.) Ahirette ise Dünyadaki azabın binlerce katından fazlası onlara gelecek.

۞ فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

26. Ayet: Hulasa sonsuz intikam Sahibi Olan Allah (c.c.) Dünyada onlardan intikamını alıp her türlü rezillik ve perişanlığı onlara tattırdı. Ahirette onlar için hazırlanan azap kesinlikle çok daha rezil ve perişan edici ve korkunç olma bakımından çok daha büyüktür. Eğer bunu bilselerdi; netîcesi azap olan ve o azaba düşürecek kötülükleri, zulüm ve kâfirlikleri yapmazlardı.

۞ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞

27. Ayet: Allah'a yemin olsun ki, bütün şaşkınların kurtuluş ve hidayetlerini üstlenen Bu Kur'an'da; verdikleri sözleri unutan insanlara türlü misaller vererek her konuyu anlattık. Bu Kur'an onlara Dînin tüm hukümlerini, Îman ve İslâm'ın esaslarını tam bir uyarı ile anlatmaktadır ki, içindekilerden ders alıp faydalansınlar, işaret ve inceliklerini anlasınlar.

۞ قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞

28. Ayet: Üstelik O'nu Arapça bir Okuma Kitabı yaptık. Durumu ve mertebesi çok yüce, açıklaması çok mükemmel, sunduğu delil ve kanıtları gayet açık ve eşsizdir. Hiçbir eğriliği, kusuru, bozukluğu ve yanlışı yok. Anlam ve anlaşılmasında tereddüd ve şüpheye asla yer yok. Hulasa haramlarımızdan korunsunlar ve yasakladıklarımızdan sakınıp uzak dursunlar diye Bu Kur'an'ı indirdik fakat hiç sakınmadılar, hatta uyanıp anlamadılar.

۞ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

29. Ayet: Bu sebeple; kullarının kabiliyyetlerini Bilen Allah (c.c.) güzel bir temsil getirip örnek vererek Tevhıîd ehli olan Mü'minle, şirk ehli kâfirin durumunu anlatan bir açıklama yaptı. Mü'minler ve müşriklerden oluşan iki gurubu; iki köleye benzeterek şu açıklamayı yaptı: Bir köle adamın çokça efendileri var ve onda ortaklar. Aralarında kavga edip köleyi çekiştirip duruyorlar. (Yani tek başına köle satın alamayan insanlardan oluşan bir gurup. Aralarında para toplayıp bir köle satın almışlar ve ortak olmuşlar. Her biri kendi işinde ve istediği yönde çalıştırmak istiyor, kavga yapıyorlar ve köleyi çekiştirip duruyorlar.) Bu müşriklere misaldir. Bir müşrikin çokça batıl ve işe yaramaz ilâhı var ve birçok lideri bulunuyor, kime tapacağını ve hangisine kulluk yapacağını şaşıyor. Diğer bir köle adamsa sırf bir efendiye aid. Ortak yok, yapacağı iş konusunda kavga yok. Bu da Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na kul olan Mü'minin misali ve durumudur. Üstelik eşsiz üstün Niteliklerin Sahibi ve Kusursuz Rab, Tek ve Samed Olan Allah'a aid. Bunda birlik var, çokluk yok. Bu iki köle adam durum bakımından bir olabilirler mi? Hamd, övgü ve tüm Güzel İsimler ve Yüce Nitelikler Allah'a mahsustur ki, O'nun Varlığında, İsimlerinde, Sıfatlarında, icraatlarında ortaklık yok. Verdiği kararlarında kavga ve itiraz yok. Dilediğini yapar, tam bir bağımsızlık çerçevesinde istediği kararı verir. (Akıl sahiplerince tüm bu anlatılanlar gerçekten aşikâr ve bilinmeyecek hakikatler değil, kesin olarak bilinecek hakikatlerdir.) Tüm bunların aksine olarak insanların çoğu Allah'ın varlığını, Birliğini, yaratmakta, yaşatmakta ve tüm idaresinde Bağımsız ve Tek olduğunu bilmezler. Bundan dolayı cahillik, azgınlık ve zalimlik yaparak şirk koşarlar.

۞ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen öleceksin. Yani Allah (c.c.) elbette Varlığında, Birliğinde, iş, icraat ve yönetiminde Tek ve Bağımsızdır. Çünkü Sen bütün varlıkların En Üstünü olduğun halde Senden meydana gelen her hususta

kaynak ve dayanak değilsin, Varlığın konusunda ve meydana gelişin hususunda Sen devre dışısın. Zira Varlığın Kendi başına bir varlık değil. (Seni Rabbin yoktan var ettiği gibi kuvvetin, kudretin, aklın, fikrin vs. tamamen Allah'tandır.) Dolayısıyla Senin dışında olanların tamamı ölmeğe daha yakın olmakla onlar da ölecekler ve herkes ölümlüdür. Hiçbir kimse kendi başına bir varlık değil, kendisinde bulunan nitelik ve nimetlere kaynak ve dayanak değiller. Olup biten hususlarda devre dışıdırlar. Sen ve tüm kullar Allah'ın hukmü altında bulunan hizmetkârlarsınız. Sana ve onlara gereken Allah'ın buyruklarına sarılmak ve itaat etmektir.

۞ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۞

31. Ayet: Sonra sizler; ey Mü'minler ve müşrikler! Hesap ve ceza için hazırlanan Kıyamet Gününde Rabbiniz Huzurunda; Dünyada içinde bulunduğunuz durum ve yaptığınız işler hususunda tartışıp mahkeme olacaksınız. Hepiniz hesaba çekilecek, yaptıklarının karşılığını görecek ve nasıl bir yere dönüp vardığınızı öğreneceksiniz.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ۞

32. Ayet: Allah Azıîmüşşan; inkârcıların inkârda bulunmalarını akıllardan uzak gördüğü için onları azarlayarak şu soruyu sordu: Allah (c.c.) hakkında yalan söyleyerek O'nun Varlığını, Birliğini, eserler var edip her şeyi idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu inkâr eden, doğruluk ve gerçeklikten ibaret olan ve Muhammed'e (s.a.v.) katından (c.c.) gelen, Allah'ın Birliğini ve her konuda Tek ve Bağımsız olduğunu açıklayıp anlatan Kur'an'ı yalanlayandan daha zalim, yol ve ahlak bakımından daha sapkın kim olabilir? Karanlık bulutlar misali uğursuz varlıklarıyla Gerçek Güneşi (c.c.) örtmeğe çalışan kâfirlere; her türlü mahrumiyyetin ve korkunç azabın yeri olan Cehennem pek uygun bir karargâh değil mi?

۞ وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۞

33. Ayet: Rabbi tarafından Doğru ve Kusursuzu Getiren Tevhıîdin ve hakkın hizmetkârı ve savunucusu Olanla (s.a.v.), O Gelen Kur'an'ı ve getireni şeksiz, şüphesiz ve tartışmasız tasdik eden mutlu ve kutlu kişiler Dünyada haramlardan ve Allah'ın Razı olmadığı her şeyden, Ahirette de Cehennemden korunanlardır.

۞ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۞

34. Ayet: Onlara Rableri katında diledikleri tüm manevî lezzetler ve nimetler var. Rableri onları her türlü nimetlerle ve ikramlarla yetiştirip Îman ve İslâm'a ermekte ve kapısında tam bir bağlılıkla ibadet etmekte başarılı kıldı. Duyduğun tüm bu iyilik ve ikramlar; ruh ve bedenleriyle, gizli-aşikâr her durumlarında Allah'a karşı güzel edep sahibi olup Allah'ı görüyor gibi yaşamak suretiyle işlerini beceren ve daima Allah'ın buyruklarına sarılarak gösteriş bulaşıklığından ve ihlâsla yapılan kulluğa ters tüm ahmaklıklardan arı ve uzak bir tarzda, Tam bir kararlılıkla güzellikler sergileyenlerin mükâfaatıdır.

۞ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

35. Ayet: Allah (c.c.) tarafından onlara yapılan bu yüce ikramlar; hiç şüphesiz onların yaptıkları kötü işleri silmek ve onları günahsız hale getirmek, yaptıkları güzel işlerin en güzeli karşılığında onlara mükâfaatlar vermek içindir. Yani onlar kulluklarında ihlâslı ve samîmî oldukları için Rableri onlara bol karşılıklar verecek ve yaptıkları ibadetleri en üst seviyede yapılmış kabul ederek karşılıklandıracak.

❁ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ❁

36. Ayet: Sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; Kendisini Vekîl tutarak tüm işlerini Kendisine ısmarlayan kuluna yetmez mi? Elbette yeter, onun yararına olanları getirip verir, ona zarar verecek olan her şeyi ondan uzaklaştırır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Kureyş kâfirleri son derece cahil oldukları için Seni; taptıkları putlarıyla korkutuyorlar ve diyorlar ki, taptıklarımız hakkında konuşup onları kötüleme ki, ilâhlarımızın Seni çarpmalarından ve aklını bozup delirtmelerinden korkuyoruz. Bütün bu saçmalıkları; Allah'ı bilemediklerinden ve O'nun Yolundan saptıklarından oluyor. Hulasa Allah Azıîmüşşan kahrı ve gazabı gereği kimi sapıklıkta bırakmışsa o kimse için hiçbir kurtarıcı ve yol gösterici olmaz.

❁ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ❁

37. Ayet: Kimi de Îman ve İslâm'a erdirmişse o kimseyi de yoldan çıkaracak biri olamaz. Çünkü kâinatta olup biten tüm iş ve icraatların kayıtsız ve şartsız Sahibidir. Yaratırken ve idare ederken dilediğini yapar. İstediğini Yapan ve dilediği kararı Gerçekleştiren sırf O'dur. Sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah (c.c.) Azîz ve intikam sahibi değil mi, işlerine gücü yetmez mi, dilediği düşmanından intikam alamaz mı? (Elbette sonsuz ilim, kudret ve üstünlük Sahibi Olan Allah (c.c.) her şeye Kadir ve Hâkimdir.

❁ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ
بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ



38. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yemin olsun ki, eğer Kureyş kâfirlerine sorsan ve desen ki, Gökleri, tüm Yüce Âlemleri, Yeri ve bunların içerisinde bulunan farklı hallerde, hoş durumlarda var olan tüm varlıkları kim yoktan var edip açığa koydu? Kesinlikle derler ki, İlâh ve Rab olmakta Tek, yaratıp idare etmekte sırf Kendisi Olan Allah yarattı, açığa koydu ve O idare ediyor. Çünkü bu son derece açık ve kesin olduğundan bunu tasdik etmekten asla yan çizemezler. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlardan bu sözü duyduktan sonra onlara hakaret edip aciz koymak için de ki, Allah'ın En Özel Niteliği olan İlâhlık vasfında Allah'a ortak koşarak Allah'tan başka kendilerine taptıklarınızı görüp anladınız mı? Onların Allah'a karşı davalaşma ve O'nunla herhangi bir hak konusunda iddialaşma güçleri var mı? Mesela: Eğer Allah Azıîmüşşan Bana bir zarar vermek istese; O'nun zararını benden alıp uzaklaştıracak bir güçleri var mı? Ya da Bana bir rahmet ve nimet vermek

dilese; O'nun rahmetini tutup engelleyebilirler mi? Bu konuşmanı duyup şaşırarak susmaları ve (Seninle konuştuklarına) pişmanlık duymaları sonrasında de ki, Bana; kullarını her durumda görüp Gözeten, Bir ve Tek Olan ve her işimin üstesinden Gelen Allah yeter. O'na hakkıyla Îman eden Mü'minler; O'nun yarattığı âdi varlıklara ve basit sebeplere değil, daima sırf O'na tevekkül ederler; sadece O'nu Vekîl bilip tüm işlerini O'na ısmarlayarak sırf O'na dayanır ve güvenirler.

۞ قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞

39. Ayet: Azarlayıp tehdid etme tarzında onlara de ki, ey Kavmim! Üzerinde bulunduğunuz durum ve sahip olduğunuz yetkiler çerçevesinde dilediğinizi yapın. Ben de elimden geleni yapacağım. Yakında yaptıklarınızın netîcesini göreceksiniz.

۞ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۞

40. Ayet: Bilesiniz ki, rezil ve rüsva edici olan devamlı ve kalıcı azabın kime geleceğini; Bana mı, yoksa size mi? O zaman göreceksiniz. Allah emrini gerçekleştirip azabını getirinceye kadar bekleyin, biz bekliyoruz.

۞ إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَى فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۞

41. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine öğüt verip edep ve ahlak dersleri vermek üzere şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rahmetimizin gayet büyük ve sınırsız olduğu Makamımızdan Sana tüm ahlak güzelliklerini ve insanlığın bütün üstün niteliklerini kapsayıp içinde taşıyan Bu Kitabı indirdik ki, insanları Sen Hakka; hak olarak erdiresin, müjdeyi ve tehdidi onlara iletip emir ve yasakları öğretesin. Kim sana ve Senin Yoluna ererse kendisinedir, Senin izine düşüp kurtuluşa ermesinin yararı kendine aiddir. Kim de senin dediğini duymaz ve Yolundan saparsa bu da onun zararınadır. Sence görev açıkça ortaya konup onlar tarafından da anlaşıldıktan sonra onların hidayetleri konusunda artık Kendini yorma. Çünkü Sen; onların sorumlusu değilsin. Hidayete ermeleri ve olgun insan yapılmaları hususunda kefilleri değilsin. Sana gereken buyruklarımı onlara ulaştırmandır. Onların hesabını Bize bırak.

۞ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَى إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞

42. Ayet: Elbette kulların hesabını Allah görecek elbette tamamı Allah'ın (c.c.) kudret Elindedir. Çünkü gizli-aşikâr bütün varlıkların üzerlerinde iktidar ve egemenliğini her şeyi kuşatan kudretiyle tam olarak yürürlüğe koyup her şeyi idare eden Allah (c.c.) ölümleri anında tarafından sağlanan nefesleri kesmekle canları alır ve onları geldikleri yokluk âlemine döndürür. Henüz nefeslerinin kesilmesine karar vermediği ve ölmeyip uykuda olanların canlarını da alır, her türlü faaliyet ve eserlerin kaynağı olan o canı yatan kimselerden ayırır. Ölmelerine karar verdiği

kimselerin canlarını tutar bırakmaz. Diğerlerinin canlarını belirli bir vakte (Allah katında belli olan ömürlerinin sonuna) kadar salıverir, bedenlerine tekrar gönderir.

Allah'ın rızasına eren Ashabın En Büyüklerinden Olan Hz. Alî'den (k.v.) rivayet edilmiştir: Uyurken ruh bedenden çıkar (Güneşin ufuktan aştığı gibi). Bedende onun ısınları ve ışınları kalır. Bu haliyle rüyalar görür. Uyandığında ruh tekrar bedene ansızın döner. Dendi ki, bundan dolayı dirilerle ölülerin ruhları rüyada karşılaşırlar ve Allah'ın dileyip izin verdiği kadar konuşup tanışırlar. Bunlar bedenlere dönmek istediğinde Allah Teâlâ ölülerin ruhlarını Yanında tutar, dirilerinkini bedenlerine gönderir. Buna dair Hadîs-i Şerif gelmiştir (Allah'ın salevâtı ve selamı Onu Söyleyen Efendimize olsun): Sizden biriniz yatağına girdiğinde gömleğinin içiyle yatağını silkeleyip temizlesin. (Temiz bir halde yatsın.) Çünkü yatakta ne bırakacağını bilemez. (Bakarsın ölüp bedenini orada bırakabilir. Öldüğünüzde insanlar sizi tertemiz bulsun.) Tertemiz bir yatağa güzelce yattıktan sonra şöyle desin: Ey Rabbim! Adını anarak yanımı yatağa koydum ve yataktan varlığımı Seninle (Senin tekrar diriltip güç vermenle) kaldıracağım. Eğer beni tutar canımı alarak Yanında bırakırsan varlığıma rahmeyle, afvına ve ikramına erdir. Eğer bırakır ve hayatımı devam ettirirsen; Salih kullarını koruduğun tarzda koru.

Bilesiniz ki, canların alınmasında, bedenlerden ayrılmasında, ölenlerin canlarının tutulup diğerlerininkinin bırakılmasında Allah'ın yarattığı varlıklar ve kudretinin eserleri üzerinde düşünen toplum için Allah'ın varlığına, Birliğine, her şeyi bildiğine ve sonsuz kudretine kesin deliller ve apaçık belgeler var.

۞ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ۞

43. Ayet: Kureyş kâfirleri Allah'ın sonsuz ve kusursuz kudretini ve her şeyi Tek ve Bağımsız olarak yaşatıp yönettiğini duyduktan sonra Allah'ı Tevhıîd edip Vekîl edinmeleri (Allah'ın varlığına ve Birliğine Îman ederek işlerini tamamen O'na ısmarlayıp kulluk yapmaları) gerekirdi ancak onlar bunu yapmadılar. Yo, onlar düşünüp itaat etmenin aksine kendi akıllarınca Allah'tan başka efendiler ve ilâhlar edindiler ve kendilerince yalan söyleyip zalimlik yaparak onlara şefaatçilerimizdir diye isimler taktılar. Bu sebeple Allah'a kulluk yapar gibi onlara kulluk yapıyorlar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Susturup aciz koymak için onlara de ki, ey ahmaklar! Onlar zarardan koruma ve fayda verme gibi hiçbir şeye muktedir olmasalar ve sizleri düşünüp maksadlarınızı anlamasalar da mı onlara kulluk yapacaksınız? Sizlerin onlara kulluk yapmanız yalan ve düzmeceden başka bir şey değil. Hatta bu insan karakterinin sahip olduğu aklın ve anlayışın gereği olan çizgiden çıkmaktır.

۞ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

44. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların ahmaklıkları ve sapıklıkları açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra uyanıp anlamaları için öğüt tarzında onlara şöyle de: Şefaat (yardım ve destek) tamamen; Var ve Bir olup her şeyi Kuşatan Allah'a aiddir. Şöyle ki, hiçbir kimsenin Allah'ın izni olmadıkça bir suçluya şefaat etmesi mümkin değil. (Hem kâfir ve müşrik olarak ölen kimse ebedî olarak af ve rahmetten mahrumdur. Sadece günahkâr Mü'minlere Allah Teâlâ izin verdiğinde peygamberler ve Salih kullar şefaat edecekler.) Çünkü Semâvât ve Arzın; yani gizli

aşikâr Yüce Âlemlerin, Süflî Âlemin ve aralarında bulunan ve karışıp kaynaşarak meydana gelen her şeyin idaresi eşi ve ortağı olmaksızın sırf Allah'ındır ve O'nun kudret Elindedir. O'nun izni ile bir kimseye şefaat olunması yine O'na aiddir. Çünkü hepiniz tamamen herhangi bir varlığa değil sıf O'na döneceksiniz.

۞ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۞

45. Ayet: Müşriklerin kalpleri son derece katı olduğundan ve Allah Azıîmüşşan'ı hiç tanımadıklarından; Kendisinden başka ilâh olmayan Tek Rab ve Samed Olan Allah (c.c.) Tek olarak anıldığında ve Ezel-Ebed Hak Varlık diye Yüce Nitelikleriyle anlatıldığında Ahirete Îman etmeyen kâfirlerin kalpleri nefretle dolup daralır, kasılır ve bunalır. Çünkü Ahirette hakikatler tamamen açığa çıkacak, (kâfirlerin dayanıp güvendikleri) gölge ve yansımadan ibaret varlıklar yok olacak. (Bu sebeple Ahirete inanmazlar ve inanmak istemezler.) Ama Allah'tan başka taptıkları sahte ve düzmece ilâhları anılıp anlatıldığında derhal sevinip açılırlar ve coşarlar.

۞ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

46. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu inatçı sapıkların uyanıp Îman etmelerinden umudunu kestiğin bir anda tüm işlerini, özellikle de bu sapıklarla ilgili görevlerini tam bir yönelişle Allah'a ısmarlayarak şöyle de: Ey, Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri dileyip isteyerek yoktan var edip açığa Koyan, gizliyi, aşikârı, maddî ve manevî her şeyi Bilen ve ikramın olarak yarattığın varlıklardan en küçüklerinden zerre ağırlığınca bir şey dahi ilminden gizli kalmayan Allah (c.c.)! Sen iş ve icraatların gereği tüm kulların arasında, özellikle de Benimle şu inatçı sapıkların arasında üzerinde tartıştıkları konularda ve katından inip Tevhıîdin sırlarını ve Kulluğun tüm meselelerini açıklayan Kusursuz Yüce Dîn ve En Sağlam hayat Tarzı Olan İslâm hakkındaki ayrılığa düştükleri hususta Sen gerçek hukmünü vereceksin.

۞ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ۞

47. Ayet: Allah Azıîmüşşan inatçı sapıkların Hakkı kabul edecek kabiliyyetlerinin olmadığını, Îman ve İslâm'ın inip gelen sırlarını ve inceliklerini anlayıp alamayacaklarını tescil ederek (Îmansız olarak yaşayıp Îmansız olarak öleceklerini kaydederek) şöyle dedi: Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah tarafından Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıldıktan sonra eşkıyalığı tercih edip hak yoldan saparak kendilerine acımayıp zulmedenlerin Dünya dolusu servetleri olsa; Kıyamet Gününün kötü durumundan ve korkunç azabından kurtulmak için tamamını ve bir o kadarını da fidye (karşılık) olarak verirlerdi. Bilsinler ki, onlar için artık hiçbir kurtuluş yok. Bizim katımızda söylenen söz ve verilen karar asla değişmez. Artık onlara; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah tarafından hiç hesab etmedikleri ceza görünmüş olup gerçekleşecek. Şöyle ki, onlar pis arzularına ve bozuk görüşlerine göre işler yapıyorlar, Allah'a değil de başkalarına tapıyorlar ve iyi karşılıklar bekliyorlardı. İş ve sonuç onlar için tersine döndü.

۞ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

48. Ayet: Arzulayıp umduklarının aksi ortaya çıkınca Dünyada yaptıkları tüm zulüm ve kâfirlikleri gibi kötülüklerinin netîcesi olan kötü ve korkunç cezalar onlar için orada gerçekleşecek ve Dünyada inanmayıp dalga geçtikleri Ahiret ve Ahirette karşılaşacakları peygamberler dilinden haber verilen korkunç azab onları rezil ve rüsva ederek kuşatacak. Ahirette tam bir alçalışla pişmanlık arz etmeleri onlara hiçbir fayda vermeyecek. Çünkü yapılan kötülüklerden tevbe ederek kaybedileni tekrar kazanma zamanı kalmamıştır.

۞ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

49. Ayet: Allah Teâlâ insanın bocalama içerisinde olup Rabbine doğru yürürken kararlılık gösteremediğine işaret ederek şu açıklamayı yaptı: İnsana; kendisini gaflet uykusundan uyandırsın, unutkanlıktan kurtarsın ve Bize tam bir istekle yönelsin diye tarafımızdan bir zarar dokunduğunda o zararı kaldırıp gidermemiz için Bize dua eder durur. Kendisinden zararı çekip aldıktan sonra bağış ve ikramımızdan ibaret olarak ve onu imtihan ederek kahrımızdan kurtarıp bolluğa erdirmemize nasıl şükredeceğini ortaya koymak için bol bir nimeti verdiğimizde (sıkıntı anında yaptığı duayı unutarak) tam bir nankörlük ve azgınlıkla şöyle der: Bu bana ilmim karşılığında verildi. Ben (zararlardan nasıl çıkılacağını) her türlü kazanç yollarını, mal almayı ve birikim yapmayı iyi bilirim. Özetle mana şudur: Bana bu verilenler; sırf nasıl kazanılacağını bildiğim ve gayretle çalıştığım için verildi, ummadığım ve bilmediğim yollardan değil. Hulasa hep nankörlüğü ve azgınlığı gösteren sözler söyler. Aksine o (ağzından çıkan kelime, Dünyalık ilim ve mal) fitnedir, çetin bir imtihan sebebi ve sıkıntı kaynağıdır. İnsana verilir ki, acaba Rabbine şükredecek mi, yoksa azgınlığa boğulup nankörlük mü yapacak? Fakat insanların çoğu bunu bilmez ve imtihan ettiğimizi anlamaz. Bunun için azgınlık ve nankörlük denizine batarlar.

۞ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

50. Ayet: Bu " kesinlikle bunlar ilmim karşılığında verildi" sözü; sırf gaflet ve azgınlık denizine batmış bu kâfirlere aid değil, aksine bunlardan önceki Kaaruun vs. azgınlarda bu sözü söylediler. Fakat Allah'ın kahrı ve azabı gelip onları kuşattığında kazandıkları lüks servetler onlara hiçbir fayda sağlamadı. Dolayısıyla Allah'ın azabı gelip kendilerini kuşattığında bu azgın nankörlere de kazandıkları fayda vermeyecek.

۞ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ۞

51. Ayet: Geçmiş kâfirleri; yaptıkları kötülüklerin kötü sonuçları ve hoşa gitmeyen korkunç belalar Dünyada vurdu. Kimi yerin dibine geçirildi, kimilerinin yüzleri ve renkleri bozulup başkalaştırılarak helâk edildi ve kimileri suda boğuldu. Bu toplumdan o zalimlerin arkalarından gelip inkâr ve nankörlükte onların yerlerine

geçen ve onlar gibi konuşup inkârda bulunarak zalimlik yapanlara da kazandıklarının kötülükleri hak ettikleri bela muhakkak dokunacak ve Allah'ın intikamından ve azabından kurtulamayacaklar. Kureyş kâfirlerinin tamamını yedi sene kıtlık perişan etti. Bedir savaşında da ileri gelen azgınları tamamen katledildi.

۞ أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞

52. Ayet: Sonra bol rızıklar verdi ki, tüm işlerin anahtarları Allah'ın Elinde ve rızık kaynakları O'nun katındadır diye bilip anlasınlar. Tüm bunlara rağmen anlamadılar. Buna işaret ederek Allah Teâlâ şu soruyu sordu: Hâlâ bilip anlamadılar mı ki, kullarının rızıklarını üstlenen Allah (c.c.) kullarından dilediğinin rızkını bollaştırır ve dilediğinin rızkını daraltır. Bunları kullarının kabiliyetlerine göre ve sonsuz bilgisi gereği üzere yapar, farklı hallerde hibesi gereği ikramlarda bulunur. Bu anlatılan bolluk ve darlıkta ve bunların taşıdığı sonsuz inceliklerde Allah'a ve O'nun Yüce Niteliklerine Îman eden toplumlar için Allah'ın Varlığına, Birliğine, her şeyi yaratıp yaşattığına ve sonsuz hıkmetlerine apaçık deliller ve büyük alametler var.

۞ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

53. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mü'minler; Allah'ın Varlığının hakikatini hakkıyla anlayıp Birliğinin delil ve belgelerini idrak ettikten sonra onların Benim özel kullarım olduğunu ifade ederek Adıma şöyle de: Ey uzun zamandan beri can gözleri perdeli olmakla İslâm nimetinden mahrum kalarak kendilerine zulmeden kullarım! Allah'ın rahmetinin sizlere bol-bol gelmesinden umutlarınızı kesmeyin. Özellikle de gafletiniz anında can gözlerinizi örten perdelerin kalkması sonrasında Rabbinizin rahmetini umarak bekleyin. Bilesiniz ki, kullarının içinde saklı bulunan her şeyi ve tüm niyyetlerini Bilen Allah (c.c.) bilmeyerek yaptığınız kusurlarınızı örter, günahların tamamını silerek sizleri arındırır. (Günahından tevbe ederek vazgeçen kulunu hiç günah işlememiş hale getirir.) Bilesiniz ki, O (c.c.) Varlığı, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları gereği kullarını afvedip arındırma özelliğine Sahiptir. O (c.c.) Ğafûr'dur; özellikle Îman ehli kullarını mağfiret eder, arındırır. Rahıîm'dir; günahlarından arındırıp can gözlerinden perdeleri kaldırdıktan sonra onlara her türlü yardımı yaparak Tevhıîdin ve arınmışlığın merkezine ve kulluğun kemaline erdirir.

۞ وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ۞

54. Ayet: Rabbinizin afvının büyüklüğünü, mağfiretinin güzelliğini ve rahmetinin genişliğini duyup öğrendikten sonra Rabbinize yönelin, ey İslâm karakteri üzere yaratılanlar! Daima O'na yönelerek yakınlık kazanın. Sizleri Îman ve İslâm karakterine uygunluk için yaşatıp yetiştiren Rabbinize yönelip teslim olun, emirlerine sarılın ve yasaklarından kaçının. Kıyamet Gününde gerçekleşeceği tehdidle haber verilen azab sizlere gelmeden önce gaflet ve şehvet kirlerinden, ahmaklık bozukluklarından arınmış olan bir kararlılıkla O'na (c.c.) itaat edin. O azabın gelmesi sonrasında yardım göremezsiniz. Yani imtihan vakti, tevbe etme ve

tevbelerin kabul edilme zamanı geçmiş olmakla kaybedilen fırsatları elde etme imkânı bulamazsınız.

۞ وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۞

55. Ayet: Eğer o azaptan kurtulmak isterseniz; ey her hukmü ve buyruğu pek açık olan O Yüce Dînle mükellef olanlar! Rabbinizin siz insanlara indirdiği kitapların En Güzeline uyun. Bilesiniz ki, O; yaratılmışın en hayırlısına İnen Kur'an'dır. Haberinizin olmadığı bir anda azabın sizlere ansızın gelmesinden önce tam bir kararlılıkla O'nun içerisinde bulunan tüm buyruklara sarılın. O azap hiçbir belirtisi olmaksızın âniden gelmekle hiçbir şeye fırsatınız olmaz, (fırsat varken ondan) sakının.

۞ أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتَا عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ ۞

56. Ayet: Hulasa O Korkunç Gün gelmeden ve azabı sizleri kuşatmadan sakının, korunun. Çünkü Allah'a yönelmekte gevşeklik gösterip günahlar yüklenen kimse; azab gelince şöyle diyecek: Ah yazıklar olsun. Allah'tan yana gevşeklik gösterip O'na itaat etmekte kusurlar işledim, kulluk yapmadım. O'nun hakkını eda etmekte gevşeklik gösterdim. Gerçekten Ben (O'nu c.c. bırakıp pis arzularıma kul köle oldum) bir de Hak Yolu gösterip seadetlere erdiren peygamberlerle ve beni uyaran gerçek ilim sahipleriyle dalga geçenlerden oldum. Hulasa pişmanlığın fayda vermediği zaman pişman olmaktayım.

۞ أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ۞

57. Ayet: O kimse Allah'ın özel yardımına eren kulların elde ettikleri nimetleri gördüğünde şöyle der: Eğer Allah (c.c.) beni hidayete erdirse ve Allah Teâlâ; diğer dostlarına başarılar vererek onların tevbe etmelerini sağladığı gibi bana da tevbe nasip etseydi; Allah'a karşı taşkınlıktan ve bu azaptan korunanlardan olurdum.

۞ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ۞

58. Ayet: İnen azabı gördüğünde Dünyaya dönüşü imkânsız görmesine rağmen yine de dönüşün olmasını arzulayarak şöyle de der: İhsan sahibi kullardan olmam için keşke benim Dünyaya bir kere daha dönüşüm olsa da Allah'a karşı edeb ve ahlakı güzel olan, peygamberleri ve kitapları tasdik eden Mü'min kullardan olsam. Bütün bunları O Günün dehşetinden dolayı ve son derece pişman olup acı duyduğu için söyler.

۞ بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞

59. Ayet: Bu söylenmelerinden sonra söylediklerinin aslının olmadığı Allah (c.c.) tarafından yüzüne vurularak cevap verilir ve şöyle denir: Yo, senin dediklerinin aksine Allah seni hidayete erdirmek için yol gösterdi, fakat sen yola gelmedin. Senin İman ve İslâm'a ermen için peygamberlerimin dillerinden Ayetlerim sana geldi, Ayetlerimi ve peygamberlerimi yalanlayıp inkâr ettin ve onlara (a.s.) diklenip kafa tuttun. Bu yaptıklarınla; itaat olunmağa layık olan Hakkı örtüp asılsız ve işe

yaramaz olan batılı açığa koymağa çalışan, zalimlik yaparak Allah'tan başkasına tapan kâfirlerden oldun.

۞ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُمْ مُسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْمُتَكَبِّرِينَ ۞

60. Ayet: Hulasa ey Mü'minler! Bu Dünyada zalimlerin kafa tutup ısyanlarda bulunmalarına aldırış etmeyin. Çünkü bütün sırların, saklı ve gizli her şeyin açığa çıkarılacağı Kıyamet Gününde; ey ibretle bakıp gören! Allah Azıîmüşşan hakkında yalan söyleyip iftirada bulunarak; Allah'ın çocuğu ve ortağı var diyen kâfirlerin yüzlerini kapkara olmuş göreceksin. Çünkü Cehennem ateşiyle sarmaş-dolaş olacaklar. O zaman Dünyadaki bu kibirli hallerine inanmayacaksın ve bunlar onlar mı diye şaşıracaksın. Dünyada türlü bozukluk, azgınlık ve baş kaldırmalarla Allah'ın dostlarına karşı büyüklük taslayan kâfirlerin kalacakları yer; her türlü mahrumiyet, perişanlık ve rezilliğin yeri olan Cehennemin içerisinde değil mi? Cehennem inat ve azgınlık denizine batmış olan bu azgınlar için hazırlanmış olmasına rağmen (boyun büküp üzülecekleri yerde) kafa tutup ululanıyorlar.

۞ وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

61. Ayet: Kullarına iyilik ve ikramlarda bulunan Allah Azıîmüşşan; yasakladığı haramlarından sakınıp korunanları, buyruklarını tutma şerefine ermeleri sebebiyle Kıyamet Gününün dehşetinden ve korkunç hallerinden kurtaracak. Bu ermişlikleri onlara seadet kapılarının açılmasını ve her türlü iyiliklere ermeyi sağlayacak. Ahirette onlara hiçbir kötülük dokunmayacak ve onları üzecek hiçbir şey olmayacak. Orada asla üzüntü ve sıkıtı görmeyecekler.

۞ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۞

62. Ayet: Dostlarını nasıl kurtarmaz? (Onlar her konuda Rablerini Vekîl edinmişlerdir.) Zira gizli aşikâr her şeyi Kuşatan Allah Azıîmüşşan, her şeyin Yaratıcısı, işlerini yönetip idare eden, yarattıklarını koruyup kollayandır.

۞ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

63. Ayet: (Her şeyin ve herkesin ihtiyacını O c.c. temin etmektedir.) Çünkü hiçbir kimse tarafından itiraz veya destek olmaksızın Göklerin ve Yerin ve aralarında doğup meydana gelen (maddenin, mananın) her şeyin anahtarları O'nundur, her şeyin idaresi ve korunması O'nun kudret Elindedir. Allah'ın Ayetlerini, O'nun varlığına, Birliğine, yarattığına ve her şeyi idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğuna delil olan yüce belgeleri inkâr eden; Îman ve İslâm Yolundan sapan kâfirler kahra uğrayıp sonsuz zarara girecekler, ebedî olarak rahmet ve nimetlerden mahrum olacaklar ve Cehennem ateşinden hiç kurtulamayacaklar.

۞ قُلْ أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونِّي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ۞

64. Ayet: Ey En Kâmil Peygamber! Eğer Kureyş kâfirleri Îman etmeleri için Sen de bazı tanrılarını kabul etmeni istiyorlar ve hile yaparak Seni perişan etmek istiyorlarsa -Allah onları rezil ve perişan etsin- onlara sataşıp azarlayarak şöyle de: Ey Allah'ı bilmeyen ve O'nun nelere Sahip olduğunu idrak edemeyen cahiller! Hak

ve Tek Ma'bûd olup ibadet ve itaat olunmağa sırf Kendisi layık ve Samed Olan Allah'tan başkasına tapmamı ve kulluk yapmamı Bana emrediyorsunuz öyle mi?

۞ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

65. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberini gayrete getirmek, Rabbine olan sevgisini pekiştirmek ve O'na (s.a.v.) olan eğitimi kuvvetlendirip edeb ve ahlakını en üst düzeye çıkarmak için yemin ederek şöyle dedi: Yemin olsun ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Sana ve Senden önce geçen peygamberlere (a.s.) ayrı-ayrı tarafımızdan vahyedildi ve şöyle dendi: Yemin olsun ki, Rabbine olan sınırsız sevgi ve eşsiz dostluğuna rağmen eğer şirk koşarsan ve hatta Birliğime aykırı olup şirkin anlaşılacağı küçük bir davranışta bulunursan amelin ve tüm yaptığın kulluklar zayi olup boşa gider, yaptığın hiçbir şey asla sana fayda vermez. Açıkça büyük ve ebedî zarara uğrayanlardan olursun. Bu sebeple hiçbir durumda müşriklerin yanında yer almaman gerekir. Dediklerini kabul etme, istediklerini asla yapma.

۞ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ۞

66. Ayet: Aksine sırf Allah'a kulluk yap, ibadet ve itaatin fayda vermesi için sırf O'na itaat et. Bu durumunu koruyarak; Allah'ın nimetlerini yaratılış gayesine ve ne için yaratıldı ise onun için kullananlardan ol. Daima Allah'a şükret. Allah'a şükredenler; Îman ve İslâm fıtratı ve kulluğu sırf O'na nispet edip sırf O'na itaat etmek üzere yaratıldılar. Her işlerini O'na ısmarlayıp bize Allah yeter dediler.

۞ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

67. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bil ki, müşrikler; Allah'tan başka dostlar ve efendiler edinip onların kendi başlarına varlıklar olduğunu iddia ettiler ve onlara ortak koştular. Hak Varlığın "Allah" Adıyla açığa çıkıp tüm Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını Kuşatan Bu İsmiyle bilinip anlaşıldığını kavrayamadılar. Ezel-Ebed var Olan Hak Varlık Bu İsimle (Allah Adıyla) anlatılır. Alîm İsmi de öyle. (Ezel-ebed var olup her şeyi kuşatan sonsuz ilim Sahibi anlamındaki Bu İsim de O'nu c.c. anlatır.) Bu sebeple müşrikler; layıkıyla tanıyamadılar, O'nun tecellî ve zuhurunu, (yüz gösterip görünmesini) ve Bâtın oluş sırrını (gözlere ve idraklere gizli oluşunu) bilemediler ve anlayamadılar. Ezel-Ebed Var Olan Hak Varlığı, O'nun Samed olduğunu (Varlığı, gücü, kudreti, Nitelikleri ve Niteliklerinden açığa çıkıp gelen hazinelerinin sonsuz ve her şeyin Kendisine muhtaç olduğunu ama Kendisi hiçbir an hiçbir şeye muhtaç olmadığını), her şeyi O'nun yarattığını, gizli-aşikâr, madde-mana- ölü-diri, büyük-küçük, bilinen-bilinmeyen her şeyi daima elinde tutup yönettiğini bilemedikleri için Allah'ın yarattığı varlıklardan bir kısım zavallıları O'na denk gördüler ve ortak koştular. O'nu hakkıyla bilip tanısalardı elbette O'na hiçbir şeyi ortak koşmazlardı. Çünkü Allah'ın Varlığını ve Birliğini hakkıyla tanıyıp İsim ve Sıfatlarının eserleri olan, gölge ve yansımalardan ibaret maddî ve manevî varlıklara nasıl sirayet ettiğini, onlara nasıl kendilerinden yakın olarak yaşatıp yönettiği sır ve inceliklerini kavrayan kimsenin içinde, dışında, iş ve icraatında

şirkten en küçük bir eser bulunamaz, Allah'ın Eşsiz ve Tek İlâh olduğunda şüphesi olmaz (hiçbir müşrikle dostluk yapmaz). Ancak Var ve Bir Olan Allah Azıîmüşşan; her an daima yeni-yeni tecellîlerde bulunur, her bir tecellîsi (görünmesi) özel bir durumda olur. Şüphe yok ki, gözlerin görmesiyle idrak olunup bilinen ve görülen icraatlarının eserleri olarak meydana gelen bütün varlıklar fânîdir (sonradan olan her şey yok olacaktır). Sırf kahır ve ikram Sahibi Olan Rabbiyin Yüzü (Yüce Varlığı) kalacak. Allah Azıîmüşşan'ın durum ve icraatlarından yansıyan hallerden olarak Yeryüzü bütün içinde bulunanları, O'nun (c.c.) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserleri olarak Yeryüzünde doğup meydana gelenler, oluşup gelişenler, tabiat ve bütün haller; gelmesiyle bütün varlıkların yok olduğu Kıyamet Gününde (görülüp anlaşılacak ki,) O'nun (c.c.) avucundadır. Aynı şekilde Semâvât da (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler de) Sağ Elinde dürülmüş ve avucundadır. İlâhî icraatların sahnesi olan Yüce Âlemler de devre dışı kalıp yokluk âleminin bir köşesinde yok olmuştur. Aslında yok oldukları gibi her şey yok olmuştur. (Bütün yaratılmış Allah'ın kudreti ve idaresi çerçevesinde çok küçük ve gayet hafiftir.) Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın Varlığı pek Yücedir, Bambaşkadır. Beyinsiz kâfirlerin zalimlik ve haksızlık yaparak türlü iftira ve yalanlarla şirk koşmalarından ve başkalarını O'na ortak görmelerinden uzaktır.

۞ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ
قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ۞

68. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Emanetlerin geri verilmesi için Sura üfürüldüğü Günü müşriklere anlat. Bu emanetler Hak Varlık Denizinden (c.c.) farklı benlik ve kimliklere hayat suyu serpilmekle meydana gelen fânî (yok olmağa mahkûm olan) vücutlardır. (Yüce Yaratıcıdan emanet olarak verilen bu vücutlar O Gün tekrar Yüce Yaratıcıya dönecek.) O an Göklerde ve Yerde olan tüm canlılar ve her şey Surun sesinin (İsrafîl Adındaki Meleğin haykırışının) korkunçluğundan dolayı ve Allah'ın verdiği nefeslerin kesilmesiyle yıldırım tarafından çarpılmışçasına düşüp ölecekler. Ancak Allah'ın diledikleri müstesna… Allah'ın Ayet ve alametlerinden dersler alarak Allah'ın Varlığında yok olup O'nun (c.c.) ebedîliğine erenler; O Günden etkilenmeyecekler. Çünkü onların kıyametleri her durum ve her an kopmuş bulunmaktadır. (Allah'ın c.c. kahrediciliğine ve her an her şeyi yok ettiğine şahidlerdir.) Kıyametin kopmasını beklemezler. Sonra Sura diğer bir defa daha üflenir. Ölüp yok olan herkes ve her şey derhal ayağa kalkarlar, sanki çarpılmışlar ve akılları başlarından gitmiş gibi dehşet ve şaşkınlıklar içerisinde bakınırlar.

۞ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

69. Ayet: (Daha önce de parantez açıp anlatmıştık. Sur; halkı toplamak için sesi kuvvetlendirmekte kullanılan aracın ve aletin adıdır. Dolayısıyla boynuz, boru, borazan, megafon, hoparlör vs. aletlere sur diyebilirsiniz. Şu var ki, melekler diğer varlıklara benzemediği gibi İsrafîl'in üfleyeceği Sur da farklıdır elbette. Zira O'nun haykırışı o kadar farklı ve o kadar korkunç ki, Dünyanın ömrü sonunda birinci

haykırışıyla Kıyamet kopacak. İkinci haykırışıyla bütün ölüler dirilip hesap vermek için Yüce Huzura toplanacaklar. Başta peygamberler ve Allah'ın kâmil dostları olmak üzere şehidler gibi ölümsüzlüğe erenler bundan etkilenmeyecekler.)

Bundan (tekrar dirilişten) sonra Yeryüzü; Kıyamet kopması öncesindeki gibi değil, (başka bir hale gelerek) tabiat ve karakteri Rabbinin Nûruyla nûrlanıp parlayacak. (Dünyalık haller, hareketler, oluşum ve gelişimler yok olacak ve her şey Allah'ın açıkça icra etmesiyle olacak. Sebepler ve vekîller yok olup Asıl açığa çıkacak ve her şeyin Tek Sahibi Kendisi olduğunu gösterecek.) Bütün halk Allah'a (c.c.) arz olunacak ve amel defterleri ortaya konacak. Yani temiz kulların, kirli ve günahkâr kulların yaptıkları her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu sayfalar sergilenecek. Hesaplar görülüp iyilikler; kötülüklerden seçilip ayrıldıktan sonra peygamberler (a.s.) Huzura getirilecek ve ümmetlerinin Dünyadayken ne halde olduklarına şâhidlik yapacaklar. Diğer adil tanıklar olacak olan tüm şâhidler de getirilecekler. Yani insanın gözü, kulağı, eli, ayağı, cildi vs. tüm organları da insanların haklarında şâhidlik yapacak. Durumları tamamen açığa çıkıp yaptıkları tam olarak kayda geçtikten sonra Allah'ın adaleti gereği hak olarak karar verilip hiçbir zulüm ve yanlışlık olmaksızın cezalar gerçekleşecek. Zulüm ve şirk ehli kâfir ve münafıklar yaptıklarının karşılığını; eksiksiz ve ilavesiz olarak alacaklar.

Allah'a Îman edip Peygamberlerinin (a.s.) izinden şaşmayan dürüst kullara ve Allah dostlarına ise Allah'ın bağış ve ikramı olarak hak ettikleri sevabın kat-kat fazlası verilecek.

۞ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ۞

70. Ayet: Hulasa herkesin yaptıkları tamamen karşılığını en mükemmel tarzda bulur, hesabı görülmedik ve karşılığı verilmedik en küçük bir iş ve davranış kalmaz. Elbette bütün yapılanlar karşılığını en mükemmel tarzda bulur; çünkü Allah Azîmüşşan kullarının yaptıklarının iyisini ve kötüsünü tam olarak bilmekte ve kayıt altında tutmaktadır.

۞ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَى وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞

71. Ayet: Dünyada Allah'ın Hak Dîninden ve Dîndar Müslimanlardan yüz çevirip kaçarak inkâr içerisinde yaşayan kâfirler; hayvanların baskı altında sevk olundukları gibi peş peşe guruplar halinde Cehenneme sevk olunacaklar. Büyük sıkıntılar sonunda Cehenneme vardıklarında Cehennem kapıları açılacak. Kâfirlerin Dünyadaki şiddet, kuvvet ve halka zararlarına göre Cehennemin farklı çukurlarından ve farklı bölümlerden kapılar açılacak. Korkunç çığlıklar atarak Cehenneme girerlerken Cehennem görevlileri olan onlara hakaret edip azarlayarak soracaklar ve şöyle diyecekler: Ey bu korkunç cezaları hak eden sapıklar! Sizin içinizden Rabbinizin Varlığını, Birliğini, sonsuz kudretini ve tüm hakikatleri gösteren Ayetlerini okuyarak sizleri Bu Günle karşılaşacağınıza dair uyarmak ve

Îman etmediğiniz takdirde Bu Korkunç Günde türlü pişmanlık ve acılar duyarak rezillik ve korkunç azap yeri olan Cehenneme gireceğinizi haber verip bundan kurtuluşa erdirmek için Rabbiniz tarafından sizlere irşad görevlileri olan peygamberler gelmedi mi? Meleklerin bu sataşmalarını duyduktan sonra tam bir şaşkınlık ve üzüntü içerisinde şöyle diyecekler: Nasıl gelmez; evet peygamberler geldi ve tüm müjde ve uyarıları içeren Ayetleri bizlere okudular. Fakat onların uyarı ve müjdeleri bizlere fayda vermedi. Çünkü Allah'ın ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda hakkımızda ve tüm kâfirler hakkında yazılı olan kelime gerçekleşti. O Kelime Hûd (a.s.) Sûresi 119. Ayettir ve birkaç Sûrede tekrarlanır. Mealen: Kesinlikle Cehennemi cinlerden ve insanlardan kâfir ve müşriklerin tamamıyla dolduracağım. Haktan ve Allah'ın izni ve buyruğu ile Hakkı tebliğ edenlerden yüz çevirip türlü zulümlere daldılar. Bizler de o kâfirlere uyduk. Bu sebeple bu karar hakkımızda gerçekleşti.

۞ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۞

72. Ayet: Hulasa türlü bahaneler arz ederek kurtuluş dilediler. Fakat bahaneleri işe yaramadı ve istekleri kabul görmedi. Aksine Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve üstünlük perdeleri ardından onlara şöyle dendi: Ey suçlu sapıklar! Farklı guruplar halinde ebedî olarak kalacağınız üzere Cehennemin farklı kapılarından girin. Oradan hiç kurtuluşunuz olmayacak. Dünyada Müslimanlara karşı büyüklük taslayarak Hakka kafa tutan, zulüm ve tahribatla ömrünü tüketen azgınların kalacakları bu yer; sonsuz mahrumiyyetin, rezillik, perişanlık ve korkunç azap yeri olan Cehennem gerekten çok kötü bir yerdir.

۞ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۞

73. Ayet: Büyük bağış ve ikramıyla Allah Teâlâ bizleri ve tüm Mü'minleri O Korkunç Yerden korusun.

Rablerinden korkup peygamberlerinin dilinden tebliğ edilen İlâhî buyruklara sarılıp yasaklardan kaçınarak haramlarından korunan Müslimanlar da; güvercinlerin yazıya (otun, suyun ağacın ve rızkın bol olduğu alana)serbestçe ve güzelliklerle salıverildikleri gibi meleklerin hoş refakatleri arasında içinde yaşayacakları her çeşit ruhanî lezzetlerin bol-bol verilmesi için hazırlanan Cennete guruplar halinde yaşayarak sevk edilirler. Büyük coşku, aşırı merak ve sevinçler içerisinde oraya vardıklarında Allah'ın özel ikramları olarak Cennetin kapıları onlara açılır. Onlara melekler tam bir saygı ve sevgi ile hoş geldin deyip buyur ederek şöyle derler: Ey Îman ve İslâm şerefine erenler! Selam sizlere. Sizler tayyiblersiniz (çok hoş ve çok iyisiniz). Çünkü Dünyada çok iyi yaptınız. Kendilerinizi hayvanî zevklardan, şehvet ve şer arzularına kapılmaktan, tabii alışkanlıklardan oluşan ahlaksızlıklardan korudunuz. Her türlü nimetleri, sınırsız ikramları ve ebedî seadetleri içinde bulunduran Cennetlere giriniz. Orada ebedî olarak kalacaksınız. Hiçbir kötü durumla karşılaşmaksızın ve usandık, bıktık diyecek bir durumla karşılaşmaksızın, iyi bir yerle yerimizi değiştirin diyecek bir

ihtiyaç hissetmeksizin Allah'ın dilediği gibi akılların idrak edemeyeceği ve anlatılması mümkin olmayan güzellikler ve yüksek makamlar içerisinde kalacaksınız.

۞ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۞

74. Ayet: Yüce Huzura, şeref ve üstünlük makamına yerleştikten sonra Allah'ı hatırlayıp O'na yönelerek, kendilerine ikram ettiği (c.c.) iyilik ve ikram sofralarını sayıp dökerek (Rablerinin Cömertliğini dillendirerek) ve o nimetlerin haklarını devamlı olarak yerine getirmek isteyerek Cennetlikler şöyle derler: Hamd ve sonsuz lütuflar Verdiği müjdeyi ve tüm güzel haberleri gerçekleştirip daima doğru söylediğini ortaya koyan Allah'a mahsustur. Peygamberlerinin dillerine inip gelen Vahyi ile Dünyada bizlere söz verdiği ve bizler için Ahirete Îman esasları kıldığı her şeyi gerçekleştirip Gösteren Allah'a hamd ederiz ve tüm güzellikler O'nundur deriz. Bizleri Bu ma'lum Yere, (ebediyetin ve tüm güzelliklerin Yurdu olan) Cennete sahip kılan Rabbimize hamd ve şükürler olsun. Öyle ki, Bu Cennetten istediğimiz yere, istediğimiz tarzda konup yaşarız. İşimize karışan ve asla sıkıştıran olmaz. Dilediğimiz gibi yüce makamlarda oturup istirahat ederiz. Dünyada her şeyi Allah'a tahsis edip tam bir teslîmiyyetle O'na kul olarak cehalet ve sapıklık çukurlarından kendilerini kurtarıp rablerinin Ayetlerinin nûruyla Allah'a teslim olup O'nu Razı etme cennetine yol yürüyerek güzel çalışmalar yapanların mükâfaatı ne güzeldir.

Ey Rabbimiz! Bizleri lütuf ve ikramınla sonsuz nimetlerin Yurdu olan Cennetine varisler ve sahipler eyle.

۞ وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

75. Ayet: Cehennemlikler Cehenneme, Cennetlikler de Cennete yerleştikten sonra, ey ibretle bakan ve baktığından dersler alan anlayış sahibi! Melekleri arşın çevresini sarmış oldukları halde görürsün. Yani melekler; Allah'ın İsimlerini ve Sıfatlarını; bütün yaratılmışın arşlarından (Bağımsız ve o arşlardan) Müstağnî, iş ve icraatlarının eserleri olarak meydana gelen varlıkların hiçbirine bağımlı ve muhtaç olmayan Varlığını ve Münezzeh olan Kendi Arşını (Yüce varlık Dairesini) kuşatıp çevrelemişler. Rablerini daima hamd ederek tam bir hayranlıkla tesbîh ediyor oldukları halde görürsün. Allah Teâlâ; daima Kendi Cemâline (c.c.) tam bir hayranlıkla bakan Kendi İsimlerine ve Sıfatlarına melekler demektedir. Allah Teâlâ'nın Varlığına âşık olan melekler; O'nu daima tesbîh ederler, sonradan olan varlıklardan ve onların taşıdıkları nişan ve alametlerden Münezzeh ve uzak olduğunu zikredip ilan ederler. Kendilerine verilen yüce bilgilerle O'na (c.c.) daima hamd ederler, O'nun (c.c.) İsimlerinin ve Sıfatlarının eserleri olan varlıkların hiçbirine muhtaç olmadığı, Şanının çok yüce olduğu ve tüm güzelliklerin Sahibi olduğu gibi nitelemelerde bulunurlar. (Güzeller Güzeli Olan Allah Azıîmüşşan'ı tüm güzellikleriyle anlatırlar.) Hulasa (Kıyamet Gününde) yaratılmışın arasında hak ve adaletle huküm verilmiş, herkesin işi kusursuz ve eksiksiz olarak tamamlanmıştır.

Yani melekler; Allah Azıîmüşşan'ı verdiği sağlam hukümler ve aldığı muazzam kararlardan dolayı saygı ve ta'zıîmle överler.

İstek ve arzu ile Allah Teâlâ'ya yönelip varmak imkânları olan herkes tarafından kendilerine uyarı ile emredildiği tarzda denir ki, bütün yaratılmışın dillerinden yapılan ve hallerinden meydana gelen her türlü övgüyü ve bütün güzel nitelikleri kapsayan hamd; sonsuz Yüce Sıfatların sahibi, Birliğinin gereği olarak tüm âlemlerin Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan'adır. Bütün yaratılmışın yaptığı hamd ve övgüler sırf Allah'adır, çünkü onları Yaratan, yaşatan ve Yöneten O'ndan başkası değil.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi Olan Metîn (eskime, yaşlanmak ve yıpranmak gibi noksanlıklardan uzak, gerçek sağlamlığın ve ölümsüzlüğün Sahibi Olan) rabbimiz! Bizleri sonsuz değer ve kıymetiyin, yüce hakikatiyin hakkı için lütuf ve ikramına, değer ve yüceliklerine kavuştur.

(Müfessirimiz Arş kelimesini üç mertebede anlayıp anlatmaktadır. Birincisi burada olduğu gibi Allah Azıîmüşşan'ın Arşı ki, Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını çevreleyen, O'ndan (c.c.) gayrıyı dışarıda tutan Kendisine Özel varlık ve Birlik dairesidir.

İkincisi; Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler, Yeryüzü, Dünya, Ahiret, maddî ve manevî bütün yaratılmışı kuşatan muazzam daire ki, Yeryüzünde bulunanlara göre en yüksek çizgidir.

Üçüncüsü ise büyük-küçük bütün varlıkların kendilerine has olan ve onların varlıklarını sınırlandıran arşlardır ki, Allah'tan başkasına göre sayısız olan varlıklara aid sayısız arşlardır.

Arşın ikincisi olarak anlattığımız; bütün yaratılmışı kuşatan, Kur'an-ı Kerîm'de büyüklüğüne ve değerliliğine işaret edilen, Allah Azıîmüşşan'ın kâinatı idare edişinin yüce makamı ve sahnesi olan Arştır.

Müfessirimizin meleklere, Allah'ın isimleri ve Sıfatları diye açıklama yapması bir yanılgıdır veya açıklamasını yapmağa fırsat bulamadığı bir sözdür. Nasıl ki, etekemiğe bürünüp Yûnüs diye görünen yaratılmışlar dairesinde bir yaratıksa, Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından temessül eden (kâinat sahasına çıkan) ve Allah adına icraatlarda bulunan melekler de yaratıktır. Allah Azıîmüşşan'ın hiçbir İsmi ve Sıfatı yaratılmış değildir. Nitekim Müfessirim Tefsîrinde birkaç defa Allah'ın Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin Ezelî ve Ebedî olduğunu, hiçbir İsminin ve Sıfatının sonradan olmadığını anlattı.)

ZÜMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ın sonsuz büyüklüğünü idrak etmeğe yönelen ve hakikatine ermek isteyen Muhammedî! Sana gereken Bu Sûre üzerinde; özellikle de son Ayetleri üzerinde düşünmendir. Ayetlerin inceliklerini, gizli işaret ve uyarılarını, Allah'ın Hak ve Tek Olan Varlığını gösterip anlatan öğreticiliğini derinliğine ders yapmalısın ki, O'nun daima iş ve icraat yaptığını, hiçbir işin diğer bir iş yapmaktan O'nu (c.c.) alıkoymadığını idrak edesin, zaman ve mekânın O Hak Varlığı ve O'nun Kayyûm (Ezel-Ebed hiçbir şeye muhtaç olmaksızın Duran ve her şeyi tutup idare Eden) oluşunu kuşatamayacağını anlayabilesin. Öyle ki, O (c.c.) önceden ne ve kim ise daima ve her durumda yine O'dur (c.c.). (Varlığının başlangıcı ve sonu olmadığı için) O'nun Varlığının zamanla ölçülmesi yerlerin ve makamların O'nu kuşatması söz konusu dahi olmaz.

MÜ'MİN SÛRESİ

Bu Mübarek Sûre Mekke'de inmiştir ve 85 ayettir. Allah Azıîmüşşan'ı inkâr etmekle kalmayıp halkı kâfir etmek için onlara zulmeden, tanrı olduğunu iddia edip Allah'a muhalif olarak buyruklar te'sis eden Azgın Firavun'unkendi kavminden gizli Îman sahibi Mü'min birinin ortaya çıkıp O Azgın karşısında Allah'ın Peygamberi Mûsâ'yı (a.s.) savunduğu ve peygamberler gibi yüce bir anlayışla hakikatleri anlatıp tebliğde bulunduğu Bu Sûrede anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.
Bu Sûreye; Sûre başında (3. Ayette) Allah Teâlâ'nın Ğafir (kusurları Örten, günahları Silen ve kullarını Arındıran) İsmi anlatıldığı için ĞafirSûresi de denir.

MÜ'MİN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Taklid (şuursuz ve başıboş olarak iz izlemek) çukurundan Tevhıîdin zirvesine (Allah Teâlâ'nın Birliğine) Kavuşmak için yükselen, sonradan olan varlık ve benliklere bağlı olan cehalet, bilgisizlik ve görgüsüzlük çukurlarından idrak ve anlayış derecelerinin en yükseğine çıkan kimseye; bilinmesi, öğrenilmesi ve erişilmesi gereken hakikatlerin en önemlisi ve en önceliklisi Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının ve Birliğinin bilinmesinin ve öğrenilmesinin olduğu bilgisi ve inceliği gizli kalmaz.

Allah Teâlâ'nın Bir ve Tek Olan Varlığının çokça ve sayısız olarak farklı suretlerde görünmesi; O'nun farklı iş, icraat ve tavırlara Sahip olmasındandır. Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Bu Sûrede böyle vahyetti. Yani Kendisinin İsimlerinin, Sıfatlarının ve Onlardan meydana gelen eserlerin çokluğuna rağmen tamamı ve bütün eserler; Varlığının Bir olduğunu gösterir. Dolayısıyla O'na (s.a.v.); Kendisine (s.a.v.) inen ve tüm bu delilleri ve kanıtları açıklayan Ayetlerini ezberleyip söz ve mana bakımından o Ayetleri iyi korumasını önemle emretti. Zira devamlı bunları hatırda tutup ders yapma üzerinde duracak.

Uğur ve bereket kaynağı olması için Besmele ile başlayarak Sevgili Peygamberine şöyle seslendi: Sözün doğuşu ve İsmini zikredip En Güzel ismiyle başlaması bakımından Bir ve Tek Olan Varlığını açıklayıp Anlatan Allah Adıyla.

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Allah (c.c.); Kendisinin İsimlerinin ve Sıfatlarının (artmaksızın, eksilmeksizin ve değişmeksizin, sayısız ve sonsuz olarak) daima var olduğunu, Bu İsimleri ve Sıfatlarıyla eşsiz ve benzersiz olarak sayısız varlıkları yaratıp onlara etki ederek idare etmek ikramlarında bulunan Rahman'dır.

Allah (c.c.); bütün yaratılmışın Kendi Birliğine (c.c.); gölgelerin ışıklara dönüp vararak yok oldukları gibi dönüp kavuşacaklarını göstermekle rahmet ve ikramlar sahibi Olan Rahıîm'dir.

۞ حمٓ ۞

1. Ayet: Ey Allah'ın vahyini yüklenip Taşıyan, hımâye edip Koruyan ve ey özündeki sayfadan (aklından, gönlünden ve ruhundan) Allah'tan başka her şeyi sildikten sonra oraya hiçbir şeyin girmesine izin vermeyen!

۞ تَنْز۪يلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَز۪يزِ الْعَل۪يمِ ۞

2. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin peygamberlik yaparak Allah'ın Dînini tesis edip icra eylemen için Seni desteklemesi ve durumunu güçlü kılması Sana İnen, önünden ve arkasından, inişi esnasında ve indikten sonra Kendisine batıl ve fanî bir şey yaklaşıp ilişemeyenBu Kitabın (Yüce Kur'an'ın) indirilmesi; Allah ismiyle anlatılan, sonsuz Güzel isimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi, Ezel, Ebed, Hak ve Tek Olan Benzersiz Varlık tarafındandır. Bu Kitabı İndiren Allah Azıîmüşşan Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup vahyini ve Kitabını her türlü zarardan, Kendi Sözü dışında sözlerden, şek ve şüpheden Koruyan, koruduğuna hiçbir

kimsenin yaklaşma gücü olmayandır. Allah TeâlâAlîm’dir; önceden karar vermesiyle meydana gelen varlıklardan hiçbiri ilminin kuşatmasından gizli kalmaz. (Var olan her şey dilemesi ve kararvermesi sonrasında meydana gelir.Büyük-küçük her şeyi dilemiş ve yaratmıştır. Yarattığı hiçbir şey, hiçbir zaman O’na gizli kalmaz. Her şey bilgisi ve yönetimi çerçevesindedir.

۞ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞

3. Ayet: Allah Teâlâ; yokluk aynasında belirlenip sonradan olma âlemin varlık ve benlik boyasına boyanmaktan meydana çıkan ve ayrı kimliklerden ibaret olan günahları; bütün âlemlere yayılıp her şeyi kuşatan İsimlerinin ve Sıfatlarının boyasıyla Örtendir. (Ayrılığa çıkmakla günah ve kirden ibaret olan varlıkları; İsimlerine, Sıfatlarına ve Güzel Ahlakına erdirmekle Arındırandır.)Kendisinden başkalarına (hak ve bağımsız) varlık nispet etme yanlışından vazgeçerek ihlâsla tevbe edip Kendisine yönelenlerin tevbe ve dönüşlerini kabul edendir. Meydana gelen iş ve icraatları kendisine ve kendisi gibi yaratık olanlara dayandırarak Allah’a kulluk dairesinden çıkanlara cezası çok çetin olandır. Kendisinin Varlığına ve Birliğine Îman eden kulların Îman ve ibadetine ihtiyacı olmadığı gibi, sapık müşriklerin sapıklığından zarar görmekten Münezzehtir. Zira sonsuz zenginlik, kudret ve daimî ihtiyaçsızlık Sahibidir. Çünkü O (c.c.); Kendisinden başka ilâh, tapılacak gerçek ve bağımsız bir varlık ve işlerin çözümü, arzu edilenin elde olunması için sığınılacak bir sığınak olmayandır. (Ancak ve ancak İlâh O, Sığınılacak O, Hak ve Tek Bağımsız Gerçek Varlık O’dur (c.c.). Zira dönüş sadece O’nadır. Mü’minlerin, O’nun (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îman etmeleri, müşriklerin sapıklık yapmaları bu konuda birdir; yani hepsi O’na dönüp varacak. (Gerçek Mü’minler Cennete ve yüce derecelere, kâfir ve müşrikler de Cehenneme ve korkunç ateş çukurlarına girip yerleşecekler.)

۞ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ۞

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan içerik olarak bilinen (ve fakat akıllarda merak konusu olan) bir hususu açıklamak (ve sonucun ne olacağını haber vermek) için şöyle dedi: Allah’ın Ayetleri hakkında kâfirlerden başkası inad edip tartışma yapmaz. O Ayetler; Allah’ın varlığını, Birliğini, tecellîlerinin ve icraatlarının eserleri olan tüm varlıkları yaratıpidare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu göstermektedir. Kara bulutlar misali işe yaramaz asılsız varlıkları ve benlikleri ile hakikat güneşi Olan sonsuz kudret Sahibi Allah’ın Varlığını örtmeğe çalışan kâfirler Ayetlere karşı çıkıp inkâr ediyorlar.Bil ki, kâfirlerin bu düşmanlıklarını Allahasla karşılıksız koymayacaktır. O kâfirleri yokluğun bir köşesine atmak suretiyle intikam almayıp hallerince bırakmamız sebebiyle ihtiyaçlarını temin ve halka zulmetmek için tabiat çevrelerinde ve Dünyamemleketlerinde azgınlıklar yaparak dolaşmaları sakın Seni aldatmasın.

❁ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ
لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ❁

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin davetin esnasında ve işlerinle ilgili eğer Seni yalanlayıp haklılığını ispatlamak için arz ettiğin kanıtlar karşısında inkârlarında inad ediyorlarsa sabret ve bunlardan önceki kâfirlerin; Kardeşin Nûh’u (a.s.) nasıl inkâr ettiklerini düşün. Uzun zaman onların verdikleri sıkıntılara sabretti ve sonunda o kâfirlerle ilgili kararımız yürürlüğe girip emrimiz gelince onlar karşısında zafere erdi. Tamamen o inkârcıların köklerini kazıdık. Yine bak, gör ki, Nûh (a.s.) Kavminden sonra kâfirlik ve zulüm müttefikleri kendilerini Îmana, İslâm’a ve ebedî kurtuluşlara erdirmek için gelen peygamberlerini yalanlayıp inkâr ettiler. Hulasa geçmiş ümmetlerden her biri peygamberlerini (a.s.) tutup esir almağaya da öldürmeğe veya onlara (a.s.) hakaret edip aşağılamağa kalkıştılar. Peygamberlerine karşı kibir ve inad çöllerinde kaybolup helâk olan zalimler; başlı başına batıl ve asılsız olan inkârı sahiplenerek onunla; itaat olunmağa layık olan Hakkı geçersiz kılmağa çalıştılar. Süslü yapıları içerisinde azgınlar olarak bocalamalar içerisinde bir müddet yaşamalarına mühlet ve fırsatlar verdikten sonra tutup köklerini kazıdım. Bak gör ki, azabım onlara indiğinde verdiğim cezalandırmam nasıl oldu?

❁) وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ❁

6. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Aynen bu anlatılanlar gibi Sana, Kitabına ve Dînine karşı inkârlarında inad eden bu cahil kâfirler hakkında da Rabbiyin kelimesi; yani azabını indirip onları helâk edeceğine ve ateş ehli olup ebediyyen Cehennemde yanacaklarına, asla oradan kurtuluşlarının olmadığına dair sözü ve kararı yüceilminde ve karar sayfasında (Levh-ı Mahfuzda) kesinleşip gerçekleşti. Onlardan dolayı üzülme, kurdukları tuzaklar sebebiyle sıkıntıya girme.

❁ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ
كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ❁

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Varlığına ve Birliğine Îman edenleri Îmanlarında kararlılık gösterip kendilerine verdiği nimetlere şükretmeğe ve buyrukları yerine getirmeğe devam etmelerine işaret ederek şöyle dedi: Arşı taşıyanlarla, Arşın çevresinde bulunan melekler Rablerini; daima O’na hamd ederek tesbîh ederler. Arşı (bütün yaratılmışı ve tüm âlemleri çevreleyen idare makamını) taşıyan melekler; keruubiyyûndur (İlâhî buyrukları icra eden ve Allah Teâlâ’ya yakınlıkta ve yaratılmışın tamamını kuşatan Arşı (O pek büyük Âlemi) taşımakta öne geçen meleklerdir. Bunlar; Allah Azıîmüşşan’ın Celâlinin ve Cemâlinin (lütuf ve kahrının) kendilerinde yansıyan niteliklerine sahip olup onları daima muhafaza ederler ve bütün görevlerini yaparlarken devamlı olarak Allah’ın Cemâline bakarlar. Arşın çevresinde bulunan melekler; bunları önlerinde ve arkalarında izleyerek Arşı tavaf ederler. Tamamı daima Allah Teâlâ’yı tesbîh ederek O’nun bütün noksanlıklardan,

unutma, yanılma, herhangi bir şeye ihtiyaç duyma gibi sonradan olmayı gösteren tüm alamet ve belirtilerden Münezzeh olduğunu daima zikrederler. Çünkü Allah'a yönelip O'ndan ve O'nun kimliğinden hakkıyla bilgi alabilecek ve bir söz sahibi olabilecek olanınalacağıen mükemmel nasip ve söyleyeceği en kâmil ve en kusursuz söz Allah'ı (c.c.) tesbîh etmektir. (Yani kullar Allah'a yaklaştıkça akıllar şaşar, idrakler tükenir ve sadece onlar için tesbîh etmek kalır; ya Allah! Sen Sübhansın, Bambaşkasın, akılların anlayışından, fikirlerin isabet etmesinden, hayal ve tahminlerden pek uzaksın.) Yoksa O'nu tam olarak idrak işi; görüşlerin ve tahminlerin kavramasından pek Münezzeh, O'nun üstünlük ve yüceliği perdelerinin çevresinde O'nu layıkıyla tanıma arzularının dolaşması imkânsızdır. Hulasa o yüce melekler Rablerine; kendilerini yakın ve sahip eylediği İlâhî bilgi tarzındahamd etmeğe devam ederler. Hulasa; O'nu hakkıyla tanımaktan aciz kalsalarda O'na, O'nun Birliğine, pek Güzel İsimlerine ve pek Yüce Sıfatlarına Îman edip O'nu (c.c.) her konuda tasdik ederler. Bu yüce melekler Mü'minlere mağfiret dilerler. Yani Allah Teâlâ'nın Varlığına, Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının tamlığına ve kusursuzluğuna aynen kendileri gibi Îman eden Müsliman insanlara ve cinlere Allah Azıîmüşşan'dan afvedilmelerinive günahlarının silinip varlıklarının arındırılmasını dilerler ve şöyle derler: Ey bizleri Seni tesbîh etmek, devamlı hamd edip övmek karakteri üzere Yaşatan Rabbimiz! Sen Yüce Varlığıyın hakkı için, rahmet ve cömertliğiyin gereği olarak rahmetinle, ikramlarınla ve ilminle bütün varlıkları kuşattın. Onları hakkıyla görmekte ve her şeyinle onlara yakın bulunmaktasın. Bu sebeple Sana yönelen, sonra da peygamberlerine yaptığın vahyine tam bir samîmiyyetle Sana doğru dönüp Yoluna uyan kullarıyın tamamını nimet ve rahmetinle ört, kendilerine verdiğin güce ve kapasiteye göre bolluklara erdir. Onların can gözlerinden; Senden başkalarından ibaret olan varlık perdelerini kaldır. Rahmetiyin genişliği hürmetine lütuf ve ikramınla onları; kâfirlikleri ve zalimlikleri sebebiyle rezil olup sonsuz zararları hak edenler için hazırlanan Cehennem ateşinin azabından koru.

۞ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

8. Ayet: Ey Rabbimiz! Onları Adn (ebedî kalıcılık) Cennetlerine koy. Yani Seni bilme, görme ve Sana kavuşma sahalarına yerleştir. O Cennetleri Sen özel yardımlarına eren ve olgun Mü'min olan kullarına Kitabında müjdelemiştin. O olgun Mü'minlere inanç ve ibadette uygun olan babalarını, eşlerini ve çocuklarını da katından rahmet ve bağışlar ikram ederek yerleştir. Biliyor ve inanıyoruz ki, Sen Varlığınla, İsimlerin ve Sıfatlarınla Azîz'sin;sonsuz üstünlüğe sahip olup karşı konulamazsın. Yarattığın hiçbir varlığın Senin ilâhlık, idare ve karar sahana yaklaşma ve o özel makam dairesi etrafında dolaşma haddi, gücü ve imkânı olamaz. Hakîm'sin; ilminde ve icraatlarında mükemmel sağlamlığın ve kusursuzluğun Sahibisin.

۞ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

9. Ayet: Önleri ve sonları kuşatan sağlam hıkmetiyin ve ilmiyin gereğiolarak onları; Cehennem ateşinin çukurlarına sokulup doldurulmalarına sebep olacak tüm suç vekötülüklerden koru. Katından başarılar vermen ve ikramda bulunman sebebiyle Dünyada kimi kötülüklerden ve ısyanlardan korursan Ahirette elbette o kimseye rahmet eder (ve rahmetinle o kimseyi Cennetine koyarsın.) İşte bu; rezillik ve ebedî mahrumiyetten Senin onları koruman; pek büyük bağış ve ikramındır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ۞

10. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Kendisinin Varlığını (c.c.) ve Birliğini tanımayıp kâfirlik yapan, peygamberlerinin (a.s.) dilinden ve kitaplar içerisinde gelen tarafından yapılan vahyinden ibaret emirleri ve yasakları yalanlayıp inkâr eden kimselerin rezil ve perişan edileceklerine işaret edip anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Âlemlerin Rabbi Allah’ı inkâr eden, O’nun Birliğini ve Bir Olan varlığının tüm yaratılmışa; bütün İsimlerinin ve Sıfatlarının icraatlarına göre sirayet ettiğini kabul etmeyen, Allah’tan başka varlıkların (Allah’a bağlı ve muhtaç olmaksızın) kendi başlarına varlıklar olduğuna ve onlardan meydana gelen iş ve eserlerin onlara dayandığına inanarak şirke giren kâfirlere en Büyük Felâket Olan Ahiret Gününde şöyle çağırılacak: Bilesiniz ki, Bugün Allah’ın sizlere gazabı, lanet edip rahmetinden uzaklaştırması ve korkunç azap içerisinde perişan etmesi sizlerin kendinize yaptığınız hakaretlerden ve verdiğiniz zararlardan, kendilerinizi O’nun (c.c.) ikram sofralarından mahrum etmenizden çok daha büyük ve korkunç olacak. (Sizler Dünyada kendilerinize gerçekten kötülükler yaptınız.) Çünkü peygamberlerin dillerinden dökülen değerli sözlerle Allah’ın Varlığına ve Birliğine Îman etmeğe da’vet olunduğunuzda Allah’ı inkâr ediyor, kara bulutlar misali iğrenç benliklerinizle cahillik ve inatçılık yaparak hakikat Güneşi Olan O Yüce Varlığı (c.c.) örtmeğe ve insanlara inkâr ettiripAllah yok dedirmeğe çalışıyordunuz. Hatta ilâhlıkta O’ndan başka bir kısım varlıkları O’na denk tutup ortak koşarak; Allah’a kulluk yapıldığı gibi onlara kulluk yapıyordunuz.

۞ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan tarafından bu korkunç seslenişi duymalarından sonra kabiliyet ve kapasite dilleriyle şöyle diyecekler: Ey bizleri Îman ve İslâm sahibi olup kulluk yapacak karakterde yaratıp yetiştiren Rabbimiz! Bizler Seni inkâr edip başkalarını Sana ortak koştuk. Bugün bizler için gerçekler açığa çıktı ve önceden neler yaptığımızı şimdi anladık. Ancak Sen bizleri; biri ecelimiz sonlanarak ömrümüzün bitmesiyle ve biri de bütün canlıların ölmesine sebep olan (İsrafîl a.s. tarafından) Sura birinci üfleniş sonrasında olmak üzere iki kez bizleri öldürmenle iki defa bizleri Kendi Varlığında yok ettikten sonra, yine tabiat ve kabiliyet mezarlarımızdan (annelerimizin karnında) birinci defa diriltikten ve Dünya hayatı son bulup öldükten sonra Sura ikinci defa üflenmesi sonrasında bizleri tekrar Kıyamette diriltmen olmak üzere iki defa öldürüp iki defa dirilttin. Bunun sonrasında (Yüce Huzurunda) Varlığın, Birliğin, sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi

olduğun tam olarak açığa çıkıp anlaşılmıştır. (Kesin olarak anladık ve bildik ki, Sen Varsın, Birsin ve her şeye Kadirsin.) Şimdi bütün günahlarımızı kabul ettik. Dünyada Senden, Senin varlığından, Birliğinden, yaratıp meydana getirdiğin tüm varlıklarda ve onları idare etmekte Tek ve Bağımsız olduğundan habersiz cahiller olduğumuz için büyük günahlar işledik ve Ahiret azabını hak ettik. Adaletiyin gereği olarak yaptıklarımıza karşılık hazırladığın bu Cehennem ateşinden bizlere bir çıkış ve kurtuluşa erdirecek bir yol var mıdır?

۞ ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۞

12. Ayet: Azabın korkunçluğundan dolayı kurtuluş için yalvarıp yakarmalarından sonra Allah Azıîmüşşan’ın kahır ve azamet perdeleri ötesindenonlara şöyle denir:Ey sapıklar! Bugün içinde bulunduğunuz bu azap şu sebepledir; daima sonsuz büyüklük ve üstünlük niteliklerine Bürünmüş Olan Allah Azıîmüşşan’a karşı; Tek olarak Adı anılıp kulluğa da’vet olunduğu zaman inkâra kalkıştınız, türlü kâfirlikler yaptınız. (O’nun Tek ve Eşsiz İlâh olduğunu ne zaman duysanız içiniz karıştı, huzurunuz bozuldu.) O’nun hiçbir şeye muhtaç olmadığını ve Tek Yaratıcı olduğunu inkâr ettiniz ve kabullenemediniz. Her şeyi açıklamak ve buyruklarını sizlere ulaştırma için gönderilen peygamberlerini yalanladınız. Aşırı inadınız ve azgınlığınızdan dolayı türlü zalimliklerle şirke inandınız, eğer Allah’a şirk koşularak anılır ve O’nun özel nitelikleri başkalarına da verilirse inanıp tasdik ederdiniz, şirk koşanların saçmalıklarını onaylardınız. Artık anladınız ve gördünüz ki, Hâkimiyyet daima Var ve bir olduğunda tereddüd olmayan Allah’ındır. (Ama sizler Dünyada bunu bilmediniz. Taptıklarınız düzmece tanrılarınız ve hatta lîderleriniz, başkanlarınız, sahte kahramanlarınız ve meşhurlarınız ayrı-ayrı anıldıkları ve alkışlandıkları zaman keyiflenir, şımarır ve birbirlerinize destekler verirdiniz. Ama Allah’ın Adını anmağa ya utanır veya kibirlenirdiniz. Başkalarıtarafından anıldığında içinizdeki iğrenç fikirler canlanır, Allah’ı ananlara karşı ayaklanarak türlüsapıklıklara veabuk-sabuk dedikodulara dalardınız. Bilmeli idiniz ki, Allah Yaratan, sizler ve taptıklarınız O’nun tarafından yaratılan ve daima O’na muhtaçlardınız. Sizleri büyütüp Besleyen ve Yaşatan sadece O (c.c.) idi. Hukûm, yetki, karar ve idarenin daima O’nun olduğunu bugün öğrendiniz ve tasdik ediyorsunuz ama artık Îman etmek fayda vermiyor.) O sonsuz yücelik Sahibine nasıl şirk koşulur, daima O’na muhtaç olan zavallı varlıklar O’na nasıl denk tutulur (Gökleri ve Yerleri sarsabilen çetin kuvvet sahibi olan melekler tam bir aşk ve coşkuyla O’na (c.c.) kulluk yapıp Adını anıp tam bir hayranlıkla hizmetine dönerlerken kendini bilmez inkârcı zalimler O’nun anılmasından nasıl rahatsız olurlar)? O (c.c.) o kadar Yüce İlâh ve bambaşka bir Varlık Sahibi ki, kâfirin inkârından zarar görmediği gibi hiçbir Mü’minin Îmanına da muhtaç değil. O pek Büyük. O’nun Varlığı, Birliği ve bir Bambaşka oluşu o kadar yücedir ki, O’nun (c.c.)Huzuruna Îman veya inkâr varıp orada dolaşmağa kalkışamaz ve O Makamda Îman ve ibadet olmaz. (Îman ve inkâr Oc.c. Kendisini gizlediğinde ve kullar imtihan sahasında olduklarında söz konusu olur.)

۞ هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ۞

13. Ayet: Ey haddi aşan zalimler! O'nu nasıl inkâr edip O'na ortaklar koşmağa kalkışırsınız? O (c.c.) sizlere daima Bir ve Eşsiz olduğunu gösterip açıklayan Ayetlerini ve alametlerini göstermektedir. İsimlerinin icraat sahası olan Gökten; bedenlerinizi geliştirmek ve ayakta tutmak için rızıklar (ve rızık kaynağı olan sular) indiriyor. Allah'ın Ayetlerini ve alametlerini sizlerin içinden sadece taklitçilik ve tahmin bataklıklarından çıkıp kesin bilgi ve gerçeklere ulaşmak için Allah'a yönelenler öğüt alır ve yararlanırlar.

۞ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۞

14. Ayet: Şimdi sizler ey kullukla yükümlü olanlar! Allah'ın mükemmel tarzlarda sizleri yetiştirdiğini ve geliştirdiğini duymuş olunca derhal O'na (c.c.) yakarışlarda bulunarak kulluk yapın, Tek ve SamedOlan Allah'a yönelerek gerçek bilgilerle hakkıyla itaat edip ibadetinizi, teslîmiyyetinizi ve her şeyiO'na tahsis edip O'nun bilerek Birliğini ilan ediniz. Allah'la aranızda sebep ve araçlar görmeyiniz. Kâfirler O'na (c.c.) yönelipkulluk yapmayı ve karşınızda kibir ve inada kapılıp sizlerin kulluktaki başarılarınızı istemese de sizler ihlâsla itaatte bulunmağa devam ediniz.

۞ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۞

15. Ayet: O kâfirler nasıl oluyor daAllah'a boyun büküp kulluk yapmıyorlar? (kesinlikle kulluk yapmak zorundadırlar. Dünyada huzur içinde bu görevi yapmayanlar; Ahitte ağır azaplar içerisinde yapacaklar. Çünkü Allah Azıîmüşşan; Şanı ve Nitelikleri çok Yüce, Huzuruna ulaşmak için konmuş olan dereceler ve mertebeler katından başarı ve yardımlar olmaksızın ulaşılamayacak derecede yüksektir. Herhangi bir kimsenin yaklaşıp oralarda dolaşması imkânı yoktur, yasaklıdır. Ancak Kendisinin (c.c.) çekip aldığı ve yaklaştırdığı için yaklaşmak ve ulaşmak mümkindir.Büyük Arşın Sahibi O'dur (c.c.). O'nun Yüz gösterip idaresini ve egemenliğini sergilediği Makam (Arş) ve yapılan icraatlar yaratılmış olan varlıklardan sadece bir varlığa has değildir, aksine Allah'ın dilediği kadar varlıklara ikramlar ve icraatlar yapılmaktadır. (Bunun için Arş küçük değil, çok büyüktür. Tecellî edip meclâlar; Kendisinin aynaları ve yansıtıcıları olan tüm yaratıklar sınırsızdır.) Nasıl böyle olmaz ki, Cemâlinin tecellîsi ve rahmetinin eseri olarak manevî emir ve yetki makamından emanet olarak ruhu; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgesini uzatıp sunarak kullarından dilediği ve Kendisinin sevdiği kuluna salıverir. Yani (Sevgili Kulu Muhammed'e s.a.v. Peygamberlik emanetini yükleyerek O'na vahy indirmektedir), bu vahyi seçtiği Kulu vasıtasıyla; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgeleri üzerlerine yayılmış olan ve o gölgelerden barınarak yaşayan kulların kabiliyet ve kapasitelerine bu ruhun taşıdığı; Yüce İlâha yapılması lazım ve gerekli olan dürüst kulluk için emirler ve yasaklar arz olunup görevler yüklenir. Yüklenen bu kulluk ve irşadgörevini; Allah'ın huzuruna dönüp vardıklarında, Büyük buluşma ve en Büyük Belâ Günü olan Ahirette rezil ve perişan olmamaları için kulları uyarsın için yüklemiştir. O Gün tüm emanetler olduğu gibi ehline geri verilecek. (Allah'tan gelen her şey Allah'a dönecektir.)

۞ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۞

16. Ayet: Çünkü O Gün; onlarınher şeylerini ortaya koyarak Yüce Huzura çıktıkları Gündür. O Gün Allah'a hesap vermek için arz olunduklarında onlardan hiçbir kimse, durumlarından, niyyetlerinden, özlerinden ve yaptıklarından hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz. (Allah Azıîmüşşan; onların her şeyini ortaya koyarak, Dünyada ve Ahirette büyük-küçük gizli-aşikâr her şeyi, her zaman bilip gördüğünü ortaya koyacak.)Bunun sonrasında Allah'a yönelip vararak tamamen O'nda yok olmalarından sonra Allah tarafından; kudretinin sonsuzluğunu, gücünde vekuvvetinde Bağımsız olduğunu ortaya koymak üzere şöyle denir: Bu Gün hakikaten Varlık, Hukümdarlık, Hâkimiyyet ve yetki kimindir? (Allah Azıîmüşşan sonsuz azametiyle tecellî edip Varlığını gösterince Kendisinden başka her şey yokolduğu için)sorduğu soruya cevabı yine Kendisi verir: Bir Olan, her şeyi, yansımadan ibaret tüm varlıkları ve Kendisinden başka bütün nakışları, varlık sahnelerini ve izleri kahredip yok eyleyen ve her bakımdan Tek Olan Allah'ındır.

۞ الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan; hâkimiyet ve saltanat makamının tamamen ezeller ezelinden, ebedler ebedine kadar, her an ve her yerde olmuş ve olacak bütün varlıkların üzerlerinde idare ve yetkinin Kendisine aid olduğunu açığa koyup anlattıktan sonra Dünyada tarafından ortaya konan emirlerin ve yasakların sır ve inceliklerine işaret edip onların gayelerini anlatmak için şöyle buyurdu: Bugün herkes yaptıkları ile karşılık görecekler. Yani sizlerin Dünyaya gelişinizin sebebiimtihan ve kullukla yükümlülüktür. Bu sebeple Ahirette sorgulanıp Dünyada yaptıklarınız karşılığında davranışlar ve kazançlar göreceksiniz. Herkesin hak ettiği karşılık eksiksiz ve ilavesiz olarak tam bir adaletle verilecek. Çünkü Bugün zulüm yok. Zira İlâhî adaletin ortaya çıkıp anlaşıldığı, zulüm ve haksızlıktan Münezzeh Olan Allah'tan başkasının gücünün ve yetkisinin kalmadığı gündür. Öyle ki, herkes olduğu gibi ortaya çıkmış, yaptıkları tamamen ortaya konmuş ve ne yaptı ise karşılığı tam olarak verilmektedir. İyi bir kul, iyilik yaptı ise iyi bir karşılık, kötü bir kul, yaptığı kötülük karşılığında kötü bir ceza, yararlı yarar, zararlı da zarar görecek. Bilesiniz ki, kullarının bütün durumlarını, gizli-aşikâr her şeylerini Bilen Allah Teâlâ; hesabı çok süratli olandır. (Bütün yaratılmışın hesabını, bir kulun hesabı gibi, bir kulun bir ömür yaptığı işlerin tamamını sırf bir iş gibi hesab edip netîcelendirir.) Çünkü bir işi icra etmesi diğer işten O'nu asla alıkoymaz. O'nda unutma, yorulma, gevşeklik ve yanılma gibi acz ve noksanlıklar olmaz.

۞ وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları; akıl sahibi olup kullukla mükellef olanların tamamını; yaklaşıp gelmekte olan günden (Kıyamet Gününden) sakındır. Kendilerine gelmekte olan O Gün; ebedî azabın yakınındadır. O Gün içerisine atılmak için Cehennemin yanı başına getirildiklerinde ne halde olacaklarını düşünüp O Günden bugün sakınıp korunsunlar. Çünkü kalpler Cehennemin dehşetinden ve korkunçluğundan dolayı aşırı korkudan gırtlaklara çıkacak.

Cehennemlikler son derece perişan, üzgün ve dehşetler içerisinde olduklarından kalpleri keder ve sıkıntıyla dolacak. (Kendilerine kızgınlıklarından, aşırı korku ve üzüntüden dolayı kalpleri ve göğüsleri kabarıp patlayacak hale gelecek.) Hulasa o an Dünyadayken zulüm ve tahribattan geri durmayan zalimleri kurtarmağa çalışacak hiçbir samîmî dost ve onlar adına sözü dinlenip kulak verilecek hiçbir destekçileri olmayacak.

۞ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۞

19. Ayet: Allah Teâlâ; insanların gözlerinin hainliğini; yani henüz haram işlemeksizin yasaklara hainlik yaparak gizlice kötü bakışlarını ve göğüslerin yasak arzulara sapmak gibi gizlediği her şeyi bilir. Organların birbirine dokunması olmaksızın kalp ve göğüslerde gizli tutulan kötü niyet ve pis arzuları ve gizlice hain bakışları bilince açıktan işlenen günah ve suçları nasıl bilip görmez? Elbette her şeyi ilm-i huzurîsiile (her şeyi kuşatan, ezel-ebed her şeye yakın olan ilmiyle) bilir.

۞ وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۞

20. Ayet: Hulasa onların gizli-aşikâr her şeylerini Bilen Allah (c.c.) aralarında hak olarak ve adaletle hukümler verir, asla yanlışlık ve haksızlık yapmaz. Çünkü O (c.c.) daima hakkı ve adaleti açığa koyar. Onların yakarışlarda bulunup taptıkları Allah’tan başka ilâhları; onların yararlarına veya zararlarına olarak hiçbir şeye karar veremezler. Çünkü onlar cansız, duygusuz ve ölü heykellerdir. Bilesiniz ki, kullarına sayısız nimetleri verip türlü ikramlarda bulunan ve her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir Olan Allah (c.c.); her şeyi ve hatta kabiliyet ve kapasite dillerinden çıkan konuşmalarını dahi Duyandır. Onların beden ve ruhları üzerinde (içlerinde ve dışlarında) meydana gelen her şeyi Görendir.

۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۞

21. Ayet: Allah Azıîmüşşan; kalpleri eğri sapıkların, inatçı ve itirazcı inkârcıların azarlanıp rezil edileceğini göstermek, bu durumlarının asla kabul edilemeyeceğini ve idrak sahibi olanın inkâr edip inkârında inatçılık yapamayacağını soru sorarak açıkladı ve şöyle dedi: Taşkınlık yapan bu inatçılar; Bizim kendilerini tutup intikam alabileceğimize inanmıyorlar mı? Kendileri gibi zalimlik yaparak Yeryüzünden göçüp giden atalarından miras kalan yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Bakıp görseler ve gördüklerinden ibretle ders alsalardı; kendileri gibi bol nimetlere ve geniş imkânlarasahip olup zulüm ve azgınlık içerisinde yaşayanların sonları ne oldu?O zalim atalar bu ahmak torunlardan kudret ve kuvvet bakımından çok daha çetin, mal ve Yeryüzünde seviyesizce rüyalar peşinde koşan, hırs, iddia ve bozuk arzular peşinde koşan Dünya ehli putperestlerin yaptıkları sağlam kaleler, kanallar, tüneller gibi eserler bakımından çok daha fazlasına sahip idiler. Fakat mallarının çokluğu ve sağlam eserleri; Allah’ın gazabı ve azabı onlara geldiğinde hiçbir fayda sağlamadı, onları koruyup kollayamadı. Şöyle ki, Ğayûr (pek kıskanç olup Da’vası olan yüce Tevhîdi, Peygamberini, Dînini, Kitabını, bütün hukuku Kıskanan ve

zalimlerden intikam Alan Allah (c.c.) onları şımarıklık yapıp Yaratandan ve O'nun hukukundan habersizce yaşayarak sergiledikleri günahları sebebiyle yakaladı ve köklerinikazıdı. O an Allah'ın kahır pençesiyle yakalayıp azab etmesinden onları koruyup kurtaracak kimse olmadı.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

22. Ayet: Allah'ın onları tutup intikam alması ile onlara verdiği bu ceza; onların son derece azgın, inatçı ve ısyankâr olmaları sebebiyledir. Şöyle ki, onlara Allah tarafından peygamberler gelmişti. (O kusursuz ve seçkin insanlar) Allah tarafından Mucizelerle, Ayetlerle, apaçık belgeler ve hak olduğu kesin kanıtlarla da desteklenmişti. Hulasa hak peygamber oldukları kesin olarak bilinip anlaşılmasına rağmen bu ve benzeri şaşkınlar, gaflet ve aldanışçöllerinde kaybolan serseriler onları (a.s.) tanımadılar, yalanlayıp inkâr ettiler. Benzerini getirmekten aciz kaldıkları Mucizelere sihir dediler. Bu gaflet ve serserilikleri sebebiyle inad ederek peygamberlere karşı diklenip zorbalık sergilediler. Sonsuz kudret, ilim, hıkmet sahibi Olan Allah (c.c.) hılmiyle (acele etmeyişiyle) muamele etti ve onlara bir takım zaman ve fırsatlar verdi. Bocalama ve şaşkınlıktan ibaret olan hayatlarını sürerlerken onları yakalayıverdi. Bilesiniz ki, O (c.c.) sonsuz kuvvet ve iktidar Sahibidir. Özellikle kendisine karşı başkaldırıp kulluk dairesinden çıkanlara karşı çetin kuvvet sahibidir. Pek değerli ve çok yararlı kulları olan peygamberlerini yalanlayıp onlardan (a.s.) yüz çevirenlere Allah'ın cezası çok ağır, azabı gayet acıdır.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞

23. Ayet: Ey peygamberlerin en Kâmili! Pek büyük ve sınırsız olan rahmet makamımızdan Kardeşin Kelîm olan (özel konumda, farklı bir tarzda Allah Teâlâ'nın konuşmasına açıkça ermiş olan) Mûsâ'yı; Varlığımızı, Birliğimiz, Güzel İsimlerimizi ve Yüce Sıfatlarımızı gösteren Ayetlerimizle veapaçık bir Sultanla (yetki ve güç kaynağı olan muazzam Mucizelerle) Peygamber olarak görevlendirdik.

۞ إِلَى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۞

24. Ayet: (Muazzam bir donanımla) O'nu (a.s.); Azgın Firavun'a, her konuda o azgını destekleyen Hâmân'a, malının ve servetinin çokluğuyla arkadaşlarına ve tüm halka övünüp üstünlük taslayan Karun'a gönderdik. Mûsâ (a.s.) onlara varıp Mucizeler göstererek davet ettiğinde duyduklarını ve gördüklerini hiç önemsemeden ve düşünüp değerlendirmeden şöyle dediler: Bu iddialarda bulunan Mûsâ iyi bir sihirbaz ve zorlu bir yalancıdan başka biri değil. Yani (Allah'ın Değerli Peygamberini ve muazzam Mucizeleri) derhal inkâr edip kâfirlikleriyle ululanıp azgınlıklarını sürdürmekte ısrar ettiler.

۞ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۞

25. Ayet: Mûsâ (a.s.) tarafımızdan desteklenerek Hakkı (Allah'ın Dînini) onlara getirip İsraîl (Ya'kub a.s.) Oğulları da muazzam Mucizeleri görerek Îman edince Firavun ve yandaşları şöyle dediler: O'nun (a.s.) yanında yer alan ve O'na Îman eden Mü'minlerin oğullarını katledin. Kadınlarını ve kızlarını sağ bırakın. Yani onlara önceden yaptığınız iğrenç hakaretleri tekrarlayın. Onlara ar, utanç ve alçaltılma sebebi olması için istediğiniz gibi ilişmek üzere kadınlarını ve kızlarını sağ bırakın. Bu sözleriyle o Mü'minlere her türlü hileyi yapıp ezmeğe yöneldiler, türlü hakaretlerde bulunup rezil etmeyi gerekli gördüler. Alçakça planlar yapıyorlardı fakat asıl ezilecek ve alçaltılacakların kendileri olduğunu, başlarına korkunç bir planın geçeceğini anlamıyorlardı. Çünkü kâfirlerin tüm planları boşa çıkmaktan başka bir şeye yaramaz. Bunun için onların bu planları işe yaramadı ve umduklarına eremediler. Aksine Mü'minlere kurdukları tuzaklarının binlerce katı büyüklüğündeki İlâhî gazap ve azap başlarına geçti.

۞ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۞

26. Ayet: Mûsâ'nın (a.s.) şan ve şerefi, Peygamber olduğunu ispatlamak için ortaya koyduğu üstün belgesi ve kanıtları insanlar arasında açığa çıkıp yayılınca Firavun; Kavminin ileri gelenlerinden oluşan devlet erkânına dedi ki, beni bırakın Mûsâ'yı öldüreyim. Mûsâ (a.s.) sihirbazlara üstün gelince Firavun O'nu (a.s.) öldürmeğe kalkışmıştı da erkânı ona demişti ki, eğer öldürürsen insanlar arasında yenildiğin ortaya çıkar. Hal bu ki, Sen; tanrı olduğunu iddia ediyorsun. O'nu (a.s.) öldürme. (Bu iş unutulur ve kapanır gider. İş umdukları gibi olmadı. Mûsâ'nın haklılığı ve Allah'tan başka ilâh olmadığı günbegün yayılıyordu.) Hulasa Firavun dedi ki, Ben tek başıma O'nu (a.s.) öldüreyim. Bana engel olması için Rabbine çağırsın. Bunlara aldırış etmiyorum.Gerçekten ben; Mûsâ'nın dîninizi değiştirmesinden, devlet düzenimi ve bana bağlılığınızı yıkıp Kendi Dînini getirmesinden ya da buna gücü yetmediğinde Memleketimizin dört bir yanında saldırılar düzenleyip yağmalar yaparak bozgunculuk ve huzursuzluk çıkarmasından korkuyorum.

۞ وَقَالَ مُوسَى إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ۞

27. Ayet: Alçak düşmanın Kendisine (öldürmek için) yöneldiği haberi Mûsâ'ya ulaşınca Allah'a tevekkül etti (Allah Azîmüşşan Benim Vekîlim; herkese ve her şeye karşı Avukatımdır.) ve tüm işlerini O'na (c.c.) ısmarlayarak şöyle dedi: Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Ben; işe yaramaz arzuları ve bozuk görüşleri sebebiyle büyüklük taslamakta sınır tanımayan her bir kâfirin şerrinden; seçkin ve samîmî kullarını koruyup Kollayan Benim ve sizlerin Rabbine; Samed ve Tek Olan Allah'a sığındım. Allah'ın peygamberlerine ve seçkin kullarına saldırmaktan uzak durması için Büyük Hesabın olacağı Ahiret Gününe Îman etmesi gerekirdi. (Orada ne duruma düşeceğini ve kendisinin nasıl korkunç bir sonun beklediğini bilemediği için) Hesap

Gününe Îman etmiyor ve bu azgınlıkları yapıyor. Onun Bana vermek istediği zarara, sıkıntıya ve yapmak istediği kötülüğe karşı; Beni peygamber olarak Gönderen Allah yeter.

۞ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۞

28. Ayet: Firavun; Mûsâ'yı (a.s.) öldürmekte kesin kararlı ve gayet ciddi olduğunu ortaya koyunca; Firavun'un kendi Kavminden olup Onun ilâhlık iddiasını kabul etmeyen ve âlemlerin Rabbi Olan Allah'ın Birliğine Îman eden ve fakat Mü'min olduğunu gizleyen kahraman bir adam şöyle dedi: Ey taşkınlık yaparak daima büyüklük taslayıp zulmedenler! Sizler; Allah'ın Birliğine Îman eden Bir Adamı (a.s.) sırf Rabbim Allah'tır, O Birdir, Samed'dir (Kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyi O yaratıp Yaşatan ve her şey daima Kendisine muhtaç olandır.) O'nun benzeri gibi bir şey asla yoktur dediği için öldüreceksiniz öyle mi? Hem de sizlere; sizleri yoktan var edip türlü nimetleriyle yetiştirip Yaşatan Rabbiniz tarafından gönderildiğine ve dediklerinde doğru olduğuna dair açık belgeler ve büyük Mucizeler getirdi. Eğer yalan söylüyorsa bu Onun Kendi zararınadır ve cezası kendisine olacak. Ama doğru söylüyorsa; söylediği her söz Allah'ın vahyinin gereği olmakla kesinlikle bilesiniz ki, sizleri tehdid ettiği ceza ve azapların bir kısmı sizlere Dünyada gelir. (Değer verdiğiniz bu Dünya hayatı o zaman azaba dönüşür ve helâk olup gidersiniz. Gerçek kurtuluşun ve ebedî mutluluğun kaynağı olan hidayeti ve kurtuluş yolunu kaybetmiş olursunuz.)Bilesiniz ki, kullarına Doğru Yolu Gösteren ve yüce gayelere Erdiren Allah Azıîmüşşan; şiddetle yalancılık yapıp insanları kandırarak gerçeklerden saptıran, yanlışlık yaparak zulmeden hiçbir kimseyi kurtuluş Yoluna erdirmez. Bu sebeple Onun öldürülmesine veya sürgün edilmesine gerek yok. Eğer yalancı ise yakında kendisi kahrolup gider.

۞ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ۞

29. Ayet: O Kahraman Adam bu uyarısından sonra onları kendisine izafe edip nispet ederek; yani kendisine aid bir toplum olduklarını dile getirerek, yapılan zalimliklerden dolayı bir ceza gelirse o cezanın inip geldiği günde onların aralarında olarak her şeye ortak olduğunu söyleyip nasihatinde samîmî olduğunu belirtmek için dedi ki, ey kavmim! Bugün dev insanlardan oluşan Firavun kavminin idaresi tartışmasız ve itirazsız olarak sizindir. Hem de yeryüzünün her tarafında bulunan insanlara üstün gelmektesiniz. Üstün nimetlere sahip olan Bu Devleti bizlere Veren Allah'a (c.c.) hamd olsun. Bilesiniz ki, lütuf ve nimet Allah Teâlâ'dandır. Allah'ın gazabını üzerinize getirecek işler üstlenmeğe kalkışmayın. Özellikle de O'nu (a.s.) öldürmekten vazgeçin. Yok, eğer zalimlik ve taşkınlık yaparak O'nu (a.s.) öldürürseniz; bunun sonrasında kulununintikamını alan,

Da'vasına ve O Da'va için görevlendirdiği Kuluna karşı kıskanç ve gayet ilgili Olan Allah'ın çetin azabı geldiğinde bizlere kim yardım edebilir? Allah Teâlâ tarafından gönderildiği iddiasında doğru olan Bu Dürüst Allah Dostunu eğer öldürürseniz ve ardından da Allah'ın cezası ve korkunç azabı gelirse onu üzerimizden kim atıp bizleri kurtarabilir?

Dendi ki, Bu Kahraman Mü'min; Firavun'un amcasının oğlu ve sarayda Firavuna yakın olan erkândandı.

Firavun; O Zatın (Allah c.c. için) öğüt ve nasihatten başka bir şey içermeyen sözünü dinledikten sonra onu reddedip kabul etmeyerek ve kendi maksadını göstererek dedi ki, bu bozguncuyu (Mûsâ'yı a.s.) bertaraf etmek ve O'nun kötülüklerinden kurtulmak için sizlere; benim aklıma uygun geldiği üzere gördüğümü göstermek, düşündüğümü düşündürmek istiyorum ki, o da O'nu (a.s.) öldürmektir. Ey Kavmim! Bu görüşümle ve öldürülmesini emretmemle sizlere kesinlikle en doğru yolu gösteriyor ve sizleri bu sihirbazdan kurtuluşa götürecek olan olgun aklın yoluna sevk ediyorum.

۞ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۞

30. Ayet: Firavun'un; Mûsâ'yı öldürme kararında kuvvetle ısrar etmesi sonrasında (gizlice) Îman etmiş olan O Kahraman Kavmine tam bir acıma ve özel ilgi göstererek ve Kendisinin toplumu olduklarını söyleyerek şöyle dedi: Bilesiniz ki, Ben aklımın gereği olarak; geçmiş kâfir toplulukların başlarına gelen azap gibisinin sizlerin başına gelmesinden korkuyorum. Çünkü sizlerin âdet ve gidişatları aynen o kahrolup gidenlerinki gibi devam etmektedir. Onlar Allah'ın peygamberlerine karşı çıkıp İlâhî buyrukların gereği olan kulluk görevlerini terk ettikleri için Allah tarafından başlarına bela ve korkunç azap geldi ve kökleri kazındı.

۞ مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ۞

31. Ayet: Yani ki, o küfür topluluklarının önde gelenlerinden olan Nûh Kavminin, Âd ve Semûd Kavimlerinin âdet ve ahlakları gibi hayat sürmektesiniz. O zalimler sonrasında gelen kâfirler gibi Allah'ı inkâr edip peygamberlere karşı çıkmaktasınız. Hulasa eğer Allah'ın buyruklarını terk etmekte onları izlemeğe devam ederseniz; onların başlarına gelen kahır ve azabın sizlere de gelmesinden korkuyorum. Yok, eğer aklınızı başınıza alır ve Allah'a kulluğa dönerseniz; bilesiniz ki, Allah Teâlâ; suç işlemekten tamamen sakınıp uzak duran kullarına asla zulmetmek istemez, günahı olmayana hiçbir ceza vermez. Allah'ın hukümlerine aykırı olan suçları işlemeyen kimseye azap inmez.

۞ وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۞

32. Ayet: Sonra Kahraman Mü'min; göğsünde gizlediği Hakkı ve Îmanı üstün getirme ve Allah tarafından gönderilen peygamberlere (a.s.) destek verme görevini tamamlamak ve sözlerini kuvvetlendirmek için şöyle seslendi: Sizler hakkında o büyük toplanma ve çağrışıp feryad etme günü olan korkunç azabın olacağı haber verilen Kıyametten korkuyorum. (O Gün inkârcıların vay haline…) O Gün kişi kardeşinden, babasından, annesinden ve çocuklarından kaçacak.

۞ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞

33. Ayet: Türlü azabı sizlere çekip getirecek olan günah ve suçlarınızdan dolayı hesaba arz olunmaktan arka dönüp kaçmağa çalışacağınız O Korkunç Günden sizin adınıza korkuyorum. Hulasa ey yanlışlıklar ve zulüm içerisinde boğulanlar! Kendi kendinize hayaller kurup tahminlerde bulunun ve bilin ki, O Gün hiçbir çaba fayda vermeyecek. Zira Allah'tan kaçış olmayacak ve azabından sizleri koruyup kurtaracak biri asla bulunmayacak. Bilesiniz ki, (kim sapıklıkta ısrar eder ve Allah da o kimseyi sapıklıkta bırakırsa) artık Allah'ın kahrı ve gazabı gereği o kimseyi Allah'ın Razı olmadığı sapıklıktan kurtarıp hidayete ve kurtuluşa erdirecek kimse olmaz.

۞ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۞

34. Ayet: O Sevgili Mü'min yaptığı uyarılardan sonra onların azgınlıklarını ve sapıklıklarını kafalarına kaydetmek için şöyle dedi: Allah (c.c.) katından Peygamber olarak gönderildiği iddiasında bulunan Mûsâ'nın dediklerini niçin imkânsız görüp inkâr ediyordunuz? Bu ilk defa olmuş bir şey değil ve şaşılacak bir tarafı yok. Önceden de Ya'kub Peygamber'in Oğlu Yûsüf Peygamber (Allah'ın selamı onlara olsun); Allah katından Mucizelerle ve açık belgelerle sizin atalarınıza gelmişti. Öncekiler olan atalarınız ve sonrakiler olan sizler Allah'ın Peygamberi olup olmadığı ve getirdiği Dîn konusunda şüphe duymağa devam ettiniz. Nihayet O (Yûsüf a.s.) öldü. Hiçbir aklî ve naklî dayanağınız olmadan, sırf azgınlığınızdan ve inadınızdan dolayı dediniz ki, artık Bundan (Yûsüf'ten a.s.) sonra Allah asla peygamber göndermez. Hal bu ki, O (a.s.) Peygamberken; peygamberliği, verdiği haberler ve Allah Katından inen ilhamlar konusunda şüpheden kurtulup Îman edememiştiniz. (Güya ölünce O'nun kıymetini bildiniz.) İşte böylece Allah Azıîmüşşan; her bir şüpheci zalimi ısrar ettiği sapıklığı içerisinde bırakır.Çünkü İlâhî adaletin korunması, gerçek dengenin ve hakiki eşitliğin ayakta durması için Allah tarafından konan hukümlerin ve çizgilerin terk edilmesi gibi zalimlikler yapmış, hak ve gerçek olduğu aşikâr olan Mucize ve belgeler hakkında şüphesini devam ettirmiştir.

۞ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۞

35. Ayet: Hulasa inatçı zalimler; Allah'ın Ayetleri ve O'nun varlığını, Birliğini, yaratmasında ve idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğunu gösteren deliller ve belgeler hakkında kendilerine gelmiş hiçbir belge ve yetkileri olmaksızın tartışırlar. Onlara vahiy ve ilham gelmemiş ve bir açıklama olmamıştır. Onların bu durumu Allah'ın ve O'nun her şeye Kadir olduğuna inanan Mü'minlerin gazabına ve İlâhî kahra uğramaları ve yok edilmeleri bakımından çok büyük bir sebep olmuştur. Ey peygamberlerin En Kâmili! İşte böylece; yani ey peygamberlerin En Kâmili!

Peygambere karşı diklenip sapıklıklarında ısrar edenlerin kalplerinin mühürlenerek sapıklıkta ebedî olarak bırakıldıkları gibi sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah (c.c.); her bir kibirli zorbanın kalbini mühürler, Yeryüzünde böbürlenerek gezen ve halkı kâfirliğe zorlayarak türlü zararlar veren zalimi sonu sonsuz zarar olan sapıklığa mahkûm eder. Dünyada onlara biraz müddet verir ki, kendileri için hazırlanan azap tam olsun, her türlü nimet ve rahmetten tamamen uzak kalma ve mahrum olma ateşinde ebedî olarak azap görsün.

۞ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ۞

36. Ayet: Mûsâ'nın görevi ortaya çıkıp Dîni insanlar arasında yayılmağa, Yüce Gökleri ve ayaklar altına serili olan engin yerleri yoktan Vareden Allah'a çağrısı iyice duyulmağa ve insanlar da (Îman ve İslâm'a uygun olarak yaratılan) karakterleri gereği Mucizelerin açıklığı ve belgelerin de kuvvetli oluşu sebebiyle Allah'ın Peygamberine (a.s.) Îman etmeğe eğilip ilgi duyunca Firavun Mûsâ'yı (a.s.) halktan uzaklaştırmak için tedbir almak ve aklını kullanmak hususunda (inananlara karşı dîn istismarında kullandığı) bakanı Hâmân'a danışarak ve iş buyurarak şöyle dedi:Ey Hâmân!Ta önceden Mûsâ'dan korktuğumuz oldu. (O'na biz inanmasak da halk inanmağa başladı ve bizim iktidarımız tehlikeye girdi.) Benim için gayet yüksek bir eser, bir gökdelen yap. Bütün saraylardan ve eserlerden yüksek olsun. Umarım ki, ben üzerine çıkarak Mûsâ'nın işini kuvvetlendirip O'na destek veren sebeplere ulaşırım.

۞ أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ

السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ۞

37. Ayet: Yani Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin yüksek etkenlerine ulaşırım da Mûsâ'nın İlâhını tanırım ve O'ndan Mûsâ'nın dediklerinde doğru olup olmadığını sorarım. Aslında ben; kendi aklım ve anlayışımla O'nun yalancı bir sihirbaz olduğunu zannediyorum. Mûsâ dediklerini rabbine nispet etmekle sihrinin değerini yükseltmek ve halkın zayıf akıllılarını kandırmak istiyor.

Dendi ki, Mûsâ'nın şansı kuvvetli mi, yoksa zayıf mı öğrenmek için bir gözetleme kulesi yapmasını emretti ki, üzerine çıkıp göğün sırlarını dinleyerek gelecekle ilgili bilgi sahibi olsun.

Hulasa böylece; yani duyduğun gibi yaptığı tüm kötü işi ve icraatı süslü gösterildi. Yani Allah Azıîmüşşan; Mûsâ'yı uzaklaştırma konusunda Firavunun düşünüp aklını çalıştırmasını beğenip güzel görmesinde (kahrına uğratmak için) izin verdi. Tabii ki, yüce gayesi; Firavunu Kendi (c.c.) katından belalara sokmak ve sapıklığı içerisinde bocalatmaktı. Dolayısıyla Firavun bu gibi bozuk fikirleriyle Allah'a ve O'nun ebedî nimetlerine ulaştıracak olan Hak Yoldan mahrum bırakıldı ve sapıklığı mühürlenip kesinleşti. Hulasa Firavunun tüm plan ve tuzakları boşa çıkmış oldu.

۞ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ۞

38. Ayet: Anlatılan Kahraman ve onlardan Îmanını gizleyen Mü'min; inkârcıları kesin delillerle tamamen susturup dillerini bağladıktan ve onlar da Mûsâ

konusunda tamamen şaşırıp kaldıktan sonra onlara dedi ki, ey Kavmim! Bana uyun, görüşümü doğru bilip sözümü kabul edin. Eğer bana uyarsanız; sizleri Doğru Yola ulaştırırım. Kendisine gönüllü olarak yönelmeleri için; Kavmim diyordu.

۞ يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۞

39. Ayet: Ey kavmim! Bu sıkıntı, aldanış ve ölüm Yurdu olan Dünyada durum ve inancınız nedir, kalacağınız ne kadardır? Bilesiniz ki, Bu Dünya hayatı; itibar edilmeyecek derecede geçici olan, dayanılıp güvenilemeyen bir zevk ve bir tadımlıktır. Göz ve öz sahibi olan Mü'minler için hazırlanmış olan Ahiret ise ebedî olarak kalma Yurdudur.

۞ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۞

40. Ayet: Ey kulluk yapmakla yükümlü olarak yaratılanlar! Bilesiniz ki, kim Dünyada; Allah'ın gazabını, peşinden de azabını gerektiren bir kötülük işlerse; Ahirette Allah'ın adaleti sebebiyle sadece o kötülük kadar ceza görür. Her kim de; Îman sahibi bir kadın veya erkek olarak bir iyi iş, Allah'ın ikram sofralarından Allah'ın nimetini dileyerek Allah'ın emrinden ibaret bir icraat yaparsa Allah'ın kabulüne ve rızasına eren bu mutlu kullar; Ahirette Cennete girerler ve Orada hesapsız olarak maddî ve manevî rızıklarla bol-bol, hesapsız ve ölçüsüz olarak rızıklanırlar. Oradaki rızıkları Dünyadaki gibi olmayacak.

۞ وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ۞

41. Ayet: Îmanlı Kahraman; konuşmaktaki maksadını tam yapmak için onlara gayet yumuşak davranıp merhamette bulunarak onları gaflet uykusundan uyarıp yararlarına olan öğütleri vermek için şöyle dedi: Ey Kavmim! (Bir düşünün.) Bana ne geldi ve ne oldu ki, sizleri Allah'ın kahrından ve azabından kurtuluşa, Allah'a hakkıyla inananlar için hazırlanmış olan ve her türlü nimeti, sonsuz lezzetleriiçinde bulunduran Cennetlere çağırıyorum. Siz ise Beni rezil ve perişanlığa gömülüp ebedî zararlara uğrayanlar için hazırlanmış olan Cehennemeçağırıyorsunuz.

۞ تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۞

42. Ayet: Çünkü kâfirlik yapmam, Var, Bir ve Samed Olan Allah'ı inkâr etmem için Bana davet ve iltifatlarda bulunuyorsunuz. Benim bilmediğim, aklın ve Dînin kabul etmediği bir kısım yaratıkları; eş ve ortaktan, her zaman, her şeyden Münezzeh Olan Yüce yaratıcıya ortak koşmamı istiyorsunuz. Hiçbir şuurları ve duyguları olmayan o zavallı yaratıkların ilâh olabileceklerini ne akıl, ne zan ve ne de kuruntu kabul edemez. Ben ise sizleri; halkı irşad için gönderilen peygamberlere (a.s.) gelen vahyin gereği olan esaslarla Azîz ve ĞaffârOlan Allah'a çağırıyorum.

۞ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۞

43. Ayet: kesin ve gerçek olan şu ki, sizlerin beni davet ettiğiniz (o şuursuz) varlığın ne Dünyada ve ne de Ahirette çağırıp yol gösterme, uyarıp irşad etme gücü ve imkânı yoktur. Dolayısıyla Allah'tan gayri o gibi varlıklara eğilip bükülme ve kulluk yapma da olmaz. Çünkü taş ve taş gibi şuursuz varlıkların insanları davet edip kurtuluşa götürmek için konuşma yapmaları mümkin olmaz. Hulasa taptığınız tanrılarınızın ilâh ve rab olma imkânlarının olmadığı açığa çıkıp anlaşılınca şunu bilesiniz ki, (bizleri yoktan var edip bu imtihan Yurduna gönderdiği gibi) topyekûn dönüşümüz Allah'adır.Kesin olarak açığa çıkıp görülecek ki, Allah'ın Varlığı ve Birliği konusunda; kuruntu ve hayallerinin kendilerine yüklediği kötülükler ve ahlaksızlıklar sebebiyle saçmalıklarda bulunarak saygısızca laflar eden zalimler kesinlikle Cehennemliktirler. Oradan hiç kurtuluşları olmayacak ve ebedî olarak kalacaklar.

۞ فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۞

44. Ayet Ey yaptıkları tuzaklar başlarına geçip Allah'ın kahrına uğrayanlar! Cehennem ateşini görüp içerisine girerken Benim sizlere Ahirette olacaklara dair nasihat yollu dediklerimi hatırlayacaksınız. Firavun ve Kavmi O'nun (r.a.) bütün söylediklerini ve Ahiretle ilgili korkunç tehdidleri duyduktan sonra O'na karşı içlerinde düşmanlık duydular ve O'nu inkâr ettiler. Hallerinden anlaşılacağı üzere öldürmeğe kasd ettiler. Onlardan bu kötülüğü sezdiğinde tam bir arzu ile Allah'a yönelerek O'na (c.c.) tevekkül etti(Her konuda olduğu gibi onlara karşı da Allah Azîmüşşan Avukatımdır dedi.) ve şöyle seslendi: Ben tüm işlerive sizlerin kötülüklerinden korunma işimi Allah'a ısmarlıyor, tam bir teslîmiyyetle O'na (c.c.) bırakıyorum. O (c.c.) Kendisine yönelerek tevekkül eden kullarının korunmasını sağlayan ve onları daima kollayandır. Lütuf ve ikramıyla sizlerin kötülüklerine karşı Bana O (c.c.) yeter. Sınırsız iktidarın ve sonsuz ilmin sahibi Olan Allah (c.c.); seçkin kullarını ve onların içlerinde bulunan teslîmiyyet ve bağlılığı çok iyi bilir.

O Kahraman bu sözlü eyleminden sonra harekete de geçerek (Allah'ın verdiği bir beceri ile) aralarından çıkıp bir dağa kaçtı. Firavun; O'nu almaları için bir birlik gönderdi. O'na yaklaştıklarında baktılar ki, namaz kılıyor. Yabanî hayvanlar O'nun etrafını sarmış ve korumaya almışlar. Korku ve dehşet içerisinde dönüp geldiler. Onları (ömürleri boyunca Firavun'a yaranmak ve çıkar sağlamak için çoluk-çocuk demeden nice canlara kıyan o zulüm birliğini, O'nu getiremediniz diye) derhal katletti.

۞ فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِآلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ۞

45. Ayet: Allah Azîmüşşan; Okahraman kulunu Firavun ve adamlarının kurdukları tuzaklardan ve planladıkları tüm kötülüklerden korudu. (O Kahramanı dinlememek ve zulümlerine devam etmekte ısrar eden) Firavun Soyunu (Kendisini ve tüm toplumunu) Da'vasını kıskanmak ve taraftarını kollamakta benzersiz gayret ve

sonsuz üstünlük Sahibi Olan Allah tarafından gelen azabın en kötüsü kuşatıp içine aldı.

۞ النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۞

46. Ayet Bilesiniz ki, o pek kötü azap; ezel-ebed eşkıyalık damgası yiyen uğursuz kâfirler için hazırlanmış olan Cehennem ateşidir. Firavun ve KavmiDünya hayatı son bulduğunda; Berzahta (Dünya ile Ahiret arasındaki konaklama âleminde) kabir hayatı sürerlerken devamlı olarak acı çekmeleri için sabah-akşam (aralıksız) o ateşe sunulurlar. Kıyamet Gününde kabirlerinden tam bir şaşkınlık ve perişanlık içerisinde kalkarak Yüce Huzura vardıklarında; durumları incelenmeden ve yaptıkları açığa konmadan Allah Azıîmüşşan tarafından meleklere şöyle denir: Firavun Soyunu azabın en çetin ve en korkunç olanına sokun. Diğer bir kıraete göre mana şöyle: Ey Firavun Soyu (Firavun ve Toplumu)!Azabın en korkunç ve en ağır olanına girin.

۞ وَإِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ۞

47. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kullukla yükümlü olanların; ibret ve ders alabilenlerine bir ânı anlat ki, o an Cehennemlikler; o korkunç ateş içerisinde birbirleriyle kavga edip tartışırlar. Dünyadayken ayak takımı ve zayıf akıllı olan halk tabanı; Hakka karşı kafa tutup halkı kâfirliğe ve zulmetmeğe sürükleyen önderlerine şöyle derler: Bizler Dünyadayken sizlere uymuştuk. Hatta sizler; gerçek önderler olan ve kurtuluşa ulaştıran peygamberlere (a.s.) uymaktan bizleri saptırdınız. Bugün sizler; Cehennem ateşinden küçük bir payı ve azıcık bir parçayı bizlerden uzaklaştırabilecek misiniz? Bizler sizin dîninizi ve hayat tarzınızı benimseyip sizlerin peşine düştüğümüz için bu azab bizim başımıza geldi.

۞ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ۞

48. Ayet: Küfür ve sapıklığın önderleri olan ve daima Hakka karşı büyüklük taslayıp diklenen zalimler şöyle diyecekler: Görüyorsunuz ki, hepimiz bu ateşin içerisindeyiz. Bizden veya sizden hiçbir kimsenin bu azaptan bir parça dahi üzerimizden kaldırmağa ve hafifletmeğe gücü ve imkânı yok. İntikam ve gayret Sahibi Olan Allah (c.c.); kulları arasında hukmedip kararını verdi. Bağış ve ikramı gereği İman sahiplerini Cennetine, adaletinin gereği olarak da kâfir olanları Cehennemine koydu. O'nun (c.c.) bu hukmünün peşine düşüp davacı olacak ve onu değiştirmeğe kalkışabilecek hiçbir kimse ve hiçbir güç yok. O (c.c.); Dînine, Kitabına ve seçkin kullarına tuzaklar kuran ve hileler yapan zalimlere karşı koyması ve onlardan intikam alması çok çetin ve zorlu olandır.

۞) وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ۞

49. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Görüp anlamak ve ibretle ders almak isteyenlere bir ânı anlat. Korkunç ateş içerisinde bulunan kâfirlerin son derece

üzüntülü olup perişanlık ve rezillik içerisinde oldukları o an; ateş çukurlarının en derin yeri olan Cehennemin görevlilerine şöyle diyecekler: Ey değerli görevliler ve saygın yöneticiler! Allah rızası için Rabbinize dua edin ve bizim için O'ndan destek isteyin de eğer bizleri affedip günahlarımızı silmez ve bizleri Cehennemden çıkarmazsa; şu devamlı olan azabı bir gün kadar bizden çekerek azabımızı hafifletsin de biraz nefes alıp dinlenelim.

۞ قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۞

50. Ayet: Cehennem görevlileri bir şeyden haberleri yokmuş gibi davranarak, ama gerçekte her şeyi bildikleri ve onlara hakaret edip kızdıkları için cevap olarak şöyle derler: Ey lanet çöllerinde ve sapıklık içerisinde kendilerini kaybeden ahmaklar! Sizlere gönderilen peygamberleriniz (a.s.) her şeyi açıkça anlatan Ayet ve belgeler getirerek sizleri bu azaptan sakındırıp uyarmadılar mı? Sizler; uyarının asıl Sahibi Olan Allah'ın uyarılarını; Allah'a uyarak onları getiren peygamberlerin tebliğlerini görüp duymadınız mı? Onlar bunu duyduktan sonra ah edip üzülerek ve acılar çekerek derler ki, evet, kesinlikle bize Allah tarafından mükemmel bir uyarıcı (a.s.)geldi. Fakat biz onu (a.s.) yalanladık ve dedik ki, Allah hiçbir şey indirmedi. (İnsandan peygamber olmaz.) Sizler kesinlikle yalan söylüyorsunuz.)Cehennem görevlileri onlardan bu itirafı duyduktan sonra(öfkelenerek) derler ki, gerçekten sizler açık bir sapıklık içerisinde olanlarsınız. Bizler Allah Huzurunda sizler ve sizin gibi olanlar için hiçbir af ve yardım isteyemeyiz. Çünkü bu büyük suçlar için bizim veya sizlerin af dilemesi kabul görmez. Sizler; kendi durumunuza göre dua edin. Hulasa imtihan yeri olan Dünyada kâfirlik ve zalimlikte ısrar edenlerin; ebedî olarak kalınacak yer olan Ahirette kurtulmak için yaptıkları dua kesinlikle boşadır. (Dua ve tevbe Dünyada olmalıydı.) Ahirette bu gibi konular için kimsenin duası dinlenmez ve kabul edilmez.

۞ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ۞

51. Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minlere; Îman edip peygamberleri ve kitapları tasdik etmelerine karşılık erecekleri başarıları ve nimetleri müjdeleyerek onları gayret etmeğe teşvik edip dedi ki, Lütuf ve rahmetimizin pek büyük olduğu makamımızdan peygamberlerimize daima yardım ettik ve etmekteyiz. Onlar Bizim Vahyimizi, taşıyıp buyruklarımızı kullarımıza ulaştırdılar ve Dînimizi koruyup kolladılar. Onlara (a.s.) Îman edip onlar tarafından eğitilerek İslâmî hayata kavuşarak sapıklık ve azgınlıktan kaçınan Mü'minlere de daima yardım ederiz. Onlara Dünyada yardımımız; çetin imtihanların olduğu Dünyada onlara başarılar vererek Îmana uygun güzel işleri yapmakta onları başarılı kılıp her türlü yaramazlık ve zararlardan korumak, âdil şâhidler olan meleklerin, peygamberlerin ve olgun Mü'minlerin şâhidlik yapmaları için dikilip durdukları O Büyük Kıyamet Gününde de tam olarak yardımlarda bulunmak ve o şanlı şâhidlerin şefaat etmelerine ve destek vermelerine izin vermek olacaktır. Kâfirlere ise O Gün Allah'ın, meleklerin ve tüm inananların kahrı ve gazabı var.

۞ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۞

52. Ayet: O Gün; Dünyadayken İlâhî buyrukların gereği olan kulluk dairesinden çıkan ve başta kendileri olmak üzere tüm yaratılmışa zulmeden kâfirlere türlü bahaneler göstererek özür dilemeleri asla fayda vermeyecek. Zira artık kaybedileni tekrar kazanma vakti geçmiştir. Onlara Yüce Huzurdan uzaklaştırılma ve Ahiret yurdunun en kötü yeri ve büyük zararı, sonsuz kahrı hak edenlere hazırlanmış rezillik ve azap yeri olan Cehennem var. Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarınıOradan korusun.

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ۞

۞ هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۞

53. Ayet ve 54. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili peygamberini tesellî etmek, eşkıyalık ve sapıklık karakteri taşıyan insanlar tarafından istenmedik türlü kötülükleri üzerine çeken peygamberlik yükünü ve sorumluluklarını taşımakta kararlılık göstermesini sağlamak için şöyle dedi: Rabbin Allah'a yemin olsun ki, kusursuz ikramımızdan ibaret olarak Kardeşin Mûsâ'ya (a.s.) Hakkın Yoluna eğitip erdirmekte halka önderlik ve bunun gereği olarak da Dînî hukümler ve Mucizeler verdik. Mûsâ'nın vefatından sonra(O'na indirilen)Kitabı (Tevrat'ı) İsraîl Oğullarına miras bıraktık ki, onları Mûsâ'nın Dînine erdirsin, kesin esasları öğretip onların Dînî hayat içerisinde bulunmalarını sağlasın. Hulasa Dînî ve Dünyevî her konuda öğüt ve ders kaynağı olsun, ders yapıp yararlansınlar. Bu ikram sıradan yaratıkların tamamına değil, aksine kendilerini yoktan Vareden tarafından verilen düzgün akılların gereği olarak Dînî buyrukların inceliklerinianlayan temiz süt ve sağlam öz sahiplerinedir.

۞ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۞

55. Ayet: Buna (Bu Yüce Kitabın ikram olunmasına) rağmen;ey peygamberlerin En Kâmili! Bu kahrolası Yahudîlerin hayat hıkâyelerini duydun. Kendilerine gönderilen peygamberlere başkaldırıp kendi bildiklerini dayatmağa devam ettiler. Yüce peygamberlere (a.s.) eziyet etmeğe varan tartışma ve kavgalarda bulundular. Onlar (a.s.) Allah'ın yardımıyla bu zalimlere üstün gelinceye ve haklarında Allah tarafından inen Dînin yüceltilip yayılma emrini icra etmeğe başlayıncaya kadar onların her türlü eza ve sıkıntılarına sabrettiler. Bu cahil inkârcıların Sana karşı diklenerek inatla eziyet etmelerine sabret, Rabbiyin Sana söz verdiği zafer, yardım ve Dîniyin bütün dînlere ve sistemlere üstün getirileceği vakti sabırla bekle. Kesin olarak bil ki, verdiği söz gerçekleşecek. Gerçekleşeceği vakit belirlenip kayıt altına alınmıştır. Rabbin Seni; pek yakında bütün düşmanlarına üstün getirecek, Dînin ve tüm eserlerin (sözlerin, icraatların ve bütün kararların) dostların olan Müslimanlar arasında Kıyamete kadar kalacak ve yaşayacak. (Başarıya ermekteki) Aceleciliğinden ibaret (küçük) günahına dahi Allah'tan mağfiret dile (ey Rabbim günahımı sil ve Beni olgunlaştırde). Sevgili Peygamberimiz günahsız olduğuna göre mana şu olabilir: De ki, ey Rabbim! Günahımı sil ve Beni arınmış hale getir. Çünkü Sen böyle diyerek günahlarının silinmesini istemeleri için Ümmetine örnek

olacaksın. Bütün vakitlerinde ve her durumda, özellikle yoğun uğraşılardan, eğri-büğrü arzulardan kurtulup boş kalındığı an olan sabah ve akşam vakitlerinde Rabbine hamd ederek tesbîh et, sübhanekellahümme ve bihamdik demeğe devam et ki, Rabbin; sana düşmanlık yapan inatçıların tüm sıkıntılarını Senden uzaklaştırsın.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۞

56. Ayet: Sana sataşarak tartışmalarını sürdüren inatçı müşrikler; kendilerine gelmiş olan hiçbir güçleri ve geçerli belgeleri olmadığı halde Seni güçlü kılıp desteklemek için Allah tarafından indirilen Allah'ın Ayetleri hakkında Seninle tartışıyorlar. Onları bu tartışmaya sevk eden göğüslerinde bulunan kibirden başka bir şey değil. Güya bozuk ve işe yaramaz zanlarına göre karakterlerine yerleşmiş olan büyüklük ve ululuk duygusuyla büyüklük taslayarak tartışma yapıyorlar ki, servetlerini ve liderliklerini korumuş olsunlar ve daima büyük kalsınlar. Fakat buna eremeyecekler, arzuladıkları olmayacak. Çünkü Dünyada yakın bir zamanda mağlup olup ezilecekler, Ahirette de rezillik, perişanlık ve azap yeri olan Cehenneme toplanıp doldurulacaklar. Ey Dürüst, Doğru ve Doğrular Yetiştiren Peygamber! Her bir zalimin zulmünden sonsuz kudret ve sınırsız iktidar Sahibi Olan Allah'a sığın. Bilesin ki, O (c.c.); onların tüm konuşmalarını Duyan, bütün niyyet ve fikirlerini Bilen, içlerini, dışlarını ve gizledikleri her şeyi Görendir. Dolayısıyla pis arzuları ve bozuk görüşleri gereği Sana yönelttikleri tüm zarar ve kötülüklere karşı Sana Sahip olarak Allah yeter.

۞ لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۞

57. Ayet: Onların Seninle tartıştıkları en büyük konu Kıyamet ve insanların öldükten sonra kabirlerinden dirilerek bedenen ve ruhen Yüce Huzurda hesap vermek için toplanmaları konusudur. Allah'a yemin olsun ki, Semâvât ve Arzın (Yüce-alçak, maddî ve manevî tüm varlıkların) yaratılması; insanların yaratılmalarından ve öldükten sonra Ahirette tekrar diriltilmelerinden çok daha büyük bir meseledir; (Sayıya ve hesaba gelmeyen muazzam varlıkları yaratmak Allah Azîmüşşan için zor olmayınca insanları yaratması, öldürmesi ve tekrar diriltmesi de elbette zor olmaz.) fakat insanların çoğu Allah'ın kudretinin büyüklüğünü bilmezler. Çünkü onların bakışları noksan, Allah'ın Varlığını ve mükemmel Niteliklerini idrakleri zayıf. Kime Allah nûr vermedi ise o kimse nûrsuzdur.

۞ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ۞

58. Ayet: Allah Azîmüşşan; Varlığını (c.c.) bilerek ve şuurla Îman edenle,bilmeyip kâfirlik yapan kullarının farklılıklarına işaret etti ve ne olduklarını göstermek için türlü örnekler vererek şu açıklamayı yaptı: Körle gören, Allah'ın Varlığından, Yüce Niteliklerinden ve âlemlerdeki icraatlarından habersiz cahille, Allah'ın gizli-aşikâr tüm varlıklarda tecellîlerini ve Ayetlerini gören bir değil. Allah'a Îman edip dürüst

çalışmalar yaparak Îman ve kesin bilgilere dayalı yararlı işler sergileyen Müslimanla; kâfir olması sebebiyle Allah'a karşı en büyük terbiyesizliği yapan, yok olmağa mahkûm olan kara bulutlar misali asılsız varlığıyla hakikat Güneşi Olan Allah'ın Varlığını örtmeğe çalışan, saçma düşleri, bozuk hayalleri ve iğrenç varlıklarıyla her şeyi yakıp yıkan zalim asla aynı olamaz. Sizler pek az anlıyor ve bu farkı anlayıp dersler çıkarmakta düşünüp faydalanmakta zayıf kalıyorsunuz. Bu sebeple öldükten sonra dirilmeyi ve Yüce Huzurda hesap vermek için toplanılacağını inkâr ediyorsunuz.

۞ إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

59. Ayet: Bunu nasıl inkâr edebilirsiniz? Çünkü bütün peygamberlerin (a.s.) dillerinden geleceğihaber verilen Kıyamet kesinliklegelmektedir. Bunda asla şüphe yok.Salim (yaratıldığı gibi sağlam kalanve hiçbir şeyin esiri olmayan)her akıl sayısız delillerle anlar ve kabul eder ki, yok edilen bir şeyin tekrar var edilmesi mümkindir. Ayrıca Allah Teâlâ'nın tüm peygamberlere (a.s.) vahyedip söylemesi ile insanlık Kıyametin kesin olarak meydana geleceğini tasdik ve idrak eylemiştir. Fakat tüm bunlara rağmen insanların çoğu kıyamete ve Ahirete Îman etmezler. Çünkü onlar; yaratıldıkları Îman ve İslâm karakterini bozarak Allah'a halife ve kâmil insan olma rütbesinden düşmüşlerdir.

۞ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ۞

60. Ayet: Allah Teâlâ kâfir ve Mü'min guruplarının farklılığına işaret ettikten sonra; tam bir arzu ve istekle Kendisine (c.c.) yönelen, Birliğine yönelirken samîmiyyet ve gayretle çalışan kullarına işaret etti ve bu kulları bu tarz dua ve yakarışta bulunduklarında dualarını kabul edeceğini haber verdi ve şöyle buyurdu: Ey kendilerine akıl verilmek sebebiyle buyruklarımı tutmakla yükümlü olanlar! Sizleri Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yaşatan Rabbiniz sizlere önceden şöyle dedi: Banahakkıyla dua yapın, aradan âdi sebep ve araçları kaldırarak ihlâs ve samîmiyyetle kulluklar yaparak isteklerde bulunun ki, dualarınızı kabul edeyim, arzu ettiklerinize erdireyim, Var ve bir Olan Muradınıza (Yüce Varlığıma) kavuşturayım. Bana kulluk yapmaktan arlanıp kibirlenerek yan çizmeyin. Bilesiniz ki, kibirlenip kafa tutarak Bana kulluk yapmaktan uzaklaşanlar; Ahirette bükülüp alçalarak ve sürünerek Cehenneme girecekler.

۞ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۞

61. Ayet: Sınırsız iş ve icraatların Sahibi olan bütün varlıklara sayısız nimetleri Veren (yarattıktan sonra türlü ve devamlı nimetlerle Yaşatan) hem de Tek ve Samed olup sonsuz ve kusursuz Yüce kahır ve lütuf Niteliklerinin Sahibi Hak Ma'bûd Olan Allah Azıîmüşşan'a kulluk yapmaktan nasıl kaçınıp O'na kafa tutarlar? O öyle bir Rab ki, sizler için geceyi karanlık ve serin yaptı ki, zarar ve sıkıntı görmeden dinlenip kendinize gelesiniz. Gündüzü de her şeyi gösterecek nitelikte

yaptı ki, yaşantınız için gereken her şeyi görüp kazanasınız. Kesin olarak bilesiniz ki, sonsuz yüceliklerin Sahibi Allah (c.c.) insanların tamamına pek büyük bağış ve ikramların Sahibidir. Fakat insanların çoğu;unutkanlık ve nankörlük kendilerine karakter olmakla nimetlerinden dolayı Allah'a (c.c.) şükretmezler, o nimetlerin haklarını ödemek için Rablerine kulluk yapmağa devam etmezler. Çünkü onlar Allah Azîmüşşan'ı bilmiyorlar. Kendilerine yol gösterip Dünya ve Ahiretin huzur ve mutluluklarına götüren peygamberlere ve Allah dostlarına inad edip karşı koyuyorlar.

۞ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ۞

62. Ayet: İşte ey insanlar! Bakınız ve idrak ediniz. Bu Yüce Niteliklerle Tanıtılan Allah (c.c.) iyilik ve ikram sofralarından daima sizlere ihtiyaçlarınızı karşılamak için rızık ve nimetler Verendir. O (c.c.) bütün bunları İlâh ve Rab olmanın gereği olarak yapmaktadır. O (c.c.) sizlerin Rabbinizdir. Sizleri yoktan var ettikten sonra türlü nimetleri ve hesapsız rızıklarıyla yetiştirmekte ve yaşatmaktadır. O (c.c.) her şeyin Yaratıcısıdır. Yaratırken Tek Kendisi yaratır, yaratırken kimseden yardım ve malzeme almaz, yarattığı her şeyi eşsiz ve benzersiz surette yaratır. Model ve örnek kullanmaz. Sizlerin sırf O'na yönelmesi ve daima ihlâsla (her şeyi O'nun bilmekle) O'nu (c.c.) isteyip arzulaması gerekir. Çünkü dönülüp varılacak ve ihtiyaçların giderilmesi istenecek ve kulluk yapılacak Olan sırf O'dur ve O'ndan başka ilâh yok. Bütün varlıklar O'ndan yansıyıp gelmiş (O'nun yaratmasıyla olmuş) ve hepsini O (c.c.) kuşatıp yaşatmaktadır. Ey düzenbaz sapıklar! O Yüce Rabbinizden nasıl ve neden kandırılarak saptırılıp başkalarına gidiyorsunuz? Ey cahiller! O'nun kapısından nereye gidiyorsunuz? Ey ebedî olarak rahmet ve mutluluktan mahrum bırakılanlar! Sizlere ne oldu ve nasıl kararlar veriyorsunuz?

۞ كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ۞

63. Ayet: Bunların hiçbir delil ve dayanakları olmadığı halde yaptıkları bu mücadele ve inatları gibi; Allah Azîmüşşan'ın Ayetlerini hiç düşünüp incelemeden, Ayetler içerisine konmuş olan yüce bilgileri ve hakikatleri anlamağa çalışmadan inkâr eden zalimler (Şeytan ve ordusu tarafından) kandırılıp Haktan saptırılıyorlar.

۞ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞

64. Ayet: Ey cahil inkârcılar! Hak Ma'bûd, Tek Rab, Alîm ve HakîmOlanAllah'ın Ayetleri hakkında nasıl inkârda bulunabilirsiniz? Bilesiniz ki, Tek ve Samed Olan Allah (c.c.) tabiatlar ve farklı karakterler âlemi olan Yeryüzünü sizlerin yapısına göre; üzerinde hayat sürebileceğiniz sağlam ve güvenli bir saha yapmıştır. Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının icraat sahası olan gökyüzünü de yükseltip sizlere bütün rızıkların katından (c.c.) akıp geleceği, (zarar ve belalara karşı da şemsiye görevi yapan) kabiliyyet ve karakterlerinize uygun gıda ve manevî niteliklere kaynakolan bir tavan yapmıştır. Yüce âlemleri temsil eden babalarınızdan, alt ve engin âlem olan toprağı temsil eden annelerinizden sizleri var ederek (sayısız

varlıkları ve sınırsız nitelikleri simgeleyen) sizlere suretler ve yüzler verdi. Kendisine (c.c.) halifeler olmanız, Adına (c.c.) hukümler verip icraatlarda bulunmanız için sizlerin suretinien düzgün tabiatta ve en güzel biçimde yaptı. Sonra da beden ve ruhlarınızı kuvvetlendirip ayakta tutmak için maddî ve manevî pek güzel ve pek hoş nimetleriyle sizleri rızıklandırdı. İşte her şeyi kuşatıp herkese ulaşan nimetlerinden ve sayısız Yüce Sıfatlarından birazını duyduğunuz Allah Teâlâ sizin Rabbinizdir. Sizin ey sapık zalimler! Kendisindenbaşka Rabbiniz olmadığı halde; sizleri yoktan var edip türlü nimetleriyle Yaşatan Rabbinizden, O'na itaatten ve Birliğine Îman edip sırf O'na kulluk yapmaktan nasıl vazgeçiriliyorsunuz? Zatı (Öz Varlığı) ile olarak sonsuz yücelik Sahibi, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları bakımından da her şeyden Aşikâr ve bütün âlemlerin Rabbi Olan Allah (c.c.) çok Yücedir, bütün iyiliklerin, hayır ve bereketin Sahibidir. O'na yokluk, bitip tükenme ve geçip gitme gibi noksan sıfatlar yaklaşamaz. Ezel, Ebed ve devamlı olarak hep Vardır.

۞ هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

65. Ayet: Ezel-Ebed Diridir, canların ve canlıların Dayanağı sırf O'dur. Zaman ve mekân (yer) birimlerinden ve ölçümlerinden Münezzehtir, zamanlar ve mekânlar O'nun tarafından sonradan yaratılmış olup sınırlı âlemlerde geçerlidir. O'ndan başka ilâh yok, hatta O'nun katında bir başka varlık yok. O'ndan başka hak ve gerçek olarak kendisine kulluk yapılacak yok. (Hiçbir varlığın ilâhlığı gerçekleşemez, hiçbir kimseye tapmak ve kulluk yapmak geçerli olmaz. Bu sebeple Allah'tan başkasına tanrılık vermek ve kulluk yapmak batıldır, boşadır ve asılsızdır.) Ey kullukla mükellef (yükümlü) olan akıl sahipleri! O'nun Varlığının, Birliğinin, İsimlerinin ve Sıfatlarının özelliklerini duyduktan sonra sırf O'na yakarışlarda bulunup Dîni O'na (c.c.) ihlâs ederek (her şeyi sırf O'nun bilip hayatınızı ve icraatlarınızı O'na aid ve has kılarak) kulluk yapın. Çünkü O'ndan başka ibadet ve itaat olunacak yok. Lisan-ı cem' ile (bütün varlıklar ve tüm ruhlar bir vücud olarak); hamd, bütün yaratılmışın dillerinden söylenen her türlüövgü ve güzel nitelemeleri içine alan hoş ifadeler ve kusursuz hizmetler; İlâh ve Rab olmakta Tek Olan, eşi, ortağı ve yardımcısı olmayan Allah'adır.

۞ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

66. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tevhîd Görevi açığa çıktıktan, Allah'a giden ve götüren Gerçek Yol (İslâm) tam olarak gözüktükten sonra uyarıp İslâm'a erdirmek için tüm müşriklere de ki, İlâh ve Rab olmakta tek olduğunu duyduğunuz Rabbim tarafından Ben; sizlerin Allah'tan başka taptıklarınıza tapmaktan ve onlara kulluk yapmaktan nehyedildim. (Benden önceki peygamberlere yasaklandığı gibi Bana ve bana uyanlara da yasaklandı.) Özellikle Rabbim tarafından Bana apaçık Ayetler ve kesin belgeler geldikten sonra herhangi bir iş ve icraatımda sizler gibi olmam Bana yasaklandı. Dolayısıyla O'nun tarafından Bana; tam bir ihlâs ve teslîmiyyetle, hiçbir sebep ve araçları görmeksizin sırf âlemlerin Rabbi Olan

Kendisine (c.c.) doğrudan itaat edip kulluk yapmam emredildi. Çünkü O (c.c.) Birdir, iki veya fazla olmaktan Münezzehtir. Her şey er veya geç sırf O’na dönecek.

۞ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

67. Ayet: Şirk ehli kâfirler nasıl ve neden O’na yönelip kulluk yapmazlar? Hal bu ki, O Eşsiz Yaratıcı ve her şeye ayrı suretler, farklı haller Veren Yüce Rab; sizleri yoktan var edip suretler ve şekiller Verendir. (Tüm yaratılmışın görevi O’na yönelip kulluk yapmaktır.) Sizleri önce değersiz ve perişan bir nesne olan topraktan takdir edip bir şekil vererek yarattı ve böylece sonsuz kudretini açığa koydu. Sonra toprağın parçalarından babalarınızın varlığına intikal edip kokuşmuş su halindeki meniden bir başka hale getirdi. Daha sonra (anne karnına dökülen) meniden pis bir kan pıhtısına dönüştürdü. Sonra da baba ve anne tarafını yansıtan ve onlara uygun bir varlık olan çocukolarak; tarafından ruh üflenip canlandırılarak Dünya yüzüne çıkardı ve devamlı olarak bunları sizlere göstermektedir. Dünyaya çıkarılış sonrasında görüş ve icraat bakımından kuvvet, kudret ve olgunluk çağına ulaşmanız için türlü lütuf ve nimetleriyle sizleri yetiştiriyor. Sonra da sizlere fırsatlar verip bekleterek bir zamana kadar ömürler veriyor ki, ihtiyarlar olup görüş ve icraat gücünüzü kaybedesiniz. Sizden kimileri var ki, olgunluk ve ihtiyarlık öncesinde ölürler. Yüce Rabbiniz anlatılan bu peş peşe halleri ve dönemleri; katından belirlenen ve hakkında kimsenin kesin bilgisi olmayan ecele (ömrünüzün sonu olarak belirlenen vakte) ulaşmanız için yapmaktadır. Zira tutulup O’na doğru alınacaksınız (canlarınız alınıp öleceksiniz) ve O’na (c.c.) döneceksiniz. Tüm bu anlatılanlara sebep olan hıkmet (İlâhî maksad); Allah’tan gelip Allah’a (c.c.) döneceğinizi anlamanız içindir. Bu sebeple O’nu hakkıyla tanımanız için; O’na hakkıyla kulluk yapın.

۞ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞

68. Ayet: Ey yüce duygu ve bilgilere sahip bir karakterde yaratılan akıl sahipleri! Sizler nasıl olur da Allah’a (c.c.) hakkıyla kulluk yapmakve O’nu (c.c.) hakkıyla tanımak istemezsiniz? O sizlere öyle bir merhamet Sahibi Rab ki, rahmetinin gereği olarak Yüce Varlığının şimşekleri üzerlerine doğmuş olan her bir varlığı (yoktan var ettiği her şeyi) İsimlerinin gölgelerini onların üzerlerine uzatıp desteklemekle canlandırmakta, sonra da gölgelerden ibaret olan tüm varlıkları isteyip karar verdiği bir anda öldürüp Kendisine doğru alıp götürmektedir. Hulasa yönetim ve idare âleminde irade ve kararı bir şeye ilgilendiğinde (yani bir şeyi var etmeğe karar verip var etmek istediğinde) sadece o şeye “ol ” der ve o şey derhal oluverir. Asla gecikme ve bekleme olmaz. Bu Ayetin söz kısmından anlaşılan manada; Allah’ın kararı ile olmasına karar verilen arasında bir sıra ve bir bekleme var. Benzeri hususlarda da akla gelen budur, ancak Allah’ın emri hiçbir ara ve bekleme olmaksızın derhal o anda gerçekleşir. Öyle ki, Allah’ın irade şimşeği üzerine parlayan her şey (yani yaratılan tüm varlıklar) ve Allah tarafından meydana gelip O’nun (c.c.) kararının olduğunu gösteren her eser; (var edilmesine) karar verilen

(her bir şeyin) ansızınolmasından ibarettir. Kararla (olması emredilerek meydana gelmesine) karar verilen varlık arasında mühlet, gecikme ve sıra bekleme gibi varsayımlara imkân olmaz. (Büyük-küçük, gizli-aşikâr her şey ol demekle olmaktadır.)

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرَفُونَ ۞

69. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın her bir kararının süratle gerçekleşmesine ve anlatılan tarzda O'nun sonsuz kudreti tarafından bunca büyük eserlerin meydana gelmesine rağmen; ey ibretle bakıp dersler alan! Allah'ın Ayetleri hakkında itirazlarda bulunup kafa tutarak tartışmalar yapan müşrikleri görmedin mi? Allah'ın sonsuz ve kusursuz ilmini ve kudretini gösteren Ayetler hakkında tartışıp inkâr ediyorlar. Nasıl saptırılıyorlar ve Allah'a kulluk yapmaktan vazgeçerek nereye sapıp gidiyorlar, İlâhî Birliğin Yüce Huzurundan nasıl uzaklaşıyorlar?

۞ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞

70. Ayet: Özellikle bu inatçı müşrikler; ey peygamberlerin En Kâmili! Sana inen ve her şeyi içinde bulunduran Yüce Kitabı; Kur'an-ı Hakîm'i ve Senden önce gelip geçen peygamberlerimize gönderdiğimizin tamamını; yani onlara inen tüm kitapları ve sahifeleri yalanlayıp inkâr edenlerdir. Bu inkârcılar; yaptıkları tartışmaların ve inkârlarının vebalini ve cezasını Ahirette bilip anlayacaklar.

۞ إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ ۞

71. Ayet: O vakit onların boyunlarında (kızgın) gayet ağır ve demir halkalar sıkıca sarılmış olarak bulunur. Çünkü boyunlarını Allah'ın (c.c.) Ayetlerine bükmediler ve O'nun vahyini taşıyan peygamberlere çevirip bakmadılar. Ayaklarını ellerine bağlayan zincirlerde var. Bu ağır cezanın ve korkunç intikamın sebebi ise Dünyadayken elleri ve ayaklarıyla ağır suçlar işlemeleridir. Zalim müşrikler bu vaziyette (enli korkunç tokalarla boyunları çenelerine kadar gerilip kafaları kasılmış, el ve ayakları zincirlere vurulmuş halde Cehenneme) yüzleri üzerine sürüklenirler.

۞ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ۞

72. Ayet: Böylece kaynar suya sokulurlar. Yani alevli ateşe sokulmadan önce; kendileri için hazırlanmış olan ateşle kaynamış olan kaynar suya sokulurlar. Sonra da ateşe atılmış odunlar misali; ateşin içerisine atılarak yakılırlar.

۞ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۞

73. Ayet: Sonra Allah Azıîmüşşan tarafından azarlanıp hakaret edilerek şöyle denir: Âlemlerin Rabbi Olan Allah'a (c.c.) ortak koşarak kendilerine tanrılar dediğiniz o yardımcılarınız nerede?

۞ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُو مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ۞

74. Ayet: Kendilerine; Allah'a (c.c.) ortaklık verip ilâhlar edindiğiniz ve Allah'tan başka kendilerine taptığınız o putlar ve öncüleriniz nerede? İddianıza göre onlar

hakkında Allah'ın Huzurunda sizlere destek vereceklerini söylüyordunuz ve kendilerine kulluk yapmanıza bunu sebep gösteriyordunuz. Niçin sizleri kurtarmıyorlar ve neden Allah'ın Huzurunda sizlere şefaat etmiyorlar? O Gün müşrikler ah çekip ağır ve acı pişmanlıklar duyarak şöyle derler: Kendilerine yalvarıp kulluk yaptığımız ve şefaat etmelerini istediğimiz kahrolası tanrılarımız gözümüzden kaybolup gittiler. Bugün bizlere açıkça anlaşıldı ki, Dünyada iken bizlere fayda verecek ve Allah'ın gazabını üzerimizden kaldıracak kulluk bakımından hiçbir şey yapmamışız.

(Ey akıl sahibi!) Bak gör ve ders al ve bil ki, zalimlerden intikam Alan ve inkârda ısrar edenleri sapıklıkları içerisinde Bırakan Allah (c.c.); tüm kâfirleri sapıklıklarında bırakır ve yaptıklarını boşa çıkarır. Azabın başlarına gelme vaktine kadar sapıklık ve yanlışlıklarını anlamazlar.

۞ ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ۞

75. Ayet: Onlara yapılan azarlanma ve hakaretlere ilave olarak şöyle denir: Allah'ın sizleri; bu azaba sürükleyen sapıklık içerisinde bırakmasının sebebi; Dünyadayken hakkınız olmadığı halde tam bir şımarıklık içerisinde yaşamanızdır. Allah'ın Ayetlerini kabul etmeğe yanaşmıyor, yan çizip uzaklaşıyordunuz. Kendilerine yüce Ayetler inen peygamberlerle dalga geçiyordunuz. Aklın, duygu ve düşüncenin kabul edeceği bir delil ve bir dayanağınızın olmadığı, inandırıcı bir bahanenizin bulunmadığı halde haksızca ululuk taslıyor, kendinizde farklılıklar görerek sevinç ve şımarıklık içerisinde bulunuyordunuz. Bunun kaynağı ise sırf havalara girip büyüklük taslamanızdı. Bir de inkârınızda inat ederek Allah'ın hukümlerinin esaslarını ve peygamberlerin sünnetlerini terk ettiğiniz ve onlara karşı gelip diklendiğiniz için kendi kendinize sevinç ve mutluluklara dalıp ağırlıklı ve etkin kimseler olduklarınızı halka arz etmeniz sebebiyle bu cezaya uğradınız.

۞ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۞

76. Ayet: Mahşerde bütün şâhidlerin huzurunda rezil edilmelerinden sonra onlara şöyle denir: Ey zalim sapıklar! Cehennemin kapılarından girin. Yani Cehennemin korkunç derinliklerine ve uçurumlarına girip yerleşin. Bu korkunç yerler; sizler için hazırlanmış olduğu halde sapıklığınız sebebiyle kaçırıp kaybettiğiniz Cennetteki yüce mertebeler yerine sizlere hazırlandı. Artık o korkunç yerlerde ebedler ebedi (sonu gelmez olarak) kalanlar olun. Hulasa kendilerini daima büyük göstermeye çalışan inkârcı zalimlerin karargâhı olan, rezillik, perişanlık ve her türlü nimetten mahrum olarak azap görme yeri Cehennem ne kötü. Allah Teâlâ bizleri ve tüm Mü'minleri oradan korusun.

۞ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۞

77. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kâfirlerin sonları ve ne durumda olacakları iyice bilinip anlaşıldıktan sonra onların söz ve davranışlarıyla Sana verdikleri eza ve cefalara (sıkıntı ve kabalıklara) sabret. Onlara va'dedip tehdidle haber verdiğimiz; kahredilerek helâk edileceklerini bekle ve dediğini yapacağı konusunda Allah'a (c.c.) güven. Bil ki, sonsuz hıkmet Sahibi ve zulüm ve yanlışlık yapmaktan

vazgeçmeyen müşrikleri helâk etmeğe de Kadir Olan Allah'ın va'di haktır ve kesin olarak gerçekleşecektir. Çünkü Allah Azıîmüşşan dediğini yapmakta asla yalancı çıkmaz. (O c.c. bundan Münezzehtir.) O'nun dediğinin olması; belirlenmiş bir vakte bağlıdır. Dediğinin olmasının gecikmesinden dolayı üzülme. Katında belli olan va'dinin (olacağını haber verdiği şeyin) gelmesi konusunda aceleci olma. Eğer Biz; onlara tehdidle haber verdiğimiz öldürülmeleri, sürgün edilmeleri ve esir alınmaları gibi hadiseleri ve başlarına gelecek olan azabın bir kısmını Sana gösterirsek işte bu ve Sana verdiğimiz söz gerçekleşmiş demektir. Yok, eğer onlara azabımız gelmeden Seni vefat ettiririz de onlardan evvel Ahirete göçersen; ona da üzülme. Çünkü muhakkak Bize dönüp gelecekler. Yani Senin ölümünden sonraya kalmasından dolayı asla üzülme. Zira Ahirette onlardan intikamımızı alırız ve Dünyadaki azabın binlerce kat ve hatta daha fazlasını veririz.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ
يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ۞

78. Ayet: Hulasa onların inad edip kafa tutarak doğru Yoldan ayrılmalarından dolayı kendilerine azabımızın geleceğini tehdidle haber vermemizden sonra er veya geç elbette dediğimizi gerçekleştireceğiz. Bu sebeple bizce vakti belirli olan azabın vakti gelmeden önce onlar hakkında azabın gelmesini acele ile bekleyerek kendini yorma. Çünkü Biz; pek büyük ve sınırsız rahmet ve ikram kaynağı olan makamımızdan Senden önce pek çok peygamberler (a.s.) gönderdik. Onlardan bir kısmını Sana indirdiğimiz Bu Kitabımızda anlattık. Ama bir kısmını Sana da anlatmadık. Çünkü bizim askerlerimizin ve ordularımızın tamamının hayat hıkâyelerini ve etraflı olarak durumlarını ancak Biz biliriz. Halk ısrarla istesin veya istemesin hiçbir peygamberin kendi kendine Allah'ın izni ve dilemesi olmadan bir Mucize getirmesi olmadı. Şöyle ki, Allah Azıîmüşşan peygamberi vasıtasıyla bir Mucize ortaya koymak istediğinde peygambere gereken o Mucizenin meydana gelmesi için Rabbi tarafından belirlenen vakti beklemesidir. Çünkü bütün Mucizeler ve harika haller Allah Teâlâ tarafından ezelî ilminde ve Levh-ı Mahfuzda ayrı-ayrı belirlenip tespit edildiği gibi peygamberleri arasında taksim edilip onlara (a.s.) ikram olunmuştur. Her bir Mucize vakti geldiğinde ortaya konmuştur. Hiçbir peygamberin bir Mucizeyi vaktinden önce veya sonra göstermesi mümkin değildir. Şirk ehli kâfirlerin azaba uğrayacağına ve Tevhıîd ehli Mü'minlerin mükâfaatlara ereceğine dair Allah'ın emri geldiğinde kâfirlerin cezası ve azabı, Mü'minlerin sevabı türünden;Allah (c.c.) tarafından verilen her kararın gerçekleşmesi tamamlanmıştır. Orada; yani meydana gelmesine karar verilen ceza ve azabın ortaya çıkıp gerçekleştiğinde; her türlü ceza ve azabı gerektiren batıl dava (Allah'tan başkasına kulluk yapma, zulme dalıp bozuk görüşler ve pis arzular peşinde koşma gibi yalan, yanlış ve hiçbir yararı olmayan asılsız gayeler) peşinde koşan kâfirler sonsuz zarara uğramışlar ve tamamen kahrolmuşlardır. O an Hak Da'va (Allah'ın varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'nun buyruklarını icra ederek daima Allah'ın rızasını arama) uğrunda yaşayanlar ise her türlü sevabı ve ruhanî zevkları kazanmışlardır.

۞ اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۞

79. Ayet: Nasıl böyle olmaz? (Elbette daima huküm ve yetki Allah'ın olup dediğini yapacak, adaletini er-geç ortaya koyup nimetlerinin hesabını soracak ve herkese hak ettiğini verecek.) Çünkü İlâh ve Rab olmakta Tek Kendisi olduğunu daima i'lân Eden Allah Teâlâ; sizler için evcil hayvanlar var etti. Onları binesiniz diye hâkimiyetiniz altına sokup hizmetkâr yaptı. Binmeğe elverişli olanlara binersiniz ve böylece huzur ve gelişiminiz tamam olur. Onlardan bir kısmının da etlerini yersiniz. Böylece bünyeleriniz ve karakterleriniz kuvvet kazanır.

۞ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۞

80. Ayet: Yine o hayvanlarda sizler için; süt, yoğurt, yağ, peynir, yün, yapağı ve dokuma malzemesi olan kıllar gibi çokça faydalar var. Ayrıca onların bir kısmını sizlere binmeniz ve yükler taşımanız için vasıta yaptı. Çünkü onların üzerlerinde kalp ve göğüslerinizde bulunan gaye ve ihtiyaçlarınıza kolayca ulaşmaktasınız. Şayet onlar olmasa, üzerlerine binip yüklerinizi taşıtmasanız; varmak istediğiniz yerlere ve maksadlarınıza varamazdınız, varsanız bile yükleriniz omuzlarınızda yaya olarak can sıkıntısı ile ve türlü zorluklarla varırdınız. Hulasa bu hayvanlar ve gemiler gibi araçlar üzerinde dereler, tepeler, çöller ve denizler aşarak taşınıyorsunuz. Yani rabbiniz sizlere hayatı kolaylaştırdı. Böylece yurtlarınızda ikamet edip yaşarken ve yolculuklar yaparken sizin yaşantınızı tam ve mükemmel yapmaktadır. Bunun için Rabbinize nimetlerinden dolayı devamlı şükredin. O'na bütün varlığınızı teslim ederek daima kullukta bulunun.

۞ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ۞

81. Ayet: Ey Allah'ın bağış ve rahmet denizlerine dalmış olanlar! Bu kulluk görevini yapmanız için sizlere Ayetlerini bir-bir gösteriyor. O Ayetler Allah'ın; her şey için daima Gerekli ve ezel-ebed Var Olan Yüce varlığını, Eşsiz Birliğini, İsimleri ve Sıfatlarına (c.c.) göre var edip ortaya koyduğu tüm eserlerinde ve herşeyi idare etmesinde Tek olduğunu gösteriyor. Şimdi sizler ey zalim müşrikler! Allah'ın Ayetlerinden; O'nun Eşsiz ve Benzersiz İlâh ve Tek Rab olduğunu gösteren yüce belgelerden hangi belgeyi ve hangi Ayeti inkâr ediyorsunuz?

۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

82. Ayet: Allah'ın koyduğu hukümlerin ve çizdiği sınırlaringereği olan kulluk dairesinden çıkan müşrikler; O'nun her türlü intikamı almağa ve türlü tarzlarda azab etmeğe sınırsız ve sonsuz kudret Sahibi olduğuna inanmıyorlar mı? Her türlü hadiselerin olup bittiği yer ve sahne olan Yeryüzünde gezip dolaşmadılar mı? Gezip dolaşsınlar ve yürekleri sızlatan sahipsiz harabeleri, yıkık kalıntıları görsünler. Kendilerinden önce Dünyaya gelen, zulüm ve kâfirlikleri sebebiyle helâk olup giden toplumların sonlarının ne olduğunu düşünüp ders alsınlar. Üstelik o önceki zalimler; sayı ve hazırlık bakımından bunlardan daha çok, kuvvet ve iktidar

bakımından daha geniş ve üstün imkânlara sahiptiler. Yeryüzünde yapıp ortaya koydukları sağlam kaleler, yüksek binalar vs. eserler bakımından da bunlardan çok daha ileriydiler. Fakat kazandıkları ve yaptıkları hiçbir şey Allah’ın gazabı ve azabı onları kuşattığında onlara hiçbir fayda vermedi.Türlü çarelere ve sayısız imkânlara sahip olmalarına rağmen Azabın geleceğine dair hiçbir belirtinin ve göstergelerin farkına varamadılar ve hiçbir şey hissedemediler. (Onlara göre) ansızın gelen azap onları kahredip tamamen köklerini kazıdı.

۞ فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

83. Ayet: Önceki o inkârcı zalimler tıpkı bunlar gibi, aşırı azgınlık ve ısyankârlığa daldıkları için peygamberleri (a.s.) kendilerine apaçık Ayetleri ve üstün Mucizeleri getirdiklerinden dönüp bakmadılar, düşünüp ilgilenmediler. Aksine kendilerinden bulunan ve gerçekte karakterlerine yerleşmiş olan cehaletten ibaret bilgi ve becerilere bakarak şımarıklık gösterdiler.Peygamberlere karşı inatlaşıp diklenerek Allah Azıîmüşşan tarafından peygamberlere inen vahye ve gösterilen mucizelere kulak asmadılar. Bununla yetinmeyip peygamberlerin uyarılarla haber verdikleri Allah’ın (c.c.) kahrı ve azabı ile dalga geçtiler. İşte bu sebeple dalga geçtikleri azap onları sardı ve helâk etti.

۞ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ۞

84. Ayet Zorlu azabımızı gördüklerinde; peygamberlerinin davetlerini ve anlatılanları düşünerek kaybettikleri fırsatlarına acı duyup üzülerek şöyle dediler: Üzerinde durduğumuz şirk ve kâfirliği ve peşlerine takılarak Allah’a ortak koştuğumuz tüm varlıkları inkâr ederek Tek Allah’a ve O’nun buyruklarına Îman ettik.

۞ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ۞

85. Ayet: Hulasa o zorlu azabımızı gördüklerinde Îman etmeleri onlara hiçbir fayda vermedi. Çünkü o an kaybedilenleri tekrar kazanabilme zamanı değildi. Nihayet zalimler için uygulana gelen bu âdet ve kural; Allah Azıîmüşşan’ın sünneti ve değişmez kuralıdır ki, Îman ve ibadetten yan çizen önceki kulları hakkında da geçmişte uygulandı. Dolayısıyla o zorlu azabın geldiği anda; inkârlarında ısrar edip peygamberleri ile dalga geçen kâfirler hüsrana girip sınırsız ve ebedî olan korkunç zararauğradılar. Ahiretteki zarar Dünyadakinden çok daha büyüktür.

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını; lütuf ve rahmetiyle Kahrıyla yakalamasından ve şiddetli azabından korusun.

MÜ'MİN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah'a doğru; O'nunBirliğine yönelerek yolculuk yapan Muhammedî! Allah Teâlâ seni; işlerinde başarılı kılsın, arzu ve maksadıyın zirvesine ulaştırsın. Sana gereken; bütün vakitlerinde ve her durumunda Allah'ın Ayetlerinden tam olarak haberdar olman, iyi bir idrake ve anlayışa sahip bulunmandır. Çünkü o Ayetler; yollarını kaybetmiş olan kullarını Yüce Huzuruna erdirmek için Allah Teâlâ tarafından inmiştir. Allah'ın Birliğinin bütün varlıklara sirayeti (her şeye kendilerinden yakın olarak tutup idare etmesi) bakımından tam bir uyanıklık ve ders almağa çalışma halinde olmalısın. Bütün varlıklar ve taşıdıkları heykeller (cesedler) Allah'ın Büyük Sıfatları ve Güzel İsimlerine dayalı olarak iş ve icraatlarına göre Yüce varlığından lütuf ve kahrının eserleri olarak meydana gelmektedir. Hiçbir an ve hiçbir durumunda kâinatın zerrelerinden her bir zerrede Allah'ın Cemâlini ve Celâlini izlemekten bir an gafil olmamalısın. (Büyük-küçük, dost-düşman neye baksan daima O'nu görmelisin.) Bu ise hiçbir şüphe ve tereddüd bulaşıklığına düşmeksizin ibretle ders alıp görmeğe çalışarak ulaşılacak bir mertebedir. Yoksa Îmanın fayda vermediği ve kaybedilenlerin kazanılamayacağı bir anda Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, ama Îmanı kabul görmeyen hüsran ehline katılır, büyük zarara girenlerden olursun. O an zorlu hâkimiyyetin sahibi, her dediğini Yapan ve Yaptıran Gerçek Hukümdarın Huzuruna her türlü zarara girmiş olarak ve kahra uğrayarak arz olunup Cehennem ateşine sevkolunduğu andır.

Ey Rabbimiz! Katından bizlere rahmet ver ve bizleri Cehennem ateşinin azabından koru.

FUSSILET SÛRESİ

Sûre başında (3. Ayette) Kur'an Ayetlerinin tefsiîl edilişi (iyice açıklanışı) anlatıldığı için Bu Ad verilmiş ve Bu Sûre Mekke'de inmiş olup 54 Ayettir.

FUSSILET SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Zahir (Aşikâr) ve Batın (Gizli), Evvel (İlk) ve Âhır (Son) İsimlerine dayalı olan velayet ve nübüvvet (evliyalık ve peygamberlik) mertebelerini tamamlamak sebebiyle tarafından (c.c.) desteklenen peygamberlerineinen kitaplarının inceliklerini görmek ve Ayetlerin sırlarını anlamak isteyen kimseye; Allah'ın kitaplar indirme ve peygamberler gönderme sırları gizli kalmaz.

Bilmelisin ki, Allah Azıîmüşşan'ın yüce hıkmeti, her şeyi kuşatan ilmi ve geniş rahmeti gereği üstün sünneti (değişmez âdet ve kanunu) böyle devam etmiştir. (Hz. Âdem Atamızdan a.s. Son Peygamber Hz. Muhammed s.a.v. Efendimize kadar peygamberler a.s. göndermiş ve onların a.s. bir kısmına kitaplar indirmiştir.) Çünkü (imtihan sahası olan Dünyaya gelen insanlardan) şaşkınlık ve sapkınlık içerisine düşerek yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Rablerinden gafil ve şuursuz halde O Sonsuz Varlık hakkında tereddüd edenleri; gönderdiği peygamberleri ve indirdiği kitapları ile uyaracak ki, Rahmanın (c.c.) İsim ve Sıfatlarının dokunmasıylaO'nun (c.c.) dilediği durumlarda uyarısına duyarlı kalbi olanlar ve bu uyarılara kulak verenler hakikatleri anlayıp hidayete ersinler. Allah'a Îman edip kulluk yapsınlar.(Allah Azıîmüşşan'ın Varlığı hakkında tereddüd eden ve inkâra düşenler karakterleri bozulmuş ve idraklerini kaybetmişlerdir. Allah Teâlâ onlara kendilerinden yakındır.)O'nun son derece yakınlığı onların beden ve can gözlerini kör etmiş, bu sebeple varlıkları sayısız perdelerle perdelenip O'nu (c.c.) idraktenmahcub (perdeli) ve mahrum olmuşlardır.

Hakka (c.c.) doğru yolculuk yapan kul ise her ne kadar Hak Varlıkla (c.c.) varlığı perdelenmiş ise de (o kör değil) kalbi ve aklı Rabbinin Huzurunda olarak O'nu görüp bilerek O'na kulluk yapmakta ve asla Allah'tan ve O'nun İlâhlığının ve Rabliğinin eserlerinden uzak kalmamaktadır. (Bir an gaflete düşmemektedir.) Çünkü o; fânî varlığını ve varlığında bulunan duygu ve düşünce gibi tüm nitelikleri yok eder ve Allah Azıîmüşşan'ın asla yok olmayan Varlığıyla sonsuzluğa ve ebedîliğe erer.

İşte bu sebeple Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine seslendi ve ifadesini remizli, işaretli ve gizli bir uyarı tarzında yaptı. İsimlerinin analarını (anlamca ve mertebece esaslar olup önde gelenlerini; Allah, Rahman ve Rahîm İsimlerini, Yüce Varlığının hazinelerinin, rahmet ve ikramlarının anahtarları oldukları için); uğur ve bereket sebebi olması maksadıyla sözlerinin başına koyarak şöyle dedi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Rahmeti ve ikramı olarak tarafından yaratılıp meydana gelen varlıkların her birine verdiği kabiliyyet ve kapasitelere göre her birinin işlerini yürütüp idare Eden Allah Adıyla… Allah Teâlâ Rahman'dır; yani tüm varlıkları yokluk gizliliğinden varlık sahasına çıkarmakla yaratılmışın tamamına her türlü rahmeti sınırsız olarak Bağışlayandır. Allah Azıîmüşşan Rahıîm'dir; yani seçkin kullarını Cennette ulaşılacak olan havuza ve Allah Rasûlünün özel makamı olan Makam-ı Mahmud'a (pek övgülü makama) ulaştırmakla özel rahmet ve ikram Sahibidir.



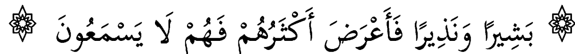
1. Ayet: Ya Hafız al- vahyi ve Müeyyed! (Ey Allah'ın vahyine Sahip olup koruyan) ve Allah'ın sınırlarını; emir ve yasakları doğrultusundakorumak (ve icra etmek) için tarafından (c.c.) te'yid edilip desteklenen!



2. Ayet: Bütün varlıkların yararlarını ve onlara lazım olan her şeyi içinde bulunduran Bu Kur'an; Rahman tarafından indirilip gelmiştir. Yani Ezel, Ebed, hak ve Tek Olan Allah tarafından Rahman İsminin gereği olarak indirilmiştir. Allah Azıîmüşşan; bütün varlıkların arşları (idare makamları olan tepeleri ve akılları) üzerinde tam olarak egemenliğini açığa koymuş, onların durumlarını düzeltmek ve maddî ve manevî ihtiyaçlarını temin ederek Gerçek Güneş Olan varlığının onların üzerine doğmasıyla var olan o varlıkları en güzel şekilde yaşatıp idare etmek için Rahman İsmiyle onları kuşatıp yönetimi altına almıştır. Çünkü yaş ve kuru (madde ve mana, canlı ve cansız) hiçbir şey yok ki, Allah Azıîmüşşan onu kuşatmış olmasın, idarelerini üstlenerek yaşatıp yönetmesin. (Bilinen ve bilinmeyen her şeyi O (c.c.) yarattığı gibi, daima kendilerinden yakın olarak yaşatıp yönetmektedir.) Rahıîm İsminin gereği olarak da rıza ve beğenisine eren seçkinkullarına kitaplar indirmiştir ki, kulları kitapların ikaz ve uyarıları ile uyanıp Tek ve Gerçek Rablerinin Birliğine, noksansız İsimlerine ve Sıfatlarına yönelsinler (kulluk yapıp ebedî mutluluklara ersinler).



3. Ayet: Elbette Kur'an (Allah Teâlâ'nın); Zahir-Batın, Evvel ve Âhır mertebeleri arasını (Bu Yüce Sıfatların eserleri olan gizli-aşikâr her şeyi ve her şeyin öncesini ve sonrasını Kapsayan bir Kitaptır. Çünkü O öyle bir Kitaptır ki, Allah'ın varlığını, Birliğini, hadise ve şahısları anlatıp tanıtmak için şâhid olarak anlatılan hayathıkâyelerini, İlâhî hüküm ve kararları, ibret ve öğüt dolu uyarıları, hıkmetleri (sağlam ve kusursuz ilim ve icraatları), ahlakın tüm güzelliklerini, insanlığın yapacağı işleri, yasakların ve kötülüklerin çirkinliklerini, Dünya ve Ahiretteki tüm farklı durumları gösterip öğreten Ayetleri;muazzam bir tarzda, tüm yönleriyle tekrar edilerek açıklanmıştır. Bunun için Bu Yüce Kitap; her şeyi birbirinden ayırıp seçen, bütün açıklıklarıyla ortaya koyan, kelimeler ve cümlelerin dizilişi ve üslûbu bakımından Arapça Kur'an (yaratılmışın En Üstünü Olan Hz. Muhammed'in s.a.v. Dilinde bir Okuma kitabı) oldu. Çünkü Ondan daha güzel, daha üstün ve daha içerikli bir lisan yoktur. Bütün bunlar ilim ve akıl sahibi olan (her bir) toplum içindir. Yani asıl karakterlerini (öz benliklerini) koruyarak Allah katından bağışlanan ilim ve idraklere eren, Îman ve İslâm'la şereflenen toplumlar içindir.



4. Ayet: Bu sebeple Kur'an müjdecidir; özel yardımlara ererek gerçek ve ebedî mutluluğa erecek olan Mü'minleri pek büyük bağış ve ikramlarla müjdeler ki, bu bağış ve ikramlar rıza ve teslim makamına (Allah'a teslim olarak layıkıyla kulluk

yaptıkları için O'nun rızasına erenlere hazırlanan pek yüce mertebe ve sonsuz nimetler yurduna) kavuşmalarıdır. Kur'an hem de uyarıcıdır; eşkıyalık (uğursuz ve vefasızlık) hallerine batarak zulüm ve kâfirlik içerisinde yaşayanları Cehennem ateşi içerisinde ebedî kalmaktan ve çok acı bir azaptan uyandırıp sakındırır. Bu muazzam kitabın Şanının yüceliğine ve her şeyi mükemmel bir tarzda açıklamasına rağmen akıl sahibi olup kulluk yapmakla, Onda bulunan huküm ve buyruklara sarılmakla, güzel ahlakla nitelenmekle ve gösterilip öğretilen yüce bilgilerle yükümlü olanların çoğu yüz çevirip uzaklaşırlar, kalplerinin son derece katılığından ve aşırı gafletlerinden dolayı inad edip ısyanlarına devam ederek duymaz ve ilgilenmezler.

۞ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ ۞

5. Ayet: Bu gafiller Kur'an'ı nasıl inceleyip kabul edebilir ve Ondaki işaret ve incelikleri nasıl idrak edebilirler? (Onlar kesinlikle bu şerefe eremezler.) Onlar son derece kör, şaşkın, son derece ısyankâr ve azgın oldukları için Kur'an'ı dinlemek ve Ona ilgi duymak hususunda şöyle dediler: (Ey Muhammed!) Senin Îman ve itikad yuvası dediğin kalplerimiz; bizleri da'vet ettiğin Îman ve İslâm'a son derece kapalı ve yoğun perdeler içerisindedir. Dediklerini kalplerimiz asla duymaz ve anlamaz. Da'vet ve öğütleri duyup kabul etme organları olan kulaklarımızda; Senin doğruluğunu gösteren o Ayetlere karşı sağırlık var. Ey Tevhiîd Da'vasının Sahibi olup Allah'ın vahyi ve ilhamlarıyla desteklendiğini iddia eden! Seninle bizim aramızda büyük bir perde ve çetin bir engel var. Biz o engeli kaldırmağa muktedir değiliz ve da'vetine ulaşamayız. Ey bu iddiaların Sahibi! Sen işini yap ve Rabbiyin vahyile buyurduklarını icra et. Biz de işimizi; yani tanrılarımızın bizlere uygun görüp kolaylık sağladıkları işleri yapalım. Çünkü herkes ne için yaratıldı ise o şey kendisine uygun görülüp kolaylaştırılır. (Akıl sahibi olan herkes Allah'a kulluk için yaratılmıştır ve İslâm Dînini yaşamak en kolay hayattır. İnsanlıktan çıkıp karakterini bozan kimselere bozukluk kolay gelebilir.)

۞ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ ۞

6. Ayet: Eypeygamberlerin En Kâmili! İnkârcılar Sana, Dînine ve Kitabına kafa tutup yan çizmelerinden sonra; kusur ve yanlışlık kaynağı olan tahmin ve taklidden değil Kâmil Îman ve kesin bilgiden doğan sözlerle onlara de ki, Ben ancak sizin gibi bir İnsanım.Bu konuda asla melek olduğumu iddia etmiyorum. Bilesiniz ki, geçmiş zamanlarda devamlı olagelen sünneti ve âdeti üzere (insanlar içinden peygamberler a.s. seçip onlara vahyettiği üzere) Rabbim tarafından (sizlere Peygamber olarak gönderildim ve) Bana vahyedilip tebliğde bulunmam ve İlâhınızın Tek İlâh olduğunu anlatmam söyleniyor. Hiçbir yönden Tek İlâh Olan O Samed'den başka ilâh yok. Bütün varlığınızla, tam bir Îman ve ihlâsla dosdoğru O'na yönelin. İnsanlık hali sizlerden meydana gelen taşkınlıklardan, azgınlıklardan ve yabanîliklerden dolayı O'ndan (c.c.) mağfiret (kusurlarınızın örtülmesini, günahınızın silinmesini ve arındırılmanızı) dileyin. Hulasa sizlere gereken; O'nun yarattığı hiçbir şeyi O'na ortak koşmamanızdır. Çünkü O'nun Varlığına, Birliğine ve

Tek İlâh olduğuna Îman etmenin gereği olan Tevhıîd dairesinden çıkan zalim ve inatçı müşriklere çok acı bir azap var.

۞ الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۞

7. Ayet: Hakka kafa tutarak Allah'ın Ayetlerinden yan çizen müşrikler; içlerini cimrilik rezilliğinden, kalplerini Allah'tan başkasına eğilip sapmaktan arındırmak için kendilerine farz kılınan ve mallarından sadece bir kısmı olan zekâtı vermezler. Onların cimrilik hastalığından kurtulmaktan ve varlıklarınıarındırmaktan kaçınmalarının sebebi pis arzuları ve bozuk görüşlerinin tesiriyle, kulların yaptıklarının birbirinden ayırt edilerek herkesin yaptığının karşılığının verilmesi için hazırlanan Ahireti kabul etmeyen kâfirler olmalarıdır. Bu sebeple İlâhî gaye gereği insanlık için inen ve te'sis olan Dînin buyruklarına sarılmaktan ve Dînî tüm yükümlülüklerden kaçınıp uzak yaşarlar.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۞

8. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ın Varlığına, Birliğine ve O'ndan başka ilâh olmadığına Îman edip Salih ameller işleyenler; yani Îmanlarını sırf kulluk görevlerine bağlılık göstererek (İlâhî buyruklardan ibaret) yararlı işleri tam bir ihlâsla yaparak kuvvetlendiren ve o güzel işlerin peşinden gelecek olana sevaplara dahi bakmayıp sırf Allah rızasını gözetenler için sıkıntısı olmayan,başa kakılmayan ve bitip tükenmeyen mükâfaatlar var. Öyle ki, Rableri onlara; yaptıkları kulluğun karşılığı üstünde sonsuz bağış ve rızasından ibaret hesapsız nimetler verecek.

۞ قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞

9. Ayet: Ey peygamberleri En Kâmili! Allah'a şirk koşan ve O'nun Birliğini kabul etmeyen müşriklere hakaret edip azarlayarak de ki, en inkârcı zalimler! Sizler tabiatlar âlemi (toprak, su, hava, ateş unsurlarına bağlı olarak Allah tarafından konmuş bir takım haller ve kurallar sahası) olan Yeryüzünü iki gün halinde Yaratan Yüce Rabbinizi inkâr mı ediyorsunuz? Bu iki günden biri Dünya günüdür ki, Dünya ömrü müddetince Yüce Varlığın Nûrunun ışınlarının yansımasını (Allah Teâlâ'nın karar ve icraatlarını) Yeryüzü kabul eder. (Böylece sayısız varlıklar, haller, hareketler ve hadiseler meydana gelir.) Bu iki günün diğerinde ise Rabbinin Nûruyla vasıflanır(O Nûrun niteliklerine sahip olur.)Bilesiniz ki, o gün; Ahiret Günüdür. Sizler ey müşrikler! Allah'ın Birliğinden ve O'na Îmandan gafil sapıklar olduğunuz için bir kısım âdi ve zavallı varlıkları O'na denkler sayıyor, ilâhlık hususunda ortaklar görüyorsunuz. Önemli işlerinizde ve belli günlerinizde onlara yönelip yakarışlarda bulunuyorsunuz. Hal bu ki, Allah'tan başka asla rabbiniz ve dönüp sığınacağınız ilâhınız yok.Güzel isimlerinden ve Yüce Sıfatlarından birazcık anlatılan Bu Yüce İlâh (c.c.) âlemlerin ve bütün varlıkların Rabbi Olan Allah'tır. Yani, rahmetinin gereği olarak Hak varlığın şimşeğinin üzerine doğduğu ve böylece yaratılıp var olan her şeyi Vareden, her şeyi yetiştirip Yaşatan O'dur.

۞ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلسَّائِلِينَ ۞

10. Ayet: Hak Varlığın Var ve Bir olduğunu, yaratıp yaşatmasında ve idare etmesinde Bağımsız ve Tek olduğunu nasıl inkâr edebilirsiniz? (O'nu c.c. inkâr etmek asla mümkin değildir.) Hem O (c.c.) tabiat ve erkân (maddî varlıkların temel unsurları olan toprak, su, hava, ateş) âlemi olan Yeryüzünde önemi yüksek, kıymeti yüce olan kazıklar ve kutuplardan (toprak parçalarını birbirine bağlayan bağ ve kolonlardan) ibaret dağlar var etti. Ayrıca bu dağlar yukarılarından; yani İlâhî İsimlerin ve Sıfatların icraat sahaları olan Gökten destek alırlar. (Madde âleminde başta Güneşe ve mana âleminde başta İlâhî idareye bağlıdırlar.) Bundan dolayı (sizleri O c.c. yaratıp yaşattığından dolayı) Yeryüzünde bereketler var etti, iyilikleri, gelirleri ve güzellikleri çokça ortaya koydu. Yeryüzünün maddî ve manevî azık ve rızıklarını, üzerinde bulanan canlı-cansız ne varsa her şeyin ihtiyacını takdir edip muazzam ölçüm ve biçimler içerisinde var edip düzenledi ki, varlıkların her şeyi tamam ve gelişip hayat sürmeleri mükemmel olsun. Bütün bu anlatılanlar dört gün çerçevesinde oldu. İki günü Dünyada olup bütün varlıklar yoktan var olup açığa çıkarlar. İki günü Ahirette olup her şey tekrar yok olup gizlenirler. İşte bu dört gün her şeyin olup bitişinin müddetini; yani Dünyada var oluşlarının, büyük belâ günü olan Kıyamette yoktan ilkin var edildikleri Yüce Huzura tekrar dönüşlerinin ne olduğunu anlamak ve öğrenmek isteyenlere tam bir bilgi yoludur.

۞ ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۞

11. Ayet: Yüce İsimler âleminden (Yüce Âlemden) cisimler ve tabiat âlemine (Yeryüzüne) indikten ve tekrar İsimler âlemine yönelip hiçbir şeye muhtaç olmaksızın iniş ve çıkışı sonlandırıp O Yüce Âleme çıkarak yerleştikten sonra Sema (İsimler ve Sıfatlar âlemi) dumanken; yani Allah'ın birliğine aykırı çokluk ve bulanıklık hali taşıyan bir âlem iken Semaya ve Arza (Göğe, Gökle beraber tüm Yüce Âlemlere ve Yere) şöyle buyurdu: Kendi başınıza bağımsız varlıklar olmadığınız için fânî varlıklarınızdan sıyrılıp çıkarak Yüce Huzuruma; karakterlerinize yerleşmiş haller ileisteyerek veya istemeyerek gelin. Bu dehşetli buyruğu duyduktan sonra Gök ve Yer kabiliyyet ve karakterleri gereği teslimiyet göstererek şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Senin buyruğuna boyun büküp itaat ederek ve isteyerek Huzuruna geldik. Ey, varlığımız sırf Kendisi tarafından olan Rabbimiz! Sen buyurduktan sonra biz elbette razı olacağız, aksiasla mümkin olmaz. (Biliyoruz ki, yararımıza ve zararımıza olanları Sen c.c. bilirsin, biz bilmeyiz.)Var olmak ve gerçekleşmek sadece Seninledir. Muradımız sırf Sensin ve Sana itaat etmektir. Sana kulluk yapar ve kulluk yapmak için Senden yardım dileriz.

۞ فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۞

12. Ayet: Emre amade olup itaat ettiklerini kabul etmelerinden sonra Yüce Yaratıcı kararını verip hesabını yaparak Gök ve ötesini Sıfatlarının önde gelenlerinden olan Yedi Sıfatına dayalı olarak iki günde yani bir günde madde ve malzemeleri ortaya

koydu ve bir günde de şekil ve suretler verdi. Yine var oluş ve yok oluş günleri de aynen iki gün olmak üzere yedi Sema yaptı. Bu kararından ve düzene koymasından sonra her bir Semaya işini ve görevini (varlıklarını nasıl sürdüreceklerini)vahyetti (söyleyip öğretti). Yani kendilerini niçin yarattığını ve muradının ne olduğunu onlara öğretti. Gölgeden ibaret fânî varlıkların görünüm sahasına çıktığı Dünya hayatını, canlı-cansız tüm varlıkları ve olup biten her şeyi içine alan en yakın Semayı (sizlere en yakın olan Gökyüzünü) lamba misali yıldızlarla süsledik. O yıldızlar; Hak Varlıktan nûrlanan kalplerin Îman, İslâm, gerçek ilim, (Allah'ın rızasına uygun) iş ve güzel ahlak yansıttığı gibi Güneşten ısın ve ısınlar alarak huzur ve aydınlıklar yansıtırlar. Ayrıca o yıldızları (Güneş ve benzeri ateş kütleleri olan yıldızları); şeytanlarınyüce topluluğa; yani melekler meclisine ve oradaki sırlara ulaşmak istediklerinde engellenip uzaklaştırılmaları için koruma araçları yaptık. (Melekler oralardan aldıkları büyük ateş parçalarıyla şeytanları uzaklaştırırlar.) Allah'ın özel ikram ve yardımına layık olanları; varlık ve karakterleri bakımından alçaklığa eğilimli tabiat kuvvetlerine dayalı olan hayal ve kuruntu şeytanlarının vesveselerinden korumak için de korumalar var ettik.(Onlar da maneviyatın yıldızlarıdır.) İşte bu takdir (muazzam plan, program), yaratıp açığa koyma, muazzam ve eşsiz düzen, pek hoş sıralama, kurum ve yönetim; dileyerek yaratmağa ve yarattığı her şeye sonsuz kudret, hâkimiyet ve her şeye daima üstünlük Sahibi ve dilemesiyle yaratılıp açığa konması mümkin olan her şeyi yaratıp açığa koymayı Bilen Allah'ın (c.c.) takdiri ve eseridir.

۞ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ۞

13. Ayet: Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine bütün deliller ortaya çıktıktan ve kudretinin sonsuzluğu ve kusursuzluğu görülüp anlaşıldıktan sonra eğer bu cahil kâfirler Senden ve Sana vahyettiğim tüm anlatılanları gösteren Ayetlerden ve ikram ettiğim Mucizelerden yüz çevirip uzaklaşıyorlarsa; ey peygamberlerin En Kâmili! Onları uyarıp sakındırarak şöyle de: Ey gaflet ve sapıklık çöllerinde şaşırıp kalanlar! Ben sizleri geçmişte yıldırım çarpmasıyla uyarıp sakındırdım. Yani Âd ve Semûd Kavimlerini çarpıp helâk eden korkunç bir belanın geleceğiyle uyardım. Çünkü kalplerinizin aşırı katılığından dolayı Haktan ve Hak Da'vanın Önderinden (s.a.v.) yüz çevirip sapıklıklara daldınız.

۞ إِذْ جَاءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۞

14. Ayet: Onları cezalandırmamız korkunç oldu. Çünkü onlara Peygamberleri (Hûd ve Salih a.s.) geldiler. Onları eğitip olgunlaştırmak için önlerinden ve arkalarından uyarılarda bulundular. Onların bulundukları ve bulunmadıkları her yerde bir vasıta olsun veya olmasın çalışıp çaba göstererek uyarılmaları ve kurtuluşları için çalıştılar. Onlara sadece diyorlardı ki, Allah'tan başkasına kulluk yapmayın. Allah Azîmüşşan Bir ve Samed'dir (Ezel-Ebed hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyi

yaratıp Yaşatan ve her şey daima Kendisine muhtaç olandır.) İbadet ve itaat olunmağa sırf Kendisi hak Sahibi Olandır, çünkü O'ndan başka ilâh yok. Dolayısıyla sırf O'nu murad edip O'na kulluk yapın. Bunları duyduktan sonra o zalimler dalga geçerek şöyle dediler: Hiçbir şeye bağımlı ve muhtaç olmayan Tek İlâh olduğunu iddia ettiğiniz Rabbimiz dediğiniz gibi her şeye kadir olarak eğer dileseydi Yüce Âlemde bulunan melekleri peygamber olarak gönderirdi. Melekler bizleri sapıklık çukurlarından çıkarıp kurtarırlardı. Kısacası bizler; kendisi sebebiyle peygamber olarak gönderildiğiniz her şeyi; yani sizleri ve Rabbiniz tarafından getirdiğiniz bütün buyrukları kabul etmiyor, inkâr ediyoruz. Çünkü sizler (melek değil) bizler gibi insanlarsınız. Bir ayrıcalığınız yok. Bu iddia ettiğiniz şeyler nasıl mümkin olabilir?

۞ فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۞

15. Ayet: Allah Azîmüşşan Âd ve Semûd Kavimlerinin azgınlıkları sebebiyle helâk edildiklerini özetle anlattıktan sonra onların kimler olduklarını ve ne yaptıklarını etraflıca anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Âd Kavmi; imtihan yeri olan Yeryüzünde (Allah'a kulluk yaparak en önemli imtihanı kazanmağı bıraktı,) kulluk görevinde kendilerine öncülük yapmak için gelen Allah'ın seçkin kullarına; hiçbir haklı yanları olmayarak kafa tutup üstünlük tasladılar. Irk, soy, sop bağnazlığı (tutuculuğu) ile aşırı inatçılık, son derece övünme ve büyüklenme gösterdikleri için şöyle dediler: Yeryüzünde kuvvetçe daha çetin olan kim var? Bizden daha güçlüsü, sayı ve mühimmat bakımından daha fazla olanı, iktidar ve hâkimiyyet alanı bakımından daha geniş olanı asla yoktur. Peygamberler (a.s.) onlara azabın geleceğini söylediklerinde böyle demişlerdi. Onlar vucud bakımından insanların en iri gövdeli olanlarıydı. Güç ve imkân bakımından mükemmeldiler. Bu sebeple sahip oldukları imkân ve zenginliklere aldandılar. Hulasa peygamberleri yalanlayıp dediler ki, ey yalanlar söyleyip Allah'a iftira edenler! Sizin bizlere getireceğinizi iddia ettiğiniz belayı bizler mükemmel bir güce sahip olduğumuz için kolayca başımızdan atarız. Onlar Allah'ın her şeye Kadir olduğunu ve intikamının pek şiddetli olduğunu inkâr ederek kaba varlıklarına ve bol kuvvetlerine mi aldanıyorlar? Bilmeli değiller miydi ki, onları yoktan Vareden sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azîmüşşan; kuvvetçe onlardan çok daha şiddet ve üstünlük Sahibidir. Elbette Allah (c.c.) tam kuvvet Sahibi, kahrıyla yakalayıp intikam alması çok daha çetin ve pek sağlamdır. Fakat onlar görünen varlıklarına ve zenginliklerine aldanarak sapıklık ve azgınlıklarına devam ederek Ayetlerimizi inkâr edip zalimliklerini sürdürdüler.

۞ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَى وَهُمْ لَا يُنْصَرُونَ ۞

16. Ayet: Bu sebeple üzerlerine gayet sert ve gürültülü bir rüzgâr gönderdik. Yağış bakımından kısır, gayet kuru ve aşırı soğuk olan bu rüzgâr şiddetle eserek toz ve

toprakları savurup gözlerin kör, gürültüsü ile kulaklarını sağır ediyordu. Geçici lezzetlerine ve çekici güzelliklerine aldandıkları Dünyada (büyüklük, şımarıklık ve azgınlık içerisindeinkârda bulunmalarınakarşılık) alçaltıcı ve rezil edici bir azabı onlara tattırmak için o korkunç rüzgâr sebebiyle gayet uğursuz olan birkaç gün onları azap ve acılar içerisinde kıvrandırıp helâk ettik. Yemin olsun ki, ceza ve intikam için hazırlanan Ahiretin azabı çok daha rezil edici ve alçaltıcıdır. Çünkü Dünyanın azabından kat-kat ve binlerce kat fazladır. Hulasa bu zalimleri o azaptan kurtarmak için hiçbir yardımcı bulunmadı ve bulunmayacak. O ebedî azabı çekerlerken (istirahat etmeleri için) bir an olsun azap onlardan uzaklaştırılmayacak, aksine sürekli olarak o acı azap içerisinde ebedî kalacaklar.

MâşâAllah lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh. (Allah'ın dediği olur. Her bir güç ve kuvvet sırf sonsuz büyüklüğün Sahibi Allah c.c. iledir.

۞ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَى عَلَى الْهُدَى فَأَخَذَتْهُمْ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

17. Ayet: Semûd Kavmine gelince; irşad edip kurtuluş yoluna erdirmelerive sapıklıktan kurtarmaları için onlara peygamberler göndererek Doğru Yolu gösterip İman ve İslâm'a da'vet ettik. Peygamberlerin kendilerine hidayet ve olgunluğu tebliğ etmelerinden sonra peygamberleri yalanladılar, hidayeti kabul etmediler, son derece gafil körler olduklarından (Hakka ve hakikatlere karşı) körlüğü ve sapıklığı; tarafımızdan peygamberler (a.s.) vasıtasıyla kendilerine inen hidayete ve kurtuluşa tercih ettiler. İçinde bulundukları azgınlıkta ısrar etmeleri sonrasında Gökten süratle kayıp inen yıldırım misali alçaltıcı ve rezil edici bir azap başlarına inerek tamamen köklerini kazıdı. Çünkü onlar Allah Azıîmüşşan'ın çetin azabını üzerlerine çekip getiren her türlü günahı işliyorlardı.

۞ وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۞

18. Ayet: Her türlü nimet ve ikrama, azap ve intikama Kadir olduğumuz için o zalimlere komşu olup beraber yaşayan, ama peygamberlerimize (a.s.) İman edip onların Yollarını Yol, Dînlerini Dîn edinen Mü'minleri o korkunç azaptan kurtarıp selamete çıkardık. Onları kurtarmamızın sebebi; onlar İman ve İslâm sahipleri olmakla beraber tüm yasaklarımızdan ve bütün haramlardan kaçınıp korunuyor olmaları idi.

۞ وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۞

19. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı inatlarını sürdürerek şirkte ısrar eden müşriklere korkunç Kıyamet Gününü anlat. O Gün Allah'ın düşmanları Huzura arz olunup hesapları görüldükten sonra; kendilerine ceza olarak hazırlanan Cehennem ateşine sevk olunmak üzere öndekiler tutulup bekletilerek, sonrakiler de onlara katılarak karışıp kaynaşmaları tamamlanır ve sevk olunurlar.

۞ حَتَّى إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

20. Ayet: O ateşe gelip çevresinde kalabalıklar halinde tam bir dehşet ve korku içerisinde suratları kasılarak toplandıklarında itirazlara başlarlar ve bu azaba girmelerine sebep olan inanç, söz ve icraat gibi ortaya koydukları her şeyi inkâr

ederler. Hal bu ki, Yüce Huzurda hesap verdikten sonra bu azaba sevk olunmuşlardır. Yine de azarlanıp susturularak tartışmaktan vazgeçirilmeleri için Allah Azîmüşşan'ın konuşturmasıyla kulakları, gözleri ve derileri (onları yalanlayarak) haklarında şâhidlik yapar ve yaptıkları tüm günahları, yasakları ve haramları anlatırlar.

۞ وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

21. Ayet: Kendi organlarının; yaptıkları günahları itiraf ettiklerini duyduktan sonra onlara kızıp hakaretler ederek derler ki, niçin aleyhimize şâhidlik yapıyorsunuz? Bizler azabı; sizin yanmanızla çekeceğiz. Ey cahil ahmaklar! Ebedî azabı tatmağa nereden cesaret alıyorsunuz? Bütün parçaları ve duyu organları diyecekler ki, bu şâhidliği biz istemedik, aksine her şeyi konuşturabilen sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah bizlere söyletiyor. Her şey O'nun Varlığına, Birliğine ve her şeyi görüp bildiğine delil ve alamettir. Hüküm ve buyruklarına karşı gelerek işlediğiniz günahları bizlere söyletmeğe Kadir oluşu şaşılacak bir şey değil. Bu; emirlerini terk ederek kulluk dairesinden çıkanlar hakkında O'nun gayretidir. (Hukukunu kıskanıp sahip çıkmasıdır.) Ey bozguncu ve tahribatçı zalimler! Allah Azîmüşşan elbette hukukunu sizlere karşı kıskanacak, hukuku tecavüz etmenizden dolayı sizleri kahredecektir. Hem O (c.c.); İsimleri ve Sıfatları gereği sizleri yoktan var etti. Sırf O'na dönüp varacaksınız. O halde nereden cesaret alıp O'na kulluk yapmaktan kaçmağa kalkışıyor, O'nun karar ve buyruklarından çıkıp kurtulmak istiyorsunuz?

۞ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞

22. Ayet: Allah Azıîmüşşan Dünyada günah işlerlerken bulundukları durumu anlatıp hatırlatarak onları azarlayıp hakaret etmek için şu açıklamayı yaptı: haramları ve iğrençlikleri yaparken; bir gün kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin Allah'ın Huzurunda hakkınızda şâhidlik yapacağından korkmadığınız için saklanmıyor, sakınıp çekinmiyordunuz. Çünkü sizler Allah'a ve Ahiret Gününe inanmıyordunuz. Öyle ki, sırf ayıplanıp kötülenmek ve rezil olmak korkusuyla sizin gibi insanlardan korkup gizleniyordunuz. Fakat Allah (c.c.) hakkında kötü zanda bulunup yanlış inanç sahibi olduğunuzdan dolayı; bütün işleri ve tüm işlerin gizliliklerini Bilen Allah hakkında kötü ve yanlış zanda bulunup tenha yerlerde yaptıklarınızın çoğunu Allah'ın bilmeyeceğini zannediyordunuz. Bunun için haramları ve günahları işlemeğe tam bir atılganlıkla cesaret gösteriyordunuz.

۞ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۞

23. Ayet: İşte bu bozuk zannınız ve Allah (c.c.) birçok şeyi bilmez demeniz gibi sapıkça inancınız sizleri mahvetti ve bu korkunç helâke sürükledi. Kendiniz için İman ve İslâm'a erme yollarını ve o yollarla ereceğiniz ebedî seadetleri ve sonsuz

nimetleri kaybedip eşkıyalık ve sapıklığı doğuran inanç ve icraatlarınızda ısrarınız sebebiyle küçülüp alçalarak büyük zarara uğrayanlardan olup korkunç azap yeri olan Cehennem ateşine girdiniz ve ebediyen kalacaksınız.

۞ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ۞

24. Ayet: Türlü rezillik ve perişanlıklar içerisinde çılgın ateşe içerisine sokulmalarından sonra eğer o ateşin pis kokular yayarak şiddetle alevlenip yanmasına dayanabileceklerse bilsinler ki, o korkunç ateş onların karargâhıdır ve orada devamlı kalacaklar, asla kurtuluşları olmayacak. (Dünyada bildikleri gibi yaşamağa devam etsinler.) Eğer (oraya girdiklerinde) acılara dayanamayıp son derece üzgün oldukların, hallerinden şikâyet edip özürler dileyerek Allah'ı (c.c.) Razı etmeğe çalışacaklarsa bilsinler ki, (onun çaresi Dünyada cahilliklerinden ve inkârlarından vazgeçmeleri ve Rablerinekulluğa dönmeleridir.) Rableri oraya girmelerinden sonra onlara cevap vermeyecek, istekleri kabul görmeyecek, hoşnud edilenlerden olmayacaklar. Aksine şikâyetleri arttıkça azapları artırılacak. (Zira Allah'ın c.c. elçileri onları kurtarmağa çalışıp öğütlerini artırdıkça onlar inkârlarını artırmıştı.)

۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۞

25. Ayet: Onlara elbette devamlı azarlamalar yapılıp azapları artırılacaktır, zira onların ısrarla içinde bulundukları kâfirlikleri, fitne ve ayrılıkçılıklarına devam etmeleri ortamında onlara kendileri gibi olan şeytanları yandaşlar takdir edip kattık. Devamlı olarak onların Haktan ve Hak Da'vanın sahiplerinden uzaklaşmalarını sağlayacak görüş ve davranışları fısıldayıp önlerinde bulunan ve karakterlerine uygun olan haram ve kötülükleri süsleyip güzel gösteriyorlardı. Ahirete dair işleri (Allah'a Îman edip buyruklarını tutmayı)inkâr etmelerini telkın ediyorlardı. Böylece müjde ve uyarıları kabul etmemelerini sağlıyorlardı. Günah işlemeleri ve kötü arkadaşlarının vesveselerine kulak asmaları sebebiyle (inkârdan vazgeçmeyerek ölenlere) azabın olacağına dair Allah'ın sözü onlar hakkında gerçekleşmiş oldu. Bizim söylediğimiz söz ve verdiğimiz karar asla değişmez. Bu toplumlardan herhangi birine özel bir hukım değil, aksine bu Mekke kâfirleri öncesinde gelip geçen bütün kâfir ve bozguncu toplumlar için devam edip gelen sünnetimiz ve kuralımızdır. Bu toplumların; kullukla yükümlü olan cinler ve insanlar toplumu olmaları fark etmez. Çünkü kâfir toplumların tamamı ebedî ceza ve azabı hak eden, sonsuz zarara uğrayanlardır. Çünkü onlar hidayeti ve İslâm'ı bırakıp eşkıyalığı ve kâfirliği, ebedî seadeti bırakıp ebedî azabı satın aldılar.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni, Kitabını ve Dînini inkâr edip Hakkın ve tüm gerçeklerin üzerini örtmeğe çalışan kâfirler; kendilerine Kur'an Ayetlerini ulaştırıp okuduğunda; o pek büyük zarara götüren sapıklık ve azgınlıklarının aşırılığından dolayı dedilerki, Bu Kur'an'ı dinlemeyin, Kur'an okuduğunda

Muhammed'e dönüp bakmayın. O'nun okuması anında gürültüler yapın, boş konuşun, şiirler okuyun, her türlü masal ve saçmalıkları yüksek sesle anlatın ki, Muhammed'in okumasını bastırıp O'na üstün gelebilirsiniz. Böylece utanıp perişan olarak susar (kurtuluruz).

۞ فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

27. Ayet: Hulasa o kâfirler azgınlıklarından ve Sana olan aşırı kızgınlıklarından dolayı Seni alt ederek utandırmak çabalarında aşırı gitseler dahi onlara ve onların çalışmalara asla aldırma. Elbette Biz; Seni inkâr eden azgın zalimlere pek çetin bir azabı tattıracağız. Ahirette de Sana yaptıkları kötülüklerin çok daha kötüsüyle ve binlerce katıyla onları cezalandıracağız.

۞ ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۞

28. Ayet: Haber verdiğim bu korkunç ceza; ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı dikleşen, Seninle ve Kitabınla alay eden, sahip oldukları makam ve zenginliklere kırışan (burunlarını dikip suratlarını kırıştırarak büyüklük taslayan) Allah düşmanlarının cezasıdır. Bilesiniz ki, bu ceza korkunç ateştir. Bu zalimlerin Cehenneme girip oraya yerleşmeleri ve azap görmeleri için şiddetle yakılarak onlara hazırlanmıştır. Dahası onlar için o korkunç ateş içerisinde ebedî olarak kalma yurdu ve yuvası var. Tüm bunlar; onların Ayetlerimizi ve Ayetlerimizin Kendisine indiği Peygamberimizi yalanlayıp inkâr etmeleri karşılığı için olmuştur.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا اللَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ۞

29. Ayet Cehennemlikler boyunlarında esaret halkaları, el ve ayaklarında zincirlerle Cehenneme girip yerleştikten sonra Dünyadayken Allah Azıîmüşşan'ı, O'nun peygamberlerini ve kitaplarını inkâr eden kâfirler üzülüp acılar çekerek Allah Teâlâ'ya yakarışlarda bulunup şöyle diyecekler: Ey bizleri Îman ve İslâm fıtratı üzere yaratıp insanlık karakteri ikram eden Rabbimiz! Bizler; Senin yolundan sapan ve saptıran arkadaşlarımızın bizleri saptırmalarıile Seni inkâr eden kâfirler olduk ve başkalarını Sana ilâhlık konusunda ortak koştuk. Lütuf ve ikram Sahibi olman gereği; bizleri kandırarak Sana Îman edip, kitaplarını ve peygamberlerini tasdik etme Yolundan saptıran, cinlerden ve insanlardan olan o şeytanları bize göster, ayaklarımızın altına alalım. Böylece Dünya ve Ahiret kurtuluşunu ve seadetinibizlere kaybettirdikleri için onlardan intikam alalım. Ey Mevlâ'mız (Yüce Efendimiz)!Bizlerden daha aşağı yerde olmaları için bunu Senden diliyor ve ümit ediyoruz. Dünyada biz onların arkalarındaydık. Şimdi de onlar bizim altımızda olsunlar. Hulasa aşırı acı, üzüntü ve canlarının sıkılmasından dolayı bunları ve pek çok hususları söylediler.

۞ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۞

30. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kitabında devamlı görülen sünneti ve metodu gereğiinkârcıların durumlarını anlattıktan sonra gerçek Mü'minlerin durumlarını

anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, bollukta-darlıkta, gizli-aşikâr Rabbimiz; tüm Yüce Niteliklerin sahibi Olan Allah'tır diyen, sonra da dedikleri sözde kararlılık göstererek Rablerine dosdoğru kulluk yapan, Îmanlarına uygun güzel işler yapıp hoş durumlar sergileyen ve üzerine işlerin dayanıp icra olunduğu sağlam ve kusursuz niyyetler taşıyan gerçek Mü'minlere, onlara yardıma, göğüslerine genişlik vermeğe, ahlaklarını güzelleştirmeğe; gözleri Allah'ın emirlerini gözetip hukümlerini icra eden melekler devamlı inerler, onlara müjdeler vererek şöyle derler: Allah'ın Birliğinin inceliklerini ve kesin bilgileri anlamanız öncesinde yaptığınız taşkınlık ve yanlışlıklarınızdan dolayı korkmayınız, insanlığınız gereği başınıza gelen belalardan dolayı da üzülmeyiniz. Va'd olunduğunuz Cennetle müjdelenin. Kendileri Allah Teâlâ'ya ermiş olup Allah'ın (c.c.)Yolunda yürüyen ve Allah'ın (c.c.) kullarını O Yola erdirme görevi yapan peygamberlerin (c.c.) dilleri ile müjdelenip kavuşacağınız haber verilen Cennetlere gireceğinizle sevinip mutlu olun.

۞ نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ۞

31. Ayet: Allah Teâlâ, Celle ve Alâ; sonsuz nimetlerini, Eşsiz Dostluğunu ve sınırsız rahmetini göstererek dedi ki, Ahlakımızla ahlaklanmanızda ve Birliğimizin sır ve inceliklerini idrak etmenizde sizleri başarılı kıldığımız gibi Biz; sizlerin Dostu olup tüm işlerinizi üstlenmekteyiz. Böylelikle Dünyada Zahir (Aşikâr) İsmimiz gereği sizlerin gören gözü, duyan kulağı, bütün gücü ve nitelikleri olduk. Batın (Gizli) İsmimiz gereği olarak da Ahirette sizlerin tüm işlerini üstleneceğiz. Hulasa tarafımızdan sonsuz bağış ve ikramlar olarak bu nimetlerin ötesinde Ahirette sizlere canlarınızın arzuladığı her şey var. Dünyada akıllarınıza, kimlik ve kabiliyetlerinize göre dua ederken arzulayıp istediğiniz istekleriniz de var.

۞ نُزُلًا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ۞

32. Ayet: Bütün bu nimetler ve ikramlar; varlık ve benliklerinizden ibaret olan günahlarınızı silip ortadan Kaldıran, bencilliklerinizden ibaret olan kusurlarınızı Örten; Ğafûr ve sizleri geniş rahmeti gereği Birliğinin Hayat suyuna Erdiren; RahîmOlan Allah (c.c.) tarafından; sizler Cennete varmadan hazırlanmış olansiz konuklara sunulacak olan ikram ve nimetlerdir.

۞ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞

33. Ayet: Ben; Allah'ın kahır ve lütuf Sıfatlarının eserleri olan tüm varlıklardan bir varlık olarak, bütün varlığını Rabbine teslim eden gerçek Mü'minlerdenim diyen, Tevhıîdin Kaynağının paklığına uygun ve gerçekten yararlı işler yapan; Hak Ma'bûd, Tek Rab, Ezel-Ebed daima Var ve Samed Olan Allah'a da'vet eden kimseden; söz ve hıtaabet, tam Îman, kusursuz İslâm bakımından vetaklidden, tahminden, görsünler, duysunlar diyerek iş yapma ahmaklığından ve pis arzulardan uzaklaşarak yapılan düzgün iş ve yararlı icraat yönünden daha güzel kim olabilir? O'nun; tüm varlığıyla Allah'a teslim olmaktanve Allah'ın hukûm ve takdirinden başına gelen her şeye razı olmaktan başka bir gayesi yoktur.

۞ وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ۞

34. Ayet: Allah Teâlâ; kullarının tamamını bilgilendirip En Doğru Hayat Tarzı Olan İslâm'a erdirmek için şöyle buyurdu: İyilikle kötülük asla bir olmaz. Hatta iyilik ve kötülük türleri kendi aralarında dahi bir değildir. Çünkü bir güzel; diğerinden daha güzel, bir kötü; diğerinden daha kötüdür. Ey Tevhiîdin ve gerçek adaletin Yoluna yürüyen, Allah'ın Birlik Denizine yaratılmışı sevk ve irşad eden peygamberlerin (a.s.) En Kâmil ve En Üstününü idrak edip anlayarak O'na (s.a.v.) uyan Allah yolcusu! Haslet, nitelik ve ahlakın en güzel olanıyla; sana karşı yapılan kötülükleri, her türlü pislik ve iğrençliği ortadan kaldır, kötülere ve kötülük yapanlara dahi en güzel karşılığı ver. Allah'ın (c.c.) adalet Caddesinde (te'sis ettiği En Kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm'da) düzgün ve kusursuz bulunman için güzel ahlaka ve hoş davranışlara devam et. Bir de bakarsın ki, seninle arasında; hayvanî güçlerden doğan ve devam edip gelen bir düşmanlığın bulunduğu kimse sana dost ve arkadaş olmuştur. San ki, o; senin koruyucun olan bir yakınındır. Seni her zararlıdan ve öldürücü güçlerden korur. Böyle olunca artık sana sıkıntı vermesi mümkin olmaz. Çünkü o; senin pek sıcak, pek şefkatli, pek merhametli bir dostundur. Bir daha sana asla düşmanlık yapmaz.

۞ وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ۞

35. Ayet: Fakat bu; kötülüğü iyilikle, istenmeyen bir davranışı pek iyi olan bir davranışla, karşılamaktan ve ezmek yerine huzur verici bir incelikte bulunmaktan ibaret olan övgülü niteliğe ve güzel davranış tarzına tahammül etmesini bilen ve öfkesini tutmağa sabreden kahraman erlerden başkaları kavuşturulup erdirilmezler. Çünkü onlar karşılarına devamlı çıkan yorucu ve zor işlere tahammül edip ağır görevler üstlenerek Allah'a teslim olma, O'nun hukümlerinden dolayı başlarına gelen her şeye rıza gösterme (beğenip kabul etme), bütün ilgi ve alakaları, tüm farklılık ve sapmaları ortadan kaldıran Tevhiîd makamının merkezinde yer tutma (son derece olgun Mü'min olma) mertebesine ermişlerdir. Hulasa bu mertebeye; Allah Azıîmüşşan'ın rahmeti ve yardımıyla Yüce varlığının sırlarını idrak edip tam bir şuurla bilmek hususunda büyük bir nasibe sahip olanlardan başkası kavuşturulmaz.

۞ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

36. Ayet: Allah Teâlâ; kullarının tamamına kurtuluş yolunu, kendilerini cehalet ve sapıklık çukurlarından kurtaracak olan güzel davranışları gösterdikten, her türlü kötülüklere ve zorluklara sabredip dayanmalarını onlara tavsıye ettikten sonra Sevgili Peygamberine (s.a.v.) ve bu hoş davranışları elde edip üstün niteliklere bürünmekten kendilerini alıkoyacak olan Şeytanın vesvese verip saptırmasına karşı O'na uyup irşad olmak isteyenlere gayret verip ne yapacaklarını teşvik etmek için seslendi ve şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Seni; Allah'ın kullarını daima vesvese vererek Yoldan çıkaranŞeytan tarafından bir dürtükleme dürter, bir kışkırtma kışkırtır, öfkeni ve insan olmaktan doğan gayret, tutuculuk ve kızgınlığını harekete geçirmeğe uğraşarak içine fitne düşürüp intikam almağa ve

güzel davranışı bırakarak bir kötülük yapmağa yönlendirecek olursa derhal kalpleri evirip Çeviren ve durumları en güzel hale Getiren Allah'a sığın ve O'nun hımayesine koş. Onu vesvese ve dürtüklemelerinden güvende olman için tam bir ihlâsla Kendini Allah'a (c.c.) teslim ederek tüm işlerini O'na (c.c.) ısmarla. Çünkü O (c.c.) Kendisine yakarışını Duyan, ihtiyacın olan her şeyi ve niyyetindekisamîmiyyetini Bilendir.

۞ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۞

37. Ayet: Allah Azıîmüşşan; zulüm ve taşkınlıkla yarattığı varlıkları; onları yoktan var edip Yaşatan Allah'a denk tutup ortak koşan ve onlara Allah'a kulluk yapar gibi kulluklar yapan müşrikleri azarlayıp onlara ağır cevaplarvererek şöyle dedi: Karanlık gece, gözlere aydınlık veren gündüz, gündüz vakti ısın ve ışınlarıyla aydınlık veren Güneş ve gecenin karanlığında aydınlık sağlayan Ay, Allah'ın (c.c.) Ayetlerinden; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Yüce Yaratıcının her şeye Kadir olduğunu gösteren delillerdendir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara uyarıda bulunup öğütler vererek şöyle de: Ey Gerçek Güneş Olan Allah'ın (c.c.) Varlığında yok olup gidecek olan gölgelerden ibaret varlıklar! Sizler gibi yok olacak olan Güneşe ve Güneşe yakın olmak yoluyla Ondan faydalanıp sizlere aydınlık sağlayan Aya secde etmeyin, bükülüp kulluk yapmayın. Aksine sonsuz üstünlüğün, sınırsız iktidarın Sahibi ve Bir Olan Allah Azıîmüşşan'a secde edin, yüzlerinizi küçülerek bükülmenin simgesi olan toprağa koyarak Rabbinize bükülün ve teslîmiyyet gösterin. O Allah ki, (c.c.) geceyi, gündüzü, Güneşi, Ayı ve her şeyi; hiçbir madde ve müddet yokken İsim ve Sıfatlarının yokluk aynasına yansımasının eserleri olarak eşsiz suretlerde yoktan var etti. Bu sebeple sizlere farz ve gerekli olan tam birteslîmiyyetle O'na itaat edip kulluk yapmanızdır. Ey ihlâsla ibadet edenler! Eğer O'na (c.c.) ibadet edenler iseniz; O'ndan (c.c.) başka şeylere secde etmeyecek, eğilip bükülmeyeceksiniz.

۞ فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ۞

38. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnsanların kabul edip uymalarına uygun olan buyruklarımı kendilerine ulaştırıp açıklamandan sonra eğer Allah'a (c.c.) secde etmekten yan çizerler, başkalarına secde etmekte ısrar ederlerse; onlardan yüz çevir, onlara nasihat etmekten vazgeç, onlara ve işlerinealdırış etme. (Eğer yaratılmışın kendilerini Yaratan Rablerine kulluk yapmalarını arzu ettiğin için bunların sapıklıklarına üzülüyorsan asla üzülme. Rabbiyin onlara ve onların kulluklarına hiçbir ihtiyacı yok.) Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin katında mühîmîn melekleri; kendilerini Rabbiyin Varlığında kaybederek tam bir aşk ve coşkuyla Rabbiyin Cemâline bakmağa dalmışlar olup O'nun Varlığını ve Birliğini zikredip daima O'nu (c.c.)tesbîh ederler, sözleriyle, bakışlarıyla, düşünce ve icraatlarıyla Allah Teâlâ'nın her türlü eş, benzer ve ortaklıktan Münezzeh olduğunu gece-gündüz, her an ve her durumda i'lân ve ispat ederler. Allah'a (c.c.) olan aşk ve arzularından dolayı asla bıkmazlar, usanmazlar ve bir an ara vermezler. Allah

Teâlâ'nın onlara (a.s.) ve onların kulluklarına ihtiyacı olmamasına rağmen Allah Azıîmüşşan'dan bir an gözlerini ve gönüllerini ayırmaksızın kulluk yaparlar. (Hulasa bütün insanlık devamlı kulluk yapsa onların yaptığının yanında hiç sayılır.) Cehalet denizine batmış ve sapıklık çöllerinde kaybolmuş bu ahmak inkârcılar Îman etse ne olacak ve öyle bir kulluğu nasıl yapacak?

۞ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

39. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın Varlığına, Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının kusursuzluğuna işaret eden delil ve Ayetlerinden olarak yok olmağa mahkûm varlıkların tabiatlarının sahası olan Yeryüzünü görürsün ki, kurumuş, kırılıp dökülmüş haldeyken rahmet makamımızdan ve varlık Denizimizden hâsıl olan ve hayat veren suyu üzerine indirip serptiğimizde yok hukmünde şuursuz ve cansız varlık olduğu halde tam bir canlılıkla irkilip hareketlenir ve kabarıp gelişir. Hulasa kuru toprağı canlandırıp Yeşerten Yüce Yaratıcı; elbette Dünyada canlı olanları ölmeleri sonrasında diğer bir defa daha diriltmeğe evlâ yolla (akıllara çok yakın ve uygun gelebilen tarzda) Kadirdir. (Çünkü yoktan Vareden; öldüğünü diriltmeğe elbette Kadirdir.) Çünkü O (c.c.) her şeye Kadirdir. Kudretinde asla eksiklik ve gevşeklik yok.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

40. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Ahireti, dağılmış cesedleri toplayıp bir araya getirerek tekrar diriltmeğe Kadir olduğunu inkâr edenleri tehdid ederek şöyle dedi: Varlığımızın Büyüklüğünü, her türlü intikamı almağa sonsuz kudret Sahibi olduğumuzu gösteren Ayetlerimiz konusunda sapıklık yaparak yalan ve yanlış peşinde koşanlar asla Bize gizli kalmazlar. Onları ve yaptıklarını daima görmekteyiz, içlerinde sakladıkları, akıllarını meşgul eden her şeyi ve her türlü sapıklıklarını biliyoruz. Bu hainlik ve sapıklıkları sebebiyle onları en kötü ceza ve en çetin azapla cezalandıracağız. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp hakaret ederek de ki, Ahiret Gününde her türlü perişanlık ve aşağılanma ile Cehennemin çılgın ateşine atılan kimse mi daha hayırlıdır, yoksa azaptan kurtulma ve Rabbinin ebedî bağış ve ikramlarına erme müjdesiyle Kıyamet Gününde güven ve huzur içinde olan mı daha hayırlıdır? Ey peygamberlerin En Kâmili! Sapıklık ve yanlışlıkta ısrar edenleri tehdid edip susturmak için onlara de ki, Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını ve Birliğini gösteren delillerden saparak Ayetleri hakkında dedikodu yapmağa dalmak ve türlü sapıklıklar yapmak gibi istediğiniz her şeyi yapın. Bilesiniz ki, O (c.c.) tüm yaptıklarınızı görendir. Yani bütün yaptıklarınızdan ve düşünüp arzuladıklarınızdan Haberdardır. Yaptığınız hiçbir şeyi bırakmaksızın karşılığında hak ettiğiniz cezayı verecek. (Ey Sevgili Rasûl!) Onlardan uzaklaş ve bırak da dalmış oldukları sapıklık ve pislik içerisinde oynasınlar.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ۞

41. Ayet: Allah Teâlâ tamimden sonra tahsis tarzında; yani bütün Îman esaslarını inkâr edenleri anlattıktan sonra, özel olarak Kur'an'ı inkâr edenleri anlatmak üzere şöyle dedi: Bilesiniz ki, şirkte taşkınlık yaparak öğüt ve ders kaynağı olan Kur'an'ı; yol gösterip kurtuluşa erdirmek için onlara geldiğinde kabul etmeyen ve inkâr eden kâfirler; katımızdan desteklenerek O Kitabı Getiren Peygambere kafa tuttular, O'nu (s.a.v.) yalanlayıp Kitabına dil uzattılar. O beyinsizler Bu Yüce Kitabın Şanının yüceliği karşısında nasıltaşkınlık yapıp Allah'ın Sözü olduğuna dair yüksekliği karşısında nasıl diklenebilirler? (Bilmelidirler ki, O'nun karşısında kahrolup gidecekler.) Çünkü O Yüce Kur'an ve Allah'ın Eşsiz Kitabı; sonsuz üstünlüğün Kaynağıdır. O asla erişilmez ve hiçbir zaman başa çıkılmaz bir Kitab olup O'nun sahasına inad ve tartışma gibi kusur ve kirler yaklaşamaz.

۞ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ۞

42. Ayet: Çünkü O'na önünden ve ardından asla batıl gelemez, emirlerinin ve yasaklarının arasına (kullar tarafından) sapıklık ve yanlışlık giremez. Allah'ın ilminde ve Levh-ı Mahfuzda olduğu gibi inerken ve indikten sonra da (sırf Allah'ın sözü olarak) hukmü ve sağlamlığı ile hak ve gerçeğe uygundur. İnerken O'na bir başka söz karışmadığı gibi indikten sonra (Kıyamete kadar) önceki kitaplarda olduğu gibi hiçbir değişiklik olmayacak ve hiçbir hukmü nesh olmayacak (yürürlükten kaldırılmayacak). O Hakîm; sonsuz sağlamlığın, tam ve âdil hukümlerin Sahibi ve Hamîd; verdiği bağış ve ikram sofralarına karşılık tüm yaratılanlar tarafından övülmekte Olan Allah tarafından indirilmiştir.(Önceki kitapların korunma şerefini insanlara bırakmış, ancak peygamberlerinin(a.s.) Ahirete göçmelerisonrasında insanlar bu şerefe sahip olamamışlar. Kur'an'ın korunmasını ise Kendisi c.c. üstlenmiş, seçkin hafız kullarıyla ve yüce sebeplerle korumaktadır.)

۞ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ۞

43. Ayet: Yüce Mevlâ; Sevgili Rasûlünü tesellî etmeğe başladı, bozuk görüşlerine ve pis arzularına uyarak O'na (s.a.v.) sıkıntı veren inatçı ve cahil kâfirlerin sıkıntılarını ondan uzaklaştırmak isteyerek daima yanında olduğunu hatırlatarak şöyle dedi: Kavmiyin kâfirleri tarafından Sana söylenenler; Senden önceki peygamberlere (a.s.) denenlerden başka bir şey değil. Onlar (a.s.) kâfirlerin sıkıntılarına sabrettiler ve çalışmalarını sürdürerek zafere ulaşıp kâfirlerden intikam aldılar. Sen de bu inatçıların sıkıntılarına sabret ki, zafere eresin. Sen zafere (onlar karşısında Allah'ın yardımıyla yeterli güce) erdiğinde sana Îman edecekler veya Sana karşı direnmelerinde ısrar edecekler. Bilesin ki, Rabbin; sana Îman eden ve Îmanlarında samîmî olan Mü'minlere mağfiret Sahibi Olan Ğafûr'dur; onların geçmiş günahlarını siler, Sana diklenerek dönüp giden ve kâfirliğinde ısrar ederek Îman etmeyen inkârcılar için de çok acı bir ceza Sahibidir.

۞ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ
وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞

44. Ayet: Mekke kâfirleri Kur'an'a dil uzatıp şöyle demişlerdi: Bu Kur'an; önceki kitaplar gibi yabancı dil olarak inseydi ya. Hem Allah'ın (c.c.) daha önceden Arapça olarak kitab indirdiği bilinen bir şey değil.

Allah Azıîmüşşan onların samîmî olmadıklarını yüzlerine vurarak ağır bir cevap verdi ve dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Biz Sana indirilen Bu öğüt ve ders Kaynağı Olan Kur'an'ı yabancı dille okunan bir kitab olarak indirseydik; Sana olan aşırı kin, azgınlık ve hasedlerinden dolayı kesinlikle derlerdi ki, anlayacağımız ve anlatabileceğimiz bir dille Bu Kitabın Ayetleri iyice ve güzelce açıklansaydı ya. Sana ve Senin vasıtanla bizlere indi ama ne sen ve ne de biz bu dili bilmiyoruz. Sonra başka bir cihetle dil uzatıp dalga geçmeğe başlarlar ve şaşkınlık gösterip imkânsız görerek derlerdi ki, yabancı dilde kitab, onu anlamayan ve onunla Arapları eğitip irşad edecek Arab bir Peygamberöyle mi? Yo, böyle bir şey asla olmaz. Bu iddia yalan ve Allah'a iftiradır. Hulasa bu inatçılar her bir durumda Allah'ın kitabına dil uzatıp sataşmaktan geri durmazlar ve susmazlar.

Allah Teâlâ; inkârcıların inatçılık ve zorluk çıkarmaktaki durumlarını açıkladıktan sonra Sevgili Peygamberine (s.a.v.) şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tartışmaktan uzak bir sözle onlara de ki, Bu Kur'ân Kendisine Îman eden, emirlerine sarılıp yasaklarından kaçınan, işaret ve uyarılarından faydalanarak Hakka ve hakikatlere gözlerini açan, anlattığı hıkâyelerden, verdiği haberlerden uyarıcı öğüt ve misallerden dersler alan Mü'minlere Yüce Bir Rehber ve Yol gösterendir. Onları apaçık Hakka erdirir, kesin bilgiye ve Yüce Huzura kavuşturur. Hasta kalplerde bulunan cehalet, sapıklık hastalıklarına, ataları taklid etmekten, lîder ve efendilerin tahmine dayalı söz ve törelerinden miras kalıp zihinlere yerleşmiş dertlere ve her türlü rahatsızlıklara şifadır. O'na Îman etmeyen; Allah tarafından indiğini tasdik eylemeyen, aksine yalanlayıp O'nun Kendisine indiği Peygamberle (s.a.v.) dalga geçen inatçıların kendilerine göre Kur'an; kulaklarında bir ağırlıktır. Bu Kur'an'a karşı kulaklarına bir sağırlık yerleşmiş ki, içleri ve dışları temizleyen Ayetlerini duymalarına engel oluyor. Hatta onlara bu Kur'an öyle bir körlüktür ki, can ve beden gözlerini kör ederek canlarda ve tüm âlemlerde Aşikâr Olan Hakkı görmekten onları mahrum etmiştir.Hulasa Yüce Huzurdan kovulup uzaklaştırılan bu lanetliler; Tevhiîd Makamına ermek için sayısız konaklar dinlenme mahalleri kadar uzak bir yerden çağırılıyorlar gibi Îman ve İslâm'a ulaşmağa imkânları olmuyor. Her ne kadar bunlar suretçe insan olarak ve Îman edecek karakterde yaratılmışlarsa da kendilerini bu mertebeden düşürmeleri vehayvanlardan da aşağı seviyelere indirmeleri sebebiyle Îmana ulaşmaktan uzak kalmışlardır. (Îmana da'veti duyamayacak kadar uzak mesafedeler.)

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۞

45. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Bunlar Sana karşı inat edip Seni üzüyorlar ve insanlar Kur'an hakkında farklı guruplara bölünüp kimi Îman ediyor ve kimi de yalanlıyorsa onlara ve onların Senin Kitabını kabul etmeyişlerine aldırış etme. Bilesin ki, Biz; son derece bağış ve ikramlar Sahibi olarak Kardeşin Mûsâ'ya da Kitab verdik. Şanı büyük olan Tevrat Kitabını; (her konuda) onların korunup (kollanması), Dünyada ve Ahirette mutlu hayat sürmelerinde gerekli olan maddî ve manevî her şeylerinin kayıt altına alınması için Bu Yüce Kitabı ikram ettik. Buna rağmen Onda ayrılığa düştüler. Bu azgınların yaptıkları gibi bir kısmının Îman edip O Kitaba uymalarına rağmen bir diğer kısmı Onu inkâr ettiler. Hulasa bu iğrenç âdet yeni çıkmış ve bu cahillere has bir âdet değil. Aksine eskiden beri devam edip gelen âdetlerdendir. Eğer Rabbin tarafından bir söz ve bir karar geçmiş olmasaydı; bu zalimlerin helâk edilmelerine karar verilirdi. Zalimlerin Ahirette tutulup cezalanacağına dair Rabbinin sözü kesinleşince onlara mühlet verildi. Yoksa zulüm yaptıkları ve inkârı icra ettikleri anda hüküm verilir ve onlardan intikam alınarak helâk edilirlerdi. Rabbinin katında söylenen söz ve verilen karar değiştirilmez. Bu zalimler gaflete fazla battıkları, Haktan tamamen yüz çevirdikleri ve Allah'ın her türlü intikama Kadir olduğunu idrak etmedikleri için; Allah'ın Kıyamet Gününde sağlam ve değişmez kararının gerçekleşeceği hakkında sonu inkâra varan ve kendilerini devamlı şüphe ve kuşkuya sokan büyük bir şüphe içerisindeler. Dolayısıyla ey peygamberlerin En Kâmili! O zalimlere ve o zalimlerin şüphe etmelerine, azgınlık yapıp inkârda bulunmalarına aldırış etme.

۞ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞

46. Ayet: Bil ki, kullarımdan kim bir Salih amel (Îman ve İslâm'a uygun olan yararlı bir iş) yaparsa onun yararı Dünyada ve Ahirette kendisinedir. Kim de bir kötülük yaparsa onun zararı kendisinedir. Îman ve itaat edenlerin; Îman ve itaatinden, inkâr edip zalimlik yapanların; kâfirlik ve zalimliklerinden Münezzeh Olan Rabbin kullarına asla zulmetmez, Îman ve ibadet ehlinin mükâfaatlarını eksik vermez, ısyankârların cezasına ilave yapmaz. Kimseye hak etmediği cezayı vermez. Çünkü sağlam adalet Sahibidir. Şu var ki, sonsuz bağış ve ikram Sahibi olmakla Îman ve itaat ehli Mü'minlere özel yardımı olarak sevabı kat kat fazla verecek.

۞ إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ۞

47. Ayet: Hiç şüphesiz O (c.c.) adalet ve ikramlar Sahibidir. Öyle ki, Kıyametin kopacağı vaktin, o anda meydana gelecek dehşet ve korkunçlukların bilgisi (peygamber a.s. veya melek ya da velî her kime sorulsa kimsenin küçük bir cevap vermeye gücü yoktur.) Kıyametin bilgisi sırf O'na (c.c.) bırakılır. (Allah Teâlâ bilir denir.)Bu bilgi sebep ve vesilelerin gölgelerinden (yaratılmış olanlardan) kimseye

verilmemiştir. Çünkü bunlar gaib ve gizli olan bilgilerdir. AllahAzıîmüşşan Kendisine has kılmıştır. Yine ürün ve bitki türlerinin; meyvelerin meydana geleceği çiçekleri ve gülleri saklayan tomurcuklarının çıkaracağı her türlü meyvelerin ve bitkilerin ne ve nasıl olacağı bilgisi de sırf Allah'a aiddir. Yine hamile olabilecek ve karnında yavru taşıyacak her bir dişi Allah'ın bilgisi olmadan hamile olmaz vedoğuracak olan da ancak O'nun (c.c.) bilgisiyle doğurur. Çünkü tüm bunlar gaybın ve gizliliğin sırlarıdır, ne olduğu, ne kadar ve ne zaman olacağı tam olarak Allah'ın bilgisi içerisinde olup kimseyi tam olarak bilgi sahibi yapmamıştır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Zalimlik ve taşkınlık yaparak Allah'a şirk koşan ve O'ndan başka bir kısım varlıklara bağımsız varlık dayandırıp onları Allah'a denk tutan müşriklere Kıyamet Gününü anlat. Allah Azıîmüşşan onlardan intikamını alacağı o anda onları azarlayıp hakaretler ederek çağıracak ve diyecek ki, ortaklarım nerede? Onları Bana ortak görmüş ve Huzurumda sizlere şefaat edip sahip çıkacaklarını iddia etmiştiniz. Getirin onları da sizleri azabımdan kurtarıp sizlere arka çıksın. O korkunç çağrıyı duyduktan sonra üzülüp boyun bükerek şöyle diyecekler: Ey Mevlâ'mız! Bugün Sana i'lân edip açıklamaktayız ki, Senin ortağın olduğuna dair bizden Bugün hiçbir şâhid yok. (Ezel-ebed Sen Varsın; Birsin, eş ve ortaktan Münezzehsin.)Biz Dünyada taşkınlık ve haksızlık yaparak zalimlik yaparak öyle bir iddiada bulunduk.

۞ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۞

48. Ayet: Son derece sıkılarak, pişmanlık duyup üzülerek söylenmelerinden sonra önceden (Dünyadayken) Allah'tan başka kendilerine yakarışta bulunupkulluk yaptıkları her şey kaybolup gitmiştir. Artık kesin olarak anlamışlardır ki, kendileri için kaçıp sığınacakları bir sığınak yok.Hulasa pişmanlığın fayda vermeyeceği anda pişman olmuşlar, tevbe edip Allah'a yönelmenin fayda vermeyeceği anda tevbe etmişlerdir, ancak o an kaybedileni tekrar kazanabilme ânı değildir, imtihan vakti geçmiştir.

۞ لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ۞

49. Ayet: Devam edip gelen âdetlerden birisi de; hayır dua etmekten, iyi ve güzel şeyler istemekten insanlar asla bıkıp usanmaz, devamlı gelir elde etmeğe karakteri gereği düşkünlük göstererek kazanç biriktirmeğe uğraşır. Kendisine bir kötülük dokunduğunda Allah'ın kudretinden derhal umudunu keser, o zararı kaldırıp tekrar faydalar vermeğe Kadir olduğunu unutur. Hal bu ki, daha önceden defalarca zarar ve kötülükleri Rabbi yok etti. Yine de Allah'ın geniş rahmetinden ve karşılıksız ikramlarından bir hayli umutsuz olur.

۞ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ
لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۞

50. Ayet: Yemin olsun insan; Bizim bağış ve rahmetimizden umut kesmekte son derece katı ve umutsuz olduğundan dolayı, eğer kendisine rastlayan; (kendisinin yanlış yolda olmasıyla)başına bela olup dokunan bir zarar ve sıkıntıdan sonra;

çalışıp kazanması olmaksızın sırf bağışımız olarakbüyük ve bol bir rahmetimizi ikram edip tattırarak,o zararı yok edip huzura kavuşturduğumuzda tamamen Bizden yüz çevirir, kesin bir dille şöyle der: Bu benimdir ve bunu ben kazandım. Çünkü çok sıkıntılar çektim. Hem ben (bilgi ve beceri bakımından) değerli ve çalışması çok olan biriyim. Ya da (şöyle der) bu bana (değerli varlığıma) yaraşandır. Kuruntudan ibaret sözlerle anlatılıp geleceği haber verilen Kıyamet Saatinin geleceğini zannetmiyorum. Yemin olsun ki, eğer Ahiret varsa, peygamber olduklarını iddia edenler ve uydurup Allah'a aiddir dedikleri kitaplar doğru ise ve onların dedikleri gibi Rabbime dönersem O'nun katında elbette benim en güzel durum ve mertebem ve en değerli nimetim olacaktır. Çünkü (farklı) varlığım gereği hakkım öyle olacaktır. Tabii ki, bunları dalga geçerek söyler. Nankörlükleri ve azgınlıkları sebebiyle; Bizim sonsuz kudret ve kuvvetimiziinkâr eden kâfirlere Kıyamet Günü tutup intikamımızı almak üzere cezalandırılmaları anında büyük günahlarını, ağır suçlarını ve bütün yaptıklarını muhakkak haber vereceğiz. Ardından da pek ağır ve gayet acı bir azabı onlara tattıracağız. O korkunç azaptan asla kurtulamayacaklar.

۞ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ۞

51. Ayet: İnsan türünün aşırı nankörlüğünden, son derece taşkın ve azgın olmasından dolayıdır ki, rahmet makamımızdan nimet ve ikramlar verdiğimizde Bizden yüz çevirip gider, buyruklarımıza yanını dönüp Bize kulluktan uzaklaşır ve nimetlerimize şükretmez. Keremimize (bütün ikramların Sahibi olduğumuza) dönüp bakmaz. Kendisine bir kötülük dokunduğunda geniş dua sahibidir. Enine boyuna çokça dua eder. Yani ısrarla duaya devam eder. Bela ve musibet geldiğinde üzerinden çekip alması için Rabbine yalvarıp yakarır.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۞

52. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Zalimlik ve taşkınlık yaparak Kur'an'a dil uzatıp inkâr edenlere şöyle de: Bakınız ve Bana haber veriniz. Eğer Bu Kur'an; hiçbir şüphe olmaksızın Allah Teâlâ katından inmişse, sonra da sizler; ortaya koyduğu deliller, söz ve anlam bakımından Allah'ın Mucizesi olduğunu hiç düşünüp araştırmadan O'nu inkâr ettinizse (haliniz ne olur), acaba O'na karşı çıkıp (telafisi mümkin olmayacak derecede) uzak bir ayrılıkçılık içerisinde bulunup fitne çıkarandan daha sapık kim olabilir? Hulasa ey Kur'an'ı inkâr edip O'na dil uzatanlar! O zaman görürsünüz ki, sizlerden daha zalim kimse olamaz. Zira belgelerinin açıklığına ve kanıtının pek net ve aşikâr olmasına rağmen bu ahmaklıkları yapıyorsunuz.

۞ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۞

53. Ayet: Allah Teâlâ Kitabı Kur'an'ın Hak olup Kendisi tarafından indiğine delil ve belge olsun diye; Yüce varlığının Bir olduğuna, bütün yarattıklarında Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına göre tecellî edip Kendisini daima gösterdiğine ve her şeyi kuşattığına işaret ederek şöyle dedi: Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan,

Ayetleri ve hakikatleri görüp anlamakta başarılı kılınanlara; varlıkların her birinde ve canlarında daima tecellî edip anlaşılan Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren Ayetlerimizi ve belgelerimizi göstereceğiz. Kur'an'da insanların dışında kalan, organları ve duyularıyla idrak olunan varlıklara âfâk (ufuklar) dendi. Çünkü (Dünyanın fânî Güneşinin Yeryüzünün ufuklarından doğup göründüğü gibi) hakikat Güneşi (c.c.) onlardan açığa çıkar ve görünür. Nefisler (insanların kendileri) Allah Azîmüşşan'ı göstermeğe ve O'nun (c.c.) tanınmasına daha güçlü delillerdir. Bu yüzden olgun insanların En Olgunu ve söz söyleyebilenlerin En Doğru sözlüsü (s.a.v.) dedi ki, kim kendisini bilirse muhakkak Rabbini bilip tanır.

Hulasa âlemlerin Rabbi (c.c.) dedi ki, kullarıma bütün Ayetlerimi gösterdim ve göstermekteyim ki, Varlığım Hak ve Gerçektir, Benim gözüktüğüm aynalarımdan olan Kur'an da Hak ve Gerçektir. Benim Zatî Sıfatımdır (Kendi Niteliğim olan Sözümdür).

Allah Teâlâ kullarının tamamına Varlığını ve Birliğini işaret edip idrak etmelerini anlattıktan sonra aşk ve yakınlık sahibi olan, aradaki perdelerin kalkmasını isteyerek Cemâline bakmayı arzulayan dostlarına uyarıda bulunup anlatmak istedi ve buna En Layık Olan Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslendi ve bu uyarıyı taaccüb ve istib'ad sorusu tarzında (buna şaşmalı ve asla olmaz dersiniz, değil mi diye) sordu. Çünkü konuşmayı böyle bir soru cümlesiyle yapmak daha etkili ve daha gayrete getirici olur. Hulasa Yüce Mevlâ dedi ki, şüpheden kurtulamayan bu insanlar; Senin ve onların Rabbi olup sizleri ve herkesi Yaşatan Allah'ın Varlığında şüphe mi ediyorlar? Ezel ve Ebed olarak Var Olan Rabbin Delil ve Nûrunun, İsim ve Sıfatlarının eserleri olarak var olan her şeye Aşikâr, onlara kendilerinden yakın, olup biten her şeye (özellikle de Senin Hak Peygamber olduğuna) Şâhid olarak onlara yetmez mi?

۞ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطٌ ۞

54. Ayet: Allah Teâlâ; hoş bir soru üslûbuyla ve telvîh ile (hassas bir işaretle) yaptığı uyarıyı kuvvetlendirip iyi bir açıklama yapmak ve konuyu aydınlatıp iyice anlaşılır hale getirmek için başında tembih ve uyarı edatı olan şu ifadeyi kullandı ve kâinat çerçevesinde bulunan tüm varlık aynalarında Gerçek Güneş Olan varlığını arz edip parlattıktan (var olan her şeyden Kendisini gösterdikten) sonra şöyle dedi: Uyanın ve kesinlikle bilin ki, bu inkârcı ahmaklar; Ahirette Rablerinin Huzuruna çıkıp hesap vereceklerinden ve O'nun pek Değerli Yüzünü göreceklerinden büyük bir şüphe içindedirler. Tam bir uyanış ve kesin bilgilerle bilesiniz ki, O (c.c.) İsimlerine ve Sıfatlarına dayalı iş ve icraatlarına göre uygun usul ve tarzlarda yaratıp ortaya koyduğu bütün varlıkları Yüce Varlığıyla tam bir bağımsızlıkla Tek Kendisi kuşatmıştır. Yaratıp idaresinde olduğu gibi her şeyi kuşatması ve hâkimiyyeti altında bulundurmasında da eş ve ortaktan Münezzehtir. (Hiçbir inkârcının inkârı; kendisini Bizim Elimizden kurtaramaz, her şey; her zaman Bize muhtaç ve mahkûmdur.) Çünkü Rabbinizden başka ilâh yok, Hak ve Gerçek Varlık sırf O'na mahsustur.

FUSSILET SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, bütün varlıklarda Allah Teâlâ'yı görmeyi gözleyen, canlarda ve tüm âlemlerde tecellî edip görünen Hak Teâlâ'yı görmeğe çalışıp can gözünü Allah'tan gayriye kaydırmayan manevî yolcu! Önce içini ve içindeki kazanımlarını kuruntu ve hayallerin vesveselerinden ve Şeytanî fısıltılardan arındırman gerekir. Hayal ve kuruntular ve bunlardan doğan sınırsız vesveseler; Allah Azıîmüşşan'ın Pak ve Eşsiz Birliğine yönelmeğe engel olur. Yine içini Allah'tan gayri varlıklara ilgi ve alakalardan arındırmalısın.Tüm ilgi ve alakalar, bağlar ve bağımlılıklar da bu yoldan koparır. Böylelikle sırf kendin Rabbine yönelmiş olasın.Yöneldiğin Rabbin senin manevî varlığındır, güç ve iktidarıyın doğup meydana geldiği kaynağındır. O varlık senden ve sonradan olan maddî varlığından, tüm insanlık hallerinden tamamen ayrıdır (apayrı bir varlıktır). O cihetle (manevî varlığın; maddî varlığından ayrı olmakla) hüviyyetinde (ruhunda ve manevî varlığında) olup bitenlere dair bilgin olmaz.

Hulasa Allah Teâlâ'da yok ol, O'nun Ebedîliğine ererek O'nun Pek değerli Yüzüne O'nun (c.c.) Nûruyla bak. O zaman Cennetlerin nimetlerine ve lezzetlerin en büyüğüne erersiniz. Öyle nimetler ve lezzetler ki, gözler görmemiş, kulaklar duymamış ve hiçbir insan aklına gelmemiş.

ŞÛRAA SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 53 Ayettir. Adını; 38. Ayette geçen "şûraa"kelimesinden almıştır. Şûraa; danışmak, akıl alış verişinde bulunmak demektir. O Ayette, ondan önceki ve sonraki birkaç Ayette tevekkül sahibi Mü'minlerin üstün nitelikleri anlatılıyor, bu niteliklerin birisi de danışmadan iş yapmamak oluyor.

ŞÛRAA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Sana ve Tevhıîdin Mertebesine; hiçbir tereddüd ve bocalama göstermeksizin ulaşıp yerleşen kimselere; tüm peygamberlerin (a.s.) ve onların izlerine baş koyup sadakatle izlerinde yürüyen Allah dostlarının makamlarının; çokluktan Münezzeh ve her şeyden arınmış olan Yüce Birliğe (Allah Azıîmüşşan'a) bağlı ve O'nun katında olduğu sırrı gizli kalmaz. Allah Teâlâ'nın vahyi ve ilhamı ile indirdiği bütün kitaplar ve sahifeler Yüce Birliğe kavuşma yolunu açıklamak içindir.

İşte bunun için Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Birliğinin Yolunu tam bir uyarı ile açıklamak istedi ve uğur ve bereket kaynağı olması için En Büyük İsmiyle Sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Bir Olan ve her şeyi Kuşatan Halis (her şeyden Arı, Pak ve Kendine has olarak Bir Olan) Varlığıyla dilediği gibi Zahir ve Bâtın Olan (Görünen ve Gizlenen) Allah Adıyla…

Allah (c.c.) Rahman'dır; bütün varlıklara her türlü olgunluğun, kazanım ve birikimin kaynağı olan vücutlarını ikram etmekle sonsuz rahmet ve sayısız nimet Sahibidir.

Allah Teâlâ Rahıîm'dir; kullarının seçkinlerini (ebedî) hayat suyunun Kaynağına ulaştırmakla özel rahmet sahibidir. O Kaynak Allah Azıîmüşşan'ın Birliğidir ki, O Makamda izafetler (babası, bebesi, malı, menalı (elde ettiği), büyüğü ve küçüğü gibi ilgi, nispet ve alakalar) yok.

۞ حم ۞

1. Ayet: Ey Allah'ın vahyini taşıyan, Allah'tan gayri tüm varlıkları silen ve yok bilen!

۞ عسق ۞

2. Ayet: Ey O'nun sonsuz değerinin ve büyüklüğünün inceliklerini bilerek, seçkin kulları olan peygamberlerinin (a.s.) ve evliyasının kalplerine sirayetinin sır ve inceliklerini layıkıyla idrak eden!

۞ كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

3. Ayet: İşte böylecedir. Yani Bu Sûrede Sana Tevhıîdin sırlarının, inceliklerininve kabul gören güzel ahlakın anlatıldığı gibidir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah; Sana Kitabında Bu Yüce Da'vayı vahyedip anlatıyor. Senden önce gelip geçen peygamberlere de aynen kitaplarında vahy ederek anlattı. Kendisi Bir Olan Allah Azıîmüşşan; vahy etmesinde, peygamberleri gönderip kitaplar indirmesinde Birdir, Bağımsızdır. O (Azîz'dir; Kendisi sonsuz üstünlüğün Sahibidir, iş ve icraatlarında da daima üstünlük ve hâkimiyyet O'nundur. Hakîm'dir; ilminde, icraatında varlıkları idare etmesinde sonsuz sağlamlığın ve yüce gayelerin Sahibidir.

۞ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۞

4. Ayet: Semâvâtta ve Arzda (yüce, engin, maddî ve manevî tüm âlemlerde) var olan tüm varlıklar ve bütün yaratıklar; eşsiz suretlerde yaratılma, idare edilme, yok edilme ve tekrar diriltilme bakımından O'nundur (c.c.). O (c.c.) Alî'dir; sonsuz yüceliğin, yarattığı varlıklarda ve her şeyi idare etmesinde her türlü üstünlüğün Sahibidir. Azıîm'dir; büyüklük daima ve sonsuz olarak sırf O'na mahsustur. Hiçbir kimsede, hiçbir güç ve kudret yok, olan ne varsa ancak ve ancak O'nunla var. Huküm sırf O'nun, yetki, ilim ve hıkmet sırf O'ndandır.

۞ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَلَا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

5. Ayet: Sonsuz büyüklüğünün ve üstünlüğünün tamlığından dolayı neredeyse yedi Semâ (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemler) parçalanacak hal alır.
Çünkü Allah Azıîmüşşan; her şeyi yok eden Kahhar İsmiyle kendilerine tecellî edip Yüzünü gösterdiğinde; yedi Semâ ve yedi Arz; Allah Azıîmüşşan'ın üzerlerindeki azamet ve hâkimiyyetinden dolayı korkudan paramparça olacak hale gelirler. Çünkü bütün ağyârı yok eden Kahhar ismiyle kendilerine tecellî etmesiyle Allah Teâlâ'dan pek korkarlar. Melekler de Allah Teâlâ'dan korktukları ve O'na aşırı saygı duydukları için Rablerini hamd ederek tesbîh ederler. Çünkü Rableri; kendilerine aralıksız olarak nimetlervermekte, kendilerine varlıklar vermesinden sonra ilim, duygu, idrak ilave edip Rabliğinin hakları ve İlâh olmasının gereği olan kulluk görevini yerine getirme imkânları sağlamakta ve yetkiler verip iktidar sahibi kılmaktadır. Tüm bu nimetlere şükretmek için devamlı olarak O'na hamd ederek tesbîh ederler, sonsuz büyüklüğünün, muazzam idare ve yönetimin eserlerini izleyerek O'na kulluk yapmağa devam ederler. Birde Allah'ın (c.c.) izni ve buyruğu gereği Yeryüzünde bulunan, Allah'ın (c.c.) Kendi Suretinde yaratılan ve Kendisine halife yapılıp Adına icraatlarda bulunacak olan seçkin kullarına Allah Teâlâ'dan mağfiret (kusurlarını örterek onları arındırmasını) dilerler. Ey şaşkınlık ve sapıklık denizlerine batmış ve gölgeden ibaret olan varlıklar! Uyanın ve bilin ki, sizleri yoktan var edip türlü nimetleriyle yetiştirip Yaşatan Allah Ğafûr'dur; varlığınızın günahlarını siler ve benliğinizin kusurlarını örter. Rahıîm'dir; eğer tevbe edip Rabbinize yönelir ve bunda samîmî olursanız sizlere merhamet edip tüm ihtiyaçlarınızı temin eder ve tevbelerinizi kabul ederek yanlış ve yanılgılarınızı yok eder ve sizleri yaratılış gayelerinize (kullukta başarıya ve bu sebeple ebedî mutluluklara) erdirir.

۞ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۞

6. Ayet: Kendisi (c.c.) Bir olup her hususta Tek ve Bağımsız Olan Allah'a şirk koşan ve bir kısım yaratıkları Yüce Yaratıcıya denk tutup tapan müşriklere Allah Teâlâ; tehdid ederek şu açıklamayı yaptı: Allah'tan başkasını dost edinerek onları yetki ve yönetim sahibi edinen ve onlara yönelip kulluk yapanlara dönüp bakma ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Sen aldırış etme. Onların varlıklarını,

niteliklerini ve tüm yaptıklarını Kuşatan Allah (c.c.) daima onları, niyyet ve davranışlarını gözetmektedir. Tüm bunlara karşılık onların hesabını yapar ve cezalarını verir. Sen onlara vekîl ve kefil değilsin; bozuk davranışlarından ve iğrenç işlerinden tutup zorla kurtaracak değilsin. Sana gereken buyruklarımı onlara ulaştırıp uyarmandır. (Sen görevini yaptın.) Yapacağın bir iş kalmadı.

۞ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۞

7. Ayet: Senden önceki peygamberlere vahyettiğimiz ve bazılarına kitab indirdiğimiz gibi Sana da Arapça bir üslûpla Arapça olarak Okunan Bu Yüce Kitabı vahyettik ki, Başkenti ve çevresini; Allah'ın şerefli kıldığı Mekke'de ve çevresinde bulunan halkı uyarasın, tıpkı Senden önceki peygamberlerin (a.s.) insanları; Îman ve İslâm'a uymayan işlerden ve tüm yasaklardan uyardıkları gibi. Özellikle insanlığı; Allah'ın (c.c.) Huzurunda hesap verecekleri O Büyük Toplanma Gününden (Kıyamet Gününden) ve O Günün korkunç hallerinden uyaracaksın. O Günün geleceğinde şüphe yok. Toplanıp hesap vermeleri sonrasında Cennetlikler Cennete, Cehennemlikler de korku ve dehşetten tam bir dehşet içerisinde akılları başlarından gitmiş ve kendilerini kaybetmişçesine Cehenneme sevk olunacaklar. İnsanlığın bir bölümü kabul görüp tam bir sevinç ve mutluluk içerisinde Cennette, bir bölümü de Allah'ın Yüce Huzurundan kovulup rahmetinden uzaklaştırılarak türlü üzüntüler içerisinde Cehennemde olacaklar.

۞ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

8. Ayet: Kullarına Yolgösteren Allah Azıîmüşşan; eğer kullarının tamamının Îman ehli Müsliman olmalarını dileseydi onları; Bir Olan Varlığının ve kusursuz adaletinin gereği İslâm Yolu üzerinde bulunan tek bir ümmet yapardı. Fakat Farklı İsim ve Sıfatlarını gözetti ve ona göre durumlar ortaya koydu. Bu sebeple dilediğini rahmetine erdirir, katından yardım ve ikramlarda bulunarak rahmetinin ve hıkmetinin (yüce maksadının) gereği olarak sonsuz Birliğine kavuşturur. Allah Teâlâ'nın dostluğunu terk ederek muradından ve rızasından çıkan zalimler için; sonsuz kudretini göstererek onları kahredip intikam aldığı anda asla bir dost ve yardımcı olmaz. Kimse şefaat edip onları Allah'ın ceza ve azabından kurtaramaz. Ahmak müşrikler her ne kadar Allah'tan başka ilâhlar olduğunu zannetseler de açığa çıkıp anlaşılmıştır ki, dostluk ve yardım sırf Allah'a mahsustur.(Çünkü O'ndan başka ilâh yoktur.)

۞ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

9. Ayet: Yo, onlar Allah'tan başka dost ve yardımcılar edinip onların Allah'a ortaklar olduğunu ve Allah'ın Huzurunda kendilerine destek vereceklerini iddia ettiler. Bilsinler ki, onların dostluğu ve ortak koşulmaları onlara zarardan başka bir şey vermeyecek. Kendisinden başka ilâh olmayan, TekRab Kendisi Olan Allah Azıîmüşşan gerçek varlık sahasında yetki ve yardım sahibi Olan Tek Dosttur.

Sonsuz kudretiyle dileyip isteyerek dirileri öldürür ve ölüleri diriltir. O (c.c.) yarattığı ve dilediği her şeye Kadirdir. Kudretinde eksiklik ve gevşeklik olmaz.

۞ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۞

10. Ayet Sonsuz kudret ve yetkinin, gerçek dostluk ve ilâhlığın sırf Allah Azıîmüşşan'a aid olduğu, kâinatın yaratılıp yaşatılmasında ve idaresinde O'ndan başka iş ve icraat sahibinin olmadığı görülüp anlaşıldıktan sonra ey Allah'a Îman edip Yoluna yürümekle yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, Dînin hukümlerinden ve Îmanın esaslarından üzerinde tartışmağa düştüğünüz, zararını ve yararını tartıştığınız herhangi bir şeyin hukmü Allah'a bırakılacaktır. Tüm işlerinizi Allah'ın Kitabına ve Yüce Rasûlüne götürün. Allah'ın Kitabının ve Rasûlünün(s.a.v.) diliyle sizlere emredilen her şeye sarılın, yasaklanan her şeyden kaçının. Çünkü işlerinizi Allah'tan başka yürüten, varlık sahasında O'ndan (c.c.) başka yönetim sahibi olan yok. Bu Yüce Allah; Rabbim ve Rabbinizdir. O'na hakkıyla kulluk yapın, tüm işlerinizi O'na (c.c.) ısmarlayın. Eğer Beni (s.a.v.) Allah'tan başkalarıyla korkutmak isterseniz, onların varlıklarının aslı yok ve Ben bir kısım âdi sebeplere ve araçlara değil, sırf Hak Varlık ve Tek Rab Olan Allah'a tevekkül ettim; (herkese ve her şeye karşı) O'nu Avukat tuttum ve tüm işlerimi O'na (c.c.) bıraktım. Elbette bana düşmanlık yapanların tamamının sıkıntı ve zararlarını O (c.c.) Benden uzaklaştırır. Her an, her bela ve her işimde O'na dönüp sığınıyorum.

۞ فَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۞

11. Ayet: Nasıl O'nun Vekil (Avukat) edinip sırf O'na (c.c.) sığınmam ki, O'durSemâvât ve Arzı (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri ve Yeri), aralarında oluşup var olan tabiatı, unsurlar, elemanlar, üreyen, doğup çoğalan(madenler, bitkiler ve hayvanlar) başta olmak üzere tüm varlıkları iş ve icraatlarına uygun olarak yoktan Vareden. Ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan akıl sahipleri! Yaratıp yönetmesinin alametlerinden olarak sizlere kendi varlıklarınızdan ve cinslerinizden eşler var etti. Çoğalarak türünüzün devam etmesi için aralarınızda sevgi meydana getirdi. Çift-çift evcil hayvanlar da var etti ki, onlarla sizlerin tüm ihtiyaçlarınızı temin etsin, geçiminizi sağlasın. Gün yüzüne çıkan şu Dünya hayatında sizleri bu yönetim ve kurallar içerisinde eşsiz tarzlarda yaratıp çoğaltıyor ve Yeryüzüne yayıyor. Bütün bunlar; O Yüce Rabbinizinbenzeri olan bir şeyin olmadığını kesinlikle bilmeniz ve anlamanız içindir.

Burada olumsuz cümlede ana öğe olan " benzer " kelimesinden maksad Zatıdır (Kendi c.c. Kimliğidir). Allah'ın Zatı (Kimliği) Allah Teâlâ'ya benzemezse bir başkası O'na (c.c.) asla benzeyemez.

Araplar (ve diğer milletler) şöyle derler: Senin gibisi cimri olamaz. Yani; sen cimri olamazsın. Burada maksad; Allah'ın Bir olduğunu, O'nun (c.c.) niteliklerine sahip bir başka varlığın olmadığını kuvvetle anlatmaktır. Böylece anlaşılmaktadır ki, O'ndan (c.c.) başka hak ve gerçek varlık yoktur. Bu konu anlaşılınca şu da açığa çıkmış ve anlaşılmıştır ki, hakikaten Duyan ve Gören O'dur (c.c.).Kendisi (c.c.) özellikle bu iki

Sıfata (duymak ve görmek Sıfatlarına) ve eserleri görünen ve görünmeyen tüm âlemlerde, Dünyada ve Ahirette eserleri yayılıp her yeri tutmuş olan bütün Zatî (Kendisine has) Sıfatlarına Sahiptir.

۞ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

12. Ayet: Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin sahneleri olan Semâvâtın (Gök ve ötesinde bulunan yedi Âlemin) ve Gerçek Güneş Olan Allah'ın Nûrunun; İsim ve Sıfatlarının pencerelerinden yansıyan parıltılarını alarak varlığa bürünüp türlü tabiatlara sahip veyok olmağa mahkûm olan tüm varlıkların bulunup barındıkları ve her şeyin altında olan Arzın (Yeryüzünün) hazinelerinin anahtarları sırf O'nundur. (Her şey ve herşeyin anahtarı O'nundur.) O'nun (c.c.) görünüp açığa çıkma makamlarının gölgelerinde var olan, değersiz sebeplerden ve araçlardan ibaret varlıkların değil... (Misal kulların yaratılması Allah Azıîmüşşan'ın Elinde olduğu gibi, beslenip yaşatılmaları da O'nun Elindedir. Bütün kapılar, sebepler ve aracılar Allah Teâlâ'nın hizmetçileridirler. Aksini iddia edenler korkunç azaba uğrayıp ebediyyen mahrum olacaklar.)Dolayısıyla dilediği varlığın rızkını genişletip bolluklar verir, dilediğinin rızkını daraltır. Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan ilm-i huzurîsiyle (her şeye kendilerinden yakın olan ilmiyle) her şeyi Bilendir. İlminin yakınlığından gizli-aşikâr, maddî-manevî hiçbir şey gizli kalmaz.

۞) شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ۞

13. Ayet Allah Azıîmüşşan'ın varlığının, Birliğinin, idaresinde Bağımsız oluşunun, ilminin ve kudretinin sonsuzluğundandır ki, sizler için ey şaşkınlık ve yanlışlık denizlerinde kaybolan insanlar! Yüce Birliğine ulaştıracak kusursuz ve sağlam Yolu ve en mükemmel Hayat Tarzı Olan Yüce Dîni kararlaştırarak ortaya koyup tesis etti. (İnsanlığın Hayat tarzı olan) Bu Dîni; Nûh'a (a.s.) emredip icra ettirmişti. Çünkü Nûh (a.s.) Bu Yüce Dînin hukümlerini tatbik ederek Tevhıîdin Yolunda Dînî Hayatı tesis etmek üzere var olan ilk Peygamberdir (a.s.). Nûh Peygamberin (a.s.) ircaa ettiği Tevhıîd Yolu; Ef'aal Tevhıîdi (yaratmak, besleyip büyütmek, yaşatmak, öldürmek, diriltmek gibi iş ve icraatların Sahibinin Bir olduğuna inanmak ve bu inanç üzere kulluk yapmak) idi.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana vahy ederek icra ettiğimiz Bu Dîn; O Yüce Zat'ın Tevhıîdine (Allah'ın Kendi birliğine) ulaştıran Dîndir. Bu sebeple Senin; Peygamber (s.a.v.) olarak gönderilmenle peygamberlik ve Dîn görevi tamamlandı.

Allah Azıîmüşşan; Tevhıîdin başladığı mertebeyi ve zirvesini açıklayıp belirledikten sonra arada bulunan mertebeleri anlatmak üzere şöyle dedi:Bu Dîni İbrahîm'e (a.s.), Mûsâ'ya (a.s.) ve Îsâ'ya (a.s.) da emredip icra ettirdik. Bunlardan (a.s.) başka pek çok peygamber (a.s.) emrimizle hareket ederek Bu Dîni (Yaratana kulluk yapma kurallarını) tesis edip halkı tevhıîdin Yoluna eğitip sevk ettiler.

Nûh'tan (a.s.) sonra gelen peygamberler (a.s.) halkı, Sıfatların Tevhıîdine irşad ettiler.
(Müfessirimiz; Allah Teâlâ'ya Îmanıüç mertebe olarak ele alıyor:

1- Allah'ın iş ve icraatlarına Îman; yani Tevhıîd-i ef'aal.
2- Allah'ın Sıfatlarına Îman; yani Tevhıîd-i Sıfât.
3- Allah'ın Zatına, Kendi Varlığına Îman; yani Tevhıîd-i Zat.

Demek istiyor ki, Nûh Peygamber a.s. insanlığa; âlemlerin Rabbinin Yaratan, rızıklar verip Yaşatan olduğunu ve sırf O'na kulluk yapılmasını anlatıp irşad etti.
O'ndan sonra gelen peygamberler a.s.; insanlığa âlemlerin Rabbinin iş ve icraatlarıyla beraber bilmek, görmek, duymak, dilemek, idare etmek gibi tüm Yüce Niteliklerin Sahibi olduğunu, her şeyin O'nun tarafından ikram olunduğunu; dolayısıyla sırf O'na kulluk yapılacağını anlatıp irşad ettiler.
Son Peygamber Hz. Muhammed s.a.v. Efendimiz ise; bütünyaratılmışın peygamberi olmakla Tevhıîdin bütün mertebelerinde görev yaparak yaratılmışı Yüce Yaratıcı Allah Azıîmüşşan'ın hem ef'aaline, hem Sıfatlarına hem de Zatına Kendisineirşad etmekle görevlendirilmiştir. Buna misal olarak; Allah Teâlâ'nın Kimliğini ve Benliğini muazzam olarak açıklayıp anlatan İhlâs Sûresi ve Ayet-el Kürsî özel olarak Sevgili Peygamberimize inmiştir. Yani diğer kitaplarda bunlar yoktu.)
Hulasa Allah Azıîmüşşan (Dînin indiriliş gayesini anlatmak üzere)şöyle buyurdu: Sizlere indirilen Bu Dîni ayakta tutun, emirlerini icra edin, yasaklarından kaçının, itaatte kusur yapmayın. Dînde asla ayrılığa düşmeyin. Dînin aslı ve temeli olan İlâh'ın Bir olduğu konusunda değişik görüş ve konuşmalara kapılmayın. Her ne kadar Allah'ın tecellîleri, iş ve icraatları farklı olmakla kulların mertebeleri, karakterleri ve Allah'a giden yollar farklı-farklı ise de (sizleri yoktan Vareden, yaşatıp Yöneten) Rabbiniz Birdir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana gereken (Senden önceki peygamberlere inandıklarını söyleyenler dâhil)tüm insanları; Tevhıîd-i Sıfâtı ve Tevhıîd-ı ef'aali kapsayan Tevhıîd-i Zat'a da'vet etmendir. Buna çağırman; yani Tevhıîd-i Zat'a da'vet etmen müşriklere gerçekten pek ağır geldi. Çünkü bu onlar için alışılmış bir şey değildi. Önceki peygamberlerden bunu duymamışlardı. Sana hased edip kin duyduklarından dolayı bu onlara zor geldi. Sana nasıl hased edip öfkelenebilirler? Buna asla hakları olamaz. Çünkü kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini hakkıyla Bilen Allah Azıîmüşşan; Buna kullarından dilediğini seçer ve Kendisine layıkıyla yönelip ihlâs ve tevekkülle teslim olanı başarılı kılarak Bu Makama erdirir.

۞ وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ۞

14. Ayet: Bütün (İlâhî) Dînlerin aslının ve temel konusunun Tevhıîd (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman) olduğu ve bütün peygamberlerin (a.s.) bunu açıklayıp anlatmak, en yüce görevin bu olduğunu öğretmek için geldikleri kesin olarak anlaşıldıktan sonra görülüyor ki, (Allah'ın gazabına ve azabına uğrayarak) helâk olup giden geçmiş ümmetler; sırf hased edip azgınlık yaptıklarından dolayı Dînde

ayrılık çıkardılar, Haktan ve Hak ehli olanlardan yüz çevirip uzaklaştılar. Hulasa zalimlerin aralarında ortaya çıkan bu hased, kin ve düşmanlık tartışma ve iftira atmalarla başlayıp gelişmiştir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Rabbin tarafından belirli bir vakte; yani Kıyamet Gününe kadar onların intikamı ve azabının geri bırakıldığına dair söz geçmiş olmasaydı bu zalimlerin ayrılık çıkardıkları anda aralarındahelâk edilmelerine dair karar verilir,tamamen kökleri kazınarak işleri bitirilirdi. Geçmiş kavimlerin helâk edilmelerinden sonra atalarına Allah'ın Kitabı (Tevrat ve İncîl) indirilen ve atalarından Allah'ın Kitabı (Tevrat ve İncîl) miras kalan Yahûdîlerle Hıristiyanlar Sana İnen Bu Kitab hakkında büyük bir şüphe içerisindedirler. O şüphe bu zalimleri sapıklığa götüren bir tereddüdedüşürmüştür. Bu yüzden Sana muhalif oluyorlar, Senin Dînini ve Kitabını inkâr ediyorlar. Eğer o hainler kendi Kitaplarını bilip anlasalardı Sana karşı çıkmazlar ve Kitabını inkâr etmezlerdi. Çünkü Allah'ın kitaplarından bir kitabı, peygamberlerinden (a.s.) bir peygamberi ve Dînlerinden bir Dîni tanıyıp tasdik ederek Îman etmek; bütün peygamberlere, bütün İlâhî Dînlere ve bütün İlâhî kitaplara Îman etmeyi zorunlu kılar. Çünkü bunların tamamının üzerine kurulu olduğu asıl ve temel; duyup anladığın Tevhıîddir.

۞ فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ

بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞

15. Ayet: Bütün ayrılıkları, farklılıkları ve bunlara bağlı ilgi ve alakaları ortadan kaldıran Bu Zatî Tevhıîde; Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insanlığı da'vet et ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Kendin; Tevhıîd Caddesinde dosdoğru ol (Îmanında, ibadetlerinde ve tüm icraatlarında asla taviz verme). İfrat ve tefrittan (aşırılık ve gevşeklikten) uzak, (Allah'ın Yolunda) azmiyin ayaklarını sağlam tut (Dînini tam bir kararlılıkla yaşa, Rabbiyin buyruklarını tam olarak icra et). İlâhî Birliğin sonsuzluğunun paklığına aykırı olan hayal, kuruntu ve cehaletlerin çukurlarına batmış ve bocalamakta olan muhalif sapıkların pis arzularına ve bozuk görüşlerine asla uyma. Ey peygamberlerin En Kâmili! Tevhıîde ters düşüp ayrılmayı doğuracak olan her türlü kir ve kötülüklerden için tertemiz olduğu halde de ki, Allah'ın indirdiği her bir kitaba Ben Îman ettim. Rabbimin Kitabı Tevhıîdin Yolunu açıkça anlatır. Bundan sonra da'vetini açıklaman için onlara de ki, Rabbim tarafından Bana vahy edilerek aranızda âdil ve dosdoğru olmam ve Allah'ın (c.c.) adaletini sizlere açıklamam için emrolundum. Dolayısıyla O'nun (c.c.) tarafından; sizlere bunu ulaştırıp anlatarak sizlerin yetiştirilip olgunlaştırılmanız için görevlendirildim. Çünkü kullarının işlerini Yöneten Allah Azıîmüşşan; eğitilmeniz ve olgunlaştırılmanız gayesi için Bizleri Yetiştiren Rabbimizdir. Allah Azıîmüşşan sizlerin de Rabbidir. Sizlerin eğitilip yüce gayelere ermesini O (c.c.) istedi. Biz peygamberler topluluğu; eğer sizlerin eğitim ve irşadı için O'nun tarafından görevlendirilmeseydik sizlere ne diyebilirdik? Çünkü iyi-kötü her ne yaptıksa bizim yaptıklarımız bize, sizlerin yaptıkları da aynen sizedir. Her birimiz yaptığının karşılığını görecektir. Allah'ın Kusursuz ve Doğru Yolunu, O'na Îman ve ibadeti sizlere ulaştırıp anlatmamızdan sonra ne bizim aramızda ve ne de sizin aranızda

tartışmak, üstün gelmeğe çalışmak ve çekişmek yoktur. Hulasa bütün Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi Olan Allah Teâlâ; dilediğinde aralarımızı birleştirip bizleri bir araya getirecek. Elbette bizleri bir araya toplayacak, çünkü herkesin ve her şeyin dönüşü O'nadır. Nitekim her şey O'ndan geldi.

۞ وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۞

16. Ayet: Allah'ın sağlam ve kusursuz olan Geniş Yolu, kesin bilgi ve yüce anlayış açığa çıkıp üstün geldikten sonra; Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman karşısında zayıf safsatalarla, bozuk fikirlerle tartışmaların peşlerine yapışarak tartışma yapanların tutundukları tüm belgeleri; özellikle Allah'a tam bir akıl ve belge ile Îman edilip da'vetinin kabul görmesinden sonra boşadır, yok olup gitmeğe mahkûmdur, kendilerini Îman ve İslâm gayesiyle yaratıp Yetiştiren Rableri katında hiçbir geçerliliği olmayacak kaybolup gidecektir. (Güneşten) Aşikâr olan Hakka karşı tartışıp inad etmelerinden dolayıAllah'ın gazabı onlara inecek ve Ahirette pek çetin bir azap onların olacaktır. Öyle ki, o azaptan daha şiddetlisi ve daha korkuncu olmayacak.

۞ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ۞

17. Ayet: Bu inatçı hainler; Allah'ın varlığı ve Birliği konusunda nasıl inad edip tartışmağa kalkışıyorlar? Hal bu ki, kullarının işlerini düzene koyup Yöneten Allah (c.c.); onların dürüst insanlar olup yüce gayelere ermeleri,Îman ve İslâm Yolunu, tüm mutluluk kapılarını kendilerine tam olarak açıklamak için batıldan, yanlış ve eksikliklerden pak ve hak olarak açıklayan bir Kitab indirmiştir. Bununla beraber mizanı, denge ve düzeni de yani adalet ve huzurun kaynağı olan Dîn hukümlerini ve kurallarını da indirmiştir. İnsanların yaptıkları, Rablerine kulluk yaparken ihlâs ve dürüstlükleri bununla ölçülüp Îman ve İslâm'ın Geniş Yolunda düzgün bulunmaları sağlanacaktır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana ve Sana Îman edip uyan Mü'minlere; Bu Yüce Kitabın emirlerine sarılmak ve yasaklarından kaçınmak gerekir. Bu sebeple Sen ve Sana uyan Mü'minler yaptığınız her işi, ahlak ve davranışlarınızı, hal ve hareketlerinizi Doğru Dînin ve Sağlam Şeriatın (Kurumsallaşmış olan Kusursuz Hayat Tarzı İslâm'ın) terazisiyle tartıp Ona tatbik edeceksiniz. Ey Îman ve İslâm karakteri üzere, akıl ve şuurla yaratılan insan! Sana kim bildirebilir? (Asla bilemezsin.) Ola ki, önemli uyarılarla geleceği haber verilen O önemli Saat (Kıyametin kopma vakti) yakındır. O vaktin geldiğinde kaybedilenleri kazanabilme imkânı olmayacak. O an pişman olacaksın fakat pişmanlık fayda vermeyecek.

۞ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۞

18. Ayet: Ona Îman etmeyen inatçılar dalga geçerek Onun acele gelmesini isterler. Zannederler ki, Kıyamet gelip kendilerini yakalamayacak, ruhları ve bedenleri ağır bir biçimde acı ve kederlere boğacak olan azap gelmeyecek. Kıyametin kopacağına ve O Gün korkunç hallerin olacağına Îman eden Mü'minler ise kıyametin kopacağını düşündüklerinde korkup titrerler. O Gün için gerekli olan azıkları ve önemli hazırlıkları derlemeden ansızın geleceğinden endişe ederek dehşete düşerler. Hulasa onlar Onun geleceğini kesin olarak bilirler, gerçekliği konusunda asla şüpheye düşmezler. Ey Allah'ın kudretinin sonsuzluğuna, hıkmetinin ve yüce gayelerinin genişliğine Îman eden Mü'minler! Tam bir şuur ve uyanıklıkla bilesiniz ki, O Korkunç Saat (KıyametinKopma ânı) konusunda şüphe edip tartışan zalimler; Tevhıîdin Merkezine (Îmanın kemaline) erdirecek olan yoldan merhalelerce (sayısız dinlenme konaklama yerleri kadar mesafelerce ve gitmekle bitmeyecek derecede) uzak bir sapıklık içerisindedirler. Çünkü onlar;sonradan olan âlemin perdeleriyle, tabiatın kalın örtüleriyle örtülmüş olmakla Allah Azıîmüşşan'ın Varlığından, Birliğinden ve gizli-aşikâr tüm varlıklara sirayetinden ve her şeye yakınlığından habersiz bulunuyorlar. Bütün yaratılmışa lütuf ve kahır tecellîleriyle; her şeyi bilerek ve her şeye kendilerinden yakın olarak tecellî ettiğini ve daima Kendisini gösterdiğini idrak edemiyorlar.

۞ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۞

19. Ayet: Hal bu ki, Varlığı; sonradan olma alametlerinden Münezzeh; İsim ve Sıfatları kusur ve eksikliklerden Mukaddes (sonradan olan varlıklardan ve onların idraklerinden Uzak) Olan Allah (c.c.); sonradan olan tüm varlıkların esaretinden kurtulan kullarına Letıîf'tir; sınırsız lütuf ve ikramlar Sahibidir. Lütuf ve ikramlarından dolayı onların varlıkları, duymak, görmek vs. tüm duyu ve imkânları Allah'ın Varlığında yok olup ebedîliğine ererler. Kullarından dilediğini; lütuf ve rahmetiyle Kendisine (c.c.) ulaştıracak olan (kesin bilgi, zikir, müşahede ve murakabeler gibi) manevî rızıklarla rızıklandırır. Nasıl olmaz? (Elbette dilediğine hesapsız rızıklar verir.) Çünkü O (c.c.) Kavî'dir; sonsuz kuvvet ve iktidarın Sahibi olup hıkmetinin gereği olarak bütün varlıklara ve tüm gayelere ermeğe Kadirdir. Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup seçimi ve dilemesi gereği ne dilerse dilediği her şeye Kadirdir.

۞ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ۞

20. Ayet: Allah Teâlâ; Kendisinin sonradan olma alametlerinden ve tüm noksanlıklardan Münezzeh (Uzak ve pek Yüce) olduğunu gösterip anlattıktan sonra şirk ve günahlardan arınmış kullarına son derece şefkatli ve merhametli olduğunu işaret ederek şöyle dedi: insanlardan kim Ahiret gelirlerini isterse; yani kim

Dünyada (Allah Katında) güzel ve yararlı işlerden, güzel ahlaktan ibaret tohumlar eker ve Ahirette bunların neticesi olan güzel mükâfaatlar ve ikramlar elde etmek isterse; Biz o kimsenin gelirine ilaveler yaparız, hak ettiği sevabı kat-kat fazlasıyla veririz. Katımızdan bol rahmet ve hesapsız ikramlar olarak ruhanî lezzetler verir, ebedî tatlar tattırırız. İnsanlardan her kim de Dünya geliri ister ve dünyalık ekip biçmeğe niyyet ederse dünyadan (kendisine uygun olarak ve hak ettiği kadar) nasibini tam olarak veririz. Çünkü herkesin niyyet ettiği vardır. Fakat bu kimsenin Ahirette bedenî ve ruhanî olan ebedî nimetlerden hiçbir nasibi olmayacak. Çünkü Dünyayı Ahirete, Dünyanın fânî lezzetlerini ve geçici isteklerini de Ahiretin ebedî nimetlerine ve lezzetlerine tercih etti. Bundan dolayı Ahiret Gününde; Ahiretin ebedî lezzetlerinden ve nimetlerinden nasibi yoktur.

۞ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

21. Ayet: Acaba bunların kendilerimi hayalleri üzerinde hareket ederek Ahiretin lezzetlerinden ve manevî gelirlerden kendilerini mahrum ettiler, yoksa onların; (kâfirlikte öncülük yapan) insanlardan ve cinlerden şeytanlık yapan ortakları (Allah'a c.c. ortak koştukları öncüleri) var da onlar mı bu ahmaklara üstün gelip baskı kurarak (kötülüklere sevk ederek) bu mahrumiyete doğru sürüklüyorlar da her işi sağlam olan Allah Azıîmüşşan'ın izin vermediği batıl ve bozuk dîni (hayat biçimini) onlara tesis ederek inkârda boğulmalarını mı sağlıyor? Allah (c.c.) asla bir peygambere vahyi ve ilhamı olmaksızın Dînte'sis ettirmez. Bu zalimler azgınlık yaparak sırf kendi biliş, anlayış ve asılsız görüşleri ile bir takım yollar edindiler. Bu da onlara büyük zararlardan, ebedî mahrumiyet ve rezillikten başka bir şey kazandırmadı. Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın bu zalimlerden intikamını alıp zalimlikleri sebebiyle tutup kahretmesini Ahiret Gününe bıraktığına dair kararını içeren sözü olmasaydı muhakkak Îman ve İslâm ehli olan Mü'minlerle, sapık zalimler arasında huküm verilerek iyilerin iyilikle mükâfaatlandırılması, kötülerin de kötü bir azapla cezalandırılmaları gerçekleştirilirdi. Bilesiniz ki, kendi iğrenç görüşlerine ve ağabeyleri olan şeytanlara uymaları sebebiyle Allah'ın (c.c.) hukümlerini terk ederek kulluk dairesinden çıkan zalimlere Ahirette pek acı bir azap var. Haberiniz olsun o azap; Rahman Suretinden yaratılan insanlara hazırlanmış olan yüce ikramlardan ve yüksek makamlardan tamamen mahrum olmak (Cehennemin azap çukurlarında ebediyyen kalarak türlü acılar çekmek) ki, bundan daha korkunç ve daha şiddetli azap olmaz.

۞ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۞

22. Ayet: Zalimlerin sınırsız bir mahrumiyete uğrayıp sonsuz bir zarara mahkûm olduklarından dolayı; (Kıyamet Gününde) o zalimleri; yaptıkları zulüm, kâfirlik türlü günahlardan dolayı son derece korkup titredikleri halde görürsün. Korkmaları (ve pişman olmaları) onlara fayda vermeyecek, yaptıkları her şey onları

sararacak. Zira kaybedilenleri kazanma zamanı kalmamıştır. Ey ibretle bakıp gören! Peygamberler haber verip kendilerini da'vet ettiğinde Allah'a ve O'nun buyruklarına Îman eden ve (Allah katında) yararlı ve kusursuz olan işleri (tüm İlâhî buyrukları) yaparak Îmanlarını kuvvetlendiren Mü'minleri de görürsün ki, Ahirette Cennetlerin bahçelerinde sonsuz nimetler içerisindedirler. Onlara; Allah Teâlâ'yı kesin olarak bilme, görme ve kavuşma sahaları olan Cennetlerde; onları yakınlığına Erdiren Rableri katında diledikleri her şey var. Onlara yenilenerek devam eden değerli lezzetler, peş peşe gelen sayısız ikramlar ve bol nimetler aralıksız sunulmaktadır. Lüzumsuz ve önemsiz olan her şeyden uzak kalarak önemli işlerde başarılı kılınan Mü'minlere hazırlanan bu bağış ve ikramlar pek büyük bir bağış ve üstünlüktür. Öyle ki, yanında her türlü ikram ve lezzetler pek küçük ve değersiz görülür.

۞ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ۞

23. Ayet: İşte bu büyük bağış ve ikramı; sonsuz nimetler verip bağışlar Yapan Allah Teâlâ; Varlığına ve Birliğine (c.c.) Îman eden, kendilerini Tevhıîd-i ef'aal ve Tevhıîd-i Sıfâta götürüp kavuşturan yararlı işler yapan Mü'minlere müjdeliyor. Ey peygamberlerin En Kâmili! İnsanlara doğruluk ve sapıklık yollarını açıkça göstermenden, onları eğitip Doğru Yola erdirmen için Allah'ın (c.c.) vahyini onlara ulaştırmandan sonra kendilerine de ki, Rabbimin vahyini ve müjdelerini sizlere ulaştırmam karşılığında sizlerden hiçbir ücret, Dünyevî yarar ve gelir istemem. Sadece sizlerden; sizin yararınız için yakınlarım ve Ehl-i Beytim (Evimin Halkı ve Mensuplarım) konusunda sevgi ve dostluk istiyorum. Sizler onları seveceksiniz ki, onlardan faydalanıp eğitim ve olgunlaşmakta yüce gayelere eresiniz. Çünkü Onlar; Tevhıîdin En yüce Mertebesi olan Zatî Tevhıîdin (Allah Azıîmüşşan'ın iş, icraat, İsimler ve Sıfatlarında Birliği konusunda kesin bilgi ve Îmana erdikten sonra Kimliği ve Benliği hususunda da kesin bilgi ve Îmana ulaşıp Allah Azıîmüşşan'ı bilme ve O'na yakın olmada en yüksek mertebede olmanın) ve Öz Varlığıyla ilgili Yüce bilgilere sahip olmanın karakteri üzerindedirler.

Rivayet olunuyor ki, Bu Ayet indiğinde Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) soruldu: Ey Allah Rasûlü! Yakınların (Bu Yüce Da'vada en yakın varislerin) kimdir? Dedi ki, Alî, Fatıma ve İki Oğulları, Hasan ve Huseyn (r.a.)

(Ey okuyucu!) Bu rivayetin doğru olduğuna sana şâhid olarak; imamların (İslâm) büyüklerinin (Allah Teâlâ Onlardan Razı olsun, Hz. Alî ve Fatıma'nın Bu Oğullarından) doğup gelmesidir. Bu imamlardan maksadımız; Allah'ın Yolunda, Îman ve İslâm'a hizmette İlâhî buyrukların zor ve zorlularını icra edenlerin büyüklerini kasd ediyoruz. Allah'ın selâmı, rahmeti ve rızası onların önden gidenlerinin, sondan gelenlerinin ve göbekten göbeğe doğup çoğalan çocuklarının üzerine olsun.

(Kardeşlerim! Peygamberimizin s.a.v. yakınları; başta Hz. Alî ve Çocukları olmak üzere bütün Da'vadaşlarıdır. Bu Ayet-i Celîlede açıkça Mü'minlerden; Onları sevmeleri istenmektedir. Kişi sevdiği ile beraber olunca elbette akıl sahibi olanlar

onları sevip onlarla beraber olmağa çalışacaktır. Şunu unutmayınız: Kim bir ilim ve fazilet sahibini severse ilme ve fazilete erer, çocukları ilim ve fazîlet (Allah katında üstünlük) sahibi olur. Allah'ın Rasûlünü ve O'nun sevgililerini seven ne olur bir düşünün.)

(Ayetin tefsîrine devam ediliyor.) Kim Allah'ın Rasûlüne ve O'nun Ehl-i Beytine uyarak Dînde hizmet görerek bir güzellik kazanırsa katımızdan bağışta bulunarak onun güzel kazancına güzellikler ilave ederiz, (Dünyada ve) Ahirette çokça güzel ikramlar veririz. Kullarının niyyetlerini ve içlerinde sakladıkları her şeyi Bilen Allah (c.c.) Ğafûr'dur; Sevgili Peygamberini ve Ehl-i Beytini rızası için sevenlerin günahlarını siler, varlıklarını arındırır. Şekûur'dur; onların sevgi ve hizmetlerinin karşılığını bol-bol verir, yüce ikramlarda bulunur.

۞ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِنْ يَشَإِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

24. Ayet: Bu inatçı inkârcılar; peygamberlik makamını tamamen inkâr mı ediyorlar, yoksa Allah'a iftira ederek Kendi yalanlarına Allah'ın Ayetleridir deyip söz ve iddialarını değerli hale getirmek istiyor diyerek inkârda mı bulunuyorlar? Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların bu ve benzeri tüm zan ve dedikoduları boşadır ve bitip gidecektir. (Sen ey sevgili Rasûl! Haksın ve haklısın. Senin Peygamber olduğuna ve asla yalan söylemeyeceğine Şâhid olarak Rabbin yeter. Rabbin hainleri cezasız bırakmaz.) Eğer Allah (c.c.) dilerse onların kalplerini mühürleyip sapıklıkta bıraktığı gibi Senin de kalbini mühürler. (Sonsuz kudret, iktidar ve hâkimiyyet O'nundur. Seni onların arasından seçip umuma Peygamber Yapan ve her zarardan Seni Koruyan O'dur.) Yine Allah Azıîmüşşan dilerse batılı (aslı ve dayanağı olmayan kâfirlik ve inançsızlığı) siler, yok eder. İtaat olunup uyulmağa layık olan Hakkı (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman gerçeğini) kelimeleriyle; yani Senin elçiliğin ve aracılığın olmaksızın Kur'an'ın Ayetleriyle ebedî olarak ortaya koyar. Bilesiniz ki, O (c.c.) göğüslere sahip olanı, içlerinde gizledikleri her şeyi ve ağızlarından çıkan bütün konuşmaları ilm-i huzurîsiyle (her şeyi kuşatan ilmiyle) bilir, gereken cezayı da onlara hakkıyla verir.

۞ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۞

25. Ayet: Kullarının içlerinde saklı olan her şeyi bildiği gibi kalbin ve niyyetin gizli işlerinden olan pişmanlık ve samîmiyyetle, saygı ve tam bir yönelişle kulları tarafından yapılan tevbeleri kabul eden de yine O'dur. Tevbe etmelerinden sonra dalgınlık ve şuursuzlukla yaptıkları kötülükleri cezalandırmaktan vazgeçip Affedendir. Hulasa gizli-aşikâr, bedenlerinizle, ruhunuzla yaptığınız her şeyi bütün ayrıntılarıyla ve en küçük bir şeyi kaçırmaksızın ve bırakmaksızın bilir. Sizler kendi yaptıklarınızı öyle bilemezsiniz.

۞ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۞

26. Ayet: Îman edip Salih amel yapan Mü'minlerin yaptıklarından pişman olup tevbe ederek yakarışlarını duyup karşılık vererek ve onlara merhamet edip severek

tevbelerini kabul eder, onların Kendisinden (c.c.) utanıp tam bir samîmiyyetle tevbe etmelerine karşılık bağış ve ikramından fazlaca mükâfaatlar verir. Öyle mükâfaatlar ve ikramlar ki, ne olduğunun hakikati (kullar tarafından) idrak olunmaz. Asılsız varlık, benlik, suç ve günahlarıyla Gerçek Güneş Olan Rablerinin Varlığını örtmeğe çalışıp inkâra kalkışan kâfirler için ise dönüp Yüce Huzurda rezil olup alçalarak toplandıklarında çok çetin bir azap var.

۞ وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ۞

27. Ayet: Hulasa bütün kâfirlerin kâfirliği, Hakka kafa tutup uzaklaşmaları ve her türlü sapıklıkları sırf Allah'ın nimetlerine nankörlük yapıp nimet azgınlığında ileri giderek azgınlıkları Allah'a ve Allah'ın (c.c.) seçkin kullarına karşı taşkınlık yapmalarına kadar ulaşmaktadır. Nitekim şu Ayetiyle buna işaret edip açıklama yapıyor: Eğer Allah (c.c.); Dünya malı gibi maddî rızıkları bol-bol vererek (karakterlerini bozmuş olan kullarına) fazlaca zenginlik verseydi onların baş kaldırıp haddi aşmalarına sebep olan rızıklar yüzünden Yeryüzünde büyüklük ve üstünlük taslayarak gezerler, azgınlık yaparak Allah dostu olan idarecilere karşı baş kaldırıp zenginlik ve imkânlarına dayanarak halkı ezmek gibi zulümlere dalarlardı. Fakat Allah Azıîmüşşan devam edegelen hıkmeti ve âdeti gereği onlara rızık ve imkânları dilediği mikdardaindirmektedir.Elbette Allah Teâlâ; kullarından, onların kabiliyyet, karakter ve tüm davranışlarından Haberdardır, onları ve onlarda olan her şeyi tam olarak görmekte, onlara gizli kalan ve yanlarında açığa çıkıp bilinen her şeyi bilmektedir.

۞ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ۞

28. Ayet: Kullarının sır ve gizliliklerini nasıl bilmez? Elbette bilir ve görür. Çünkü O (c.c.) öyle bir ilim ve kudret Sahibidir ki, insanlar yağmasından tamamen umutlarını kestikten sonra türlü bereketlere sebep ve kaynak olan yağışı O (c.c.) indiriyor. Sonra da hayatın, yeşilliğin, sayısız madenlerve hesapsız ürünler gibi türlü gelirlerin kaynağı olan geniş rahmetini Yeryüzünün her yanına yayıyor. Bütün bunlar Allah tarafından Yeryüzünde yaşayanları gözetip onlara bakımından dolayı oluyor. O Yüce Rab Kendisinin görünme aynaları ve sahneleri olan tüm yaratılmışa nasıl merhamet edip ihtiyaçlarını karşılamaz? (Elbette onları yarattığı gibi Yaşatan olarak onlara hakkıyla merhamet edip tüm ihtiyaçlarını Karşılayan O'dur.) Çünkü O (c.c.); onların tüm işlerini Yürüten, onlara daima Sahip Tek Velîleri ve Efendileridir. Onların idareleri ve yönetimleri daima sırf O'na (c.c.) aiddir. Hamîd'dir; bütün övgülere hakkıyla layık Olan sırf O'dur. Çünkü bütün varlıklar dil ile veya davranışlarıyla ve kâinatın tüm zerreleri tam bir arzu ile boyun büküp gönül vererek O'na hamd etmektedir.

۞ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ۞

29. Ayet: Yüce Sıfatlarının ve İsimlerinin gölgelerini uzatarak Semâvâtı ve Arzı; yani Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemleri, yaratılmışın altında bulunan Yeryüzünü ve her iki âlemlerde çokça yayıp yaşattığı bütün canlıları yoktan var etmesi Allah'ın Ayetlerindendir; sonsuz kudretine, her şeyi yönetip idare ettiğine

açık delillerdendir. Ayrıca yoktan var edip her bir yana çokça yayarak yaşattığı bütün varlıkları dilediği anda kusursuz ve ihmalsiz olarak; gölge ve yansımaların Güneşte toplandığı gibi toplayıp bir araya getirmeğe de Kadirdir.

۞ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۞

30. Ayet: Ey kendi başlarına olmaları düşünüldüğünde yok olan gölgeler (ve ey Hak Varlığın gölgelerinden ibaret olan insanlar)! Bilesiniz ki, sizlere dokunup zarar ve acı veren her bir musibet ellerinizin kazancından ve yaptığınız günah ve ısyanlar yüzündendir. Dahası Rabbiniz pek çok suçlarınızı da affediyor, günahınız sebebiyle sizlere ceza vermeyerek hayatı kolaylaştırıp görevlerinizi hafifletiyor.

۞ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۞

31. Ayet: Eğer Rabbiniz adaleti gereği günahlarınızın çoğunu silerek hayatı sizlere kolaylaştırmayıp her bir günahınızın peşinden bir musibetle sizleri cezalandırmak isteseydi Yeryüzünde bir an O'nu (c.c.) aciz koyamazdınız, büyük-küçük her bir günaha ceza vermesinden ve dilediği kararı uygulamasından kurtulamazdınız. Durumunuz şu ki, sizler kendi başınıza olduğunuzda aciz varlıklarsınız, O'nun (c.c.) kahır ve kudret Eli altında çaresiz bulunmaktasınız. Çünkü (hak ettiğiniz cezayı verecek olduğunda) Allah'tan başka; sizlerin işini üstlenecek bir yardımcı dostunuz, sizleri koruyup düşmanlarınıza karşı yardım edecek, size dokunan bir zararı uzaklaştıracak bir efendiniz yok.

۞ وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۞

32. Ayet: Yine, büyüklük ve ağırlık bakımından dağlar gibi olan ve buna rağmen denizlerdeyüzüp giden gemiler; Allah'ın sizleri yoktan var ettiği gibi her türlü ihtiyacınızı temin ederek yaşatıp yönettiğine ve her şeyi sonsuz kudretiyle idare ettiğine muazzam Ayetlerinden ve alametlerindendir.

۞ إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۞

33. Ayet: Eğer Allah (c.c.) dilerse ve her türlü gücü durdurur da o gemiler denizin üzerinde hareketsiz kalırlar, içerisinde bulunan canlı-cansız her şey helâk olur. Elbette bu anlatılanlarda sabretmeyi iyi bilen; yani Allah'ın razı olacağı kulluk makamına ve yüce kurallara kendisini bağlayan ve buna karşılık Allah tarafından kendisine verilen nimetlere çokça şükreden her bir Müsliman için; Allah'ın (c.c.) her şeyi yürütüp yönettiğini gösterenAyetler ve dersler vardır.

۞ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ۞

34. Ayet: Ya da Allah (c.c.) dilerse; insanların kazandıkları hased, cimrilik, aşırı hırs, tükenmez pis arzular ve kötü ahlak gibi günahları (her türlü haram kazançları) sebebiyle o gemileri içindekilerin bir kısmıyla veya tamamıyla helâk edip denize batırır. (Bu anlatılanlardan ders alıp anlayın.) Şunu da bilin ki, çoğunu affediyor. Temiz niyyet ve güzel ahlak sahibi olanları ise katından bir ikram olarak güzel davranışları sebebiyle helâk olma tehlikesinden daima kurtarıp koruyor. Zira

kullarını daima imtihan ediyor; zalimlerden intikam alırken; Kendisine teslim olup kulluk yaparak rızasına erenleri zalimlerden seçip hayırlı ömürler veriyor.

۞ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۞

35. Ayet: (Böylece bir kısım zalimleri ısyana dalıp taşkınlık yapmaları sebebiyle Dünyada kimsenin karşı duramayacağı korkunç musibetlerle helâk ederiz) Ayetlerimiz ve onların gerekli kıldığı buyrukların icrasıhakkında tartışma yapan azgın zalimler ibretler alarak bilsinler ki, kendilerini de tutup intikam alarak helâk etmeyi istediğimizde kaçıp sığınacakları bir yer bulunmaz.

۞ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۞

36. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer mallarının, çocuk ve yardımcılarının çokluğuyla tartışma yapan mücadeleci insanlar eğer ortaya çıkıp övünerek büyüklük taslarlarsa Bizim Adımıza onlara şöyle de: Sizlere verilen bu önemsiz şeyler; Dünyanın fânîleri, çör çöpü ve kırıntılarından başka bir şey değil. Sadece Dünyada birazcık kendileriyle yaşayıp barınacağınız geçici şeylerdir. Az bir zaman sonra çokça acılar ve uzun pişmanlıklarla (ebedî hayata) geçip gideceksiniz. (Çünkü bunlara aldanarak ebedî olan Ahiret hayatı için korkunç zararlardan başka bir şey hazırlamadınız.) Allah katında olan ruhanî lezzetler, ebedî nimetler Dünyadan ve Dünyada bulunan her şeyden, hatta binlerce katından çok daha hayırlı, devamlı ve kalıcıdır. O pek değerli ve kalıcı olan nimetler; Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının sonsuzluğunu ve kusursuzluğunu anlayan, Allah'ın tecellîlerini, iş ve icraatlarını görüp idrak eden Mü'minler içindir. Onlar Allah'a teslim olup tam olarak O'ndan razı olma makamına yerleşerek ve dervişlik (Allah'a karşı tamamen yok olup hiçbir şeye sahip olmama) mertebesinin zirvesinde yer tutarak manevî âlemin (Allah'a c.c. yakınlığın) en yücesine ulaşmalarından sonra; âdî sebeplere ve fânî aracılara değil sırf rablerine tevekkül ederler; Dînî-Dünyevî her şeye ve herkese karşı O'nu (c.c.) Vekîl (Avukat) tutarak bütün işlerini O'na (c.c.) bırakırlar. (Artık bütün işleri icra eden de O c.c. olur.)böylece hakkıylaO'na teslim olarak beden ve can gözlerini Allah'tan başkasına yumarak hiçbir şeye dönüp bakmazlar. İşte bu yüzden artık Allah'ın Nûruyla bakarlar, bakarlarken de; Allah'ın aynalarından ibaret olan yaratıklarından hiçbir şeye değil sırf Allah'ın Cemâlinin gözükmesine ve O Değerli Yüzün parıltılarına bakarlar.

۞ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ۞

37. Ayet: Bu değerli Mü'minler; gizli veya açık şirke götüren büyük günahlardan kaçınırlar. Dînin çirkin gördüğü her türlü ilgi ve ilişkilerden, hatta küçük günahlardan da kaçınırlar. Zira küçük günahlara ısrarla devam etmek büyük günahlara götürür. Kulluk görevlerini güzelce eda edip Allah'ı görüyor gibi yaşayan Mü'minler; ahlaklarının güzelliğinden dolayı öfkelendikleri, birine ve bir şeye kızdıklarında derhal öfkelerine hâkim olup insanları affederek onların kusurlarını örterler, aradaki kin ve hasedi içlerinden atarak kardeşleriyle aralarını düzeltirler.

۞ وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞

38. Ayet: Allah'a kulluğa, Rasûlüne itaate ve bilumum hayır ve iyiliklere çağırıldıklarında; herhangi bir Dünyevî maksad veya karşılık için değil sırf Rableri için kabul edip söyleneni yaparlar. Çünkü o Mü'minler daima Rablerini Razı etmeyi arzularlar, gazap ve intikamından korkarlar. Namazlarını hakkıyla kılarlar ve her durumda daima Rablerine yönelirler. Dünya ve Ahiretlerine dair tüm işleri; aralarında danışıklıdır, görüş alış-verişi ile icra olunur. Hiçbiri kendi başına iş yapmağa kalkışmaz, sırf aklıyla hareket etmez. Onların ahlakının (inanç, söz ve icraattan ibaret davranışlarının) büyüklerinden ve önde geleninden olarak kendilerine helal kıldığımız, rızık olarak verip kendilerini sahip yaptığımız maddî mal ve imkânlardan Bizim için fakir ve çaresiz kimselere verirler, karşılığında sırf Bizim Razı olup sevap ve mükâfaatlar vermemizi isterler.

۞ وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ۞

39. Ayet: Yine onları güzel ahlakından ve güzel davranışlarının en büyüklerinden olarak herhangi bir azgın zalim tarafından kendilerine bir baş kaldırma ve saldırı olduğunda derhal dayanışma içerisinde yardımlaşarak zalimlere üstün gelip onları alt etmek için harekete geçerler. Çünkü Allah'ın Dînini, İlâhî adaletinin gereği olarak tesis ettiği hukûm ve buyruklarını tam bir hassasiyet ve tutarlılıkla korumak için gelen zulmü ve azgınlığı bertaraf ederler, Allah katında övülen ve göğüslerine konmuş olan cesaret ve kahramanlığı açığa koyarlar. Onların bu cesaret ve yiğitlikleri; gerçek yiğitlik ve üstün insanlık sahipleri olan peygamberler ve Allah dostları katında da övgü ile karşılanır. Yiğitçe ve sağlam ölçüler içerisindeki cesaretin iki yanında bulunan gevşeklik veya taşkınlıktan ibaret olan, aklın ve Dînin hoş görmediği korkaklık ve tehevvür (dikkatsizce ve çılgınca atılganlık yapmak) yerilen ve kötü görülen bir davranıştır.

۞ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۞

40. Ayet: Allah Teâlâ kullarına; Îman ve İslâm'a ulaşıp başkalarını ulaştırma yollarını öğretmek için şu açıklamayı yaptı: Sana bir insan tarafından yapılan kötülüğün cezası; o kötülüğün misli (dengi ve aynısı) olacaktır. Ondan fazlası değil. Yani, ey kullukla mükellef olan! Biri sana kötülük yaptı ise, sen de ona o kadar yaparsın.

Burada kötülüğe karşılık verilen cezaya (adaletin gereği olmasına rağmen) kötülük denmesi, yapılan kötülükle eşleşip benzeşmesinden dolayıdır. (Yoksa suçsuz birine kötülük yapmak haramdır, ama kötülük yapana misliyle, yaptığı kötülüğün benzeriyleceza vermek haram değildir.) Şunu da bilmek gerekir: Misliyle öç almak Dînde ruhsattır (yani buna izin var) ama azîmete (Allah'ın seçkin kullarının yapması gereken zorlu görev ve vazifeye) göre ise tavsiye şudur: Kim sırf Allah için ve O'nun (c.c.) rızasını isteyerek kendisine kötülük yapan suçluyu affeder, onunla barışıp güzel davranarak bozulan arayı düzeltirse onun ecri ve bu güzel davranışının karşılığı Allah'a kalmıştır. Bağış ve ikramıyla onu dilediği gibi mükâfaatlandırır. (Elbette Allah Teâlâ'nın mükâfaatı; kulun yaptığı güzellikle

kıyaslanmayacak derecede güzeldir. Ey Allah'ın kulları haktan adaletten ayrılmayın. Uğradığınız kötülüğe misliyle karşılık verebilirsiniz, ama haddi aşmayın ve kimseye zulmetmeyin.) Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan suç işleyerek veya birilerini cezalandırırken taşkınlık yaparak Allah'ın sınırlarını çiğneyen zalimleri asla sevmez ve yaptıklarını yanlarına bırakmaz.

۞ وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ۞

41. Ayet: Her kim zulme uğradıktan sonra zalimlerden intikam alır, onlardan gördüğü kötülüğü misliyle onlara ceza olarak yaparsa kesinlikle bu haklı kimselere karşı bir yol ve yapılacak bir şey yoktur. Bunlar kınanmazlar ve cezalandırılmazlar. Çünkü onlar Dînin izin verdiği intikamı almışlardır.

۞ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

42. Ayet: Kınama ve cezalandırma yolu ancak zalimlere; kötülüğe ilk olarak başlayıp insanlar arasında bunu ortaya koyarak taşkınlık yapanlara ve Dînî bir izin olmaksızın haksız yere yeryüzünde insanlara karşı azgınlık peşinde koşarak bozgunculuk yapanlaradır. Dînî sınırları çiğneyen ve İlâhî buyrukları tanımayan bu lanetlilere Ahirette çok acı bir azap var. O azap kesin ve gerçek olan bir ateşle yakılmalarıdır ki, bundan büyük ve korkunç bir azap olmaz.

۞ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۞

43. Ayet: Kim sabreder, kin ve öfkesini yutarak uğradığı zulmün intikamını almaz, Allah Azıîmüşşan'a yönelerek ve mükâfaatını O'ndan isteyerek zalimi cezalandırmaktan vazgeçer ve bağışlarsa elbette bu davranış; yani gücü olduğu ve Dîn de izin verdiği halde affedip bağışlamak; işlerin azmedilip murad edilenlerindendir. Yani, Allah katında önemli niteliklere ve sağlam kararlara sahip olanların tercih ettikleri işlerdendir. Bilesiniz ki, o insanlar; (yetiştirilip olgunlaştırılmak için)Allah tarafından sıkıntı ve darlıklar, huzur ve bolluklar, sevinçler ve kederler görürler ama Allah Teâlâ'nın hüküm ve kararlarından başlarına gelen her şeye daima razı olup teslîmiyyet gösterirler.

۞ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَلِيٍّ مِنْ بَعْدِهِ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَى مَرَدٍّ مِنْ سَبِيلٍ ۞

44. Ayet: (Ey Allah'ın kulları! Haksızlık yaparak sapıklığa yeltenmeyin.) Kim ki, buyruk tanımaz ve sapıklıkta ısrar ederek Allah'ın kahrına uğrar ve Allah Azıîmüşşan da onun Îmandan ve İslâm'dan saptığına hukmeder ve sapıklıkta bırakırsa bilsin ki, Allah'ın bu kararından sonra onun için artık hiçbir dost ve yetki sahibi bulunmaz ve kimse onu bu perişanlık ve sıkıntıdan kurtaramaz. Bu tür kimseleri Allah Azıîmüşşan türlü zararlar ve kayıplarla ebedî intikam Yurdu olan Ahirete sevk ettikten sonra; Dünyada sahip oldukları kalabalık ve zenginliklerine aldanan bu zalimleri görürsün, ey bakıp görebilen ibret sahibi! Üzerlerine inerek her taraftan kuşatan azabı gördüklerinde tam bir sıkıntı ve çaresizlik içerisinde birbirlerine şöyle derler: Dünyaya dönmeğe bir yol var mıdır? (Bizlere bir fırsat

verilse de Dünyaya dönsek.) Rabbimize Îman edip mükemmel kulluklar yaparak bu Günümüz için hazırlıklı gelsek.

۞ وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَاشِعِينَ مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمٍ ۞

45. Ayet: Ey göz sahibi olup gören! Zalimler korku içerisinde, canları sıkılarak kalplerinde dolaşan türlü vesveselerle bu konuşmaları yaparlarken görürsün onları ki, rezillik ve perişanlık tamamen onları kaplamış olduğu halde Cehennem ateşine arz olunuyorlar. Son derece korktukları için; ölüm emri verilen kişinin cellâdın kılıcına baktığı gibi, göz kapaklarını oynatmaksızın kirpiklerinin altından gizlice göz ucuyla ateşe bakarlar. (Dünyadayken onların zulüm ve azgınlıklarını gören ve bilen) Mü'minler; düşmanlarını azap içerisinde gördüklerinde şöyle derler: Gerçek zarara uğrayanlar; (Dünyadayken Allah'ı tanımayıp halka zulmederek yakıp yıkan) Kıyamet Gününde kendilerini ve Allah'ın Yolundan saptırdıkları aileleri ile yakınlarını ebedî olan bu korkunç sıkıntı ve zarara sokanlardır. Ey gölgeden ibaret olan ve Allah'ın adalet sancağının altında barınan fânî kahramanlar (ve akıl sahibi kullar! İmtihanı kazanma yeri olan Dünyada ömrünüzü boşa geçirmeyin ve imkânlarınızı yanlış kullanmayın. Peygamberiniz s.a.v. gibi inanın ve yaşayın. Küfür ve zulüm sahibi kâfirlere asla gönül vermeyin, kimseyezulmetmeyin.) Tam bir uyanıklıkla bilin ve anlayın ki, Allah'ın adaletinin gereğini tanımayıp tüm haklara tecavüz eden zalimler Ahirette devamlı ve pek acı olan azap içerisinde kalacaklar.

۞ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ۞

46. Ayet: Onların Allah'tan başka; kendilerine yardım edecek ve o azaptan kurtaracak efendileri ve dostları olmayacak, (Dünyadayken Allah'tan başka taptıkları hiçbir işe yaramayacak.) Sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azîmüşşan da kahrı ve gazabı gereği (zulüm ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle) onları sapıklığa ve sapıklıkları netîcesinde de bu korkunç ebedî azaba mahkûm etmiştir.Hulasa Ğayûur (sonsuz gayret ve kıskançlık Sahibi olup hukukunu Koruyan)ve türlü intikamlara Kadir Olan Allah (c.c.); kimi sapıklıkta bıraktı ise artık o kimsenin Îman ve İslâm'ı bulmasına, azgınlık sapıklılığının sonucu olan ebedî azaptan kurtuluşa ermesine bir yolu olmaz, asla bir çare bulamaz.

۞ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ۞

47. Ayet: Ey İlâhî Çağrıyı kabul edip karşılığını yerine getirmekle yükümlü olanlar! Sizleri İslâm karakteri ve kabiliyyeti üzere Yaratan ve Yaşatan Rabbinize da'vetegeliniz, buyruklarını yapınız. Rabbinize yönelip Adına sizleri da'vet eden Da'vetçisi Muhammed'i (s.a.v.) tasdik ederek; başınıza gelecek azabı; içerisinde bulunduran gün (Kıyamet Günü) gelmeden önce Rabbinize ibadette bulunun. (İtaatte bulunmaz ve azabı hak ederseniz bu azap size gelir.) O Gün Allah Azîmüşşan tarafından inen azabı geri çevirme ve sizleri o azaptan koruyup kurtarma mümkin olmaz. Sizin azap görmenize; Allah'ın (c.c.) karar vermesinden sonra sizler için Allah'tan başka sığınak bulunmaz. O'nun (c.c.) kararı da artık

sizlerin azap göreceğine dair olmuştur. O gün inen azabı inkâr etmeniz de mümkin olmaz. Çünkü (sizler inkâr edip bu azabı hak edecek yanlış bir şey yapmadık deseniz; o zaman; yaptığınız suç ve günahlarla ilgili organlarınız sizin aleyhinize şâhidlik yaparak sizleri yalanlar.

۞ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ۞

48. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları bu ve benzeri öğüt ve nasihatlerle uyarman için de ki, eğer Allah Azıîmüşşan'ın buyruklarını kabul edip icra ederseniz hidayete erer, Îman ve İslâm sahipleri olursunuz. Eğer inad edip diklenerek yüz çevirip uzaklaşırlar ve buyruklarımıza dönüp bakmazlarsa bil ki, Biz Seni; insanları her kötülükten cebren koruyacak, onlara zarar verecek her şeye kefîl olacak bir sorumlu olarak göndermedik. Sana gereken sadece buyruklarımızı onlara ulaştırmandır. Sen aldığın görevi ulaştırdın. Artık onların hesabından Sende bir şey kalmamıştır.
Allah Teâlâ; insanların kararlarındaki gevşekliğe ve inançlarındaki zayıflığa işaret ederek şu açıklamayı yaptı: İnsana Biz; geniş ve büyük cömertlik makamımızdan hak etmediği kapsamlı bir rahmeti verdiğimizde; varlığını saran bu rahmetin inmesi sebebiyle sevinip açılır. Bu ve benzeri insanların ellerinin takdim ettiği ve yaptıkları suçlar ve günahlar sebebiyle (bunca rahmetten sonra) bir kötülük dokunduğunda Rablerini ve O'nun geniş rahmetini unuturlar. Hal bu ki, o kötülüğü başlarına ellerinin yaptıkları getirmiştir. Gerçekten unutkanlık ve nankörlük karakteri içerisinde bulunan insan; pek nankör olup süratle unutmağa ve inkâra kapılıp gider. Sanki Bizden hiç iyilik ve ikram görmemiştir.

۞ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۞

49. Ayet: Allah'ın her şeyi kapsayan rahmetini ve sayısız nimetini nasıl unutup inkâr edersiniz? Hal bu ki, Semâvât ve Arzın (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerin ve Yerin) idaresi; her şeyi yoktan var edip her şeyi Kuşatan Allah'ındır. Yani yüksek-engin, maddî-manevî tüm âlemlerin ve bunların arasında bulunan, karışıp kaynaşarak türlü hallerde meydana gelen her şey O'nun tarafından yaratılmış olup tam bir bağımsızlıkla O'nun tarafından yönetilmektedir. Dilediğini yaratır. Rahmet ve ikramı olarak dilediğine kız çocukları bahşeder. Kız çocuklarından bahsederken belirlilik takısı (el takısı) kullanmadı. Maksad kız çocuklarının bilinip tanınmamasıdır. Önce kız çocuğundan bahsetmesi; küçükten büyüğe, zayıftan güçlüye sıralamayapmak içindir. Dilediğine sırf erkek çocukları ikram eder. Erkek çocuklardan bahsederken belirlilik takısı kullandı. Çünkü onlar tanınıp bilinmeğe uygundurlar.

۞ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَاثًا وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۞

50. Ayet: Ya da insanlara çifter-çifter çokça çocuklar verir. Dilediğini kısır yapar, çocuktan ve çocuk yapmaktan mahrum bırakır. Bütün bunlar Allah'ın her şeye Kadir olduğunu, sebep ve araçlarda yetki olmadığını göstermektedir.Zayıf ve bozuk

hayallere, yanılgı kaynağı olan kalb ve kafalara gelip dayandığı gibi değildir, eşlerin bir araya gelmesiyle çocuk olmaz, ancak Allah ikram eder. Bu sebeple çocukların doğması ve çoğalması evliliğe ve evlenmeğe dayandırmak yanlıştır. Hulasa Allah Azıîmüşşan; kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde olanı Bilendir. İstediğini, istediği kimseye vermeğe, istediği bir şeyi istediği diğer bir şeye ilgileyip dayandırmağa Kadirdir. Yarattığı, yaptığı ve ikram ettiği her konuda dileyerek ve seçimini Kendisi yaparak yaratır ve yapar, asla mecbur olmaz ve hiçbir şeye zorlanmaz.

۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ۞

51. Ayet: Yahûdîler; Sevgili Peygamber (s.a.v.) Efendimiz hakkında saygısızlık yaparak dalga geçmişler ve şöyle demişlerdi: Eğer Peygamberse Allah'a bakıp görse ve Allah (c.c.) O'nunla (s.a.v.) konuşsa ya. Allah (c.c.) Mûsâ'ya konuştu ve Mûsâ (a.s.) Allah'ı (c.c.) gördü. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz onlara dedi ki, Mûsâ (a.s.) Allah'ı görmedi. Allah Teâlâ gözlerin görmesinden ve görüşlerin idrak etmesinden Münezzeh ve Pek Yücedir. Bu sebeple Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberini tasdik ederek Bu Ayeti indirdi ve dedi ki, hiçbir insan için Allah'ın kendisiyle perdesiz olarak konuşması mümkin olmaz. Buudlar (çerçeve ve kalıplar) içerisine hapsolmuş, önlü-sonlu ve sınırlı olan varlıklarla Sonsuz, Sınırsız, cihet ve yönlerden Münezzeh Olan Allah Teâlâ'nın münasebeti (maddî bağ ve ilgisi) olmaz. (Allah Azıîmüşşan'ın konuşması; bir insanın diğer insanla yüz yüze konuşmasına benzemez.) Konuşması ancak vahyile perde arkasından ya da bir elçi göndermesiyle olur.

Vahy ile konuşması; rüya gösterip anlatmasıyla, ya da kalbe ilham edip söylemesiyle olur.

Perde arkasından konuşması; bir varlıktan sesin duyulmasıyla olur. Nitekim Hz. Mûsâ'ya (a.s.) ağaçtan seslenmişti. İlâhî bilgi ve hakikatlere ulaşmış olan Allah dostları; fenâ fillâh (Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olma) makamında perdelerden ibaret tüm varlıklardan Allah Teâlâ'nın konuşmasını duyarlar, her şeyin dillerle ve hallerle Allah'ı tesbîh ettiğini de idrak ederler.

Elçi göndererek konuşması; Yüce Varlığının hizmetkârları olan, İsim ve Sıfatlarını temsil eden meleklerinden birini göndererek elçi ve tercüman olan meleğin konuşmasıyla olur. Melek Allah'ın (c.c.) izniyle Allah'ın dilediğini kuluna vahy eder (söyler). Hulasa Allah Azıîmüşşan kelâmını kullarından dilediğine duyurur. O (c.c.) Alî'dir; Varlığı, Durumu, Nitelikleri, iş ve icraatları pek yücedir. Sonsuz yücelik O'na mahsustur ve O'na yaraşır. Yarattığından herhangi birinin O'nun Kendisine has hukümranlığının, yücelik ve üstünlüğünün duvarlarının (kahır, celâl, azamet ve ceberut gibi Birliğini ve Eşsizliğini Çevreleyen Üstün Niteliklerinin) çevresinde dolaşması mümkin değil. Perdesiz olarak O'nunla (c.c.) nasıl konuşabilirler? Sonsuz üstünlüğü, benzersizliği, hukukunu ve sırlarını korumakta korkunç kuvvet ve hışım Sahibi oluşu bakımından Hakîm'dir; ezelî ve ebedî sağlam bilginin, sağlam icraatın ve sonsuz yüce gaye ve her türlü sağlamlığın Sahibidir.

۞ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

52. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senden önceki peygamberlere (a.s.) vahyedip her biriyle üç konuşma tarzımızdan biriyle konuştuğumuz gibi Seninle de konuşmak için Şanıyınve farklı olan makamıyın büyüklüğünü ortaya koyarak bütün peygamberler (a.s.) arasından seçip özel olarak Sana Ruhu; kendisiyle ölü varlıkları ve kalpleri dirilteceğimiz Kur'an'ı vahyettik. O Kur'an; yüce ilmimizden ve kararlarımızın yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzdan süzülüp özetlenerek emrimizden, yönetim ve idare makamımızdan yansıyıp Sana ikram olunmuştur. Çünkü Sen (işlerimizde, icraatlarımızda, İsimlerimizde ve Sıfatlarımızda Tevhıîdin; yani Bir olduğumuzun hizmetiyle beraber) Zatımın (Yüce Varlığımın, Kimlik ve Benliğimin) Tevhıîdinin (Birliğinin) açıklanıp anlatılması için yaratıldın. Sana özel olarak Bu Eşsiz ikramda bulunduk. Hal bu ki, Sen Bu Kur'an inmeden önce zahir ve bâtının (bedenlerin ve ruhların) arındırılıp düzeltilerek olgunlaştırılmasıyla ilgili hukûm ve kuralları açıklayan kitab nedir bilmezdin. Allah'ın varlığına dair Îman, İslâm ve yüksek bilgiler nedir onu da bilmezdin. Çünkü ümmî idin (Annenden öğrendiğin dil ve kültürle kalmıştın), kimseden okuyup faydalanmamıştın. Fakat Biz sırf Kendi rahmetimizi ve üstün armağanımızı Sana vererek Kendimize Peygamber ve Halife seçtik, Adımıza Temsilci yaptık. Bunun için de Bu Yüce Kur'an'ı Sana indirdik. O'nun inmesinden sonra ve Senin de (âlemlere Rahmet olan) Varlığıyın açığa çıkmasından da O Kur'an'ı (zulüm ve kâfirliğin karanlığının ortadan kaldırılışı için) daima parlaması tarzında parlayıp duran bir Nûr yaptık. Böylece İslâm fıtratı ve karakteri üzere yaratılan insanları O Kur'an'la devamlı olarak Birliğimize erdirmekteyiz. Hulasa Sen; Halifemiz ve Temsilcimiz olarak bütün kullarımızı Dosdoğru Olan ve asla eğriliği ve kusuru bulunmayan O Muazzam Yola da'vet edip ulaştıracaksın.

۞ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۞

53. Ayet: Yani Göklerin, Yerin ve tüm âlemlerin varlıklarının Kendisine (c.c.) aid olduğu Allah'ın Yoluna… Hulasa gizli- aşikâr, bilinen ve bilinmeyen tüm varlıklar O Allah'ın (c.c.) hâkimiyyeti ve ezici gücü altında bulunmaktadır. Çünkü O (c.c.); üstün kudret Eliyle her varlığı alnından (şah damarından) tutmuş (gün be gün ve an be an) Kendisine çekip götürmektedir. (Tanrı olduklarını iddia eden nice Firavunlar, cahiller ve sapıklar O'nun çetin kudretiyle kahredilip Yüce Huzuruna çekilerek azap görmekteler. Sonları önlerinden, kabir hayatları da sonlarından kötü olmuştur. Ahiretleri de elbette çok daha kötü olacak. Ey Yüce Mevlâ'mız! Bizleri Dünyada kötülüklerden ve tüm kötü durumlardan, Ahirette de azabından koru.)

Ey her durumda, her an ve her yerde Allah'tan meded ve yardım gören gölgeler (fânî kullar)! Tambir uyanıklıkla kendinize gelin ve bilin ki, bütün işler, sizler ve her şey Allah'a; Ezel ve Ebed Olan O Pek Değerli Varlığa (c.c.) dönüp varacak. Âdi sebeplere ve aracılara değil, sırf Allah'a dönüp varacaksınız. Yani sonradan olan tüm varlıklar, şekiller, suretler, yüzler ve resimler yok olup ortadan kalktıktan ve aradan çıkıp gözlerden kaybolduktan sonra O Yüce Varlığa varacak.

ŞÛRAA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ın Yoluna kavuşup yüce azmin ve kesin kararınla O'na (c.c.) doğru yönelen öğrenci! Sana gereken maksad ve muradınıRabbiyin Birliğine ermek yapmalısın (daima Var ve Bir Olan Rabbine yönelmelisin.) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) inip Allah Azıîmüşşan tarafından O'na kurdurulan Kusursuz ve pek Sağlam İslâm Dîni üzerinde dosdoğru olmalısın. (Her an ve her yerde İslâm'ı yaşamaktan bir an ayrı kalmamalısın.) O öyle Bir Dîn ki, önünden ve arkasından O'na; bâtıl, yalan ve yanlış giremez. (O'nun hiçbir hukmünde, hiçbir emir ve yasağında Allah'tan başkasının katkısı olmadı ve olmayacak.) O Sevgili Peygambere uyarak kesin bilgiye, kâmil Îman ve Kusursuz İslâm'a eren öncülerin izlerinde yürümelisin. Onlar manevî âleme erdiler, hiçbir bocalama ve durum değiştirme göstermeksizin Allah'a kullukta başarı mertebesine yerleştiler. Onların bu yüceliklere ermeleri; Allah Teâlâ'nın başarılar vererek Kendi tarafına çekmesiyle ve Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) eğitim ve irşadının bereketi ile sonradan olan âlemde fânî insan olmanın varlıkve benlik elbiselerinden tamamen soyunmalarındansonra oldu.

ZUHRUF SÛRESİ

Zuhruf; süs, parıltı, aksesuar ve lüks eşya anlamlarındadır. Bu Sûre-i Celîlede altın, gümüş ve tüm süs eşyası ile parıltılı ve yaldızlı hayatın değersizliği ve bunlara kapılarak Allah'ı ve Ahireti unutmanın korkunç zararları anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Mekke'de inmiş olup 89 Ayettir.

ZUHRUF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın bütün varlıkları kuşattığını, sonsuz Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları Kendisinde bulundurduğunu, Bu Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Kendisinin daima Nitelikleri olduğunu idrak eden kimseye; Allah Teâlâ'nın Mütekellim (Konuşan) İsminin Esmâ-i Husnâ'dan (pek Güzel İsimlerinden), Kelâm (konuşma) Sıfatının da Yüce Sıfatlarından olduğu bilgisi gizli kalmaz. (O kimse bilir ki, Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerinden bir tanesi Mütekellim İsmi, Yüce Sıfatlarından bir tanesi de Kelâm Sıfatıdır.) Allah Azıîmüşşan'ın Kelâm Sıfatı; her bir ümmete Allah Teâlâ tarafından inmiş ve o ümmetin konuştuğu dil tarzında Allah Teâlâ tarafından kitab olarak ortaya konmuştur. Çünkü bütün dilleri ve sözleri (öğretip) ortaya Koyan Allah Azıîmüşşan'dır. Hiç şüphe yok ki, yaratılmışın En Hayırlısına ve En Üstününe İnen Kur'an; Allah Azıîmüşşan'ın tüm kitaplarının Anası (hepsini içinde bulunduran) ve Aslıdır. Çünkü Kur'an; Allah Teâlâ'nın sonsuz Yüce ilminden süzülüp alınmış ve (her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu) ve bütün İlâhî hukümlerin levhası olan Levh-ı Mahfuzdan alınma ve yansımadır. (Kapsamı ve içeriği sınırsızdır. Geçmiş ve gelecek, Dünya ve Ahiret, madde ve mana, canlı ve cansız her şey özetli olarak Kur'an'dadır.) Bu sebeple birçok Sûrede olduğu gibi Bu Sûrede de Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine seslendikten sonra Bu Yüce Kitaba yemin etti. Hem Sevgili Peygamberine (s.a.v.) çokça minnet, lütuf ve ikramlarda bulundu, O'na remizli, şifreli ve işaretli ifadelerde bulundu. Çünkü peygamberliğin çokça yüklerini taşımasında, Kendisine (s.a.v.) Arapça lisanla inen, söz dizilişi ve taşıdığı manası bakımından herkesi aciz koyan ve âlemlerin Rabbinin vahyettiği En Mükemmel Söz Olan Kur'an'ı bütün yaratılmışa ulaştırmasında O'na destek verip güçlü ve kuvvetli kılacak ki, âlemlere (bütün yaratılmışa) Rahmet ve peygamberliği Sonlandıran ve tüm peygamberlerin (a.s.) Sonuncusu (s.a.v.) olsun. Allah Teâlâ; her şeyden açık ve aşikâr olan İsmiyle (Allah Adıyla) uğur ve bereketlere kaynak olsun diye başlayarak buyurdu:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün kullarına Doğru Yolu, eğitim ve olgunlaştırma tarzını açıklamak, Îman ve İslâm'a erdirip olgun insanlar yapmak için peygamberler (a.s.) Gönderen ve kitaplar İndiren Allah Adıyla…

O (c.c.) Rahman'dır; her bir kavme kendi cins ve ırklarından peygamber gönderip kendi dillerince kitap indirmekle geniş ve kapsamlı rahmet Sahibidir.

O (c.c.) Rahıîm'dir; peygamberlerin (a.s.) İlâhî buyrukları kendilerine ulaştırması ve kitapların her şeyi açıklamasıyla yaratılmışı yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Rablerine (Yüce Varlığına) Kavuşturan merhamet ve ikram Sahibidir.

۞ حم ۞

1. Ayet: Ey Allah'ın Dîninin Harisi (Sahibi ve Bekçisi), Ey Tevhıîdin Yolunun Mülâzimi (sarılıp bir an Bırakmayanı)!

۞ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۞

2. Ayet: Gayet açık olup her şeyi Açıklayan Bu Büyük Kitaba yemin ederim ki, O'nu (Kur'an'ı); her şeyi kuşatan yüce ilmimizden, geçmiş ve gelecek her şey kendisinde yazılı, kayıtlı ve koruma altında olan Levh-ı mahfuzdan süzülüp özetlenerek çıkarıp ortaya koyduk.

۞ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

3. Ayet: Bilesiniz ki, Biz; sonsuz bağış ve rahmetimizden dolayı Bu Kitabı; Arapça Kur'an (üslûbu, harfleri ve kelimeleri bakımından Arapça olarak yazılıp okunan), her şeyi ve herkesi seçip ayırt ederek sınıf ve kimlikleri belirleyen, gayet açık ve her şeyi açıklayıcı olan, önceden inen İlâhî kitaplarda dahi bulunmayan işaretleri, remizleri, eşsiz hukümleri pek hoş sır ve incelikleri içerisinde bulunduran bir Kitab yaptık ki, iyice anlayasınız (ve Peygamberinize ve Kitabınıza uygun ümmet olasınız).

۞ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ ۞

4. Ayet: (Kur'an'ın) Durumu ve Şanı şudur; içerisinde bulunan, (Dünya ehline) saklı olan (sırlar, haberler ve sınırsız bilgiler); Kitabın anasında ve aslında; yani Levh-ı Mahfuzda ve (Allah Azıîmüşşan'ın) her şeyi kuşatan sonsuz bilgisinde olanlardır. O sonsuz bilgileri bilmek sizler için imkânsızdır, ancak kelimeler aracılığı ile anladığınız kadarına sahip olabilirsiniz. (Kur'an'ın içinde bulunan sonsuz bilgi) ve Levh-ı Mahfuzda yazılı olanlar Bizim (c.c.) katımızda saklı olup korunmaktadır. Sizler sonradan olma âlemin zindanlarında (sınırlı sahalarında) ve zaman-mekân zincirleri ile bağlı, varlık ve benlik perdeleriyle perdeli olduğunuz müddetçe Bize ulaşmanız (ve Bizim yanımızda olanlardan haberdar olmanız) sizler için mümkin olmaz. Çünkü sonsuz üstünlüğe sahip olan Yüce Huzurumuz; o kadar yüce ve o kadar erişilmez ki, tarafımızdan yaratılmış olan hiçbirfânînin O Yüce Huzuru çevreleyen azamet dairesinin çevresinde dahi dolaşmağa izin verilmez. O Yüce Huzurun Sahibi Olan Rabbiniz ve Tek Ma'bûdunuz; Hakîm'dir; O Huzuru koruyup kollamakta sonsuz sağlamlık Sahibidir. Sizleri gizlilik ve sırlarından haberdar etmez, ancak perdeler arkasından (ve bir kısım vasıtalarla) bazı bilgiler veriyor.

۞ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan; azarlayıp tehdid ederek sordu ve bu üslûbuyla kullarının karakterlerine emanet olarak koyduğu Îman edip olgun Müsliman olma kabiliyyetine işaret etti (insanın yaratılış gayesinin bu; yani Mü'min ve Müsliman kul olmak olduğunu anlattı) ve şöyle dedi: Ey hidayet (Allah'ın koyduğu Yola erme, tesis ettiği Hayat Tarzı olan İslâm Dîni çerçevesinde yaşama) karakteri üzerinde yaratılanlar! Sizleri kendi hallerinize bırakacağımızı, yaratılış gayesi olan Tevhiîdin ince esaslarını anlayıp idrak etmeniz için sizleri eğitip irşad etmeleri maksadıyla peygamberler (a.s.) göndermeyeceğimizi mi zannettiniz? Sizler; hedefine ulaşan sağlam hıkmetimiz ve yüce gayemiz gereği yarattığımız o karakterlerinizde bulunan dengeli ve düzgün olma seviyesi olan insanlık mertebesinden düşen

zalimler oldunuz diye sizden bu Kur'an'ı kaldırıp öğüt ve uyarılarımızdan vazgeçeceğiz öyle mi? Hal bu ki, Bu Kur'an sizlerin karakterinde olan bilgiyi, Yüce Varlığımızın tecellîlerini, iş ve icraatlarımızı idrak etmenizi açıklayıp anlatıyor.

Ya da mana şudur: Sizler görevlilerimize ve buyruklarımıza baş kaldırarak yüz çevirip giden zalimler oldunuz diye sizi yaratmamızda ve sizlere verdiğimiz emanetlerimizdeki gayenin gereğini bırakıp öğüt ve irşadı terk mi edeceğiz? (Asla vazgeçmeyeceğiz. Dolayısıyla Bu Kur'an insanlığa Kıyamete kadar öğüt ve ders kaynağı olacak ve elçilerimiz uyarılarda bulunup irşad etmeğe devam edecekler.)

۞ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيٍّ فِي الْأَوَّلِينَ ۞

6. Ayet: Hem Biz; sizler gibi elçilerimize başkaldırıp Haktan yüz çeviren zalimlere rağmen geçmiş ümmetler içerisinde pek çok peygamberler gönderdik.

۞ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

7. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seninle dalga geçen bu zalimler gibi geçmiş zalimler de aşırı zorbalıklarından ve inkârda ısrarlarından dolayı kendilerine gelen her bir peygamberle (a.s.) muhakkak dalga geçerlerdi.

۞ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۞

8. Ayet: Sahip olduklarına aldanarak gaflet ve inkâra dalmakta ısrar etmeleri sonrasında günahları sebebiyle tutup köklerini kazıdık. O zalimler hem de Seninle dalga geçen bu zalimlerden ezici güç ve kuvvetle tutup zulmetme ve karşı koyma bakımından çok daha şiddetli, zenginlik ve nüfus çokluğu bakımından çok daha fazla idiler. (Gaflet ve cehaletleri sebebiyle Bizimle başa çıkamayacaklarını bilmiyorlardı. Bu sebeple kendilerine yazık ettiler.) O önceki zalimlerin durumu, helâk edilişlerine sebep korkunç olaylar ve hıkâyeleri geçtikten sonra; onların başlarına gelen belalar bu zalimlerin de başına gelecek ve bunlar da yakın bir zamanda hem de daha münasip bir tarzda geçip gidecekler. Zira bunlar suç ve zulümde öncekilerini geçtikleri için elbette onların başlarına gelenler bunların da başına gelecek.

۞ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۞

9. Ayet: Bunların zulüm ve kâfirliklerinin daha büyük olduğundandır ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Yemin olsun ki, eğer Mekke müşriklerine sorsan; Semâvâtı ve Arzı (Gökleri, Yeri ve tüm âlemleri) kim yoktan var edip ortaya koydu? Kesin olarak derler ki, sonsuz üstünlüğün ve her şey yoktan var etmeğe kudret Sahibi Olan, yaratmanın ve yarattığı varlıkların tüm sırlarını ve inceliklerini ve her şeyi Bilen Allah yarattı.

Dilediğini kayıtsız ve şartsız olarak Yapan Allah Azıîmüşşan'ın en özel Sıfatı olan Yaratmayı tasdik etmelerine ve tüm sağlam ve ağır işleri O'na (c.c.) ve O'nun İsim ve Sıfatlarına dayandırmalarına rağmen O'nun Hak Ma'bûd ve Tek İlâh olduğunu inkâr ederek, azgınlık ve inkârlarında inad etmeyi sürdürerek O'na (c.c.) şirk koşuyorlar.

۞ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Israrla inkâr etmelerinde aşırı gitmelerinden sonra onlara şöyle de: Ey cahil inkârcılar! Allah Azıîmüşşan'ın Bir ve Eşsiz oluşunu nasıl inkâr edebilirsiniz? Hal bu ki, Allah (c.c.) yeryüzünü sizlere; ana kucağı ve beşik misali karargâh yaptı. Sayısız nimetler ve her türlü bolluklar içerisinde oraya yerleşip hayat sürmektesiniz. Hayatınızın gerekleri ve her türlü ihtiyaçlarınızı temin için Yeryüzünde sizlere her türlü yolları ve imkânları var etmiştir. O yollarla tüm muradlarınıza eriyorsunuz. Kendisi tarafından yaratılıp geldiğiniz gibi tekrar dönüp Yüce Huzura varmanız için de yollar var etti ki, o yollar sebebiyle Rabbinizin Birliğine kavuşasınız.

۞ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ۞

11. Ayet: Sizleri var edip Yaşatan ve daima idare eden Rabbinizin Varlığını nasıl inkâr edebilirsiniz? O öyle merhametli Rab ki, sebepler âlemi olan Gökten su indiriyor, o su ile sebepli olarak var olan toprak ve içerisinde var olan bitkiler gibi nice varlıkların kuruyup ölen ölülerini diriltiyor. (Bu suyu devamlı kontrolü altında tutup idare ederek) alışıla gelen tarzda, dengeli ve ölçülü biçimde indiriyor. (Sizler ve tüm yaratılmış olanlar; varlıklarının büyük kısmını ve günlerinin çoğunu gaflet ve ihmal içerisinde geçirirken Rabbiniz sizleri ve yarattığı hiçbir şeyi bir an bırakmıyor. Bunları düşünüp Rabbinizden hiç utanmaz mısınız?) Hulasa o su ile ölmüş, kuruyup geçmiş, hayattan ve yeşillikten eser kalmamış olan her bir beldeyi, Yeryüzünün her bir bölgesini diriltiyor, yeşertiyor ve sizler için hazırlıyoruz. Tıpkı bunun gibi sizler de çıkarılacaksınız. Nasıl suyu indirerek ölü toprağı diriltiyorsak, kabirlerde ve Yeryüzünün değişik yerlerinde çürüyüp yok olmuş olan varlıklarınıza ikinci bir defa ruh üfleyerek tekrar dirilteceğiz.

۞ وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۞

12. Ayet: O'dur (c.c.) bütün çiftleri yoktan var edip açığa Koyan, sayısız türdeki varlık sınıflarını eşleriyle beraber çift-çift, türlü parçalardan, farklı maddelerden, çeşit-çeşit niteliklerden karışıp kaynaşmış olarak Yaratan ve Yaşatan... Sizlere hayatınızdaki işleri tamamlamak, yaşarken sizlere kolaylıklar sağlamak için bineceğiniz hayvanları, gemileri ve araçları yaratıp sundu.

۞ لِتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ۞

13. Ayet: Bütün bunları sizlere verdiği gibi; sizler de şükredip o nimetlerden her bir şeyin hakkını ödemelisiniz. Her şeyin bir gayesi olduğu gibi sizlere binit olarak verilen bu hayvanların ve vasıtaların gayesi de (Yüce Efendinin c.c. Varlığını, Birliğini ve sonsuz nimetlerin Sahibi olduğunu unutmayarak) tüm bu varlıkların üzerlerinde dikilip huzura ermeniz, sonra da Rabbinizin nimetlerini hatırlayıp varlıklar üzerinde hâkimiyyet kurarak onları idare ederken şunları demenizdir: Tüm bu binitleri bizlerin hizmetine Veren, sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Zatı

(c.c.) tesbîh ve tenzîh ederiz. O (c.c.) tüm sonradan olma ve noksanlık alametlerinden Münezzeh ve pek Yücedir. Eğer Allah Azıîmüşşan; bu hayvanlara ve yaratıklara boyun eğme kabiliyyeti verip bizlere hizmetkâr yapmasaydı; bizler bu iş için onlara hukmedemez ve güç yetiremezdik. (Hulasa Rabbinizin nimetlerinden faydalanırken Rabbinizi ve nimetlerini hatırlayın, şükredin ve tesbîh eyleyin.) Çünkü (akıl sahibi insanlar olarak) Allah'ın nimetlerine şükredip daima tesbîh eyleyerek ikramlarının hakkını ödeyeceksiniz.

۞ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۞

14. Ayet: Hulasa bizler; varlığımız, adlarımız, sanlarımız ve tüm niteliklerimizlefânî insanlık elbiselerimizden, varlık ve benlik perdelerimizden soyunup çıkarak Yüce Rabbimize dönüp gitmekteyiz. Bizleri; Güzel İsimlerinin gölgelerini uzatarak Yüce Sıfatlarının yansımalarını üzerlerimize yayıp sergilemesiyle yoktan var edip açığa koydu. Lütuf ve bol nimetlerinin gereği ile (hiçbir karşılık beklemeksizin bizleri yaşatıp yetiştirmektedir.

Allah Teâlâ Bu Ayetiyle kesin olarak uyarı ve tavsiyede bulundu ki, yüce ilim ve anlayış sahibi olan kul için gereken tüm hareketlerinde ve bütün durumlarında Allah'a döneceğini bilip i'lân edecek, her türlü gösteriş ve ahmaklıktan uzak durarak tam bir dürüstlükle Allah Azıîmüşşan'da yok olmağa azmedecek. Asıl vatanının ve gerçek yerinin Allah katında olduğunu daima düşünecek.

۞ وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُبِينٌ ۞

15. Ayet: O müşrikler Allah Azıîmüşşan'ın Varlığından gafil ve son derece cahil olduklarından dolayı O'nun yarattığı kullarından bazı varlıkları O'nun parçası sayıp Allah'ın (c.c.) çocukları dediler. Çünkü şöyle dediler: Melekler; Allah'ın kızlarıdır, Uzeyr (a.s.) Allah'ın Oğlu, Îsâ da... Hulasa kendilerine cehalet ve unutkanlık karakter olmuş insan; Rabbinden son derece gafil, nimetlerine karşı çok nankör ve pek kâfirdir.

۞ أَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَاكُمْ بِالْبَنِينَ ۞

16. Ayet: Bu aşırı gafletleri ve azgınlıkta ileri gidip düşmanlık yapmalarından dolayı Allah'ın (c.c.) çocuklarının olduğunu iddia ettiler. (Sor o zalimlere.) Yoksa Allah Teâlâ; yarattığı varlıklar içerisinden (kendilerine göre) değersiz olanları olan kız çocukları alıp evlat edindi de sizlere oğlan çocuklarını mı seçip özel olarak ikram etti?

۞ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ۞

17. Ayet: Bu azgınlar nasıl oluyor da Eşsiz Ma'bûd, Tek Rab ve Samed Olan Allah'a kız çocuklarını veriyorlar ve kendilerine;oğlan çocuklarını tercih edip alıyorlar? Hal bu ki, onlardan her hangi biri; âlemlerin Rabbi Olan Rahman'a layık gördüğü kız çocuğuyla (kızın oldu diye) müjdelendiğinde son derece üzüldüğü ve canı sıkıldığı için yüzü kapkara kesilir ve o an (o masum yavruya) kızarak kin ve nefretle dolar.

۞ أَوَمَنْ يُنَشَّأُ فِي الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ۞

18. Ayet: (O zalimlerin inanç ve görüşleri bu olduğu halde nasıl oluyor da (kendilerince) istenmeyen ve hoşa gitmeyen varlıkları ve nitelikleri; âlemlerin Rabbine layık görüp nispet ediyorlar? Bilmiyorlar mı ki, Allah Azıîmüşşan bu gibi durumlardan Münezzehtir. Hem O'nun Yüce Niteliklerinin En Özellerinden olan bir tanesi de şudur: Allah asla baba ve bebe değil. (O kimseden doğmadı ve kimse de O'ndan doğmadı.) Kimse O'na (c.c.) denk olmadı.

Varlığı eksik olmakla süs ve zînet içerisinde yetiştirilen, aklının eksikliği, görüş ve anlayışının yetersizliği, Dînî vazifelerde noksanlığı olan ve düşman karşısında uğraşı vermekte kendisini ortaya koyamayan kız çocuğunu Allah'a nispet edip melekler Allah'ın kızları diyorlar öyle mi?

۞ وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِبَادُ الرَّحْمَنِ إِنَاثًا أَشَهِدُوا خَلْقَهُمْ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ۞

19. Ayet: Özetle mana şudur: Doğduğunda gam ve kederlere boğuldukları ve kendilerini kız çocuğu sahibi olmaktan münezzeh (böyle eksikliklerden uzak) gördükleri halde onları Allah'a mı layık görüyorlar? Onlar son derece cahil olduklarından ve görüşlerinin de geriliğinden dolayı; Allah'ın kulları ve daima O'nun Yüzüne bakarak tam bir coşku ile görev yapan değerli görevlileri olan, Allah'ın bütün kullarına rahmetinin genişliğinden dolayı mağfiret ve bağışlanma dileyen melekleri; kadınlar sınıfından sayıyorlar. Hal bu ki, onlar yaratılmışın en olgunlarından ve Allah'a kullukta en büyük makamda olanlarındandır. Allah'ın huzurunda bulunup aralıksız olarak O'nu tesbîh ederler. Yoksa bu zalimler; meleklerin ilkin yaratılışlarına şâhid mi oldular ve yaratılırken orada mı bulundular? Çünkü onların nasıl varlıklar olduğuna ve ne halde yaratıldıklarına dair kimsenin bilgisi yok. Orada bulunup görmeden de bu bilgi olmaz. Yoksa bunlar gaybataş mı atıyorlar ve saçmalıyorlar mı? Elbette zalimlik ve azgınlık yaparak saçmalıyorlar. Onların bu (yalancı) şâhidlikleri ve Allah'ın seçkin kulları olan melekleri Allah'ın kızları diye; çocuk sahibi olmaktan Münezzeh ve Samed Olan Allah Teâlâ'ya yaptıkları iftiraları yazılacak ve Kıyamet Gününde bu hainler tüm söylediklerinden ve yaptıklarından sorgulanacaklar, sonra da bu yaptıklarının karşılığında cezalanacaklar.

۞ وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۞

20. Ayet: Müslimanlar sapık müşrikleri ahmaklıkla suçlayıp onları; melekleri, putları ve bir kısım varlıkları ilâh edinmeleri sebebiyle ayıplamalarından, Allah'tan başka hiçbir kimsenin ve hiçbir şeyin İlâhlık ve Rablik Niteliklerini taşıyamayacağı ve taptıkları o şeylerin gayet düşük seviyede yaratıklar oldukları halde sapıklık yapıp onları Allah'a (c.c.) ortak koşmalarını kınamalarından sonra; müşrikler neden sapıklık yaptıklarına güya bahane ve delil arayarak şöyle dediler: Eğer Rahman Azıîmüşşan bizim onlara tapmamızı istemeseydi biz onlara tapmazdık.(Hanı sizler diyorsunuz ki, O c.c. ne dedi ise o olur, verdiği kararda değişiklik olmaz.) O (c.c.)

istediği için biz onlara taptık. Tabii ki, Müslimanlarla dalga geçmek için bunları konuşuyorlardı.

Allah Teâlâ şu sözüyle onların cahilliklerini açığa koydu: Bu konuda onların hiçbir bilgisi yok. Yani sundukları bahane ve getirmeğe çalıştıkları delil batıldır, boşadır ve geçersizdir. Çünkü sundukları delilin baş kısmı ilmin ve aklın ürünü değil, sonu inanç ve itikadın ürünü değil. (Yani Allah Azıîmüşşan'ın dilemesi konusunda hiçbir bilgileri yok. Heykellere ve putlara tapmalarında, şuna-buna kulluk yapmalarında hiçbir inanç ve itikadları yok.) Sadece yalan söyleyip laf ebeliği yaparak hile ve laf oyunlarıyla insanları susturmağa çalışıyorlar.

۞ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ۞

21. Ayet: Onlar iddialarına denk ve uygun olan aklî bir delile dayanarak mı bu sözleri söylüyorlar veya Kur'an'ın inmesi öncesinde naklî bir delile dayanarak kendilerine kitap indirdiğimiz ve söylediklerinin orada yazılı olduğu iddiasında mı bulunuyorlar da Allah'ın dilemesiyle şirk koşup putları ilâh edindiklerini ve bunları o kitaba tutunarak yaptıklarını söylüyorlar?

۞ بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ مُهْتَدُونَ ۞

22. Ayet: Elbette ne bu ve ne de odur. (Onların hiçbir delil ve dayanakları yok.) Aksine onlar sırf zan ve taklide dayalı olarak şöyle diyorlar: Biz babalarımızı bir rejim ve alışılagelen bir yol üzerinde bulduk ve izlerince o yolda yürüyoruz.

۞ وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَى أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَى آثَارِهِمْ
مُقْتَدُونَ ۞

23. Ayet: Taklid ve sapıklık çöllerinde kendilerini kaybeden bu cahillerin dediği gibi; ne zaman o helâk edilen memleket ehalîsine Senden önce bir peygamber gönderdikse o memleketin bolluk ve lüks içerisinde yaşayanları (nimetlerimize şükredip imkânlarını kurtuluş Yolu Olan Dîni yaşamak ve yaşatmak için kullanacakları yerde) şımarıklık yapıp üstünlük taslayarak şöyle dediler: Biz babalarımızı bilinen bir yolda yürürlerken bulduk ve izlerinde aynen onlar gibi yürüyeceğiz. Babalarımızın âdetlerini terk edemeyiz. Kendi kendinize îcâd edip ortaya attığınız da'vanıza uyacak değiliz.

۞ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَى مِمَّا وَجَدْتُمْ عَلَيْهِ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۞

24. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlarla tartışma yapmaksızın samîmiyyetle de ki, babalarınızı üzerinde bulduğunuz yoldan daha Hak ve daha Doğru olanını ve hatta geçmiş ve gelecek içerisinde yolların En Doğru olanını ve Eşsiz bir Dîni getirmiş olsam da mı yanlış yollara ve sapıklığa gideceksiniz? İçerisinde bulundukları sapıklıkta ısrar ederek dediler ki, bizlere ulaştırmakla görevlendirilip gönderildiğiniz her şeyi inkâr ediyoruz ve buyruklarınızı asla kabul etmiyoruz. Sizler bir şeyler uydurdunuz, Allah'ın Dînidir, O'nun buyruklarıdır diye O'na iftira ediyorsunuz.

۞ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۞

25. Ayet: Hulasa geçmiş kavimlerden bu sapıklıkları söyleyip inkârda ısrar edenlerden intikamımızı aldık ve köklerini kazıdık. Aşağılanıp reziller olarak yok olup gittiler. Ey ibretle bakıp gören! Bak gör ki, inkârda ısrar eden, Allah'ın peygamberlerini (a.s.) ve itibar sahibi olan seçkin kullarını tam bir inatla yalanlayan kâfirlerin sonu nasıl oldu ve nereye vardı? Yakında tüm bu inkârcıların işlerinin sonu da bunun gibi olacak ve aynı yere varacak.

۞ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mekke müşriklerine İbrahîm Peygamberin (a.s.); şirk ve sapıklık içerisinde yaşayan, atalarından kalan putperestlik taklitçiliği içerisine gömülmüş olan Babası ve kavmiyle konuştuğu (ve onlarla tartıştığı) ânı anlat. İbrahîm (a.s.) Allah Teâlâ'nın Varlığını ve Birliğini Hak olarak anlayıp onların yalan söyleyip zalimlik yaparak Allah Azıîmüşşan'a ortak koştukları ve taptıkları tanrılarının batıl, asılsız ve işe yaramaz olduklarını tam olarak idrak ettikten sonra dedi ki, Ben sizlerin; Allah'tan başka tüm taptıklarınızdan uzağım.

۞ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ۞

27. Ayet: İbadet ve itaat olunmağa hak Sahibi Olan Sadece O'dur(c.c.). Sonsuz ilmi, kudreti, kuvveti ve hıkmeti (sağlam işi, kesin bilgisi ve yüce gayesi) ile Beni yoktan var etti. Sırf O'na taparım ve bir başkasına asla kulluk yapmam. Bilesiniz ki, O Yüce Mevlâ'm katından geniş rahmeti ve üstün başarıları vermesiyle; Beni erdirdiği ve dilimde sözlerini sular gibi akıttığı Bu Tevhıîd (Varlığına ve Birliğine Îman ve ibadet) Yolunda daha fazlasına ve pek yüce mertebelere erdirecek.

۞ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

28. Ayet: İbrahîm Bu Kelimeyi (Allah'ın Varlığını, Birliğini ve sırf O'na kulluk yapılacağını Tevhıîd Kelimesini); peşinden gelen tüm çocukları arasında Kıyamete kadar kalıcı bir Kelime (Yaşayan Yüce Bir Da'va) yaptı ki, insanlar şirk ve kötülüklerden vazgeçip Allah'a dönsünler. Bu sebepledir ki, (tarih boyunca) İbrahîm Peygamberin (a.s.) çocuklarından Tevhıîd ehli olanların ve halkı Allah'a ve O'nun Yoluna çağıranların bulunmadığı hiçbir an geçmedi. Her ne kadar Mekke müşrikleri gibi Allah Azıîmüşşan'a şirk koşanlar oldu ise de... (Tarih boyunca İbrahîm Peygamberin soyundan gelen peygamberler (a.s.) ve irşad ehli Mü'minler bir an eksik olmadı.) Allah o müşrikleri rezil ve perişan etsin. (Tüm peygamberlere ve Tevhıîd önderlerine de selâm olsun.)

۞ بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ۞

29. Ayet: (Mekke müşriklerini Tevhıîd ehli olmadılar diye tutup helâk etmedim. Fırsatlar verdim.) Öyle ki, kâfirlik ve nankörlükte inad eden bu Mekke müşriklerini ve babalarını türlü meta'lara (yaşamalarına sebep olan nimetlere ve türlü eşyaya) ve bol ikramlara sahip ederek yaşattım. Nihayet onlara; Allah'ın Varlığına ve Birliğine erdirecek olan Hak Yol ve eğitip irşad ederek kurtuluşa, olgunluğa ve her

türlü mutluluğa erdirecek Olan, her şeyi tam olarak açıklayıp Anlatan Muazzam Bir Peygamber (a.s.) geldi.

۞ وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ۞

30. Ayet: Hulasa uyulmağa layık ve uygun olan Hak onlara gelince; aşırı inat ve azgınlıklarından dolayı dediler ki, Peygamber olduğunu iddia eden Bu Muhammed tarafından getirilen sihirdir. Allah'ın Sözü diye okuduğu şiirdir. Onu kendisi tarafından uydurup ortaya koydu ama bizleri kandırmak için iftirada bulunup Allah'ın sözü diyor. Biz Îman etmiyoruz, tamamını inkâr ediyoruz.

۞ وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana olan kin ve azgınlıklarından ve Kitabına karşı kâfirliklerinden dolayı şunları da söylediler: Eğer Bu Kur'an Allah tarafından indirilseydi; İki Büyük Kent olan Mekke veya Taiften serveti ve çevresi çok olan bir büyük adama indirilmeli değil miydi? Peygamberlik gelse; malı fazla, çocuğu ve çalışanları kalabalık mevkii yüksek biri olana gelirdi ve diğer insanlara karşı gücü ve egemenliği olurdu. Çünkü peygamberlik; zenginliğe, itibara, yetki ve makama ihtiyacı olan büyük bir makamdır. Şunu bilip anlayamıyorlardı: Peygamberlik ve evliyalık makamı; Allah'ın Varlığına bağlı olan bir zenginlikten ibarettir. O zenginlik öyle bir zenginliktir ki, Allah'ın Birliğine aykırı olan ilgi, alaka ve birbirine bağlı olan her şeyi yok eder. Bu makama ermek, peygamber ve velî olmak sonradan olan varlık elbiselerinden vefânî varlık niteliklerinden tamamen soyunup arınmakla ve Allah'ın pek hoş ahlakıyla ahlaklanmakla olur. (O Sevgili Rasûl s.a.v. Kendisini Yüce Mevlâ'sı ve Tek Efendisi Olan Allah Teâlâ'ya verince Yüce Mevlâ da O'na Kur'an'ı ve Kevser'i; yani Dünya ve Ahiretin hayrının, bereketinin, iyilik, güzellik ve gerçek zenginliğinin tamamının Kaymağını vermişti ama hakkıyla Îman edip Rablerine teslim olamayanlar bunu idrak edemiyorlardı. O Tek Önder ve Eşsiz Rasûle s.a.v. maddî-manevî, Dînî-Dünyevi, canlı-cansız ne gerekse O Mübarek Kaynaktan doğup geliyor, bütün yaratılmış O'nunla s.a.v. savaşmağa asla başa çıkamıyorlardı.)

۞ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ

دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۞

32. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O ahmak kâfirler; saçmalık, yanılgı ve şaşkınlık dolu düşleri, işe yaramaz ve geçersiz olan plan ve programlarıyla Rabbiyin rahmetini ve ikramlarını mı taksim ediyorlar? Onlara böyle bir yetki verildi de peygamberlik makamını iğrenç kuruntularının gerekli gördüğü, pislik dolu içlerinin arzuladığı ve boş hayallerinin uygun gördüğü kimseye mi veriyorlar? (Yo, boşa heveslenmesinler. Hiçbir şey bildikleri gibi değil ve asla arzu ettikleri gibi olmayacak.) Hatta Dünya hayatında kendilerinin arasında dahi maiîşet (yeme, içme, giyim vb. eşya) taksimini Biz yapıyoruz. Kendilerini Bizim yönetmemize ve rızıklarını daima Bizim düzenlememize rağmen aralarında yapılması gereken görevleri dahi beceremezler. Şehirlilik, bir arada yaşamakta hoş geçimi tesis etmek

gibi işleri düzgün yapamazlar. (Dünyalıklarını Biz yoktan var edip geçim kaynaklarını yarattıktan sonra Biz devam ettiriyoruz. İnsanlara sadece ekip biçme, aracılık ve taşıyıcılık yapma, i'mal edip nakletme gibi görevler veriyoruz. Bunları dahi yerli yerince ve dürüstçe yapamıyorlar.) Nasıl oluyor da bu cahil ve gafiller Dîn ve Ahiret işlerine burunlarını sokup abuk-sabuk saçmalıklarda bulunuyorlar? Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz ilminden, iradesinden, kudretinden ve hıkmetinden doğup gelen ve Yüce Rabliğine özel olan yönetimi, eşsiz İlâhlığına aid olan kanunları ve kuralları hakkında bu eksik akıllıfânîlerin gevezelik yapma hakları nereden doğuyor? (Vakti geldiğinde çok pişman olacaklar ve en az şunları söyleyecekler: Dillerimiz sökülse, çenelerimiz parçalanıp dökülseydi de bu gevezelikleri yapmasaydık. Çünkü Allah'ın cezası ve azabı korkunç olacak.)

Allah Teâlâ, varlık-yokluk, bolluk ve darlık bakımından farklılıkları anlatmak için şu açıklamayı yaptı: İnsanların; hayatlarını sürdürmekte ve ihtiyaçlarını temin etmekte pek çok eksiklerinin olduğundan dolayı bir kısmını diğer bir kısmına yüce gayemiz ve onları düzenli olarak yaşatmamız için üstün kıldık. Bu sebeple Dünyalık bir parça akıl, maddî rızık vs. imkânlar bakımından bir kısım insanlara fazlalık verdik. Çünkü insanlar (baş, gövde, kollar, bacaklar, eller ve ayaklar gibi pek çok organın bir arada ve muazzam bir bağlılık içerisinde sayısız üstün niteliklere sahip bir varlık olduğu gibi; türlü kademelerde) büyük-küçük, âmir-memur, idare eden ve idare olunanlar olarak bir vücud misali muazzam bir düzen içerisinde çalışıp mutlu olacaklar. İşte bu sebeple akıl sahibi zenginler, güç ve kudret sahibi işçiler tutacak, aklı ve idraki üstün olanlar; idraki ve anlayışı zayıf olanları yönetecek, onların tüm ihtiyaçlarını karşılayacak, bunun karşılığında da onların kuvvet ve çalışmalarından faydalanacak. Böylece insan olmanın gereği olan birlikte yaşamak, kaynaşıp dayanışmak ve kusursuz düzen içerisinde yaşama işleri gerçekleşmiş olacak. (Allah'ın ebedî rahmetini kazanmak için herkes saygılı ve sevgili olacak, idare eden idare olunanı ezmeyecek ve asla üstünlük taslamayacak. İşçi ve memur da baş kaldırmayacak ve hainlik yapmayacak. Herkes her an Allah Azıîmüşşan'ı görüyor gibi görev yapacak.) Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin rahmeti; insanların toplayıp biriktirdikleri Dünyanın kırıntıları, geçici lüks eşyası ve parıltılarından çok hayırlı ve değerlidir. Bilesiniz ki, bu rahmet; Peygamberlik Makamıdır. Çünkü Peygamberlik makamı Dünya ve Ahirete dair zahirleri-bâtınları, maddeleri-manaları, bilinenleri ve bilinmeyenleri ihata eder ve her şeyi içine alır.

۞ وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا
يَظْهَرُونَ ۞

33. Ayet: Allah Azıîmüşşan Dünyadaki eşyanın, lüks ve parıltılarının değersizliğine, kuruntu ve hayallere dayalı zevklara ve bunlara bağlı olan hayvanî istek ve arzuların iğrençliğine işaret edip uyarıda bulunarak şu açıklamayı yaptı:Eğer unutup inkâr etmeyi karakter edinmiş olan insanların hepsinin Îman ve İslâm'dan sapıp kâfirliğe dönerek topyekûn kâfirler topluluğu olmaları endişesi olmasaydı; Rahman (sonsuz rahmet ve nimet Sahibi) Olan Allah'ı inkâr edenlerin evlerinin

tavanlarını, çatılarını ve oralara çıkan merdiven ve asansörlerini gümüşten yapardık.

۞ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ ۞

34. Ayet: Yine evlerinin kapılarını ve üzerlerine yaslanıp oturdukları koltukları da bolluk ve rahatlık içerisinde yaşamaları için öyle yapardık.

۞ وَزُخْرُفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ۞

35. Ayet: Hulasa onlara geniş ve rahat bir Dünya hayatı sunmak için altın, gümüş ve diğer madenlerden ibaret bol süs eşyası ve lüks malzemeler var ederdik. Böylece onları tamamen ebedî olan Ahiret nimetlerinden uzaklaştırıp mahrum eden geçici lezzetlerle tatlı bir ömür geçirirlerdi. Eğer bunu yapsaydık Müslimanlar o lüks hayata yönelirler, elde ettikleri bolluk ve rahatlıklarla ruhen çökerler, Sağlam Dîn konusunda görüşleri zayıflar ve Allah'ın Doğru Yolunda yürümekte güçsüz kalırlardı.

Nitekim zamanımızdaki insanlarda buna benzer bir hayat görmekteyiz. Tevhîd ehli Müslimanlar olduklarını iddia ettiklerine göre diyoruz ki, Allah Teâlâ durumlarını güzelleştirsin (ve onlarıfânî lezzetlere kapılıp gitmekten kurtarsın). Hal bu ki, bunların tamamı Dünya metaıdır. Geçicidir ve asla kalıcı değil. Dünyada bulunan lezzetler, hayvanî kuruntu, şehvet ve arzular bağlanıp kalınacak ve dayanılacak şeyler değildir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbin katında olan (ve O'na Îman edip kul olmakla kazanılan) Ahiret ve ezelden ebede devam eden nasipleri ve lezzetleri; Dünyanın pisliklerine bulaşmaktan kendilerini koruyan Mü'minler içindir. Onlar Dünyanın parıltılarına asla sapmazlar. Sadece açlığı gidermek için yerler, soğuktan ve sıcaktan korunmak için bir-iki parça elbise giyinirler. Zorunlu olan yiyecek ve giyecekler dışında hiçbir şeye yönelmezler. Çünkü onlar Allah'ın rızasını ve beğenisini isteyip gazabından ve kahrından kaçınırlar.

۞ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ۞

36. Ayet: Kim Rahman'ın Zikrinden; yani dinleme, anlama, ders yapıp yararlanma kaynağı olan, Îman ve İslâm Yolunu açıklayan Kur'an'dan saparak uzaklaşırsa; Dünyanın geçici tat ve arzularına batarak Kur'an'dan mahrum yaşaması sebebiyle Şeytanı ona musallat edip başına sararız. Ona vesvese vererek yoldan çıkarır ve helâk eder. Artık onun yakın dostu olup daima haramları ve kötülükleri süsleyip güzel gösterir. Onu kandırarak azgınlık içerisinde yaşamağa sevk eder, sonunda ayrılık ve mahrumiyet ateşine sokar. Allah'ın rahmetinden kopup tamamen mahrum olduktan sonra Cehennem Ateşinde ebedî olarak yanmağa mahkûm olur.

۞ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ۞

37. Ayet: Bilesiniz ki, onlar; yani Şeytan ve ordusu o kendilerine uyan müşrikleri; Allah'ın indirip tesis ettiği ve Birliğine erdiren Doğru Yolundan saptırırlar. (Sapıklık

ve yanlışlıkları doğruluk, haram ve çirkinlikleri güzellik diye onlara gösterip benimseterek saptırırlar.) Bunlara uyan o sapıklar körlükleri ve akılsızlıkları sebebiyle kendilerini doğru yolda zannederler. Çünkü (kendilerini yoldan çıkaran) o şeytanları gerçek önderler ve yollarını da doğru yol zannederler. Hal bu ki, azgın sapıklardır ve önderlerinin de doğruluk ve olgunlukla hiçbir alakaları yok. Ama saptırıldıklarını bilemediler.

۞ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۞

38. Ayet: Hakikati göremeyen ve sapıklığının fakında olmayan kör sapkın (dirilip kabirden kalkması) sonunda Bize geldiğinde ve Bizim Yolumuzdan saparak azgınlardan olduğunu öğrenince kendisini yoldan çıkaran dostuna şöyle der: Keşke seninle benim aramdaki uzaklık; Güneşin doğduğu yer ile battığı yer arası kadar olsaydı (ve seni hiç görmesem ve tanımasaydım). Sen ne kötü arkadaşsın. Beni Dosdoğru ve Kusursuz Yoldan çıkarıp acı bir azabı başıma bela ettin.

۞ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۞

39. Ayet: Allah Azıîmüşşan tarafından o kör kâfire ve tüm onun gibilere şöyle denir: Bugün üzülüp türlü arzularda bulunmanız sizlere hiçbir fayda vermez. Çünkü sizler; kaybedilenleri kazanma, yanlışları düzeltme ve tevbelerin kabul edilme günü olan Dünyada (azgınlık ve sapkınlıklarınızda ısrar ederek kendilerinize zulmettiniz. Şu an bütün çareler tükendi. Bilesiniz ki, sizler ve sizleri kandırıp yoldan çıkaran tüm dostlarınız; Dünyada sizlerin başına bu azabı çekip getiren iğrenç sebepler olan sapıklık ve günahlarda ortak olduğunuz gibi bu korkunç ve ebedî olan azabı tatmakta da ortaksınız.

۞ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

40. Ayet: Sevgili Peygamber (s.a.v.) akrabasını ve çevresinde bulunanları eğitip Îman ve İslâm'a ermeleri için aşırı gayret gösterip Kendisini fazlaca yorunca (Allah Teâlâ) buna razı olmadı. O'nu (s.a.v.) bundan vazgeçirmek, ne yapacağı konusunda eğitmek ve inkârda ısrar edenlerin da'veti kabul etmelerinin imkânsız olduğunu anlatmak tarzında sorular sorarak dedi ki, Sen sağırlara bir şey duyurabilir misin? Yani Sen; karakterinin aslından gelen sağırlık üzere yaratılan sağır kimseye söz duyurabileceğini mi hayal ediyorsun? Ya da ilk yaratılışında kör olarak yaratılana yol gösterebileceğini mi zannediyorsun? Hulasa Sen; apaçık bir sapıklık içerisinde bulunan ve büyük bir azgınlığa batan kimseyi asla Îman ve İslâm'a erdiremezsin. Böylesini yola getirmek ve imkânsızın olmasını istemek için nasıl uğraşırsın? Öyle bir kimseyi eğitip olgun insan yapmağa uğraşma. Çünkü onun karakterini değiştirmeğe gücün yetmez. Senin yapman gereken buyruklarımı ulaştırmandır. Senin gücün insanlara sadece uyarıda bulunmağa yeter. Sen tebliğ edip uyardın. Daha ne zamana kadar çabalayıp kendini yoracaksın?

۞ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ۞

41. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberinin eğitim ve uyarısını tamamlayıp bıraktıktan sonra inkâr ve zulümde ısrar eden müşrikleri tutup onlardan intikam

alacağını kaydedip kararlaştırdığını şu sözüyle açıkladı: Eğer Biz; Seni alıp götürürsek; yani o azgınları tutup intikamımızı almadan önce Ruhunu alarak Dünyadan çıkarıp götürürsek kesin olarak bil ki, ölümünden sonra onlardan muhakkak intikamımızı alacağız.

۞ أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ۞

42. Ayet: Ya da; Senden, Dîninden ve Kitabından yüz çevirip uzaklaştıkları için onlara tehdidle haber verdiğimiz azabı başlarına indirdiğimizi Sana ölmeden göstereceğiz. Hulasa Biz; onlar hakkında her şeye Muktedir ve Hâkimiz. Sen ölmeden önce veya sonra haklarında kaydettiğimiz intikamımızı onlardan almağa elbette Kadiriz. Sana gereken bu kalpleri mühürlenen azgınları irşad etmeğe uğraşmamandır.

۞ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

43. Ayet: Allah Teâlâ; o zalimlere gelecek intikam ve azabın kesin olarak gerçekleşeceğini açıkladıktan sonra Sevgili Peygamberine (s.a.v.) inen vahye sarılmasını emretti ve şöyle buyurdu: Sana vahyedilene, Allah tarafından konmuş ve tesis edilmiş olan Dînî kurallara sıkı sarıl. Daima vahye dayan. Onlara asla dönüp bakma ve yüz çevirip gitmelerine aldırış etme. Elbette Sen; Rabbiyin Birliğine Ulaştıran Tek Yol üzerindesin.

۞ وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ۞

44. Ayet: Muhakkak ki, O Kur'an; Senin ve Kavmin için bir şereftir, bir muazzam ders ve öğüt kaynağıdır. Size gereken Kur'an'dan ve içinde bulunan hıkmetlerden, ibretlerden, hukümlerden, şifreli ve gizli söz ve uyarılardan ders ve öğüt alarak yeterince faydalanmaktır. O Kur'an'a sarılıp Onda bulunan hukümleri icra etmekten sorgulanacaksınız.

۞ وَاسْأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ۞

45. Ayet: Eğer müşrikler Sana Îman etmekte direniyor ve hatta Seninle ve Kitabınla dalga geçiyorlar, Dînine de uydurma diyorlarsa bu yaptıklarından dolayı üzülme ve asla hile yapıp tuzaklar kurmalarından dolayı darda ve zorda kalma. Senden önce gönderdiğimiz peygamberleri (a.s.) Ehl-i Kitabın alîmlerine ve üstazlarına sor. Onların hallerini, eserlerini, haberlerini ve arkalarında kalan kitaplarını araştırıp incele. Söylesinler; onların Tek Rabbi, Eşsiz Ma'bûdu; eşten ve ortaktan Münezzeh Yaratıcıları Olan Rahman'dan başka kendilerine kulluk yapılan ilâhlar var etmiş miyiz? İnen kitaplara böyle bir hukûm koymuş muyuz, peygamberlere böyle bir emir vermiş miyiz, ibadet olunmağa Layık Olan Allah Teâlâ'dan başkasına; Allah'a kulluk yapar gibi kul köle olmuşlar mı? Kesinlikle Allah'tan başkasını ilâh edinmediler. Ancak insanlık mertebesinden düşmüş olan sapıklar; asılsız, bozuk görüşlerine ve pis arzularına göre ilâhlar edindiler. Taptıklarına sırf azgınlık ve zalimliklerinden dolayı taptılar.

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

46. Ayet: Bir gerçek de şu ki, Biz Mûsâ'yı (a.s.); Varlığımızı ve Birliğimizi gösteren Ayetlerimiz ve Mucizelerimizle; Yeryüzünde bulunanlara zulüm ve azgınlıkla egemen olup diktatörlük yapan Firavun'a ve azgınlık yapıp taşkınlık göstermesinde Ona yardım eden adamlarına gönderdik. Mûsâ (a.s.) vahyimiz ve emrimizle onlara dedi ki, Ben âlemlerin ve tüm varlıkların Rabbinin Peygamberiyim. Beni; Birliğine erdiren Yola sizleri erdirmem ve Ahirete Îman yolunu sizlere açıklayıp anlatmam için gönderdi.

۞ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ۞

47. Ayet: Mûsâ (a.s.); Kendisini destekleyen ve doğruluğunu gösteren Ayetlerimiz ve Mucizelerimizle onlara geldiğinde Ayet ve Mucizelerimizi gördükleri anda hiç düşünüp değerlendirmeden derhal dalga geçtiler.

۞ وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

48. Ayet: Onlara getirip gösterdiğimiz her bir Ayet ve Mucize; bir önce gelen Ayet ve Mucizeden şüphesiz çok daha büyüktü. Her bir Ayet ve Mucize Bizim her şeye Kadir olduğumuzu, Peygamberimizin de doğruluğunu gösteriyordu ama hepsini inkâr edip zalimlik ve taşkınlık yaparak tamamıyla dalga geçiyorlardı. İnkârlarındaki inad ve azgınlıkta aşırı gidince derhal bir azapla onları yakaladık. Yani zulüm ve kâfirliklerinden tevbe edip Bize yönelsinler diye onları kıtlık, salgın hastalık vs. belalarla cezalandırdık.

۞ وَقَالُوا يَا أَيُّهَ السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ۞

49. Ayet: Bütün bunlara rağmen inkârlarından vazgeçmediler ve Îman etmediler. Ama Mûsâ'nın (a.s.) bedduasıyla başlarına belanın indiğinde ve sıkıntıların birbiri ardınca geldiğinde O'na (a.s.) dönüp yalvararak ve O'nunla (a.s.) dalga geçmekten de vazgeçmeyerek dediler ki, ey üstün sihir ve büyü yapan Mûsâ! Musibeti sırf Kendisi indirdiği gibi, Kendisinden başka da o musibeti kaldıracak birinin olmadığına inandığın Rabbine bizim için dua et, Sana Îman ve tasdik edenlere azab etmeyeceğine dair verdiği müjdeye göre duanı kabul etsin ve bu belaları üzerimizden kaldırsın. Eğer duan ile bu zararı üzerimizden kaldırırsa kesinlikle Sana Îman edip Peygamber olduğunu tasdik ederek ve her dediğini yaparak Allah'ın Yoluna gireceğiz.

۞ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۞

50. Ayet: Peygamberin (a.s.) dua edip yakarışlarda bulunmasından ve Bizden dilekte bulunmasından sonra o zalimlerden azabı kaldırdığımız zaman verdikleri sözü derhal bozdular, durmaksızın ve gecikmeksizin derhal inkârlarına koştular.

۞ وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۞

51. Ayet: Aşırı sapıklığı ve son derece inatçılığı sebebiyle azgın Firavun; günlerden bir gün kendi kendine kavminin toplandığı bir ortamda elinde olanlarla övünerek, memleket ve idaresinin genişliğine şımararak kendisini dinlemeleri ve iyice kulak vermeleri için haykırdı ve şöyle dedi: Ey Kavmim! Şu koskoca Mısır Devletinin olanca genişliğiyle ve çokça şehirleriyle birlikte idaresi benim değil mi? İşte Nil Nehrinden ayrılan (küçük) nehirler; idarem ve köşklerim altında akıyor. Ey göz sahipleri görmüyor musunuz?

۞ أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ۞

52. Ayet: Yo, Peygamber olduğunu iddia eden ve bu yolla bize karşı üstünlük elde etmeğe çalışan Bu Sihirbazdan ben üstünüm. O'nun bir makamı ve üstünlüğü yok. Değersiz biri. Bu önemsizliğiyle beraber, dilinde olan kekemelik sebebiyle neredeyse ne diyeceğini açığa koyup anlatamıyor.

۞ فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ۞

53. Ayet: Eğer iddia ettiği gibi Allah katından desteklenen ve katında değeri olan bir Peygamber ise Rabbi tarafından O'na altın bilezikler verilseydi. (Allah tarafından verilen muazzam takılar ve servetler) O'nun (a.s.) üstünlüğünü, değerini ve insanlara efendi ve idareci olabileceğini gösterirdi.

O zaman devlet başkanları ve halkın efendileri âdet olarak altın bilezikler takınmaktaydı. (Bu sebeple Firavun bu iddiaları öne sürdü ve konuşmalarına bir hayli devam etti.)

Firavun; Mûsâ'nın kendisini ispatlaması için şöyle bir şart da ileri sürdü: Ya da Rabbi tarafından melekler gönderilse de peş peşe gelen melekler topluluğu yanında dolaşıp her türlü maksadında O'na (a.s.) yardım etselerdi.

۞ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۞

54. Ayet: Hulasa Firavun bu saçmalıklarıyla kavmini hafife aldı, onları zayıf akıllı ve zayıf düşünceli insanlar görerek hakikatleri onlara örttü. Buna rağmen kavmi de (kendilerini yüceltip yükseltmek isteyen Mûsâ'yı bırakıp) Firavuna itaat ederek Allah'ın Peygamberine (a.s.) karşı diklenen ve azgınlık yapan Firavunun tüm dediklerini kabul ettiler. Çünkü onlar Allah'ın adaletinden ayrılıp insanlıktan çıkmışlardı. Bundan dolayı Doğru Yoldan saparak O Bozuk Azgına (Firavuna) uydular.

۞ فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ۞

55. Ayet: Hulasa o zalimler Peygamberimizi üzerek Bizi gazaplandırınca kahır ve gazabımız gereği onlardan intikam aldık. Tamamını denizde boğarak resim ve cisimlerini Yeryüzünden sildik.

۞ فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْآخِرِينَ ۞

56. Ayet: Böylece o zalimleri helâk olup giden ve helâk olacak olan tüm zalimlere öncüler yaptık. Arkalarından gelecek olan Mü'minlere de kendilerinden ve hadiselerinden öğüt ve ders alacakları bir örnek ve ibret yaptık.

۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ۞

57. Ayet: Ey Sevgili Peygamber! Meryem Oğlu Îsâ örnek gösterilerek anlatılınca bu sözden dolayı Kavmin derhal keyiflenerek Senden uzaklaşıverdiler.

Enbiya Suresi: '' Sizler ve Allah'tan başka taptıklarınız Cehennem odunudur.'' Mealindeki 98. Ayet indiğinde; İbn-i Zeba'rî denen azgın, Peygamberimizle (s.a.v.) tartışmak için şöyle demişti: ey Muhammed! Sen Hıristiyanların Ehl-i Kitab olduklarını ve Îsâ'nın Allah'ın oğlu olduğuna inanarak O'na taptıklarını iddia ediyorsun. Melekler tapılmağa; Îsâ'dan daha layıktır.
(Îsâ a.s. Allah'ın Sevgili bir Peygamberidir. O'nun heykelini yaparak saygı duruşu şeklinde O'na tapanlar rezil kâfirlerdir. Yine Melekler a.s. erkelik ve dişilikten münezzeh olan değerli kullar ve Allah'ın yüce memurlarıdır. Onların kadın şeklinde heykellerini yaparak tapanlar alçak müşriklerdir. O azgının beyinsizce saçmalıkları karşısında konuşup tartışmağa gerek yoktu.)

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) susmayı tercih etti. Bunu gören Mekke halkından bazıları bunu gördüler ve Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) susturulduğunu ve mahcup edildiğini anlayarak sevinip keyiflenerek Allah Azıîmüşşan'ın sevgili Rasûlünden uzaklaşıp gittiler.

۞ وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ۞

58. Ayet: O azgının saçma bir sözünden dolayı Senin susturulduğuna inanan o sapıklar Senden yüz çevirip gittikten sonra birbirlerine şöyle dediler: Bizim ve atalarımızın taptığı ilâhlar mı hayırlıdır, yoksa O'mu? Yani diyorlardı ki, katından Peygamber olarak gönderildiğini iddia ettiği; Muhammed'in İlâh'ı mı daha hayırlıdır? Tüm bunları dalga geçmek için konuştular. Nitekim Allah Teâlâ öyle buyuruyor: Misal vererek yaptıkları bu konuşma ve anlatmayı sırf Seninle tartışmak ve Sana muhalif olmayı sürdürmek için yaptılar. Sorup öğrenmek istedikleri iddialarının aksine onlar tartışmayı ve muhalefeti sürdürmekte kararlı olan hasımlar ve düşmanlardır. Onlar batılı (asılsız ve düzmece tanrıları); üstün tutmak ve Hakkın (Gerçek İlâh Olan Allah'ın) yerine koymak istiyorlar. Böylece Hakka karşı diklenmeğe devam ediyorlar. İnsanları yalan ve yanlışa düşürmeğe çalışıyorlar. (Ama sonunu düşünemiyorlar.)

۞ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ ۞

59. Ayet: Yaratılış gayeleri olan kulluk dairesinden çıkan ve insanlık mertebesinden düşen müşriklerin iddia ve iftiralarının aksine O Îsâ (a.s.) Kendisine peygamberlik nimeti verdiğimiz bir kuldan başka bir şey değildir. Rahmetimiz ve üstün bağışımız gereği O Sevgili Kulumuzu Peygamber yaptık, Varlığımıza, Birliğimize ve sonsuz kudretimize delil olan Mucizeler verdik ve Elinde harikalar

göstermesini sağladık. (İlk İnsan ve ilk Peygamber olan Âdem'i a.s. babasız ve anasız olarak yarattığımız gibi) Îsâ'yı da babasız olarak (bâkire olan Meryem'den) vücuda getirmemiz suretiyle İsraîl Oğullarına ilginç bir mesel (Varlığımıza, Birliğimize ve her şeye Kadir olduğumuza açık bir belge ve kulluk yapmakta bakıp ders alacakları muazzam bir örnek) ve benzerini görmedikleri bir durum yaptık.O'nun (a.s.) babasız olarak yaratılması hadisesi aralarında dilden dile dolaşıyor, onlara hem de çocuk olduğu halde Mucizeler gösteriyordu. Annesinin Mucizeye benzer kerametleri de ayrı meseller ve belgelerdi. Bütün bunlar Bizim her şeye Kadir olduğumuzu ve hıkmetimizin (her şeyi kuşatan ilmimizin, önleri ve sonları bilerek yaptığımız icraatlarımızın ve maksadımızın) sağlamlığını göstermektedir.

۞ وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ۞

60. Ayet: Eğer dilersek sizlerden; sizlerin yerine melekler var ederiz. Îman ve İslâm sahibi kullar olmakla yükümlü olarak yeryüzüne yerleşirler ve sizler gibi kulluk yaparlar. Onlardan ölüp yok olanlar oldukça; sizlerde olduğu gibi yerlerine yenileri gelir ve Allah'ın dilediği kadar ve dilediği vakte dek devam eder.

Yani benzeri görülmedik bir tarzda Îsâ'nın durumuna ve yaratılış tarzına şaşmayın. Aksine her şeyi eşsiz ve farklı suretlerde Yaratan Allah Azıîmüşşan'ın kudretini, hıkmetinin mükemmelliğini ve rahmetinin genişliğini düşünün. Çünkü Allah Teâlâ; ilginç işler yapmağa, sayısız olarak ve biri diğerine benzemeyen türlü durumlar ortaya koymağa Kadirdir. Îsâ'nın yaratılması ve O'ndan olağan üstü hallerin meydana gelmesi bunlardandır. Hatta her kim kalb âlemine ulaşır, (can gözü açılmakla Hak Varlığı) anlayıp idrak erme, görme ve kesin olarak kavuşma makamlarında bulunursa o kimseye açılıp anlaşılır ki, Allah Teâlâ tarafından yaratılan her şey harikalarla dolu ve şaşılacak tarzdadır.

۞ وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞

61. Ayet: Bilesiniz ki, kendilerine dikkat çekilip gösterilen yaratıklar ve onların meydana gelişlerinin tüm durumları ve halleri, bilinen O Kıyamet Saatine ve Kıyametin kopacağına kesin bir bilgi, kuvvetli bir haber ve apaçık bir delildir. Kıyametin kopacağına ve muhakkakgerçekleşeceğine asla şüphe duymayın ve sizlere kitaplarımda indirdiklerimin ve peygamberlerimin dillerinden sizlere ulaştırdıklarımın tamamında Bana uyun ve buyruğuma tam teslîmiyyetle itaat edin. Benim Adıma sizlere emreden Peygamberlerimin emirlerine sarılın. Sizlere gösterdiğim bu yol; Gerçek Doğru Yoldur. Birliğime ermeniz, büyük kurtuluşa, ebedî mutluluklara ve sonsuz nimetlere ulaşmanız için Bu Yolda yürüyün (İslâm dairesi içerisinde yaşayın.)

۞ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞

62. Ayet: Sizlere gereken; Allah'ın Dîninin hukümlerine ve kurallarına sarılmanız Ve (hakkıyla onları yaşayarak) korumanızdır ki, Şeytan sizleri saptırmasın, büyük fitnelere ve korkunç musibetlere düşürmesin. Çünkü O sizler için düşmanlığı ve

uğraşması açık olan büyük bir düşmandır. Daima sizleri İslâm'ın Muazzam Yolundan saptırıp çetin azaba düşürmeğe uğraşıyor.

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını Onun şerrinden ve zararlarından korusun.

۞ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۞

63. Ayet: Îsâ (a.s.) kullarımızdan bir Kul nasıl olmaz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara şunu anlat: Îsâ (a.s.); peygamberlerin hiçbirinden gözükmeyen Mucizeler ve harika hallerle tarafımızdan desteklenerek İsraîl Oğullarına geldiğinde; onları Allah'ın Yoluna da'vet etmeyi açıklayarak şöyle demişti: Sizlere Rabbim katından hıkmeti (ilim, söz ve icraatta) sağlam ve kusursuz olanı getirdim. Zira sizlere; Allah Azıîmüşşan'ı bilmeve O'na kulluk yapma yollarını açıklayacağım. Özellikle sizlerin üzerinde tartışıp ayrılığa düştüğünüz Dînî meseleleri net ve gayet açık olarak ortaya koyacağım. O meseleler Allah'ın kitapları içerisinde indirilip açıklandı mı, yoksa o meseleler kitaplarda indirilmedi ve açıklanmadı mı? Her şeyden önce Allah'tan hakkıyla korkun, O'na karşı gelmekten sakının, kahrına uğramaktan korunun ve sizlere getirdiğim her konuda Bana itaat edip hakkıyla uyun.

۞ إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞

64. Ayet: Bilesiniz ki, Kendisinden başka ilâh olmayan ve Tek Rab Olan ve bunu daima açığa Koyan Allah Teâlâ; Rabbimdir, Rabbinizdir (ve tüm âlemlerin Rabbidir). Benim de, sizlerinde işlerini O (c.c.) yürütüyor ve bunları Kitabı İncil'de açıklıyor. Bu sebeple vahyedip indirdiği Kitabında emretmesi gereği sırf O'na (c.c.) kulluk yapın. Bilesiniz ki, Doğru Yol budur. Eğer kesin olarak İman eden Mü'minlerseniz; Birliğine erdirecek Yol Olan İslâm'ı yaşayın (Allah'a kulluk yapın). Sizler bunun için yaratıldınız.

۞ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ۞

65. Ayet: Îsâ (a.s.); kendilerine peygamber olarak gönderildiği kavmini Doğru Yola (Allah'a kulluğa) erdirdikten, tebliğ ve da'vet tamamlandıktan sonra kavminin aralarından çıkan guruplar ayrılığa düşüp parçalandılar. Allah Azıîmüşşan'ın vahyi ile kendilerine emredilen kulluk dairesinden çıkan zalimlere yazıklar olsun. Son derece acı veren büyük bir azap onların olacak.

۞ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۞

66. Ayet: Zulüm ehli bu azgın kâfirler; İman edip kurtuluşa ermek için başka bir şeyi değil, geleceği tehdidle haber verilen Kıyametin kendilerine ansızın gelmesini bekliyorlar. Onlar Dünya işlerine dalmış oldukları halde tamamen Kıyametten habersiz ve şuursuz bir haldeyken ansızın onlara gelir ve Kıyametin korkunç hadiselerini ancak o an görürler (ve İman ederek kurtuluş dilerler ama artık tevbe vakti geçmiş olup pişmanlık hiçbir fayda vermez).

۞ الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ۞

67. Ayet: Dünyada birbirlerine tam bir sevgi ve saygı ile dost olanlar O Gün birbirlerine çetin düşmandırlar. Çünkü aralarında olup bitenleri düşünüp hatırlayacaklar. Dünyadayken Gerçek Dost Olan Allah Azıîmüşşan'dan, O'nun peygamberlerinden (a.s.) ve kitaplarından yüz çevirip uzaklaşmakta birbirlerine destek verdiklerini, (şeytanlıklar yaptıklarını) Allah'ın Dînine boyun bükmediklerini hatırlayacaklar ve birbirlerini suçlayacaklar. Ancak Allah için birbirlerini seven takva (Îman ve İslâm'da titizlik, Allah'a ve Rasûlüne ters düşmekten son derece sakınma ve tüm haramlardan korunma) ehli olan Mü'minler; Dünyada dost oldukları gibi orada da dost kalacaklar. Çünkü Îman ve İslâm'da Allah'ın seçkin kullarıyla beraber oldular. Allah'ın buyruklarına sarılmakta ve haramlardan sakınıp korunmakta sırf Allah'ın rızasını istediler. (Hem de onların dostlukları çokça katlanacak. Çünkü batıl ve tüm engeller tamamen ortadan kalkacak, Hak ve gerçekler tam olarak açığa çıkacak.)

۞ يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ۞

68. Ayet: Allah Teâlâ seçkin kullarına yönelip herkesin huzurunda ve gözleri önünde onlara özel olarak seslenerek şöyle diyecek: Ey Benim kullarım! Bugün sizlere hiçbir korku yok. Çünkü sizler Dünyadayken Benim kahrımdan ve hışmımdan korktunuz (ve bana itaate kusur işlemediniz). Bugün (ve bundan sonra) hiç üzülmeyeceksiniz. Çünkü Bana Îman Yolunda;imtihan yurdu olan Dünyada sıkıntı ve kederlere, çetin belâ ve musibetlere sabrettiniz.

۞ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ۞

69. Ayet: Tarafımdan müjdelenen bu itaatkâr kullar; peygamberlerime inen Ayetlere ve Mucizelere Îman eden ve gereğine sarılanlardır. Tüm işlerini Allah'a bırakarak bütün varlıklarını Rablerine teslim ettiler, başlarına gelen tüm sıkıntı ve rahatlara (bolluk ve darlıklara) razı oldular.

۞ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ۞

70. Ayet: Bununiçin onlara özel olarak çağrılıp yüce ikramlar yapılmak üzere şöyle seslenilir: Seçkin dostlarımız için hazırlanmış olan Cennete giriniz. Dostlarımız Bizi kendilerine ve her işlerine Kefîl tutup Vekîl edinmişler ve Bizi daima kendilerine Gözcü ve Koruyucu yapmışlardı. Sizler ve sizlerle beraber Îman edip Bizi Vekîl tutan, Bizden Razı olan ve kullukta sadakatli olmakla Bizi Razı eden hanımlarınız topyekûn giriniz. Özleriniz ve yüzleriniz gülerek ve sevinerek artık hep mutlu olacaksınız. Sevinç ve mutluluğunuzun eseri yüzlerinizde aşikâr olup parlayacak.

۞ يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

71. Ayet: Bu ikramlarla müjdelenen tüm Mü'minler; üstünlük ve değerlilik makamına yerleşip (melekler tarafından) her türlü saygıya erdikten sonra Cennetin hizmetkârları tarafından içi türlü yiyeceklerle dolu altın kaplar ve tabaklar, her türlü hoş içeceklerle dolu altın bardaklar dolaştırılır. O Allah dostları için

Cennetlerde canların çektiği ve gözlerin zevk aldığı her şey var. Hulasa ey Mü'minler! Sizler Cennetlerde; darlık, kıtlık, yokluk, ihtiyarlama ve üzülme gibi hiçbir değişikliğe uğramaksızın ebedî olarak kalacaksınız.

۞ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

72. Ayet: İşte erdiğiniz bu Cennetlere; emrolunduklarınızı yapmanız netîcesinde vâris ve sahip oldunuz.

۞ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ۞

73. Ayet: Oralarda sizler için cismanî ve ruhanî (bedenlerin ve ruhların nasipleneceği) çokça meyveler var. Onlardan daima yiyeceksiniz (ve asla hayatınız ve rızıklarınız tükenmeyecek). Bu sonsuz nimetler (geçici hayatta) yaptıklarınıza karşılıktır.

۞ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ۞

74. Ayet: Allah Azîmüşşan devamlı olarak uyguladığı âdeti gereği (Mü'minlerin durumlarını anlattıktan sonra kâfirlerin durumunu anlatmak üzere) şöyle buyurdu: Bilesiniz ki, suç ve günah denizine batmış olan kâfirler; Mü'minlerin Cennetlerde devamlı kalacak olmalarına karşılık Cehennem azabı içerisinde devamlı kalacaklar.

۞ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۞

75. Ayet: Cehennem azabından hiç gevşetilme ve hafifletilme olmayacak. Onlar o azabın içerisinde kurtuluştan tamamen umutlarını kesecekler.

۞ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۞

76. Ayet: Onlara devamlı olan bu azabın indirilmesiyle ilgili Biz asla onlara zulmetmedik. Fakat bu zulmü kendilerine yapan zalimler onlardır. Bu azaptan korunmaları için önlerine konan İlâhî hukümlerin ve çizgilerin gereğini yapmadılar. (Dünyada kâfirlik ve zalimlik ettiler, Ahirette de bu korkunç azabı buldular.)

۞ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَاكِثُونَ ۞

77. Ayet: Azabın şiddetinden, sabır ve tahammülün azlığından, korku ve acının aşırılığından dolayı feryad ederek (Cehennem Yöneticisi Mâlik Adındaki Büyük Meleğe) çağırırlar: Ey Mâlik! Rabbin işimizi bitirsin. Yani; Rabbinden bizim için dile ve istekte bulun da; bizleri öldürsün (yok olalım). Çünkü Bugün bu azaba ve dehşetine dayanamıyoruz. Bu şekilde şikâyetlerini feryad ederek çokça tekrarlayacaklar. (Rivayete göre bin yıl sonra) Allah tarafından cevap vermesine izin verilerek bunun imkânsız olduğu ve ebedî kalacakları anlatılmak üzere diyecek ki, istekleriniz olmaktan uzak ve pek imkânsız. Bilesiniz ki, ebedî olarak kalacaksınız. Ölmek yok, kurtuluş yok ve azabın hafifletilmesi yok. Hatta derileriniz her defasında yanıp tükendiğinde yerlerine başka deriler var edeceğiz ki, azabı daha da şiddetli olarak tattıralım.

۞ لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ۞

78. Ayet: Ey inkârcı zalimler! Sizlere nasıl azab etmeyelim? Sizlere Hakkı getirdik. Yani; uyulmağa layık olan Kusursuz Doğru Yolu (ebedî kurtuluşunuz için) getirip ikram ettik. Fakat Ona dönüp bakmadınız, aksine sapıp gittiniz. Hakka Îman etmediniz (ve sevmediniz). Fakat çoğunuz Onun Hak ve uyulmağa layık olduğunu iyice anladıktan sonra Hakkı istemediniz, benimsemediniz.

۞ أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ۞

79. Ayet: Onlar Haktan hoşlanmamalarıyla ve ayrılıp gitmeleriyle yetinmediler. Öyle ki, onlar Hakkı kabul etmemekle kalmadılar Onu inkâr etmek için sağlam kararlar alarak türlü hilelere başvurdular.Bilsinler ki, kahır ve hışmımızın gereği olarak Bizler de onların bu hile ve oyunlarına karşılık sağlam işler yapmağa, başlarına kalıcı azabı indirmeğe karar verdik.

۞ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۞

80. Ayet: Onları tutup intikamımızı almağa Kadir olduğumuza şüpheleri mi var? Yoksa içlerinde gizli ve saklı tuttukları sırlarını, içlerinde ve aralarında fısıltı ile ne konuştuklarını duymadığımızı ve bilmediğimizi mi zannediyorlar? Yo, onlardan meydana gelen en ufak işlere ve davranışlara kadar her şeylerini biliyoruz. Hatta içlerinde saklı olan ve kabiliyetlerinde bulunan her şeyden Haberdarız. Bununla beraber kendilerini izlemekle görevli olarak gönderdiğimiz koruyucu, yapılan her şeyi yazıp kaydedici meleklerim yanlarında bulunup onların yaptığı her şeyi; (misal şeftali çekirdeği üzerinde bulunan) tüncük (iplikçik) ve çukurcuk kadar da olsa yazıp kaydediyorlar. O kayıtlara göre Dünya hayatı sonrasında hesaba çekip cezalarını vereceğiz.

۞ قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ۞

81. Ayet: Yahûdîler diyorlardı ki, Uzeyr Peygamber (a.s.) Allah'ın Oğlu. Hıristiyanlar diyorlardı ki, Îsâ Peygamber (a.s.) Allah'ın Oğlu.Halk arasında bu iddialar yayılıp kendilerinden ve başka topluluklardan zayıf akıllı insanlar da bu görüşe sapınca Allah Azîmüşşan bunlara ağır bir cevap vererek ve böyle bir şeyin olamayacağını söyleyerek Sevgili Peygamberi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) şu buyruğuyla açıklamalar yapmasını emretti: Ey peygamberlerin En Kâmili! Gerçekten son derece uzak olan bu iftirada aşırı gitmelerinden sonra onlara de ki, eğer Kendisi baba ve bebe olmaktan, eş sahibi olup çocuk yapmaktan Münezzeh ve çok Yüce Olan Rahman Azîmüşşan'ın çocuğu olsa o çocuğa taparak kulluk yapanların Ben en birincisi olurdum. Çünkü Ben İlâhın ayrılmaz Niteliklerini; insanlar arasında En İyi Bilen İnsanım. Dolayısıyla Rab Teâlâ'nın haklarını en iyi korurum. Bu sebeple O'na (c.c.) kulluk yapmayı yaratılmış içerisinde en iyi Ben başarırım.

۞ سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞

82. Ayet: Semâvâtın, Arzın Rabbini ve Arşın Rabbi Olan Allah'ı tesbîh ve takdîs ederiz. Yani Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerin ve Yerin Rabbi (Yaratıcısı ve Yöneticisi) Olan, Arşın (her şeyi kuşatan En Yüce Âlemin) ve bütün yaratılmışın arşlarının (varlıklarını kuşatıp yöneten başları ve akılları gibi yüce makamlarının Rabbi; Tek ve Bağımsız olarak Yaratıcısı ve Yöneticisi Olan Allah Azıîmüşşan'ı tesbîh eder ve bu inatçı beyinsizlerin çocuk nispet edip O'nun çocuğu var demeleri gibi eksik ve yanlış nitelemelerinden uzak ve pek Yüce biliriz. O'nun (c.c.) Şanı ve Makamı; zalimlerin dediklerinden ve yapmakta oldukları saçmalıklarından pek Yücedir, O (c.c.) sonsuz büyüklüğün ve farklılığın Sahibidir. (O c.c. yaratılmışa ve sonradan olan hiçbir şeye benzemez.)

۞ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۞

83. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Allah'ın Varlığının ve Birliğinin gerçeğini ve O'nun (c.c.) Samed olduğunu (hiçbir şeye Benzemeyen, hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şeyin O'nun c.c. tarafından yaratıldığını ve daima O'na muhtaç olduklarını) hakkıyla bilip anladıktan sonra onları; saçmalıklarla dolu inanç ve yaşantılarına bırak sapıklıklarında boğulsunlar, kuruntu ve hayallerinin ürünü olan şuursuz oyunlardan ibaret hayatlarına devam etsinler. Sonunda tehdidle haber aldıkları günleriyle (inkâr etmeleri sebebiyle başlarına korkunç bela olan Kıyamet Günüyle) karşılaşacaklar. O Gün hak ettikleri korkunç musibetler ve cezalar onları saracak.

۞ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَٰهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلَٰهٌ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۞

84. Ayet: Nasıl oluyor da Allah'a çocuknispet edip bir kısım yarattıklarını O'na denk tutup ortak koşuyorlar. Bilmiyorlar mı ki, O (c.c.); Gökte, Göğün ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerde ve Yerde sonsuz büyüklüğün Sahibi Tek İlâhtır. Bütün yaratılmış her yerde O'na (c.c.) yönelerek sırf O'nun Birliğine kulluk yaparlar. O Hakîm'dir; kusursuz ve sağlam ilim ve icraatların Sahibidir. Alîm'dir; her şeyi kuşatan sonsuz ilim O'nundur (c.c.).

۞ وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞

85. Ayet: O pek Yücedir, sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah'ın Varlığı bütün yüceliklerin, iyiliklerin, hayrın ve bereketin Sahibidir. O ki, Semâvâtın, Arzın; aşağınızda bulunan aşağılıkların ve üzerinizde bulunan sonsuz Yüce Âlemlerin ve tamamının arasında bulunan varlıkların idaresi O'nundur, her şeyin Sahibi O'dur ve daima sırf O (c.c.) yönetmektedir. O Eşsiz Varlık; benzerleri olmağa ve ortağı bulunmağa arz olunmaktan Münezzehtir. (O Yüce Varlık hakkında Bir olduğu, eş ve ortaktan Münezzeh oluşuna aykırı söz söylenemez). Öyle ki, bütün âlemlerde ve tüm varlıklarda hukümranlık, tasarruf ve yönetim tam bir bağımsızlıkla sırf O'na

aiddir. Kopacağı ve gerçekleşeceği kesinlikle söylenip haber verilen Kıyametin bilgisi ne zaman ve neler olacağı sırları O'nun (c.c.) yanındadır. Tamamınız O'na döndürüleceksiniz.

۞ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

86. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığı, Birliğiher şeyin Sahibi ve İdarecisi olmakta Tek ve Bağımsız olduğu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra putperestleri putları ve Allah Teâlâ'dan başka tüm taptıkları hiçbir şeyin sahibi olmadıkları gibi Allah katında şefaat etmeğe ve herhangi bir kimseye sahip çıkıp destek vermeğe de malik ve muktedir olmayacaklar. Müşriklerin bu konudaki iddiaları ve bekledikleri kabul görmeyecek. (Zira kimsenin şefaat etme yetkisi yoktur.) Ancak Hakka şâhidlik yapan; Allah'ın Varlığına, Birliğine sonsuz Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına kesin bilgi ile Îman edip kalbiyle, diliyle, gözü, özü, sözü ve tüm davranışlarıyla Rabbini tam bir bilgi ile bilerek tanıyıp tanıklık yapan kimse şefaat edecektir.

۞ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ۞

87. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yemin olsun ki, eğer onlara sorsan ve desen ki, sizleri kim yarattı ve şahıslarınızı kim açığa koydu? Şüphesiz itiraf ederler ve derler ki, her şeyi yoktan var edip açığa Koyan Allah Azıîmüşşan yarattı. Çünkü son derece aşikâr olup bilinen hakikatler konusunda inad edip inkârda bulunamazlar. O halde Allah'ın Tek ve Bağımsız Yaratıcılığını itiraftan sonra nasıl oluyor ve nereye saptırılıp uzaklaşıyorlar, ne hakla O'ndan başkasına ilâhlık verip önemli iş ve ihtiyaçlarda yönelip yakarışlarda bulunmakta başkalarını O'na ortak koşuyorlar?

۞ وَقِيلِهِ يَا رَبِّ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

88. Ayet: Şu yakarış elbette Sevgili Rasûlün (s.a.v.) konuşmalarından bir konuşmadır: Kavmi konusunda Rabbine gizlice yakarışta bulunup onların kalplerinin son derece katı olduğunu, sapıklık ve azgınlık içerisine ısrarla daldıklarını şikâyetlenerek Îman ve İslâm'a erdirilmelerinden umudunu kestiği bir anda şöyle demişti: Ey Rabbim! Îman ve İslâm Yolundan uzaklaşan bu lanetliler; Sana ve Senin Birliğine Îman etmiyorlar. Da'vetimi kabul etmediler ve görüyorum ki, artık sözümü dinlemezler.
(Önemli bir uyarı: Birçok Ayette olduğu gibi Bu Ayette En Büyük Anne; Annemiz Hz. Hadîce'ye, O'nun (r.a.) gerçekten büyüklüğüne; Allah'ın Şanlı Rasûlünün nasıl bir dert Ortağı olduğuna, Efendimizin en zor günlerinde zorlu desteğine işaret olunmaktadır. Allah Azıîmüşşan'ın selâmı, rahmeti, bereketi ve rızası Efendimize ve O Anneye olsun. Buna göre Ayetin anlamı: Bir de özellikle Sevgili Peygamberimin yakarışlarda bulunduğu şu sözüne... şehâdet edip O'na dert Ortağı ve daima destekte bulunun Değerli Hatun şefaat edecek.)

۞ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞

89. Ayet: Sevgili Rasûl Rabbine gizlice dua edip yakarışta bulunduktan sonra Rabbi tarafından vahiy yoluyla şöyle dendi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Azgınlık, sapıklık ve kâfirlik karakterine bürünmüş olan o kimseleri Îman ve İslâm'a erdirmeğe uğraşmaktan vazgeç. Onlardan ayrılıp herkesi kendi haline bırakmak üzere onlara; selâm de. Yani Allah tarafından bana gelen emre göre sizlere da'veti bıraktığımı arz etmek var. Fakat ey zalimler! Yaptıklarınızın sıkıntısını, kendileriniz için her türlü ceza ve azabı çekip getirecek olan birikimleri depolamış olduğunuzu pek yakında bilip anlayacaksınız.

Varlıklarımızın kendimize yapacağı kötülüklerden ve yaptığımız işlerin kötü olanlarından Allah'a sığınırız. Allah kimi hidayete erdirdi, Îman ve İslâm sahibi yaptı ise onu asla kimse saptıramaz. Kimi de sapıklıkta bıraktı ise kimse onu kurtaramaz ve Îman ehli yapamaz.

ZUHRUF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey itaat olunup uyulmağa Tek hak Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a kavuşmağa yönelen Tevhıîd ehli Mü'min! Sana gereken her zaman ve her durumda bütün maksad ve kararlılıklarını Allah'tan gayriden arındırmandır. Allah'a yönelmekten alıkoyan her şeyden kalbini temizlemelisin. İfrat ve tefrittan (taşkınlık ve gevşeklikten) uzak durarak Sırat-ı Müstekıîmde (Allah'ın Doğru ve Kusursuz Yolunda) düzgün ve sağlam durmalısın. Çünkü bütün düzgün yolların dönüşü ve sonu Allah'ın (c.c.) adaletine olacaktır. Gerçek adalet ve istikamet (haksızlık ve zulümden uzak olan dosdoğru olmak, hakları gözetip Allah'ın huküm ve kurallarına bağlı kalmak tarzı) Allah tarafından kabiliyyet ve karakter sahalarına ve kulluk sahnelerine Allah'tan ikram olunup gelmiştir. O kabiliyyet ve karakterler Kendi (c.c.) İsimleri ve Sıfatlarına dayalı olarak Allah Teâlâ'nın tecellîlerine tabi'dir. (Hepsi Allah Teâlâ'nın yüz göstermesiyle meydana gelir ve varlık sahnelerinde kalırlar.) Kendini temizleme ve arındırıp güzelleştirmede yaptığın bu çalışmaları Tek Önder Sevgili Peygamberin (s.a.v.) izinde yapmalısın. O Allah Azıîmüşşan'ın adalet Caddesi üzerinde, O'na (c.c.) Halife ve En Kâmil Temsilci olarak yaratılmıştır. Haktan ve Hak âşıklarından yüz çeviren ve Allah'tan (c.c.) uzak yaşayan, Allah'ın (c.c.) Düzgün ve Kusursuz Yolundan sapan herkesten uzak duracaksın.

Allah Teâlâ bizleri ve tüm kullarını katında kabul gören kesin bilgi ve kâmil Îman sahiplerinden ve o cemaatten eylesin. Lütuf ve rahmetiyle Apaçık Yolundan sapmaktan bizleri uzak tutsun.

DÜHAN SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 59 Ayettir. Sûre içerisinde Kıyamet alametlerinden olarak bir duman (dühan) gelip insanları kuşatacağı ve acı bir azap olacağı anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

DÜHAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Her an ve her durumlarında, özellikle de sırf Allah'ı isteyen öğrenci olarak ders aldıkları ilk günlerde; her şeyi alt eden bir sevgi ile Allah (c.c.) tarafına tam bir yönelişle çekilip giden anlayış ve idrak sahiplerine; mürîd ve öğrencilere gelen hallerin birbirine benzemediği ve farklı-farklı olduğu sırları ve incelikleri gizli kalmaz. (Kardeşlerimiz bu incelikleri bilsinler, gelen hallere dikkat ederek çalışmalarına sabırla devam etsinler.) Bazen genişlik (ve gönül ferahlığı), bazen darlık, bazen manevî lezzetler ve bazen üzüntü, bazen farklı haller sebebiyle kararsızlık ve bazen Allah Teâlâ'yı zikrederek kullukta kararlılıklar olur.

Hulasa maneviyat yolcusunun farklı durumlardaki hallerin başına gelmeğe devam ettiği bu vakitlerle kararlılığı olmaz. (Sabırla yoluna devam etmesi gerekir.) Sonunda halleri durulup olgunlaşır ve kalbinin sultanına (iktidarına) kararlılık, deneyimlilik ve olgunluk iner. (İktidar ve idaresinde sağlam kararlar vererek dosdoğru bir tarzda yol yürür.)

(Her konuda olduğu gibi bu konuda da Örnek ve Önderimiz; Sevgili Peygamberimiz s.a.v. Efendimizdir.) O (s.a.v.) bu makama ulaşıp da Allah Azîmüşşan'ın yüksek derecede aşk ve mahabbetinin sultanı (iktidarı ve yönetimi) kalbini teslim alıp egemen olunca Yüce Mevlâ; maneviyat yolunda kararsızlık ve kararlılık dönemini ayırıp anlatanKur'an'ın bazı Ayetlerini O'na indirdi ki, Hakkı tam olarak anlama ve görüp idrak etme makamına ersin, sıdk tahtına otursun (Allah'a tamamen teslim olup başına gelen İlâhî hukümlere razı olsun) ve Makam-ı Mahmuda (En Yüce Dosta ulaşmakla sonsuz bir övgü ile övülme makamına) yerleşsin.

Bu Ayetlerin Kadir Gecesinde veya Beraet(kâfirlere savaş i'lânı) gecesinde indiği rivayet edilmektedir.

Hulasa Allah Teâlâ; uğur ve bereketlere kaynak olsun diye En Yüce İsmiyle başlayarak Sevgili Peygamberine seslendi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Esmâ'ı Husnâ'sının tamamıyla tecellî eden Allah Adıyla…

O (c.c.); rahmeti ve ikramı gereği yoktan varlıklar var edip onları bol rızıklar vermekle sonsuz rahmet ve nimet Sahibi Olan Rahman'dır.

O (c.c.) kullarının seçkinlerini (sonsuz içeceklerden bir daha susuzluk görmeyecek derecede içip doymak için) varılacak olan Yüce Havuza ve Makam-ı Mahmuda erdirmekle sonsuz rahmet ve ikram Sahibi Olan Rahıîm'dir.

۞ حم ۞

1. Ayet: Ey her hal ü kârda, her an ve her mekânda Allah'ın hududunu (hukümlerini ve sınırlarını) Koruyan, vahyini ve ilhamlarını gözetip Gözleyen!

۞ وَالْكِتَابِ الْمُب۪ينِ ۞

2. Ayet: Apaçık olup her şeyi açıklayan Kitab; yani önünden ardından asla batılın, yalan ve yanlışın hiçbir zaman ilişmediği Kur'an hakkı için (Sen Hak Peygambersin ve her konuda Haklısın. Seni tasdik etmek ve âlemlere üstün getirmek için Bu

Kur'an yeter). Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi ve hâkimler Hâkimi Olan Allah tarafından indirilmiştir.

۞ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ ۞

3. Ayet: Rahmetimizin büyüklük makamından Sana O Kur'an'ı Biz hayırlı ve bereketli bir gecede indirdik. Çünkü göreviyin güçlülüğünü ve eşsizliğini, makamıyın ve Şanıyın büyüklüğünü herkese göstereceğiz.

Hayırlı ve bereketli geceden maksad Kadir Gecesi ya da Beraet (düşmanlara kesin uyarı ve savaş i'lânı) gecesidir.

İndirdiğimiz Bu Kitab; (insanlığın Dünya ve Ahiret mutluluklarının sebebi olan) tüm hukümleri, öğüt ve dersleri, ibretleri, örnekleri, hayat hıkâyelerini, İlâhî bilgileri ve tüm hakikatleri gösteren işaretleri ve şifreleri ihtiva edip içermektedir. Biz hakikaten En Büyük Uyarıcıyız. Bu Kitapta bulunan emirlere ve yasaklara uymayanları, gösterdiği Doğru Yoldan (İslâm'ın Hayat tarzından) çıkanları muazzam bir tarzda uyarırız ve asla yalan çıkmayız.

۞ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۞

4. Ayet: Bu Kur'an'ı O Mübarek Gecede indirdik. Çünkü O Gece ey peygamberlerin En Kâmili! Yücelik ve kararlılık makamına ermenden sonra Senin makamında; Allah'ın hıkmetinden ibaret olan her sağlam iş ayrılıp açığa çıkar ve anlaşılır.

۞ أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۞

5. Ayet: İşte bundan dolayı Kitabında anlatılan her birşey; yüce ilmimiz, sonsuz kudretimiz ve mükemmel hıkmetimiz gereği son derece sağlam bir iş ve karardır. Çünkü Bu Yüce Kitab Îman ve İslâm konusunda Sana ders kaynağı, Sana uyan ve Senin sebebinle Îman ve İslâm'a eren kullarımıza eğitimve olgunluk Kaynağı olacak. Çünkü Biz kullarımıza daima peygamberler gönderip kitaplar indirmekteyiz. O peygamberlerin gönderilmelerinin ve kitaplar indirilmesinin gayesi; kulların bozulup her şeyi bozmalarından sonra onlara gereken her şeyi açıklayıp durumlarını düzeltmektir.

۞ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞

6. Ayet: Peygamberlerin (a.s.) gönderilmesi ve kitapların indirilmesi Rabbin katından bir rahmettir. Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin yüce âdeti olarak; kullar arasında bozulmalar olup aralarındaki konularda tartışma çıkınca onların düzeltilmesi (ve kulların irşad edilmesi) için Rabbin peygamberler gönderdi ve kitaplar indirdi.Hulasa Rabbin; kullarının kabiliyetleri ve karakterleri dilleriyle Kendisine (c.c.) yakarışlarını ve isteklerini Duyandır. Onların varlıkları çerçevesinde ihtiyaçları olan her şeyi de Bilendir.

۞ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۞

7. Ayet: Nasıl merhamet etmez ve kullarının durumlarını nasıl düzeltmez? Elbette onların her türlü ihtiyaçlarını karşılar. Çünkü O (c.c.) Göklerin, Yerin ve aralarında bulunan, türlü parçalardan birleşip meydana gelen tüm varlıkların Rabbidir. (Onları

yaratıp Yöneten ve Yaşatandır. Dolayısıyla onlara gerekli olan her şeyi verir.) Yani her şeyi Tek Kendisi Bağımsız olarak yoktan var edip Yaşatandır.Eğer kesin bilgi, Îman, İslâm ve anlayış sahipler iseniz böyle bilin O Yüce Rabbi Tevhıîd edin ve sırf O'na kulluk yapın.

۞ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۞

8. Ayet: Çünkü O'ndan başka ilâh yok, hatta gerçek varlık olarak; varlık sahasındaO'ndan başka varlık yok. Eşi ve ortağı olmak gibi noksanlıklardan Münezzehtir. Var olan ve yaşayan her şeyi O (c.c.) yoktan var edip canlandırıyor. Yine her şeyi öldüren de O'dur (c.c.). Gölgeyi Kendisine çekme suretiyle ve canları almakla her şeyi yok eder.Nasıl öyle olmaz ki… Sizlerin ve yaşayıp geçen önceki baba ve atalarınızın Rabbi, yaratıp Yaşatanı O'dur. Sizler ve onlar için O'ndan başka bir rab ve yaşatan yok. Eğer kulların tamamı; Allah'ın Varlığını, Birliğini, Hak Ma'bûd ve Tek Rab olduğunu gösteren sayısız delilleri ve alametleri düşünüp inceleseler; muhakkak O Yüce Rabbin Varlığını ve Birliğini hakkıyla bilip anlarlar.

۞ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۞

9. Ayet: Düşünüp anlamanın aksine insanların çoğunluğundan ibaret olan o inkârcılar; Rableri hakkında şüphe ve gaflet içerisinde oynuyorlar, tam bir tereddüd ve bocalama içerisinde yaşıyorlar, bozuk görüşleri ve asılsız arzuları sebebiyle cehalet ve bozuk zan çukurlarında çırpınıyorlar.

۞ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların şirk ve kâfirliklerinde ısrar etmeleri sonrasında başlarına belanın kesinlikle geleceğini bekle. Bir günü (korkunç bir günün geleceğini) onlara anlat. O gün Gök; açıkça korkunç bir dumanı ortaya koyar.

۞ يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

11. Ayet: İnsanları tamamen kaplar. Anlarlar ki, bu acı bir azaptır.

۞ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ۞

12. Ayet: Feryad ederek Hak Teâlâ'ya yakarışlarda bulunarak şöyle derler: Ey Rabbimiz! Bağış ve Rahmetinle bu azabı bizden kaldır. Azabı kaldırdığında Sana Îman edip Peygamberini ve Kitabını tasdik edeceğiz.

Bu hadise şöyle oldu: Mekke'de Kureyş kâfirleri Allah'ın Rasûlü (s.a.v.) ve fakıîr Mü'minlerle dalga geçip eğlenmekte aşırı gittiklerinde Sevgili Rasûl (s.a.v.) onlara beddua ederek Rabbine şu yakarışta bulundu: Ey âlemlerin Rabbi Olan Allah! Yûsûf'ün (tarafından desteklenip temize çıkmasına ve yüce makamlara ulaşmasına sebep olan) yedi senesi gibi Kureyş Kavmine karşı Bana yedi sene ile yardım et. Allah Azıîmüşşan yakarışını derhal kabul etti. Onları büyük bir kıtlıkla tutup cezalandırdı. Ölmüş ve kokuşmuş hayvan leşleri yediler. Çoğu öldü. Onları büyük bir duman kapladı. Birbirlerinin seslerini duyuyorlar, ama dumanın karanlığından dolayı yüzlerini göremiyorlardı. Bu pek acı bir azap diyerek yakarışlarda

bulundular ve şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Bu azabı üzerimizden kaldır, Îman edeceğiz. Onlar bu duaları yaparlarken Ebu Süfyan Allah'ın Rasûlüne (s.a.v.) geldi ve dedi ki, Sen akrabalık bağlarını kuvvetlendirmek, (insanlara merhamet edip dostluk ve kardeşlik tesis etmek) için geldin. Kavmin sıkıntıdan helâk oluyor. Peygamberimiz (s.a.v.) derhal dua etti. Allah Azıîmüşşan sıkıntılarını giderdi.

۞ أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۞

13. Ayet: Buna rağmen azabın kaldırılmasından sonra sözlerini tutmadılar. Bu sebeple Allah Azıîmüşşan onları reddetti, onlara ağır bir karşılık olarak düşüncesiz ve anlayışsız olduklarını (Îman ve İslâm'la şereflenecek halde olmadıklarını) i'lân etti ve dedi ki, düşünüp ders alarak faydalanmak onlar için nereden mümkin olacak. O nasipsizlere Peygamber olduğu gayet açık ve her şeyi açıklayıp gösteren bir Büyük Peygamber de gelmişti. (Ancak beyinsizlikleri sebebiyle kurtuluşa eremediler. Korkunç azaba gitmeğe devam ediyorlar.)

۞ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۞

14. Ayet: İçinde bulundukları şirk ve kâfirlikte ısrar ederek En Kâmil Peygamberin da'vetini ve Dînini kabul etmediler ve dönüp gittiler. Bununla da yetinmediler, Yüce Rasûle dil uzatmağa devam ettiler. Biri diğerlerine diyordu ki, Bu Ümmî (okuma-yazma bilmez ancak) yabancılar tarafından eğitiliyor da bu sözleri konuşuyor. Yoksa O bir delidir. Aklı muazzam, insanların En Olgunu ve En Akıllısıdır. Ancak cin çarpmış olmakla deliler gibi konuşuyor. (Korkmuyor, çekinmiyor, bizleri sapıklıkla suçluyor ve taptıklarımıza dil uzatıyor.)

۞ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ۞

15. Ayet: Sevgili Peygamberin (s.a.v.); azabın kaldırılması için dua etmesinden sonra Allah Teâlâ O'na (s.a.v.) olacakları haber vermek için şöyle dedi: Senin dua edip istediğinden dolayı onlardan;imtihan Âlemi olan Dünyada azabı az bir müddet kaldıracağız. Bilesin ki, sana verdikleri sözü yerine getirmeyecekler. Çünkü onlar tamamen sapıp küfre ve şirke batmışlardır. Sonra da Allah Azıîmüşşan onlara ne yapacaklarını ve kendilerinden neler meydana geleceğini haber vererek dedi ki, (şimdi böyle yalvarıp yakarıyorsunuz ama) ey sapık inkârcılar! Eğer bu azabı kaldırırsak azabın kaldırılmasının ardından eski kâfirliklerinize süratle döneceksiniz. O zaman Biz de intikamımızı alacağız ve sizleri daha kötü bir azapla cezalandıracağız.

۞ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۞

16. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara şunu anlat: O büyük belâ günü olan Kıyamette işledikleri suçlar sebebiyle korkunç ve muazzam bir yakalayışla onları yakalayacağız. Kurtuluşu olmayan azabımızdan kendilerini nasıl kurtaracaklar? (Asla kurtuluşları olmayacak.) Korkunç ve pek çetin bir tarzda kesinlikle intikamımızı alacağız.

۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۞

17. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberini (s.a.v.) tesellî edip Kavminin Kendisini küçümseyip dalga geçmelerinden ve üzülmesine neden olan davranışlarından dolayı kalbini (s.a.v.) yatıştırmak için şu hadiseyi anlattı: Kendilerinin Sana Îman etmeyeceklerini bildiğimiz halde Seni Kureyş Kavmine Peygamber göndererek imtihan edip büyük bir sıkıntıya düşürmek suretiyle imtihan ettiğimiz gibi bu inkârcılardan önce de Kardeşin Mûsâ Peygamberi (a.s.) kendilerine göndererek Firavun Kavmini büyük bir fitneye soktuk ve çetin bir imtihana tabi' tuttuk. Hulasa onlara Pek Değerli bir Peygamber geldi. Katımızdan çokça ikramlarda bulunduk, pek üstün Mucizelerle vahyimizin gereği olarak Kendisini (a.s.) destekledik.

۞ أَنْ أَدُّوا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۞

18. Ayet: Onlara geldi ve şöyle dedi: Allah'ın hakkını Bana ödeyiniz; yani kullarını, İsraîl Oğullarını serbest bırakıp Benimle gönderiniz. Bilesiniz ki, Ben; Rabbim tarafındangönderilen güvenilir bir Peygamberim. Yalan ve iftiradan korunmuş olup güven içerisindeyim. Çünkü Bendeki Mucizeler peygamber olduğuma dair iddiamda doğru olduğumu göstermektedir.

۞ وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞

19. Ayet: Sizlere gereken Allah'a karşı taşkınlık yapmamanızdır. Allah'ın vahyini kabul edip varlığına ve Birliğine da'vetinde Peygamberini tasdik etmelisiniz. Peygamberini yalanlamayın, inkâr etmeğe kalkışmayın. Gerçekten Ben sizlere; güç kaynağı olan açık bir belge, büyük bir Mucize getirdim. İddiamda doğru olduğumu yeterince göstermektedir.

۞ وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ۞

20. Ayet: Getirdiğim belgenin açıklığına ve üstünlüğüne rağmen çokluğunuza ve güçlülüğünüze dayanarak ve inad ederek Bana karşı çıkarsanız Ben de sizlere ve sizlerin güçlü olup yeryüzüne egemen olduğunuza aldırış etmem. Bilesiniz ki, Ben; taşlarla Beni öldürmeğe kalkışmanızdan veya Bana iğrenç dillerinizle sataşmanızdan Rabbim ve Rabbiniz Olan Allah'a sığındım.

۞ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاعْتَزِلُونِ ۞

21. Ayet: Eğer sözlerimi ve da'vetimi kabul edip Îman etmezseniz; Benden uzak durun. Ne Bana yarar vermek ve ne de zarar vermek için yaklaşmayın. Ben de sizlerin yararına veya zararına olan hiçbir konuda sizlerle ilgilenmeyeceğim.

۞ فَدَعَا رَبَّهُ أَنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ۞

22. Ayet: Mûsâ'yı inkâr ettiler ve bununla kalmayıp O'nu (a.s.) öldürmeğe kalkışınca Rabbine dua edip yakarışta bulundu ve dedi ki, ey Rabbim! Bunlar sapıklık ve azgınlığa batmış büyük suçlar işleyen zalimlerdir. Nasihat ve uyarılarım hiçbir fayda vermedi. Konuşup da'vette bulunmam onları hiç etkilemedi.

۞ فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ۞

23. Ayet: Mûsâ (a.s.) onların Îman etmelerinden umudunu kesince hatta onların azgınlık yapıp tuzaklar kurmalarından endişelenince O'na (a.s.) şöyle dedik: Mademki, durum bu; o halde kullarımı Şehirden kaçmak suretiyle gece al götür. Bilesiniz ki, sizlerin çıkıp gittiğinizi öğrendikleri zaman Firavun ve Kavmi tarafından takip edileceksiniz. Sizlere yetişip köklerinizi kazımak isteyecekler.

۞ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ۞

24. Ayet: Sizler sabah vakti denize ulaştığınızda onlar da arkanızdan sizlere iziniz üzerinde gelip yaklaşacaklar. Denize asanla vur. Vurduğunda deniz Bizim heybet ve azametimizden dolayı derhal yollar halinde ayrılıp açılacak. Sen İmam olarak denize gir, diğerleri de Sana uyan cemaatin olarak denize girsinler. Boğulmaktan korkmayın, güven ve esenlik içerisinde geçin. Geçtikten sonra denizi açık ve yarılmış halde sakince duruyor olarak bırak. Ayrılan yolların birleşmesini isteme, geçerler ve bizleri yakalarlar korkusuyla açılmış olan kısımların kavuşması için Benden emir gelmedikçe asanı vurma. Hulasa onların zararlarından ve zarar vermelerinden korkma. Kesinlikle onlar boğulacak olan ordudur. Artık onların gelip kavuşmalarından ve öfkeyle topyekûn saldırmalarından korkma ve yaptıklarına asla üzülme. Mûsâ emredileni tam olarak yaptı. Onlar geldiklerinde denizin açılmış olduğunu görünce denizin açılmış oluşuna, Mûsâ'nın (a.s.) ve Kavminin boğulmadan geçtiklerine aldandılar. Büyük kalabalıklar halinde tamamen denize girdiler. Mûsâ ve Kavmi çıktıktan sonra Allah'ın emriyle Mûsâ a.s. denize asasıyla tekrar vurdu, Firavun ve ordusu tamamen boğuldular.

۞ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۞

25. Ayet: Helâk olup gitmeleri sonunda göz alıcı ve hoş manzaralı pek çok bahçeler ve bağlar, kaynayıp duran pınarlar ve akarsular bıraktılar.

۞ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ۞

26. Ayet: Bunların çevresinde ekinler ve mahsuller, aralarında çok değerli makamlar, köşkler…

۞ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ۞

27. Ayet: Bolluk ve bereket kaynağı olan nice nimetler. Onlar içerisinde zevkla yaşıyorlar, yiyip içiyorlardı. Tüm bu bollukları, hanımlarını ve çocuklarını bırakıp gittiler.

۞ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ۞

28. Ayet: İşte böyle… Peygamberlerimize diklenerek onları (a.s.) inkâr etmeleri sebebiyle onlardan intikamımızı aldık ve hepsini helâk ettik. Ahirete ve O Büyük hesap Gününe Îman etmeyen her bir kibirli kâfire aynen böyle yaparız. Her şeyi olduğu gibi bırakıp helâk olmalarından sonra geride bıraktıkları her şeyi diğer bir

kavme; yani aralarında akrabalık ve Dîndaşlık gibi hiçbir bağ olmayan bir topluma, İsraîl Oğullarına bıraktık.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ

29. Ayet: Firavun ve Kavminin rezil bir biçimde helâk edilip köklerinin kazılmasından sonra onlara Gök ve Yer ağlamadı. Helâk edilmelerini umursamadılar, acımadılar. Hal bu ki, Mü'minlere saygı duyarlar ve başlarına bela gelen ve kaybolup giden Mü'minlere ağlarlar.

Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz şöyle dedi: Her bir Mü'min kulun gökte iki kapısı var. Birinden rızkı çıkar gelir. Bir diğerinden ameli (yaptığı işi) girer (defterine yazılır). Öldüğünde o iki kapı onu kaybeder ve ağlarlar.

Murtazaların (Allah'ın pek Razı olduğu kulların) Pîri (Allah'ın Peygamberine ve Dînine en çok hizmet eden ve bu uğurda daima canını hiçe sayan En Büyük İnsan) Hz. Alî'den (k.v.) şöyle nakledilmiştir: Mü'min öldüğünde Yerde O'na cenaze namazı kılınan yer, Gökte de yaptıklarının Göğe yükseldiği makam ona ağlar.

Firavun ve Kavmi; azgınlık ve sapıklığa battıklarından, kahra uğrayıp helâk edilmeyi hak ettiklerinden dolayı onlara göz açtırılmadı ve geri bırakılmadılar. Öyle ki, Allah'ın üstün kahrı onları günahları ve zalimlikleri sebebiyle yakaladıbir saat bekletmeksizin derhal helâk etti.

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ

30. Ayet: Hakikaten Biz İsraîl Oğullarını; o alçaltıcı azaptan kurtardık. Onları alçaltan ve rezil eden azap; Firavun ve Kavminin onları köle olarak ağır işlerde çalıştırmaları, oğullarını öldürüp kızlarını keyifleri için sağ bırakmaları ve her türlü hakareti yapmalarıydı. Onlara lütuf ve ikramımız olarak o alçaltıcı azaptan ve her türlü işkenceden kurtardık.

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ

31. Ayet: Yeryüzünde ululuk taslayan zorba ve azgın Firavundan kaynaklanan azap gerçekten onları alçaltıyor ve çok perişan ediyordu. Çünkü O zulüm ve tahribat yapan kâfirlerin en ileri geleni idi. Kâfirlik ve zalimlikte inad edip azgınlık yapmakta kullara üstünlük sağlayıp son derece tahribatlar yapmaktaydı.

وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ

32. Ayet: Şu gerçeği de bilesiniz ki, Biz O İsraîl Oğullarını; makam, mevki, servet ve halka başkanlar olup idarecilik yapma gibi durum, kabiliyyet ve niteliklere layık olduklarını bilmemizden dolayı zamanlarında ve aynı çağda bulunan insanlık âlemi arasından seçip halka karşı üstünlükler verdik. Onlara yaptığımız bu ikramın baş sebebi; aralarından çokça peygamberin (a.s.) gelmesidir.

وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ

33. Ayet: Onları seçip üstünlükler vermemizden sonra kendilerine büyük Mucizeler, özel ikram ve üstünlüklere ermelerini gösteren deliller ve alametler

verdik. Bu büyük Ayetler; gayet açık ve önemli imtihanları ihtiva ediyor ve büyük sorumluluklar taşıyordu. Hulasa onların ihlâs ve samîmiyyetlerini, Îmanda kararlı olup olmadıklarını imtihan ediyorduk.

۞ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ۞

34. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberini (a.s.) yalanlayan büyük suç sahiplerinin rezilliklerini ve utanmazlıklarını anlatmak hususunda şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu inkârcı zalimler; yani Senin Kavmin Kureyş'in lanetli kâfirleri; yeminler ederek şöyle diyorlar:

۞ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ۞

35. Ayet: Dünyada bir kez başımıza gelen ölümden başka bir şey yok. O geldiğinde de ölüp yok olacağız. Ey yalancı ve iftiracılar! Sizin iddia ettiğiniz gibi diriltilip kabirlerden çıkmak, hesap vermek için toplanmak ve ceza görmek yok. Dünyada ölüp tamamen yok olacağız.

۞ فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

36. Ayet: Eğer bu iddianızda sizleri tasdik etmemizi istiyorsanız; ölüp giden babalarımızı diriltip geri getirin. İddianızda doğru isenizbunu yapın görelim.

۞ أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۞

37. Ayet: Kureyş kâfirleri inad ve inkârlarında aşırı gidince Allah Azıîmüşşan; onları azarlayıp hakaret ederek reddetti (öteledi) ve lanetleyerek soru tarzında şu açıklamayı yaptı: O lanetli Kureyş Kavmi mi daha hayırlı, yoksamal, makam ve her türlü imkân bakımından daha üstün olanTübbe'ınkavmi mi?

İran krallarına; Kisraa, Rum krallarına; Kaysar dendiği gibi Yemendeki Hımyer Kabilesinin krallarına da Tübbe' denmekte idi.

Bunlardan bir tanesi; Said Adındaki Tübbe' Sevgili Peygamberimiz henüz gelmeden önce O'nun Yüce Niteliklerini öğrenerek Îman edip Müsliman olunca kavmi Ondan uzaklaşıp atalarımızın dînini terk etti diyerek öldürme planları yaptılar. Allah Azıîmüşşan da onları bu suçları sebebiyle tutup helâk ederek O Değerli insanı onların zararından korudu. (Yani Bu Kureyş kâfirleri o azgınlardan daha güçlü değiller.) O zalimler öncesindeki Âd ve Semûd Kavimleri gibi zalimlerden de güçlü değiller. Çetin kuvvet, sert vücud ve bol imkân sahipleri olmalarına rağmen onların hepsini azgınlıkları sebebiyle helâk ettik. Çünkü onlar büyük suçlar işlemişlerdi. Ey Kureyş'in suçluları! Sizlerin işlediği suçlar gibisi onların başlarına gazabımızı ve korkunç bir helâki çekip getirdi. (Zulüm ve kâfirlikte ısrar etmekle Bizimle başa çıkamazsınız. Sadece kahrolup gidersiniz. Sonra da Ahiretin ebedî azabına mahkûm olursunuz.)

۞ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ۞

38. Ayet: Semâvâtı, Arzı, aralarında bulunan varlıkları, karışıp kaynaşan, olup biten her şeyi faydasız olarak, oynayalım diye boşa yaratmadık.

۞ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

39. Ayet: Onları ve her şeyi muazzam bir tarzda ve üstün nizam içerisinde ancak ve ancak hak olarak, yüce gayeler için yarattık ve her bir şeyi Varlığımıza, Birliğimize, her şeyi kuşatan ilmimize ve sonsuz kudretimize delil olsun diye yaptık. Bütün yaratılmış varlıklar; hıkmetimizin (kusursuz ve sağlam ilim, icraat ve muradımızın) son derece sağlam olduğunu, yaratma ve idare etmede Tek ve Bağımsız olduğumuzu gösterir.Fakat insanların çoğu; Allah'ın sırlarına ve hıkmetlerine bakışlarının, idrak ve anlayışlarının eksikliğindenyaratılmışın hakikatlerini ve yaratılış gayelerini bilip anlayamıyorlar. Sadece hissettikleri, görüp bildikleri âdi ve fânî şeyleri biliyorlar.
Hulasa dikkatle bakmakta ve delillerle araştırma yapıp dersler çıkarmakta kusur ve eksikliğiolanbu kahrolası ahmaklar; bu eşsiz nizamdan sadece hayvanî kuruntulara dayalı zevklarla doyup hayvanlar ve haşereler gibi bir hayat sürüyorlar. Hatta gittikleri yol ve taşıdıkları hal bakımında daha da sapkın ve şaşkındırlar.

۞ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ۞

40. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat ve haber ver. Herkes bilsin ki, haklıyı, haksızdan, Îmanlıyı sapık kâfirden seçip ayıracak olan kıyamet ve Hesap Günü; onların tamamının buluşup hesaplaşacakları, yaptıklarının karşılık göreceği ve tüm tartışmaların sonlanacağı bir vakittir. Kim iyilik yaptı ise; iyi karşılık, kim de kötülük yaptı ise kötü karşılık görecek.

۞ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞

41. Ayet: O Gün hiçbir akraba ve dost, akrabasından ve dostundan adına yazılıp kaydedilmiş olan sevap veya cezadan bir parça bir şeyi uzaklaştıramayacak. İnsanlar birbirlerine sahip çıkamayacak ve hiçbir yardım göremeyecekler.

۞ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۞

42. Ayet: Allah'ın bağış ve merhameti gereği rahmet ve ikramda bulundukları müstesna. Ya da bazı kulları tarafından bazılarına şefaat olunmasını kabul ettikleri hariç… Allah Teâlâ Kendisinden özel bir yardım ve af gereği Îman ve İslâm üzere ölenlere hak ettiklerinin üzerinde ikram edecek ve günahlarının silinmesine yardımda bulunacak. Çünkü O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üstünlüğe Sahip olup dilediğini yapmağa Kadirdir. Rahıîm'dir; Kendisine yönelen ve ölmeden tevbe eden kullarına merhamet edip hatalarını ortadan kaldırır ve onlara merhamet edip muhtaç oldukları her şeyi verir.

۞ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ۞

43. Ayet: Bilesiniz ki, Yaratanlarından ve yaratılış maksadı olan Allah'a kulluk yapmaktan habersiz yaşayan sapıklar için hazırlanan Zakkum Ağacı;

۞ طَعَامُ الْأَثِيمِ ۞

44. Ayet: Suç ve günahlara dalan o büyük günahkârın yemeği olacaktır.Yani Ebucehlin ve Onun gibi inatçı azgınların Cehennemdeki yemeğidir.

۞ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ۞

45. Ayet: Yiyecekleri olan o ağaç yakıcılık ve iğrençlikte eritilmiş altın madeni veya yanmış siyah yağ tortusu gibidir. Aşırı kaynarlığı bakımından karınlarda kaynayıp durur.

۞ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ۞

46. Ayet: Kaynar suyun kazanda kaynayıp durduğu gibi. Yani buna benzer tarzda Cehennemliklerin karnında o yiyecek kaynayıp duracak.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu: Allah'tan hakkıyla korkun ve yasaklarından korunun. Eğer o Zakkum Ağacından Yeryüzüne bir damla damlasa; Dünyada yaşayanların yiyecek ve içeceklerini ömür boyu acı bir hale getirirdi. Yiyeceği daima Zakkum olup başka yemeği olmayanın durumu nasıl olur acaba?

Bu Ağaçtan ve benzeri Cehennem yiyeceklerinden Allah'a sığınırız.

۞ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ۞

47. Ayet: Hulasa Ebucehiller bu korkunç azaba çarpılmalarına rağmen Allah tarafından devamlı Cehennemliklerin başında görevli zebanilere (Cehennem gardiyanlarına) şöyle buyrulur: Tutun o azgın günahkârı da şiddet gösterip azarlayarak korkunç ateş yeri olan Cehennemin ortasına sürükleyip götürün.

۞ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ۞

48. Ayet: Sonrada karnındaki kaynar madde gibi başına ağır azaptan ibaret kaynar sudan dökün. Çünkü tam olarak (o zalim) azaba boğulacak.

۞ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ۞

49. Ayet: Kaynar suyu vs. başına döküp azab ederken (Dünyada yaptıklarına karşılık) onunla dalga geçerek ve hakaret ederek şöyle deyin: Ey azgın şımarık! Bu korkunç ve alçaltıcı azabı tat bakalım. Çünkü sen Bu Şehrin halkı arasında çok üstün, herkesi alt eden ve çok değerli olduğuna inanıyordun.

۞ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۞

50. Ayet: Azabı şiddetle uygulamanız sonrasında daha da korkutup rezil etmek için şunu söyleyin; bilesin ki, şu an içinde bulunduğun azab ve bu korkunç ceza; Dünyada inkâr ederek tartıştıklarınızdır.

۞ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ۞

51. Ayet: Allah Azıîmüşşan yineKitabında devam edegelen âdeti üzere(kâfirlerin Ahiretteki durumlarını anlatıp açıkladıktan sonra) Mü'minlerin Ahiretteki durumlarını ve makamlarını anlatmak üzere şuaçıklamayı yaptı:Bilesiniz ki, müttekıîler; yani imtihan Yurdu olan Dünyada her an ve her durumda Allah'ın

haramlarından kaçınan ve Allah'a ters düşmekten sakınan Mü'minler; imtihan sahası olan Dünya hayatı sona erdikten sonra Ahirette güvenilir bir makamdadırlar. O makamda bozulma ve bir başka duruma geçme olmaz. Orası gaflet, yanılgı ve yanlış gibi kusur ve hatalardan korunmuştur. (Orası her türlü huzur, emniyyet ve güzelliklerle dopdolu ve ebedîdir).

۞ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۞

52. Ayet: Onlar; Allah'ı kesin olarak bilme, görme ve O'na kavuşma şerefine erme sahaları olan Cennetlerde konaklamaktadırlar ve muazzam pınarların başlarında, manevî içecek kaynaklarının, İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin akıp durduğu manevî nehirlerin çevrelerinde nasiplenirler. Yüce anlayışlara, İlâhî gözlem ve izlemlere ererler.

۞ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ۞

53. Ayet: Yüksek derecelerde zevk almaları ve hoş hayat sürmeleri için; Allah'a yakınlık ve kavuşma derecelerinde yükselerek yol alıp Allah Teâlâ'yı idrak edip Cemaline bakmağa sahip olanların giydikleri türden elbiseler giyerler. Bu elbiseler ince ve kalın ipeklerdir. Yani onlara İlâhî bilgilerin ve hakikatlerinkumaşlarından sunulmuştur.Onlara o kadar donanım ve nitelikler ikram olunur ki, sonunda birbirleriyle karşı karşıya oturup Allah sevgisinde ve mahabbetle coşup taşmakta birbirleriyle boy ölçüşürler.

۞ كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ۞

54. Ayet: Allah'ın sırlarının kapalı olduğu ve can gözlerinin perdeli olduğu âlem olan Dünyadan ölüp göçmelerinden sonra işler onlara tamamen açılıp hakikatler böylece ortaya çıkar.Onları bir de iri gözlü huurîlerle evlendirmişizdir. Cennet huurîleri; onların Dünya hayatında yaptıkları yararlı işler, Allah ve Rasûlü yanında kabul gören güzel ahlak ve yüce niteliklerden hasıl olan kazanımdır. O yararlı işler ve güzel ahlakla Rablerine yaraşır tarzda edepli (her şeyi yerli yerince yapmağa muktedir) kullar oldular.

۞ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ۞

55. Ayet: O Cennetlere yerleşmelerinden sonra; ilm-el yakıîn, ayn-el yakıîn ve hakk al-yakıîn ağaçlarından doğup gelen her türlü meyveleri hem kendi ruhları ve bedenleri için ve hem de birbirleri için Cennet hizmetçilerinden güven ve huzur içerisinde oldukları halde isterler.Dünyada olduğu gibi orada artık Şeytanın dürtüklemesi, kandırması ve zararlı bir şey yedirmesi yok.

۞ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَى وَوَقَاهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۞

56. Ayet: Hulasa onlar artık Rablerinin diriliğinden diriliğe ermek suretiyle ebedîyyen diridirler ve daima diri (ve genç) olarak kalacaklar.Şöyle ki, ilk ölümden sonra asla ölüm tatmayacaklar. Yani Ahirette Allah'a (c.c.) yakınlığa eren ruhların tattıkları manevî lezzetlerden onları koparıp alıkoyacak bir ölüm acısını tatmayacaklar. (Ebedî olarak yaşayıp daima o manevî lezzetleri tadacaklar.) Sadece

fânî Dünya hayatından ayrılırken tattıkları ilk ölümü tatmakla kalacaklar. Hulasa İlâhî sonsuzluğa erişip manevî âlemde bulunmalarından sonra Yüce Mevlâ onları Cehennem azabından korumuştur (ve tamamen oradan uzaklaştırarak Cennetine ve ebedî mutluluklara ulaştırmıştır).

۞ فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

57. Ayet: O Cennetliklere verilen bütün bu nimetler Rabbinin üstün bağış ve ikramından ibarettir. Ey peygamberlerin En Kâmili! (Bu pek muazzam ve sınırsız nimetler) onların hak etmelerinden ve kulluklarının toplayıp ortaya koyduğu kazançlar değil sırf Rabbinin lütuf ve ikramından dolayıdır. Rabbiyin takva ehli Mü'min kullarına müjdesini verdiği bu güzel nimetler pek büyük bir kavuşma ve kulun ereceği mertebe bakımından pek büyük bir ermedir. (Ezel ve Ebed En Yüce Dost Olan Allah Teâlâ'ya ve O'nun hazırladığı sonsuz ve sınırsız nimetlerle ve güzelliklerle dolu olan ebedî Cennet Yurduna ve Yüce Mevlâ'nın Cemâline kavuşmadır.) Bundan daha büyük ve daha yüce bir bağış ve nimet olamaz.

۞ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞

58. Ayet: O Kur'an'ı ve hiçbir kitapta olmayıp sırf Kur'an'da bulunan İlâhî bilgileri, hakikatleri, işaret ve uyarıları; Arap olup Dilini konuşan Kavmin devamlı düşünüp çalışmalar yaparak Kur'an'daki mana hazinelerini idrak ederek derslere dalsınlar, öğütler alıp hayırlı kullar olsunlar diye Senin Diline kolaylaştırdık ve konuştuğun Lisana uygun yaptık. Fakat son derece inatçı azgınlar ve katı kalpliler olduklarından kavmin Sana Îman etmediler ve Kitabını tasdik etme şerefine eremediler. Îman etmeyen beyinsizler; nasıl düşünüp ders alarak O'ndan faydalanacaklar?

۞ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ۞

59. Ayet:.Bilesin ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar kendilerince ve bozuk zanlarınca Senin başına bir belâ gelip ölmeni bekliyorlar. Bu sebeple Sen de bekle ve gör; kimin başına belâ gelecek. Bil ki, o zalimlere tehdidle haber verilen azap Dünyada gelecek. (O zaman sağ kalanlar mecbur kalıp Sana Îman edecekler.)

Allah Teâlâ; katından yapacağı bağış ve ikramlarla bizleri düşünüp dersler yaparak öğüt ve uyarılardan faydalananlar topluluğundan eylesin.

DÜHAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan katından güzel koku esintilerini almak, O'nun Yüce ve kutsal âleminden esip gelen lütuf ve bağış rüzgârlarını her an teneffüs edip lâyıkıyla canlanmak için fırsatlar gözetip süratle giden maneviyat yolcusu! Sana gereken ve farzlardan evvel farz olan Allah'ın haramlarından korunman ve yasaklarından kesinlikle kaçınmandır. Bilesin ki, haramlardan korunmamak ve yasaklardan kaçınmamak; Allah Azıîmüşşan'a kulluk yapma kurallarına aykırıdır. Allah'ın ahlakı olan Kur'an ahlakıyla ahlaklanmağa devam etmelisin ki, Allah katında kabul ve beğeni gören ahlak budur. Seni Allah'a yaklaştıracak ibadet ve itaatlerle uğraşmalısın. Şarkı, türkü vb. dinlemekten uzak durmalısın. Çünkü bunlar; Seni Allah'a (c.c.) yönelmekten alıkoyar. Zira bu tavsıyeleri tutmanla gerçek ve önemli müttekıîlerden ve Allah katında kapsamlı lütuf ve ikramlara, en büyük ermişliğe ulaşanlardan olacaksın.

CÂSİYE SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 37 Ayettir. Bu Sûrenin 28. Ayetinde; insanların Kıyamet Günü diz çökmüş oldukları halde hesaba çekilmeyi bekledikleri dehşetli an anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Yani Câsiye; "diz çökmüş olanlar " anlamındadır.

CÂSİYE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Îman ve İslâm üzereyaratıldıkları asıl fıtratın (insan olarak yaratılmanın) gereklerine eren ibret sahiplerine (görüp duyduklarından ders alan değerli insanlara); yüksek-engin, yukarı-aşağı, gizli-aşikâr, maddî ve manevî; yani insanların kendi varlıkları ve insanların dışında kalan tüm varlıkların; hiç şüphesiz gizli ve bilinmez âlemden doğup geldiği (sonsuz sırların ve bilinmezliklerin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan tarafından yaratıldığı) sır ve incelikleri asla gizli kalmaz.Bu sebeple gördüğünden ve duyduğundan ders almasını bilen, baktığı her yaratılmışta her şeyi Yaratan Allah Teâlâ'nın Cemâlini görerek kendisini kaybedenler; kâinat sayfalarından ve varlıkların sahnelerinden her birinde var olan her bir varlıktan Allah Azıîmüşşan'ın iş ve icraatlarına, farklı hallerdeki sevk ve idaresine delil ve şâhid bulacak. (Böylece yaratılmışın tamamında Yüce Yaratıcının sırlarını ve hakikatlerini görecek ve gösterecek.)

İşte bu anlatılanlardan dolayı Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslenip açıklamalar yapmak üzere; uğur ve bereketlere vesile olması için değerler ve bereketler kaynağı olan İsimlerinin En Yücesiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Hıkmeti (sağlam ilmi, icraatı ve yüce gayesi) gereği yarattıklarına zuhur eden (her şeye Kadir ve herkese Hâkim olarak Gözüken) Allah Adıyla.

O Rahman'dır; bütün yaratılmışa rahmetinin bütün genişliğiyle merhamet eder, tüm ihtiyaçlarını temin eyler.

O Rahıîm'dir; kullarının seçkinlerine rahmet ve ikramlarına fazlaca bahşeder. Bu fazlalık ve farklılık ise onları; Birliğinin tüm güzellikler ve bolluklar kaynağına ve Samed oluşunun sonsuzluğuna erdirmesidir.

۞ حم ۞

1. Ayet: Ey Allah Teâlâ'nın vahyini ve ilhamını içinde bulunduran, hayal ve kuruntu sahiplerinin şüphe vetereddütlerini ortadan kaldıran!

۞ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

2. Ayet: Ahlakın tüm güzelliklerini ve bütün güzel nitelikleriKapsayan Bu Yüce Kitabın indirilmesi: İnsanlığı ve insanlığın dışında kalan her şeyi Kuşatan, sonsuz üstünlüğün Sahibi olup Kendi Üstün Varlığına has sahasını her şeyden ve etrafında idraklerin dahi dolaşmasından Koruyan, bütün işlerinde hıkmet ve tam bir sağlamlığa Sahip olup hıkmetinin hakikatine ulaşılamayan Allah (c.c.) tarafındandır.

۞ إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ۞

3. Ayet: Ey Gerçek Güneşin yüz gösterdiğinde kaybolup gidecek olan gölge ve yansımalardan ibaret varlıklar (ey fânî insanlar)! Dinleyin, anlayın ve bilin ki, Semâvâtın (yedi kat Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin) yaratılıp yükseltilmesinde ve kat-kat düzenlenmesinde, Yeryüzünün alçaltılmasında, yayılıp

döşenmesinde;Allah'ın Varlığına, Birliğine, İsimlerine ve Sıfatlarına kesin bir bilgi ile Îman eden Mü'minler için; her şeyi Yapan, yaratıp açığa Koyan Allah'ın her şeye Kadir olduğuna, sağlam hıkmetine ve her şeyi yönettiğine apaçık deliller, şâhid ve belgeler var.

۞ وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۞

4. Ayet: Sizleri çevreleyen tüm o âlemlerde olduğu gibi özellikle de sizlerin varlıklarında ve (toprak, su, hava ve ateş) unsurlarının birleştirilmesiyle yaratıpYeryüzüne dağıttığı hareket edip dolaşan büyük-küçük tüm canlılarda kesin bilgi ve anlayış sahibi olup Allah'ın sonsuz icraatlarını ve tecellîlerini idrak eden kullar için sayısız Ayetler ve apaçık alametler var.

۞ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ آيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞

5. Ayet: Yine gece ve gündüzün değişik hallerde devam etmelerinde, birbirine girip artmalarında ve eksilmelerinde, yörüngelerin ve yörüngelere bağlı cisimlerin konumlarına, Güneşin (Dünyada bulunanlara göre) yükselip alçalmasına göre dört mevsim boyunca farklılıklar sergilemesinde pek çok ibretler var. Yine Allah'ın (c.c.) Gökten indirip kendisiyle kuruyup ölmesinden sonra toprağı tekrar dirilttiği suda, rüzgârların estirilip bulutların Yeryüzüne yağış için sevk olunması (çiçeklerin aşılanması vs.) gibi türlü yararlar için kullanılmasında akıl sahibi olanlar için sonsuz kudret, ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın Birliğine Ayetler; kesin deliller ve üstünbelgeler var.

۞ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ۞

6. Ayet: Her şeyi özetleyen ve özet olarak sunulan şu Ayetler; Allah'ın (c.c.) Ayetleridir. Yani Allah Azıîmüşşan'ın büyüklüğüne ve kusursuzluğuna layık olanAyetlerinden bir kısmıdır ve O'nun Sonsuz büyüklüğünden sınırsız kudretinden birazını göstermektedir. Eğer Rabbiniz sizlere özetleme yapmasa O'nun büyüklüğünü,sonsuz kudretini ve ayrı ayrı etraflıca anlatılmasını kimse idrak edemez, kimsenin aklı, fikri ve ömrü kâfî gelmez. Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin işine ve yüce görevine destek vermek, durum ve değeriyin büyüklüğünü anlatmak için Biz bu Ayetleri Sana hak ve gerçek olarak ve asla bir tereddüd ve şüphe olmaksızın okuyoruz ki, Sana uyan Mü'minlere Bize Îman Yolunu açıklayasın ve onlarda Bizim Birliğimizi, her türlü noksanlıklardan Münezzeh olan İsimlerimizi ve Sıfatlarımızı iyice anlasınlar. İnsanlar; Allah'ın her şeyi açıklayan Kitabının ve Ayetlerinin inmesinden ve okunmasından sonra hangi bir söze inanacaklar? (İnsanların Allah Azıîmüşşan'ı ve O'nun Sözünü inkâr etmelerinden sonra asla hiçbir değerleri ve itibar edilecek bir şeyleri kalmaz.)

۞ وَيْلٌ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۞

7. Ayet: Allah'ın Birliği ve Doğru Yolu açıklanıp anlaşıldıktan sonra günaha ve tam bir inatla azgınlığa batmış olan, yalan ve iftira ile inkâra devam eden her bir kâfir kahrolsun ve onlara yazıklar olsun.

۞ يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

8. Ayet: Allah'ın Varlığını (c.c.), Bir ve büyük olduğunu gösteren Ayetlerini duyan, duyduktan sonra da kendisine okunanların Allah'ın Ayetleri olduğu gayet açık olmasına rağmen onları sanki hiç duymamış ve anlamamış gibi, makam ve zenginliğine aldanarak, inad edip ululuk taslayarak sapıklık ve inkârında ısrar eden her bir zalimi; ey peygamberlerin En Kâmili! Çok acı bir azapla müjdele.

Bilesiniz ki, bu azap; insanlık rütbesinden düşmektir. Allah Teâlâ'yı bilip tanıyana göre bundan daha çetin bir azap yoktur. (İnsanlık rütbesinden düşmek ruhu kemirir, huzur ve itibar koymaz ve Ahirette korkunç ve ebedî azaba sokar.)

۞ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞

9. Ayet: Bu uğursuz; aşırı aldanışı ve büyüklenmesiyle kendisine ulaşan Ayetlerimizden maddî ve manevî konulara, bedenlerin kontrol altına alınıp ruhların temizlenmesine dair bir parça bir şey bilip anladığında Ayetlerimizi eğlenceye alır. Bu gibi iftiracı, yalancı ve Hak Yoldan sapmış olan lanetli kâfirlere alçaltıcı ve rezil edici büyük bir azap var. Bu azap; Dünyada Allah'ın Dîninin yücelip yayılması ve bütün idarelere üstün gelmesi, kâfirliğin ve nankörlüğün rezillik, alçalış ve korkunç zarar uçurumlarına ve çöllerine savrulup atılmasıdır.

۞ مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞

10. Ayet: O zalimlerin bu alçalmaları ve rezil olmaları sonrasında Cehennem önlerine konacak. Orası her türlü lanetin, rahmet ve nimetlerden tamamen uzaklığın, sonsuz azap ve rezilliğin yeridir. Hulasa O Ahiret Gününde malları, mevkileri, çocukları, yardımcıları ve kazandıklarının tamamı kendilerine hiçbir fayda vermeyecek, Allah'ın gazabından ve azabından en ufak bir şeyi üzerlerinden atamayacak. Hak Ma'bûd ve Tek İlâh Olan Allah'tan başka dost edinip tutundukları, Allah'a denk tutup ortak koştukları düzmece tanrıları da onlara hiçbir şey sağlayamayacak. Onları efendiler edinip Allah'a kulluk yapıyor gibi kulluk yapmışlar, taşkınlık yaparak korkunç zalimliklere dalmışlardı. Allah Azîmüşşan'ı bırakıp Allah'ın yarattıklarından bir kısım zavallıları ilâh edinmeleri sebebiyle onlara en büyük azap var.

۞ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ ۞

11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Kitabın Kur'an'daki bu anlatılanlar Allah'tan bir hidayettir; Hakka ve En Yüce Murada götüren Yolu açıklayıp Allah'ın (c.c.) tevfîkına ve yardımlarına erdirir. Senin Kitabında olan ve geçmiş peygamberlerin kitaplarında bulunan Allah'ın (c.c.) Ayetlerini inkâr eden zalim

kâfirlere; her türlü intikama Kadir olan Allah'ın (c.c.) büyük gazabından meydana gelen pek acı bir azap var.

۞ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞

12. Ayet: Ey inkârcıve nankör zalimler! Sizleri yoktan var edip sayısız nimetler vererek devamlı bağışlar sunan Allah'ın Ayetlerini nasıl inkâr edersiniz! Hal bu ki, Allah Teâlâ (sayısız nimetlerine ilave olarak) denizleri sizlerin hizmetine vermiş, yumuşak ve düz yüzeyinde kendisine has şekliyle denizlerden geçip gitmenizi kolaylaştırıp mümkin kılmıştır. (Tabiatı ve tabiatın tüm kanunlarını yaratıp ortaya koyduğu gibi suyu da yaratmış, ona sayısız haller ve yararlar vermiştir.) Zira denizlerde Allah'ın emri, hizmet ettirmesi ve izniyle gemiler yüzecek, sizler üzerine binerek Allah'ın bağış ve ikramından ibaret türlü rızıklar elde etmek, ticaretler yapmak, dalıp yararlı nesneler çıkarmak gibi farklı kazançlar arayıp elde edeceksiniz. Bütün bunlar; sayısız nimetlerinden dolayı Rabbinize şükretmeniz ve yaptığı çeşitli ikramlarının hakkını ödemeğe devam etmeniz içindir.

۞ وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞

13. Ayet: Hulasa Semâvât ve Arzda (Gök ve ötesinde bulunan yedi kat Yüce Âlemde ve Yerde) olan her şeyi sizlerin hizmetine ve emrine verdi. Çünkü sizler tüm varlıkların ve bütün yaratılmışın özü ve özeti durumundasınız. Bütün bunlar O Yüce Rabbiniz tarafındandır. İlk ve esas olarak her şey O'ndandır ve O'nunladır. Bu sebeple (Allah'ın nimetlerini) âdi sebeplere ve aracılara dayandırmayın. Bütün âlemlerin ve tüm varlıkların Allah tarafından var edilmesinde, her şeyin birbirine bağlı ve tüm nimetlerin peş peşe olmasında, bütün ihtiyaçların karşılanıp bir düzen içerisinde her şeyin aralıksız idare olmasında düşünüp aklını çalıştıranlar için pek büyük Ayetler; Allah'ın Varlığına, Birliğine, kudretinin sonsuzluğuna ve muazzam idaresine apaçık deliller var.

۞ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

14. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Öğüt verip eğiterek ahlaklarını güzelleştirmek için Mü'minlere şöyle de: Ey kesin bilgi ve güçlü Îman sahibi olan Mü'minler! Allah'ın kullarını affedin, onlara karşılık vermekten vazgeçin ve kusurlarını örtün. Bilhassa sizlere kötülük yapanları bağışlayın ki, bu güzel davranış içlerinize yerleşen bir güzel âdet olsun. (Bu emri ve tavsiyeyi onlara yap ki, onlar da taşkınlık yapan kâfirlerin kusurlarını örtsünler. O kâfirler; sahip oldukları zenginlik ve makamlara aldanarak Allah'ın (olağan üstü durumlar yaratarak hiç ummadıkları insanların yararına çevireceği) günleri, varlıkların ve imkânların şekilden şekle dönüp elden ele geçeceğini ummuyorlar ve akıllarına getirmiyorlar. Mü'minler bu emirleri tutsunlar. Çünkü Allah Azıîmüşşan her bir kavmi kazandıklarıyla cezalandıracak, yaptıklarının karşılığını elbette verecek. İntikam alıp ceza vermeğe gücü yettiği halde kötülüğe karşılık affetme ahlakına ve öfkelendiğinde öfkesini tutmağa sahip olanların muhakkak mükâfaatını verecek.

۞ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۞

15. Ayet: Kim Allah'ın ve Rasûlünün emri olan yaralı bir işi yaparsa kendisi için yapmış olur. Kim de bir kötülük yaptıysa onun vebâli ve zararı kendisinedir. (Dünyada iyilik yapanlar mükâfaatlandırılmalı, kötülük yapanlar da cezalandırılmalıdır.) Sora tamamınız Rabbinize döndürülüp varacaksınız. Yüce Huzurda herkes hesaba çekilip hak ettiği karşılığı alacak.

Allah Teâlâ'nın kullarını sorumlu tutması; peygamberler gönderip kitaplar indirmesinden sonra olmuştur. Gelen peygamberler ve inen kitaplar Allah'ın Yolunda yürüyüp olgun insan olma yollarını göstermiştir. Kim Hakka erdi ve dürüst kul olduysa o Dünya ve Ahiretin nimetlerine ve ebedî mutluluğa ermiş, kim de haddi aşmış ve hukuk tanımadıysa Doğru yoldan sapmış, ebedî ve pek acı bir azabı hak etmiştir.

۞ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞

16. Ayet: Nitekim Allah Teâlâ; İsrail Oğullarının Doğru Yoldan saptıklarını şu Ayetinde haber verdi: Gerçekten Biz; İsrâîl Oğullarına rahmetimiz ve fazlaca ikramımız olarak onlara kurtuluş ve olgunluk Yolunu, Îman ve İslâm'ı açıklayan Tevrat Kitabını verdik. Hem hukûmet ve hem de peygamberlik vererek kavgaları ve anlaşmazlıkları kesip ortadan kaldıracak kararlar vermelerini (haksızı cezalandırıp haklıyı güzelce mükâfatlandırmak suretiyle düzeni sağlamalarını) ikram ettik. Zira peygamberlerin (a.s.) çoğu Onlardan gelmiştir. Onları maddî ve manevî pek hoş rızıklarla nasiplendirip türlü rızıklarla yaşattık. Hulasa onları bulundukları zamanda insanlık âlemine üstün kıldık.

۞ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۞

17. Ayet: Tüm bu ikramlarla beraber onlara; bilinen O Yüce Görev; Yani Zatî Tevhıîd bakımından açık belgeler ve bilgiler verdik. Senin tebliğ edip kullarıma sunacağın ve açıklayıp irşad edeceğin Zatî Tevhıîdi (Bir Olan Benliğimi ve Kimliğimi) açıklayıp haber vererek müjdeleyen belgeleri ve bilgileri onlara ikram ettim. Hulasa onlar Senin hakkında kendilerine o malum bilgi, Kitaplarında ve peygamberlerinin açıklamalarında kesin ve net olarak var olan belgeler geldikten sonra ayrılığa düştüler. Senin, Kitabıyın ve Dîniyin tüm nitelikleri ve nasıl Hak olarak gelip Hakkı nasıl üstün getirerek açığa koyacağı peygamberleri tarafından anlatılmış ve kitaplarında da mevcuttu. Hulasa bunlar tanımadıklarından ve bilmediklerinden değil sırf aralarındaki hased, öfke ve azgınlıklarından dolayı Sana Îman edemediler ve inkârcılara karıştılar. Doğrusu şu; bu zalimlerin Sana karşı tutum ve davranışlarının hiçbir aklî ve naklî dayanağı yok. (Sorular sorup tartışma yapmalarına kulak asma.) Kesin olarak bil ki, Seni büyük bir ikramda bulunarak Peygamber olarak Seçen Rabbin; onların tartıştıkları her konuda Kıyamet Gününde aralarında huküm verecek. Dolayısıyla Senin doğruluğunu, Kitabıyın ve Dîniyin Hak

olduğunu bildikleri halde ayrılığa düşmelerinin türlü çeşitli cezasını vererek tutup intikamını alacak.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Biz Seni bütün peygamberlerden (a.s.) sonra;sonsuz bağış ve rahmetimizinhazinesindeneşsiz bir ikramda bulunarak; Rabbiyin işini, kanunlarını ve hukümlerini icraiçin pek büyük bir görevlendirme bakımından En Büyük Şeriata (Hukümleri, kuralları ve sınırsız hayatî maddeleri ihtiva etmesiyle Kıyamete kadar tüm insanlığı muazzam bir adalet ve güven içerisinde yönetecek olarak kurulup kurumsallaşmışolan Allah'ın En Yüce Dîni İslâm'a) sahip ettik ve Bu Hayat tarzını tatbik etmenle görevlendirdik.Sen Bu Yüce Görevi açıklayıp icra edeceksin.

Bilesiniz ki, Bu Şeriat; Tek hakikattir. (Muazzam bir Hayat Tarzı ve En Kapsamlı Ahlak manzumesidir.) Bütün varlıkları Kuşatan Allah'ın ikramından ibaret olan Birliktir; bütün insanlığı kucaklayıp bir arada yaşatacak, birlik ve beraberlik, huzur ve güven içerisinde yaşamalarını sağlayacak Birlik Kurumudur. Artık; hakikate ulaştıracak olan Bu Şeriata tam bir kararlılıkla uy. Bu Yüce Nizama Îman etmeyen cahiller topluluğunun pis arzularına ve bozuk görüşlerine asla uyma. O cahiller Bunun inceliklerini, hıkmetlerini ve yüce hedeflerini anlayamazlar. (Anlayışsızlıkları sebebiyle de Îman edip uymasını bilmezler.) Artık Sen; onlardan gelecek safsatalara, bozuk ve düzmece kurallara kulak asma ve hiçbirini kabul etme. Ne düşünseler ve ne kurallar ortaya koysalar tamamı bozuk ve işe yaramaz düşlerinin ve iğrenç görüşlerinin ürünüdür.

إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

19. Ayet: (Onlar Sana bir şeyler yaptırmak için tatlı dil dökerek bir şeyler yaptırmak istiyorlar.) Bilesin ki, eğer onların dediklerine uyup dostluk yaparsan ve bu dostluktan dolayı da Allah (c.c.) Seni Huzurundan kovup kahretmek isterse onlar; Allah'ın gazap ve azabından en küçük bir şeyi Senden uzaklaştıramazlar. Karaktere uygun olarak kurulan adalet caddesinden sapıp Allah'ın (c.c.) koyduğu sınırlardan çıkan zalimler; birbirlerinin dostudurlar. Çünkü birbirleriyle ilgi ve alakaları tamdır ve aynı cinsten olmaları birbirlerine bağlılıklarının ve dayanışmalarının en önemli nedenidir. Kullarının içlerinde saklı olanları çok iyi Bilen Allah da (c.c.) takva ehli (Allah'a ve Rasûlüne ters düşmekten sakınmasını bilen) Mü'minlerin dostudur. Onlar; Allah'ın haramlarından ve razı olmadığı her şeyden sakınırlar, Allah için birbirlerini dost edinirler.

هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ

20. Ayet: Senin Kitabın Kur'an'da anlatılan, Allah'ın adaletine uygun olarak tesis olunup kabul ve beğeni gören yüce ahlak insanlık için can ve kalp gözleridir. Onlara Îman ve İslâm'da erginliğin ve olgunluğun yollarını gösterir ve gösteriş ve ahmaklıklardan arınarak tam bir kararlılıkla yürürlerse onları Allah Teâlâ'nın Birliğine erdirir. Hulasa hidayet kaynağıdır; onları En Doğru Yola kavuşturur.

Îmanda, idrakte, kesin bilgi ve yüce anlayışta başarıya eren toplum için Allah'tan (c.c.) inmiş olan büyük bir rahmettir; Dînî ve Dünyevî tüm gelirlerin kaynağıdır.

۞ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۞

21. Ayet: Yaratandan ve yaratılanlardan habersiz yaşayan ve ömürleri boyunca türlü kötülükler yapan sapık zalimleryoksa kendilerine; daima iyi ve güzel işler yapan Mü'minlere yaptığımız gibi yapacağımızı mı zannediyorlar? O zalimler daima kendilerini Îman ve İslâm'dan uzaklaştıran işleri yaptılar. O Mü'minler ise daima kendilerini Allah'a (c.c.) ve O'nun Birliğine yaklaştıran işleri yaptılar. Bilsinler ki, dönüp Bize gelmeleri sonrasında kendilerini Mü'minlerle bir tutmayacağız. Muhakkak bir ayrıcalık olacak. Bunun aksine onlar zannettiler ki, hayatları ve ölümleri onlarla aynı ve eşit olacak.Yo, asla aynı ve eşit olmayacak. Bu cahil inkârcılar; gerçekten çok kötü kararlar verip pek yanlış değerlendirmeler yapıyorlar. Onların bu karar ve değerlendirmesi gerçekten çok kötü.

۞ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

22. Ayet: Sağlam karar verip sağlam işler yapan (dürüst bir insan); Allah'a itaat edenle, Allah'a karşı gelen kimsenin eşit ve aynı mertebede olduğuna nasıl karar verebilir? Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan Gökleri ve Yeri; hak olarak, manevî ve gerçek adaleti işaret edip anlatan maddî adalet üzere yarattı. Bundan dolayı herkes Allah Teâlâ'nın emir ve yasaklarını belirledikten sonra kazandığı iyilik veya kötülüğün karşılığını görecek. Asla eksik veya fazla karşılık görmek gibi bir zulme uğratılmayacaklar. Sadece iyilik yapanlara mükâfaatları fazla-fazla verilecek.

۞ أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞

23. Ayet: Ey ibretle bakıp gören! Kendi görüş ve arzusunu ilâh edinen zalim ve sapık kâfir! Sevip beğendiği, isteyip arzuladığı şeylere tapıyor. İşlerini Yüce Mevlâ'sına ısmarlayıp O'nun buyruklarını icra ederek O'na (c.c.) kulluk yapmıyor. Aksine kendisini Allah'tan başkasına bırakıyor. Bu elbette zalimleri perişan edip sapıklıkta koyan Allah'ın; kendisini sapıklıkta bırakmasından dolayı oluyor. (Yaptığı bir hainlikten dolayı Allah Teâlâ ona gazap edip hak ettiği sapıklıkta kalmasına hukmetmiştir.) Hal bu ki, onu ilim ve akıl sahibi bir insan olarak Îman ve İslâm karakteri üzere yaratmıştı. Onu böylece İslâm karakteri üzere yarattığı halde Sözünü (c.c.) duymasın diye kulağını ve kalbini mühürledi, yarattıklarına bakıp hayranlıklar duyarak ders almasın diye de gözleri üzerine perde koydu.Allah Azıîmüşşan onu bu hale getirdikten sonra artık kim içine düştüğü sapıklıktan kurtararak ona yol gösterip Îman ve İslâm sahibi yapabilir ve Yüce Huzurun sonsuzluğuna ulaştırabilir? Ey ibret alma ve öğütlerden faydalanma karakter ve

kabiliyyeti üzere yaratılanlar! Bu hainin hallerinin bozulup değişmesinden dolayı düşünüp dersler almaz mısınız?

۞ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۞

24. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini, O'nun her türlü noksanlıklardan Münezzeh olan Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını yaratmak ve yönetmekte Tek ve Bağımsız olduğunu anlayıp idrak edemeyerek kudretinin (c.c.) sonsuzluğunun gereğinden (her türlü intikamı almağa Kadir, gazap ve azabının korkunç olduğunu bilerek hakkıyla korkup buyruklarını tutmaktan) saptıkları ve son derece azgınlık yaptıklarından dolayı öldükten sonra dirilip kabirlerden çıkılarak hesap için toplanılacağını inkâr ettiler ve şöyle dediler: Hayat bizim Dünyadaki hayatımızdan başka değil. Sadece burada ölüp diriliriz, uyur ve uyanarak yaşarız. Yurdumuz ve yuvamız sadece burasıdır. Buradan başka dönüp varacağımız yok. Bizi öldürecek olan da sadece zamanın ve senelerin gelip geçmesidir. Üzerimizde başka bir etken, bizimle ilgili konularda işlerimizi yönetecek olan herhangi bir yönetici de yok.

Onların bu iddia edip konuştuklarına dair hiçbir bilgileri, aklî veya nakli (kesin bilgi kaynaklarından intikal edip gelen) bir delil ve dayanakları yok. Sadece zanlarınca ve şuursuzca saçmalıklarda bulunuyorlar, (önceki inkârcıları) taklid ediyorlar. (Konuşmaları ve davranışları hiçbir esasa dayanmaz.) Sadece mahsusata (görülüp duyulan, dokunulup hissedilen ve tadılan maddî varlıklara âşinalık (bilgi ve haber sahibi oluş) ile bir de âdet ve resimleri (atalarının izlerini ve bir kısım şekil almış eserleri) taklid ederler.

۞ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

25. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Eşsiz Rab ve Tek İlâh oluşunun gereği olan hakkıyla inanıp samîmî kul olmak konusunda aşırı gafil ve cahil olduklarından; kendilerini yaratıp yaşattığımızı gösteren ve onlara Îman ve İslâm Yolunu açıklayarak öldükten sonra tekrar dirilip Yüce Huzura dönüp varılacağı vakti anlatan Ayetlerimiz üzerlerine okunduğunda ve onları duymaları sonrasında öldükten sonra dirilmeyi imkânsız görüp inkâr ederek arz ettikleri belge ve bahaneleri sadece şunu demeleri olmuştur: Öldükten sonra tekrar bedenlerimiz ve ruhlarımızla diriltilip hesap için toplanacağımızı iddia etmenizde eğer doğru iseniz ölüp giden babalarımızı ve atalarımızı bize getirin.

۞ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Her şeyi açıklayıp ortaya koyan Ayetlerimize kulak tıkayıp bu ve benzeri sakat belge ve bahanelere ve yetersiz tahminlere tutunup inkârlarında inad ederek Haktan sapıp uzaklaştıklarında; karakterlerinde varolan gayretlerini harekete getirecek olan bir söz söyle, ola ki, tarafımızdan bir yardım ve başarı nimeti onlara destek verir. Bu sebeple de ki, her şeyi yoktan Vareden, tamamını kuşatıp Tek ve Bağımsız olarak Yöneten sizleri tekrar diriltipAhirette hesap meydanına sevk edecek. Nitekim ilk olarak gölgesini

uzatıp Nûrunu serperek Dünyada sizleri yoktan var etmişti. Dünya hayatınız sonunda öldürüp önceki babalarınız gibi yok olmanızdan sonra tekrar diriltip geleceğinde asla şüphe olmayan Kıyamete götürüp sizleri toplayacak. Bu anlatılanların gerçekleşeceğinde hiç şüphe yok. Fakatkarakterleri unutmak ve nankörlük yapmak olan insanların çoğu Kıyametin meydana geleceğinibilmiyorlar. Öyle ki, anlayışlarının eksikliğinden ve sırf görüp duyduklarına inanmayı alışkanlık edindiklerinden inkâr edip yalanlıyorlar.

۞ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ۞

27. Ayet: Bu inatçı küstahlarAllah Azıîmüşşan'ın; kullarını Ahirette toplayıp bir araya getireceğini nasıl inkâr ediyorlar? Bunu inkar etmeleri asla mümkin değil. Çünkü Göklerin ve Yerin varlıkları, idare edilmesi, maddesi, manası, kahrı, ihtişamı, lütuf ve rahmeti tamamen Eşsiz Rab ve Tek İlâh Olan Allah'ındır. Hepsini dileyip Yaratan, istediği gibi Yöneten Tek O'dur. Hulasa bütün kulların toplanıp yaptıklarının karşılığını görmeleri için hazırlanan Kıyamet koptuğunda; bâtıl ve asılsız da'valar, zulüm ve kâfirlikler peşinde koşan sapıklar; korkunç ve ebedî zarara girecekler. O vakit kesin olarak Îman eden Mü'minlerin değerli kazançlarını, Allah'ın verdiği müjdelerin ve yaptığı tehdidli uyarıların gerçekleştiğini görecekler.

۞ وَتَرَى كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

28. Ayet: Ey ibretle bakıp gören! Kıyamet kopupkulların tamamının Büyük Toplanma (Haşr) yerinde bütün ümmetleri tam bir korku ve dehşet içinde ayak parmaklarının uçlarına basarak dizlerinin üzerine çökmüşler olarak görürsün. Her bir ümmet (ve her bir ferd) kitabın yani Allah Azıîmüşşan'ın Önünde yaptıklarının ve bütün hallerinin yazılıolduğu defterine da'vet edilerek hesabı görülür. Onlara şöyle denir: Bugün her birinizyaptıklarınızla cezalanacak ve Dünyada her ne yaptınızsa karşılığını alacaksınız. İyilik yapan iyi karşılık, kötülük yapan da kötü karşılık...

۞ هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

29. Ayet: İşte Kitabımız. (Sizlerin yaptıklarını not ettiğimiz defterimiz.)Ne yaptınızsa büyük-küçük hiçbir şey kaybolmadan tamamını bir-bir kaydettik. Bu Kitabımız sizden meydana gelen her şeyi eksiksiz ve ilavesiz olarak sizlere okuyor. Çünkü Biz görevli meleklere; yaptığınız büyük-küçük iyilikleri, kötülükleri ve bütün her şeyi olduğu gibi yazmalarını emrediyorduk.

۞ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ۞

30. Ayet: Defterlerinizin sahifelerinde yazı olanlara göre hesaba çekilmenizden sonra; Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, peygamberlerini ve kitaplarını (c.c.) tasdik eden, Îman ve tasdikten sonra Allah Teâlâ katındaiyi olan işleri yapıp tam bir edeb ve saygı ile Allah'a yaklaşmak için O'nun (c.c.) Şanına yaraşır tarzda hoş davranışlarda bulunup güzel ahlak sergileyen Mü'minlere gelince; onları Îman ve İslâm'da başarılı kılan RableriBugün geniş rahmetine koyacak, lütuf ve fazlaca ikramıyla Birliğinin geniş sahasına alacak. İhlâs ve samîmiyyet sahibi Mü'min

kullarına yaptığı bu müjde ve onlar için hazırlandığı haber verilen sonsuz nimetler; büyük ve üstün bir nimettir, apaçık bir ermişliktir. Bundan daha büyük ve daha yüce ermişlik olmaz.

۞ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُجْرِمِينَ ۞

31. Ayet: Allah yok diyen ve O'nun (c.c.) birliğini inkâr eden, hatta tam bir zalimlik ve taşkınlıkla başkalarını O'na (c.c.) denk tutup şirk koşan kâfirlere gelince; Allah Azîmüşşan tarafından azarlanıp hakaret edilerek onlara şöyle sorulur: Ey zalim bozguncular! Ayetleri sizlere okunmamış mıydı? Peygamberleri gelip sizlere; Benim Büyüklüğümü, İsimlerimin ve Sıfatlarımın kusursuzluğunu, kuvvet ve kudretimin sonsuzluğunu ve her türlü intikamı almağa Kadir olduğumu gösteren Ayetlerimi okumadılar mı? Hem de her türlü müjdeyi ve tehdidi haber veren Ayetlerimi okudular ama hepsini inkâr ettiniz. Hatta Bana ve peygamberlerime kafa tuttunuz ve karşı çıktınız. Hulasa Ayetlerimi kabul edip tasdik etmekten yan çizdiniz. Kendi kendinize ululuk taslayarak suç işlemekte aşırı giden bir toplum oldunuz.

۞ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نَظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ۞

32. Ayet: Aşırı bir biçimde büyüklenip elinizde bulunan zenginliklere ve sahip olduğunuz makamlara aldandığınız için sizlere sırf nasihat olsun diye; Allah'ın peygamberleri dilinden haber verdiği va'di ve tüm dedikleri asla yalan çıkmaksızın kesinlikle gerçekleşecek, Kıyametin kopacağında şüphe yok dendiğinde büyüklük taslayıp imkânsız görerek dediniz ki, bizler Kıyamet Saati ve Ona Îman etmek nedir bilmeyiz. Sadece zayıf bir zannımız var. İnsanların ağızlarından duyduklarımızdan başka bir şey yok. Kesin bilgimiz yok ki, Îman edelim. Dolayısıyla Kıyametin kopacağına, verilen müjdelerin ve yapılan tehdidlerin gerçekleşeceğine Îman etmiyoruz.

۞ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

33. Ayet: Hulasa Kıyamet koptu, denenler gerçekleşti. Bütün perdeler kalkıp tüm gizlilikler açığa konduktan sonra, Dünyada ısrarla devam ettikleri işlerin kötülükleri ve yaptıkları kâfirliklerin korkunçluğu açığa çıkıp önlerine geldi. İşte o zaman Allah'ın (c.c.) peygamberleri (a.s.) ve seçkin kulları ile dalga geçmelerinin cezası onları kuşatıp dehşetle sardı.

۞ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسَاكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۞

34. Ayet: O an Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: (Dünyadayken) Bu (korkunç) Gününüzle (Kıyamet ve hadiseleriyle) karşılaşacağınızı bir tarafa bırakıp ilgilenmediğiniz gibi Bugün Biz de sizleri terk ettik, Bizden asla yardım ve ilgi görmeyeceksiniz. Hatta Kıyameti inkâr etmiştiniz, sizleri inanmağa da'vet eden ve bu korkunç hadiseleri haber veren peygamberleri (a.s.) yalanlamıştınız. Artık sığınağınız ve ebedî olarak kalacağınız karargâhınız Cehennem ateşidir. Oradan

başka yeriniz ve oradan bir daha çıkışınız olmayacak. Yaptığınız iğrençliklerin sizleri oraya sürüklemesinden sonra sizler için hiçbir yardımcı da olmayacak ki, tutup oradan çıkarsın.

۞ ذَلِكُمْ بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۞

35. Ayet: İçine düştüğünüz bu durum ve uğradığınız bu belâ; sonsuz kudret ve çetin azap Sahibi Olan Allah'ın Ayetlerini eğlenceye almanız sebebiyle oldu. O Ayetlerin nasıl ibretli kanıtlar olduğuna bakmadan, değer ve mertebesini düşünmeden dalga geçip inkâr ettiniz. Böyle bir eğlenceye dalmanızın ve Ayetlere ilgi duymayıp saygısızlık yapmanızın sebebi sadece şudur: Dünya hayatı sizleri aldattı, şehvetlerine (çekiciliklerine), alçak ve geçici lezzetlerine kapıldınız. Kuruntu ve hayallere daldınız. O kadar ki, Ahirete ve Oradaki ebedî lezzetlere, devamlı nimetlere dönüp bakmadınız. Aksine Rabbinize karşı gelerek hep inkâr ettiniz. O eğlenceye almaları ve aldanışları sebebiyleiçine düştükleri bu ateşten asla çıkamayacaklar. Allah katında özür dilemeleri ve Allah'a dönüp tevbe etmekle kaybettiklerini tekrar kazanmaları asla mümkin olmayacak. Çünkü zamanı geçmiştir.

۞ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

36. Ayet: Tamamının Allah'a (c.c.) döneceği, hayatlarının ve ölümlerinin Allah'ın Elinde olduğu kesin olarak anlaşıldıktan sonra kullarına sevap ve mükâfaat vermek ya da cezalandırıp azab etmek Allah'a kalmıştır. Diler adaletiyle muamelede bulunur, dilerse bağışlar ve ikramlar eder. Dolayısıyla hamd; yaratılmışın tamamının ve bütün zerrelerinin dillerinden dökülüp hallerinden okunarak yapılan ve ortaya konan her türlü övgüAllah'adır. O Allah ki, Semâvâtın, tüm Yüce Âlemlerin, Arzın; aşağıve düşük seviyeli âlemin ve aralarında birleşip kaynaşarak meydana gelen her şeyin Rabbidir; yaratıp Yöneticisidir. Bütün âlemlerin, gizli-aşikâr, bütün parça, iyi-kötü, birleşik-ayrı her şeyin ve herkesin Rabbi…

۞ وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

37. Ayet: Büyüklük ve ihtişam; Semâvâtta (yedi kat âlem olan Gök ve ötesindeki Yüce Âlemlerde ve Yerde O'nundur, O Yüce Allah'a mahsustur. Her şeyi idare edip yönetmesinde, çözmesinde ve bağlamasında sonsuz büyüklüğün Sahibidir. Çünkü her şey sırf O'nun İsimlerinin ve Sıfatlarının eserleridir. O (c.c.) Azîz'dir; herkesi ve her şeyi alt eder, diler, seçimini yapar ve dilediğinin ve her işinin üstesinden gelir. O'na karşı asla zor ve imkânsız yok. Hakîm'dir; hukûm, hıkmet ve ihkâm Sahibidir.

Hukûm ve karar Sahibidir; söz O'nun, yetki O'nun ve karar O'nundur. Karşısında herkes ve her şey etkisiz ve yetkisizdir.

Hıkmet; kesin bilgi ve sağlam icraat ve yüce gaye Sahibidir. Yaptığı her şeyin sonucunu bilerek ve gücü yeterek yapar.

İhkâm; her işinde sağlamlık, yeterlilik Sahibi olup yaptığını muhkem ve tam yapar. Yapmasında, yaratmasında ve yaşatmasında her şeye hak Sahibidir, Tek ve Bağımsızdır.

Ey Îman edip tam bir teslîmiyyetle kulluk yapma karakteri üzere yaratılanlar! Sizlere gereken; O'na daima hamd ve şükretmeniz, O'nun büyüklüğünü anıp i'lân eylemenizdir. Zira O'nun sonsuz ikramlarına karşılık böylece biraz görev yapmış olursunuz. Eğer samîmî kullar olup hakkı hak sahibine tahsis edenlerdenseniz, sırf Allah'ın hakkı olan kulluğu yapın ve sırf O'na tekbîr getirip sırf O'na hamd edin.

Allah Azıîmüşşan bizleri; Dîni Kendisine tahsis ederek (varlığımız, hayat, ölüm, namaz ve her şeyimiz sırf O'nundur diyerek) Kendisini daima hamd edenler zümresinden (topluluğundan) eylesin.

CÂSİYE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey rıza ve teslim makamına ulaşan ve Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz büyüklüğüne, sınırsız kıymetine ve Şanının yüceliğine tam bir bilgi, inanç ve anlayışla bağlı olan yolcu! Sana gereken daima Allah Teâlâ'nın nimetlerine şükretme görevini yerine getirmendir. Varlık, benlik ve kimliğine bağlı olarak devamlı ve yeni-yeni akıp gelen sayısız nimetlerini daima düşüneceksin, O'nun (c.c.) maneviyatında fani olan Dünyevî varlığın yok olmadan ve O'nun (c.c.) ebedîliğiyle ebedîleşmeden önce hesapsız ikramlarını unutmayacaksın. Çünkü Birlik Denizinin (c.c.) kaynağına ulaşan arifin (marifete, Allah Teâlâ'yı bilme ve tanıma mertebesine eren kişinin) alamet ve belgesi varlık sahasında ve görünme arsasında Allah Azıîmüşşan'dan başkasını görmemesidir. Hulasa o şanlı kişi artık; O'nunla (O'nun c.c. konuşmasıyla), O'ndan, O'nun Adına konuşur, Sadece O'na (c.c.) yönelip O'na gider.

O'ndan (c.c.) başka ilâh yok, sırf O'na (c.c.) kulluk yaparız

AHKAF SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 35 Ayettir. Ahkaf; hıkf kelimesinin çoğulu olup eğri-büğrü (dalgalı) şekillerde dizilmiş kum tepeleri anlamındadır. Hûd Peygamberin (a.s.) Kavminin; Yemen topraklarında, deniz kenarında bulunan kum tepelerinin aralarındaki vadilerde yer alanMemleketlerinin adıdır. 21.-28. Ayetleri arasında Âd Kavminin azgınlığı, Hûd Peygamberin uyarılarını tanımayışları, korkunç bir biçimde helâk edilişleri ve bu hadiselerin Ahkaf'ta yaşandığı anlatıldığı için Sûreye Bu Ad verilmiştir.

AHKAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın saltanatını, sonsuz hâkimyyet ve yönetimini; tarafından yaratılıp var olan her şeye egemenliğini idrak edip kavrayan kimseye; Allah'ın varlığına ve Birliğine Îman ve İslâm'dan başka her yolun, bazı yaratıkları O'na (c.c.) ortak koşuponlara varlık ve ilâhlık vermenin yalan, iftira ve sapıklık olduğu ve o sapıklar için hiçbir yararı olmadığı asla gizli kalmaz.Şöyle ki, var olup meydana gelen her şey Allah Teâlâ'nın sevgi ve rahmetinden yüz göstermesi ile Kendisine has olan İsimlerinin ve Sıfatlarının nûrlarının yansımasından meydana gelmektedir.

Bu incelikleri açıkça anlatıyorum ki, akıl, anlayış, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insan; Allah Azıîmüşşan'ın Birliğine, İsimlerinin ve Sıfatlarının noksanlıklardan Münezzeh olduğuna bunları delil ve alamet edinerek yol bulsun. Zira Allah Teâlâ; bu incelikleri anlatmak için Sevgili Peygamberine En Yüce İsmiyle seslendi ve tavsıyelerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Muradının ve kararının neye dair olduğunu güzelce açıklamak için Kelâmını İndiren Allah Adıyla…

O (c.c.) Rahman'dır; hıkmetinin gereği kullarının durumlarını düzeltmek suretiyle onlara sonsuz rahmet Sahibidir.

O (c.c.) Rahıîm'dir; kullarını rahmetinin kaynağına ve Birliğinin sonsuzluğuna erdirmek suretiyle onlara geniş rahmet Sahibidir.

۞ حم ۞

1. Ayet: Ey gücümüz ve kuvvetimizle peygamberlik yükünü Taşıyan, katımızdan bir çekim ve başarı desteğimiz ardından hakkıyla ve özden bir yönelişle Yüce Birliğimize Yönelen!

۞ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

2. Ayet: Görevini desteklemek Dînini kayıt ve kontrol altına almak için Sana indirilen Bu Muazzam Kitabın indirilmesi; kullarının kabiliyyet ve kapasitesinde bulunan her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan tarafındandır. O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup kudret ve dilemesi dairesi içinde bulunanlara (var olan her şeye) gücü yeten ve her şeyin üstesinden gelendir. Hakîm'dir; Kendisinden meydana gelen tüm idare ve yönetimlerde sağlamlık Sahibi olup kullarının yararlarını kayıt ve koruma altında tutandır.

۞ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan hukmünün haşmetini ve büyüklüğünü anlatmağa yöneldi ve şöyle buyurdu: İsimlerimizin ve Sıfatlarımızın âlemi (ve icraat sahası) olan Semâvâtı (Gök ve ötesindeki tüm Yüce Âlemleri), Varlığımızın nûrlarının parıltılarından gelen yansımaları kabul edip alan kabiliyetlerin Âlemi olan Yeryüzünü ve her ikisi arasında etkileyici İsimlerimizle, çeşitli adlarla adlanmış tabii varlıklardan meydana gelen ve İsimlerimizin etkisinde bulunan, türlü maddelerden karışıpkaynaşarak birleşip farklı varlıklar halinde ortaya konan varlık

türlerini ve olup biten her şeyi ancak ve ancak hak ve gerçeğe uygun olarak yarattık. Meydana gelen bütün varlıkların varlık sahasında kalmalarını bir ecele takdir ettik, varlıklarının belli bir vakte kadar olacağını kararlaştırdık. Her şey ve onlarla ilgili bilgiler Yüce ilmimizde saklı ve Levh-ı Mahfuzda kayıtlıdır. Bunları kimseye bildirmedik. Her birinin belirlenen vakti (eceli) geldiğinde (sırasıyla) biri diğerlerinin arasına girmeden, öne geçme veya arkaya kalma olmadan (ölür) yok olur. Varlıkları yoktan var etmeğe, dilediğimizde yok etmeğe, ilkin yarattığımız gibi tekrar diriltmeğe sonsuz güce Sahip olduğumuzu kabul etmeyen kâfirler; uyarıldıkları her konudan yan çiziyorlar, her şeyin yok olması için takdir edilip hazırlanan Kıyametin korkunç niteliklerine kulak asmıyorlar. O Gün; Gerçek Güneşin (c.c.) Yüzünü göstermesiyle gölgeden ibaret tüm varlıklar kahrolup giderek yok olacaklar. (İnsanlar O korkunç Kıyamet Gününe inandıkları ve inançlarına uygun olan hazırlıkları yaptıkları ölçüde güven altına alınıp himâye olunacaklar.) Kâfirler inanmadıklarından ve uyarıları dinlemediklerinden dolayı O Gün için hazırlık yapmazlar ve gelişine hazırlanmazlar. (O ölçüde rezil ve perişan olup acı çekerler.)

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

4. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah Azıîmüşşan'a Îman etmekten yüz çevirmekte ve O'na bazı yaratıkları ortak koşmakta taşkınlık yapan inkârcıları azarlayıp susturman için onlara sor ve de ki, bakınız ve Bana haber veriniz; Allah'tan başka şu taptıklarınızı gördünüz mü, Allah'a ortak koşarak taptığınız ilâh olduklarına inandığınız o zavallıları inceleyip anladınız mı? Bana gösterin; Yeryüzünden neyi yarattılar, hangi bir şeyi yoktan var edip açığa koydularve kendilerine yaratıcılık vasfı verip ilâh olmalarına hak vererek tapmanız için ne yaptılar? Bana söyleyin; onların Allah Azıîmüşşan'a ortaklıkları; unsurlar ve müsebbepler (sebeplere bağlı varlıklar) olanYeryüzüne mi has, yoksa sebepler ve etkileyiciler âlemi olan Göklerdede ortaklıkları var mı? Her şeyi birbirinden ayırıp ortaya koyan Bu Kur'an'dan önce inmiş olan ve sizlere o ölü varlıkları Allah'a ortak koşarak tapmanızı emreden bir kitap getirin Bana. Ya da ilimden bir kalıntı, aklî veya naklî bir eser ve bir belge getirin. Eğer sizden öncekilerden böyle bir eser kalmış, o zavallıları seçip ilâhlar edinerek tapmanızı sizlere öngörüyorsa o geçerli eseri ve dayanağınızı getirin. Eğer eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah Teâlâ'ya ortaklık iddianızda doğru iseniz ispatlayın, bir an durmayın ve susmayın.

۞ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ ۞

5. Ayet: Sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Niteliklerin Sahibi, Hak Ma'bûd, Tek İlâh ve âlemlerin Rabbi Olan Allah'tan başkasına, Kıyamete kadar kendisine cevap ve karşılık veremeyen putlara, âdi nesnelere ve zavallı varlıklara yakarışlarda bulunup tapan kâfirden; yolca daha sapkını, halce daha kötüsü ve ahmaklıkça daha beteri kim olabilir? Hem o taptıkları onların yakarışlarından ve kulluk yapmalarından habersizdirler. Hisleri ve anlayışları yok ki, onları anlayıp cevap versinler.

۞ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۞

6. Ayet: Bu kâfirler o putlara inanarak tapıyorlar ancak şunu bilmiyorlar: İnsanlar öldükten sonra diriltilip hesab için toplandıklarında o tapılan tanrıları; kendilerine tapanlara düşman olacaklar ve onların kendilerine taptıklarını inkâr edip onları azarlayacaklar. (Diyecekler ki, sizler bize değil, iğrenç keyiflerinize, bozuk görüşlerinize, Şeytana ve uyanlara taptınız.)

۞ وَإِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞

7. Ayet: Hulasa o kâfirler; aşırı azgınlıklarındanve Bizden yüz çevirip Bir olduğumuza Îman etmekten saparak uzaklaştıklarından dolayı; Varlığımızı, Birliğimizi ve kusursuz olan Yüce Niteliklerimizi gösteren apaçık ve olağan üstü Ayetlerimiz kendilerine okunduğunda o kâfirler; önünden ve ardından hiçbir zaman içerisine asla yalan ve yanlış ilişmeyen Ayetlerimizin ortaya koyduğu açık, anlaşılır ve gayet net olan Hak kendilerine geldiğinde dediler ki, bu açıkça sihirdir. Bunu (Hak olan Kur'an'ı) okuyan da büyük bir sihirbazdır.

Onlar Kur'an'a sihir vs. gibi dayandırdıkları bu saçmalıkları; Kur'an karşısında perişan olup O'nun bir benzerini getirmekten aciz kaldıklarında söylediler. Hal bu ki, onlar söz söylemekte ve dil kullanımında gayet usta idiler. Hem de Kur'an'a karşı koymak ve tartışmayı sürdürmekhususunda çokça sebepleri ve propaganda araçları vardı. (Ama hiçbiri işe yaramadı. Zira O Yaratanın Sözü idi. Yaratılmışın tamamı bir araya gelse dahi bir kısa Sûresinin benzerini getiremezdi. Bunun için perişan oldular, inkârlarında inad edince dedi-kodu yapmağa başladılar.

۞ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞

8. Ayet: (Allah Teâlâ; onların Kur'an karşısında ne yapacaklarını şaşırdıklarını ve ne diyeceklerini bilmediklerini pek çok Ayetlerinde anlatmaktadır. Gelen Ayet de bunlardan bir tanesidir.) O zavallı inkârcılar Kur'an'a sihir demekten vazgeçip daha iğrenç bir niteleme olan iftira iddiasında bulunarak yoksa şöyle mi diyorlar: O Sözü Muhammed (s.a.v.) Kendiliğinden uydurdu, sözüne değer kazandırmak ve insanları kandırmak için O'nu Allah'a dayandırıp Allah'ın Sözüdür. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana İnen Bu Kitaba iftira demelerinden sonra; hakikati açıklayan bir sözle onlara de ki, eğer düşünebilen ve anlayan insanlarsanız dinleyin: Eğer yalan söyleyerek O'nu Kendim uydurup Allah katından indi dersem; sonsuz üstünlük ve hışım Sahibi Olan Rabbim o büyük günah ve iftira sebebiyle derhal Beni tutar kahreder. O zaman sizler; Allah'ın Beni tutup intikam aldığında ve azab ettiğinde Allah'ın azabından bir parça bir şeyi Benden uzaklaştırma hususunda asla bir şeye gücünüz yetmez. (O zaman Allah Azîmüşşan Bana gazap ve azab eder, sizler buna engel olamazsınız. Ben Allah'tan korkarım.) Hulasa O (c.c.), Kitabı hakkında yakışıksız dedikodulara daldığınızı, sihir ve iftira gibi iğrenç iftiralarda bulunduğunuzu ve türlü tartışmalar yaparak yalanlayıp inkâr ettiğinizi çok iyi biliyor. Benimle sizlerin arasında her şeyi Bilen bir Şâhid olarak O (c.c.) yeter ve

yaptıklarımızın karşılığını muhakkak verir. O (c.c.) Ğafûr'dur; Kendisinden mağfiret dileyen, kusur ve günahlarının örtülüp silinmesini isteyen herkes için kusurları örten ve günahları Silendir. Rahîm'dir; Kendisine dönüp tevbe ederek hatalarından vazgeçen herkese merhamet ederek ikramlarda Bulunan ve tevbeleri kabul edendir ve hataları silip yok edendir.

۞ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

9. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni aciz koyup susturmak için Senden Mucize istemelerinde ısrar etmeleri sonrasında onlara de ki, Ben peygamberler (a.s.) arasından bir ilk ve ilginç biri değilim. Bilinmedik ve görülmedik iddialarda bulunmuyorum ve önceki peygamberlerin söylemediklerini de söylemiyorum. Yani her istediğiniz Mucizeyi getiririm iddiasında değilim.(Hiçbir peygamber a.s.de böyle bir iddiada bulunmadı.)Aksine (diyoruz ki, Sahibimiz Allah Azıîmüşşan ve her konuda karar O'nac.c.aiddir.) Allah Teâlâ'ya yemin ederim ki, Ben durumumun ne olacağını ve Rabbimin Bana ve sizlere ne yapacağını ve nasıl yapacağını bilmiyorum. Ben sadece Rabbim tarafından Bana vahyedilene ve Bana bildirdiklerine uyuyorum. Dolayısıyla Ben sadece Allah Azıîmüşşan tarafından gönderilen gayet açık ve gerçek bir Uyarıcıyım. O'nun (c.c.) vahyi ve emriyle bunları sizlere açıklıyorum. Bana gereken de sadece uyarmak ve Rabbimden gelenleri sizlere ulaştırmaktır. Başarı; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'tandır.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى مِثْلِهِ فَآمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O inkârcıların Kur'an hakkındaki görüşleri değişmeyip O'nu Sen uydurdun, O bir sihirdir gibi saçmalıklarında ısrar etmelerinden sonra onlara de ki, (nasıl bir tehlikenin içerisinde olduğunuzu) gördünüz mü? Bana söyleyin; eğer Bu Kur'an Allah Azıîmüşşan tarafından ise, İsraîl Oğullarından Allah (c.c.) tarafından Mûsâ Peygambere (a.s.) inen Tevrat'ı çok iyi bilen, Kur'an'ın haber verdiği ve Benim anlattığım hukümler, emirler ve yasaklar gibisine şâhid olup (Kur'an Allah'ın Kitabıdır, Muhammed de s.a.v. Tevrat'ta anlatılan ve Müjdelenen Son Peygamberdir diyerek)Îman ettiği ve O'na sımsıkı sarıldığı halde sizler de kafa tutarak ve inadınızda ısrar ederek inkâr etmişseniz; (kendilerini korkunç ve ebedî zararlara sokan) zalimler değil misiniz? Kendiniz de biliyorsunuz ki, sizler zalimlersiniz. Bilesiniz ki, kullarının karakterlerinde ve kafalarında olanları Bilen Allah Azıîmüşşan; koyduğu huküm ve sınırlarının gereği olan kulluk dairesinden çıkan zalimleri Tevhıîdin hayat suyuna götüren Yoluna erdirmez

İsraîl Oğullarından olup Allah Teâlâ'nın örnek insan olarak anlattığı bu zat; Abdullah Bin Selâm'dı. Allah'a ve O'nun (c.c.) peygamberlerine sadakatle bağlı ve Tevrat'ı iyi bilen mahir (usta) bir alîmdi. Allah'ın (c.c.) Kitabı Tevrat'ta; Son Peygamberin (s.a.v.), Ashabının, İslâm'ın ve Kur'an'ın tanıtımı yapıldığı için

Peygamberimizi (s.a.v.) görünce tanıdı, Kur'an'ı dinleyince hakkıyla anladı. Onun bu bilgisi ve anlayışı Îman edip tasdik eylemeğe sevk etti.

۞ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ۞

11. Ayet: Çetin münafıklar ve ayrılıkçılar olduklarından dolayı; inkârlarıyla yetinmeyip başkalarını da kâfir yapmağa çalışan kâfirler Mü'minler için şöyle demişlerdi: Eğer Muhammed'e (s.a.v.) ve getirdiği Dîne Îman edip uymak;bizim içinde bulunduğumuz düzenden ve gittiğimiz yoldan daha hayırlı ve daha değerli olsaydı Îman edip O'na uymakta asla önümüze geçemezlerdi. Türlü değerlere, zenginlik ve efendiliklere sahip olmamız sebebiyle biz onlardan evvel Îman sahibi olurduk. Çünkü Muhammed (s.a.v.) ve O'na uyanların tamamı düşük seviyede insanlar. Fakirler, (çoğu) çoban olan ve yeterince imkân ve varlıkları olmayan zavallılardır. Bizler zenginleriz. İnsanlar arasında hatırımızve saygınlığımız var. (Bizler değerli olduğumuz için Dünyanın değerleri ve değerli varlıkları bizlere verildi. Muhammed'e s.a.v. ve O'na gelenlere Îman etmekte bir hayır ve değer olsaydı; herkesten evvel Îman bize nasip olurdu.) Bu sözleri Kureyş kâfirleri demişlerdi. Güya övünerek Mü'minlere üstünlük taslıyorlar, bir taraftan da bu propaganda ile zavallı ve zayıf Mü'minleri yoldan çıkarmağa ve perişan etmeğe yelteniyorlardı.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen onlara ve onların Sana ve Kitabına karşı direnmelerine aldırış etme. (Mü'minler de kararlılık göstersinler, yılmasınlar; sağa-sola eğilip bükülmesinler, bocalamasınlar ve şaşmasınlar.) Çünkü o ahmaklar O Yüce Kur'an'a uzanıp ulaşamadılar, hakikatini anlayamadılar. O'nu idrak edemeyen cahiller ve O'na erdiren Yoldan sapıklar olduklarından (dinlemeden ve anlamadan, sırf taraf tutup inatçılık yaptıklarından) dolayı elbette diyecekler ki, Bu Kur'an eski bir düzmece ve yalan. Önceki insanların masallarını anlatan bir kitab.

۞ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا لِيُنْذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَى

لِلْمُحْسِنِينَ ۞

12. Ayet: Sana gereken o ahlaksızların Bu Yüce Kur'an ve Seninle ilgili sapıkça dedikodularına dönüp bakmamandır. Çünkü Senin Kitabından önce de Mûsâ'nın (a.s.) Kitabı geldi. Mûsâ (a.s.) o zaman insanların tamamının önderi, Kitabı da tüm insanların rehberiidi.Hem de halkın seçkinlerinin ve tabanının tamamını kuşatan bir rahmet (gelir ve huzur kaynağı) idi. İnsanlar O Yüce Kitabı yalanladılar, hukük ve buyruklarını tanımadılar ve inkâr ettiler. Sana inen Bu Yüce Kur'an; Kendisinden önce Allah tarafından inip gelen tüm kitapları ve peygamberleri tasdik eden bir Kitaptır. Kelimelerinin dizilişi ve tarzı Arapça lisan olarak; batıl ve bozuk görüşlerine uyarak, uyulmağa layık olan Hak ve Doğru Yoldan saparak, İlâhî adaletin gereği olan Yaratana kulluk dairesinden çıkan zalimleri taşıdığı tehdid ve uyarılarla uyarmak için inmiştir. Tabii ki, Allah'ın iyilik ve ikramlarını gösteren türlü müjdeleri de; kulluk görevlerini güzelce eda edeni Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayan seçkin kullarına müjdelemek için inmiştir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۞

13. Ayet: Nasıl öyle olmaz? (Elbette kâfirler tehdidle uyarılacak ve kulluk görevlerini beceri ile eda eden Mü'minler de müjdelenecektir.) Çünkü kulluk makamına ermeleri (ve Rableri tarafından kabul görmeleri) sonrasında; Rabbimiz İlâh ve Rab olmakta Tek ve Samed Olan Allah'tır deyip Tevhiîd makamına yerleşerek ve çalışmalarını sürdürerek tam bir yatkınlık kazandıktan sonra(sözleri gibi) dosdoğru olan, başlarına herhangi bir bocalama ve sapma gelmeksizin kullukta karar göstermeleri için Îman ve İslâm sahiplerini desteklemek gayesiyle tesis olunmuş olan Yüce Dînin kurallarını ve inanç esaslarını koruyup yaşamakta kararlılık gösteren ve daima Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşamakla güzellikler sergileyen Mü'minlere; bu kararlılığa ermelerinden sonra hiçbir korku olmayacak,bocalama ve değişik hallere uğrama gibi hiçbir üzüntü yaşamayacaklar.

۞ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

14. Ayet: Hulasa Allah Teâlâ katında rızaya ve kabule eren bu mutlu kişiler; inayet ehli (lüzumsuz işlerden korunarak vaktini ve varlığını değerlendiren, böylece Allah'ın özel ikramlarına eren) kullar için hazırlanan Cennete sahip olmuş cennetliklerdir. Orada ebedî olarak kalacaklar, Asla (açlık, susuzluk, hastalık ve ihtiyarlık gibi) bir değişiklik görmeyecekler. Onlar bu mükâfaatlara yaptıkları karşılığında erdiler. Yani onlar; Allah'a karşı saygı ve davranışlarında güzellikler sergilediler. İbadet ve itaatten ayrılmadılar. Varlıklarını Rablerine teslim ederek ihlâsla (bütün varlıklarını Allah Teâlâ'ya aid görerek) kulluk yaptılar. Allah'ın (c.c.) kullarına güzel davranıp bütün kardeşlik haklarını layıkıyla gözettiler.

۞ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمْلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞

15. Ayet: Allah Teâlâ; büyük bir ermişliği ve Cennette ebedî olarak kalmayı hak eden, Dînî ve Dünyevî işlerde başarılı olup güzellikler sergileyen ve Allah'ı (c.c.) görüyor gibi yaşayan Müminlerin ahlakının büyük bir kısmına, güzel davranışlarının önemlilerine işaret ederek şu açıklamaları yaptı: Kesinlikle Biz insana; baba ve anasına daima iyilik yapıp ikramlarda bulunmayı tavsıye edip emreyledik. Yani insanın iyi evlad olup baba ve anasına daima değer vererek güzel davranması ve bu niteliklere bürünmesi; sarılıp sahip olarak eda etmesi gereken farzlarımızdandır. Çünkü kendisine bakıcılık yaparak yetiştirmelerinden doğan haklarını ödemek için onlara saygılı davranacak daima iyilik ve ikramlarda bulunacak. Onlara nasıl iyi davranmaz ki, annesi onu büyük sıkıntılarla karnında taşıdı. Pek fazla ağrı ve acılarla doğurdu. Bununla beraber sıkıntısı az bir zaman sürmedi. Çocuğu karnında taşıması ve sütten kesinceye kadar geçen müddet (gece-gündüz ağır sıkıntılar çekerek ona ömründen ömür kattığı zaman) otuz aydır. Bu gayet uzun bir müddet demektir. Öyle ki, bundan sonrasında da onu koruyup kollar

ve türlü ikramlarda bulunur. Nihayet çocuk kuvvetlilik çağına; akıl ve idrak, beden ve ruh bakımından olgunluğa erer. Kırk yaşına ulaştığında ki, insan kırkında tam olarak olgunlaşır. Bu sebeple pek azı müstesna (bu ölçünün dışında olmakla beraber) bütün peygamberler (a.s.) kesinlikle kırk yaşında peygamber gönderildi. Hulasa insan kırkına ulaşınca; yaratıldığı ilk andan beri olgunluk anına kadarAllah Teâlâ tarafından devamlı dökülüp gelen nimetleri düşündüktensonra Rabbine gizlice yakarışta bulunarak ve O'ndan yardım dileyerek şöyle der: Ey Rabbim (yoktan var edip yaşatanım)! Katından vereceğin başarı ile beni; yaşadığım müddet boyunca bana verdiğin nimetlerine şükretmeğe düşkün kul eyle. Gücüm ve kuvvetime göre sayısız nimetleriyin haklarını ödemeğe devam ederek kulluk görevlerimi yapayım. Bunları ödemem gerekir ve bana farzdır. Ya Rabbi! Hem de beni Razı olacağın tarzda işler yapmamda başarılı kıl. Katından ikram ve özel yardımınla beni çocuklarım içinde yararlı eyle. Faydam her Îman ve İslâm ehli, iyi işler yapan insanlar olmaları konusunda Senin vereceğin başarı ile herkese ulaşmış olsun. Senin Razı olmadığın her şeyden ve katında kabul görmeyen işlerimden kesinlikle Sana döndüm. Sen beni çok iyi biliyorsun. Ben; bütün işlerini sana ısmarlayarak huküm ve buyruklarına uyan ve Sana tamamen teslim olan Müslimanlardanım. Çünkü onların Senden başka muradı yok, dönüp varacakları da biliyorlar ki, sırf Sensin.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۞

16. Ayet: Hulasa Rablerinin nimetlerine şükretmeğe düşkün olan, baba ve analarının haklarını ödemeğe çalışıp onlarla güzel geçinen ve daima onlara iyilikler yapan bu mutlu ve değerli Mü'minlerin yaptıkları o pek güzel ameller ve hayırlı işler olan; Rablerinin rızasına ermek için ihlâsla yaptıkları ibadetlerini (kusursuz ve pek güzel kulluklar olarak) kabul edeceğiz.Yaptıkları kötülükleri de; pişmanlık duyup tevbe etmelerinden ve tamamen vazgeçmelerinden sonra cezaya tabi tutmaktan vazgeçip sileceğiz. Hulasa onlar cennetlik kullar içerisinde olacaklar. Tamamen kurtuluşa erecekler, onlara asla korku olmayacak ve hiç üzülmeyecekler. Çünkü Allah (c.c.) bu değerli kullarına onlar Dünyadayken doğru bir söz vermiştir. Onlara verilen doğru sözü kesinlikle gerçekleştirecektir.

۞ وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَكُمَا أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞

17. Ayet: Allah Azîmüşşan baba ve anaya itaat ve iyiliği ve buna dayalı olarak ulaşılan büyük nimetlere ulaşmayı emredip açıkladıktan sonra bu konunun peşinden baba ve anaya âsi olmanın yanlışlığını ve ona dayalı olarak başa gelecek acı azabı anlatmak üzere şu açıklamayı yaptı: Son derece taşkınlık yapan zalim ise; kendisini taklitçilik yaparak şirk koşmaktan ve bunun sonunda Kıyametin korkunç belalarından kurtarmak için Îman etmeğe da'vet eden baba ve anasına; aşırı azgınlığı ve karşı gelip ısyankârlık göstererek şöyle diyor: Öf sizlere, bıktım be.

Sizler benim kabirden diriltilip çıkarılarak ceza ve azap göreceğim tehdidiyle beni kandırmak mı istiyorsunuz? Hal bu ki, benden önce nice kavimler geçip gittiler ve diriltilmediler. Ben de onlar gibi ölüp gideceğim ve bir daha asla diriltilmeyeceğim. Hulasa bu inkârcı; kalbinin son derece katılığından ve son derece uğursuz bir kâfir olduğundan dolayı içinde bulunduğu inkârda ısrar eder.Baba ve anası; onu sevdiklerinden ve acıdıklarından dolayı Allah'tan (c.c.) yardım isteyerek çocuklarını korkunç sondan uyarmak için şöyle derler: Ey kendisine zulmedip taşkınlık yapan! Sana azab ve kahır var, Allah'a, Dünya ve Ahirete dair Allah'tan gelen her şeye Îman et. Bil ki, peygamberler ve kitaplar vasıtasıyla Allah'ın haber verdiği müjdeler ve tehdidler haktır ve tamamı gerçekleşecek. Allah Azıîmüşşan her türlü ikram ve intikamı uygulayacak.

İnkârında ısrar etmesi ardından baba ve anasının şefkatli öğütlerine karşılıkşöyle der: Sizlerin öğüt ve uyarı maksadıylaortaya getirdiğiniz hususlar önceki insanların korkutma ve teşvik etme tarzındaki masallarından başka bir şey değil.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۞

18. Ayet: Bu ve benzeri uğursuz ve Yüce Huzurdan uzak tutulan kâfirler hakkında Allah'ın azab edeceğine dair sözü gerçekleşmiştir. Kullarının göğüslerindeki kin ve azgınlığı Bilen Allah Azıîmüşşan; insanların ve cinlerin önceden azabı hak ederek helâk olan toplulukları içerisinde Cehennem ateşine girmelerine buyruğu ve kararı kesinleşmiştir. Bu gibi kâfirler önceki insan ve cin kâfirlerinin cinsindendir. Bilesiniz ki, kâfirlerin tamamı ebedî olan büyük zarara girmişlerdir. Çünkü varlıklarına yüce bir emanet olarak konulan insanlık değerlerini ve Allah'ın halifesi olma rütbesini kaybetmişlerdir.

۞ وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞

19. Ayet: Bilesiniz ki, Îman edip Hak Da'vaya sahip çıkanların ve inkâr edip batıl ve boş şeyler peşinden koşan kâfirlerin her birinin farklı-farklı sevap ve ceza dereceleri var. Bu farklılıkların kiminin kuvvetli, kiminin zayıf, kiminin yüksek ve kiminindüşük olasının sebebi kulların yaptıkları iyiliklerin ve kötülüklerin farklılığından olmaktadır. Kullardan her biri yaptığıyla ilgili olarak benzeri bir karşılığı görecektir. Çünkü Allah Azıîmüşşan; yaptıklarının karşılığını elbette tam olarak verecektir. İyilik yapan Mü'minler Cennetlerde farklı derecelere, kötülük yapan inkârcılarda cehennemde farklı çukurlara yerleştirilecekler. Hulasa herkes yaptığının karşılığını; eksik veya fazla olmaksızın tam olarak alacak ve asla zulme uğratılmayacaklar.

۞ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ۞

20. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat: Allah'ı inkâr edip Allah'tan (c.c.) ve O'nun dostlarından yüz çevirip giden kâfirler; inkârcılar için hazırlanan Cehennem ateşine arz olunurlar. (O an dehşetten çılgına dönerler ve tam bir pişmanlıkla yalvararak türlü isteklerde bulunurlar. Hiçbir istekleri kabul edilmez.)

Azarlanıp ağır hakaretler edilerek onlara denir ki, Dünyadaki hoş nimetleri ve yaşayıp tattığınız lezzetleri tükettiniz. (O nimetlere hiç şükretmediniz, sayısız nimetleri Veren Rabbinizi de inkâr edip O'nun tarafından ebedî kurtuluşunuz için gelen herkesi ve her şeyi yok etmeğe çalıştınız.) Bugün tattığınız nimetlere ve yaptığınız işlere karşılık hor ve rezil edici azabımla cezalanacaksınız. Çünkü sizler; Yeryüzünde Allah'ın (c.c.) kulları karşısında hakkınız olmaksızın üstünlük tasladınız, zayıf kulları üzdünüz ve ezdiniz, zulüm ve haksızlıklar yaparak Allah'ın koyduğu sınırları aşıp kulluk dairesinden çıktınız.

۞ وَاذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

21. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Âd Kavminin Kardeşi olan Hûd Peygamberi (a.s.); Mekke müşriklerine anlat.

Allah müşrikleri rezil ve perişan etsin.

O vakit Hûd Peygamber (a.s.) Kavmini samîmî bir nasihatle uyardı. O toplum Ahkaf'ta; yani Yemen topraklarında, denize yakın bir yerde, eğri-büğrü (dalgalı) bir biçimdedizilmiş olan kum tepelerinin aralarındaki vadilerde bulunan memlekette ikamet ediyordu. Tabii ki Hûd Peygamber (a.s.) öncesinde ve sonrasında uyarıcılar (a.s.) gelip geçtiler. Hepsi tek bir uyarıda birlik olup aynı uyarıyı yapmaktaydılar ki, o da şudur: Allah'tan başkasına kulluk yapmayın, asla işleriniz ve ihtiyaçlarınız için O'ndan (c.c.) başkasına dönüp yakarışlarda bulunmayın ki, helâk olursunuz, Dünya-Ahiret korkunç ve ebedî zararlara girersiniz. Bilesiniz ki, Ben; O'ndan (c.c.) başkasına, sizler gibi O'nun yaratmış olduğu varlıklara kulluk yapmanız sebebiyle başınıza gelecek olan Büyük Bir Günün (Ahiret Gününün) korkunç azabından korkuyorum.

۞ قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞

22. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na (c.c.) kulluk yapma da'vetini duyduktan sonra; Hûd Peygamberle (a.s.) dalga geçip iğrenç davranışlar sergileyerek dediler ki, Sen bizleri tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi geldin? Yani onları bırakıp Sana ve Senin İlâhına mı inanacağız? Biz Sana inanmıyoruz. Eğer iddialarında doğru isen bizlere geleceğini tehdidle haber verdiğin azabı getir.

۞ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ۞

23. Ayet: Onların dalga geçip azabın gelmesini acele olarak istemeleri sonunda Hûd (a.s.) Allah'ın vahyi gereği onlara şöyle dedi: Kesinlikle o azab gelecek. Fakat ne zaman geleceğini bilmiyorum. Çünkü geleceği vakit bildirilmedi. Onun bilgisi sadece Allah'a aiddir. Gaib olan ve bilinmeyen her şeyi Tek O (c.c.) bilir. Ben Allah Teâlâ tarafından sizlere ulaştırmakla görevli olarak yerine getirmekle gönderildiğim şeyleri sizlere ulaştırıyorum. Çünkü bana gereken sadece Rabbimin verdiklerini sizlere ulaştırmamdır. Ancak sizleri görüyor ve biliyorum ki, cahillikte ısrar eden bir toplumsunuz. Çünkü sizler; sonsuz kahır ve intikam Sahibi Olan

Allah’tan ve O’nun dostlarından yüz çevirip aslı olmayan boş bir da’vada, Allah Azıîmüşşan’a şirk koşup sapıklık içerisinde yaşamakta ısrar ediyorsunuz.Allah Teâlâ’nın büyüklüğünden, üstünlüğünden, sonsuz kudret ve kuvvetiyle neler yapacağından habersiz yaşıyorsunuz.

۞ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

24. Ayet: Hûd (a.s.) diyeceklerini dedi ve onlar da inkârlarında ısrar ettiler. Günlerden bir gün ansızın bir bulut belirdi. (Bu onlara; geleceği tehdidle haber verilen korkunç azaptı.) O haber verilen azabı; vadilerine ve vadilerde bulunan yerleşim yerlerine; ufuklarında ansızın meydana gelip yönelmiş olan bir bulut şeklinde görünce; o vakit yağmursuz kalıp kıtlık ve darlık içerisinde bulunmalarından dolayı sevinerek ve birbirlerine müjdeleyerek dediler ki, işte mübarek bir bulut. Memleketimize yönelmiş bulunmakta. Bizlere büyük ve bol bir yağmur verecek. Bulut gayet siyah olduğundan taşıdığı suyun çok olacağına alamet biliyorlardı. Kavmin aralarında sevinip müjdelenmelerinden sonra Hûd (a.s.) onlara sataşarak sözlerinin ve iddialarının yanlış olduğunu ve bunu konuşmalarından vazgeçmelerini sağlamak için dedi ki, yo, bildiğiniz gibi değil. Aksine o acele olarak istediğiniz şeydir.Bu bulutun işaret edip gösterdiği bol bir yağmur değil, aksine içerisinde umduğunuz rahat ve huzur yok, içerisinde acı bir azap olan rüzgâr ve korkunç bir kasırgadır. Ondan daha şiddetli ve daha fazla acı veren bir şey yok.

۞ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۞

25. Ayet: Zira Rabbinin dileyip emretmesiyle her şeyi helâk edip yerle bir edecek ve canlı koymayacak, acılar çektirerek öldürecek. O korkunç rüzgâr onlara ulaşınca yerleşim yerlerini ve çevrelerini kuşattı. Memleketlerini yıktı, halkı tamamen öldürüp köklerini kazıdı. Hepsi gözden kayboldular, görünmez hale geldiler. Sadece yıkılıp harap olmuş evleri, kırılıp dökülmüş bağ ve bahçeleri kaldı. Bu bela sırf onlara özel değil, aksine Bize itaatten vazgeçip kulluk dairesinden çıkan ve suç işlemeğe devam eden inkârcı toplumların tamamını suçları ve günahları sebebiyle böyle cezalandırırız.

۞ وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ

وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞

26. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Mekke müşriklerinin önemsizliklerine işaret etti ve yemin ederek şöyle dedi: Allah’a (c.c.) yemin olsun ki, ey Mekke halkı! Âd Kavmine işlerinde o kadar imkânlar ve kudretler vermiştik ki, asla anlayamazsınız. Şu kadarını bilin ki, sizlere işlerinizde o imkânları ve kudretleri vermedik. Onlara çokça mallar, çocuklar ve yardımcılar, gayet sağlam korunak ve kaleler, muhteşem köşkler ve geniş evler vermiştik. Onlara; Varlığımızı ve Birliğimizi duymaları için kulaklar ve duygular, kudretimizin eserlerini, hıkmetimizin sağlamlığını ve ilmimizin sonsuzluğunu görmeleri için gözler, eş ve ortaktan Münezzeh ve Tek olarak her şeyi yaratıp idare ettiğimizi anlayıp Bizi sevmeleri için gönüller var etmiştik. Fakat kulak ve duygulara, göz ve gönüllere sahip olmaları onlara hiçbir

fayda vermedi. Yani onların faydalanmaları için arz olunan hoş alametler ve mükemmel deliller cehalet ve sapıklıktan kurtarılmaları hususunda onların hiçbir işine yaramadı. Çünkü ey inkârcı müşrikler! Tıpkı sizler gibi karakterlerine yerleşmiş olan koyu cahillikler sebebiyle Allah'ın Varlığını ve Birliğini gösteren Ayetleri inkâr ediyorlar, onlarla ve Kendisine Ayetlerin indiği Zatla (Hûd Peygamberle a.s.) dalga geçiyorlardı. İşte bu yüzden dalga geçtikleri şey (inmesine inanmadıkları ve acele olarak istedikleri azap) onları kuşattı, söz ve davranışlarının vebali çepçevre sarıp helâk etti. Sizleri de ey zalim Mekke müşrikleri! İnkârlarınızın ve dalga geçmelerinizin vebali onlarınkinin binlerce kat fazlasıyla acele olarak kuşatıp helâk edecek.

۞ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَى وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۞

27. Ayet: Etrafınızda Âd ve Semûd kavmi gibi kavimleri helâk ettik. Onlardan ders almanız için bakın, o harap olmuş memleketlerin halklarına dokunan azabı ve belâları düşünüp öğüt alın. Hulasa istediğimiz her şeye Kadir olduğumuzu gösteren Ayetlerimizi etraflıca tekrar-tekrar okuduk ve açıkladık ki, işe yaramaz ve asılsız varlıklarından ayrılarak Bize dönüp gelsinler. Fakat bulundukları durumlarından vazgeçmediler, Bize yönelmediler. Biz de onları helâk ettik.

۞ فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞

28. Ayet: Kendilerini Allah'a yaklaştıran aracılar ve şefaatçiler olarak bildikleri ve Allah'tan başka ilâhlar edinip kulluk yaptıkları ve eğilip hizmet ettikleri efendileri onlara yardım etselerdi de helâk olmaktan kurtarılsaydılar ya. Daima onlara yönelip yaklaşıyorlar, bela ve sıkıntılarda onlara başvuruyorlardı. Ancak kendilerine ve yardımlarına ihtiyaçları olduğu anda onlara hiçbir fayda veremediler, aksine kaybolup gittiler. Aslı olmayan ve kaybolup giden tanrıları onlara nasıl ve nereden yardım edebilir ve onlara zarar veren şeyleri nasıl uzaklaştırır? İşte onların inandıkları; yalan ve sapıklıktan ibaret da'vaları ve bu sebeple Haktan sapıp batıla yönelmeleri, bir de Allah Teâlâ'ya iftirada bulunmaktan başka bir şey olmayan, kendilerince O'na (c.c.) ortak gördükleri sahte ve düzmece tanrıları…

Allah Azıîmüşşan; zalimlerin söz ve iddialarından pek Yüceve çok uzaktır.

۞ وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ۞

29. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı inadından vazgeçmeyen ve Seni yalanlayan zalimleri azarlayıp susturman için onlara şunu anlat: Hanı bir vakit cinlerden bir gurubu çevirip; Kur'an dinlemek üzere Sana göndermiştik. Çünkü Biz Seni ve Şanlı Makamını (Peygamberlik Mertebeni) desteklemek, Yerde ve Gökte bulunanlara karşı güçlendirmek istiyorduk. Tenha bir yerde, gece Namazlarıyın esnasında Kur'an okuyordun. Kur'an'a gelip şâhid oldular, O'nu dinlediler, O'nun kelimelerinin eşsiz bir tarzda dizilişine, cümlelerinin kuruluşuna, akıcılığına, anlam ve edebiyat bakımından ulaşılamayacak derecede yüksekliğine hayran kaldılar.

Birbirlerine dediler ki, ey Bunu dinlemekte olan Arkadaşlar! Susun, asla Bu Muazzam Söze söz karıştırmayın da gerektiği gibi dinleyelim. Zira Bu pek Hoş bir Söz. Maksadı anlatımı en muazzam tarzda ve yeterli açıklama hususunda en yüksek mertebededir. Sevgili Peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Kur'an okuması tamam olup Kur'an'ın Allah Azîmüşşan'ın Sözü; O'nun da Allah'ın Yüce Rasûlü olduğunu anladıktan sonra oradan ayrılıp kendi toplumlarına döndüler. Onlara; Allah Teâlâ'nın Yolundan sapıldığında başlarına gelecek olan kahır ve azabına karşı uyarıp O'na (c.c.) ulaştıracak Yola uyulduğunda vereceği nimetlerle müjdeleyerek vardılar.

۞ قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ۞

30. Ayet: Onlara şöyle dediler ki, ey kavmimiz! Arapça söz ve tarz olarak Allah tarafından İndirilen pek Hoş bir Kitabı dinledik. Mûsâ'dan (ve Îsâ'dan) sonra indirilen Bu Kitab Semâvî (Yüce Âlemden, Allah Teâlâ tarafından gelen) kitapların tamamını tasdik ediyor ve onaylıyor. Durumu ve özelliği şu: Allah'ın Birliğine ve O'nun kusursuz ve yanlışsız olan Doğru Yoluna erdiriyor. Kanıt ve ispatları gayet açık ve üstün olan Bu Hoş Kitab; İbrahîm çocuklarından Adnan Oğullarından yetişip gelen Arab bir Peygambere (s.a.v.) inmiştir. O'nun Adı Muhammed (s.a.v.) olup yaratılmışın tamamını; bütün Güzel İsimlerin Sahibi Olan Allah Azîmüşşan'ın En Yüce Dîni İslâm'a çağırıyor. Bunları Allah Teâlâ'nın vahyi ile (Kendisine söylemesi ve emretmesi ile) yapıyor.

۞ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

31. Ayet: Kendileri Rasûlüllah'ın (s.a.v.); Allah'ın Birliğine ve İslâm Dînine da'vetini kabul etmişlerdi. Dediler ki, ey kavmimiz! Allah'ın (c.c.) Da'vetçisi Olan Muhammed'in da'vetini kabul edin ve tekliflerine evet deyin. O'na (s.a.v.) ve O'nun Dînini, görevini desteklemek için Kendisine İndirilen Kitabına hakkıyla Îman edin. Eğer hakkıyla inanan Müslimanlar olursanız ve samîmiyyetle günahlarınızdan vazgeçip Allah'a Teâlâ'ya dönerseniz Allah Azîmüşşan günahlarınızdan ibaret ne varsa tamamını siler ve ebedî olan acı bir azaptan sizleri çekip kurtarır. O azap Cehennem ateşidir ki, ondan daha acı veren bir işkence ve daha korkunç bir azap olmaz.

۞ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞

32. Ayet: Her kim Allah Azîmüşşan'ın Da'vetçisine evet demez, Îman etmez, O'na uymaz, buyruklarını kabul etmezse o inkârcı bilsin ki, Yeryüzünde Allah Azîmüşşan'ı aciz koyamaz, O'nun (c.c.) tutup intikamını almasından kaçıp kurtulamaz. Yeryüzünün kıyı ve bucaklarında kendisini saklayacak bir yer bulamaz. İnkârcıların gaflet ve cehaletlerinin aksine bütünyerlerin ve zamanların kuşatımı Allah'ındır. Herkesi ve her şeyi daima bilir, görür ve daima onlara yakındır. Dolayısıyla o inkârcının Allah'tan (c.c.) başka; kendisine yardım edecek dostları yok. Gazabı indiği ve azabı geldiği anda; Allah Azîmüşşan'ın gazabından ve

azabından onu kimse kurtaramaz. Ululuk taslayarak inad etmek suretiyle da'veti kabul etmeyen küstah inkârcılar; apaçık bir sapıklık ve azgınlık içerisindeler. Gösterdikleri azgınlık ve içerisinde bulundukları sapıklık sebebiyle; sonsuz kahır ve azap Sahibi Olan Allah (c.c.) cezalarını verecek.

۞ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى بَلَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

33. Ayet: Allah Teâlâ; öldükten sonra kabirlerden dirilip kalkışı ve hesap için toplanılacağını inkâr edenleri işaret ederekonlara hakaretlerde bulundu ve onları susturup aciz koymak için soru sordu ve şöyle dedi: Görmediler mi? Yani içlerinde şüphe bulunan o inkârcılar Allah'ın; ölüp yok olanları tekrar diriltip kabirlerinden kaldırarak Mahşerde toplayıp hesaba çekmeğe Kadir olduğunda şüphe mi ediyorlar? Bilmiyorlar mı, sonsuz ilim, hıkmet ve kudret Sahibi Olan, Semâvâtı, Arzı, yukarı-aşağı, yüce-engin,maddî-manevî tüm âlemleri yoktan Vareden, onları yaratmakla da yorgunluk ve acizlik duymayan Allah (c.c.); ölüleri diriltmeğe Kadir olmaz mı? Yani bilsinler ki, tüm bu varlıkları eşsiz suretlerde yoktan var etmeğe Kadir Olan Allah Azıîmüşşan; ölüleri tekrar diriltmeğe elbette Kadirdir. Evet, hiç şüphesiz ki, O (c.c.); ilminin ve dilemesinin kuşatımı ve denetimi altında olarak, hiçbir kusur ve gevşeklik olmaksızın her şeye Kadirdir. (Olup biten her şey O'nun bilgisi, dilemesi ve kudreti ile olmaktadır.)

۞ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۞

34. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Haşri (öldükten sonra dirilip hesap vermek için toplanmayı) inkâr eden kimseye Korkunç Kıyamet Gününü anlat. O Gün kâfirler; dirilip ceza görmek sebebiyle kendilerinin azap görmeleri için hazırlanan Cehennem ateşine arz olunurlar. Onlara ağır hakaretler yapılıp azarlanarak ve dehşete düşürülmek için denir ki, imtihan Yurdu olan Dünyada yalanlayıp inkâr ettiğiniz ama şimdi içerisine girmekte olduğunuz Bu korkunç ateş gerçek değilmiymiş? Tam bir üzüntü, acı ve pişmanlık içerisinde diyecekler ki, nasıl gerçek olmaz, evet ey Rabbimiz! Görüyor ve tasdik ediyoruz ki, hak ve gerçektir. Bizleri İslâm karakteri üzere, Müsliman olup kulluk yapacak tarzda Yaratan, Yaşatan ve Kıyamet Günlerinde bu azabın olacağını tam bir uyarı ile bizlere haber Veren Rabbimize yemin ederiz ki, O (c.c.) bizleri uyardı ve bunları haber verdi. Fakat zulüm ve sahtekârlık yaparak, diklenip inad ederek inkâr ettik. Kabul edip pişman olmanın fayda vermediği bir anda her şeyi kabul ettiler ve pişman oldular. Bunun sonrasında Allah Azıîmüşşan şöyle buyurdu: Sizler vaktiyle kâfirlikler yapmanız sebebiyle bu korkunç azabı tadın.

۞ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ بَلَاغٌ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفَاسِقُونَ ۞

35. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bugün Senin karşında inad edip Sana karşı koymakta ısrar eden cahil ve sefil kâfirlerin işlerinin korkunç sonunu duyduktan sonra sabret. Sapıkların ve yanlışlık yapanların eziyetlerine, tebliğ ve irşad görevinin ağırlık ve yoruculuğuna katlan. Nitekim kesin karar sahibi olanlar, yani Senden önceki peygamberler (a.s.) bunlara katlandı, insanlara Îman ve İslâm'ın yolunu açıklayıp anlatmak ve onları düzgülük ve olgunluğa erdirmek için daima sabır ve kararlılık gösterdiler. Kureyş'ten inad edip kâfirlikten vazgeçmeyenler için başlarına azabın inmesi konusunda acele etme. Vakti geldiğinde o azab onlara inecek. Bugün kendilerine; geleceği tehdidle haber verilen ve onların da inanmadıkları o azab geldiğinde onu görecekler. O azabın şiddetinden ve korkunçluğundan, bir de azabı gördükleri günün bitmek bilmeyecek derecede kendilerine uzun gelmesinden dolayı Dünyada bir gündüzün bir saatinden başka kalmamış olduklarına inanacaklar. Yani onlar Kıyamet Gününün uzunluğuna göre ölçerek Dünyada sadece gündüzün bir saati kadar, hatta daha kısa kaldıklarını zannedecekler. (Onların o korkunç durumlarını göz önüne getir ve bugün hiç ölmeyecekmiş gibi zalimlikler yapmalarına sabırla karşı koy.)

Bu Sûrede anlatılan bu öğüt ve nasihatler; akıl ve idrak sahibi olan olgun insanlar için gayet yeterli bir açıklamadır. Bunu anlar ve kabul ederlerse kurtuluşa ererler. Bunu dinlemez, öğüt ve ders almazlarsa cehalet ve inkâr, gaflet ve sapıklık çöllerinde önceki helâk olanlar gibi helâk olup giderler.

Hulasa Allah'ın kahrıyla; fasıklardan başkası helâk olmaz.Onlar Allah'ın (c.c.) sınırlarının ve hukümlerinin gereği olan kulluk dairesinden çıkanlardır. O hukümler; insanlığın gereği olarak Allah Azıîmüşşan tarafından; insanlığın Îman ve İslâm'a erdirilip olgun insanlar olmalarını sağlamaları için peygamberlere (a.s.) indirilmiştir.

Allah Azıîmüşşan bizleri; Kitabındaki vaazları ve öğütleri düşünüp ders yapan, tüm buyruklarına hakkıyla sarılan emirlerini icra edip yasaklarından kaçınan kullarından eylesin.

AHKAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ın Birliğine Götüren Yola tam bir kararlılıkla giden bilge kişi! Sana gereken; Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun Birliğine keyif ve arzuların ahmaklığından ve gösteriş kirlerinden arınmış olan samîmî bir kararlılıkla yönelmendir. İlâhî kulluk yükümlülüklerine ve itaatlere gayet sabırlı olmalısın. Fânî insan olmanın gereği olan zararlı güçleri ve hayvanî istekleri tamamen söküp atacak olan riyazetlere (köşelere hapsolarak çalışma yapmak, oruç tutmak, uzunca namazlar kılmak, açsusuz dersler vermek gibi beden ve ruh eğitimlerine) sağlamca dayanmalısın.

Senin için önemli olan; kesin kararlara sahip olan peygamberlerin ve olgun velîlerin işlerini ve gidişatlarını takip etmek ve onlar gibi yapmak olacaktır ki, en yüce mertebeye ve en yüksek dereceye erebilesin. Olgun velîler; peygamberlerin gerçek vârisleri ve temsilcileridirler. Allah'ın selâmı, rahmeti ve seadetleri daima peygamberlere ve onlara uyanlara olsun.

MUHAMMED(S.A.V.) SÛRESİ

Medine-i Münevvere’de inmiş olup 38 Ayettir.

MUHAMMED (S.A.V.) SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Zatî Tevhıîde erenlere (yani; Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından sonra eşten, ortak ve benzerden Münezzeh OlanVarlığını, Benliğini, Kimliğini veBirliğini idrak edenlere) ve O Yüce Varlığın (c.c.); bütün varlıkların farklı kimliklerine nasıl sirayet edip her bir varlığa farklı hallerdeyakınlığının nasıl olduğunu anlayanlara şu hakikat ve gerçek bilgi gizli kalmaz: Hiç şüphesiz; bu delillere ve bilgilere erenlerin, bu anlayış ve idraklerle nitelenip bunlara sahip olanların En Kâmili ve En Büyüğü; peygamberlerin En Sonuncusu ve o zincir lokmalarının Hatemi(sonlarında bulunan ve onları birbirine bağlayan En Büyük Halka yani; hepsini a.s. tasdik ederek tümünün Tek Da'vası Îman ve İslâm'ı bütün güzellikleriyle tamamlayan En Güçlüsü ve En Yetkilisi) Hz. Muhammed'dir (s.a.v.). En büyük mertebe de O Son Peygambere (s.a.v.)aid olan mertebedir. Bu sebeple insanlığı eğitip irşad etmek ve olgunlaştırmak, Allah'ın buyruklarını ve isteklerini onlara ulaştırmak görevi; O'nun (s.a.v.) Peygamber olarak gönderilmesiyle tamamlanıp son buldu.

İşte bu yüzdendir ki, O Yüce Varlığı (Hz. Muhammed'i s.a.v.) kim inkâr ederse bütün varlık mertebelerini inkâr etmişTek Murad ve Tek Gaye Olan AllahAzıîmüşşan'ın Ka'besinden, O'na yönelmekten ve İslâm'dan sapmış olur. Kim de O Yüce Peygambere Îman etmişse Tek ve Gerçek Maksad Olan Yüce Hedefi (c.c.) bulmuş olur. Hulasa Allah Azıîmüşşan'dan başka gaye yok, her şey O'nda (c.c.) son bulacak, İlk ve Son O'dur (c.c.). İşte bu açıdan Allah Teâlâ; uğur ve bereket getirsin diye İsimlerinin En Yücesiyle başlayarak Hz. Muhammed'i inkâr edenlerin sapıklıklarını, O'nu tanımayan ve kabul etmeyenlerin bu inkârlarının ne olduğunu ve yaptıkları tüm çalışmaların boşa gittiğini ve yaptıkları tüm iyiliklerin silinip yok olduğunu şöyle haber verdi:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla Hatim (Son, sonlandırıcı ve tamamlayıcı) ve Hatem (sayısız zincir lokmalarının iki başını birleştirerek tek daire yapan büyük halka) Olan Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Mertebesine tecellî eden (Kendisini gösterip O'na Yansıyan) Allah Adıyla…

Bütün kullarına O'nun Mertebesini açıklayıp anlatmakla Rahmandır; sonsuz rahmet Sahibidir. ÇünküO Yüce Mertebe hepsinin mertebelerine ve yürüyecekleri yollara kıble (Allah'a yönelmeleri için gösterge), Kendisi de onlara Öncü ve Önder olmuştur.

O'nun (s.a.v.) eğitip yol göstermesiyle kullarını Kendi Birliğine (c.c.) Erdiren Rahıîm'dir; rahmet ve ikramlar Sahibidir.

۞ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۞

1. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını ve Birliğini inkâr eden, O'nun Sevgili Peygamberinin peygamberliğini yalanlayan ve bu kâfirliklerinde büyüklük taslayıp inad eden kâfirler, bu kâfirlikleri ve kendileri Hak yoldan sapmalarıyla yetinmeyip diğer insanları da; Peygamberini Rehber yaptığı, açıklayıp anlatması için O'nu görevlendirip gönderdiği Allah Teâlâ'nın Yolundan saptıran kâfirlerin amellerini

Allah Azıîmüşşan boşa çıkardı. Yani karşılığında Allah (c.c.) katından sevap ve ikramlar bekledikleri yararlı işlerini kâfirlik yapmaları sebebiyle geçersiz saydı.Çünkü (verilen Zekât ve sadakalar, kılınan Namazlar vb.) yapılan yararlı işler Allah'a ve Rasûlüne Îman ve tasdik olmadıkça asla netîce vermez, hiçbir fayda sağlamaz.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ۞

2. Ayet: Allah Teâlâ'ya ve O'nun (c.c.) Sevgili Peygamberine Îman eden, Îman sahipleri olarak kendilerini Allah'a yaklaştıran yararlı işleri (İlâhî buyrukları) yapan ve Rabbi katından Muhammed'e (s.a.v.) inen Kur'an, Sünnet ve Mucizelerin tamamına Îman ve bunların tamamı Rabbimiz tarafından inen hak ve gerçektir diyerek tasdik edenlerin Allah Teâlâ; kötülüklerini ve onlara dayalı olarak başlarına gelecek azabı ve cezayı siler ve durumlarını düzeltir, Dînî ve Dünyevî konularda hal ve hareketlerini tamamen iyileştirir. Hem de onlara mükâfaatın da en güzelini verir.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۞

3. Ayet: Bu; Yani kâfirlerin amellerinin boşa çıkarılması, Mü'minlerin de durumlarının düzeltilmesi şu sebepledir: Kâfirler; uyulmağa layık olan hakkı bırakıp bâtıla; aslı olmayan inkârcılığa uydular. Mü'minler ise; Dünyevî ve Uhrevî durum ve davranışlarını düzeltmek ve hem Dünyada, hem de Ahirette sınırsız mutluluklara erdirilmek için Rablerinden inip gelen Hakka (Allah'ın Kitabına ve Rasûlüne) uydular. İşte böylece yani; her iki guruba dair muamelesini ve birinin çalışmalarının boşa çıkarılarak azaba sokulması, diğerinin iyilik ve güzelliklere erdirilerek ikramlara kavuşturulması hususunda Allah Azıîmüşşan insanlara; Dünyada ve Ahirette başlarına gelen durum ve netîcelerini misaller vererek açıklayıp anlatıyor.

۞ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۞

4. Ayet: Ey Mü'minler! Kâfirlerin sonlarının gayet kötü ve korkunç olduğunu, çalışmalarının işe yaramayacağını ve yaptıkları iyiliklerin kabul görmeyip boşa çıkacağını duyduktan sonra o kâfirlere herhangi bir yönde ve her hangi bir durumda karşılaştığınızda imkân bulduğunuz an derhal boyunlarını vurun.Onlara ve dökülen kanlarına aldırış etmeyin. Özellikle barışın, sükûnetin ve ateşkesin ortadan kalkıp işlerin değişmesinden sonra ya Müsliman olurlar veya kılıçla boyunları vurulur. Şiddet ve kuvvetinizi ortaya koyup tamamen onları bastırıp bitkin düşürünceye kadar vurmağa ve güçlerini kırmağa devam edin. Onları çokça

öldürüp kalanları esir almanız suretiyle ağırlığınızı ve iktidarınızıortaya koyduktan sonra esirlerin zincirlerini vurun ve onları bağlı olarak elinizde sağlam tutun. (Böylece boyun eğmelerini sağlayın.) Artık ya ikramlarda bulunur, iyiliğiniz karşılığında Îman ederler diye salıverirsiniz. Ya da canlarına ve hurriyyetlerine karşılık fidye (maddî karşılık) alır sonra da serbest bırakır ve yollarına salıverirsiniz. Hulasa ey Mü'minler! Savaş ağırlıklarını bırakıp savaşan taraflar savaş araç ve gereçlerini yerlerine koyup savaşmaktan vazgeçinceye kadar böyle yapacaksınız. Bu da ancak tam bir kardeşlik ve kaynaşmayla ve insanlığın tamamının İslâm Dînini Dîn edinmesiyle olur. Allah'ın emribudur. Sizden her biriniz sevaba erişmek için düşmanlara karşı bu çalışmaları yapacak. Herkes; Allah'ın Kusursuz ve gayet Düzgün olan Dîninin yüceltilmesi için gösterdiği çaba kadar mükâfaatlara erecektir. Yok, eğer sizler onlarla savaşmazsanız; her türlü intikamı almağa Kadir Olan Allah Azıîmüşşan; sizlerin onlara karşı savaşı olmaksızın dilediğinde müşriklerden intikamını alır. Fakat Allah (c.c.) sizleri ey Mü'minler! Birbirinizle; yani sizleri kâfirlerle savaşmakla imtihan etmek için bunu emrediyor. Çünkü Mü'minler; cihad edip kâfirlerle savaşmak suretiyle büyük ve bol sevaplara ersinler. Kâfirler de Allah'ın Dînine sahip çıkan Mü'minlere düşmanlık yapmakla büyük ceza ve azabı hak etsinler. Bütün bunlar sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın takdiriyledir. (Allah Azıîmüşşan'a kulluk yapmak için yaratılan ve Dünyada bu kulluk görevini yapacağına söz veren insanlardan her kim sözünü tutar ve kulluğunu yaparsa, sözünü tutmayıp yoldan çıkan ve başkalarını da kulluktan saptırmağa çalışan kâfirlerle savaşması da bir kulluk görevidir. Zor olan bu görevi; yani kâfirle savaşı yapanlara zorlu ve güzel sevaplar var. Kâfir olana ise önce kâfirliğinin, sonra da başkalarına zarar vermesinin karşılığı olarak ağır ve acı ceza ve azap var. Bütün bunlar Allah Teâlâ'nın takdiri ve düzenlemesi çerçevesindedir.)

Allah Teâlâ; Kendisine kulluk yapan ve Yolunda (Îman ve İslâm için) şehîd olmak isteyen Mü'minlere müjdeler verip onları teşvik için şöyle dedi: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah'ın Dînini üstün getirmek için Allah'ın düşmanlarıyla Allah Yolunda savaşanlar ve öldürülenler, canlarını feda ederek şehîd olanlar var ya Allah (c.c.) onların yaptıklarını, kalplerini Îmanda kararlı kılmak için Allah'ın (c.c.) rızasını isteyerek yapıp icra ettikleri Salih amelleri ve tüm yararlı işlerini asla boşa çıkarmayacak.

۞ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۞

5. Ayet: Aksine Allah Yolunda çalışıp çabalayarak şehîd olmalarından sonra onları Tevhıîd ve Îmanın hayat suyuna erdirecek. Hem de Dünyada yaratıldıkları gayeye (Allah'a kulluk yapmak maksadına ve hedefine) onları ulaştırmakla durumlarını düzeltecek.

۞ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۞

6. Ayet: Böylece onları; cihad etmeyiemrettiği anda kendilerine tarif edip anlattığı Cennete koyacak. Bilesiniz ki, o Cennet; katından şehîdlere şu Sözüyle va'dolunup verileceği müjdesi yapılan ebedî hayattır ki,O Yüce Söz mealen şöyledir: Allah (c.c.)

Yolunda öldürülenleri asla ölüler zannetme. Aksine onlar dirilerdir. Öyle ki, onlar; Rableri katında hoş rızıklarla nasiplenerek hayat sürmektedirler. (Âl-i Imran 169).

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۞

7. Ayet: Ey Îman edenler! Eğer Allah'a; Allah Azıîmüşşan'ın Dînine ve Peygamberine yardım ederseniz; O da düşmanlarınıza karşı sizlere yardım eder ve ayaklarınızı Kendi Yolu Olan Îman ve İslâm'da kararlı olarak tutar ve kaydırmaz.

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۞

8. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ı inkâr eden, O'nun Dînine ve Peygamberine yardım etmekten yüz çevirip uzaklaşan kâfirlere ise; tökezleyip yıkılmalar, insanlık mertebesinden düşmeler, Allah'ın (c.c.) adaletinden sapıp ayrılmalar ve daima başarısızlıklar var. Sonuçta Allah Azıîmüşşan onların çalışmalarını, kazanç ve iyiliklerini boşa çıkarmıştır. Yaptıkları onlara hiçbir fayda vermez.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۞

9. Ayet: Bu tökezleme, düşüş ve başarısızlıklar şu sebepledir ki, onlar; kullarının durumlarını iyileştirip onlara yararlar Sağlayan Allah Azıîmüşşan'ın indirdiklerinin tamamından nefret ettiler ve hiçbir zaman istemediler. İçlerini ve dışlarını temizlemek ve yüce niteliklerle süslemek için kendilerine Allah Teâlâ tarafından inip gelen emirleri ve yasakları ululuk taslayarak kabul etmediler. Allah Azıîmüşşan da onların büyüklük taslayarak Allah'ın Kitabını ve Dînini istemeyip kâfirlik yapmaları sebebiyle onların yaptıkları her şeyi boşa çıkardı.

۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ۞

10. Ayet: O cahiller; Allah Azıîmüşşan'ın yapılanları boşa çıkarmağa Kadir olduğunu inkâr mı ediyorlar? Onlar Allah'ın türlü belalar verip intikamlar aldığı Yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı? Ders alma bakışıyla görüp anlamak için baksalar. Kendilerinden önce gelip geçen ve kendileri gibi daima suç işleyen zalim kâfirlerin sonları nasıl oldu? Hem onlar çok daha zengin idiler. Pek büyük ve muhteşem başkanlıkları vardı ve sorumsuzdular. Halk istese de ve istemese de son derece itibar görüyorlardı. Allah Azıîmüşşan onları yerle bir etti ve köklerini kazıdı. O kadar ki, Yeryüzünde onlardan bir kimse kalmadı. Hulasa kâfirlere benzeri gazap ve cezalar var. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana diklenen bu kâfirler de aynı akıbete dönüp varacaklar. Hatta daha kötü sonuçlara ve daha korkunç cezalara uğrayacaklar.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ۞

11. Ayet: Bütün bunlar şu sebepledir: Kullarının içlerinde saklı olan her şeyi Bilen Allah Teâlâ; Varlığına ve Birliğine Îman ederek Tevhıîdin merkezine eren ve olgun Mü'min olanların Mevlâ'sı, Efendisi ve Sahibidir. Bunun için onlara dostluklar arz edip düşmanlarına karşı ve her konuda onlara yardım eder ve onları ilgilendirmeyen önemsiz işlerden onları korur. İnkârda ısrar eden kâfirlerin ise

mevlâları ve yardım edecek sahipleri yok. Onları helâk edecek zararları ve zararlıları onlardan uzaklaştıracak biri asla bulunmayacak.

۞ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ۞

12. Ayet: Hulasa sonsuz ilim ve hıkmet sahibi Olan Allah Azıîmüşşan Salih ameller işleyip Îman ve İslâm'a uygun işler yapan Mü'minleri Cennetlere koyacak. Oralar; İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin bağları ve bahçeleridir. Altlarından Allah Teâlâ'nın Birliğinin pınarından gelen manevî ilim nehirleri akar. Mü'minler onlardan manevi ve gerçek lezzetlerle nasiplenirler. Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini, iş ve icraatlarına dayalı olan kusursuz eserlerini inkâr eden kâfirler; Dünyanın kırıntılarıyla (Allah Azıîmüşşan'ın var ettiği fânî nimetlerle) bir hayat sürüyorlar, ama hayvanlar gibi tatlar alarak yiyip içiyorlar ve yaşıyorlar. Ahiretin lezzetlerine dair hiçbir idrak ve anlayışları yok. Ahirette ise Cehennemin çılgın ateşi onların ebedî kalacakları karargâh olacak.

۞ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِنْ قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَاهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۞

13. Ayet: Bu kâfirlerden önce nice helâk ettiğimiz memleket sahibi kavimler vardı ki, Seni Memleketin Olan Mekke'den çıkaran o kâfirlerden çok daha çetin ve güçlü idiler. Peygamberlerini rahatsız edip yalanladıkları, kafa tutup aralarından çıkardıkları için onları helâk edip köklerini kazıdık. Onları tutup intikamımızı alırkenonlara destek verecek, yardım edip savunacak ve savunma yapıp intikamımızı onlardan uzaklaştıracak hiçbir kimse bulunmadı. Ey peygamberlerin En Kâmili! Aynen Sana diklenerek şirklerinde ısrar edip türlü zulüm ve taşkınlıkla Seni aralarından ve Memleketinden çıkaran Mekke müşriklerinden de intikamımı alacağım.Mü'minleri onlara üstün getirerek Dînini bütün dînlerin ve hayat biçimlerinin üzerine çıkaracağım.

۞ أَفَمَنْ كَانَ عَلَى بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۞

14. Ayet: Senin Dînini nasıl üstün getirmem. Elbette bütün hayat tarzlarının üstüne çıkaracağım. Çünkü O Yüce Dîn pek Üstün ve Muazzam bir Hayat Tarzıdır.Dîni ve tuttuğu yol bakımından Rabbi ve Sahibi Olan Allah tarafından Kendisine gelen apaçık bir belge ve kesin bir kanıtla kanıtlanmış Hak bir Yolda olan; kâfirlik ve zalimlik yolunda yürüyen, pis ve iğrenç işi kendisine süslenip güzel gösterilen, iddiasında aklî ve naklî (Haklı ve dürüst biri tarafından gelmiş olan) bir dayanağı olmayan inkârcı gibi midir? Yo, asla onun gibi olamaz.(Elbette tüm yaratılmışa ilim, aydınlık, mutluluk, rahmet ve her türlü gelir kaynağıolarak gelen Hz. Muhammed s.a.v. kâfirlik, azgınlık, zulüm ve tahribat kaynağı olan, daima pis işler yapan Ebucehl gibi değil ve asla onunla kıyaslanmaz.) Ebucehl ve onun gibi zalimler; Şeytanın kendilerine vesveseler verip kötülükleri kalplerine fısıldayarak kandırması suretiyle pis arzularına ve bozuk görüşlerine göre daima heves ve keyiflerine uymaktadırlar. (Hz. Muhammed s.a.v. ve O'na uyanlar ise Allah'ın

Kitabına ve ikramı olan Yüce Sünnetine uyarak çizdiği Yolda dosdoğru yaşarlar ve daima güzellikler sergilerler.)

۞ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ۞

15. Ayet: Şöyle ki, takva ehli olan, Allah Azıîmüşşan'ın kitaplarında açıklanıp Allah'ın (c.c.) peygamberlerinin (a.s.) kendilerine ulaştırdıkları tarzda haramlardan ve Allah'ın gazabına sebep olacak olan tüm kötülüklerden sakınıp kaçınarak titizlikle korunan, Allah Teâlâ'nın emirlerini ve buyruklarını tutan ve bizlere Rabbimiz yeter diyerek Îman ve itaatlerinde kararlı olan Mü'minlere müjdesi verilen o pek güzel Cennetin durumu ve hayretler verici hali şöyledir:Orada tadı hiç bozulmayan ve kokuşmayan su nehirleri var. Bedene ilgilenip karışmaktan meydana gelen, insanın güç ve kuvvetinin gereği taklid ve tahmin gibi kirlerden arınmış olan hayat suyu... Yani Allah Teâlâ'nın ilim nehirleri ki, onlara ezelî ve ebedî hayat ve canlılık verir. Süt nehirleri ki, tadı asla değişip bozulmaz. Yani gayet zevklı olan Allah aşkı ve sevgisi ki, asıl karakterden (İslâm'ın kaynağından) meydana gelir. İnsanlar ilk yaratılıp meydana gelişlerinde bu asıl fıtrat üzerinde yaratıldılar.
İçecek olarakMü'minlere gayet tatlı olan (her türlü pislikten, başa ağrı ve akla zarar vermekten uzak ve pek hoş) şarap nehirleri de var. Yani Allah Teâlâ tarafından tutup çekme, manevî olarak alıp götürme, aşırı aşk, sevgi ve O pek Değerli Yüzüne (c.c.) bakmaktan, rahmet ve hışmını idrak etmekten dolayı akılları şaşkın hallere koyan nehirler var. Öyle ki, onların anlatımını hakkıyla anlatmaları mümkin olmaz. İçenler farklı zevklara ve duygulara sahip olmakla tarifi mümkin olmayan tatlar alırlar. Bal nehirleri de var. Yani o nehirler Allah Azıîmüşşan'a kesin olarak kavuşmadan ibarettir ki, bundan daha tatlısı elbette olmaz. İlm-el yakıîn ve ayn-el yakıîn(kesin olarak bilip tanıma ve kesin olarak görme) mertebelerinde bulunan ikilikten arınmış olan tat. Bunları; Allah'ı hakkıyla bilenler bilir ve anlarlar.Hulasa Mü'minlere Cennette her türlü ruhanî ürünler, meyve, sebze vs. yemişler var. Orada onlara; bunların tamamından büyük bir ikram daha var ki, o da türlü ikramlarıyla onları yaşatıp Yetiştiren Rablerinin büyük bir ikramı olan mağfiretidir ki, o Mü'minleri Kendine (c.c.) has üstünlük kubbelerinin altına çekip yakınına alarak ve hımayesine yerleştirdikten sonra onların benliklerini örter, silip yok eder (Birliğine erdirir). Şimdi bu pek büyük ikramlara ve pek yüce makamlara erdirilen kullar; daima kötülüğü emreden nefsinin pis arzularına uyarak kulluk dairesinden çıkan, büyüklenip inkârda ısrar ederek Allah Teâlâ'ya ve O'nun dostlarına karşı gelen ve bu sebeple de Cehennem ateşinde ebedî olarak kalacak olan ve asla kurtuluşu olmayan azgın kâfir gibi midir? O kâfirler Cehennemde son derece ciğerleri yanıp susuzluk çekmekle su içmek istediklerinde çok kaynar su içirilirler. O kaynar suda yudumlayıp içmeleri sonrasında o su bağırsaklarını döker.Bu ağır ceza onların Allah katından gelen ilimleri anlamadıkları, çalışıp alışkanlık elde edemedikleri,

Allah Teâlâ'yı bilme, görme ve O'na kavuşma serinliğinden nasiplenmedikleri içindir.

۞ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ آنِفًا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۞

16. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O Cehennem ateşinde türlü azaplar çekerek ebediyyen kalmayı hak edenlerden öyleleri var ki, insanları da'vet edip onlara öğütler verdiğin anda meclisine girip oturarak tam bir şaşkınlıkla Seni dinlerler.Sonunda yanından çıktıklarında kendilerine ilim verilen ve anlayış sahibi olanlara Ashab-ı Kirama (r.a.) derler ki, Arkadaşınız Muhammed (s.a.v.) az önce o mecliste ne dedi? Hal bu ki, onlar da beraber bulunuyorlardı. Rablerinin Yüce Huzurundan ve ebedî ikramlarından sürgün edilip mahrum bırakılan bu uğursuz hainlerin kalplerine Allah Azîmüşşan mühür bastı (onların inkârcılar olarak öleceklerine ve Cehennemde ebediyyen kalacaklarınadair kararını verdi). Çünkü onlar inkârlarında ısrar ederek pis arzularına ve bozuk görüşlerine uydular. (Kendilerini yoktan yaratıp türlü nimetlerle Yaşatan Rablerini bırakıp keyiflerine kulluk yaptılar.) Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu lanetlenişleri sebebiyle Senin Yoluna, eğitim ve irşadına uyamazlar, Peygamberlik penceresinden Doğan İlâhî Nûrdan nûr alıp Îman ve İslâm sahibi olamazlar.

O gafiller; Kur'an'ın Hidayetine (Kur'an'la gelen, Dünya ve Ahiret seadetlerine sonsuz kaynak olan Eşsiz Hayat tarzı İslâm'a) iltifat etmediler, dönüp bakmadılar ve ilgi duymadılar, aksine O Kur'an'la ve O'nun indirildiği Peygamberle (s.a.v.) dalga geçtiler.

۞ وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۞

17. Ayet: O Yüce Hidayete Sevgili Peygamberin (s.a.v.) önderliği ile tam bir teslîmiyyetle eren, O Kur'an'ı kusursuz bir iz'anla dinleyip bütün buyruklarına sarılan Mü'minlere gelince; üstün bir saygı ile Kur'an'ı dinlemek onların hidayetlerine hidayet ilave etti. Îmanlarını kuvvetlendirdi ve onlara takvalarını;Allah'ın Varlığına, Birliğine ve gösterdiği esasların tamamına götüren Hakka ve hakikatlere kavuşturma Yolunda yürümekte onlara yardımcı olacak ve O Yoldan saptırıp zarar verecek şeylerden uzak durmayı sağlayacak olan her şeyi verdi. (Hulasa onlara; Allah Teâlâ'ya ve Yüce Rasûlüne bir an ters düşmektenkorunma şerefini ve mertebesini verdi.)

۞ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرَاهُمْ ۞

18. Ayet: Kalpleri mühürlenip lanetlenen bu inkârcılar bütün vakitlerinde ve tüm hallerinde; geleceği tehdid ve uyarı ile haber verilen Kıyametin kendilerine ansızın gelmesinden başka bir şey beklemiyorlar. Kıyamet nasıl gelmez? Onun şartları (gelmesine sebep olan hadiseler)ve bazı alametler gelmiştir.Son Peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.v.) gelmesi o alametlerdendir. Çünkü O'nun (s.a.v.); ahlakın tüm güzelliklerini tamamlayıcı, Dîni tesis etme ve Allah'ın kullarını irşad etme (peygamberlik) görevini sonlandırıcı olarak gelmesi sonradan olan çokça

varlıkların (Allah'tan gayri her şeyin) yok olacağının ve Gerçek Güneş ve Birliğin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın bütün varlıkların ve tüm zerrelerin ufuklarından doğacağının (her şey yok olup O Yüce Varlığın Aşikâr olacağının) delillerindendir. Hulasa o anlayışsızlar nasıl oluyor da Kıyametin ve Kıyamette kurtuluşa ermenin sebeplerini hazırlamaksızın Onun kopmasını bekliyorlar. Eğer Kıyamet onlara ansızın gelirse onların Hakkı ve hakikatleri anlamaları ve düşünüp dersler alarak faydalanmaları nasıl olacak? Hulasa kaybedilenleri kazanmak, elden kaçanları tekrar ele geçirmek onlar için nasıl ve nereden mümkin olacak?

۞ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۞

19. Ayet: Kıyametin durumunu ve ansızın geleceğini duyduktan sonra bil ki, Allah'tan başka hiçbir ilâh yok. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen bu bilgi ve Îmanda kararlı ol, Hak Teâlâ'nın Hak Yolunda her hal ü kârda (bütün işlerde ve durumlarda) ve her an gayet sağlam dur. Kâinatın tüm zerrelerinin ve bütün varlıkların sayfa ve sahnelerinde Allah Teâlâ'nın tecelli edip yüz göstermesine şâhid ol ve tam bir bilgi ile izle. Allah Azıîmüşşan'ın aynalarından ibaret olan bütün varlıkların O'nun (c.c.) Birliğinde kahrolup yok olduğunu müşâhede et. (Bakarak izle.) Sana uyan tüm Mü'minleri bu pek büyük meşhede (her şeyin yok olup Hakkın c.c. tecellî ederek yüz göstermesini idrak edip görme makamına) erdir ki, onlar bu karaktere göre ve bu gaye için yaratıldılar. Bütün durum, davranış ve vakitlerinde; zaman-zaman Senden meydana gelen; gölge ve yansımalardan ibaret olan Allah'tan (c.c.) başka varlıklara dönüp ilgi duymandan ibaret olan (bu küçük) günahın için Rabbinden mağfiretini (kusuru örtüp günahı silmesini) dile.Yine Îman eden erkekler ve Îman eden hanımlar için de mağfiret dile. Çünkü Sen (aleyke esselâm; Sana selâm olsun.) onların Kefîlisin ve Tevhıîd Yoluna erdiren Önderlerisin. Onlara da istiğfar ve isti'fa (mağfiret ve af dilemelerini) emret ki, Allah Teâlâ onların kusurlarını örtüp günahlarını silsin, yakınlığına ve Birliğinin Cennetine erdirsin. Sizlerin bütün gelişim, hal ve hareketlerinizin tamamınıKuşatmış Olan Allah (c.c.); ilm-i huzurîsiyle (ezel-ebed var olan ve her şeyi kuşatan ilmiyle) renkten renge girme, halden hale geçip türlü dersler alma ve imtihan olma yurdu olan Dünyada dönüp dolaştığınız ve karar kılıp yerleştiğiniz ve ikamet edip istirahatlarda bulunduğunuz her yeri bilir. Bunun için Dünyada iken Ahiretinize hazırlıklar yapmanız gerekir.

۞ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأَوْلَى لَهُمْ ۞

20. Ayet: Ahiret Gününün azığının en büyüklerinden birisi; Allah'ın düşmanlarıyla Cihaddır. (Onlara karşı uğraşı vermek ve savaşmaktır). Cihadı iç ve dış düşmanlarla yapacaksınız. Bu sebepledir ki, Mü'minler; Allah (c.c.) Yolunda savaşmağa ve Tevhıîd Da'vasını üstün getirmeğe düşkün olduklarından dolayı derler ki, Allah (c.c.) Yolunda Cihadı emretmeyi içeren net bir Ayet inse de Allah Teâlâ'nın Yolunda Cihad etsek, O'nun Yüce Dînini üstün getirmeğe var gücümüzü harcayalım. İhlâs ve samîmiyyet sahibi Mü'minlerin arzuladıkları gibi Muhkem bir Sûre (hukümleri,

buyrukları ve anlamı gayet açık, anlaşılır ve sabit olan bir Sûre) indiğinde ve içinde savaşmak anlatılıp Mü'minlerin savaşmaları kesin olarak emredildiğinde samîmî Mü'minler onun inmesiyle sevinip birbirlerine müjdeleyerek emredilenleri tam bir kabul ile tutmak ve yerine getirmek için hazırlık yaparlar.Ey peygamberlerin en Kâmili! O zaman kalplerinde yerleşip kalmış olan dert ve inanç zayıf bulunan münafıkları görürsün ki, Sen; Rabbinden vahyolunanı okurken üzerine ölüm baygınlığı gelmiş olan kimsenin baktığı gibi Sana bakıyorlar. Savaş emrini duyduklarında aşırı münafıklar ve ayrılıkçılıklar olduklarından dolayı sanki ölüme gidiyorlar gibi bir hal sergilerler. Şöyle ki, savaşmaktan korktukları için gözleri dikilip kalır. Ayrıca Senin üstün gelmene, gücüyün ve Ashabıyın kuvvetlenmesi ile Dîniyin tam bir üstünlükle ortaya çıkmasına hased edip kin duyduklarından dolayı kahroluyorlar. Onlara yaraşan da budur, istemedikleri ve korktukları şeyin onları kuşatmasıyla (İslâm tamamen üstün gelmekle) helâk olup gitmeleri de yakındır.

۞ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۞

21. Ayet: Hal bu ki, bu lanetli uğursuzların bu ortamda, inen Sûre karşısında ve insanların duruşu anında durumlarına uygun ve kendilerine yararlı olan; itaat ve teslîmiyyet gösterip Dînce belirlenen ve Allah (c.c.) katında güzel olan sözleri söylemekti. Eğer onlardan; akıl sahibi ve yiğit insanların kabul edeceği sözler meydana gelse ve Allah'ın Rasûlüne her konuda teslim olsalardı onlar için çok hayırlı olurdu. Tabii ki bunlara kesin olarak inanıyorlarsa...
Savaşmak işi ciddiyet kazanıp kesinleştiğinde ve taraflar savaş yapmağa karar verdiklerinde bu insanlar korku ve tereddüdü bırakıp diğer Mü'minler gibi; içlerinde gizledikleri fikirlerini ve niyyetlerini Bilen Allah'a karşı dürüst olurlar ve önce ki, konuşmalarını (savaşa izin verilen bir Sûre inmiş olsada Allah Yolunda savaşsak demelerini) tasdik edip dediklerinde, düşmanla savaşmağa atılganlık ve düşkünlük göstermekte doğru çıksalar Dünyaları ve Ahiretleri için onlar hakkında çok iyi olur.

۞ فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتُقَطِّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۞

22. Ayet: O münafıklar (tüm bu uyarı ve açıklamalara rağmen) Allah'a (c.c.) karşı dürüst olmayarak savaşmak arzularında kararlılık göstermeyip döneklik yapınca Allah Azıîmüşşan onlara şöyle dedi: Ey yalancı ve zalim ayrılıkçılar! Eğer sizler; savaşa giden Mü'minlerden ve İslâm Dîninden dönüp giderseniz; doğruluk, huzur ve barış için yaratılan Yeryüzünde bozgunculuk yaparak akrabalık ve kardeşlik bağlarını kopararak İman ve İslâm karakteri üzere yaratılan Mü'minlerden tamamen ayrılır mısınız? Durumunuz şu ki, sizler gerçekten; alakaları koparmak ve ilgisizlik karakteri taşıyorsunuz.

۞ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَى أَبْصَارَهُمْ ۞

23. Ayet: Hulasa İman ve İslâm'dan yüz çeviren bu uğursuzlar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın kahrına uğrayan kimselerdir. Allah Teâlâ onlara lanet etti. Yüce Huzurundan uzaklaştırdı ve rahmetinden mahrum bıraktı. Onları sağır yaptı da Tevhıîdini (Varlığını ve Birliğini gösteren ve anlatan delilleri)

duymaktan mahrum bıraktı. Gözlerini kör etti de kendilerinde ve kendileri dışındaki tüm varlık sahnelerinde O'nun (c.c.) âlemlerin Rabbi ve Tek İlâhı olduğunu gösteren Ayetleri ve alametleri göremez oldular.

۞ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۞

24. Ayet: Bu zalimler; hidayetten (kesin olarak Îman edip Allah'a c.c. kulluğa ermekten) yüz çevirip uzak kalmakta ısrar mı ediyorlar? Kur'an'ı açıp incelemiyorlar mı ve ondaki öğüt ve dersleri düşünüp anlamıyorlar mı? Kur'an'da onlar için sınırsız faydalar var. Onları gerçekten kurtuluş Yoluna erdirir, Kıyametin korkunç hadiselerinden kurtarır. Kur'an'ı düşünüp inceleyerek anlasalar; uyarılarından etkilenerek Allah'a ve Rasûlüne karşı gelmekten, günahları işleyip zararlara yönelmekten şiddetle kaçınırlar. Yoksa kalplerin üzerlerinde kilitleri mi var ki, o kalplerdeki günahlar ve o günahların izleri kalplere mühürlenip yerleşmiş olmakla Kur'an'dan etkilenmeleri mümkin olmuyor? Hal bu ki, o münafıklar (Yahûdî ve Hıristiyan şeyhları ve hocaları) Kitaplarında niteliklerini, hukümleri ve Kendisine ineceği Peygamberi (s.a.v.) yazılıp anlatılmış olarak bulmalarından dolayı Kur'an inmeden önce O'na Îman etmişlerdi. Tüm bunlara rağmen sırf inad edip diklenerek inkâr edip O'na Îmanlarından döndüler.

۞ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَى أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَى لَهُمْ ۞

25. Ayet: Bilesiniz ki, hidayet ve hakikat, Kur'an'da bulunan öğütler, ibretler (uyarılar, dersler) ve her şeyi kapsayan hukümler tamamen kendilerine aşikâr olup anlaşıldıktan sonra Îman ve İslâm'dan çıkıp arkasını dönerek giden zalimler var ya; azdırmayı iyi bilen Şeytan onlara bu yaptıkları dönekliği hoş ve güzel göstererek onları kandırıp azdırdı. Özellikle Kur'an'ın Allah Azîmüşşan tarafından gerçekten Son Peygambere (s.a.v.) İnen Kitab olduğu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra… Dolayısıyla Kitaplarının ve Peygamberlerinin kendilerine açıkladıklarının aksine olarak onları Haktan ayırıp Hak Yoldan saptırmıştır.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۞

26. Ayet: Bu kandırılıp Yoldan çıkarılma ve peşinden gelen sapıp gitme ve döneklik yapma şu sebepledir ki, O Yahûdîler ve Hıristiyanlar; Allah Azîmüşşan'ın indirdiği ve savaşmayı içinde bulunduran Sûreyiistemeyen ve hoşlanmayan münafıklara; onları muhalefete (Allah Rasûlüne karşı çıkmağa) teşvik ederek şöyle dediler: Eğer sizler muhalefette başarılı olursanız bazı işlerinizde sizlere itaat eder destek veririz. Yani eğer Müslimanlar sizleri ayıplayıp suçlayarak sizden intikam almağa kalkışırlarsa; onlara karşı sizlere yardım ederiz. Hulasa tenhalarda pek çok şeyler söylediler. Onların bütün hallerini Bilen Allah Azîmüşşan; Îman zayıf Mü'minleri Dînlerinden döndürmek için kurdukları tuzaklar ve yaptıkları hileler konusunda açıktan yaptıklarını bildiği gibi gizleyerek yaptıklarını da bilmektedir.

۞ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۞

27. Ayet: Canlarını almakla görevli olan melekler; bâtıla, hileye ve şeytanlıklara yönelmelerine karşılık yüzlerine, Hakka arka dönmelerine karşılık da arkalarına

vurarak onların canlarını çıkarıp öldürürlerken nasıl hileler yapabilecekler göreceğiz. (Ağır işkenceler altında can verecekler ve ellerinden asla bir şey gelmeyecek.)

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۞

28. Ayet: Bu ibretlik (herkese ders olacak) ölümleri şu sebepledir ki, o hainler daima; Haktan sapmak ve sapıklara uymak gibiAllah Azıîmüşşan'ı gazaplandıracak kötülere ve kötülüklere uydular. Dolayısıyla bozuk arzuları gereği Allah'ın Razı olacağı inanç, söz ve davranışlardan, Allah'ın (c.c.) peygamberlerinin ve kitaplarının söyleyip anlattığı İlâhî buyruklardan hoşlanmadılar. Allah'ın ve O'nun (c.c.) peygamberlerinin emirlerine karşı olmalarından dolayı Allah Azıîmüşşan kahrı ve hışmı gereği amellerini boşa çıkardı, yararlı hayır işlerini geçersiz saydı. İtaat ve ibadet ehli Mü'minlerin yaptıkları yararlı ve iyi işlere dayalı olarak müjde ile haber verilen sevapları bunlar asla göremeyecekler. (Zira Ahirette amel defterlerinde işe yarar bir iş göremeyecekler. Bilip anlayacaklar ki, Allah'ın Yolundan sapmaları ve başkalarını da saptırmaları bütün yaptıklarının boşa çıkarılmasına sebep olmuştur.)

۞ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ۞

29. Ayet: Kalplerinde yerleşip kalmış dert, devamlı hased, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) karşı aşırı kin ve azgınlık olan ahmaklar; içlerindeki kin ve hasedlerini Allah'ın açığa çıkarmayacağını mı zannediyorlar?

۞ وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilmiyorlar mı ki, eğer Biz; onları rezil etmek istersek kim olduklarını ve içlerinde neler gizlediklerini Sanagösteririz. Onları yüzlerindeki alametleri ile Sen de tanıyorsun. Çünkü kin ve düşmanlıkları yüzlerinden görünüyor. Ortaya koydukları boş, parlak ama yalan ve bozuk sözleriyle onların münafık ayrılıkçılar olduklarını iyi tanır ve anlarsın.

Bu Ayet indikten sonra münafık olan bir kimse Allah Rasûlü (s.a.v.) yanında konuştuğunda Efendimiz (s.a.v.) onu derhal anlar, münafığın ağzından çıkan bozuk sözle o söz içinde saklı olan çarpıklık ve münafıklığa yol bularak onun içinde olanı anlar ve bilirdi.

Hulasa kullarının bütün hallerini Bilen Allah Azıîmüşşan; yaptıklarınızı, niyetlerinizi ve gayelerinizi bilir ve karşılığında gereken cezayı da verir.

۞ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجَاهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّابِرِينَ وَنَبْلُوَ أَخْبَارَكُمْ ۞

31. Ayet: Allah Azıîmüşşan yemin ederek şöyle buyurdu: Ey İslâm karakteri üzerinde yaratılan ve çetin buyruklarla ve ağır kulluk görevleriyle yükümlü olan Mü'minler! Yemin olsun ki, sizlerle ilgili bilgimizi açığa koyup içinizden; buyruklarımıza sarılmak suretiyle bütün güçlerini harcayarak Cihad edenleri ve Allah'ın hukümlerinden başlarına gelen her şeye rıza göstermeye canlarını yatkın ve kararlı hale getirmek suretiyle kalplerini Allah'ın İpine ve Tevhıîdine bağlayarak

sabredenleri seçeceğiz.Birde sizlere sorumluluklar yüklediğimiz anda sizlerden açığa çıkacak olan haberlerinizi imtihan edip açığa koyacağız.

Zira haberler kalplerde ve kafalarda gizlenmiş olan şeylerden ve saklı bulunan sırlardan meydana gelir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَشَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحْبِطُ أَعْمَالَهُمْ ۞

32. Ayet: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ı inkâr eden, O'nun (c.c.) gayelere eren hıkmetinin (sağlam bilgi ve kararının) gereği olarak kullarına yüklediği yükümlülüklerden yüz çevirip giden ve Allah'ın kullarını; Allah'ın Yolundan saptıran ve bütün bunlarla beraber; Allah tarafından kulları eğitip olgunlaştırmak, Îman ve İslâm'a erdirmek için gönderildiği, iddiasında yalancı veya iftiracı olduğunu gösterecek hiçbir şüphenin dahi meydana gelmediği Allah'ın kullarını da'vet edip onlara kullukta Önder olduğu tam olarak açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra münafıklık yaparak; Allah'ın Sevgili Peygamberine muhalefet eden hainler Allah Azıîmüşşan'a (O'nun Elçisine) asla bir şey yapamazlar ve hiçbir zarar veremezler.Ancak kendilerine zarar verirler. Bu yaptıkları suçlar ve günahlardan dolayı Allah Azıîmüşşan onların çalışmalarını ve kendilerine sevap kazandırması için yaptıkları tüm iyilikleri boşa çıkaracak. Böylece işleri dönüp kendi başlarına geçecek.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۞

33. Ayet: Ey Îman edenler! Îmanınızın gereği; Allah'a (c.c.) ve O'nun Sevgili Peygamberine (s.a.v.) itaat etmek, emirlere ve yasaklara uymaktır. Sizleri yoktan var edip türlü nimetlerde ve iyiliklerde bulunan Rabbinize ve sizleri O'nun Birliğine erdiren Peygamberine tam bir teslîmiyyetle itaat edin, hizmetlerde bulunun. Rasûlüne (s.a.v.) uymaktan yüz çevirmek suretiyle yaptıklarınızı boşa çıkarmayın, ibadetlerinizi geçersiz hale getirmeyin.

۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۞

34. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ı (c.c.) ve Îman esaslarını inkâr edip halkı Allah Azıîmüşşan'ın Yolundan saptıranlar; ömürleri boyunca kâfirler olarak inad ve ısrar üzerinde ölenleri Allah Teâlâ asla bağışlamaz. Çünkü onlar bozuk görüşlerine ve pis arzularına uyarak âdi yaratıkları Allah'a (c.c.) ortak koşup kulluk dairesinden çıktılar. (Dünyada Îman ve İslâm dairesine girmeyen; Ahirette ebedî olarak Cehennemde kalır ve asla Cennetten nasibi olmaz.)

۞ فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتِرَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۞

35. Ayet: Ey Mü'minler! Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) itaat etmenizden ve itaat ve teslîmiyyetinizde ihlâs ve samîmiyyet sahibi olmanızdan sonra Allah'ın (c.c.) başarı ve yardımı ipine sımsıkı sarılın ve asla gevşeklik göstermeyin, Cihad edip savaşmakta za'fa düşmeyin. Düşmanlarla barışmayı siz istemeyin, (onlar savaşmak isterken) sizler barışa yönelmeyin. Ey Hz. Muhammed'e bağlı olan Mü'minler! Sizler

üstünsünüz ve daima üstün geleceksiniz. Çünkü Hak daima üstün gelir. Hiçbir şey ve hiçbir kimse Hakka üstün gelemez. Sizler nasıl olur da yücelik ve üstün gelme niteliklerine sahip olmazsınız? Sizleri Kuşatan ve daima beraberinizde Olan Allah Azıîmüşşan sizinledir.

Allah Azıîmüşşan'ın beraberliği; yan yana olmak, bir araya gelmek, karışıp kaynaşmak gibi değildir. Aksine görünme, Nûrunu üzerlerinize yağdırmasıyla ve yardım etmesiyle, varlıklarınızın ve olağanüstü hallerinizin O'nun (c.c.) Nûrundan ve zuhurundan (tecellîlerinden) yansımasıyladır. Allah Teâlâ anlatılan tarzda sizlerle olduktan sonra asla sizlerin yaptıklarını eksiltmez, zayi etmez ve asla boşa çıkarmaz. Sizler o yaptıklarınızı ihlâs sahipleri olarak O'nun rızasını istemek ve kahrına uğramaktan korkup korunmak için yaptınız.

Zira Tevhıîd ehli (Allah'ın c.c. Varlığına ve Birliğine Îman eden) Mü'min; hayatında daima Allah Azıîmüşşan'ın kahrından korkma ve rahmetini ümid etme arasında bulunur. Çünkü gerçek Mü'min; Allah Teâlâ tarafından konmuş ve O'nun muazzam adaleti üzerine kurulmuş olan Sırat-ı Müstekıîmi (Kusursuz Doğru Yolu Olan İslâmî Hayat Tarzı) üzerinde düzgün ve dürüst olarak bulunur ki, bu her inceden ince ve hassastır, dikkat ve hassasiyyet ister.

۞ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۞

36. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin Kusursuz ve Doğru Yolunun nitelik ve durumunu duyduktan sonra bil ki, O Yolda düzgünce yürüyüp Yüce Gayeye geçip gitmeğe engeller; Dünyadan ve Dünyanın parıltılarından başka bir şey değil. Kesinlikle Dünya ve Dünyanın geçici lezzetleri oyundan başka bir şey değil. İmkân sahasının çocukları (sonradan meydana gelen ve yok olacak olan Dünyanın üzerinde yaşayıp Ahireti düşünmeyen gafiller); bu âlemin hakikatini ve yaratılış gayesini bilmeyerek ve her şeyden gafil olarak burada oyun oynarlar. Ve burası eğlenceden ibarettir. Gafilleri oyalayıp eğlendirerek onları gaflet ve sapıklık çöllerinde şaşkınca yaşamağa bırakır. Onlar öyle gafiller ve şaşkınlar ki, Dünyada açığa çıkan hakikatleri ve bu hayata dayalı olarak sorumluluk ve yükümlülükleri hiç anlamaz ve idrak etmezler. Ey kullukla mükellef olanlar! Eğer Dünyanızın niteliklerinden ve ne olduğundan bir parça açıklama duyduktan sonra Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine, noksanlıklardan münezzeh olan, sayısız varlıkları, kimlikleri ve onlar üzerinde meydana gelen eserleri ortaya koyan Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına Îman eder, tüm işlerinizi O'na ısmarlayıp O'nu (c.c.) Vekîl ve Kefîl edinir, sırf O'na (c.c.)dayanıp güvenerek O'nun (c.c.) başarı ipine sarılırsanız, hulasa sakınıp korunur, varlıklarınızı Allah'tan (c.c.) gayriye, dünyalık boş arzulara, kahır ve hışım kudretinin gereği Allah'ın gazabını ve azabını kazandıran iğrenç isteklere yönelmekten korursanız; yararlı işler yaparak hak kazandığınız ücretlerinizi sizlere verir, katından bağış ve ikram olarak hoş ve güzel dileğiyle üzerine sayısız ilaveler yapar. Pek büyük ve bol ikramlarına rağmen sizlere verdikleri karşılığında mallarınızı da istemez. Sadece sizleri temizleyip kalplerinizi aşırı cimrilikten, Dünyaya ve Dünyanın parıltılarına yönelmekten kurtaracak olan, adlarınızı değerli ve cömert insanlar diye yüceltecek az bir mikdarı zekât vermenizi ister. Cömertlik Allah Teâlâ'nın ahlakıdır ve sizlerin bununla

ahlaklanmanız emredilmektedir.(Az ve geçici olan bir şeyler verip ebedî ve değerli olan üstün niteliklerle sonsuz nimetleri kazanacaksınız.)

۞ إِنْ يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ۞

37. Ayet: Nasıl az bir mikdarı istemesinki?Eğer Rabbinizsizlerden mallarınızın ve kazandıklarınızın tamamını isteyipbüsbütün alarak sizleri çıplak koysakesinlikle cimrilik gösterir, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) mallarınızı vermezdiniz. Hatta kin duyup inkâra kalkışırdınız (saçmalamağa başlardınız). O zaman Allah'a (c.c.) ve Peygamberine (s.a.v.) karşı içinizde sakladığınız kin ve saldırganlıkları Rabbiniz açığa çıkarmış olurdu.

۞ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۞

38. Ayet: Ey Allah Azıîmüşşan'ın nasıl Eşsiz Bir İlâh ve nasıl ikramlar Sahibi Bir Rab olduğundangafil ve habersiz yaşayan ahmaklar!İşte şu sizler; alçak Dünyanın kırıntılarını (Allah Teâlâ için vermekte) cimrilik yapıyor, onların; Ahiretteki ebedî ve değerli lezzetlerden alıkoyan geçici lezzetlerine ve çekiciliklerine dalarak kendinizi kaybediyorsunuz. Sizler hiç şüphesiz Allah Teâlâ'nın emaneti olarak elinizde bulundurduğunuz ve O'nun dediği gibi harcamak için halife ve vekîl tayin edildiğiniz mallardan bir kısmını (onların asıl Sahibi Olan) Allah'ın (c.c.) Yolundavermeğe; pek büyük sevaplara ve yüce ikramlara ermeniz için da'vet edildiğinizde sizden kimileri var ki, cimrilik gösterip emredilen mikdarı vermiyor. Aksine (benden ne hakla isteniyor diyerek) kin ve nefret kusuyor. Allah (c.c.) için vermekle emrolunduktan sonra kim malında cimrilik yaparsa sadece ve sadece kendi zararına olarak cimrilik yapar. Çünkü Allah Teâlâ için vermenin yararı ve cimrilik yapmanın zararı sırf kendisine aiddir. Hulasa Allah Azıîmüşşan Ğanî'dir; sonsuz zenginliğin ve her şeyin Sahibi olup sizlerin Zekât ve sadakalarına asla ihtiyacı yok. Hatta hiçbir ibadet ve itaatinize hiçbir zaman muhtaç değil. Sizler daima O'na (c.c.) muhtaçlarsınız. (Canlarınız, bedenleriniz, sağlıkla nefes almanız, kanlarınız ve canlılıklarınız daima O'nun (c.c.) yaratıp yaşatması ve varlıklarınızı devam ettirmesiyledir.) Muhtaç olduğunuz tüm nimetler ve iyilikler O'nun (c.c.) Elindedir.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara; Tek İlâh Olan Rabbiyin vahyinin gereği olan bütün emanetleri ve buyrukları ulaştırdıktan sonra de ki, eğer Îman etmekten ve buyrukları yapmaktan sapar gidersiniz ve kâfirlik içerisinde yaşamağa devam ederseniz Allah Azıîmüşşan sizleri helâk eder, sizin yerinize; Îman edenve İlâhî buyrukları tutup kulluk görevlerini icra eyleyen sizin dışınızda bir Mü'minler toplumu getirir. Sizlerin yerine gelen o Mü'minler; yaptığınız sapıklık sebebiyle kahra uğrayıp helâk edildiğinizi ve başlarınıza geleni görüp öğrenince; görüp öğrendiklerinden ders alarak asla sizler gibi olmazlar, sizlerin Allah'ı (c.c.) inkâr edip nimetlerine nankörlük yaparak iyilik ve ikramlarının haklarını za'yi ettiğiniz(karşılıksız bıraktığınız) gibi kâfirlik ve nankörlük yapmazlar.

Allah Teâlâ lütuf ve rahmetiyle bizleri; nimetlerine şükreden, emirlerini tutan ve yasaklarından kaçınanlar topluluğundan eylesin.

MUHAMMED (S.A.V.) SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Tevhıîdin Yoluna yönelen, Yüce Varlığına (c.c.) ulaşmayı kazandıran fenâ fillâh (varlığını Allah Azıîmüşşan'ın Varlığında yok etme) yolunda yürümekte kararlı olan! -Allah Teâlâ aradığın Gayeye ve arzuladığın zirveye ulaştırsın- Sana gereken; tüm niteliklerinde, bütün ahlak ve davranışlarında adaletli, gayet düzgün ve dürüst olmandır. Özellikle sana emredilen infak (Allah Yolunda, sırf O'nun rızası için harcamaların) konusuyla ilgili hal ve hareketlerinde gayet ölçülü ve dengeli davranmalısın. Çünkü Allah Azıîmüşşan için vermek ve gerçek cömert kul olmak; Allah'tan (c.c.) sırf dileyip Razı olmasıyla meydana gelen yüce adaletinin ve hıkmetinin (kusursuz ilim ve sağlam icraatının) gereğidir.

Bencillik göstererek (hakikatte Allah Teâlâ'nın olan malı sahiplenip) cimrilik yapmaktan çok sakın. Çünkü cimrilik; Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve hışmının gereği olan kahrının ve gazabının inip gelmesine sebep olur.

Hulasa sana gereken; emredilenlere sarılmak, her şeyin Sahibi ve Yöneticisi, sonsuz rahmet ve mağfiret edici Olan Allah Azıîmüşşan'ı Vekîl edinip sırf O'na (c.c.) dayanmandır.

FETİH SÛRESİ

Medîne-i Münevvere’de inmiş olup 29 Ayettir. Allah Azıîmüşşan Bu Sûrebaşında Sevgili Peygamberimizl beraber Mü’minlere; başta Mekke Fethi (İslâm’ın kurallarının icrasına açılışı) olmak üzerepek çok kapıları ve toprakları O Sevgili Peygambere (s.a.v.) ve O’nun İlâhî hukümleri icra etmesine açacağını (feth edeceğini) müjdelemesi üzerine Bu Ad verilmiştir.

FETİH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin ince bilgilerine erenlerden vakar ve sekînet (huzur ve yatkınlık) sahiplerine, Allah Azıîmüşşan'ın Rab ve İlâh olmasının sırlarını anlayanlara şu husus gizli kalmaz: Kim Allah Teâlâ'nın Yolunda düzgün yürür, daima O'na (c.c.) tevekkül eder (Vekîl edinip varlığını ve tüm işlerini O'na ısmarlar), her hal ü kârında (durum ve işlerinde) ihlâslı olur ve Rabbi tarafından emredilen adaletin yolunda doğru ve dengeli yaşarsa kesinlikle o kimseye Allah Teâlâ manevî fetihlerin (açma ve açılımların) türlü kapılarını açar ve ona yüce ve kutsal değer ve ikramların her türlüsünü verir. Böylece onu; bir ucu Cehenneme bağlı olan fânî insan olmanın çukur ve seviyesizliklerinden kurtarıp İlâhlığına (c.c.) aid olan yüce derecelere ulaştırır.

İşte bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.); O'nu (s.a.v.) bekleyen, türlü başarı ve kolaylıklarla Kendisine (s.a.v.) ikram olunan türlü iyilik ve ikramların; Dünya ve Ahiret seadetlerinin her türlüsünün üstündefethi ve zaferi (madde âleminde ve Dünyada düşmanlarına karşı olağan üstü üstünlükler vererek pek geniş ve çok değerli toprakların İslâm'ın hukümlerinin icrasına açılışını, mana âleminde ise bütün perdeleri kaldırıp büyük kapılar açarak Yüce Huzuruna ulaşmayı) lütuf ve ikram etti. Tüm bunları açıklayıp anlatmak üzere En Yüce İsmiyle başlayarak şöyle dedi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının seçkinlerine İlâhî bilgilerin ve yakıîn mertebelerinin (Allah Azıîmüşşan'ın eserlerini ve icraatlarını can gözüyle görmek suretiyle Varlığını ve Birliğini kesin olarak bilme, O Yüce Varlığı c.c. kesin olarak görme ve O'na c.c. hakikaten kavuşma makamlarının) kapılarını Açan Allah Adıyla (c.c.)…
O (c.c.) Rahman'dır; kullarını Sırat-ı Müstekıîme erdirmesi içinKendi Yüce ilminden ayrılıp gelenaklı ve teslîm olma halini ve karakterini rahmeti gereği ikram etmekle sonsuz rahmet Sahibidir.
O (c.c.) Rahıîm'dir; teslîm Cennetlerinde (Dünyada Rablerine tam olarak teslîm olanlara verilen Cennetlerde) ve rıza bahçelerinde (Dünyada Rablerinden gelen her şeye razı olanlara verilen ve her türlü, yiyecek, içecek, köşkleri, sarayları ve sonsuz nimetleri içinde bulunduran bağ ve bahçelerde) yerleşip yaşamaları içinonları Tevhıîd merkezine erdirmekle özel rahmet Sahibidir.

۞ إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana olan rahmet ve ikramımızın yüce makamından olarak Senin için gayet açık ve pek büyük bir fetih yaptık, içinde Allah'ın Muazzam Evinin ve İnsanlığın ezel-ebed Kıblesinin bulunduğu Mekke'nin kapılarının açılmasına, Mekke topraklarının ve yeryüzünün büyük ve önemli bir kısmının İslâm'a açılıp İslâm'ın kurallarının icra edilmesine sahne olmasına karar verdik.

Özellikle Sana ruhanî ve manevî fetihler yaptık (yollar ve kapılar açtık). Şöyle ki, Sana; sonradan olan âlemin (Dünyanın) zindanından çıkıp Vücûb'un (c.c.) Fezasına

(başlangıcı ve sonu olmayan, daima Gerekli Olan Yüce Varlığımızın sonsuz Huzuruna ulaşma yolunu ilham ettik ve öğrettik. (Cahillerin ve sapkınların saplanıp kaldığı) cehalet ve sapıklık vadi ve çukurlarının korkunç zindanlarından; gerçek ilmin ve Gerçek Dosta (c.c.) kavuşmanın zirvesine yükselmeni kolaylaştırdık.

۞ لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞

2. Ayet: Bu muazzam fethi (açma ve açılımları) Sana yaptık ki, âlemlerin ve her şeyi Tek Rabbi OlanAllah Azıîmüşşan Seni mağfiret etsin; O'nun (c.c.) Birliğinin sırlarını ve hakikatini layıkıyla anlayıp idrak etmenden önce İnsan olman gereği Senden (yanılgı ve tereddüd gibi) geçmişte meydana gelen ve değişik haller geçirerek bazı duraklamalar yaşamak gibi gelecekte olacak olan günahlarınıtamamen örtüp yok etsin, kabiliyyet ve karakterine göre Sana tarafından va'dedip sözünü verdiği nimetlerini tam olarak versin ve Zatının Birliğine ulaştıracak olan En Doğru ve En Mükemmel Yoluna erdirsin.

۞ وَيَنْصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ۞

3. Ayet: Hulasa Senin daima Vekîl'in ve Kefîl'in Olan Allah (c.c.) Dünyadan ve sonradan olan her şeyden ayrılıp yükselişinde Sana pek üstün ve erişilmez bir yardım yapsın. Öyle ki, Sana (hiçbir kimse ve hiçbir şey) hatta İnsan olman ve daima kötülükleri emredip işletmek isteyen nefis taşımandan dolayı Kendi Varlığından doğacak olan ve birbirleriyle yardımlaşan şer güçleri dahi Sana üstün gelmesin ve asla yolundan alıkoymasın.

۞ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

4. Ayet: Rabbin Sana nasıl yardım etmez? Ey peygamberlerin En Kâmili! O (c.c.) sonsuz kudretin, yetkinin, koruma ve gözetimin Sahibi olarak; Sana Îman edip uyan Mü'minlerin kalplerine sekînet, huzur, yatkınlık ve ağır başlılık indirdi.O Mü'minler; Senin peygamberlik pencerenden Gerçek Güneş Olan Allah'ın Birliğinin parlayan Nûrunun ışıklarından nûr alıp gelişmekte, üstün niteliklere, yetki ve başarılara ermektedirler. Rabbin onlara bu ikramını yaptı ki, Senin (Rabbinden aldığın ve her şeyin kaynağı olan O Nûrla) onları eğitip erdirmenle var olan Îmanlarına Îman ilave olunarak gayet olgun ve her konuda başarılı Mü'minler olsunlar. Onların Sana olan Îmanları ve güvenleri nasıl daima gelişip kuvvetlenmez? (Sende görüp buldukları merhameti, dostluğu ve sınırsız üstün nitelikleri hiçbir yaratılmışta görmediler ve duymadılar.) Durum şu ki, Sen gayelerin en yücesine, nimetlerin en büyüğüne, makamların en yükseğine, dînlerin hem En Kolayı ve hem En Kapsamlısı, hem de Kıyamete kadar kalacak olan En Sağlamına ve dostluğun en hayırlısına; En Yüce Dosta erdin ve O'nun en yakınına erdin. O sonsuz kudret ve hışım Sahibi Olan Hak Teâlâ'nın hımayesinde korunmaktasın. Tüm düşmanların karşısında büyük yardımlara ve olağan üstü zaferlere erdin. Çünkü Semâvâtın; yani Yüce Âlemlerin orduları, her şeyin etkeni ve nedeni olan Güzel isimler ve Yüce Sıfatlar (ve bunların temsilcileri olan melekler) ve Arzın (süflî âlem olan Yeryüzünün); Yüce Âlemden

etkilenen, etken ve nedenlerin icraatlarını kabul edip eserlerini taşıyan varlıklardan ibaret olan orduları Allah Azıîmüşşan'ındır. (Gökyüzü ve ötesinde bulunan, Gökle beraber yedi ayrı âlem olan Yüce Âlemlerve Yeryüzü Allah Azıîmüşşan'ın sayısız ve sonsuz İsimlerinin ve Sıfatlarının iş ve icraat sahneleridir. Yüce Âlemlerde bulunan ve Allah Teâlâ'nın İsimlerini ve Sıfatlarını temsil eden melekler a.s. etkileyenler olup Yeryüzündeki etkilenenlerdir. Bu anlatılanların tamamı Allah'ın c.c. askerleridir. Büyük-küçük, canlı-cansız dilediği an dilediğine dilediği görevi icra ettirir. Dostu İbrahîm Peygambere a.s.düşmanlık eden Nemrud'u ve dev ordusunu sivrisinekle helâk etti. Firavun'u denize boğdurdu. Dilerse daha büyük güç sahiplerini bir damla suya boğdurur. Büyük birlikleri tek başına alt edeceğine inanan Ebucehli iki garip çocuğa helâk ettirdi. Hiç şüphesiz her zaman her şey Allah'ındır ve O'nun c.c.Elindedir.) Hulasa kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olanları Bilen Allah (c.c.); ihtiyaçları anında nelere muhtaç olduklarını bilir. Bütün icraat ve yönetiminde sağlam hıkmeti, şaşmaz ve sarsılmaz yüce gayesi gereği muazzam kararlar ve gayet sağlamlıklar Sahibidir.(Yeter ki, kullar; Allah Azıîmüşşan'a kul olmayı bilseler. O En Kâmil Peygamber ve En Sevgili Kul Hz. Muhammed s.a.v. sınırsız bir aşk ve sevgi ile Allah Azıîmüşşan'ı sevdi ve sırf O'na kul oldu da Yüce Efendisi c.c. O'nu âlemlere Rahmet kıldı, Gökleri ve Yeri O'nun s.a.v. emrine verdi. Bunları anlayanlara ne mutlu... O'nun farklı ve bambaşka olduğundan gafil ve cahil olanlara ne yazık...)

۞ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۞

5. Ayet: Anlatılan bu fetihlerin, yardımların, nimetlerin ve ikramların tamamı şunun içindir: Sonsuz rahmet ve ikramların Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; bütün yaratılmış içerisinde Kendisine halife ve temsilci yaptığı Sevgili Peygamberinin Ümmetinden İman eden erkekleri ve kadınları; Allah Teâlâ'yı layıkıyla bilme, görme ve hakikaten O'na kavuşma Cennetlerine koyacak. O Cennetlerin ve oradaki makamların altlarından; O Yüce Varlığın Denizinden (c.c.) İlâhî bilgi ve hakikat nehirleri akar. İman edenler o Cennetlerde renkli haller (açlık, susuzluk, yorgunluk, bilgisizlik, görgüsüzlük, darlık, sıkıntı, çaresizlik, hastalanma ve ihtiyarlama gibi)değişim ve dönüşüm yaşamaksızın ebedî olarak kalacaklar. Tabii ki, Allah Teâlâ onların tüm kötülüklerini örter, kusur ve günahlarını siler. Onların kalp gözlerinden Hak Varlık Denizi üzerinde sonradan olan varlıkların afetlerinden, Allah'tan (c.c.) gayri varlıklara olan ilgi ve alakaların kasırgalarından oluşan kimlik dalgalarını, benlik karartı ve perdelerini kaldırır. (Böylece Hak ve Gerçek Dostun Cemâline bakma şerefine ererler.) Bu anlatılanlar; yani İman edenlerin Cennetlere konması, günah ve kötülükleri silinip ortadan kalkarak Rablerine ulaşmaları; sonsuzbüyüklük ve yücelik niteliklerine Sahip Olan Allah (c.c.) katında pek büyük bir ermişlik, gayet güzel bir mükâfaat ve en yüksek mertebedir ki, daha büyüğü ve daha yücesi olamaz.

۞ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ
وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞

6. Ayet: Mü'minleri; tarafından ikram ve bağışlar olarak Cennetlere koyduğu gibi münafık erkeklere ve münafık kadınlara da azap edecek. O münafıklar; iğrenç arzularına ve bozuk görüşlerine uyarak boyunlarını Allah'a kulluk tokasından çıkardılar,gerçekte teslîmiyyetleri vesamîmiyyetleri olmaksızın dillerinin ucuyla Mü'min olduklarını açığa vurdular. Müşriklere de azap edecek. O müşrikler; Samed (Ezel-Ebed var Olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şey daima Kendisine muhtaç olan Eşsiz Varlık) ve Tek İlâh Olan Allah Azıîmüşşan hakkında inkârda bulundular ve zalimlik yapıp iftiralar ederek ve yalanlar söyleyerek O'na (c.c.) ortak koştular. İlâh ve Rab olmakta tek Olan Allah Azıîmüşşan'a sû-i zanda(yanlış inanç ve kötü zanlarda) bulundular. Onların yanlış inançları ve kötü zanları; Allah (c.c.) eş ve çocuk edindi, Allah (c.c.) insan peygamber göndermez, Peygamberine uyarak Dînine yardım eden Mü'min dostlarına yardım etmez gibikuruntu ve saçmalıklarıdır. Böyle zanlarıyla Mü'minlerin ezilip helâk edileceklerini beklerler. Aksin onların; Allah'ın dostlarının başına geleceğini bekledikleri kötü kuruntularının belâsı kendi başlarına dönüp gelir. Nasıl böyle olmaz ki, onların içlerinde gizlediklerini pek iyi Bilen Allah Azıîmüşşan onlara gazap etmiş, kızmış ve lanetleyip Yüce Huzurundan uzaklaştırarak rahmetinden mahrum bırakmıştır. Böylece Yüce Huzurdan sürgün edilip nimetlerden mahrum bırakılma yurdu olan Cehennemi onlara hazırlamıştır.

Allah Azıîmüşşan'ı; dostlarına yardım etmekten aciz zannetmeleri ve Allah Teâlâ hakkında (c.c.) kötü zanda bulunup yanlış konuşmaları gibi suçları sebebiyleCehennem onlara pek kötü yurt, yatakhane ve karargâh olmuştur.

۞ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞

7. Ayet: Onların pis kuruntuları ve kötü zanlarının aksine Semâvât ve Arzın orduları ve askerleri Allah Azıîmüşşan'ındır, O'nun (c.c.) kudreti ve kuşatımı altında ve O'nun (c.c.) yönetimindedir. Dilediği kimselere; dilediğini onlara emredip icra ettirmek sırf O'na (c.c.) mahsustur. Dileyip seçimini yaparak ordularını dilediği kimselere üstün getirir. Hulasa durum şu: Sonsuz büyüklüğü ve üstünlüğü ile Birliğini daima açığa Koyan Allah Teâlâ; hiçbir kimseden yardım ve destek almaksızın dilediği her şeye ve tüm varlıklara ve bütün yarattıklarına gücü yetendir. Dilediği ve yaptığı tüm işlerde sonsuz hıkmet, yüce gaye ve sağlamlıklar Sahibidir. Bütün varlıkları dilediği gibi her şeyin üstesinden gelen hıkmetine uygun olarak dilediği gibi Tek Kendisi yönetmektedir.

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۞

8. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili, Peygamberine sunduğu lütuf ve ikramları, verdiği sonsuz nimet ve yüce makamları anlatıp açığa koymak, kudretinin sonsuzluğunu ve hıkmetinin mükemmelliğini göstermek için şöyle buyurdu: Rahmetimizin pek büyük olduğu bir makamdan Biz Seni ey peygamberlerin En Kâmili! Bütün kullara

Şâhid, Müjdeci ve Uyarıcı Peygamber olarak gönderdik. Onlardan meydana gelen, türlü sevapları ve ikramları kendilerine çekip getiren Salih amellere, bizim Razı olduğumuz güzel işlere şâhidlik yapacaksın. Onlara yüksek derecelere ve ebedî mutluluklara ereceklerinimüjdeleyeceksin. O Yüce Varlığın Cennetine ulaşmaktan alıkoyan çukur ve seviyesizliklerden ve o Cehennem çukurlarına düşmekten uyaracak ve sakındıracaksın. O Yüce Varlığın Huzurunda hayat denizi akar. (Mü'minler daima ondan içmekle ebedîleşirler.)

۞ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۞

9. Ayet: Bütün bunlar; Allah'a (c.c.) ve O'nun Sevgili Rasûlüne Îman etmeniz, O'nun (c.c.) Birliğine teslîm olarak katından görevlendirilip gelen Peygamberini tasdik etmeniz içindir. Kusursuz bir Îmana ve teslîmiyyete sahip olmanızdan sonra Rabbinizi (c.c.) ta'zıîm edeceksiniz; O'nun büyüklüğünü tasdik edip bütün güç ve kuvvetin Allah'a (c.c.) aid olduğuna, O'ndan(c.c.) başka hiçbir kimsede güç ve kuvvet olmadığına Îman edeceksiniz. Böyle bir Îmandan sonra O'na(c.c.) hakkıyla saygı gösterip yüce değerini idrak edip i'lân eyleyeceksiniz. Sonra da sabah-akşamO'nu(c.c.) tesbîh edeceksiniz. Yani daima O'nu (c.c.) zikredip O'nun (c.c.) Şanına ve yüce durumuna yakışmayan tüm niteliklerden ve bütün noksanlıklardan uzak bileceksiniz. Çünkü Rable ilgili olarak kullardan olacak sadece ve sadece işlerini O'na (c.c.) ısmarlayıp tam bir teslîmiyyetle O'nu (c.c.) ta'zıîm etmek, saygı ile anıp O'nun (c.c.) sonradan olan her şeyden, tüm eksik ve kusurlu niteliklerden Münezzeh ve Mukaddes (Pak ve Kusursuz) olduğunu anlayıp i'lân etmektir. Yoksa topraktan yaratılan insan nedir? O yüceler Yücesi Rab kimdir? Asla kıyas yapılamaz. Kullar toprak olarak O'nun Yüce varlığından, Üstün Niteliklerinden ve Güzel İsimlerinden bir şey konuşup anlatamazlar. Ancak O'nun(c.c.) İlâhlığının sonsuzluğunda kendilerini kaybetmek, Birlik Denizinin enginliğine tamamen dalmak ve O Samed (Ezel, Ebed, daima Var Olan, hiçbir an hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şey ve herkes daima Kendisine muhtaç olan) ve Yüce Rabbin uçsuzluğunda yok olmak durumu müstesna. (Yani toprak olan kulların kendileri o ilim, zikir ve tesbîhlere kadir olmuyorlar aksine ilimler, zikirler ve tesbîhler kulların yakınlığı sebebiyle O'ndan yansımalardır.) Çünkü O'ndan (c.c.) başka ilâh yok ve hatta hiçbir şey yok, sırf O (c.c.) var. O'nun Yüce Varlığı dışında her şey yok olacak.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى

بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۞

10. Ayet: Allah Azıîmüşşan kullarını eğitip olgunlaştırmak için ferd-ferd değil de Ashabın (r.a.) tamamının hallerini anlatarak şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hiç şüphesiz Seninle bey'atleşenler; Seni Önder olarak tercih edip Sana uymak, Senden eğitim almak ve Senin Yoluna ermek isteyip Seninle sözleşme yapanlar; Seni Kendisine (c.c.) onlar için Halife ve Temsilci Yapan Allah (c.c.) ile sözleşme yapmış olurlar. Bu sebeple o sözleşmeyi bozmamaları gerekir. Senin Elin; Allah'ın (c.c.) kudret Eli ve onların ellerini tutan Avucun Allah Azıîmüşşan'ın; her şeye üstün gelen Avucu olduğu halde bu sözleşmeyi nasıl bozabilirler? Kesinlikle O

Yüce El onların elleri üzerinde ve onlara egemen olmuştur. Bu sebeple kim bu sözleşmeyi bozarsa kendisinin zararına olarak bozmuş olur. Kim de Allah'la (c.c); yani Allah'ın (c.c.) Halifesi Olan Yüce Rasûlü ile yaptığı sözleşmeye sadık kalır ve sözünüyerine getirirse elbette Allah Azîmüşşan o kimseye pek büyük bir mükâfaat verir. Bu büyük karşılık; sonsuz nimetlerin Sahibi Olan Allah Teâlâ'ya kavuşma şerefine ve O Yüce Mevlâ'nın (c.c.) Sonsuz Huzuruna ermektir.

۞ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا



11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a verdikleri sözlerini bozup Seninle Cihada gitmekten geri kalan, kâfirlik ve münafıklık karakterleri olmuş olan münafıklar özür dileyip suçlarını örtmek için Sana şöyle diyecekler: Sana uyup yanında olmaktan mal ve ailemiz bizleri alıkoydu. Çünkü bizden başka idarelerini üstlenecek kimse yok. Ey Allah'ın (c.c.) Rasûlü! Seninle beraber olmaktan ve Cihad sevabından mahrum olduk. Allah katında bizlere mağfiret ve bağışlanma dile.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara, onların özür dileyip bağışlanmak istemelerine aldırış etme ve inanma. Çünkü onlar inançlarının zayıflığı ve Sana olan kin ve düşmanlıklarından dolayı içlerinde olmayanları dilleri ucundan sizleri kandırmak için söylüyorlar. Sen onların asıl içlerinde olan iğrenç maksadlarını açığa koyup rezil etmek vehakarette bulunmak için onlara şunları söyle: Eğer Allah Azîmüşşan sizlere bir zarar murad etse; Allah'ın gazap ve azabından bir parçasını dahi sizlerden engellemeğe ve sizi korumağa kimin gücü yeter? Ya da sizlere bir yarar murad etse kim karşı çıkıp o yararı engelleyebilir? Hulasa sonsuz kudret ve iktidar Sahibi Olan Allah Azîmüşşan'ın bağış ve ikramını geri çevirip engelleyecek ve kararını takip edip karşı çıkarak engel olabilecek biri asla olamaz. Sizlerin yanlış inanç ve bildiklerinizin aksine Allah Azîmüşşan tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Bunun gereği olarak yaptıklarınızın cezasını verecek.

۞ بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۞

12. Ayet: Ey ağır davranarak geri kalan ve Cihaddan yan çizenler! Sizler dediklerinizin aksine zannettiniz ki, Peygamber (s.a.v.) ve Mü'minler; ailelerine bir daha asla dönemeyecekler. Düşmanları onların tamamen köklerini kazıyacak. Hatta bu haince zan ve düşünceniz sizlerin kalbinde süslendi ve içinize yerleşip türlü uğursuz kuruntulara kaynak oldu. Hulasa bu iğrenç zan ve kuruntularınız sebebiyle Allah'a (c.c.), Rasûlüne ve Mü'minlere kötü zanda bulundunuz ve iğrenç kuruntulara ve hayallere kapıldınız. Türlü cehalet, zulüm ve bozukluklar üzerinde ısrar ederek cehalet ve inad çöllerinde sonsuza dek helâk olan toplum oldunuz.

۞ وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ۞

13. Ayet: Kim Allah'a (c.c.) ve O'nun En Kâmil Halifesi Olan sevgili Rasûlüne Îman etmez ve Allah'a (c.c.) Îman ile Rasûlünü tasdiki beraber yapmazsa hiç şüphe yok ki, Biz; Allah'ı inkâr etmekte ve Rasûlünü yalanlamakta ısrar eden kâfirlere çok çılgın bir azap hazırladık. Onları şiddetli alevleriyle saracak olan bu azap onların; Allah'ın dostları için içlerinde yaktıkları fitne ve azgınlık ateşlerinin cezasıdır.

۞ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۞

14. Ayet: Allah Azıîmüşşan; yoktan var ettiği Semâvât ve Arzın mülkü (idaresi), dileyip Tek olarak yönetmesi sırf Kendisinin olduğu halde onlardan nasıl intikam almaz? (Sonsuz kudretin ve her şeyin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan haddini bilmeyen ve görevini yapmayan hainlerden elbette intikamını alacak.) Dilediği kimseye bağış ve iyilikler yaparak mağfiret eder, kusurlarını örtüp günahsız hale getirerek Cennetine koyar.Dilediği kimseye de adaletinin gereği olarak intikamını alır ve azab eder. Sonsuz rahmet ve iyilikler Sahibi Olan Allah Teâlâ Ğafûr'dur; tevbe edip (dönüş yapıp) Îman ederek Îmanına uygun yararlı işler yapan kulunun kusurlarını örter ve onu tertemiz olarak Cennetine koyar. Rahıîm'dir; tevbe edenlerin tevbelerini kabul eder, hatalarını affeder ve tüm ihtiyaçlarını temin eder.

۞ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ
تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۞

15. Ayet: Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimiz bir tür Cihad olan umre yapmak için 1500 kadar mücahidle Medîne-i Münevvere'den Mekke-i Mükerreme'ye hareket etmiş, giderken maksadlarının sadece ibadet etmek olduğunu anlatmak için yanlarına savaş malzemelerini değil sadece yolcu kılıçlarını almışlardı. Münafıklar oyalanmışlar ve Umre yolculuğundan geri kalmışlardı.Zira aralarında diyorlardı ki, bunları Mekke'deki düşmanları öldürür, asla geri dönemezler. Mekke yakınında Hudeybiye denen yere vardıklarında müşrikler adına bir gurup gelip Peygamberimizi ve beraberinde bulunan Şanlı Birliği durdurdu. Hz. Umer, Hz. Alî vb. yiğitler o gurubu tepeleyip karşı çıkan herkesle savaşarak Mekke'ye girmeyi istediler. Peygamberimiz (s.a.v.) onları (r.a.) teskîn etti ve Mekke müşrikleriadına gelen gurupla anlaşma yaptı.

Şartlardan birisi; Peygamberimiz (s.a.v.) Mü'minlerle beraber Umre yapmadan Medîne'ye dönecekler, bir sene sonra Umre yapacaklar ve bir sene sonra kimse onlara müdahale etmeyecekti. Bunun gibi bazı şartlar Mü'minlere ağır geldi. Peygamberimiz Efendimiz (s.a.v.) ve Ebubekr Efendimiz gibi düşünenler bunu bir kazanç bilirlerken, Umer Efendimiz ve O'nun gibi düşünenler bunu bir kaybetme ve yenilgi sayıyorlardı.

Hz. Umer (r.a) Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) dedi ki, Sen Allah'ın Rasûlü ve Bizler Hak Dîn üzeri değil miyiz?

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.); Ben Allah'ın (c.c.) Rasûlüyüm ve elbette Hak Dîn üzereyiz deyince; Umar Efendimiz sordu: Hanı demiştin ki, Mekke'ye güvenle gireceğiz, Umremizi yapıp başlarımızı kazıyarak ihramdan çıkacağız.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) dedi ki, elbette Allah dedi ve izin verdi ise bunlar olacak. Bunları bana Allah Azıîmüşşan gösterdi. Bilesiniz ki, Ben bu sene olacak demedim, ama yine söylüyorum inşâAllah olacak.

Tartışma öncesinde Ebubekr Efendimiz oradan uzaklaşmıştı. Arkadaşları adına korkuyor ve Allah'tan (c.c.) af diliyordu.

Umer Efendimiz O'nun yanına vardı ve aynı soruları Ebubekr Efendimize sordu. Ebubekr Efendimiz; Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlünden bu konuda hiçbir şey duymamıştı ama Umer Efendimize aynı cevapları verince Ebubekr Efendimizin olgunluğu ve ermişliği karşısında Umer Efendimiz büyük bir şaşkınlıkla teskîn odu (sakinleşti ve yatıştı). Ebubekr Efendimiz sayesinde Îmanı ve saygısı daha da güçlendi.

Hulasa O'nu (s.a.v.) âlemlere ve tüm yaratılmışa Rahmet olarak gönderen ve O'nu (s.a.v.) Kendisine (c.c.) Kusursuz temsilci Yapan Allah Teâlâ Bu Mübarek Sûreyi indirerek maddî ve manevî sınırsız fetihleri müjdeledi.

Omübarek yolculukta türlü bahanelerle Allah'ın Sevgili Rasûlü ile beraber olmaktan geri kalan bedevî (taşralı) münafıklar; Hudeybiye Günü Allah Azıîmüşşan'ın Orada bulunan Mü'minlere özel olarak Hayber'i yakında katından bir ikram olarak fethedeceklerini ve çokça ganimetler alacaklarını müjdelediğini duyunca; bu defa Medîne'de kalmayıp Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlüyle beraber çıkmağa niyetlendiler.Ganimetlere ortak olmayı arzu ediyorlardı. İşte bu maksatlarını Sevgili Rasûlüne (s.a.v.) Allah Azıîmüşşan haber verdi içlerinde saklı olanları açığa koyup rezil etti: Cihaddan yan çizerek sizlere katılmaktan geri kalanlar; sizler Medîne'den ayrılıp kalenin fethinden sonra özel olarak sizlere müjde ile haber verilen ganimetleri alıp aralarınızda paylaşmak üzere giderken diyecekler ki, engel olmayın, bırakın bizleri de sizlere uyalım, yanınızda bulunup Hayber savaşında sizlere yardım edelim. Aslında onlar sizin yanında uyum içerisinde bulunarak destek vermek istemiyorlar, aksine Mekke'de Umre yapmadan dönmekle elde edemediğiniz maddî ve manevî gelirlere karşılık olarak Allah'ın (c.c.) sizlere özel ve aid kıldığı ganimetlerle ilgili Allah'ın (c.c.) sözünü ve kararını değiştirmek istiyorlar, Allah'ın (c.c.) kendilerine vermediği bir payı almağa kalkışıyorlardı. Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Allah'ın (c.c.) sözünün ve kararının kesin olduğunu kuvvetle anlatmak tarzında de ki, hakkınızdaki bu olumsuz açıklamaları duyduğunuz gibi asla bize uymayacaksınız ve bizimle gelemeyeceksiniz. Ey Mü'minler! Sizler Hayber'e hareket etmek için hazırlanmadan önce onların içlerinde devamlı var olan münafıklık ve muhalefeti Bilen Allah Azıîmüşşan; sözünü söyledi ve bu kararı verdi.Haklarında verilen bu olumsuz kararı duydukları zaman; içlerinin bozukluğu ve sapıklıkları yüzünden şöyle diyecekler: Sizler bizim ganimet almamıza hasedleniyor ve bizlerden ganimeti kıskanıyorsunuz. Yani şöyle dediler: Sizleri; bizi engellemeğe sevk eden sırf hased ve cimriliktir.

Allah'ın Ayetlerinin inip her şeyi açıklamasına rağmen yanlışlarından vazgeçmeyen münafıklar gerçekten çok cahil bir topluluktur. Pek az bir kısmı

müstesna; Allah'ın sözlerindeki muradını anlamıyorlar. (Allah Azıîmüşşan'ın sözlerinin ve sözlerindeki muradının tamamını değil de pek azını anlıyorlar.) Bir de o münafıkların aralarında sırdaş bildikleri ve gizli konuşmalarda bulundukları az bir kimse var ki, onlar Allah'a (c.c.) Îman eder ve Rasûlünü tasdik ederler. Onlar müstesnadırlar ve onlar idrak ve anlayış sahipleridirler.

۞ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَى قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

16. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sizinle beraber Medîne'den çıkıp Hayber'e gitmekten umutlarını kesmelerinden sonra o gericilere (Allah'a kullukta ve Rasûlüne uymakta geri kalanlara) de ki, yakında bir toplumla savaşmağa da'vet olunacaksınız. O toplum savaşçı ve güçlü bir toplum. Onlarla sonuna kadar savaşırsınız veya sizin kararlılığınız karşısında dayanamazlar ve sizlere teslim olup Müsliman olup kurtulurlar. Çünkü onlarla aramızda barış ve anlaşma kalmamıştır. Eğer Hudeybiye'de yaptığınız geri kalma ve katılmama yanlışlığını tekrarlamaz, Allah Azıîmüşşan'a hakkıyla itaat eder ve Bana uyarsanız; sizleri ve niyyetlerinizi Bilen Allah (c.c.) sizlere; Dünyada ve Ahirette güzel bir mükâfaat verir. Yok eğer önceden yaptığınız gibi Bizden ayrılıp arkanızı döner ve giderseniz; o zaman Kahır ve gazap Sahibi Allah Zülcelâl; ayrılıkçı münafıklar olmanız sebebiyle suçunuz katlanıp haddi de aştığınız için sizlere acı bir azap uygular.

۞ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

17. Ayet: Allah Teâlâ; çaresizlik sebebiyle oturup kalmak ve Cihada gidememek konusunda kimlere izin verilebileceği ve kimlerin muaf tutulacağı hususunu konuyu maddeler halinde sayıp ele aldı ve şu açıklamayı yaptı: Kör olan, sakat olan ve hasta olankimselere sıkıntı yok. Yani sayılan bu kimselere Cihaddan geri kaldıkları için özürlerinden dolayı bir günah yok ve sorgulanmada yapılmaz. Eğer bu ve benzeri özürlerle özürlü olanlar; Îman ve itaat ehli Mü'minlerse özürleri kabul edilir. Kim tam bir ihlasla ve içten münafıklık yapmamakla Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse; Allah Azıîmüşşan o kimseyi geniş rahmeti gereği gerçekten gezme ve görme sahaları olan ve altlarından nehirler akan Cennetlere koyar. O nehirler İlâhî bilgilerle ve hakikatlerle dopdoludur. O İlâhî bilgiler ve hakikatler; Allah Teâlâ'nın tecellîlerinin yeniden yeniye devam etmesiyle yenilenip durur ve ebedî olarak devam eder. Çünkü Ezel ve Ebed Olan Rahman tarafından nefesler ve destekler sağlanır. Kim pis arzularına ve bozuk görüşlerine uyarak Allah Azıîmüşşan'a ve Rasûlüne itaatten yüz çevirip İslâm'ı terk eder ve Allah'ın adaletini terk ederse; kahrı ve gazabı gereği o kimseye Allah Zülcelâl; rezillik çukurlarında ve Dünyanın ateşi ve ağır sıkıntıları içerisinde acı bir azap uygular. Acı verme bakımından daha şiddetlisi olamaz.

۞ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۞

18. Ayet: Allah Teâlâ Mü'minleri değerli görevler yapmağa devam etmeleri konusunda teşvik için şu açıklamayı yaptı: Allah'a yemin olsun ki, Hudeybiye Gününde her konuda Sana itaat etmek ve uymak hususunda O Mübarek Ağaç altında Seninle andlaşma yapan Mü'minlerden; andlaşma yaptıkları o anda Allah (c.c.) gerçekten Razı oldu.

Bu bey'ata (sözleşme ve andlaşmaya, yeminleşerek ittifak etmeye) Bey'at-i Rıdvan (Allah Teâlâ'nın pek Razı olduğu Bey'at) dendi. Ağaç ise Arabistan kirazı veya sakız ağacı idi. O vakit Allah (c.c.); onların kalplerindeki ihlâsı ve Sana gönül vermelerini; her şeyi kuşatan ilmiyle elbette biliyordu. Bu sebeple onların üzerine sekîneti, huzuru, ağır başlı ve kararlı davranmayı indirdi. O Mü'minler Mekke'yi fethetmekte (Oraya giriş yapıp güvenle Umre yapmaktan) umut kesmelerinin ardından yakın bir fethi onlara mükâfaat olarak verdi. Bu müjde; Hayber Kalesini fethedecekleri müjdesi idi. Hudeybiye'den dönmelerinin hemen ardından fethedecekleri müjdesi geldi.

(Hayber Medîne'ye 180 küsur km. mesafede bulunan ve Yahûdîlerin en büyük kalelerinden olan bir kale idi. Orada Yahûdîler daima fitne ateşi yakıp Müslimanlara zarar vermek için her türlü çalışmayı yapıyorlar ve İslâm düşmanları ile her türlü iş birliğinisürdürüyorlardı. Allah Azıîmüşşan Yahûdîeri cezalandırmak istedi ve bu sebeple Eşsiz Komutan Hz. Muhammed s.a.v. beraberindeki İslâm ordusunu onların üzerine gönderdi. Orada bulunan Yahûdîler o kadar azgınlık içerisinde idiler ki, Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Peygamberini inkâr etmekle yetinmiyorlar, Medîne'ye baskın yapıp O'na s.a.v. inananlarla beraber Medîne'yi başlarına yıkıp tamamını yok etmek istiyorlardı. Sevgili Peygamberimiz s.a.v. Allah Teâlâ'nın vahyi ve emriyle onlardan evvel hareket etti ve Hayber kalesine yaklaştı. Onları gördüklerinde kendilerini aşırı güvenleri olan Yahûdîler Kale içinden savunma yapmayı düşünmediler. Dışarı çıkarak, Allah'ın c.c. peygamberlerinin En Üstününe ve En Güçlüsüne meydan okuyarak ve azgınca laflar ederek O'na karşı zafer umuduyla saf tuttular. Önce savaş mübareze; yani her iki taraftan yiğitlerin çıkıp boy göstermesi ve teke tek vuruşması tarzında başladı. Öldürülenyiğidin yerine bir başkası çıkıyor ve bu tarz savaş bir müddet devam ediyor. Sonunda Yahûdîlerin ünlü kahramanı Merhab meydana çıktı.Yahûdîler Onun yenilmez olduğuna inanıyorlardı. Gerçekten çok kuvvetli ve usta bir savaşçı idi. Bu sebeple de çok şımarıktı. Karşısına çıkanları bir hamlede şehîd ediyordu. Hz. Alî k.v. buna fazla izin vermedi ve karşısına çıktı. Merhab iri cüsseli, Hz. Alî Efendimiz ise ufak cüsseli idi. Merhab O'na k.v. hakarete başlayınca; Hz. Alî k.v. şu şiiri okudu:

انا الذى سمتنى امى حيدره * كليث غابات كريه المنظره
اطعن بالرمح بطون الكفره * اكيلكم بالسيف كيل السندره

Ben ki, Anam aslan diye ad koymuş. Tıpkı senin anayın rüyasında gördüğü görünümü hoş olmayan; yani çehresine insanın bakmak istemediği ve sarp dağların korkunç çehreli aslanı.

Allah Azıîmüşşan'ı ve En Sevgili Peygamberini tanımayan kâfirlerin karınlarını mızrağımla parçalayarak katlederim. Sizleri Kılıcım Zülfikaarla; omurga kemiğine gücü yeten Kılıçla; Sendere; yani büyük çeç ölçeği ile çeç ölçer gibi ölçer, tüketirim.

Bu şiiri duyunca Merhab korktu. Çünkü anasına övünmüş ve kendisi gibi bir yiğidin Dünyada bulunamayacağını söylemişti. Anası da şöyle demişti: Oğlum! İnsanlardan seni alt edecek olamaya bilir. Ama rüyamda; sarp ormanlardan korkunç bir aslan çıkıp geldi ve seni parçaladı. Sakın öyle yerlerde dolaşma.

Yine Merhab Tevrat'ta Son Peygamberin s.a.v. Yüce Niteliklerini okurken O'nun Ashabının üstün niteliklerini ve yardımcılarının düşman guruplarını birer hamlede yok ettiklerini okumuş ve etkilenmişti. Küçük gördüğü Bu Yiğit Allah'tan başkasının bilmediği bu sırları anlatıyordu.

Hulasa Hz. Alî Efendimiz dedi ki, ey azgın! Amcam Oğlu Muhammed s.a.v. En Son ve En Sevgili Peygamberdir. Bizler de O'nun (s.a.v.) yardımcıları ve fedaîleriyiz. Gel; anayın korktuğu ve senin de düşündüklerin başına gelmesin. Müsliman ol da kurtul.

Merhab; Yahûdîlerin kışkırtmasıyla nefsine yenik düştü ve Allah'ın c.c. Ğalib Aslanına -Alp aslanına- saldırdı.

Onun saldırısından Kendisini koruyan Alî k.v. Ona bir kılıç vurdu. Korunmak için kalkanını karşı tuttu. Merhab kalkanı ve atıyla beraber ikişer parça halinde yere döküldü.

Yahûdîler anladılar ki, Kitapları Tevrat'ta Üstün Nitelikleri anlatılan Son Peygamber Hz. Muhammed s.a.v. ve şanlı Ashab da Bu Ashab. Hasedlenerek ve çıkarlarını düşünerek O'na s.a.v. Îman etmediler, inkârlarında inad ederek Kalelerine kaçıp kapıyı kilitlediler. O Şanlı Ordu; günlerce süren kuşatma sonrasında Allah Azıîmüşşan'ın olağan üstü yardımlarıyla Hayber'i fethetti. Bu yardımların en önemlilerinden birisi; Hz. Alî'nin Kale kapısını içeriden açması için mancınıkla taş gibi Kaleye atılması idi. Hz. Alî'nin Kendisi Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Peygamberimize s.a.v. Mucizevî bir ikramı olduğu gibi bu hadise de bir Mucize idi. Allah Zülcelâl O'nu k.v.üzerine yağmurlar gibi yağan silah ve taşlardan korudu ve Kale kapısını; insan guruplarını parçalayıp giderek açtı, muhteşem bir fetih ve büyük bir zafer sonuçlandı.)

۞ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞

19. Ayet: Allah Teâlâ ayrıca Mü'minlerin; Mekke müşriklerinden elde edemedikleri gelirler yerine Hayber'den alacakları çokça ganimetleri de müjdelemişti. Hulasa kullarının durumlarını pek iyi Bilen Allah (c.c.); Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup yarattığı ve dilediği her şeyin tamamına Hâkim olup hepsinin üstesinden gelir. Hakîm'dir; yönetim ve idaresinin tamamında hıkmetinin, sağlam ilim ve icraatlarının gereğini gözetip daima kontrol altında bulundurandır.

۞ وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ

وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۞

20. Ayet: Her şeye üstün gelen İlâhî hıkmetin (kusursuz muradın ve gayenin)gereklerinden olarak; ey Allah'a (c.c.) teslîmiyyetle kulluk yapmakta ve

Rasûlünü tasdik etmekte ihlâs ve samîmiyyet sahibi olan Mü'minler! Sizlere çokça ganimetler ve gelirler sözü verdi. Kıyamete kadar; Yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kâfirlerden siz pek çok mallar ve gelirler alacaksınız. Çünkü Rabbiniz sizin Dîninizi bütün dînlere ve tüm hayat sistemlerine üstün getirecek. Bu sebeple Hayber ganimetini sizlere acele ve peşin olarak takdim etti. (İçlerine korku düşürerek) O insanların; yani Hayber'deki Yahûdîlerin ve dostlarının ellerini sizlerden çekti. Böylece sizleri korumakta Rabbiniz sizlere yetti, sizlere kötülük yapmak isteyenlerin zarar ve sıkıntılarını mallarınızdan ve çocuklarınızdan uzak tuttu.Bütün bunları sizlere yaptı ki, bu sizleri koruyup kollaması ve sizlere türlü ganimetler vermesi delil olup göstersin ki, sizlere yakın olup Îman eden ve izinizce sizlere uyarak sizler gibi yaşayan Mü'minler de Allah'ın yakınlığında, hımâyesinde ve koruyup kollaması altında olacaklar. Dolayısıyla Allah Azıîmüşşansizleri; en sağlam ve en kusursuz tarza erdirecek ki, o da Allah'a (c.c.) güvenmek, O'nun ikramlarına ve dostlarına daima yardım yapacağına inanıp dayanmaktır.

۞ وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۞

21. Ayet: Yine bir diğer ganimetleri Rabbiniz sizlere acele ve peşin olarak verdi ki, sizler onları elde etmeğe güç ve kudret sahipleri değildiniz. Çünkü düşmanlarınız gayet çetin, sayı ve savaşmağa hazırlık bakımından pek çok idiler. Öyle ki, defalarca onlardan kaçtınız, karşılarında tekrar-tekrar bozguna uğrayıp dağıldınız. Allah Teâlâ sonsuz ilmiyle o ganimetleri kuşatmış olmakla biliyordu ki, sizlerin olacak. Sizleri korkup çekinmenize rağmen o düşmanlara üstün getirdi ve o ganimetleri almanıza izin verdi.

Bu ganimetler; Taif'te yaşayan güçlü Havazin Toplumundan ve İran Toplumundan alınan ganimetlerdi.Hulasa Allah Azıîmüşşan; her şeyi Kuşatan ve her şeye gücü yetendir. Çünkü her şey O'nun bilgisinin, dileyip yaratmasının ve yönetmesinin kuşatımı altındadır. Hiçbir şeyde ve hiçbir konuda aciz kalmaz, hiçbir şey karşısında gevşemez ve asla bir an çaresiz kalmaz. Zira O'nun (c.c.) kudret Sıfatı; Zatının (Varlığının ve Benliğinin) önde gelen Sıfatlarındandır. Onda bir an zayıflık, gevşeklik ve yorulma olmaz.

۞ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۞

22. Ayet: Rabbinizin sonsuz ve kusursuz kudretinden ve dostlarına yardım edeceğinden dolayıdır ki, daha öncesinde onlardan korkup kaçmanızdan sonra şayet o kâfirlerle bugün karşılaşıp savaşsanız; Allah'ın (c.c.) sizlere yardım etmesiyle elbette sizlere arkalarını dönüp kaçarlar, sonra da işlerini üstlenecek bir dost ve sizlerin elinden kendilerini kurtaracak bir yardımcı bulamazlar.

۞ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۞

23. Ayet: Bunu; Allah'ın (c.c.) kudreti için olmayacak bir şey görmeyin. (Hiçbir şey O'na c.c. zor değil.) Çünkü bu olanlar (Allah Azıîmüşşan'ın; Mü'min kullarına yardım etmesi ve onları; gayet az olmalarına rağmen çokça kâfir toplumlara üstün getirmesi) âlemlerin Rabbi ve her şeye Kadir Olan Allah Azıîmüşşan'ın sünneti ve devamlı icra ettiği âdetidir ki, bundan önce pek çok defa olup geçti. Sen ey

peygamberlerin En Kâmili! Allah Azıîmüşşan'ın hıkmetinin (sağlam ilmi ve yüce gayesinin) gereği olarak yürürlükte olan sünnetinde, isteyip aldığı kararlarında ve kurallarında asla değişiklik göremezsin. (Bunlar uygulanmağa devam edecek, Îman ehli; kâfirlere elbette üstün gelecektir.)

۞ وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۞

24. Ayet: Allah Teâlâ'nın hıkmetinde, hukümlerinde ve sünnetinde nasıl değişiklik olabilir ve nasıl sürekli icra olunmaz? Asla değişiklik yok ve devamlı olarak yürürlüktedir. Durum şu ki, O sonsuz kudret ve üstünlük Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; sünneti ve âdeti olarak sizleri egemenlik altına aldıkları anda Mekke müşriklerinin ellerini sizlere işkence edip zarar vermekten çekti. Sizler Mekke içinde onları yenip üstün geldiğinizde de sizlerin ellerini onların üzerinden çekti.

Bu hadise şöyle olmuştu: Ebucehl'in Oğlu Ikrime beş yüz kişilik bir birlikle çıkıp Hudeybiye' ye kadar gelmişti. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Velîd Oğlu Hz. Halid'i bir askerî birlik başında Ikrime'nin üzerine gönderdi. Onları bozguna uğratarak Mekke Duvarlarına (evler arasına) kadar götürüp soktu ve döndü. (Allah Rasûlünün emriyle öldürmeden döndü.)Hulasa sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; yaptığınız bütün iyilikleri ve kötülükleri Görendir. Başınıza gelen hiçbir şey O'na (c.c.) asla gizli kalmaz. Yaptığınız her şeyi görmesi ve Haberdar olması gereği sizleri cezalandırır ve yaptıklarınızın karşılığını verir.

۞ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَئُوهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

25. Ayet: Elbette kâfirleri en kötü ve en ağır cezalarla cezalandıracaktır. Çünkü onlar zulüm ve taşkınlık yaparak Allah Azıîmüşşan'ı inkâr eden kâfirlerdir ve kâfirlikleriyle yetinmeyip O Gün Hudeybiye'de önünüzü keserek sizleri Mescid-i Haramdan alıkoydular. Dahası sizler o durumda (Yerinde kesilsinler de ihramdan çıkalım diye) Allah'ın (c.c.) Evi Olan Ka'be'ye doğru kurbanlıklar gönderdiniz. Onları da tutup alıkoyarak Allah Teâlâ'nın Kurban kesim yeri olarak belirlediği kesim yerleri olan Mina'ya ulaşmasına engel oldular. Hulasa eğer o kâfirlerin aralarında (gizlice) Îman etmiş olan ve sizlerin bilmediği Îmanlı erkekler ve hanımlar olmasaydı onlardan sizlerin ellerini çekmez ve onları çiğneyip helâk etmenize izin verirdi. Kâfirleri çiğneyip geçerken aralarında Îman etmiş olan erkekleri ve hanımları da bilmeyerek çiğner ve öldürürdünüz ve bundan dolayı da sizlere; Allah (c.c.) katında bir büyük günah, Mü'min olanlara ödeyeceğiniz diyet ve bilhassa unutamayacağınız acı ve keder gibi istemediğiniz bir zarar dokunurdu. Bu olmasın diye sizlere izin verilmedi ve ellerinizi o kâfirlerin üzerinden çekiniz dendi. Bir de şunun için sizlere izin verilmedi: Allah Teâlâ; o kâfirlerden dilediği kimseleri rahmetine erdirerek Îman ve İslâm sahibi yapacak.

Eğer o kâfirlerin aralarında bulunan Îman sahipleri ile rahmetine erecek olanlar onların aralarından çıkıp ayrılsalardı; o kâfirlerin bir kısmının katledilmesi, bir kısmının esir alınması ve bir kısmının sürgüne gönderilmesi suretiyle o kâfirlere pek acı bir azap tattırırdık.

۞ إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yâd eyle (hatırla ve anlat) o vakti ki, kâfirler o vakit kalplerinde bir hamiyet, bir kabadayılık, bir burun dikip büyüklük taslayarak kimseyi gözlerinin görmemesi ve her şeyi sahiplenme halleri bulunduruyorlardı. Kalplerinde taşıdıkları bu yiğitliğin aslı ve gerçek bir tarafı yoktu, sadece cahiliyye (Yaratandan, yaratılandan ve yaratılış gayesinden bilgisiz ve şuursuz olarak yaşama tarzı) kabadayılığı ve yiğitliği taşıyarak çılgınlık yapıyorlardı.

Hadise şöyle olmuştu: Peygamberimiz (s.a.v.) büyük bir birlikle Umre yapmak için Mekke'ye gittiğinde Hudeybiye denen yere konaklamış, (eğer engel olmağa kalkışırlarsa Mekkelilerle savaşmağa karar vermişti. Mekkeliler Sehl bin Amr'ı, Huvaytıb b. Abd-i Uzzâ'yı ve Mükriz b. Hafs'ı elçi olarak gönderdiler. Dediler ki, Muhammed (s.a.v.) dönüp gitsin, bir sene sonra gelsin. Biz Şehri boşaltalım ve üç gün istediği gibi Umre yapıp Ka'be'yi tavaf etsin.

Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz; Hz. Alî'ye buyurdu ve dedi ki, şöyle yaz:

Rahman ve Rahîm Olan Allah Adıyla…

Bu; Allah'ın Rasûlünün Mekkelilerle; üzerinde sulh yapıp anlaştığı sözleşmedir.

Müşrikler dediler ki, biz bu ifadeleri kabul etmeyiz. Dolayısıyla şöyle yaz:

Ya Allah! Senin Adınla…

Bu; Abdullah Oğlu Muhammed'in Mekkelilerle üzerinde sulh yapıp anlaştığı sözleşmedir.

Peygamberimiz Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu: Onların istedikleri gibi yaz.

Kâmil Îman sahipleri olan Ashab-ı Kiram(Allah Teâlâ onlardan Razı olsun); hadlerini bilmeyen bu cahilleri tutup parçalamak istediler. Allah Azîmüşşan derhal onlara sekînetini (huzur, güven ve olgunluk içerisinde ağır başlılık ve kararlılıkla hareket etme halini) Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) ve O Seçkin Müminlerin üzerlerine indirdi. (Sevgili Peygamberimiz s.a.v. onlara engel oldu. Onlar da O'na s.a.v. olan son derece saygı, sevgi ve bağlılıkları sebebiyletaşkınlık yapmadılar ve her konuda Eşsiz Öndere uygun hareket ettiler. Allah Azîmüşşan'ı zikrederek, Besmele ve Tevhîdi çokça okuyarak kendilerini Şeytanın kışkırtmasından ve nefsin çılgınlıklarından korumaya aldılar.) Zira onlar İlâhî buyruklara yatkınlığa, vakar ve ağır başlılığa, gerektiğinde öfkeyi tutmağa ve istenmedik anlarda nefislerini yatıştırmağa uygun ve bu konularda her türlü övgüye layık insanlardı. Allah Azîmüşşan Takvâ Kelimesini (Besmele ve Tevhîdi) varlıklarına nakşetmişti, canlarına ve kanlarına yazmıştı. (Çok okurlardı ve Allah'ı c.c. ayakta, oturarak, yatarak daima zikrederlerdi.) Onlar için nefislerini; saldırganlıktan ve kabalıktan korumayı tercih etmiş ve öngörmüştü. Onlar buna ve bu mertebeye herkesten daha

layıktılar, bunu koruyup bir an olsun bırakmamağa herkesten daha sahip idiler. Hulasa onların durumlarını Bilen ve Gözeten Allah Teâlâ; onlara yaraşır olan her şeyi bilir ve onları bu tür güzelliklerle vasıflanıp nitelenmekte başarılı kılarak onları istediklerine ulaştırır.

۞ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ۞

27. Ayet: (Önceden anlatmıştık.) Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) rüyasında;Kendisini ve Ashabını güven içerisinde Mekke'ye giriyorlar, (Umre görevini tamamlayarak) bir kısmı saçlarını kazıyarak ve bir kısmı da kırpıp kısaltarak ihramdan çıkıyorlar olarak görmüş ve bunu onlara anlatmıştı. Onlar da sevinmişlerdi. Müşriklerle yaptıkları anlaşma ve sözleşme sonrasında Umre yapmayı bir sene sonraya bırakıp döndüklerinde bazıları dediler ki, Allah'a (c.c.) yemin ederiz ki, ne Beytullah'ı gördük ve ne de Umre yapıp tıraş olduk. Derhal Şu Ayet indi: Biz de yemin ederiz ki, Allah (c.c.); Sevgili Peygamberini gördüğü rüyasında doğru çıkardı ve kesinlikle bunu gerçekleştirecektir. Ey Mü'minler! Allah'a yemin olsun ki, Mescid-i Harama kesin olarak güven ve huzur içerisinde, asla düşman endişesi olmaksızın gireceksiniz. Eğer Allah Azıîmüşşan bunu diledi ise o rüya hak olarak gerçekleşecektir. Çünkü O Sevgiliye (s.a.v.); ne gösterdiysek hepsi hak ve gerçektir ve gerçekleşmektedir. Bilindiği üzere saçlarınızı kazıyacak ve kısaltacaksınız. Nitekim bazılarının saçlarını kazıması ve bazılarının kısaltmaları Hacıların âdetleridir. Hulasa bundan sonra asla korkmayacaksınız. Çünkü Allah Azıîmüşşan sizlerle beraberdir. Allah Teâlâ sizler adına; sizin bilmediklerinizi bilmektedir. O'nun sizlere ikram edeceği fetih konusunda acele etmeyin. Çünkü O Feth-ı Mübîn (Hakkı ve haklılığı tamamen açığa koyacak olan O Büyük Fetih; vaktine bağlıdır, vaktigelince sizlere ikram olunacaktır. Bir de Bu Büyük Fetihten; yani Mekke Fethinden önce sizlere yakın bir fetih hazırladı ki, sizlere müjdelenip sözü verilen ve daima doğru Söyleyen Peygamberinizin haber verdiği Bu Büyük Fetih kolayca sizlere nasip oluncaya kadar kalpleriniz bu yakın fetihle; yani Hayber Fethi ile İslâm'a yatkınlaşıp huzur bulsun.

۞ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۞

28. Ayet: Her şeyin Rabbi ve Sahibi olup her şeyden Haberdar Olan ve Sevgili Rasûlünü tüm âlemlere Rahmet olarak gönderipher konuda daima O'na (s.a.v.) Yâr ve Yardımcı Olan Allah Azıîmüşşan; nasıl olur da cahil ve münafıklarınO'nu (s.a.v.) yalanlamağa kalkıştığında O'nun doğruluğunu, daima doğru olup hep doğru söylediğini ortaya koymaz? Elbette daima O'na (s.a.v.) Sahip çıkıp destekleyecektir. Zira O Yüce Mevlâ; Sevgili Rasûlünü; yaratılmışı Birliğine erdirmesi görevinin Önderi olarak hidayet, irşad ve olgunluk Kaynağı Olan Kur'an'la ve Hak Dîn ile gönderdi. Katından inen bütün dîn türlerini yürürlükten kaldırması için Hak Dîn İslâm'ı En Kapsamlı Dîn olarak bütün dînlere üstün kıldı. Nitekim bütün kitaplarda olan ve olmayan, yaş ve kuru, zerre ve küre, canlı ve cansız, madde ve mana, olmuş ve olacak her şeyi içinde bulunduran Yüce Kur'an'ı da O'na (s.a.v.) indirip sınırsız

ilim ve yetkilere sahip kılarak O'nu (s.a.v.) Son ve En Büyük Peygamber yaptı. (Allah Azıîmüşşan'ın salevâtı, selâmı, rahmeti ve bereketleri O'na olsun.) O'nun (s.a.v.) gördüğü rüyalarında, söz ve iddialarında, Peygamber oluşunda, Mübarek Elinde her türlü Mucizelerin meydana çıkmasında pek Doğru ve pek haklı olduğuna Şâhid olarak; bütün Güzel İsimlerin, Yüce Sıfatların ve sonsuz kudretin Sahibi Olan Allah yeter.

۞ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ۞

29. Ayet: Çünkü Bu Yüce Mevlâ'sı (c.c.) şöyle dedi: En Sevgili kul; Eşsiz Önder ve En Kâmil Peygamber Olan Muhammed Allah'ın Rasûlüdür. Hak ve gerçek olarak bütün yaratılmışa Peygamber olarak ve kullarımı Zatî Tevhıîdime erdirmek için gönderilmiştir. O'nun (s.a.v.) beraberinde bulunan, da'vetini kabul edip dediklerini tasdik eden ve O'nun Pınarının hayat suyuna susuzluk duyan Mü'minler; kara bulutlar misali batıl ve asılsız varlıklarıyla; canlarda ve tüm âlemlerde daima tecellî edip Yüz Gösteren Hak Teâlâ'nın Varlığını inkâr edip örtmeğe çalışan kâfirlere karşı çok çetin ve çok şiddetlidirler. Kâfirlerin pis kuruntularına dayalı her türlü zarar ve sıkıntılarını; Hakkı batıla, Yüce Dîn İslâm'ı dînsizliğeüstün getirmek suretiyle ortadan kaldırırlar. Tevhıîd Kelimesini, Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'nun buyruklarını icra ederek yaşama Da'vasını yücelterek ve yüce olduğunu ortaya koyarak Kusursuz ve pek Sağlam Hayat Tarzı Olan İslâm'ı öne çıkarıp icra ederek tüm dînlere ve bütün sistemlere üstün getirirler. Aralarında ise gayet merhametli, Îman edenlerle ilgili her hususta pek yumuşak ve hoş geçimlidirler. Bu sebeple (Allah için sevmeyi ve Allah için buğzetmeyi ahlak edinmekle) sen onları daima rukuu' ve secde ederlerken, namazlarını tam bir dikkat ve titizlikle, teslîmiyyet ve huzurla kılarlarken, daima Rablerine yönelip saygı ile kulluk yaparlarken görürsün. Bunları istemekte samîmî ve ihlâslı olduklarından dolayı da birbirlerinekarşı; ikiyüzlülük, saygısızlık, keyfine göre hareket etmek, görsünler ve duysunlar diye davranmak gibi yanlışlıklar yapmaksızın gayet saygılı ve ilgilidirler. Tüm bu yumuşaklık ve titizlikle sırf Allah Azıîmüşşan'ın bağış ve ikramını, rıza ve beğenisini kazanmak isterler. Onların karakterlerinin temizliğini, mayalarının paklığını, zekâ ve anlayışlarının kuvvetliliğini gösteren yüzlerindeki alametleri yüzlerinde ve alınlarında parlamaktadır. Yani Rablerine bu yüce karakterleriyle tam bir teslîmiyyet ve bükülüşle secde etmelerinin izleri yüzlerinden aşikâr olup parlamaktadır. Onların üstün nitelikleri konusunda bu anlatılanlar Tevrat'ta anlatılmış olan hoş durumlarıdır. Buna benzer tarzda İncîl'de de anlatılmıştır.

Hulasa Yüce Rasûlün (s.a.v.) Ashabının; meydana çıkıp gelişmeleri hususunda durumları şöyledir: İlkin ortaya çıkışlarında gayet zayıf ve cılızdırlar, İkinci olarak (yani o zayıf dönem sonrasında) düşmanlarına karşı gayet şiddetli, sert ve kuvvetli

ama kendi dostlarına karşı oldukça merhametli, gayet yumuşak ve hoş geçimlidirler. Tıpkı ekin gibi…

Ekin tanesi toprağa ekilir, toprağa düşüp yeşerdiğinde önce gayet zayıf ve cılız. Daha sonra toprak üzerinde açığa çıkıp gelişmeğe başlar, gün be gün kuvvetlenir. Sonra ince-ince yapraklarını çıkarır. Daha sonra onu an be an güçlendirir. Derken kalınlaşır ve büsbütün kuvvetlenerek sapı ve kökü üzerinde dikilir. Artık kendisini gören çiftçilerin pek hoşuna gider. Çünkü gayet parlak, kuvvetli ve pek hoş görünümlü…

İşte Yetim, gayet zayıf ve zarif Bir Çocuk olarak doğan Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah Azıîmüşşan'ın yetiştirip geliştirmesi ve daima yardım etmesiyle gelişti, kuvvetlendi, pek değerli Ashabıyla dal budak salıp Yeryüzünü tuttu. Sonunda karşı konulamaz muazzam bir ordu ve eşsiz bir İslâm Devleti oldu ki, onlara karşı olup düşmanlık besleyen kâfirler; onların son derece kuvvet bulmalarından, şiddet sahipleri olarak yücelip yükselmelerinden dolayı hasedleri sebebiyle acı ve üzüntü duyarak öfkeden çatlasınlar.

Hulasa; kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan ihlâs ve teslîmiyyet gibi her şeyi Bilen Allah Teâlâ; tam bir sevgi ve teslîmiyyetle Îman eden, Îmanlarıyla beraber kendilerini Allah'a (c.c.) yaklaştıran yararlı işler yapan Mü'minlere; bu durumlarından dolayı katından mağfiret; onların fânî varlık ve benliklerinisilip ortadan kaldırarakHak ve Ebed Olan Varlığıyla onları örtüp Kendisine kavuşturacağını ve pek büyük bir mükâfaatı müjdeledi ve onları sonsuz nimetlerine erdireceğini haber verdi.

Bilesiniz ki, bu büyük mükâfaat; Sidre-i Münteha'ya (Huzurunda tüm varlık zincirlerinin ve bütün mertebelerin son bulduğu İlâhî Birlik Makamına) ulaşmak ve O En Yüce Dosta (c.c.) kavuşmaktır. Allah Teâlâ'dan başka hedef yok.

Allah Teâlâ bizleri; Kendisine kavuşmakla rızıklandırsın ve Huzurunda durmayı nasip etsin.

FETİH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan'ın Öz Birliğine yönelen Muhammedî (bütün varlığıyla Hz. Muhammed'e bağlı olan)! Allah Teâlâ seni; Allah'a tam bir teslîmiyyetle hukümlerine razı olup kullukta sadakat ehli olanların ereceği sıdk meclisine ve Tevhıîdin merkezine erdirip yerleştirsin. Bil ki, sana gereken; tüm niteliklerinde, ahlakında ve tüm davranışlarında adaletli, dengeli, dürüst ve düzgün olmandır. İfrat ve tefritten (haddi aşmaktan ve gevşeklikten; yani dengesizlikten) daima uzak duracaksın. Tamamen taklid ve tahmin kabuklarından (tahminle hareket etmek ve taklid yapmak hususlarının gizli-aşikâr her türlüsünden yüz çevireceksin. Bütün ahlakında, hal, hareket ve işleriyin tamamında daima; seni En Düzgün Yola erdirecek Olan Peygamberiyin (s.a.v.) izinde dosdoğru bulunacaksın ki, sana ikramların, seadetlerin ve türlü nimetlerin kapıları tamamen açılsın. Cehalet ve gaflet ehli kişilere karışıp kaynaşmaktan pek sakın. Onlar daima azgınlık ve sapıklığın tehlikeli vadilerinde ve her türlü seviyesizliklerde gidip gelirler, bocalayıp dururlar. Allah Teâlâ'ya kavuşma üstünlüklerine ve kavuşmağa sebep olacak olan yüce imkânlara ulaşmak senin için böylece kolay ve mümkin olsun.

Allah Azıîmüşşan bizleri; Sırat-ı Müstekıîminde sağlam durarak adalet ve istikamet üzere, ifrat ve tefrita düşmeden yaşayanlar topluluğundan kılsın.

HUCURAT SÛRESİ

Bu Sûre-i CelîleMedîne-iMünevvere'de inmiş olup 18 Ayettir. Dördüncü Ayetinde taşradan gelen bir gurup kaba ve cahil insanların; Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlüne ulaşmak için kapısında beklemeyip Hanımlarıyla yaşadığı (s.a.v.) odaların (hucreler demek olan hucuraatın) çevresinde saygısızca O'na (s.a.v.)seslendikleri anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. ÂdâbSûresi dense bizce daha uygun olurdu. Çünkü Bu Sure-i Celîlede; Allah Azıîmüşşan'a, O'nun Eşsiz Temsilcisi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ve bütün yaratılmışa karşı edepli olmak, saygı ve sevgide yanlış yapmamak ve bütün hukuku gözetip her konuda edepli olmak; muazzam ve mükemmel özetlemelerle anlatılmış bulunmaktadır.

Edeb; inanç, söz ve icraatlarda güzel olmak ve gerçekten güzel yapmaktır. Bu ise Yaratanı ve yaratılanları, büyüğü-küçüğü, yararı-zararı ve her şeyin hakikatlerini iyi bilip bu bilgiye yaraşır ölçüde davranışlarda bulunmakla olur.

Edebin en yüksek mertebesi; kulun bütün varlığıyla Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) teslîm olarak kusursuz bir Îmanla; Sevgili Peygamber vasıtasıyla gelen tüm İlâhî hüküm ve buyrukları icra ederek, Allah'ın kusursuz Temsilcisi Olan Hz. Muhammed'e (s.a.v.) tam bir saygıyla itaat ederek ve gerçek Müsliman olarak yaşamasıdır. Edebin en alt seviyesi ise insanlara ve hatta tüm yaratılmışa zarar verecek en küçük nesneleri dahi ortadan kaldırmak ve çevreye iyi ve güzel katkılarda bulunmaktır. Bu iki mertebe arasında pek çok mertebeler vardır ki, Allah'ın Kitabı Kur'an ve Allah'ın Rasûlünün Sünneti tamamını açık-açık göstermiştir.

Edepsizliğin en alçak seviyesi ise şahsın; Allah Azıîmüşşan'ı inkâra dalıp kendi bozuk görüşlerine ve pis arzularına yenik düşerek yaşamasıdır. Bu tür gafiller; zulmün en büyüğünü kendilerine yapmışlardır. Zira sonsuz kahır ve intikam Sahibi Olan Allah'a (c.c.) düşman olmakla kendilerini sonsuz zararın ve korkunç azabın içerisine atmışlardır.

HUCURAT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'a teslîm olup O'nun eğitmesi(c.c.), öğretmesive edeb dersleri vermesi makamına ulaşan, bütün hal, hareket ve işlerinde bu makamı muhafaza eden aşk ve yakınlık sahiplerine; gerçek ihlâsın ve kusursuz bir kulluğun ancak edeb sahibi olmakla (Allah katında inanç, söz ve icraat bakımından güzel olmak ve daima güzellikler sergilemekle), Allah'a (c.c.) verilen sözlerin gereği olarak O'nun (c.c.) haklarına ve tüm yaratılmışın hukukuna riayet edip bu hassasiyetle yaşamakla ortaya konacağıbilgisi ve anlayışı asla gizli kalmaz.Allah Azıîmüşşan'a saygılı olup O'nun (c.c.) haklarını gözetmek ve bunda başarıya ulaşmaksa; Allah Teâlâ'nın Kendisine Rasûl (her konuda Kendisini temsil edecek ve bütün emanetleri sadakatle taşıyacak olan Elçi) ve Dost olarak seçtiği Zata (s.a.v.) aynen saygılı olup hukukunu gözetmek ve buyruklarınıtutmakta kusur etmemekle elde edilir. Çünkü O En Sevgili İnsan; AllahAzıîmüşşan'ın kullarını, Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun (c.c.) sonsuz nimetlerine ve ebedî seadetlere Kavuşturan Vesîledir, Aracı, Rehber ve Kavuşturucudur. Allah Azıîmüşşan'ın yüce kudreti dairesinde eğitip Öğreten Önderdir. Bundan dolayı Allah Teâlâ; seçkin kullarına (Mü'minlere) Allah'a ve Rasûlüne karşı edebi muhafaza etmelerini ve daima edepli olmalarını emredip nasihatler yapmak üzere En Yüce İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının durumlarını Gözeten Allah Adıyla… O (c.c.); kullarına edebi öğretmesi sebebiyle Rahman'dır; sonsuz rahmetin ve her türlü ikramın Sahibidir. O (c.c.) kullarına; tarafından gelen her şeye tam bir teslîmiyyetle razı olmayı öğretip anlatması sebebiyle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞

1. Ayet: Ey Îman edenler! Îman eden Müslimanlar olmanızın gereği; Allah'a (c.c.) veRasûlüne karşı edepli olmanızdır. Bu sebeple sizlere öncelikle gereken; hiçbir işte ve karar vermekte Allah'ın (c.c.) ve Rasûlünün önüne geçmeyin, Allah'ın (c.c.) Kitabına ve Rasûlünün Sünnetine başvurup araştırmadan hiçbir hukmü icra etmeyin. Asla Kur'an ve Sünnete aykırı ve zıt hüküm ve kararlar almayın. İçlerinizde gizli olan her şeyi ve tüm maksadlarınızı Bilen, sonsuz kudret ve gerçek iktidar Sahibi olup Dîninin kurallarını ve tüm hukukunu Kıskanan Allah Azıîmüşşan'a ters düşmekten korunun. Kendi görüş ve arzularınıza göre konuşup kararlar alarak,sözler ortaya koyarak ve hukümler vererek kahır ve intikam Sahibi

Yüce Yaratıcı ile yarış yapmağa kalkışmaktan sakının. Bilesiniz ki, tüm durum ve davranışlarınızda daima sizleri görüp Gözeten Allah (c.c.); bütün konuştuklarınızı Duyan, söylediklerinizde niyyet ve maksadlarınızı tamamen Bilendir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ۞

2. Ayet: Ey Îman edenler! Peygamberinizle (s.a.v.) konuşurken; seslerinizi O'nun (s.a.v.) sesinin üzerine çıkarmamanız Mü'min olmanızın özelliklerindendir. (Îmanınız varsa O'nun s.a.v. huzurunda sesinizi yükseltemezsiniz.) Hatta O (s.a.v.) konuşurken (susun ve dinleyin,) sözüne söz katmayın. O'nun (s.a.v.) meclisinde huzurunda bulunurken; birbirlerinize bağırdığınız gibi seslerinizi yükseltmeyin, hiçbir zaman çığırtkanlık yapmayın. Çünkü yüksek sesle konuşmanız O'na (s.a.v.) saygı ve hurmetinizi bozar, saygısızlardan olursunuz. Allah için yaptığınız işleriniz ve ibadetleriniz bilmeden ve farkında olmadan boşa çıkmasın ve geçersiz hale gelmesin diye Rabbiniz bunları sizlere yasakladı.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

3. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlünün makamında ve huzurunda seslerini kısarak saygı ve hurmetle konuşanlar ve daima O'na (s.a.v.) olan edeb ve saygılarını koruyup gözetenler; üstün takva sahibi olan, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne ters düşmekten daima korunan seçkin insanlardır. Allah Teâlâ katında kabule eren bu değerli ve mutlu kişilerin Îman ve ihlâs kasaları olan kalplerini; kullarının samîmiyyetini Deneyen ve onları yetiştirip Geliştiren Allah (c.c.) takva için imtihana tabi tutmuş, sıkı deneyimlerden geçirmiştir. (Böylelikle takva; yani Allah'a ve Rasûlüne ters düşmekten korunma sahipleri olmuşlardır.) Takva; kullara ruhanî ve ebedî manevî lezzetleri ve rızıkları kazandırır. Bu seçkin kullara mağfiret; insanlık hali gereği meydana gelen kusur ve günahlarının örtülüp arındırılması, affedilmeleri ve pek büyük mükâfaat var.O büyük mükâfaat rıza ve teslîm makamına ermeleridir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۞

4. Ayet: Allah Teâlâ; devamlı yaptığı kural ve âdeti üzere takva sahibi Mü'minleri anlattıktan sonra gaflet ehli ahmakları ve onların yaptıklarını anlatmak üzere şu açıklamaları yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana karşı edepsizlik yapan, peygamberlik görevin ve icraatlarından dolayı dinlenmeğe çekilip yalnız kaldığın ve Rabbine yakın oluşun cihetinden Sahip olduğun pay ve nasibin bakımından O'na (c.c.) yöneldiğin bir anda;Eviyin çevresinde, odaların arkasından Sana çağıran zalimler var ya; onların çoğu Senin durumunu, Rabbinle buluşup Yüce Huzurunda olduğunu bilip anlayamazlar, O'nun (c.c.) Mübarek Yüzüne bakmağa daldığını idrak edemezler. Zira onların aklı olsaydı; onları uyarır, elbette Sana karşı onları edebi gözetmeğe ve saygılı olmağa ulaştırırdı.

۞ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların Sana ihtiyaçları olup Senin yanında olmak istediklerinde; peygamberlik şefkatinle kendilerini eğitip irşad ederek Hakka erdirmen için onların yanlarına çıkıncaya kadar sabredip bekleselerdi onlar için bu; bağırıp çağırmağa kalkışmalarından elbette çok daha hayırlı ve pek kazançlı olurdu. Onların (utanıp pişman olduklarına dair) içlerinde bulunan ihlâs ve samîmiyyeti Bilen Allah (c.c.); eğer zaman-zaman onlardan hata ve yanlışlıklar meydana gelirse Ğafûr'dur; hata ve kusurlarını örter ve günahlarını siler ve eğer Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) karşı edepli ve saygılı olmağa kararlılıkta samîmî iseler onlara merhamet edip tevbelerini kabul etmekte Rahîm'dir; onlara rahmet ve ikramlar eder.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۞

6. Ayet: Allah Teâlâ; Îmanlarında samîmî olan Mü'minleri eğitip irşad etmek, şan ve durumlarına uymayan hallerden ahlaklarını arındırmak için onlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Îman edenler! Allah Azîmüşşan'a Îman eden Mü'minler olmanızın bir gereği de Mü'min kardeşlerinize güzel ve iyi zanlarda bulunmanız, onların söz, durum ve davranışlarını iyiye yormanızdır. Fasık olan, Îman ve İslâm'ın kurallarından çıkmış bulunan bir kimse iftira ve kargaşa çıkarmak tarzında sizlere bir haber getirirse üzerinde düşünüp araştırın. O kimseyi hemen tasdik etmeyin, ona inanarak harekete geçmeyin. Zira istemeden ve bilmeyerek suçsuz bir topluma aslı olmayan bir zan ve tahminle kötülük yapar ve zarar dokundurursunuz. Sonra da yaptıklarınıza pişman olursunuz, düşünüp aklınıza getirdikçe kederlenirsiniz.

۞ وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ۞

7. Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah'ın Rasûlü içinizde ve aralarınızda olup Rabbi tarafından O'na (s.a.v.) ikram olunup O'nun sizlere mirası olan Sünnet-i Seniyyesi O (s.a.v.) hayattayken ve ölümünden sonra Kıyamete kadar sizlerledir. O (s.a.v.) hayattayken her konuda O'na (s.a.v.) varacak ve danışacaksınız. Ölümünden sonra da En Yüksek Hayat Tarzı Olan Sünnet-i Seniyyesine (inanç, söz ve icraatlarından ibaret O'nun s.a.v. tarafından sergilenen kulluk tarzına) başvurup durumlarınızı ve tüm işlerinizi O Yüce Tarza göre düzenleyeceksiniz. Aralarınızda meydana gelen, sizlere güzel ve hoş görünen işlerinizi kabul etmesini O'na teklif etmeyeceksiniz, baskı yapmayacaksınız. (Sizlerin kurtuluşu kendi bilgi, görüş ve arzularınızdan geçerek O'na (s.a.v.) uymakladır. O'nun (s.a.v.) hiçbir konuda ve hiçbir an sizlere uyması mümkin değildir. (O'na s.a.v. bir şeyler teklif etmeğe kalkışmanız sadece O'nu s.a.v. üzer, sizleri de sıkıntıya sokar.) Eğer sizlere uyup dediklerinizi kabul etse işlerin çoğunda sıkıntıya girer ve zararlar görürsünüz. Böylece o işler sebebiyle hatalara düşer, günahlara batarsınız. Bunun için Mü'min olmanızın ve O'na (s.a.v.) uymanızın gereği; işlerinizin tamamını O'na (s.a.v.) bırakmanız ve O'nun (s.a.v.) yaptıklarını uygun görüp benimsemenizdir.

Eğer yaptığınız ve yapacağınız işleri O (s.a.v.) uygun görür ve yapmanıza izin verirse onu yaparsınız. Yoksa O'na bir şey teklif etmeyin. (Uygun görmediği bir şeye izin vermesi için asla ısrar etmeyin.) Çünkü Peygamberlik Makamı ve İlâhî hıkmetin gereği olan sorumluluk buna (halka boyun eğmeğe) aykırıdır. (Eğer sizler Îmanı sevip her şeye tercih etmeseydiniz o zaman yanlışlıklar yapar, sıkıntılara düşerdiniz.) Fakat Allah Azıîmüşşan sizlere Îmanı sevdirdi ve kalplerinizde Îmanı müzeyyen (pek güzel, çok süslü ve gayet hoş) kıldı. (O kadar güzel ve süslü görüp sevmektesiniz ki, içinizde Îmana ters olan hiçbir şeye izin vermezsiniz.) Yani suçsuz birine; bozuk bir zan, asılsız bir haber ve yanlış tahmin sebebiyle iftira etmek için bahane aramayın. (Bu sizlere yakışmaz.) Çünkü sizlerin Îman içinde sevgisi var. Kâfirlik ve iftirayı da sevmezsiniz.

Rabbiniz Allah (c.c.) ancak ve ancak sizlere Îmanı; dürüst ve samîmî kullar olmanıza göre sevdirip kalplerinizde müzeyyen kılmış, başkaları tarafından nispet edilerek değil de seçip tercih ederek ve kasden kâfir olmayı,kâfir olmağa götüren fasıklığı (kulluk dairesinden çıkmayı) ve fasıklığı doğuran ısyanı sizlere çirkin göstermiştir. Yani bir Müslimana iftira ve haksızlıkla kâfirlik ve fasıklık nispet edilir. (Ona birileri kâfir ve fasık diyebilir ama o kâfir ve fasık olmağa kasdetmedikçe, Îmandan ve kulluk dairesinden çıkmadıkça kâfir ve fasık olmaz. Allah Teâlâ'nın kendilerine Îmanı sevdirmesiyle gerçek Mü'min olanlar asla kâfirliği, fasıklığı ve ısyanı sevmezler. Dolayısıyla şuurlu Mü'minler olmaları gereğiyalan haberlere ve kötü zanlara kapılıp yanlış hareketlerde bulunmazlar.) Allah Azıîmüşşan kullarının bu tür yanlışlıklar yapmalarına asla razı olmaz. Başkalarına iftira atmak ve suçlamada bulunmak gibi yanlışlıklardan kaçınan bu seçkin Müslimanlar; olgunluğa eren ve Allah Azıîmüşşan'ın Dosdoğru Yolunda kararlılıkla yürüyenlerin ta kendileridirler. Allah'ın (c.c.) Doğru Yolu; ifrat ve tefrit (aşırılık ve gevşeklik) arasında O'nun (c.c.) Birliğine götüren yoldur.

۞ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

8. Ayet: O Mü'min ve Müsliman kulların bu olgunlukları ve ermişlikleri; kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini Bilen Allah Azıîmüşşan tarafından olan bir bağış ve ikramdır, katından bahşedilmiş büyük bir nimettir. Kullarının yaptıklarını Kuşatan ve bütün durumlarını Bilen Allah Azıîmüşşan; onların tüm yararlı ihtiyaçlarını da Bilendir. İhtiyaçları olan her şeyi onlara vermekte Hakîm'dir; sağlam bilgi ve gaye Sahibidir.

۞ وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي

حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۞

9. Ayet: Ey Îmanın gerektirdiği tarzda adalet ve istikamet Sahibi olan ve haktan ayrılmayan Mü'minler! Sizlerin ahlakla ilgili nitelikleriniz cümlesinden, görev ve icraatlarınızdan olarak; eğer Mü'minlerden iki topluluk savaşırlar, cahiliyye tutuculuğundan gelen hareket, gazab ve öfkeden doğan kuvvet ve süregelen soy sop düşmanlığı sebebiyle ölesiye ve öldüresiye kavgalar yaparlarsa aralarını düzeltin, adalet ve hıkmet üzere; mümkinse barışı sağlayın. Eğer biri diğerine karşı azgınlık

yapar, İlâhî adaletten çıkıp uzaklaşacak derecede bu azgınlıkları onları taşkınlığa götürürse; ey arabulucu Mü'minler! Alt edilen ve zulme uğrayan topluluğa destek vererek o azgınlarla savaşın. Onlar adalet ve hıkmet sahibi Olan Allah'ın emrine ve adalet üzerine kurulu hukmüne dönüp razı oluncaya kadar savaşı devam ettirin.Zulüm ve azgınlıklarından dönüp vazgeçerlerse o iki toplum arasında adaletle barışı ve düzeni sağlayın. Hulasa ey Mü'minler! Her hal ü kârda adaletli olun. Sağlam adalet üzerine Hâkimiyyetini kurmuş olup daima adaletle icraatlar Yapan Allah Azıîmüşşan; kullarından adaletli olup daima adaleti te'sis edenleri sever.

۞ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞

10. Ayet: Ey sulhu ve düzeni te'sis eden Mü'minler! Kavga eden Mü'minlerin arasını nasıl düzeltmezsiniz? Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îman eden,kendilerine Bu Yüce Tevhıîdin Yolunu açıkça gösteren Yüce peygamberi tasdik eden Müminler; Bu Kusursuz ve Sağlam Dînde ancak ve ancak kardeştirler. Adalet ve eşitliğe göre kardeşlerinizin aralarını düzeltin. Araları düzeltme görevinde adaletten sapmağa kalkışmayın; hakkını Kıskananve korkunç intikam Sahibi Olan Allah'tan (c.c.) sakının ve kahrından korunun. Çünkü sizler; adalet ve takva (korunma) sahipleri oluşunuzla merhamet olunacak, Allah'ın (c.c.) kahrından kurtulup rahmet ve nimetlerine ereceksiniz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

11. Ayet: Ey Îman edenler! İnsanlarla ve kardeşlerinizle tartışmayı, onlara her konuda karşı çıkmayı ve onlarla dalga geçmeyi bırakın. Şöyle ki, ey Allah'ın hukukunu icra eden ve O'nun koyduğu sınırları koruyup kollayanlar! Sizden bir topluluk; durum ve biçimde sizler gibi olan bir başka toplulukla dalga geçmesin. Yani zenginler fakirlerle, güçlüler güçsüzlerle, âmirler memurlarıyla ve idare edenler idare olunanlarla dalga geçmesinler. Ola ki, dalga geçilenler; Allah katında dalga geçenlerden daha hayırlı ve kıymetlidirler. Yine aynı şekilde Dünyalık şan, şeref ve üstünlük elde etmiş olan kadınlar da ayak takımı, ezilen ve dışlanan kadınlarla dalga geçmesinler. Ola ki, beğenmedikleri o kadınlar Allah (c.c.) katında kendilerinden daha hayırlı ve Allah'ın (c.c.) rahmetine daha yakındırlar.

Ey Mü'minler! Kendilerinizi (birbirlerinizi,) ayıplamayın, kusurlar aramayın. Bütün Mü'minler; bir can gibidir. (Canınızı yıpratmayın. Mademki, tamamınız bir vücuttur.)O halde ayıplananlara dokunan yarar veya zarar aynen ayıplayanlara dokunmuş olur. Birbirlerinize lakap takmayın, asla birbirlerinizi kötülük ve çirkinlik anlatan lakaplarla çağırmayın. (İsimlerinizle çağırın.)

Ey Mü'minler! Sizlere yapılan bu yasaklamalar, Allah'a karşı gelme ve kulluk dairesinden çıkma ifade eder. Bu iki yasak (ve diğer haramlar) yapıldığında sonsuz zararı doğurur. Sizleri; Allah'ın hıkmeti ve adaleti üzerine kurulu olan insanlıktan

düşürür. İnsanın Mü'min adını aldıktan sonra Allah'ın Yolundan sapmayı anlatan fasıkdiye ad alması (kendisine insanlıktan düştü, kulluk dairesinden çıktı dedirmesi) ne kötüdür. Hulasa kim tevbe etmezse ve yanlışlıkla bu anlatılan suçları işledikten sonra derhal dönüş yapıp Allah'a (c.c.) yönelmezse bilesiniz ki, bu tür azgınlar ve azgınlıkta ısrar edenler zalimlerin ta kendileridirler. Artık onlar; Allah'ın koyduğu sınırların gereği olan kulluk dairesinden çıkanlar diye özel olarak sınıflandırılıp damgalanmışlardır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا

أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ۞

12. Ayet: Ey Îman edenler! Îman sahipleri olmanızın gereği; her an ve her yerde zanna ve tahmine değil aksine kesin bilgi, doğru haber ve Salih insanlara uymaktır. Zannı ve tüm cahillikleri bırakın. Sadece Allah Azıîmüşşan hakkında ve O'nun seçkin kulları olan peygamberler ve evliya hakkında iyi ve güzel zanlar taşıyın. Misal: Allah Teâlâ'nın seçkin kulları her türlü kusurdan, suçtan ve kınanmışlıktan çok uzaktır. Zannın çoğundan kaçının. Zira zannın çoğu sizlere (vesveselere düşüp) mücadele etmeyi, Allah'a (c.c.), Rasûlüne (c.c.) ve Mü'minlere itirazda bulunmayı ve tartışma yapmayı sağlar. (O zaman Îmanlarınız zarar görür.) Çünkü zannın bir kısmıbüyük günahtır, Allah'ın (c.c.) koyduğu sınırlardan dışarı çıkmaktır. Bu tür zannı sizlerin kalbine Şeytan bırakır. O lanetli daima insana vebal yükler, günah kazandırır ve kandırıp yoldan çıkarır. Bir de insanların ve özellikle de Mü'minlerin gizli sırlarını ve önemli meselelerini araştırmayın, açıklarını aramayın. Asla onların mahremlerini, sır perdelerini yırtmayı doğuran işler yapmağa kalkışmayın, özellikle de aslı olmayan iğrenç iftiralarda bulunmayın. Biriniz bir diğerinin gıybetini yapmasın. Yani ey Tevhıîdin Yolunda yürümeğe yönelen Mü'minler! Sizlerin övgüye değer ahlakınız ve nitelikleriniz esaslarından, hatta en önemlilerinden birisi de gıybeti terk etmektir.

Gıybet; sizlerden birinin bir diğerinin olmadığı yerde onun hakkında bir şeyler söylemesidir ki, eğer o adam orada olsa ve hakkında konuşulanları duysa bu ona ağır gelir ve asla hoşuna gitmez.

Peygamber Efendimize (s.a.v.) gıybet soruldu, O da (s.a.v.) şu açıklamayı yaptı: Kardeşini; hoşlanmayacağı bir şeyle anlatmandır. Eğer dediklerin onda varsa gıybet, yoksa iftiradır. Bu ikisi de (gıybet ve iftira); Îman sahibi olan kişinin dürüstlük dışı bir durumu, ölçülü ve dengeli insan olmasına ters bir davranışıdır. Allah Azıîmüşşan; gıybet yasağını iğrenç bir davranış olması konusunda aşırı bir biçimde pekiştirdi. Şöyle san ve bil ki, gıybeti kuvvetle açıkladı ve onun yasak olduğunu aşırılık tarzında gösterdi (pek ağır bir günah olduğunu anlattı). Bu sebeple şöyle buyurdu: Sizden biriniz kardeşinin etini, özellikle de ölmüş olan kardeşinin etini yemeyi ister mi? Varsayılıp takdir olunsun ve düşünülsün ki, bu sizlere sunuldu. Ölü kardeşinizin etini yemekten hoşlanır mısınız? Kesinlikle tiksindiniz değil mi? Çünkübunun iğrenç olduğunu inkâr etmek mümkin değil. İşte Mü'min kardeşinizin gıybetini yapmakbundan daha kötü ve daha iğrenç. O halde haram kılınan gıybetiyapmaktan dolayıhukukunu Kıskanan ve İntikam Sahibi Olan

Allah Azıîmüşşan'dan korkun ve O'nun azabından korunun. Gıybetten ve benzeri günahlardan vazgeçip O'na dönün. Bilesiniz ki, içinizde saklı olan samîmî pişmanlığı Bilen Allah Teâlâ; Tevvab'dır; samîmî olduğunuzda tevbelerinizi kabul eder. Rahîîm'dir; yaptıklarınıza pişman olup tevbe etmenizden (dönüş yapmanızdan) sonra hata ve günahlarınızı siler ve sizleri hiç günah işlememiş hale getirir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۞

13. Ayet: Allah Azıîmüşşan bu hukmü (Müminlerin kardeş olduklarını ve birbirlerine saygı ve sevgide kusur işlemekten sakınmalarıhüküm ve konusunu) genişçe anlatıp pekiştirdi ve şu açıklamaları yaptı: Ey asıl var oluşu ve ilk yaratılış karakterini unutan insanlar! Biz sizlerin tamamını Bir Erkek ve Kadından var ettik.

O Erkek; Varlığının manevî kısmı bakımından Kendi Suretimizle suretlendirdiğimiz, sonradan olan madde âleminde Bizim halifemiz olup Adımıza icraatlarda bulunmasını murad ettiğimiz Âdem'dir.

O Kadın ise Âdem'in; fanî âlemdeki maddî ve bedenî kısmından meydana gelip ayrılan Havva'dır.

Bu ikisinin birbirleriyle evlenip bedenen ve ruhen kaynaşmaları sonrasında ise sizleri vücuda getirip ulus toplumlar, toplumlar içerisinde farklı guruplar halinde barınan topluluklar olarak çoğalttık.

(Arab dilinde ve kültüründe; diğer dillerdekinin biraz daha geniş kullanımı olarak millet; yani ulus ve ulusun içinde barınan topluluklar insan vücudunun ana organlarına benzetilerek bazı adlarla ifade edilir.)

Ayette geçen şüuub; şa'b kelimesinin çoğulu olup millet ve ulus anlamındadır.

Yine Ayette geçen kabâil; kabîle kelimesinin çoğulu olup bir ulusun içerisinde bulunan farklı ve değişik sülaleler ve ırklardır.

Ayette geçmeyen, ama Arapların kullandıkları ımâra, batn, fahz ve fasîl, denen topluluklar var ki, toplumun ailelere kadar bölünüp ayrılmalarını anlatır.

Kur'an indiği dönemde şa'b(Arab Milleti); Huzeyme diye anılırdı. Ondan ayrılan kabilelerin başında Kinâne Kabilesi gelmekteydi. Kabilelerden ayrılan küçük toplumlara ımâradenirdi ki, bunların en iyi bilineni Kureyş idi. Sonra batn (göbek) gelmektedir ki, buna misal de Kusay'dır. Bundan (batn) ayrılanlara fahz denirdi ki, buna en meşhur misal Hâşim Sülâlesidir. Bundan ayrılana fasîl (büyük aile) denirdi ki, buna misal de Abbas'dır. (Abbas Ailesi.)

Hulasa Biz sizleri böyle (her ne kadar farklı toplumlar haline gelseniz de Bir baba ve Bir Anadan) meydana getirdik ki, var oluş esasınızı bilesiniz, birbirinizi tanıyıp tamamınızın Bir Köke (Âdem'e) bağlı olduğunuzu idrak ederek hak ve hukukunuza riayet edesiniz. Bunlar (sizleri çoğaltıp farklı topluluklar haline getirmemiz); birbirinize karşı övünüp üstün gelmeğe çalışmanız içindeğildir. Çünkü aralarınızda övünecek ve birbirinizden üstün olacak bir durumu yok, ancak değerli, seçkin ve üstün olmak manevî yönünüze göre olan değer ve üstünlüktür. Dolayısıyla sizlerin Allah (c.c.) katında en değerli olanınız; madde âleminde bulunan fani varlıklarınızın, nefis sahibi insan olmanızın gerekleri ve tabiatınızla ilgili

hususlardan (Allah'ın buyruklarına ters olan her şeyden ve tüm haramlardan)en çok sakınanınızdır. Bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve kapasitelerinde olan her şeyi Bilen Allah (c.c.); onların içlerinde ve dışlarında olan her şeyden Haberdar'dır. Onları ve onlarla ilgili her şeyi bilip Haberdar olmasının gereği olarak onlara başarılar vermesi suretiyle ne iyilikler yaptıklarını ve nasıl var edilip nereden geldikleri ile ilgili hususu gözeterek nasıl tanışıp alakadar olacakları hususlarda kendilerine emredilen konulara sarılmadıklarını ve emir tanımadıklarını pek a'lâ bilmektedir.

۞ قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

14. Ayet: İnsanlara karşı övünüp üstün gelmek tarzında münakaşa ve inada dalan ve bu davranışlarıyla gerçek yüzlerini örterek çıkar sağlamaya çalışan bedevîler; kıtlık olduğu bir sene Medîne'ye geldiler. Samimi bir kararları ve dürüst bir maksatları olarak değil, aksine münafıklık yapıp güya Müslimanlar kandırarak Allah'ın (c.c.) varlığına ve Birliğine, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) O'nun Rasûlü olduğunu şâhidler ve samîmî Müslimanlar olduklarını arz ettiler. Bu maksadla Allah'ın (c.c.) Sevgili Peygamberine iyilik ve ikramlarda bulunduklarını söylüyorlar ve diyorlardı ki, biz Seninle savaş yapmadık. Bu zor günde ağır yüklerle ve bol erzakla Sana yardıma geldik. Hal bu ki, falan oğulları Seninle savaştı. Biz onlar gibi yapmadık. Bizler aramızda hiçbir düşmanlık geçmeden Sana Îman ettik. Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Bu cahiller; kuruntudan başka bir şey olmayan Îmanlarıyla ve işe yaramayan sadaka ve yardımlarıyla Sana baş kakıcı yapıyorlar. Açığa koydukları Îman ve samîmiyyete aykırı olarak içlerindeki başa kakma ve hainlik yapma aksi olarak Mü'min olduklarını söyleyip ortaya atan bedevîlere de ki, ey kaba bedevîler! Sizler sırf sözlerinizle Îman ettik demekle Îman etmiş olmadınız. Çünkü Îman; başa kakma, türlü eziyet etme gibi kirlerden arınmış olan kalplerin işleri ve nitelikleridir. Sizler Îman ettik demeyiniz, fakat barış yaptık, savaşmamak üzere sizlerle aramızda sulh ve anlaşmaya vardık deyiniz. Sizler; nasıl olurda Îman ettik dersiniz? Îman henüz kalplerinize girmemiş, Îmanın ayrılmaz niteliği olan itaat ve teslîmiyyet Îmanın kapları olan kalplerinize yerleşmemiştir. Elbette Îman; iz'andan ve teslîm olup itaatte bulunmaktan ibarettir. Eğer Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) hakkıyla itaat eder ve ihlâsla teslîm olursanız Allah Azîmüşşan yaptıklarınızın karşılığından az bir ücret ve mükâfaat dahi eksiltmez, hak ettiğiniz mükâfaatları tam olarak verir. Bilesiniz ki, kullarının içlerinde taşıdıkları niyyetlerini Bilen Allah (c.c.) Ğafûr'dur; taşkınlıklarından vazgeçip Kendisine (yönelen kulun kusurlarını örter, günahlarını siler), Rahîm'dir; o kimseye rahmet ve nimetler ikram eder ve tevbesini kabul eyler.

۞ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۞

15. Ayet: Gerçek Mü'minler, Allah'a ve Rasûlüne Îman edenler, Îman ve teslîmiyyetlerinde ihlâslı ve samîmiyyetli olanlardır. Çünkü tüm ilgi ve alakaları varlık sahnesinden düşürüp ortadan kaldıran Tevhiîdin mertebesine; tam bir teslîmiyyetle Îman etmek erdirir. Tam bir ihlâsla Îman etmelerinden sonra Îman ve İslâm'larında asla şüpheye düşmeyen ve bununla beraber Allah'ın (c.c.) Yolunda mallarıyla ve canlarıyla Cihad edip Allah'ın düşmanlarıyla savaşarak Îmanı, ve İslâm'ı yaymağa,, şirki ve zulmü ortadan kaldırmağa uğraşanlardır.Allah katında kabule eren bu mutlu insanlar; gerçekten doğru olan, samîmiyyet ve doğruluk kendilerine has olan kimselerdir. Bunlar ermişlik bakımından en yüksek mertebeye ve gerçek kurtuluşa erenlerdir. Sonsuz iktidarınSahibi, her türlü nimetleri ve üstünlükleri vermeğe Kadir ve Gerçek Hukümdar Olan Allah katında; doğrulara özel olan doğruluk meclisinde yer tutmuşlardır.

۞ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

16. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kalplerinin uygunluk göstermediği ve onay vermediği yapmacık bir Îmanı dilleriyle açığa koymalarından ve bizler Îman ettik demelerinden sonra onlara de ki, ey cahiller! Bütün gizlilikleri ve tüm incelikleri Bilen Allah Azıîmüşşan'a Mü'min olduğunuzu haber veriyor ve Dîninizi mi öğretiyorsunuz? Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan Semâvâtta ve Arzda (Göklerde, Yerde ve tüm âlemlerde gizli ve aşikâr olan her şeyi bilir. Yine O (c.c.) varlık dairesinde bulunan her şeyi; ezel-ebed var olan ve her şeyi kendilerinden daha yakın olarak kuşatan ilmiyle bilir. Rahmetinin gereği olarak varlık şimşeği üzerine çakmış olan (rahmetinin gereği olarak yarattığı) hiçbir şey O'nun ilminden gizli kalmaz.

۞ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

17. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberini(s.a.v.) bilgilendirmek ve onların tüm sırlarına erdirmek için şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Can u gönülden teslim olan Mü'minler olmadıkları halde Müsliman olduk ve Seninle barış yaptık diye başına kakıyorlar, Seni minnet (iyilik) altında ezmek istiyorlar. Onları susturup hakaret etmek için cevap olarak şöyle de: Ey ahmaklar! Eğer iddianızda doğruysanız, gerçekten tam bir teslîmiyyetle Îman eden Mü'minlerseniz ve kalpleriniz; dillerinizle söylediklerinize uyuyorsa zan ve iddialarınızın aksine; bütün gizlilikleri Bilen Allah Azıîmüşşan sizlere minnet eder (bu iyiliğin Sahibinin Kendisi olduğunu sizlere hatırlatır). Çünkü büyük bir kültüre, yüce anlayışa ve ileri bir görüşe ermenizi sağlayacak olan Îmana sizleri O (c.c.) erdirmiştir. Hal bu ki, sizler ey çaresizlik ve inkâr çöllerinde kendilerini kaybeden ahmaklar! Tam bir teslîmiyyetle Îman etmiş Mü'minler değilsiniz.

❁ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❁

18. Ayet: Tüm durumlarınızı ve bütün hareketlerinizi daima görüp Gözeten Allah (c.c.) iyilik veya kötülük bütün yaptıklarınızı Görendir. Her şeyi bilip gördüğü gibi tüm yapılanların karşılığını da verecek.

Allah Azıîmüşşan bizleri ihlâs ve samîmiyyet sahipleri olan, hiçbir korkuları olmayan ve üzülüp sıkıntıya düşecek bir durumları bulunmayan Mü'minler topluluğundan eylesin.

HUCURAT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Zatî Tevhıîd Makamına (Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından sonra Yüce Varlığına) ulaşan Tevhıîd ehli Muhammedî (Hz. Muhammed'e s.a.v. mensub ve bağlı olan olgun Îman sahibi)! Allah Teâlâ seni üstünlük, başarı ve şerefiyin makamına erdirsin. Kendini pis arzuların ve bozuk görüşlerin rezilliklerinden ve her türlü seviyesizliklerden çıkarıp yüceltmelisin. Özellikle de yaptığın iyilikleri başa kakmaktan, insanlara eziyet ve sıkıntı vermekten, duysunlar, görsünler diye itaatte bulunup ibadetler yapmaktan ve her türlü sahtekârlıktan son derece sakınıp uzak durmalısın.

İnsanlardan ve Dîn kardeşlerinden herhangi birine karşı üstünlük taslamaktan her hal ü kârda sakın ha sakın. Çünkü bu davranışlar; büyüklük taslayanların ve nankörlerin ahlakıdır. Budavranışlar; sonsuz zararları doğurur, her türlü perişanlık ve mahrumiyyete sebep olur.

Allah Azıîmüşşan'ın aynaları ve görünme sahneleri olan bütün varlıklara karşı tevazulu, yumuşak ve hoş davranışlı ol. Halkın itibar ettiği, ilgi duyup gözettiği kişilerden, makam ve varlık sahiplerinden uzak dur.

Yeter derecedeki bir gelire kanaat et. Namus ve terbiyenle baş başa kal. Halka karışıp kaynaşmaktan sakın. Adaletli ve merhametli olmayı, hukuka riayet ederek payları dürüstçe bölmeyi ahlak edin. Evsafı terk et. (İnsanları; hak etmedikleri üstün niteliklerle övmekten, onlara tatlı dil dökmekten vazgeç. Sen de meşhur olmak sevdasında olma, bir kısım niteliklerle anılma duygularını bırak.)

Allah Teâlâ; katından başarılar verip kolaylıklar sağlamasıyla bizleri; doğruluk ve Hakka uygunluk yolunda kararla gitmekte başarılı olanlardan ve bu yola aykırı olan her şeyden kaçınanlardan eylesin.

KAAF SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 45 Ayettir. Sûre; huruuf-ı mukataadan (Elif Lâm Mîm, Yâ Sîn gibi; kelimelerinden ayrılıpsimge ve şifre gibi kullanılan harflerden) Kaaf harfi ile başladığı için bu Adı almıştır.

KAAF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Rahman Azıîmüşşan'ın Suretiyle suretlenen (ve Yüce Niteliklerine bürünecek kabiliyette yaratılan) insanın var edilişi maksadı üzerine tesis oluna peygamberlik ve evliyalık müesseselerinin her ikisinin penceresinden doğup parlayan İlâhî nûrlarla kalbi nûrlanan kimseye; Allah Teâlâ'nın tecellîlerini kabul etmekte varlıkların en mükemmeli, Allah'ın halifesi olup O'nu (c.c.) temsil etmeğe en yaraşır olanı ve Allah Azıîmüşşan'ın ahlakıyla ahlaklanmağa uygunu elbette insan-ı kâmildir.Çünkü kâmil insan; Huzurunda tüm varlıkların ve varlıkların bütünilgi, alaka ve çokluklarının tamamen yok olduğu Gerçek Güneşin (c.c.) nûr ve parıltılarının yansımalarını almaktadır. Bu sebeple açığa çıkıp anlaşılmaktadır ki, Allah Azıîmüşşan'ın nûrlarını, ilim ve ahlakını kendisinde toplamakta insandan daha olgun ve daha üstün bir varlık yok.

Bu insan türünün akıl sahibi olup bilme, göz ve öz sahibi olup görme, üstün anlayışa ve Yüce huzura erme bakımından En Mükemmeli ve En Tam Olanı Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizdir. Her kim O'nun (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) Rasûlü ve Halifesi olduğuna karşı çıkarak şaşırır, O'nun (s.a.v.); tüm yaratılmışın Öğretmeni ve Önderi olduğunu, O'na (s.a.v.) Allah Azıîmüşşan'ın vahyinin indirildiğini inad ederek ve kafa tutarak kabul etmezse muhakkak azgınlık yapıp sapmış, insanlık mertebesinden düşmüştür. Artık o kimse olgun insan olmayı ve Gerçek Yolu bulmayı kaybetmiştir. İşte bunun için Allah Azıîmüşşan; O'nun (s.a.v.) hak Varlığının (c.c.) Halifesi olmağa Layık olduğunu, öğretmenlik ve önderliğinin gerçekliğini ispatlamak için yeminler ederek O'nunla çokça konuşmalar yapmış, sayısız Ayetler ve hesapsız lütuflar indirmiş ve Yüce İsmini uğur ve bereket sebebi yaparak şöyle demiştir:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Varlığına ve Birliğine Götüren Îman ve İslâm Yolunu açıklamak için peygamberler Gönderen ve kitaplar İndiren Allah Adıyla…

O (c.c.) bütün kullarına sonsuz rahmet Sahibi Olan Rahman'dır. Çünkü onların tamamını Selâm Yurduna (bütün işleri Selâm Olan Allah'ateslîm ederek her sıkıntıdan kurtulup selâmete ve sonsuz nimetleri içinde bulunduran Tevhıîdin Merkezine ve Yüce Huzura) ermeğe da'vet etmektedir.

O Yüce Allah (c.c.); seçkin kullarına özel rahmet Sahibi Olan Rahıîm'dir. Çünkü onları türlü nimetler verip ikramlarda bulunarak yüce makamlara kavuşturur.

۞ قٓ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجٖيدِ ۞

1. Ayet: Ey Allah Azıîmüşşan'ın halifelik kaftanını (üniformasını) giymeğe kabiliyyetli olup O'nu (c.c.) temsil eden, Kendisine inen İlâhî vahyi ve ilhamları halka ulaştırmağa Kaim olup icra eyleyen ve yaratılmışı; her şeyin Gerçek İdarecisi, sonsuz ilim, her şeye kudrete ve türlü intikamlaraSahip, Selâm ve Kuddûs Olan Yüce Yaratıcıya komuta ederek sevk eden Kâmil ve Mükemmel İnsan! O Şanı Yüce olan Muazzam Kur'an hakkı için Sen; Hak Teâlâ tarafından bütün yaratılmışa O'nun Varlığını, Birliğini ve O'na Götüren Hak Yolu açıklamak için görevlendirilip Gönderilen Hak Peygambersin.

❁ لْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ ❁

2. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnatçı inkârcılar Sende; kendilerini inkârda bulunup Seni yalanlamağa sebep olacak Senin Yüce durumlarıyın bir eksikliğini ve bir lekesini bulamayınca Sana karşı diklenerek inad ve inkârlarında ısrar ettiler. Öyle ki, bu ahmak cahiller; kendi içlerinden kendilerine bir Uyarıcının, İnsan bir Peygamberin (s.a.v.) gelmesine şaşırdılar. Bunun olmasını uzak görüp yadırgadılar. Çünkü onlar Kıyameti, öldükten sonra dirilip hesap vermek için toplanmayı inkâr eden kâfirlerdi. Kendi içlerinden Birinin Peygamber olarak gönderilip Kıyametin korkunç hadiselerinden kendilerini uyarmasını kabullenemediler. Sana karşı kafa tutan kâfirler; aşırı inkârları sebebiyle da'vet ve uyarıyı duyduktan sonra şöyle dediler: İnsanlara; Bir İnsanın Peygamber olarak gönderilmesi ve O'nun da olması imkânsız olan tekrar dirilmekten ve hesap için toplanmaktan bahsedip uyarılarda bulunması şaşılacak ve hiç görülmedik bir şey. Bunu önceki baba ve atalarımızın hayatlarında hiç duymadık.

❁ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ❁

3. Ayet: Ahmak kâfirler; bu özetlemelerinden sonra konuşmalarını açarak ve aralarında sorup soruşturarak imkânsız görüp inkârlarına devam ederek şöyle dediler: Bizler öldüğümüz, toprak ve toz olup savrularak darmadağın olduğumuz anda ve bunun sonrasında tekrar eski halimizdeki gibi tekrar diriltilecek miyiz? Bu (tekrar hayata) dönüş (iddiası); pek uzak (ve mümkin olmayan) bir dönüştür. Aklın kabulünden, gerçekleşmek ve olmak bakımından uzaktır.

❁ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ ❁

4. Ayet: Allah Azımüşşan; onların inkârlarına karşılık verip öldükten sonra dirilmeyi inkâr konusunda yaptıkları dedikodularını ters çevirip başlarına geçirerek dedi ki, ölüleri diriltmeğe ve önceki hallerine tekrar geri döndürmeğe Kadir olduğumuzu nasıl inkâr edebilirsiniz? Hal bu ki, Biz; bütün gerçekleriyle ve tüm genişliğiyle toprağın; onlardan ve öldükten sonra onların eklemleri, kemikleri gibi dağılan parçalarından neler yediğini tam olarak bilmekteyiz.Elbette biliriz, zira her şeyi kuşatıp koruma altında bulunduran Kitab (Levh-ı Mahfuz) Bizim katımızdadır. O Kitabımızda herhangi bir şeyi kaydetmemek veya aksaklık olmaz.

❁ بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَرِيجٍ ❁

5. Ayet: Öyle ki, o inatçı kâfirler son derece şaşkınlıklarından, gaflet içerisinde serhoşlar olarak sapıklık içerisinde olduklarından dolayı; kesin delillerle desteklenmiş ve gerçekliği tam olarak ortaya konmuş olan Hakkı; yani Hakkı batıldan seçip onlara yol göstermek için Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Peygamberliği kendilerine geldiğinde yalanladılar. Bu sebeple O'nun (s.a.v.) açıklamalarını, uyarılarını ve uyarıları içerisinde bulunan (ve inkârcılar için hazırlanan) ağır sıkıntıları ve korkunç cezaları inkâr ettiler. Hulasa o inkârcılar; saçma rüyaları ve boş hayalleri sebebiyle kargaşadan ibaret bir durum ve çalkantılı bir içerisinde

boğulmaktadırlar. Şöyle ki, Sevgili Peygamberin (s.a.v.) ve getirdiği her şeyin Hak olduğu (kalplerinin ve kafalarının karışıklığı sebebiyle) onlara karışık geldi. Bu yüzden O'nun (s.a.v.) hakkında bocalayıp duruyorlar ve ne diyeceklerini bilemiyorlar. Bir diyorlar ki, O şairdir. Bir diyorlar ki, O sihirbazdır. Bir diyorlar ki, kâhindir. Bazen de diyorlar ki, O cinler tarafından çarpılıp aklı başından gitmiş olan bir delidirve delilerin konuştuklarını konuşuyor Allah'a dayandırıyor. Hulasa O'nun (s.a.v.) hakkında sonugelmeyen ve birbirine uymayan dedikodular yapıpbatıl, rezil ve asılsız iftiralarda bulunuyorlar.

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَزَيَّنَّاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ

6. Ayet: Öldükten sonra dirilmeyi ve hesap vermek için toplanmayı inkârederlerken üzerlerinde kat-kat asılı duran Gökyüzüne bakarak düşünüp akıllarını dürüstçe çalıştırmıyorlar mı? Onu nasıl kurmuş, direksiz ve sütunsuz olarak nasıl yükseltmişiz? (Kimi Güneş gibi ateş olup) ısı ve ışın veren, (kimi Ay gibi Güneş türündenaydınlanarak) aydınlatıcı olan farklı yıldızlarla Gökyüzünü nasıl süslemişiz? Hem de hiçbir çatlağı, yarığı ve tümseği yok. Katları mükemmel bir tarzda birbirine bağlı, birbirine paralel, gayetdüzve düzgün.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

7. Ayet: Yeryüzüne de bakıp düşünerek akıllarını başlarına almıyorlar mı? Kusursuz ve sonsuz kudretimizle, ilim ve hıkmetimizle nasılyayıp döşemişiz? İçerisine sabit ve muhteşem dağlar bıraktık, Yeryüzü üzerinde tam bir kararlılık ve yükseklikle dururlar. Yeryüzünü sarsılmaktan ve çalkantıdan korurlar. Bütün bunlarla beraber Yeryüzünde her çeşit bitkiden bitirip yetiştirmişizdir. O kadar parlak ve güzel ki, bakanların gözlerine parlaklık, kalplerine sevinç ve mutluluk verir.

تَبْصِرَةً وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ

8. Ayet: Hulasa eşsiz güzellikleri ve türlü harikaları taşıyan yarattıklarımızın tamamını ancak ve ancak bütün varlığıyla Bize yönelen, tüm işlerini Bize ısmarlayarak tam bir teslîmiyyetle kulluk yapan her bir kula göz, öz, görüş ve anlayış kaynağı olması, Varlığımızı, Birliğimizi ve her şeye Kadir olduğumuzu gösterip öğüt vermesi için yarattık. Çünkü böyle bir kul yarattıklarımıza bakar, düşünür, istediğimizi dileyip yarattığımızı ve her şeye Kadir olduğumuzu idrak eder. Ölüleri diriltip kabirlerinden kaldırarak hesap vermeleri için Mahşere (büyük toplantı yerine) sevk edeceğimiz de kudretimizin hâkimiyyeti ve yönetimi altında bulunanlar gurubundandır.

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ

9. Ayet: İnat ve inkâr çöllerinde çaresizlik içerisinde kıvranan şu ahmakların; tekrar diriltmeğe Kadir olduğumuzu inkâr etmeleri nasıl mümkin olur? Bunu asla inkâr edemezler; çünkü Biz Gök Tarafından mübarek, bol verimli ve bereketli bir su indiririz. O suyu kupkuru ve ölü toprağa indirmemizden sonra o su ile gayet hoş güzelliklere sahip kıymetli ve tertemiz bağlar ve bahçeler yetiştirip meydana

çıkarırız. Özellikle insanların beslenip yaşamaları için biçilmek suretiyle elde edilen buğday ve arpa gibi un tanelerini çıkarırız.

۞ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ۞

10. Ayet: Bir de o su ile gayet uzun boylu özel bir meyve olanhurmayı yetiştiririz. Onun çokça meyveye dönüşecek olan birbiri üzerine binmiş salkımlar halinde tomurcukları olur.

۞ رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ۞

11. Ayet: Bütün bunları kullarımıza rızık ve hayat sebebi olsun diye yetiştiriyoruz ki, bunlarla beslensinler, gıdalanıp yaşasınlar ve kendilerini eşsiz suretlerde Vareden, bu nimetleri ikram ederek Yaşatan Rablerine devamlı şükretsinler. Hulasa Gökten inen su ile toprağı kurumuş ve ölmüş, otu ve suyu kalmamış olan, her bir memleketi canlandırırız. İşte o zavallı inkârcıların öldükten sonra diriltilerek kabirlerinden çıkışları da aynen bunun gibi olacak. Devamlı gördükleri bu hadiseler kudretimizle olduğu gibi diriltilmeleri de kudretimizle olacak. Tüm bunlara rağmen bu ahmak ve cahil inkârcılar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın kudretini nereden inkâr edebiliyorlarve ölüleri tekrar dirilteceğini nasıl imkânsız görüyorlar?

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ۞

12. Ayet: Bu inkâr ve yalanlama bu inkârcılardan ilk olarak meydana gelmiş değil, aksine tıpkı bunlar gibi bunlardan önce Nûh Kavmi de inkâr etti. Nûh (a.s.) onlara Peygamber olarak gönderilip onları uyararak Îmana da'vet edip, içinde bulundukları kâfirlikten, İlâhî sınırları çiğnemekten ve itaatsizlikten vazgeçmelerini emrettiğinde O'nu (a.s.) yalancılıkla itham ettiler. Yine meşhur rass (kuyu) sahipleri de inkâr etmişlerdi.

Rivayete göre kuyu çevresinde ikamet ediyorlardı. Kendilerini uyaran Hz. Hanzala'yı (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler.

Semûd Kavmi de Kardeşin Salih Peygamberi (a.s.) inkâr etti. İnkârlarıyla kalmayıp ısrarla istedikleri ve kendilerine Mucize olarak verilen Deveyi kestiler.

۞ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ۞

13. Ayet: Âd Kavmi Kardeşin Hûd Peygamberi (a.s.), Firavun ve Kavmi Mûsâ Peygamberi (a.s.) ve Lût Peygamberin kardeşleri (kavmi) de Kardeşin Lût Peygamberi inkâr ettiler.

Allah Teâlâ Lût Peygamberin (a.s.)Kavmine Lût'un kardeşleri dedi; çünkü hanımı tarafından akrabalarıydı.

۞ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۞

14. Ayet: Eyke (sıklık; yani ağacın sık olduğu ve üveyik kuşlarının ötüştüğü bölge) halkı da Kardeşin Şüayb Peygamberi (a.s.) inkâr etti. Tübba' kulumuzun Kavmi de; durumlarını ve bozuk davranışlarını düzeltmeğe çalışan ulemâ ve imamlarını inkâr etmişlerdi.

Tübba' Yemende Hımyerî Toplumunun Hukümdarı ve ismi; Es'ad, lakabı Ebukerîb idi. Kendisi Müsliman olmuş, Kavmini de İslâm'a da'vet etmişti. Toplum O'nu ve O'nun Müsliman olmasına sebep olan ilim sahiplerini inkâr ettiler.

Hulasa bu sayılanların tamamı kendilerini Îmana, İslâm'a ve bu yolla ebedî mutluluk ve güzelliklere erdirmek için gönderilen peygamberleri (a.s.) ve Allah dostlarını inkâr ettiler. Bu sebeple onlara tehdîdim hak oldu, inkârları ve kâfirlikte ısrarları sebebiyle kendilerine tehdîdle haber verdiğim azabım onları kuşatıp helâk etti.

Onların helâk edilerek köklerinin kazındığı gibi ey peygamberlerin En Kâmili (Sevgili Muhammed)! Yakın zamanda bu inkârcı zalimlerin de kökleri kazınacak. Acele etme, sıkıntılarına biraz katlan. Tehdîdle haber aldıkları korkunç belayı muhakkak görecek ve kahrolacaklar.

۞ أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۞

15. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârcıların zan ve iddialarını tanımayıp onların öldükten sonra diriltilmeyi inkâr etmelerini akıl ve insanlıktan uzak görerek şu açıklamayı yaptı: Bu beyinsizler Bizim varlıkları ilk yarattığımızda yorulup aciz kaldığımızı mı zannediyorlar, bu sebeple ikinci bir yaratma olan ölüleri diriltmemize Kadir olduğumuzu inkâr mı ediyorlar? Yani zannediyorlar mı ki, ilk yaratma anında kudretimiz sona erdi? Onlar bilmiyorlar mı ki, kudretimiz, İsimlerimiz, Sıfatlarımız ve icraatlarımız asla son bulmaz, yorulma, gevşeme, eksilme olmaz. Eğer akılları olup bilselerdi; o zaman anlarlardı ki, yarattığımız bütün varlıklarla kudretimiz her an ilgili olup, her şeyi daima Biz yaşatıp yönetiyoruz. Hem de her şeyi kudretimizle tutup yaşatırken ve yönetirken; her bir şeyi kemâlî şanlarımızdan (kusursuz, sonsuz ve sınırsız tavır, hareket ve icraatlarımızdan) yepyeni bir şan ve icraatla yaşatır ve yönetiriz ki, onun bir benzeri ne geçmiştir ve ne de gelecektir.
(Allah Azıîmüşşan'ın Kendisi, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları sonsuz ve sınırsız büyüklüğe Sahip olduğu gibi kudreti, yaratması, yaşatması, yönetip idare etmesi de pek büyüktür, önü, sonu ve sınırı yoktur. Büyük-küçük, bütün-parça, madde-mana, eşya, iş ve icraat her ne yapsa ve ne yaratsa hepsini tek, eşsiz ve benzersiz olarak yepyeni yaratır. Bir şeyi diğerine örnek yapmaz, hiçbir şeyi diğerinin kalıbına koymaz. Buna açık bir misal parmak izleridir. Hiçbir parmak diğerinin aynısı olmadığından izleri de birbirine benzemez. Her şey bunun gibidir. Bunun için diyoruz ki, varlığın O'nun c.c. Varlığına, birliğin de O'nun c.c. Birliğine delildir. O c.c. daima yaratmaktadır ve yaratacaktır. Bütün varlıkları tekrar yaratıp ikinci kez diriltecek, iyilere iyilikler ve nimetler, kötülere ceza ve azaplar devam edecek. Cahil

ve zalim inkârcılar bunları bir gün anlayıp inanacak ama o gün; Yani Kıyamet Günü Îman etmeleri onlara fayda vermeyecek.)

Zulüm ve cehaletten kurtulamayan inkârcılar ne kadar inkâr etseler de inkârlarının aksine insan karakteri taşımalarının gereği olarak bir kısım anlayışları sebebiyle varlıkları çerçevesinde bir bürgü, bir kargaşa içinde bulunup Bizim tarafımızdan (c.c.) meydana gelecek olan yeni bir yaratma (öldükten sonra diriltme) hakkında şüphe içerisindedirler. Aynı hal ve durum içinde her an ve her zaman tarafımızdan dileyip karar vererek yeni-yeni yaratmaların meydana gelişinde de şüphe içerisindeler. (İnkâr ediyorlar ama olabilir kuşkusundan da kurtulamıyorlar.)

۞ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۞

16. Ayet: Hiç şüphesiz Biz insanı; her şeyi kuşatan bilgimiz dâhilinde takdir edip nasıl bir varlık olacağını, kabiliyyet ve karakterini belirledik, Levh-ı Mahfuzda kaydettik ve yoktan var ettik. Bugün varlığının neler üretip kendisine neler fısıldayacağını, aklına neler geleceğini, ne gibi kuruntulara ve boş hayallere kapılacağını o zaman biliyorduk. Zira insan (manevî âlemden bağını koparıp) cehalet kaynağı olan kuruntu ve hayale karışan ve işe yaramaz hale gelen aklının ortaya koyduğu yanlış âdet ve alışkanlıklar esaretine, resim ve cisimlerin köleliğine dayalı maddî ve fani varlığı üzerine dizilip gelen hayal ve kuruntulardan kendisini alamaz.

Elbette Biz; onun aklına neler getirdiğini ve neler düşündüğünü kesinlikle biliriz. Çünkü Biz ona; şah damarından daha yakınız.

Bu ifade aşırı yakınlığı anlatmaktadır. Nitekim(hakikate eren kul) şöyle demiştir: Ölüm bana şah damarımdan yakındır.

Arapçada habl; en çok ip anlamında kullanılsa da damar anlamına da gelmektedir. Verîd ise şah damarının (toplardamarın) adıdır.

Hiçbir sözle kıyaslanmayacak olan En Güzel Sözü Söyleyen Allah Teâlâ; pek çok incelikleri anlatması için bu iki kelimeyi (habl ile verîd kelimelerini) izafet terkibi (isim tamlaması) halinde kullanmıştır. Burada habl kelimesinin verîd kelimesine izafeti (muzaf; yani tamlayan yapılması)beyan (açıklama) içindir. (Yani muazzam bir ipe benzeyen toplardamar açıklanıyor.)

Şöyle ki, bu damar başın ön kısmından, iki kaşın arasından ayrılmış iki damar olarak doğar, kaşlara paralel olarak başın yukarısındaki iki köşeden aşağı doğru, enseye bitişik olarak boyun kısmının yanlarından ayakların altlarına kadar iner. İnsan bedeni bu temel üzerine kurulu olup varlığının direkleridir. Bu sebeple Allah Teâlâ diyor ki, Biz; Manevî Varlığımızdan onun fani varlığına üflenen ruh sebebiyle insana kanından ve canından yakınız. Bu yakınlık mesafe, bir araya veya yan yana gelme açısından değil, Varlığımızdan yansıma bakımındandır.

Allah Teâlâ bu yakınlığı sebebiyle insana koruyucu melekler görevlendirmiş ki, onu gözetip takip etsinler ve yaptıklarını kaydetsinler ki, Kıyamet gününde gerektiğinde itirazında haksız çıkarılacağı kesin belge sunsunlar.

۞ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ ۞

17. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O anı ve o sahneyi anlat: Görevli iki melek insanın sağından ve solundan oturmuş; onun tüm durumlarını ve yaptıklarını gözetleyip izlemek suretiyle bütün meydana gelenleri tam olarak alıp kaydederler.

۞ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ۞

18. Ayet: İnsan ağzından bir söz çıkarmış olmaz, ancak ve ancak çıkardığı her bir söz anında onu kaydedip koruma altına alan hazır bir gözcü bulunur. Öyle ki, o görevlinin toplayıp kaydettiklerinden hiçbir şey kurtulmaz ve asla kaybolmaz. Yapılan iyilik veya kötülük her ne ise Kıyamet Gününde kişinin karşısınaçıkar.

۞ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۞

19. Ayet: Ölümün serhoşluğu, şiddeti ve baygınlığı insana gelinceye tam olarak gerçekleşinceye kadar bu iki melek onu gözetip izlerler. Ölümün korkunç alametleri gelip insan öleceğini anlayınca ona Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: İşte bu başına gelen ölüm; kendisinden yan çizip kaçmağa çalıştığın ölümdür.

۞ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعِيدِ ۞

20. Ayet: Ölüm baygınlığı anında insan; Kıyamet Gününde gerçekleşeceği tehdîdle haber verilen büyük azaptan bir örnek tattıktan sonra (ve bütün yaratılanlar tamamen ölüp yok olduktan sonra), artık Suura üflenmiştir. (Suur; sesi güçlendirmek için kullanılan hoparlör, borazan vb. aletlere denir. Burada maksad; Allah Teâlâ Adına dört büyük melekten biri olan İsrafîl'ina.s. tüm yaratılmışı Dünya hayatı sonrasında ilk olarak ölüme çağırması ve son derece güçlü olan çağrısını uzak-yakın, büyük-küçük herkesin ve her şeyin duyması ve Kıyametin kopması, ikinci defa da tekrar dirilişleri ve yüce Huzurda toplanmaları için çağırmasıdır.) Bu çağrı ile ölmüş olan herkes ve her şey tekrar dirilerek bedenleri ve canlarıyla kabirlerinden kalkarlar. Her bir kimse dikilir, korku ve dehşetten dolayı şaşkın ve kendisinden geçmişçesine bakınırken Allah Azîmüşşan tarafından korkunç ve dehşetli duruma dikkat çekmek için şöyle denir: Ey kendisini kaybeden şaşkın! Bakıp görmüyor musun, şaşırıp kendinden geçmiyor musun? Şu an içinde bulunduğun Bugün; sana Dünyada tehdîdle haber verilen ve çok çetin olacağı söylenen gündür. O zaman inanmamış ve korkmamıştın. Nihayet O Gün geldi ve gerçekleşti. Bugünün dehşetini gör ve azabını tat.

۞ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۞

21. Ayet: Ölüler diriltilip kabirlerinden kalkarak yaptıklarının karşılığını almak üzere toplanmak için hareket ettiklerinde iyi-kötü herkes; beraberinde bir sevk görevlisi ve bir de onun bütün yaptıklarını bilip gören bir şâhid ile beraber Yüce Huzura gelir. Koruma ve yapılanları gözetleyip kaydetme görevlisi olan o melek insanı; yaptıklarının karşılığını görmesi için Yüce Huzura arz etmek üzere alır götürür. Ondan meydana gelen her şeyi bilip gören şâhid de Yüce Huzurda o kimsenin lehine ve aleyhine (yaptığı iyilikler ve kötülüklerle ilgili) şâhidlik yapar.

۞ لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۞

22. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda herkes toplandıktan sonra her bir kâfir kimseye seslenilerek ve ceza vermek için şöyle denir: Ey gurura (aldanışa)boğulan (ve Yaratanı bırakıp yaratılanlara kulluk yapan)! Gerçekten sen; Bu Ahiret Gününden tam bir gaflet içinde ve habersizbir haldeydin. Büyük bir inkâr içerisinde bulunup peygamberleri yalanlamış o güvenilir önderlerle (a.s.) dalga geçmiş ve onlara kafa tutmuştun. (Gözün hiçbir şeyi ve hiçbir kimseyi görmüyordu.) Bugün ise gafletine, inkârına ve körlüğüne sebep olan perdeyi açıp kaldırdık. O perde sebebiyle Ayetlerimize ve uyarıda bulunan peygamberlerimize (a.s.) kafa tutup dikleniyordun. Bilirsinki, o perde âdî duygularından ibaret düşüncelerin ve bozuk görüşlerindi. İşe yaramaz kudretin ve dar duyguların çerçevesi dışında kalan ve görüp bilemediğin maneviyatı inkârdı. Artık gözün Bugün çok keskin… Yani Bugünü görüp anlamandan sonra gözlerin her şeyi ve bütün gerçekleri pek keskin, son derece etkin ve gayet net olarak görmektedir. Ancak ders alıp imtihan olma âlemi (Dünya hayatı) son bulduktan sonra gözüyün iyi görmesi ve her şeyi anlayıp idrak etmen şu an sana hiçbir fayda vermez.

۞) وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۞

23. Ayet: O an; Dünyada onu takıp edip yaptıklarını kaydeden ve daima yanında bulunan melek ona şöyle der: İşte bu yanımda hazır. Yani şu anda duymuş olduğun sözlere ve sataşmalara sebep olan Dünyadaki yaptıklarındır. Ben bunları amel defterine yazıp korudum. Sen burada olmadan hazırdı.

۞ أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۞

24. Ayet: Günahkârlarla; yanlarında bulunan görevli melekler arasında bunlar geçtikten sonra Allah Teâlâ tarafından sevk ve şâhidlik görevlileri olan her bir günahkârın başındaki iki meleğe; kesin olarak yerine getirilmek üzere emredilir: Kâfirlikte aşırı giden, (Îman ve İslâm'a karşı) inad edenher bir kâfiri Cehenneme atın.

۞ مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُرِيبٍ ۞

25. Ayet: Yapılan hayra, hasenata, halkın Îman ve İslâm sahibi olup güzellikler sergilemesine engel olan, Haktan vazgeçip batıla ve haksızlığa sapan, şüpheden vazgeçmediği gibi Allah'ın kullarını; En Büyük Ahlaka Sahip olduğu açıkça belirtilen Sevgili Peygamberine Allah'ın (c.c.) indirdiği Kusursuz İslâm Dîni hakkında şüphelere sürükleyen zulüm ve kâfirlikte ileri giden her bir iğrenç kâfiri atın oraya.

۞ الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۞

26. Ayet: Bu kâfirlerin her biri öyle nankör bir hain ki, kendisini yoktan Yaratan, yaratırken kimseden yardım almayıp kimseyi ortak etmeyen, Tek Rab olup eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah yanında bir başka ilâh var saydı. O'nun (c.c.) gibi yaratıcı olduğuna inandı ve Allah'ın (c.c.) eserlerinde ve icraatlarında ortak olduğunu iddia etti. Ey görevliler! Aşırı giden hukuk ve sınır tanımayan bu azgını;

Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îman etmekten vazgeçip Allah'a (c.c.) şirk koşmakta ve Birden fazla ilâhlar olduğu iddiasında ısrar etmesine karşılıken şiddetli azaba atın.

۞ قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۞

27. Ayet: İki görevli onu tutup Cehennem ateşine doğru sürüklemek istediklerinde bağırmağa başlar, şirk koşup kâfirlik yapan bir sapık olmasını; İnsanları azdırıp yoldan çıkaran Şeytana dayandırır. Şeytan da o an yanındadır ve onun dediklerini duyar. Dünyada onun dostu olan Şeytan duyduklarından sonra Allah Azıîmüşşan'a yakarışta bulunarak şöyle der: Ey, kulları yaptıkları kullukta ihlâs ve samîmiyyet sahibi olup olmadıklarında imtihan için onlara yanlış yollar göstermeme izin Veren Rabbimiz! Onu ben azdırıp saptırmadım, fakat o Îman ve İslâm'dan çok uzak mesafelerce bir sapıklık içerisinde idi. Şöyle ki, Îman ve İslâm'a ermesine engel olan bozuk görüşleri ve bitmez, tükenmez pis arzuları vardı.

۞ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ۞

28. Ayet: Kâfirle dostu Şeytan Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda birbirlerine düşman olup tartıştıktan sonra Allah Teâlâ şöyle buyurdu: Huzurumda kavga etmeyin. Çünkü şu an sizlere kavga ve tartışmanın hiçbir faydası olmaz. Ben önceden Kitaplarımla ve peygamberlerimin dilleriyle şirk ehli azgın kâfirlere bu korkunç anı ve çetin azabı haber vermiştim. Karar verildiği gibidir. Asla değişiklik olmayacak, Cehenneme gireceksiniz.

۞ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ۞

29. Ayet: Çünkü Bende söylenen sözü ve verilen kararı değiştirme olmaz. Gerçek adaletim gereği bilgimde var ve kayıtlı olan budur. Dolayısıyla Ben kullarıma asla zulmeden değilim. Bende ve icraatlarımda asla zalimlik olmaz. Fakat kullarım kendilerine zulmederler. Isyan ve günahlarına göre cezaya uğrarlar.

۞ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnkâr ve kâfirlikte inad edip şirk koşarak yaşamağa devam eden ısyankârlara anlat. Durumunun nasıl olduğunu hatır ve hayallere arz edip düşündürmek için onlara ceza olarak hazırlanan Cehenneme O Ahiret Günü kâfirler ve günahkârlar guruplar halinde içine atıldıklarında şöyle deriz: Ey Cehennem! Doldun mu? Pek aşırı bir tarzda ve çılgınca yanmakta olan Cehennem; Allah'ın (c.c.) konuşturmasıyla şöyle der: Bu atılanlara ilave olacak var mı? Varsa atılsın. Geride kalan Cehennemlikler de atılarak Cehennem doldurulur ve Allah Azıîmüşşan'ın şu sözü gerçekleşir: Yemin olsun ki, Cehennemi; cinlerin ve insanların kâfirlerinin tamamıyla dolduracağım.

۞ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İtaat ve ibadetten ayrılmayan Mü'minlere O Günü anlat: Cennet; Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne ters düşmekten sakınıp her türlü

haram ve yasaklardan korunan Mü'minlere pek uzak olmaksızın yaklaştırılmıştır. O kadar bir yakın mesafedeki, henüz girmeden Cennetteki yerlerini görürler ve oralara kavuşmayı arzularlar.

۞ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ۞

32. Ayet: O zaman onlara şöyle denir: Bu büyük ve sonsuz ikram; her türlü taşkınlık ve yanlışlıktan tevbe edip Allah'a (c.c.) yönelen, bütün felâketlerde O'na (c.c.) sığınan, tam bir pişmanlık ve samîmiyyetle tevbesini koruyan ve asla tekrar dönme kuruntusuna kapılmayan her bir kul için Dünyada müjdelenip haber verilen ikramdır.

۞ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ۞

33. Ayet: Hulasa kim imtihan sahası olan Dünyada görmediği halde (kimsenin de görmediği yerde) Rahman Azıîmüşşan'dan korkar, O'nun (c.c.) haram ve yasaklarından kaçınır, Ahiret Âleminin gelmesinden, perdelerin kalkıp sırların açığa çıkmasından önce Rabbinin rahmetini umarak ve gazabından korkarak bütün kötülüklerden uzak durur, İlâhî yükümlülükten, kulluk görevlerinden ve buyruklardan razı olur, kendisini emir ve yasaklara uymakta kararlı kılar, Hulasa Allah'ın kitaplarından okunan ve peygamberlerinin (a.s.) dillerinden dökülen tüm İlâhî hukümlere bağlılık gösterir, Ahirette de Yüce Huzura; Dünyadayken daima tam bir arzu ile yönelmiş olan, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne itaatte samîmî olan bir kalple gelirse büyük bir beğeniye ve yüce bir kabule erer.

۞ ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ۞

34. Ayet: İşte o zaman bütün kalbiyle Rabbine bağlı olarak yaşayan bu gibi kullara şöyle denir: Takva sahipleri için hazırlanmış olan Cennete Allah'ın selâmıyla, tam bir güven içerisinde her türlü azap ve sıkıntıdan kurtulmuş olarak giriniz. Sizlere hiçbir korku olmayacak ve hiç üzülmeyeceksiniz. Şu an içinde bulunduğunuz Bugün; Allah'ın özel yardımlarına, bilgi, görgü ve Huzuruna sahip olanlar için hazırlanmış olan Cennetinde ebedî kalma günüdür.

Allah Zül celâl ve Zül ikram bizleri; lütuf ve rahmetiyle o topluluktan eylesin.

۞ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ۞

35. Ayet: O sevgili kullara orada; idraklerinin ve organlarının tadacakları, akıllarının kavrayabileceği nimetlerden diledikleri her şey var. Dahası Bizde de fazlası sonsuz olarak var. Kabiliyyet ve kapasitelerine göre arzulayıp istedikleri her şeyi fazlasıyla veririz.

Katımızdaki fazlalığın ne olduğunu hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış ve hiçbir insan aklına gelmemiştir.

۞ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ۞

36. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Dîninden ve Peygamberinden yüz çevirip uzaklaşan her bir kimseye tehdîd için şu açıklamayı yaptı:Ey peygamberlerin En Kâmili (ve ey Mü'minler)! Sizin bu inkârcı toplumunuzdan önce ne kadar kavimler helâk ettik.

Farklı-farklı pek çok ümmetleri helâk ettik. O inkârcı kavimler; şiddetle tutup ezmek, kudret ve kuvvet bakımından, malca, evlat ve yardımcı açısından bunlardan çok daha fazla idiler. Nitekim Âd Kavmi, Semûd Kavmi, Firavun ve Kavmi ve benzerleri… Kendilerine Allah'ın azabı geldiğinde O'nun gazab ile tutup kahretmesinden kaçıp sığınmak için bir sığınak var mıdır ümidiyle çokça memleketlerde inler ve delikler aradılar ama Allah'ın (c.c.) kendilerini yakalayıp azap etmesini hak ettikten sonra asla bir sığınak bulamadılar. Sonunda helâk edildiler ve tamamen kökleri kazındı. Hiç şüphesiz bu inatçı zalimler de helâk edilecek ve kökleri kazınacak.

۞ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۞

37. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Akıl sahibi olanlar bilsinler ki, Bu Yüce Kur'an'da anlayan bir kalbi olan ya da bilip görerek kulak vermesini bilen kimseye kesinlikle muazzam bir hatırlatma, büyük bir öğüt ve kuvvetli bir uyarı var. Yani duysunlar ve görsünler karışıklık ve sahtekârlığından arınmış dürüst irade sahiplerinde olan ve bu şekilde Allah'ın sözlerine kulak veren ve Hak ehli olan kimse için Kur'an'da muazzam dersler, öğütler ve uyarılar var. İşte o zaman bu kimse bilen, gören, tam bir anlayışla, temiz bir kararla kalbiyle Yüce Huzurda bulunup kalp sahiplerine açılan her şeyin kendisine açılmasını bekler ve umduğuna ererek onlardan olur.

۞ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ۞

38. Ayet: Yahûdîler; "Allah Teâlâ Gökleri ve Yeri haftanın altı gününde yarattı. Yaratmaktanyorulduktan sonradinlenmek için Arşın üzerine yattı " demişlerdi. Allah Azîmüşşan bu iddiayı başlarına çaldı ve şu cevabı verdi: Gerçek şu ki, Biz; Gökle beraber ötesinde bulunan Yedi Yüce Âlemi, Yeri ve aralarında bunların karışıp kaynaşmasıyla meydana gelen bütün varlıkları; yönler ve varlıkların etrafı sayısınca (altı cihet adedine göre) altı günde yarattık. Bu zalimlerin zannettikleri gibi; Bize asla bir yorgunluk, halsizlik, gevşeme ve aciz kalma dokunmadı.Çünkü Bizim Varlığımız; sonradan olan varlıklara has olan bu gibi noksanlıkların olmasından Münezzeh ve pek Yücedir.

۞ فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۞

39. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O zalimlerin bu asılsız iftiralar gibi âlemlerin Rabbi, her şeyden Münezzeh ve Samed Olan Allah hakkında dedikodularına Sen sabret.Çünkü onlar; Rableri Olan Allah hakkında, O'nun İlâh ve Rab olmasının gereği hususunda çok cahillerdir. Sen Allah'ın (c.c.) Varlığını, Birliğini ve Yüceliğini bilip zikrettiğin tarzda O'nu (c.c.) tesbîh et, Rabbini hamd etmeğe devam et. Cahil zalimlerin yanlış dedikodularından Münezzeh olduğunu bilip anlatmağa daima devam et. Özellikle Güneşin doğması öncesinde ve batmadan önce şöyle de: سبحانك اللهم وبحمدك: Ey (Ezel, Ebed, Var Olan ve her şeyi yoktan Vareden) Allah! Sen, sonradan olan her şeyden, eş, ortak, denk ve benzerden ve bütün noksanlıklardan uzak ve Münezzeh bilirim. Sen Bambaşkasın. Seni hamd etmeğe, övmeğe ve bütün güzelliklere Sahipsin diye anmağa devam ederim. Yani

gündüzün iki tarafında Rabbini hamd ile tesbîh et. Zira o iki vakit; bütün uğraşılardan boşluk;yani sabah uyuşukluk, akşam yorgunluk sebebiyle her şeyden vazgeçme vaktidir.
(Bir de bu iki vakitte kul hamd ile tesbîh ederse kalbi saat gibi kurulmuş olduğundan gece-gündüz tesbîhata devam eder. Bakmaz mısın şu Ayet-i Celîle buna işaret ediyor:
يسبحوناالليلوالنهارلايفترون : O salih kullar Allah'ı c.c.; gece-gündüz -gevşeklik göstermeksizin ve ara vermeksizin- tesbîh ederler.Enbiya Sûresi 20. Ayet.)

۞ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ۞

40. Ayet: Geceden (bazı bölümlerde), teheccüdleriyin (uykuyu terk ederek gece kıldığın Namazlarıyın) aralarında da tesbîh et. Hulasa tüm secdeleriyin ve secdesi, rükû'u olan bütün namazlarıyın sonlarında Rabbini tesbîh eyle.

۞ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ۞

41. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbin kıyametin korkunç hadiselerinden ve özellikle de O Gün yapılacak korkunç çağırmadan haber verdiğinde ve açıklamalar yaptığında iyi dinle (ve akıl sahibi olan herkes dinlesin). O Gün Rabbin tarafından O Ma'lûm Dellâl (İsrafîl a.s.) herkese yakın bir yerden çağırır. Bu çağrı o meşhur anın ve öldükten sonra dirilmenin gerçekleşmesi için olan çağrıdır. Herkes O'nun (a.s.) çağırmasını hiç sıkıntı çekmeden ve kuşku duymadan duyar.
(Dünyayı sarmış olan bir şimşekten çıkan gök gürültüsünü düşünün. Bunun sesini nasıl Yeryüzünde bulunan herkes duyarsa; İsrafîl'in (a.s.) sesi çok daha korkunç ve daha net olarak her bir kimsenin yanından duyulacak.) Şöyle diyecek: Ey çürümüş kemikler, ey dağılmış eklemler ey parçalanmış etler, ey yolunup darmadağın olmuş saçlar! Allah Azîmüşşan sizlere; hesap vermeniz ve yaptıklarınızın karşılığını görmeniz için emrediyor.
(Şunu dikkatle dinlemenizi isterim. Üniversite mezunu ve hatta öğretim görevlisi olan bir inkârcı sorar: Yanıp yok olan insan nasıl tekrar diriltilecek, onun parçaları nasıl bulunacak?

Aslında bunun cevabını kendisi; iyi bildiğini zannettiği fizik kanunları ve konusu çerçevesinde bulabilir. Şöyle ki, siz bir parçayı yok etmek için bin parçaya bölersiniz, ateş ise trilyonlara böler. Ateşte yanan bir varlık; aleve ve hata ısıya dönüşse dahi ateş ve ısı da parçacıklardan ibarettir.

Diyelim ki, ateş bir varlığı yaktı, bir trilyon parça yaptı. Canlı-cansız herhangi bir şey ne yapsa ancak Allah'ın izni ile ve izin verdiği kadar yapar. Ateşi Allah Teâlâ yarattığı gibi, ateşin varlığını sürdürmesini, onun iş ve icraatlarını yaratıp idare eden yine Allah Azîmüşşan'dır.

Hulasa akla, hayale, sayıya ve hesaba gelmeyen varlıklar, bütünler ve parçalar Allah Azîmüşşan'ın kaydı ve koruması altında Kıyamete kadar bekler.)

۞ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۞

42. Ayet: Bu çığlığı; yani İsrafîl'in Suura ikinci kez üfleyişini O Gün bütün halk kesin ve gerçek olarak duyarlar ve anlarlar ki, kabirlerden çıkıp hareket etme ve Yüce Huzurda hesap verip karşılık görme gerçeğidir

۞ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ۞ .

43. Ayet: (Ey akıl sahipleri!) Bilesiniz ki, Biz; sağlam bilgimiz, yüce gayemiz ve sonsuz kudretimiz gereği Kendi irade ve isteğimizle Dünyada sizleri diriltiyor ve öldürüyoruz. Ahirette tamamınızın dönüşü Bizedir.

۞ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ۞

44. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Tekrar diriltilip Bize dönüleceğini ve Huzurumuzda toplanılacağını inkâr eden kimseye şunu anlat:O korkunç çağrının yapıldığı Gün; insanların parçalarının tekrar bir araya gelerek dirilmeleri ve kabirlerinden süratle çıkmalarından dolayı Yer parça-parça ve delik-deşik olacak.Kabirlerinden çıktıktan süratle Mahşere (hesap vermek ve yaptıklarının karşılığını tam olarak almak için toplanma yerine) süratle gidecekler. İşte bu diriltilip kabirlerinden çıkarılışları ve toplanmaları Bize çok kolaydır. Bu gibi hadiseleri ve icraatları yapmamızı, ölüleri tekrar dirilteceğimizi Bizim için ve kudretimiz hakkında zor ve imkânsız görmeyin.

۞ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ۞

45. Ayet: Çünkü o inkârcı müşriklerin dediklerini, içlerinde gizlediklerini ve aralarında gizlice konuştukları her şeyi çok iyi biliyoruz. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen onlara karşı asla bir zorba değilsin. Dolayısıyla onları içinde bulundukları kâfirlik ve bunda ısrar etmelerinden zorla vazgeçirecek değilsin. Aksine Sen sadece uyarıp öğüt vereceksin. Sen Kur'an'la vaaz et, Kur'an'da bulunan tehdîdlerle tehdîdimden korkan her bir kimseyi (Dünyada ve Ahirette inkârcıların başlarına gelecek korkunç bela ve cezaları haber vererek) uyar ve öğütler ver. Çünkü Senin öğüt ve nasihatlerin ancak kahır ve gazabımızdan korkan, düşünüp ders alanlara fayda verir. İnanmayan ve korkmayan kimselere karşı baskı yapacak ve onları Îmana ve İslâm'ı kabul etmeğe zorla sevk edecek değilsin. Zira Sana düşen Bizden aldıklarını onlara ulaştırıp uyarılardabulunmandır. Başarıya erdirmek; sonsuz ilim Sahibi ve her şeyden Haberdar Olan Allah (c.c.) tarafındandır.

KAAF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey bütün durumlarında Allah Teâlâ'nın başarılarını gözleyen Muhammedî (Hz. Muhammed'e a.s. tam bir samîmiyyetle bağlı olan kul)! -Allah Sana Tevhıîdinin Yolunda başarılarversin- Sana gereken aklını ve fikrini Allah Teâlâ'dan başka her şeyden arındırman, O'nun Pak Birliğine aykırı olan her şeyden içini temizlemendir. Sen Allah Azıîmüşşan'a yaklaşmak için yaptığıntüm işlerinde bütün varlığınla Rabbiyin gazabından korkan, rahmetini, afvını ve mağfiretini uman bir kul olmalısın. Bütün işlerini Allah Teâlâ'ya ve O'nun (c.c.) dilemesine bırak. Hulasa sana gereken Kur'an'daki tehdîd ve uyarıları, müjde ve hoş haberleri hatırında tutarak ders almalısın. Bunlar Dünya ve Ahireti kusursuz yapmak, tüm iş ve gidişatını düzenlemek, kurtuluşa ve ebedî mutluluklara ermek içindir. Sakın Haktan ve Hak ehli olan gerçek Mü'minlerden yüz çevirme, her şeyi sağlam ve mükemmel olan Yüce İslâm Dîninin nişanelerinden, hukümlerinden, buyruklarından, emir ve yasaklarına uymaktan ve bilgi kaynaklarından asla sapma. Bunlar; Allah'ın Tevhıîdinin (Allah Azıîmüşşan'ın varlığına ve Birliğine hakkıyla Îman edip O'nun Birliğine ve ebedî nimetlerine ermen) yollarını açıklamak için Allah Teâlâ tarafından indirilmiştir.

Allah Teâlâ bizleri ve sizleri; Yüce Dîninin hukümlerinde, kurallarında ve bilgi kaynaklarında tam bir kararlılıkla ihtisas sahibi olanlar topluluğundan etsin.

ZÂRİYÂT SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiş olup 60 Ayettir. Birinci Ayetin ilk kelimesi Sûreye Ad olmuştur.

ZÂRİYÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Büyük-küçük, gizli-aşikâr bütün varlıklarda; her şeyi Kuşatan Güzel İsimlere ve Sonsuz Yüce SıfatlaraSahip Olan Allah Teâlâ'nın Eşsiz Birliğiyle Aşikâr oluşunu idrak eden olgun Mü'minlere; Bu sonsuz yüceliklere Sahip Olan Allah Teâlâ'nın aynası ve görünme sahnesi durumunda olduklarından dolayı her bir varlığın kendisine yemin edilmeye, kendisinden uğur ve bereket beklenmeğe layık olduğu sırrı gizli kalmaz. Nitekim Bu Sûrede Allah Azıîmüşşan bir kısım varlıklara yemin ederek kullarına; Kendisinin aynası konumunda olan varlıkların tamamındagörünüp izleneceğini kullarına öğretmek istedi.

Uğur ve bereketlere kaynak olması maksadıyla İsimlerinin En Büyüğü ve En Yücesiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Öğrenci ve mürîdlerin içlerini rahatlatıp canlarına can katan manevî rüzgârlarda tecellî eden Allah Adıyla…

O Allah Azıîmüşşan ki, onları gaflet uykusundan uyarmakla sonsuz rahmet Sahibi Olan Rahman'dır.

O Allah Teâlâ ki, onları Birliğinin uçsuzluğuna ulaştırmakla özel rahmet Sahibi Olan Rahıîm'dir.

۞ وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ۞

1. Ayet: Ezelî olan özel yardımına uygun olarak Rahman Azıîmüşşan'ın can veren niteliklerinden kuvvetle esen ruhanî ve manevî rüzgârlar ve esintilereyemin olsun. Öyle ki, Tevhıîdin Varlığına, Îman ve İslâm'a uygun olarak yaratılan en hayırlı ve seçkin canları; (kuvvetli rüzgârların yaprakları vs. savurup götürdüğü gibi) alıp götürür. Bu esintinin sebebi; ilk var oluş Makamına, insan varlığının aslı ve gerçek vatanı Olan Yüce Huzura tam bir sevgi, aşk ve arzu ile hasret duymaktır. (Allah Teâlâ'ya ulaşmayı aşk ile arzuladığınızda bu manevî rüzgârların sizleri alıp götürdüğünü göreceksiniz.)

۞ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ۞

2. Ayet: Allah'ın (c.c.) vahyinden ve ilhamlarından ibaret gayet kıymetli ağır yükleri taşıyan manevî araçlara ve kuvvetlere de yemin olsun.

Peygamberlerin ulaştıkları vahiyler ve Allah dostlarının ulaştıkları ilhamlar Allah Azıîmüşşan'ın ikramı olarak meydana gelen manevî ilimler, açılım ve anlayışlardanibaret idraklerdir. Bunların tamamı Allah Teâlâ'nı her şeyi kuşatan ilminden ayrılıp gelir. Bütün hukümlerinin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuzdan yansır. Bunlar özel yardımlara sahip olan pak canlara nasip olur.

۞ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ۞

3. Ayet: (Denizlerdeakıp giderek değerli eşya taşıyan gemileri misali) Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Varlık Denizinde ağır davranmaksızın ve tembellik

göstermesizin kolayca yüzüp duran, türlü idrakleri ve yüce anlayışları içinde bulunduran pak canlara da yemin olsun.

۞ فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْرًا ۞

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının görünümlerinden ibaret olan ve melekler diye adlandırılan, varlıkların kabiliyyet ve karakterlerine göre işler ve yaratılmışın erzakıyla ilgili görev ve nasipler, maddî ve manevî açılımlar taksim eden, Allah Teâlâ tarafından varlıklara bağış ve ikram olunup gelen her şeyi ayrı-ayrı bölüştüren manevî görevlilere de yemin olsun.

۞ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ۞

5. Ayet: Ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp kulluk yapmakla yükümlü olan kullar! Bütün bu sayılanlara yemin olsun ki, sizlere va'd olunan, öldükten sonra dirilmek, hesaba çekilip yapılanların karşılığını tam olarak görmek gibi, Ahirete dair inanç konuları olan tüm hususlar kesinlikle doğru olup gerçekleşecektir, asla şüphe yoktur.Bütün bunlar Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan ilmine ve sonsuz kudretine dayanmaktadır.

۞ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ۞

6. Ayet: En Büyük Belâ ve Korkunç Musibet diye anlatılan Dîn ve Ceza (Günü, yani Kıyamet) muhakkak olacak ve gerçekleşecek. Dünyada yaptıklarınızın gerçekleşecek olan Ahiretteki ceza ve karşılığı; muhakkak olacak. Bundahiç şüphe yoktur.

۞ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan; emir âlemine (Kendi iş ve icraatlarına) yemin ettikten sonra, halk âlemine (yarattığı âlemlere ve bunlardan bazısına) yemin etmeyi murad etti ki, her iki âleme yemin etmek suretiyle sözlerinin ve verdiği haberlerin gerçekliğini pekiştirmesi tamam olsun. Bu sebeple şöyle dedi:

Her şeyi yoktan var ederken eşsiz sanatlar ortaya Koyan, sonsuz ilim ve sağlam hıkmet Sahibi Olan Allah'ın (c.c.) her şeye Kadir olduğunu ve sağlam hıkmetini gösteren sayısız yıldızlara, son derece kıymet, ihtişam, huzur, süs ve güzelliklere (akla ve hayale gelmez sayıda ve nitelikte yollara) sahip olan pek yüksek ve pek muazzam Gökyüzüne yemin olsun ki, sizlere geleceği haber verilen dirileceğiniz ve hesap vereceğiniz Gün (Ahiret) muhakkak gelecektir.

۞ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ۞

8. Ayet: Ey şüphe ve tereddütten kurtulamayan inkârcılar! Sizler Ahiret Günü hakkında, Allah Teâlâ'nın vahiy ve ilhamlarına göre O Günü haber veren Peygamber hakkında ve O Gün için kazanılacak kazançları ve yapılacak olan hazırlıkları, O Günün korkunçluğunu ve ondan kurtuluş yolunu açıklayıp öğretmek için inen Kitab hakkında farklı ve değişik sözler ve dedikodular içerisindesiniz. Sizler O Günü inkâr ediyorsunuz, asla yalan söylemeyen ve daima doğru söyleyen Peygamberi

yalanlıyorsunuz, O'na (s.a.v.) ve O'na inen Kitaba yanlış ve yakışıksız dedikodular yapıyorsunuz. Hulasa rezil iftiralarda bulunuyorsunuz. Sihir diyorsunuz, eskilerin masalları diyorsunuz, kehanet diyorsunuz. Bu sihirbaz şair onu uydurup ortaya koydu diyorsunuz. Kimi zaman da bu deli; delilerin konuşmaları gibi konuşuyor diyerek türlü biçimlerde iğrenç iftiralar yapıyorsunuz.

۞ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ۞

9. Ayet: O sevgili Peygamberden (s.a.v.), O'nun Dîninden ve Kitabından (Şeytan ve onun adamları tarafından kandırılarak)saptırılan saptırılıyor. Yüce İslâm'ı bırakıp batıla, rezaletten ibaret kâfirliğe sapıp gidiyor.

۞ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ۞

10. Ayet: Kahrolsun türlü yalan ve iftiralarda başı çekerek inkârda öncülük yapanlar ve dedikodularda bulunup iftiralar yapan zalimlere tüm Hak ehlinin dilinden lanetler olsun.

۞ الَّذِينَ هُمْ فِي غَمْرَةٍ سَاهُونَ ۞

11. Ayet: Bilesiniz ki, onlar Haktan sapmakta, Peygamberden ve (s.a.v.) ve Allah (c.c.) dostlarından kopup uzaklaşmakta ileri gittiklerinden büyük bir gaflete ve sonsuz bir cehalete batmışlardır. Allah Azıîmüşşan'dan, O'nun İlâhlığının kıymetinden ve Rabliğinin haklarından tamamen habersizdirler.

۞ يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ۞

12. Ayet: Kendilerini laf ustası ve halkın akıllıları zanneden bu zavallılar; akılları başlarından gitmiş olan son derece sersem, kendilerini nelerin beklediğini idrak edemeyen kör ve aşırı gafiller oldukları için dalga geçerek sorarlar: Ey Muhammed, ey Muhammed Ümmeti! Dîn Günü, yani yaptıklarımızın cezasını göreceğimiz kıyamet Günü ne zaman? Kıyamet saatinin azabı ve korkunç olayları bize ne zaman gelecek?

۞ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ۞

13. Ayet: Allah Azıîmüşşan cevap olarak dedi: O Gün onlara kesinlikle gelecek. O Günlerinde onlar Cehennem ateşine arz olunacaklar ve sordukları azabı yanarak tadacaklar.

۞ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۞

14. Ayet: O Gün ateşe aşağılanıp rezil edilerek atılacaklar ve görevli melekler onlara hakarette bulunup azarlayarak şöyle diyecek: Ey zalim suçlular! Fitnenizi tadın. Sizler Dünyada dalga geçerek ve hak ehline diklenerek acele ile istiyor, fitnemizin karşılığı olan o azap ne zaman gelecek, hadi getirin diyordunuz. İşte geçmiş zamanda acele olarak istediğiniz fitneniz budur.

(Fitne; altın ve gümüş gibi nesneleri fazlalıklarından ayıklayıp arındırmak için ateşe sokmak, insanları sıkıntıya sokmak ve kâfir yapmağa uğraşmak, sıkıntı ve azaba girmek anlamlarındadır. Halkı Dünyada kâfir yapmalarına karşılık olarak Allah Azıîmüşşan; hak ettikleri azaba fitne tabirini kullanmıştır.)

۞ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۞

15. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kitabında devamlı görülen sünneti ve âdeti üzere (kâfirlerin durumlarını anlattıktan sonra Mü'minlerin durumlarını anlatmak üzere) şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, Allah'ın (c.c.) kitaplarında ortaya konan ve peygamberlerinin dillerinden anlatılan Yüce Dînin emirlerine sarılan, yasaklarından kaçınan, manevî tatları tatmakla; mazeret sebebiyle ruhsattan (izinden) dolayı görevi yapmamak ve mübahtır diye fani zevklere dalmak gibi ifrattan ve haram ve yasaklar konusunda tefrittan (gevşeklik göstermekten) kendilerini koruyan Mü'minler (Allah'ı c.c.) bilme, görme ve O'na (c.c.) kavuşma Cennetlerinde yer tutmuşlardır. Yüce Varlık Denizinden dökülerek kalplerinden kaynayan ma'rifet ve hıkmet (İlâhî kesin ve sağlam bilgi) pınarları başlarında bulunup Rablerinden kendilerine verilen kabiliyyet ve kapasitelerine göre ve İlâhî rahmetin gereği üzere kana-kana içerler.

۞ آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ۞

16. Ayet: İlâhî hukümlerden başlarına gelen her şeye razı oldukları için Rablerinin bağış ve ikramlar olarak kendilerine verdiği her şeyi alırlar.Çünkü bu Mü'minler; bu bağış ve ikramlara ermeden önce Dünyada yaşarlarken Rablerine (c.c.), Peygamberlerine (s.a.v.) ve Allah'ı (c.c.) seçkin kullarına güzel davranışlarda bulunurlar ve kulluk görevlerini en güzel tarzda eda ederlerdi. Her durum ve davranışlarında Rablerine yönelirler ve kapısından (O'na c.c. kulluk yapmaktan) ayrılmazlardı.

۞ كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ۞

17. AyetGüzellikler sergileyip üstün beceriler ortaya koymalarından olarak onlar; gece saatlerinden azında uyurlardı. Bu yine şu sebeple idi; ibadet ve itaate engel olacak olan gevşeklik ve yorgunluk onlarda olmazdı.

۞ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۞

18. Ayet: Az uyumaları, çokça gece namazları kılmalarına rağmen; Allah'a (c.c.) yönelip istiğfar etmek için hazırlanmış olan sahar vakitlerinde (imsak vakti öncesindeki vakitlerde) daima istiğfar ederler (ve şöyle derler: Ey Rabbimiz kusurlarımızı ört, günahlarımızı sil ve varlıklarımızı arındır). Bil ki onlar kendilerini; Allah Azıîmüşşan'a yaraşır tarzda kulluk yapmakta ve kulluğun haklarını yerine getirmekteeksik ve hatalı görürler. Bu sebeple Allah'a çokça yönelip fazlaca istiğfar ederler.

۞ وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۞

19. Ayet: Bir de Allah Teâlâ tarafından kendilerine gönderilen mallarda ve rızıklarda; Allah Yolunda (veya muhtaç olduğu için) dolaşan ve kendilerinden ihtiyaçları kadar isteklerde bulunmağa kalkışan, ya da isteme perişanlığı ve küçülmesinden çekinip ıffetli davranarak köşesine çekilip durumunu Allah Teâlâ'ya havale ederek O'na (c.c.) tevekkül eden fakıîrlerin belli hakkı, mallarının bir bölümü olan farz nasibi var. Bunun kendilerine görev olduğunu bilirler ve fakıîrlere verirler.

۞ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ ۞

20. Ayet: Allah Azıîmüşşan Bir Olan varlığının; gizli-aşikâr bütün varlıkları, insanların kendilerini ve kendileri dışında kalan tüm varlıkları Tam bir bağımsızlıkla ve Bir Kendisi olarak kuşattığını, Varlığının bütün varlık zerrelerine sirayetini (her şeye kendilerinden yakın olarak onları yaşattığını) göstermek, can gözünün açılmasını isteyen mürîdi (manevî öğrenciyi) gaflet uykusundan uyarmak için şu hatırlatmaları yaptı: Sebeplere sahne, Yüce Âlemlerden gelenleri almağa kabiliyyet ve kapasite sahibi olan, Allah'ın (c.c.) sonsuz kudretinin farklı güzelliklerdeki eserlerinin her bir yöresinde doğup açığa çıkması için hazırlanmış olmasıyla kendisine ufuklar denen Yeryüzünde; kesin bilgi, sağlam görüş ve idrak sahipleri için Ayetler, bütün varlıkları farklı sanatlarda Yaratan sonsuz ilim, kudret ve yüce gayeler Sahibi Allah'ın Varlığına ve Birliğine deliller ve kesin belgelervar.

۞ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۞

21. Ayet: Hatta sizlerdeey Yüce Rabbin ve Eşsiz İlâhın sırlarını ve ince bilgilerini görüp anlamak isteyenler! Canlarınızda ve bütün varlıklarınızda; Allah Azıîmüşşan'ın Hak Varlığına ve Eşsiz Birliğine şâhidlik yapan ve O'nun (c.c.) daima görünmekte ve Kendisini göstermekte olduğuna muazzam deliller var. Ey bakıp görmek, anlayıp idrak etmek karakterine sahip olarak yaratılanlar! Hâlâ görmüyor musunuz?

۞ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ۞

22. Ayet: İlâhî İsimlerinin eserleri ve yansımaları olanisimlerin ve bilumum sebeplerin ve etkileyicilerin âlemi olan Gökyüzünde maddî ve manevî rızıklarınız var. Bu isimlere, sebeplere ve etkenlere a'yan-ı sabite(değişmez ve hakiki kimlikler) denir. Bu rızıklar sizlerin karartılarınızı (bedenlerinizi) ve ruhlarınızı besleyip kuvvetlendirir ve hayatınızın kalıcı olmasına sebep olur. Yine Gökyüzünde sizlere uyarı ile (geleceği) haber verilen şeyler var. Bunlar ömürlerinizin sona ereceği, Dünyada yaptıklarınızın cezaları ve sevapları, Dünyada ve Ahirette olacak halleriniz ve davranışlarınız vs. (Lütuf ve ikramlar, kahır ve azaplar da var.)

Semada (Gökyüzünde) olanlar; leff ü neşr (bir husussu veya bir şeyi önce özetli olarak söyleyip sonra açıklamak) üslûbuylaanlatılmıştır. Önce rızkınız (ve nasibiniz) denmiş, sonra da sizlere geleceği haber verilen her şey; yani nimetler ve azaplar olarak açıklanmıştır.

۞ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا أَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ۞

23. Ayet: Allah Teâlâ; işaret edip göstermek istediklerinin önemini kuvvetle anlatmak için yemin ederek şu açıklamayı yapmıştır: Gökyüzünün ve Yeryüzünün Rabbine, eşsiz tarzda, akılların idrakinden uzak ve pek hoş düzende onları yoktan var edip Yöneten Allah'a (c.c.) yemin olsun ki, bilesiniz ki, O (c.c.); Varlığında, Birliğinde, Varlığını,yaratıp yoktan Varediciliğini,sonuz kudretini, mükemmel ilim ve hıkmetini gösteren bütün varlıkları var etmesinde Haktır, Gerçektir, Kayyûm (ezel-ebed Duran ve her şeyi Tutan) ve Devamlı oluşunda Tek ve Eşsizdir. O Yüce Varlıkta yok olma, gevşeklik, yorulma, yıpranma vs. noksanlıklar olmaz. O'nun Varlığı ve Varlığının Gerçek oluşu sizin konuştuklarınız gibidir. Nasıl konuştuğunuz sözleriniz var ve varlığında da şüphe yoksa Rabbinizin Varlığında ve Birliğinde de asla şüphe yoktur. Hatta O (c.c.) gerçeklerin En Gerçeği, bilinip görünenlerin En Aşikârıdır, Hata her şeyin görünüp bilinmesi O'nunladırve O'nun (c.c.) görünüp bilinmesiyledir. Ancak kara bulutlar misali varlık ve benlikleriniz O Gerçek Güneşe (c.c.) perde olduğundan göremiyorsunuz. Yoksa O (c.c.); canlarda ve tüm âlemlerde bütün değerleri ve haklılığıyla Zaahir ve Aşikârdır.

۞ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ۞

24. Ayet: Allah Teâlâ; katından Kendisine (a.s.) gelen ve ikram olunan keşif ve şühûd (Rabbini idrak edip görme) makamına ulaşan Dostu İbrahîm'in; Kendisine (a.s.) müsafirler suretinde gelen meleklerle yaşanan hıkâyesini anlattı. Bunu Sevgili Peygamberine ders ve öğüt vermek için soru tarzında şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Atan İbrahîm'in o pek değerli müsafirlerinin olayı ve o olayla ilgili haber Sana geldi mi? Zira melekler (a.s.) çok güzel ve gayet yakışıklı delikanlılar şeklinde gelmişlerdi.

Bu cümle başında bulunan (هل)edatına muhakkak manası da verilebilir. O zaman mana şöyle olur: Onların haberi Sana kesinlikle geldi.

۞ إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ۞

25. Ayet: Bu asîl müsafirler İbrahîm Peygamberden (a.s.) izin almadan içeri girmişlerdi. Huzuruna vardıklarında tam bir saygı ve edeple içeri selâm verdiler ve şöyle dediler: Ey Allah Dostu! Allah'ın selâmıyla Seni selâmlarız. Rahat olasın ve ikram görüp huzur bulasın.

İbrahîm (a.s.) her ne kadar içinden onları yadırgasa ve onları yabancı görse de girdiklerinde onlara selâmlarına cevap olarak selâmün aleyküm dedi.

(Müfessirimiz bazen yaptığı gibi burada yine i'rab yapıyor. Yani meleklerin ve İbrahîm Peygamberin a.s. kullandıkları kelimelerin harekelerini analiz edip anlam inceliklerinden bahsediyor ve diyor ki,)İbrahîm (a.s.); devam ve süreklilik kasd ederek ref'a udûl etti. Yani melekler; سلاماdedikleri ve fiil cümlesi kurdukları halde O (a.s.) bundan vazgeçipسلام diyerek kelimeyi ötre ile ifade edip isim cümlesi yaptı. Fiil cümlesi işin belli bir zamanda yapıldığını anlatırken isim cümlesi işin devamlı olduğunu anlatır. Dolayısıyla O'nun (a.s.) selâmı; meleklerin selâmından anlamca daha mükemmel oldu.

(Hulasa meleklerin selâmının anlamı: Biz Sana şu an selâm veriyoruz ve esenlik diliyoruz.
İbrahîm Peygamberin a.s. selâmının anlamı: Allah'ın c.c. selâmı ezel, ebed ve daima sizlere olsun.)

Açıktan bunu yaptı ama içinden şöyle diyordu: Bunlar yabancı ve bilinmeyen bir topluluk. Kendilerini tanımıyorum, durum ve görevlerini de bilmiyorum.

۞ فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ۞

26. Ayet: Dönüp ansızın Ailesine gitti. Semiz ve dolgun bir buzağıyı gayet güzel kızartılmış halde getirdi. Çünkü çoğunlukla yürür malı sığırdı. Onu kesip pişirdi ve getirdi.

۞ فَقَرَّبَهُ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ۞

27. Ayet: O nefis yemeği onlara ikram olarak yaklaştırdı. Onlar onu yemekten kaçındılar. Onlara tekrar arz edip müsafirlere ikramda bulunanların âdeti olduğu gibi yemeleri için onları teşvik etti ve şöyle dedi: Yemez misiniz? Yemeği tekrar arz edip yemelerini istemesinden sonra da yemediler.

۞ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ۞

28. Ayet: İbrahîm (a.s.) onların yemekten kaçındıklarını gördükten sonra içinden onlardan endişe etti ve zannetti ki, Kendisine bir kötülük yapmak maksadıyla yemiyorlar.

Melekler (a.s.) O'nun aşırı olarak endişelendiğini hissedince; endişesini gidermek için dediler ki, bizden korkma! Yemediğimiz için de üzülme. Bizler insan değiliz, aksine melekleriz. Yemekten ve içmekten uzağız. Bizler Rabbin tarafından büyük bir görev için gönderildik.

Rivayet olundu ki, Cebraîl (a.s) pişmiş buzağıya elini koydu. Buzağı derhal dirildi. (Yeni doğmuş gibi) ayaklandı ve hareketlenerek annesine karıştı.

İbrahîm (a.s.) onları görüp duyduktan sonra endişesinden kurtulup güvende oldu. O'na (a.s.) güven verip endişesini giderdikten sonra O'nu gayet akıllı,ilim sahibi, olgun ve pek zeki bir çocukla müjdelediler. Çünkü arkasından gelip yerine geçecek bir çocuğu yoktu. Hanımı gençken kısırdı. Sonra hayli yaşlanmıştı. Bu Çocuk İshak'tı (a.s.).

Duyduklarını Yaşlı Hanımına haber verdi. Sâra Hanım duyunca çığlıklar atarak meleklere yöneldi ve ellerini yüzüne vurdu. Nitekim önemli işler olduğunda kadınların âdetidir.

۞ فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ۞

29. Ayet: Dedi ki,Ben kısır ve pek yaşlı bir kadınım.Vakti geçip zamanı tükendikten sonra nasıl olurda bir oğlan çocuğu doğurabilirim?

۞ قَالُوا كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۞

30. Ayet: Melekler Sâra Hanıma dediler ki, aynen müjde ile haber verdiğimiz gibi. Bun Rabbin söyledi. Biz sadece haberi ulaştırdık. Yetki Allah Azîmüşşan'ın

Elindedir ve buyruk O'nundur. Bilesin ki, O (c.c.)bütün işlerinde ve ortaya koyduğu eserlerinde sağlam bilgi ve karar, yüce maksad Sahibidir. O (c.c.) bütün takdirlerini ve tüm yönetimini, ne dediğini ve ne yapacağını çok iyi bilir.

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۞

31. Ayet: Melekler tarafından meydana gelen söz ve davranışlardan sonra İbrahîm (a.s.) onlara inip gelişlerinin ve gönderilişlerinin sebebini sormağa başladı ve şöyle dedi: Ey yüce elçiler! Yerine getirmek için geldiğiniz göreviniz nedir?

۞ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ۞

32. Ayet: Suçların en çirkinini ve yasakların en iğrenç olanını işleyen suçlular toplumuna gönderildik. İğrenç işte aşırı giden, kötü âdetlerin en kötüsünü yapan O Toplumu; Lût Peygamberin (a.s.) Kavmini kasd ediyorlardı.

۞ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ۞

33. Ayet: Kesin olarak bil ki, biz; onların üzerlerine; çamurdan yapılmış taşlar yağdıracağız. Burada kasd ettiği (Allahü A'lem; Allah en iyisini ve gerçeğini Bilendir); öğütülmüş taşların çamurla yoğrulup yapıldığı ve pişirilerek yuvarlanıp mermi haline gelmiş olduğu nesnelerdir.

۞ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ۞

34. Ayet: O taşlar Rabbin katında nişanlanmış, onlarla vurulacak olanların her birinin ismi her bir nesneye yazılıp belirlenmiş olduğu halde, zulüm ve taşkınlık yapanlara ceza olması için atacağız. Onlar; İlâhî sınırların gereği olan çizgilerden çıkarak zulüm ve yanlışlık yapıyorlar, özellikle çocuk sahibi olmak için bilinen ve âdet olan helâl hanımlarıyla ilişkiyi bırakıp erkeklere ilişiyorlardı.

۞ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞

35. Ayet: Onları taşlayarak helâk etmeğe karar verdikten sonra orada bulunan Lût'u (a.s.), O'nun Dînini ve peygamberliğini tasdik edip O'nunla beraber olan ve O'nun dilinden buyrulan emirlere ve yasaklara bağlı kalan Mü'minleri oradan çıkardık.

۞ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞

36. Ayet: Lût Peygamberin (a.s.) Memleketinde bir evden; yani Lût Peygamberin Evindeki Müslimanlardan başka Îman ve İslâm sahibi olan, Îman edip İslâm'ı yaşayan kimseyi bulamadık.

۞ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۞

37. Ayet: Hulasa onları tamamen helâk ettik ve O Memlekette onların helâk edilişlerini gösteren eser ve alametleri insanların ibretle bakıp ders almaları için bıraktık. Bu eserler o acı azaptan korkan akıl sahipleri için Kıyamete kadar kalmağa devam edecek ki, onların peşinden gelenler bu suçu işleyenlere inen azabın izlerini görsünler ve bu suçlara yaklaşmasınlar.

۞ وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞

38. Ayet: Yine Bizimle konuşmakta özel bir mertebeye ermiş olan Mûsâ Kulumuzu (a.s.) inkâr edenlerin helâk edilmelerinde düşünüp ders alanlar için pek büyük bir alamet ve ibret var. Ey peygamberlerin En Kâmili! O vakti anlat: Mûsâ'yı (a.s.) asıl ve Öncü, Kardeşi Hâruun'u (a.s.) Tâbi' ve O'na (a.s.) yardımcı olarak açık belge, büyük bir güçle sapkın ve azgın Firavun'a gönderdik.

۞ فَتَوَلَّى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ۞

39. Ayet: Arkasındaki kuvveti, toplumu ve ordusu sebebiyle ve onlara güvenip dayanarak (düşünüp değerlendirmeden)Mûsâ'dan (a.s.) ve O'nun Îmana da'vetinden yüz çevirip gitti. Hanı tüm önemli işlerinde ve musibet anlarında onlardan güç alıyordu. Diyordu ki, ortaya koyduğu tüm harikalarda Mûsâ ya sihirbazdır ya da O (a.s.) bir deli ve cinler O'nun için bu harika şeyleri yapıyorlar.

۞ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ۞

40. Ayet: Hulasa O'nu (a.s.) yalanlayıp inkâr etti. Mûsâ'nın gösterdiği tüm Mucizeleri de sihre veya cinlerin işlerine bağladılar. Biz de gayretimiz (da'vamıza düşkünlüğümüz) sebebiyle ve Peygamberimize desteğimizden dolayı O Zalimi ve Ona arka çıkan ordusunu tutup denize atarak boğduk. Firavun o an kendisini kınıyor, inad edip Mûsâ'ya Îman etmediğine, kâfirlik ve azgınlıkta ısrarına, yaptığı bozgunculuk ve çokça zulmüne pişman olup kendisine kızıp duruyordu.Fakat pişmanlığı Ona hiçbir fayda vermedi, çünkü vakti geçmişti.

۞ وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ۞

41. Ayet: İbretle bakıp ders alanlar için Âd Kavminin helâk edilmesinde de alamet ve eserler bıraktık. O vakti anlat: Üzerlerine kısır rüzgârı salıverdik. Verim sağlayan rüzgârların aksine kısırlık ve ölümden başka bir şey sağlamıyor, dokunduğu her şeyin ve herkesin kökünü kurutuyordu. Hal bu ki, onlar yoğun bulutları gördüklerinde fayda ummuşlar ve bol yağmur beklemişlerdi.

۞ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ۞

42. Ayet: (O ise korkunç bir azaptan başka bir şey değildi.) Çünkü üzerine varıp estiği insanlardan ve hayvanlardan; çürük nesne yığınından başka bir şey bırakmıyordu. Dokunduğu insanlar ve hayvanlar yanıp kurumuş otlara ve çürüyüp geçmiş meyvelere dönüşüyordu. Hulasa onlar bu helâkin sonrasında toz olup savruldular. Esen rüzgârlar dilediği yere savuruyordu.

۞ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّى حِينٍ ۞

43. Ayet: Yine Semûd Kavminin helâk edilmesinde ibretle bakıp ders alacaklar için büyük alamet ve ibret dolu eserler var. Ey peygamberlerin En Kâmili! O vakti anlat: Onları tutup helâk etmek istediğimizde Peygamberlerinin (a.s.) dilinden onlara şöyle dendi: Yakın bir vakte kadar yaşayın ve üç gün rahatça hayat sürün. Bu

tehdîde rağmen kendilerine; bu doğru haberi veren Peygamberlerini yalanlamağa devam ettiler ve verdiği haberi kabul etmediler.

۞ فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۞

44. Ayet: Hulasa Rablerinin emrine boyun eğmediler. Onlara gereken boyun eğip yakarışlarda bulunmaktı ama yaptıkları zulüm ve kâfirliğe pişmanlık duymadılar. Dördüncü günün sabahında korkunç yıldırımlar dehşetli gürültülerle onları yakalayıverdi. O gelen korkunç tehlikeye bakıp duruyorlardı ama bir şey yapamıyorlar ve kendilerinden uzaklaştıramıyorlardı. (Hal bu ki, Peygamberleri Salih a.s. onları uyardığında belalara karşı duracaklarını söylüyorlardı.)

۞ فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ۞

45. Ayet: Öğünerek söylediklerinin aksine korkunç tehlikeyi görünce bulundukları yerden kalkmağa dermanları olmadı. Hulasa azabımızdan korunamadılar ve Bizden (ve tehdîd ettikleri Peygamberimizden) intikam da alamadılar.

۞ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۞

46. Ayet: Bu anlatılanları helâk ettiğimiz gibi; bu helâk edilip gidenler öncesinde Nûh (a.s.) Kavmini de helâk ettik. Çünkü onlar da kendilerinden sonraki azgınlık ve inad çöllerine kahrolanlar gibi türlü karşı gelmeler, yoldan çıkmalar ve kâfirlikler yapmalar suretiyle Allah'ın koyduğu sınırların gereği olan kulluk hizmetlerinden çıkan kâfirlerdi. Bu yüzden Tufanla tamamını boğup helâk ettik. Onlar da hiçbir yardım görmediler, kahrımızdan korunamadılar.

۞وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ۞

47. Ayet: Allah Azıîmüşşan sonsuz nimetleri vermeğe ve türlü intikamları almağa Kadir olduğunu göstermek için şu açıklamayı yaptı: Semâya (üzerinizde bulunan Gökyüzüne) ibretle bir bakın. Onu Biz muntazam bir tarzda kurup yaptık. Yani Bizim her şeye Kadir oluşumuzun gereği olan Bize itaatten ve tam bir teslîmiyyetle Bize kulluk dairesinden çıkmalarına nasıl imkân olabilir? Hem de Biz Semâyı sonsuz kudretimizle ve üstün kuvvetimizle yüceltip kurmuş olduğumuz halde Bizi inkâr edip kulluk dairesinden çıkmaları asla mümkin değildir. Biz daima genişlikler sergiliyoruz, bütün işlere tam bir irade ve bağımsızlıkla Kadir ve Hâkimiz. Dolayısıyla Bizim emir ve kararlarımızın hiçbirine karşı gelinmez ve asla itiraz olunmaz.
(Dünyada iken Allah Azıîmüşşan'ı inkâr edip buyruklarını tutmayanlar; ağ içerisinde yüzüp gezen balık misali bir an Allah Azıîmüşşan'ın Elinden kurtulamadıklarını Ahirette anlayacaklar. Burada yapmadıkları kulluğu orada korkunç azab içerisinde acı çekerek yapacaklar.)

۞ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ۞

48. Ayet: Yeryüzüne de bir bakın. Tam bir bağımsızlık ve egemenlikle nasıl yayıp döşemişiz? Biz hiçbir ortağımız ve destek verenimiz olmaksızın ne güzel Döşeyiciyiz.

۞ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۞

49. Ayet: Yeryüzünü etkileyen ve oraya daima orada oluşumlara sebep Gökyüzünü ve tüm Yüce Âlemleri, Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerden etkilenip oralardan türlü haller ve gelirler alan Yeryüzünü yoktan var ettiğimiz gibi sonradan olan zamanlar ve mekânlar sahalarında bulunan her şeyden çift (iki sınıf; gece-gündüz, erkek-dişi, Güneş-Ay, dağ-ova, yaz-kış, karanlık-aydınlık gibi birbirine eş varlıklar) yarattık. Ey Allah'ın (c.c.) ilminden yansıyan akl-ı külden ayrılıp gelen akılla desteklenen, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insanlar! (Her şeyi çift yarattık ancak kalbinizi ve beyninizi tek yarattık.) Sizlerden beklenen odur ki, (sağa-sola sapmaksızın) iyice düşünüp aklınızı başınıza alarak bilip anlayasınız ki, (sizleri yoktan var edip her şeyi sizlerin hizmetine Sunan Rabbinizin varlığı Hak ve Tekdir.) Bir ve Bağımsız olarak dilediğimiz hallerde her şey Bizden ve Bizim tarafımızdan var olup geldi ve yine Bize dönecek. (Ezel, Ebed, Hak ve Bağımsız Varlık Biziz.) Bizden başka hak varlık yok.

۞ فَفِرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

50. Ayet: Ey hakikatlere eren Tevhiîd ehli Mü'minler! Her şeyin O'ndan (c.c.) meydana geldiği ve tekrar O'na (c.c.) döneceğiSizlere göre kesin olarak bilinip anlaşıldıktan sonraartık Hak Ma'bûdunuz ve Tek Rabbiniz Olan, (tecellî edip Yüz gösterdiğinde) madde âleminin gereği olan bütün varlık bağlarını ve alakalarını ortadan kaldırıp her şeyi yok eden Allah'a (c.c.) kaçıp sığının. İşe yaramaz benliklerinizden ve fânî kimliklerinizden soyunup çıkarak O'na süratle gidin. Ey peygamberlerin En Kâmili! Peygamberlik şefkatin gereği onlara de ki, Ben O'nun tarafından sizler içingönderilen bir Uyarıcıyım. O'nun Birliğine Götüren Yoldan sizleri alıkoyacak olan her şeyden sizleri uyarıyorum ve gerçek gayeye ulaştıracak Yolun üstün kurallarını sizlere açıklıyorum. O gerçek gaye; Yüce İlâhın Birliğine ulaşmaktır.

۞ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞

51. Ayet: Hak İlâhınız, Tek Rabbiniz, Samed Mevlâ'nız ve sonradan olan sayısız varlıklardan, eş ve ortaktan Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşan beraberinde asla ilâhlar edinmeyin, O'na (c.c.) putlar dikmeyin. Hiçbir varlığı kendi başına bir varlık ve ibadet olunmağa layık görmeyin. Demeyin ki, (şu) eserler buna dayanır. (Bilesiniz ki, bütün varlıkların ve tüm eserlerin varlığı ve meydana gelişi sırf Allah'a dayanır ve O'ndan gelir.) Ben sizler için Allah tarafından görevlendirilen, gayet açık olan ve her şeyi açıklayan bir Uyarıcıyım. Sizleri şirk koşulduğunda, Allah'ın buyruklarına karşı gelindiğinde ve Allah'a kulluktan ve O'nun (c.c.) buyruklarından çıkıldığında Dünyada ve Ahirette gelecek olan tehdîdlerden uyarıyorum.

۞ كَذَلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ۞

52. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Durum budur ve kararımız böyledir. İnsanların yüz çevirmelerine ve dalga geçmelerine aldırış etmeksizin gerektiği gibi ve layık olan tarzda halkı uyarıp Sana verdiklerimi onlara ulaştır. Çünkübunlardan

önceki sapık kâfirlere hiçbir peygamber (a.s.) gelmedi ki, o kâfirler; gelen herbir peygambere sihirbaz ya da deli demiş olmasınlar. Önceki zalim kâfirler de tıpkı Sana diyen bu ahmak kâfirler gibi onlara, sihirbaz, deli vs. diyerek dalga geçtiler.

۞ أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۞

53. Ayet: Allah Azıîmüşşan gerçekten halkın şaşkınlıkla karşılayıp kabul edemeyecekleri bir durum olduğunu anlatmak için şu ifadeyi arz etti: Bu kâfirler birbirlerine bunu vasıyet mi ettiler, hep birbirlerineböyle yapacaksınız diye talimatmı verdiler? Yani önceki kâfirler; arkalarından gelen kâfirleri bu konuşmaları ve bu inkârı vasıyet mi ettiler ki, topyekûn aynı sözlerde ve aynı kâfirlikte ittifak ettiler. Hal bu ki, böyle bir talimat ve tavsıye mümkin değil, çünkü arada geçen zaman çok uzun. Aksine önceki ve sonraki kâfirlerin tamamı azgınlık ve sapkınlıkta ortak bir toplumdur. Karakterlerinin bozukluğu ve insanlıktan sapmaları sebebiyle bozukluk ve sapıklıkta beraber oluyorlar. Sebeplerde ortak olunca iğrenç niteliklere bürünmekte de ortak oluyorlar.

۞ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ۞

54. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O zalimler içinde bulundukları kâfirlikte inad edip ısrarda bulunduktan ve uyarılarında onlara hiçbir fayda vermedikten sonra onlardan yüz çevir ve uzaklaş. Eğer onlar hidayete, Îman ve İslâm'a ermedilerse; tebliğ etmenden sonra Senin irşadı bırakıp onlardan uzaklaşmandan sonra asla kınanacak ve ayıplanacak değilsin.

۞ وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۞

55. Ayet: Sen da'vet ve uyarılarını kabul edip Îman etmeyi hak edenlere ders ve uyarılarına devam et. Kesinlikle Senin vaaz ve uyarıların; kesin bilgi ve İslâm karakteri üzere yaratılan, karakterlerini bozmadıkları için tarafımızdan Îman edip İslâm'la şereflenmekte başarılı kılınan Mü'minlere fayda verir.

۞ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۞

56. Ayet: Ey peygamberlerin en Kâmili! Bil ki, Ben; cinleri ve insanları, onların suret ve ruhlarını, varlıklarına konan akıl cevherini ancak ve ancak yüce gayelerim gereği Bana kulluk yapsınlar, Beni tanıyıp Varlığımın Bir olduğunu, İsimlerimin ve Sıfatlarımın kusursuz ve sınırsız olduğunu, Varlığımda ve yarattığım varlıkları yönetip idare ettiğimde Bağımsız ve Tek olduğumu hakkıyla idrak etsinler, kimseyi ve hiçbir şeyi Bana ortak koşmaksızın ibadet ve itaat olunmağa Tek hak Sahibi olduğumu bilip gereğini yapsınlar diye yarattım.

۞ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ۞

57. Ayet: Onları yaratmamdaki maksad sadece Bana kulluk yapmalarıdır, yoksa onları yaratıp açığa koymam karşılığında; kullarımı ve yarattıklarımı beslemek için Ben onlardan hiçbir rızık, rızık tahsili yapmalarını ve herhangi bir gelir toplamalarını istemiyorum. Zira katımda her türlü rızık depoları doludur, rahmet ve nimet hazinelerim pek geniştir. Beni doyurmalarını da istemiyorum. Ancak

zengin olanlar; fakıîrlere versinler. Benim rızamı isteyip elde etmek için Benim Adıma ev halkım konumunda olan fakıîrleri doyursunlar. Nitekim (Kudsî) bir Hadîs-i Şerîfte (Sevgili Peygamberimiz Yüce Mevlâ'nın dediğini naklederek) şöyle gelmiştir: (Ey kulum!) Beni doyurmanı istedim de Beni doyurmadın. Yani aç kulumu doyurmadın. Allah Teâlâ'nın salevâtı ve selâmı bu ve tüm Hadîs-i Şerîfleri Söyleyen Sevgili Peygamberimizin üzerine olsun.

۞ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۞

58. Ayet: İlâh ve Rab olmasında Eşsiz Birliğini daima açığa koyan Allah Azıîmüşşan bu tür şeyleri nasıl ister? Elbette O (c.c.) her türlü ihtiyaçtan ve tüm eksikliklerden Münezzehtir. O'dur (c.c.) Razzâk Olan ve bütün kullarını rızıklandırıp her birine ayrı-ayrı nasipler Veren Tek O'dur (c.c.).Zira yaratılmışa O'ndan (c.c.) başka rızık veren yoktur. O (c.c.) sonsuz güç ve kuvvet Sahibidir, Metîndir. Ezel ve ebed metanet Sahibi olup sağlıksızlık, dayanıksızlık, zayıflık ve acizlik gibi tüm noksanlıklardan Münezzehtir. Tam bir sağlamlıkla, nimetler vermek, (zalimlerden) intikam almak hususunda her şeye Muktedir, dilediği ve yarattığı her şeye Kadir ve Hâkimdir.

۞ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ۞

59. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ın Sevgili Peygamberine karşı inkârda bulunup hakaretler ederek dalga geçen zalimlere Dünyada ve Ahirette; arkadaşlarının ve kendilerinden önceki kâfirlerin azabının payı gibi pek büyük bir azap payı var.Onların başına gelen bunların başına da gelip varlıklarını saracak. Hatta geçmiş kâfirlerin başlarına gelen azabın binlerce kat fazlası… Bu inkârcılar acele etmesinler.

۞ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۞

60. Ayet: Hakkı örtmeye çalışıp batıla ve kâfirliğe sapan, zulüm ve kâfirliği inatla üste çıkarmağa uğraşan kâfirler için; Dünyada kendilerine tehdîdle haberi verilen o korkunç günlerinden dolayı vay hallerine. Bilesiniz ki o gün En Büyük Belâ Olan Kıyamet Günüdür. O Gün onlara çok büyük bir azap ve korkunç bir musibet inecek. (Kendilerini; Kıyamet dehşetiyle başlayan ve Cehennem ateşi içerisinde devam eden kötü bir hayatın ve korkunç bir azabın içerisinde bulacaklar.)

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle azabından kurtulanlardan eylesin.

ZÂRİYÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey kesin bilgi, sağlam görüş, yüce idrak, Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan Mü'min! Yoktan var edilişiyin gayesini düşünmen gerekir. Kendini tanıyıp anlama konusunda iyice araştırmalar yap ki, iyi düşünüp araştırmanla bu varlığını yoktan Varedeni, O'nun (c.c.)Kusursuz Güzel İsimlere ve her şeyi Kuşatan Yüce Sıfatlara Sahip olduğunu tanıman için perdeler kalkarak anlayışlar kazanasın. Sonra da Varlığında, Varlığına bağlı olan bütün eserlerde ve her şeyi idare etmesinde Tek ve Bağımsız olduğuna yol bulasın, hakkıyla idrak ve anlayış sahibi olasın ki, en yüce hedefin olan kesin bilgiye, kâmil Îmana ve yaratılıp meydana gelişine bağlı olan Tevhıîd ve İslâm'a eresin.

Kendisinden yardım istenecek olan Sadece Allah'tır, tevekkül de O'nadır (c.c.).

TUUR SÛRESİ

Bu Mübarek Sûre Mekke'de inmiş olup 49 Ayettir. Adını ilk Ayetten almıştır.

,

TUUR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kalbin makamına kavuşan, Îman ve İslâm'ın yüce mertebesine tam bir kararlılıkla yerleşen kimseye; Allah Azıîmüşşan'ın varlığı, her şeyi kuşatanilmi, hukümlerinin yazılı bulunduğu Levh-ı Mahfuzun genişliği, kaleminin plan, program ve neleri yazıp kapsadığı tamamen hakikati bilinmeyen hususlardan olduğu asla gizli kalmaz.

Allah Azıîmüşşan'ın varlığına, İsimlerine ve Sıfatlarına sınır ve son olmadığı gibi kuşatıp idare ettiği varlıkların dahi sınırı ve sonu yok. Bu sebeple sonsuz büyüklük Sahibi Olan varlığına, her şeyi kuşatıp kapsayan ilmine, ezel ve ebed olan, başlangıcı ve sonu olmayan Yüce Niteliğine yemin ederek uyarılarda bulundu ki, kullarına yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Asıl Vatanlarını uyarıp öğretmiş olsun.

Sözlerin En Uğurlusu ve İsimlerinin dahi En Yücesi ile sözlerine başladı:

❁ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

Bütün tecellî edip Yüz gösterirken Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarına göre tecellî Eden Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; kullarına pek mükemmel rızıklar vermekle Rahman'dır; sonsuz tarz ve çeşitlerde umum ve kapsamlı rahmet sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; (seçkin) kullarını Sidre-i Müntehâ'ya (her şeyin son bulup yok olduğu Yüce Huzura) erdirmekle Rahıîm'dir; onlara özel rahmet Sahibidir.

❁ وَالطُّورِ ❁

1. Ayet: Açığa çıkmak ve gizlenmektenMünezzeh ve Mukaddes Olan Zat'ın (Allah Teâlâ'nın Öz Varlığının)hakkı için. Varlığında vedaima bir kararda duruşunda görünmekten ve örtünmekten Münezzeh Olan Yüce Varlığa yemin olsun.

❁ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ ❁

2. Ayet: Muazzam bir tarzda yazılmış olan Kitaba yemin olsun. Bu Kitab; Allah Azıîmüşşan'ın ilminin yazılmış olduğu Levh-ı Mahfuzdur. (Büyüklüğü, etkinliği ve gücü bilinmeyen, Allah'ın kudretine özel)pek Yüce Kalemle yazılmıştır.

❁ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ ❁

3. Ayet: (Kitab sınırsız ve sonsuz olarak açılmış olan gayet pak ve kusursuz bir sayfadadır.) Allah Azıîmüşşan'ınhukümlerinin(ve geçmiş-gelecek, olmuş ve olacak her şeyle ilgili bilgisinin) yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzdur. O sayfanın önü-sonu, başlangıcı ve bitimi yoktur. Orada yazılı olanlar değişip silinmekten, unutulup kaybolmaktan münezzehtir ve koruma altına alınmıştır.

❁ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ❁

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın kudretiyle muazzam bir i'marla yapılmış olup yıkılıp bozulmaktan münezzeh olan İlâhî Eve (Allah'ın Evine) yemin olsun. Bu Evden maksad; aarifin (Allah Teâlâ'yı hakkıyla bilen gerçek bilge kulun) kalbidir. O insan tekrar-tekrar yokluğa ererek tamamen kendisini kaybedip sonsuz büyüklüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ı ve O'nun (c.c.) ebedîliğini bulan mükemmel insandır.

O sonsuz büyüklüğe manevî bilinmezlik de denir. Bu; Allah Azıîmüşşan'a ulaşma yolunda varılan en büyük yokluk makamıdır. Bu; makam Allah Azıîmüşşan'ın En Büyük ve En Ma'mur Evidir.

۞ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۞

5. Ayet: Yüceltilmiş Tavana yemin olsun. Bu Tavandan maksad; Allah Azıîmüşşan'ın sayısız ve sonsuz olan Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının aralıksız ve sonsuz olarak devam eden tecellîlerinin Makamı olan Yüce Âlemdir.

۞ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۞

6. Ayet: Sonsuz rahmet ve nimetlerle dopdolu olan Denize yemin olsun. Bu Denizden maksad; Allah Teâlâ'nın rahmeti gereği her şeyi KuşatanÖz Varlığıdır.

۞ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۞

7. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bütün bu anlatılanlara yemin olsun ki, Ahiret Gününde ısyan ve günaha batmış olanlar için Rabbiyin azabı kesinlikle inip gerçekleşecek.

۞ مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ۞

8. Ayet: O azabı def edecek ve suçluları ondan kurtaracak biri olmayacak. Çünkü yukarıda anlatılanlara gücü Yetene (c.c.), O Güzel İsimlere ve Yüce Sıfatlara Sahib Olana (c.c.) asla karşı konulmaz ve kararı geri çevrilemez.

۞ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۞

9. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kıyamet Gününde durumların nasıl olacağını; Senden duyduklarını yalanlayan inkârcılara anlat. (Görevli Melek olan İsrafîl'inSuura birinci defa üflediğinde her şey alt-üst olur.) O Gün Semâ (Gökyüzü ve içinde bulunan her şey) tamamen sarsılır, hiç görülmedik, alışılmadık ve bilinmedik surette çalkalanarak her şey parçalanır. Önemli hesap defterlerinin tamamen kapanıp ortadan kalktığı gibi tüm âlemlerin işi tamam olup bütünüyle yok olurlar.

۞ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۞

10. Ayet: Sabit yüksek dağlar görülmedik, bilinmedik ve gayet şaşılacak suretlerde savrulup gider. Öyle ki, yüksekliği ve ihtişamı yok olur, hatta parçaları kalmaz. Yeryüzü düz ve geniş bir alan halini alır, ne tümseklik ve ne de çukur göremezsin. (Dünya hayatı tamamen son bulur ve İsrafîl'in (a.s.) Suura ikinci üflemesi (ve halkı hesap yerine korkunç bir sesle çağırmasıyla tekrar diriliş ve Ahiret hayatı başlar.)

۞ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۞

11. Ayet: O Gün kâfirliklerinde ısrar eden inkârcıların vay haline. Onlara pek büyük bir azap var.

۞ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۞

12. Ayet: O kâfirler; Dünyada sapıklıklara dalışları ve iğrenç oyunlardan ibaret hayatları içerisinde (sanki insan değillermiş gibi) oynayıp eğleniyorlar, Allah Azıîmüşşan'ın varlığını, Birliğini gösteren, Kusursuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını anlatan Ayetleriyle dalga geçiyorlar.

۞ يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ۞

13. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara anlat: O Gün Cehenneme; tam bir azarlama ve sıkıştırma ile elleri arkalarından boyunlarına ağır zincirler ve tasmalarla bağlı olarak zorla doldurulacaklar.

۞ هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۞

14. Ayet: Onları ağır hakaretler yapılıp rezil etmek için şöyle denir: İşte Dünyadayken yalanlayıp inkâr ettiğiniz ateş. Bu ateşi ve bunun korkunçluğunu anlatmak üzere gelen Ayetlere ve uyarıcılara yalan, sihir ve kehanet (falcılık) diyor ve türlü bozuk laflar ediyor, inanmıyordunuz. Hulasa geçmiş zamanda (Dünyada) kâfirlik, sapıklık ve azgınlıklara dalarak Allah'ın vahyini ve ilhamını sihre bağlıyor ve bu bir sihirbazın sihridir diyordunuz.

۞ أَفَسِحْرٌ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ۞

15. Ayet: Şimdi iyi bakın ve düşünüp doğru karar verin. İçine ağır baskılar altında atılıp kendisiyle yanarak azap gördüğünüz bu ateş sihir midir? Yoksa hâlâ görmüyor ve acısını duymuyor musunuz? Nitekim Dünyada bunu anlatmak için gelenleri hiç hissetmemiştiniz ve duymamıştınız.

۞ اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

16. Ayet: (Dünyada koltuk ve yaygılara yaslanıp dalga geçmenizin cezasıdır bu.) Girinve yaslanın bu ateşe. Girdikten sonra da ister sabredin, ister sabretmeyin. Her ne olursanız, olun. Bilesiniz ki, bundan asla çıkış ve kurtuluşunuz olmayacak. Sabretmek veya sabretmemek hakkınızda birdir. Çünkü bu azap başınızdan atılmayacak, ne yapsanız size faydası olmayacak. Sizler sırf yapmış olduklarınızla cezalandınız. Dünyada yaptığınız (zulüm ve kâfirlik gibi) işlerle kendinize bunu sizler hazırladınız. Allah'ın adaleti olarak bu sizleri şimdi buldu. Sabretmek veya çırpınıp kıvranarak feryad etmek sizlere bir yarar sağlamayacak, ebedî olarak azap göreceksiniz.

۞ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ۞

17. Ayet Allah Teâlâ yine inkârcıların durumlarını ve onlara yapılan tehdîdlerin açıklamasının peşinden Mü'minlere yapılan müjdeleri açıklamak üzere şu açıklamaları yaptı ve sözlerine başladı: Bilesiniz ki, Dünyada kendilerini Allah'ın haramlarından koruyan, müjde ve tehdîdleri anlatmak üzere gelen Ayetleri inkârdan sakınan Mü'minler; (bu itaatlerine karşılık) Ahirette hoşnutluk Cennetlerinde ebedî lezzetler ve huzur nimetleri içerisinde bulunacaklar.

۞ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۞

18. Ayet: Yegâne Rableri Olan Allah'ın bağış ve üstün ikramları olarak verdiklerini bolluk, huzur ve rahat içerisinde yiyecekler. Korkunç ateş yurdu olan Cehennem azabından onları koruduğu için tam bir mutluluk ve güven içerisinde olacaklar.

۞ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

19. Ayet: Orada onlara müjde ve kutlamalar (güzel azıklar ve hoş rızıklar sunma) tarzında onlara şöyle denir: Maddî ve manevî rızıklardan afiyetle, hiçbir eksilme ve sıkıntıya girme endişesi olmaksızın yiyin ve için. Bunlar sizlerin (Dünyada) yaptığınız yararlı işler ve güzel davranışlarınız sebebiyledir.

۞ مُتَّكِئِينَ عَلَى سُرُرٍ مَصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ۞

20. Ayet: (Dünyada Allah Teâlâ'ya kullukta elde ettikleri) makamları, merhamet ve insanî duyguları, durum ve icraatlarına uygun olarak kendileri için hazırlanıp (daire halinde) sırasıyla dizilmiş olan koltuklar üzerinde yaslanarak otururlar ve dostlarıyla sohbet ederler. Tarafımızdan ikram olarak o cennetlikleri; kendileriyle kaynaşıp hoş mahabbet etmeleri için İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin suret ve vücud bulmuş hali olan gayet güzel ve iri gözlü huurîlerle evlendirdik. Can u gönülden onları görüp idrak ederler.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ۞

21. Ayet: Ayrıca onlara tarafımızdan özel ikram olarak birbirleriyle sohbet etmeleri ve daima huzurlu olmaları için; Allah'ın Varlığına Îman eden ve Birliğini açıkça idrak eden Mü'min kardeşlerinden de arkadaşlar sağlamışızdır. Bir de onlara; kendilerinden doğup meydana gelen, dallanıp gelişen çocuklarını;aynel-yakıîn ve hakkal-yakıîn(Rablerini kesin olarak görme ve O'na gerçekten kavuşma makamları öncesinde ilmel-yakıîn (kesin bilgi) ve kalple tasdik ileÎman eden Mü'minler olarak peşlerine takmışız. Sonra tarafımızdan o çocuklara ikramlarda ve üstün bağışlarda bulunup iç âlemlerinde buldukları güzel duygularına, durum ve makamlarına uygun olarak yüce görüşlere, üstün anlayışlara veaynel-yakıîn ve hakkal-yakıîn makamlarına erenler olarak kendilerine kavuşturup katmışızdır. Bu hidayet ve olgunluk yolunda (kendileri kadar gayretli ve başarılı olamayan çocuklarını) kendilerinin vardığı makamlara ulaştırdık diye olgun Mü'minler olan babaların amellerinden ve sevaplarından hiçbir şey eksiltmedik. (O çocukların derecelerini babalarından bir şeyler vererek yükseltmedik, aksine Biz katımızdan destekleyip ikramlarda bulunarak yüceltip yükselterek babalarının ulaştıkları makamlara ulaştırdık.)

Her bir kimse Cennete veya Cehenneme gitmeğe sebep olan iş ve icraatlarına bağlı kalacak. (Îman edip Allah Azıîmüşşan'a kulluktan ayrılmayan; yaptığı iş ve icraatlarıyla Cennete gidecek, Kâfirlikten vazgeçmeyen, zulüm ve günahlar içerisinde yaşayıp ölen de yaptıklarına bağlı olarak yaptıklarıyla beraber

Cehenneme gidecek. Eğer bir çocuk; olgun Mü'min olan babasının peşine düşüp Îman ve ibadetle yaşamamış, aksine Şeytanın peşine takılıp kâfirlik yapmışsa elbette yaptığı kâfirlik onu Ahirette babasından ayıracak. Yaptığı kötülüklere bağlı olarak Cehenneme gidecek.)

۞ وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۞

22. Ayet: Onlara orada devamlı olarak meyveler imdad ederiz. (Cennet meyveleri ikram ederiz.)Kahır ve lütuf tecellîlerimizin yeniden yeniye aralıksız icraatları gereği aralıksız İlâhî bilgileri ve hakikatleri onlara arz ederiz. Beden ve ruhlarının beslenip kuvvetlenmesi için kuş etleri ile onlara ikramlarda bulunuruz.

۞ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ۞

23. Ayet: O sevgili kullar orada tam bir yumuşaklık ve kusursuz inceliklere sahip olan dostlukla hakikate erme (ve İlâhî aşk) şarabından kadeh çeker ve içip aşkla dolarlar. Orada (bunları yaşarlarken) boş konuşma, günaha girme ve nede günah işlemekle suçlanma gibi kötülükler yoktur. (Dostluk, şarab ve kadeh çekme asla Dünyadakine benzemez.) Nitekim Dünyada içenlerin âdetleri gibi değil. Zira onların içtikleri pis, halleri perişan, konuştukları ve yaptıkları kötülük ve iğrençliktir.

۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ۞

24. Ayet: Huzurlarında genç çocuklar (garsonlar); onları Allah'a yakınlığa, Hakka ve hakikatlere erdirecek (İlâhî aşk şaraplarıyla dolu) bardaklarla dolaşarak onlara hizmet ederler. Bu gençler onların malik ve sahip oldukları manevî güçlerinden suret bulup temessül ederek (ruhanî varlıklar olan meleklerin insan suretinde göründükleri gibi) Allah Teâlâ'ya kulluğa yatkınlığa ve O'nun (c.c.) Hukümlerine razı olmamakamına eren varlıklarına; Allah Azîmüşşan'ın kararı gereği özel olarak hizmetçi kılınmışlardır. O gençler; gösteriş ahmaklığı, heves ve arzu bulanıklığı gibi kirlerden arı ve pak olduklarından sadeflerinde saklı inci gibidirler. (Ceviz, fındık, fıstık ve benzeri ürünlerin kabukları gibi inciyi saran örtüye sadef denir.) Hulasa bu gençlerin varlıkları alçak Dünyanın pisliklerine karışmaktan, bozuk görüş ve pis arzulara bulaşmaktan son derece uzaktırlar.

۞ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۞

25. Ayet: Cennetlikler; sevinip mutlu olmak ve daha da açılmak tarzında Dünyada yaptıklarını, kazanıp bulabildikleri zenginliklerini ve erdikleri makamlarını birbirlerine dönerek sorar sual ederler.

۞ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ۞

26. Ayet: Birbirlerini tesellî edip hatıralarını görüşerek şöyle derler: Bizler Tevhıîdin incelikleri idrak edip bu makama ulaşmadan önce Dünyada ailemiz içerisinde bulunurken Allah Azîmüşşan'ın gazabından, kahrıyla bizi çarpmasından korkardık. Bu sebeple O'na itaat edip karşı gelmekten, azgınlık yapıp buyruklarına ters düşmekten sakınırdık. Geniş rahmetini, iyilik ve ikram sofralarını umardık.

۞ فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَانَا عَذَابَ السَّمُومِ ۞

27. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan bizlere ikramlarda bulunup bizleri memnun etti, minnet ve lütuflar verdi. Bizleri Îman ve İslâm'ın Yoluna erdirerek Birliğine ulaştırdı. Böyle özel yardımına ve Kendisine kavuşmağa götüren derecelere yükselmemizde başarılar verdi. Bizleri; bitkileri her taraftan sarıp içlerine kadar nüfuz ederek (tüm derinliklerine girip işleyerek) kurutan sam rüzgârı gibi ter deliklerine nüfuz eden (son derece yakıcı ve yakmakta pek etkili olan) Cehennem ateşinin azabından korudu.

۞ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ۞

28. Ayet: Kıyamet kopmadan ve Şu Saat gelmeden bizler hiç şüphesiz O'na (c.c.) kulluk yapıyorduk. O'na (c.c.) yönelip yakarışlarda bulunarak Bu Korkunç Gündeki cezasından ve azabından bizleri korumasını diliyorduk.

۞ فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ۞

29. Ayet: Nasıl O'ndan isteyip dileklerde bulunmayız? Zira O (c.c.); bütün güzelliklerin Sahibi olup iyilikler yapmak, nimetler vermek sırf O'na (c.c.) mahsustur. Geniş rahmetin Sahibi olup kullarına, özellikle de tam bir ümid ile rahmetini isteyenlere rahmet ve nimetler verendir. Geniş rahmeti sebebiyle duamızı kabul etti, arzularımıza ermekte bizlere başarı verdi.

۞ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ الْمَنُونِ ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Geniş rahmeti ve bol ikramı sebebiyle Allah Azıîmüşşan'ın dostlarına bağış ve ikramlarını duyduktan sonra bütün kullara hatırlatmalara, vaaz ve derslere devam et, Allah'ın (c.c.) Sana vahyettiklerini onların tamamına ulaştır. Onların Senden uzaklaşmalarına ve Senin hakkında asılsız dedikodularına aldırış etme. Sen Rabbin tarafından Sana ilham olunarak inip gelen Ayetlerden ibaret olan Rabbinin Sana verdiği Bu Yüce Nimetleri sebebiyle asla kâhin değilsin. Rabbin vahyetmemiş de Sen Kendi Kendine gaibden haber vermeğe kalkışan ve bu işe sevdalanan biri değilsin. Sen cinlerin dokunup onlar tarafından aklı alınmış ve görüşleri bozulmuş biri de değilsin. O zalim ve azgın iftiracılar böyle iddia ediyorlar. (Ama Sen kimsenin ermediği nimetlere erdin ve Rabbinin vahyini onlara ulaştıran En Yüce Peygambersin.)
Yoksa onlar; ey Muhammed (s.a.v.) Sen edebiyatın en yüksek derecelerinde bir büyük Şairsin, çağdaşların olan tüm dil ustaları ve büyük edebiyat sahipleri Senin karşında aciz kaldılar mı diyorlar. Yo, buna da aldırış etme.(Hulasa buahmaklar; Senin karşında aciz kaldıkları için tutarsız davranışlar sergiliyorlar ve ne diyeceklerini bilmiyorlar. Bir taraftan halkın en akılsızı; yani deli derlerken, diğer taraftan erişilmez akıl sahibi, büyük şair diyorlar. Sonra da acizliklerini ortaya koyup Senden kurtulmak için ölmeni bekliyorlar.)Şöyle diyorlar: Zamanın, günlerin ve ayların tekrarlanarak gelip geçmesini bekliyoruz. Böylece ömrü tükenir ve ölür de O'nun sıkıntısından kurtuluruz.

۞ قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُتَرَبِّصِينَ ۞

31. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlardan bu olanları duyduktan sonra bu davranışlarına karşılık vererek de ki, ey bozguncu azgınlar! Benim bir kahra uğrayıp ölmemi bekleyin. Ben de sizlerin kahra uğrayıp helâk edilmenizi bekleyenlerdenim. Yetki Allah Azıîmüşşan'ın Elinde ve karar O'nun dilemesine kalmıştır. O (c.c.) istediğini yapar ve dilediğine karar verir.

۞ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۞

32. Ayet: O sapıklar birbiriyle çelişen farklı karar vererek Seninle tartışmak için inad edip bunda ısrarlarını sürdürmek mi istiyorlar. Zira Sana bazen; son derece akıllılık ve zekâ gerektiren kâhinlik dayandırıyorlar. Bazen akılsızlığı anlatan deli diyorlar. Bazen hecelerin ölçülü ve söz sonunda bulunan kelime ve seslerin birbirine uyumunu mükemmel tarzda düzenleyen bir şair diyorlar. Tabii ki, Senin getirdiğin (Kur'an) şiirin vezin ve kafiyelerinden Münezzehtir. (Hulasa bu inatçı inkârcılar Hakkın karşısında ne yapacaklarını bilmeyen ve bocalayıp duran zalimlerdir.) Bunlar haklı çıkma iddialarının aksine zayıf kuruntularına dayalı olan hayal ve rüyaları bunlara bu asılsız ve bozuk dedikoduları emrediyor. Yoksa onlar son derece bozuk zihniyetli, azgın inatçılar olduğundan bu tür saçmalıklar kendilerinden meydana gelmektedir. Düşünüp araştırmaksızın sırf ululuk taslayan zengin azgınlar olarak bunları yapıyorlar. Nitekim makam ve mevki sahibi olanların (çoğunlukla) âdetleri budur.
Allah Azıîmüşşan bunları ve böylesi azgınları kahretsin.

۞ أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

33. Ayet: Yoksa şöyle mi diyorlar: Bu Sözü Muhammed (s.a.v.) Kendisi uğraşıp gayret ederek ortaya koydu da Allah'tan (c.c.) gelen vahiy diyerek sahtekârlık yapıp halkı kandırıyor. Yani Bu Söz Muhammed'in (s.a.v.) iftirası mı diyorlar? Yo, onlar tüm iddialarının aksine Îmansızlık yapıyorlar.Onların en büyük işleri ve en yüksek görüşleri kâfir olmaları ve Îmandan mahrum kalmalarıdır.İşin doğrusu onlar; Sana hased edip ağır öfke duyduklarından dolayı seni tasdik etmezler, bu sebeple de Sana sataşıp iftiralar yaparak Seni türlü dedikodularla inkâr edip aşırı giderler.

۞ فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۞

34. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları azarlayıp susturmak için onlara de ki, eğer bu iğrenç iddialarınızda doğru iseniz Bu Kur'an gibi bir söz getirin.

Durum şu ki, onlar; önceden (çokça çalışmalarına rağmen) bir benzerini getiremediler ve onlar tarafından bir benzerinin gelmesi de asla mümkin olmaz. Yine Yeryüzünde bulunanların tamamı birbirlerine destek verip yardımlaşsalar Bunun bir benzerini getirmeleri asla mümkin olmaz. Çünkü O Sözün bir benzerini getirmek; insan tavrı, hareketi, iş ve anlayışı dışında olan ve hiçbir yaratılmışın gücünün yetmeyeceği bir şeydir. (O Kâfirler Yaratana inanmayınca Sözüne de inanmıyorlar.)

۞ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ۞

35. Ayet: Oahmaklar; yaratılmış olmalarına rağmen Yaratanı inkâr etmekte ısrar mı ediyorlar? Yoksa onlar hiçbir sebep ve Yaratıcı olmaksızın yaratıldıklarına mı inanıyorlar. Yoksa kendi varlıklarını, ruh ve bedenlerini kendileri mi yarattı? O zaman bunlar kendilerini yaratmayı kendilerine mi tahsis ediyorlar (kendilerine mi aid görüyorlar) ?

۞ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ۞

36. Ayet: Kendilerini yaratmış olmakla yetiniyorlar mı, yoksa Semâvâtı ve Arzı (Gökleri, Yeri ve tüm âlemleri) onlar mı yarattı. Hulasa bu kâfirler; kendileri yaratıcı olmadığına göre bütün varlıkların yaratılıp meydana geldiğini ve bunca yaratılmışın Yaratıcısının olduğunu inkâr edemezler. Çünkü bu sayısız varlıklar bedîhiyyâtın (varlıkları; hiçbir ispata ihtiyaç olmaksızın kesin olan varlıkların) en açık ve en belirgin olanlarındandır. Tüm saçmalıklarının ve bozuk iddialarının aksine o ahmaklar; kusursuz ve sağlam Yaratıcının, Âlemlerin Rabbi ve Yaşatanı Olan Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını ve Birliğini kabul ve idrak etme konusunda kesin bilgi sahipleri değiller ve anlayamıyorlar.

۞ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُونَ ۞

37. Ayet: Yoksa onlar peygamberlik mertebesini ve peygamber olma hakkını kendileri ortaya koyuyorlar da pis arzuları ve bozuk görüşlerine göre diledikleri kimseyi peygamber olarak kendileri mi seçip tercih ediyorlar? Yoksa Senin Rabbiyin hazineleri (rahmeti, kudreti ve yetkileri) onlarda mıdır ki, bu kararları veriyorlar? Yoksa onlar istediklerini yapan ve yaptıran, maksadlarına ulaşmağa ve düşündüklerini yapmağa kudret ve kuvvet sahibi olan zorbalar mıdır?

۞ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞

38. Ayet: Yoksa (Büyük meleklerin önemli işleri görüşürlerken) O Yüce Meclisi dinlemeleri sebebiyle gaybı (manevî gizlilikleri) bildiklerini mi iddia ediyorlar? Onların yüce âlemlere çıkmak için merdivenleri (yükseklere çıkma araçları ve aletleri) mi var da o araçlarla yükselmeleri çerçevesinde melekleri mi dinliyorlar? Bu suretle oralardan destek alarak Peygamberi (s.a.v.) inkâr ediyorlar ve Kur'an'a dil uzatıp birçok iğrenç laflar ediyorlar öyle mi?Eğer bunları iddia ediyorlarsa; Peygamberin (s.a.v.) getirdiği gibi onların;meleklerden sırları dinleyen görevlileri açık bir belge ve kesin bir kanıt getirsin.

۞ أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمُ الْبَنُونَ ۞

39. Ayet: Sizler ey çılgın zalimler! Sizler ağır başlı, ciddî ve olgun akıl sahipleri misiniz, yoksa sizler; kızlar Allah'ın (c.c.), oğlanlar bizim diyen ve akıl sahibi olan insanların derecesinden düşen ve akıllılar topluluğundan ayrılan beyinsizler misiniz? Bu iddianız sizin aklın gereği olan insanlık mertebesinden düştüğünüzü ve beyinsizler olduğunuzu gösteriyor. Çünkü Var ve Bir, Eşsiz Samed Olan Allah'ın çocuğu var demek aklın gereği olan anlayış ve inanca aykırıdır. Allah Azıîmüşşan

babalıktan ve çocuk sahibi olmaktan pek Münezzeh ve gayet Uzaktır. O halde sizler ey cahil müşrikler! Çocukların değersizi olarak gördüğünüz kız çocuğunu nasıl olur da Allah'a (c.c.) aid kılarsınız?Kesinlikle Allah Azıîmüşşan bu sapık zalimlerin söylediklerinden pek büyük bir yücelikle uzaktır. Bu sebeple anlaşılıyor ki, bu ahmaklar akıl derecesinden, bakıp ders almak seviyesinden düşmüşlerdir. Özellikle zorunlu işlerde ve önemli konularda bunların söz ve iddiaları dinlenmez, dinlemeğe değmez.

۞ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ۞

40. Ayet: Bu ahmaklar Senin Peygamber olduğunu inkâr mı ediyorlar ki, Senden kendilerine zarar dokunacağını zannediyorlar? Yoksa Allah'ın (c.c.) vahyini ve buyruklarınıkendilerine ulaştırman karşılığında onlardan ücret istiyorsun da bu sebeple onlar ağır borç altında zorlanıyorlar mı? Bunun için mi emirlerimiz onlara ağır geliyor ve bunlardan kurtulmak için Seni inkâr ederek Îmandan sapıp gidiyorlar?

۞ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ۞

41. Ayet: Yoksa bunlar kendi kendilerine ve zayıf karakterlerine göre mi Senin Peygamberliğini inkâr ediyorlar? Ya da gayb bunların makamında, manevî âlem olan ve her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuz bunlarda da bu söylediklerini ona göre mi yazıp çizerek her şeyi açığa koyuyorlar?

۞ أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ۞

42. Ayet: (Tabii ki, bunlar yaratan değil yaratılanlar, güç ve kudretlere ve istediklerini yapmağa kadir olamayan zavallılardır. Gaybdan nasipleri yok ve hiçbir şeye sahip değiller. Dahası insanlıktan düşmüş olan, yüce meseleleri anlamayan ahmaklardır. Sırf hased ve inatlarından dolayı Peygamberi s.a.v. ve Peygamberin s.a.v. kendilerini Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtarıp ebedî mutluluklara erdirmek için Allah c.c. tarafından getirdiği hakikatleri inkâr edip inkârlarında başarılı olmak için türlü iftiralar yapıyorlar.)

Yoksa onlar derneklerinde toplanıp Allah'ın (c.c.) Rasûlüne (s.a.v.) tuzak kurup O'na (s.a.v.) zarar vermek için plânlar mı yapıyorlar? O'na (s.a.v.) tuzak kurmağa yönelen kâfirler bilsinler ki, tuzağa düşecek olan onlardır, kurdukları tuzakların zararları kendilerine olacaktır.

۞ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

43. Ayet: Hulasa inat edip kafa tutarak Allah'ın (c.c.) Birliğini inkâr eden bu kâfirlerin yoksa Allah'tan başka bir ilâhları mı var? Acaba Allah'a (c.c.) ibadet ve itaat olunduğu gibi ona ibadet edip itaate bulunarak, önemli işlerde ve musibet anlarında Allah Azıîmüşşan'dan yardım istendiği gibi ondan yardım mı istiyorlar? Allah Azıîmüşşan o ahmakların şirk koşmalarından ve Allah tarafından yaratılanların en aşağısı olan o varlıkları ilâh edinip Allah'a denk tutmalarından Münezzehtir ve Çok Yücedir.

۞ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ۞

44. Ayet: O inkârcılar; üzerimize Gökten bir parça düşür demelerinde ısrar etmelerinden sonra eğer Gökten düşen bir parçayı görseler; istedikleri gibi bir parçanın düşmesini görmelerine rağmen; inatlarından, aşırı kâfirliklerinden ve karakterlerine yerleşmiş olan cahilliklerinden dolayı derler ki, bu yoğunlaşıp birbiri üzerine eklenmiş bir buluttan başka bir şey değil. Yoğunluğu sebebiyle aşağı iniyor.

۞ فَذَرْهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ۞

45. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onları; azgınlıkları ve taşkınlıkları içerisinde bırak. İçerisinde çarpılıp ansızın kahrolacakları güne kadar yaşasınlar.

İnsanların topyekûn helâk edilecekleri gün (İsrafîla.s. tarafından) Suura birinci üfürülüş anıdır. İkini kez üfürülme ile bütün halk diriltilerek Büyük Hesap için toplanırlar ve suçlular cezasını bulur ve azap olunurlar.

۞ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ۞

46. Ayet: O Gün; Dünyada derneklerinde kurdukları tuzakları azıcık bir şey olsun onlara fayda vermez, gördükleri ceza ve Allah tarafından uğratıldıkları azaptan bir parça bir şeyi dahi onlardan uzaklaştırmaz. Hulasa onlara hiç yardım yapılmaz. Allah'ın (c.c.) kahrıyla tutup azap etmesine kimse engel olamaz. Hatta o kâfirler Ahirette ebedî olarak azap görecek olmalarına rağmen, O Güne bırakılmadan Dünyada ve berzahta (ara âlem olan kabirlerinde) türlü cezalar ve azaplar görürler.

۞ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞

47. Ayet: Bunun için Allah Teâlâ şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, zalimlere; tehdîdle haber verilen Ahirette gerçekleşecek olan o korkunç azaptan başka bir büyük azap daha var.

Bilesiniz ki, bu ateş; sonradan olan şu âlemin haramlardan ibaret ateşidir. Bu ateş onların ebedî zarar kaynağıdır. Uzun arzular ve tükenmez umutların esaret tasmalarına ve zincirlerine bağlı olarak bu iğrenç hayatın içine devamlı olarak düşmüş olmaları suretiyle içinde boğuldukları şehevî lezzetlerin peşinden pek büyük ceza ve musibetler bu hayatın peşinden gelecektir. Bunun neticesinde içine düşecekleri Ahiretin korkunç azabı içerisinde bir an nefes alamayacaklar. Allah Azîmüşşan bizleri ve tüm kullarını bu anlatılanlar gibisinden kurtarıp uzak tutsun. Ancak insanların çoğu bu âlemin (Dünya Hayatının) ateşinin (haramlar içerisinde yaşamanın) acısını anlamazlar. Hal bu ki, azapların en şiddetlisi, kötü sonucun, ceza ve intikamın en zorudur. Allah Teâlâ bunlardan bizleri ve tüm kullarını korusun.

۞ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ۞

48. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin; Kıyamete kadar bunların kendi hallerine bırakılmalarına, Seni de türlü sıkıntılar içerisinde bulunduğun halde aralarında tutmasına dair verdiği kararına sabret. Onların kahredilmeleri konusunda acele etme. Sana tuzak kurup zulmetmeleri gibi herhangi bir zararlarından da endişelenme. Bil ki, Sen; Bizim Gözlerimiz, muazzam gözetim ve

korumamız altında bulunup korunmaktasın. Sana Biz yeteriz ve onların kötülüklerinin zarar ve sıkıntılarını daima Senden uzak tutarız. Onlara dönüp bakma, hile ve tuzaklarına aldırış etme. Onların varlıkları ve faaliyetleri; Seni Benden alıkoymasın. Rabbini bütün vakitlerinde tesbîh eyle, onları tutup intikam almakta ve Sana verdiği sözleri yerine getirmekte, onlara ceza verip azab edeceğini gerçekleştirmekte aciz kalmaktan Rabbini Münezzeh bil. (Bil ki, Rabbin bu dediklerine ve her şeye Kadirdir.) Tüm durumlarında ve bütün vakitlerinde O'nu (c.c.) hamd etmekle meşgul ol. Özellikle yatağından kalktığında de ki, ey Rabbim! Seni hamd ile tesbîh ederim, Sana sonsuz hamd olsun. Sen Bambaşkasın. سبحانكاللهموبحمدك

۞ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ۞

49. Ayet: Geceden istirahatın ve duyu organlarıyın dinlenmesi için yatmış olduğun o az bir vakitte de O Yüce Rabbini (c.c.) tesbîh et ki, devamlı Rabbini zikretme halinde olasın. Çünkü bu tarz zikrin hayal ve düşünce gücüne, bir de Seni izleyen taifeye (her konuda Seni izleyip örnek alarak maddeten ve manen Seninle olan topluluğa) bir buyruk, bir eğitim ve öğretim olacak. Böylece bedeninle, ruhunla, düşünce ve hayallerinle daima Rabbini zikredip tesbîh eyleyeceksin. Yine yıldızların arkalarını dönüp gittiği, Güneşin ışınlarının ve varlığının doğudan doğmağa başladığı anda; tıpkı akşam olduğu gibi Rabbini tesbîh et. Çünkü sabah ve akşam vakitleri her türlü dağınıklık hallerinden ve Rabbine yönelmekten alıkoyan işlerden kurtulup boş kalma (istirahata geçme) vaktidir. (Bu iki vakitte çokça zikir ve tesbîh yapılırsa; hiçbir şey, hiçbir an kulu; Allah'ı c.c. anmak ve O'nu tesbîh edip O'nun Büyüklüğünü hatırında tutmaktan alıkoyamaz.)

Allah Azîmüşşan lütuf ve rahmetiyle bizleri; ağır iş ve yüklerini hafifleten, arzularını azaltanlardan eylesin.

TUUR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hakkı idrak edip O'nu (c.c.) görme mertebesi olan Makam-ı Mahmûd'a doğru yönelen Muhammedî! Allah Teâlâ seni bozulup başkalaşmaktan korusun ve yolun Doğrusuna ve Düzgününe erdirsin. Sana gereken içini Allah'tan (c.c.) başkasına eğilmekten ve O'na (c.c.) yönelmekten alıkoyan her şeyden arındırmandır. Daima Allah Teâlâ'ya kavuşmayı arzulayıp tüm durumlarında ve bütün vakitlerinde O'nu (c.c.) tesbîh edip her şeyden Münezzeh ve pek Mukaddes olduğunu hatırında tutmalısın. Özellikle Namazlarıyın aralarında ve boş vakitlerinde daima tesbîh etmelisin.

Dünyanın parıltılarına, lüks hayatına, lezzet ve şehvetlerine (fânî güzellere ve güzelliklere aşırı arzu duymağa) yönelmekten kesinlikle kaçınmalısın. Dünyanın (içki, kumar ve bozuk eğlence gibi) pisliklerine batmış olanlara karışıp kaynaşmaktan kesinlikle uzak kal. Bilesin ki, Dünyanın parıltılarına bulaşmak ve lüks hayat içerisinde yaşamak gözlerdeki görüş ve keskinlikleri köreltir, göğüslerde bulunan kalbi tamamen kör eder.

Ey Rabbimiz! Lütuf ve ikramınla bizlerin; günah ve yanlışlıktan ibaret olan yük ve sıkıntılarımızı, geçim ve yükümlülüklerimizi hafiflet. Bağış ve rahmetinle bizleri; iyilik ve itaat sahiplerinin yaşayışları ile rızıklandır ve nasiplendir. İkramın gereği bizleri özellikle kötülüklerin en kötüsü olan aldatıcı ve zalim Dünyanın parıltısından, süs ve püslerinden (ve rızana uymayan her şeyden) uzak tut.

NECM SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 62 Ayettir. Adını birinci Ayetten almıştır.

NECM SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Teâlâ tarafına çekilerek yüce bir anlayış ve idrak ile O'nu görme makamına erenlere, hiçbir tereddüd ve hal değişimi göstermeksizin varlığının bütün parçalarıyla çekilip gidenlere; şu hakikat gizli kalmaz: Kim Allah Azıîmüşşan'ı tanımak makamına erer ve orada kararlılık gösterir, içini ve ruhunu taklîd ve tahmin kirlerinden arındırarak Tevhıîdin makamına (Allah'tan gayriyi tanımama mertebesine) ererse Allah Azıîmüşşan'ın Varlığında yok olur ve O'nun (c.c.) ebedîliğine erer. Allah'ın (c.c.) kelâmıyla konuşur (konuşmaları Allah Azıîmüşşan'ın ilhamından ibaret olur.), Allah'ın (c.c.) ahlakıyla ahlaklı olarak yaşar, artık o kimse tamamen O'nun (c.c.) niteliklerine bürünmüştür. Bütün bunlar; Allah Azıîmüşşan'ın kendisine kolaylaştırıp nasip ettiği, kendisine verdiği, kendisinden açığa koyduğu ve hakkında hukmettiği kadar olur.Hulasa bu kulun durum ve konumu; Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olup O'nun ebedîliğine ermekle bu ve daima O'nun (c.c.) Cemâline bakmakolunca asla yalan söylemeyen gayet doğru, hiçbir yanlışı ve kusuru olmayan pek dürüst bir insan olmaktan bir an uzaklaşması mümkin olmaz. Artık bu kul; Hak Yolda olduğu onaylanmış olan bir yol gösterici, Îman ve İslâm öğretmenidir. Allah'ın (c.c.) Yolunda kulları eğitip irşad ederken daima Allah Azıîmüşşan'ın ilhamlarını bekler, gelen ilhamlara göre icraatlarda bulunur. Rahman Azıîmüşşan'ın nefeslerinin esintilerini içine çekerek tam bir canlılığa erer. Cennet bahçelerinden doğup gelen hoş kokuları ve canlılığı koklamağa çalışır. Madde ve fânî insanlık âleminden sıyrılıp çıkarak sonsuz aşk ve sevgi Sahibine (c.c.) kavuşmayı arzular. Manevî âleme (Yüce Huzura) çekilip gider.

Hulasa bütün bunlar; Allah Azıîmüşşan'ın hukümlerinin yazılı ve kayıtlı olduğu Levh- Mahfuzda hakkında yazılı olanlara ve kendisinin Yüce Mevlâ'nın hukümlerine razı olarak O'na (c.c.) teslîm olmasına göre meydana gelir ve gerçekleşir. İşte bu hususlardan dolayı (örnek gösterip dersler vermek için) Allah Teâlâ Sevgili Kulu Hz. Muhammed'in (s.a.v.);madde ve fânî insanlık âleminin elbiselerinden ve tüm hallerinden soyunup çıkarak, tam bir teslîmiyyetle (İlâhî aşkın nehrine dalıp) Kendisini kaybederek süratle; yoktan var edilip geldiğiMakama, manevî âleme kavuşmağa ve Rahman Azıîmüşşan'ın Huzuruna ermeğe çekilip gitmiştir.

Yüce Mevlâ; O'nun (s.a.v.) durum ve konumunun büyüklüğünü göstermek ve bu konuda söylenenleri desteklemek için Kendisinin (c.c.) Yüce Niteliğine ve muazzam icraatlarına yemin ederek, uğur ve bereket sebebi olması için İsimlerinin En Yücesiyle sözlerine başladı:

﴾ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿

Sevgili Peygamberine (s.a.v.) bütün Güzel İsimleriyle ve Yüce Sıfatlarıyla tecellî Eden Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) Mertebesini bütün kullarının arasında açığa koymakla Rahman'dır; sonsuz rahmet ve merhamet Sahibidir.

Allah Teâlâ; O Sevgili Peygamberin (s.a.v.) eğitip yol göstermesiyle seçkin kullarını Hakkal yakıîn (kesin olarak Kendisine c.c. kavuşma) mertebesine erdirmekle onlara Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَى ۞

1. Ayet: Süratle inen yıldıza yemin olsun. Yani karanlıkları parçalayarak süratle giden yıldızlar ve kuvvetli şimşekler gibi dürüst karar ve pak irade sahibi olan Allah yolcularının kalplerine inen Allah'ın (c.c.) parlak cezbelerine ve kullarını Kendisine çeken İlâhî güçlere yemin olsun. Manevî Âlem (Yüce Huzur) tarafından gelen bu cezbeler (İlâhî çekim güçleri) farklı kullara; farklı hallerde olur. Bu cezbeler sebebiyle sonradan olan varlık ve benliklerin karanlıklarında; hakikat Güneşi Olan Allah Azıîmüşşan'ın Birliğinin uçsuzluğuna ermek için doğru yolculuklar yaparlar.

۞ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى ۞

2. Ayet: Arkadaşınız Olan ve daima Allah tarafından yardım görüp desteklenen Allah'ın Rasûlü Muhammed (s.a.v.); Allah Azıîmüşşan'ın iş ve icraatlarıyla daima üzerinde tecellî ettiği adalet makamı olan Doğru ve Kusursuz Yolundan asla ayrılmadı, azgınlığa düşmedi, Hak Yolu bırakıp eğrilik sahnesi ve yanlışlık sahası olan batıla (Allah'tan c.c. başkalarının yoluna) hiç yönelmedi.

۞ وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى ۞

3. Ayet: Mu'cizlerin En Büyüğü Olan O Kur'an'ı; Kendi hevası, heves ve arzusu ile söylemiyor. O Yüce Nûr ve ilim kaynağı insan tabiatının karanlıklarından konuşulup meydana gelmiş değil.

۞ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ۞

4. Ayet: O Sevgili Peygambere İndirilen ve O'nun (s.a.v.) okuduğu OKur'an; ancak ve ancak Rabbisi tarafından O'nu desteklemek ve O'nu En Büyük Kul ve En Kâmil Peygamber yapmak için Kendisine yapılan bir vahiydir. Asla Kendisi (s.a.v.) tarafından söz yapmağa kalkışma ve bu görevi üstlenme olmamıştır.

۞ عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى ۞

5. Ayet: Aksine O'na (s.a.v.) Bu Sözü; çetin kuvvet ve sonsuz kudret Sahibi Olan Hak Teâlâ öğretti. Hiçbir kimsede ve hiçbir şeyde güç ve kuvvet yok, ancak Allah Azıîmüşşan ile O'ndan (c.c.) ikram edilip emanet olarak verilmekle var. Bütün varlıklar O'ndan geldi ve O'na dönmektedir. O'ndan (c.c.) başka ilâh yok ve hatta gerçek varlık yok. Her şey O'nunladır, O'ndandır ve O'nadır (c.c.).

۞ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى ۞

6. Ayet: Sonsuz kuvvet ve her şeyi kuşatan kudret Sahibidir. Allah'ın (c.c.) O'na (s.a.v.) eğitim ve öğretim vererek destekte bulunmasından sonra Allah'ın adalet Caddesi ve Yüce hayat Nizamı Olan Yolunda (İlâm'ı tam ve kusursuz olarak icra etmek üzere) tam bir karar ve istikrarla dosdoğru bir surette yürümeğe ve yürütmeğe başladı. Sırf Allah Adına icraatlarda bulunup daima O'nu (c.c.) temsil etmek üzere Allah Azıîmüşşan'ın En Kâmil Halifesi oldu.

۞ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ۞

7. Ayet: O En Yüce Kul (s.a.v.); Allah Azıîmüşşan'ın yetiştirmesi ve desteklemesiyle en yüce ufuğa yerleşip oraya sahip oldu.

En yüce ufuk; manevî âlemin ufuğudur. Eşsiz Birliğin ve Hak Varlığın sahibi Olan Hakikat Güneşinin doğduğu, yani gizlilik âleminden ibaret Sonsuz ve Sınırsız Varlık Olan Allah Azıîmüşşan'ın Yüz gösterdiği ufuktur. Gizliler Gizlisi Olan Allah Teâlâ'nın varlığı; Nûr üstüne Nûr'dur, Huzur içinde Huzurdur. O Yüce Güneşin batması, bir an yok olası ve dönüp gitmesi olmaz.

۞ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ۞

8. Ayet: Sonra O Sevgili Rasûl (s.a.v.) Rabbisine yaklaştı ve kavuşmak için atıldı, O'na kavuştu.

۞ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ۞

9. Ayet: Rabbi ile arasında bulunan yakınlık; (iki ayrı daire olan) Vücûb ve imkân daireleri arası kadar bir mesafe oldu.

(Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının Âlemine Vücûb Âlemi, yaratılmışın tamamının âlemine de imkân âlemi denir.) Bu iki daire Allah'ın izni ile Yaratan Rab ile yaratılan varlıkların ve kulluğun mertebelerini ve haklarını koruyup belirler.

(Bu makama eren Allah Azıîmüşşan'ın kâmil halifesi ve yüce bir sultandır. Allah'ın En Sevgili Rasûlü bu yakınlığa razı olup burada mı kaldı?)

Ya da (Ben hiçim ve yokum ey Rabbim! Ezel-ebed Sen varsın, Sen Vekîlimsin, Senin olan her şeyi Sana havale ettim, Sen Var iken hiçbir varlık yoktu, yine yok sırf Sen Varsın deyip Rabbisin Varlığında yok mu oldu? Evet, tamamen yok oldu.) Allah'ın Sevgili Kulu varlık sahnesinden çekilip sonradan olan âlemin bir parçası olan maddî varlığı (s.a.v.);İlâhî Varlıkta yok olarak pek yakın oldu. O kadar ki, Yüce Rahman'ın Ebedîliğine erdi.

۞ فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا أَوْحَى ۞

10. Ayet: Sevgili Rasûl (s.a.v.) tercih ettiği yakınlığa erişip umduğu gibi olduktan sonra Allah Azıîmüşşan O Yüce Kuluna; Kendisinden (s.a.v.) daha yakın olduğu halde vahyettiği her şeyi vahyetti.(Birlik makamında O'nunla konuştu. İnşirah Sûresinde buyurduğu gibi Varlığında yok Olan Yüce Kulun yükünü sırtından aldı, O'nun mübarek dilinden Konuşan, eliyle Gösteren ve Atan Kendisi c.c. oldu. Nitekim Allah Azıîmüşşan Enfâl Sûresi 17. Ayetinde şu hatırlatmayı yapıyor mealen: Attığın zaman Sen atmadın, fakat Allah c.c. attı.) hulasa Sevgili Peygamberine (s.a.v.) sonsuz İlâhî bilgileri, her şeyin hakikatlerini, yüce anlayış ve görüşleri O (c.c.) söyleyip öğretti. Bütün bunlar Allah Azıîmüşşan tarafından ikramlardır, asla fânî insan işi değildir. İnsan gücü elbette buna yetmez.

۞ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأٰى ۞

11. Ayet:O an ve O Yüce Ufukta Sevgili Peygamber (s.a.v.) Rabbisine kavuştuğunda gördüklerini gördükten, idrak edip yaşadıklarını tadıp yaşadıktan sonra (hiçbir yaratığın yapmadığı Hamdi ve şükrü yaptı,) O Mübarek Gönül, En Sevgili Kulun Gönlü; gördüklerini yalanlamadı. (Gördüklerinin ve yaşadıklarının hakkını verip Mevlâ'sını Razı etti.)

Gönül; İlâhî Âlemin gereklerinden olarak, gerçek akıl sahiplerinin ve özel yardıma eren kulların kalplerinin içine Allah Teâlâ tarafından emanet tarzında koymuş olmasıyla kalplerde bulunur.

(Kardeşlerim! Gönül; ucuna dil bağlanmış olan akciğerin hakikatidir. Tarikat dersleri yapılırken kalb birinci mahal, burası ahfâ mahalli olup beşinci mahaldir. Yani kalpten başka bir âlemdir.Burası aşk, arzu ve mahabbet âlemidir. Kim bu âlemi Allah'tan c.c. gayriden arındırırsa Yüce Ma'şuk Olan Allah c.c. ile arasındaki bütün perdeler kalkar. Bunu bana Öğreten Yüce Mevlâ'ma sonsuz hamd ederim. Ali İhsan.)

۞ أَفَتُمَارُونَهُ عَلٰى مَا يَرٰى ۞

12. Ayet: Ey, Yüce İlâhı görmek zevkından ve Hak Varlığı idrakten mahrum olanlar! O Sevgili Rasûlün idrak edip görmesini inkâr mı ediyorsunuz? Bu inkârınız sebebiyle O'nun gördüğü hakkında inad edip kafa tutarak O'nunla tartışıyor musunuz? Sizlerin gözlerinizin kör olduğu ve akıllarınızın idrak etmekten kaçındığı hakikatleri bulup öğrenmiş ve yüce zevklar yaşamaktadır. (Tabii ki, bu halinizle) Bizim onları sizlere vermemiz ve o sırları sizlere açmamız asla mümkin olmaz.

۞ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ۞

13. Ayet: Bu gibi yüce halleri O Sevgi Kul (s.a.v.) için nasıl imkânsız görüp inkâr ediyorsunuz? Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan'a yemin olsun ki, O Sevgili Peygamber (s.a.v.); akılları dehşete düşürüp hayalleri şaşkına çevirecek türden gördüğü o güzellikleri; O En Yüce Ufka ve O Yakın kavuşmağa ulaşmadan önce bir daha görmüştü.

۞ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ۞

14. Ayet: Bu muazzam hadise Sider-i Münteha'da (huzurunda bütün varlık zincirlerinin,) ilmel-yakıîn ve aynel-yakıîn dâhil bütün mertebelerin son bulduğu hakkal-yakıîn mertebesinde gerçekleşti.

۞ عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوٰى ۞

15. Ayet: Me'vâ (en yüce sığınma) Cenneti O Mübarek Ağacın yanındadır. Özel yardıma erenler Yüce Mevlâ'ya kavuşma arzusuyla o Cennete sığınırlar ve oraya kavuşurlar. Bilesiniz ki, o makam Allah Azıîmüşşan'ı açıkça görme makamıdır. Sonsuz lütuf Sahibi Olan Hak Teâlâ tarafından belli ve seçkin kullara müjdelenmiş olan İlâhî bilgilerin ve Tevhıîdin hakikatinin ikram olunduğu makamdır.

❁ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ❁

16. Ayet:O vakit (Sevgili Rasûlün o makama erdiği vakit) Sidreyi; yani yukarıda tanıtımı yapılan yüce mertebeyi örtüp kuşatan örtüp kuşattı. Yani Allah Azıîmüşşan'ın büyüklüğünün eşsiz güzelliklerinden görünümler o mertebeyi ve her şeyi kapladı. O'nun (c.c.) güzelliklerinin görünmesi peş peşe ve sayısızolarak öyle devam eder ki, bakmakta olan aşk ve mahabbet sahiplerini hayretlere düşürüp akıllarını başlarından alır. Onlar Allah Teâlâ'nın Cemâline bakarak tamamen kendilerini kaybederler.

❁ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ❁

17. Ayet: Hulasa O Mübarek Göz şaşmadı. Yani Yüce Mevlâ'dan peş peşe gelen görünümlerden başka hiçbir şeye dönüp bakmadı. O'nun (c.c.) kahrının ve rahmetinin peş peşe gelen görünümlerini, O Yüce Varlığın ve hakikat Güneşinin tüm Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gereği olan farklı güzelliklerinden gayri hiçbir şeye bakmadı. O'nu (s.a.v.) AllahAzıîmüşşan'ın Cemâline bakmağa dalmaktan hiçbir şey alıkoymadı. O Mübarek Göz asla (O Yüce Hedeften) sapmadı. Ve de O Sevgili Kul (s.a.v.) gördüğü güzellikler sebebiyle kulluk dairesinden ve Rabbine bağlı olarak itaate bulunmaktan çıkmadı. Aksine bu erdiklerine ermeden ve bu ikramları görmeden önceki bağlı bulunduğu kulluk kurallarına daha da bağlandı.

❁ لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ❁

18. Ayet: Yemin olsun ki, O(s.a.v.) İsra Gecesi Rabbisinin en büyük Ayetlerinden görünümler gördü. Gördüğü bu Ayetler; Yüce Rabbin O'nu (s.a.v.) Ayetleri görmesi konusunda yetiştirip geliştirdiği En Büyük Ayetlerdir. O Ayetleri erenlerden hiçbir kul ve hatta Allah Azıîmüşşan'a yakın olan meleklerden hiçbir melek ve hiçbir peygamber görmedi.

❁ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى ❁

❁ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى ❁

19. Ayet ve 20 Ayet: Ey inkârcı cahiller! Sizler Allah'ın Varlığını, Birliğini, O'nun kesin belge ve kanıtlarını, Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) Allah'ın Birliğine ermesini, O Eşsiz İlâh'ın ve Yüce Rabbin ayrılmaz Üstün Niteliklerini görüp bildiğini ve O'nun (s.a.v.) Allah katından bütün yaratılmışa Peygamber olarak gönderildiğini ve onları; Allah'a ve O'nun Birliğine Îmana erdirmek için görevlendirildiğini inkâr mı ediyorsunuz? (O s.a.v. sonsuz yüceliklerin, güzelliklerin, kudret ve kuvvetin Sahibi Olan Rabbini gördü.) Sizler Lâtı, Uzzâyı ve bir diğer üçüncüleri olan Menâtı mı gördünüz? (Utanmadan) Allah Azıîmüşşan'a o putları ortak mı koşuyorsunuz? Hal bu ki, bu putlar cansız ve hiçbir şuurları ve hisleri de yok.Ellerinden hiçbir şey gelmez. Bu yaptıklarınızdan daha büyük olan kâfirlik şudur ki, sizler; Allah'a çocuklar nispet ediyorsunuz ve (sizce çocukların en değersiz olanları olan) kız

çocuklarını O'na (c.c.) veriyor ve kadın suretinde ellerinizle yaptığınız putlara Allah'ın kızları deyip tapıyorsunuz.

۞ أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنْثَى ۞

21. Ayet: Ey gözleri kör olmuş olan çılgın ahmaklar! Demek evladın pek değerlileri olan erkek çocukları sizin, sizce pek değersiz olan kızlar Allah'ın (c.c.) öyle mi? Hal bu ki, Yüce Yaratıcı; şehevî kuvvete bağlı olan çocuk sahibi olma durumu gibi her türlü noksanlık ve acizlikten Münezzehtir.

۞ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَى ۞

22. Ayet: Allah Teâlâ için iddiası dahi imkânsız olan ve fakat bu iddianızdan sonra yaptığınız bu evlad taksimi, gayet çarpık ve zalimce taksimdir. Çünkü sizler ey ahmak kâfirler! Kız çocuklarından nefret edip uzak kalmak istiyorsunuz ama kız çocuklarını; eşten, çocuk sahibi olmaktan, sonradan olma hallerinden ve her türlü noksanlıklardan Münezzeh Olan Allah Azıîmüşşan'a veriyorsunuz.

۞ إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى ۞

23. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan'a ortak koştuğunuz bu putlarınız (ve putlardan farksız büyükleriniz) kökü ve dayanağı olmayan uydurma isimlerden başka bir şey değil. Onlara bu isimleri körü körüne iz izleyen sizler ve bu işi asıl başlatan sizden önceki atalarınız taktınız. Zira Allah Azıîmüşşan bunlara ve Kendisinden başkasına kulluk yapılacağına dair hiçbir belge ve bilgi indirmedi, asla böyle bir şeye izin vermedi. Peşlerine takıldığınız babalarınız Sadece bir zanna ve pis hayallerinin ürünü olan bir kuruntuya ve kendilerinin arzuladıkları bozuk görüşlerine takılarak bu sapıklıkları yapıyorlardı. Hal bu ki, onlara Rablerinden Hak Yolu, Îman ve İslâm'ı gösteren peygamberlerin dillerinden tebliğ edilen rehberler ve Ayetler gelmişti. Fakat tıpkı sizler gibi zalimlik ve taşkınlık yaparak gerçeklere uymadılar. Ey ahmaklar ve ey yoktan var edip her şeyi Veren Allah tarafından verilen aklın gereği olan doğruluktan ve Doğru Yolda olmaktan sapan cahiller! Sizler bu ölü heykellerden şefaat ve Allah'a karşı sizler için destek mi umuyorsunuz?

۞ أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى ۞

24. Ayet: Yoksa sizler; insanın sevip istediği ve arzuladığı her şeyin olacağına mı inanıp iddia ediyorsunuz?

۞ فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَى ۞

25. Ayet: Yo, aksine Ahiret ve Dünya sırf Allah'ındır (c.c.). Her şey O'nun (c.c.) kudret Elinde, O'nun (c.c.)yönetim ve idaresindedir. Dilediğine;dilediği şeyi ikram edip verir, dilediğinden uzak tutup mahrum eder. İrade ve seçim O'nundur. O'nu (c.c.) kimse yargılayamaz, O'nunla kimse tartışıp kavga edemez. İstediğini yapar. O Yüce Varlık pek övgülüdür, sağlam ilim ve icraatlar Sahibi, Pek Yüce ve sonsuz irade Sahibidir.

۞ وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى ۞

26. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Allah'tan başka ilâhlar olduğu ve putlarının kendilerine şefaat edeceği zan ve iddialarında müşriklerin son derece ahmak ve anlayışsız olduklarını kalplere ve kafalara yazıp kaydetmek için şu açıklamayı yaptı: Semâvâtta (Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerde) Allah katında kabul görüp O'nun yakılığına ererek Cemâline (c.c.) bakıp kendilerinden geçen pek değerliçokça melekler, fakat bunca değerli olmalarına rağmen onların şefaatleri dahi kâfir olarak ölen hiçbir kimseye hiçbir fayda vermez. Allah'ın kararı kesin olunca O'nun huzurunda hiçbir varlığın bir şey yapabilmesi mümkin değildir. Ancak Allah Azıîmüşşan'ın bu değerli kulları (ve şefaat etme izni kendilerine verilen peygamberler ve diğer Allah dostları) Allah'ın Razı olduğu Îman ve İslâm sahibi olan kullara şefaat etmeleri için Allah'ın (c.c.) izin vermesinden sonra şefaat ederler. Çünkü Allah Azıîmüşşan bazı seçkin kullarının (dilediği Mü'min kullara) şefaat etmesine izin vermiştir.

Bu ahmak müşriklerse ölü putların kendilerine şefaat edeceklerini, ilâh ve rab olmakta Allah'a ortak olduklarını iddia ediyorlar. Zalimlik ve azgınlık yaparak hiçbir belge ve dayanakları olmadığı halde bu iddialarda bulunuyorlar. Bir de Allah Teâlâ'ya yakınlığa erdirilmiş değerli kullar ve görevliler olan meleklere eksik nitelikleri olan dişilik yakıştırıyorlar ve onlara kadın suretinde heykelleri yaparak hakaret edip iftiralarda bulunuyorlar.

۞ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيُسَمُّونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنْثَى ۞

27. Ayet: Hulasa kesin olarak bilesiniz ki, tahribatçı ve zalimazgınlar olup Ahirete Îman etmeyen, Ahireti ve orada olacak hesabı, yapılan iyilik ve kötülüklerin birbirinden ayrılmasını ve verilecek cezayı inkâr eden ahmaklar; noksanlıklardan münezzeh olan meleklere zalimlik yaparak Allah'ın (c.c.) kızları diyorlar ve onlara dişi varlıkların isimlerini koyuyorlar. Bu suretle Allah Azıîmüşşan'a babalık nispet ediyorlar.

۞ وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ۞

28. Ayet: Durum şu ki, bu iddia ve saçmalıklarında hiçbir bilgileri yok. Sadece zanna uyuyorlar ve kendileri gibi zan peşinde koşan inatçı babalarını taklid edip izlerinde gidiyorlar. Bilesiniz ki, cehalet ve taklide dayanan zan; gerçek adına hiçbir şey kazandırmaz.

۞ فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۞

29. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunları duyduktan sonra Sen de; insanlığı korumak, rezil saçmalıklardan uzak tutmak için İnen Zikrimizden, ders ve öğüt Kaynağı olan Kur'an'dan yüz çeviren ve ark dönüp giden beyinsizden yüz çevir, durumuna aldırış etme ve da'vette bulunmakta aşırı gitme. Nasıl olur da yüz çevirmez aksine ilgi duyarsın? O beyinsiz haktan ve Hak ehlinden uzaklaşmakta o kadar aşırılık gösteriyor ki, insan için hazırlanmış olup bekleyen ebedî seadetlerden (ve Ahiretteki sonsuz nimetlerden) hiçbir şey istemiyor, sadece Dünya hayatını ve

Dünyadaki şehevî halleri ve geçici lezzetleri istiyor. Sırf Dünyanın geçici parıltılarına ve kırıntılarına önem veriyor. Zira Ahiretin ebedî lezzetlerinden ve ruhanî değerlerinden son derece habersizlik, tam bir bilgisizlik ve yabancılık içerisinde.

۞ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Duyup anlamış olduğun onları bu Dünyaya yönelerek Haktan sapmaları ve tercih ettikleri bu hayat; Allah'ın (c.c.) yüce ilminden gelen manevî ilminden ayrılıp kendilerine emanet olarak verilen ilimden ve idrakten ulaşabildikleri seviyedir. (Hal bu ki, kendilerine verilen aklın ve ilmin gereği Yaratanı tanıyıp Seni duyarak Hakka uymaları ve kendilerine verilen tüm Dünyalıklarla Ahiret için hazırlık yapmaları idi. Onlara verilen aklın gereği olarak Sen onlara emir ve yasaklar yaptın, fazlasıyla verilen görevi onlara ulaştırıp çokça da'vet ettin ama Îman ve İslâm'a ermediler. Bundan sonra onları bırak, da'vet ve irşadı terk et. Bil ki, Seni türlü ikramlarla yetiştirip Peygamber olarak Seçen Rabbin; Varlığına ve Birliğine Götüren Yolundan sapanı ve Senin uyarıp irşad etmenle Hakka, Îman ve İslâm'a eren kulunu çok iyi Bilendir.

۞ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ۞

31. Ayet: Allah Azîmüşşan elbette kullarından; halkı Yoldan saptıranları ve onlara uyup sapanları, Îman ve İslâm'a irşad edenleri ve da'vete uyup Îman ve İslâm'a erenleri bilir. Çünkü Semâvâtta, Arzda ve aralarında olan, olup biten her şey sırf Allah'ındır. Her şeyi yoktan var etmek, tamamını kuşatarak yaşatıp idare etmek O'na (c.c.) mahsustur. Bundan dolayı da kötülük yapanları; adaleti gereği fazla veya eksik olmaksızın yaptıkları ve konuştukları karşılığında cezalandıracak, iyilik ve güzellikler sergileyen Mü'minleri de yaptıkları yararlı işler, güzellikler ve hoş durum ve üstün ahlakları karşılığında hak ettiklerinin üzerinde katından bağış ve ikramlarda bulunarak fazlaca güzel karşılıklarla mükâfaatlandıracak.

۞ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ۞

32. Ayet: Daima iyilikler sergileyen Mü'minler; Ahirette Allah Azîmüşşan'ıngazabını çekip getiren ya da Dînin gerekli gördüğü kefaretleri ödemeyi (yapılan suç karşılığında sadaka vermeyi) veya ceza uygulamayı gerektiren büyük günahlardan kaçınıp sakınan, Cehennemde ebedî olarak kalmayı gerektiren İlâhî korkunç tehdidlere ve belalara sebep olan fâhişelerden (İslâm'ın çirkin ve iğrenç gördüğü her türlü haram iş ve ilişkilerden) uzak duranlardır. Ancak şu var ki, o değerli Mü'minlerin başlarına ansızın küçük günahlar gelir. Bazen küçük günahlar işlerler. Onu da derhal tevbe ederek telâfî ederler.Zaten büyük günahlardan ve çirkin iş ve ilişkilerden kaçınanların küçük günahları Rableri tarafından tevbe etmeden önce dahi affedilmektedir.

Küçük günah işleyenlerin küçük günahlarını Rabbin nasıl silmez? Elbette o günahları silip onları arındırır. Çünkü Rabbin; ey peygamberlerin En Kâmili! Mağfireti (kusurları örtüp günahları silmesi) pek geniş Olandır. Çabucak affeder, rahmeti herkesi kaplar. Ey kulluk görevleri ile yükümlü olanlar! O Yüce Rabbiniz sizleri ve bütün hal ve hareketlerinizi; sizlerden çok daha iyi bilir. Çünkü O (c.c.) sizleri; geniş rahmeti ve ikramı gereği topraktan var etti. Sizleri türlü geliştirmelerle geliştirdi. Bir vakti düşünün ki, analarınızın karınlarında hapsolunmuş vaziyette ceninler (henüz organlarınız tamamlanmamış küçücük yavrucuklar) idiniz. Hiçbir bilinç, his ve duygunuz yoktu. Hulasa Yüce Rabbiniz bütün durum ve hareketlerinizi, geçmiş ve gelecek tüm ihtiyaçlarınızı bilir. Bu sebeple asla kendilerinizi temiz görmeyin, bizler temiziz demeyin. Zira durum ve davranışlarınızın ne olduğunu bütün genişliğiyle bilemezsiniz. (Sizlerin babalarınızın belinde başlayan, analarınızın karnından Dünyaya geldiğiniz ana kadar nerelerde ve nelerin arasında ne haller yaşadığınızı Bilen ve her an, her yerde sizleri idare edip Yaşatan Rabbiniz tertemiz bebekler olarak değerli kucaklara ve korunaklara koydu. Yine sizleri kâfirliğin, zalimliğin ve her türlü kötülüğün iğrenç kirlerinden ancak ve ancak Rabbiniz arındırıp temiz tutar. Sizlere gereken ikramı olan aklınıza sahip olup O'nun buyruklarına sarılmanız ve O'na ters düşmekten sakınmanızdır.) O (c.c.); sizlerden, sakınıp haramlarından, gazap ve azabına sebep olan yasakları yapmaktan korunan kimseyi çok iyi bilir.

۞ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ۞

33. Ayet: Allah Teâlâ; görüp ders almak isteyenlere öğüt ve ders vermek, ululuk taslayıp Haktan yan çizenleri de azarlayıp yermek için şu açıklamaları yaptı: Ey ibret ve ders almak için bakıp gören! Hakka uymaktan yan çizen azgın ve sapkın kimseyi gördün mü? Îman edip Müsliman olduğunda niyyet edip malından Zekât vermek istedikten sonra Haktan vazgeçti, inad ederek batıla (aslı ve dayanağı olmayan, geçici olan ama cezası ebedî ve korkunç olan rezil bir hayat tarzına) uymakta ısrar etti. Güya verdiği Zekât ve sadakalar günahlarına keffaret (günahların silinmesi için fidye) olacaktı.

۞ وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى ۞

34. Ayet: Görsünler ve duysunlar diye söz verdiği mikdardan birazını verdi. Sonra dayattı, kalanı vermeyi kesti. Adadığının tamamını vermedi. Allah'a (c.c.) sığınırız. Sonra verdiği o azıcık şeye pişman olup Dîninden döndü ve önceki hali olan kâfirlik içinde kalmakta ısrar etti. Bu düşünce ve davranışlarına rağmen verdiği birazcık mal sebebiyle suçsuz ve günahsız olacağına inandı.

Bu Ayet Velîd Bin Muğîra hakkında indi. Îman edip Allah'ın (c.c.) Rasûlüne (s.a.v.) uymuştu. Müşriklerden birisi onu ayıpladı ve dedi ki, büyüklerimizin Dînini terk ettin ve böylece onları sapıklıkla suçladın. Muğîra dedi ki, Allah'ın (c.c.) azabından korkuyorum. Kendisiyle konuşankâfir dedi ki, eğer bana biraz mal verirsen; senin azabını üstlenirim. O kâfirin koştuğu şartı duyduktan sonra deneni kabul ederek-Allah'a (c.c.) sığınırız- Yüce Dînden ve Emîn (her konuda Güvenilir Olan) Rasûle uymaktan vazgeçti. Şart koşulan mikdarın bir kısmını görsünler ve duysunlar diye

verdikten sonra kalanı kalan kısımda cimrilik yaptı. Söz verdiği mikdarı tamamlamadı. Bununla beraber günahlarından (ve Ahiret azabından) kurtulduğunu iddia etti.

۞ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ۞

35. Ayet: Bu sebeple Allah Azıîmüşşan onu cahilliği ve sapıklığı sebebiyle ayıplayıp kınadı ve şu açıklamayı yaptı: Ğaybın ilmi (geleceğe ve verilen İlâhî kararlara dair Allah Teâlâ'nın bilgisi) onda mıdır ki, sadaka vermek veya bir başkasının günah üstlenmesi kendisinden azabın kaldırılacağını görüyor ve bu iddialarda bulunuyor?

۞ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى ۞

36. Ayet: Yoksa Mûsâ'nın sahıîfelerinde yazılı olanlar kendisine haber verilmedi mi? Kitabelerden oluşan Tevrat'ta bu iddiasının aksi yazılı idi.

۞ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۞

37. Ayet: İlâhî buyruklara sarılıp Allah'ın rızasını istediği için Kendisine (a.s.) emredilenleri tam ve mükemmel olarak yerine getiren İbrahîmPeygamberin (a.s.) sahifelerinde yazılanlarda mı ona haber verilmedi? İbrahîm'e (a.s.) uyduğunu, hatta O'nun (a.s.) DîniniDîn edinip vârisi olduğunu iddia ediyor. Türlü iddialarda bulunan bu yalancı; İbrahîm'e (a.s.) uyduğunu iddia ediyor ama yerine getirilmesi lazım ve farz olan buyrukları hiç yerine getirmedi.

۞ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۞

38. Ayet: Bir başkası kendisinin vebalını nasıl yüklenebilir veya (şirk koşup kâfirlik yapmak gibi bir suç) sadaka vermekle nasıl düşer? Hal bu ki, her İki Peygambere (a.s.) inen sahıîfelerde bulunan mana ve açıklama şudur: Hiçbir günahkâr kimse, bir başka günahkârın vebalini ve günahını yüklenemez. Kimse; bir başka kimse adına sorgulanmaz. Aksine iyi ve kötü herkes kazandıklarına bağlı bulunur, yaptıklarının karşılığını görür. İyilik yapan iyilik görür, kötülük yapan da kötü bir karşılık görür.

۞ وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۞

39. Ayet: Yine o sahıîfelerde şu yazılıdır: İlâhî bilgilere ve İslâm karakterine sahip olarak yaratılan her bir insan için çalışıp kazandığı ve Ahiret hayatı için hazırladığından başkası yok.

۞ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ۞

40. Ayet: Yine o sahıîfelerde şu yazılıdır: Her bir insanın yaptığı iyilik veya kötülük Ahirette görülecek. İyilikler Cennetteki yüce derecelere göre şekillenmiş, kötülükler de Cehennem çukurlarındaki yerlere göre şekil almış olarak (herkesin ne yaptığı yüzünden ve halinden anlaşılır olarak) herkes tarafından görülüp anlaşılacak.

۞ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ۞

41. Ayet: Sonra da çalışılıp kazanılanlara göre en uygun karşılık verilecek. İlâhî buyruklardan ibaret güzel ve yararlı işlere Allah Teâlâ tarafından sınırsız bağış ve ikramlarla bol karşılıklar verilirken, kötü işler işleyip kâfirlik ve bozgunculuk yapanlara bozuk işleri karşılığı Allah Azıîmüşşan'ın adaleti gereği tam karşılık verilecek. Hak ettiklerini eksik veya fazla olmaksızın tam alacaklar.

۞ وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ۞

42. Ayet: O sahıîfelerde şu da yazılı: Her şeyin ve herkesin sonu Rabbinedir. Nitekim her şeyin ve herkesin yoktan var edilip gelişi O'ndan olmuştu. Çünkü O'ndan ötede bir başka hedef ve bir başka varlık yok.

۞ وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ۞

43. Ayet: Yine o sahıîfelerde şu da yazılı: O Yüce Rabbindir; Güldüren ve Ağlatan. Gülüp sevinen; O'nun (c.c.) güldürüp sevindirmesiyle güler ve sevinir. Ağlayan; O'nun (c.c.) ağlatmasıyla üzülüp ağlar.

۞ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۞

44. Ayet: O'dur (c.c.) Öldüren ve Dirilten. Çünkü O'ndan (c.c.) başka ilâh yok, O'ndan (c.c.) başka bunlara kadir olan yok.

۞ وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى ۞

45. Ayet: Yine O'dur (c.c.) her tür ve her sınıftan erkek ve dişiyi çift ve Yaratan, çeşit-çeşit sayısız varlıklar Vareden.

۞ مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى ۞

46. Ayet: Karı ve kocadan meydan gelen meni, değersiz ve gayet iğrenç olan su; rahime (ana karnındaki dölyatağına) serpildiği vakit onu takdir edip ondan çocuk Yaratan O'dur (c.c.).

۞ وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى ۞

47. Ayet: Dünya hayatı olarak ilk var oluşu var ettiği gibi ikinci var oluş; Ahiret hayatı için ölüleri tekrar diriltip ebedî hayatı ikinci var oluş olarak meydana koymak O'na mahsustur.

۞ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى ۞

48. Ayet: Basit sebepler ve âdi araçlar olmaksızın O'dur (c.c.) zenginlik verip zengin Eden. Çünkü her şeyin dönüşü O'nadır ve Kendisine (c.c.) aiddir. Yine O'dur (c.c.) akıl, fikir, el, ayak, araç ve iş yapan yardımcılar vererek Kazandıran ve kazançlara sahip Eden. Bütün bunları ikram ediyor ki, şükrederek kulluk yapsınlar, asla başkalarını ortak koşmasınlar ve kimseye kulluk yapmasınlar.

۞ وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى ۞

49. Ayet: Tüm bu uyarılara rağmen şükreden kul olmadılar, başkalarına taptılar. Hatta bazıları Şi'raa denen ve bir gurup kümeden oluşan yıldızlara tapıyorlar.

Peygamber Efendimizin (s.a.v.) dedelerinden biri de bunlardandır. Bu sebeple "Ebu Kebşe" denmiştir. Hal bu ki, Şi'raa'nın Rabbi de O'dur (c.c.).

۞ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى ۞

50. Ayet: Yine o sahıîfelerde şu da yazılıdır: O sonsuz kudret ve kahır Sahibi Olan Yüce Rab; Birinci Âd Kavmini helâk etti. Çünkü O'na ortak koşmuşlar ve koyduğu sınırlara gereken saygıyı göstermemişlerdi.

Bunlara Birinci Âd denmesinin sebebi; Nûh (a.s.) Kavminden sonra azgınlıkları sebebiyle helâk edilen ilk toplum oluşlarıdır.

۞ وَثَمُودَ فَمَا أَبْقَى ۞

51. Ayet: Semûd Kavmini de helâk etti. Helâk ettiği bu topluluklardan kimseyi bırakmadı.

۞ وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَى ۞

52. Ayet: Yine Bu İki Toplumdan önce Nûh Peygamberin (a.s.) Kavmini de sonsuz kudretiyle kahretmişti. Gerçekten onlar; yani Nûh'un (a.s.) Kavmi; kâfirlikte insanların en zalimi, Allah'ın Yolundan sapmakta, Îman ve İslâm'dan uzaklaşmakta en azgınları idi.

۞ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى ۞

53. Ayet: Yine O'dur (c.c.) Lût Peygamberin (a.s.) Kavminin alt-üst olan şehirleriniuçurup yükseklere kaldırdıktan sonra o azgınların yurt ve yuvalarını başlarına ters çeviren.

۞ فَغَشَّاهَا مَا غَشَّى ۞

54. Ayet: O an O Memleketi kaplayan kapladı. Üzerlerine taşlar yağmış, türlü musibetler ve cesetleri çürütüp bozan dertler inmişti.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى ۞

55. Ayet: Şu halde ey Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini ve tam bir seçim ve irade ile tüm yaratıp yönettiğinde Tek ve Bağımsız olduğunu inkâr eden ve tüm hakikatlere kapalı olan kâfir! Rabbiyin sonsuz nimetlerinin hangi birini inkâra kalkışıp tartışırsın? Sen ibretle bakıp görme gözünü, düşünüp ders almayı gerektiren görüş ve duygularını kaybetmişsin.

۞ هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النُّذُرِ الْأُولَى ۞

56. Ayet: Hulasa ey, Îman ve İslâm sahibi olmayı kazandıran yükümlülük karakteri üzerinde yaratılan kullar! Bilesiniz ki, sizleri Kendi Birliğime erdirmek için tarafımdan Gönderilen ve gayet açık ve her şeyi açıklayan Kitabımla Desteklenen

Bu Sevgili Peygamber (s.a.v.) önceki uyarıcılar topluluğundan (a.s.) bir Uyarıcıdır. Allah'ın (c.c.) O'na (s.a.v.) indirdiği Kitabı; Tevhıîdin, Îman ve İslâm'ın esaslarını açıklar. İlâhî emirlerin ve hukümlerin tamamını, ders ve öğüt kaynaklarını tamamen içinde bulundurur.İçinde bulunan emirler ve hukümler; kulları Allah'ın (c.c.) Birliğine götürür. Allah'ın (c.c.) Birliğine gitmekten alıkoyan yasakları ve haramları kapsar. Allah'ın Birliğine Îman edip güzel işler yapmağa aykırı olan her şeyden varlıklarınızı arındıran öğüt ve uyarılarda bulunur. O Öğüt ve uyarılar içlerinizi; alçak Dünyanın süs ve parıltılarına sapmak gibi arzulardan temizler. Dünyanın süs ve parıltıları hayvanî güçlerinizden ve varlıklarınızın şeytanlaşan kuruntularından doğan fânî bedenlerinizin geçici lezzetlerini ve pis arzularını celbeder (kendisine çeker).Sizlerde bulunan hayvanî güçler ve varlıklarınızda bulunan şeytanlaşmış kuruntular sonradan olan âlemden yansıyan tabiata ve maddî varlık unsurlarının can gözlerini örten perdelerine dayanmaktadır. Bunların tamamı da sonradan meydana gelen ve yok olmağa mahkûmolan varlık ve benliklerinnetîcesidir ve bunlar; manevî âlemin paklığına, Yüce Huzurun sonsuz mutluluğuna engel olur.

Sizleri uyarıp irşad eden Peygamberiniz (s.a.v.); Kendisinden önceki tüm uyarıp irşad edici peygamberlerin(a.s.) En Kâmili ve En Yetkilisidir. Çünkü bütün peygamberler(a.s.) Allah Teâlâ'nın İsimlerini ve Sıfatlarını anlatıp halkı Îman ve itaate da'vet ettiler. Sizi Uyaran Sevgili Peygamber ise Allah'ın Benliğini ve Zatının (Öz Varlığının) Kimliğini anlatıp sizleri O'nun Yüce Birliğine Îmana ve sırf O'na itaate da'vet etmektedir. Zatının (Öz Varlığının) Tevhıîdi ve böylece Îman ve itaatte bulunmak; İsimlerinin ve Sıfatlarının Tevhıîdini, Îman ve itaati de gerekli kılıyor ve kapsıyor. (Peygamberiniz s.a.v. sayesinde, gölge ve hımâyesinde Tevhıîd ve Îmanda en üstün mertebede bulunuyorsunuz.)

۞ أَزِفَتِ الْاٰزِفَةُ ۞

57. Ayet: Şunu da kesin olarak bilesiniz ki, Peygamberinizin (s.a.v.); Peygamber gönderilmesinden sonra yaklaşmakta olan ve geleceği şiddetle haber verilen O Kıyamet yaklaştı.

۞ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ۞

58. Ayet: Yaklaşması kesin olmakla beraber Onu keşfedip tam olarak idrak eden, ne zaman kopacağını bilen Allah Teâlâ'dan başka hiçbir nefis ve hiçbir kimse yok. Çünkü Kıyamet hadisesi; gaib olanlar (Allah Teâlâ katında gizli olanlar) cümlesinden (gurubundan ve türlerinden) dir. Bunları Allah Azıîmüşşan özel olarak Kendisine (c.c.) sakladı, kimseye bildirmedi.

۞ أَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۞

59. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kur'an'ı ve Kıyameti inkâr eden kâfirlere hakaret edip azarlayarak şu açıklamaları yaptı: Ey inatçı ve azgın şaşkınlar! Sizler Bu Kusursuz ve Sapsağlam Olan, ilk olarak eşsiz bir tarzda ortaya konup bir benzeri asla gelmeyecek olmakla daima Taptaze Duran Kur'an'ı şaşkınlıkla mı karşılıyorsunuz?

O Kur'an Kıyamet hadisesinin gerçekleşeceğini kesin belgelerle, bütün hasımlarını aciz koyan bir üslupla açıklıyor.

۞ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ۞

60. Ayet: (Aklı olan insan tam bir teslîmiyyetle dinler ve duyduğu korkunç haberlerden dolayı korkup titreyerek ağlar.) Sizler ağlamıyor da gülüyorsunuz. (Tabii ki insanlıktan düşüp aklınızı kaybetmişsiniz.) Hal bu ki, durumunuza yakışan (insanlığın gereği olan Îman ve itaatte) ya taşkınlık veya gevşeklik gösterip daima İlâhî çizgiden çıkmakla kaybettiklerinizden dolayı üzülüp ah ederek ağlamaktı.

۞ وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ ۞

61. Ayet: Hulasa sizler ey ahmak körler, ey cahil inkârcılar! Gece sohbetleri tertipleyip eğleniyor, başlarınıza gelecek olanlardan gafiller, habersizler olarak Kur'an'daki tehdîd ve müjdelerle, emirler ve yasaklarla inad edip dalga geçiyorsunuz.

۞فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۞

62. Ayet: Eğer kaybettiklerinizi telâfî etmek (kaybedilenleri tekrar kazanmak) istiyorsanız; İlâh ve Hak Varlık olmakta Tek ve Samed OlanAllah Teâlâ'ya secde edin, O'nun Büyüklüğünü tasdik ederek tam bir saygı ile bütün varlığınızla bükülüp teslîm olun. O'na hakkıyla kulluk yapın, her şeyden O'na (c.c.) dönerek, yakarışlarda bulunup Huzurunda bükülerek buyruklarına sarılın ki, O'nun Birliğinin hayat suyuna ve hakkıyla tanıma bilgilerine güven ve huzurla eresiniz.

Allah Teâlâ bizleri; layıkıyla kulluk yapan, samîmî yakarışlarda bulunup bükülerek itaatte bulunup güven ve huzura eren, hiçbir korkuları olmayan ve ebedî olarak acı ve üzüntü duymayacak olan kullarından eylesin.

NECM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Tevhıîdin Yoluna yönelen mürîd! Allah Teâlâ seni tahmin ve taklid bela ve afetlerinden korusun, her şeyden arınarak kendini Allah Azıîmüşşan'a vermen konusunda sana yardım etsin. Sana gereken iyi bir uğraşı yapmak, halktan yalnız kalarak, özellikle servet sahibi olan ve ululuk taslayanlardan uzak durarak acizlik ve küçülme tarzında tam bir bıkkınlık ve tükenmişlik içerisinde varlık bağlarını, itibar ve şöhret nişanelerini kararlılıkla yok etmeğe yöneltip geçici hayatın elbise ve niteliklerini soyunup terk etmeyi isteyerek yok olma yoluna yürümelisin. Bu yokluk sana ezelî, ebedî ve devamlı hayatı kazandıracak. Böyle bir çalışma ve yokluğa erme sonunda sapıklık vadilerinden ve seviyesizliklerinden kurtulup Allah Teâlâ katından olacak tutup çekme ve bir başarıylaO'na(c.c.) kavuşma meydanına ulaşacaksın.

KAMER SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 55 Ayettir. Sûre başında Sevgili Peygamberimize has Mucize olarak Ayın bölünmesi anlatıldığı için Bu Sûreye Kamer (Ay) Sûresi denmiştir.

KAMER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Sonradan olan âlemin zindanından çıkıp Hak VarlığınHalinin ve Makamının Zirvesine; yani O'nu (c.c.) idrak edip görme makamına; O Yüce Varlığın kusursuz Birliğine aykırı ve zıt olan her türlü sınırlardan ve bağlardan soyunup arınarak ulaşan kimseye şu bilgiler ve hakikatler asla gizli kalmaz: Hakikî Mebde'(her şeyin ilk olarak yoktan var edilişi Kendisine dayanan) Allah Teâlâ'ya eren tertemiz kutsal canlardan(yüce peygamberlerden a.s.) görünüp açığa konan Mucizeler ve Allah dostlarından meydana gelen harika ve olağan üstü haller; ancak ve ancak Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerine ve Sıfatlarına dayanan İlâhî işler ve icraatlara göre olmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, Yüce Huzura erenlerin En Kâmili ve En Üstünü; yaratılanları kâmil ve olgun yapmakta EnBaşarılı, Allah Azıîmüşşan'ın dostluğuna ve Halifesi olmağa ulaşmakta En Yüce ve Hak Teâlâ'ya En Yakın Olanı Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizidir. Bundan dolayıdır ki, hoş bir işaretiyle (s.a.v.) O Yüce Peygamberden pek büyük Mucizeler meydana gelmiştir. Özellikle Mekke'de inkârcılar Mucizeler konusunda ısrar ettiklerinde Gökyüzü açık, Ayın dolunay olduğunda Mübarek Parmağıyla işaret etmiş ve Ay ikiye bölünmüş (ve tekrar birleşmişti).

Ayın ikiye bölünmesi hadisesi geleceği tehdidle haber verilen Kıyametin ve sonrasındaki Ahiret hayatının alamet ve habercilerinden olmuştu. (Zira bu hadise Peygamberimizin s.a.v. Son Peygamber olduğunu tasdik etmiş, O'nun Son Peygamber oluşu da Dünya hayatının sona yaklaştığının en büyük habercisi olmuştu.)Bu ve benzeri açıklamaları Allah Teâlâ Bu Sûre ile haber verdi. Uğur ve bereket kaynağı olsun diye En Yüce İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün yarattıklarına sonsuz kudretiyle tecellî eden ve daima kudretini onlara Gösteren Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; Dünyada ilk yaratması çerçevesinde bütün yarattıklarına rahmeti gereği varlıklar vermesiyle Rahman'dır; umum rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; insan türüne Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Çünkü insanları gaflet uykusundan uyararak onları Birliğin Makamına erdirir. Kıyametin kopacağını onlara bildirip O Korkunç Musıîbetin meydana geldiğinde Allah'tan (c.c.) başka her şeyin kahrolup nakışlarının, cisim ve resimlerinin yok olacağını haber verir.

۞ اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۞

1. Ayet: Meydana geleceği kuvvetle haber verilen Kıyamet yaklaştı. Allah Teâlâ tarafından Onun yaklaştığını haber vermek için yüce bilgisi dâhilinde konan alametler gurubundan birisi Ayın dolunay olduğu bir gece ikiye bölünüşüdür. Son Peygamber Hz. Muhammed'in Mübarek eliyle işaret etmesiyle O'na has bir Mucize olarak Ay ikiye bölünmüş ve bu hadise Allah Azıîmüşşan'ın haber vermesiyle Kıyametin kopacağına alamet olmuştur. (Akıl sahipleri Bu Mucizeyi inkâr edemez, çünkü) Bu Mucîzenin meydana geliş haberi tevatür (doğruluk ve dürüstlükleri

kabul görmüş büyük cemaatlerin birbirlerinden naklederek doğruluğu kesin olan haber) derecesine ulaşmıştır.

۞ وَإِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُسْتَمِرٌّ ۞

2. Ayet: Hayal ve kuruntulara karışmış olan düşlerin halkalarına dolaşıp esaretten kurtulamayan ve lüzumsuz işlerde boğulan akıl sahibi inkârcılar; inkârlarında ısrar ettiklerinden dolayı ne zaman bir Mucize, sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah Teâlâ'nın san'at ve kudretini gösteren bir Ayet görseler; inanç ve âdetlerine uymadığı için yüz çevirip uzaklaşırlar, aşırı inkâr ve inatlarından dolayı şöyle derler: Sihir var olduğu andan beri devam edip gelen bir sihirdir, yeni uydurulup ortaya atılmış bir şey değil.

۞ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُسْتَقِرٌّ ۞

3. Ayet: Hulasa âdetleri yıkıp yok eden, tabiat kurallarını ortadan kaldıran Mucizeyi inkâr ettiler, sapıklığa düşen ve başkalarını da yoldan çıkaran zalim atalarından kendilerine miras kalan alışageldikleri bozuk görüşlerine ve pis arzularınauydular. İnsanlar tarafından yapılan her bir iyi veya kötü iş içlerine yerleşip kalır, oradan ayrılmaz.İyilik-kötülük, itaat-ısyan,dostluk-düşmanlık her ne iş ise sahibinin içine yerleşir.

۞ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۞

4. Ayet: İnkârcıların inad ederek kâfirlik ve inkârda, zulüm ve azgınlıkta saplanıp kaldıklarından dolayı kendilerine kurtuluş kaynağı olan Îman ve İslâm'ı gösteren Kur'an'da haberlerden, kendileri gibi inad ve ısyanda ısrar eden geçmiş kavimlerin uğradıkları korkunç hadiselerden ve hayat hıkâyelerinden içinde uyanıp dersler alarak içinde bulundukları zulüm ve kâfirlikten kaçınıp uzaklaşacakları; tehdîd haberinin ve ağır uyarılarınher türlüsü geldi.

۞ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ ۞

5. Ayet: (Aklı olan her bir insan bu haberlerden ders alarak her türlü kötülükten, özellikle de zulüm ve kâfirlikten sür'atle vazgeçer.) Çünkü bu haberler hedefine ulaşan hıkmettir. (Son derece sağlam ve gayet yeterli haberler ve derslerdir.) Bütün bunlara rağmen o ahmaklara uyarılar fayda vermedi. Çünkü o sapık zalimler; Sana karşı azgınlık, ısyan ve sapıklıkta inad ısrar eden bu sapık azgınlar gibi son derece ahmaklık ve sapıklığı karakter edinmişlerdi. (Yaptığımız tehdîdleri gerçekleştirip intikamımızı aldık ve köklerini kazıdık.)

۞ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَى شَيْءٍ نُكُرٍ ۞

6. Ayet: Artık onlardan yüz çevir, da'vet edip yol göstermekten vazgeç. O çetin ve son derece etkin Çağırıcı olan İsrafîl'in (a.s.) çağıracağı günü; dehşet dolu Kıyamet Gününü bekle. Onun (a.s.) çağırması Suura üflemesinden kinâyedir. O Gün görülmedik, duyulup bilinmedik pek korkunç bir şeye onları çağırır. Kimselerin bilip tanımadığı bu korkunç şey; halkın korkunç çağrıyı duymalarından sonra

kabirlerinden kalkıp hesap vermeleri ve ceza görmeleri için hazırlanan Kıyamet Günüdür. (O Gün her bir hadise görülmedik derecede korkunç olacak.)

۞ خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ ۞

7. Ayet: Korkak ve ürkek canlıların baktığı gibi, hatta şaşkın ve baygın bakışlarla gözleri dikilmiş olarak Berzah Âlemi (ölümle tekrar diriliş arası bir âlem) olan ve gömülmüş oldukları kabirlerinden çıkarak Yeryüzünde etrafa dağılançekirge sürüleri gibi gayet kalabalık bir halde sür'atle hareket ederler.

۞ مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۞

8. Ayet: Niçin çağırdığını öğrenmek için O Büyük Çağırıcıya tam bir korku ve dehşet içerisinde başlarını ve boyunlarını öne doğru uzatarak aşırı bir hızla giderler. Kıyamet anının dehşet verici ve gayet korkunç olduğundan dolayı kâfirler; içlerinde karışık düşünce ve birbirleriyle fısıltı halinde şöyle derler: Bu çok zor ve pek korkunç bir gün.

۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ۞

9. Ayet: Kavminin Kendisini yalancılıkla suçlayıp inkâr ettikleri vakit kederlendiğinde Allah Azıîmüşşan; geçmiş peygamberlerin durumlarını ve onların (a.s.) başlarına gelenleri anlatarak Sevgili Peygamberini (s.a.v.) tesellî edip üzüntüsünü gidermek ve sevindirmek için şunları dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin Kavminden önce Nûh Kavmi; Kardeşin Nûh'u (a.s.) yalanlayıp inkâr etti. Yani bu inkârcıların Seni inkâr etmelerinden dolayı üzülme. Onların Seninle ilgili yaptıkları bu inkâr ilk olarak ortaya konmuş değil. Aksine Sana Nûh (a.s.) Kavminin hayat hıkâyelerini anlatacağız: Kulumuzu yalanlayıp inkâr ettiler. Hem de Kardeşin Nûh'u (a.s.) bak nasıl inkâr ettiler? Kendilerini Îmana da'vet ettiğinde O'nu (a.s.) hakir görüp ezmeye çalışarak dalga geçtiler ve şöyle dediler: Bu cin çarpmış olan, aklı başından giden ve görüşleri bozulan bir delidir. Kendilerine Allah Azıîmüşşan'ın vahyini ve buyruklarını ulaştırıp Îmana da'vet ettiği için yanlarına vardığı insanlar tarafından tokatlanarak, taşlanarak azarlandı ve görevinden alıkondu. Onların tüm eziyetlerine dayanarak da'vetini fazlaca devam ettirdi.

۞ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرْ ۞

10. Ayet: Eziyet ve hakaretleri haddi aşıp kâfirlikte ısrar etmeleri sonrasında Rabbine; ezilip horlanmış ve her şeyini kaybetmiş olanın yakarışı ile dua edip yakarışlarda bulundu ve şöyle dedi: Ey Rabbim, ey Efendim! Ben başarısızlığa uğradığım için Benim Adıma onlardan intikamımı al. Onların Îman etmelerinden tamamen umudunu kestikten sonra ancak beddua etti (kötülüklerini ve zarar görmelerini istedi).

Rivayet olundu ki, insanları toplu oldukları halde ve birer-birer Îmana da'vet etti. Her defasında dövdüler. Bazen bayılıp düşünceye kadar boğazını sıkarlardı. Ayılıp Kendine geldiğinde şöyle derdi: Ey Allah! Kavmimi bağışla! Çünkü onlar cahildir. Gayesinden alıkoymaları sonrasında onlardan umudunu kesti, Kavmini şikâyet ederek Rabbine yakarışlarda bulundu.

۞ فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ۞

11. Ayet: Onlardan intikam alıp helâk etmeyi murad ederek gayet iri ve birbirine bağlı damlalar halinde pek kuvvetli ve korkunç bir su ileGöğün kapılarını üzerlerine açtık. Öyle dökülüyordu ki, sanırsın damlalar halinde değil Gökten peş peşe sel akıyor gibi su boşanıyor.

۞ وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۞

12. Ayet: Aynı şekilde Yeryüzünü kaynaklar ve su pınarları halinde fışkırtıp coşturduk. Sanki Yeryüzü tamamen su gözeleriyle doldu ve hatta tek bir su gözesi halini aldı. Hulasa Allah Azıîmüşşan tarafından her şeyi kuşatan ilminde belirlenmiş ve Levh-ı Mahfuzda yazılmış olduğu tarzda her iki taraftan yürüyen su birbiriyle karşılaştı (ve Dünyayı yuttu).

۞ وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ۞

13. Ayet: Azgın su Yeryüzünü kuvvetle dolaşıp tamamen yuttuktan sonra (bu su öncesine Gemiye bindirdiğimiz) Nûh'u (a.s.) enli tahtalardan ve uzun çivilerden yapılmış olan O Gemi üzerinde inananlarıyla ve her çeşit canlıdan bir çift ile bir müddet taşıdık.

۞ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ۞

14. Ayet: O Muazzam Gemi Gözümüz, gözetim, kontrol ve korumamız altında azgın su dalgaları üzerinde akıpgidiyordu. Nûh'a (a.s.) yaptığımız olağan üstü ikramları, inkârcılara verdiğimiz korkunç bela ve azabı; kavmini tüm zararlardan kurtarmak, Îman ve İslâm Nimetine erdirmek için yaptığı çalışmalara ve gösterdiği sabır ve merhamete karşılık nankörlük görüp inkâr olunan, Dînine Îman edilmeyen ve Peygamberliği tasdik olunmayan Sevgili Kulumuz ve Değerli Peygamberimiz Nûh'a bir güzel karşılık olsun diye yaptık.Tabii ki, ahmak kâfirlere de kötü bir karşılık…

۞ وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

15. Ayet: Hakikaten Biz O Gemiyi, Gemi hadisesini ve yaptığımız icraatı; Bize karşı inkâr ve nankörlük yapmakta atılganlık yapan azgınlar ve Peygamberimizi (s.a.v.) yalanlayıp inkâr eden ahmaklar için bir Ayet, dersler alınacak bir alamet ve her türlü intikamı almağa ve sonsuz nimetler vermeğe kudrete ve çetin kuvvete Sahip olduğumuzu gösteren bir belge olarak bıraktık, fakat hanı buna bakıp düşünen,var mı düşünüp bundan ders alan?

۞ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

16. Ayet: Hulasa inkârlarında ısrar eden o inkârcılara azabım, uyarılarım ve tarafımdan başlarına gelen cezalar; arkalarından gelip de onlardan ders alacak olanlar için bak gör nasıl oldu?

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

17. Ayet: Yemin olsun ki, Biz; her türlü kesin bilgi, belge, kanıt ve her şeyi açıklamayı içinde bulunduran Kur'an'ı; öğüt ve dersler vermek, örnekler vererek hayat hıkâyelerini anlatarak faydalanmalarını sağlamak, insanların dersler yaparak içinde bulunanlara sarılmaları için pek kolaylaştırdık. Fakat dikkatle bakıp düşünerek ve inceleyerek ders alan ve faydalanan hiç kimse var mı?

۞ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

18. Ayet: Âd Kavmi de aynen Peygamberleri Hûd'u (a.s.) yalanlayıp inkâr ettiler. Bak gör ki, onlara azabım ve onların başlarına gelenlerle onlardan sonrakilere uyarım nasıl oldu?

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ ۞

19. Ayet: Bilesiniz ki, kahrımızın ve hışmımızın büyüklüğü gereği Âd Kavminden intikamımızı almayı istediğimizde üzerlerine uğursuz bir günde çok çetin olarak, devamlı ve aralıksız esip korkunç sesler çıkaran gayet soğuk bir rüzgârı gönderdik.

۞ تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ۞

20. Ayet: Önceden kazıp hazırladıkları koruyucu çukurlara giren ve ağır nesnelere tutunan insanları; dikili oldukları yerlerinden sökülüp atılan hurma kütükleri gibi söküp alıyor, sert kayalıklara çarparak cansız vaziyette (kemikleri kırılıp kan ve irinlere karışmış et yığınları halinde) Yeryüzüne seriyordu.

۞ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

21. Ayet: Onlara azabım ve başlarına gelen musibetle kendilerinden sonra gelen toplumlara yaptığım uyarılarım nasıl oldu?

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

22. Ayet: Gerçekten biz; her türlü belge, kanıt ve her şeyi açıklamayı içinde bulunduran ve En Büyük Mucize Olan Bu Kur'an'ı çok kolaylaştırdık. Fakat hanı bunları düşünüp ders yapan?

۞ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۞

23. Ayet: Yine Semûd Kavmi; Salih Peygamberin (a.s.) Dilinden Allah'ın vahyi ve ilhamı gereği ortaya konan uyarı ve tehdîdleri yalanlayıp inkâr etti.

۞ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِنَّا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۞

24. Ayet: O Sevgili Peygamberi (a.s.) yalanlamalarına sebep göstermek için de birbirlerine sorular sorup bunu imkânsız ve olmaz göstermek için şöyle dediler: Bizim cinsimizden ve bizlerden olan, cemaati ve kimsesi olmayan tek bir insana mı Îman edip uyacağız? Bize karşı soy,vasıf saygınlık bakımından hiçbir ayrıcalığı yok.

Eğer O'nun dediği gibi yapar ve O'na uyarsak o zaman Bu önemsiz ve değersiz Adama uymakla aklın ve idrakin gereğinden uzaklaşıp açıkça bir sapıklık ve çılgınlık içerisine girmiş oluruz.

۞ أَأُلْقِيَ الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ۞

25. Ayet: Ders ve öğüt kaynağı olan Allah'ınvahyi aramızda Gökten O'na mı indirildi? Eğer Oradan böyle bir şey indirilecek olsa içimizde buna O'ndan çok daha layık olanlar var. Hulasa O'nun bu durumuna göre O; başka değil sadece delidir. O'nu cin çarpmış, aklı ve görüşleri bozulmuş. Ya da büyük bir yalancı ve iftiracıdır. (Kendi sözlerini Allah'a dayandırıyor.) Haddini bilmeyen, övünüp büyüklük taslayan bir şımarık... Son derece kötü ve değersiz olmasına rağmen bize ters düşmek ve söylediklerini iftira ederek Allah'a (c.c.) dayandırmak ve O'nun (c.c.) buyrukları demekle bizlere karşı üstünlük elde etmek istiyor. Hulasa bu iddiası aşırı şımarıklığından oluyor.

۞ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ ۞

26. Ayet: O'nun (a.s.) hakkında bu saçmalıkları ve bu ağır iftiraları yapanlar yarın bilecekler ve anlayacaklar kimmiş şımarıklık yapıp öğünen yalancı ve büyük iftiracı? Dünya ve Ahiretin azabı inip kendilerini sardığında Sevgili Kulumuz Salih mi, yoksa O'na yalancı ve iftiracı diye inkâr eden ve batılda, aslı olmayan kâfirlikte ısrar ederek Haktan yüz çevirenler mi?

۞ إِنَّا مُرْسِلُو النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ۞

27. Ayet: Salih'in (a.s.) Kavmi sapıklıklarında ısrar edip inkârlarından vazgeçmedikleri halde görevine devam eden Salih Peygamberden (a.s.) iddiasını ispatlaması için büyük bir kayadan yanında yavrusu olan canlı bir deve çıkarması hususunda ısrar ettiler. Güya dalga geçiyorlar ve O'nu (a.s.) aciz koymak istiyorlardı. Allah Azîmüşşan Peygamberine (a.s.) dedi ki, Biz sonsuz kudret ve kuvvetimiz gereği O Deveyi; dedikleri O Meşhur Kayadan çıkarıp göndereceğiz. Bu Mucizeyi onlara büyük bir imtihan sebebi olarak göndereceğim. Ey Salih! Ona ne yapacaklarını bekle. Seninle tartışmalarına, dalga geçmelerine ve tüm sıkıntılarına sabretmeğe devam et.

۞ وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ ۞

28. Ayet: Onlara şunu haber ver: Kendilerinin ve hayvanlarının hayat kaynağı olan suları artık O Deve ile aralarında taksim olunacak. Bir gün suyun tamamını deve içecek ve bir gün de suyu onlar kullanacak. Her bir su payı ve o payın alınacağı gün sahipleri tarafından beklenecek,nevbet yoluyla olacak, kargaşa olmayacak.

۞ فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ۞

29. Ayet: Devenin istedikleri gibi çıkıp gelmesinden sonra su taksimini kabul ettiler. Uzun bir zaman bu hale katlandılar. Sonunda Devenin işine canları sıkıldı ve zorlandılar. (Azgın biri olan) Kudâr Bin Sâlif adındaki Arkadaşlarını çağırdılar, danışıp konuştular. Savaş ve önemli işlerde en cesur ve en atılganlarıolarak onların

kışkırtmalarıyla öfkeyle kılıcını çekti, kavminin ittifakıyla hareket etti, Allah Azıîmüşşan'ın buyruğu olan hukukuna aldırış etmeksizin Deveyi kesti.

۞ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

30. Ayet: Ey ibretle bakıp dersler alan! Bak gör; onlara inen azabım, uyarılarım ve Devenin kesilmesinden sonra yaptığım tehdîdin onları sarıp helâk etmesi nasıl oldu?

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ۞

31. Ayet: Hulasa cezaları çok korkunç oldu. Zira Biz kahrımız ve hışmımız gereği üzerlerine tek bir çığlık, muazzam bir haykırış ve korkunç bir gürültü gönderdik. O korkunç sesin duyulmasının ardından derhal helâk oldular. Cesedleri ahır sahibinin ahırlarında kırılıp dökülen ağaçların ve otların oluşturduğu zibil ve gübre gibi olmuş toprak gibi bölünüp dağılıyordu.

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

32. Ayet: Hulasa Biz her türlü eğitim ve irşadı içeren Bu Kur'an'ı öğüt ve uyarılar için indirdik. Fakat hiç düşünüp ders yapan, O'nun rehberliğiyle yüce gayelere eren ve faydalanan var mı?

۞ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ۞

33. Ayet: Lût Peygamberin (a.s.) Kavmi de tıpkı bu inkârcılar gibi Peygamberleri Lût'un (a.s.) dilinden duydukları uyarı ve tehdîdleri yalanlayıp inkâr ettiler.

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۞

34. Ayet: O Yüce Peygamberi yalanlayıp inkâr etmekte ısrar etmelerinden sonra Gökten üzerlerine çakıl taşlarını savurup atan ve korkunç sesler çıkaran bir kasırga gönderdik. Derhal hepsi helâk oldular. Sadece Lût (a.s.) ve iki kızı kaldı. Onları seherde, sabahın erken vaktinde kurtardık.

۞ نِعْمَةً مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ۞

35. Ayet: Onlara katımızdan varan bir nimet, hoş bir ikram ve kapsamlı bir rahmet olsun diye kurtardık. Çünkü onlar Îman ve İslâm sahipleri idi. Lût ailesine yaptığımız gibi rahmetimiz gereği; nimetlerimize şükreden ve ikram sofralarımıza nankörlük yapmayan herkesi mükâfaatlandırırız.

۞ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ۞

36. Ayet: Lût Peygamber (a.s.); işledikleri iğrenç iş ve ilişkilerden dolayı Kavmini şiddetle tutup cezalandırmamızdan uyarmıştı. O'nunla (a.s.) yaptığı uyarılarla ilgi tartışıp inkârda bulunmuşlardı. Onunla ve vahyettiğimiz tüm uyarılarla ve tehdîdlerle dalga geçmişlerdi.

۞ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

37. Ayet: O'na (a.s.) karşı yaptıkları mücadele ve saldırganlıklarında aşırı gitmelerinden dolayı evinin etrafında dolaşıp durarak O'ndan (a.s.) müsafirlerini kendilerine vermesini istemişlerdi. Melekler genç ve parlak erkek çocuklar şeklinde müsafir olarak gelmişlerdi. O çocuklara ilişerek onları lekelemek ve rezil etmek istiyorlardı. Onların gözlerini silme kör yaptık, gözlerine deri çekerek yüzleriyle dümdüz bir halde ve korkunç biçimde kör oldular.

Rivayet olunuyor ki, Lût Peygamberin (a.s.) evine; uzun uğraşı sonunda zorla girdiklerinde Cebraîl (a.s.) hepsine birden çarpınca derhal gözlerini korkunç bir halde kör etti. Bu sebeple onlara dedik ki, azabımı ve Peygamberim Lût'un (a.s.) dilinden duyduğunuz uyarılarımı ve tehdîdlerimi tadın.

۞ وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ۞

38. Ayet: Sabah vaktine yakın erkenden kararlı ve devamlı bir büyük azap onlara sabah baskını yaparak onları sardı ve ansızın köklerini kazıdı. Devamlı olan bu azap onları ebedî olan Cehennem ateşine ulaştırıncaya dek devam edecek.

۞ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۞

39. Ayet: O an onlara şöyle dedik: Ey huzuru ve düzeni bozan zalimler! Azabımı ve tehdîdlerimi tadın.

۞ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَّكِرٍ ۞

40. Ayet: Hulasa zulüm ve tahribat sahipleri olan huzur ve düzen bozucuların başlarına gelen korkunç uyarı ve tehdîdlerin her türlüsünü içinde bulunduran ve bir-bir açıklayan Bu Kur'an'ı okuyup düşünmek ve ders almak için hakikaten kolaylaştırdık. Fakat içinde bulunan hıkâyelerden, tehdîd ve uyarılardan düşünüp ders alarak faydalanan var mı?

۞ وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۞

41. Ayet: Firavun'a ve beraberindekilere uyarılar ve tehdîdler geldi. Bizimle konuşmakta özel bir mertebeye sahip olup üstün Mucizelerle tarafımızdan desteklenen Mûsâ (a.s.) dilinden kendisine tüm uyarılar geldi.

۞ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ ۞

42. Ayet: Ayet ve Mucizelerimizin tamamına yalan deyip inkâr ettiler. O Yüce Peygamberin (a.s.) şanından gayet uzak olan ve asla O'na (a.s.) yakışmayan bozuk laflar ettiler, ısrarla isteyip O Mucizelerin gösterilmesine sebep olduktan sonra onlara sihir ve büyü dediler. Azgınlık ve sapıklıkta inad etmelerinden sonraFiravun'u ve Kavmini; takdir edip yarattığı hiçbir şey karşısında ve hiçbir şeyden asla aciz kalmayan sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve iktidarın Tek Sahibine yakışır tarzda (elbette Bizim tarzımızla) tutup intikam aldık. Tamamen köklerini kazıdık, Yeryüzünde onlardan hiçbir kimse bırakmadık.

۞ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ۞

43. Ayet: Bu tarihî hadiseleri anlattıktan sonra Allah Azıîmüşşan (Sevgili Peygamberini s.a.v. inciten) Mekke kâfirlerine hakaret edip onları tehdîd için şu soruları sordu: Ey Arap topluluğu! Sizin kâfirleriniz; mal, itibar, zenginlik, şeref, imkân ve birbirleriyle dayanışma bakımından anlatılan o kâfirlerden daha mı üstünler? Durum şu ki, sizler kuvvet ve tahammül bakımından onlar gibi değil, çok zayıfsınız. Onlar Allah'ın (c.c.) azabından kurtulamadılar, ey şımarık ahmaklar! Sizler de kurtulamayacaksınız. (O halde bu rahatınız nedir?) Yoksa Gökten Allah'ın (c.c.) peygamberlere indirdiği kitaplarda sizlerin beraeti mi var, sizden kâfirlik yapanlar Allah'ın (c.c.) azabından ve intikamından kurtulacak diye kitaplarda yazılı mıdır? .

۞ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرٌ ۞

44. Ayet: Yoksa Mekke kâfirleri son derece ahmak ve anlayışları zayıf olduğundan dolayı şöyle mi diyorlar: Bizler dayanışma içerisinde olan ve daima birbirinden yardım alan toplumuz. Bizler hiçbir düşman tarafından arzu edilmeyiz ve asla yenilmeyiz.

۞ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ۞

45. Ayet: Onlar son derece şımarık gafiller ve kendini bilmeyen gururlu (aldanış içerisinde olanlar) olduklarından bu saçmalıkları söylüyorlar. Bilmiyorlar ki, övünç ve güven duydukları o topluluk yakında bozguna uğrayıp dağılacaklar ve arkalarını dönüp kaçacaklar. Nice topluluklar bozguna uğrayıp Dünyada darmadağın oldu.

۞ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأَمَرُّ ۞

46. Ayet: Dahası Kıyamet kopma saati onların hesaplarının görüleceği andır. Ahirette azap görecekleri o büyük anı kendilerine tehdîdle haber veriyoruz. Korkunç azabın olacağı ve tamamen kahredilecekleri haberi verilen O Kıyamet Saati Dünyada yenilip bozguna uğratılmalarından çok daha kötü ve Dünya belalarından daha aciz koyucu ve daha korkunç. Asla çaresi ve kurtuluşu olmayacak ve Dünyada tadılan musibetlerin acısı bakımından çok daha acı ve dayanılmaz. Belki, binlerce katıdır.

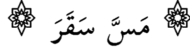
۞ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۞

47. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ın (c.c.) koyduğu sınırların, O'nun (c.c.) emirlerinin ve yasaklarının gereği olan kulluk dairesinden çıktıkları için suçları sabit olanlar Dünyada Haktan ve Hak ehli olan Mü'minlerden apaçık sapıklık içerisinde olup Ahirette de çılgın ateş içinde olacaklar.

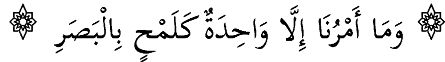
۞ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا ۞

48. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yüzleri üzere Cehennem ateşine horlanıp aşağılanarak sürüklenecekleri Günü onlara anlat. O zaman onlara şöyle denecek: bir dokunuşuyla derileri kasıp kavurarak yok eden ve kâfirleri yakmakla bırakmayan

yakmağa devam eden Cehennemin dokunmasını tadın. Dünyada çekici lezzetleri ve hayvanî isteklerin gereği olan zevkları tatmanıza karşılık şimdi bunun korkunç dokunuşunu tadın. O büyük suçluları (Dünyada Haktan ayrılmalarına karşılık) ebedî ayrılık yurdu olan Cehennemin ateşine elbette horlanıp aşağılandıkları halde sürükleyip sokacağız. Çünkü onlar gayet sağlam, oldukça yeterli ve adaletli olan, tarafımızdan konulan kurallar ve yönetimimiz çizgilerinden çıktılar. (Hukûm ve buyruklarımızı bırakıp kendi bozuk görüşlerine ve pis arzularına göre yaşadılar.)



49. Ayet: Bilesiniz ki, Biz her şeyi; her şeyi kuşatan yüce ilmimizde belli ve hukümlerimizin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda tarafımızdan belirlenip yazıldığı mikdara göre ve ona uygun olarak yoktan var edip açığa koyarız.

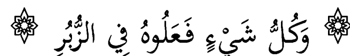


50. Ayet: Sonsuz olan ve her şeyi kapsayan ilim ve kudretimizin yarattığımız her şeyi bütün genişlikleriyle ve etraflıca kuşattığını, yaratılan her şeyin de Levh-ı Mahfuzda takdir olunup yazılı olduğu ölçüye uygun olarak ve oraya dayanarak yaratılıp açığa konduğunu imkânsız görmeyin. Çünkü Bizim emrimiz, bütün zamanlarda olup biten her şeyle ilgili, akılları süratle gelip geçen anılar, insan bedenlerindeki ve hayvan suretlerindeki hızla çarpan damarlardaki değişik hareketler, hatta kabiliyyet ve kapasitelerdeki bulunan hal ve nitelikler gibi her şeyle ilgili bir şeyi yapmak için tarafımızdan meydana gelen kesin kararımız sürat, çabuk olma ve kesinlik bakımından gözün tek bir hareketi (saniyeden az) bir vakitte tek bir hareket ve bir iş gibidir.

Bu temsil bile Allah Azîmüşşan'ın emir ve kararının ne kadar çabuk gerçekleştiğini anlatmak içindir. Yoksa hakikatinden çok uzaktır. Sadece bu insanların düşleyip hayal etmelerine ve kuruntularına yöneliktir. Yoksa O'nun kararının sür'atinin hakikatine yapılacak temsil ve benzetilecek bir şey bulunmaz.



51. Ayet: Allah Teâlâ tehdîd yapıp uyarıda bulunmak tarzında dedi ki, ey haddi aşan zalimler! Bizim tutup intikam almamızın şiddetinden nasıl korkmazsınız? Kesinlikle Biz; Yolumuzdan çıkıp kâfirlik yapmakta, zulümler yapıp inad etmekte aynen sizler gibi olan geçmiş inkârcılardan benzerlerinizi türlü bela ve intikamlarla helâk edip köklerini kazıdık. Fakat onların başlarına gelen son derece çetin bela ve musibetlerden ve onların helâk edilişlerinden ibret alıp düşünen ve öğüt alan var mı?



52. Ayet: Onlara suç ve günahları karşılığında Dünyada azab ettiğimiz gibi Ahirette binlerce kat fazla azab edeceğiz. Onların Dünyada yaptıkları her şey; tarafımızdan görevlendirilen, onları gözetleyip yaptıkları her şeyi, hareket ve davranışlarını yazıp koruyan meleklerin defterlerinde eksiksiz olarak bulunmaktadır.

۞ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ۞

53. Ayet: Yaptıkları her şeyi nasıl yazıp korumazlar? Her şeyi eksiksiz olarak korurlar. Çünkü ilk önce her şey yaratılmışla ilgili hüküm ve bilgilerimizin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda kayıtlı. İkinci olarak da melekler tarafından yazılmış olan kulların amel defterlerinde satırlara geçmiştir. Hulasa halkın yaptığı işlerden, sözlerden, tavır ve hareketlerden, hatta küçük bir bakış, küçük bir hatırlama ve büyük-küçük, az-çok her şey Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan yüce ilminden asla gizli kalmaz.

۞ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ۞

54. Ayet: Yine Allah Azıîmüşşan Yüce Kitabında devam edip gelen âdeti üzere kâfir suçlulara yaptığı tehdîd ve verdiği acı haberler peşinden Mü'minlere müjdeler vererek şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, kendilerini tüm haramlardan ve Allah'ın (c.c.)bütün yasaklarından koruyanlar; ilmin, görüş ve kavuşmanın engin sahaları olan Cennetlerde sonsuz nimetlerini tadarak hoş ve ebedî hayat sürerler. Sonsuz hayat Denizinden (c.c.) var olup gelen hakikatlerin, ilâhî bilgilerin dopdolu olarak aktığı nehirlerde nasiplenirler. Bunlar; Allah Azıîmüşşan'ın sınırsız ve her biri yepyeni tecellîlerine göre yepyeni manevî bilgilerdir.

۞ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ۞

55. Ayet: Bu değerli Mü'minler; Allah Azıîmüşşan'ın tüm kararlarına göre; Kendisine teslîm olup bütün buyruklara razı olarak kulluk yapmakta rızasına (c.c.) erme makamı olan Sıdk Makamında (doğruluğun kaynağı olan ve asla yalana yer olmayan Yüce Huzurda) yer alıp karar kılarlar. Sağlam hıkmeti ve sonsuz sağlam bilgisi gereği tüm karar, iş ve icraatlarına muktedir ve Hâkim Olan Gerçek Hukümdarın katında bulunurlar. O Yüce Hukümdar onların boyunlarına, akıl ve iradelerine Sahip ve Hâkim olup tüm ihtiyaçlarını temin eder, her şeylerine Kefîl olur. Allah Azıîmüşşan bizleri; takva ehli olan o kulların topluluğundan eylesin.

KAMER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey hakkıyla yönelip sıdk makamında yer tutan ve hakkal-yakıîn mertebesine kavuşan mürîd! Gayene ermekte Allah Teâlâ sana başarılar versin. Sana gerekli olan kendini Allah Azıîmüşşan'ın tüm haramlarından ve bütün yasaklarından korumandır. Çünkü bunlar Allah Teâlâ'nın Yoluna gitmeğe uymayan ve zıt olan hallerdir. Özellikle gösteriş ve sahtekârlıktan sakın. Bunlar Dünyalık karakter ve huylardan doğar gelir. Dünyalık huy, tabiat ve karakterler yok olmağa mahkûm olan varlık ve benlikler üzerine kuruludur. Tamamı; Allah Teâlâ'nın kusursuz ve her şeyden Münezzeh Olan Birliğine zıt olan kuruntu ve çoklukları doğurur. Yalnız kalmağa sahip ol. Dünyanın çocuklarından (kendilerini Dünyadan bilip tekrar toprakta ebediyyen yok olacaklarını zanneden, Allah'a ve Ahirete inanmayanlardan) kaç ve yanlarında bulunma. Alçak Dünyanın sahibi olmayı arzulamaktan da kaçın. Senin bedenini ayakta tutacak kadar bir varlığa ve kazanca Îman ve İslâm'a hizmet için gerekli olan mikdara kanaat et. Hulasa bu hususlara sahip ol ki, ezel-ebed Var ve devamlı olmakta, hiçbir şeye muhtaç olmaksızın durup her şeyi tutmakta Tek ve Eşsiz, sonsuz kudret ve iktidarın Tek Sahibi ve Gerçek Hukümdar Olan Allah Azıîmüşşan Huzurunda sadakatle durmak senin için mümkin ola.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi, ey Varlığı ezel-ebed Sağlam Olan Yüce Mevlâ! Kesin olarak kavuşma yolunda ve daima kararlı olmakta bizleri sağlam tut, ayaklarımızı kaydırma. Rahmetinle bizleri tahmin ve değişik haller içerisinde bocalama alametlerinden uzak tut.

RAHMAN SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 78 Ayettir. İlk Ayet; Allah Azıîmüşşan'ın Allah Adından sonra En Büyük İsmi Olan Rahman'la başladığı ve Sûre sonuna kadar açıklaması yapıldığı için Bu Büyük Sûreye Bu Mübarek İsim verilmiştir. Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencisi iken Bu Mübarek İsmi açıklayan pek çok üstazlar için şöyle demiştim: Keşke Rahman Sûresini iyice okuyup sonra açıklasalardı.

Rahman özet olarak; Allah Adını açıklayan, bütün Sıfatlarını özetleyen; Zül-Celâl ve Zül-İkram Sıfatlarını ihtiva eden, sonsuz kahır ve sonsuz rahmet Sahibi demektir.

RAHMAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İnsan kalbinin genişliğine ulaşıp sahip olan, Rahman Azıîmüşşan'ın Arşının genişliğince bir genişlik ve kuşatıcılık sureti üzere yaratılan kimseye şu gerçekler gizli kalmaz: İnsanın kendisine Kur'an öğretilip İlâhî eğitim verilmekle Îman ve İslâm karakteri sahibi olarak yaratılması kesin bir delil olarak şunu açıklıyor ki, insanın Allah Teâlâ'nın halifesi olmak ve icraatlarında Allah Azıîmüşşan'ı temsil edip O'nun (c.c.) Adına işler yapmak gibi bir karakteri ve yüce bir görevi var. Bu da gösteriyor ki, bütün varlıklar içerisinde insanın makamı, şanı ve mertebesi çok yüksektir. Bu sebeple insana verdiği en büyük nimet konusunda ona iyiliklerini anlatıyor, onu uyarıp bunları güzelce öğretmek üzere; En Yüce İsmini bereket ve uğur sebebi olması için başa alarak sözlerine başlıyor:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Yüce Varlığı, Kusursuz ve Sonsuz Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları açığa çıkıp anlaşılsın diye insanın kalbine Görünen Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan insana; dilini tercüman etmekle ve kalbinde olanları açıklamayı ona öğretmekle Rahmandır; sonsuz rahmet ve sayısız ikram Sahibidir. İnsan bu yüce niteliğiyle kendinde olanı (her türlü ilim ve idrakleri) başkalarına aktarıp onları irşad edecek ve bu hizmetiyle kendinde olmayan ilim ve idraklere ulaşmağa çalışacak.

Allah Azıîmüşşan insana; Îman, her türlü ilim ve İslâm Yoluna açıklayıp öğreten Kur'an'ı indirdiği için Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ اَلرَّحْمٰنُۙ ۞

1. Ayet: Lütuf ve rahmetinin büyüklüğü sebebiyle her şeyi kuşatan geniş rahmetinin tamamıyla her türlü ikramları Yapan (sonsuz kahrın ve gazabın, rahmet ve ikramın Sahibi Olan) Hak ve Tek Yüce Varlık Rahman(c.c.);

۞ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَۜ ۞

2. Ayet: İnsan türüne Kur'an'ı öğretti. Şöyle ki, Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Bu Kur'an'ı indirdi ki, insanlara her şeyi görüp idrak etme, Îman ve İslâm Yolunu onlara açıklayıp öğretsin.

۞ خَلَقَ الْاِنْسَانَۙ ۞

3. Ayet: Durum şudur ki, Allah Azıîmüşşan insanı ancak ve ancak kanıtı eşsiz olan bu yüce gaye ve muazzam bir maksad için yarattı.

۞ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۞

4. Ayet: 0na çokça çeşitteki dillerle ve değişik tarzlardaki konuşmalarla her şeyi güzel ifadelerle açıklamayı öğretti. Konuşulup açıklanan bu sözlerden anlamları, maksadları ve gayeleri anlaşılacak. Bilesiniz ki, uğrunda sözlerin konuşulduğu, açıklamaların yapıldığı en yüce gaye Îman, İslâm, (Yaratan ve yaratılanla ilgili) hakikatler ve Yüce İlâh'ın Varlığıyla ilgili sırlardır. Bütün bunlar kitapların kapakları arasında dürülmüş olan sahifelere konup saklanmıştır. Kitaplarda saklı

olan ilimler kelimelerden bir araya gelmiş, kelimeler de suret bulan insan bedeninin nefes alıp verirken dil, dudak v.s. organlarıyla kesip biçerek ortaya koyduğu harflerden oluşmuştur. Nefes alıp vermek gerçek bir canlılığın gereklerindendir. Bu nefes alıp verme ise Rahman Azıîmüşşan'ın can üfürmesine dayanmaktadır. Bunlarsa Allah Teâlâ'nın Varlığında saklı bulunan Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları gereği tecellîleri ile olmaktadır. Tecellîleri ise daima yeniden yeniye, tekrarlanmaksızın; sonsuz iş ve icraatları gereği olur, bir tecellîsi bir sonrakine benzemeksizin ezel-ebed sonsuz olarak devam eder. Çünkü insan; Zahir ve Batın Olan Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına dayalı olarak maddî-manevî, bilinen-bilinmeyen, aşikâr olup görünme, gizli ve kapalı kalma sır ve inceliklerinden meydana gelen bir varlık olarak açığa çıkmıştır.

❁ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ❁

5. Ayet: Yine bu yüce gaye ve maksad için Güneş ve Ay yüce mertebelerde muazzam bir hesab ile açığa çıkmış (var edilip açığa konmuştur.) Yani Allah Azıîmüşşan tarafından ölçülüp biçilen bir hesab ve mikdar içerisinde döner giderler. Bunların tamamı Levh-ı Mahfuzda kayıtlı ve Allah Teâlâ'nın her şeyi kuşatan yüce ilminde tam olarak belirlidir. Kâinatın yaratılması sonrasında Güneş ve Ayın muazzam bir hesab içerisinde var edilip açığa konması; Allah Azıîmüşşan'ın adaleti üzere kurulu olan peygamberlik ve evliyalık makamlarına şâhid olup göstermek içindir. (Güneşin nûruyla nûrlanan Ayın; karanlıkları aydınlattığı gibi, Allah Teâlâ'nın nûruyla nûrlanan peygamberler ve velîler; Îman ve İslâm'ın nûruyla ve adaleti tesis etmekle kâfirlik ve zulmün karanlıklarından insanlığı nûra ve aydınlığa çıkarırlar.)

❁ وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ❁

6. Ayet: Yine Gökyüzünün altına serilmiş olan engin Yeryüzünde de kökü olmayıp (yıldız gibi) yapraklarını açıp toprağa serilmiş olan sapsız bitkilerle, sapı ve gövdesi olan her türlü ağaç Yüce Yaratıcıya; yerlere serilerek ve bükülerek tam bir teslîmiyyetle secde ederler.

❁ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ❁

7. Ayet: Yüce Rahman; Sebeplerin ve yağmurlar gibi belirli ölçüler halinde rızık kaynaklarının hazinesi olan Göğü yüce bir saha halinde yükseltti içerisine teraziyi, nizamı, düzeni ve dengeyi koydu. Bu O Yüce İlâhın kusursuz ve pek sağlam olan adaletini, İsimleri ile Sıfatları arasındaki bağlılığı, mikdarlar, ömürler ve tüm âlemler arasındaki nizamı ve dengeyi anlatır. Çünkü hepsi; Allah Azıîmüşşan'ın muazzam bilgisi, icraatı ve yüce gayesi gereği hareket edip gitmektedir.

❁ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ❁

8. Ayet: Ey İslâm'ın gereklerini yerine getirmekle yükümlü olanlar! Her şeyin düzen, adalet ve denge içerisinde hareket ettiği gibi sizler de İlâhî adaletin ve her şeydeki ölçü ve düzenin gereği olarak Yeryüzünde kurulmuş olan O Muazzam

Terazide haksızlık ve azgınlık yapmayın, haddi aşmayın. Bilesiniz ki, Bu Terazi; Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) Şeriatıdır (tatbikata hazır hale gelmiş Dînidir).

۞ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۞

9. Ayet: Yüce Âlemlerin, Engin Âlemin ve aralarında bulunan her şeyin durumlarını, Allah Teâlâ tarafından konmuş olan terazi, nizam, düzen ve Yüce Dîni duyduktan sonra; Allah Teâlâ tarafından konmuş olan tartı ve ölçüyü doğru yapın. Adalet ve insafı icra edip herkese hakkını verin. Tartıyı ve tartılan nesneleri eksik yapmayın. Çünkü tartı Allah'ın düzgün adaleti üzerine kuruludur.

۞ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۞

10. Ayet: Yeryüzünü yaratılmış için serdi, döşedi (İnsanların huzur ve bolluk içerisinde yaşamaları için ne lazımsa verdi) ki, tüm durum ve davranışlarında düzgün olsunlar ki, Hakkı (c.c.) idrak edip görmeğe muktedir olma alametleri kendilerine verilmeğe hazırlanmış olsunlar. Çünkü düzgün ve dürüst insanlar olmak suretiyle Tevhıîdin merkezine (Yüce huzura) erebilirler ve her şeyden arınarak İlâhî Birliğin sıdk makamında (doğruluğun kaynağı olan ve asla yalan bulunmayan İlâhî Huzurda) mertebe sahibi olup yer tutarlar.

۞ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۞

11. Ayet: Tüm bu maksadlar için Rahman Azıîmüşşan; kullarına bağış ve ikram olarak Yeryüzünde meyveler yaratıp hazırladı. Yeryüzünde bol çeşitte pek çok meyve var. Karakter ve kabiliyetlerine kuvvet desteği olsun diye maddî ve manevî meyvelerden yerler ve gıdalanırlar. Özellikle yemeleri ve rızıklanmaları içintomurcuklu ve kapsüllü meyve olan hurma var. Hurmadan (pekmez yapmakgibi) diğer ihtiyaçlar da elde edilir.

۞ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۞

12. Ayet: Orada tan ve tüm tahıl türleri de var. Yine hububatı yesinler, kuvvet bulsunlar için hazırladı. Taneli bitkiler olan buğday, arpa vb. saplı ve kapçıklıdır. Taneler bunlar içerisinde korunur, insanlar tanelerle beslenirlerken hayvanlar da kapçık ve samanları tüketirler. Yine Yeryüzünde insanlar için hoş kokulu bitkiler yaratıp açığa koydu. Bu nimetler beyine (güzel kokusuyla) kuvvet verir, bedenlerindeki kötü kokuları giderir, nefeslerini temizleyerek ağış kokusundan doğacak olan istenmedik durumları yok eder.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

13. Ayet: Allah Teâlâ bütün yaratılmışa ikram ettiği kapsamlı nimetlerinden bir parça sayıp hatırlattıktan sonra yaratılmış içerisinden Îman etmeyi kabul edecek akla sahip İslâm karakteri üzere yaratılan ve kulluk yapmakla mükellef olan cinlere ve insanlara seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Rahman'ın (c.c.) nimetleri içerinse batıp rahmet ve ikram denizinde boğulanlar! Şu halde sizleri yaratıp sayısız nimetleriyle Yaşatan Rabbinizin ikram ve nimetlerinden hangisini yok ve yalan diye inkâr edebilirsiniz? Azgınlık yaparak nankörlük yapmanız nasıl mümkin olabilir?

۞ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۞

14. Ayet: Hem O (c.c.); Rahman Suretinde yaratılan, pek şerefli ve değerli olan insanı önce ateşte pişirilmiş çanak ve çömlek gibi (vurulduğunda) tıngır-tıngır çınlayıp ses çıkaran kuru çamurdan yarattı. Aslı böyle değersiz ve önemsiz bir nesne iken (ona Canından c.c. can üfleyerek) yüceltip yükseltti ve Kendisine temsil edecek halife yaptı. Tüm İsimlerinden ve Sıfatlarından gelen mükemmelliklere ve üstün niteliklere gayet parlak ve mükemmel ayna yaptı.

۞ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ۞

15. Ayet: Cin varlığını ise ilk olarak ateşin saf ve hareketlice yanıp duran dumansız alevinden yarattı. O da başlangıçta gözle görülebilen koyu ve değersiz bir varlık iken cinleri de saf ve pak bir hale getirerek yüce meclisin görevlileri olan melekler gibi yaptı. Öyle olmalarıyla kalıp ve bedenleri görünmez oldu.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

16. Ayet: Hak Teâlâ'nın sizlere karşı tutumu ve yaptıkları bu olunca ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp bu emanetle ağır ve önemli varlıklar olan insanlar ve cinler! Rabbinizin iyilik ve nimetlerinden hangisini inkâr edip O'nun hakkında nankörlük yapabilirsiniz?

۞ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۞

17. Ayet Hem O Rahman (c.c.) iki meşrikın ve iki mağribin Rabbidir. Yani birincisi manevî âlemin bilinmezliğinden her şeyin doğup izafî (açığa çıkan varlıkların birbirlerine bağlı olduğu) gayb âlemi ve a'yan-ı sabite (varlık ve kimliklerin ruhlar ve hakikatler gibi değişmez oldukları âlem) diye adlandırılan İlâhî İsimlerin ve Sıfatların sahasına doğru doğupgeldikleri makam, ikinci meşrık (varlıkların doğuş yeri ve makamı) ise; bu sahadan yürüyüp inerek görünüp bilinme âlemi olan Dünyaya doğup geldikleri makamdır. Birinci mağrib; Dünyadan göçüp a'yan-ı sabite(ruhlar âlemi) berzahına (kabir hayatına) gizlenmeleri, ikinci mağrib ise kabir hayatından göçüp Yüce Huzura çıkışlarıdır. Çünkü Hakikat Güneşi Olan Rahman Azîmüşşan'ın Varlığına dayalı olarak biri diğerine benzemeyen tarzda tecellîleri gereği İsimleri ve Sıfatlarına göre devamlı olarak varlıkların doğup batmaları meydana gelir. (Hulasa varlıklar yoktan var olup gelirken farklı doğuş yerlerinin, tekrar ölüp giderken farklı batış yerlerinin, Dünya hayatında önemli yeri olan Fani Güneşin farklı doğuş yerlerinin ve farklı batış yerlerinin, maddî ve manevî varlıkların doğuş ve batış yerlerin Rabbi Olan, bu farklılıklarla çokça genişlikler ve değişiklikler sağlayıp sayısız nimetler Veren O Rahman'dır.)

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

18. Ayet: O halde ey İlâhi ilim ve idrak karakterine sahip olarak yaratılan insanlar ve cinler! Rabbiniz hakkında inkârda bulunmak ve nankörlük yapmak sizler için nasıl olabilir?

۞ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۞

19. Ayet: Çünkü O Yüce Rab; biri uçsuz varlık, diğeri uçsuz yokluk olan iki denizi salıverdi. Birbirleriyle karşılaşıp karışırlar. Öyle ki, gözleri perdeli olup görme ve fark etme gözünü kaybedenlere göre bunlar seçilip fark edilemezler.

۞ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ۞

20. Ayet: Hal bu ki, bu iki denizin arasında Allah'ın (c.c.) özel bir yardımı ve ikramı olarak bir berzah(birbirlerine karışmalarına bir engel) bulunur. Bu (Allah Azıîmüşşan'a halife olma makamına eren) kâmil insandır.

Kâmil insan; tuzlu su denizi misali acı deniz olan yokluk denizi üzerine, tatlı su denizi misali tatlı ve hoş Olan Yüce Varlığın yayılış ve yokluğu kuşatış halini ayrı tutar. Yüce Varlık Denizin yokluk denizi üzerine uzanıp her ikisinin yüzeyleri bir olarak yokluk denizinin üzerini kaplayışını ilk bakışta kalp gözü kapalı olanlar ayırt edip seçemezler. Hulasa Allah Azıîmüşşan kâmil insandan ibaret olanengeli yüce maksadı gereği öyle bir tarzda koymuştur ki, bu iki deniz bulundukları durum ve mertebeden ayrılmazlar ve birbirlerinin sınırına geçmezler. Bunun neticesi olarak varlıkların açığa çıkması ve gizlenmesi, tam olarak gerçekleşir, İlâhlık ve kulluk mertebeleri bilinip anlaşılmış olur. Hulasa Allah Teâlâ'nın Kendi İsimlerine bağlı olarak meydana gelen ve icraatlarına dayanan birbirine zıt her şey tam olarak birbirinden seçilir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

21. Ayet: Ey duyup gördüklerinden ibretle ders alan ve Allah'a (c.c.) kulluklayükümlü olan iki topluluk! Bu durumda Rabbinizin lütuf ve nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۞

22. Ayet: Hem O (c.c.); ezelî yardımı ile o iki denizden inci ve mercan çıkarıyor. Yani ey İslâm karakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler! Sizler için (Dünyanın farklı iki denizinden inciler ve mercanlar çıkarıp nasiplendirdiği gibi) o iki denizden İlâhî bilgi ve hakikatlerin incilerini, Yüce Rabbinizi idrak edip görme mercanlarını çıkarıyor.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

23. Ayet: Şu halde ey türlü lütuflara eren ve rahmetinin sofralarında ikramlar batan insanlar ve cinler! Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۞

24. Ayet: Kullarına bağış ve ikramı olarak denizlerdeki dağlar gibi gemiler O'nundur (c.c.). Yani Allah Azıîmüşşan katından peygamberlere; ümmetlerini Îman ve İslâm Yoluna erdirmeleri için indirilen Dînlerden ibaret muazzam gemiler Allah'ındır (c.c.). Bunlarla inkâr çöllerinde kaybolanlara ve varlık sahasında

sapıklığa düşmüş olanlara Allah'ı kesin olarak bilme ve Yüce Dîn İslâm'a uyma yolları gösterilir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

25. Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Rabbinizin iyilik ve ikramlarının hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۞

26. Ayet: Yüce Varlık Denizinin (c.c.) rahmet ve ikramı olarak gerekli kılmasından meydana gelen, türlü izafetleri (baba-oğul, etkileyen ve etkilenen gibi ilgi ve bağları) doğuran varlık vebenliklerin sahası olan Yeryüzündeki her şey muhakkak fânîdir ve yok olacaktır. Aslında bu varlıkların kendi başlarına gerçek varlıkları yoktur. Bu varlıkların tamamı İlâhî İsimlerin ve Sıfatların yansımasından ibarettir.

۞ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۞

27. Ayet: Gölgelerden ve denizin dalgalarından oluşan geçici nakışlar misali yansımalardan ibaret olan Yeryüzündeki fânî varlıklar; bütünüyle yok olduktan sonra ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin; yarattığı varlıklardan hiçbir varlığa ihtiyacı olmayan Halis ve Pak Birlikten ibaret Olan Cemâli ve Yüce Varlığı kalacak. Çünkü O (c.c.) Kendi Birliği olarak (Ezel-Ebed) kahrın ve hışmın, rahmet ve ikramın Sahibidir. Varlığında hiçbir kimse ve hiçbir şey O'na (c.c.) ortak değil. İdaresinde ve kararlarında asla O'na karşı çıkacak biri olamaz. Her şey ilkin O'ndan var olup geldiği gibi, bütün varlıkların dönüşü O'nadır. Dilediğini yapar ve istediği kararı verir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

28. Ayet: O'nun Yüce Şanı, iş ve icraatları böyle olunca Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۞

29. Ayet: Ondan her an ve her yerde dilenip ister, yardım bekler ve rahmetinin ve Yüce Varlığının gölgesinde gölgelenip huzur ister Semâvât ve Arzda (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerdeki) varlıklar, Yerde bulunanlar ve ikisi arasında var olan bütün varlıklar, etkileyenler ve etkilenenlerdaima isteklerde bulunup ihtiyaçlarının giderilmesini isterler. Çünkü her gün ve her an yepyeni bir iştedir. Her bir işi ve icraatı apayrıdır. Hiçbir işi diğer bir işinin önüne geçmez. Hiçbir işi diğerine karışmaz. Yüce İlâhın (c.c.) aynası durumunda olan yarattığı varlıkların her biri her an ve hatta göz kıpırdamasının yarısı vakti kadar az bir zamanda suret ve şeklini çıkarıp atar ve aynen yepyeni bir şekle bürünür. (Bir sonraki görünüm bir öncekine benzemez. Küçücük çocuklar ve güller; günbegün ve anbean görünüm değiştirir. Bulutlara bir bakın. Her şey bunlar gibi.) Her şeyi her an icra Eden O'dur. Her şey Allah Azıîmüşşan'ın icra etmesiyle ve kararının büyük-küçük her şeye nüfuz edip ilgisiyle oluyor.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

30. Ayet: Hulasa ey bilgi, duygu ve anlayış karakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler! Rabbinizin iyilik, ikram ve nimetlerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

۞ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ۞

31. Ayet: Allah Teâlâ kullukla mükellef olanların tamamına büyük nimetlerinden birazını uyarıda bulunmak için sayıp lütuf ve minnetlerini (ikramlarını) hatırlattıktan sonra bunu nimetlerin haklarını ödemelerine ve bunlara şükretmeğe devam etmelerine işaret etti ki, kıyamet Gününde hesaba arz olunup yaptıklarının karşılığını görmek için toplandıklarında utanmasınlar, Allah tarafından karşılaşacakları sorular ve karşılıklar sebebiyle üzülüp ezilmesinler. Bu sebeple Rahman Azıîmüşşan uyarıda bulunup şu açıklamayı yaptı: Ey nimetlerimize şükretmek ve ikramlarımızın hakkını ödemek gibi ağır ve önemli görevlerle yüklü ve yükümlü olan insanlar ve cinler! Yakında sizlere döneceğim, yaptıklarınızın hesabını görerek yaptıklarınızın karşılığını vereceğim.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

32. Ayet: Yaptığınız hiçbir şey Bize gizli değilken, kâfirliğinizden ve nankörlüğünüzden, İmanınızdan ve şükrünüzden daima haberdarken sizlere ikramlarımı devam ettirdim. (Sizleri yoktan var edip türlü nimetlerimle yaşattım ve Ahirete güzel hazırlıklarla gelmeniz için fırsatlarve türlü imkânlar verdim. Kâr ve zarar, iyi ve kötü her şeyi gösterip uyarılarda bulundum.) Rabbinizin ikram, bağış ve nimetlerinden hangisini inkâr edip nankörlük yapabilirsiniz?

۞ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۞

33. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârda ısrar edip suç işlemeğe devam edenlere hakaret ve tehdîd ederek şöyle buyurdu: Ey İslâm'ı ve kesin bilgileri kazandıran görev ve yükümlülükleri yüklenmekkarakteri üzere yaratılan insanlar ve cinler topluluğu! Her şeyi yerli yerince olan yüce gaye gereği yükümlü olduğunuz tüm görevleri tam bir itaat ve teslîmiyyetle yapın. Yoksa (gazap ve azabım korkunç olacak.) Bizim kahrımızdan, gazap ve azabımızdan kaçarak Göklerin ve Yerin yanlarından ve bucaklarından çıkıp gitmeğe gücünüz yeterse derhal çıkıp gidin. Durum şu ki, asla çıkıp gidemezsiniz. Eğer böyle bir şey olur ve kurtuluş için bir yol bulursanız ancak ve ancak Bizim tarafımızdan gelecek bir iktidar, güç ve imkânla olur. Çünkü tüm işleriniz, hareket ve icraatlarınız Rabbinizi güç ve imkânlar vermesiyledir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

34. Ayet: O halde Rabbinizin iyilik ve ikramlarından hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۞

35. Ayet: Allah'ın (c.c.) kahrının ve azametin Ahirette kuşatmasından nasıl kaçacak ve çıkıp gideceksiniz? Zira yaptığınız zulüm ve kâfirliğin karşılığında üzerlerinize Cehennem ateşinden çılgınca yanıp duran alevler gönderilecek. Bir de bunlardan meydana gelen korkunç bir duman… Hulasa kurtuluş için asla yardım ve imkân göremeyeceksiniz. Kendi güç ve imkânlarınızla o ateş ve dumandan kendinizi kurtaramayacaksınız. Bilesiniz ki, (Dünyadaki) yardımlar ve sizlere ulaşan bağışlar Allah Teâlâ tarafından olmaktadır. (İmtihan sahası olan Dünyadaki nimetler ve yardımlar; kâfir ve nankör olarak ölenlere orada asla olmayacak.)

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

36. Ayet: (Ahiretteki ebedî ateşten ve korkunç cezadan kurtuluş için Dünyada sizlere her türlü nimeti ve ikramı verdi.) Rabbinizin nimet ve ikramlarının hangisini inkâr edebilirsiniz? Öyleyse sizlere gereken; Allah'ın (c.c.) sayısız nimetlerine şükreylemeniz, Ahiret Günü gelmeden önce nimetlerinin haklarını ödemeğe devam etmenizdir.

۞ فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ۞

37. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın kahrından ve azametinden korkudan dolayı Gökler parçalanıp Yer un-ufak olduğunda, Allah Azıîmüşşan'ın gazabından Gökyüzü ateş halini alarak kırmızı gül gibi kızardığında yakıcılığında erimiş yağ tortusu halini aldığında sizler tamamen kahrolacaksınız ve kaybettiklerinizi kazanmak, kaçırdıklarınızı yakalamak imkânınız hiç olmayacak.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

38. Ayet: Kıyamet Saati gelmeden önce bunları haber verdiği ve hazırlık yamanız için sizleri uyardığından dolayı Rabbinizin nimetlerinin hangi birini inkâr edip yalanlayabilirsiniz?

۞ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۞

39. Ayet: O Gün; yani halk kabirlerinden kalktığında insanlara ve cinlere günahları sorulmaz, şaşkınlık içerisinde, akıllarını kaybetmiş oldukları bir halde yaptıklarının karşılığını görmeleri için Mahşere (hesab için toplanma sahasına) sevk olunurlar. Hulasa Yüce Rabbiniz durumlarınızı gözetmiş, O Gün için hazırlıklar yapmanız gerektiği uyarısında bulunmuştu.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

40. Ayet: Rabbinizin nimet ve ikramlarından hangisini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ۞

41. Ayet: Nasıl olur da Bu Çetin Gününüz için azıklanıp hazırlıklar yapmazsınız? Çünkü O Gün; azık hazırlama işini bırakıp türlü suçlar işlemiş ve kendilerinden intikam alınmasını gerektirecek işler yapmış olarak gelenler yüzlerindeki üzüntü ve

uğursuzluk alametleri ve suçluluk izleri ile bilinip tanınırlar, hesap karşısında kendilerine şiddetle seslenilip azarlandıktan sonra başlarından ve ayaklarından yakalanırlar, boyunları ayaklarına zincirlerle bağlanarak her türlü hakaretler yapılıp aşağılanarak Cehennem ateşine atılırlar.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

42. Ayet: Hulasa ey kulluk yapmakla mükellef olanlar! O Günün ve korkunç azabın anları gelmeden Rabbiniz sizleri uyarıp bir-bir haber vermektedir. Acaba Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ۞

43. Ayet: İnkârcılar Cehenneme; elleri boyunlarına ve arkadan ayaklarına bağlanmış olarak ve aşağılanarak atılırken onlaraşöyle denir: Bu içerisine girmekte olduğunuz; kendisini yalanlayıp inanmayan ve devamlı olarak büyük suçlar işleyen inkârcılar için hazırlanmış olan Cehennemdir. Allah Azıîmüşşan; peygamberleri dilinden ve kitaplarıyla haber verdiğinde yalan diyerek inkâr etmiştiniz ey inkârcılar!

۞ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ ۞

44. Ayet: Şimdi tüm inkârcılar bu korkunç ateşle son derece kaynar olan ve çılgın ateş acısını unutturan kaynar su arasındatavaf ederler, gidip gelirler.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

45. Ayet: Rabbiniz geçmişte (Dünya hayatında) sizleri kurtarmak için peygamberler göndermiş ve kitaplar indirmişti. Ey inkârı ve nankörlüğü karakter edinen zalimler! Rabbinizin rahmet ve nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ۞

46. Ayet: Dünyada kullukla mükellef olan insanlar ve cinler topluluğundan; Rabbinin makamından; yani Ahirette Huzurunda dikilip hesap vereceğinden korkan ve bu sebeple Dünyadayken O Gün için hazırlıklar yapıp iyilikler ve sevaplar kazanan, yasaklardan ve haramlardan kaçınan, hulasa güzel inançlar sahibi olup Allah'ın (c.c.) peygamberler (a.s.) göndererek, kitaplar indirerek emrettiği o yararlı işleri ve kulluk hizmetlerini yapan ve yasaklarından kaçınan her bir Mü'min kul için iki Cennet var. Birisi cismanî Cennet ki, Allah Teâlâ için ve O'nun azabından korunmak gayesiyle Dünyada terk ettiği geçici lezzetler ve şehevî arzular karşılığında orada devamlı olarak türlü ve sayısız nimetleri tadar ve zevk alır. Birisi de ruhanî Cennet ki, Allah Azıîmüşşan'ın özel bir yardımı ve bağışı olarak Mü'mine bağışlanmıştır. Öyle bir Cennet ki, Hadîs-i Şerifte şöyle denmiş: Hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış ve hiçbir insanın aklına gelmemiş.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

47. Ayet: Şu iki Cennet konusunda Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edersiniz?

۞ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ۞

48. Ayet: Anlatılan bu iki Cennet; değerli ürünlerin her türlüsüne, iştah çekici meyvelerin her çeşidine sahiptir. İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin bahçeleri var, Bu İlâhî ilimler ve hakikatler yüce durumlar ve yüksek makamlar kazandırır.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

49. Ayet: Artık Rabbinizin nimetlerini yalanlayabilir misiniz, ikramlarının hangi birini inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ۞

50. Ayet: Bu iki Cennette iki pınar var. Bunlar İlâhî Hayat Denizinden dökülüp meydana gelir. Allah Teâlâ'nın Celâl ve Cemâl (azamet ve rahmet) Sıfatları ve İsimleri gereği ikiye ayrılır. (Dünya hayatında) Rabbinden (c.c.) korkup O'na (c.c.) sığının Mü'min kulun önünde akarlar. (Bütün bunlar) Allah Teâlâ'nın sevgi ve rahmet tecellîlerinin eserleridir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

51. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebileceksiniz?

۞ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ۞

52. Ayet: Bu iki Cennette bütün meyvelerden çift ve iki sınıf var. Oraların yetiştirilişi ve gelişimi; anlatılan o iki pınarın suyuyla olmaktadır.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

53. Ayet: Ey Allah Azîmüşşan'ın kahrı ve ikramı altında ezilenler! Rabbinizin nimetlerinin hangi birini inkâr edebileceksiniz?

۞ مُتَّكِئِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ۞

54. Ayet: Neticede bu iki Cennete kavuşup orada yer tutanlar sayısız nimetlerle yaşarken muazzam yaygılar üzerinde yaslanarak ve huzurla yerleşmiş olarak otururlar. O Cennetliklere yakın olup kalplerini ve ruhlarını okşayan o yaygıların yüzleri ve iç astarları kalın ipektendir. O ipeklerde asla çürüyüp delinme, eskiyip yırtılma olmaz. Bilesiniz ki, bu ifade; Hakkal-yakîn Makamına yapılan bir misal ve temsildir. O makamda asla tereddüd ve bocalama meydana gelmez. Bu iki Cennetinde devşirilmesi, ürünlerinin ve meyvelerinin alınıp tadılması gayet yakındır. Çünkü Hakkal-yakîn (Allah Azîmüşşan'a kesin olarak kavuşma) makamında bekleme olmaz. Ona (c.c.) ulaşıp Huzurunda olduktan sonra; İlâhî bilgilere eren seçkin kula Muradı (c.c.) kendisinden yakındır. (Bütün nimetler

Dünya ağaçlarından değil de Allah Teâlâ'dan olunca; nimetleri elde etmek için elbette uzaklık ve zorluk olmaz.)

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

55. Ayet: (Rabbiniz sizlere; değersiz ve geçici nimetlerden geçerek o değerli ve ebedî nimetleri elde etmeniz için açıklamalar yapıyor. Bu açıklamalara kulak verin.) Rabbinizin sergilediği ve sunduğu güzelliklerin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ۞

56. Ayet: Kendilerine özel lütuf ve ikram yapılanlar için hazırlanan Cennetlerde; farklı kabiliyyetlerine göre kalplerine gelecek olan İlâhî bilgiler ve hakikatler saklanmış olup onları beklemektedir. O ma'rifetler (İlâhî bilgiler), hakikatler ve Cennet ehlinin nasipleri olan nimetler (diğer tefsîrlerde huurîler); bakışları özeldir; yani kime gelecekse sırf ona bakarlar. Öyle ki, hiçbir kula gelecek olan bir başkasına gitmez, hatta göz ucuyla bakmaz. O ilimleri ya da nimetleri veya huurîleri; ne öncesinde ve ne de sonrasında sahiplerinden başkası tatmamış, onlara ilişmemişve dokunmamıştır. Ne bir insan ve ne de bir cin onlara değmemiştir. Çünkü şühud mertebeleri (Allah Azıîmüşşan'ı görme ve O'nun nimetlerine ulaşma makamındaki durumlar); Yüce Varlığın (c.c.) tecelliyatlarına ve icraatlarına göre olmaktadır. Tıpkı Yüce İlâhın tecellîlerinde tekrarın olmadığı gibi, iki şeyin bir ve aynı olmaması ve birbirine benzememesi gibi. (Yani her bir kuluna verdiğini ilk olarak vermiş olacak ve o kulunaaid kılacak.)
(Bir de Cennet huurîleri güzel oldukları gibi gayet ıffetli olup kocalarından başkasını hiç görmeyecekler. Elbette burada Cenneti arzulayan Müsliman hanımlara ıffet dersi de var. Bu ve benzeri Ayetler Hz. Fatıma'lara kaynak olmuş ve bu sayede Onlar r.a. hanımlara sultan olmuşlar.)

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

57. Ayet: (Cennette Mü'minlere sayısız ve sonsuz ikramlarından sonra onlara çok değerli eşler ikram Eden Allah Teâlâ; Bu Topluma hayırlı evladı, gayet ıffetli saliha hanımları da ikram etmiştir.) Rabbinizin ikram ve nimetlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ۞

58. Ayet: Cennetlerdeki ilâhî bilgiler, tüm durumlar, her türlü nimetler (bütün huurîler) paklık, kusursuzluk ve parlaklık bakımından yakutlar ve mercanlar gibidirler. Hanı yakut ve mercan bakıp görenlere sürur ve mutluluk verir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

59. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edip yalanlayabilirsiniz?

۞ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۞

60. Ayet: Güzel ahlak, hoş durum ve yararlı iş bakımından güzelliklerin, kulluğu, Îman ve İslâm'ı güzelce sergilemenin karşılığı ihsandan (Allah Teâlâ'nın güzel

karşılık ve sevap vermesinden) başka bir şey olabilir mi? Îman edip İslâm’ı güzelce ve Allah’ı (c.c.) görüyor gibi yaşayan, herkese ve her şeye karşı Allah’ın Razı olacağı ölçüler içinde davranan kullarına Rableri güzel bağış ve ikramlarda bulunup onlardan Razı olduğunu i’lân edecek.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

61. Ayet: (Sizleri insan olarak YaratanRabbiniz sizlere sayısız ve sonsuz güzel ikramlar ve bol nimetler verdi ve verecek. Ebedî muazzam nimetlere ermeniz için de imkânlar ve kolaylıklar sağladı.) Rabbinizin sonsuz nimetlerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

Yukarıda anlatılan iki Cennet ve içerilerinde bulunan yüce makamlar, yüksek dereceler ve her türlü nimetler Allah’ın lütuf ve rahmeti olarak; bütün hal ve hareketlerinde Allah Azîmüşşan’dan korkan, her iş, icraat ve her konumda işlerini O’na (c.c.) ısmarlayan, dönüp dolaşırlarken ve tüm yaptıklarında Allah’ın (c.c.) rızasını arayan ve umanlar içindir.

۞ وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ۞

62. Ayet: Anlatılan o iki Cennetten başka makam ve değer bakımından daha aşağı olan iki Cennet daha var. Bu iki Cennet; ihtiyaçlarını temin için bir takım umut ve arzuların peşlerine ve sebeplerine sarılan kulluk işlerini ve İslâm ahlakını güzelce sergileyen Mü’minler içindir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

63. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz.

۞ مُدْهَامَّتَانِ ۞

64. Ayet: Bu iki Cennet her ne kadar içerisinde bulunan meyveler, ağaçlar, ürünler, İlâhî sırlar ve bilgiler bakımından anlatılıp tanıtımı yapılan o iki Cennet kadar olmasalar da; yolların En Açık ve AydınOlanı Yüce İslâm Dîninin huküm ve buyruklarını sıkıca sarılarak güzelce eda eden iyi ve itaatkâr kullardan meydana gelen güzel ahlak ve yararlı işlerin sularıyla sulanmak suretiyle yemyeşildir.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

65. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ۞

66. Ayet: İtaatkâr kullar için hazırlanan bu iki Cennette dürüst inanç ve olgun Îmandan doğup gelen, suları gayet yükseklere fışkıran iki pınar var. Bu kaynakların başı Allah Azîmüşşan’ın hıkmetine ve yüce ilmine dayanır.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

67. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangi birisini inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ۞

68. Ayet: Bu iki cennette çokça meyve var ve Cennetlikler zevkla yerler. Hurma var, nar var.

Ayette önce meyve var denmiş olup sonra hurma ve nar da var denerek; özel olanın umuma atfı türünden bir atıf yapılmış.(Cennette meyvenin var oluşuna; hurma ve narın da var oluşları bağlanıp dayandırılmış. Yani hurma ve nar da meyve iken bunlar ayrıca anlatılmış.) Bu ifade hurma ve narın önemli olduğunu anlatmak için yapılmıştır.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

69. Ayet: (Sayısız meyveler Veren) Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ۞

70. Ayet: İtaatkâr olan bu kulların Cennetlerinde; Dünyadaki yaptıkları ibadetlerinden şekillenip meydana gelmiş olan hayırlı ve gayet iyi eşler var. O kadar güzeller ki, hiçbir kötülük ve çirkinlikleri yok.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

71. Ayet: Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۞

72. Ayet,: İtaatte bulunup güzellikler sergileyen kulların sevapları, ahlak ve ahlakları sebebiyle ulaştıkları dereceleri paklık ve hoş mükemmellik bakımında; her ne kadar Allah Azıîmüşşan'dan korkan (Allah korkusuyla en yüksek derecelere ulaşan) kullar için saklanıp hazırlanan sevaplar ve nimetler gibi değil ise de bunlar için de güzel yüzlü huurîler var. O huurîlerden her biri; Allah katında yararlı olan işler yapan ve beğeni gören ahlaka sahip olan Mü'minler için özel olarak mükemmel çadırlarda bulunur. Asla bulundukları yerden bir başka yere geçmezler. Güzellikleri gibi gayet ıffetle ve tüm varlıklarıyla, hatta bakışlarıyla ve görünümleriyle dahi sırf kocalarına aiddirler. Çünkü herkes kazandığı ile baş başadır. İyiler iyiliğiyle, kötüler de kötülüğüyle birbirlerine bağlıdırlar.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

73. Ayet: Ey kullukla yükümlü olup türlü lütuf ve ikramlara erenler! Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ۞

74. Ayet: Yine bu huurîlere de kocalarından önce hiçbir insan ve cin dokunmadı ve sonra da dokunmayacak. Daima kocalarına aiddirler. Hizmetleri de sırf kocalarına olup onlarda hiçbir hususta bir başkasının payı yoktur.

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

75. Ayet: Ey ibretle ve dersler alma gayesiyle bakıp görmek isteyenler! Rabbinizin nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ مُتَّكِئِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ۞

76. Ayet: Netice olarak bu itaatkâr kullar kendileri için hazırlanan değeri pek büyük olan nimetleri tadarak hayatlarını sürdürürler. Pek hoş ve gayet ilginç yeşil yaygılar ve koltuklar üzerinde yaslanarak otururlar. Bu yeşilliklerin suyu onların dürüst inanç ve mükemmel Îmanlarından gelmektedir.Öyle değerli, öyle güzel sergiler, döşeme ve koltuklar ki, kendilerinin (azıcık) ibadetlerinden bunlar nasıl meydana geldi diye hayret ederler ve beğenip coşarlar. Güzellikleri mükemmelolup asla o güzelliğin peşinden çirkinlik ve dökülme ve dağılma olmaz.
(Yukarıda da geçtiği gibi Müfessirimiz diyor ki, Dünyada kim Îman eder ve Allah Azıîmüşşan'ın Razı olduğu işleri yaparsa ona Cennette bu anlatılan muazzam nimetler hazırlanır. Îman ve İbadet kullara bol nimetli yemyeşil Cennet olur, kâfirlik ve zalimlik korkunç ateş ve azap olur.)

Hulasa ey (Allah'ın (c.c.) kulları! Yüce Rabbiniz sizleri farklı ve muazzam bir surette yoktan var edip içinize Ruuhundan ruuh üfleyerek ilminden ilimlere, kuvvet ve iktidarından kuvvet ve iktidarlara sahip kılarak Kendisine halife olacak hallerde ve niteliklerde bir varlık olarak Dünyaya getirdi. Göklerde ve Yerde olan her şeyi hizmetinize verdi. Gördüğünüz, göremediğiniz, bildiğiniz bilemediğiniz sayısız varlıklar içerisinde ömrünüz tamam olduktan sonra hepsini Dünyada bırakıp sizleri sonsuz ve ebedî olan Ahiret hayatına göndermektedir.

Hulasa her şeyi sizler için, sizleri de Kendisine kulluk yapmanız için yarattı. Bu kulluk kölelik değil aksine O Yüce Efendiye (c.c.) öğrenci ve çırak olmak, O'nun (c.c.) halleriyle hâllenip ahlakıyla ahlaklanarak O sonsuz ilim, kudret ve üstünlük Sahibinin temsilcisi olup her şeyi güzel yapmaktır ki, bu sayede (O'na c.c. gölge olma yolunda) Ahiretin Cennetine, akla ve hayale gelmez tarzda muazzam ve ebedî rahmet, ikram ve nimetlerine ulaşmış olasınız. Yerlerde ve Göklerde bulunan bütün sular ve sıvılar mürekkeb olsa, bütün ağaçlar ve kalem olması mümkin olan her eşya da kalem olsa güzellikleri yazmakla bitmeyecek sayısız ve sonsuz nimetleri sizlere bağışladı ve bağışlamağa da devam ediyor.

Ruuhunuzu bilemiyorsunuz. Bedeninizi bir düşünün. Sizleri yaratıp bırakmadı. Sayısız nimetlerle, sayısız işler icra ederek sizlere sizden Yakın olduğu halde sizleri yaşatıyor. (Bir ömür boyu -trilyonlarca desek az olur- sayısız hücrelerinizi yaratıyor, her an evirip çeviriyor, halden hale döndürüyor, ölenleri yeni yaratılanlarla değiştiriyor. Hücrelerinizi bilinen ve bilinmeyen parçacıklarını yarattığı gibi daima kontrol edip yaşatıyor...)

۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞

77. Ayet: Hulasa sizler ey akıl sahipleri Rabbinizin bağış, ikram ve nimetlerinin hangisini inkâr edebilirsiniz?

۞ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۞

78. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana gereken; sonsuz kudret ve iktidar Sahibi Olan Rabbiyin İmanlı kullarına her türlü nimeti vermeğe, inkârcılardan da her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir olduğunu imkânsız görme. Îman ve

itaatleri sebebiyle her türlü bağış ve affolunmağa, kendilerine önem verilerek yardım yapılmağa layık olan kullara anlatılan bu üstün ikramların Rabbin tarafından geleceğini bil, gaflet ve nankörlük sahibi inkârcılara da korkunç Cehennem çukurlarının hazırlandığını idrak et. Çünkü Rabbiyin Adı;yani Seni yetiştirip Yaşatan, sonsuz büyüklüğün, kahrın ve üstünlüğün, sonsuz güzelliğin, rahmet ve ikramın Sahibi Olan Efendiyin tüm İsimleri pek Yücedir, bütün hayır ve bereketlerin Sahibidir. Her şeye anlatılanların ve anlatılmayanların hepsine Kadirdir.

RAHMAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey İlâhî bilgilere eren, Allah Teâlâ'nın azamet ve Celâlini idrak edip O'nun (c.c.) Cemâline kavuşmanın hayat suyuna susamış olan! Sana gereken asla yalan ve inkâra hiçbir durum ve anında yönelmemendir. Özellikle Allah Azıîmüşşan ile ilgili hususlarda asla yalan söylemeğe, nankörlük yapmağa kalkışma.

Her bir yanda olup biten hadiseleri; Allah'tan (c.c.) başkasına dayandırma. Her şeyi Gerçek Hukümdar, Cebbar (dediğini Yapan ve Yaptıran, karşı durulmaz güç ve iktidar Sahibi), Ğaffaar (kusurları Örten, günahları silip varlıkları Arındıran), sonsuz ve büyüklük ve sınırsız iktidar Sahibi Olan, her türlü bağış ve nimetleri vermeğe, azap edip intikamlar alarak cezalar vermeğe Kadir Olan Allah'tan bil. Her durumda Allah Azıîmüşşan'ın ikram, bağış ve nimetlerinin şükrünü eda etmeğe devam et, bu yüce kulluk görevine bağlı yaşa. Allah Azıîmüşşan'dan bir an olsun habersiz yaşamaktan, başkalarıyla oyalanıp O'nu (c.c.) unutmaktan sakın. Daima, her hâl ü kârda (tüm durum ve işte) Allah Teâlâ Huzurunda ol.(Hayatın boyunca Allah Azıîmüşşan'ın kahrından ve gazabından korku ile af, rahmet ve bağışlamasını umut arasında koşuştur. Allah Teâlâ'nın rahmetinden asla ümit kesme. Çünkü ebedî zarara girmiş olan kâfirler topluluğundan başkaları Allah Teâlâ'nın rahmetinden umudunu kesmez.

Allah Teâlâ izleri; kahrıyla tutup cezalandırmasından korkanlar topluluğundan eylesin.

VAKIA SÛRESİ

Arapçada her önemli olaya vakıa denir. Vukuu' önemli bir şeyi oluşu anlamında olup bunun çoğulu olan vukuat önemli olayların oluşları anlamında olduğu halde; Dilimizde önemli olay, kayda değer kaza ve büyük suç gibi anlamlarda kullanılır.

Bu Sûrenin ilk Ayeti en önemli olaylardan olan Kıyametin kopuşu ve Büyük Belâ denen O Hadisenin meydana gelişi ile başladığı için Sûreye Bu Ad verilmiştir. Bu Sûre-i Celîle Mekke'de inmiş olup 96 Ayettir.

VAKIA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini idrak edenlerden; ilk olarak gerçekten yoktan var ediliş makamı olan O Yüce Huzura kavuşmağa layık olanlara şu önemli bilgi gizli kalmaz: Bütün kulların yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Yüce Huzura dönüşleri-her ne kadar Dünyanın farklı taraflarında ve çok sayıda farklı hallerde olsalar da- üç sınıf halinde olmaktan başka durumları yok.

Bir kısmı Dünya denen sonradan olma âleminin karanlık perdeleriyle perdeli olup Dünyanın geçici lezzetlerine ve şehvetlerine dalıp boğulurlar. Kendilerini yoktan Vareden Yüce Mevlâ'ya dönüp kavuşmak ve O'na varmaktan mahrum olurlar. Bilesiniz ki, bunlar solun ve uğursuzluğun sahipleridirler.

Bir kısmı Ahiret denen ebedî âlemin ve orada olan nimetlerin ve güzel ikramların nûr perdeleriyle perdelidirler. Dünyadayken o nimetler ve ikramlar onlara müjdelenip haber verilmiş olup bedenleriyle ve ruhlarıyla nasiplenecekleri nimetler ve nûr perdeleridir. Bilesiniz ki, bunlar da sağın, uğur ve bereketin, ebedî nimetlerin ve mutlulukların sahipleridirler.

Bir kısmı (üçüncü kısım) ise; Allah Teâlâ'ya doğru çekilip giden, maddî âlemle ilgili her şeylerinden soyunup çıkan ve Allah Azıîmüşşan'ın manevî Varlığında tamamen yok olanlardır. Onlar böylece O'nun (c.c.) ebedîliğiyle ebedîleşerek O'na (c.c.) kavuşmakla Cemâlini izlerler. Bilesiniz ki, bunlar insanlıkta hıkmet ve deha, gerçek ve sağlam bilgi ve üstün meharet sahibi olup akıllıların en akıllıları olarak Yaratanı; yaratılana, Gerçek Dost ve Gerçek Efendiyi (c.c.) fânî zavallılara tercih ederek fânî insanlık adına var olan her şeyden tamamen vazgeçip varlık ve benlikleriyle ilgili hiçbir şeye, hatta Ahiretin ebedî ve değerli lezzetlerine dahi dönüp bakmaksızın Allah'a koşan ve bu yarışta en önde olanlardır.

İşte Bu Sûrede Allah Teâlâ bu üç sınıfa işaret etti ve bunları Sevgili Peygamberine (s.a.v.) haber verdi ki, devamlı bunlardan anlatım ve dersler yapmak üzerinde olsun, Kendisine (s.a.v.) uyan Mü'min ve Müslimanlara bunlarla ilgili bilgileri ulaştırıp onları eğitsin ve irşad etsin.

Bu üç sınıfın birbirinden seçilip ayrılmaları O Korkunç Belâ Olan Kıyamet Gününde olacağından dolayı da önce Kıyametin gerçekleşeceği konusunu ele aldı. İsimlerinin En Yücesi ve En Değerlisi ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Dünyada yoktan var ettiği her şeyi yoktan var etmeğe Kadir ve Muktedir Olan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan gizli-aşikâr, maddî ve manevî yarattığı her şeye Rahman'dır; sonsuz ve her türlü rahmetin Sahibidir. Çünkü gölgesini uzatıp Nûrundan nûrlar serperek onları yoktan var etti.

Allah Azıîmüşşan; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgelerini varlıklar üzerinden dürüp çekmekle (canlarını aldıktan sonra) Ahiret hayatında diriltip tekrar Yüce Varlığına doğru sevk ettiği için Rahıîm'dir, özel rahmet ve nimet Sahibidir.

۞ إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kullukla yükümlü olanlardan bakıp ders alanlara; Rabbin tarafından bildirilen O Büyük Belâ ve pek Önemli Olayın (Kıyametin) olduğu ve gerçekleştiği vakti anlat.

۞ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۞

2. Ayet: O meydana geldiğinde şu an inkâr edenlerin olduğu gibi olmayacak ve Onun meydana gelişini ve gerçekleştiğini inkâr eden ve yalan diyen kimse olmayacak.

۞ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۞

3. Ayet: Yine; Kıyametin gerçekleşmesini tereddüd ederek derecesinden aşağı düşürecek ve küçümseyecek hiçbir nefis (hiçbir kimse) olmayacak. Ona kesin gözüyle bakmak suretiyle kimse ona yükseklik ve abartı veremeyecek. Aksine kimsenin yükseltip alçaltmasıyla onda bir tereddüd ve bir şüphe olmayacak. Kıyamet kesin olarak gerçekleşecek.
(Diğer tefsîrlerde açıklama şöyledir ve uygun olan da budur: Kıyamet hadisesi kimilerini alçaltacak ve kimilerini yükseltecek. Hak yerini tam olarak bulacak. Hz. Omer r.a. Efendimiz demiştir ki, Kıyamet; Allah Azıîmüşşan'ın düşmanlarını Cehenneme sokup alçaltacak, Allah Teâlâ'nın dostlarını Cennete sevk edip yüceltecek.)

۞ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ۞

4. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kıyametin olacağını inkâr eden ve tereddüdde bulunanlara onun alametlerinden bir parça anlat, özellikle Yeryüzünün tamamının çetin ve gayet dehşetli bir sarsıntı ile sarsıldığı ânı tehdîdle uyarmak için anlat. Öyle bir sarsılacak ki, sağlam evler ve gayet dayanıklı yapılar tamamen yıkılıp darmadağın olacak.

۞ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۞

5. Ayet: Dağlar parçalanıp küçük parçalar halinde dağılarak gözden gizlenecek hale gelmiş ince un gibi olup sonra yok olacak.

۞ فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۞

6. Ayet: Hulasa yüksek sabit dağlar toz olup dağılacak ve yerlerinden ayrılıp yok olacak.

۞ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۞

7. Ayet: Ey, bilip idrak etme, duygulu ve anlayışlı olma karakterine sahipler olarak yaratılanlar! Sizler ilk yaratılış âlemi olan Dünyada üç sınıftınız.

۞ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۞

8. Ayet: Sınıfın birisi; uğurlu ve değerli kullar olan iyiler, Rablerinin buyrukları olan iyi işleri yapıp O'nu (c.c.) görüyor gibi güzellikler sergileyen, Dîn ve Dünya işlerinde becerili ve herkese yararlı olanlardır. Gerçekten o uğurlu ve hayırlı insanların değerleri pek yüce ve durumları pek güzeldir. Onlar övgülü ahlaka, yararlı işlere ve üstün niteliklere sahip oldukları için uğur ve verimlilikleri, yarar ve mutlulukları etrafı kaplar.

۞ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۞

9. Ayet: Bir diğer sınıf: Sola ve uğursuzluğa sahip olup zulüm ve kâfirlikten ayrılmayan, bozuk inançları ve zararlı işleri sebebiyle daima bozgunculuk ve tahribat yapan günahkârlar olup rezil ve pişman olmağa koşanlar; durumları son derece iğrenç, uğursuzlukları sürüp giden, uğrayacakları ceza ve azap çok şiddetli olacak olanlardır.

۞ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۞

10. Ayet: Bir başka sınıf ise; (Allah'a c.c. kullukta ve O'nun c.c. Kitabına uygunlukta) ileri gidenler olup Allah Azıîmüşşan'ın yolunda irade ve isteklerini öldürmekle canlarını harcayarak ve kavuşmayı arzulayarak Hak Teâlâ'ya doğru koşanlar olmakla, kendi fânî benlik ve kimliklerine dönüp bakmaksızın Allah Azıîmüşşan'a gitmekte daima önde olanlardır.

۞ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۞

11. Ayet: Îmanda, İslâm'da, Allah Azıîmüşşan'a kullukta ve Kitabına uygunlukta en önde olan, hizmetlerini Cennet ve Cennet nimetleri için değil sırf Allah Teâlâ için yapıp O'na (c.c.) kavuşmaktan başka arzuları olmayan bu kutlu ve mutlu kullar Allah Teâlâ'ya en yakın olanlardır.

۞ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

12. Ayet: O'nun (c.c.) Birliğinin sonsuzluğunda kendilerini kaybedip muazzam ve mükemmel nimet Cennetlerinde en büyük nimetleri tadarak Allah Azıîmüşşan'ın Zatının (Öz Varlığının) Birliğinde; O'nu (c.c.) bilip tanıma, O'nu görüp O'na (c.c.) kavuşma âleminde ebedî olarak hayat sürerler.

۞ ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۞

13. Ayet: Tevhiîd'in en yüksek mertebesine eren ve Allah Teâlâ'ya en yakın olan kullar; yolculukları, yükselişleri ve farklı zamanlarda yüce derecelere sahip olmaları bakımından sayılarının azlığı ve çokluğuna göre farklı-farklıdırlar. Bunun için bu seçkin kullar; önceki ümmetlerden büyük bir cemaattir. Önceki ümmetlerin önde olanları; Allah'a Azıîmüşşan'ın Sıfatlarının ve Fiillerinin Birliğine Îman edip hizmetlerinde güzellikler sergileyerek ve tam bir itaate bulunarak Hak Teâlâ'ya yakınlık kazananlardır.

۞ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۞

14. Ayet: Önde giden bu seçkin kullar; önceki ümmetlere nispetle (onlarla kıyaslanıp karşılaştırıldığında) peygamberlerin En Üstünü ve En Sevgilisi Olan Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Ümmetinden az sayıda bir cemaattir. Bu Ümmetin önde gidenleri ve sayıları az olan cemaat (Allah Azıîmüşşan'ın fiilleri, İsimleri ve Sıfatlarının Birliğine erip hizmetini gördükten sonra); Allah Azıîmüşşan'ın Öz Birliğine kavuşanlardır.

۞ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ ۞

۞ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ۞

15. Ayet ve 16. Ayet: O Öz Birlik makamında bütün bağlar, alakalar ve Allah Azıîmüşşan'ın Kendisinden başka her şey yok olur.Bu seçkin kullar; Dünyadayken durumlarının ve (özellikle de)inançlarının pak ve kusursuz olmasına karşılık büyük ikramlarla nimetleri tadarlarken İlâhi bilgilerle ve hakikatlerle bezenip örülmüş olan muazzam koltuklar üzerinde, yaslanarak; dostlarıyla karşı karşıya otururlar.

۞ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ ۞

17. Ayet: Bütün istek ve arzuları tamam olduğu ve hiçbir şey beklemedikleri halde huzurlarında hizmet görmek için; Dünyada yaptıkları güzel işlerinden ve kabul gören ahlaklarından temessül etmiş olan gayet parlak, temiz, oldukça güzel ve tüm güzellikleriyle beraber gençlikleri daima kalıcı bulunan çocuklar (garsonlar) dolaşırlar. O çocukların gençlikleri ve güzellikleri; Dünyadaki gibi geçici değil, asla bozulmaz ve şekilleri hiç değişmez.

۞ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ۞

18. Ayet: O gençler; kulpsuz ve kulplu, manevî ilimlere kaynak olan hayat suyuyla ve hoş içeceklerle dolu olan mükemmel bardaklarla, özellikle Mevlâ'yı layıkıyla bilme ve kesin olarak görme serinliği ve O'na (c.c.) hakkıyla kavuşma şarabıyla dopdolu olan muazzam bir kâse ile dolaşırlar.

۞ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ۞

19. Ayet: Bu öyle şarap ki, ondan asla başları ağrımaz ve kafa karışıklığı yaşamazlar. Bu içeceklerden kazanılan ilimleri elde etmekte; Dünyada ilim elde etmek için çektikleri gibi asla sıkıntı çekmezler, kafa karışıklığı yaşamazlar. Dünya şarabının yaptığı gibi serhoş da olmazlar, akılları başlarından giderek tat kesikliği olmaz. Dünyada kazanılan resmi ilimlerin aklı durdurup ağızların tadını kaçırdığı gibi durumlar da olmaz.

۞ وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ۞

20. Ayet: Seçip arzu ettikleri her bir meyvelerle de dolaşırlar. Böylece seçip istediklerini alırlar. Ruhları besleyen İlâhî İsimlerin ve Sıfatların eserleri olan yüce

bilgi ve hakikatlerden ibaret; hoş durum ve yüce makamlara erdiren meyveleri de var.

۞ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۞

21. Ayet: Bedenlerinin tadacağı pek lezzetli kuş eti ile de dolaşırlar.

۞ وَحُورٌ عِينٌ ۞

22. Ayet (Dostlarıyla karşılıklı oturup mükemmel gençlerden türlü nimetlerle ikramlar görüp ayrıldıklarında kendilerine özel, Dünyadaki hiçbir köşk, çadır ve barınakla kıyaslanmayacak güzellikteki çadırlarında) Allah Azıîmüşşan'ın bir başka ikramı olan gayet güzel ve iri gözlü eşler var. Onlarla baş başa kalıp kaynaşarak mahabbet ederler. Bu huurîler; kusursuz ve şaşmaz inançları sayesinde ikram olunmuş olup onlara her türlü hizmeti sunarlar.

۞ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ۞

23. Ayet: O huurîler; tıpkı sadefinde (tabii kabı içinde) saklı inci gibidirler.

۞ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

24. Ayet: Bu seçkin kullara bütün bunlar; Dünyadayken yaptıkları yararlı işler olan kullukları ve hoş ahlak ve davranışları karşılığı olarak verilecektir.

۞ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ۞

25. Ayet: Onların daima değerli nimetler, hoş durum, güven ve yüksek hayat içerisinde bulunmalarından dolayı yararı olmayan hiçbir boş söz ve günaha girdin, yanlışı doğuracakve suçu gerektirecek bir şey yaptın diye utandırıcı bir suçlama duymazlar. (Cennette bu seçkin kullar boş söz konuşmazlar, yanlış yapmazlar ve birbirlerini incitmezler.)

۞ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ۞

26. Ayet: Ancak ve ancak her bir taraftan birbirlerine selâm sözünü söylerler, bir birlerine huzur, güven ve rahat dileyip huzur ve selâmet kaynağı olan sözler söylerler.

İşte bu anlatılan tüm büyük ikramlar, değerli nimetler ve güzel durumlar; kullukta önde gidip her şeyden vazgeçerek süratle Yüce Mevlâ'ya giden ve O'na en yakın olanlar içindir.

۞ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۞

27. Ayet: Gerçek manada sağduyu, uğur ve bereket sahibi olan değerli Mü'minler ise onlar pek uğurlu ve pek değerli kullardır.

۞ فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ ۞

28. Ayet: Dünyada görsünler, duysunlar ve başa kakma her türlü karışıklık ve eziyet verme gibi yanlışlıklardan uzak olarak yaptıkları güzel ibadet ve

davranışlarına karşılık Cennette dikensiz ve pürüzsüz halde olan muazzam kiraz ağaçları içerisindedirler.

۞ وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ ۞

29. Ayet: Meyveleri bir biri üzerine dizilmiş bol meyveleri olan muz bitkileri arasındadırlar. Bu bolluklar onların Dünyada ibadetlerini tam yaptıkları, sadaka ve iyiliklerinde bol verip cömert oldukları içindir.

۞ وَظِلٍّ مَمْدُودٍ ۞

30. Ayet: Gayet uzun ve serin olan, hiç kısalıp eksilmeyen İlâhî gölge altında bulunurlar. Çünkü onlar ibadetlerinde devamlı ve itaatlerine daima bağlı idiler.

۞ وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ ۞

31. Ayet: Diledikleri her tarafı dökülüp akan subaşında bulunurlar. O suyun akışını sağlamak için yorulmazlar ve beklemezler. Çünkü onlar Dünyada Allah Teâlâ'ya kulluk görevlerini yaparken Allah'ın rızasını bulmak için bu sular gibi çağlarlardı.

۞ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۞

32. Ayet: Alıp çiğneyerek tadacakları, beden ve ruhlarının nasipleneceği pek çok meyve arasında bulunurlar.

۞ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ۞

33. Ayet: Meyvelerin hiç arkası kesilmez, Dünya meyvelerine benzemez. Asla engellenmez ve yasaklanmaz, Bütün Cennet ehline göre bolluk ve devamlılık farklılık olmaksızın hep aynı olmakla asla itişip kakışma ve birbirine engel olma darlığı ve sıkıntısı olmaz. Çünkü Mü'minler Dünyada ibadet ve itaatlerine aralıksız ve bir engel çıkarmaksızın devam ederlerdi.

۞ وَفُرُشٍ مَرْفُوعَةٍ ۞

34. Ayet: Birbiri üzerine dizilerek yükseltilmiş ve yüksek karyolalar üzerine serilmiş yataklar üzerinde uzanıp yatarlar. Çünkü onlar Dünyadayken Yüksek İlâhî hukümleri icra ederek Allah'ın Şanı Yüksek Yolunda yürürlerken kararlılık gösterirler, o İlâhî hukümler içerisine saklanmış olan sırlara ve yüce gayelere göre icraatlarında başarı gösterirlerdi. (Buna karşılık bu yüksek huzura erdiler.)

۞ إِنَّا أَنْشَأْنَاهُنَّ إِنْشَاءً ۞

35. Ayet: Allah Teâlâ Cennetliklere çokça lütuf ve ikramlarda bulunduğunu anlatmak için açıklamalarına şöyle devam etti: Bilesiniz ki, rahmet ve nimetlerimizin pek büyük olduğu bir makamdan Cennetlik kullarımıza; Dünyada ev ve odalarında bulunan eşlerini Ahirette bambaşka bir surette ve eşsiz güzelliklerde vücuda getirip o hanımlara yepyeni bir varlık vermişizdir. Görünümleri güzel olduğu gibi güzel ahlaklı, hoş davranışlı, gayet yararlı ve kusursuz hanımlar.

۞ فَجَعَلْنَاهُنَّ أَبْكَارًا ۞

36. Ayet: O hanımları kimsenin dokunmadığı ve kimsenin sahip olmadığı bakire kızlar olarak yeniden yarattık.

۞ عُرُبًا أَتْرَابًا ۞

37. Ayet: Sırf kocalarına âşık ve sırf kocalarını arzularlar ve aynı yaştadırlar. Yaşları gençliğin olgunluk çağındaki gibi olacak. (Daima olgun gençler olarak da kalacaklar.

۞ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ۞

38. Ayet: Bu anlatılan değerli nimetler ve üstün ikramlar; sağduyu, uğur ve bereket sahibi Mü'minler içindir. Çünkü onlar kulluklarını güzel yapan. Her şeyi Allah'ın (c.c.) bilip samîmiyyetten ayrılmayan değerli kullardır.

۞ ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۞

39. Ayet: Cennet ehli olan bu iyiler; öncekilerden; yani geçmiş ümmetlerden büyük bir cemaat.

۞ وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۞

40. Ayet: Sonrakilerden; yani bütün peygamberlerin (a.s.) Efendisi ve Efendimiz Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Ümmetinden de büyük bir cemaat. Çünkü bu sınıf Cennetliklerin yaptıkları kulluk görevlerinde ve sahip oldukları ahlak tarzında tutulan yol; öncekilerle sonrakiler arasında müşterektir. (Yani hepsi aynı görevleri yaptılar ve aynı mertebelerde bulundular.) Tabii ki, durumlar, vicdanlar, fayda ve gelir kaynakları ve zevklar başkadır.

۞ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ۞

41. Ayet: Sonradan olma âlemin pisliklerine bulaşıp batan, ezelî uğursuzlukla damgalanan uğursuz solcular; ne kadar iğrençtirler. Gerçekten onlar son derece rezil uğursuzlardır.

۞ فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ۞

42. Ayet: Onlar çılgın ve pek etkili ateşin ve gayet kaynar suyun içerisinde ebedî olarak kalacaklar. Öyle ateş ki, her şeyi kurutan sam rüzgârı gibi, deriye temas ettiğinde anında bedenlerinin ter deliklerinden tüm iç organlara geçip acısı zehir gibi bir anda vücudu saracak. (Dünya ateşi deriyi kapladığından ve bir anda iç organlara geçmediğinden Cehennem ateşine göre çok hafiftir.) Kaynar suya gelince; bir yudum içtiklerinde bağırsaklarını parçalayıp dökecek. Bu korkunç azap onların Dünyada iken; Tevhîdin sırlarını hiç bilmediklerinden meydana gelen tabiata esir olmuş olan varlıklarının arzu ve istekleri doğrultusunda tattıkları haram ve yasaklar karşılığında verilmiştir.

۞ وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ ۞

43. Ayet: (Ateş ve kaynar suyun hararetinden bunalıp feryad ettiklerinde bulundukları ortamdan alınırlar.) Cehennem ateşinden yükselen kapkara bir dumandan ibaret bir gölge içerisine konurlar.

۞ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۞

44. Ayet: Hiç serin olmayan, hoşa gitmeyen ve faydası olmayan bir gölge. (O kadar boğucu ki, çılgın ateşten ve kaynar sudan daha kötü.)

۞ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ۞

45. Ayet: Çünkü onlar bu ağır cezayı görmeden ve korkunç azabın içerisine girmeden önce bolluk içerisinde yaşatılıyorlar, ancak (niçin ve kim tarafından yaratıldıklarını ve o nimetlerin karşılığında ne yapmaları gerektiğini düşünmüyorlar) sonradan olan âlemin tabiatına batıp sapıklık vadilerinde iğrenç lezzetlere dalmış olarak yaşıyorlardı. (Bununla kalmıyorlar; tüm imkânlarını Allah Azıîmüşşan'ı ve O'nun şanlı da'vetçilerini inkâr etmekte kullanıyorlardı.)

۞ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ ۞

46. Ayet: Hulasa o en büyük günahta; Allah Azıîmüşşan'a şirk koşup O'nun Birliğini inkâr etmekte ısrar ediyorlardı.

۞ وَكَانُوا يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۞

47. Ayet: Kıyametle ve O En Büyük Belâ ile ilgili Allah Azıîmüşşan'ın vahyini ve o vahyin gereği olan buyrukları inkârda aşırı gittiklerinden verilen haberlerin gerçek olmasının imkânsız olduğunu iddia ediyorlar ve şöyle diyorlardı: Bizler öldüğümüz ve çürüyüp kemiklere dönüşmemiz sonrasında toprak olduğumuz zaman gerçekten tekrar diriltilip kabirlerimizden çıkarılarak önceki halimize gelecek miyiz?

۞ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۞

48. Ayet: Bizlerden önce ölüp giden babalarımız ve atalarımız da tekrar diriltilecek öyle mi? Yo, bu imkânsız. Böyle bir şey asla olamaz. Çünkü geçmiş zamanlarda böyle bir şey duyulmadı ve bilinmemektedir. (Kendilerini peygamber olarak tanıtanlar ve Allah c.c. tarafından tebliğ ettiklerini söyleyenler bunu iddia ediyorlar.) Onların iddiaları sadece yalan, yanlış ve iftiradan ibaret bir sözdür.

۞ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ۞

۞ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۞

49. Ayet ve 50. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnkârcıların; inkârlarında inad edip haddi aşmalarından sonra onlara de ki,bilesiniz ki, öncekiler ve sonrakiler tamamen bilinen günün (Kıyamet Gününün) zamanı önceden haber verilip bildirildiği vakitte toplanacaklar.Allah Azıîmüşşan'ın ilminde ve Hukümlerinin

yazılı ve kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuzda belirlenmiş olan O Günün, belirlenmiş olan vaktinde toplanmaları kesin olarak gerçekleşecek ve bundan kimsenin kurtuluşu olmayacak.

۞ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ۞

51. Ayet: Sonra sizler; toplanmanız ardından ey sapık inkârcılar!

۞ لَآكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زَقُّومٍ ۞

52. Ayet: Allah Teâlâ'nın rahmetinden uzak kalma ve son derece perişan olma yurdu olan Cehenneme girdikten ve çokça acıkmanızdan sonra bir ağaçtan; yani Zekkum Ağacından yiyeceksiniz.

Ayette " من" edatı iki defa geçmektedir. Birincide ibtida, ikincide ise beyan içindir.

(Kardeşlerim! Birincisinde ağaçtan yeme fiilinin nereden ibtida ettiğini; başladığını anlatır ki, …den, …dan anlamındadır. İkincide beyan eder, açıklama yapar. Bu sebeple anlamı; yani demektir. Yaptığımız tercümeye dikkat edin.

Arapça dilbilgisi ve sözlük kitapları yazan hocalarımız bu inceliklere eğilsinler. Tefsîrcilerimizin edebî açıklamaları pek özetli ve hatta muammalı olmaktadır. Bunları okuyucunun anlayacağı tarzda açıklamalı veya bahse gerek görmemeli. Ali İhsan.)

۞ فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۞

53. Ayet: (Ey inkârcılar!) O iğrenç ve korkunç ağaçtan karınlarınızı dolduracaksınız ama karınlarınız dolusu yemenize rağmen açlığınız giderilmeyecek, aksine daha da artacak. (Yediğiniz sizi sadece rahatsız edecek ve böylece azabınız artacak.)

۞ فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ۞

54. Ayet: Yediğiniz Zekkum üzerine Cehennem ateşinde kaynayan kaynar su içeceksiniz. Bu sebeple içinizin yangını ve susuzluğunuz artacak.

۞ فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهِيمِ ۞

55. Ayet: Susuzluk derdine tutulmuş olan, su arayan insana benzeyen (çatlayıp ölünceye dek içen ama suya doymayan) develerin içtiği gibi içersiniz. (İçtikçe susuzluğunuz ve acınız artar.)

۞ هَذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ۞

56. Ayet: Ey akıl sahibi olan ve bakıp ders alan insan! İşte bu anlatılanlar; Dîn Gününde (yapılanların karşılık göreceği Günde) inkârcıların Cehenneme ilk konuk olduklarında karşılaşacakları yiyecek ve içecekleri… Onlara ilk sunulan bunlar olunca orada azaplarının ne olacağını ve hesapları görüldükten sonra nasıl azarlanıp nelerle karşılaşacakları konusunda ne düşünür ve ne tahmin edersiniz?

۞ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ۞

57. Ayet: Allah Azıîmüşşan iktidarının genişliğini ve egemenliğinin mükemmelliğini açıklamak için inkârcıları azarlayıp hakaret ederek şu uyarıyı yaptı: Biz kudret ve kuvvetimizle sizleri yoktan var ettik. Ey inatçı cahiller! Keşke tekrar diriltmeğe Kadir olduğumuza inanıp tasdik etseydiniz?

۞ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ۞

58. Ayet: Ey öldükten sonra tekrar diriltilip yapılanların cezasız kalmayacağını inkâr edenler! Rahimlere döktüğünüz menileri görüp anlamadınız mı?

۞ أَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ۞

59. Ayet: Siz misiniz onu; yoktan var edip parça-bütün tüm varlıkları idrak eden, kabiliyyet sahibi olup türlü ilimlere uygunluğu olan, kusursuz ve sağlam insan yapan? Yoksa Biz miyiz yaratmak sırf Kendisine mahsus ve özel olan. Bu ve benzeri tüm yaratılmışın tarafımızdan olduğunun görünüp bilinmesine rağmen öldükten sonra tekrar diriltmeğe ve hesap için toplamağa da Kadir olduğumuzu nasıl inkâr ediyorsunuz?

۞ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۞

60. Ayet: Bilesiniz ki, ilmimiz, kudretimiz ve yüce gayemiz gereği aralarınızda sizler için ölümü takdir ettik, belli bir hesaba göre belirleyip karar verdik. Şöyle ki, her bir kimse için bir ömür biçip ömrünün ne zaman sona ereceğini belirledik. O an (ecel) geldiğinde sizler için onu öne almak veya geciktirmek asla mümkin olmaz. Durum şu ki, tarafımızdan belirlenen öne alma veya geri bırakıp geciktirme konusunda asla Bizim önümüze geçilmez, kimse tarafından asla alt edilmeyiz. Ölüm için ne ecel belirledikse anlatıldığı şekilde öylece gerçekleşir. (Kararımız değişmez ve asla değiştirilemez.)

۞ عَلَى أَنْ نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞

61. Ayet: Yine Biz; sizleri yoktan var edip canlılar olarak vücuda getirmeğe Kadir olduğumuz gibi sizden önce ölüp gidenleri döndürüp getirerek tekrar diriltmeğe Kadiriz. Hem (bilirsiniz ki, sizlere göre) tekrar diriltmek; yoktan var etmekten çok daha kolaydır. Hulasa sizleri öldükten sonra Dünyadaki aklınızlakavrayamayacağınız ve bilemeyeceğiniz hal ve şekillerde tekrar var etmeğe Kadiriz. Nitekim ilk yaratılışınız öncesinde nasıl yaratılacağınızı bilmiyordunuz. Çünkü bunlar insanın gücü ve idraki dışında olan bilgilerdir.

۞ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَى فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ۞

62. Ayet: Hulasa tekrar diriltilmeyi nasıl inkâr ediyorsunuz? Hal bu ki, ilkin yoktan var edildiğinizi biliyorsunuz. Keşke düşünebilseniz. O zaman anlarsınız ki, Dünyada yoktan var etmeğe Kadir Olan; ölenleri Ahirette tekrar diriltmeğe de Kadirdir.

۞ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ۞

63. Ayet: Ey azgın zalimler! Toprağı sürerek ektiğiniz tohumları görmekte misiniz? Bana bunları bir haber verin.

۞ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ۞

64. Ayet: Onları siz mi geliştirip yetiştiriyorsunuz, yoksa geliştirip yetiştiren Biz miyiz? Elbette hiçbir ortak ve yardımcı olmaksızın yeşertip yetiştiren sırf Biziz.

۞ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ۞

65. Ayet: Eğer Biz attığınız tohumların yeşermemesini ve yok olmasını dilesek onları çör çöp yapar ve ezilmiş toz haline getirerek yok ederiz. O zaman gevelemeye başlar, abuk sabuk sözlenir, kuruyup yok olduğundan dolayı şaşırır, üzülüp acınırsınız.

۞ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ۞

66. Ayet: Hatta canınız sıkılıp son derece üzülerek şöyle dersiniz: Tohumlarımız ve rızıklarımız bitip tükendiğinden dolayı ağır borçlar altında ezileceğiz.

۞ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۞

67. Ayet: Hatta öyle ki, tamamen tohumdan, çalışmaktan ve her türlü hâsılattan tamamen mahrum bırakıldık.

۞ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ۞

68. Ayet: İçip durduğunuz, huzurlanarak ciğerlerinizi serinlettiğiniz tertemiz, tatlı ve boğazdan kolayca geçen suyu (o muazzam nimeti) görmekte misiniz?

۞ أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ۞

69. Ayet: O suyu, iri taneli bol yağmur veren ak buluttan indiren sizler misiniz, yoksa sonsuz kudretimiz, yüce gayemiz, sağlam ilim ve icraatımızla İndiren Biz miyiz?

۞ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ۞

70. Ayet: Eğer dilesek o suyu acı ve içilmez yaparız. Tuzlu bir suya çeviririz. Ey nankörlüğü, türlü suçlar, günahlar işleyip Bizi unutmayı karakter haline getirenler! Bu büyük nimetlerden, dev bağış ve ikramlardan dolayı Bize şükretmeğe devam etmeli değil misiniz?

۞ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ۞

71. Ayet: Çakıp yakmakta olduğunuz ateşi görmekte misiniz?

۞ أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ۞

72. Ayet: O ateşin ağacını, çakarak veya temas ettirerek ateş elde edilen ağacı ve ateş çıkaran nesneleri siz mi yarattınız, yoksa sırf Biz miyiz Yaratan?

۞ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ۞

73. Ayet: Bugün (Dünyada) Biz o ateşi bir hatırlatma aracı, öldükten sonra dirilmeğe bir delil, tam bir ayrılık âlemi olan Cehennem ateşinden bir örnek yaptık ki, insanlara sarılarak derilerini yolup alan Cehennem ateşinin çukurlarından kurtuluş için hazırlık yapan ve korunmasını bilen Mü'minlere bir öğüt ve uyarıcı olsun diye. Yine o ateşi (herkes için olmakla beraber) özellikle ıssız topraklarda ve çöllerde (ateş isteyecek birinin bulunmadığı yerlerde) yolculuk yapan ve açlıklarını gidermek için ateş yakmağa konaklayan yolcular için büyük bir fayda ve yarar kaynağı yaptık. Karınları boşalıp yemekten eser kalmamış olanlar ateş yakarak yemek pişirirler.

۞ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۞

74. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Sonsuz büyüklüğün sahibi Olan Rabbiyin Adını tesbîh et. O Yüce Rabbini; Huzuruna noksan olan herhangi bir şeyin gelmesinden Münezzeh ve pek Yüce bil ve i'lân et. Yine bil ve anlat ki, O'nun her şeyden mukaddes ve pak olan sahası acizlik ve eksiklik kirinden ve bulaşıklığından gayet pak ve münezzehtir.

۞ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ۞

75. Ayet: Hak ve Eşsiz Varlık Allah Azıîmüşşan'ın Şanı ve Yüce Durumu Bu ve kullarının tamamına lütuf ve ikramları da böyle olunca; O'nun kimliğini ve Durumunun büyüklüğünü ispat edip anlatmak, Kıymetinin Yüceliğini, iktidar ve yetkisinin azamet ve ihtişamını konuşmak ve açıklamak için yemin etmeğe asla ihtiyaç yok. O halde o muazzam yıldızların düştüğü yerlere yemin ederim. Yani Kur'an'ın bölümlerinin indiği yerlere, kesin kararlara ve İlâhî bilgilere sahip olan kâmil kulların kalplerine Ayet ve Sûrelerin inişine ve o makamlara yemin ederim.

۞ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ۞

76. Ayet: Bilesiniz ki, Kur'an'a ve Kur'an'ın inip yerleştiği kalplere yemin; eğer bilirseniz şanı ve değeri pek büyük olan bir yemindir.

۞ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ۞

77. Ayet: Çünkü O; Kur'an'dır; (Eşsiz okuyan ve emsalsiz okunandır. Her şeyi yoktan Vareden, tüm âlemlerin ve bütün varlıkların Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan'ı hakkıyla okur. Maddeyi-manayı, canlıyı-cansızı, büyüğü-küçüğü, Dünyayı-Ahireti ve içindeki her şeyi, geçmişi-geleceği, olmuşu ve olacağı, yaşı-kuruyu, ölüyü-diriyi O anlatır. Göklerde ve Yerde daima O okunur. O'nun bütün sözlere ve her şeye üstünlüğü; Allah Azıîmüşşan'ın bütün yaratılmışa üstünlüğü gibidir.) O Furkan'dır: Hakla-batılın, Îmanla-küfrün ve inkârın, cehaletle-kesin bilginin arasını O seçer ve belirler. O Kerîm'dir; hayrın, bereketin gelir ve güzelliğin Kaynağıdır. Kendisine sarılıp emir ve yasaklarına bağlılık gösterenlere sonsuz yarar, değer ve gelirler sağlar.

۞ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ ۞

78. Ayet: O; fânî perdelerle can gözleri perdelenmiş olanların bakıp görmelerinden saklı ve gayet korunaklı olan Bir Kitabın; yani Levh-ı Mahfuzun içinde yazılıp korunmuş haldedir.

۞ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ۞

79. Ayet: Bundan dolayı O'na; bütün bağ ve ilgileri ortadan kaldırıp her şeyi yok eden Tevhıîdin kaynağına ulaşmaya engel olan taklid ve tahmin kirlerinden, hayal ve kuruntu bulanıklıklarından arınmış olanlardan başkası dokunamaz.

۞ تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

80. Ayet: Gerçek temizliğe ve fânî perdelerden kurtularak sırları idrak etmeğe sahip olanlardan başkası O'na nasıl dokunabilir? Çünkü O; her türlü noksanlıkların bulaşıklıklarından ve alametlerinden Münezzeh Varlık Olan âlemlerin Rabbinden indirilmiştir.

۞ أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ۞

81. Ayet: Şimdi sizler, ey azgın zalimler! Şanı pek büyük olan, sırf sağlam ilim ve hukümleri, yüce İlâhî bilgileri anlatan Bu Eşsiz Sözü hafife alarak O'na karşı hile yapıp tuzaklar mı kuruyorsunuz? (Bu Kur'an'ı karalamağa mı çalışıyorsunuz?)

۞ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ۞

82. Ayet: Sizler cahillik yaparak kendilerinizi; rızkınızı, gelir kaynağınızı, O'nun size yol gösterip irşad etmesinden doğacak nasiplerinizi inkâr eden ahmaklar mı yapacaksınız? Ey çılgın zalimler! Sizler inkârınızda inad ederek Allah Azıîmüşşan'a, O'nun Sözü Olan En Büyük Kitabına ve tarafından Gönderilen Peygamberine (s.a.v.) saldırganlık yapmakla ahmaklık yapıyor, hayatınızla oynuyorsunuz.

۞ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُومَ ۞

83. Ayet: Keşke düşünseniz ve O Kur'an'dan öğüt alıp kendinize gelseniz. Ey zalim sapıklar o zaman; hangi fırsatı kaybettiğinizi ve neden Bu Kur'an'la sonsuz kazançları kazanmaktan mahrum kaldığınızı anlardınız. Ey zalimler! Sizden herhangi birinizin nefsi (ölümü tatmak üzere olan canı)Allah Azıîmüşşan'ın emriyle boğazına geldiğinde korkarsınız.

۞ وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ ۞

84. Ayet: O an ölmek üzere olanın çevresinde bakar durursunuz ve fakat onun durumunu bilemez, başına neler geldiğini, ölüm serhoşluğunu, baygınlığını, yaşadığı korku ve dehşetleri anlamazsınız.

۞ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ۞

85. Ayet: O an kendisine ölüm gelen kimseye Biz; sizlerden daha yakınız ama göremezsiniz. Bizim bu yakınlığımız; bir şeyin diğerine karışması veya birleşip bir olması gibi değil, gölge sahibinin gölgesine ve bir varlığın kendisinden yansıyan yansımaya yakınlığı gibidir. Hulasa göç vaktinde ne ölmek üzere olana ve ne de sizlere pek yakın olduğumuzu bilip idrak edemezsiniz.

۞ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۞

86. Ayet: Haydi; eğer sizler (öldükten sonra tekrar diriltilip) ceza görmeyecekseniz, Bizim yönetim ve hukümlerimiz altında bulunmağa mecbur ve kahrımız altında çaresiz değilseniz…

۞ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞

87. Ayet: Can boğaza geldiğinde onu geri çevirin. Eğer kendi başınıza bağımsız ve istediğini yapabilen, sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah'a ihtiyacı olmayan varlıklar olduğunuz iddiasında doğruysanız; o canın çıkmasına engel olun. Ama bilesiniz ki, buna engel olamıyorsunuz ve canları bedenlere geri çeviremiyorsunuz. Hatta gücünüz varsa canın boğaza ulaşmasına (çıkan canın oraya kadar gelmesine) razı olun. Buna da gücünüz yetmez. (Her biriniz ölmeğe mahkûm olduğunuz gibi vakti geldiğinde hukmüme boyun eğiptekrar diriltileceksiniz.)

۞ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۞

88. Ayet: Can bedenden çıktıktan sonra ölen kul eğer Rabbine yakın olanlardan; yani Sûre başında anlatılan üç sınıftan biri olup kullukta, Allah'tan korkup O'nu Razı etmekte önde gidenlerdense;

۞ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ۞

89. Ayet: ölümü ona bir rahmet ve rahatlıktır. Manevî âlemden (Rabbi tarafından) ona hoş bir koku ve geniş ve bambaşka bir nefes gelir. Sonradan olan fânî varlığının ürünü olan zahmeti ve sıkıntıyı ondan giderir. (Dünyanın her türlü yükünü ve sıkıntısını yok eder.) Rahman Azıîmüşşan'ın verdiği bir nefesten ibaret olan pek hoş bir koku ona ulaşır. Artık ona Rabbi katında nimetleri devamlı olan Cennet, sonsuz aşk ve sevgi Sahibi Olan Yüce Yaratıcının yakınlığında, Makam-ı Mahmûd'da (Hz. Muhammed'in pek Övgülü Makamında) ve varılacak olan Kevser Havzı başında bolluk içerisinde üstün bir hayat sürmek var.

۞ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۞

90. Ayet: Eğer ölen kul sağduyu, uğur, bereket, hayır ve hasenât sahibi, İlâhî buyruklardan ibaret yararlı işler yapan, beğenilen ahlak ile ahlaklı, iyi bir kul ise…

۞ فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۞

91. Ayet: Kendisi gibi olup ebediyyet âleminde kendisini bekleyenler tarafından ona değer verilip hoş geldin denerek şöyle denir: Ey sağduyu sahibi, uğurlu kişi! Selâm sana! Kurtuldun, artık güven ve huzur içerisindesin müjdeler olsun.

۞ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ۞

92. Ayet: Eğer ölen kimse ezelî uğursuzluk sahibi, inkârcılardan olup sonsuz değerler ve ebedî nimetlerin devamlı var olduğu ebediyyen kalınacak Yurda (Cennete) ulaştıran Yoldan sapanlardansa…

۞ فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ۞

93. Ayet: Ona hazırlanmış olan kaynar sudan bir konukluk var.(Gelen müsafire sunulan ilk ikrama benzetiliyor. Bu kaynar suyu içtiklerinde bağırsakları parçalanıp dökülecek. Devamındaki yiyecek ve içecekleri ise çok daha korkunçtur. Allah Teâlâ; o korkunç sondan kurtuluş için Dünyada bizlere ikram ettiği Îman ve İslâm'ımızı geçerli kılsın.) Bu aşırı kaynar su; Dünyada ihtiyaç duymadığı ve hiç susuzluk ihtiyacı duymadığı ve değer vermediği Îman ve İslâm'ın hayat suyuna karşılık ceza olarak içirilir. Yüce Yaratıcı, O'nun Dîni, Kitabı ve Peygamberiyle ilgili kesin bilgilerden, Dünyada Hakkı bulmak ve hakikatlere ermek sularından bir yudum ve Tevhıîdin hakikatine ermenin ak sütünden bir damla içmedi. Dünyada eğer Îman edip hakka erme tadını tatsaydı, Cehennemin çetin kaynar suyunu içmeyecekti.

۞ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ۞

94. Ayet: Son derece korkunç olan muazzam ateşe sokulacak. Bu da ona; Dünyada şehveti peşinde koşarak iğrenç tatlar tattığı, haramlar yiyip mekruhlara koştuğu karşılığında bir ceza olacak.

۞ إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۞

95. Ayet: Hiç şüphesiz Kıyamet Gününde birbirlerinden ayrılan üç sınıf insan toplulukları hakkında bu anlatılanlar; kesin olan gerçeklerdir. (Tabii ki, Dünyada bu gerçeği kesin olarak bilip inanmak) varlık mertebelerini; kesin bilgi, kesin görme ve kesin idrak ile bilen Hakkı bilip idrak eden olgun Mü'minlere göredir. (Ahirette herkes kesin olarak Îman edecek ama O Gün Îman etmek inkârcı sapıklara hiçbir fayda vermeyecek.)

۞ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۞

96. Ayet: Ey Hakkı görmeğe sahip olanların ve tüm ermişlerin Efendisi Sevgili Muhammed! Rabbiyin Varlığını bütün şüphelerden, tahmin ve zanlardan arınmış olarak tesbîh et, O'nu (c.c.); bütün Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını Kapsayan En Büyük İsmiyle zikrederek O'nun (c.c.) tüm noksanlıklardan Münezzeh ve her şeyden Yüce olduğunu tam bir kararlılıkla i'lân etmeğe devam et.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen; Allah'ın bütün İsimlerinde ve Sıfatlarında tam bir kavuşmuşlukla makam ve şeref Sahibisin.

Allah Azıîmüşşan bizleri lütuf ve rahmetiyle; kusursuz gerçekle nitelenen, kesin bilgi ve Hak ehli olup Kendisine (c.c) erenler eylesin. Şüphe, tahmin, tereddüd ve değişik haller içerisinde bocalamanın tüm belirtilerinden bizleri kurtarıp arındırsın.

VAKIA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, varlık mertebelerini görüp anlamak yoluyla idrak etmeğe, varlık mertebeleri arasına karışmış olan kâfirliği, inkârcılığı, kitaplarının ve peygamberlerinin açıklamasıyla inen Yolundan sapıp ayrılmayı fark edip öğrenmeğe yönelen Hak yolcusu! Her an ve her durumunda; şanı pek büyük ve ortaya koyduğu delil ve belgesi eşsiz olan Bu Yüce Sûrede bulunan tüm konular ve bütün hususlar hakkında düşünmen gerekir. Üç insan sınıfının durumlarını kendine arz edip varlığını düşünüp incelemelisin ki, senin bu üç sınıf topluluktan kim olduğun anlaşılsın. Ya Allah (c.c.) katında kabul görüp yakınlığına ermiş öncülerdensin. Ya Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayarak bütün görevlerinde başarılı olan sağduyulu ve uğurlu olanlardansın veya inkârcı sapıklardan olup azap görecek olanlardansın.

Özetle (diyoruz ki, aklını başına al,) geleceği kesin olan ölüm sana gelinceye kadar Rabbine kulluktan ayrılma.

HADÎD SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 29 Ayettir. Yirmi beşinci Ayette demir maddesinden bahsedildiği ve onun faydalarını anlatıldığı için Hadîd (demir) Sûresi denmiştir.

HADÎD SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Teâlâ'nın Birliğine eren, üstün iktidarının genişliğini ve O'nun Samed oluşunun uçsuz-bucaksız meydanını idrak edenkimseye; açık-gizli, maddî ve manevî varlıklarıntamamının Allah Azıîmüşşan'ın Varlığından, O'nun İsimlerine, Zatî ve fiilî Sıfatlarına dayalı Cemâl ve Celâl, kahır ve rahmet tecellîlerinden yaratılıp geldiği sırrı ve hakikati asla gizli kalmaz. Bu sebepledir ki, O'nun aynalarından ve görünme sahnelerinden ibaret olan bütün varlıkların ve tüm yarattıklarının dilleri O'nun Birliğini konuşup anlatmakta, Şanına (c.c.) yakışmayan her şeyden O'nu (c.c.) tenzîh edip daima tesbîh etmektedir.

Nitekim Allah Azıîmüşşan; kullarını uyarıp eğitmek ve yaratılış gayeleri olan kulluk mertebesine erdirmek için her şeyin Kendisini tesbîh ettiğini haber verdi, onların bütün varlıklarıyla kapısına (rahmet ve nimetlerinin doğup geldiği Yüce Huzura) yönelmeleri için onları teşvik etti, uğur ve bereket kaynağı olması için En Yüce İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sevgi ve rahmet tecellîsi (lütuf ve rahmetinden Yüzünü göstermesi)ile gizli-aşikâr bütün varlıklarda Görünen (ve büyük-küçük her şeyde Kendisini Gösteren) Allah Adıyla…

Yarattıklarına rahmetinin genişliği ve ikramının bolluğuyla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Kullarının seçkinlerini Birliğinin sonsuz Huzuruna erdirmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

1. Ayet Bir, Samed, Kayyûm, Bâkıî, Hak ve Gerçek Bağımsız Varlık, İlâh ve Rab olmağa hakkı ve haklılığı Olan Eşsiz ve Tek Mevlâ Yüce Allah'ı; Semâvât ve Arzda (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce âlemlerde, Yerde) ve tamamının aralarında var olan bütün varlıklar tesbîh eder, tüm varlıklar ve olup bitenher şey O'nun (c.c.) Varlığına, Birliğine, Eşsiz ve Benzersiz olduğuna zıt olan tüm noksanlıklardan ve bütün kusurlardan O'nu (c.c.) tenzih eder, dilleriyle, halleriyle, kabiliyyet ve kapasiteleriyle, özleriyle ve yüzleriyle O'nun (c.c.) Bir ve Bambaşka olduğunu tam bir arzu ile söyleyip i'lân eylerler, O'na (c.c.) kulluk yapmaların tüm gerekleriyle meşgul olurlar. O'nu (c.c.) tam bir saygı ile elbette tesbîh ederler, çünkü O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi ve her türlü nimetleri verip ikramlarda bulunmağa, her türlü intikamı almağa Kadirdir. Hakîm'dir; dileyip var ettiği ve açığa koyduğu her şeyde sağlam ilim ve iş Sahibidir.

۞ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

2. Ayet: Semâvâtın ve Arzın, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların eserleri olan ve kendilerine sabit ve değişmez kimlikler adı verilen yüce etkileyicilerin ve icraat sebeplerinin sahası olan Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin ve onlardan etkilenen, yüce etkileyicilerin etkilerini kabul eden tabiatların ve karakterlerin sahası olan Yeryüzünün ve tamamının içinde bulunan varlıkların idaresi sırf O'nundur (c.c.).

Zira Tek ve Bağımsız olarak her şeyi diriltiyor ve öldürüyor. Yani idaresinde ve idare sahası olan her an ve her yerde diriltmek, öldürmek, soyup çıkarmak ve giydirmek gibi tüm icraatlarını O (c.c.) istiyor ve yapıyor. Hulasa O (c.c.); yüce ilminin kuşatması altında bulunan ve (ezelî ve ebedî defteri olan) Levh-ı Mahfuzda yazılı ve kayıtlı olan her şeye sonsuz kudretiyle Kadir ve Hâkimdir. Hem yüce ilminden; bir ve bambaşka olan rahmetiyle Eşsiz ve Tek Olan Varlığının şimşeği üzerlerine parlamakla var olan hiçbir şey asla gizli kalmaz. (Yani ne varsa O c.c. yarattı. Yarattığı her şey O'nun Elinde bulunup O'nun ikramları ve idaresi altında varlığını sürdürmekle asla O'nun bilgisinden gizli kalamaz.)

۞ هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

3. Ayet: Elbette O (c.c.) tam bir bağımsızlıkla dilediği gibi idaresinde ve varlıkların bulundukları her an ve her sahada icraatlarda ve yönetimde bulunmağa Kadirdir. Çünkü O (c.c.) Evveldir, hiçbir varlık olmadan İlk olarak O (c.c.) vardı. Yine O (c.c.) Âhirdir, her şey yok olduğunda sonu olmayan ve ebedî olarak kalacak Olan Son Varlık O'dur (c.c.). O (c.c.) Zaahirdir, görünüp aşikâr olmakta tam ve gerçek olarak Görünendir ve üzerini örtecek hiçbir şey yok. O (c.c.) Bâtındır, öyle Bir Gizli ki, O Sonsuz Varlığın ötesinde bir varlık yok.Ayrıca her varda Var ve her şeyde Gizlidir.

Ey bakıp gören ve gördüklerinden ders alan kişi! İyi bak! O'ndan (c.c.) başkasının bir varlığı, O'nun (c.c.) gayrisinin bir gözü ve görmesi var mı?
(Nahcivanî hazretleri burada basiret sahiplerine seslendi. Yani kime Allah Azıîmüşşan'dan can gözü ikram olunursa anlar ve bilir ki, varlığın Gerçek Sahibi, Gören, Bilen sırf Allah Teâlâ'dır. Bu hakikati anlatan Ayetleri bir hayli açıkladık.)

Hulasa O (c.c.); Varlığının Nûrunun damlalarının yansımasıyla ve Gölgesinin uzamasıyla var olan (tarafından yaratılan) her şeyi bizzat (Kendisi) yüce bilgisiyle bilir. Alîm Olan (her şeyi Bilen)Öz Varlığının Kendisidir. Hiçbir şey O'ndan (bir an) gizli kalmaz.

۞ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ
مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

4. Ayet: O (c.c.) öyle bir ilim, sağlam bilgi ve icraat, sonsuz kudret ve rahmet Sahibi ki, Gökle başlayan birbirine bağlı yedi kat Yüce Âlemi ve yaratılmışın altına hazırlanıp serilmiş olan Yeri; yönlerin sayısınca altı günde yarattı. Hepsini tamamladıktan sonra bütün yaratılmışı kuşatan Arş üzerinde egemenliğini ve idaresini yerleştirip ebedî yöneticiliğini açığa koydu. Öyle ki, her şeyi kuşatan yüce ilmiyle Yeryüzüne ve derinliklerine giren tohumları, karakter, kabiliyyet, İlâhî bilgiler ve hakikatleri ve bunların tohumlarını (maddî ve manevî her şeyi) bilir. Yine Yerden çıkan bütün bitkileri, keşif ve anlayışları, İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin tohumlarına ve manevî ilmin hayat suyuna dayalı olarak elde edilen her türlü idrakleri, görüşleri, yararlı işleri, iyilik ve güzel yardımları tamamen bilir. Sebepler ve etkileyici güçler âlemi olan Gökten ve Yüce Âlemlerden inen bulutları, yağmurları, manevî ilimleri, kabiliyyet topraklarını canlandıran yüce idrakleri bütünüyle bilir. Yine Göğe doğru Yerden yukarı çıkan buharları, dumanları, her

şeyin Kendisinden yoktan var olup geldiği ve her şeyi bol-bol Veren Allah Azıîmüşşan'dan kesin ve İlâhî bilgilerin gelmesini celb edip arzulayan hoş olgunlukların ve kusursuz dileklerin Yüce Âlemler içerisinde yükselişini bilir. Hulasa ey varlıklar ve akıl sahibi olan kullar! Her nerede olursanız olun; O (c.c.) sizlerle beraberdir. Bu beraberlik sonradan olan varlıklarla; Varlığının birleşmiş olması, karışmış olması ve yan yana olması gibi değil, aksine varlığın gölgesiyle beraber olması, nûrun ışınlarıyla bulunması tarzındadır. Hulasa sizleri yoktan Vareden ve sizleri Kuşatan Allah (c.c.) yaptıklarınızı, hareket ve duruşlarınızı ve her şeyi Gören ve Bilendir. Ahiret Gününde bilip gördüğü üzere yaptıklarınızın tamamının karşılığını verecek.

۞ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞

5. Ayet: Çünkü Semâvât ve Arzın idaresi O'nundur. Birincisi; her şeyi yoktan var etti. İkinci olarak öldürüp yok etmektedir. Üçüncü olarak da tekrar diriltecek. Tekrar diriltildikten sonra ise bütün işler; âdi sebepler ve araçlar ortadan kalkarak sırf Allah Azıîmüşşan'a dönüp varacak. Nitekim ilk olarak yoktan var edilip geliş O'ndan (c.c.) olmuştu. Zira her şeyin başlangıcı O'ndan (c.c.) ve son buluşu O'nadır (c.c.).

۞ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

6. Ayet: Yüce gayesi gereği idaresinde sağlam icraatlarından olarak geceyi, yani gecenin bir kısmını gündüze sokar, gündüzü, yani gündüzün bir kısmını da geceye sokar. Tüm canlıların geçimleri ve hayatlarının düzeni maksadıyla; kış mevsiminde gece, yaz mevsiminde gündüz uzun olur. Her iki tarafın uzunluğu da aşırı (tamamen gece veya tamamen gündüz) olmaz. Böylece tüm canlılar koruma altında tutulmuş olur. Hulasa O (Yüce Yaratıcı); bütün göğüslere sahip olan her şeyi bilir. Yani içlerinizde saklı olan ve hatta kabiliyyetlerinizde bulunup ileride açığa çıkacak olan her şeyibilir.

۞ آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَخْلَفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın sizlerden meydana gelen her şeyi bildiği gibi sizlerin içinde ve kabiliyyetlerin saklı bulunan ve sizlerin dahi bilmediğiniz o şeyleri bildiğini ve her şeyden Haberdar olduğunu öğrenmenizden sonra sizlerin yararına olan her şeyi Bilen ve ikram Eden Allah'a (c.c.) tam bir teslîmiyyetle hakkıyla Îman edin. Katından; sizleri eğitip olgunlaştırmak için Gönderilen ve Kendisine (c.c.) Halife olup her işte ve her konuda Kendisini (c.c.) temsil eden Peygamberine de Îman edip her hususta tasdik edin. Îman edip itaatte bulunmanızdan sonra üzerinde halife ve vekil yapıldığınız mallardan ve zenginliklerinizden; Allah'ın (c.c.) farzı olan bir emre sarılarak (Zekât, sadaka, hayır ve hasenat) gibi harcamalar yapın. Sizler o mallar üzerinde Allah'ın (c.c.) vekillerisiniz. Çünkü tamamı asıl olarak Allah'ındır (c.c.). Çünkü köle ve kölenin elindeki mal efendisinindir. Dolayısıyla Allah Azıîmüşşan'ın emirlerinin tamamına sarılın. Özellikle Dünyanın geçici parıltılarına eğilip sapmaktan varlıklarınızı arındıran Zekât ve sadakaları vermeğe ve Allah için ihtiyaç sahiplerini kendinize tercih etmeğe gayret gösterin.

Çünkü mal ve lüks hayat sevgisi teslim ve rıza makamı olan (Allah Teâlâ'ya teslîm olup O'nun tüm hüküm ve buyruklarından razı olarak kusursuz kullar oldukları onaylanan ulaşacakları makam olan) Me'vâ Cennetine (Allah Azıîmüşşan'a sığınma ve sonsuz ikramlarına erme yeri olan Cennete) kavuşmağa engel olur. Hulasa Allah Teâlâ'ya Îman eden, Îmanlarını ihlâs ve samîmiyyetle ömür boyu İlâhî buyruklardan ibaret yararlı işler yaparak pekiştiren, görsünler, duysunlar diye değil sırf Allah (c.c.) için, kimseyi incitmeksizin ve kimsenin başına kakma bulaşıklığı olmaksızın Zekâtlar, sadakalar, hayırlar ve iyilikler yaparak malını harcayanlara pek büyük mükâfaatlar ve daha büyüğü olmayan sınırsız ücretler var.

﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾

8. Ayet: Allah Azıîmüşşan; tehdîd hissettiren bir teşvik tarzıyla şöyle buyurdu: Ey Îman ve itaatle yükümlü olanlar! Sizlere ne oldu ve ne bulaştı da Îman ve itaat olunmağa hak Sahibi ve bütün Güzel İsimlerle İsimli Tek Yaratıcı Olan Allah'a Îman etmiyorsunuz? Özellikle de yol gösterip irşad etmekte eşsiz Da'vetçi Olan Peygamberiniz RabbinizeÎman etmeniz için; Katından (c.c.) inen vahyi ile sizleri da'vet ediyor. Üstelik Yüce Peygamberiniz (s.a.v.);umumun Peygamberi olduğu iddiasını ispatlamakta üstün Mucizelerle ve kesin belgelerle desteklenmiştir. Hem kabiliyyetlerinizde olan her şeyi Bilen Tek Rabbiniz Olan Allah (c.c.) geçmiş zamanda, ilk yaratıldığınız anda Kendisini (c.c.) Rab bilip kulluk yapacağınıza dair sağlam söz aldı. Ayrıca Rabbiniz sizleri; İslâm karakteri üzere, Rabbinizin Varlığına ve Birliğine Îman edip itaatte bulunacak bir yapıda yaratıp var etti. Sizleri bundan alıkoyan nedir? Eğer bir sebep ve gerekçeyle Îman edecekseniz; işte bu anlatılanlar sizlere pek büyük bir sebep ve gerekçedir. Daha fazlası olmaz.

﴿ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾

9. Ayet: O sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi (c.c.) rahmeti ve bağışı büyük olan makamdan; Kulu Muhammed'e (s.a.v.) apaçık ve her şeyi açıklayan Ayetler indiriyor ki, Asıl Kurtarıcı Olan Allah'a hakkıyla Uyan Vekîli olarak sizlerisonradan olan âlemin ve tabiatın karanlıklarından çıkarıp Kusursuz Hak ve Pak Varlık Olan O Yüce Nûra (Rabbinize c.c.) erdirsin. Ey Îman edip itaatte bulunmakla yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, koruyup Kollayan Allah (c.c.); sizler için sizlerden daha Merhametli ve Şefkatlidir.Çünkü sizleri; cehaletin ve şaşkınlığın karanlıklarından çıkarmayı ve Rabbinizi kesin olarak bilme nûruna, Îman ve ibadete erdirmeyi murad etmiştir.

﴿ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ أُولَئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾

10. Ayet: Sizlere ne oldu ve engel olan nedir ki, Allah Azıîmüşşan'ın malından Allah (c.c.) Yolunda harcama yapmıyor, O'nun (c.c.) rızasını isteyip buyruklarına sarılarak O'na yaklaşmağa çalışmıyorsunuz? Mal elbette Allah'ındır (c.c.). O'nun (c.c.) Kendisi

sonsuz zenginliğin Sahibi, yarattıklarına asla muhtaç değil ancak Semâvâtın, Arzın, aralarında bulunan ve karışıp kaynaşan tüm varlıkların mîrası Allah'ındır. Her şeyi sizlere O (c.c.) verdiği gibi, ölüp gideceksiniz ve her şeyi O'na (c.c.) bırakacaksınız. O'nun sizlere, sizlerin yardımına ve mallarınızı Yolunda harcamanıza asla ihtiyacı yok. (İhtiyaç sahipleri sizlersiniz. İhtiyaçlarınızı karşılamak için emanet olarak verdiği malların bir kısmından Ahiretteki ihtiyaçlarınız için vermeniz sizin yararınızadır. İmtihan yurdu olan Dünyada O'nun c.c. malından azıcık vererek Ahiretin ebedî nimetlerini kazanacaksınız. Yaptığınız her şeyi Allah Azıîmüşşan için, sırf O'nu c.c. sevip sırf O'ndan c.c. korktuğunuz için yapacaksınız.) Sizlerden; Mekke Fethinden önce infak eden, -Allah Teâlâ O Mekke'nin şerefini artırsın- Allah'ın buyruklarına sarılarak, O'nun Dînini güçlendirmek, yüceltip bütün dînlere üstün gelsin diye çalışmak, Hak Da'vanın sahipleri olan Mü'minleri çoğaltıp Hakkı üstün kılmak için mallarını harcayanlar ve Tevhıîd Kelimesinin yücelmesi için Allah Azıîmüşşan'ın Yolunda savaşanlara mallarını harcadıktan sonra canlarıyla da Allah Yolunda bu yüce gayeler için savaşanlar asla(Mekke Fethinden ve İslâm kuvvet bulduktan sonra infak edip savaşlara katılanlarla) bir olmazlar. (O zor günlerde) Allah için infak edip mallarını ve canlarını harcayan o kutlu ve mutlu kullar; Allah (c.c.) katında derece, değer ve mükâfaatbakımından; Mekke-i Mükerreme'nin fethinden ve İslâm'ın Dîninin; bütün batıl ve sahte dînlere üstün gelmesinden sonra infak edip harcamalar yapan ve Müslimanlar çoğaldıktan sonra savaşlara katılan Mü'minlerden çok büyüktürler. Bununla beraber Allah Azıîmüşşan; koşup gayret gösteren veya ağır davranan bütün Mü'minlere pek güzel mükâfaatlar ve yüce dereceler vereceğini müjdelemektedir. Bu mükâfaatlar onların Yüce Dîn İslâm'ı yüceltmekteki çalışmalarına göre olacak. (Aza kanaat eden az çalışsın, çoğu arzu eden çok çalışsın.) Hulasa kullarının sır ve gizli işlerini Bilen Allah Azıîmüşşan; yaptığınız iyi-kötü, temiz-karışık her şeyden ve bütün hallerinizden Haberdardır ve her şeyi bilip görmektedir.

۞ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan şimdi de istekli kılmak için teşvik etti ve şöyle buyurdu: Kim Allah'a (c.c.) güzel bir borç verir, malının değerlisinden Allah'ın (c.c.) kullarına, sırf Allah Teâlâ'nın rızası ve beğenisi için yardım yapar ve yaptığı yardımla kimseyi üzmez, kimsenin başına kakmazsa; Allah Azıîmüşşan önce Dünyada o kimseye bir ikram ve bolluk olarak kat-kat fazlasını verir. Ahirette ise o kimseye pek değerli bir ücret ve büyük bir nimete ermişlik var ki, daha büyüğü olmaz. Bilesiniz ki, bu ermişlik teslîm ve rıza makamı ve Allah Azıîmüşşan'ın Cemâline bakmağa doyası dalmaktır.

۞ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

12. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Müjdelemek üslubuyla anlat ve şöyle de: Ey ibretle bakıp gören! O Gün; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine kesin olarak Îman eden erkekleri ve hanımları görürsün ki, İlâhî bilgi ve kesin Îmandan

temessül eden nûrları önlerinde ve sağ taraflarında (yollarını aydınlatıp güven ve huzurla gitmeleri için) koşuşturuyor.

Zira insanlara keramet ve nimetlerin gelişi, bu iki yönden (sağ ve ön taraftan) olur.

O an onları karşılayan melekler onlara şöyle derler: Bugün sizin müjdeniz;yüce ilimler, Hakkı görme ve Hakka erme sahaları olan Cennetlerdir. (Dünyada Îman ve İslâm'a sahip olduğunuz için müjdeler almıştınız. İşte gerçekleşti.)Bu Cennetleri altlarından nehirler akmaktadır. İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin dopdolu olduğu nehirler. Buradaki hayatınız bir vakit olacak bir vakit olmayacak değil, aksine Cennetlerde ebedî olarak kalacaksınız. Bu müjdesi verilen kavuşma ve Cennetlere girme; pek büyük bir ermişliktir. Bunları idrak edip görenler için bundan büyük erişmişlik ve kavuşmuşluk olmaz.

۞ يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا

فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ۞

13. Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minlere verdiği müjde peşinden, uyarıp öğüt vermek için münafıklara tehdîd yaparak şu açıklamayı yaptı: O Kıyamet Günü; batıl ve boş da'valar peşinde koşarak münafıklık yapıp Mü'minlerden ayrılan ve onları parçalamağa çalışan münafık erkeleri ve münafık kadınları görürsün ki, korkunç karanlıklar içerisinde kalmışlardır. Nûrları önlerinde ve sağ taraflarında koşan Mü'minleri gördüklerinde onlara (Dünyadaki nefretlerinin aksine tam bir saygı duyarak) şöyle derler: Ey Hak Da'vaya hizmet eden ve bu mutluluğa eren kutlu kişiler! Bize doğru dönün de nûrunuzdan iktibas edelim (biraz nûr alalım.) Çünkü bizler çetin karanlıklar içerisindeyiz. (Önümüzü göremiyor ve endişe ediyoruz.)

Allah Azıîmüşşan tarafından azarlanıp hakaret edilerek şöyle denir: Arkanıza; İmtihan yurdu olan Dünyaya dönün de peygamberlik ve evliyalık penceresinden nûr alın. Zira bu nûr; Allah (c.c.) katından peygamberlere gelen ve onların dillerinden ortaya çıkan hikmetli ve pek çok sırları taşıyan emir ve yasaklara sarılmak suretiyle kazanılıyordu. Haydi, sizler de dönün ve mümkinse o buyruklara sizler de sarılarak bu nûru almak isteyin.

Allah'ın (c.c.) sırlarına ve hıkmetlerine eren sağlam karar sahipleri olan peygamberler (Allah Azıîmüşşan'ın salevâtı ve selâmı onlara olsun.) ve velîler(Allah Azıîmüşşan sırlarını takdîs etsin, içlerini arındırsın); her şeyden ayrılıp Allah Teâlâ tarafına çekilerek iradeye dayanan ölümle (ölmeyi arzulayarak) O Yüce Varlıkta (c.c.) yok oldular. Bilesiniz ki, nûr kazanmak ve nûr almayı istemek; aldanış veimtihan yurdu olan Dünyada idi. Burası ise imtihanın bitip hesap vermek için gelinen ebedî Ahiret Yurdudur. Hulasa bu konuşmalar sonrasında Mü'minlerle, münafıklar arasına bir sur, büyük bir duvar çekilir. O surun bir kapısı var ve Mü'minlere açılarak oradan içeri girerler. Kapının içerisinde Allah Teâlâ tarafından; Rahman İsmi gereği Mü'minlere inen muazzam bir rahmet (Cennet) var. Dışında ise Müntekım İsmi gereği münafık ve azgın kâfirlere inen azap (Cehennem ateşi) var.

۞ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَى وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّى جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَرُورُ ۞

14. Ayet: Münafıklar karanlıklar ve azab içerisinde her şeyden mahrum kalarak gözlerinden kaybolmuş olan Mü'minlere şöyle çağırırlar: Arkadaşlar! Bizler; İslâm'ın hukümlerine teslîm olmakta, Allah'ın (c.c.) Kitabının emirlerini tutup yasaklarından kaçınmakta sizlerle beraber değil miydik? Müminler araya giren sur arkasından şöyle diyecekler: Nasıl olmaz, evet dış görünüşünüzle bizlerle beraberdiniz, ancak içinizden (ve baş başa kaldıklarınızda) kâfirlik yapıp ikiyüzlü münafıklar olarak kendinizi fitne ateşine attınız. Bu kâfirliğiniz sebebiyle Allah'ın (c.c.) elçilerinin ve O'na (c.c.) Îman edenlerin belâlara uğrayıp kahredilmelerini beklediniz. Tenhalarda ve gizli yerlerde; Allah Azıîmüşşan'ın bütün dînlere ve sistemlere üstün gelen Kusursuz Sağlam Dîni hakkında şüphe duydunuz ve halkı şüpheye düşürdünüz. Hulasa pis arzularınız ve bozuk görüşleriniz ömür boyu sizleri aldattı. Daima Mü'minlerin kahrolup ölmesini beklediniz. Sizlerin bu uğursuzluğu ve pis arzuları nihayetinde Allah'ın (c.c.) emri geldi. Gelen o emir ölmenize dairdi ve hilebaz münafıklar olarak öldünüz.

Hulasa sizleri Dünyada o çetin aldatıcı Şeytan,daima kötülük yapmanızı emredip pis arzular ve umutlarla sizleri kandıran kuruntu, kuvvet ve hayallerinizden ibaret şeytanlarınız ve kendi kendilerinizi kandırmanız sizleri yanılttı vesizleri Allah ile (AllahAzıîmüşşansizlere mühlet verdi ve yaptıklarınız karşılığında sizleri cezalandırmadı diye) aldattı.

۞ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَأْوَاكُمُ النَّارُ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

15. Ayet: İşte tüm bu olanlar olduktan sonra Bu Ahiret Gününde bütün sırlar ve gizlilikler açığa çıktı. Ey hilebaz münafıklar! Azaptan kurtulmak için vereceğiniz her hangi bir fidye alınmayacak. Siz ikiyüzlü münafıklardan alınmadığı gibi içinde bulundukları zulüm ve kâfirlikte ısrar eden, Dîne ve da'vete aldırış etmeyerek kâfirliklerini açığa koyan kardeş olduğunuz o kâfirlerden de alınmayacak. Bugün sığınıp karargâh edineceğiniz yeriniz ey münafıklar ve kâfirler! Sizler için hazırlanmış olan Cehennem ateşidir. O ateş sizlere pek uygun ve pek yaraşır bulunmaktadır. İğrençkâfirler ve münafıklar için hazırlanmış olan Bu Ateş Yurdu; gerçekten çok kötü dönüş yeri ve hoş olmayan bir karargâhtır.

۞ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۞

16. Ayet: Allah Teâlâ teşvik edip sevdirmek için şöyle buyurdu: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine, Kusursuz ve Sonsuz İsimlerine ve Sıfatlarına Îman eden Mü'minlerin kalplerinin Allah'ı (c.c.) saygı ve incelikle eğilip zikretme vakti, Rableri katından inen Hak Söz Kur'an'a tam bir itaatle sarılıp ders yapmaları ve içinde bulunan buyruklara sarılma vakti gelmedi mi? (Ey Sevgili Peygamber! Söyle onlara; kendilerinden önce Allah Azıîmüşşan'ın Kitabı Tevrat ve İncîl kendilerine verilen,

Allah Azıîmüşşan'ın Kitabından yüz çevirip içinde bulunan buyrukları terk ederek sapıp giden Yahûdîler ve Hıristiyanlar gibi olmasınlar.)
(Müfessirimiz bu son kısmı 9. Kıraet İmamı Ya'kub'un Ravîsi olan Ruves'inKıraetine göre açıklamış ve şu manayı vermiştir:)Ey Mü'minler! Allah'ın Kitabından yüz çeviripiçinde bulunan yüce gayelerden sapıp gitmekte önceden kendilerine Kitab verilen Yahûdîler ve Hıristiyanlar gibi olmayın.Üzerlerinde zaman uzadı, peygamberleri (a.s.) ile aralarında bir hayli zaman geçti. Kalpleri katılaştı, Kitapları aralarında olduğu haldekalpleri Îmandan uzaklaştı. Kitaplar onlara fayda vermez oldu. Öyle ki, onların çoğu fasıktırlar, Kitaplarında yazılı olan ve kendilerine anlatılan hukümlerin ve buyrukların gerektirdiği durum ve davranışlardan (Îman ve İslâm'dan) çıkmışlardır. Çünkü bunlar; aşırı gaflet ve kalp katılığından olmuştur. O halde ey Mü'minler! Peygamberiniz, Kitabınız ve Dîniniz sizlerle beraber olduğu halde sakının onlar gibi olmayın.

۞ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞

17. Ayet: Ey Muhammed'e (s.a.v.) bağlı ve Tevhıîd ehli olan Mü'minler! Bilesiniz ki, kullarının kabiliyyetlerini ve karakterlerinde bulunan kapasitelerini Bilen Allah (c.c.); Yeryüzünü kuruyup ölmesinden (yeşil ve canlı bir şey kalmayıp toz haline gelmesinden) sonra tekrar diriltip yeşertiyor. Sizlerin toprak misali ölmüş olan kabiliyyetlerinizi de; tabiatın karanlıklarında kalmaktan dolayı cehalet ve gaflet uykusuna dalarak ölmesinden sonraİlâhî bilgilerin ve hakikatlerin sularıyla, yüce idrak ve görüş nûrlarıyla diriltir. Hulasa sizleri eğitip olgunlaştırmak ve yüce gayelere erdirmek için Kur'an dairesinde Ayetlerimizi sizlere açıklıyoruz ki, üzerinde düşünüp anlayışlara ererek, içerisinde işaretler halinde bulunan sırları ve incelikleri, saklı olan hıkmetleri, sağlam bilgi ve yüce gayeleri kavrayarak ibretle ve bakıp dersler almakla öğüt alıp faydalanasınız.

۞ إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ۞

18. Ayet: Sizlerin akıl çalıştırıp düşünerek ve araştırarak öğüt almış olmanızın alametleri; Dünyanın parlak ürünlerinden Zekât ve sadakalar vermek, Allah (c.c.) Yolunda harcamalar yapmak ve bunları fukaraya ikram etmek suretiyle Yüce Mevlâ'ya yaklaşmağa yönelmektir. Bilesiniz ki, Zekât ve sadakalar veren Îmanlı erkekler ve hanımlar; başa kakma ve yanlış davranma gibi eziyetlerden ve üzücü davranışlardan uzak bir tarzda sırf Allah Teâlâ'nın rızasını isteyerek Allah Azıîmüşşan'a güzel bir ödünç vermiş olanlardır. Onların verdikleri Zekât ve sadakalar onlara; Dünyada kat-kat verilir. Ahirette ise onlara pek değerli mükâfaat ve pek hoş karşılık var.

۞ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۞

19. Ayet: Îmanlarında ihlâslı ve samîmî olarak Allah Azıîmüşşan'a ve katından kendilerini Îman ve İslâm'a erdirmek için gönderilen O'nun (c.c.) seçkin kulları olan tüm peygamberlerine Îman eden, kulluk görevlerini yaparak ve iyiliklerde

bulunarak Îmanlarını kuvvetlendirenler; son derece dürüstlük, doğruluk sahibi olup Rableri tarafından kabule eren kutlu ve mutlu kullardır. İhlâs sahipleri ve Allah Azıîmüşşan'ı kesin olarak bilme, görme ve O'na kavuşma makamlarına ulaşacak olanların ta kendileridirler. Bunlar Rablerinin, Allah Azıîmüşşan'ın katında şehîdlerdir, yüce idrake ve huzura erenlerdir. Rablerinin Cemâline, pek Değerli Yüzüne bakmağa dalacaklar. Onlara Ahirette mükâfaatları ve müjde ile sözü verilen nûrları var. Bu ikramlar o kadar muazzam ve bol bir tarzda olacak ki, (kul için) daha fazlası olamaz.

Bir ve Eşsiz Olan Varlığımızı ve kendilerini (korkunç zararlardan kurtarmak, Îman ve İslâm'a erdirmek için) Varlığımızda ve var ettiğimiz her şeyi idaremizde Bir ve Bağımsız olduğumuzu gösteren Ayetlerimizi inat ve azgınlıkta bulunarak inkâr eden çılgın kâfirlere gelince; onlar korkunç ateş yurdu olan Cehenneme girip kalacaklar ve bir daha ayrılmayacaklar. Öyle ki, oradan asla kurtuluşları olmayacak.

۞ اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۞

20. Ayet: Ey kullukla yükümlü olan ve bakıp ders alanlar! Bilesiniz ki, kesinlikle Dünya hayatı, kazancı, gelirinin en kıymetlisi oyundan başka bir şey değil. Sadece asılsız, işe yaramaz parıltıdır. Kalp gözleri kapalı olan gafiller bunlarla oynayıp dururlar, bu geçici gelirlerin peşine uzun zaman (ömürleri) boyunca canları takılıp kalır. Hal bu ki, Dünyalık olan her şey sadece oyalayıp alıkoyucu şeylerdir. Ebedî hayata dair kendilerini önemle ilgilendiren her şeyden ve oradaki bulunan sonsuz nimetlerden alıkoyar.

Dünya hayatı; Yabanileşen güçlerinin ve pis arzularının kuruntu ve hayallerinden oluşan şeytanlarının süsleyip güzel gösterdiği; iştah verici yemekler, pahalı elbiseler, hayvanî istekler ve kuruntuya dayalı tatlar gibi yalnızca süs ve parıltıdır.

Dünya hayatı; aralarınızda malla, zenginlikle, soylulukla, efendilikle, başkanlıkla övünmekten vemal çokluğuyla, evlad ve eleman, toprak ve ticarî durum, canlı mal, ekin vs. geçici parıltılar çokluğuyla birbirlerinize karşı üstünlük taslamaktan ibarettir.

Hulasa Dünya hayatı şuna benzer: Yağmur gökten iner, toprağa karışarak tohumları canlandırır. Sonra tam bir parlaklık ve güzellik içerisinde ekinler olgunlaşmağa başlar ve çiftçileri kendisine hayran bırakır. Sonra bir afet veya bir hastalık gelerek (olgunlaşmadan ve tane yapmadan) kurur. Bakarsın ki, mükemmel parlaklık ve kusursuz güzellikten sonra sapsarı bir hal almış, kırılıp dökülerek çör çöp olmuş, faydasız hiçbir işe yaramaz hale gelmiştir. Daha sonra da parçalanıp toz haline gelir, rüzgâr dilediği yöne savurur.
(Büyük umutlarla huzur ve sevinç kaynağı olan ekin ve bitkiler artık şiddetli sıkıntı kaynağı olmuştur.)

Dünyada gaflet ehli olan perişanlar için bu zarar ve gelirden mahrum olma bir azaptır ama yapılanların karşılığının görülmesi için hazırlanan Ahirette; hep Dünya

ile ilgilenip Ahirete inanarak orası için hazırlık yapmayanlar için çok daha şiddetli bir azap var.
Ahirette; Dünyada işledikleri günahlardan vazgeçipYüce Rabbe yönelerek Ahiret hazırlığı yapanlara ise Rablerinden mağfiret, hataların örtülmesi, günahların silinip varlıklarının arındırılarak Cennetlere konması var. Yine kalb ehli olan, kalplerinde Yüce Mevlâ'yı bulan ve yüksek idrak sahibi olan kullarına Rızvanı (Razı olduğum, beğendiğim ve kabulüm olan seçkin kulumsun deyip her şeyi arzu ve isteğine sunması) var ki, Dünyadan ve Dünyada bulunan her şeyden, hatta binlerce kat fazlasından hayırlı ve değerlidir. Tabii ki, Rızvanın bu değerini insan rütbesine ve kalbinin genişliğine erenler bilir. İnsan rütbesine ve kalbin genişliğine eren insan Rahman Azıîmüşşan'ın Suretinde yaratılmış ve O'nun (c.c.) Ahlakıyla ahlaklanıp Yüce Niteliklerine bürünmüştür.

Hulasa her şeyi hakkıyla görme, gördüklerinden ders alma mertebesine eren iyi ve itaatkâr olan, Allah'tan gayriden ve tüm ilgilerden kurtularak gerçek hurriyyete erenlere göre Dünya hayatı; aldanış aracı ve sermayesidir, yalan ve aldatma tezgâhı ve tuzaklarıdır. Kim (gurbet diyarı olan) Dünya ile hayat kurar ve tamamen onda bulunanlara bağlanırsa helâk olmayı hak eder.Artık ona huzur ve sevinç haram olur.

۞ سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

21. Ayet: Ey bakıp ders alabilen Mü'minler! Dünyanın durumunu ve sonunu, Ahiretin durumunu ve üzerinedizilip gelecek olan her şeyi duyduktan sonra tam bir istek ve arzu ile Rabbinizden beklenen mağfireti elde etme sebeblerine sarılıp sahip olmağa koşunuz. Yüce Rabbiniz sizleri; Îman ve İslâm'a erecek karakter üzere yaratıp yetiştirdi. Ve gayet geniş bir Cennete girmenin vesile ve yollarına ulaşmağa koşun ki, o Cennetin genişliği Gökle Yerin genişliği gibidir.

Genişliğin (Allah Teâlâ tarafından) bu tarz ifade edilmesi; örfün (halk kültürünün, bilgi ve anlayışının) anlatış ve anlayışına göre olmuştur. Yoksa Cennetlerin, Rahman Azıîmüşşan'ın Arşının ve kâmil insanın kalbiningenişliğine ölçü yoktur. Nitekim İlâhî bilgilere sahip olup kalbin makamına eren ve daima gerçekleri ortaya koyan kulun kalbi buna şâhid olmaktadır. O kalb ki, ölçü ve sınırlamaların tamamından Münezzeh Olan Hak Teâlâ'ya kabdır, O'nun (c.c.) bilinme, bulunma ve görünme sahasıdır. Bu muazzam Cennet; Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun (c.c.) şanlı peygamberlerine Îman edenler için hazırlanmıştır. Bu Mü'minler Îmanlarını; ihlâs ve samîmîyyetle, Allah Teâlâ'nın bütün hukūm ve kararlarına razı olup bütün varlıklarıyla teslim olarak İlâhî buyruklardan ibaret olan yararlı işleri yapmakla kuvvetlendirmişler ve bütün işlerini Yüce Efendilerine (c.c.) ısmarlamışlardır. Bu hizmetlerinin sonunda İlâhî bilgileri O'nu (c.c.)görmeğe, görmeleri sonrasında da O'na (c.c.) kavuşmağa ulaşmıştır. Bu kavuşma ve ulaşma; kulluk yapmakla, herhangi karşılık vermekle olmaksızın sırf Allah Azıîmüşşan'ın üstün bağışı ve ikramıdır. Öyle ki, katından özel bir yardım ve ikram olarak kullarından seçip dilediğine verir.Yüce Varlığının gölgeleri olan bütün yaratılmıştan ve kullarının ibadetlerinden

Müsteğnî Olan ve hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Allah Azîmüşşan; pek büyük fazl u ikram, sonsuz bağış ve nimetler Sahibidir. Kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini bilgisi tamamen kuşatmakla rahmeti ve ikramı gereği dilediğine lütuf ve ikramlarda, bağış ve iyiliklerde bulunur.

۞ مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۞

22. Ayet: O'nun (c.c.) ilmi her şeyi kuşatmıştır. Zira Yeryüzünde ve herhangi bir bölgede ve etrafınızda meydana gelip dokunan; bolluk, kıtlık, salgın hastalık veya zelzele, hulasa sevindirici veya ürkütücü bir şey ve kendi varlıklarınızda meydana gelen acı veren bir belâ, helâk edici bir hastalık, sevindirici bir durum, tat ve aşırı istek gibi hiçbir şey yok ki, biz onları yaratmadan önce Muazzam Kitapta şu saat şöyle, şu an böyle diye yazılı ve kayıtlı olmasın. (Yani maddî-manevî, büyük-küçük, sizlerde veya sizin dışınızda, bildiğiniz ve bilmediğiniz her şey Rabbinizin her şeyi kuşatan yüce ilminde ve Levh-ı Mahfuzda O'nunc.c. tarafından zamanı geldiğinde yaratılmadan önce türlü yazılarla yazılı ve kayıtlıdır.) Bunun mikdarını ve ne olduğunu Bizden (c.c.) başka kimse bilmez. Bunları ve benzerlerini kudretimiz bakımından uzak ve imkânsız şeyler görmeyin. Bütün bunlar sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azîmüşşan'a pek kolaydır.

۞ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۞

23. Ayet: Ey unutkanlık ve nankörlüğü karakter edinenler! Bunların yaratılmadan önce yazılmasının gayesi; sizi bırakıp giden ve elinizden kaçan lezzet ve huzur verici şeylere üzülüp acı çekmeyesiniz, Rabbinizin verdiklerine de (azgınlık yaparak) şımarmayasınız, zayıf ve muhtaç kimselere karşı büyüklük taslayıp burun dikerek onları selâmlamadan ve gönüllerini almadan geçmeyesiniz. Kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde bulunan övünme ve büyüklenmeyi Bilen Allah Azîmüşşan; mal, makam, zenginlik ve başkanlık gibi sebeplerle büyüklük taslayanların, havalı gezenlerin ve övünüp duranların hiçbirini sevmez (ve iflah etmez).

Durum ve gerçekler böyle olunca; işleri âdi sebeplere ve araçlara, hatta kendilerinize dayandırmayın. Aksine tüm işleri Allah Azîmüşşan'a ısmarlayın ve O'ndan (c.c.) bilin. Üzülüp kederlenmeyin, aksine Allah Azîmüşşan'ın Varlığında yok olun, sonsuz iktidar Sahibi, Gerçek ve Tek Hukümdar (c.c.) Huzurunda sıdk meclisinde (kulluktaki doğruluk ve dürüstlükleri onaylanmış olanların makamında) yer tutmak için O'nun (c.c.) ebedîliğine ulaşın.

۞ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۞

24. Ayet:Övünüp ululananlar cimrilik yapanlardır. Ellerini sıkıp mallarını kendilerinde tutarak Zekât ve sadakadan uzak dururlar. Dünyanın kırıntılarını (kırılıp dökülerek yok olacak malını); varlığıyla övünüp arkadaşlarına üstünlük taslayarak havalara girecek kadar biriktirirler. Aşırı cimriliklerinden dolayı insanlara da cimriliği emrederler ki, cimrilik sırf kendilerine has olmasın, cimriler

çoğalarak insanlardan utanmaz hale gelsinler. Bir de insanlara şunu emrederler: Kendilerine yapılan yardımlarla Allah'ın (c.c.) buyruklarına sarılıp Dînî çalışma yapanlardan yardımlarınızı kesin. Yaptığınız yardımlarla Ahirette Allah (c.c.) Katında büyük sevaplara ermesinler.

Hulasa kim Allah Azıîmüşşan'dan yüz çevirir, O'nun (c.c.) nimetlerine şükretmez, ikramlarının haklarını ödemeğe devam etmezse bilsin ki, Allah Azıîmüşşan'a hiçbir zarar vermez. O'nun (c.c.) Şanının yüceliğine ve Varlığına, Birliğine, tüm Güzel İsimlerin, bütün Yüce Sıfatların Sahibi olduğunu gösteren her bir delil ve kanıtının üstünlüğüne asla noksanlık gelmez. Bilesiniz ki, sonsuz üstünlüğün ve büyüklüğün SahibiOlan Allah Azıîmüşşan; bütün zenginliğin ve her varın Sahibidir, hiçbir şeye ihtiyacı yok. Kullarının ibadeti, Yolunda yaptıkları yardımları ve itaatleri O'na fayda vermez, inkârcıların inkârı ve zulmü O'na (c.c.) hiçbir zarar vermez. O (c.c.) Eşsiz Varlığıyla, Birliğiyle, Güzel İsimleri, Yüce Sıfatları, irade ve icraatlarıyla Övgülüdür ve daima bunlarla övülmektedir. Yarattığı varlıkların hamd ve şükürlerine, övgü ve saygılarına asla ihtiyacı yok.

(Kim kesin bilgi ile Allah Azıîmüşşan'a Îman eder, tam bir sevgi, saygı ve istekle O'na c.c. kulluk yapar, daima O'nun c.c. büyüklüğünü, sonsuz nimetlerini düşünüp kendisinin şükretmekten aciz olduğunu düşünerek O'nu c.c. anar, aşkıyla yanar, her fırsatta O'nun c.c. Varlığını, Birliğini, Eşsiz güzelliklerini ve sonsuz yüceliklerini i'lân edip anlatır ve bilhassa O'na c.c. ve O'nun c.c. pek Sevgili Peygamberi ve En Büyük Temsilcisi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) herhangi bir konuda bir an ters düşmekten korunup sakınırsa kendisine en büyük ikramı yapmıştır. Her kim de Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, Dînini, Kitabını ve Sevgili Rasûlünü tanımaz, insanlıktan çıkıp zulme dalarsa kendisine korkunç bir düşmanlık yapmış ve sonsuz zarara girmiştir. Ahirette uyanıp feryad ve figan etmesi ona hiçbir fayda sağlamaz.)

۞ لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ
شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۞

25. Ayet: Allah Teâlâ; bütün kullarına lütuf ve ikramlar yapmak,onları Hak ve Tek Doğru Yola erdirmek ve kendilerini sonsuz mutluluğun, sayısız nimetlerin Kaynağı Olan İlâhî Birliğin uçsuz sahasına ulaştıracak olan ibadet ve itaatlere sarılmalarını teşvik etmek için şu açıklamaları yaptı: Kesinlikle Biz; kulları eğitip irşad ederek Doğru Yola erdirmeleri için peygamberlerimizi gönderdik ve onları açık Ayetlerimizle, üstün Mucizelerimizle destekledik. Onlarla beraber kitaplar indirdik. Kitaplarımız içerdiği Ayetlerle Varlığımızı, Birliğimizi, Güzel İsimlerimizi, Yüce Sıfatlarımızı (ve bunlara tüm Îman esaslarıyla beraber Îman ederek bütün yapacakları görevleri) gösteriyordu. Ayrıca peygamberlerimizle beraber teraziyi, sağlam tartıyı, (hukuku muhafaza için) kusursuz adaleti indirdik ki, gaflet ve unutkanlık karakterlerine yerleşmiş olan insanlar adaleti tesis edip kusursuz ve dürüst icraatlarda bulunarak Allah'ın (c.c.) adalet ve doğruluk merkezi olan Doğru Yolunda dürüst ve düzgün yürüsünler, insanca yaşasınlar. O pek sağlam ve pek adaletli yol; En Büyük Ahlakla Peygamber Gönderilen Yüce Rasûle İndirilen En Muazzam ve En SeadetliDîndir.

İnatçı sapıkları azarlayıp sindirerek Hak Yola getirmekte kullanmanız için demiri de indirdik. Demirde ve demirden yapmış olduğunuz keskin kılıç ve silahlar gibi aletlerde; Yoldan çıkanları, hak ve adaletten ayrılanları terbiye etmek için çetin bir kuvvet ve zorlu bir güç vardır. Ayrıca insanların; türlü sanatları icra etmeleri ve sayısız âlet, edevat ve malzemeler yapıp kullanmaları için çokçayararlar var.Allah Azıîmüşşan Kendisine (c.c.), peygamberlerine ve Dînine; gayb halinde (Rabbini, Ahireti ve orada olacakları görmediği halde) kim yardım ediyor; onları bilip seçmesi ve onlarla ilgili bildiklerini ortaya koyması için peygamberleri gönderdi, onlarla (a.s.) beraber kitapları ve demir gibi onların (a.s.) ihtiyaçları olan her şeyi indirdi. Gaybı, bilinip görünmeyen ama gerçekleşecek olan Kıyameti ve ötesinde olacakları açığa koymak ve Ahirete Îman edip Dünyaya tercih etmekiçin çalışıp Dîne yardım edecekler. Bu peygamberlerin (a.s.) gönderilmeleri, kitapların ve bir kısım nimetlerin indirilmesi; sadece ve sadece kulların imtihan edilip seçilmeleri içindir. Yoksa Allah Azıîmüşşan; kulların yardımlarına asla muhtaç değildir. O Pek Yücedir. Bilesiniz ki, her çeşit nimeti vermeğe ve her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir Olan Allah Teâlâ; sonsuz kuvvet Sahibi olup helâk edilmeyi isteyen (azgını ve zalimi) helâk etmeğe sınırsız gücü ve kuvveti olan, takdir edip yarattığı varlıklar olan her şeye; kimseden yardım ve destek almaksızın gücü yeten, her işine, irade ve kararına Hâkim olup daima Üstün Gelendir.

Hulasa Allah Teâlâ Müsliman kullarına cihadı emretti ki, büyük mükâfaatlara ulaşsınlar. (Zira kendisini kurtaran kul; bir kişilik mükâfaata erecekken; insanların Cehennemden kurtulup Cennete gitmelerine çaba gösterenlerin, yani Cihad edenlerinmükâfaatları pek büyük olacak.

Tabii ki, Cihat yani Allah için çaba göstermek; insanlara sonsuz rahmet ve ikram Sahibi Olan Allah'ı, O Yüce Yaratıcıyı c.c. öğretmek için yapılır. İnsanların canlarına kasd edip mallarını ve namuslarını elde etmek, intikam alırlar diye çocuklarını katletmek için değil.)

۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۞

26. Ayet: Allah Teâlâ; umumdan sonra hususu, yani farklı konuların anlatılmasından sonra özel konuyu anlatmak tarzında; durumları önemli olduğu için iki konuyu, peygamberlerin gönderilmesi ve kitapların indirilmesi konusunu anlatmak yoluyla sözlerine başladı: Hakikaten Biz; Nûh'u (a.s.); aralarında çekişip tartışma ve Kusursuz Doğru Yoldan sapma meydana gelen Kavmine Peygamber olarak gönderdik. Yine İbrahîm'i de (a.s.); Kavminin arasında şirk ortaya çıkıp putlara tapmalar başlayınca onlara Peygamber olarak gönderdik. Her İkisine de değer verdiğimizden, şân ve şereflerinin büyük olduğunu bilip insanlara da bildirmek istediğimizden onlardan meydana gelen çocukları ve nesilleri içerisinde peygamberler var edip onlara kitaplar indirdik. Nûh'un (a.s.) ve çoğunlukla İbrahîm'in çocuklarından türeyip gelen insanlardan birazı Allah'ın (c.c.) Yolunu bulan Mü'minler ve Müslimanlardır. O insanlardan çoğu ise fasıklardır, İlâhî adaletten ve Allah'ın Eşsiz Caddesi Olan Dîninden çıkan sapıklardır.

۞ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَى آثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۞

27. Ayet: Onların (a.s.) ardından izlerince peş peşe peygamberler gönderdik, beraberlerinde kitaplar, sahifeler ve Mucizeler indirdik. Tamamı Dünyadan gittikten sonra izlerinde Meryem (r.a.) Oğlu Îsâ'yı (a.s.) gönderdik. O'na (a.s.) İncili verdik, Mukaddes Ruh (Cebraîl a.s.) ile de destekledik. Îsâ (a.s.) son derece arınmış, asîl, soyu ve karakteri gayet temiz olduğu için O'na uyanların kalplerine şefkat ve rahmet koyduk. Allah'ın kullarının tamamıyla ilgili olarak son derece şefkatli ve pek yumuşak idiler. Katili affederler, vurana vurmaz, sövene karşılık vermezdiler.
(Kardeşim! Ey Îman ve İslâm iddiasında bulunan! Bil ki, Îmanla zulüm asla bir arada bulunmaz. Îman Allah'ın rahmeti içerisinde saklıdır. Rahmetten nasibi olmayan merhametsizin Îmanı yoktur. Bir düşün! Gelsinler, seni öldürsünler, namusuna ve malına el koysunlar, onları oyuncaktan daha değersiz hale getirsinler ve bizi gördü, bizden intikam alır diye suçsuz ve tertemiz çocuklarını vahşice katletsinler. Düşün, bunları hayalinde canlandır ve karar ver. Böyle olsun ister misin? Peki sen; hem Îman ve İslâm iddiasında bulunur, sonra da insanlara bunu nasıl yapar, yuvalar yıkar ve insanlığı ifsad edip her şeyi nasıl tahrip edersin?)
(Allah Teâlâ bugünki Hıristiyanları değil, Îsâ'ya uyan ve her konuda O'na (a.s.) benzeyen gerçek Îsevîleri ve bu yüce niteliklerle halka merhamet edenleri anlatıyor. Bir konuya dikkat çekiyor.) Îsâ'nın (a.s.) merhamet timsali olan o arkadaşları (r.a.) Allah Azıîmüşşan'a son derece itaatkâr, aşk ve mahabbette yüksek derecelerde oldukları için kendiliklerinden bir ruhbanlık (zâhidlik, Dünyadan alaka keserek tamamen ve sadece Allah'a c.c. ibadet etmek yolu) îcad ettiler. Günlerce yemek yemiyorlar, su içmiyorlar, ömürleri boyunca hiç evlenmiyorlar ve insanlara karışmıyorlardı. Dağlardaki kayalık aralarında, mağara ve in içlerinde yaşamağa çalışıyorlardı.

Ortaya koydukları bu ruhbanlık tarafımızdan gelen bir vahye dayanmıyor, sırf kendiliklerinden ortaya konmuş oluyordu. Biz Dînlerinde ve kulluk görevlerinde onlara bunu farz kılmadık. Tabii ki, bunu Allah'ın (c.c.) rızasını aramak ve bulmak için îcâd etmişlerdi.
(Hulasa o seçkin insanlar; Rablerine ve O'nun (c.c.)Dînini yaşamağa pek düşkün idiler. Kendiliklerinden kurallar koyarak Allah'a c.c. bağlılıkta ileri gittiler, yüksek derecelere erdiler. Zira koydukları kurallar Allah'ın hukümleriyle çelişmiyor, aksine destekliyordu. Allah Azıîmüşşan'a kulluk yapmakta aşırı gayret gösteriyorlardı. Allah Azıîmüşşan'a olan aşırı sevgilerinden dolayı O'nunc.c. yarattıklarının tüm eziyetlerine katlanıyorlardı.) Fakat onların izlerinde yürüdüklerini iddia eden Hıristiyanlar bizlere; ruhban olduklarını söylüyorlar ama önceki o gerçek rahiplerin ruhbanlığına layıkıyla riayet etmiyorlar. Onlardan sonrakiler de genellikle hakkıyla buna riayet etmediler (dikkatle gözetip uymadılar). Çünkü Son Peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.), O'nun Kitabı Kur'an'a ve Dîni Yüce Dîn İslâm'a uymadılar. Hal

bu ki, Dînlerindeki ve Kitaplarındaki Îman esaslarının en büyüğü; Son Peygamber Ahmed (Muhammed s.a.v.) geldiğinde O'na (s.a.v.) derhal uyacaklar ve Allah (c.c.) için yardım edeceklerdi. Hulasa zulüm ve taşkınlık yaparak ve inad ederek Kitaplarının en büyük buyruğunu terk ettiler. Daha da ileri giderek müşriklerle iş birliği yapıp Allah Azıîmüşşan'ın En Sevgili Peygamberini inkâr ettiler. (Azda olsa içlerinden Son Peygamberi s.a.v. tanıyıp Îman edenler oldu.) Onların içinden; Son Peygamber Muhammed'e (s.a.v.) Îman edenlerin mükâfaatlarını (Dünyalık ve Ahiretlik olarak) binlerce kat fazlasıyla verdik. Fakat Hıristiyanların çoğu O'nu, Son Peygamber Muhammed'i (s.a.v.) inkâr etmekle fasıktırlar. İnsanlıktan çıkmış, kendi Dînlerinin ve Kitaplarının gereği olan İlâhî buyruklardan ve Hak Yoldan sapmış zalimlerdir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞

28. Ayet: Ey, İlâhî işleri, icraatları; İsimleri ve Yüce Sıfatları kapsayan Tevhıîdin Yolunu açıklamak için gönderilen geçmiş peygamberlerin Dînlerinin gereği ve esasları ile Allah'a Îman edenler!Bir, Samed ve Ğayuur (da'vasını, buyruklarını ve tüm hukukunu kıskanan ve gözetmekte) Olan Allah Azıîmüşşan'ın emrine karşı gelmekten sakının ve kahrıyla tutup helâk etmesinden korunun, Allah'ın (c.c.) İsimlerini, Sıfatlarını ve tüm icraatlarını tanıtıp O'na bu tarz Tevhıîd ve Îman konusunu anlatıp irşad ederek kulluk görevlerini eda eden ve eda etmeyi emreden tüm peygamberlerden sonra gelen, onları tasdik edip tamamının görevini üstlendikten sonra Allah Azıîmüşşan'ın Zatını (Öz Varlığını) da anlatıp En Üst Makamda Tevhıîd hizmeti verip O'nun (c.c.) Yüce Dînini hem en özlü ve de en kapsamlı tarzda O'nun emriyle tesis edip Kıyamete kadar yaşanacak olan En Muazzam Hayat Tarzı İslâm'ı sergileyenEn Son ve En Büyük Peygamberine (s.a.v.) Îman edin ki, Allah Azıîmüşşan sizlere rahmetinden iki nasip versin.Bir büyük nasipSon PeygamberHz. Muhammed'e (s.a.v.) Îman ettiğinizden dolayı, bir nasip de önceki peygamberlere Îman ettiğinizden dolayı. (Ey Ehl-i Kitabın Mü'minleri! Değil En Son ve En Büyük Peygamberi inkâr, her hangi bir peygamberi inkâr etmekle Îmanınız geçersiz olur ve yaptığınız tüm ibadet ve iyilikler boşa çıkarılmak suretiyle Allah'ın c.c. rahmetinden tamamen mahrum kalarak ebedî Cehenneme mahkûm olursunuz. Eğerbütün peygamberlere Îmanla beraber Son Peygambere s.a.v. Îman edip hakkıyla İslâm'ı yaşarsanız bu iki büyük nasibe erersiniz.) Allah'ın En Sevgili Peygamberi Muhammed'e (s.a.v.) uymakla Allah Azıîmüşşan sizler için O'nun (s.a.v.) Peygamberlik penceresinden O'na aid bir nûr var eder ki, her yola o nûr la yürüyüp her işi o nûr la başararak yanlış yapmazsınız. Kıyamete kadar sizlere her yolu açacak olan o nûr Kabirden kalktığınızda da sizlere rehber olur. Dahası o nûr bereketi ve sebebiyle tüm geçmiş kusur ve günahlarınızı örter ve silip sizleri arındırır. Hulasa Bir ve Samed Olan Allah Teâlâ Ğafûr'dur; eğer Îmanlarında ihlâslı ve samîmiyyetli olurlarsa kullarının günahlarını siler, Rahıîm'dir; tevbelerini kabul edip rahmet ve nimetler ikram eder.

۞ لِئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

29. Ayet: Allah Azıîmüşşan onlara ikramlarda bulunup iki kat nasip ve mükâfaatını sundu (kurallar anlatıp şartlara bağladı) ki, öğrenip hakikatleri anlasınlar. Zira Ehl-i Kitab Allah'ın (c.c.) buyruğunu tutup Sevgili Peygamberi Muhammed'e (s.a.v.) uymadıkça hakikatleri bilip anlamazlar. Îman edip Allah Azıîmüşşan'ın nûruna ererek şunu bilsinler ki, (kendi biliş ve arzularına göre) Îman edip ibadet yapmakla Allah'ın (c.c.) üstün bağış ve ikramından hiçbir şeyi elde etmeğe güçleri yetmez. Yine bilsinler ki, peygamberlik nimeti gibi üstün bağış ve ikram, kullukta üstün başarı, Allah'ın (c.c.) Elindedir. O'nun yüce gayesi ve kararıyla kullarından dilediğine verir. Hulasa sonsuz üstünlüğün ve sınırsız büyüklüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; kullarından özel ikram ve yardımlara sahip ve layık olanlara pek büyük fazl u ikram, kapsamlı rahmet Sahibidir.

Allah Teâlâ bizleri; lütuf ve rahmetiyle fazl u ikram bağışladığı kullarından eylesin.

HADÎD SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ın üstün bağış ve ikramını, lütuf ve rahmetinin genişliğini gözetip bekleyen Muhammedî (ve O Yüce Öndere bağlı kişi)! Allah'ın (c.c.) sana farz kıldığı ibadet ve itaatleri yapman gerekir. Allah Teâlâ'nın Yüce Kitabından alınan ve (Muhammedî Hayat olarak sergilenen) en yüksek eğitim ve en beğenili ahlakla nitelik kazanmağa ve ahlaklanmağa devam etmelisin. Çünkü (Allah'ın c.c. kullarını) olgunluk yoluna erdirecek ve bütün mutluluklara ulaşılmasına öncülük edeceksin. Yine efendilerin Efendisi, evliyanın ve tüm değerlerin Senedi (Allah Azıîmüşşan'ın ikramı Olan En Büyük Dayanağı Hz. Muhammed Efendimizin (s.a.v.) sünnetlerinden (en yüksek söz ve davranışlarından) tam olarak nasiplenip hallerin En Güzeli Olan Haliyle hâlleneceksin. İlâhî bilgilere, Hakkı idrak edip görmeğe sahip olma meydanında yarışı kazanan geçmiş büyüklerin izlerini daima izlemelisin.

Varlık ve benlik ağaçlarının ve tüm yaratılmış zincirlerinin son bulduğu âlem olan Sidre-i Müntehâ'ya ulaşmaktan ve Yüce Mevlâ'ya kavuşmaktan alıkoyan; Dünyanın süs ve parıltılarına ve Dünya hayatındaki tatlara, zevklara ve şehvetlere yönelmekten kesinlikle sakınacaksın. Bilesiniz ki, fazl u rahmet, kulların yücelip gelişmelerinin üstünlük ve gelir kaynağı, her türlü nimet, makam ve derece Allah Azıîmüşşan'ın Elindedir. Onu dilediğine verir. (Tıpkı kâfir ve münafıkların istemedikleri ve engel olmağa çalıştıkları halde Hz. Muhammed'e s.a.v. peygamberliğin En Büyük Makamını, Kur'an'ı, Kevser'i, Ebubekr, Omer, Osman, Alîleri, değerli hafızları, şanlı alîmleri, velîleri, En Hayırlı Aile, Ashab ve Etba'ı, kahraman mücahidleri ve Makam-ı Mahmud'u verdiği gibi.)

MÜCÂDELE SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 22 Ayettir.

Birinci Ayetinde; bir hanımın gelerek kocasını Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Peygamberine (s.a.v.) şikâyet ettiği ve kocasının zulmünü ispatlamak için yaptığı mücâdele (tartışma) anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

MÜCÂDELE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Rıza ve teslim makamına (tüm varlığıyla, aklı ve anlayışıyla Allah Teâlâ'ya teslim olup O'nun Varlığına, Birliğine, Güzel İsimlerine, Yüce Sıfatlarına, hüküm, buyruk, karar ve icraatlarına, yaratılmışa verdiğine ve vermediğine razı olacak olgun bir Îmana ve gayet olgun ve kusursuz insan olma mertebesine) eren kimseye şu bilgi ve anlayışlar gizli kalmaz: Kim Allah Azıîmüşşan'a tevekkül eder, bütün işlerini O'na (c.c.) bırakarak sırf O'nun (c.c.) buyruklarını tutar,tüm sıkıntılarında ve önemli işlerinde O'na (c.c.) yönelir, dua ve isteğini sırf O'nun için yapar, dua yaparken, tam bir korku ve saygı ile bükülerek layıkıyla dua eder ve duası sırf doğru kararla ve temiz bir niyetle olursa şüphesiz ki, Allah Teâlâ ona cevap vererek duasını kabul eder ve muradına erdirir. Bu tarz üzere yapılan duanın kendisi kabul edileceğinin belirtisi ve istenilenin elde edilmesi demektir. Çünkü bütün olayların olması Allah Azıîmüşşan'ın başarı vermesi, kolaylıklar sağlaması ve rast getirmesiyledir.

Allah Azıîmüşşan'dan istenenin ve yapılan duanın tam bir tevekkülle kulun Allah Teâlâ'ya teslim olması, Kendisini O'nun (c.c.) Huzurunda bilerek saygı ile yakarışta bulunması hiç şüphesiz duasının kabul olunacağının belirtileridir. Tıpkı bu samîmî duanın; kocası hakkında şikâyette bulunup Allah'ın Rasûlüyle tartışan hanımdan meydana geldiği gibi. Şikâyetini Allah Teâlâ'ya layıkıyla açtı, O'na (c.c.) yakarışta bulunup duasının kabulünü ve gayesine erdirilmesini tam bir umutla istedi. Allah Azıîmüşşan o hanımın duasını kabul etti ve onun hakkında Sevgili Peygamberine (s.a.v.) vahyetti ve o konuda gereken hükümlerini açıklamak üzere uğur ve bereket sebebi olsun diye EnYüce İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

İhlâs sahibi olan kullarının kalplerine bütün mükemmellikleriyle tecellî eden Allah Adıyla…

O (c.c.) kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü onların Dînleriyle ilgili kendileri için önemli olan ve kesin kararlılığı gerektiren kullukların tamamında ihlâslı olmaları hususunda onlara başarılar verir.

O (c.c.) kullarına Rahıîm'dir; onlara merhamet edip ihtiyaçlarını karşılayarak onları; hakkında başarılı kıldığı gayeye erdirir.

۞ قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۞

1. Ayet : Ey peygamberlerin En Kâmili! Kullarının gizlice seslenişlerini duyup cevap veren, tüm ihtiyaçlarını Bilen Allah (c.c.); aralarında zıhar meydana geldiğinde (gelip) Seninle kocası hakkında tartışan o hanımın söylediklerini duydu.

Rivayet olunduğuna göre Havle Binti Sa'lebe adındaki hanıma; Evs bin Samit adındaki kocası zıhar yaptı.

(O çağda insanlar hanımlarından uzaklaşmak istediklerinde bazı söz ve davranışlar sergilerlerdi. Bunlardan biri olarak da şu sözü söylerdi: Zahrın; anamın zahrına, yani sırtın anamın sırtına benziyor. Bu ve benzeri sözlerle sen artık anamsın deyip ondan uzaklaşırlardı. İşte zıhar bu oluyor.)

O zaman bu zıhar ve îlâ (hanımından ilişkiyi kestiğine dair yemin etmek; boşama sayılıyordu. Hulasa o hanım geldi ve Peygamber Efendimizden (s.a.v.) fetva sordu,

bu konuyu açıklamasını istedi. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz o konuda aksi bir hüküm gelmediği için dedi ki, sen artık o adama haramsın. Hanım dedi ki, o beni boşamadı, sadece zıhar yaptı. Efendimiz (s.a.v.) dedi ki, sen artık ona haramsın. O hanım sözünü tekrarlıyor ve haram olduğu fetvasını alıyordu. Umudu kesilince; sonsuz ilim Sahibi olup acele etmekten ve paniklemekten Münezzeh Olan Allah'a gizlice yakarışta bulunarak şikâyet etmeğe başladı. Çünkü küçük çocukları vardı ve kendisinden başka onlara bakacak kimse yoktu. Şöyle diyordu: Ey (âlemlerin Rabbi Olan) Allah! Sana şikâyetleniyor ve yalvarıyorum. Benimle kocamın arasını kaynaştırıp bir araya getirecek hukmünü Peygamberine (s.a.v.) indir. Rahmetine muhtaç olan günahsız yavrularıma merhamet eyle, iyilikler ver. Allah Azıîmüşşan derhal açıklamasını yaptığımız Bu Ayetini indirdi.

Hulasa ey Sevgili Rasûlüm! (Seni âlemlere rahmet olarak Gönderen) Allah (c.c.) o hanımla karşılıklı konuşmalarınızı duyuyordu. (O kadına ne kadar acıdığını ve Sana hoş gelmeyen bu cahiliyye âdetinin de kaldırılmasını istediğini biliyordu.) Elbette Allah Azıîmüşşan bütün gizlilikleri ve kararları Bilen, kullarının konuştuklarını Duyan, tüm durumlarını ve neye yöneldiklerini Görendir.

۞الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَائِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنكَرًا مِّنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۞

2. Ayet: Allah Azıîmüşşan zıharın hukmünü ve ne olduğunu şu mübarek sözüyle açıkladı: Sizlerden; hanımlarıyla kavga yaptıklarında veya onlara bir haksızlık yapmak istediklerinde onlara; senin sırtın vb. yerlerin annemim sırtı vb. yeri gibi diyerek hanımlarından yüz çevirerek ve onlara sırt (zahr) dönerek ayrılanlar bilsinler ki, o hanımlar onların anneleri değildir.
(Müfessirimiz zıharı; burada açıklıyor. Biz anlaşılması için başta açıkladık. Tekrarında fayda var.) Zıhar; fukaha (İslâm'ın özellikle ibadet ve hukuk konularında derin bilgilere sahip olan bilginler) ıstılahında (bir kelimeyi aralarında ittifak edip anlaşarak özel bir manada kullanışlarında) her hangi bir erkeğin kavga anında (vb. durumlarda) sen bana annemin zahrı (sırtı) gibisin demesidir. Yani hanımını; kendisine haram olan annesine benzetiyor. Güya o da haram oluyor. Cahiliyye âdetinde böyle idi. Çünkü onlar diyorlardı bu benzetmemle annemin haramlığı ona da geçti ve artık annem yerinde ve durumunda bana haram oldu.

Allah Teâlâ bu asılsız sözü kabul etmeyip dedi ki, onlar sizin anneleriniz değil. Sizin anneleriniz sizleri doğuranlardan başkası olamaz. Başka kadınlar haramlık konusunda annelere benzetilemez. Ancak Dînde gelen bir hükümle haram kılınan müstesna. Nitekim sütanneleri ve Peygamberimizin (s.a.v.) vefatından sonra hanımları Dînin hukmüyle haram kılınmıştır.
(Sütannesi haramlığı sadece şudur: İki yaşından küçük çocuğu olan bir hanım; bir başkasının iki yaşından küçük olan çocuğunu emzirdiğinde o çocuğun öz annesi gibi olur. Artık bu çocuğa o hanım ve onun kızlarıyla evlenmek haram olur. Benzetme yapmakla haram olmaz.) Bilsinler ki, o cahil azgınlar kabul edilmez derecede çirkin, haktan ayrı ve yalan sözler söylüyorlar. Çünkü eş anneye benzemez. Kullarının içlerinde saklı olanları ve onların niyyetlerini Bilen Allah: (c.c.) Afüv ve Ğafûr'dur;

konuşanların düşünmeden ve bilmeden söylediklerini affeder, eğer tevbe eder (yanlışlarından vazgeçer) ve mağfiret (kusurlarının örtülüp günahlarının silinmesini)dilerlerse günahlarını siler.

۞وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِن نِّسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا ذَلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

3. Ayet: Zıhar yapıp hanımlarından ayrılanlar; yaptıklarından sonra yanlışlıklarını düzeltmeğe dönerler ve dediklerini geçersiz söylediklerinden pişman olurlar ve hanımlarıyla tekrar bir araya gelmek isterlerse; bu asılsız zıhar sözüne ceza ve yanlışlığı düzeltme kasdıyla Dînin emri olarak zıhar yapan koca ile kendinse zıhar yapılan hanım birleşip birbirlerine dokunmadan önce kocanın bir köle azad emesi gerekir. Sizlere bu keffaretin (günahın silinmesine karşılık olan cezanın) farz kılınması; verilen bir ders ve öğüttür. Böylece borç ve ödeme sıkıntısına girmekten korkarak bu gibi yanlışlıklardan uzak durursunuz. Çünkü bu davranış gerçek Mü'minin ahlak ve davranışlarından değildir. Aksine önceki cahillerin âdetidir. Hulasa tüm durumlarınızı ve bütün yaptıklarınızı gözetleyen Allah (c.c.) bütün yaptıklarınızdan ve hatta neye kasdettiklerinizden Haberdardır

۞فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَاسَّا فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

4. Ayet: Kim bulamaz ve bir köleyi hurriyyetine kavuşturma imkânına sahip olamazsa peş peşe iki ay oruç tutmak var. Bu orucu tutarken bir gün yerse tekrar baştan tutacak. Yine bu peş peşe iki ay oruç cezası; kişinin kendisini bu gibi yanlışlıklardan alıkoyması, hiç yapmaması ve bir daha zıharı konuşmaması içindir. Yine bu oruç tutma emrinin yerine getirilmesi; dönüp birbirlerine dokunmadan önce olacak. Eğer ihtiyarlığından, hastalığından veya şehvetine düşkünlüğünden dolayı iki ay oruç tutmağa gücü yetmezse o koca için altmış fakiri doyurmak var. Her bir fakir için bir mud…(Mud: İki kilo buğday mikdârı bir ölçüdür. Yani ramazanda verilen fidye ve fıtır sadakası ölçüsüdür.)Köle azad etme gücünüz olmadığında bu oruç tutma veya fakirleri doyurma emri Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne Îman etmeniz ve tüm Dînî buyrukları yerine getirerek Îman sahipleri olduğunuzu göstermeniz, Yüce Peygamberinizin (s.a.v.) getirdiği tüm hukümlerde O'nu (s.a.v.) tasdik etmeniz, önceki cahiliyye ve insanlar tarafından ortaya konup icra olunan âdet ve resmiyetleri bırakmanız içindir. Bu size anlattıklarımızı görüp bilesiniz ki, Allah'ın sınırları ve hukümleridir. Sizlerin durumlarını düzeltmek, batıl ve Hakka aykırı görüşleriniz, bozuk arzularınıza göre davranışlarda bulunmanız sebebiyle bozulan aralarınızda barışı tesis etmek için bu sınırları ve hukümleri Biz koyduk. Bilesiniz ki, Dînin hukümlerine ve Allah'ın koyduğu sınırlara göre icraat ve davranışlar sergilemekten vazgeçen inkârcı kâfirler için Dünyada ve Ahirette çok acı bir azap var.

۞إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا كُبِتَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan tehdîd için şu i'lânı yaptı: Bilesiniz ki, Allah'a (c.c.) ve (sırf O'nun c.c. Adına icraatlarda bulunan) Rasûlüne baş kaldırıp hukuk ve sınır yarışı yapanlar (kâinatı, canlı-cansız her şeyi yaratmayı, her şeyi yaşatıp canları, akılları, fikirleri ve bedenleri, kanları, organları, nefes alıp vermeyi koruyup idare etmeyi Allah'a bırakıp kendilerine verilen imkânları ve icraatları Allah'ın c.c. hukûmet ve hukümlerine göre değil de kendi bozuk görüş ve pis arzularına göre idare ve yönetime kalkışanlar); ve böylece kurallar koyup kendilerince icraatlarda bulunarak Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun Temsilcisine karşı kendilerini idarede ortak görenler; tıpkı kendilerinden önceki geçmiş ümmetlerin kâfirleri gibi belleri kırılıp sürünecekler. Allah Azıîmüşşan'dan inip gelen belâ ve azap onları kuşatıp süründürerek helâk edecek. Bu haddini bilmeyen azgınları nasıl helâk etmeyecekmişiz? Elbette onların köklerini kazıyacağız. Biz onların yararı için her sözün ve her kararın üstünde sözler ve sayısız kararlar içeren ve her şeyi açıklayan apaçık Ayetler indirdik. Fakat onlar Ayetlerimizden yan çizip uzaklaştılar, kabul etmediler hatta inad edip azgınlık yaparak yalanlayıp inkâr ettiler. Dolayısıyla servetlerine ve bir de cahil halkın başlarında bulunmalarına havalanıp kafa tutarak Ayetlerimizden yan çizen kâfirler için rezil edici ve alçaltıcı bir azap var. Üstünlük taslamaları rezilliğe, zenginlikleri de zarara ve Allah'ın nimetlerindenebedî olarak uzaklaştırılıp mahrum olmağa dönüşecek.

۞ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah Azıîmüşşan'ın onların tamamını, tek bir kimse müstesna olmaksızın diriltip kabirlerinden kaldıracağı o korkunç Günü anlat. İnkârcıların bütün yaptıklarını halkın önünde haber verip anlatarak onları rezil edip alçaltacak. Her şeyi bilip Kaydeden Allah Azıîmüşşan; onlar unuttukları halde yaptıkları her şeyi tamamen sayıp kaydetti. Çünkü Allah Azıîmüşşan Varlığı her şeyi Kuşatan İlâh olarak bütün yarattıklarını, var olan her şeyi ve tüm olup biteni görüp Bilendir. Hiçbir şey O'ndan asla gizli kalmaz.

۞أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

7. Ayet: Yarattığı her şeyin kendilerinden daha yakınlarında olarak onları bilip gördüğünü uzak ve imkânsız mı görüyorsun? Ey bakıp gören ve gördüklerinden dersler alan! Görmedin mi ve anlamadın mı ki, her şeyi Kuşatan ve Eşsiz İlâh Olan Allah Azıîmüşşan; Göklerde, Yerde, yüce ve engin tüm âlemlerde olanı, biteni, hislerle duyulanı, akılla idrak olunanı ve bütünüyle, parçalarıyla her şeyi biliyor (ve sizlere bir-bir anlatıyor.) Bildiğiniz bir şey; üç kişinin gizli bir yerde görüşüp

sessizce konuşmaları olduğunda muhakkak Dördüncüleri O'dur (c.c.). Hatta o gizli görüşme ve konuşmaya onlardan daha Yakın, onların sakladıklarını da açığa vurduklarını da onlardan çok daha iyi bilir.
Yine beş kişi gizlice görüşüp konuşmuş olduğunda onların Altıncıları kesinlikle O'dur (c.c.). Hatta onların içlerinde saklı olanı ve onlardan saklanıp korunmuş olanı da çok iyi bilir. Hulasa bu anlatılanlardan daha azı veya daha fazla olsun bütün varlıklara her nerede olurlarsa olsunlar ve her ne yaparlarsa yapsınlar; bütün zamanları ve her yerleri kuşatıp idare ettiği için onlarla beraber olup onlara kendilerinden daha yakın ve onları ve yaptıklarını çok daha iyi bilir. Zira daima beden ve ruhlarında Kendisini göstermektedir.
Ancak bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın beraberliği ve yakınlığı; bir varlığın diğerinin yanında olması, bitişmesi ve karışması gibi olmaz, aksine gölgenin ve aynadaki yansımanın yakınlığı gibi olur. Fakat imtihan yurdu olan Dünyada kulların kullukla yükümlülükleri sırrı bozulmasın diye Kendisini gizlemiş ve her şeyi görüp bildiğini fark ettirmemektedir. (Eğer Rablerini bilip görseler O'nunc.c. büyüklüğünden ve kahrından korkup titreyerek buyruklarını derhal yerine getirirlerdi. O zaman da imtihan sırrı kalmazdı. Nitekim Ahirette Allah'tan c.c. izinsiz küçük bir hareket ve az bir konuşma olmayacak.)
İmtihan yurdu ve buradaki ömürler sonlanıp tekrar diriltilerek, yapılanların iyi ve kötü olanları birbirinden seçilip tüm yapılanların karşılığını bulması ve herkesin hak ettiği karşılığı alması için hazırlanan Kıyamet Gününde ve Ahirette Yüce Huzura geldiklerinde kulların bütün yaptıklarını kendilerine bir-bir haber verecek.
İnkârcılar korkunç ceza ve azaba uğrayıp azarlanacak ve rezil olacaklar. Herkesin yaptığı şahidlerle ortaya konup kendilerine tam olarak haber verilince kimsenin itirazı kalmayacak. Çünkü insanın karakterinde itiraz edip tartışmak var. Bu sebeple onların ne yaptıkları bütünüyle haber verilip ispatlanacak. Hulasa gizli-aşikâr, olmuş ve olacak, görünen-görünmeyen her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan; Hak Varlığın (c.c.) şimşeği üzerine çakmış olan ve tarafından (c.c.) yaratılan her şeyi yüce ilmiyle bilir. Hiçbir şey O'nun (c.c.) bilgisinin kuşatmasından gizli kalmaz.

۞أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَاجَوْنَ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاؤُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

8. Ayet: Allah Azıîmüşşan münafıklara hakaret edip onları azarlamak üzere şöyle buyurdu: Ey bakıp gören ve gördüğünden ibret ve ders alan! Münafıkları görmedin mi? Allah'ın (c.c.) Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) Meclisinde otururlarken birbirlerine sokulup gizlice konuşmaları, kaş-göz hareketleriyle bir şeyler söyleyip bir şeyler yapmaları kendilerine yasaklanmıştı. Sevgili Peygamber (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) emriyle bunu yasakladıktan sonra dönüyorlar ve o yasaklanan iğrenç davranışlarını tekrarlıyorlar. Hem de ısrarla ve kafa tutarak günah işlemek ve Dînin hukümlerine karşı taşkınlık yapmak konularında fısıltı yapıp rezil davranışlarını sürdürüyorlar. Özellikle Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Temsilcisine karşı gelmek

hususunda gizli konuşmalar yapıyorlar. (Birbirlerine güya akıl veriyorlar.) Mümkin olduğunca Sevgili Peygamberi (s.a.v.) yalanlayıpKendisinden ve Dîninden uzaklaşmayı aralarında gizlice tartışıyorlar. Hulasa aşırı azgınlıkları, kin ve düşmanlıkları sebebiyle ey peygamberlerin En Kâmili! Sana geldiklerinde münafıklık yaparak; Allah Teâlâ'nın Sana selâm vermediği bir üslupla, kendi iğrenç üsluplarıyla Sana selâm veriyorlar. Halbuki, Allah Teâlâ Sana Mi'rac Makamında ve her selâm verdiğinde;

السلام عليك

Âlemlerin Rabbi Allah'ın selâmı, esenliği, huzuru, bereketi ve güveni Seninle olsun. (Dünya ve Ahiret zarar görmeyesin.) diye selâmladığı halde onlar bunun aksi olan bir sözle Seni selâmladılar ve şöyle dediler; السام عليكSana ölüm olsun.

Ya da Allah Teâlâ'nın selâm ve rahmetini O'ndan (s.a.v.) esirgedikleri için selâm vermek yerine şöyle diyorlardı: Hoş bir sabah bulasın, günaydın vs.

Hal bu ki, Allah (c.c.) bütün peygamberlerini Seni selâmladığı gibi selâmlamıştır ve şöyle demiştir:

سلام على عباده الذين اصطفى

Allah'ın selâmı; seçtiği (ve peygamberlik verdiği) tüm kulları üzerine olsun.(Neml Sûresi 59. Ayet).

Ehl-i Kitabın münafıkları bozuk arzularına göre Seni selâmlayıp ölmeni istemelerinden sonra kendi aralarında gizlice konuşarak alay ediyorlar ve şöyle diyorlardı: Eğer Muhammed (s.a.v.) Peygamberse Allah (c.c.) bize azap etse ya. Allah (c.c.) bizlere azap etmeyince anlaşılıyor ki, O (s.a.v.) Peygamber değil. Hak Teâlâ (bunları anlatıp onları rezil ettikten sonra) tarafından başlarına neyin geleceği anlatıldı ve şöyle dendi: Onlar o kadar hain ki, azap olarak onlara Cehennem yeter. Oraya girecekler. Allah'ın (c.c.) rahmet ve nimetlerinden tamamen uzak kalıp gayet rezil ve perişan olacakları Cehennem ne kötü dönüş yeri ve ne korkunç karargâhtır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

9. Ayet: Ey Îman edenler! Gizli konuşmalar yaptığınız anda sizlere gereken; o uğursuz ve lanetli münafıkların yaptığı gibi günah işlemek, taşkınlık yapmak ve Allah'ın (c.c.) Peygamberine karşı gelmek konularında konuşma ve görüşme yapmamanızdır. Eğer yapacaksanız her türlü iyiliği gerektiren ve güzel sevaplar kazandıran, Allah'ın (c.c.) haram ve yasaklarından, özellikle Allah Azıîmüşşan'ın Rasûlüne karşı gelmekten sakınıp korunmayı sağlayan gizli görüşme ve konuşmalar yapınız. O'na karşı gelmek sonsuz zararı, Allah'ın rahmet ve nimetlerinden ebediyyen mahrum olmayı gerekli kılar. Hulasa tekrar diriltilip kabirlerinizden kalkarak Mahşer Gününde toplanıp huzuruna varacağınız gayret ve intikam Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan ve O'nun (c.c.) kahrından korunun.

۞إِنَّمَا النَّجْوَى مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

10. Ayet: Kesin olarak bilesiniz ki, günaha, taşkınlığa ve Allah Azıîmüşşan'ın Rasûlüne (s.a.v.) karşı gelmeğe dair gizli konuşma ve görüşmeler; vesveseler vererek kulları azdıran Şeytan tarafından meydana gelir. Îman edenler üzülüp huzursuz olsunlar diye haineleri bu davranışlara sevk eder. Aslında Şeytan; bu azdırma ve kötü fısıltılara onları sevk etmesiyle Allah Azıîmüşşan'ın dilemesi ve izni olmadıkça Mü'minlere hiçbir zarar veremez. O halde her durum ve davranışlarında kalplerini Allah'a (c.c.) bağlayan ve bütün işlerini O'na ısmarlayan Mü'minler; kullarını her an gözetip Koruyan ve tüm işlerin Asıl sahibi Olan Allah Teâlâ'ya tevekkül etsinler, dayanıp güvensinler. Hiç şüphesiz Allah Teâlâ Mü'minleri; düşmanlarının her türlü kötülüklerinin zarar ve sıkıntılarına karşı korur ve düşmanlarının gizli görüşme ve konuşmalarla kurdukları tuzaklara karşı onlara yeter.

۞يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ انشُزُوا فَانشُزُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

11. Ayet: Ey Îman edenler! Îman ve İslâm'ınızdan elde olunan güzel ahlakınızın gereği olarak sizlere; kalabalık baskını ve yoğunluk olan meclislerde darlık ve tıkanıklık olduğunda yer açın ve kardeşlerinize yer verin dendiğinde gecikmeksizin, can sıkıntısı göstermeksizin ve zorluk çıkarmaksızın derhal yer açıp genişlik sağlayın ki, Allah Azıîmüşşan da sizlere dilediğiniz her konuda genişlikler sağlasın. Dahası oturduğunuz yerinizden kalkın ve sıkışıklık olan meclisten çıkın dendiğinde saygı gösterip eğilerek ve kalkmanızdan dolayı küçük düştük gibi kuruntulara kapılmayarak, Allah'ın (c.c.) sevabını arzulayıp isteyerek ve emre itaat ederek darlık olan meclislerden çıkın ki, her türlü nimeti ve ikramı vermeğe Kadir Olan Allah Teâlâ içinizden; kardeşlerinin yararı için sıkışıklık ve darlık olan meclislerden kalkıp çıkan bu olgun Mü'minleri şeref ve yakınlıklara dereceler halinde yükseltsin.

Hem kesin bilgi, görüş ve kavuşma mertebelerine ermiş olan Mü'min ve Müsliman'a göre övülmekle-yerilmek, üstün tutulmakla aşağılanmak, zarar ve sıkıntı verilmekle-sevindirilmek eşittir, farksızdır. Hulasa Allah Teâlâ'nın yüce ilminden doğup gelen ve katından ikram olunan ilme erenleri (o ilme layık olan ahlakı gösterdikleri için) pek büyük derecelere erdirir ki, o derecelerin sınırları olmaz ve niteliklerinin hakikati (kimseler tarafından) bilinmez. Kalplerinizde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan; söz dinlememek, emre sarılmamak, küçük düşerim zannetmek, isteksizlik göstermek ve kafa tutmak gibi tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Haberdar olması gereği herkesin yaptığının karşılığını verecektir.

۞يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Mü'minlerin; Kendisinden (s.a.v.) eğitim görüp olgunlaşmak istedikleri Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) Büyüklüğünü idrak ederek saygı göstermelerine, bu sebeple onların eğitilip kurallara bağlı, makam ve mertebeleri gözeten insanlar olmalarına işaret edip yollar göstererek şöyle buyurdu: Ey Îman edenler! Allah'a (c.c.) Îmanınızın ve Rasûlünü kusursuz bir Îmanla tasdik etmenizin gereği; O'nunla (s.a.v.) gizli bir şey konuşup görüşmek ve bir yarar elde etmek istediğinizde bunun öncesinde; Allah Teâlâ'nın (Hadîs-i Kudsîde) Benim ev halkım dediği fakıîr kullarına verilmek üzere bir sadaka sunun. Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlüne (s.a.v.) sevgi ile vereceğiniz bu sadaka; Dünya ve Ahiretiniz konusunda sizler için pek hayırlı (ve nice gelirlere kaynak) olur. Bir de kalplerinizi temizlemesi, Dünya parıltılarına sapmaktan arındırması için pek etkilicidir. Eğer verecek bir şey bulamazsanız bilesiniz ki, sizlerin niyyet ve maksadlarınızı Bilen Allah Azıîmüşşan; sadaka tarzında bir şey bulamayan kulu için Ğafûr'dur; kusurları örter. Rahıîm'dir; iyi niyyet sahibi olanı rahmetine erdirir.

۞أَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

13. Ayet: Allah Azıîmüşşan izin tarzında da şu açıklamayı yaptı: Gizli görüşüp konuşma öncesinde sadakalar vermekten dolayı fakirleşmek ve muhtaç duruma düşmekten mi korktunuz? Her bir gizli görüşme öncesi bir sadakadan öyle mi? Hal bu ki, bu; küçük bir şey olabilirdi, hatta O'na (s.a.v.) olan sevginizi anlatan bir güzel söz...

Hulasa sizler bundan korkup sadaka veremeyince sonrasında da pişman olup kederlenerek tebve edince Allah (c.c.) tevbenizi kabul etti. Sizden meydana gelen hatalarınızı affetti. Artık sizler belli vakitlerde kılınmak üzere sizlere farz olan namazlarınızı kılmağa devam edin. Zekâtlarınızı verin. Bütün emirleri tutup yasaklardan kaçınmakta tam bir ihlâsla Allah'a (c.c.) ve O'nun Rasûlüne itaat edin, tam bir teslimiyetle buyrulanları tutun. Bilesiniz ki, niyyetlerinizi ve içinizde saklı olanları Bilen Allah (c.c.); bütün yaptıklarınızdan ve işlerinizdeki ihlâsınızdan Haberdardır.

۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞

14. Ayet: Allah Azıîmüşşan münafıkların yaptıklarını açıklayarak onlara hakaret edip rezil eylemek için şöyle dedi: Ey ibretle bakıp gören! Şu münafıkları görmedin mi?Allah'ın lanetleyip kendilerine gazap ettiği bir toplum olan Yahûdîleri dost edindiler. Onlara sevgi duyarak gizlice beraberlikler kuruyorlarve Mü'minleri gıybet etmekle meşgul oluyorlar. Ey Mü'minler! O münafıklar görünüşte sizden

görünseler de gerçekte sizden değiller. Gerçekte o Yahûdîlerden olup onlar gibi kâfirdirler ancak bunu açığa koyamadıklarından dolayı görünüşte onlardan da değiller. Son derece ikiyüzlü ayrılıkçılar olduklarından yalan yere Allah'a (c.c.) yemin ediyorlar, Mü'minlerle kardeş olduklarını ve Müsliman olduklarını söylüyorlar. Hal bu ki, kendilerinin yalanını ve Mü'minlere bu yalanlarını süsleyerek onları kandırmağa çalıştıklarını biliyorlar. Hal bu ki, bu yalanlarıonlara; Allah Azîmüşşan'ın katında bir yarar sağlamayacak ve Allah'ın (c.c.) azabı geldiğinden o azaptan bir parça bir şeyi dahi kendilerinden uzaklaştıramayacak.

۞ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

15. Ayet: Çünkü onların her durumunu Gözeten Allah (c.c.); yalan yere yemin eden münafıklara çok çetin bir azap hazırladı. Bu azap Yahûdîlerin ve kâfirliklerini açığa koyan, ancak iftira yapmayan, yalan yere yemin etmeyen kâfirlerin azabından çok daha ağır olacak. Çünkü münafıklar (içlerinin bozukluğu ve gizli kâfir olmalarıyla kalmadılar); karakterlerinin pisliği, Allah Azîmüşşan'ın Peygamberine (s.a.v.) aşırı kin ve azgınlıkları sebebiyle; bir taraftan Mü'minlere varıp biz de Îman ettik ve sizlerle kardeşiz demelerine rağmen münafıklıklarına devam edip müşriklere yardım konusunda ısrar etmeleri sebebiyle çok kötü işler yaptılar.
Dendi ki, Bu Ayet; münafık Abdullah Bin Nebtel hakkında indi. Bir gün Peygamber (s.a.v.) Efendimiz oturuyordu. Kendisiyle beraber oturanlara dedi ki, şimdi huzurunuza bir kişi gelecek. Onun kalbi azgın ve zorba kâfirin kalbi gibi. Gözleri ise Şeytanın gözleri gibi bakar. Abdullah Bin Nebtel geldi. Kendisi kısa boylu, esmer ve mavi gözlü idi. Peygamberimiz (s.a.v.) Ona dedi ki, sen ve arkadaşların Bana niçin dil uzatıyorsunuz? Yapmadığını söyledi ve Allah'a (c.c.) yemin etti. Sonra arkadaşlarını getirdi ve onlar da Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlü hakkında kötü konuşmadıklarına dair yemin ettiler.

۞اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۞

16. Ayet: Allah Azîmüşşan Ayetlerini indirerek onları rezil etti ve ne olduklarını ortaya koydu: Yalan yere yaptıkları bu yeminlerini, kanlarını ve mallarını korumak için kalkan ve siper yapıyorlar. Böylece Mü'minleri Allah için, Allah Yolunda kendileriyle savaşmaktan vazgeçirip Dünyada Mü'minlerden zarar görmeğe engel oluyorlar. Fakat Ahirette onlar için gayet horlayıcı ve alçaltıcı azap var. Çünkü onlar yalan yere yaptıkları yeminleriyle Allah Azîmüşşan'ı hafife aldılar. (O'nu c.c. kandıracaklarını ve O'nun c.c. kararlarından kurtulacaklarını zannettiler.)

۞لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞

17. Ayet: Yalan yere yaptıkları yeminleri; O Ahiret Gününde rezil edilip aşağılanarak azaba uğramayı onlardan uzaklaştıramayacak. Çünkü O Gün malları ve evlatları onlara hiçbir fayda sağlamayacak ve Allah'ın (c.c.) azabından bir parça bir şeyi onlardan uzaklaştıramayacak. Hak Yol İslâm'dan ayrılmış olan bu uğursuzlar Cehenneme yerleşip orada yaşayacaklar. Kurtuluşları umudu kalmaksızın ebedî olarak orada kalacaklar.

۞ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَى شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara hakaret edip azarlayarak anlat: Yoktan var ettiği gibi tekrar diriltmeğe de Kadir Olan Allah Azıîmüşşan onların tamamını diriltip Huzurunda toplayacak ve Peygamberinin Dünyada onlara sataşmada bulunup suçladığı gibi Allah Azıîmüşşan onların suçlarını ve kötülüklerini yüzlerine vuracak. Ey Mü'minler! Şu an sizlere yemin ederek Müsliman olduklarını söyledikleri gibi O Gün Allah Azıîmüşşan'a yemin ederek Müsliman olduklarını söyleyecekler ve zannedecekler ki, yaptıkları yeminlerle fayda kazanmak ve zararı uzaklaştırmak bakımından bir şey üzerindeler ve bir şey elde edecekler. Bugün sizlere yalan yere yemin ederek yalanlarına değer kazandırdıkları gibi Allah (c.c.) Huzurunda yemin etmekle dedikleri ve iddia ettikleri hallerine inandırmak suretiyle yalanlarını tervic edeceklerini (değerlendireceklerini) zannediyorlar. (Dünyada Müslimanım diyen münafık, İslâm'ın müşrik ve zalimlere uyguladığı hukümlerden kurtulur, güya yalanları Dünyada işe yarar.) Ama bilmiyorlar ki, kendilerini ve yaptıklarını Dünyada ve Ahirette çok iyi bilip Gören, iyiyi-kötüden hakkıyla Seçen (Allah Azıîmüşşan) Huzurunda yalanla iş yapmak ve onu değerli kılmak pek zor ve imkânsızdır. (O Gün Allah Azıîmüşşan kim ve ne olduklarını tam olarak ortaya koyacak, kendi organları dahi kendileri hakkında şâhidlik yapıp münafık olduklarını söyleyecek.) Hulasa ey Mü'minler! Biliniz ve haberdar olunuz ki, (Allah c.c. ve Rasûlü s.a.v. asla yalan söylemez.) türlü yeminlerle sizi kandırmak istiyorlar ve yalan söylüyorlar.

۞ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُوْلَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

19. Ayet: Onlar büyük vebal altında ve bu yalanlarıyla büyük gurur (aldanış)içindeler. Çünkü azdırıp saptıran Şeytan onlara egemen olup alt etti. Böylece onlara Allah Azıîmüşşan'ı zikretmeyi unutturdu, onları sapıklıktan kurtarıp Îman ve İslâm'a erdirecek Olan Kur'an'ı, Allah Azıîmüşşan'ın Zikrini ve Ders Kaynağınıonlara terk ettirdi. (Bu ve benzeri bölümlerde Kur'an'dan uzak yaşamanın tehlikeli olduğuna işaretler var.)

Allah Azıîmüşşan'ı zikirden, zikir ve ders Kaynağı Olan Kitabından uzak yaşayan bu uğursuzlar; Hızbüş Şeytandır. (Şeytanın partisi, gurubu ve taraftarlarıdır.) Onun askerleri ve cemaatidir. Bilesiniz ki, Şeytanın mensupları ebedî ve korkunç zararlara girenler, Îman ve İslâm kazancından, Ahiret seadetlerinden ve Allah Teâlâ'nın rahmetinden ebediyyen mahrum olanlardır.

Allah Azıîmüşşan; azdırıp saptırmak önderi olan Şeytana uymaktan bizleri ve tüm kullarını korusun.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ فِي الأَذَلِّينَ ۞

20. Ayet: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'la ve O'nun Tek Temsilcisi Olan Rasûlüyle hukûm ve sınır savaşı yapan, Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Peygamberine vahyederek tesis ettirmiş olduğu Dîninin hukümleri karşısına hukümler koyup O'nun sınırlarını tanımayarak hakları çiğneyen ve Allah Azıîmüşşan'a karşı koyan bu lanetliler; Allah

Azıîmüşşan'ın kalplerini mühürlediği, gözlerine ağır perdeler koyduğu ve böylece perişan edip alçalttığı en alçaklar içerisindedirler.

۞كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ۞

21. Ayet: İlâhî sınırları tanımayan bu zalimler elbette en alçaklardan sayılmaktadırlar, çünküAllah Azıîmüşşan şunu yazdı ve Levh-ı Mahfuzda kaydetti: Ben ve üstün belgelerle tarafımdan gönderilen Peygamberlerim kesin olarak Bizimle savaşanları yeneceğiz. Hiç şüphesiz; sonsuz üstünlüğün ve sınırsız büyüklüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan sonsuz kuvvet Sahibidir ve hiçbir varlıkta güç ve kuvvet yoktur ancak bütün güç ve kuvvetler O'nunla (c.c.) ve O'nun (c.c.) tarafından olmaktadır. Azîz'dir; ızzet ve üstünlük tamamen O'na aiddir. İşine, istediğine ve her şeye üstün gelir ve gücü yeter.

۞لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُوْلَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُوْلَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

22. Ayet: Bütün yaratılmışın Eşsiz Öğretmeni ve En Büyük Rehberi Olan Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberi Şahsında tüm kullarına vaaz ve nasihat vererek şu uyarıyı yaptı: Allah Azıîmüşşan'a ve Ahirete Îman eden hiçbir toplumu; Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun Rasûlüne baş kaldırarak sınır savaşı yapanlarla mahabbetleşip dostluk yapanlar olarak göremezsin. (Şuurlu Mü'minlerAllah Teâlâ'yı ve O'nun c.c. Peygamberini tanımayan, kendi görüş ve arzularına göre yaşayan kâfirleri dost edinmezler.) İsterse o inatçı ve azgın kâfirler; Mü'minlerin babaları, oğulları, kardeşleri veya akrabaları olsun. İşte Allah rızası için Allah'ın ve Rasûlünün düşmanlarını sevmekten kaçınıp sakınan ve bu yüce niteliği taşıyarak Allah'ın rızasına ve kabulüne eren Mü'minlerin kalplerine Allah Azıîmüşşan Îmanı yazmış ve ebedî kalacak tarzda yerleştirmiştir. Bir de Kendisinden onlara gelen ruhla, yardımla, nûrla, rahmetle, Cebraîl'le (a.s.), Kur'an'la, yüce ilim ve anlayışla onları desteklemiş ve üstün kuvvetlere sahip etmiştir. O ruh; onları sonsuz olarak diri tutacak ve ebedîleştirecektir. Çünkü kim; Îman ve İslâm'ın diriliğiyle dirilirse onun hayatı ve diriliği ebedî olur ve hiç ölmez. Hulasa Rableri,Mü'minleri Cennetlerine koyacak. Oralar (her türlü rahmet ve nimetin) kesin bilgi ve gerçek görüş ve En Yüce Dosta kavuşma âlemleridir. O yüce âlemlerin altlarından İlâhî bilgilerin ve hakikatleri dopdolu olduğu nehirler akar. (Dünya suyuna benzemeyen su nehirleri, Dünya sütüne benzemeyen süt nehirleri, Dünya içeceklerine benzemeyen meşrubat nehirleri ve Dünya balına benzemeyen bal nehirleri aralıksız olarak akıp devam edecek.) Hepsi Uçsuzluk Denizi ve Gerçek Varlık Olan Allah Azıîmüşşan'dan armağandır. Mü'minler Cennetlerde ebedî olarak kalacaklar. Asla (Yaşlanma, hastalanma, rahatsızlanma ve çaresiz durumlara düşme gibi) değişikliklere düşmeyecekler. Bütün bu ikramları Allah Azıîmüşşan; Mü'minlere yaptı ve daha nice ikramlar yapıp akla ve hayale gelmedik ikramlar yapacak. Çünkü onlara rızasıyla tecellî edip hoşnud eden Allah Teâlâ; onlardan Razı oldu, onlar da

O'ndan (c.c.) razı olmuşlar ve tam bir teslîmiyyetle kulluk yapmışlardı. İşte Allah (c.c.) katında kabule eren bu mutlu kişiler; (gerçek) Hızbullah'tırlar. (Allah'ın memurları. O'na hakkıyla teslim olup tüm hukuka riayetle ve sırf İlâhî buyrukları icra ile Allah'ın yarattıklarına Allah için şefkat ve merhamet göstermek suretiyle insanca yaşayan Allah taraftarları ve Allah adamlarıdırlar.)Sonsuz üstünlüğün ve sınırsız büyüklüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın bu kulları ve taraftarları; Allah'ın (c.c.) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserlerini ve emanetlerini taşırlar. O'nun (c.c.) iş ve icraatlarından yüz gösteren nitelikleri, durum ve halleri almağa elverişli bulunurlar.

Ey gölgeden ibaret fânî varlıklar, ey Allah Azıîmüşşan'ın Öz Varlığının ezelinden; Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının ebedîliğine uzanmış olan gölgesiyle gölgelenmek ve ebediyete ermek isteyen kullar! Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın hızbi (taraftarı, O'nun Yüce Da'vasına hizmet eden kulları); ebedî kurtuluşa, pek büyük, pek değerli bir ermişliğe ve sonsuz mutluluklara erecek olanlardır.

MÜCADELE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey ebedî kurtuluşu isteyen, gerçek kazancın ve ermişliğin yollarını gözetleyerek ulaşmağa çalışan! Sana gereken; başına gelen İlâhî hükümlerin tamamına razı olup (bollukta-darlıkta, kolaylık ve zorlukta) Allah Azıîmüşşan'a teslîm olmandır. Seni Yüce Mevlâ'ya yönelmekten alıkoyacak her türlü uğraşı ve vesveselerden ayrılıp arınarak her an ve her durumunda Allah Teâlâ'nın huzurunda olduğunu bilerek hizmet adabına ve kurallarına bağlı kalmandır. (İslâm'ın yüce mertebelerinde gayretle bulunarak Allah'ın c.c. tüm buyruklarını Sevgili Peygamberin ahlakı ve tarzı üzere icra etmekten ayrılmamandır.) Bütün ibadetlere özellikle tenhalarda sadakatle devam etmelisin. Böylece görsünler, duysunlar diye kulluk yapmaktan, kendini beğenme ve arzularına sapma gibi tehlikelerden korunmuş olursun.

Dünyanın parıltılarından, lüks içerisinde yaşamaktan ve her türlü pisliğine bulaşmaktan kesinlikle sakın. Bunlar Ahiretin ebedî lezzetlerinden alıkoyar, Yüce Huzura ve Hak Varlığın Birliğinin hoş arınmışlığına ulaşmaktan uzaklaştıran sonradan olma âlemin bağ ve zincirlerini doğurur.

Tek Gayen Olan O Yüce Huzura Şeriat dilinde; Makam-ı Mahmud, müjdelenen sonsuz nimet yurdu, Hz. Muhammed (s.a.v.) izinde varılacak olan Havz-ı Kevser denir.

Allah Teâlâ bizleri; lütuf ve rahmetiyle Kendisine erenlerden ve Huzurunda yer tutanlardan eylesin.

HAŞR SÛRESİ

Sûre-i Celîlenin ikinci Ayetinde; halk arasında iki yüzlülük yaparak devamlı fitne çıkarıp insanları huzursuz eden, âlemlere Rahmet olarak Gönderilen En Sevgili Peygamber Hz. Muhammed'i (s.a.v.) ve O'nun Sevgili Arkadaşlarını Medîne-i Münevvere'den çıkarılıp sürgün edilmeleri için bütün şer güçleriyle iş birliği yapan Yahûdîlerin haşri (toplanıp sürgün edilmeleri) anlatıldığı için Haşr Sûresi denmiştir.

(Bir uyarı: Bazı kimseler HaşrSûresi denince Ahiret konusu anlatılıyor zannederek halktan para ve yardım toplamak için türlü laflar edip çalışmalar yapmışlar ve yapmaktadırlar. Ahiret konusu elbette mühim bir konudur,ancak burada anlatılan çok daha mühim, zira Ahiret hayatını alt-üst eden; Allah Azıîmüşşan'a ve O'nuc.c. temsil eden Sevgili Peygamberine s.a.v. baş kaldırmanınDünya ve Ahirette ne sonuçlar doğuracağı anlatılmaktadır.)

HAŞR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın canları ve canlar dışında bulunan gizli-aşikâr, ilim, göz, görünen-görünmeyen, madde-mana, bütün varlıkları kuşatıcılığını, her şeyi kuşatıp nasıl idare ettiğini hakkıyla idrak eden kimseye şu bilgiler ve gerçekler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan'ın görünme sahneleri ve görünmekte olduğu aynaları olan bütün yaratılmış Hakîkî Mebde'e (tarafından ilk olarak yoktan var edilip geldikleri Yüce Yaratıcıya c.c.) yönelerek, tam bir arzu O'na (c.c.) doğru dönerek çekilip gitmektedir. Her şey O'na (c.c.) kırılıp dökülerek, eğilip küçülerek gönülden secde eder, tam bir saygı ile O'nu (c.c) tenzîh ve tesbîh eyler, sonradan olma alametlerinden, noksanlık karışıklıklarından, eksiklik ve yok olma gibi durumlardan pek uzak ve gayet Yüce olduğunu bilir ve i'lân ederler. Nitekim Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine; Kendisine (s.a.v.) ve Kendisine Îman edip uyan Mü'minlere uyarıda bulunup emrini pekiştirmek bu hususları haber verdi ki, kendilerini; Varlığının sayısız İsimlerine ve Sıfatlarınadayanan sınırsız tecellîleri ile meydana gelen farklı varlık mertebeleri içerisinde idrak ve anlayış karakteri üzere yaratıp Yaşatan Rablerinin zikri, anlattığı ders ve öğütleri üzerinde dursunlar, daima zikredip tesbîh eyleyerek O'na (c.c.) yönelsinler. Allah Teâlâ uğur ve bereketlere kaynak olsun diye Yüce İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Gizli-aşikâr bütün yaratılmışa gayet yüce ve pek sağlam hıkmetiyle (ilim ve icraatlarıyla) zuhur eden, Kendisini açığa koyarak onları Vareden Allah Adıyla…
Allah Azıîmüşşan; bütün yarattıklarına farklı ve eşsiz suretlerde görünerek varlıklar Veren Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; yaratılmış varlıkları asıl karakterlerine ve Yüce Huzuruna döndürmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

1. Ayet: Semâvât ve Arzda bulunan bütün varlıklar Allah Azıîmüşşan'ı; gönülden arzulayarak tesbîh ederler, O'nun (c.c.) eşten, ortaktan, benzerden ve sonradan olan her şeyden uzak ve pek Yüce olduğunu bilip i'lân ederler. Çünkü O (c.c.); sonsuz üstünlüğün ve hâkimiyetin, hukûm ve kararın, ilim ve icraatlarında tam bir sağlamlığın ve sınırsız yüceliğinTek Sahibi, kullarının yararlarını yaratıp Yöneten, dilediği kararı verip dilediğini Yapan Tek İlâhtır.

۞ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِن دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ۞

2. Ayet: Sonsuz ızzet ve üstünlüğün, sağlam ilim ve icraatın Sahibi Olan O Allah (c.c.); Ehl-i Kitabın zulüm ve tahribat yapan kâfirlerini; Yüce Dîn İslâm'ın muazzam bir surette ortaya çıkması ve Müslimanların üstün gelmesiyle, başlarına ilk kez gelen haşr edilmeleri (toplanıp sürgün edilmeleri) olarak içinde yaşamağa alışıp

kaynaştıkları vatanlarından çıkarmıştır. Zira (Allah Teâlâ Adına icraatlar Yapan) Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Rasûlü (s.a.v.) yaptıkları hainlikler sebebiyle Yahûdî Nadıîr Oğullarını; hiç düşünmedikleri ve başlarına ilk kez gelen bir sürgün olarak yurtlarından çıkarıp Şâm'a sürgün etti. Kalanlarını da Hz. Omer (r.a.) Efendimiz Halifeliği döneminde sürgün etti.

Bakınız ve Allah'ın (c.c.) nelere Kadir olduğunu görünüz. Zira o tahribat ve zulüm kaynağı olan kâfirlerin; çok güçlü ve yurtlarının da çok sağlam ve korunaklı olduğundan dolayı onların çıkacaklarını hiç zannetmemiştiniz. Onlar da (bunu hiç düşünmemişler) zannetmişlerdi ki, sağlam kaleleri kendilerini koruyup kollayacak ve her saldırıya ve Allah'tan gelecek olan zorlu azaba engel olacak. Hulasa Allah Azıîmüşşan; hiç hesab etmedikleri cihetten ve beklemedikleri bir yönden korkunç kahrıyla geldi.Bu şöyle oldu: Onların kalplerine öyle bir korku attı ki, (Allah'ın c.c. En Büyük Halifesi Olan Hz. Muhammed'de s.a.v. daima rahmeti yüz gösterdiği gibi bu sefer kahrı c.c. yüz göstermekle) savaşmağa cesaretleri olmaksızın kendi elleriyle övünç vesilesi edindikleri sağlam ve değerli evlerini elleriyle yıkmağa başladılar. Güya cimrilik gösteriyorlar, Müslimanlara yarayacak malzeme bırakmak istemiyorlardı. Mü'minlerin elleriyle de yıkmış oluyorlardı. Zira Mü'minler (Yahûdîlerin sebep oldukları savaşta); onlara boyun eğdirmek ve savaş alanlarını genişletmek için bir kısım evlerini yıkıyorlardı. Hulasa ey göz sahipleri! Bakın ve o zalim tahribatçıların başlarına gelenlerden ve gördüklerinizden ibretler alın (düşünce ve anlayışlarla dersler çıkarın). Allah'ın (c.c.) Şanlı Peygamberi (s.a.v.); onları uyarıp şöyle demişti: Allah'a (c.c.) baş kaldırmayın, O'na ve O'nun kararlarına savaş açmayın. Bir Gün O (c.c.); sizlere savaş açarsa sizleri kimse ve hiçbir şey koruyamaz demişti. Bu tehdîde karşı kaleler yapmışlar ve tüm imkânlarıyla kalelerini sağlamlaştırmışlardı.Allah Azıîmüşşan'ın çetin kahrı karşısında da kendisiyle korunacakları kalelerini ve sığınaklarını elleriyle yıktılar. Bu; Allah'ın kudretinin sonsuzluğu ve kararının sağlamlığı ile gerçekleşti.

۞ وَلَوْلَا أَن كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ۞

3. Ayet: Eğer o kâfirlerin Dünya işlerini (çoğu kez) yararlı hallere Koyan Allah Azıîmüşşan; onlar hakkında sürgün edinmelerini takdir edip yazmasaydı ve onlar da vatanlarından perişan hallerde çıkıp gitmeselerdi; onları katledilmeleri, esir alınmaları ve türlü hakaretlerle perişan edilmeleri suretiyle Dünyada da onlara azab ederdi. Nitekim onlardan sonra pek çok kâfirin başına; yerleşip kaldıkları yurtlarında fitne çıkardıkları için ağır azab ve musibetler geldi. Allah Azıîmüşşan'ın kendilerine yararlı ikramlarda bulunmasına rağmen bozgunculuk yapmaları sebebiyle Dünyada yaşarlarken onlara rezillikler ve huzursuzluklar var. Ahirette ise; kâfirlik ve bozgunculukta ısrarları ve İslâm'ı tanımamaları sebebiyle Cehennem ateşinin azabı var.

۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَمَن يُشَاقِّ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

4. Ayet: Dünyada ve Ahirette bu horlanmaları, aşağılanmaları ve azab olunmaları şu sebepledir ki, onlar; Allah'ın (c.c.) ve Rasûlünün emrine karşı gelerek ayrılıkçılık yaptılar. Kim sonsuz ikram ve üstün bağış nimetleri Veren Allah'a (c.c.) karşı gelir

ve ayrılıkçılık yaparsa o kimseyi Allah Azıîmüşşan elbette cezalandırır. Çünkügayret ve intikam Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan kullarının asilerine; intikamı zorlu ve cezalandırması çok çetin olandır. Dileyip seçimini yaptığında cezalarını verir.

۞ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ ۞

5. Ayet: (Hadise öncesinde şu da olmuştu.) Allah'ın (c.c.) Sevgili Peygamberi (s.a.v.); yaptıkları anlaşmayı bozmaları sonrasında Nadıîr Oğulları ismiyle meşhur Yahûdî'lere yönelince kalelerine sığınarak İslâm'ı tanımadıkları arz edip Müsliman olmağa yanaşmamışlar, kendilerini savunmağa hazırlanmışlardı. Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlü yaş hurma ağaçlarının kesilmesini, bağ ve bostanlarının yakılmasını emretti. Dediler ki, ey Muhammed! Sen hanı Yeryüzünde bozgunculuğu ve tahribatı (yıkımı) sonlandırıyordun, bu hurmaların kesilmesi, bahçe ve bağların yakılması durumu ne oluyor? Mü'minler bunu duyunca içlerinden bununhoş ve uygun olmadığı fikirlerine kapıldılar. Derhal bu Ayet indi: Ey Mü'minler! Hurmalardan hangisini kestiniz ve hangisini olduğu gibi bırakarak dokunmadınızsa tamamı; ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah'ın izni ve emriyledir. (Peygamberinizin izni ve emri; Allah'ın izni ve emrinden başka değildir. Sahibiniz asla Kendiliğinden bir şey yapmaz.) Allah Adına ve O'nun buyruğuyla (c.c.) onların kesilip yakılmasınısizlere emretmesi; Allah Azıîmüşşan'a baş kaldıran ve insanlık dairesinden çıkan kâfirlerin; öfkelenip göğüsleri daralarak rezil ve perişan edilmeleri, helâk ve kahrolmaları içindir.

۞ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

6. Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın Yahûdî Nadıîr Oğullarından alarak Sevgili Rasûlüne ganimet olarak verdiği mallar ve araziler sırf O'na (s.a.v.) aiddir. O ganimet hakkında istediğini yapar. Sizlerin hiçbir hakkı yok. Zira bu; diğer ganimetler gibi değildir. Bunu elde etmek için atlarınızı ve kıymetli develerinizi koşturmadınız. Çünkü Ashab (r.a.); oraya yaya gitmişler, bir şeye binmemişlerdi. Mesafe; Medîne'ye sadece iki mil mesafede idi. Hem de onlarla; başka kâfirlerle savaştıkları gibi savaş yapmamışlardı. Ancak Allah Azıîmüşşan zaman-zaman peygamberlerini (a.s.); lanetlenip kahredilmeyi hak edenlerden dilediği kimselere savaş olmaksızın musallat eder ve baskın yaptırır. Hiçbir şey yokken onların kalplerine olağan üstü hallerle korku atıp dehşet salarak bozulup dağılmayı gerektirecek hadiselerle onlara egemen kılar. (Bunda da öyle yaptı. Topraklarına Varan Sevgili Rasûlüne s.a.v. Yahûdî azgınlarını korkutup teslim etti.)Hulasa sonsuzkudretinve bütün iktidarın Sahibi Olan Allah (c.c.) düşmanlarını kahretmeyi, dostlarına yardımı gerektirecek her şeye Kadirdir. Kudreti ve muradı karşısında bir şeyin olağan veya olağan üstü olması birdir, farksızdır.

۞ مَّا أَفَاء اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاء مِنكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞

7. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın; onlardan alarak Rasûlüne verdiğiganimet, yani savaş yapılmaksızın bu köylerde yaşayan, Rasûlünün egemenliğiyle bitip tükenen Yahûdîlerden alınan mallar; Allah'a(c.c.), yani Rasûlüne (s.a.v.) bir sehim (pay), Sevgili Peygamberin (s.a.v.) akrabalarından olan Hâşimve Muttalib Oğullarına bir sehim, yetim çocuklara, çaresizlik içerisinde olanlara ve yolda kalmış yolculara pay edilecektir.

Allah Azıîmüşşan ganimetleri Kendi Adına (c.c.) alıp fukaraya ve çaresizlere veriyor ki, bu mallar Cahiliyye âdetinde olduğu gibi (ey insanlar) sizlerin zengin olanlarınız arasında dönüp dolaşan bir varlık olmasın. Hüküm ve emrin Gerçek Sahibi Olan Rabbiniz taksimi Kitabında yaptıktan sonra O'nun (c.c.) Sevgili Rasûlü (s.a.v.) Allah adına(c.c.); sizlere ne veriyorsa onu alın. Asla tartışma yapmayın, O'na (s.a.v.) itirazda bulunmayın. Allah'ın izniyle (c.c.) sizlere neyi yasaklamış ve vermemişse o şeyden uzaklaşın. Asla ısrarda bulunmayın, inad etmeyin. Emrine (c.c.) ve Kendisinin Vekîli Olan Rasûlünün (s.a.v.) yaptıklarına ters düşmekten sakının ve Allah'a (c.c.) sığının, Allah Azıîmüşşan'ın tutup intikam almasından korkun. Bilesiniz ki, her türlü nimeti vermeğe ve her tarz intikamı almağa Kadir ve Muktedir Olan Allah Azıîmüşşan; herkesin Tek İlâhı ve her şeyin Tek Sahibi olmasının gereği olarak sırf Kendisine yapılacak olan kulluk dairesinden çıkan kâfirleri cezalandırması çok çetindir.

۞ لِلْفُقَرَاء الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِيارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۞

8. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Kendisi ve Rasûlü için olan payları çıkarıp belirledikten sonra bu ganimetlerin nerelere ve kimlere verileceğini açıkladı. Bunlar içerisinden Mühâcirlerin (Allah için Rasûlüllah izinde Mekke'den Medîne'ye ve herhangi bir yere hicret edip göç yapanların) fakıîr olanlarını; durum ve mertebelerine önem vererek öne aldı ve şöyle buyurdu: Ganimet; önce yurtlarından ve mallarından koparılıp çıkarılan fakıîr mühâcirlere verilecek. Müşrikler onları Mekke-i Mükerreme'den çıkardılar, mallarını yağmaladılar, çocuklarını esir aldılar. Onlar bu ağır belâların ve musibetlerin içerisinde oldukları halde Allah'ın katından (c.c.) üstün bağış ve ikramını, özellikle rızasını istiyorlar. (Allah'a c.c. kulluk yolunda O'nunc.c. rızasına ulaşmak için tam bir teslîmiyyetle her şeylerinden geçerek hizmet yapmak istiyorlar.) Çünkü onlar rıza ve teslîm makamında tam bir kararlılıkla yer tutmuşlar. Bu halleriyle Allah Azıîmüşşan'a ve Rasûlüne; Allah Azıîmüşşan'ın Dîninin değerini ortaya koyarak bütün dînlerin ve hayat biçimlerinin üstüne çıkarmak, Tevhıîdinin Kelimesini, Varlığına, Birliğine ve Kendisinden başka ilâh olmadığına Îman Da'vasının Yüceliğini açığa koymak için yardım ediyorlar.

Allah Teâlâ katında kabule eren, O'nun (c.c.) kusursuz ve pek Doğru Yolunda kanlarını ve canlarını harcayan, O'nun (c.c.) Yüce Peygamberine yardım eden bu vefakârlar; iddialarında, tüm söylediklerinde ve gizli-aşikâr bütün yaptıklarında doğrudurlar ve gerçek ihlâs sahipleridirler. Allah Teâlâ'nın Sevgili Rasûlüne (s.a.v.) mallarını ve canlarını harcayarak yardım edip desteklerde bulunuyorlar.

۞ وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا

وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

9. Ayet: O ganimetler bunlardan sonra Ensarın (r.a.) fakıîr olanları içindir. (Allah Azıîmüşşan'a ve O'nun c.c. Sevgili Peygamberine s.a.v. aşırı aşk ve mahabbetlerinden, Îman ve İslâm'larındaki kuvvetlerinden dolayı Allah Teâlâ'nın Dînine, Peygamberine s.a.v. ve Müslimanlara yardım etmekte mallarını vermekle kalmayıp canlarını feda ettikleri için yardım etmekte Timsal olarak Ensar, yani Yardımcılar niteliğini kazandılar.) Bu seçkin insanlar; Sevgili Rasûl ve izinde Mekke'den göç edenlerden önce O Mübarek Yurdu, Medîne-i Münevvere'yi Vatan edinip yerleşmişlerdi. Aynen Îman ve İslâm'da da tam bir ihlâs ve kararlılıkla yüce bir mertebeye yerleştiler. Bu üstün makama yerleşmeleri sebebiyle kendilerine göçüp gelen Mü'minleri severler. Bu sevgi ve samîmiyyetlerinden dolayı; mühâcirlere verilen ganimetlerden ve sadakalardan dolayı göğüslerinde ve vicdanlarında hiçbir ihtiyaç ve kıskançlık gibi bir durum bulamazlar. (Yüzlerinde herhangi bir kötü niyyet okunmadığı gibi, kendileri merak etse de baksalar ve düşünseler içlerinde hiçbir darlık, hased ve hatta onlara şu verildi, benim de biraz ihtiyacım var gibi bir arzu bulamazlar.) Kendilerinin aşırı ihtiyaçları olsa ve kendilerine bir şey verilmek istense dahi göçüp gelen Mü'minleri kendilerine tercih ederler.Çünkü Allah için onlara olan sevgileri gayet fazla idi. Sahip oldukları en değerli şeyleri dahi onlarla paylaşıyorlardı. (Allah'ın Razı olduğu ölçüler içerisinde her fedakârlığı yapıyorlardı.)

Kim nefsinin (kendisinin ve bencilliğinin) cimriliğinden korunur, misal; mala düşkünlüğünden kurtulmak o malı Allah Teâlâ Yolunda ve O'nun (c.c.) rızasını kazanmak kasdıyla, Müsliman kardeşine yardım yönünde verirse bilsin ki, kardeşlik ve insanlık kurallarını gözeten bu gibi kutlu ve mutlu kişiler Allah Azıîmüşşan katında büyük bir mükâfaata seçilmişlik kazanırlar. Peşin olan mükâfaatları; Dünyada güzel niteliklerle anılmak, sonraya bırakılan mükâfaatları ise Ahirette bol sevaplara kavuşmalarıdır.

۞ وَالَّذِينَ جَاؤُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا

لِّلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ ۞

10. Ayet: Ensara da verildikten sonra ganimet malları onlardan sonra gelen ve onların izlerince sonradan olan âlemin sahalarından kurtulup Yüce İlâhî Huzura yönelen Tâbiîlerin (Ashabdan sonra gelip Hak Yolda Onlarır.a. izleyenlerin) fakıîrlerine verilecektir. O değerli öncüleretenhalarda ve Namazlarının ardından gizlice dua ederler, Allah'Teâlâ'danbağış ve rıza dileyerek şöyle derler: Ey bizleri

İslâm Fıtratı ve karakteri üzere yaratıp Yaşatan Rabbimiz! Bizden meydana gelen günahlarımızı sil, Dînde kardeşlerimiz olanların da günahlarını sil.özellikle Îmana bizlerden önce koşup kavuşanları ve irfan (İlâhî bilgi ve kusursuz icraat) yolu olan Hak Yolda gitmekte öncülük yapan kardeşlerimizi yarlığa ve katında tertemiz hale getir. Ey Rabbimiz! Önden giden ve arkadan gelip onlara kavuşacak olan tüm Mü'min kardeşlerimiz için (hased etmekten ve kin duymaktan bizleri koru) asla kalplerimize hased ve kin koyma. Ey bizleri ihlâs ve başarı üzerinde eğitip Yetiştiren Rabbimiz! Yakarışlarımızı kabul eyle, ihtiyaçlarımızı temin et. Sen bütün kullarına, özellikle de ihlâslı olanlarına Rauf'sun; çok şefkatli ve pek merhametlisin. Rahıîm'sin; Sana yönelip af ve mağfiret dilediklerinde tevbelerini kabul eder, hatalarını örter, günahlarını yok edersin ve muhtaç oldukları her şeyi verirsin.

۞ أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا
نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan; münafıkları azarlayıp susturmak için şu açıklamayı yaptı: Ey ibretle bakıp gören! Yahûdîlerle şirk koşmakta arkadaş, kâfirlikte ve Peygambere (s.a.v.) kin duymak ve düşmanlık yapmakta kardeş ve dost olan münafıkları görmedin mi? Ehl-i Kitaptan kâfir olan kardeşlerine; Mü'minleri kasd ederek şöyle diyorlar: Hak Yolda olduklarını iddia eden Muhammed (s.a.v.) yanlılarıyla bağlarınızı koparın ve onlarla dostluk yapmayın. Eğer sizler yurtlarınızdan zorla çıkarılırsanız, bizler de sizinle beraber çıkarız. Sizinle savaşmak konusunda asla kimseye itaat etmeyiz, özellikle bizlerin düşmanları olanlara uyarak sizinle savaşmayı kabul etmeyiz. Eğer sizlere savaş açılırsa kesinlikle sizlere yardım ederiz ve asla yalancı çıkmayız.

Onların konuştuklarını, niyyet ve maksadlarını Bilen Allah (c.c.) Şâhiddir ki, bu münafıklar; konuşmalarında, bozgunculuk ve kâfirlik yapmakta kardeşleri olan Yahûdîlere verdikleri sözlerinde kesinlikle yalan söylüyorlar.

۞ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ۞

12. Ayet: Allah'a yemin olsun ki, eğer onlar yurtlarından çıkarılırlarsa kesinlikle yurtlarından çıkmazlar ve onlara savaş açılırsa asla yardım etmezler. Yemin olsun ki, eğer yardım ederler ve onlarla savaşa girerlerse ey Mü'minler! O münafıklar sizin kendilerine hücum ettiğinizde arkalarını dönüp kaçarlar. Sonrasında da asla yardım görmezler. Sizlerden çok korktuklarından ve kalplerinde bulunan korkudan dolayı hiçbir cesarette bulunamazlar.

Bu gerçek Allah Teâlâ'nın açıkladığı gibi gerçekleşti. Şöyle ki, münafıkların başı olan Übey ve arkadaşları; Yahûdî Nadıîr Oğullarıyla konuşup anlaşma yapmışlardı. Yahûdîler yurtlarından çıkarıldılar ama onlar çıkmadı. (Eğer Mü'minlere karşı koyup savaşsalardı, elbette yardım da etmeyeceklerdi.)

۞ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ۞

13. Ayet: Hulasa ey Mü'minler! Gerçekten sizler; kalplerine sizin tarafınızda yerleşmiş korku bakımından ve korkulan insanlar olarak çok dehşetlisiniz. Onların

sizden aşırı korkuları Allah Azıîmüşşan tarafından olmaktadır. Çünkü kalplerine o korkuyu Allah Azıîmüşşan attı ve sizleri onlara karşı güçlü ve kudretli kıldı. Onlar; kâfirliklerinin ve münafıklıklarının pisliğinden ve seviyesizliğinden dolayı bunu anlayamazlar. Bu korkunun kaynağını ve nereden geldiğini anlamayışları onların kaba ve anlayışsız topluluk olduklarındandır. Allah'ın azametini, kıymetini ve büyüklüğünü asla bilemezler. Bu sebeple de O'ndan (c.c.) hakkıyla korkmazlar.

۞ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ۞

14. Ayet: Hulasa ey Mü'minler! Münafıkların Yahûdîlerle sevgi ve dostluk içerisinde kaynaşmalarına ve onlarla uyumluluklarına aldırış etmeyin. Çünkü onlar sizlerle toplanıp bir araya gelerek topluca savaşamazlar. Sadece etrafı sağlamca çevrilmiş, duvarları kapılarla düzenlenmiş ya da büyük hendeklerle çevrilmiş kentlerde (uzaktan bir şeyler atarak) savaşırlar. Veya duvarlar arkasından sinsice saldırılar yaparak... Çünkü Mü'minlerden çok korkarlar. Ancak kendi aralarında savaşları çetindir. Mü'minler dışındaki toplumlarla da savaşları şiddetli olur. Siz onları ilk bakışta dışarıdan birlik içerisinde bir topluluk görürsünüz. Fakat kalpleri parça-parçadır. Zira inançları ve gayeleri ayrı-ayrıdır. Onların hakikatte birlik içerisinde olmayışları; akılsız ve anlayışsız topluluk oldukları içindir. Dünyada ve Ahirette yararlarına olanı ve kurtuluşun ne ve nasıl olduğunu anlayamazlar.

۞ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

15. Ayet: Bu kâfirlerin durumu; kendilerinden önce yakın bir zamanda geçip giden Yahûdîlerin durumu gibidir. O Yahûdîler; inkârda ısrar etmeleri gibi iş ve davranışlarının; aşağılanıp büyük zararlara girme gibi vebal ve cezasını tattılar. Helâk olma ve bitip tükenme (fakat devamlı azap çekmek için ölümsüzlük) Yurdu Olan Ahirette, Cehennem içerisinde çok acı bir azap var.

۞ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۞

16. Ayet: Hatta bu münafıkların sonlarının korkunçluğu ve netîcelerinin kötülüğü bakımından durumları; Yahûdîleri Mü'minlere karşı kışkırtmakta Şeytanın durumuna benzer. Çünkü Şeytan; insana der ki, kâfir ol. Her bir kâfiri şöyle kandırır: Eğer kâfir olursan sana yardım ederim ve bütün maksadlarına ulaşırsın. Düşmanlarına karşı sana daima yardım ederim. Allah Azıîmüşşan'a sığınırız. İnsan kâfir olunca da der ki, sen kâfirliği istedin ve Allah'ın (c.c.) düşmanı oldun. Ben sana asla yardım edemem. Ben senden uzaklaşıyorum. Çünkü ben; sana yardım ettiğimde benden intikam almasından dolayı âlemlerin Rabbi, sonsuz kudret ve kahır Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan korkarım. Şeytan bilir ki, Allah Azıîmüşşan'ın idaresinde O'ndan (c.c.) izin olmadıkça kimse bir şey yapamaz ve tasarrufta bulunamaz.

۞ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاء الظَّالِمِينَ ۞

17. Ayet: Şeytanın insana gerçekleri örterek onu kandırmasından ve insanın da kâfir olmasından sonra her ikisinin sonları da Cehennem Ateşinde olmaktır. O ateş içerisinde ebedî olarak kalacaklar. Bu; ebedî olarak ateşte kalma; Şeytanın kandırmasıyla Allah Teâlâ'ya kulluk yapma dairesinden çıkan ve kulluğun kurtuluş tokasını bırakarak kendilerine acımayan zalimlerin cezasıdır.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

18. Ayet: Ey Îman edenler! Mü'min olmanız; Allah Azîmüşşan'ın haramlarından ve tüm yasaklarından korunup kaçınmanızı gerektirir. Koyduğu sınırları ve hukuku konusunda gayet Kıskanç Olan, zalim ve aasîlerden intikam Alan Allah Azîmüşşan'ın kahrıyla tutup helâk etmesinden sakının, O'na (c.c.) ters düşmekten korunun ve korkun. Dolayısıyla anlayış ve idrak karakteri üzere yaratılan herkes ibretle, bakıp ders almak ve her şeyi görmek suretiyle yarın için; yani Kıyamet Günü için ne hazırlıklar yapıp depoladığına baksın. Türlü yükümlülüklerle yükümlü kılınıp sonsuz ilim ve yüce gaye Sahibi Olan Allah Teâlâ tarafından dönülüp varılacak olan Ahirete azık hazırlamakla çokça uyarılıp görevlendirilerek memur olduktan sonra O En Büyük Belâ, ansızın olan En Büyük Hadise (Kıyamet) Günü için ne azıklar hazırladın. Hulasa Allah'a (c.c.) ve O'nun (c.c.) buyruklarına ters düşmekten korunun. Bilesiniz ki, kullarının içlerinde saklı olan her şeyi Bilen Allah Azîmüşşan; iyi-kötü, yararlı ve zararlı her ne yaptıysanız bütün yaptıklarınızdan Haberdardır. Bilip Haberdar olması gereği her şeyin karşılığını verecek.

۞ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُوْلَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۞

19. Ayet: Hulasa ey Mü'minler! Allah Azîmüşşan'ı unutanlar gibi olmayın. Yani Allah Teâlâ'ya Îman etmeyi, O'nu (c.c.) sevip tanımayı gerekli kılan Allah Azîmüşşan'ı zikretmeyi ve O'nun (c.c.) İsmini ve Yüce Sıfatlarını çokça okuyup ders yapmayı bırakıp unutanlar gibi olmayın. Bu gafletleri sebebiyle Allah Azîmüşşan da onlara; Allah Teâlâ'yı tanımayı sağlayacak olan kendilerini zikretmeyi unutturdu, varlıklarını öğrenip tanımaktan onları mahrum koydu. Zira kendisini tanıyan muhakkak Rabbini tanır. Yine kendisini unutan ve bilmeyen Rabbini unutur ve bilmez. Hulasa o lanetli sürgünler (Allah Azîmüşşan'ın bu rahmetinden uzak kalmış olanlar) ve Yüce Huzur erme, daima kendilerini Allah Teâlâ'nın Huzurunda bilme şerefinden kovulmuş olanlar; Allah Teâlâ'nın koyduğu sınırlardan ve o sınırların gereği olarak İlâhî hükümleri ve buyrukları icra ederek kulluk dairesinde bulunmaktan çıkmış olanlardır, Rablerini ve O'nun (c.c.) İlâh oluşunun değerini ve hukukunu hiç bilmeyenlerdir.

۞ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ۞

20. Ayet: Ey kulluk yapmakla yükümlü olanlar! Bilesiniz ki, Cehennem ateşi içerisinde bulunup kalacak ve hiç ayrılmayacak olanlarla, Cennet ehli olup daima orada kalacak olanlar bir ve eşit değiller.

Cehennemlikler; ömürleri boyunca işlerin kötü olanlarını, huy ve ahlakın iğrenç olanını kazandılar, Cehenneme girmeyi hak edecek davranışlarda bulundular.

Cennetlikler ise; işlerin ve durumların güzellikleri ve ahlakın hoş ve övgülü olanlarıyla nitelendiler, bilinip tanındılar. Bu durum da sonuç olarak onlara türlü İlâhî bilgileri, hakikatleri, yüce idrakleri görüş ve anlayışları kazandırdı. Onlar manevî âlemin esintilerden bu güzellikleri zevkla koklayınca onlara bu güzellikler geldi. Yüce Rahmanın kokularını koklamakla ve O'ndan (c.c.) ilimler ve üstün nitelikler kazanmakla bu güzel ahlaka ve hoş davranışlara sahip oldular. Hulasa Cennetlikler kurtuluşa erenlerdir. Onlar; üstün makamlar ve yüce dereceler kendilerine tahsis olunmuş (özel olarak verilmiş) olanlardır. Öyle makamlar ve ikramlar ki, hiçbir göz görmemiş, hiçbir kulak duymamış, hiçbir insan kalbine gelmemiş.

❁ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ❁

21. Ayet: Allah Azîmüşşan; Îman ve İslâm fıtratı (Îman edip İslâm ahlakı üzere yaşayacak karakter ve kabiliyyeti) üzere yarattığı insan türünün; kendilerini Îman ve İslâm Yoluna erdirecek olan Kur'an'dan gafil olup uzak kalmalarını kınayıp onlara ağır suçlamalar yönlendirerek şu açıklamayı yaptı: Ey gaflet ve unutkanlık çöllerinde kaybolan insanlar! Eğer sizlere indirilen Bu Kur'an'ı büyük dağlardan bir dağa indirseydik; ey ibret ve ders alma bakışıyla bakıp gören her bir insan! Kesinlikle o dağı; Allah Azîmüşşan'ın korkusundan dolayı çökmüş ve parçalanmış olarak görürdün. Yani dağın etkilenme kabiliyyeti olmadığı halde Kur'an'da mükellef kullar için bulunan tehdîd ve uyarılardan etkileneceği için muhakkak etkilenir, çöker ve parçalanırdı. Sizler ey cehalet ve sapıklık çöllerinde, kuruntu ve hayal sahalarında bitip tükenen ahmaklar! Bunları idrak edip etkilenebileceğiniz kabiliyyet ve kapasitelerine rağmen etkilenmiyor ve dersler almıyorsunuz.

Allah Azîmüşşan uyarıp öğüt vermek için şöyle buyurdu: İşte bu misalleri vererek insanlara mükemmel anlatımlar yapıyoruz ki, aşırı gaflet ve şımarıklıkları yüzünden kulluk mertebesini ve insan olmanın gereği olan görevleri düşünüp asıl karakterinizi ve niçin yaratıldıklarınızı anlarsınız. Böylece yaratılış sebebiniz olan Allah Teâlâ'ya bükülüp kulluk yapmakla meşgul olursunuz, âlemlerin Rabbi ve Eşsiz İlâh Olan Allah Azîmüşşan'a yaraşan ibadet ve itaati yaparsınız.

❁ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ❁

22. Ayet: Elbette Rabbinize ve Kendisinden başka ilâh olmayan Yüce İlâhınıza itaat edip kulluk yapacaksınız. Hem O Gerçek Var ve Tek Varlık Olan Allah (c.c.); Kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan, Tek Rab ve Samed'dir. Bilinen-bilinmeyen, gizli-aşikâr bütün varlıkları Bilendir. Yerde, Gökte ve bütün âlemlerde zerre ağırlığınca hiçbir şey O'nun (c.c.) bilgisinden ve kuşatmasından asla gizli kalmaz. Hem O (c.c.) Rahman'dır; Dünyada var olan bütün varlıklara vücud verip yarattıktan sonra türlü nimetleriyle yaşatmakla, onların varlıklarıyla beraber yararlarına uygun her şeyi düzenleyip yönetmekle bütün yaratılmışa sonsuz

rahmet Sahibidir. Rahıîm'dir; kullarının seçkinlerini Ahirette Birliğinin Yüce Huzuruna, rahmetinin ve Cennetinin genişliğine erdirmekle özel rahmet sahibidir.

۞ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۞

23. Ayet: Nasıl öyle olmaz? Hem O Allah Azıîmüşşan; Tek İlâh ve Tek Rabdir. Varlığı Ezel-Ebed olarak durmakta, her şeyi var ettikten sonra tutup idare etmekte ve devamlılıkta Bir ve Bağımsızdır, Kendisinden başka ilâh olmayan Hak Ma'bûd sırf O'dur (c.c.). Kulluk sırf O'na (c.c.) yapılır, her iş ve ihtiyacın verilmesi ve başarısı için sırf O'na (c.c.) dönülüp varılır. O (c.c.) Eşsiz ve Tek Olan Yüce İlâh (c.c.); idaresinde, idare edilen tüm varlıkları; Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına göre yönetiminde Tek ve Bağımsızdır. Çünkü O Melik'tir (c.c.); her şeye üstün gelen ezici kararları, her şeyi yönetmesi ve sonsuz egemenliğe Sahip olması hususlarında yüce gayelerde ve Hukümdarlığında Tek'dir. Kuddûs'dür; Kusursuz ve Pak olmasında ve bütün temizliklerin, kusursuzlukların ve arınmışlıkların Kendisinden gelmesinde sonsuz ve sınırsız yüceliklere Sahib'dir. Selâm'dır; sonradan olan her şeyden, sonradan olan âlemin ilgi ve bağlarından, bütün kusur, eksik ve noksanlıklardan, zarar ve ihtiyaçtan, yorulma, yaşlanma, çaresizlik vb. tüm istenmedik hallerden Uzak, her türlü selameti, esenliği, kurtuluşu, huzur ve seadetleri ikram etmekte Olandır. O Mü'min'dir (c.c.); Kendisine hiçbir zarar, sıkıntı, herhangi biri tarafından bir şiddet yaklaşamadığı gibi bütün varlıkların, kimliklerin, ruhların ve bedenlerin güveni teminatı O'ndadır ve Onun (c.c.) tarafındandır. Müheymin'dir; bütün yaratılmışları kabiliyyet ve kapasitelerine göre adaleti ve ikramlarıyla koruyup Kollayandır. Azîz'dir; daima sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve galebenin Sahibidir, dileyip takdir ederek yarattığı her şeye gücü yeten, üstün gelen, bağış ve ikramlarıyla her şeyin ve her şeyin ihtiyaçlarının üstesinden gelendir. Cebbar'dır; inkâr edip azgınlık yaparak kulluk dairesinden çıkan, itaatinden vazgeçenlere dediğini yapacak ve istediğini yaptıracak olan sonsuz kahır, hışım, azamet ve iktidar Sahibidir. Mütekebbir'dir; ezel-ebed büyüklüğünü i'lân edip ispatlayan, Kendisine acizlik ve noksanlık gibi kusur getirecek olan her şeyden Münezzeh ve pek Yücedir. Özellikle haddi aşan müşriklerin şirk koşmalarından ve abuk-sabuk konuştuklarından uzak olup yüceler Yücesi ve Bambaşkadır.

۞ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

24. Ayet: O zalim ve tahribatçı müşrikler O'ndan (c.c.) başkalarını O'na (c.c.)nasıl ortak koşup denk tutabilirler? Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan; her şeyi Tek kendisi dileyip yüce gayesi ve sağlam ilim ve icraatlarıyla Yaratan, yoktan var edip açığa Koyandır. Rahman İsmi gereği hiçbir kusur ve eksiklik olmaksızın evrenin ve bütün âlemlerin tamamını muazzam bir düzen içinde Bâri'dir; kusursuz olarak Yaratandır. Müsavvir'dir; canlı-cansız her şeye, ruhlara, heykellere ve karartılara (bedenlere); eşsiz durumlar ortaya koyarak ve muazzam düzenler içerisinde suretler, şekiller, biçimler ve nitelikler Verendir. Hulasa sayısız ve sonsuz Güzel İsimler O'nundur (c.c.). Allah Teâlâ daima Bu İsimleriyle tecellî eder, her an görünür. (Farklı

İsimleriyle her an farklı gözükür.) Bir anda görünmesi öncesinde o görünmeye benzer bir görünme olmadığı gibi, o an sonrasında gelen de o görünmeye benzemez. O (c.c.) öyle bir iş yapar ve öyle bir icraat Sahibi ki, bir işi O'nu (c.c.) diğer bir işten alıkoymaz. (Allah Azıîmüşşan'ın Varlığı karşısında hiç konumunda olan Güneş O'nun (c.c.) izni ve idaresiyle; bir anda her şeye ısın ve ışın veriyor. Okyanus; yine her bir an sayısız canlılara hayat veriyor. O (c.c.) hiçbir şeye benzemez, Bambaşkadır.) Semâvâtta ve Arzda olan bütün varlıklar daima O'nu (c.c.) tesbîh eder, O'nun Şanına yakışmayan her şeyden Münezzeh, Eşsiz ve Bambaşka olduğunu anlatır, i'lân eder.

Hulasa O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz ızzet ve üstünlüğün, kudret ve galebenin, ezici güç ve Hâkimiyyetin Sahibidir. Her şey O'nun yüce ilminin kuşatımı altındadır. Bilip kuşattığı her şeye sonsuz üstünlüğüyle hukmeder, her şeyin üstesinden gelir. Hakîm'dir; sağlam ilim ve icraat ve yüce gayelere Sahip olup huküm ve karar vermek O'na (c.c.) mahsustur. (O'nun c.c. dilemesi ve izni olmadan hiçbir şey olmaz ve kimse hiçbir şey yapamaz. Hiçbir kimsenin yardım ve desteği, itiraz ve savunması olmaksızın bilerek ve isteyerek her şeyi sağlam tarzlarda yapar ve tüm eserlerini muazzam bir düzen içinde yönetip idare eder.

Allah Azıîmüşşan lütuf ve rahmetiyle; bizleri ve sizleri Yüce Varlığına, Kendi Birliğine erenler, İsimlerinin ve Sıfatlarının taşıdığı olgunları idrak edenler eylesin.

HAŞR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Tevhıîdin merkezine ermek, O Yüce Varlığın Birliğini, sayısız Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının taşıdığı olgunlukları ve mükemmel halleri idrak etmek için yolculuk yapan! Şeref ve üstünlük makamın olan bu yolda Allah Azıîmüşşan başarılı kılsın, bocalama ve acemilik yaşamayasın.

Sana gereken; görünen madde âleminin ve görünmeyen manevî âlemin yüzey ve sahnelerinde (beden ve can gözünle) Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserlerine bakıp iyice izlemendir. Varlığına Allah Teâlâ tarafından emanet olarak konmuş olan karakter, kabiliyyet ve kapasitene göre bakıp gördüğün her şeyden ibretler (bakıp görerek ve iyi gözeterek dersler) almalısın. Muazzam bir denge ve adalet üzere kurulmuş olan İslâm Caddesinden bir an dahi sapmaktan kesinlikle sakınmalısın. Bilesin ki, İslâm; Allah Azıîmüşşan'ın Zatî ve Fi'lî Sıfatları arasında açığa çıkıp ortaya konan adaleti olarak seçilip tercih edilerek te'sis edilmiştir. (İslâm'ın ahlakı; Allah Azıîmüşşan'ın ahlakıdır. Allah Azıîmüşşan'ın bildiği ve kabul ettiği gibi bilip inanmak, Allah Azıîmüşşan'ın söylediği gibi konuşmak ve buyruklarını icra etmek. İşte Hz. Muhammed'e verilen ahlak bu idi.) Senin için tüm inanç, söz, icraat ve bunlarla ilgili tüm durum, tavır ve davranışlarında sırf Şerîat-i Muhammediyyeye (Hz. Muhammed'e s.a.v. kurdurulup icra ettirilen İslâm Dînine) kesinlikle uyman ve her şeyini O Yüce Dîne uygun hale getirmen var, başka değil. Öyle ki, (Allah Azıîmüşşan'ın kulluk için yarattığı insanların tamamının yapacağı kulluğu, insanlığın bütün mertebelerini, ahlakın tüm güzelliklerini kapsayan Hz. Muhammed'in Sünnet-i Seniyyesi İslâm'ın en tam ve en mükemmel haliyle ortaya konuşu olunca) Şerîat-i Muhammediyyenininceliklerinden ve hoş derinliklerinde hiçbir şeyi terk etme. (Tam ve kâmil insan olmak İslâm'ın tamamını Sevgili Önderin s.a.v. yaşadığı gibi yaşamakla olur.) Çünkü İslâm'ınhukümlerinden, sınırlarından ve büyük-küçük bütün kurallarından terk ettiğin kadar Tevhıîdin derecelerini ve İlâhî Birlik makamına ulaşmağa layık olanların mertebelerini idrakten geri kalırsın ki, o derece ve mertebeler kâmil insan mertebesidir. Çünkü Şerîat; yaratılmış arasında Allah Azıîmüşşan'ın koyup te'sisetmesiyle konmuş olan koruma ve korunma kaynağıdır.Çünkü Allah Teâlâ; insanları Şerîatla her zarar ve sapıklıktan koruyarak Selâm Olan Allah Teâlâ'nın; sevgili kullarına hazırladığıKendi Yurduna (Kendisinden c.c. gayrinin etkisi, yetkisi olmadığı selamet, güven, huzur ve sonsuz mutluluklar Yurduna) erdirecektir. Orası Sıdk Meclisi, rıza ve teslîm makamıdır ki, İlâhî bilgilere eren ve yüce anlayış sahibi olan Mü'minlere göre makamların en yücesi ve durumların en yükseğidir. Sonsuz rahmet Sahibi Olan Allah (c.c.) bizleri ve tüm kullarını yolların En Düzgününe erdirsin. Cümlemizi pek güzel bağışı ve bol ikramıyla sapmaktan ve yön değiştirmekten korusun. Bizlere daima O (c.c.) yeter, O (c.c.) ne Güzel Vekîl'dir.

MÜMTEHINE SÛRESİ

Medîne'de inmiş olup 13 Ayettir. Bu Sûre-i Celîlede; Mekke-i Mükerreme'den göçüp Medîne-i Münevvere'ye gelerek biz de Müsliman olduk diyen hanımların; anlattıklarında dürüst ve samîmî olup olmadıklarını Mü'minlerin anlaması için imtihan olunmaları emredilmesi konu edildiğinden Sure-i Mümtehıne (imtihan eden Sûre) denmiştir.

MÜMTEHINE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Yüce Varlığın Birlik Sırlarını idrak ederek Tevhıîdin Makamına; Allah Teâlâ'nın kolaylıklar ve başarılar verdiği kadar tam bir kararla yerleşen kimseye şu incelikler ve yüce gerçekler asla gizli kalmaz: Kim Yüce Birlik (c.c.) Makamına erer ve O Makamda karar kılarsa artık gaflet ehlinden ve Allah'tan gayri varlıkların çokluğundan kurtulamayan, sonradan olan âlemin sahnelerinde türlü şaşkınlıklar, her çeşit zarar ve perişanlıklar içerisinde yaşayıp duran ve Dünyadan başka gayeleri olmayan kimselerdenuzaklaşması gerekir. İhlâs sahibi olup manevî makamlarda yer tutarak karar ve azim sahibi olan Mü'minlerin o kimselerle arkadaşlık ve dostluk yapmaları doğru olmaz, yanlış yapmış olurlar. Tevhıîd ve ihlâs sahibi olan Mü'minlerle yakınlık kurup kaynaştıkları gibi gayeleri sırf Dünya olanlarla yakınlık kurmamaları gerekir. Onlara, onların tavır ve hareketlerine dönüp bakmasınlar. Çünkü zayıfın zayıflık derdi kuvvetliye çabuk geçer. Sonradan olan âlemin (manevî hastalıklar üreten) malzemeleri ortak kullanılmakta, insanlığı saran şer bulutları ve belâlar beden ve organlara kadar girip etkilemektedir. Hayvanî tabiat ve huyların tılsımları (sihir değneği ve malzemeleri) ile fânî insanların aldatıcı güçleri manevî kazançlarımızı çalıp götürmektedir. (Yani Allah Azıîmüşşan'ı ve Ahireti unutarak Dünyadan başka gayesi olmayanların arasına dalarsak onları avlayan tavırlar, hareketler, huylar, türlü ahlaksızlıklar farkında olmadığımız etkenlerle bizleri de avlar ve böylece onların hastalıkları bizlere de bulaşmış olur.) İşte bu sebeplerle Allah Azıîmüşşan Bu Mübarek Sûrede Ehl-i Tevhıîd olan Mü'min kullarına pek çok hususları vasıyyeti olarak önemle emretti. Zor ve bol günlerde düşmanlarla dostluk kurmak ve onları sevmek konusunda da onlara pek çok yasaklar getirdi.Onlara seslenip buyruklarını arz etmesi öncesinde; uğur ve bereketlere kaynak olsun diye En Yüce İsmiyle sözlerine

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Her hal ü kârda (her durum ve işte) daima kullarının durumlarını düzenleyen Allah Adıyla...

O (c.c.); kullarını kötü ahlaktan ve kötü işlerden korumak suretiyle onlara karşı Rahman'dır; sonsuz rahmet ve şefkat Sahibidir.

O (c.c.); kullarına Rahıîm (özel rahmet ve ikram Sahibi) olup onları gaflet, dalgınlık ve bilgisizlik uykusundan uyararak Yüce Varlığına kavuşma uçsuzluğuna erdirir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاء تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءكُم مِّنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَابْتِغَاء مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاء السَّبِيلِ ۞

1. Ayet: Ey Îman edenler! Mü'minler olarak anılıp anlatılmanızın gereği şudur: Benden başkalarına bağımsız varlık vererek (onları kendi başına varlık, kudret ve kuvvet sahibi bilerek) sırf Bana kulluk yapma dairesinden, Îman ve İslâm'dan çıkan düşmanımı ve bu sebeple sizin de düşmanınızı dostlar edinmeyin. Çünkü o

kimsenin Benim düşmanım olması; sizin de düşmanınız olmasını gerektirir. Zira (düşünün ki, siz iki samîmî arkadaşsınız.) Arkadaşın birinin düşmanı; diğerinin de düşmanıdır. Dolayısıyla o tür düşmanları; Mü'min dostlarınızı dost edindiğiniz gibi; sevgiler ve aşırı kardeşlikler anlatan mektuplar yollayarak dostlar edinmeyin. Durum şu ki, onlar; Peygamberinize gelen ve sırf hak ve gerçek, uyulup icra olunmağa layık olan her şeyi inkâr edip kâfirlik yaptılar. Haktan yüz çevirip kâfirliklerinde aşırı giderek de sizleri; Rabbiniz Olan Allah Azıîmüşşan'a Îman ediyorsunuz diye Vatanınız Olan Mekke'den çıkarıyorlardı. Hal bu ki, Sevgili Peygamberden (s.a.v.) Da'veti duyup İslâm Dînini kabul etmek suretiyle; sizleri Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yaşatan Rabbinize Îman etmiştiniz. (Onlara düşmanlık yapmamıştınız. Kimseye bir zararınız da olmuyordu.) Yaratılmışı Selâm Olan Allah'ın (c.c.) Mü'minler için hazırladığı sonsuz güven, sayısız ve ebedî nimet ve huzurun olduğu muazzam Yurduna erdirmek için Halkın tamamına Gönderilen Peygambere (s.a.v.) uymuştunuz ve bunun için yaratıldınız. (Kendileri yaratılış gayesinden sapmakla kalmayıp sizleri de sapıklığa çekmek istiyorlar, kendilerine düşmanlık yaptıkları gibi sizlere de en büyük düşmanlığı yapıyorlardı.)

Hulasa ey Mü'minler! Eğer sizler; vatanlarınızdan ve sonradan var olan Dünyanın farklı bölgelerinden Benim Yolumda Cihad edip savaşmak, Tevhıîdimin Kelimesini (Allah'tan başka ilâh yok, Muhammed s.a.v. O'nunc.c.RasûlüdürSözünü) yüceltip yaymak ve Dînimi üstün kılmak ve bu sıkıntıları sırf rızamı aramak için çıktınızsa sizlere gereken düşmanlarımla dostluk yapmayı bırakmanızdır. Sizlerse onlara içinizden hala sevgi besliyor, gizlice onlara eğilip ilgi duyuyorsunuz. Zannediyorsunuz ki, o düşmanları sevmek konusunda içinizde saklı olanları bilmiyorum. Hal bu ki, gizlediklerinize de, açığa vurduklarınızı da çok iyi biliyorum. Artık kim bu yanlışlığı yapar ve onları dost edinmeğe devam etmeğe kalkışırsa bilsin ki, yolların En Düzgünü, Allah'ın adaleti ve Dosdoğru Yol ve Tevhıîdin GayesiOlan Yüce Huzura ve ebedî mutluluklara Erdiren İslâm'dan sapmış ve bu sapıklıkta aşırı gitmiştir.

۞ إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاء وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۞

2. Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, sizler onları sevip dost edinmekte ne kadar aşırı giderseniz gidin; bu yaptığınızın hiçbir faydası olmaz. (Onlardan fayda bakımından hiçbir karşılık göremezsiniz. Zira kâfirin merhameti olmaz.) Çünkü onlar size karşı öyle bir düşmanlık yer ve konumu durumundalar ki, eğer sizinle karşılaşır ve varsayınız ki, size üstün geldiler; o zaman korkunç düşmanlar olurlar ve bu düşmanlıklarını açığa koyarak ellerini ve dillerini bütün kötülüklerle sizlere uzatırlar. Bir kısmınızı öldürürler, kalanlarınızı esir alırlar, esirlerin organlarını keserek, sövüp terbiyesizliklerde bulunarak her iğrençliği yaparlar. (Bunları yapmazlar demeyin.) Nasıl yapmazlar? Daima arzu edip duruyorlar ki, Dîninizden dönüp Peygamberinizden vazgeçerek kâfirler olasınız da onlara karışıp kâfirlikleriyle tanınıp bilinesiniz.

۞ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

3. Ayet: Hulasa ey Mü'minler! Onların akrabalıklarına aldırış etmeyin ve onlardan tarafa dönüp bakmayın. Çünkü kendileri yüzünden müşriklerle dost olmak zorunda olduğunuz inkârcı akrabalarınız ve inkârcı çocuklarınız sizlere Kıyamet Gününde asla fayda vermez. O Gün; iyi ve kötü bütün kullardan meydana gelen işlerin ve icraatların birbirinden seçilmesi (ve gerçek adalete göre yargılama yapılması suretiyle kimsenin yaptığının yanına kalmaması) için hazırlanmıştır. Çünkü Hakkın ve gerçek adaletin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan aralarınızda her şeyi açık-seçik ve gayet net bir tarzda Hâkimlik yaparak bütün yapılanları tam olarak karşılıklandıracak. İyilik veya kötülük; kim ne yaptıysa ettiğini bulacak ve hak ettiğini görecek. Kullarının yaptıklarının tamamını Bilen Allah Teâlâ; yaptığınız iyilikleri ve kötülükleri bütün yönleriyle ve etraflıca görüyor ve biliyor. Görüp Haberdar olmasına göre de yaptıklarınızın karşılığını verecek.

۞ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاء مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاء أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۞

4. Ayet: Kâfir ve müşrik olan akrabalarınızla; akrabalık bağlarınızı kesmeniz konusunda Allah Azıîmüşşan'ın hukûm ve buyruğundan yan çizmeyin. (Allah'ın c.c. hukmüne sarılarak onları terk edin ve uzaklaşın.) Çünkü sizler için İbrahîm (a.s.) ve her konuda onunla olup O'ndan (a.s.) eğitim görmek isteyip Dînini Dîn edinen Mü'minlerde güzel bir örnek, izlenecek yol ve yaşanacak hayat tarzı var. Çünkü onlar bu örnek ahlakları sebebiyle kendi akrabalarından ibaret olan putperest ve kâfir toplumlarına şöyle diyorlardı: Biz sizlerden,sizlere dayanan ve sizlere bağlı bulunan batıl da'vanızın sahipleri olan tüm yandaşlarınızdan uzağız. Şirk ve azgınlığa dalıp kâfirlikte ısrar ettiğiniz için sizlerle kardeş olup kaynaşmaktan uzak duracağız. Yine Allah'tan başka taptıklarınızdan ve sizce önemli olaylarda zaman-zaman kendilerine müracaat ettiğiniz işe yaramaz putlarınızdan ve sizlerin eğildiklerine eğilmekten uzağız. Sizleri ve aslı olmayan putlarınızı tanımıyor ve kabul etmiyoruz. Bugünden sonra bizim sizin aranızda düşmanlık ve öfke ortaya çıkmış, sizler sırf Allah'a Îman edip bizim uzaklaştığımız gibi taptıklarınızdan tamamen uzaklaşarak Tek Allah'ı (c.c.) Ma'bûd bilmedikçe sizlerle hiç dost olmayacağız ve sizlerle barışmayacağız.

Şu halde ey Mü'minler! Sizlere gereken; İbrahîm'in ve O'nunla (a.s.) beraber olanların dediklerini örnek alıp uymanızdır. Ancak İbrahîm (a.s.) kâfir olan Babasına şöyle demişti: Ey Benim Babam! Ğafûr Olan (kusurları örtüp günahlardan Arındıran) Allah Azıîmüşşan'dan Sana bağışlanma ve günahlarından arındırmasını isteyeceğim. Allah (c.c.) tarafından inip gelecek olan gazaba ve azaba dair Ben hiçbir şeye malik değilim ve hiçbir şey yapamam. Sadece mağfiret dileyeceğim ve şefaat etmek (duamla destek vermek) isteyeceğim eğer Gerçek Hukümdar, söz ve kararınTek Sahibi (c.c.) kabul ederse…

İbrahîm (a.s.); kâfir ve müşrik için mağfiret ve bağışlanma dilemek ve onları sevip dostluk yapmakla ilgili yasak gelmeden önce bu konuşmayı yapmıştı ya da Babasına söz verdiği bir görevi yerine getirmek için bunları söylemişti. Yani ey Mü'minler! İbrahîm'in ve İbrahîmîlerin tüm söz ve davranışlarına uyun ancak Babasıyla ilgili sözüne uymayın. (Zira kâfire af dilenmez. Kâfir ve müşrik olarak öleni Allah Azıîmüşşan asla affetmez ve günahlarını silmez. Ölmeden önce İslâm'a dönüş yapması lazım.)
Ey Muhammed'e uymuş olan Tevhıîd ehli Mü'minler! Sırf Allah Azıîmüşşan'ı, O'nun Sevgili Peygamberini (s.a.v.)ve Mü'minleri sevmekle emrolunduktan ve Allah'ın (c.c.) düşmanları sevmekten ve onları dost edinmekten nehyolunup yasaklarla sorumlu kılınmanızdan sonra Allah Teâlâ'dan dileklerde ve yakarışlarda bulunarak şöyle deyiniz: Ey bizleri Îman ve İslâm fıtratı ve karakteri üzere Yaratıp Yaşatan Rabbimiz! Sana tevekkül ettik. (Dînî-Dünyevî tüm işlerimizde, dostlarımıza ve düşmanlarımıza karşı Seni kendimize Avukat edindik.) Arada hiçbir sebep ve aracı görmüyor, her iş ve durumlarımızda, belâ ve mutluluk anlarımızda sırf Sana dönüp daima Sana yönelmiş bulunuyoruz. Sebepler ve aracılar dahil her şeyin dönüşü Sanadır. Nitekim her şey Senden ve Senin tarafından var edilip geldi.Çünkü Senden gayri gerçek varlık ve başlı başına dayanak olanyok. Ezel ve Ebed Var Olan, sonradan var edilenlerin yaratıp Yaşatanı, Dayanakları Olan ve Tek Gaye sırf Sensin.

۞ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

5. Ayet: Ey Rabbimiz! Bizleri Tevhıîdin, Îman ve İslâm'ın Üstün makamına erdirip yerleştirdikten sonra kâfirleri üzerlerimize egemen olarak bırakman ve bizlere taşıyamayacağımız türlü azapları uygulamaları suretiylebizleri onlara; fitne (deneme masası, işkence organı ve oyuncağı) yapma. Ya Rabbi! Dünya hâli taşıyan insanlar olmamız sebebiyle bizlerden meydana gelen taşkınlıkları ve hataları ört, sil ve yok eyle. Biliyoruz ki, Sen Azîz'sin; sonsuz üstünlüğün, kudret ve iktidarın Sahibisin ve her türlü nimeti vermeğe, her çeşit intikamı almağa Kadirsin. Hakîm'sin; kulların yararına olan her şeyi sağlamca Veren, geçici hayat sahası olan Dünya ve dönüp varılacak olan Ahirette yaratılmışın başına gelecek her hususta sağlam iş, icraat ve kararlar Sahibisin.

۞ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۞

6. Ayet: Allah Azıîmüşşan; İbrahîm'in (a.s.) hayat tarzının ve ahlakının örnek alınıp uyulması konusunda tavsıyesini çoğaltarak ve bu örneğin önemine yemin ederek şöyle buyurdu: Ey Mü'minler! Gerçekten sizler için; İbrahîm ve Ashabının inanç ve icraatlarında gerçekten güzel bir örnek ve uyulacak hayat tarzı var. Tabii ki, bu örnek ve uyulacak hayat tarzı Allah Azıîmüşşan'ı arzulayıp hukümlerinden razı olup tam bir teslîmiyyetle O'na (c.c.) kavuşmayı umanlar ve Ahirete kusursuz ve tam bir Îmanla inanıp Ahiret Hayatında Rabbinin Huzuruna ererek yüce bir makama yerleşip Rabbinin kendisi için hazırladıklarına kavuşmayı ümid edenler için…

Kim de Allah Azıîmüşşan'dan (ve O'nun Peygamberinden) yüz çevirir, Ahirete ve Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda durup hesap vereceğine Îman etmezse; bilsin ki,

asla Allah'a (c.c.) hiçbir zarar vermez. Çünkü sonsuz büyüklüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; umud edip yakarışlarda bulunarak kulluk yapanların, umutlarına, yakarışlarına ve kulluk yapmalarına asla muhtaç değil. Kendisini Sahip olduğu Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları ile pek övülmektedir. Hamd edenlerin hamd etmesine, şükredenlerin şükrüne hiç muhtaç değil.

۞ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

7. Ayet: Kâfir olan, uzak ve yakın tüm akrabalarla dahi dostluk yapmak bütün açıklığıyla ve yeter derecede kuvvetli bir tarzda yasaklandıktan sonra Mü'minler; kâfir olan akrabalarından ve tüm sülalelerinden uzaklaştılar. Dış görünüşleri ve hayatî yönleriyle kesin bir surette onlardan koptular. Ancak içlerinden üzülüp fazlaca kederlendiler. Allah Teâlâ onlara; akrabalarının da Îman edeceği müjdesini verdi ve onların üzüntüsünü giderip şu açıklamasıyla onları tesellî etti: Umud edebilirsiniz ki, Allah Teâlâ; sizlerin ve akrabalarınızdan bir kısmıyla kâfirlikleri sebebiyle düşman olup alakanızı kestikleriniz arasında gerçek bir sevgi ve dostluk vesilesi koyarda aralarınızı birleştirip tekrar dost yapar. Bilesiniz ki, bu sevgi ve dostluk kaynağı İslâm'dır. Yüce İslâm bütün günahları ve suçları (cezadan) düşürür (siler yok eder. Her kim Allah Azıîmüşşan'a dönüp Îman ederek Müsliman olursa geçmişi tamamen silinir ve yükümlülüğü yeniden başlar).Kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini Bilen Allah (c.c.); tam bir sevgiyi ve İslâmî kardeşliği gerektiren birleştirmeğe ve araları yapmağa Kadirdir. Ey kullukla yükümlü olanlar! Dilediği ve yarattığı her şeye Kadir Olan Allah Azıîmüşşan Ğafûr'dur; sizden meydana gelen tüm taşkınlıklarınızı silip yok eder. Rahıîm'dir; rahmet ve ikramının genişliği sebebiyle tevbelerinizi kabul eder, tüm ihtiyaçlarınızı temin eder.

۞ لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۞

8. Ayet: Mü'minler; kâfir olan akrabalarla dostluk ve yakın alakalar konusunda sıkıntıya girmişlerdi. Şöyle ki, Abdül'uzzâ Kızı Kubeyle; Ebubekr'in (r.a.) ve kendinin Kızı olan Esmâ'ya hediye getirmişti. Esmâ; şirkten vazgeçmeyen ve kâfirlerle beraber olan Annesinin içeri girmesine izin vermemiş ve hediyesini de kabul etmemişti. Derhal Bu Ayet indi: Her şeyi iyi Bilen, ilim ve icraatları sağlam olan Allah (c.c.) Dîn konusunda sizlerle savaşmayan, sizleri Yurdunuzdan çıkarmayan ve sizlere egemen olmağa kalkışmayan müşriklerle alaka kurup alış-veriş yapmalarınızı, onlara eğilip ilgi duyarak iyiliklerde bulunmanızı yasaklamaz. Çünkü sizlere zararları olmayanlarla dostluğu yasaklamağa sebep yok. Aralarınızda te'sis olunan İlâhî adaletin gereği onlara adaletle yaklaşmanızı da yasaklamaz. Çünkü Allah Azıîmüşşan; her hal ve hareketlerinde adaletli olanları, özellikle de akrabalarına âdil davrananları sever.

۞ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞

9. Ayet: Her şeyi Bilen, ilim ve icraatlarında kusuru olmayıp her şeyi sağlam ve mükemmel Yapan Allah (c.c.); sizlerle Dîninizden dolayı savaş yapan ve şerefli kıldığı Mekke'den sizleri çıkaran, bir de kendileri organlarıyla çıkarılmanıza katılmadıkları halde fitne çıkararak, mal yardımı ve konuşmalar yaparak zalimlere destek veren kâfir ve zalimlerle dostluk yapmanızı ve yakınlaşmanızı yasaklar. Artık bu yasak geldikten sonra siz Mü'minlerden kim onları dost edinirse onlarla dost olanlar kesinlikle zalimlerdir. Zira onlar Allah'ın (c.c.) adaletinin gereğini tutmak çizgisinden çıkmışlar, kuvvetli ve gayet yeterli tarzda konan yasağı çiğnemişler, bu sebeple acı bir azabı hak etmişlerdir.

۞ جَاءكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ مُهَاجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَآتُوهُم مَّا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَاسْأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْأَلُوا مَا أَنفَقُوا ذَلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞

10. Ayet: Ey Îman edenler! Kâfirler tarafında iken onlardan kurtulup hicret ederek ve Îmana boyun eğip Müsliman olduk diye gelen kadınları imtihan edin. Allah Azıîmüşşan'a Îman etmenizden elde ettiğiniz Îman nûruyla bakın, dilleriyle söylediklerine kalpleri uyuyor mu? Bu uygunluğu bulabilecek misiniz? Bu sebeple bir sorgulayın. Kalplerinde ne olduğunu çok iyi Bilen Allah Azıîmüşşan (eğer iddialarında doğru iseler); onların Îman ettiklerini bilir. (Allah'tan c.c. yardım isteyin sizlere katından feraset ve keskin sezgi versin. Onlara da; kalplerinde olanı Allah Teâlâ'nın bildiğine dair yemin ettirin.) Onların gerçekten Îman etmiş olduklarını sezmeniz ve Îmanlı hanımlar olarak bilip anlamanızdan sonra Îman ve İslâm'dan dönmeleri ve vazgeçmeleri için onları kâfirlere tekrar göndermeyin. Onlar Îman edip Müsliman olduktan sonra artık kâfir olan kocalarına helâl olmazlar. Kocaları da artık onların helâlı değil. Eğer kocaları onları almağa gelir ve isterlerse onları koruyun, vermeyin. Kocalarının onlara verdikleri mehri ve yaptıkları masrafları kocalarına verin gönderin. (Kocaları da İslâm'ı kabul eder ve sizinle olmak isterlerse severek kabul edin ve eşleri birbirinden ayırmayın.) Kocaları kâfirlikte ısrar eder, alacağını da alıp giderse; dul kalan bu hanımlara evlenme karşılığı olan mehirlerini verdikten sonra kendi istekleriyle onlarla evlenmenizde bir sakınca yok. Ancak kocalarına verdiklerinizi mehir sayamazsınız. Herhangi bir Îmanlı hanıma mehir verdiğiniz gibi kocalarının mehrini ödemenizden başka bir daha mehir vererek onlarla evlenebilirsiniz. Ey Mü'minler! Îman edip gelen hanımları koruma altına alıp bırakmadığınız ve kâfirlere vermediğiniz gibi, sizinle beraber olup da kâfirlikten vazgeçmeyen kadınların velilik sözleşmelerini tutmağa devam etmeyin, boşayın da bırakın gitsinler. Sizler de verdiğiniz mehir ve

nafakaları isteyin. Onlar da verdikleri mehir ve nafakaları istesinler. Bu anlatılanlar; sizlerin yararına olan her şeyi yönetip icra eden Allah'ın (c.c.) hukmüdür ve hukuk kurallarıdır. Aranızda bu hukmüyle sizleri yargılayacak. Allah (c.c.) sonsuz ilim ve hıkmet Sahibidir.

﴾وَإِن فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَآتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَاجُهُم مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنتُم بِهِ مُؤْمِنُونَ﴿

11. Ayet: Sizden ayrılıp kâfirlere karışmalarından sonra o eşlerinizin mehirlerinden bir şey elinizden çıkar gider ve siz de bunun ardından cezalar verir, o hakkınızı vermeyip direnen kâfirleri yenerek onlardan ganimetler alırsanız; ey Mü'min hâkimler! Ganimet taksiminden önce hanımları kendilerini bırakıp kâfirlere giden Mü'minlerin ellerinden giden mehirlere benzer haklarını ganimetten alarak o Mü'minlere verin. Ey Îmanlı hâkimler! Kararlar verirkenAllah'ın (c.c.) hukümlerinden ayrılmayın, yanlış karar veririz diye Kendisine Îman ettiğiniz Allah'tan sakının, gazap ve azabından korunun. Bu sebeple Mü'min kardeşlerinizin haklarını zayi etmeyin.

﴾يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴿

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberine hukuk dersleri öğretmek ve eşsiz olgunluğa erdirmek için O'na (s.a.v.) seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Sevgili Peygamber! Îman eden hanımlarSeninle;Îman, İslâm ve itaat konusundasözleşme yapıp Allah'ın (c.c.) hukümlerini ve Dînde önemli olan hakları, özellikle de Allah Teâlâ'ya hiçbir şeyi ortak koşmayacaklarına, hiçbir insanın deposundan, kilerinden vs. malını çalmayacaklarına, evli olsunlar, bekâr olsunlar zinâ yapmayacaklarına, karınlarındakini düşürmek, kız çocuklarını diri-diri toprağa gömmek gibi asla çocuklarını öldürmeyeceklerine, elleriyle ayakları arasında uydurup ortaya koydukları bir iftirayı yapmayacaklarına dair antlaşsınlar; yani gelenkadınlar asla iğrenç bir şey yapmayacaklar. Şöyle ki, kadın bu çocuk kocamdan değil diye kendi çocuğuna iftira eder. O kadından meydana gelen iftira sebebiyle insanlar şaşkınlıkla bu iftiranın içine düşerler. Hulasa Dînin belirlenmiş olan hüküm ve emirlerinde Sana karşı gelmeyeceklerine ve asla ters düşmeyeceklerine dair sözleşme yaparlarsaderhal onlarla andlaşma yap veonları kabul ederek günahları örtüp yok ederek kullarını Arındıran Allah'tan (c.c.) onlara mağfiret dile. Hiç şüphesiz onları kalplerinde bulunan niyyet ve ihlâslarını Bilen Allah Azıîmüşşan; Ğafûr'dur; Rablerine yönelmelerinde samîmiyyetli olduklarındaonları arındırır, Rahıîm'dir; onlara merhamet ederek tevbelerini kabul eder, rahmet ve nimetlerine erdirir.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۞

13. Ayet: Müslimanların fakîrlerinden bazıları; ürünlerinden ve kazançlarından faydalanmak maksadıyla Yahûdîlerle bağ kurup onlara varıp gelmeğe başlayınca Ayet indi ve Allah Azıîmüşşan; şöyle buyurdu: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği; Yahûdîlerle beraberliğinizi ve dostluğunuzu bırakmaktır. Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve hışmıyla kendilerine gazab edip rahmetinden uzaklaştırdığı toplumu dost edinmeyin. Yani her kim olursa olsun hiçbir kâfir ve müşrikle dostluk kurmayın. Çünkü bu Yahûdî Toplumu; kâfirlerin kabirlerde yatanlardan umut kestikleri gibi Ahiretten umutlarını kestiler. Yani nasıl ki, kâfirler öldükten sonra diriltilmekten umutlarını kestiler ve Ahirete Îman etmiyorlar; aynen bunlar da öldükten sonra diriltilmekten ve Ahiret hâllerinden umutlarını kestiler, hayatı Dünyadan ibaret bilerek türlü zulüm ve kâfirlikler yapıyorlar. Eğer gerçek Mü'minler iseniz dostluk ve arkadaşlık yapmayın.

Allah Azıîmüşşan bizleri; her yapılanın karşılığının görüleceği Ahiret Gününü kesin bilgilerle tasdik edenlerden ve Ahirette olacak her şeye inananlardan eylesin.

MÜMTEHINE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bağlı olan Mü'min! Allah Teâlâ seni; Îmanın, İslâm'ın ve kesin bilgilerin mertebesinde sağlam tutsun, başına tereddüd ve bocalama gelmesinden ve değişik haller yaşamandan korusun. Sana gereken; hayal ve kuruntu denizlerinde boğulan gaflet ve cehalet ehli (Allah Azıîmüşşan'ı ve Ahireti bilmeyen ve habersiz bir halde) olanlarla beraber bulunmamandır. Onların hayal ve kuruntulara dalarak gafiller ve cahiller olarak yaşamaları; sonradan olan âlemin gereği ve netîcesi olarak her türlü perişanlığa ve rezilliğe sahip eder.

İhtiyacın kadar bir Dünyalıkla yetinerek gizlilik köşenden ayrılma (halk arasına çıkma).Ölçüsüz sözler konuşup kaba davranışlarda bulunan insanların zan ve şüphelerinden, kusur arayıp suçlamalarından uzak yaşa. Halkın seni tahrik edip kışkırtmasından ve teskin edip bitkin ve bir şey yapamaz hale getirmesinden Samed ve Yardımcı Olan Allah Azıîmüşşan'a tevekkül et, O'na (c.c.) sığın ve güven. Allah Teâlâ'nın hukümlerinden başına gelen her şeye razı ol. Sana ulaşan lütuf ve nimetlerinden dolayı da bu nimetleri Veren Allah Teâlâ'ya daima şükret. Allah Azıîmüşşan'ın kahrından korkmak ve rahmetini ummak arasında gayet düzgün bulun. Tüm işlerini Yüce Mevlâ'ya bırak. (Böylece Asıl Âmir Olan Allah Azıîmüşşan'ın memuru ol.) Her an ve bütün hâllerinde; tam bir susuzlukla O'na (c.c.) kavuşma şerefini arzula. İşte bu saydığım üstün nitelikler; takvadır (Yüce Mevlâ'ya ve O'nun Sevgili Peygamberine s.a.v. ters düşmekten sakınıp korunmak suretiyle Dünya ve Ahiretin zararlarından güvende olmaktır), Cennet-i Me'vâ'ya (Allah Teâlâ'dan başka her şeyden O'na c.c. sığınıp sonsuz güven ve huzura erme makamına) ve Sidre-i Müntehâ'ya (her şeyin sonlanması sonrasında Allah Azıîmüşşan'ın Birliğine ve sonsuz nimetlerine) ulaşmaktır. Allah Teâlâ bizleri ve tüm kullarını lütuf ve rahmetiyle o yüce makamlara kavuştursun.

SAFF SÛRESİ

Bu Sûre Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 14 Ayettir. Bu Sûre-i Celîlede; Allah Teâlâ'nın Yolunda savaşan gerçek Cihad ehli Mü'minlerin muazzam bir kararlılık, olağan üstü dayanışma ve eşsiz meharetlerle savaş yaparlarken aşılmaz ve bozulmaz saf tutup;taşları kurşunla birbirlerine bağlanan ve tek parça haline gelen binaya benzetildiklerinden Saff Sûresi denmiştir.

SAFF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Yolda yürürken tahminden, bulup kaybetme gibi farklı hallerden ve bocalamalardan kurtulan, kesin bilgi ve gerçekten görme makamlarından da yükselerek Hak Teâlâ'ya kavuşma mertebesine eren, türlü idrak görüş ve izlemelerle nitelikli ve donanımlı olarak Hak ve Tek Varlık Denizinin (c.c.) uçsuzluğuna dalan, ezel-ebed hayat suyu içilen Kevser Havzından (İlâhî Kaynaktan) doyası içip Makam-ı Mahmud'a (sonsuz övgüye layık olan Yüce Huzura) ulaşan kâmil insana şu gerçekler asla gizli kalmaz: Bu tür erenlerin işleri, icraatları, sözleri, tüm durum ve davranışları tam bir istikamet, ifrat (haddi aşma) ve tefrittan (gevşeklik göstermekten) uzak olarak gayet dengelive İslâm Caddesinde tam bir başarı ile yaşamaktan ibarettir. Çünkü gerçek erenler; kesinlikle Allah Azıîmüşşan'ın ahlakıyla ahlaklanarak O'nun (c.c.) değişiklikten Münezzeh Olan Güzel İsimleriyle isimlenip adalet ve istikamet kaynağı Olan Yüce Sıfatlarıyla nitelenmişlerdir.

İhlâsa eren (her şey; Allah Azıîmüşşan'ındır diye bilen) kâmil Mü'minlerin maksadlarının Hak Teâlâ'nın Birliğine kavuşmak, O Yüce Varlığın Kendisine (c.c.) mahsus bütün Sıfatlarıyla ahlak sahibi olmayı gerçekleştirmeleri gerekir. Hatta tüm yaratılmışın yönelip tesbîh edip şiddetli arzuları Bu En Yüce Murad (c.c.) ve En Yüksek Gaye için olmalı. (Şu bir hakikat ki, her şey Allah Azıîmüşşan'ı tesbîh ediyor.) Fakat bütün yaratılmışın Allah Teâlâ'yı tesbîh ettiklerini (can gözleri görmeyen ve can kulakları duymayanlar) anlamazlar. İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberi vesîlesiyle; her şeyin isteyerek Kendisine (c.c.) yönelip tesbîh ettiklerini haber vermek, bütün Mü'minleri eğitip irşad ederek durumlarını düzeltmek için onlara seslendi ve açıklamaları öncesinde; uğurlara kaynak olması kasdıyla En Üstün İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün tecellîlerini adaletine ve Sahibi olup kurduğu muazzam nizamagöre yapan (her bir tecellîsi; yani görünüp kudretlerin göstermesi âdil olup kusur, yanlışlık ve zulümden münezzeh olan) Allah Adıyla.

Allah Azıîmüşşan; kullarını Selâm Yurduna, Cennetine, esenlik, güven ve sonsuz huzur yurdu olan En Yüksek Makama ulaştıracak olan; Kendisinin (c.c.) yüce adaletinin yansımasından ibaret Mîzanı, Muazzam İslâm Nizamını kulluk sahnesi olarak koyup te'sis etmesiyle onlara Rahman'dır; sonsuz, sınırsız ve sayısız türde rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; kulları sonradan olan âlemin malzemelerinden ve tüm fânî varlıklarından soyunup çıktıktan sonra onları; ezel-ebed Hak Olan ve yokluğu bir an mümkin olmayan Yüce Varlığın uçsuzluğuna erdirmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

1. Ayet: Gök ve ötesinde bulunan Yüce Âlemlerde bulunan ve etkileyici olan bütün varlıklar, aşağı âlem Yerde bulunan ve etkileyicilerin etkilerini kabul eden, Yüce Âlemlerle Yer arasında bulunan ve birbirlerine kaynaşmış olan tüm varlıklar tam

bir arzu ile Allah Azıîmüşşan'a yönelip layıkıyla O'nu (c.c.) tesbîh ederler, bütün noksanlıklardan, eş, ortak ve benzerden uzak ve pek Yüce bilirler ve daima O'nun (c.c.) Varlığını, Birliğini ve Bambaşka olduğunu i'lân ederler.

Bütün varlıklar elbette O'nu (c.c.)tesbîh eder; çünkü O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup tüm yaratıklara ve bütün istediklerine gücü yetendir. Hakîm'dir; bütün düzenlemelerinde, yarattıklarında ve yönetiminde her şeyi sağlam yapar.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ۞

2. Ayet: Müslimanlar Allah'ın (c.c.) Rasûlünün (s.a.v.) huzurunda Allah Azıîmüşşan'a söz vererek şöyle demişlerdi: Amellerin ve kulluk hizmetlerinin Allah Teâlâ'ya hangisinin daha sevimli olduğunu bilsek; mallarımızı ve canlarımızı o görev konusunda seve-seve verirdik. Bunun üzerine Cihad Ayetleri gelince bu onların hoşlarına gitmedi. Uhud Savaşında da bozguna uğrayarak Sevgili Peygambere (s.a.v.) arkalarını dönüp kaçtılar. Bunun üzerine Allah Azıîmüşşan onlara sordu: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği; verdiğiniz sözleri yerine getirmenizdir. Yapamayacağınız şeyleri sözleşme anında niçin konuşuyorsunuz? Madem konuştunuz, vakti gelince niçin dediklerinizi yerine getirmiyorsunuz?

۞ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ أَن تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ۞

3. Ayet: Bilesiniz ki, yapamayacağınız şeyleri konuşmanız ve sözlerinizi gerçekleştirmeyişiniz; gayret ve intikam Sahibi Olan Allah (c.c.) katında gazaba ve kahra sebep olacak suç ve günah olma bakımından çok büyüktür.

۞ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ ۞

4. Ayet: Verdiğiniz sözleri kesinlikle yerine getirmelisiniz. Çünkü sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi olup üstün bağışlar Veren Allah (c.c.); Yolunda Cihad edip düşman karşısında muazzam dayanışma ve yardımlaşma sergileyerek, parçaları kurşunlarla birbirine kaynamış ve yek vücud haline gelmiş bina gibi saf tutarak, arada hiçbir açıklık bırakmayıp düşmanların geçmesine izin vermeyerek Allah Azıîmüşşan'ın Dînini üstün getirmek Tevhıîdinin Kelimesinin, Allah'tan başka ilâh yok Sözünün Yüceliğini her tarafa yaymak için savaşanları pek sever.

(Kardeşlerim! Bilirsiniz ki, kurşun; ateşte eriyip sıvı hale gelen ve soğuduğu zaman sağlam taşlardan sert olan bir maddedir. Yapı ustaları; eğer taşlar yumuşaksa; taşları karşılıklı olarak oyarlar ve yukarıdan erimiş kurşunu dökerler. Taşlar sertse aralarına kurşun girip tamamen saracak şekilde örer ve kurşunu dökerler. Böylece bina tek parça ve gayet sağlambir kaya halini alarak olağan üstü dayanıklılık kazanır.

Allah Azıîmüşşan'ın bu teşbihi asla abartı değil. Şöyle ki, En Sevgili Kulu ve En Büyük Rasûlü Hz. Muhammed'e ikram ettiği eşsiz kahramanlar; Allah Azıîmüşşan'a tam bir şuur ve kesin bir Îmanla sığınarak saf tuttuklarında; onları birbirlerine bağlayan ve hatta onlardan yüz gösteren; Allah'tan gelen ruh oluyordu. Değil düşmanın atlı birlikleri; Cehennem gelse onları sarmıyordu. Bilesiniz ki, Sevgili

Peygamberimize s.a.v.ikram olunan mucizelerden biri de onlardı. Küçük bir keramet gördüğünüzde bunlara inanmakta sorun kalmaz.)

۞ وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞

5. Ayet: Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, sözlerinizi yerine getirmeyişiniz; Allah Azıîmüşşan'ın büyüklüğünden bir şey eksiltmez, vefakâr olmanız da O'na (c.c.) bir şey kazandırmaz. Ancak sizlerin sözlerinizde durmayışınız Peygamberimi (s.a.v.) üzer, bu da Rabbinizin gazaplanmasına sebep olur.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Kardeşin Mûsâ Kelîmi (Allah ile konuşmakta özel mertebeye erdirdiği ve konuştuğu Mûsâ'yı) üzen hıkâyeyi, yani o tarihte Kavmi tarafından üzülüp eziyet gördüğünü anlat. O vakit Kavmi O'na (a.s.) kasıtlı olarak iftira etmişler, fıtık (yarılmadan dolayı husyesinde şişlik) olduğu dedikodusu yapmışlardı.

(Kavmi bugün Yahûdî ve Hıristiyanların çoğunluğunun çıplak halde bir arada yıkandıkları gibi edepsizce bir arada yıkanırlar. Kendilerini bu ahlaksızlıktan vazgeçirmek isteyen Mûsâ Peygamber a.s. ile eğlenirlerdi.)

Mûsâ (a.s.) onların edepsizlikten vazgeçmeleri için peygamberlere (a.s.) yaraşan yumuşaklıkla seslendi ve Kendisine izafe ederek (Kendisinin Kavmi olduğunu anlatarak) dedi ki, ey Kavmim! Aslı olmayan ve gerçeklerden pek uzak olan bu gibi iftiralarla niçin Bana eziyetediyorsunuz? Sizler kesin olarak biliyorsunuz ve getirdiğim Mucizeleri görüp anlıyorsunuz ki, bunlar Benim iddiamda doğru olduğumu gösteriyor ve Benim; Allah Azıîmüşşan'ın vahyi ile tarafından sizlere gönderilen Peygamberi olduğumu şüphesiz bilip anlıyorsunuz. Ben sizleri; O'nun (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îman edip Hak Teâlâ'yı tanıyarak Hak Yola erdirmek için gönderildim. Bunları bilmeniz; Bana eziyet vermemenizi gerektirir. Sizler Bana niçin eziyet veriyorsunuz?

Onlar;asıl fıtratın ve insan olmanın gereği olan Hak Yol İslâm'dan sapıp ayrılınca; kalpleri evirip Çeviren Allah Azıîmüşşan da onların kalplerini Hakkı kabul etmekten çevirdi (Cennetine ve sonsuz nimetlere götüren Yoldan mahrum etti). Yolların En Düzgünü ve En Yararlısı Olan Haktan saparak batıla, zulüm ve kâfirliğe sapıp gittiler. Böylece pek büyük ve gayet acı bir azabı hak ettiler. Hulasa sonsuz ilim ve yüce gaye Sahibi Olan Allah (c.c.); asıl karakterin gereği olan Îman ve İslâm'dan çıkanları yüce murada erdirmez.

۞ وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَاةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِن بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kardeşin Îsâ'nın (a.s.) Kavmine uyarılarda bulunup eğitim vermek için seslendiği vakti anlat. Kavmine şöyle dedi: Ey Ya'kuub Oğulları! Bilesiniz ki, Ben sizlere; Allah Azıîmüşşan'ınKatından Gönderilen Peygamberiyim. Sizleri O'nun (c.c.) Yoluna, Îman ve itaate erdirmekiçin gönderildim. Önümde (Benden önce Peygamber olarak gelen Mûsâ'yı ve O'na a.s.

inen Allah Teâlâ'nın Kitabını) Tevrat'ı Kendim her hâl ü kârda tasdik eden biri olacağım. (Bununla beraber sizlere önceden haram kılınan bazı hukümleri Bana inen Ayetlerle helâl kılacağım.)

Tevrat insanlığın görünmez tarafı olan ruhları; Tevhıîdin tertemiz kaynağına ve kusursuz Îmana aykırı olan her türlü sapıklıktan temizleyip uzaklaştırmayı sağlayan güzel ahlakı ve açık hukümleri kayıt altına almak için indirilmiştir.

(Îsâ a.s. konuşmalarına devam etti.) Ey Kavmim! Bir de Ben sizlere; Pek Büyük Bir Peygamberi müjdelemek üzere geldim. İnsanlığın en yüksek mertebesi olan peygamberlik görevinde En Kâmil Peygamber olarak gelecek, insanlıktan açığa konup yaşanması gereken ahlakın üstün değerlerini ve tüm güzel kuralları O (s.a.v.) tamamlayacak ve tam olarak O (s.a.v.) sergileyecek. O Benden sonra gelecek veZatî Tevhıîdiaçığa koyacak. (Ben ve Benden önceki peygamberlerin a.s. Kitaplarında olmayan O'nun s.a.v. Kitabında olacak. Ben ve önceki peygamberler a.s. Tevhıîd-i Sıfat ve Tevhıîd-i Ef'al görevi yaptık. Yani Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini ve O'ndan başka ilâh olmadığını; Sıfatlarıyla, İsimleriyle, fiilleriyle ve icraatlarıyla anlattık. Allah Azıîmüşşan O'nun Kitabında Zatını, Kendi Öz Varlığını da anlatacak. O Yüce Peygamber de s.a.v. Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini ve O'ndan başka ilâh olmadığını; Bizim anlattıklarımızı anlatıp tasdik etmekle beraber, Zatını da tanıtıp anlatarak Bu Şanlı Peygamberlik Görevini îfâ edecek.Dolayısıyla Âdem'den a.s. beri devam edip gelen peygamberlik görevi O'nuns.a.v. ; Allah'ın c.c. Dînini, Allah'ın indirdiği hukümleri ve buyruklarıyla son olarak en tam ve en mükemmel tarzda tesis edip tatbik etmesiyle son bulacak. İnlerine saklanıp karanlıklarda keyiflerine göre hurriyyet dairesi içinde yaşadıkları ile avunan yarasalar; anlayıp idrak etmese de Allah Teâlâ katında Tek ve En Yüce Dîn Olan İslâm; Kıyamete kadar insanlığın Dîni olarak yaşayacak.)

(Îsâ a.s. O En Sevgilinin geldiğinde halkın tam bir saygı gösterip derhal O'na s.a.v. uymaları için; yaratılmışın En Üstünü olduğunu anlatan ve Allah Azıîmüşşan tarafından konan İsimlerinden Birini de söyledi.) O'nun (s.a.v.) Adı; Ahmed'dir. Allah Teâlâ'nın salevâtı, rahmeti, selâmı ve tüm bereketleri O'na (s.a.v.) ve Kıyamete kadar O'na (s.a.v.) uyanlara olsun. O'nun (s.a.v.) Allah Azıîmüşşan'ı hamd etmesi; bütün peygamberlerin ve tüm yaratılmışın hamd etmesinden daha mükemmel ve daha kapsamlı olduğu için Bu İsimle (Ahmed ile) isimlendirildi. Zira bütün peygamberlerin (a.s.) hamd etmeleri; Allah Azıîmüşşan'ın Sıfatlarını ve icraatlarını zikrederek oluyordu. O (s.a.v.) ise bunların tamamıyla beraber Zatını zikrederek hamd ediyordu. Hz. Îsâ'nın bu üstün da'veti ve geniş açıklamalar yapıp uyarılarda bulunarak müjde vermesi karşısında haklılığını gösteren önemli bir belge göstermesini istediler. Îsâ (a.s.) o ana kadar geçmiş peygamberlerin (a.s.) hiçbirinden görülmemiş olan pek büyük Mucizeleri, gayet açık ve üstün belgeleri gösterdiğinde Îman etmediler ve inad edip kafa tutarak yalanlamağa başladılar. Dediler ki,bu söylediklerinin ve gösterdiklerinin tamamı gayet açık ve kuvvetli bir sihirdir.Güya sihir büyük olunca bu harikalar cisim ve madde haline geliyormuş. (Hal bu ki, sihir; insanların hayal gücünü ve zihinlerini bozarak asılsız şeyler göstermekten ibarettir. Asla cisim haline gelmez ve gerçeğe dönüşmez. Îsâ a.s. çamurdan kuş yapıyor ve ona Allah Adına üfleyince canlı bir kuş olup yaşıyordu.

Cesedi çürümüş ve toprak olmuş olan ölüleri diriltiyor, çaresiz kalınan hastalıkları tedavi ediyordu. Bunlara rağmen insanlıkları bozulmuş olan serseriler inad edip O'nu a.s. iddiasında ve söylediklerinde yalancılıkla suçluyorlardı.)

۞ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

7. Ayet: Bunca büyük Mucizeleri ve kuvvetli kanıtları görmelerinden sonra Îsâ'yı yalanlayıp inkâr etmeleri elbette Allah Azıîmüşşan'ın koyduğu Îman, İslâm ve insanlık sınırlarından çıkmaktan ve zalimlik yapmaktan başka bir şey değil. Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi olup her şeyi sağlam Yapan Allah Azıîmüşşan'a iftira ederek Peygamberine indirdiklerine yalan diyerek yalan nispet eden ve yalancılık dayandıran zalimlerden daha zalim kim olabilir? Hal bu ki, O Yüce Peygamber (Îsâ a.s.) Allah Teâlâ tarafından Kutsal Ruh Cebraîl ile desteklenerek onları Tevhıîdin Yoluna ve ebedî kurtuluşa erdirmek için bu Mucizelerle gönderilmişti. Böylece bütün zulüm ehli kâfirler İslâm'a çağırılmıştı. Eğer O'ndaki emirlere sarılıp yasaklardan kaçınarak O'nu kabul etselerdi bütün günahlardan arınacak ve arındırılacaklardı. Ama o zalim ahmaklar; İslâm'ı kabul etmekte inad edip azgınlık sahasında (tam bir rezillik ve mahrumiyyet içinde) kaldılar. Çünkü zulüm ve kâfirlikte ısrar ederek Allah'ın (c.c.) Mucizelerine sihir ve büyü dediler. Sevgili Peygamber Îsâ (a.s.) ile hayâsızcatartıştılar. Bilesiniz ki, kullarının karakter ve kabiliyyetlerini Bilen Allah Azıîmüşşan; bu ve benzeri sebeplerle zalimleri asla gayelerine erdirmez, Îman ve İslâm'la şereflendirmez. Çünkü onlar zulümleri sebebiyle; Allah'ın Fıtratı (Ahlakı) Olan ve kedisi için yaratıldıkları En Sağlam ve En Kusursuz Dîn Olan İslâm'dan, O Yüce Karakterden çıktılar. Fakat insanların çoğu bunu ve Bu Dînin Kıymetini bilmezler. Bundan dolayı da sapıpgiderler.

۞ يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۞

8. Ayet: Bunca Mucizelerinve kesin kanıtların ardından bu yalanlama, inkâr ve iftiralarıyla Allah Azıîmüşşan'ın Nûrunu pis ağızlarıyla, asılsız, boş sözleri, yalan ve iftiralarıyla söndürmek istiyorlar. Allah Azıîmüşşan ise Samed (ezel-ebed Var olup hiçbir an hiçbir şeye muhtaç Olmayan, her şeyi yarattıktan sonra onları türlü nimetleriyle ve sayısız imkânlarla Yaşatan ve daima her şey Kendisine muhtaç olan), Tek ve Eşsiz Rab olarak bütün varlıkların ufuklarında Nûrunu bütün parlaklığı ve sınırsız etkinliğiyle açığa koyuyor. Bilesiniz ki, Bu Sonsuz Nûr İslâm'dır. Yaratılmışın En Hayırlısı ve En Üstünü Olan Hz. Muhammed'e (s.a.v.) inmiş olup Allah Azıîmüşşan'ın Zatını da (Kimliğini ve Öz Benliğini de) açıklamaktadır. (Diğer kitaplarda olmayan İhlâs Sûresi'nde ve Ayet-el Kürsî'de olduğu gibi.)

Bu kâfirler; hiçbir akla, Dîne, kesin idrak ve görüşe dayanmayan (pislik çukurlarından çıkan pis kokular misali) o iğrenç yalanlarıyla O Yüce Nûr'a ne zarar verebilirler? Sonsuz büyüklüğün ve sınırsız üstünlüğün Sahibi olan Allah Azıîmüşşan; kâfirler Onun doğup yayılmasını istemese de tamamlayacak ve kâfirleri rezil edip yerlerde süründürecek.

۞ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۞

9. Ayet: O sonsuz ilim, kudret ve yüce gayelere Sahib Olan Allah (c.c.); Yüce Varlığının Birlik Nûrunu kesinlikle açığa koyup tamamlayacak, çünkü En Sevgili Rasûlü Hz. Muhammed'i Bu Yüce Nûru tamamlaması, âlemlerin Rabbine kulluk ve itaat tarzını ve O'nun için sergilenecekolan En Üstün Ahlakı tam ve kusursuz olarak açığa koyması için gönderdi. Hidayet ve irşâd Kaynağı Olan Kur'an'la ve kolaylık, cömertlik, hoşgörü kaynağı, kusursuz pek sağlam ve Hak Dîn olan İslâm'la Yüce Rabbi; O'nu (s.a.v.) destekledi. O Yüce Dîn Allah'tan gayriden geçip bütün varlıkla sırf Allah Azıîmüşşan'a yönelmekte En Yüksek Hayat Tarzı olarak Atası İbrahîm Peygamberden (a.s.) Kendisine mîras oldu. Bir öz ve özet olan Hanîflik (kulun bütün varlığıyla her şeyden vazgeçip sırf Allah'a c.c. yönelme Dîni); Kur'an'la açılıp En Kâmil ve En Kapsamlı Dîn olarak Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ikram olundu. Allah Azıîmüşşan İslâm'ı; Tevhıîd-i Sıfat ve Ef'al ihtiva eden bütün hak dînlerin ve tüm rejimlerin üstüne çıkarmak için en Büyük Peygamberine (s.a.v.); müşriklerBu Yüce Dînin zuhurunu ve üstün gelmesini istemeseler de gizli-aşikâr her türlü şirkin ve inkârın damarlarını kökünden koparıp atan En Kapsamlı, En Sağlam ve En kolay Dîn olarak armağan etti.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

10. Ayet: Hakk-al yakıîn (Allah Teâlâ'ya kesin olarak kavuşma) makamına erdiren İslâm'ın üstün geleceğine ve Tevhıîd Da'vasının Yüceliğinin bilip Yeryüzüne yayılacağına işaret edip müjdeledikten sonra; Allah Teâlâ Mü'minleri bu konuda gayret etmeğe teşvik için dedi ki, ey Mü'minler! Sizleri pek acı ve devamlı olan azaptan kurtaracak bir ticaret; hangi ticarettir, sizlere göstereyim mi?

۞ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

11. Ayet: Allah'a (c.c.) ve Sevgili Peygamberine Îman edersiniz, önemli işler için mallarınızı harcamakla ve canlarınızla düşmanla savaşmak için harp meydanlarına atılmakla Allah'ın Yolunda, Allah'ın Dînini anlatılan yüce gayeler kasdıyla Onu yaymakiçin Allah'ın düşmanlarıyla Cihad edersiniz. Özellikle düşmanların en büyüğü olan kendi varlık ve benliklerinizle savaşır, Allah'ın (c.c) hukümlerini kendi görüş ve arzularınızdan üstün tutarsınız. Kendi varlık ve benliğinizin (hayal, kuruntu, inad, gösteriş ve pek çok şer güçleri ve) askerleri daima sayısız kötülükleri sizlere emredip icra ettirmek ister. Eğer Dünyada ve Ahirette sizler için en hayırlı ve en yararlı olanı bilirseniz; böyle bir Îman ve Cihad çok hayırlı ve pek faydalıdır.

۞ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

12. Ayet: Eğer Allah Azıîmüşşan'a Îman eder, Rasûlüne hakkıyla uyup tasdik eder ve Allah Teâlâ'nın Yolunda Cihad ederseniz; bundan önce yapmış olduğunuz günahlarınızı siler ve sizleri bağışlar. Sonra da sizleri; Mevlâ'nızı kesin olarak bilip tanıma, görme ve kavuşma sahaları olan Cennetlere koyar. O Cennetlerin altlarından (her türlü içeceklerle beraber) her şeyi kuşatan İlâhî ilimden ibaret bilgi

ve hakikat nehirleri akar. Bunların dökülüp geldiği Kaynak Hak Varlığın Hayat Denizidir. Ayrıca her türlü şüphe, tahmin ve tereddüdden korunmuş olan İlâhî bilgilerin ve kesin idraklerin sahaları olan Adn (ebedî olarak kalma) Cennetlerinde; yüksek derecelerden, yüce durum ve konumlardan ibaret pek hoş köşkler var. Oralara girip sığınma pek büyük bir ermişlik, muazzam bir bağış ve ikrama ulaşmaktır. Bu bağış ve ikramlar sonsuz ilim, sınırsız ızzet ve üstünlüğün Sahibi Olan Allah Teâlâ tarafından; İlâhî bilgilere ve kesin idraklere erenlere yapılmaktadır.

۞ وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞

13. Ayet: Ey duyup gördüklerini layıkıyla gözeterek ders alan ve Allah'ın Dînini üstün getirmek için çabalayan Mücahidler! Yine sizlere için; Rabbiniz katından bir büyük nimet daha var ki, sizler onu pek seversiniz. Bilesiniz ki, o; sizlere Allah Teâlâ'dan inip gelen ve sizleri düşmanlarınıza üstün kılıp onları alt ettiren yardımıdır. Buna acil olarak ereceksiniz. Dolayısıyla En Büyük Fetih (Allah Azıîmüşşan'ın eşsiz bir armağanı olarak bütün fetihlere kapılar açacak olan Mekke Fethi) pek yakındır.Ey peygamberlerin En Kâmili! Artık Mü'minlere ve Mücahidlere maddî-manevî tüm fetihleri, Dünyada ve Ahirette kazanacakları türlü mükâfaatlarla müjdele.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ اللَّهِ فَآمَنَت طَّائِفَةٌ مِّن بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَت طَّائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۞

14. Ayet: Ey Îman edenler! Mü'min olmanızın gereği; Allah'ın (c.c.) Dînine yardım etmeniz, Rasûlüne (s.a.v.) bütün kuvvet ve imkânlarınızla destek vermenizdir. Mallarınızla ve canlarınızla Allah Azıîmüşşan'ın ve Sevgili Rasûlünün (s.a.v.) yardımcıları olun. Peygamberiniz (s.a.v.) savaşırken O'na (s.a.v.); Havarîlerin Hz. Îsâ'ya (a.s.) savaşı esnasında dedikleri gibi deyin. Nitekim Meryem Oğlu Îsâ (Allah'ın selâmı ve rahmeti onlara olsun) Havarîlere;kesin olarak Îman etmiş olmalarında onları imtihan etmek, ihlâslarını, Kendisine sevgi ve bağlılıktaki samîmiyyetlerini ve Allah Azıîmüşşan'ın yüce kullarından yüce olma derecesindeki mertebelerini anlamak için şöyle demişti: Allah Teâlâ'ya yönelmemde, O'nun (c.c.) İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgelerinden yansıyıp yardım gören eserler olarak meydana gelen gölgeden ibaret fânî varlıklar arasında O'nun (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îmanın yayılması hizmetimde yardımcılarım kimlerdir? Bunları duymaları sonrasında Havarîler; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini tam olarak idrak edip Huzuruna kavuşma makamına erip karar sahipleri olarak şöyle dediler: Bizler; Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olup O'nun Ebedîliğine ererek ve O'nun (c.c.) Cemâline bakmağa dalmış olanlar olarak Allah Azıîmüşşan'ın yardımcılarıyız ve sevgili kullarıyız. Çünkü bizim O'ndan başka dönüp varacağımız biri yok. Muradımız sırf O'dur (c.c.).

Havarîler; Îsâ Peygamber'e (a.s.) ilk Îman edenlerdir. İnançlarının paklığından ve özlerinin arınmışlığından, tereddüd ve bocalama bilmeyen yardımcılar olduklarından dolayı; kusursuz, ak ve berrak anlamına gelenحَوَر kelimesinden dolayı bu isimleri almışlar. On iki tane idiler.

Hulasa Îsâ (a.s.) insanları; Allah Teâlâ'ya Îman ve ibadete da'vet ettikten sonra İsraîl (Ya'kub) Oğullarından bir topluluk Îman etti ve bir topluluk ise kâfir oldular. Aralarında ayrılık meydana gelince ve kâfirlerin saldırganlıkları artınca savaşlar oldu. Îman edenlere; düşmanları karşısında destek verdik. Böylece Mü'minler; kendilerine verdiğimiz belgelerle, katımızdan kuvvet ve yardımlarla hem tartışmada ve hem de savaşta düşmanlarına üstün gelip onları mağlup ettiler.

Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın taraftarları daima üstün gelirler.

SAFF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Teâlâ'ya doğru çekilip giden, Allah'ın yardımcıları adıyla adlandırılıp Tevhıîd ehli olanlar ve fânî insanlık bölgesinin (zulüm ve kargaşa) diyarından Manevî Birlik Şehrine (sıkıntı ve darlık sahası olan Dünyadan) ebedî mutlulukların ve sayısız nimetlerin olduğu Yüce Huzura) ve sırf Allah Teâlâ'ya muhtaç olanların bölgesine hicret edenler topluluğunda yer alan Muhammed Mustafa'ya bağlanmış olan! Murad ve gayeleriyin en yükseğine ulaşmanda Allah Azıîmüşşan sana yardım etsin. Sana gereken; Yok olma yolunda bütün gayretini sarf etmendir. Yani iradeyi öldürmek, her türlü istek ve arzudan kurtuluş için ölümü düşünmelisin. Çünkü bu yok oluş, sana sonsuz yokluğu kazandıracak. Ezelî ve Ebedî kalıcılığa (beka billâhe, Allah Azıîmüşşan'a ulaşmakla ebedîliğe) ermen için tamamen yok olman gerekir. Bu yol; Son Peygamber Hz. Muhammed'in Yoludur. O (s.a.v.); halkın tamamını; Allah'tan (c.c.) gayriher şeyi varlık sahnesinden düşürüp yok eden Zatî Tevhıîde erdirmek için gönderilmiştir. Senin için tek görev; Allah Azıîmüşşan'ın her şeyden Münezzeh Olan Birliğine uymayan inançların nakışlarından ve etkilerinden, tüm resimlerden ve şekillerden, âdet ve kültürlerden arındırmandır. Havarîlerin Îsâ'ya (a.s.) uydukları gibi Peygamberine (s.a.v.) hakkıyla uyup şaşmadan, şüphe ve tahminciliğe düşmeden izinde yürümelisin ki, sana İlâhî bilgilerin ve kesin idraklerin yolu açılsın. Bu yol sana; Allah'ın başarılar verip katından Kendisi tarafına çekmesi, Sevgili Peygamberine (s.a.v.) ve O'nun (s.a.v.) Allah (c.c.) Adına tesisi ettiği hukümlere hizmet etme şerefini ikram etmesi sonrasında açılır. Alçak Dünyaya ve Dünyadaki hayvanî lezzetlere ve kıymetlere yönelip değer vermektensakın ki, yüce bilgileri idrak etmenin ve hakikatleri görmenin önünün açılmasından ibaret olan her şeyden kurtulup tamamen arınman mümkin olsun. Allah Teâlâ lütuf ve rahmetiyle bizleri Tevhıîdinin Yoluna erdirsin.

CÜMÜA SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 11 Ayettir. İslâm Toplumuna, Bu Seçkin Toplumu Toplayan Cümüa Gününe, O Gün Hutbede okunacak konunun önemine ve Müslimanların eğitilmelerine dair konuları içerdiği ve tüm konuları Cümüa Namazına ve O Namaza Çağrıya bağladığı için Cümüa Sûresi denmiştir.

CÜMÜA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz ve mükemmel iradesi ile pek yüce gayesi gereği yüce bilgisinden ve olmuş-olacak her şeye dair tüm hüküm ve kararlarının yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzdan, gölge ve yansımalardan ibaret bütün varlıkların nakış ve suretlerini yokluk aynasına çizen Yüce Rabbin Kaleminden doğup gelen peygamberlik ve evliyalık mertebelerinin sırlarının ve inceliklerinin hakikatikendisine açılmış olan kimseye şu gerçek gizli kalmaz: Bu iki mertebe (Peygamberlik ve evliyalık mertebeleri); ancak ve ancak Allah Teâlâ'nın hibe etmesiyle, bağış ve ikramıyladır.

Bunlar; insan gücünü ve idrakini çalıştırmak suretiyle görünen ve bilinen resmî tahsiller konusunda âlet, sebep ve imkânlarla elde edilecek mertebeler değildir.

İşte bu sırdandır ki, Allah Azıîmüşşan; okuma-yazma bilmeyen, Elinde tahsil yapmanın sebep ve araçları ve hiçbir imkânı olmaksızın Ümmî Kulu Hz. Muhammed Mustafa'yı (yaratılmışın En Büyük Alîmi ve) bütün peygamberlerin (her konuda) En Kâmili yaparak Peygamber göndermeğe Kadir olduğunu haber verdi ve kudretinin sonsuzluğunu gösterip başlangıçta okuma yazma bilmeyen ümmî insanlara Peygamber gönderdi. (Kısa zamanda söz ustaları, rakip tanımayan şairler O'na verilen Kitabın karşısında şaşkınlık yaşadılar ve anladılar ki, insanlar, cinler ve bütün yaratılmış bir araya gelseler O Kitabın en küçük bir Sûresinin benzerini ortaya koyamazlar. Yine anlaşıldı ki, Allah Azıîmüşşan'ın Ümmî Kulu ve En Kâmil Peygamberi Hz. Muhammed s.a.v. ile boy ölçüşmek şöyle dursun, O'nun s.a.v. yetiştirdiği Alîler, Halîfeler ve tüm velîler karşısında kimse boy ölçüşemez ve hatta söz sahibi olamaz. Bu inceliklerden anlaşılıyor ki, peygamberlik ve evliyalık Allah Azıîmüşşan'ın ayrı bir ikramıdır.)

Hulasa Allah Azıîmüşşan En Seçkin Kulunu Son Peygamber olarak gönderip O'nunla peygamberlik görevini tamamladı ve peygamberlik mertebesinin gayesi olan insanlığın ahlakını, Dîn eğitimini ve hayat kurallarını ikmal etti ve tam olarak (İslâm Dîni çerçevesinde) te'sis etti.

Bu sebeple Birliğine Îman eden Mü'minlere; bütün varlıkların Kendisini tesbîh ettiğini, Şanına yakışmayan bütün noksanlıklardan ve yanlışlıklardan Münezzeh, Uzak ve pek Yüce olduğunu dilleriyle ve halleriyle daima zikredip i'lân ettiklerini uyarı ve işaretle haber verdi. Sonra da uğur ve bereket sebebi olmasını dileyerek En Büyük İsmiyle sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün varlıkları hiçbir madde ve müddet yokken; sonsuz kudretiyle yoktan Vareden Allah Adıyla…

Allah Teâlâ bütün varlıklara; Rahman Suretiyle suretlenmiş (Ahlakıyla ahlaklanmış) olarak yaratılan insan türünden peygamberler göndermekle Rahman'dır; sonsuz ve umum rahmet Sahibidir.

Allah Teâlâ kullarını; Hannân (çok Seven) ve Mennân (sonsuz lütuf ve ikram Sahibi) Olan Rablerini arzulamaları sebebiyle Cennet bahçelerine erdirmesi sebebiyle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞

1. Ayet: Aşırı sevgileri ve arzuları sebebiyle Semâvât ve Arzda olan her şey tam bir teslîmiyyet ve itaatle tüm Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi Olan Allah Teâlâ'yı tesbîh ederler.

Allah Teâlâ Melik'tir; tam bir egemenlikle bütün kâinat memleketine (elde edilen ve sahip olunan sahaya) sınırsız yetki ile ve ezici kuvvetle yönetim ve idarede Bulunandır. Her şeyi O (c.c.) yarattığı gibi Yaşatan, Yöneten, hukûm ve karar Sırf Kendisinin olandır.

Kuddûs'tür; Varlığı sonradan olma, gelişim ve gelişim gibi hallerden ve her türlü eksikliklerden uzaktır, Pak ve Yücedir.

Azîz'dir; sonsuz üstünlüğün Sahibi olup dileyip takdir ederek yarattığı her şeye Hâkim ve Kadirdir.

Hakîm'dir; Şekiller, suretler ve türlü şekillere dönen âlemlerde yürüyen yönetiminde hiçbir kusur ve gevşeklik olmaksızın her şeyi sağlamca icra edip Yönetendir.

۞ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۞

2. Ayet: O, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Teâlâ; sonsuz kudreti, üstün hıkmeti ve yüce gayesi gereği; insan olarak yaratıldıklarında katından bahşedilen aklı; işletmeğe ve düşünmeğe yol gösteren okuma ve yazmadan mahrum olan ümmîlere; kendi aralarından Mükemmel Bir Peygamber (s.a.v.) gönderendi. O Yüce Peygamberi (s.a.v.); cehalet kirlerinden arındırdıktan, bütün toplumlardan ve toplumların tuttukları yollardan O'nu (s.a.v.) seçip aldıktan sonra bütün inanç sahiplerine üstün kıldı. İlâhî yüce bilgiler ve hakikatler konusunda yetiştirip olgunlaştırarak yaratılmışın En Kâmili yaptı. Böylece yaratılmışın En Büyük Öğretmeni Hz. Muhammed (s.a.v.) insanlara; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığını, Birliğini, sonsuz ve kusursuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını gösterip can gözlerine ve yüce ilimlere erdiren bütün Ayetlerini okuyor. Zatî Tevhıîde (Allah Azıîmüşşan'ın Öz varlığını ve Kimliğini ders verip irşad görevine) has bir tarzda Yüce İslâm Dînine uymayan tüm inanç ve davranışlardan ve her türlü günah ve kusurlardan insanları arındırıyor. Allah'ın (c.c.) vahyi (söyleyip öğretmesi) ile onlara okuma-yazma ve özellikle bütün kitaplardaki bilgileri kapsayan, en üstün açıklamayı, eşsiz hayat nizamını açığa koyan Kitabı, Allah'ın En Muazzam Kitabını, Kur'an'ı öğretiyor. Sonsuz ilim, kusursuz sağlam bilgi ve icraat Sahibi Olan Allah (c.c.) tarafından indirilip te'sis olunan En Sağlam Dînin mükemmel kuralları, hukümleri ve esaslarıyla kurulan İslâm'ı en kapsamlı haliyle (Sünnet-i Seniyye ile) öğretiyor.

Hakikaten insanlar; O En Yüce Rasûlün (s.a.v.) Peygamber olarak gönderilmesi öncesinde apaçık sapıklık ve büyük bir azgınlık içerisinde idiler. Çünkü peygamber gönderilme yönünden fetrette (peygambersiz geçen ara dönem içinde) idiler.

۞ وَآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

3. Ayet: O'nun (s.a.v.) peygamberliği elbette sırf Peygamber olarak gönderildiği zamanda yaşayan Araplara değil, aksine henüz o zamandaki insanlara gelip karışmamış olan ve Kıyamete kadar gelecek olan onlardan sonraki tüm insanlığa ve hatta bütün cinlere şamildir ve akıl sahibi kul olup Allah Azıîmüşşan'a Îman edip itaat etmekle yükümlü olan herkesi kapsamaktadır. Çünkü O'nun (s.a.v.) görevlendirilmesiyle peygamberlik görevi sonlandı. Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip tam bir teslîmiyyetle her şeyi O'nun (c.c.) bilerek buyruklarına sarılarak yaşamak tarzı olan Kusursuz ve Sağlam Dîn O'nunla tamamlandı. O (c.c.) Azîz'dir; sonsuz üst ünlüğün Sahibi ve tüm yarattıklarına gücü yetendir. O (c.c.) Hakîm'dir; hukmün, kararın ve yetkinin Tek sahibi olup ilmi, icraatı ve yönetimi daima sağlam olandır.

۞ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞

4. Ayet: Bu; yani Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hiçbir basit ve olağan sebep ve çalışmalar öne çıkmaksızın ve söz konusu olmaksızın Allah Azıîmüşşan'ın bütün peygamberlerinin makam ve mertebelerini de içine alan Öz Varlığının ve Kimliğinin Birliğine Îman ve İtaat Da'vasını tüm yaratılmışa tebliğ edip irşad etmek üzere bütün âlemlere Rahmet olan Peygamber olarak gönderiliş; sonsuz Izzet ve hıkmet Sahibi olan Allah'ın Kendisine has ve özel olan pek büyük bağış ve ikramıdır ki, kullarından dilediğine verir, dilemiş ve En Sevgilisine vermiştir. Sonsuz büyüklüğünü ve üstünlüğünü daima Gösteren Allah (c.c.); pek büyük bağış ve pek üstün ikramların Sahibidir ki, O'nun rahmetinin ve bağışlarının hakikati kimse tarafından bilinemez.

۞ مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَاةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Yahûdîlerin ellerinde bulunan Kitaplarında Son Peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Mübarek Yüz şekli, organları, sıhhati, ahlakî güzellikleri yazılı olup açıkça tanınır ve anlaşılır tarzda var olmasına ve O'nun (s.a.v.) şerefini, değerini ve durumunun gayet yüceliğini gösteren tanıtımı bulunmasına rağmen Tevrat'ı ve içerisinde bulunanları kabul edip inanan fakat hased edip inatlarına yenilerek O'nu (s.a.v.) inkâr eden ve Allah'ın En yüce Peygamberine (s.a.v.) zarar vermek için türlü kâfirlikler yapan bu zalimlere sataşarak şu açıklamayı yaptı: Kendilerine Tevrat Kitabı yüklenen, O'nu öğrenen ve içinde bulunan emirlere sarılıp yasaklardan kaçınacağına ve bütün hukümlerine ve Îman esaslarına uyacağına dair yükümlülük alan sonra da o kıymetli yükü taşımayan, içinde bulunan hakikatleri ve Son Peygamberin niteliklerini, gelişini ve peygamberliğini inkâr eden ve bu sebeple O Kitaptan faydalanamayan toplumun durumu; sırtında çokça ilim kitaplarını taşıyan eşeğin durumu gibidir. Çünkü eşek; sırtındaki yükün ağırlığından yorulur, o kitaplardan yararlanmasını bilmez (varır bir küllüğe ve çöplüğe yatar). Allah Azıîmüşşan'ın Kendi Varlığını, Birliğini, huküm

ve gayesinin sağlamlığını gösteren ve ardından da hayat kurtarıp sonsuz nimetlere erdiren Ayetlerini (bilerek) inkâr ederek kâfirlikte ısrar eden toplumun durumu ne kadar kötü… Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi olup tüm işlerini sağlam Yapan Allah (c.c.); her türlü kötülüğü emreden varlık ve benliklerinin şeytanlarına uyan ve bu sebeple kurtuluş tokasını elinden bırakıp kulluk dairesinden çıkan zalimleri Tevhıîdine, Îman ve İslâm'ın Yüce Mertebesine erdirmez. (Planlarını başlarına geçirerek umduklarına da ulaştırmaz.)

۞ قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَاء لِلَّهِ مِن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Mükemmeli! Bizler Allah'ın (c.c.) sevgilileriyiz, bizler Allah'ın c.c.) evliyasıyız diyen ve Allah Azıîmüşşan'ı sevdikleri ve dostları oldukları iddiasında bulunan Yahûdîleri azarlayıp hakaret ederek susturman için şöyle de: Ey her şeyden vazgeçip Allah Azıîmüşşan'a yöneldiklerini iddia eden Yahûdîler! Sizin dışınızda kalan insanlar değil de sırf sizlerin Allah'ın evliyası ve değerli dostları olduğunuzu zannediyor ve bu iddiada bulunuyorsanız; sizleri Allah Azıîmüşşan'a yaklaştıracak olan ölümü arzulayın. Çünkü gurur (aldanış) yurdu olan Dünyadan; sürur yurdu olan Yüce Huzura göçüp gitmek ölümle olur. Kulları; Rahıîm ve Ğafûr (sonsuz rahmet ve mağfiret Sahibi) Olan Allah Azıîmüşşan'a ölüm ulaştırır. Eğer iddianızda doğruysanız; ölmeyi arzu edin.

۞ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞

7. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'a (c.c.) yemin olsun ki, ölmeyi hiç istemezler. Allah Teâlâ'ya yaklaştıran ve kavuşturan ölümden korkup yüz çevirmelerinin sebebi; hiç şüphesiz kendileri için hazırladıkları (yüz karası olan) kötülükleri, işledikleri günahlar, türlü azgınlıklar ve yaptıkları kâfirliklerdir. Kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde saklı olan her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan; onların zalim olanlarını, o zalimlerin içlerinde sakladıkları uzunca yaşamak sevgisini ve kalplerinin aşırı katılığını çok iyi biliyor ve bildiğine göre de onların cezasını verecek.

۞ قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

8. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın (c.c.) rızasını isteyerek O'na (c.c.) kavuşmayı arzulayıp ölmeyi temennî etmekten korkup yan çizdiklerini görmenden sonra onlara hakaret edip susturmak için de ki, sadece dillerinizle arzu ettiğinizi söylemekten ve hatta konuşmaktan korkup kaçtığınız ölüm şüphesiz gelip sizlere kavuşacak. Çünkü her can ölümün (acı) kâsesini (yudumlayıp) tadacak. Yaşayan herkes ölecek. Sadece gerçek hayata erenler (Allah Azıîmüşşan'a kavuşarak ebedîleşenler) hariç. Ölüm sonrasında gizliyi, aşikârı, yaptıklarınızı, içinizde saklı tuttuklarınızı ve her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan'a gönderilip Huzurunda toplanacaksınız. Allah Teâlâ sizlere; yaptığınız iyi-kötü her şeyi haber verecek. Bütün yapılanların karşılığını göreceksiniz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِن يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

9. Ayet: Müslimanlar Cümüa Günü ve Cümüa Namazı hususunda gevşeklik gösterip Namaz öncesinde toplanmakta tembellik yapınca, hatta Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlü Hutbe okurken; eski alışkanlıklarından olarak ticaret kervanı geldiğinde çalınan müzik sesini duyduklarında Camiden süratle çıkıp gidince Allah Azıîmüşşan onları kınayıp azarladı ve haklarında Ayetini indirdi ve şöyle dedi: Ey Îman edenler! Îman edenler olmanızın gereği; bütün ibadetlere koşmanızdır.Özellikle Cümüa Gününden dolayı O Gün kılınan Cümüa Namazı için Ezan okunduğunda Allah'ın zikrine koşun, Hutbede yapılan İlâhî uyarıları ve öğütleri dinlemeğe acele edin.

Bu ezan; bilindiği gibi Hutbe öncesinde okunan ezandır.

Hulasa Ezanı duyduğunuzda alış-verişi terk edin. Sizin bu alış-verişi bırakarak mescide doğru çekilip gitmeniz; eğer Dünya ve Ahiret yararlarınızı bilirseniz Ahiretiniz için çok yararlı olur.

۞ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِن فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞

10. Ayet: Size farz kılınan bu Namaz imamla beraber eda edildiğinde Yeryüzünün her bir tarafına dağılın ve sonsuz bağış, ikram ve sayısız nimetler veren Allah'ın rahmet ve ikramı sebebiyle bol ikramından ihtiyaçlarınızı karşılamak için nasipler arayın. Her durum ve işlerinizde, her an ve her yerde dillerinizle, kalplerinizle ve tüm organlarınızla Allah'ı (c.c.) çokça zikredin. Sadece farz Namazların arkasına tahsis ederek ve zikir sırf o vakitlerde yapılır zannederek az bir zikir yapmakla yetinmeyin ki, Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtuluşa, yarar ve iyiliklerine eresiniz. Çünkü hiçbir şey yok ki, her an Allah'ı tesbîh etmesin. Fakat pek azınız hariç siz onların tesbîhlerini anlamazsınız.

۞ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۞

11. Ayet: İnsanlar; hayvanî güçlerinin gereği olan geçici lezzet ve Dünyalıklara düşkünlüklerinden dolayı Cümüa Günü Eşsiz Hatıîb (s.a.v.) Hutbede ve kendileri de O Şerefli Camide iken bir ticaret kervanının geldiğini gördüklerinde veya bunu haber veren davullu ve şarkılı bir eğlence ve bu manzara etrafında dönmekte olan bir gurup insanı duyduklarında süratle Camiden çıkıp dağılırlar. Hulasa ey peygamberlerin EnKâmili! Seni minberde ayaktabırakırlar.

Rivayet olunur ki, tüm Ashab çıkıp gitmişler, sadece on iki er ve bir de hanım kalmıştı. Bu ise her şeyi hakkıyla açıklayan Yüce Dînde bir çatlağın meydana gelmesiydi. Yani bu davranış; Kusursuz ve Sağlam İslâm'ın hukümlerine karşı büyük bir gevşekliği ortaya koyuyordu.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bu çatlağı ve buna dayalı olarak meydana gelecek olan ahlak bozukluğunu gidermek için onlara de ki, Allah Teâlâ katında Ahirette ulaşılacak olan yüksek dereceler, sonsuz ve ebedî nimetler; eğlence ve en büyük

ticaretten çok daha hayırlı, daha gelirli ve daha büyük. Çünkü Hak ehli için bunların hiçbir yararı yok. Ticaret ve diğer gelirlerde yararlar olsa dahi geçicidir, çabucak yok olur. Ahiretteki değerler ve ikramlar sonsuz olarak devam edecek. Eğer dağılıp gitmelerini; maddî rızık elde etmeğe sebep gösteriyorlar ve önemli ihtiyaçlarımızı karşılamak için dağılıp gittik diyorlarsa onlara şöyle de: Allah Azıîmüşşan; rızık verenlerin En Hayırlısıdır. Eğer O'na tevekkül edip bütün işlerinizi O'na (c.c.) ısmarlar, tam bir ihlâs ve bağlılıkla O'ndan rızık isteyerek O'nun (c.c.) lütuf ve ikramlarına güvenirseniz sizleri hiç hesab etmediğiniz yerlerden bol rızıklara erdirir, tüm ihtiyaçlarınızı giderir.

CÜMÜA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Yüce Varlık Denizinin uçsuzluğuna dalan ve tam bir idrake erişip O pek Değerli Cemâli görme makamına ulaşan! Allah Azıîmüşşan seni; Yüce Birliğinin mertebesinde karar ve ebedîliğe erdirsin, sapmak ve şaşmaktan uzak tutsun. Sana gereken; Allah Azıîmüşşan'a tevekkül edip O'nu (c.c.) Vekîl edinmen ve herkese, her şeye ve her konuda O'nu (c.c.) Avukatın yapmandır. Dolayısıyla tüm işlerini O'na (c.c.) ısmarlayacaksın, sen de tamamen O'na (c.c.) teslim olup bir an kendiliğinden hareket etmeyeceksin. Bileceksin ki, O (c.c.) sana yeter. Hiçbir zaman kendi başına asla bir şey yapmayacaksın ve bir an O'ndan (c.c.) gafil ve habersiz olmayacaksın. Özellikle maddî rızık ve geçim konusunda kendi başına bir iş yapmağa kalkışmayacaksın. Bil ki, rızkın; her şeyi Yöneten, sonsuz ilim ve yüce gayelere Sahib Olan Allah Azıîmüşşan'ın katında mukadderdir, ölçülüp belirlenmiştir. Varlık dairesinde bulunan herkese ne ulaşacak ve kimin eline ne geçecekse Allah'ın (c.c.) dilemesi ile ve dilediği kadar olacak. Kesinlikle rızkıyın ticaret yapmakla veya dilenip devşirmekle olacağını zannetme, rızık tahsili peşine düşme. Şükredenlerden olman için sana ikram olunan varlığını, imkân ve organlarını yaratılış gayen olan kulluk için çalıştır. Yaratılmışın rızkı Allah Azıîmüşşan'adır. (O'na hakkıyla kul olursan hesab etmediğin yönlerden seni rızıklandırır, sana en güzel kapıları açar ve en güzel imkânları arz eder.) Asla umutsuzluğa düşenlerden olma. Kesin olarak gelecek olan ölüm sana gelinceye kadar Rabbine kulluk yap, O'nun (c.c.) sayısız nimetlerine ve değerli ikramlarına şükret. Tüm zamanlarında Rabbine layıkıyla tevekkül edip şükredenlerden ol.

MÜNAFİKUN SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîlede münafıkların (özleri kâfir, yüzleri Müsliman olan, Dîni bozup yok etmeğe, Müslimanları da parçalayıp kâfirlere katmağa ve onlara köle yapmağa çalışan bölücülerin) yalancılıkları, iki yüzlülükleri ve cesaretleri olmayan tutarsız kişiler oldukları anlatılmaktadır. Bu yüzden Bu Ad verilmiştir. Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 11 Ayettir.

MÜNAFİKUN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hakk-alyakıîn Makamına ulaşan ve Sıdk Meclisine; (Îman, İslâm ve İslâm'ın bütün esaslarını tasdik etmekte doğru ve dürüst oldukları onaylananlara verilen makama) Allah Azıîmüşşan'ın kendilerine özel nimetler vermesi sebebiyle peygamberlerle ve sıddıîklarla (Îman ve icraatlarında gayet olgun ve dürüst olarak Allah Teâlâ'yı, Sevgili Peygamberis.a.v. ve tüm mukaddesatı tasdik etmekte öncü olup gayet başarılı olanlarla) beraber yerleşen kimseyeşu gerçekler gizli kalmaz: Geçici olayların olup bittiği Dünyada bozuk görüşlerin ve sapıklıkların aralarında meydana gelen münakaşa, itiraz, tartışma, yalan ve iftira; o zalimlerin Allah Azıîmüşşan'ın Ka'be'sine yönelip varamadıklarındandır. Çünkü onlarda; İlâhî olan kesin bilgilerden elde edilen Allah Teâlâ'ya teslîm olup O'nun (c.c.)hukümlerine razı olma makamına (olgun insan mertebesine) yerleşip azim ve karar sahibi olmak gerçekleşmemiştir. Yoksa kesin bilgiye ve hakikatlere ulaşanlardan; münafıklığı ve ayrılıkçılığı haber veren bu gibi iğrenç suçlar meydana gelmez. Kişilerinmünafık olduklarını anlatıp açığa koyan bu iğrenç suçlar; onların Allah Azıîmüşşan'dan habersiz cahiller olduklarını gösteriyor. Hal bu ki, Allah Azıîmüşşan bütün nefislerde ve ufuklarda (canlarda ve canların dışında kalan bütün varlıklarda) tam bir Bağımsızlıkla ve Tek Hak Varlık olup kulluk yapılmağa Tek hak sahibi olarak tecellî etmekte ve Yüz göstermektedir. İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan münafıkları gereği kadar anlattı, onların sapıklıklarını, yalan, yanlış ve hainliklerine karşı uyarılar yaptı. Uğurlu ve bereketli olanla (Besmeleyle) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

İlmi sonsuz malumatı, sınırsız varlıkları ve olup biten her şeyi kuşatan Allah Adıyla…

Bir ve Eşsiz İlâh olduğu aşikâr Olan Allah Azıîmüşşan; bütün kullarına Kur'an'da, İslâm'da ve gerçek insanlık sayfalarında iyi olduğu belirlenmiş iyilik ve güzellikleri emretmekle, Kur'an'da, İslâm'da ve gerçek insanlık sayfalarında kabul edilmeyen her şeyi ve bütün kötülükleri yasaklamakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

O Yüce Mevlâ, Tek Sahib ve Gerçek Efendi (c.c.) kullarını; sonsuz kurtuluşun, esenlik, ebedî huzur, sınırsız hurriyyet ve güvenin yoluna erdirmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni ve Mü'minleri kandırmak için her türlü hile ve yumuşak yüzlülükle münafıklar Sana geldikleri zaman tam bir Mü'min olduklarını göstererek şöyle dediler: Gönül samîmiyyetiyle, kusursuz sevgi ve dostlukla şâhidiz ve kabulleniyoruz ki, Sen ey Muhammed (s.a.v.)! Hiç şüphesiz Allah'ın (c.c.) Rasûlüsün.

Kesin olarak biliyor ve tasdik ediyoruz ki, Allah Teâlâ Seni (s.a.v.) Hak olarak, Hak üzerinde, Hak'la, Hakkı açıklaman için gönderdi. (Seni s.a.v. Gerçek Peygamber olarak, İslâm Caddesi Üzerinde, Kur'an'la gönderdi ki, Hak Teâlâ'nın varlığını,

Birliğini ve gerçek hayatı ve ebedî mutlulukları kazandıran yüce buyruklarını açıklayasın.) Yaptıkları şâhidliklerini pekiştirmek her sözü söylemelerinden sonra etkileyici sözlerini daha da kuvvetlendirmek ve Mü'minleri kandırmak için sarf ettikleri sözlerin etkisini yükseltmek, yalanlarını da süslemek için şöyle dediler: Bütün gizlenmiş ve saklı olan her şeyi Bilen Allah Teâlâ; biliyor ve Şâhid ki, Sen (s.a.v.) Allah Azıîmüşşan'ın Peygamberisin.

Hulasa onlar yalancı şâhidliklerinde içlerindekini örtüp gizlemek ve yalanlarını süslemek için ne kadar da kuvvetli sözler söyleyip yeminler etseler de; onların içlerinde sakladıkları münafıklığı ve tefrikayı Bilen Allah (c.c.) Şahid ki, inkâr ve kâfirliklerinden vazgeçmeyen o münafıklar yalan söylüyorlar.

۞ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞

2. Ayet: Şâhidliklerini pekiştirmek için yaptıkları ağır ve güçlü yeminlerini; canlarına ve mallarına kalkan ve siper yaptılar. Müsliman savaşçıları yalan yeminleriyle kandırarak Allah'ın (c.c.) Yolundan vazgeçirdiler. Onlara Müsliman gözükerek kendileriyle savaşmalarına engel oldular. Katledilmediler, esir alınmadılar ve ellerindekine dokunulmadı. Gerçekten bu hainler; yaptıkları münafıklıkları, ayrılıkçılık yapmaktaki ısrarları ve Allah Yolunda hizmet etmekten alıkoymaları çok iğrenç olan kimselerdir.

۞ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۞

3. Ayet: Kâfirlik ve bölücülükte ısrar etmeleri, münafıklık ve muhalefet yapma tarzında şâhidlik yapmağa cesaret göstermeleri; önce dilleriyle Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne (s.a.v.) Îman ettik diyerek, mallarını ve canlarını korumak için kalplerinde olmayan Îmanı dilleriyle açığa koymaları, sonra da Mü'minlerin cezalandırmalarından kurtulup güvende olduklarında (kâfirlere karıştıklarında) tamamen kâfir olmaları sebebiyledir. Bu sebeple kalplerine o an kâfir olduklarına dair mühür basıldı. Kalpleri mühürlendikten sonra da Îmanın hakikatini anlamazlar, tadını alamazlar ve sağlamlığını bilemezler. Kâfirliğin batıl, boş ve bozukluk olduğunu idrak edemezler.

۞ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِن يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ۞

4. Ayet: Hulasa o ahmaklar Allah Azıîmüşşan'dan son derece habersiz ve onların (kalp ve beyinlerinin) Îman nûrundan tamamen boşluğundan dolayı; onları gördüğünde iri ve dolgun vücutlu olduklarından cisimleri çok hoşuna gider. (Dersin ki, bunlar ne muazzam yiğitler.) Edebî, tatlı ve gayet düzgün konuşmalarından dolayı; eğer konuşacak olurlarsa sözlerini dinlersin. Fakat bilesiniz ki, konuştukları; Allah dostlarının süzgeçlerinden ibaret asla ve öz insan karakterine has olgunluk, temizlik ve manevî ilimden içi boş sözlerdir. Fizîkî yapılarının ve tatlı konuşmalarının mükemmelliğiyle beraber sanki onlar; kabiliyyetleri yok olmuş, verimli ağaç olma kabiliyetini kaybetmiş, bir duvara vb. bir şeye dayandırılmış olan keresteler gibidirler. Bunlar da cehalet ve ahmaklığa dayalı yakışıklılardır. Bu

muazzam görünümlerine rağmen (aşırı korkaklıklarından dolayıher gürültüyü aleyhlerine ve kendi haklarında bir tehlike uyarısı zannederler.) Mü'minlere olan aşırı düşmanlık ve azgınlıklarından dolayı da bir musibet çığlığı duysalar beklerler ki, bu musibet Mü'minlerin başına gelse. Bu münafıklar tam bir düşmandırlar. Her fırsatta Mü'minleri helâk etmek için gürültü çıkarırlar. Allah Azıîmüşşan'ın düşmanlarından korktukları halde Müslimanlara kin duyup düşmanlık yapmaları ve bu iğrenç durumları sebebiyle ey peygamberlerin En Kâmili! Onlardan sakın, beraberliği terk et, hile ve azgınlıklarına karşı dikkatli ol. Çünkü korkak hain; çoğu zaman sebepsiz yere saldırıda bulunabilir. Onlar hakkında beddua olarak şöyle de: Gayret ve intikam sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; o münafıkları kahretsin. Bunlar nasıl ve neden Hakkı bırakıp bozuk ve sakat bir da'va olan batıla ve türlü kâfirliklere sapıp gidiyorlar? Hal bu ki, onları bu sapıklığa sevk eden hiçbir zorunluluk yok.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّوْا رُؤُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ۞

5. Ayet: Samîmî Mü'minlere aşırı kin ve düşmanlıklarından dolayı kendilerine samîmî bir öğüt vermek gayesiyle; Allah'ın (c.c.) Sevgili Rasûlünün meclisine geliniz, Allah'ın (c.c.) Rasûlü (s.a.v.) sizlere Allah Teâlâ'dan af ve mağfiret dilesin, günah ve kötülüklerden arınıp kurtulun dendiğinde; yalan bahanelerle korkup korunarak başlarını çevirip giderler. Ey (ibretle bakıp yüz ve hareketlerden kalpleri okuyarak) yüzlerdeki alametleri iyi gören! O an yüzlerinde; kalplerinde bulunan kâfir ve münafık olduklarını gösteren eser ve alametleri ve kimler olduklarını görürsün. İçlerindeki münafıklık ve kâfirliklerindendolayı sapıp giderler. Giderlerken Müslimanlardan özür dilerlerken, (içlerinden söylenerek) bir de kafa tutarak giderler.

۞ سَوَاء عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞

6. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Onlar hakkında Rabbin Olan Allah'tan (c.c.) mağfiret dilemen veya mağfiret dilemeyi terk etmen birdir, fark etmez. Allah Azıîmüşşan onları asla affetmeyecek ve mağfiret etmeyecek. Bilesiniz ki, Allah (c.c.); fasıklar (İslâm'ın sınırlarından ve Müsliman olmanın gereği olan kulluk kurallarından çıkanlar) topluluğunu İslâm Caddesine ulaştırmaz.

۞ هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُوا عَلَى مَنْ عِندَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنفَضُّوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ۞

7. Ayet: Çünkü o münafıklar; Medîne'li Ensara (mallarıyla ve canlarıyla Allah Teâlâ için yardım yapanlara) Allah Azıîmüşşan'ın Peygamberini (s.a.v.) ve her şeyi bırakarak O'na (s.av.) uyan Mü'minleri kasd ederek şöyle diyorlar: Allah'ın (c.c.) Rasûlünün (s.a.v.) yanında bulunan fakıîr mühâcirlere yardım yapmayın. Eğer yardımlarınızı keserseniz çaresiz kalarak O'nun (s.a.v.) etrafından dağılıp giderler.

Fakat cehalet ve inad çöllerinde kendilerini kaybedip akıllarını zayi etmiş olan bu sapık gafiller bilmiyorlar ki, Semâvât ve Arzın hazineleri Allah Azıîmüşşan'ındır. Yüce Âlemlerin ve altta bulunan Yeryüzünün içerisinde saklı bulunan tüm varlıklar

O'nundur (c.c.). Fakat inad ve kâfirliklerinde ısrar eden münafıklar Allah Azıîmüşşan'ın kudretinin sonsuzluğunu, rahmet ve ikram hazinelerinin genişliğini bilip anlayamazlar.

۞ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۞

8. Ayet: Allah(cc) Azıîmüşşan'dan son derece gafil ve habersiz olduklarından, mü'minlere de aşırı düşmanlıklarından dolayı tehdîdler yapıp sorumsuzca hareketlerde bulunurak şöyle diyorlar: Eğer bu yolculuğunuzdan Medîne'ye dönersek; hiç şüphesiz son derece üstün ve îtibarlı olanlar, güya kendilerini kasd ediyorlar; Oradan(Medîne den perişan ve önemsiz olanları) çıkarırlar. Güya Mü'minleri kasd ediyorlar
Mühacirlerden Bu hadise şöyle olmuştur taşralı bir fâkıîr ;savaşlardan birinde Medîneli bir Ensarla tartışıp kavga eder ve onun başına bir ağaç parçası ile vurur. Oda gider İbn-i Übey denen münafığa şikayet eder ve onu (öfkeyle) doldurur. Derler ki , Allahın Rasûlü (sav)etrafında bulunanlara yardım yapmayın.(Eğer Yardımlarınızı keserseniz) Onun (Sav) Etrafından dağılıp giderler. Hem bizler oraya dönersek biz itibarlı üstün kişiler ; O perişanları Oradan çıkarırız.
Bu inatçılık ve azgınlık çöllerinde kaybolan sapık azgınlar bilmiyorlar ki izzet , üstünlük , itibar ve kuvvet aslında ve gerçekte Allah'ındır. (cc) , daima Allah Teâlâ'ya uymakla O'nun (cc) Vekîli olan Rasülünündür. (sav) Ve Rasülüne uyan ve hep Onunla (sav) beraber olan mü'minlerindir. Fakat münafıklar son derece cahil olduklarından, mallarına ve çocuklarına güvenip aldandıklarından dolayı; Allah (cc) Azıîmüşan'ın üstünlüğünü ve Allah(cc) Azimüşşan'ın dostlarının üstünlüğe sahip olup üstün geleceklerini bilip anlayamıyorlar bunun için üstünlük ve kudreti kendilerine sayıp ait görüyorlar

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۞

9. Ayet: Allah(cc) Teala; Mü'minlere hem dokunaklı uyarıda bulunup hemde teşvik etmek tarzında onlara teselli için şöyle buyurdu : Ey mü'minler ! İman ve İslam'ınızın gereği; Dünyadaki (geçici) üstünlüklere dönüp bakmamanız , dünyada malın ve evladın çokluğuna aldanmamanızdır. Mallarınız ve çocuklarını z sizleri; Allah(cc) Azıimüşşanı zikretmekten , Kurana sarılıp Ona(cc) Yönelmekten ve her durumda Ona(cc) eğilmekten asla alı koymasın kim bu yanlışı yapar, dünyanın süs ve parıltılarına yönelir , mal ve evladı ile oyalanıp Allahı(cc) zikretmekten ve Kurana sarılmaktan alıkalırsa ... Bilesiniz ki Yüce ve Pek üstün Olanı bırakıp değersiz ve alçak olanla meşgul olan bu tür lanetliler; tamamen kaybeden ve ebedî zararlara girenlerdir çünkü ebedî ve değerli olanı bırakıp fânî ve değersiz olanı almakla , zavallı ve tükenip gideni alıp ezel-ebed Var Olan ve düşmanlarını Kahreden sonsuz Kahır ve Kudret Sahibi Olan Allah(cc) Azıîmüşşanı zikretmeyi bırakarak Onun (cc) ebedî nimetlerine ermekten vazgeçmekle zararı pek büyük olmuştur.

۞ وَأَنفِقُوا مِن مَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّالِحِينَ ۞

10. Ayet: Mallarınızın sonunu ve onlardan doğup gelecek zarar ve mahrumiyetinizi duyduktan sonra; sizden herhangi birinize ölüm gelmeden önce sizlere rızık olarak verdiğimiz Dünya mallarından ve süs eşyalarından Allah Azıîmüşşan için harcamalar yapın, yardımlarda bulunun. Yani ömrünüzün son bulma ânı, ölüm ve dehşet belirtileri gelmeden mallarınızı Allah Teâlâ için harcayın, malınızda bulunan fukaranın haklarını verin. Çünkü kendisine ölüm gelen insan acı ve pişmanlık duyarak iyilikler yapmayı arzular ve şöyle demeğe başlar: Ey Rabbim! Beni yakın bir vakte kadar geri bıraksan da Senin rızanı istemek için emredildiği surette Zekâtlar ve sadakalar verseydim de Senin buyruklarına sarılıp yardımlar yapan, katında kabul görüp rızana eren salih (yararlı) kullarından olsaydım.

۞ وَلَن يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞

11. Ayet: Ey Mü'minler! Şunu kesinlikle biliniz ki, her şeyi çok iyi Bilen, hukmün ve yüce gayenin Tek Sahibi ve Hâkimi Olan Allah (c.c.); ve ömrü tükenerek kendisine emanet olarak verilen canı geri verme ânı olan eceli gelen hiçbir kimseyi asla bir an geri bırakıp bekletmez. Öne de almaz, vakti gelmeden önce de öldürmez. Bu sebeple sizlere gereken ecel gelmeden tedarük ve telâfî etmeniz (yapmadıklarınızı yapmanız, kaybettiklerinizi bulmanız, kaçırdıklarınızı yakalamanız ve hayırlı kazançlar elde etmeniz) gerekir. Hulasa her hal, hareket ve durumlarınızda sizleri görüp Gözeten Allah Azıîmüşşan; hayatınız boyunca bütün günlerde ve her an iyi-kötü tüm yaptıklarınızdan Haberdardır. Bu bilgi ve haberi gereği yaptıklarınızdan iyilik veya kötülük her ne yaptınızsa en küçük bir şeyi dahi kaçırmaksızın, kaybetmeksizin ve unutmaksızın hepsinin karşılığını verecek.

MÜNAFİKUN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey gölge ve yansımadan ibaret olan bütün varlıkların; Kendisinden var olup geldiği O Tek Varlığa (c.c.) dönüp varacağını tam bir açıklıkla ve kesinlikle idrak eden Muhammedî (Muhammed a.s. ahlakıyla ahlaklı ve tüm varlığıyla O'na s.a.v. bağlı olan değerli insan)! Bilmen gerekir ki, Allah Azıîmüşşan; gölgesini takdir ettiği varlıkların üzerine yayarak onları yoktan var etmesi birden ve ansızın olur. Yaratırken hiçbir maddeye ve zamana ihtiyaç duymaz, her şeyi yoktan var eder. Canları tutup alması ve yok etmesi de böyle. Bu sebeple sana gereken var olduğun müddetçe Rabbini zikretmelisin, bir an unutmaksızın ve dalgınlığa düşmeksizin O'nu (c.c.) anarak buyruklarını yerine getirerek yaşamalısın. Hiçbir şey seni; bir an Rabbine yönelip O'nu (c.c.) zikretmekten alıkoymamalı. Ecelin sana ne zaman geleceğini bilemezsin. Ecel geldiğinde kaybettiklerini geri getirmen, yapamadıklarını yapman mümkin olmaz.

Allah Azıîmüşşan; lütuf ve rahmetiyle bizleri; (gerçek anlamda) uyanık kullar topluluğundan eylesin.

TEĞABÜN SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Medîne'de inmiş olup 18 Ayettir. Sûre içerisinde Kıyamet Gününün bir başka İsmi Olan Teğabün (kulların Dünyadayken birbirlerini aldattıklarının, geçici lezzetlere ve keyiflere aldanarak büyük ve ebedî zararlara girdiklerinin tamamen açığa çıkacağı O Kıyamet Günü) anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir. Yani Teğabün Günü; aldatma ve aldatılma ne imiş görülüp anlaşılacağı gün demek oluyor ve Sûre-i Celîlede bu gerçekler anlatılıyor.

TEĞABÜN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının, İsimlerinin ve Sıfatlarının; Kendisinin görünme sahneleri ve aynaları olan bütün varlıkları nasıl kuşattığı sırrına ve bilgisine eren kimseye şu gerçek asla gizli kalmaz: Sonradan olan âlemin uçsuzluğunda olup biten, sayısız ve sınırsız varlıkların tamamı gönülden arzulayarak tam bir yönelişle Allah dönmektedirler. Hiç şüphesiz her bir varlığın özünde; kendi kimliği gereği içinde bulunduğu varlığının devam etmesine bir eğilim ve istek var. Yine her bir varlığın sonradan olduğuna ve sonradan oluşu öncesinde bir yokluğa dair bilinç ve idrak gibi hissiyatı ve düşünceleri var.

İşte bu sebeple kendisini yoktan Vareden güç ve icraat Sahibine (c.c.) dair bilinç ve anlayış içine yerleşmiştir. İşte kendi varlığına duyduğu bu sevgi gereği; kendisini yoktan Vareden ve devamlı yardım alarak varlığının devamını Sağlayan Allah'a (c.c.) hamd eder.

Nitekim Allah Azıîmüşşan bütün yaratılmışın Kendisine ham edip tesbîh eylediğini Sevgili Peygamberine haber vermek üzere ifadelerin En Yücesi ve En Uğurlusu (Besmele) ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Rahmet ve nimetlerinin sonsuz genişliği ile ezel-ebed tecellî eden Allah Adıyla…

O (c.c.); her an ve her durumda yaratılmış olan bütün varlıklara daima yardım etmekle Rahman'dır; sayısız türlerde ve kapsamlı rahmet ve ikramlarda Bulunandır.

O (c.c.); insan türünü Kendi (c.c.) Suretinde yüce niteliklerle, üstün ilim ve idrakle yaratarak; onlara Kendi Varlığını ve Birliğini öğretmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

1. Ayet: Her ne kadar İsimlerinin ve Sıfatlarının hakikatlerine eremeseler de, bu konuda acizliklerini bilmeleri sonrasında Semâvât ve Arzda olan bütün varlıkların, var olan her zerrenin sayıya ve hesaba gelmeyen dilleri ve halleri Allah Azıîmüşşan'ıtesbîh ederler, O'nun (c.c.) Varlığının, Birliğinin, sonsuz İsim ve Sıfatlarının her türlü noksanlıklardan tamamen Münezzeh, gayet Uzak ve pek Yüce olduğunu kesinlikle bilir ve i'lân ederler. Elbette her bir varlık ve kimlikler; O'nu (c.c.) takdîs ederler, Kuddûs (Pak ve her kusurdan, yanlıştan ve kötü durumdan Arı) olduğunu, bilip tam bir Îmanla i'lân ederler. Çünkü her şeyin idaresi sahipliği ve varlığı sırf O'na (c.c.)aiddir. Yaratan sırf O (c.c.) olduğu gibi her şeyi idare etmekte ve varlıkları yönetmekte O'ndan (c.c.) başka gerçek egemen olan bir başka yönetici yok. Hamd de sırf O'nadır (c.c.). Kendisine hamd olunmağa layık bir başkası yok. Ufuklara (Nûrunun gözüktüğü sahneler olan tüm varlıklara) nimetleri gönderen O'dur (c.c.), O'ndan (c.c.) başka rızıkları takdir edip veren yok. O Kendisi (c.c.); Yüce Varlığını rahmeti kuşatması altında bulunan her şeye Kadirdir. Yarattığı hiçbir şey karşısında, dilediği hiçbir gayede kudreti bitip tükenmekten, her hangi bir hususta aciz kalmaktan Münezzehtir.

۞ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞

2. Ayet: Elbette Allah Azıîmüşşan; dilediği bütün gaye ve muradına ermeğe ve takdir edip yarattıklarına Kadirdir. Hem O (c.c.); sizleri eşsiz suretlerde ve harika tarzlarda yoktan var etti. Sonra da sizleri farklı kısımlara ayırdı. Siz insanlardan bir kısmınız kâfirdir; sonradan olma âleme bağlılığıyla fânî varlığının kara bulutlarıyla Hakikat Güneşi (c.c.) kendisine perdelenmiş, arzuladığı inkâra uygun hale getirilmiş olarak (güya hak Varlığı (c.c.) örter. (Allah Azıîmüşşan'ı inkâr eder. Tıpkı bir kısım yaratıkların gözüne körlük perdesi inmekle Güneşi göremediği gibi.) Siz insanlardan bir kısmı da Mü'min olup Îman ve İslâm fıtratı ve karakteri üzere yaratılmış olduğu ve bu karakteri koruması kendisine kolaylaştırıldığı için Îman ve İslâm'a uygun hale getirilmiştir. Onun Allah Azıîmüşşan'a Îmanı; O'nu (c.c.) görmeğe, görmesi de hakikaten kavuşmağa dönüşecektir. Kullarının kabiliyyetlerinde olanları Bilen Allah Azıîmüşşan; tüm iş, icraat ve durumlarınızda bütün yaptıklarınızı Görendir. Yaptıklarınıza göre sizlere muamelede bulunup hak ettiğiniz karşılıkları verecek.

۞ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۞

3. Ayet: Ey kulluk yapmakla yükümlü olanlar! Allah (c.c.) sonsuz kudretiyle Semâvâtı, Arzı, bütün Yüce Âlemlerle beraber içindeki varlıkları, aşağı ve engin âlem olan Yeryüzünü ve tüm içinde bulunanları; yaratılmışın düş ve hayallerinin sırrını ve hakikatini idrak edemeyeceği bir sağlamlıkta, muazzam bir düzen ve hesab içerisinde Kendisine has yüce bir gaye ile yoktan var etti. Âlemlerdeki bu eşsiz ve pek üstün nizamı düzenledikten sonra varlıkların toplamının içerisinden tamamının özü ve özeti olanı (siz insanları) seçip var etti. Ey Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılıp bu karakterin hakikatini bilmeğe çalışanlar! Rabbiniz Yüce Allah sizlere suretler verdi ve suretlerinizi pek güzel yaptı. Çünkü Kendisine halife olmağa kabiliyyetli olacak suret olan Kendi Sureti üzere Kendi Ahlakıyla ahlaklanmağa ve Yüce Nitelikleriyle nitelenmeğe uygun tarzda yarattı. Böylece sizin fıtratınızı ve karakterinizi bütün yaratılmışa terettüb eden (yaratılmışın tamamının üzerine kurulu ve dayalı) bir gaye nedeniyle yarattı.(Bütün varlıklardan sonra sizleri yarattı ve yaratılanların tamamını sizlerin hizmetine ve ikramınıza sundu. Yaratılanların bir kısmını yer ve içersiniz. Bir kısmını çalıştırır ve bir kısmını araç-gereç olarak kullanırsınız. Sizin bütün varlıklar üzerine kurulu olarak yaratılış gayeniz ise; her şey sizlere hizmet edecek, sizler de Rabbinize hizmet edip kulluk yapacaksınız.)Sizleri ancak ve ancak Kendi Sureti üzere ve en güzel suretlerde yarattı, çünkü dönüş O'nadır (c.c.) ve her şey O'ndan (c.c.) geldiği gibi her şeyin dönüp varışı da elbette O'na (c.c.) olacaktır. (Bu sebeple O'nunc.c. Varlığını, Birliğini, adaletini, ilmini ve tüm yüceliklerini yansıtacak tarzda Îman ve İslâm dairesi içerisinde kulluk yaparak yaşayacaksınız.)

۞ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

4. Ayet: Semâvâtta; yani Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının icraat sahaları, İsim ve Sıfatlarının eserlerinden ibaret olan sonsuz olgunlukların ve güzelliklerin

görünmeğe ve var olup açığa çıkmağa uygun sahneleri olan Yüce Âlemlerde olan her şeyi Yüce ilmiyle bilir. Arzda; yani Yeryüzünde, kulların kabiliyyetlerinde, tabiatların ve maddî elemanların alım ve taşıma güçlerinde ve yaratılanlar tarafından tasviri mümkin olmayan nitelik ve haller içerisinde bulunan her şeyi bilir. Ey kullukla yükümlü ve sorumlu olanlar! Gizlediğiniz ve açığa koyduğunuz bütün yaptıklarınızı da bilir. Tecellî edip görünmesi ile her şeyi Kuşatan ve kullarının kabiliyyetlerinde var olan her şeyi Bilen Allah Teâlâ; göğüslere sahip olup oraları işgal eden her şeyi bilir. Çünkü hiçbir saklı ve gizli, O'ndan (c.c.) saklanamaz, hiçbir zerre O'ndan (c.c.) gizli kalamaz.

۞ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan kulluk dairesinden çıkanları azarlayıp tehdîd ederek şu soruyu sordu: Ey Hak Varlığın (c.c.) gerçekten Var olup canlarda ve tüm varlıklarda tam bir bağımsızlıkla hakikaten görünmesini, icraatları ve idaresiyle daima Kendisini (c.c.) göstermesini inkâr eden kâfirler! Nûh, Hûd ve Salih Peygamberlerin (a.s.) Kavimleri gibi sizden önceki kâfirlerin haberleri sizlere gelmedi mi? Onlar işlerinin cezasını tattılar. Yani onlar Peygamberlerinin (a.s.) tebliğ ve irşâdlarını kabul etmeyip ısrarla sürdürdükleri kâfirliklerinin ve müşrikliklerinin zararı olarak başlarına inip gelen azabı Dünyada tattılar. Ahirette de onlara çok daha acıklı ve görülmedik bir azap var. Bilesiniz ki, o azap Yüce İlâhın Huzurundan mahrum olarak Cehennem ateşi içerisinde devamlı kalmaktır.

۞ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوا وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۞

6. Ayet: Onların Dünyada ve Ahiretteki bu azapları şu sebepledir: Peygamberleri (a.s.) onlara; da'veti kabul edip Îman etmeleri için gerçekliği kesin ve güçlü olan Mucizeleri, her türlü bilgi ve belgeleri Allah (c.c.) katından getiriyorlardı. Onlarsa kabul etmemekte direnip tartışma ve itirazlarını sürdürüyorlardı. Tamamen aciz kalınca da şöyle diyorlardı: Tek bir insan mı bizlere önderlik yapacak? Yo, bu asla olamaz. (Çevresi ve taraftarı olmayan birini biz kabul edemeyiz.) Bir tek kişi bizlere önder olamaz. Hulasa kendilerini kurtuluşa erdirmek için gönderilen peygamberlerini inkâr edip kâfirliklerinde ısrar ettiler. İlâhî belgeler hakkında düşünmekten yan çizip Allah Azıîmüşşan'a Îmandan uzaklaştılar. Allah Azıîmüşşan hiçbir şeye muhtaç değil. Kaldı ki, o kâfirlerin Îman, ibadet ve itaatlerine asla muhtaç değil. Sonsuz büyüklüğünü ezel-ebed göstermekte Olan Allah Teâlâ; yarattığı varlıklara ve hiçbir şeye hiçbir an muhtaç değil, sonsuz zenginliklerin, bütün imkân ve güzelliklerin, hatta tüm yaratılmışın ve onların sahip olduklarının Tek Sahibi O'dur (c.c.). Varlığı, Güzel İsimleri ve Sıfatları pek Övgülüdür. Kendisini (c.c.) hamd edenlerin hiçbirinin hamd etmesine dahi ihtiyacı yok.

۞ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا قُلْ بَلَى وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۞

7. Ayet: Aşırı cahillikleri ve tarafından (c.c.) takdir olunup yaratılan her şeye Allah Azıîmüşşan'ın Kadir olduğunu inkâr etmeleri sebebiyle; Allah'ın (c.c.) haşre ve neşre Kadir olduğunu inkâr eden kâfirler zanna kapılıp kesin bilgi ve iddia sahibi olduklarını ortaya koyarak hiç diriltilmeyeceklerini söylediler. Bu bozuk

iddialarında ve aşikâr olan cahilliklerinde ısrar ettiler, inad edip diklenerek bunu doğru diye hayal edip gerçek diye inandılar. Ey peygamberlerin En Kâmili! Öldükten sonra diriltilmeyi inkârda aşırı gitmelerinden sonra onlara de ki, yo, iddialarınızın aksine; Rabbime yemin ederim ki, muhakkak diriltileceksiniz. Yüce Rabbim Beni vahyini ve ilhamlarını alacak kabiliyyet ve kapasite Sahibi olarak yetiştirdi. Beni katından inen bütün hukümlerinin ineceği bir makamve sahne yaptı. O'na yemin edip O'nun (c.c.) Adına sizleri uyarıyorum: Kesin olarak diriltileceksiniz, sonra da Dünyada çalışıp kazandıklarınız, iyilik ve kötülükleriniz bütünüyle sizlere haber verilip anlatılacak. Büyük-küçük hiçbir şey hesap dışı bırakılmaksızın yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz. Bu şekilde her şeyin ayrı-ayrı sayılıp hesap edilmesi ve karşılıklarının verilmesi sizlere göre zor olsa da her şeyi Bilen ve Gören Allah Azîmüşşan'a çok kolay.

۞ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۞

8. Ayet: Allah Teâlâ'nın sonsuz kudretini, ilminin her şeyi kuşattığını ve her şeyden Haberdar olduğunu duyduktan sonra Allah Azîmüşşan'a ve tarafından Kendisine Halife yapılan Rasûlüne (s.a.v.) Îman edin. O'nu (s.a.v.) destekleyip güçlü kılmak için O'na (s.a.v.) indirdiğimiz Nûr'a, Hakla batılı ayırıp seçerek her konuda sizlere yol gösteren Kur'an'a da Îman edin, sahip çıkın. Kabiliyyet ve kapasitelerinizde olan her şeyi Bilen Allah Azîmüşşan Kur'an'a göre; O'ndaki emirlere ve yasaklara bağlılığınızı, O'na teslim olup itaat etmenizi, ya da O'ndan yüz çevirip inkâr ettiğinizi, Kur'an'da bulunan İlâhi bilgileri, hakikatleri, işaret ve uyarıları kabul etmeyişinizi Bilen ve yaptığınız her şeyden Haberdar Olandır. Buna göre de yaptıklarınızın karşılığını verecek.

۞ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞

9. Ayet: Ey akıl sahibi olup kullukla yükümlü olanlar! Sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah Azîmüşşan'ın sizleri toplayacağı Günü hatırlayıp düşünün. Sizleri kabirlerinizden çıkarıp hesaba çekerek ceza vermek üzere O Muazzam Gün için toplayacak. Zira O Gün melekler, insanlar ve cinler toplanacak. Yine biliniz ki, Bu Gün Teğabün Günüdür. Yani Dünyadayken aldatma, adlanılma ve büyük zarara girildiğinin açığa çıkıp anlaşılacağı Gündür.

Kim Dünyada Allah'a (c.c.) Îman edip O'nun (c.c.) sonsuz kudret ve af Sahibi olduğunu, kendisinin de aciz bir günahkâr olduğunu kabullenir, Îmanın kuvvetlenmesi, ilminin görme mertebesine, görüş ve anlayışının da kavuşup idrak makamına ermesi için İlâhî buyruklar olan iyi ve yararlıişleri yaparsa;AllahAzîmüşşanonun amel defterinden (melekler tarafındanhakkında yazılan) tüm kötülükleri siler, lütuf ve rahmetiyle o kimseyi; Allah Teâlâ'yı kesin olarak bilme, görme ve O'na kavuşma âlemleri olan Cennetlerine koyar. O Cennetlerin altlarından; Ezelî ve Ebedî Hayat Denizinden akıp gelen İlâhî bilgilerle ve hakikatlerle dopdolu nehirler akar. Cennet nimetlerini tatmakta (yokluk, yoksulluk gibi) birdeğişikliğe uğramazlar. Aksine Cennetlerde devamlı ve sonsuz

nimetler içerisinde ebedî olarak kalırlar. Günahların silip affedilmesi ve Cennetlere girmek gibi ulaşılan bu ikramlar; pek büyük bir erişme ve çok büyük bir ikramdır. Daha büyüğü ve daha mükemmeli olmaz. (Zira Allah Teâlâ; kulun ulaşabileceği ikramın en büyüğünü vermiştir.)

۞ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

10. Ayet: Allah Azıîmüşşan âdeti gereği Mü'min kullarına verdiği müjde peşinden kâfirlere tehdîd yapmak üzere şu açıklamayı yaptı: Varlığımızı, Birliğimizi, Sonsuz ve Kusursuz Güzel İsimlerimizi ve Yüce Sıfatlarımızı gösteren Ayetlerimizi inkâr eden o uğursuz ve lanetli kâfirler; Cehennem sakinleridirler. Oraya bağlanıp kalacaklar, asla oradan kurtuluşları olmayacak. Cehennemliklerin dönüp varacakları ve girip kalacakları O Yer ne kötü bir sığınaktır.

۞ مَا أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan İlâhî bilgi ve kesin Îman sahiplerine işlerini Rablerine ısmarlayıp O'na (c.c.) tevekkül etmekte kararlılık ve sağlam duruş kazandırmak için şu açıklamaları yaptı: Herhangi bir kimseye dokunan sevindirici veya acı verici herhangi bir şey; başka değil, ancak ve ancak her şeyi sağlamca ve kusursuzca Yöneten Allah'ın (c.c.) izni ve dilemesiyle olur. Kim Allah'a (c.c.) Îman eder, işlerini O'na (c.c.) ısmarlayıp O'nu (c.c.) Vekîl edinirse; Allah Teâlâ onun kalbine hidayet verir, içini nûrlandırır, Tevhıîdin alametlerini, kesinlik ve idrak yollarını gösterir. Gizli-aşikâr her şeyi Bilen Allah Teâlâ; kudreti kapsamına giren her şeyi bilir. (Var olan her şey zaten kudreti kapsamındadır.) Şöyle ki, O'nun (c.c.) yüce bilgisinden hiçbir şey gizli kalmaz.

۞ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞

12. Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar Topluluğu! Sizleri yoktan Vareden Allah'a (c.c.) eğilip kulluk yapın, sizlere Îman ve İslâm'a erme yolunun kurallarını Ulaştıran, tekrar diriltilip Yüce Yaratıcıya dönüş Gününde doğruca selamet ve kurtuluşa erişme yollarını Açıklayan Rasûlüne teslim olup hizmette bulunun. Eğer O'nun (s.a.v.) yaptığı tebliğ ve da'vetten sonra, itaat etmeyip döner, giderseniz O'na bir sıkıntı olmaz. O'na (s.a.v.) verilen görev sadece İlâhî buyrukları sizlere açıkça ulaştırmasıdır. O (s.a.v.) gereği üzere Kendisine söyleneni sizlere ulaştırdıktan sonra O'nun (s.a.v.) üzerinde hiçbir şey kalmamıştır. Aksine o tebliğe göre sizlerin hesabını yapıp cezanızı vermek Bize kalmıştır.

۞ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞

13. Ayet: Ey batıl ve asılsız da'valar peşinde koşan sapıklar! Var ve Bir Olan, Kendisinden başka ilâh olmayan Allah Azıîmüşşan Tek İlâh ve Eşsiz Rab olduğu halde;sizlerin sapıp gitmesi, itaat etmemesi nasıl oluyor, neden meydana geliyor? Mü'minler;âdi sebep ve araçlara değil, tüm ihtiyaçlarında ve mühim işlerinde sırf Allah Teâlâ'ya tevekkül etsinler.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعْفُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

14. Ayet: Ey Allah'ın (c.c.) Hak ve Tek Varlık oluşunda kesin bilgi ve idrake sahip olarak Îman edenler! Bilesiniz ki, eşlerinizden ve çocuklarınızdan sizlere düşman olanlar var. Sizleri Allah Teâlâ'ya itaat etmekten, O'na (c.c.) yönelip tevekkül eylemekten alıkoymak gibi zararlarından korunmak için onlardan uzak durun. Zira sizlere sataşıp iğrenç davranarak ibadet ve itaati bırakıp sırf Dünya işlerine zorlayıp kazanç elde etmeniz maksadıyla yorulmağa ve tehlikeli işler yapmağa sizleri mecbur ederler. Sonunda sizleri öyle bir duruma düşürürler ki, ahmak zenginlerden ve alçak cimrilerden eşleriniz ve çocuklarınız için rızık dilenirsiniz. Allah Azıîmüşşan'dan korkup kahrından korunmayı, O'na (c.c.) tevekkül edip sizlerin rızkına Kefil oluşuna dayanıp güvenmeyi terk edersiniz. Bu davranışlarınızla sizi Yaratanın ve rızıklar verip Besleyenin Yolundan pabuçlarınız kayar, O'na (c.c.) tevekkül edip işlerinizi tamamen O'na (c.c.) ısmarlama yolunda ayaklarınız tutunamaz. Hulasa onlardan sakının, hile ve kötülüklerinden korunun. Sizleri arzuları doğrultusunda yönlendirmelerinden, hakaret ve sataşmalarından ve sizlere karşı her türlü suçlarından dolayı onları affeder, bu beklentilerini onlara ikram eder, hallerine dönüp bakmaksızın onlardan uzak durur ve onlardan meydana gelen hakaret, sataşma ve kötülükleri örtüp olmamış gibi davranarak arzu ve maksadlarının elde edilmesine ve başarılmasına (helal yollardan) çalışırsanız; bilesiniz ki, çocuklarınızın ve eşlerinizin tarafını (ve onların mutluluğunu) gözetme gibi içinizde sakladıklarınızı Bilen Allah Azıîmüşşan; çocuklarınızın ve ailenizin Dînî müsaadeye uygun olan geçimleri ile ilgili sizlerden meydana gelen günahlarınızı silecek Olan Ğafûrdur. Eğer çalışmanız yeter derecede rızık elde edip zorunlu olan mikdara kanaat etmek derecede olursa sizlere Rahıîm'dir; merhamet eder, küçük yanlışlıklarınızı bağışlar. Tabii ki, zamanımızda görmekte olduğumuz muasırlarımız gibi köşkler, lüzumsuz ve boş eşya, servet edinme ve mevki sahibi olmak için çalışanlar olmayacaksınız. Allah Azıîmüşşan o kanaatsizlerin durumlarını da güzelleştirsin.

۞ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِندَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۞

15. Ayet: Kesinlikle bilesiniz ki, mallarınız ve çocuklarınız sizler için bir fitnedir, beladır ve imtihan sebebidir. Onlarla asla aldanışa kapılmayın. Mal ve çocuklar Şeytanın sizleri avlaması için ağdır. Onları sizlere süslü gösterip sevdirerek Allah'ın (c.c.) Yolundan sizleri saptırmak ve onlar sebebiyle sizleri Allah Teâlâ'dan alıkoymak ister. Eğer bunlara aldanırsanız; Allah Teâlâ'ya tevekkül eden ihlâs sahipleri topluluğundan aşağı düşersiniz. Allah Azıîmüşşan; Kendisinden başka hiçbir şeye dönüp bakmayan tevekkül ve ihlâs sahibi olanlar için katında pek büyük mükâfaatı Olandır.

۞ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۞

16. Ayet: Gücünüzün yettiği kadar Allah Azıîmüşşan'a sığının ve O'na ters düşmekten korunun. O'nu (c.c.) kendinize Vekîl edinin, O'nu (c.c.); kendileriniz için Şeytanın aldatmasından ve fitnesinden (zarar ve sıkıntılara düşürmesinden) Koruyucu eyleyin. Rabbinizin buyruğunu duyun, razı olup beğenerek kabul edin. O'nun (c.c.) emir ve yasağına itaat edip bağlılık gösterin. O'nun (c.c.) hukümlerinin ve yüce gayelerinin gereğinden çıkmayın. Allah'ın (c.c.) sizlere rızık olarak verdiklerinden ve Kendisine halife ve vekil kılarak emanetinden ibaret mallardan emrini tutarak ve rızasını dileyerek istediği yerlere sarf edip yardımlar yapın. Hulasa Allah Teâlâ'nın tüm emirlerini icra edin. Özellikle muhtaçları Allah Azıîmüşşan için kendilerinize tercih edin ve yardımlar yapın. Çünkü emirlere bu bağlılıklarınız ve yardımlarınız sizler için Dünyada hayır ve iyilik olacak. Ahirette ise muazzam bir yatırım olacak. İnsanın kendisini cimrilikten korumak; Allah Yolunda mal harcayıp yardımlar yapmanın yararlarının en büyüklerindendir. Kim Allah Yolunda malını vermekle ve yardımlar yapmakla nefsinin (kendi varlığının) cimriliğinden korunursa bilsin ki, bu gibi cömertlikle tanınan mutlu ve kutlu kişiler; ebedî kurtuluşa, Allah Teâlâ katından pek büyük sevaba ve pek yüksek derecelere erenlerdir.

۞ إِن تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ۞

17. Ayet: Ey mallarını infak edip iyilikler yapanlar!Eğer sonsuz nimetlerin ve üstün bağışların Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a; güzel bir ödünç olarak ödünç verir, verdiğiniz fakirlerin başına kakma, sıkıntı verme gibi ayıp ve kusurlardan korunarak yardımlarınızı ihlâsla ve Allah Teâlâ'nın rızasına bağlı olarak iyilik ve ikramlarda bulunursanız; Allah Azıîmüşşan iyiliklerinizi ve ödüncünüzü çokça katlarla katlayarak size muhakkak verir. Ne kadar büyük ve çok günahınız olursa olsun günahlarınızı örter ve sizleri arındırır. Kullarının niyyet ve işlerinde samîmiyyetlerini Bilen Allah (c.c.); Şekûr'dur; iyilik yapana iyiliğinin karşılığını çok iyi Verendir, teşekkürü mükemmel olandır. Zira kulunun iyiliğini fazlalaştırarak lütuf ve ikram eyleyerek kat-kat karşılık verir. Halîm'dir; döner tevbe eder, kendisinden meydana gelen günahlarına özürlenerek af diler diye bekleyip ceza vermekte acele etmez.

۞ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞

18. Ayet: Gizliyi ve aşikârı Bilendir. Kullarının kabiliyyet ve karakterlerinde saklı olan ihlâsı, infak ve yardımları ve diğer halleri her şeyi kuşatan yüce ilmiyle bilir. Azîz'dir; her türlü nimetleri vermeğe ve bütün intikamları almağa Kadir olup sonsuz üstünlüğün Sahibidir. Hakîm'dir; ilminde, icraatlarında, kullar tarafından yapılanlara bağlı olarak ceza vermekte sağlamlık ve adalet Sahibidir.

TEĞABÜN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ta (c.c.) yok olma makamına eren ve yaptığın tüm işlerde ve eserlerde O'nun (c.c.) Niteliklerine bürünmüş olarak kâmil insan suretinde O'nun (c.c.) halifesi, temsilcisive Tevhıîd ehli olan Mü'min! Sana gereken; kulların Dünya ve Ahiretle ilgili işlerini düzenlemek ve onlara yarar sağlamak üzere gelen, sırf Allah'ın (c.c.) sağlam hıkmetini ve yüce gayesini anlatan yükümlülüklerin gereği olarak Rabbin katından inen bütün emirlere ve yasaklara bağlı kalman, kulluğu gerektiren farzları ve vacipleri yapmağa tam bir beğeni ve teslîmiyyetle devam etmendir. Seni Allah Azıîmüşşan'a yaklaştıracak olan nafileleri, üstün niteliklerini ve İlâhî ikramları artıracak olan tüm güzel ve hoş işleri eda etmeğe sarılacaksın.

Yaptığın ibadet ve tatlarda tam bir teslîmiyyetle, saygı ve küçülme ile yakarışlarda bulunarak kusursuz bir ihlâsla kendini Allah'a (c.c.) vereceksin. Bil ki, yaptıklarını inceleyip seçecek olan çok iyi görür ve en incesine kadar her şeyi iyi seçer. Şeytanın çevrende kurduğu ağ ve tuzaklar pek çoktur. Onun şer ve kötülüklerinden asla gafil ve dalgın olma. Onun seni yoldan saptırması pek kolay olur. Her an Allah'a (c.c.) tevekkül et, Şeytanın kötülüklerinden ve zarar vermesinden O'na (c.c.) sığın. Çünkü O (c.c.) daima duyup görüyor (ve her şeye Kadir).

Ey Rabbimiz! Sana tevekkül ettik, Sana yöneldik, dönüş Sanadır.

TALAK SÛRESİ

Medîne'de inmiş olup 12 Ayettir. Kadınları boşama hukukunu ihtiva ettiği için Talak (Boşama) Sûresi denmiştir.

TALAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın hak ve gerçekleşecek olan hukümlerinin inceliklerini idrak edenlerden olup kulluk makamında kararlılığa eren, İlâhî teklifler ve buyruklar sahasında azimle görev yapan kimseye şu sır ve gerçek asla gizli kalmaz: Olup biten hadiseler âlemi olan Dünya hayatında meydana gelen evlilik ve ilişkiler; manevî âlemde var olan sevgi ve bağlılıkları haber vermektedir. O manevî sevgiler ve bağlılıklarsa Allah Azıîmüşşan'ın farklı İsimlerinin ve sıfatlarının aralarındaki dengeye ve uyumluluğa dayanmaktadır. Bu da olgunlaşma sahasında olgun bir varlık olarak görünüp açığa çıkmağa sebep olur. (Misal: Allah Azıîmüşşan'ın dürüp daraltma, yok edip çaresiz koyma Sıfatı; bir kadında yüz gösterse, açıp genişlikler, imkân ve bolluklar sağlayan Sıfatı da bir erkekte yüz gösterse, sonra da sevgi Sıfatı her ikisinde yüz gösterip ikisi evlense; iki varlığın ve o iki varlığın kafalarının, kalplerinin ve gönüllerinin birolmasıyla gayet olgun bir varlık ortaya çıkar ki, artık onlardan hiçbiri; önceki birileri değildir. Sonra da Şeytanın veya bir kötünün ya da bir kötülüğün araya girmesiyle Allah sevgisi ve rızası aradan çekilince; birlik ikiliğe değil, aksine parçalanmağa, dostluk düşmanlığa ve sevgi de kin ve nefrete dönüşür. Bütün bu kötü durumlar da Allah Azıîmüşşan'ın gazap ve azap Sıfatlarının yüz göstermesi sebebiyle olur.

Kardeşlerim! Önceden anlattığım gibi parantez arası açıklamalar; Mütercim Kardeşinize, Ali İhsan Türcan'a aittir. Hatırlatmamdaki gayem; olgun Îman sahibi yanlışlık ve günah kendisinde veya eşinde olsun fark görmeksizin Allah'a yönelip çıkış yolları aramalı, gerektiğinde boşanmalı ama yıkıcı, zarar verici ve türlü ahlaksızlıklar sergileyici olmamalı. Kendisine ve ayrılan Dîn Kardeşine Allah'tan c.c. yeni ve daha hayırlı bir hayat dilemeli.)

Hulasa evlilikle ortaya çıkan mükemmellik ve olgunluklar; Allah Teâlâ'nın; dürüp darlıklar, açıp bolluklar, rahmet ve güzellikler, kahır ve hışımlar sergileme gibi farklı ve birbirine uyumlu Sıfatlarından yüz göstermesiyle meydana gelir. Bilumum dilek ve istekleri kesinlikle gerçekleşmekte olan Gerçek Hukümdarın, Allah Azıîmüşşan'ın dilemesiyle ve bu hakikatlerin açığa çıkmasıyla Dünyanın her bir yanında değişik zamanlarda ve farklı dönemlerde; azamet ve merhamet Sıfatlarına bağlı olan darlık ve bolluk hallerine dayalıevlenmeler ve boşanmalar olur. Bundandolayı Allah Teâlâ kullarını uyardı, onlara Dünya hayatında çeşitli suretlerde meydana gelen evlenme ve boşanma hukümlerini ve şartlarını kayıt ve kontrol altına alınmış tarzlarda açıkladı ki, insanlar dengeli ve ölçülü hareketten ayrılmasınlar, Allah'ın (c.c.) adaletinden şaşmasınlar ve birbirlerine zulmetmesinler. Dürüst ve ölçülü hareket etmek Allah'ın (c.c.) sağlam ve üstün hıkmetinden ve kusursuz ilminden doğup gelir.

Hulasa Allah Teâlâ; uğur ve bereketlere kaynak olsun diye İsimlerinin En Yücesiyle Sevgili Peygamberine seslenerek sözlerine başladı. O'nu (s.a.v.) Muhatab edindi, çünkü O buna, özellikle de hukümler ve kurallar konusunda pek layıktır.



Adaleti ve hıkmeti gereği Dînin bütün hukümlerini ve kurallarını gayet sağlam bir tarzda tesis eden Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; aralarında icra olunması için Dînin bütün sınırlarını ve kurallarını koymakla bütün kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; seçkin kullarına Rahîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Çünkü onlara; üstün gayelere ve yüce yararlara dayalı olarak tarafından inen hukümlerin, çizilen sınırların ve yükümlülüklerin sır ve inceliklerini tam bir uyarı ile anlatmıştır.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِن بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ۞

1. Ayet: Ey bütün yaratılmışa; onları eğitip irşad ederek durumlarını düzeltmek için gönderilen Peygamber! Sen asıl Muhatabımız veMü'minler de Sana uyan yükümlüler olarak bilesiniz ki, Dînî izin çerçevesinde hanımlarınızdan alakalarınızı kesip bağlarınızı yok ederek onları boşamakta olduğunuzda onları ıddetleri (saymakta olduğunuz temizlik günleri) zarfında boşayın, evliliği gerektiren hoş geçim bağını ortadan kaldırın.

Iddetin zarfı ve müddeti; kadının hayızdan arınmış olduğu ve hayız (âdet) görmediği günlerdir. Kişi hanımını boşayacağı zaman; hanımı hayız görmediğinde ve ona ilişmeden boşayacak.

(Allah Teâlâ evlenmeyi kolaylaştırmış, boşamayı zorlaştırmıştır. Kadın âdet gördüğünde kocası ondan uzak durduğundan boşaması kolaylaşacağı için temizliği anından boşamasını ve üç temizliği peş peşe saymasını tavsiye etmiş. Yani âni kararlarla ve mecbur kalınmadıkça boşama olmasın.)

Yüce Mevlâ şöyle buyurdu: Iddeti tam olarak sayın. Yani her bir boşamayı peş peşe gelecek olan üç ayın temizlik günlerinde yapın ki, her bir boşama kadının âdetten temizlenmiş olduğu günlerde olsun. Sizlerin adaleti tesis edip âdil kullar olarak yaşamanız için yaratıp yetiştiren, gayret (hukuka ve hükümlerinin icra edilmesine düşkünlük) ve çetin intikam Sahibi Olan Yüce Rabbiniz Allah Azıîmüşşan'dan sakının ve kahrından korunun. Adaletten ayrılmaktan sakının. Boşamak istediğiniz hanımların yatağına vararak işi uzatmak, müddeti artırmak ve sonrasında boşamak suretiyle zulmetmekten sakının. Boşama gerçekleştikten sonra ıddetleri tamam oluncaya kadar onları evlerinden, yani ayrılık öncesinde içinde bulundukları yerlerden zulüm ve baskı yaparak çıkarmayın. İzniniz olmadan kendileri de çıkmasın. Çünkü ey efendiler! Iddetin ve istibranın (kadının rahminde çocuğun olmadığının anlaşılmasının) faydaları sizleredir. Hatta hanımların ıddetlerini saymaları gerekir. Ancak açık bir iğrenç iş yapmaları müstesnadır. Bu iğrenç işten maksat zinâ suçudur. Zinâ suçunun ispatlanması için Dînde itibar edilen ve kabul gören esaslara göre şâhidler o kadın hakkında şâhidlik yapar. Cezanın uygulanması için bulunduğu evden çıkar.

Buradaki istisnayı; geçen iki hukme (kocalarının çıkarması ve kendilerinin çıkması yasağına) aid görmek caiz olur.

Yukarıda anlatılan işte bu hukümler ve yapılan açıklamalar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Allah'ın; kusursuz adaletinin ve sağlam hıkmetinin gereği olarak

tarafından ortaya konan sınırlar ve çizgilerdir. Çetin intikam ve üstün gayret (hukümleri ve hukuku konusunda kıskançlık ve hassasiyet) Sahibi Olan Allah'ın (c.c.) sınırlarını kim aşar ve başkalarının hukukuna geçerse; kendisini Dünyada ve Ahirette azaba arz ettiği ve kahra attığı için kendisine çok yazık etmiştir. Çünkü boşama işini uzun tutmakla veya kadına karşı yerine getireceği haklar konusunda gevşeklik göstermekle Dînin koyduğu sınırı aşan erkek ve boşanmış olup ıddet esnasında iğrenç işler yapmakla haddi aşan kadın neler olacağını bilmez. Ola ki, intikam ve sonsuz iktidar Sahibi Olan Allah (c.c.) bu ayrılıktan sonra yeni bir iş meydana getirir. Bakarsın Allah Teâlâ; eşini boşayan kocaya; boşadığı eşi yerine kendisine keskin dilli ve sert tabiatlı bir eş, boşanan hanıma da kocasından daha şiddetli ve fazla acı çektiren bir koca verir.

۞ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ
لِلَّهِ ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مَخْرَجًا ۞

2. Ayet: Boşanan hanımlar; bekledikleri vakte, yanıiddetlerinin sonuna erdikleri zaman onları Dînin ve aklın ölçülerine göre ya güzelce tutun, boşamak, ayrılmak ve onları salıvermek gibi sizden meydana gelen davranışlardan pişman olup güzelce ihtiyaçlarını temin edin ve yiğit davranarak kırdıklarınızı sarıp tedavi edin veya Dînce bilinen güzel bir davranış ve hoş icraatlarla onlardan ayrılın. Aranızda sevgi ve hoş geçim bağları kalmadıktan sonrakurallar ve hukümler Koyan Allah'ın (c.c.) beğenip kabul edeceği ve iyi insanların bildiği güzel bir tarzda boşanma işini gerçekleştirin. Mehir olarak verdiğinizve onlara aid olan yiyecek, giyecek, para ve mal gibi şeyleri ellerinden almağa kalkışmayın. Hatta kayda değer bazı değerli şeyler de verin ki, sizleri övgü ile teşekkürle ansınlar, hatırladıkça beddua yerine daima duayapsınlar.

Ey Mü'minler! Hanımlarınıza dönüp evliliği sürdürmek veya onları tamamen boşamak istediğinizde içinizden adaletli, Dîni bütün insanlar olan şâhidler bulundurun ki, kavga ve düşmanlığın damarlarını kesip kurutmuş olasınız, suçlanmaktan uzak kalasınız. Ey şâhidler! Sizler de Allah (c.c.) için, Allah'ın (c.c.) rızasını aramak ve istemek içinşâhidliğinizi koruyup tam olarak muhafaza edin ki, ihtiyaç duyulduğunda tam olarak yerine getiriniz. Sizler ey Mü'minler! İşte bunlar var ya; yani duyduğunuz sınırların ve hakların korunması,şâhidliğin hakkıyla yapılması, verilen sözlerin yerine getirilmesi gibi Allah Azîmüşşan'ın ortaya koyduğu öğüt ve buyruklar var ya; sizlere kendisiyle öğüt verilip uyarılar yapılan kulluk kuraları, koruyup tatbik edeceğiniz esaslardır ki, Rabbinizin hıkmeti ve yüce gayesi gereği kullar arasında icra olunsun diye indirip te'sis etmiştir. Allah'ın Varlığına ve birliğine kesin olarak Îman eden, katından desteklenen peygamberlerini (a.s.) tasdik eyleyen, kulların Dünyada yaptıklarının birbirinden seçilerek herkesin yaptığının karşılığının verilmesi için hazırlanan Ahiret Gününe de inanan Mü'minler; tüm bu vaaz ve öğütlerle uyanıp söz dinler ve İslâm'ın güzellikleri içerisinde yaşarlar.

Allah katından güven kazanan bu mutlu ve kutlu insanların dışındaki sapıklık ve her türlü günah çöllerinde kaybolanlar ise bu ve benzeri vaaz ve nasihatleri dinlemezler ve kurtuluşa eremezler.
Hulasa kim Allah Azıîmüşşan'dan sakınır kendisini O'nun (c.c) kahrından ve gazabından korur, kulları arasındaki, özellikle de karı-koca taraflarının hoş geçimlerine dair hakların korunması için katından indirip te'sis ettiği (c.c.) hüküm ve sınırları gözetip onlara uymağa devam eder, her hâl ü kârda O'na tevekkül edip tüm işlerini O'na (c.c.) ısmarlarsa; Allah Azıîmüşşan; her türlü perişanlığı ve zararı doğuran şu sonradan olan âlemin tüm darlıklarından o kimseye muazzam bir çıkış ve kurtuluş var eder.

۞ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۞

3. Ayet: Hiç hesab edip beklemediği yerlerden onu rızıklandırır, ailesinin ihtiyacı olan her şeyi ona sevk eder. Nasıl öyle yapmaz? Kim ihlâsla Allah Teâlâ'ya tevekkül eder ve bütün işini O'na (c.c.) ısmarlarsa; hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan ona yeter, Dünyada ve Ahirette kendisine ihtiyaç duyulan azık ve rızıkları yeterince verir. Elbette Allah Azıîmüşşan dediğini yapar. Çünkü Allah Azıîmüşşan; her türlü işinin ve istediğinin üstesinden gelir.

Kulu ihlâs ve samîmiyyetle teslim olduktan sonra işini Allah'a (c.c.) ısmarlarsa; yüce ilminde ve Levh-ı Mahfuzda o kul için takdir ettiği kadarını ona ulaştırır. Çünkü sağlam ilim ve sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; İsimlerine ve Sıfatlarına göre yoktan var olup açığa çıkan her şey için tamlık ve olgunluk derecelerinegöre, karakterlerindeki kabiliyyet ve kapasitelere uygun olarak belirli bir mikdar koydu. (Yaratılan hiçbir şey belirlenenmikdardan eksik veya fazla olmaz.)

۞ وَاللَّائِي يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِن نِّسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّائِي لَمْ يَحِضْنَ وَأُوْلَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَل لَّهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۞

4. Ayet: Boşama konusunda bundan önce anlatılan İlâhî hukümler ve sınırlar; hayız gören ve temizlik müddetince ıddet bekleyenler içindi. Hanımlarınızdan; yaşlılıkları sebebiyle âdet görmekten umut kesenler için eğer ıddetleri ne olacak diye şüpheye düştünüzse bilesiniz ki, onların boşandıktan sonra ıddetleri (bekleme müddetleri) üç aydır. Üç ayın tamam olup geçmesiyle ıddetleri tamam olur.

Rivayet olundu ki, Bakara Sûresi 228. Ayet inmiş ve mealen şöyle buyrulmuştu: Evlenip kocaları ile birleştikten sonra boşanan hanımlar; üç defa âdet kanı görüp temizlendikten ve üçüncü temizlik müddeti sona erdikten sonraya kadar kendilerini tutup beklerler. (Bu ıddetin bitimi sonrasında başka biriyle evlenebilirler.)

O zaman dendi ki, hayız görmekten umudunu kesmiş olan yaşlı hanımların ıddeti nedir? Bunun üzerine Bu Ayet indi.

Yaşları küçük veya hasta oldukları için hayız görmeyenlerin bekleme müddetleri de yine üç ayın geçmesidir. Boşanan hamile hanımların bekleyecekleri müddet; çocuklarını doğurmalarıdır. Doğum ayrılıktan hemen sonra veya uzun zaman sonra olsun fark etmez. Kocaları ölen hamile hanımların bekleyecekleri müddet yine çocuklarını doğurmalarıdır.

Şerîatı ve Şerîatın hukümlerini Koyan Allah Azıîmüşşan; hamileler için hayızdan temizlenme müddeti veya üç ay müddeti diye bir müddet belirlemedi. Çünkü kadınların ıddetinden (belirli bir müddet beklemelerinden) maksad; erkeğin suyunun (kadının karnındaki henüz belli olamayan çocuğun) kime aid olduğunun karışıklığa gitmemesi(çocuğun kimin çocuğu olduğunun bilinmesi), kadının rahminin çocuktan temiz olduğugibi gerçeklerin açığa çıkmasıdır. Doğum olunca beklemeğe ihtiyaç kalmamıştır, maksad hâsıl olmuştur. Bundan dolayı hamileler için doğumdan başka hüküm ve şart konmamıştır. Kim Allah Azıîmüşşan'dan sakınır, Sünnet olan tarza göre hanımını boşayarak, bid'ata dayanan boşamaya sapmayarak Allah'ın (c.c.) gazap ve azabından kendisini korursa; Allah Teâlâ ona; boşama ve hanımından ayrılma gibi yapacağı her bir işten dolayı büyük bir kolaylık var eder. Başka bir hanımla evlendirir, hakkında yeni hanımına güzellikler verir. Kendisini de hanımının hayırlı çocuklar doğurmasına vesile kılar.

۞ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ۞

5. Ayet: Bu anlatılanlar; sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi olan Allah'ın (c.c.) emridir ve yönetim tarzıdır. Ey kullukla yükümlü olan akıl sahipleri; bu anlatılanları boşama konusunda olup biten tüm bozuklukları düzeltmek için sizlere indirdi. Kim hukmünü ve emrini kıskanıp hukmü karşısında hüküm istemeyen ve saygısızlardan intikam alacak Olan Allah'tan sakınır, kesin emrinin ve sağlam hukmünün gereği sınırları çiğnemez ve buyrukları tutarsa onun kötülüklerini siler ve güzelliklerini üstün getirir. İyiliklerini kat-kat çoğaltmakla onun mükâfaatını pek büyük yapar.

۞أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَارُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِن كُنَّ أُولَاتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُ أُخْرَى ۞

6. Ayet: Ey boşama yapanlar! Boşanan hanımlarınızı gücünüz yettiğince ve bulabildiğiniz kadar oturduğunuz tarzda ve aynı seviyede yerlerde barındırın. Kendi eviniz olur veya ev kiralarsınız ya da ödünç ve geçici olarak emanet alırsınız, ama kendi oturabileceğiniz bir yer olsun. Çıkıp gitmeye mecbur olsunlar diye sıkıştırıp baskı yaparak asla oturdukları evlerde onlara zarar vermeyin. Eğer hamile olup karınlarında sizin çocuklarınızı taşıyorlarsa doğum yapıncaya ve ıddet müddetinden çıkıncaya kadar onlara gereken yardımları ve harcamaları yapın. Bu hüküm, yani ıddet bekleyen hamile kadınlara infak yapma hukmü sırf ıddet bekleyen hamile hanımlara özeldir. Çünkü infak burada hamile olanlar hakkında gerçekleşmiştir. Doğum yaptıktan sonra da onlara infakta bulunmağa bir sebep kalmamıştır. Evlilik bağı tamamen ortadan kalktıktan sonra eğer sizin adınıza

çocuklarınızı emzirirlerse (çocuğunuzun öz annesi olduğu halde); başka kadınlara emzirme ücreti verdiğiniz gibi onların ücretlerini verin. (Çünkü çocuk sizindir.) Bunlar emzirilen çocukların öz anneleridir; diye ücret vermemek için sebep aramayın. Ey Mü'minler! Boşayan koca adına; boşanan kadının çocuğunu emzirmesi hususunda aralarınızda Dînî güzellikler ve kabul gören davranışlar içerisinde belli tarzlarda birbirinize iş buyurun, ücreti tam olarak almak, çocuğun sağlığına dikkat etmek gibi gerekli konuşma ve görüşmeleri yapın. İnsanî davranış olarak fazla ücret verin vs. (Boşadığınız bir kadınla baş başa kalmak; tıpkı yabancı ile başbaşa kalmak gibi haramdır. Konuşup görüşmelerde ma'rufu, yani Dînce belirlenmiş ölçüleri terk etmeyin, haddi aşmayın.)

Eğer annenin çocuğunu emzirmesi konusunda zora ve sıkıntıya girerseniz; artık o çocuğu bir başka sütanne çocuğun babası adına emzirir. Ancak insanlık; öz annenin çocuğunu emzirmekten yüz çevireceğini kabul etmez. (Eğer öz anne; can u gönülden emzirmek istiyorsa ücretini verin, çocuğunu emzirsin.) Çünkü o kendi çocuğunu emzirmeğe; başkasından daha uygundur.

۞ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن سَعَتِهِ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَا آتَاهَا سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۞

7. Ayet: Genişlik sahibi olan varlıklı kimse ayrılmadan önce hanımına harcaması ve masraflarını karşılamasıölçüsünde; boşadıktan sonra ıddet bekleyen hamile kadına genişlik ve imkânından uygun ölçüde harcama yapsın. Rızkı daraltılan kimse de Allah'ın (c.c.) kendisine verdiği maddî rızıklardan ıddet bekleyen hamile hanımı; kendisini zora sokmaksızın ve ağır (borç gibi) yüklere girmeksizin rızıklandırıp ihtiyaçlarını karşılasın. Çünkü Allah Teâlâ; hiçbir kimseyi takati dışında bir şeyle yükümlü tutmaz. Ancak ona gönderdiği maddî rızıkla ve verdiği nimetler kadarıyla yükümlü tutar. Zira bağışlar, ikramlar ve türlü nimetler Veren Allah (c.c.) Dünyadaki zorluktan sonra Ahiretin gerçek kolaylığını ve bolluğunu var edecek. Ahirette olacak olan kolaylık ve zenginlik Dünyadan ve Dünyada olan her şeyden elbette çok daha hayırlıdır. (Allah'ın c.c. emrini duyup Rasûlüne uyarak Allah'ın c.c. kullarına cömert davran ve kimseye zulmetmeyip aksine Allah Teâlâ için O'nun c.c. yarattıklarına merhamet eden fakir kimseye Allah Azıîmüşşan Dünyada da bolluklar ve zenginlikler verir.)

۞ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسَبْنَاهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا عَذَابًا نُّكْرًا ۞

8. Ayet: Allah Azıîmüşşan; bolluk içerisinde yaşayan ve fakat Allah'ın (c.c.) kullarına cimri davranan zenginlere tehdîdde şu açıklamayı yaptı: Nice (pek çok) memleket ehâlisi Rablerinin emrinden ve O'nun gönderdiği peygamberlere uyup itaat etmekten kibir ve gururla (aldanışa kapılarak) uzaklaştılar. Sahip oldukları mala ve zenginliklere dayandılar, arkadaş ve yandaş çokluğuyla övündüler, türlü büyüklenmeler ve taşkınlıklarla insanlara üstünlük taslayıp fukarayıezdiler. Onları çok çetin hesaplara çektik bilin. Az-çok, büyük küçük ne yaptılarsa hesabını verip cezasını çektiler diye bilin. Bu çetin hesabın ardından da onlara görülmedik ve bilinmedik, çok korkunç, çok acı azab ettik diye bilin ve inanın.

Bu hesab ve azab onların Ahirette görecekleri hesab ve azaptır. Kesin olacağından dolayı geçmiş zaman fiili ile ifade edilmektedir.
(Allah Azîîmüşşan; pek çok zalimi Dünyada da çetin hesaplara tabi' tutmuş ve korkunç azaplar vermiştir. Kısa ömrümüzde nelere şâhid oluyoruz.)

❁فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ❁

9. Ayet: Hulasa o an zalimler; iş ve icraatlarının, Allah'tan yüz çevirip zulme dalmalarının vebalını ve ağır cezasını tattılar. Öyle bir tat ki, tüm organlarını ve bütün hücrelerini sarar, vücutlarından bir parça boş kalmaz. (Korkunç ceza varlıklarının tamamını içten ve dıştan sarar.) Hulasa Dünyada (hayat diye) içinde bulundukları iş ve icraatlarının sonu; Ahirette korkunç ve ebedî bir zararadönüşür. Zararın daha büyüğü ve daha zararlısı olamaz.
Bilesiniz ki, bu zarar; Dünyada Allah'a halife olma mertebesi olan insanlık mertebesinden düşüp Ahirette O'nun (c.c.) Yüce Huzuruna kabul edilmekten mahrum olarak Cehennem ateşinde ebediyyen kalmaktır.

❁ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ❁

10. Ayet: Allah Azîîmüşşan onlara; Dünyada ve Ahirette pek çetin azap hazırladı. Ey akıl sahipleri ve hadiselerin özüne erişebilen göz sahipleri! Kahrolası o azgınların, inad ve azgınlık sahalarında kendilerini tüketen aasîîlerin başlarına gelenlere, korkunç sonlarına ve netîcelerinin rezilliğine bakarak ibret ve ders alın da Allah'tan sakınıp kahrından, gazap ve azabından korunun.

❁رَّسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَن
يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ❁

11. Ayet: Ey Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine, peygamberlerinin doğru ve haklı olduklarına Îman edip bakıp gördüklerinden ibretler ve dersler alan Mü'minler! Sizlerin yararlarınızı yaratıp Yöneten Allah (c.c.); sizin içinizden Biri Olan (Sevgili Kulu Muhammed'i s.a.v.) sizlere zikir, ders ve öğüt kaynağı olarak indirip Rasûl olarak gönderdi. Nereden ve Kimden (c.c.) geldiğinizi hatırlatıp var oluşunuzu, tekrar dönüp O'na (c.c.) gidişinizi anlatıyor. Sizleri eğitip olgunlaştırarak Yüce Gayenize (c.c.) erdirmek için O Yüce Muradınız, Eşsiz Rabbiniz (c.c.) tarafından gönderildi. O Sevgili Peygamber (s.a.v.) sizlere; Allah'ın (c.c.) varlığını ve Birliğini gösteren gayet açık ve yeterince açıklanmış Ayetlerini okuyor. Bütün bu anlatılanlar şunun içindir: O Sevgili Rasûl (s.a.v.); ihlâs ve sadakatle Allah Azîîmüşşan'a Îman eden, Îmanını salih amellerle (İlâhî buyrukları yapmakla) kuvvetlendiren Mü'minleri karanlıklardan nûra çıkaracak. Yani fânî Dünyada asılsız hayallerden ve kuruntulardan ibaret geçici çokça varlıkların, bağ ve alakaların karanlıklarından; her türlü ilgi, alaka ve varlıkları kesip yok ederek ortadan Kaldıran İlâhî Birliğin ve Yüce Varlığın (c.c.) Nûruna ve O'nun (c.c.) sonsuz ikramlarına erdirir. Hulasa kim Allah Azîîmüşşan'a Îman eder ve Birliğini kesin olarak tasdik eyler, O'nun (c.c.) rızasını isteyerek salih işler, kusursuz kulluklar

yaparsa; o kimseyi lütuf ve üstün ikramı ile her şeyi kuşatan yüce ilminin ve varlık sahasında olup biten her şeyi kapsayan Levh-ı Mahfuz denizinden dökülmesiyle dolup gelen nehirlerinaltlarından devamlı aktığıMevlâ'yı kesin olarak bilme, görme ve kavuşma sahaları olan Cennetlere koyar. (Yani Dünyada olup biten her şey Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz ilim denizinde mevcud, bütün hukümlerinin, kararlarının, irade ve idaresinin kayıtlı olduğu Levh-ı Mahfuzda bellidir. Orada olanlar devamlı olarak Dünyada açığa çıkıp geldiği gibi Cennette de devamlı akıp duracak, maddî ve manevî nimetler, ilimler, hakikatler, yiyecek, içecek ve tüm zevklar sonsuz ve sınırsız olarak devam edecek.) Cennetlikler orada hiçbir değişikliğe, yokluğa, darlığa uğramaksızın, dert, keder, yaşlanma ve huzursuzluk görmeksizin ebedî olarak kalacaklar. Allah Azıîmüşşan maddî-manevî muazzam rızık ikramında vegüzelliklerinde bulunacak.

۞اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan onlara kesinlikle güzellikler ve iyilikler sunacak, çünkü sonsuz kudreti ile yedi Semâyı (yedi kat Yüce Âlemi) yoktan var edip açığa koydu. Yüce Varlığının tüm Sıfatlarını kapsayan Yedi Sıfatının sayısınca yarattığı bu yedi Yüce Âlemleri bedenden vesair organlardan yalın ve münezzeh olan meleklere ve ruhlara yurt yaptı. Unsurlar ve madde âlemi olan süflî (alçak) Yeryüzünden de yedi Semânın (yedi kat Yüce Âlemin) benzerini yaptı. Yeryüzünün bu tabakaları: 1- Saf etki sahası. 2- Karışımlar için etki sahası. 3- Soğuk hava tabakası. 4- Berrak hava tabakası. 5- Berrak su tabakası. 6- Suyla birleşmiş olan toprak (çamur) tabakası. 7- Saf toprak tabakası.

Bunlar insanın; yedi organı üzerine inip gelen yedi güç sayısıncadır. İnsanın önemli yedi organı: Beyin, karaciğer, göz, kulak, burun, dil ve derinin tamamı. Sonsuz kudret, sağlam ve ilim icraat Sahibi Olan Yüce Sani' (sayısız san'at ve eserler Vareden); tüm bu düzenlemeleri yaptı ki, İlâhî buyruk ve icraat bunlar arasında farklı hallerde ve çeşitli mertebelerde inmeğe devam etsin. Yani etkilenen yedi tabakalı süflî Yeryüzü; Allah Azıîmüşşan'ın yedi Sıfatına bağlı olan yedi Yüce Âlemin etkilerini kabul ederek Allah Azıîmüşşan'ın verdiği olgunlukları ve gelişmeleri alıp sergilesin.

Ey ilim ve İslâm karakteri üzere yaratılan kullar! Bütün bu düzenlemeler ve açıklamalar şunun içindir: Bilesiniz ki, Tek İlâh ve Eşsiz Rab Olan Allah Azıîmüşşan; var olup meydana gelen her şeye Kadir, tarafından takdir olunup (ölçü ve biçki ile belirlenip) yaratılan hiçbir şey karşısında kudreti son bulmaz. (O'nun c.c. kudretinin sonu yok.) Yine bilesiniz ki, sonsuz kudrete Sahip Olan Allah (c.c.); her şeyi ilmi ile kuşatmıştır. Yerde, Gökte, maddî ve manevî tüm âlemlerde O'nun (c.c.) bilgisinden hiçbir şey asla gizli kalmaz. O (c.c.); her şeyi Duyan ve Bilendir.

TALAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey kalbin makamına, kalbin genişliğinin dip ve derinliğinin, tavır, hareket ve niteliklerinin yüksekliğinin yaratılmışın hayallerinin dahi idrakinden uzaklığına rağmen genişliğine ve sonsuzluğuna, kalbin; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının ve Birliğinin idare ve Hâkimiyyetinin inişini kabul edip onu taşımağa kabiliyyetli oluşuna eren yolcu! Gizli-aşikâr her şeye tecellî Eden Allah Azıîmüşşan'ın sayısız muradına ve takdir edip yarattığı sonsuz varlıklara Kadir olduğunu ilminle bilmen, gözünle idrak edip kesin ve açık olarak anlaman gerekir. Zira O'nun (c.c.) ilmi; sınırsız ve sonsuz malumatı (ilmiyle bilinen varlıkların tamamını)ve(yaratılanlara göre) sınırı olmayan her şeyi kuşatmaktadır. (Yani Kendisinden c.c. başka varlıkların hiçbirinin sayıp sınırlandıramayacağı bütün varlıkları Allah Azıîmüşşan bilir, her şey O'nun c.c. ilminin kuşatması altındadır.)

Yoktan var etmek, öldürmek, diriltmek, tekrar diriltip Huzurunda toplamak, yarattığında ve idaresinde dilediği halde yönetimde bulunmak sırf O'na (c.c.) mahsustur. Bunların tamamı Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının gereğidir. Çünkü O'ndan başka ilâh yok, bütün Güzel İsimler ve Yüce Sıfatlar O'nundur (c.c.), Dünyada ve Ahirette hamd, şükür ve sonsuz övgü O'na (c.c.) aiddir.

TAHRÎM SÛRESİ

Medîne’de inmiş olup 12 Ayettir. Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz; Hanımlarından (r.a.) bazılarını hoşnûd etmek için helâl olan bir hususu Kendisine (s.a.v.) haram kıldığında Allah Azıîmüşşan; onların rızası için Allah’ın (c.c.) helâl kıldığını Kendine niçin haram kılıyorsun diye uyarmış, yeminine çözüm sunup sorunu ortadan kaldırmıştır. Bu sebeple Sûreye; Tahrîm (haram kılma, yasaklama) Sûresi denmiştir.

TAHRÎM SÛRESİNİNİN TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin Caddesinde tam bir kararlılıkla yürüyen,sıdk ve dürüst kulluk makamında bocalama ve sarsılma göstermeksizin pek sağlam duran kimseye şu gerçekler gizli kalmaz: Manevî âleme çekilip giderek fânî insanlık tabiatlarından doğan gafletten arınmış olup İlâhî aşk ve sevgiye sahip olanlarda; herhangi bir insanı veya bir başka şeyi istemek veya istememek, dost olmak ya da düşman olmak gibi bir nitelik kalmaz. Öyle ki, bu gerçek âşıklar; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına (c.c.) dalmış olup akıllarında O'ndan (c.c.)gayrisi yoktur. (Aşk onların şuurlarını tamamen yok etmiştir.)O kadar ki, acı duymak veya tat almak onların kafasını karıştırmaz. Rızaya ermek veya gazaba uğramak akıllarına gelmez ve onları huzursuz etmez. (Onların tek Muradı; Allah Azıîmüşşan, en büyük korkuları ise O'ndan bir an ayrı kalmalarıdır.)

Bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.); Kendisini meşgul edecek hiçbir şeye ve hiçbir kimseye dönüp bakmamasını hoş bir sataşma ile tembih etmiş, yolların En Doğrusu ve hayat tarzlarının En Mükemmeli olan Yolunda yürümeğe devam etmesi uyarısında bulunmuş, sözlerin En Uğurlusu (Besmele) ile sözlerine başlamıştır:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının yararlarına olan her şeyi en mükemmel tarzda Yöneten Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; kullarının güçleri dışında görevler yüklemediği için onlara Rahman'dır; sonsuz ve sayısız türlerde rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; kullarından meydana gelen yanlışlıkları onlara uyarı ile haber vererek, çare ve düzeltme yollarını öğretmek, kaybedileni kazandırmakla ve tevbe etmeleri ile telâfî sağlamakla onlara Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

1. Ayet: Ey bütün Güzel İsimlerin Sahibi Olan Allah Teâlâ katından vahyile ve ilhamla desteklenen Peygamber! Peygamber oluşun ve vahyin kuvvetiyle hareket edişin gereği Allah'ın (c.c.) hukmüne aykırı davranmayacak, verdiği karara karşı çıkmayacaksın. Niçin; Rabbin Olan Allah'ın (c.c.) Sana helâl kıldığını Kendine haram kılıyorsun? Sana vahiy gelmeksizin Kendiliğinden hareket ederek Hanımlarını razı etmeyi isteyerek hukmüne muhalefetle Allah'ı (c.c.) Razı etmeyi bırakıyorsun. Derhal bu davranışından vazgeç. Bu sürçmeden (Kendine sıkıntı vermeğe kalkışma yanılgından) dolayı Allah'tan (c.c.) mağfiret (kederleriyin silinip yok edilmesini) dile. Senin samîmî niyetini Bilen Allah (c.c.) Ğafûr'dur; Kendi başına hareketinden doğan bu sıkıntıları silip yok eder. Rahıîm'dir; Sana daima merhamet edip Kendisine (c.c.) yönelişine en güzel karşılığı verir.

Rivayet olundu ki, Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Cariyesi Mariyye Annemizi; Hafsa Annemizle baş başa kalacağı günde, Hafsa Annemize tahsis ettiği odada yanına aldı. Hafsa Annemiz geldiğinde buna canı sıkıldı. (Peygamber Efendimizin s.a.v. hoşgörüsünden istifade ederek) Peygamberimize (s.a.v.) sataştı. Peygamberimiz (s.a.v.) Ona (r.a.) dedi ki, senin için Mariyye'yi Kendime haram ettim. Bir daha Onun yanına varmayacağım. Eşlerimden kimseye bunu söyleme.

Onunla sohbeti esnasında şu sırları da söyledi: Benden sonra Ebubekr halife olacak. Sonra da (ey Hafsa Baban) Omer halife olacak. Bunu kimseye asla ifşa etme (bu sırrı yayma, açıklama). Bu iki sırrı Aişe Annemize (r.a.) haber verdi. Zira birbirleriyle sadakatli arkadaştılar.

Peygamberimiz (s.a.v.) bu hadiseden dolayı Hafsa Annemizi boşamağa azm etti ve yirmi dokuz gün boyunca da tüm Hanımlarından ayrı kaldı. Bunun üzerine Bu Sûre-i Celîle indi.

۞ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞

2. Ayet: Allah Azıîmüşşan O'na (s.a.v.) bu kararından vazgeçmesini emrettikten sonra yaptığı yemini bozacağından dolayı; yeminine ve Mü'minler arasında meydana gelen hadiselerde onların yeminlerine keffareti açıklamak üzere şöyle buyurdu: Sağlam kararlar Sahibi olup her şeyi Yöneten Allah (c.c.); sizlere bir buyruk ve gerek olarak yeminlerinizi bozmanızı ve kefaretini vererek kendinize yeminle haram kıldığınızı; tekrar helâl saymanızı meşru kıldı ve bunu irca edeceğiniz bir kural yaptı.

(Bir Müsliman; üzüldüğü veya öfkelendiği için kendisine helal ve hoş olan bir şeyi yemin ederek haram sayar veya haram olamayan bir şeyi yapmayacağına dair yemin ederse; o Müslimana yeminini bozması bir görevdir. Yeminini bozduktan sonra üç gün Oruç tutmak, on fakiri doyurmak gibi bir kefarette; yani yapılan yanlışı ve kusuru örtüp yok etmede bulunur.)

Bütün işlerinizi yürütüp Yöneten Rabbiniz; Mevlâ'nızdır; işlerinizi düzene koyup Yürüten Efendinizdir. O (c.c.) sonsuz ilim Sahibi olup bütün yararlarınızı ve gayelerinizi Bilendir. Her şeyinizi kontrol altında tutup düzenlemekte hıkmet (sağlam, ilim, karar ve icraat) Sahibidir.

۞ وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَن بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ۞

3. Ayet: Ey Mü'minler! Hatırlayın o ânı ki, Peygamberiniz (s.a.v.) Hanımlarından Birine, Hafsa Annemize gizlice bir söz söylemişti. Hafsa Annemiz de o sırrı Aişe Annemize haber verip anlatınca Allah Teâlâ olanları Peygamberine (s.a.v.) açıkladı. Sevgili Peygamber (s.a.v.) Hafsa Annemize kızdı ve Onun söyleyip açığa koyduğu sırların bir kısmını; yani Mariyye Annemiz konusunu Ona anlattı. Onu cezalandırmak için ric'ıî talakla boşadı. Çünkü bu sırları saklamasını emretmişti. (Ona dedi ki, Seni bir talakla boşuyorum ve bir ay ayrı kalacağız. Eğer aklını başına alırsan bir ay sonra Eşim olarak bilir ve Sana dönerim.) O Annenin ifşa ettiği sırların bir kısmı olan; Ebubekr ve Omer (r.a.) Efendilerimizin halifelikleri konusunu anlatmaktan vazgeçti. (Sevgili Peygamberimiz s.a.v. bu konu unutulsun diye tekrar dile getirmedi.) Zira tekrarlandıkça dillenir ve Mü'minler arasına fitne düşer.

Sevgili Rasûl (s.a.v.); Ona; Mariyye (r.a.) konusunu Aişe'ye (r.a.) niçin anlattığını sorunca; Hafsa (r.a.) Aişe (r.a.) söyledi zannederek dedi ki, Sana bunu kim haber verdi?

Allah'ın (c.c.) En Sevgili Rasûlü (s.a.v.) cevap olarak dedi ki, tüm saklıları ve gizlileri Bilen, bütün kulların içlerinde gelip geçen ve niyyetlerinde saklı bulunan her şeyden Haberdar Olan Allah Azıîmüşşan Bana haber verdi.

۞ إِن تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَإِن تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ۞

4. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberi Adına onlara seslendi ve azarlayarak şöyle buyurdu: Ey Hafsa ve Aişe! Eğer Allah'a tevbe edip tam bir pişmanlıkla yönelerek af ve bağışlanmak dilerseniz, bunu yaparken de tavır ve hareketlerinizle Allah'ın (c.c.) Rasûlüne uygunluk sergilerseniz kırdıklarınızı sarmış olursunuz. Yoksa bilesiniz ki, kalpleriniz; Peygambere (s.a.v.) samîmiyyetten ve uygun olmaktan sapmıştır. Dolayısıyla O'nun (s.a.v.) sevip istediğini istemediğiniz için sevmediği şeyleri yaptınız. (Bu O'na s.a.v. uymadığınızı gösterir ki, sizin için korkunçtur.) Eğer bunda direnir, Allah'ın (c.c.) Peygamberine (s.a.v.) muhalefet etmeğe devam etmekte birbirinize destek verir ve O'na (s.a.v.) karşı yardımlaşırsanız; bilesiniz ki, O'na (s.a.v.) hiçbir zarar veremezsiniz. Sizden O'na (s.a.v.) en ufak bir zarar asla ilişemez. Çünkü O'nun (s.a.v.) bütün hallerini gözetmekte, koruyup kollamakta Allah Azıîmüşşan; O'nun Mevlâ'sı, Yardımcısı, tüm işlerini Üstlenen Sahibidir. İlâhî buyrukları icra eden üstün kuvvet sahibi büyük meleklerin Efendisi Olan Cebraîl; O'nun (s.a.v.) ayrılmaz Arkadaşıdır. (O'na s.a.v. değil insanlar; Şeytan ve orduları dahi hiçbir zarar veremez.) Ayrıca Mü'minlerin iyilileri olan ve O'na hakkıyla uyup yardım edenler (özellikle O'na düşmanlık yapmak isteyenlerin korkulu rüyaları olan Eşsiz Kahraman Alî) de O'nun (s.a.v.) Dostu ve Yardımcısıdır. Tüm bu yardımcılardan sonra bütün melekler de O'nun (s.a.v.) arkasında güçlü yardımcısıdırlar.

۞ عَسَىٰ رَبُّهُ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَأَبْكَارًا ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Rasûlünün bütün Hanımlarına sataşıp tehdîd ederek şu uyarıyı yaptı: Umulur ki, O'nu (s.a.v.) asıl Varlığında bulunan keramet ve üstün değer, karakterinde bulunan soyluluk ve yücelikle yetiştirip Geliştiren Rabbi; eğer O (s.a.v.) sizin tamamınızı boşarsa (s.a.v.) sonsuz kudreti ve istediğini yapmasının (c.c.) gereği olarak sizlerin yerine O'na (s.a.v.) ahlakça, beden ve ruh yönünden, bilgi ve beceri bakımından sizlerden çok daha iyi ve çok daha değerli eşler verir.Hem de inançları ve Rasûlüme (s.a.v.) teslîmiyyetleri bakımından son derece kusursuz,Allah'ın Birliğine Îman edip katından gelenlerin tamamını tasdikte ve Rasûlüme güven vermekte son derece olgun, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne itaatte pek kararlı ve tüm hayırlı işlere, iyilik ve güzelliklere bağlı ve devamlı, Allah'a (c.c.) ve Rasûlüne son derece saygılı, tüm haramlardan ve bütün çirkin davranışlardan vazgeçip Allah'a (c.c.) dönmüş olan, tam bir teslîmiyyetle bütün ibadetlere düşkün, Oruçlarını tutmakta gayretli oldukları gibi tüm haramlara karşı kendilerini tutup

korumasını bilen, aşkla ruhen fânî âlemden ayrılıp İlâhîHuzura göçen hanımlar verir. Bunlar bakire kızlar ve dul hanımlar olabilir bilesiniz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۞

6. Ayet: Allah Teâlâ; Mü'minler için yararlı ve durumlarına uygun görevleri onlara uyarıda bulunarak emretti: Ey Îman edenler!Îmanınızın gereğikendilerinizi; Dîninizin tehlike sahaları olarak gösterdiği her yerden ve her şeyden korumanızdır. Kendilerinizi her türlü günahı işlemekten, çirkin işlere ve her türlü harama yönelmekten koruyunuz. Korumanız altında bulunan ailenizi ve çocuklarınızı bütün tehlikelerden, perişan olup Allah'ın (c.c.) rahmetinden mahrum olmaya sebep olan tüm günahlardan ve zararlardan koruyun. Hulasa kendinizi ve ailenizi öyle bir ateşten koruyun ki, o ateşin yakıtı insanlar ve taşlardır. Zira son derece şiddetli ve korkunç… Yakıtı odun vs. olan ateşlere benzemez. Hem o ateşin üzerinde oldukça sert melekler olan zebanîler var. Gövdeleri oldukça iri, sözleri sert, tutup azap etmekte ve tüm davranışlarında çok şiddetli ve gayet korkunçturlar. Allah Azıîmüşşan'a; kendilerine verdiği emrinde asla aasiîolmazlar, emrolunanne ise gerektiği tarzda yaparlar. Görevde aksaklık yapmak suretiyle elden kaçırmak, şefkat göstermek, yardım etmek ve iyi davranmak gibi bir halleri olmaz. Allah Azıîmüşşan'ın gazabından ve gayretinden (emir ve kararlarının yerine gelmesindeki kıskançlığı ve hassasiyetinden) korktukları için kendilerine emredileni tam olarak yaparlar.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Mü'minlerin tamamına hıtab ettikten sonra bir karşılık olsun için kâfirlerin de tamamına seslendi ve şöyle buyurdu: Ey Allah'ı (c.c.) inkâr edip peygamberlerini (a.s.) yalanlayan kâfirler! Sizleri kurtuluş Yoluna (Îman ve İslâm'a) erdirmek için tarafımdan gönderilen peygamberleri (a.s.) ve sizlere getirdiklerinin tamamını durup düşünmeden derhal inkâr ettiniz. Bu sebeple Bu Gün özür beyan etmeyin, yaptıklarımız azabımızdan aşağı ve eksikti gibi bahaneler sunmayın. Kesinlikle yaptığınız kâfirlik ve inkâr karşılığında âdil bir ceza göreceksiniz.

۞ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَى بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

8. Ayet: Ey Allah'ın (c.c.) Birliğine Îman edenler! Her türlü günahlardan ve Dîninize aykırı olan tüm davranışlardanKalplerinizi arındırmanız; Îmanınızın şanındandır, Îman etme mertebesine ermiş olmanızın gereğidir. Zira tüm günahlar ve Dîne aykırı davranıp Hakka ters düşmeler; Hak Varlığın Birliğine uymayan davranışlardır. Sizler için bu asla kolay olmaz ancak; yaptığınız tüm yanlışlıklardan tamamen

pişman olup ihlâsa ve samîmî olmağa yönelmekle kolay ve mümkin olur. Ey türlü günahların fitnesine tutulup çetin imtihanla imtihan olanlar ve tamamından kurtulmayı istemekte ihlâs ve samîmiyyete erenler! Hak ve Tek Hukümdar olup Yüce Huzuru sonradan olma kusur ve aksaklıklarından Münezzeh ve Varlığı pek Yüce Olan Allah Azıîmüşşan'a yönelin, Allah (c.c.) için olan samîmî bir tevbe ile O'na (c.c.) dönün. Yaptığınız günahlardan ve sizlerden meydana gelen ve olacak olan her türlü günah ve yanlışlıklardan tam bir pişmanlıkla vazgeçip Allah Teâlâ'ya dönmeniz; Allah'tan (c.c.) başkalarına yönelmek damarlarını keser yok eder. Böyle bir tevbeniz; içinizdekileri boşaltır, varlıklarınızı; Allah'tan (c.c.) başkalarıyla ilgili her türlü kirlerden ve kederlerden arındırıp tertemiz yapar. Sizleri takva (Allah Azıîmüşşan'a ve En Sevgili Rasûlüne tesis ettirdiği İslâmî Hayata ters düşmekten sakınıp korunma niteliği) ile süsler. Allah'a (c.c.) ve O Eşsiz Hayat Tarzına ters düşmekten sakınmanız ve korunmanız demek olan takvanız; Yüce Mevlâ'ya tam bir ihlâsla yönelmekten sizleri alıkoyacak olan bütün rezilliklerden ve iğrençliklerden sizleri korur. Tam bir yönelişle tevbe edip Kendisine (c.c.) döndüğünüzde; sizleri hiçbir intikam almaksızın affetmesini, bütün kötülüklerinizi silip yok etmesini, sizlere üstün bağış ve ikramlarda bulunarak Cennetlere koymasını Rabbinizden umunuz. Allah Azıîmüşşan'ı kesin olarak bilme, görme ve hakikaten kavuşma sahaları olan o Cennetlerde; İlâhî bilgilerleve hakikatlerledopdolunehirler akar. Bu nimetlerin akışı; O'nun (c.c.) Varlığının ezelinden İsimlerinin ve Sıfatlarının ebedine devamlı yenilerek hiç kesilmeksizin akacaktır.

O Yüce Mevlâ; elbette kullarının seçkinlerinin günahlarını siler, yok eder ve onları Birliğinin Cennetine yerleştirir. Zira O Ahiret Gününde Kendisine (c.c.) çekilip gelen seçkin kullarına büyük bağışlarda ve ikramlarda Bulunan Allah Teâlâ; türlü ikramlarla katından destek gören Sevgili Peygamberini (s.a.v.) ve O'nun (s.a.v.) yol gösterip önderlik yapmasıyla her konuda yanında olan Mü'minleri rezil ve perişan etmeyecek, aksine O'na (s.a.v.) ve onlara sonsuz üstünlükler ve ayrıcalıklar verecek. Bu durum ve konumlarıyla beraber; peygamberlik penceresinden aldıkları İlâhî İman nûrları onların o karanlık ve zor gün olan Kıyamette önlerinde ve sağ yanlarında koşarak onları kuşatacak ve saracak. Özellikle Sırattan geçerken onların yanında olacak (Cehennemin dehşetinden onları koruyacak).

Mü'minlerin; kabiliyyet, kapasite ve kulluk görevlerini yapma bakımından farklı olmaları sebebiyle nûrları da parlaklık ve sönüklük bakımından farklı olduğu için dua edip yakarışlarda bulunarak şöyle diyecekler: Ey bizleri Îman ve İslâm'a erecek karakterde yaratıp Yaşatan Rabbimiz! Bizlere üstün ikramın ve hak ettiğimizden fazla ikramlarda bulunuşun gereği nûrlarımızı tamamla, olgun kullarıyın nûru haline getir. Günah ve kusurlarımızı ört ve yok et. Varlık ve benliğimizden ibaret günahlarımızı örtüp yok ederek can gözlerimizin önünden kaldır (Cemâline bakalım). Biliyoruz ki, Sen; rahmetin gereği her şeye Kadirsin.

۞ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

9. Ayet: Ey Tevhîd Kelimesini yüceltmek O Yüce Da'vanın yüceliğini her yerde, herkese açıklayıp anlatmak için Gönderilen Yüce Peygamber! Uğursuz kara bulutlar gibi olan iğrenç varlıklarıyla hayatın Gerçek Güneşi Olan Allah Azıîmüşşan'ın

Varlığını örtmeğe çalışarak inad edip diklenerek O'nun (c.c.) Varlığını inkâr eden kâfirlerle cihad eyle, onların sayılarının ve hazırlıklarının çokluğuna ve şiddetlerine bakmaksızın onlarla savaşmağa devam et. Özellikle (kâfirlerle iş birliği yapıp Sana zarar vermek için her yola başvuran) münafıklarla savaşını sürdür. Katımızdan kesin belgelerle ve parlak Mucizelerle desteklenmiş olmanla onlara karşı ağırlığını koy, onlara karşı konuşmalarını ve davranışlarını sertleştir ve şiddet göster. Bugünden sonra; onlara karşı önceden yaptığın yumuşak davranışlarını bırak, sıkıştırıp bastırmakta şiddet göster ve birliklerini parçala. Bil ki, Allah (c.c.) Seninyanında ve Yardımcındır. Dünyada pek yakında mağlup olup yok olacaklar. Ahirette ise onlar için hazırlanan Cehennem ateşi sığınakları olacak. Lanetlenerek rahmet ve nimetlerden tamamen mahrum bir halde rezil ve perişan olma yeri olan o çılgın ateş Yurdu; ne kötü dönüş yeri ve ne iğrenç karargâhtır.

۞ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا اِمْرَأَةَ نُوحٍ وَاِمْرَأَةَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ

يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ ۞

10. Ayet: Rabbiniz Olan Allah Azıîmüşşan; Nûh ve Lût Peygamberlerin (a.s.) eşlerini; kâfirlerin nankörlüklerini, iyilerden ve iyiliklerden faydalanmasını ve Allah'ın azabından kurtuluşa yol bulmasını bilmediklerini açıklamak için birer örnek olarak anlattı. Şöyle ki, bu iki kadın; kullarımızdan gayet olgun, katımızda kabul ve rızaya uygun, işlerini, ahlak ve tavırlarını düzeltmiş olan İki Değerli Kulumuzun, Nûh ve Lût Peygamberlerin nikâhları altında bulunan (insanlara Îman, itaat, ders ve kurtuluş kaynağı olan Peygamber yanında duran) iki kadın idiler. (Onlardan (a.s) hiçbir fayda ve iyilik kazanmadıkları gibi) O İki Kâmil İnsana hainlik yaptılar. Çünkü münafıktılar. (Efendilerinin sofralarından gıdalanıyorlar, yuvalarında barınıyorlar, içlerinde inkârı, zulmü ve kâfirliği saklıyorlar, fırsat buldukça kâfirlere destek veriyorlardı.)

Fakat türlü umutlarla yaptıkları münafıklık ve kâfirlikleri; gayret ve intikam Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın korkunç azabı geldiğinde onlara hiçbir fayda sağlamadı, gelen azaptan bir parçasını dahi onlardan uzaklaştıramadı. Dünyada kahrolup gittikleri gibi Kıyamet Gününde; hainliklerinin karşılığı olarak onlara düşmanca davranılarak azarlanıp şöyle denecek: Kâfirler ve tüm aasiîler için hazırlanmış olan Cehennem ateşine giren ve ebedî kalacak olan kâfirlerle beraber girin.

۞ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ آمَنُوا اِمْرَأَةَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِندَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِن فِرْعَوْنَ

وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan; kâfirlerle ilgi ve alaka içinde olan (ve fakat onlara karşı görevlerini ve aldıkları işleri mükemmel tarzlarda yaptıkları halde kendilerini yoktan var edip sayısız ve hesapsız nimetlerle Yaşatan, Dünyanın da Ahiretin de Sahibi Olan, hiçbir kimse ve hiçbir şeyle kıyaslanması mümkin olmayan Yüce Yaratanın hakkını her şeyin üstünde tutarak, O'ndan c.c. gayriye eğilip bükülmeyen ve sırf O'na c.c. kulluk yapan) Mü'minlerin durumunu da Hanımı Âsiye Hatûn'un

durumuna benzetti ve Mü'minlere O Anneyi örnek gösterdi. Firavun'un Hanımı olmasına ve Onunla beraber bulunmasına rağmen Firavuna, lüks hayatına, kudret ve krallığına hiç itibar etmedi. Bu sebeple Îmanı O Kâfirden hiç zarar görmedi, aksine O Azgın Kâfire muhalefet ederek ve gizlice ibadetlerini sürdürüp Allah'a c.c. bağlılığını, saygı ve sevgisini artırarak güçlendi. (O değerli Anne gıdalandığı sofranın, yaşadığı yurdun hakkını; söz ve davranışlarındaki gayet hoş kültürüyle, ev işlerinde üstün becerisi ve emanetleri hakkıyla korumasıyla layıkıyla ödüyordu Fakat hiçbir kimse ve hiçbir şey sonsuz kudretin ve sayısız nimetin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'la bir tutulamazdı.)

Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın (c.c.) Varlığının ve Birliğinin sır ve inceliklerini iyice anlayan O Hanımın Rabbine dua ettiği vakit dediklerini anlat: Firavunun (Yeryüzünde rakip tanımayan güçlü Devlet Başkanının) Hanımı iken (Allah'tan başkasına dönüp bakmadı ve samîmî bir yakarışla) şöyle dedi: Ey Beni yoktan var edip sayısız nimetlerle ve her çeşit ikramlarlayaşatarak Varlığına ve Birliğine Îmana erdiren Rabbim! Benim için Senin yanında ve yakınlığında Cennette bir ev yap.

(Hadise şöyle olmuştu: Bu Yüce Şahsiyet, pek DeğerliHatun Mûsâ'ya a.s. hayatı boyunca destek verdi, koruyup kolladı.)Mûsâ (a.s.) sihirbazlara üstün gelip Hak Peygamber olduğunu ispatlayınca; (Allah Teâlâ Kendisinden Razı olsun) Mûsâ'ya (a.s.) Îman ettiğini i'lân etti. Sihirbazlar da Îman ettiler. Firavun sihirbazları şehîd etti. (Kuvvetli bir rivayete göre Mûsâ a.s. Kendisine ve Kardeşine Firavunun güçlerini yaklaştırmadığı gibi Firavundan yana olmaktan ve sihirbazlık yapmaktan vazgeçip Îman eden o insanları da korudu.)

Firavun Hanımını Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman etmekten dönüp vazgeçsin diye baskı yaptı. Sonunda üzerini soyup Güneşin sıcağı altına ve kızgın kumlara yatırarak ellerinden ve ayaklarından dört kazığa bağladılar. Îmanından dönmeyince üzerine büyük bir kaya konmasını emretti. O zaman dedi ki, ey Rabbim! Sana komşu olarak, Bana Cennette bir ev yap. Beni lanetli ve iğrençFiravundan ve O'nun pis işinden kurtar. Ey Rabbim! Beni O Azgın Firavuna inanıp zulmüne destek veren, Sana Îman edip kulluk yapmak dairesinden çıkan kâfirler ve zalimler topluluğundan da kurtar. O büyük taşın altında şehâdete erişip Rabbine kavuştu.

(Abdullah Bin Abbas Efendimizden şöyle nakledilmiştir: Allah Azıîmüşşan O Anneyi (r.a.) Firavunun kâfirliğinden ve zulmünden koruyup Îman ve ibadet üzere yaşattığı gibi ilişkisinden de korumuştu. Onun yatağına gitmiyordu.)

۞ وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Mü'minler için Imran Kızı Meryem'i de örnek olarak anlattı. O öyle bir Hanımdı ki, yüce bir soydan gelişi, üstün değerler taşıması, eteğinin, ayaklarının, namus ve ıffetinin son derece temizliğinden, hulasa her konuda pek değerli olduğu gibibüyük-küçük tüm günahlardan korunmuşluğundan dolayı kadınlığını ve namusunu korumakta pek başarılı oldu. Erkeklere hiç

karışmadı ve sakınıp korunmakta olağan üstü başarılar gösterdi. Bu sebeple Allah Teâlâ O'ndan Razı oldu, O'na pek çok kerametler ve olağan üstü haller verdi. Onda bulunan üstün kerametler ve olağan üstü haller Dünya kadınlarında yoktu. Hatta erkeklerinde de…

O'na pek çok kerametler vermemizden sonra geceliğinin yaka tarafından varlığına; Canımızdan can üfledik. Daha önce Âdem'in (a.s.) çamurdan yapılmışolan kalıbına da üflemiştik. Üflenen bu can sebebiyle Îsâ'ya (a.s.) hamile kaldı.Bu sebeple Îsâ (a.s.) pak olmakta Âdem (a.s.) gibi oldu. (Âdem a.s. baba ve anne olmadan yaratıldığı gibi, Îsâ da babasız olarak yaratıldı. Îsâ'dan (a.s.); hiçbir peygamberden gözükmeyen Mucizeler gözüktü. Hulasa Meryem (r.a.); Kendisini tam bir ıffet ve çeşitli kerametlerle Yetiştiren Rabisinin tüm kelimelerini, Cebraîl'den, Îsâ'dan ve tüm Allah Azıîmüşşan'ın elçilerinden duyduğu sözleri, gördüğü Mucize ve kerametleri, Yüce Dînin hüküm ve buyruklarını ve Allah Teâlâ'nın tüm kitaplarını tasdik etti. Sayısız kelimelerden bir tanesi de Îsâ'nın pak üfleme ile yaratılmasıydı. Allah Azıîmüşşan'ın Yolunda çokça çalışması, ibadet ve itaatlerinde pek samîmiyyetli olması, her işini Rabbisine ısmarlayıp tam bir tevekkül ile sırf O'nun buyruklarını yapmasıyla; bütün varlıklarıyla kendilerini Allah'a (c.c.) veren, tam bir saygı ve teslîmiyyetle Yüce Rahman'ın (c.c.) Huzuruna çekilip giden kâmil insanların sayıca az olanlarındandı.

Bu İki pek Değerli Annelerin (Âsiye ve Meryem'in r.a.) örnek olarak gösterilmesinde Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin Hanımlarına; üstü kapalı bir anlatım ve öğüt var. Bu tarz ifade ile onları (r.a.); yaratılmışın En Kıymetlisi ile hoş geçinmeğe, O'na (s.a.v.) edepli olup ahlak kurallarını iyi gözetmeğe ve son derece dürüst olmağa teşvik ediyor. Özellikle de O'nunla tartışıp kavga etmek suretiyle münafıklık ve kâfirlik hallerinden uzak tutmayı hoş bir üslupla anlatıyor. Özellikle yüce hıkmeti ve kusursuz kararları (c.c.) gereği Sevgili Peygamberine mübah ve helâl kıldığı (yeme, içme, giyinip kuşanma, evlenip alaka kurma gibi) konularda rahatsız edilmemesine vurgu yapıyor.

Hulasa Allah Azıîmüşşan bu örnekleri vererek muazzam anlatımlar yaptı ki, yaptıkları yanlışlıklardan kaçınıp vazgeçsinler ve bunlar bütün vaazlardan faydalanan, anlatılanlardan dersler alan Îman sahiplerine öğüt ve ders olsun.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle Kelâmını hakkıyla duyan, Dînî ve Dünyevî her konuda Sevgili Rasûlüne uyan kâmil Mü'minler zümresinden ve topluluğundan eylesin.

TAHRÎM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan'ın; kullarını olgunlaştırmak için manevî âlemden görünen ve bilinen bu âleme indirip onlara arz ettiği İsimlerine ve Sıfatlarına dayalı kemâlâtını, kelimelerini ve kurallarını bakıp izleyen Muhammedî! Sana gereken; her halinde ve tüm vakitlerinde gizlilik ve yokluk âleminden maddî varlık âlemine, buradan da tekrar yokluk ve gizlilik âlemine yeniden yeniye var olup gelen ve biri diğerine benzemeyen ve tekrar dönüp giden her şeyi daima izlemendir. Bunların tamamı Allah Azıîmüşşan'ın sevgisinden meydana gelen tecellîleri, iş ve icraatları gereğidir.

Seni; Allah Teâlâ'ya tam bir yönelişle yönelmenden alıkoyan her şeyden ilgi ve alakanı tamamen kesmelisin. O'nun (c.c.) eşsiz suretlerde yarattığı bütün varlıklara, aklın idrakin uzak harika eserlerine (aklınla, ruhunla ve can gözünle) açılım yap (her şeyi kuşatıp idrak eden bir gözle O'nun c.c. yarattıklarını ve yaptıklarını düşün ve incele de O'nun Yüce Varlığını, Birliğinin sırlarını ve sonsuz kudretini anlamağa çalış.)

Allah Azıîmüşşan'ı bir an unutmaktan ve O'ndan (c.c.) bir an gafil ve habersiz yaşamaktan kesinlikle sakın. Zira az bir gaflet ve unutkanlık sana uzun zaman ve büyük acılar çekmene, zor anlar yaşamana sebep olur, eğer uyanık kimselerden isen…

Ey Rabbimiz! Bizleri Senin Yoluna erdirdikten sonra kalplerimizi sapıklığa bırakma. Katından bizlere rahmet ikram et. Sen sonsuz bağış ve ikramlar Sahibisin.

MÜLK SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 30 Ayettir. Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Allah Azıîmüşşan'ın Hukümdarlığı, sonsuz idareciliği ile her şeyin mülkünün (idaresinin) Elinde olduğu anlatıldığı için Bu Sûreye; Mülk (İdare) Sûresi denmiştir.

MÜLK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini (Bir olduğu halde), sayısı ve sınırı olmayan İsimlerine ve Sıfatlarına dayalı olan tecellîlerinin (görünmesinin ve kudretine devamlı olarak göstermesinin), iş ve icraatlarının çokluğunu ve sınırsızlığını kesin olarak anlayıp idrak eden kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan'ın idare sahaları, idaresi, sınırsız ve farklı varlıkları tamamen farklı hallerde yönetip idare etmesi; sonsuz İsimlerinin ve Sıfatlarının incelikleri ile olmaktadır.

Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz İsimleri ve Sıfatları yokluk aynasında tecellî edip yüz gösterir. Bundan sayısız canlı ve cansız kalıplar ve bedenler Dünya âlemine çıkıp gelir. (Canlı-cansız, büyük-küçük, beden ve ruh) Dünya hayatında meydana gelen bu varlıkların sonu ve bunları kuşatacak sınırı yoktur. (Buna Allah'tan başkası akıl erdiremez.)

Varlıkların bazıları; bazılarına bağlıdır. Bazıları ise; bazılarına zıttır. Bazı varlıklar nitelik bakımından açığa çıkıp görünürken, bazıları gizli ve görünmezdir. Hulasa varlıkların tamamı ve evrenin tüm zerreleri dolaylı veya direkt yollardan gayet ince ilgi ve hesaplarla birbirlerine bağlıdır. Bu ilgi, alaka ve bağlar; İlâhî İsimler ve Sıfatlar âleminde meydana gelmektedir. (Hiçbir şey başıboş ve kendi başına değildir.)

İşte bu sebeplerle Allah Azıîmüşşan Yüce Kitabı Kur'an'da idaresinin ve sonsuz yönetiminin büyüklüğünden, hayır, bereket ve iyiliklerinin çokluğundan, yarattığı ve yaptığı her şeyi idare edip yönetmesinde Tek olduğunu açığa koyup haber verdi ve sözlerin En Uğurlusu ile (Besmele ile) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sayısız ve hesapsız İsimleriyle daima zuhûr ve bütuun Eyleyen (daima Görünen ve Gizlenen) Allah Adıyla…

Allah Teâlâ; Kendisine ayna ve görünme sahneleri konumunda olan bütün yarattıklarına bol ve mükemmel rızıklar vermekle Rahman'dır; sonsuz rahmet ve merhamet Sahibidir.

Allah Teâlâ kullarının özellerini; huzurunda tüm varlık zincirlerinin ve bütün mertebelerin son bulduğu İlâhî Birlik Makamına ve En Yüce Sığınma Cennetine erdirmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞

1. Ayet: Sonsuz idare Elinde olan Kusursuz, Tek Ve Gerçek Hukümdar Olan Allah Azıîmüşşan; hayırlarının, iyilik ve bereketlerinin sayısız ve sonsuz derecede çokluğu bakımından pek Yücedir ve Çok Büyüktür. İdaresinde ve idare sahnelerinde meydana gelen, ölçü ve belirlemelerle devam edip duran bütün yönetme ve yürütmeler O'nun (c.c.) kudret elinde bulunmaktadır. Elbette bunlar tamamen O'nun tarafından olmaktadır, çünkü O (c.c.) her şeye Kadir olarak ve her şeyi kapsayan gücü ve kudretiyle; Varlığının rahmetinden dolayı yaratıp açığa koymaktadır.

۞ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۞

2. Ayet: O Gerçek Hukümdar (c.c.); ölümü ve dirilişi takdir edip yarattı. Ey kulluk yapmakla yükümlü olanlar! Kahrı ve ikramı gereği hanginiz amel ve icraat bakımından daha dürüst, daha samîmî ve daha güzelsiniz diye sizleri imtihan etmek için aralarınızda ölümü ve dirilmeyi evirip çeviriyor. Bilesiniz ki, sizler; eğer sizlere ihlâsı ve yararlı işler yapmayı emretmesinden sonra işlerinizi güzel ve yararlı yapmazsanız; kahrı ve gayreti (buyruklarının hukukunu ve icraatını kıskanarak sahib olması) gereği sizlerden intikamını alır. Nasıl almaz? O Azîz'dir; kulluk dairesinden çıkanlardan intikam almağa sonsuz üstünlüğün, güç ve iktidarın Sahibidir. Ğafûr'dur; Kendisine yönelip kulluk yapanların kusurlarını örter, kullukta beceri sahibi olan o kullarına ihlâs ve samîmiyyetleri ve yararlı işler yapmaları sebebiyle her türlü ikramlar yapmağa Kadirdir.

۞ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَٰنِ مِن تَفَاوُتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِن فُطُورٍ ۞

3. Ayet: Elbette O (c.c.); her şeye Kadirdir. Çünkü O (c.c.); Yüce Varlığının bütün Sıfatlarını Kuşatan Yedi Sıfatı sayısınca yedi Semâvâtı (Gökle beraber Yedi Yüce Âlemi) iç içe birbirlerine bağlı katlar olarak yarattı. Bu katların birbirlerine bağlılığını son derece sağlam ve eşsiz düzenler içerisinde yaptı. Öyle ki, ey ibretle bakıp dersler alan göz sahibi! Bütün varlıkların idare makamlarının üzerinde Hâkimiyyetini Yürüten Rahman'ın yarattığında; sağlamlığın, yararın ve yüce bir gayenin olmadığını anlatan bir uyumsuzluk ve çelişki göremezsin. Aksine her şey sağlam ilim, icraat ve yüce gaye gereği var edilmiştir. Ey ibretle bakan! Gözüyün görme ve gerçekleri kavrama eksikliğinden dolayı şüpheye düşersen (bu muazzam düzeni fark edemezsen); gözünü çevir ve tekrar bak. Büyük bir gayeye ve sağlam kurulmuş bir düzene uymayan küçük bir çatlaklık ve bir bozukluk görebilecek misin?

۞ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِأً وَهُوَ حَسِيرٌ ۞

4. Ayet: Eğer yine de şüphe eder ve istersen bu iki bakışın sonrasında iki defa daha gözünü çevir ve bak, hatta defalarca bak. Bilesin ki, gözün sana kaybetmiş, zarar etmiş, tekrar-tekrar dönüp baktığı ve aradığını bulamadığı için boş yere yorulduğundan ve bir çatlaklık göremediğinden dolayı üzgün ve bitkin bir halde sana dönecektir.

۞ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ۞

5. Ayet: Sağlam ilim ve icraatımız, sonsuz kudretimiz gereği Dünyaya en yakın olan ve bakınca görülen Semâyı (Gökyüzünü); lambalar gibi ışık veren yıldızlarla süsledik. Bunlar sizlerin görmenize sebeptir. Yoksa göremezdiniz.

Kullarımız arasında imtihan türlerimizden bir olarak da yıldızları şeytanlar için; atmaya, yalan üretmeye; yani zan, tahmin ve cehaletlere saplanarak kehanette bulunmalarına sebep ve vesileler yaptık. Bilesiniz ki, bu şeytanlar; yıldız ilmiyle uğraşan, yıldızları, onların hareketlerini ve konumlarını sebep göstererek ve onlara tutunarak yalan haberler yayan, gaipten haber veren iftiracılardır. Onların bu

sapıklıklarına Dünyada izin verdiğimiz gibi Ahirette onlara; Allah'a (c.c.) karşı gaib olanları biliyoruz küstahlığında bulunduklarına ceza olarak çılgın ateş azabını hazırladık. Çünkü gaib olanları bilmek Allah'a (c.c.) aid olan hususlardandır. Bu kâfirlikleri onların; Allah Azıîmüşşan'ı tanımadıklarından, idaresinde ve idare sahası olan bütün varlıklarda Bağımsız ve Tek Yönetici Olduğunu inkâr etmelerinden dolayıdır.

۞ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۞

6. Ayet: Kendisinin En Özel Niteliklerinden olan gaybı bilmek konusunda O'na (c.c.) ortaklık iddiasında bulunan kâfirlere; Allah'ın rahmetinden uzak olma, tüm nimetlerinden mahrum olarak ebediyyen perişan kalma yurdu olan Cehennemin azabı var. Küfür ehli zalimlerin dönüp varacakları o sığınakları ne kötü ve ne korkunç.

۞ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ۞

7. Ayet: Cehennemin aşırı şiddetinden ve son derece korkunçluğundan dolayı; bu kâfirler oraya atıldıklarında zebanîler bunlara yönelip gelirler. Cehennemin gardiyanları olan ve ateşten etkilenmeyen bu korkunç meleklere Allah Azıîmüşşan; kâfirleri azarlayıp şiddet göstererek atmalarını emrettiği için gayet kaba, sert ve aşırı azarlamalarla Cehenneme atmak için oraya sürerler. (Kâfirler yaklaştıklarında) Cehennemin öfke ve şiddetten dolayı eşek anırtısına benzer korkunç anırtısını duyarlar. O Cehennem öyle bir durumda ki, Allah'ın düşmanlarına; kâfirliklerinden dolayı son derece öfkeli ve kaba davrandığından dolayı zift kazanı gibi kaynayıp durur.

۞ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۞

8. Ayet: Cehennem onlara olan öfkesinden ve aşırı kükremesinden dolayı neredeyse paramparça olur. Dünyadayken kötü nitelikler ve çirkin âdetler içerisinde hayat sürdürerek Allah'ın (c.c.) hüküm ve sınırlarının gereği olan kulluk dairesinden çıkan kâfir ve münafıklardan her bir topluluk Cehenneme atıldıklarında; Cehennem görevlileri onları azarlayıp hakaret ederek sorarlar: Sizlere bu korkunç azabı anlatıp uyaran hiçbir peygamber gelmedi mi? Allah Azıîmüşşan'ın Dünyada yürürlükte olan âdet ve kanununu biliyoruz ki, uyarı yapıp bilgilendirmeden azap etmez.

۞ قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۞

9. Ayet: O an üzülüp acı duyarak şöyle derler: Nasıl gelmedi? Evet, kesinlikle geldi. Bizleri gayet yeterli üsluplarla uyardı. Fakat bizler o değerli uyarıcıyı (a.s.) yalanladık, yalanlamakta aşırı giderek peygamber gönderildiğini ve kitap indirildiğini tamamen inkâr ettik. Hatta kâfirlik yaparak Allah Azıîmüşşan'ı ve peygamberlerin (a.s.) O'ndan (c.c.) getirdiklerinin tamamını da inkâr ettik. Daha da ileri giderek onların tebliğ ettiklerini ve söylediklerini akılsızlığa ve sapıklığa dayandırdık. Hulasa da'vetleri anında ve kitabın indiğinde dedik ki, Allah (c.c.)

hiçbir şey indirmedi, sizler de bu iddianız sebebiyle görülmedik derecede büyük bir sapıklık içerisindesiniz.

۞ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۞

10. Ayet: Bu sapıklar Cehennem görevlilerine her şeyi anlattıktan sonra aşırı ahmaklıklarına ve geçen fırsatlarına son derece acı duyup üzülerek boş arzularda bulunarak derler ki, ah! Keşke açık Mucizelerle desteklenen ve haklı oldukları kesin olan o peygamberleri (a.s.) duysak ve anlasaydık veya (o an değilse bile onlardan a.s. ayrıldıktan sonra) aklımızı başımıza alsak, üstün Mucizeler ve kesin belgeler hakkında düşünerek Hakkı kabul ederek dönüp itaat etseydik; şu an Cehennemin çılgın ateşi içerisinde bulunanlar arasında olmazdık.

۞ فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۞

11. Ayet: Hulasa günahlarını kabullenirler ama vakti geçtiği için bu kabullenme ve pişman olma onlara hiçbir fayda vermez. Böyle o çılgın ateş içerisinde devamlı kalacak olan kâfirlere; kâfirliklerinin ve inkârlarının uğursuzluğu olarak büyük bir lanet, Yüce Huzura kabulden uzaklık, rahmetten, tüm lütuf ve nimetlerden mahrum olma kararı uygulanır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۞

12. Ayet: Allah Teâlâ kâfirlerin durumlarının peşinden Mü'minlerin Ahiretteki durumlarını anlattı ki, onları Îman ve itaatte kararlılığa teşvik edip Kelâmını dinleyen Mü'minleri harekete geçirip cesaretlendirsin. Bu sebeple şöyle dedi: Dünya hayatında Îman eden, Ahiretteki azabı görmedikleri ve azap kendilerine, kendileri de azaba gaib oldukları halde (kesin olarak inandıkları için) Rablerinin azabından korkan Mü'minlere; Îman edip Rablerinden saygı ile korktukları için Rableri katından büyük bir mağfiret, günahlarının silinip yok edilişi ve büyük bir mükâfaat var. Öyle bir mükâfaat ki, Dünya ve içinde bulunanların tamamı onun yanında küçük kalır. Bilesiniz ki, o büyük mükâfaat; Allah Azıîmüşşan'ın kendilerinden Razı olmasıdır. Allah Teâlâ tarafından rıdvan (tam bir rıza ve beğeni ile kabul etme) Ahiretten büyük olunca Dünyadan büyük olmasına nasıl şaşılır?

۞ وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۞

13. Ayet: Müşrikler dalga geçerek birbirlerine demişlerdi ki, konuşmalarınızı gizli yapın da Muhammed'in (s.a.v.) Rabbi duymasın. O zaman bu Ayet indi: Ey müşrikler! Konuşmanızı gizli yapın veya açıktan konuşun. Hak Teâlâ'nın her şeyi kuşatan ilmine ve duymasına göre her ikisi de birdir. Sizlerin gizlice konuştuklarınızı nasıl duymaz? Bilesiniz ki, göğüslere sahip olan, içlerinizde saklı bulunan, geçmiş ve gelecek her şeyi daha konuşulmadan, hatta konuşulmağa niyyet edilmeden bilir. Sizler şu madde ve bedenler âleminde henüz yaratılmadan önce İsimlerinde ve Sıfatlarında sizlerle ilgili olacakları, kabiliyyet ve kapasitelerinizde saklı olup gelecekte açığa çıkacakları tamamen bilir.

۞ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۞

14. Ayet: Sonsuz ilim, sınırsız yüce gayeler ve sağlam icraatlar Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan, sınırsız iradesiyle dileyip takdir ederek yarattığını bilmez mi? Elbette bilir. O (c.c.); Letıîf'tir; akla ve hayale gelmez inceliklerin, hoş lütuf ve ikramların Sahibidir. O'nun (c.c.) ilminin eseri ve etkisi bütün gizliliklere ve saklı-gizli her şeyin en ince sırlarına ulaşır. O (c.c.); Habîr'dir; her şeyden Haberdardır, O'nun haberi, Haberdarlığı ve bilgisi bütün varlıkların gözüken gözükmeyen tüm yönlerini kuşatmıştır.

۞ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ۞

15. Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! O sonsuz kudret Sahibi (c.c.); hoş lütuf ve geniş rahmetiyle Yeryüzünüzü sizler için gayet uysal, yumuşak ve sizlerin hayat sürerek gezip dolaşmalarına kabiliyyetli kıldı. Hulasa Yeryüzünün (şefkatli baba gibi) omuzlarında, dağlarında ve her bir yanında istediğiniz gibi gezip dolaşın. Dilediğiz an bu imkânları sizlere Sağlayan Rabbinizin rızkından bol-bol yiyin. Sizlere bu rızıkları ve nimetleri bağışlayıp aralıksız olarak nimetler Veren Rabbinize şükredin, O'na karşı kâfirler, nimetlerine karşı nankörler olmayın. Bilesiniz ki, her şeyin dönüşü, Huzurunda toplanmak için (kabirlerden çıkarak) süratle gidişi sırf O'nadır (c.c.). O Gün âdî sebepler, araçlar ve aracılar tamamen yok olacak. Zira sizlerin O'ndan (c.c.) başka dönüp varacağınız ve başka bir gayeniz yok. Sizlere verdiği tüm nimetleri sorup hesabını yapacak, karşılığında hak edilen ceza ve ücreti verecek.

۞ أَأَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ۞

16. Ayet: O'nun (c.c.) nimetlerine nasıl şükretmez, iyilik ve ikramlarının haklarını ödemeğe nasıl devam etmezsiniz? (Üzerlerinizde bilip bilmediğiniz sayısız nimetleri var.) Ey zulüm ve haksızlıklardan vazgeçmeyen yükümlüler! Gökte olandan güvende misiniz? İlâhî İsimlerin icraat sahası olan ve sizlerin yukarısında bulunan Yüce Âlemde saklı bulunan (sizlere inecek rızkının c.c. emir beklediği gibi) kahrından ve intikamından, özellikle içinizden; aralıksız gelen nimetlerine şükretmeyen nankörlere gazap ederek Karun'a yaptığı gibi sizleri yere geçirmesinden ve yerin dürülüp sizi yutup kaybetmesinden güvende misiniz? O an bakarsınız ki, yer sizlere öfkelenerek sarsılıp çalkalanarak parçalanıyor.

۞ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ۞

17. Ayet: Yoksa gökte idare ve icraatlarının büyüklüğüne şâhid olduğunuz sonsuz kudret Sahibinin; Lût Kavmine yaptığı gibi üzerinize çakıl taşlarını yağdıran korkunç bir rüzgârı göndermesinden güvende misiniz? Ey azgın zalimler! Yakında uyarılarımın nasıl olduğunu görüp bileceksiniz.

۞ وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer Seni yalanlıyorlar ve yalanlayıp inkâr etmekte taşkınlık yapıyorlarsa onlara aldırış etme, aksine sabırla bekle ve gör ki,

işlerinin sonu neye varacak. Bunlardan önceki inkârcı kâfirler de peygamberlerini tıpkı bunlar gibi yalanlayıp inkâr etmişler ve inkârlarında ileri gitmişlerdi. Benim onları inkârım, yalvarmalarını kabul etmeyerek onlardan intikam alışım nasıl oldu. (Geçmiş kâfirlerin anlatılan hikâyeleri ve harap olmuş yurtları intikamımın korkunçluğunu göstermektedir.) Onlara ilişen azap ve intikam kat-kat fazlasıyla bunlara da ilişecek.

۞ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۞

19. Ayet: Bu inkârcı ahmaklar; kendilerinden intikam alıp helâk etmeğe Kadir olduğumuzu kabul etmiyorlar mı? Üzerlerinde havada uçarlarken kanatlarını açmış olarak uçan kuşları görmüyorlar mı? Süratlenmek istediklerinde kanatlarını yanlarına dürerler, bu hâlleriyle hareketlerinin süratini göstermek isterler. Kuşların belli bir ağırlıkları olması sebebiyle tabiat kanunlarına göre (havaya fırlatılsalar dahi) aşağı meyledip inmeleri lazımken, aksine havaya çıkıp boşlukta dolaşıyorlarsa onları boşlukta tabiat kuralları aksine Rahman Azıîmüşşan'dan başka tutan yok. Bilen ve bilmeyen tüm yaratılmış tarafından; Kendisinden (c.c.) yardım istenmekte ve kapsamlı rahmetiyle var olan her şeyi kuşatmaktadır. Bilesiniz ki, O (c.c.); varlık dairesinde olan her şeyi Gören, muhtaç oldukları her şeyi Verendir. İş ve icraatını Kendisine yakışır tarzda lütuf ve rahmeti gereği yürütür ve yönetir.

۞ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۞

20. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârcıları azarlayarak ve hiçbir dayanaklarının olmadığını ortaya koyarak sordu: Yoksa Ey inkârcı zalimler! Dayanıp güvendikleriniz mi var? Kimmiş bu ordu ki, Rahman Azıîmüşşan sizleri kahrıyla tuttuğunda sizlere yardım eden ordunuz olup sizleri kurtarsın. Kesinlikle bilesiniz ki, kahrı geldiğinde; rahmeti her şeyi içine alan Rahman'dan başka sizlere yardım edip kurtaracak olmaz. Durumu şu ki, Allah Azıîmüşşan; kahrıyla Yüz gösterdiğinde varlık sahasında Kendisinden başka hiçbir şey ve hiçbir kimse kalmaz. Hakikat şu ki, kâfirler başka değil sadece gurur (aldanış) içerisindedirler. Başka bir güven ve dayanakları olamaz.

۞ أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَل لَّجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۞

21. Ayet: Ey inkârcılar! Yoksa sizleri yoktan var edip türlü rızıklarla Yaşatan Rabbinizden başka biri mi var? Eğer Allah Teâlâ rızkını tutar ve nasibinizi keserse; kimmiş o rızık verecek olan ki, sizlere son nefesinize kadar rızık verebilsin. Yani kendisine tutunup sığınarak Allah'tan (c.c.) başka bir rızık vereniniz var mı? (Eğer o rızkınızı ve nasibinizi keserse bir lokma ve bir damla rızık veren olamaz.) Sizler için rızık veren Tek Kendisi (c.c.) var. (Bunca uyarılardan ders almadılar.) Aksine inad ve düşmanca karşı gelmelerinde ısrar bulundular. Zorluk çıkarıp diklenerek Haktan ürkerek yan çizmeğe devam ettiler.

۞ أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۞

22. Ayet: Allah Azıîmüşşan; yine inkârcıları azarlayıp hakaret ederek sordu ve dedi ki, sizler ey inkârcılar! Her bir tarafta var olup açığa çıkan eserlerin âdî sebeplerden ve bir kısım vasıtalardan meydana geldiğine mi inanıyorsunuz ve her şeyin eserleri gerçek Sahibi Olan Allah'a (c.c.) aid olduğunu kabul etmiyor musunuz?

Mademki türlü inkâr ve kâfirliklerinizde ısrar ederek bu iğrenç yolda yürümektesiniz. O halde cevap verin: yolunun sarp, engebeli ve karanlık olması sebebiyle gayesine; yüzü üzerine düşmüş ve sürünmekte olarak giden mi daha doğru yolda, yoksa sarsıntı ve düşmekten selamet ve güvende olarak pek doğru ve gayet açık olan yolda, sağlam bir binit üzerine mükemmel bir tarzda, hiçbir tökezleme ve aksaklık olmaksızın kurulup giden mi?

Allah Azıîmüşşan örnekler vererek yaptığı bu anlatımı; olgunluk ve doru yolu bulmaktan ayrılıp tamamen şaşırmış olan aklına tutunan müşrik kâfirle; Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine ulaştıracak olan Sağlam Dînden İbaret En Güvenilir ve pek Sağlam Halkaya (Allah Teâlâ'dan sarkıp gelmiş olan Kur'an'a ve İslâm'a) tutunan Mü'min için yaptı.

۞ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۞

23. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine ve olup biten her şeye sahne olan şu fânî âlemde meydana gelen her şeydeki, idare ve yönetimin sırf O'na (c.c.) aid olduğunu inkâr eden her bir inkârcıya şöyle de: O (Allah Azıîmüşşan) öyle bir kudret ve iktidar Sahibi ki, sizleri eşsiz suretlerde ve farklı karakterlerde yoktan var etti. İlâhî buyrukları ve yüce farzları yerine getirmekte hiçbir mazeret kabul etmeyen, Îman ve İslâm'da kararlı olan, fânî dünyanın insanlık elbiselerinden (ve gülünç niteliklerinden) sıyrılıp çıkarak manevî sonsuzluğa geçip giden yüce insanlardan gelen haberleri, kaynak konumunda olan sizleri ve vaazları dinlemeniz için sizler için kulaklar ve duygular var etti. Semâvât ve Arzın (Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce Âlemlerle Yeryüzünün) idaresine bakıp ibret ve dersler alarak eşsiz suretlerde yoktan Vareden sonsuz ilim ve hıkmet Sahibini idrak etmeğe yol bulasınız diye sizlere gözler ve görüşler var etti. Allah Azıîmüşşan; sizlere gönüller var etti ki, o gönüllerle sağlam ilim, icraat ve yüce gayelerinin pek hoş güzelliklerini, kudretinin eşsiz eserlerini anlayıp Birliğini ve Benzersizliğini idrak ederek O'na (c.c.) kavuşmağa gönül verip yönelesiniz. Fakat şükretmeniz çok az oluyor. Yani bu büyük nimetleri yaratılış gayeleri için kullanarak şükretmeyi bilenler son derece azdır.

۞ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞

24. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Ölenlerin tamamını diriltmeğe, kabirlerinden çıkarılıp Mahşerde (büyük toplanma yerinde) toplanmaları için süratle sevk edilmelerine, hesaba çekip yaptıklarının tamamının karşılığını vermeğe ve Ahirette olacak olan her şeye Kadir olduğumuzu inkâr eden her bir kâfire de ki, dileyip dilediğini yapmağa sonsuz kudret ve üstün güç Sahibi Olan O Rahman Azıîmüşşan; sizleri kudreti ile yoktan var edip olup biten her şeye sahne

olan Yeryüzüne dağıtıp yaymıştır. Buna karşılık olarak da sizleri Îman ve ibadetlerle yükümlü tutup emirlerle ve yasaklarla imtihan etmektedir. Yokluk aynasına Nûrunu serperek ve gölgesini uzatarak ilkin sizleri eşsiz suretlerde yoktan var ettiği gibi gölgesini dürüp Nûrunu Kendisine çekmekle yok olacaksınız. Sonra tekrar dirilterek yaptıklarınızın karşılığını hakkıyla görmek için O'na (c.c.) sevk olunup Huzurunda toplanacaksınız. İlâhî buyrukların gereği olarak kazandıklarınızın ve yaptıklarınızın karşılığını sizlere verecek.

۞ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۞

25. Ayet: İnkârcılar uzak ve imkânsız görerek diyorlar ki, va'dettiğiniz ve olacağı konusunda kesin sözler konuşup haberler verdiğiniz Kıyamet Günü ve O Gün gerçekleşecek olan hesap, yapılanlara karşılık verilmesi, sevap ve ceza ne zaman olacak? Eğer doğru söylüyorsanız bize ne zaman olacağını da söyleyin.

Bu soruyla kasd ettikleri; Allah'ın (c.c.) Rasûlü (s.a.v.) Efendimiz ve Mü'minlerdi.

۞ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۞

26. Ayet: Ey peygamberlerin en Kâmili! Onların Sana karşı ısrar etmelerinden ve Seni o vakti belirlemeğe zorlamalarından sonra de ki, Onun vaktinin belirlenip ne zaman olacağıyla ilgili bilgi Allah (c.c.) katındadır. Yarattığı hiçbir varlık onu bilemez. Ben ancak Yüce İlâhın yaptığı tehdîd gereği ve kesin olan sözü ile sizleri uyarıyorum. Katından vahyedilip söylenenleri sizlere ulaştırıp açıklıyorum. Bana Onun vakti belirlenip bildirilmedi ki, sizlere onu konuşabileyim. Sizler sakının o vaktin gelmesini istemekte acele etmeyin. (O vakit gelmeden Rabbinize Îman edip ibadet ve itaatlerle hazırlıklar yapın.)

۞ فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تَدَّعُونَ ۞

27. Ayet: Onun vakti gelip de kendilerine haber verildiğinde inanmadıkları azabı yakından gördükleri zaman aşırı sıkıntı ve üzüntüden dolayı kâfirlerin yüzleri kapkara kesilir ve çok kötü bir hâl alır. Allah Azîmüşşan tarafından şöyle denir: İşte Dünyadayken inkâr ederek ve dalga geçerek isteyip durduğunuz azab. Geçmişte inkâr ettiğiniz bu korkunç azab şimdi sizleri saracak.

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَن مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

28. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin ölümünle beraber Seninle olan Mü'minlerin ölümlerini arzulayan ve Senin (rahmet ve bereket kaynağı olan) Hayatını iddialarınca uğursuzluk sayan, bu sebeple Sizden ve kendilerince Sizin kötülüklerinizden kurtulmak isteyen Mekke müşriklerine de ki, sizler (gerçekleri) görmekte misiniz? Bana haber verin; eğer Allah Azîmüşşan; (sizin arzu ettiğiniz gibi) kahrı ve hışmıyla Beni ve beraberimde olan bütün Müslimanları helâk edip yok ederse ya da Bizlere merhamet edip rahmetiyle ecellerimizi erteler ve uzun ömürler verirse bilesiniz ki, Ben ve Mü'minler; her durumda inanıyoruz ki, Allah Azîmüşşan; Fail-i Mutlaktır. Dilediğinde ve istediğini yapmasında kayıt, şart, sınır ve engel yok. Dilediği kararı verir ve istediğini yapar. Biz O'nun (c.c.) Varlığına, Birliğine ve tüm bu sınırsız Niteliklerine Îman etmişiz ve her şeyi O'nun (c.c.)

bilmişiz. Sizler de (bilesiniz ki, O Hak Ma'bûd ve Tek İlâh dediğini yapacak.) Varlığını, Birliğini, İlâhlığını, Rabliğini dilediğini yapacağını ve seçimini gerçekleştireceğini inkâr eden kâfirleri; kâfirlikleri, azgınlık ve uğursuzlukları, her türlü bozuklukları ve tahribatları sebebiyle O'ndan(c.c.) inip başlarına gelen pek acı azaptan kim çekip kurtaracak?

۞ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۞

29. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Zulüm ve kâfirliklerinde ısrar eden ve bu sebeple tebliğ ve da'vet kendilerine fayda vermeyen o ahmakların; tartışmağa devam etmelerinden sonra Sen tartışmadan arı ve pak bir üslupla, yüce gaye ve yaralarını gözetme maksadıyla onlara de ki, O (c.c.) Rahman'dır; her şeyi yarattıktan sonra bir an bırakmaksızın farklı rahmetleriyle ve sayısız nimetleriyle Yaşatan, inanan-inanmayan, canlı-cansız her şey bilerek veya bilmeyerek daima O'ndan (c.c.) yardım ister. Bütün varlıkların idare merkezleri ve her şeyi Kuşatan Arş-ı A'zam (bütün varlıkları idare makamı) üzerinde pek düzgün, kusursuz ve mükemmel olan egemenliği ile Yüz gösterip muazzam idaresini sergilemektedir. Biz O'na (c.c.) İman ettik. Bildik ki, her şey O'nundur. O'nun (c.c.) rahmetinin ve cömertliğinin ipine tutunup kendimizi güvene aldık. Fânî sebeplere ve âdî araçlara değil sırf O'na (c.c.) tevekkül ettik (varlığımıza, işlerimize, dost ve düşmanlarımıza karşı O'nu c.c. Avukat tuttuk). Dürüst ve samîmî bir kararlılıkla tüm işlerimizi O'na (c.c.) ısmarladık, daima O (c.c.) emreder, biz memuru oluruz, sırf O'nun buyruklarını yaparız. O'nun Vekîl tuttuk ve inandık ki, O (c.c.) bize yeter ve her şeyimize Kefîl tüm işlerimizi üstlenir. Yakında bileceksiniz; apaçık bir sapıklık içinde olanın kim olduğunu. Bizler mi, yoksa sizler mi?

۞ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاء مَّعِينٍ ۞

30. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sonsuz varlıkları yoktan var edip sayısız eserleri Yapan Allah'ın (c.c.) Varlığını, Birliğini ve sayısız nimetlerini inkâr edenlere hakaret edip susturmak için şöyle de: Ey inatçı zalimler! Akıl sahipleri olup görmekte iseniz; Bana söyleyin ve haber verin: Eğer içip kullanmakta olduğunuz sularınız batıp gayet derinlere gider, en uzun iplere bağlı kovalarınız ona ulaşamazsa (tamamen sizleri Rabbiniz sudan mahrum bırakırsa); kaynayıp açığa çıkan ve alması gayet kolay olan bu suyu sizlere âlemlerin Rabbi Olan Allah'tan başka kim tekrar getirebilir? Şu halde bol nimetlerine battığınız ve pek muazzam ikramlarına boğulmuş olduğunuz Rabbinizi nasıl inkâr edersiniz?

MÜLK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Kendisinden daha kuvvetli ve daha doğru yol olmayan ve En Seçkin Peygambere (s.a.v.) tahsis edilen Allah Katında Tek Dîn Olan İslâm Şeriatından ibaret En Sağlam Halkaya tutunan Muhammedî (bütün varlığıyla peygamberlerin En Bilgilisi ve En Yetkilisi Olan Hz. Muhammed'e s.a.v. bağlı olan)! Sen Bu Şerîata (bütün hukümleri, esasları ve en ince hususları eşsiz bir tarzda tesis edilip kolayca uygulanır halde olan En Mükemmel Hayat Tarzı Olan Dîne) sarılmağa devam etmelisin. Daima; bütün yaratılmışın Kendisinden yardım istediği Rahman Azıîmüşşan'a tevekkül edip kesin bilgi ve sağlam idrakle işlerini O'na (c.c.) ısmarlayıp sırf O'nun (c.c.) buyruklarını icra edeceksin. Daima kötülüğü emreden nefsiyin (varlık ve benliğiyin) ordu ve askerlerinden (kuruntu, hayal, pis arzu, kötü zan ve her türlü kötülüklerinden) ve nefsiyin gereği olan her şeyden kaçınıp korunacaksın. Onlara karşı uğraşı ve savaşlarına devam edeceksin. Çünkü bu suretle Rabbiyin huküm ve kararlarının gereği olarak başına gelen her şeye razı olup yatkınlık gösteresin, sana dokunan belâ ve musibetlere sabredesin. İşe yaramaz kendi varlık ve benliğinle yok olup Hak ve Tek Varlık Olan Allah Teâlâ'nın Varlığıyla ebedîleşesin.

Allah Teâlâ; bizleri lütuf ve rahmetiyle Varlığında yok olan ve Ebedîliğiyle ebedîleşenlerden eylesin.

KALEM SÛRESİ

Bu Sûre-i Celîle Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 52 Ayettir. Allah Azıîmüşşan Bu Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Levh-ı Mahfuza yaratacağı her şeyi ve her şeyin kaderini yazdığı Yüce Kalemine yemîn ederek başladığı için Kalem Sûresi denmiştir.

KALEM SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının, İsimlerinin ve Sıfatlarının; yarattığı her şeyi, Kendisinin aynaları ve görünme sahneleri olan bütün varlıkları kuşattığını idrak eden kimseye; Allah Azıîmüşşan'ın ilk yarattığı varlığın takdîrinin Kalemi (bütün yaratılacaklarla ilgili kaderi ve her türlü bilgiyi Levh-ı Mahfuza yazdığı Kalemi) olduğu bilgisi asla gizli kalmaz.

Bu Kalem; sonsuz suretleri, sınırsız şekilleri (yaratılacak, yaşatılacak, olacak, bitecek her şeyi) kuşatma gücüne sahip olan bir kalemdir. Bu sırdandır ki, Allah Azıîmüşşan Bu Kalemle; gizli-aşikâr, maddî-manevî, (bütün-parça, ölü-diri, canlı-cansız, hakikat-hayal, değerli-değersiz, makam, mertebe, durum, davranış), hulasa her şeyi Levh-ı Mahfuza yazıp kaydederek muhafaza altına aldı.

Allah Azıîmüşşan; Bu Kalemin gayet mükemmel, çok şerefli, çok değerli ve pek büyük oluşundan dolayı; kâfirliklerinde ve bozgunculuklarında inad eden zalimlerin; Sevgili Rasûlü (s.a.v.) hakkında türlü iftiralarla yaptıkları suçlamalardan O'nun arı, beri ve pek uzak olduğuna dair Bu Kaleme yemin ederek zalimleri susturup rezil edecek açıklamalarını yaptı. Uğur ve bereket Kaynağı olan İsmiyle sözlerine başladıktan sonra Sevgili Peygamberine (s.a.v.) hoş bir şifre ve mükemmel bir işaretle seslendi:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Kullarının kabiliyyet ve karakterlerine saklı bulunan tüm üstünlükleri ve olgunlukları Bilen Allah Adıyla…

O (c.c.); kullarını tüm hayır ve iyilik yollarına Erdiren Rahman'dır; sonsuz ve hesapsız rahmet Sahibidir.

O (c.c.); kullarını üstün makamlara ve yüce derecelere ulaştıran Rahıîm'dir; özel rahmet ve pek güzel ikramlar Sahibidir.

۞ نۤ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۞

1. Ayet: Ey Nebî (Eşsiz Peygamber), Allah'ın Nâibi (Halifesi olup O'nun Adına işler ve icraatlar Yapan), Allah Teâlâ'nın nûruyla Nâzır (baktığı her şeye Allah Azıîmüşşan'ın Nûruyla Bakan), ey peygamberlik ve evliyalık mertebelerine zıt ve aykırı bulunan bütün rezilliklerden Münezzeh, tüm günahlardan Arı ve Uzak Olan! Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Kudretinden İbaret Olan O Pek Yüce Kaleme ve Allah Azıîmüşşan'ın sayısız ve hesapsız İsimleri ve Sıfatlarının eserleri olarak yazı ve kayıt işleri yapan pek yüce ve pek değerli melekler topluluğunun yazdıklarına yemîn olsun.

۞ مَۤا اَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۞

2. Ayet: Ey peygamberlerin En Mükemmeli! Tekrar-tekrar yemîn olsun ki, bütün yaratılmışı kapsayan irşâd ve önderlikle ve sınırsız yetki ile Seni yetiştirip Donatan, peygamberlik ve evliyalık mertebeleriyle ilgili sayısız ve hesapsız üstünlüklerle Seni En Üstün Kul ve En Mükemmel Peygamber Yapan Rabbiyin sonsuz nimeti sebebiyle Sen asla deli değilsin. Sen bu sonsuz nimetten gafil ve habersiz değilsin. Bu eşsiz nimetin ve Rabbiyin yanında erişilmez yeriyin kıymetini bilmeyip hakkını

ödemeyi unutup terk eden, bu büyük nimetlerin Sahibine şükretmeyen biri değilsin. Sen bambaşka ve pek Sevgili Bir Kulsun.

۞ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۞

3. Ayet: Bu sebeple bilesin ki, Rabbin katında pek büyük ve devamlı olan, asla kesilmeyecek ve tükenmeyecek bir mükâfaatın var. Çünkü bu mükâfaat; Senin her şeyi ve herkesi kapsayan Peygamberlik ve Allah dostluğu Makamına dayalı olan ve O Makama yaraşır bulunan ikramlar, rahmet, bereket ve nimetler ki, asla sonu ve sınırı olmayacak.

۞ وَإِنَّكَ لَعَلى خُلُقٍ عَظِيمٍ ۞

4. Ayet: Hiç şüphesiz Sen; Allah'ın (c.c.) Ahlakıyla en mükemmel, en başarılı ve eşsiz bir tarzda ahlaklandığın, Allah'ın (c.c.) En Yakın Dostu ve En Üstün Halifesi olduğun için elbette En Büyük Ahlak üzerindesin, Eşsiz ve En Üstün Ahlakın Sahibi Sensin. Senin Ahlakından daha büyük bir ahlak yok. Çünkü Sen (selâm Sana); öncekilerin ve sonrakilerin ahlakına haizsin, hepsini Kendinde topladın ve bunun üzerine erişilmez olgunluklar, güzellikler ve sınırsız değerler ilave ettin. (Zira Tek İlâh ve Eşsiz Rab Olan Allah Azıîmüşşan'ın Ahlakı Olan Kur'an Sana Ahlak oldu.)

۞ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۞

5. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Sen göreceksin. Hadlerini bilmeyen, Sana delilik nispet edip deli olduğunu söyleyen o inkârcı zalimler de görecekler. (Hem de Dünyada, yakın zamanda hor gördükleri ve değer vermedikleri cahil ve fakıîr gençlerin Senden aldıkları eğitim, bilgi ve ustalıklarla Allah'ın c.c. yenilmez aslanları olup kendilerini nasıl parçaladıklarını, zulüm, kâfirlik ve ahlaksızlıklarını nasıl yok ettiklerini, Eşsiz Da'van Tevhıîd ve İslâm'ın Yeryüzüne nasıl yayıldığını görecekler. Allah'ın nasıl Bir Sevgili Temsilcisi, tüm âlemlere nasıl bir rahmeti ve nasıl dersler, ibretler ve gelirler Kaynağı olduğun Kıyamete kadar bütün yaratılmış tarafından görülüp anlaşılmağa devam edecek.) Bilhassa bütün gizli ve saklı incelikleri, kalplerde, gönüllerde, kafa ve kabiliyyetlerde saklı olup kimselerin bilmediği her şeyi açığa çıkacağı Kıyamet Gününde ve korkunç azabın inip bu zalim kâfirleri sardığında görecekler ve bilecekler.

۞ بِأَيِّكُمُ الْمَفْتُونُ ۞

6. Ayet: Hanginizin sıkıntılı deli, cinlerin fitne ve sıkıntısına uğramış olarak aklını kaybetmiş olan zavallı olduğunu görecekler. Sen öyle bir akıl Sahibi ve Eşsiz Bir Öndersin ki, Senin irşadın ve yol göstermenle Mü'minler; ebedî seadetlere ve sonsuz nimetlere erdiler. Senden sapıp giden kâfirlerse; Senin Yolundan saptılar (sonsuz zararlara girdiler).

۞ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۞

7. Ayet: Hulasa Seni olgunlukla ve Önder olarak Yetiştiren Rabbin; her şeyi kuşatan yüce ilmiyle Kendi Birliğine (c.c.) ulaştıran Yolundan kimin saptığını ve Tevhıîdin

Caddesine ve teslîm Cennetine, Cennetin rıza bahçelerine ulaştıran O En Doğru Yola kimlerin ulaşıp O Yolda kararlılık gösterenlerin kimler olduğunu çok iyi biliyor.

۞ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ۞

8. Ayet: Ey Önderlik karakteri ve kurtarıcılık kabiliyeti üzere yaratılan Sevgili Rasûl! Ahiretteki pek yüce durumun ve En Yüksek Mertebenden bir parça duyduktan sonra; azgınlık ve sapıklığı karakter edinen Mekke müşriklerine asla dönüp bakma, davranışlarına aldırış etme. Allah (c.c.) onları rezil ve perişan etti ve edecek.

۞ وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ۞

9. Ayet: Mekke müşrikleri Allah'ın (c.c.) Rasûlünü (s.a.v.); babalarının dîni olan putperestliğe (hoşgörülü olmağa) da'vet etmişlerdi (ve tatlı dilli, güler yüzlü davranışlarda bulunmuşlardı). Bu sebeple Allah Zülcelâl Sevgili Peygamberine; onlara eğilip yumuşak davranmak gibi tavırları yasakladı ve şu uyarıyı yaptı: İstiyorlar ki, Sen onlara yağcılık yaparak yumuşak davransan ve dînlerini hoş görsen. Böylece onlar da Sana yumuşak davransalar ve Dînine dil uzatmasalar ve sataşmasalar. Fakat böyle bir davranış (hiçbir peygambere yakışmadığı gibi) Sana asla yakışmaz.

۞ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Allah'ın (c.c.) Övgülü Sıfatlarına bürünüp En Büyük Ahlakla ahlaklanmış olarak (o ahmaklara tavrını ve hareketlerini göstererek) kötü ahlaklı ve iğrenç hareketli rezillere asla kulak asma. Özellikle batıl bir da'va olan putperestliği yüceltmek için yalan yere çokça yemîn eden ve bu davranışlarıyla insanlar içinde alçaklıkla tanınan hiçbir kimseye…

۞ هَمَّازٍ مَّشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ۞

11. Ayet: İnsanlara ayıp ve kusurlar takıp birbirleri arasında küçük düşürmeğe uğraşan, kovuculuk yapıp halk arasında çokça laf gezdirerek aralarında fitne (korkunç sıkıntı), buğuz ve düşmanlık sokmağa çalışan bozguncuya…

۞ مَنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۞

12. Ayet: Kendisi oldukça cimri bir zalim olduğu, kimseye sadaka vermediği gibi insanların (Allah Teâlâ'ya kulluk, Sevgili Peygambere s.a.v. uygunluk ve halka yardım konularında) hayırlar ve iyiliklerde bulunmalarına, Namaz kılıp Hac yapmalarına, Oruç tutup kardeşçe bayramlaşmalarına engel olup çokça zorluklar çıkaran her bir haine, daima taşkınlık yapıp düşmanlıklar ve hukuksuzluklar sergileyen ve netîcesinin korkunçluğuna bakmaksızın hep günah işleyen her bir yaramaza…

۞ عُتُلٍّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ۞

13. Ayet: (Kulağı kesik köpek misali) Allah'ın rahmetinden ve şefkatten mahrum, kapa ve katı kalpli, iğrenç görünümlü, kalın kafalı ve son derece ahmak olan her bir

zalime, tüm bu sayılan kötü nitelikler ve iğrenç durumlardan sonra (hukuk ve sınır tanımadığı için saldırıya uğrayıp kuyruğu kesilmiş köpek misali) karakterinin bozukluğundan dolayı ne yapacağı belli olmayan, halk nezdinde soysuzluğu sebebiyle kabul görmeyen her bir alçağa da dönüp bakma.

۞ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ۞

14. Ayet: Anlatılan bu alçaklıkları sebebiyle çokça malı, evlada ve güçlü adamlara sahip olduğu için bunları nimet bilip nimetin Gerçek Sahibine şükretmesi gerekirken; asla şükretmez, aksine nankörlük yapıp kâfirliğini ve zulmünü artırır.

۞ إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞

15. Ayet: Varlığımızı, Birliğimiz, kusur ve eksiklikten uzak olan sonsuz İsimlerimizi ve Sıfatlarımızı gösteren Ayetlerimiz yanında okunduğu zaman; son derece nankör kâfir ve aşırı bir azgın olduğu için der ki, bunlar; önceki insanların masalları ve uydurup yazdıkları eski hıkâyeleridir.

Dendi ki, türlü kötü nitelikleri ve her türlü alçaklığı kendisinde taşıyan her bir kimseye örnek olarak Allah Azıîmüşşan'ın hedef gösterdiği Velîd Bin Muğîre idi. Allah Azıîmüşşan bu anlatılan kusurların ve hakaretlerin Onda toplandığını (ve Onda toplayarak) anlattı.

۞ سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ ۞

16. Ayet: Hulasa ey En Sevgili ve En Büyük İnsan! Sakın Ona, zenginliğine ve ağalığına iltifat etme ve dönüp bakma. (Zavallı olanlar içlerinden iğrendikleri halde ona boyun büküyorlar, Sen hiçbirine kulak asma.) Biz kahrımız ve gazabımız gereği hortumuna, hortumu andıracak olan burnuna demir aletle alamet koyacağız, belli ve bilinir olması için (kızgın demirle burnu dağlanarak nişan yapılmış olan hayvan burnu gibi) rezillik nişanı koyacağız. Kıyamet Günü halkın toplandığı Arasatta tanınıp rezil olacak.

(Rivayete göre Bedir Savaşında burnu kesilmiş, belki de burnu şişip geriye bükülerek fil hortumunun ucuna benzediğinden ölünceye kadar o alametle yaşayıp rezil olmuş. Ahirette de rezil olacak. Tabii ki, bu Hakka ve Hak Peygambere s.a.v. burun dikmesine bir cezadır.)

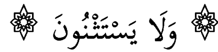
۞ إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ۞

17. Ayet: Kahrımız ve gazabımız gereği nankörlük ve kâfirliklerinde ısrar etmeleri sebebiyle Mekke müşriklerinden intikam almak için onları türlü belâlara tabi' tuttuk. Çünkü onlar kendilerine verdiğimiz nimetlerin En Büyüğü olarak kendi toplumlarından ve peygamberlerin En Kâmili Olan Eşsiz İnsanı onlara Peygamber (s.a.v.) olarak gönderdik. O'nu (s.a.v.) yalanlayıp Peygamber olduğunu, ortaya koyduğu Dîni ve Kitabını inkâr ettiler.

Aynen bunlara belâlar verip üzerlerine musibet gönderdiğimiz gibi meşhur Bahçe sahiplerine de belâ ve musibet gönderdik.

Rivayete göre bu Bahçe; Yemenin Başkenti San'a dışında, iki fersah (3-4 km.) mesafe yakınlığında Darvan (veya Davran) denen yerde idi. Bunun sahibi salih (Allah'a c.c. kullukta dürüst ve iyi) bir insandı. Bahçesinin hasad ve meyve toplama vakti gelince fukarayı çağırır onların; Allah tarafından belirlenmiş olan haklarını güzelce ve fazlasıyla verirdi. Öldüğünde oğulları dediler ki, eğer bizler babamız gibi yaparsak işimiz zorlaşır, geçim darlığı çekeriz. Zira bizim malımız az, ailemiz kalabalık. Babamızın ise malı çok, çocuğu az idi. Aralarında anlaştılar ve mahsul toplama işini sabah erkenden yapacaklardı. Çünkü babalarının gününe alışkın olan muhtaç ve düşkün insanların baskınından korkuyorlardı.

O toplantı anında sabaha girecekleri vakitte Bahçenin mahsullerini toparlayıp devşireceklerine dair yemin ettiler.



18. Ayet: Her türlü planı yapıyorlar ve her şeyi konuşuyorlardı ama istisna yapmıyorlar, " inşâAllah; Allah izin verirse" demiyorlardı.
(Yozgat İmam-Hatipte ortaokul 3. Sınıf öğrencisiydik. Çocuk Barınma Müessesesi Md. Saim Bey İngilizce derslerimize geliyordu. Îmanlı, ahlaklı, örnek bir İnsandı. Allah Ondan ve Onun gibilerden Razı olsun. Şu hadiseyi anlatmıştı:

Köyden birisi ikindi vakti sonu evine varıp hanımına demiş ki, hanım! Bir sepet ver, bağdan üzüm getireyim. Dindar hanımefendi demiş ki, efendi! İnşâAllah de. Adam kızmış ve demiş ki, ya hu! Üzerime çok geliyorsun. Namaz kıl, haram yeme, yalan söyleme. Bunlar iyi ama burası köy, birkaç yüz metre mesafede orası da bağ. Ne olacak da inşâAllah diyeceğim. Hanımı susmuş, çünkü konuştukça zarar verecek.

Adam üzümü toplamış köye dönerken; bir yağmur, bir dolu ve ardından duman derken köyü kaybetmiş. Gece boyunca çamurlara batmış, gücü kuvveti tükenmiş, çaresi tamamen kesilince aklı başına gelmiş. Boynunu bükmüş ve Rabbine yakarışta bulunup dua etmiş; ey Rabbim! Beni yoktan var ettin, sayısız nimetlerinle yaşatıyorsun. Bense hep nankörlük yaptım, Senden gafil ve habersiz yaşadım. Değil kendi başıma birkaç yüz metre gidebilmek, iznin olmadıkça canım, kanım ve hiçbir organım küçük bir harekette bulunamaz, bir an bir şey yapamam. Her şey Sendendir ve Seninledir. Bana yol göster ve evime ulaşacak güç ver. Henüz gözyaşları tükenmeden hava açılmış ve bakmış ki, köyün yakınında dolaşmış kalmış. Eve varıp kapıyı çalmış, hanımı; kim o! Deyince, demiş ki, ey sevgili insan! İnşâAllah ben geldim. Hanımı derhal kapıyı açmış, sıcak yuvasına almış, ne yedirip ne giydireceğine gayret gösterirken, efendisi demiş ki, bana elbise getir, önce bir sabah namazımı kılayım ve Rabbime şükredeyim. O'nun yakınlığını ve yardımını idrak edişimin sıcaklığı ve tokluğuyla artık başka bir şey arzulamıyorum. Elhamdü Lillâhi Rabbi l âlemîn.)



19. Ayet: Hulasa Yemenli Bahçe sahipleri; işlerini Allah Azıîmüşşan'ın dilemesine ısmarlamaksızın meyve ve sebzelerin devşirilmesini konuşup fukarayı mahrum etmekte de ittifak ettikleri vakit sonrasında onlar evlerinde uyurlarken Bahçeyi (gece hırsızlığı ve gece baskını yapan gibi) dolaşan dolaştı. Yani Allah Azıîmüşşan

tarafından; O Bahçeye özel olarak inen bir belâ; Bahçeyi her bir yanında sardı ve yakıp geçti. O Bahçe çevresinde bulunan diğer bağ ve bahçelere hiçbir zarar vermedi.

۞ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ۞

20. Ayet: Bahçe; meyveleri tamamen koparılıp sebzeleri devşirilmiş gibi oldu, hiçbiri kalmadı. Ya da yanıp yok olarak gece karanlığına bürünmüş gibi kapkara kesildi. Veya kurak bir gündüz misali tamamen kuruyup kupkuru arazi oldu.

۞ فَتَنَادَوا مُصْبِحِينَ ۞

21. Ayet: Fakat onlar sabahı bulduklarında; meyveleri koparıp mahsulâtı devşirmek için ne yapacaklarını belirledikleri sabah birbirlerine seslenip gizlice çağrışmağa başladılar.

۞ أَنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَارِمِينَ ۞

22. Ayet: Birbirlerine; ey bu milkin sahipleri! (Eğer böyle bir milke, mala ve varlığa sahip olacaksanız yatmakla olmaz.) Eğer layıkıyla iş yapmak ve meyveleri koparıp mahsulâtı devşirmek istiyorsanız; ekim ve dikim sahanıza erkence çıkıp gidin.

۞ فَانطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ ۞

23. Ayet: Topyekûn fırlayıp gittiler. Giderlerken ses ve hareketlerini gizliyorlar ve fısıltı ile konuşuyorlardı.

۞ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ۞

24. Ayet: Güya diyorlardı ki, bugün aranıza fakıîr ve yoksul bir kimse girmesin.

۞ وَغَدَوْا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ ۞

25. Ayet: Hulasa kararlılık üzere ve süratle işlerinin üstesinden gelmeyi arzulayarak erkenden gittiler.

۞ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ۞

26. Ayet: Bahçeye ulaşıp gördükleri ilk anda dediler ki, bu bizim Bahçemiz değil, kesinlikle yolunu şaşırdık.

۞ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۞

27. Ayet: Değişmez alametleri ve nişan taşlarını incelemeleri ve o alametlerle kesin bilgi sahibi olup gerçeği idrak etmeleri sonunda önceki söylediklerinden vazgeçerek, acı ve aşırı üzüntü duyarak şöyle dediler: Yo, yanlış gelmedik, aksine (Allah Azîmüşşan'ın kahrına uğradık ve fukarayı mahrum bırakmak istedik) bizler de mahrum olduk. Çünkü içimizin pisliğinden ve cimriliğimizden dolayı böyle bir Bahçenin ürün ve gelirlerinden mahrum bırakıldık.

۞ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ۞

28. Ayet: Mahrum olmaları sonrasında onların; akıl, görüş, inanç ve ahlakça pek âdil ve düzgün olanları; kardeşlerine kızıp iğrençliklerini yüzlerine vurarak dedi ki, sizler danışıp konuşma anında fukaraya vermemekte ittifak ettiğinizde ben sizlere demedim mi? Keşke Allah'ı (c.c.) tesbîh etseniz. O'nun (c.c.) iyilik ve ikramlarını hatırlasanız. Niçin fukaraya infak ve yardım ederek Allah'a (c.c.) hakkıyla şükretmiyorsunuz? Size nimetlerini artırması için fukara iyilikler yapın. Kardeşleri onlara öyle demişti ve bunlar da kardeşlerine hak vererek zalimlik yaptıklarını kabul ettiler.

۞ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞

29. Ayet: Tam bir pişmanlıkla Allah Azıîmüşşan'a yönelerek şöyle dediler: Rabbimizi tesbîh ederiz. Ey Rabbimiz! Senin olan emlâk, idare ve tasarruf konularında Seninle tartışmaktan ve hukmüne karşı gelmekten Seni tenzîh ederiz (ortaktan uzak biliriz) ve artık inanıyoruz ki, hiçbir şeyde Senden gayrinin hiçbir hakkı yoktur. Hulasa bizler zalimler olduk, emrinden çıkarak kendilerimizi intikamına arz ederek tehlikeye attık. Sen Tevvab'sın; tevbemizi kabul eyle, Rahiîm'sin; bizler Sana döndük, Sen de rahmetinle ve sevginle yüzümüze bak ve bizlere gerekli olan nimetler ver.

۞ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ۞

30. Ayet: Korkunç olaylardan sonra birbirlerine dönerek karşılıklı kınama ve suçlamalarda bulundular. Kimi kendisine yapılan suçlamayı doğru bulup onaylıyor, kimi başıyla, gözü ve kaşıyla işaretlerle yetiniyor, kimi de susuyordu.

۞ قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ۞

31. Ayet: Hulasa tam bir pişmanlık duyup acılar çekerek dediler ki, ey kahrımız ve helâkimiz yetiş bizlere de ölüp kurtulalım. Çünkü bizler gerçekten azgınlar idik. Allah'ın (c.c.) sınırlarını tanımadık, helâk olup gitmeyi hak ettik.

۞ عَسَى رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ۞

32. Ayet: (İhtimaldir ki, hak ve adalet ehli olan kardeşleri onlara tevbe etmeyi, kendilerine lanet dilemenin yanlış olacağını ve Allah'ın af ve merhametinden ümit kesmenin doğru olmayacağını onlara telkıîn etti.) Tam bir pişmanlık ve ihlâsla Allah Teâlâ'ya yönelerek ve umutlanarak dediler ki, tam bir pişmanlıkla eğilip bükülerek, yanlışlarımızı kabul edip Rabbimize dönüp yakarışta bulunursak; umarız ki, Rabbimiz; yanıp yok olmasına sebep olduğumuz O Bahçemiz yerine daha iyisini bizlere ikram eder. Kesinlikle bizler; Rabbimize gönül verdik, O'ndan bizleri affetmesini diliyor, bağışlanmayı ve tüm iyilikleri istiyoruz. Rivayet olundu ki, O Bahçeye karşılık daha iyisine erdirildiler.

۞ كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

33. Ayet: Allah'ın (c.c.) hukümleri tanımayıp koyduğu sınırlardan çıkanların Dünyadaki ceza ve azabı böyledir. Allah'tan (c.c.) gafil ve habersiz yaşayanlar için hazırlanan Ahiret azabı çok daha büyüktür, daha kesin ve gerçek, hatta binlerce kat fazladır. Eğer akıl sahibi olup o azabın geleceğini bilseler; elbette o azaba götürecek ve o korkunç azabın içine düşürecek olan her türlü kâfirlikten, zalimlikten ve yanlışlıktan sakınıp uzak kalırlardı.

۞ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۞

34. Ayet: Bilesiniz ki, müttekıîler; Allah'ın (c.c.) sınırlarını çiğnemekten, hukümlerini terk etmekten sakınıp gazabından korunan Mü'minler; kendilerini haramlardan korunmakta başarılı Kılan Rableri Huzurunda sonsuz nimetlerin yurdu olan Cennetlerdedir. O Cennetler; Rablerine teslîm olup hukümlerine razı olarak kulluk yapmalarına karşılık sonsuz huzur, sayısız nimet ve muazzam köşkleri içinde bulunduran gerçek hayat bahçeleridir. Oralarda ebedî olarak kalacaklar. Allah Azıîmüşşan; Kendisine güzel kulluklar yaparak kavuşanlar için Huzurunda pek büyük mükâfaatlar olan Mevlâ'dır.

۞ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ۞

35. Ayet: Kâfirler demişlerdi ki, Muhammed (s.a.v.) ve arkadaşlarının iddia ettiği gibi öldükten tekrar diriltileceksek o zavallı perişanlar orada da bizlerden üstün olamazlar. Orada da onlardan daha güzel durumlarda oluruz.

Allah Zülcelâl Şu buyruğuyla iddialarını başlarına çevirdi: O azgın ve zalim kâfirler; İman ve İslâm sahibi olup tüm günahlardan münezzeh (gayet uzak) olan Müslimanları; Allah'ın (c.c.) hıkmeti ve adaletinin tezahürü olarak belirlenen sınırlarının gereği olan kulluk dairesinden çıkan ve kâfirlikte ısrar ederek daima günah işleyip suç işlemeyi nitelik edinen zalimlerle bir tutup onlar gibi mi sayacağımızı zannediyorlar?

۞ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۞

36. Ayet: Ey akıl sahipleri sizlere ne oldu ve nasıl bir şey bulaştı da sağlam karaktere uygun olan aklın gereği İslâm dairesinde yaşamaktan sizleri çıkardı? Nasıl kararlar veriyor ve kötülük yapanla, iyilik yapanı bir tutuyorsunuz? Özellikle her şeyi iyi Bilen, kusursuz adaleti gereği sağlam karar ve yüce hıkmet Sahibi Olan Allah Teâlâ katında kötülük yapmaktan geri durmayan kâfirlere nasıl üstünlükler veriyorsunuz?

۞ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۞

37. Ayet: Sizler ey sapıklar! Bu kararları kendi bozuk görüşlerinize göre mi veriyorsunuz, yoksa Gökten inen bir kitabınız var da üzerinde ders yapıp bunları orada mı okuyorsunuz?

۞ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ۞

38. Ayet: Sizin dileyip seçimini yaptığınız her iyi ve güzel şeyin sizlerin olacağını o kitapta görüyorsunuz öyle mi?

۞ أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ۞

39. Ayet: Böyle bir kitabınız yok da Bizim üzerimizde; Kıyamete kadar bütün iyilik, zenginlik ve üstünlük sizin olacak ve Mü'minlere karşı üstün olacaksınız diye sizin için yeminlerle verilmiş sözlerimiz mi var?

۞ سَلْهُم أَيُّهُم بِذَلِكَ زَعِيمٌ ۞

40. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Azarlayıp susturmak için sor onlara ve araştır bakalım; buna kefîl olan ve Allah (c.c.) bizlere böyle bir söz verdi diyecek olan kimmiş?

۞ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاء فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صَادِقِينَ ۞

41. Ayet: Böyle bir iddiayı göstermek isteyen kefilleri onlardan biri mi, yoksa onlar için taklid edip peşinden gittikleri ortaklar mı var? Eğer bu iddialarında doğru iseler ortaklarını getirsin ve iddialarını ispatlasınlar.

۞ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ۞

42. Ayet: Şaşırıp kalmalarından sonra ey En Kâmil Peygamber! Onlara anlat: O Gün (Korkunç Kıyamet Gününde); bütün işler ve her mesele aslından keşfolunup her şey bütün hakikatleriyle açığa çıkar, saklı ve gizli bütün sırlar ve incelikler ortaya konur. Varlık ve kimliklerin perdeleri ortadan kaldırılır, perde arkasında olan her görüş ve muammaların perdesi açılır. Bir ve Kahhar Olan Allah Azıîmüşşan'dan başka her şey yok olur. Bu sapıklık ve şaşkınlık çöllerinde kaybolan ve gölgeden ibaret zavallılar o an her dediğine Yapan ve yaptıran Gerçek Hukümdar Huzurunda tam bir bükülme ve teslîmiyyetle secde etmeğe da'vet edilirler (Dünyadaki suçlarını sildirip kurtuluşa ermek için secde etmeğe can atarlar) fakat buna güçleri yetmez. Çünkü imtihan yurdu olan Dünyada kendilerine verilen imkânları kullanma vakti ve kulluk zamanı geçmiş olup tevbe edip kurtuluş kapıları kapanmıştır.

۞ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ۞

43. Ayet: Öyle ki, korkunç bir zarara girip rezil oldukları ve akılları başlarından gidip şaşırıp kaldıkları halde gözleri dikilip kalmıştır. Onları korkunç bir perişanlık her taraftan kaplamış, dönüşü olmayan bir zarara girmişlerdir. Hal bu ki, imtihan sahası olan Dünyada sağlam bir hayat içerisinde hurriyyete, imkân ve kudrete sahiptiler. İnad edip diklenerek secde etmediler. Şimdi şu Ahiret Gününde imtihan vakti geçti. Güçleri yetmese veya yetse de fark etmez, çünkü burada eğilip itaat etmek onlara fayda vermez.

۞ فَذَرْنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۞

44. Ayet: İnkârcılar Kur'an'a sataşıp dil uzatmakta ileri gidince artık o zalimlerin hesabını görmek üzere Sevgili Rasûlüne şöyle buyurdu: Ey En Sevgili ve En Olgun Peygamber! Sen Beni; Eşsiz tazelikte gelip hep taze kalacak olan Bu Mübarek Söze (Yüce Kur'an'a) yalan deyip inkâr eden zalimle karşı-karşıya bırak. (Ben daima arkanda iken şimdi Sen geri çekil, onlarla olan uğraşı ve savaş işlerini Ben yapayım.) Artık onlarla tartışıp yaptıklarının intikamını almağa çalışıp Kendini yorma ve acele etme. Senin adına onlardan intikamı Ben alacağım. Artık onların tüm kötülüklerinin zarar ve sıkıntılarını uzaklaştırmakta Sana Ben yeterim. Onları pek muazzam bir azaba basamak-basamak yaklaştırıyorum. Onlara biraz mühlet vereceğim, sağlıklarını bir müddet devam ettirerek uğursuzluklarının artmasını sağlayacağım. Kâfirlik ve azgınlıklarına tamamen batacaklar. Sonra onları hiç bilmedikleri yönlerden korkunç tuzaklarla, varlık sahnesinden karartılarını def edip uzaklaştırmak için tutup kahredeceğim.

۞ وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۞

45. Ayet: Onlara hiç bilip hissetmedikleri taraflardan tuzaklar kurup korkunç tuzağın içine çekmek için bırakıp bekleteceğim. Kesin olarak bil ki, tuzağım çok sağlam, kimse onu anlayamaz. Bu sebeple o tuzağın bu zalimlerin başına geçmesine kimse ve hiçbir şey engel olamaz.

۞ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُونَ ۞

46. Ayet: O zalimler inad ettikleri için mi Senin tebliğ ve irşadını kabul etmiyorlar, yoksa Sen görevin karşılığında büyük bir ücret istediğin için ağır borç altında zorlanıp ezildiklerinden dolayı mı Senden yüz çevirip bu sebeple Seni inkârlarına devam ediyorlar?

۞ أَمْ عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ۞

47. Ayet: Yoksa Levh-ı Mahfuzda gizli tutulanları bildiklerini iddia ederek ve gaybın kendilerinde olduğunu söyleyip aldıkları kararları oradan yazarak ona göre inanıp inkâr ediyorlar öyle mi? Dolayısıyla Senin eğitim ve öğretimine ihtiyaç duymuyorlar. Demek tüm bu sebeplerle de Sana karşı inkârlarını sürdürüyorlar.

۞ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ۞

48. Ayet: Ey halkın kurtuluşu için gönderilenlerin En Mükemmeli! İnkâr ve kâfirliklerinde ısrar etmelerine hiçbir bahaneleri olmayan bu ahmaklar; eğer inatlarında aşırı gidiyorlarsa sabret ve Rabbiyin kararını sabırla bekle.

Bu karar; şimdilik onlara mühlet verilip içinde bulundukları hayatlarının bir müddet daha sürdürülmesi, ardından da onlar karşısında Sana yapılarak ağır bir mağlubiyyete uğratılmaları ve tutulup helâk edilmeleridir.

Yakalanıp helâk edilmeleri konusunda acele etme, acele etme konusunda balığın karnında Yaşayan (Yûnüs Peygamber a.s.) gibi olma.

Mettâ Oğlu Yûnüs (a.s.); Kendisine karşı gelip inkâr etmekte aşırı giden Kavmine acele azab edilmesini arzulamış, azabın geleceği belirtileri açığa çıkmağa başlayınca Kavmine öfkelenerek aralarından çıkıp bir gemiye binerek uzaklaşmıştı. O esnada deniz kükredi, gemi ve gemidekiler sıkıntı yaşamağa başlayınca (tecribe sahibi olanlar dediler ki, bu Allah Azıîmüşşan tarafından bir belâ. Gemide kaçak var. Bakarsın o kimse efendisinden kaçan ve yanlış iş yapan biri olabilir.) O kimseyi bulmak için kur'a çektiler. Yûnüs (a.s.) (kur'a çekiminde) yenik düşenlerden olup denize bırakıldı. (Allah Azıîmüşşan'ın emriyle) O'nu (a.s.) derhal balık yuttu. Tam bir sıkıntı içerisinde Kendisini kınamağa ve suçlamağa başladı.

O ânı yâd eyle (hatırla ve anlatarak ders yap). Balığın karnında; büyük bir belâya uğramış Kendisine kızıp öfkelenerek üzüntü ve kederlere boğulmuş bir halde Rabbine seslenip yakarışlarda bulunuyordu.

۞ لَوْلَا أَن تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ۞

49. Ayet: Eğer Rabbisinden O'na (a.s.) özel ve gayet önemli bir nimet ulaşmasaydı, O'nu (a.s.) samîmî bir tevbe ve yönelişle tesbîh etmekte ve kabul görecek bir dua yapmakta başarılı kılmasaydı; kesin olarak Rabbisinin rahmetinden uzak düşürülmüş bir durumda, ağaç ve bitki bakımından çıplak ve bomboş bir arazi olan o yere kınanmış, sağlığı kaybolmuş, kötü davranış ve manzaralara terk edilmiş bir halde atılırdı. İlâhî özel yardım O'na (a.s.) derhal yetişmiş, Rabbisini tesbîh ederek tevbe ve istiğfarı kabul edildikten sonra O'na Yüce Efendisi (c.c.) tarafından önce hayat mümkin olmayan yerde (balığın karnında) hayat sağlanmış, elbiselerini eriten mide O'nu (a.s.) öldürmemiş ve eritmemişti. Ancak sayısız yüce gayeler için sağlığı bozulmuş, derisi soyulup Mübarek bedeni cılız ve gayet hasta düşmüştü. (O a.s. balığın karnındaki bunalımdan kurtuluş istemiş, büyük bir Mucize ile deniz kenarına sağ olarak atılmış, cılız vücuduna rağmen ölmemişti. Her türlü zarar ve kötülüğe, perişan halde acılar içerisinde ölüme açık bir durumda idi.) Saaffât Sûresi 146. Ayette mealen: Her şeyden önce O'na (a.s.) gerekli olan gölge ve şifayı sağlamak için kabak cinsinden geniş yapraklı gayet hoş bir bitki var ettik. (Sonra da dağdan bir yaban keçisinin inip gelmesiyle onun sütünden beslenip güce kavuşmuştur. Sonsuz kudrete Sahip olup dilediğine; dilediği kadar Veren Yüce Mevlâ'ya sonsuz hamd ve şükürler olsun.)

۞ فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۞

50. Ayet: O'nu (a.s.) kabulüne ve rızasına uygun hale getirip seçkin bir kul yaparak peygamberlik yapması gayesiyle tekrar Kavmine gönderdi. Hulasa O'nu (a.s.) kusursuz kullar olan peygamberlerinden kusursuz bir Kul ve halkı eğitip erdirmesi için Yüce bir Peygamber (a.s.) yaptı.

۞ وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ۞

51. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana olan aşırı kin ve öfkelerinden, Seninle ilgili son derece nefret ve azgınlıklarından dolayı; Allah'ın (c.c.) Varlığını ve Sizlerin güzel niteliklerinizle, üstün ahlakınızı örtmeğe çalışan kâfirler; ders ve öğüt Kaynağı olan Kur'an'ı duyduklarında neredeyse hased ederek gözlerinin keskin

bakışlarıyla Seni yere devirip ölmüş olarak toprağa düşüreceklerdi. Çünkü Mucizelerin En Büyüğü Olan Kur'an'ı okuduğunu duyduklarında; kelimelerin konumunun, cümlelerin dizilişlerinin eşsiz güzelliklerde ve görülmedik tarzlarda, son derece geniş ve açık anlamlar ve pek yeterli ifadeler içermesi, hoş anlamları ihtiva eden tüm edebî sözlerin pek üstünde bir söz olduğunu anlayınca hased edip Sana gizlice hasedle bakan bir göz değdirip ölmeni istediler. Hal bu ki, halk yanında Sana deli diyorlar ve sözlerine de delilik diye inkârda bulunuyorlar. Halkın zayıf akıllı ve anlayışı eksik olanlarını kandırmak, Senin Makamıyın büyüklüğünü ve Kıymetiyin yüksekliği anlamalarına engel olmak için Senden duyduklarının aksine iftiralarla onların gözlerini perdeliyorlardı.

۞ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۞

52. Ayet: Her ne kadar onlar Sana deli demeğe, Senden duydukları Bu Muazzam Sözü de delilikle alakalandırmağa uğraşsalar da; önünden ve ardından Kendisine asla batıl gelip ilişemeyen, taa ezelden; İndiği ana kadar hakkında bir yanlışlık, asılsızlık ve eksiklikten bahsedilemeyen, indikten sonra da Kıyamete kadar değiştirilemeyecek, içine bir eğrilik ve yanlışlık katılamayacak ve asla nesh edilemeyecek olan En Büyük Mucize Olan Bu Kur'an; tüm âlemlere ve bütün kullara Zikirdir, Yaratanı, yaratılanları, kulluk görevlerini Dünya ve Ahiretin yaralarını ve zararlarını okuyup anlatan kapsamlı öğüt ve ders, sonsuz kazanç ve gelirler kaynağı ve mükemmel bir Yolgöstericidir. Ancak En Doğru Yol ve En Kusursuz Hayat Nizamı Olan İslâm'a ermeğe Allah Azıîmüşşan'ın başarılı kıldıkları Bundan faydalanacak.

(Ey azıcık varlık ve benlikleriyle büyüklük taslayan, kibrinden dübürünü, arkasının iğrençliğini görmeyen zavallı maymun misali kalın kafalı ve inatçı inkârcılar. Allah Azıîmüşşan En Sevgili Kulu Muhammed'e, En Yetkili Peygamberine, En Üstün Varlığa; akıl ve ilimde Eşsiz Makam Sahibi deyince sizin saçmalıklarınız, Allah Azıîmüşşan'ın hep Yenen Aslanı deyince sizin sırtlanlığınız, Mevlâ'sı, Tek Efendisi Seninleyim deyince sizin ordularınız, Kitabı âlemlere kurtuluş nûrunu yayacak deyince sizin köpekler gibi havlamanız ve çıplaklığına dokunan Güneşi söndürmeğe çalışan yarasalar gibi üfleyip söndürmeğe çalışmanız hiçbir şeye yaramayacak. Allah Azıîmüşşan dediğini yapacak ve korkunç ateşte iğrenç ortamlarda ebediyyen yanacaksınız.)

Allah Azıîmüşşan lütuf ve rahmetiyle; Kur'an'ı hakkıyla okuyup layıkıyla ders yapıp düşünerek yeterince öğüt alıp faydalananlardan eylesin. (Allah Azıîmüşşan tüm insanlara; ölmeden önce akıllarını başlarına alıp Hz. Muhammed'i s.a.v. Önder, Kur'an'ı Yolgösterici edinmeyi nasip etsin.)

KALEM SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey mürîd, ey Tevhıîdin Yoluna yürümeğe yönelip Allah Teâlâ'yı isteyen ve arzulayan! Sana gereken- Allah seni yolun En Düzgün Olanına erdirsin- yok olma yolunda meydana gelecek olan her türlü zorluklara ve sıkıntılara sabredip katlanmandır. Özellikle Allah'ın (c.c.) adaletinden yan çizen, Îman ve İslâm Yolundan sapan sapık ve yanlış kişilerin eziyet ve sataşmalarına katlanmalısın. Onlara kulak asma, durumlarına değer verme, Allah Azıîmüşşan'ın onlardan intikam alma konusunda acele etme. Onların bütün kötülüklerinin ve ahlaksızlıklarının zarar ve sıkıntılarına karşı (Muradın Olan) Rabbin sana yeter. Bu sebeple sana yaraşan vakarlı, ağır başlı ve çok sabırlı olmandır.

Yetki tamamen; her istediğini Yapan ve Yaptıran, yüce gayelere Sahib Olan Allah Azıîmüşşan'ın Elindedir. O her şeye Kadir ve dilediğinde her şeyi ve herkesi kahreder ve ezer. Bil ki, azgınlık yapan ve inkâra devam eden zalimlerden intikamını alacaktır.

EL HAAKKAH SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme’de inmiş olup 52 Ayettir. Sûre-i Celîle; el Haakkah (korkunç bir halde gerçekleşecek olan Kıyametin kopuşunun ve meydana gelişinin anlatılması) ile başladığı için Bu Ad verilmiştir.

EL HAAKKAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin Makamında sağlamca yer tutan (olgun Mü'min oluşunda kararlı ve güçlü olan), korkunç olayın (Kıyametin kopuşunun) meydana geleceğini, geldiğinde Göklerin ve Yerin paramparça olup döküleceğini, bedenlerin karartılarının, eşyanın iskeletlerinin yok olup ortadan kalkacağını idrak eden kimseye şu hakikatler gizli kalmaz: Yaratılıp açığa çıkan bütün varlıklar; Allah Azıîmüşşan'ın Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına göre var olup meydana gelirler.

Yokluk aynasına İlâhî İsimlerin ve Sıfatların uzanıp yüz göstermeleri ile gölge ve serap misali tüm fânî varlıklar, Allah'tan (c.c.) gayri her şey yansıyıp meydana gelir. (Vakti geldiğinde de) Allah zül celâl; açığa koyduğu varlıkların varlık defterlerini tutup dürer, canları alır ve suretleri yok eder. Böylece fânî varlık ve kimlikler tamamen yok olur, sırf Kendisi kalır. Ezel-Ebed, Tek ve Hak Varlık olmağa, daima kalmağa layık ve hak Sahibi Olan da sırf Kendisidir. Allah Azıîmüşşan öyle bir Hak ve Kayyum (daima Duran ve her şeyi Tutan) Varlıktır ki, Varlığına asla değişme, başkalaşma, geçme ve göçme gibi noksanlıklar erişemez ve yaklaşamaz. (O c.c. Bambaşkadır.)

İşte var olan her şeyin yok olacağından dolayı Kıyamet kopacak. (Fertlerin ve parçaların ölüp yok olmalarına göre Yer ve Gökler gibi uzun ömürlü büyük kütlelerin ve çetin varlıkların fertlerin ve parçaların tamamıyla birlikte yok oluşları korkunç sarsıntılar, gürültüler ve dehşetli savrulmalar şeklinde olacak.)

Allah Azıîmüşşan Kıyamet olayının korkunç ve büyük bir olay olduğunu anlatmak için sözlerine Kıyamet diye başlamadı, Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Onun meydana geleceğini haber verirken kapalı cümlelerle anlatıp dikkatle dinlenip yeterince fayda alınmasını murad etti. İsimlerin En Uğurlusunu sözlerinin önüne alarak sözlerine başladı:

❁ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

Üstün kudretini göstermek için gizli-aşikâr bütün varlıklara Yüz gösterip her şeyi Vareden Allah Adıyla…

Var olup açığa çıkmaları için onların üzerine farklı gölgelerini uzatıp ikram etmesiyle bütün varlıklara Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Varlıkların tamamını tutup Kendisine (c.c.) çekerek onların fânî varlıklarını gizlilik âleminde yok edip ebedîliğe erdirmesiyle özel rahmet Sahibidir.

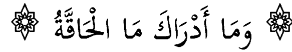
❁ الْحَاقَّةُ ❁

1. Ayet: Hakikaten var olup gerçekleşecek olan o pek büyük ve pek korkunç Hadise. Yani gerçekleştiğinde Allah'ın Varlığının ve Birliğinin Hak ve Gerçek olduğunun açığa çıkıp anlaşılacağı kıyamet Günü, her şeyin ikinci kez ve fakat birer-birer değil toptan var oluşu. (Bu sebeple olay denince başka olayları unutturan pek büyük Olay.) O Gün; Hak Da'va olan Allah'a (c.c.) kulluk Yolunda olan Mü'min kulun haklılığı anlaşılacak, arayıp arzuladığı ebedî seadete erecek, sevinç, mutluluk ve sonsuz nimetler yurdu olan Cennete yerleşecek. Batıl, boş ve haksız bir da'va olan inkâr ve kâfirlik içerisinde yaşayanın da haksızlığı açığa çıkıp anlaşılacak, onun için

hazırlanan azap ona sarılacak, umutların tükendiği, kurtuluşun olmadığı azap içerisine yerleşip ateş içinde ebediyyen kalacak.

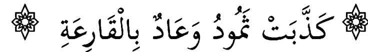


2. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kıyametin gerçekleşmesinin korkunçluğunu ve pek büyük bir olay olduğunu anlatmak için soruyor: Nedir o, korkunç bir surette hakikaten gerçekleşecek olan? Yani gerçekleştiğinde; Allah'tan başka gölgeden ibaret fânî varlıkların ve yansımalardan ibaret karanlık şahısların ve sonradan olan her şeyin tamamen yok olup tekrar dirilerek Bir ve Kahhar Olan (her şeyi ezip yok Eden) Allah Azıîmüşşan'a çıkıp geldiği o korkunç Hadise nedir?



3. Ayet: Allah Azıîmüşşan tekrar bir soru sorarak Onun korkunçluğunun pek aşırı olduğunu anlatmayı murad etti. Çünkü âlemlere; katından rahmet olarak gönderdiği, ilim Sahibi olmakta yaratılmışın tamamının En Kâmili ve En Büyüğü Olan Sevgili Peygamberinin dahi ilmi; meydana gelecek olan Kıyametin büyüklüğünü kuşatamamış ve Onu kuşatacak derecede bilgisi yoktu. Bunun için tekrar sordu: Pek korkunç bir surette hakikaten gerçekleşecek olan O Hadiseyi Sana bildiren nedir? Onu bildiren herhangi bir şey oldu mu? O öyle bir Hadise ki, gerçekleştiği anda bütün mertebeler, Allah'tan (c.c.) gayri tüm varlık nakışları, ilgi ve bağları dürülüp ortadan kalkar. İlâhî İsimlerden ve Sıfatlardan yansıyıp ortaya çıkan varlıkların tamamı yok olur. Hulasa madde âlemi ile ilgili ve Allah Azıîmüşşan'dan başka her şey yok olur, sırf Hay, Kayyûm ve Manevî Varlık Olan Yüce Rahman (c.c.) kalır.

Hiç şüphe yok ki, Allah Azıîmüşşan; madde âleminde bulunan, sonradan olan her şeyin ve insanların beden gözlerinin idrakinden Münezzehtir. Hatta O'na (c.c.); iki muazzam varlık sahası olan melekût ve ceberuta dayalı varlıkların birisine mensup olan melekler âleminde bulunan salih kullar ve meleklerde ulaşamaz. Yine bir diğeri olan ceberut âleminin sakinleri, Allah Azıîmüşşan'ın ilmini, kudretini, kesin icraatını ve şiddetini temsil eden Cebraîl ve yüce melekler de varamazlar. (Ancak O'na c.c. O'nun Suretiyle suretlenip Ahlakıyla ahlaklanan, kusursuz halifesi olan kâmil insan; kendisini kaybedip O'nu bularak O En Yüce Dostla (c.c.); O En Yüce Dosta (c.c.) kavuşur.)



4. Ayet: Allah Azıîmüşşan O korkunç Hadiseyi inkâr edenleri azarlayıp hakaret ederek ve geçmişteki inkârcıların başlarına gelen musibetleri örnek göstererek tehdîd etti ve şöyle dedi: Semûd ve Âd Kavimleri; bir anda bütün varlıkların kulaklarını sağır edecek derecede büyük bir gürültü ile gelecek olan, korkunçluğunun anlatıldığında var olan akılları dehşete düşüren, pek korkunç bir halde gerçekleşerek bütün hakikatleri ortaya koyacak olan Kıyameti yalanlayıp inkâr ettiler.

۞ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ۞

5. Ayet: Semûd Kavmi; aşırı azgınlıkları sebebiyle azgın bir fırtına ile gürültüsü; gürültü sınırlarını aşan korkunç bir rüzgârın dehşetli bir çığlığıyla helâk oldular.

۞ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ۞

6. Ayet: Âd Kavmi ise; pek soğuk ve gayet azgın bir halde rahatsız edici sesler çıkaran, kırıp döken, karşı duramadıkları bir fırtına ile helâk edildiler.

۞ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ۞

7. Ayet: Îman etmedikleri Allah Azıîmüşşan; kahrı ve gazabı gereği onlardan intikam almak için o korkunç rüzgâra görev verdi ve üzerlerinde egemen kıldı. Yedi gece-sekiz gün aralıksız bir tarzda, her şeyi kesip biçerek, kırıp dökerek esti. Ey ibretle bakıp dersler alan! O gün ve gecelerde O Toplumu çarpılıp yerlerde sürükleniyorlar olarak görürsün. Tıpkı köklerinden sökülüp devrilmiş içi boş hurma kütükleri gibi.

۞ فَهَلْ تَرَى لَهُم مِّن بَاقِيَةٍ ۞

8. Ayet: Bak bakalım; o gecelerin ve günlerin ardından onlardan kalmış tek bir kimse görebilir misin? Yani o korkunç hadiseden sonra O Toplumdan canlı bir kimse kalmadı, kökleri tamamen kazındı.

۞ وَجَاء فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ۞

9. Ayet: Son derece azgın olup cehalet ve inad bataklarında boğulan O Toplumlardan sonra; son derece kaba ve iğrenç suratlı olan, haddini bilmemekte sınır tanımayan azgın ve gayet zalim Firavun ile Onun önünde giden erkânı ve Kavminin ileri gelenleri geldi. Ondan önce nice inkârcılar ve alt-üst edilen kentler, yani o memlekette yaşayan Lût Kavmi birer-birer Yeryüzüne geldiler ve o pek büyük yanlışı, korkunç Hadise olan kıyameti inkârı ortaya getirdiler.

۞ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ۞

10. Ayet: Eşsiz Rableri Olan Allah Azıîmüşşan'ın vahyini ve buyruklarını tebliğ eden peygamberlerine (a.s.) her bir ümmet karşı çıktı, onu (a.s.) inkâr edip dalga geçtiler. Kendilerini eğitip olgunluk ve kurtuluş Yoluna ulaştırmak için gönderilen peygamberlerini inkâr onunla(a.s.) geçmekte ileri gidince Allah Azıîmüşşan her bir azgın ümmeti; inkârda fazla ileri gitmeleri gereği; fazlalaşıp onları yutan bir yakalayış tarzıyla ve şiddetle onları yakalayıp helâk etti.

۞ إِنَّا لَمَّا طَغَى الْمَاء حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۞

11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnkârcıları nasıl tutup helâk ettiğimize örnek olarak onlara şu korkunç hadiseyi anlat: O Meşhur Tufan Gününde emrimizle su iyice azgınlaştığında sizleri; yani varlığınızın sebepleri olan ve Nûh Peygambere (a.s.) Îman edip beraberinde atalarınızı akıp giden O Gemide taşıdık. O Gemiyi; Bizim öğretmemiz suretiyle yapmış, Tufandan bir müddet önce Nûh'la (a.s.)

Mü'minler binmişlerdi. Kâfirleri tamamen suda boğup helâk ettik. Yeryüzünde Gemidekilerden başka hiçbir insan kalmamıştı.

۞ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَا أُذُنٌ وَاعِيَةٌ ۞

12. Ayet: Ey insanlık! Atalarınızın Îman sahipleri olması sebebiyle onları ve onların varlıklarında saklı olan sizleri O Gemide taşıyıp kurtardık ki, sizlerin Mü'min atalarınızın O Büyük Tufandan kurtuluşundan ibaret yaptığımız bu güzel davranışımızı sizlere bir hatıra, bir öğüt, sonsuz kudret ve sanat, yüce gaye Sahibi Rabbinizin her şeye gücünün yettiğine bir delil yapmış olalım. İbret ve ders alınacak hadiseleri duyup kaydeden ve koruyup unutmayan kulaklar bu muazzam Hadiseyi yanlarında olmuş gibi canlandırarak unutmamak üzere duysunlar. Çünkü ibret ve ders kaynakları olan hatıralar; duyup anlayan kulaklara, o kulaklara bağlı olan, tertemiz ve Allah (c.c.) korkusu taşıyıp söylenenleri ezberleyen kalplere çokça hayırlar ve tükenmez güzellikler kazandırır.

۞ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ۞

13. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Kıyametin korkunç durumlarını ve korkunç niteliklerini, Kıyamet Hadisesini inkâr edenin durumunu ve işinin neye varacağını tanıtıp açıkladıktan sonra O Gün, Kıyamet koptuğunda meydana gelecek korkunç halleri ve dehşetli olayları mükemmel bir tarzda açıklamak istedi ve şöyle dedi: Kâinatın yıkılıp yok olması için Suura bir tek üfleme üflendiğinde (İsrafîl (a.s.) tarafından Kıyametin ilk olarak kopması ve her şeyin yok olması için Suura birinci üfleme yapılıp sadece bir defa üflendiğinde)…

۞ وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ۞

14. Ayet: Yeryüzü ve muazzam dağlar (yörüngesinden alınarak) taşınır ve savrulur. Allah Azıîmüşşan'ın üstün ve ezici kudretiyle emredilerek ve o emre zorunlu olarak uymak suretiyle korkunç bir sarsıntıya maruz kalırlar ve yerlerinden ayrılarak parçalanıp un ufak olurlar. Böylece varlıkları tamamen kaybolup dümdüz kum zerrecikleri halinde bir ova şeklini alır. Öyle ki, ne tümseklik ve ne de çukur diye bir şey yok.

۞ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۞

15. Ayet: Hulasa O Gün; gerçekleşecek olan gerçekleşmiş ve En Büyük Musibet olan Kıyamet kopmuştur.

۞ وَانشَقَّتِ السَّمَاء فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ۞

16. Ayet: Gök ve içerisinde bulunan her şey parçalanmış, birikip birbirlerine bağlanmış parçalar ve bütün temeller ve yapılar çökmüş, her şeyin nizamı ve düzeni dağılmıştır. Hulasa Gök tamamen yıkılıp içindekilerle beraber parçalanıp dağılmıştır.

۞ وَالْمَلَكُ عَلَى أَرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَانِيَةٌ ۞

17. Ayet: O Gün bütün melekler; Göğün kenarlarındadırlar. Hal bu ki, önceden ortasında ve her bir yanında idiler. Gökler yıkılıp parçalanarak yok olduktan sonra Rabbiyin Arşını (Hâkimiyyet ve egemenlik Makamını) sekiz büyük melek taşır. Hal bu ki, Arş-ı A'lâ'yı taşıyan melekler dört tane idi. Nitekim Peygamber Efendimiz (s.a.v.) demiştir ki, mealen: Bugün dört melek taşıyor. Kıyamet Günü Arşı taşıyanlar sekiz tanedir. (Kurtubî Tefsîri 266/18)

Bu dört melek; Allah Azıîmüşşan'ın önde gelen İsimlerinden dört tanesini temsil ederler: Hayy, Alîm, Kadir ve Mürîd. Kıyamet Gününde sekiz Yüce İsmi temsil olacak demektir.

۞ يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنكُمْ خَافِيَةٌ ۞

18. Ayet: O Gün, ey gölge ve yansımalardan ibaret olan fânî varlıklar! Ordunun hukümdar huzuruna arz olunup toplandığı gibi; tamamınız Allah Azıîmüşşan'ın Huzuruna arz olunacaksınız. Sizden hiçbiriniz gizli kalmayacak, saklanan ve bırakılan olmayacak. Öyle ki, her şey zaten O'nun (c.c.) her şeyi kuşatan yüce ilminde hazırdır, hiçbir şey; hiçbir zaman saklı ve gizli değil. Bu toplanmadan maksad; bütün varlıklara Allah'ın (c.c.) adaleti açığa çıkıp bilinsin ve anlaşılsın. Böylece; sonsuz bilgi ve üstün belgenin Allah'a aid olduğu öğrenilecek.

Bunun sonrasında Allah Teâlâ; bütün kulların durumlarını; muazzam bir hesab çerçevesinde tüm ayrıntılarıyla açığa koyacak ve hak ettikleri karşılığı verecek. İmtihan yurdu olan Dünyada yaptıkları ve kazandıkları her şeyi görmeleri ve kabul etmeleri için; yaptıkları her şeyin melekler tarafından yazıldığını gösteren amel defterleri getirilecek. (Şâhidlerin ve belgelerin hassaslığı ve son derece doğruluğu ile bütün itirazlar ortadan kaldırılacak. Herkes yaptığını tam olarak görüp kabullenecek ve Allah'ın c.c. haklılığı

Adaletinin mükemmelliği görülüp kabul edilecek. İyi işler yapan Mü'minlerin amel defterleri sağ ellerinden, kötülük ve zulüm yapan kâfirlerin defterleri sol ve arka taraflarından verilecek.)

۞ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَاؤُمُ اقْرَؤُوا كِتَابِيَهْ ۞

19. Ayet: Amel defteri sağ eline verilen kutlu ve mutlu kul; sevinç ve huzurla çevrelerinde bulunanlara şöyle diyecek: İşte benim amel defterim! Geliniz ve bu kitabımı (yaptıklarımın tamamen yazılı olduğu defterimi) okuyunuz.

۞ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَهْ ۞

20. Ayet: Ben Dünyada iken kesin bilgi ve sağlam karara yakın bir zan ile zannetmiştim. (Ahirete ve hesaba çekileceğimi biliyor ve inanıyordum.) Bugün hesabımla karşılaşıp yaptıklarımın karşılığını en güzel surette aldım. Geçmişte (Dünyada yaşarken) kesin bilgim ve sağlam İmanım sebebiyle benden; cezalanmama sebep olacak bir şey meydana gelir diye korkuyordum. (İnandığım için günah işlemedim.)

۞ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۞

21. Ayet: O artık; içi ve dışı her türlü sıkıntıdan arınmış olmaktan dolayı hoşnûd ve huzurlu olduğu bir hayat içerisindedir.

۞ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۞

22. Ayet: Şanı ve mertebesi yüksek bir Cennette yer bulup yerleşmiş (pek muazzam ve ebedî bir hayata başlamıştır).

۞ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ۞

23. Ayet: Cennetin meyve ve ürünlerin koparılıp alınması gayet yakındır. Alıp yemek istediğinde yorulma ve sıkıntı çekme olmaksızın istediğini alır ve arzusuna ulaşır.

۞ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۞

24. Ayet: Ona ve onun gibi olanlara şöyle denir: Cennetin nimet ve ürünlerinden, su ve her türlü içeceklerinden hoş ve huzurlu yiyecek ve içecekler olarak afiyetle yiyiniz ve içiniz. Bunun (yapılan ikramların) tamamı; imtihan yurdu olan Dünyada geçmiş günlerde yaptığınız (İlâhî buyruklardan ibaret) yaptığınız yararlı işlerin karşılığıdır. İşte o yaptıklarınız Ahirette eşsiz suretlerde sizler için karşınıza çıktı. (Azıcık bir iyilik Burada büyük huzur kaynağı oldu.)

۞ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتَابِيهْ ۞

25. Ayet: Amel defteri sol eline verilen; Dünyada kendisinden meydana gelen İlâhî buyruklara aykırı işleri ve tüm iğrençlikleri bütün açıklığıyla gördükten sonra canı sıkılıp aşırı derecede üzüntü duyarak ve ah ederek der ki, ah keşke yaptıklarımın yazılı olduğu kitabım (amel defterim) bana verilmeseydi.

۞ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهْ ۞

26. Ayet: İçinde yazılı olan hesabımın ne olduğunu bilmeseydim.

۞ يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۞

27. Ayet: Keşke bu acı ve üzüntü verici durum; benimle hayatın arasını ayıran ölüm üzerene gelip konsaydı da tekrar dirilmeme mani olsaydı. Bu acı durumdan sonra dirilmesem ve halime şâhid olan bütün bu halkın gözleri önünde rezil olmasaydım.

۞ مَا أَغْنَى عَنِّي مَالِيهْ ۞

28. Ayet: Başından geçenlere üzülüp acı duyarak dedi ki, Dünyada benim olan malım, çocuklarım ve yandaşlarım; bana hiçbir fayda vermedi, başıma gelen azabı benden uzaklaştıramadı.

۞ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيهْ ۞

29. Ayet: Benim insanlara karşı gücüm ve iktidarım, arkadaşlarıma karşı üstünlüğüm benden yok olup gitti.

۞ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ۞

30. Ayet: Uğursuz inkârcı; türlü pişmanlıklar ve kafa karışıklığı ve söylenmeler içerisinde huzursuzluk çekerken Allah Azıîmüşşan tarafından görevli meleklere şöyle buyrulur: Tutun o hep zulüm icra eden kâfiri; ağır ve sıkı kelepçelere ve tasmalara ve vurun.

۞ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ۞

31. Ayet: Sonra da makam ve zenginlik sahibi olan kâfirliğini yaymak için daima zulmeden o azgını; kâfirler için hazırlanan Cehıîme, Cehennemin ateşinin gayet çılgın ve azabın da büyük olduğu yere atın.

۞ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ۞

32. Ayet: Daha sonra uzunluk bakımından mikdarı ve ölçüsü yetmiş arşın olan zincir içerisinde paketleyerek Cehenneme gönderin. Şöyle ki, kendisine sarılan tasmalar ve vurulan zincirlerle kaplanmış ve hiç hareket edemez halde olarak Cehennemde yanacak.

Cehennemliklere vurulan yetmiş arşın zincirin ölçü ve mikdarını Allah'tan başkası bilemez.

Bilesiniz ki, o zincirler ve tasmalar; sonradan olan şu âlemin uzayıp giden pis arzuları ve kötü isteklerinden ibaret (yanlışlıkların cezası…)

۞ إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۞

33. Ayet: Allah Azıîmüşşan bu tür kâfiri nasıl bu korkunç azapla cezalandırmaz? Zira aşırı kibrinden ve zorbalığından dolayı; sonsuz azamet ve kahır Sahibi Olan Allah Teâlâ'ya boyun büküp Îman etmezdi. Kendisine (c.c.) Îman edilip ibadet olunmağa hak Sahibi, Tek Ma'bûd Olan Yaratıcısına inad ederek baş kaldırırdı. Elbette sonsuz azamet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a karşı büyüklük taslayan azgın kâfir; cezanın en şiddetlisini ve azabın en kötüsünü hak etmiştir.

۞ وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۞

34. Ayet: Bu nankörlüğü ve kâfirliğiyle beraber; çaresiz ve yoksul olanların doyurulmalarına kimseyi teşvik etmiyordu. Eğer bir kimse kendi malından; sadece kendisine bağış yapıp sırf kendisini doyuruyorsa, o kâfir kendi malından bunu sırf kendisine yapıyordu. (Malını sırf kendisine harcıyor ve sadece kendisini gözetiyordu.)

۞ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ ۞

35. Ayet: Bugün Kıyamette; kendisine yakınlık gösterip şefaat edecek olan hiçbir samîmî dostu ve akrabası yok. Tıpkı Dünyada olduğu gibi... (Yani Dünyada bu

kâfirin kendisinden başkasına dönüp bakmadığı gibi, Ahirette de kimse dönüp buna bakmaz.)

❁ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ❁

36. Ayet: Bu kâfirin Cehennemde; irinden başka yiyip doyacağı bir şey yok. Sadece kendisi gibi ateşte yanan kâfirlerin vücutlarından akan kokuşmuş kan, kusuntu ve irinlerini yiyip içer.

❁ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِؤُونَ ❁

37. Ayet: O iğrenç maddeleri; büyük suçları ve günahları işlemekte ısrar ederek büyük yanlış yapanlar yiyecekler.

❁ فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ❁

38. Ayet: Allah Azıîmüşşan kıyametin korkunç hadiselerini, Oradaki tüm durumları Dünyada yapılan tehdîdlerin acı suretlerde gerçekleşmesini ve kapsamlı musibetleri açıkladıktan sonra bir ilave yaparak şu açıklamayı yaptı: Yemin etmeyeceğim. Yani varlığı gerçek olup bilinen ve anlaşılan hakikati ispatlamak için görebildiğiniz varlıklara…

❁ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ❁

39. Ayet: Haklarında kimseyi bilgi sahibi etmediğim için göremediğiniz varlıklara yemin etmeğe hacet yok.

❁ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ❁

40. Ayet: Ey Îman ve İslâm ile mükellef olanlar! Kur'an'a bütün varlığınızla yönelmeniz gerekir. Sizlere her şeyi net olarak açıklamak için indirildi. Kur'an'da olan her şeye dürüstçe ve samîmiyyetle Îman edin. Emirlerine sarılın, yasaklarından kaçının. Bilesiniz ki, Kur'an; Varlığı pek değerli olan Elçi (a.s.) tarafından ulaştırılan bir Söz. O Pek Değerli Elçi Cebraîl (a.s.) Kendi başına Allah Azıîmüşşan'a karşı bir iş yapmağa kalkışamaz, asla O'na (c.c.) iftira edemez. Çünkü O (a.s.) elçilik makamına uymayan rezilliklerden Münezzehtir, hainlik yapmaktan gayet uzaktır. Elçilik makamı; sonsuz kerametler, güzellikler ve pek yüce değerler Sahibi Olan Kitaplar Göndericinin (c.c.) halifesi olma ve O'nun Adına işler yapma makamıdır.

❁ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ❁

41. Ayet: Hulasa O Kur'an; nasıl Kıymetli ve ne kadar Şerefli bir Kitab olduğunu bilemeyen cahil kâfirlerin dediği gibi herhangi bir şâirin sözü değil. Ey kâfirler! Aşırı inadınız ve kibriniz sebebiyle O'nun doğruluğuna ve Gerçek olduğuna inanlarınız çok az. (O'nun taşıdığı hakikatlerin pek azına inanıyorsunuz.)

❁ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ❁

42. Ayet: O herhangi bir kâhinin (gaybdan haber vermeğe uğraşan birinin) sözü de değil. Çok az düşünüyor ve ondan pek az öğüt alıyorsunuz. Hal bu ki, O Kur'an ne

kelimelerin dizilişi ve ne de taşıdığı anlam bakımından asla kâhin sözü türünden bir söz olamaz. Çünkü Kur'an'da bulunan bütün sırlar ve hukümler; Allah Azıîmüşşan'ın sağlam hıkmetinden, idrak olunamaz yüce gayelerinden başka bir şeyi göstermiyor. (İçinde bulunan bütün sırlar ve incelikler, erişilmez derecedeki yüce gayeler, sonsuz içerik ve eşsiz hıkmetler Kur'an'ın ancak Allah Azıîmüşşan'ın Sözü olabileceğini gösteriyor.) Bütün bunlar zayıf düşler ve asla gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşan, Tevhıîdin ve İslâm'ın Dosdoğru ve nûrlu Yolundan sapan kâhinlerin saçmalıklarından sayısız merhaleler ve sonsuz mesafelerce uzaktır.

۞ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۞

43. Ayet: O Kur'an; ancak ve ancak âlemlerin Rabbi tarafından; sağlam hıkmeti ve yüce gayesi gereği var olup indirilmedir. Bütün kulları yetiştirip Tevhıîdin, Îman ve kesin bilginin gelişine ve kazanımlarına hazırlanmaları için indirilmiştir.

۞ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ ۞

44. Ayet: Eğer Kulum Muhammed (s.a.v.); vahyimiz olmaksızın Kendi başına sözlerden bir parça bir şey uydurup Allah'ın (c.c.) sözü demeğe kalkışsa...

۞ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۞

45. Ayet: Kesinlikle bu yaptığından dolayı O'nu Sağ Elimizle, sonsuz kudret ve kuvvetimizle tutardık.

۞ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۞

46. Ayet: Diğer iftiracılardan intikam aldığımız gibi ceza verip azap etmek için O'nun tüm his ve idraklerinin kaynağı olan şah damarını, kalbinin atar damarını keserdik.

۞ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۞

47. Ayet: Ey akıl sahibi olup kulluk yapmakla yükümlü olanlar! O zaman sizden hiçbir kimse; O'nu tutup azap etmemiz konusunda Bize karşı duramaz ve engel olamazdı.

Yani ey kâfirler! (Bunları yapmayıp aksine daima O'na üstünlükler verdiysek; o zaman) Bilesiniz ki, O En Sevgili Kul, En Yüce Peygamber Olan Muhammed (s.a.v.) Bizim tarafımızdan gönderilmiş olup buyruklarımızı icra ediyor. Sizlerin hatırı için Bize karşı iftira yapmaz. O (s.a.v.) şunu çok iyi bilir: Eğer Kendiliğinden bir şey söylese de Bize nispet edip iftira yapsa; o zaman O'na ağır azab eyleriz.

۞ وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۞

48. Ayet: Hulasa O Kur'an; müttekıîler (kendilerini kahır ve hışmımızı gerektirecek her şeyden koruyan kullar için Bizim tarafımızdan bir uyarı ve ders kaynağıdır.

۞ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ۞

49. Ayet: Her şeyi kuşatan ilmimizle biliyoruz ki, sizlerden bir kısım inkârcılar var. Kur'an'ı ve Kur'an Kendisine inmiş olan O Şanlı Peygamberi (s.a.v.) yalanlayıp inkâr ediyorlar. Bilgimizin gereği olarak onların cezasını vereceğiz.

۞ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞

50. Ayet: Bilesiniz ki, Bu Kur'an; kâfirler için Dünyada ve Ahirette büyük bir hasret, ağır pişmanlık ve tükenmez acıların kaynağıdır. Dünyada belli etmeseler de onlara üzüntü ve acı yaşatmasının sebebi; Mü'minlerin yararına olarak inmiş olması (O'na sarılanların yücelip yükselmesi, bırakıp yüz çevirenlerin alçalıp perişan olmalarıdır). Ahirette ise; O'nu tasdik edip tam bir Îmanla O'nun içindeki buyruklara sarılanlara dair sevapları görüp düşündükçe; bizler neden Îman edip O'na sahip olmadık diye ah edip pişmanlıklar duyarak acılar çekecekler.

۞ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ۞

51. Ayet: Elbette bu anlatılanlar yaşanıp gerçekleşecek çünkü Kur'an; Hak'tır, Hak Teâlâ tarafından Hak Yolda olanlara ve Allah Azıîmüşşan'a kesin olarak bilme, kesin olarak görme makamlarından ilerleyerek kesin olarak Hak Teâlâ'ya kavuşma Mertebesine erecek olanlara inmiştir.

۞ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۞

52. Ayet: Ey Hak Teâlâ'ya kavuşma Mertebesine erenlerin En Kâmili! Seni kapsamlı rahmeti ve sonsuz ikramıyla pek büyük bir Ahlak üzere Yetiştiren, rıza ve teslîm Cennetlerine Ulaştıran ve sonsuz büyüklüğün Sahibi Olan Rabbini pek Yüce İsmiyle tesbîh ve tenzîh eyle, O'nu (c.c.) sonradan olan her şeyden, tüm eksiklik ve yanlışlıklardan Uzak bil.

EL HAAKKAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey hakk al yakıîn mertebesine ulaşan Mü'min! Allah Azıîmüşşan seni; bocalamaktan, türlü renklerde ve değişik hallerde bulunmaktan koruyarak erdiğin o yüce makamda sağlam tutup kararlı eylesin. Sana gereken Kur'an'ın; remiz ve işaretlerle anlatılan sırları üzerinde düşünmen ve içerisinde saklı bulunan inceliklerin idrakine erme konusunda araştırma yapman gerekir. Bunu yaparken her türlü vesvese ve kuruntulardan boş olan, sonsuz ilim Sahibi ve Kusursuz Rab Teâlâ tarafından desteklenmeksizin az anlayış ve zayıf görüşlerle rüya ve hayallere dalanları taklid edip izlerinde gitmekten meydana gelen bulanıklık ve kargaşadan arınmış bir kalb ile yapacaksın. Allah Azıîmüşşan'a her türlü uğraşıyı bırakarak yönelmelisin. Kur'an'da bildirilen her türlü eğrilik ve sapıklıktan vazgeçeceksin, kıîl ü kaal (dendi ve dedi gibi sırf görünen ve bilinen kelimeler) ile örfleri (toplumun âdet ve kültürleri) ve kendi anlayışları gereği Kur'an'dan biraz nasip almakla doyan (manevî sonsuzluğa dalmayı bilmeyen) zahir (Kur'an ve İslâm'ın görünen yüzü ile ilgili) ilimlere sahip olanlardan uzak duracaksın. Hulasa sırf söz sözlerin görünen ve okunan yüzlerini anlamakla yetinme, aksine Kur'an Denizinin İlâhî bilgi incileri ve hakikat mercanlarıyla dopdolu yüksek dalgalarına dalacaksın. Onlar seni hakk al yakıîn mertebesine ulaştıracak. Kur'an'a bu anlatılan tarzda daldığında havsalan (kursağın, kapasiten) ve kabiliyetin kadar eşsiz inciler alıp çıkarmış olursun. O zaman şunu demen hak ve gerçek olur: Şüphesiz Bu Kur'an; kesin Haktır. Böylece İlâhî hıtaabe (Allah Teâlâ'nın sana ilham etmesine ve dersler vererek eğitmesine) merci' ve mazhar (sahne) olursun.

Rabbini azametli olan Yüce İsmiyle tesbîh et, O'nun her türlü noksanlıklardan Münezzeh ve her kötülük ve yanlışlıktan Uzak olduğunu daima zikret.

MEARİC SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 44 Ayettir. Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz mi'raclara (kullarını Yüce Huzuruna ulaştıracak olan vasıtalara, derece ve mertebelere) Sahib olduğu anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

MEARİC SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kendisine perdeler açılan, Allah Teâlânın Cemâlini bilip görmeğe engel olan tüm perde ve örtüler can gözünden kalkan kimseye; madde âlemi olan şu sonradan meydana gelen fânî sahanın zindanlarından çıkıp kurtularak, manevî âlemden ibaret olan Hak Varlığın zirvesine, Yüce Huzura ulaşma vasıtaları olan mi'racların (Yüce huzura yükselten araçların) ve merdivenlerin sayısı sonsuz olduğu sır ve bilgileri asla gizli kalmaz. Ancak Allah Azîmüşşan'a doğru tutulup çekilen aşk ve mahabbet sahibi olanları ezelî özel yardımlar sarar ve ebedî ikramlar kuşatır. Öyle ki, fânî insan olmaktan doğan karanlık perdeler gözlerinden kaldırılır, engeller tamamen önlerinden çekilir, önlerinde mesafeler dürülü yok olur, zindan yeri olan maddî âlemden yolculukları; manevî âleme keşfî (hakikatin açığa çıkmasıyla, zaman ve mekânın ortadan kalkmasıyla) ve manevî bir yücelme olur. Bu yola ve bu duruma ulaşmak; yok olmakla, irade ve isteklerin ölmesiyle, fânî âlemde suret bulan kimliklerin ve benliklerin ayrılmaz niteliklerinden ve her türlü eksikliklerden kurtulmakla, Dünya insanının sahip olduğu bütün güçlerden ve tüm etkenlerden sıyrılıp çıkmakla olur. Artık kimin durumu bu ve mertebesi böyle olursa; o kimsenin yükselişini zaman ve mesafeyle ölçmek mümkin olmaz. Zira hiçbir ölçü birimi onun durumunu ve mertebesini ölçmekte kullanılmaz ve bunlar üzerinde uygulanmaz. (Zira maneviyat; maddiyatla ölçülemez.)

Sonradan olan âlemin karanlık perdeleri altında kalan, zaman zincirlerine ve mekân halkalarına kayıtlı kalanlara gelince onlar; sonradan olan âlemin ve maddî varlığın ateşleri ile işkence çekerler. Onlar için; toprak, su, hava, ateş gibi rükün ve unsurların, zayıfı ezme, güçlüye eğilme, zarardan kaçma ve yarara koşma gibi fânî varlık tabiatlarının gereği olan seviyesizliklerden kurtuluş yoktur. Sonradan olan varlıkların meydanının bağ ve alakalarından, fânî âlemin ayrılmaz niteliklerine tutulup kalmışlardır. (Yani gözleri Dünyadaki maddiyattan başka bir şey göremeyenler; o hakikatlere inanmazlar ki, idrak etsinler.)

Nitekim Allah Azîmüşşan; Sevgili Peygamberine bu sırları haber vermek üzere Besmele ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün perdeleri kaldırması sonrasında Varlığını; aşk ve yakınlık sahiplerine Açan Allah Adıyla…

Allah Teâlâ; Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının âlemine yükselip çıkmak konusunda aşk ve dostluk sahibi olan kullarına başarılar Veren Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Teâlâ; yok olmaları sonrasında onları ebedîliğe erdirmekle onlara Rahıîm'dir; rahmet ve ikramlar Sahibidir.

۞ سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۞

1. Ayet: Duyup gördüklerine önemle bakıp ders alan ve üstün zekâ, kuvvetli anlayış sahibi olup sormasını bilen bir kul; kâfirler için gerçekleşecek olan azabı sordu.

Veya mana şu olabilir: Sonradan olan şu Dünya âleminin sel ve taşkın sular tarzında azapla dolup taşarak akmaktadır. Yani dünya hayatında; ahlaksızlıktan

ibaret yoğun tabiatlarıyla ve işe yaramaz fânî varlıklarıyla Hak Varlık Güneşini (c.c.) örtmek isteyen kâfirler için türlü kahır ve korkunç azaplar meydana gelmiştir. (İnkârda ısrar eden kâfirlere benzeri azaplar gelmeğe devam edecektir.) Zira Gerçek Güneş Olan Allah Azıîmüşşan; canlarda ve canlar dışında bulunan bütün varlıklarda tam bir Bağımsızlıkla, Tek İlâh ve Tek Yaratıcı olup sırf Kendisine kulluk yapılmasına Tek hak Sahibi olduğunu daima ortaya koymakta, lütuf, kahır, adalet ve cezalandırmakta aralıksız gözükmekte ve kudretini göstermektedir.

۞ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ۞

2. Ayet: Gelen bu azabı kâfirlerden uzaklaştıracak biri yok ve asla olamaz.

۞ مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۞

3. Ayet: (Zira) Dîni bütün ve olgun Mü'min olan dostlarının; Kendisine ulaşıp yakınlık kazanmaları için araç olan mi'racların, her türlü yüksek derece, basamak ve üstün makamların, sonsuz gazap, azap, intikam ve kudretin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan gelmiştir.

۞ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۞

4. Ayet: Süflî (alçak) Dünya âleminden arı ve apayrı varlıklar olan, Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserlerini taşıyan melekler ve Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının; a'yân-ı sâbite (değişmez hüviyetler) denen yüce âleme bağlı eserleri kabul eden, tabiat ve unsurlar âleminin (Dünyanın ve Dünyevî hâllerin) maddî varlıkları olan heykellere ve (ruhları kabul eden) bedenlere; katından (c.c.) gelen ruh (bedenlerden ayrılıp tekrar) kayıttan ve alakalardan Münezzeh Olan O Tek ve Pak Varlığa (c.c.) bir gün gibi bir zamanda; Hak Teâlâ'nın özel bir yardımıyla tutup çekmesiyle derece-derece yükselerek yükselip ulaşırlar. (Yeryüzüne farklı görevler için gelip geri dönen melekler ve Allah Teâlâ'dan gelip bedenlere giren ve ömrünü tamamlayıp geri dönen ruh bir gün zarfında; O'na c.c. tekrar yükselir.) Ancak o günün durumu Dünya günlerinin durumu gibi değil. Eğer Dünya günlerine ve Dünyanın basit mesafelerine kıyaslarsan onun zamanı ve mikdarı; Dünya senelerinin cinsinden elli bin sene kadardır.

Ancak melekler ve ruh o uzun mesafeyi ilâhî bir çekim ve manevî bir tutup götürmekle; hızlı şimşek gibi göz kıpırdayışından ve ani bakıştan az bir zamanda geçer, giderler.

۞ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ۞

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İşin (Yüce Görevin) Sana açılıp anlaşıldıktan sonra düşmanlarıyın Sana sıkıntı verip dalga geçmelerine güzelce sabret. Şöyle ki, sabrederken sakın sızlanma, endişelenme, bocalama, bıkkınlık gösterme (dizlere vurup bağrını yırtarcasına; intikam ve azaba uğramaları hususunda acele etme). Bilesin ki, onlara; geleceği tehdîdle haber verilen azab yakında gelecek.

۞ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۞

6. Ayet: Onlar aşırı inkârları ve inkârlarında ısrarları sebebiyle azabın inmesini gayet uzak ve imkân dışı görüyorlar, asla olmaz diyorlar.

۞ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ۞

7. Ayet: Ama Biz; o azabı bir bakış anından daha yakın görüyoruz.

۞ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ۞

8. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara Göğün; erimiş ve kızıl bir sıvı şeklini almış gümüş misali Allah Azıîmüşşan'ın korkusundan dolayı eriyip yerinden aşağı doğru aktığı (ve ortalığı yakıp kavurduğu) Günü anlat. Ne yapacaklar ve nasıl bir durumda olacaklar?

۞ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۞

9. Ayet: O Gün; Allah Azıîmüşşan'ın kahrıyla bakışı; varlıklarını kuşatmış olan dağlar; çırpılıp dağılmış renkli yünler gibi parçalanıp dağılarak rüzgârlar istediği tarafa savuracak.

۞ وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۞

10. Ayet: O Gün hiçbir sıcak dost; sıcak ve samîmî dostuna, durumunu, bir şeyi ve bir kimseyi sormaz. Zira O Gün; herkes kardeşinden, annesinden ve babasından kaçar, kimseye dönüp bakmaz. Çünkü O Gün pek korkunç. Herkes kendi hâliyle meşguldür.

۞ يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ۞

11. Ayet: Birbirlerine gösterilirler ve akrabalarının durumları ikaz edilerek haber verilir ki, birbirlerine acıyıp merhamet etsinler. Ancak dönüp bakmazlar ve merhamet etmezler. Suçlu olan her bir kâfir ister ki, Dünyada kendisinden kıymetli olan oğullarını fidye olarak verse de (kendisi yerine oğulları yansa) kendisi O Günün azabından kurtulsa.

۞ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ۞

12. Ayet: Hatta Dünyada kendisine insanlar içerisinde çok değerli olanları da fidye olarak vermek ister. Eşini, kardeşini.

۞ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ۞

13. Ayet: Dünyada belâ ve musibetler geldiğinde kendisini bağrına basıp barındıran akrabasını da fidye verip kurtulmak ister.

۞ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ۞

14. Ayet: Hulasa eğer gücü yetse ister ki, Yeryüzünde bulunan insanların ve cinlerin tamamını kendisinin kurtuluşu adına fidye olarak verse de kendisini O Korkunç Günün azabından kurtarsa.

۞ كَلَّا إِنَّهَا لَظَى ۞

15. Ayet: Yo, büyük suçlar işlemiş olan her bir kâfir; asla bu gibi fidyelerle kendisini Allah Azıîmüşşan'ın azabından kurtaramayacak. Aksine O Gün herkes yaptığıyla tutuklanacak. Bilesiniz ki, o çılgın ateşin adı Lezaa; daima kükreyerek çılgınca yanıp duran ateş…

۞ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَى ۞

16. Ayet: Etrafındaki her şeyi, özellikle yüzlerin ve kafaların derisini kâfirler varıp yaklaştıklarında yolarak çeker alır. (Acı duymaları için deriler devamlı yenilenir.)

۞ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ۞

17. Ayet: Dünyadayken kendisini Îmana da'vet eden elçiye arkasını dönüp Îmandan ve Allah'a itaat edip kulluk yapmaktan uzaklaşan her bir kâfiri (kaçmalarına fırsat vermeksizin) çağırır, kendisine çeker.

۞ وَجَمَعَ فَأَوْعَى ۞

18. Ayet: Dünyada her türlü ürünü ve büyük malları toplayıp kasaları hırsla dolduran, Allah'ın (c.c.) ikramlarının devamına güveni olmadığından Allah Yolunda harcama yapmayan zalimleri de da'vet eder, kendisine çeker götürür.

۞ إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۞

19. Ayet: Gerçekten insan; (en güzel surette ve İslâm karakteri üzere) yaratıldı, (kendisini başıboş bilerek zayıfı ezer, güçlüye karşı durma yollarını aramaz ve ezilerek) korku, endişe ve kararsızlıkla dolar. Tükenmez arzuların, hırsın ve sabırsızlığın esiri olur.

۞ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۞

20. Ayet: Kendisine bir kötülük, bir yokluk ve bir zarar dokunduğunda gayet sabırsız bir halde sızlanır ve sıkıntısını bir an önce atmak için ısrar eder.

۞ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۞

21. Ayet: Kendisine bir iyilik ve huzur, bir bolluk ve bir imkân dokunup nasip olduğunda; yanına yaklaşılmaz, pek cimri ve pek hayırsız olur. Bu sayılan nitelikleri taşıyanların tamamı hırs (menfaat düşkünlüğü), pis arzular ve musibete sabırsızlık çöllerinde bitip tükenen, bollukta kibirlenip zorbalık yapan zalimlerdir.

۞ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۞

22. Ayet: Hakkıyla Namaz kılanlar müstesna… Allah Azıîmüşşan'a teslim olup O'nun (c.c.) hükümlerine razı olarak kul olmaları sebebiyle sırf O'nun (c.c.) Razı olmasını dileyerek bütün varlıklarıyla Namaz kılar, O'na (c.c.) yönelirler. Kendilerine gelen iyilik ve ikram her ne olsa kanaat edip hamd ederler, şükrederler. Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan gelen ikramlara razı oldukları gibi her türlü ceza ve musibetlere de sabredip razı olurlar. Allah Teâlâ'nın

her türlü gazabından ve kahrından korkup rızasını umarak kendilerinin üzerinde vekîl kılındıkları maddî ve manevî rızıklardan Allah (c.c.) Yolunda harcarlar ve Allah (.c.c.) için yardımlar yaparlar. (Âlemlere Rahmet ve huzur Kaynağı Olan Peygamberlerine s.a.v. uygun yaşarlar.)

۞ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۞

23. Ayet: Bu hayırlı ve pek yararlı insanlar; Allah Azıîmüşşan'ı arzulayıp O'nu (c.c.) her şeyden çok sevdikleri için namazlarına devam ederler, O'na kul olma kurallarından bir an ayrılmazlar. Ne ticaret, ne alış-veriş ve ne de bir başka şey; Allah Azıîmüşşan'ı anmaktan ve daima O'nu (c.c.) gözetmekten onları bir an alıkoymaz.

۞ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۞

24. Ayet: O sadık kullar; kendilerine tarafımızdan gönderilip aid kılınan mallarında; belli bir hak olanlardır. Bunlar belli vakitlerde verilen Zekât, her bir vakitte verilebilen sadakalardır.

۞ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۞

25. Ayet: Zengin olan Îman sahiplerinin mallarındaki bu hak; fakirliğini açığa koyup isteyebilenler ve son derece ıffetli, utangaç ve ihtiyacını arz etmeyen kimse olup sakınan ve korunan olmakla zengin zannedilen ve bu sebeple yardımlardan mahrum kalanlar içindir.

۞ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۞

26. Ayet: Bu olgun Îman sahibi, merhametli ve cömert kullar; Dîn (karşılık ve her yapılanın karşılığını bulma) Gününü inanarak ve uygun davranışlarda bulunarak ve güzel ahlakları ile tasdik ederler.

۞ وَالَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ۞

27. Ayet: O seçkin kullar; Rablerinin; hemen ve sonra gelebilecek olan her türlü azabından korkup titrerler.

۞ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۞

28. Ayet: Nasıl korkup titremezler? Elbette korkar ve titrerler; çünkü ne kadar ihlâsla ibadet ve itaat etseler de Rablerinin azabı emin olunamayan, gelmez ve olmaz diye güven duyulamayan bir azaptır. (Zira kul ibadetinin geçerliliğini ve neye yarayabileceğini bilemez.)

۞ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۞

29. Ayet: Onlar; Allah Azıîmüşşan'ın koyduğu sınırları aşmazlar ve üreme organlarını ve ıffetlerini dikkatle korurlar.

۞ إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۞

30. Ayet: Eşlerine karşı olan ilişki, ilgi ve alakaları müstesna… Bilesiniz ki, bu değerli Mü'minler; helâlleriyle olan ilişkilerinde kınanmazlar, kimsenin onları kınama hakkı yoktur.

Şu var ki, helâl olan ilişki peşinde koşmamak da insana çokça hayır ve üstünlükler kazandırır. (Lezzeti Allah Azıîmüşşan'a ve Rasûlüne hizmette aramalı.)

۞ فَمَنِ ابْتَغَى وَرَاء ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۞

31. Ayet: Kim bunun ötesinde, yani hanımı ve helâlı dışında bir şey ararsa (ve zinâya yönelirse) bilesiniz ki, o yollara yönelen taşkınlık ve yanlışlık yapan zalimler; ıffetin ve neslin korunması için konmuş olan sınırları çiğneyen azgınlardır.

۞ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ۞

32. Ayet: Allah'ın (c.c.) seçkin kulları; kendilerine emanet edilen emanetlerine ve verdikleri sözlere riayet ederler, hukuku en adaletli ve en uygun şekilde koruyup gözetirler.

۞ وَالَّذِينَ هُم بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ۞

33. Ayet: Onlar; Müslimanların haklarıyla ilgili kendilerine bırakılan şâhidlik görevini hakkıyla yerine getirirler. Şâhidlik yapılacağı anda hazır bulunup bu önemli görevin bütün haklarını en güzel tarzda koruyup sahip olurlar.

۞ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۞

34. Ayet: Hulasa bu değerli Mü'minler; vakitleri takdir edilip belirlenmiş olan farz Namazları özellikle hakkıyla en güzel tarzda kılarlar, vakitlerinde, Farzlarını, vaciblerini, en ince kurallarını gözetip tam bir teslîmiyyet ve saygıyla eda etmeğe devam ederler.

۞ أُوْلَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ۞

35. Ayet: İşte bu yüce vasıfları ve olgun nitelikleri nitelik edinip kendilerinde taşıyan bu kutlu ve mutlu insanlar; Allah katında kabul gören, Cennetlerde Rableri tarafından üstün bağış ve ikramlar olarak türlü nimetlere ererler ve sonsuz ikram görürler.

۞ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ۞

36. Ayet: Ahirette Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda; Mü'minlerle kâfirlerin durumlarının açıkça ortaya çıkacağını haber verip anlattıktan sonra Allah Azıîmüşşan; inkârcıların tereddüd ve bocalamalarını gözler önüne sermek için şu açıklamayı yaptı: Ey Allah'ın (c.c.) Rasûlü! Seni, Dînini ve Kitabını inkâr eden kâfirlere ne oldu ve onların başlarına nasıl hadise geldi de etrafında süratle ve tereddüdle koşuşturuyorlar?

۞ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ۞

37. Ayet: Sağdan ve soldan bölük-bölük dolaşıp duruyorlar, guruplar halinde Senin konuşmalarını telaş içerisinde duymağa çalışıyorlar.

۞ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۞

38. Ayet: Onlardan her bir kişi; çevrende gidip gelerek Îman etmeksizin, Îman ve tasdikle beraber yararlı işler yapmaksızın sonsuz nimet yurdu olan Cennete konacağını mı umuyor ve arzuluyor?

۞ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ ۞

39. Ayet: Yo, asla onlar için önceden Îman olmadan, İlâhî hüküm ve buyruklara sarılıp kulluk yapmadan bu mümkin olmaz. Bu pislikler Îmanla kendilerini temizlemeksizin, güzel işlerle süslenip gelmeksizin o pak ve tertemiz konaklara nasıl girebilirler? Kesinlikle biliyorlar ki, biz onları bildikleri o şeyden yarattık. Bilesiniz ki, o pis şey; murdar menidir. Her türlü kirlerden, bulanıklıklardan, madde âleminin karanlıklarından ve tabiatın ağırlıklarından oluşup meydana gelen her türlü pisliklerden ve rezilliklerden arınmış olan Kutsal Makam olan Cennetle ilgisi olamaz. Îman nûruyla kendilerini arındırmadıkça, irfanla vasıflanıp Müsliman adını almadıkça temeli pislik olan kâfirler Oraya yakışmaz, Cennetin tertemiz bahçelerine ve hoş sahalarına ulaşamazlar. Hulasa sonsuz renklerin ve hesapsız tecellîlerin Sahibinin nimetlerine eremezler.

۞ فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ ۞

۞ عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۞

40. Ayet ve 41. Ayet: Kudretimizin sonsuzluğunu ispat etmek için yemin etmeğe ihtiyaç yok, ancak kulları uyarmak için bütün doğuların, doğuş sahnelerinin, batıların, batış sahnelerinin Rabbine yemin ederim. Yani hakikat Güneşi Olan Allah Teâlâ'nın; üzerlerinde zuhur edip Yüz gösterdiği ve tekrar her birine yüzünü gizleyip görünmez olduğu bütün Varlıkların Sahibine ve terbiye edip Yöneticisine yemin ederim ki, Senin da'vetinden yüz çeviren o inkârcıları bir anda helâk edip köklerini kazıyarak yerlerine kendilerinden çok daha hayırlı (mal ve imkân bakımından çok daha güçlü), Îman ve İslâm'ı kabul etmeğe pek layık kimseleri getirmeğe Kadiriz. Eğer irademiz böyle bir şeyle ilgilenir ve dilersek bu değişikliği yapmakta Bizim önümüze kimse geçemez, kararımızdan asla vazgeçiremez, kesinlikle dediğimizi yaparız. Bizim karşımızda kimse güç ve üstünlük sahibi olamaz.

۞ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۞

42. Ayet: Onları kendi hallerine bırak, sapık düzmecelerden ibaret yaşayışlarına ve yok olmağa mahkûm olan iftira, dedikodu ve yaygaralarına dalıp oyalansınlar. Sonunda kendilerine geleceği tehdîdle haber verilen günleriyle, korkunç Kıyamet Günüyle karşılaşacaklar. Bilesiniz ki, O Gün; kitaplarımızda ve peygamberlerimizin

(a.s.) dilleriyle kendilerine haber verilen, yapılan iyilik ve kötülüklerin birbirinden seçileceği Kıyamet Günüdür. O Gün Yüce Huzurda toplanıp hesap verecekler ve ceza görecekler. (Bedir Savaşının olduğu veya Mekke Fethının yapıldığı gün de olabilir.)

۞ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى نُصُبٍ يُوفِضُونَ ۞

43. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara dehşetli bir uyarıda bulun ve korkunç Kıyamet Gününü anlat: O Gün Suura üfürülür ve kabirlerinden dirilip çıkarak korkunç sesin Sahibi Olan O Da'vetçiye (İsrafîl aleyhis selâma) koşarlar. Dünyadayken ziyaretleri için dikilmiş olan putlarına saygı duruşuna ve (putperestler nezdinde) mevkilerini yükseltmek için koştukları gibi süratle giderler. Nitekim Dünyada ömürleri boyunca âdetleri o idi.

۞ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۞

44. Ayet: Ancak Allah Azıîmüşşan'ın Adına kendilerini Çağıran O Da'vetçiye (Dünyadaki şımarıklıklarının aksine) gözleri sönmüş, gayet bitkin ve perişan halde dehşet içerisinde dikilip bakarlar. Dünyada kendilerini Îmana ve Allah Azıîmüşşan'a ibadet etmeğe çağıran elçiye verdikleri perişanlık ve sıkıntıya karşılık olarak onları büyük bir perişanlık kaplar. Hulasa bu korkunç Gün; imtihan yurdu olan Dünyada kendilerine tehdîdle haber verilen Gündür. Ancak onlar gelip görünceye kadar Îman ve tasdik etmemişlerdi.

Allah Azıîmüşşan Dîn (Ceza) Günü layıkıyla tasdik edenler topluluğundan eylesin.

MEARİC SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey En Yüce Rasûl Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bağlı olan Mü'min! Sana gereken; Ahiret Hayatının ebediyyet hayatı, Orasının sonsuz olarak kalınacak Yurt olduğuna inanman, hatta görüyor ve izliyor olarak bilmendir. Dahası şöyle; O Ahiret hayatı gerçekten var olan âlemdir. Dünya hayatına gelince; kendi başına varlığı olmayan gölgeler, devamlılığı olmayan yansımalardır. Gerçek olmayan bağ ve alakalardan, asılsız benlik ve kimliklerden ibarettir. Bu Dünyaya saplanıp kalmamalısın. Aksine sadece gelip geçen bir yolcu gibi olmalısın. Kardeşim! Görmüyor musun? Dünya üzerinde bulunan her şey; yok olmakta olan bir gölge, tat ve arzu duyulan her şey faydası olmayan seraptır (hayalden ibaret bir görüntüdür). Ey mağrur (aldatılmış olan)! Ne diye Dünyaya ve içinde bulunanlara sarılırsın? Ey şaşkın! Dünyanın parıltılarından ve oyuncaklarından ne tat alırsın? Yakında öleceksin. Dünyada biriktirdiğin her şey boşa gidecek. Ölüm sana zorunlu olarak gelmeden önce sen; isteyerek öl, geçici arzu ve isteklerini öldürerek Dünya parıltılarından, altın ve gümüşlerinden vazgeç. Bil ki, Dünya hayatı basit bir geçimlikten (yolcunun azığı gibi bir şeyden) başka bir şey değildir. Yine bil ki, Ahiret; ebedî olarak kalınacak Yurttur.

NÛH (A.S.) SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 28 Ayettir. Nûh Peygamberin (a.s.) hayatının önemli bir kısmı içerisinde anlatıldığı için Bu İsim verilmiştir.

NÛH (A.S.) SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Nebîlerin ve Rasûllerin (a.s.) mertebelerinin açığa çıkıp anlaşılması sırları kendisine açılıp idrak olunan, Allah Teâlâ'ya yakınlık sahibi olup peygamberlik penceresinden hidayet ve irşad nûru alıp halka yol gösterme mertebesine eren kimseye; peygamberlik makamının gereğinin İslâm Dînine da'vet etmek olduğu bilgisi ve hakikati asla gizli kalmaz. Yüce İslâm Dîni selâm ve esenlik Yurdu olan Cennete erdirir. O Güzel Yurda ermek ise sonsuz ilim Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın yakınlığının hımâyesini kazandırır.

Allah Azıîmüşşan'ın dileyip kendisine görev yüklemesiyle kim bu da'vet görevini yapmağa girişirse o kimseye bu da'veti halka ulaştırmakta fazlaca çalışıp açığa koymakta gayret göstermesi gerekir.

Bu sebeple her bir peygamber (a.s.); Allah Azıîmüşşan'ın Mucizeler ve üstün belgelerle kuvvetlendirip destek vermesi sonrasında da'vet ve tebliğ konusunda her türlü zorlukları ve sıkıntıları yüklenerek, bütün sataşmalara tahammül ederek çalışıp çaba sarf edip Hak Da'vayı üstün getirmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ büyük kurtuluşa erdirmiş olduğu Nûh Peygamberin (a.s.); kavmiyle olan durumunu, verdikleri eziyetlere katlanışını ve onlara üstün gelinceye kadar sabredişini haber verdi. Uğur ve bereket getirmesi için sözlerine Besmele ile başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

Bütün peygamberlerine; her birini (a.s.) Kendisine halîfe ve temsilci yapmak için İsimlerinin ve Sıfatlarının tamamıyla tecellî Eden Allah Adıyla…

Aralarında halîfelik makamını açığa koymasıyla bütün yaratılmışa Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Peygamberlerin eğitip erdirmeleriyle kullarını Tevhıîdinin hayat suyuna erdirmekle Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rahmetimizin pek büyük olduğu bir makamdan Kardeşin Nûh'u (a.s.); Allah'ın (c.c.) adalet Caddesinden sapan Kavmine Peygamber olarak gönderdik. O'na (a.s.); Kavmini uyar, korkunç azabı haber ver. Pek acıklı olan azap tarafımızdan kendilerine gelmeden önce akıllarını başlarına alıp kurtuluş Yolu olan Rablerine Îman edip ibadete yönelsinler. Bilesiniz ki, bu acı azap; hakkında vahiy geldikten sonra Tufan Gününün azabıdır.

قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ

2. Ayet: Nûh (a.s.); Kendisine yönelip ilgi duyarak eğitim ve irşadıyla yola gelmelerini arzuladı ve Kendisine izafe ederek (onlarla bağı olup Kendisinin Toplumu olduklarını arz ederek) şöyle dedi: Ey Kavmim! Ben sizler için kesin ve gayet açık bir Uyarıcıyım, şüphesiz Peygamberinizim. Bunu sonsuz ilim ve hıkmet Sahibinin izni ve emriyle yapıyorum. Çünkü Rabbim Bana vahyetti ve sizlere gönderdi.

۞ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ۞

3. Ayet: Bizleri yoktan var ettiği gibi sayısız nimetleri vermeğe ve her türlü intikamı almağa Kadir ve Muktedir, İlâh ve Rab olmak sırf Kendisinin hakkı olan Bir ve Samed (ezel-ebed hiçbir şeye muhtaç olmayıp her şey daima Kendisine muhtaç olan Allah'a (c.c.) kul olunuz, O'na (c.c.) hakkıyla Îman edip tüm buyruklarını tutunuz. O'nun (c.c.) yasaklarını ve haramlarını işlemekten korunup sakının. Size O'ndan alıp ulaştırdığım bütün emirlere ve yasaklara bağlılık göstererek gereğini yapın.

۞ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۞

4. Ayet: Eğer yaptıklarınıza pişman olarak samîmiyyet ve ihlâsla tevbe eder, O'na (c.c.) kul olup arınmak isterseniz; tüm günahlarınızı siler. Îman etmeniz ve (buyruklarından ibaret olan) yararlı işleri yapmanız ve böylece Îman ve İslâm ile vasıflanıp tanınır olmanız şartıyla katında belirlenmiş olan (ömrün) en yüksek sonuna kadar sizleri bırakır (güzel yaşar ve güzelce ölürsünüz). Bilesiniz ki, Allah Azîmüşşan'ın kullarının ömrünün bitim ânı olan eceller olarak belirlemiş olduğu eceli (her bir kulun öleceğini belirlediği) vakti geldiğinde (o ecel ve o ölüm vakti) geri bırakılmaz (öne de alınmaz). Eğer Allah Azîmüşşan'ın dilemesini, hıkmetini ve sonsuz kudretini bilip inanırsanız; O'nun (c.c.) katında tarafından belirlenen değişmeyeceğini kesin olarak bilirsiniz.

۞ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ۞

5. Ayet: Nûh (a.s.) bütün gayretiyle onları da'vet edip irşada çalıştı, ama Îmana ermediler, aksine büyüklük taslayıp azgınlık yapmakta ve zarar vermekte ısrar ettiler. İnkârda aşırı gidip O'na (a.s.) zarar vermeleri aralıksız devam edince Nûh (a.s.) Rabbine niyaz edip yakarışta bulunarak ve bükülüp dua ederek şöyle dedi: Ey Beni irşad edici ve Önder olarak Yetiştiren Rabbim! Senin vahyine göre Kavmimi; hiçbir unutma ve oyalanma yapmaksızın gece-gündüz ve her an da'vet ettim.

۞ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۞

6. Ayet: Onları Îmana da'vet edişim, kurtuluşa çağrım kaçışlarını artırmaktan başka bir şeye yaramadı. Ben Îmana ve itaate çağırdıkça onlar kâfirlik ve azgınlıkta ısrarlarını artırdılar.

۞ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۞

7. Ayet: Ey Rabbim! Biliyorsun ki, onlara (tebliğ ve irşad için) pek uzun zamandan beri varmaktayım ve halen de devam ediyorum. Afvın ve geniş rahmetinle onların bütün yanlışlık ve günahlarını silip yok etmen için Bana dönüp gelerek Îman etmeleri hususunda ne zaman onları da'vet etsem; parmaklarını kulaklarına tıkadılar, da'vetimi duymak istemediler. Kulaklarını kapatmakla kalmadılar, suratımı görmemek için elbiselerine büründüler, başlarını kapattılar. Son derece kinlerinden ve azgınlıklarından dolayı; yaptığım da'veti hoşlanmıyorlar, beni

görmek, konuşmalarımı ve da'vetimi duymak istemiyorlar. Hulasa inkârlarında ısrar ediyorlar, çokça ululanarak Bana iğrenç şekillerde sövüp şiddetle ve pek acı verecek tarzda Beni darp ediyorlar.

۞ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ۞

8. Ayet: Başıma gelen bunca azarlanma, sövülüp sataşmalara uğramaktan sonra ey Rabbim! Senin vahyin ve yüce kararın gereği onları toplum huzurunda, şâhidler yanında yüksek sesle açıktan da'vet ettim.

۞ ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۞

9. Ayet: Sonra onlara i'lânlar yaparak toplum içerisinde hepsine yüksek sesle çağrılarda bulundum. Da'vetimi tenhalarda da yaptım. Açık sözlerle da'vet ettiğim gibi gizli, işaretli ve üstü kapalı sözlerle de da'vet yaptım. Hulasa onlara toplantı yerlerinde tamamına açıktan ve her birine gizlice defalarca da'vette bulundum.

۞ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۞

10. Ayet: Onlara acıyıp şefkat göstermem sebebiyle tekrar-tekrar dedim ki, sizleri İman ve İslâm karakteri üzere yaratıp Yetiştiren, katından (c.c.) doğup gelen İlâhî bilgileri, kesin hakikatleri almağa kabiliyyetli ve kapasiteli olarak meydana getiren Rabbinizden mağfiret dileyin, sizlerden meydana gelen kâfirlik, azgınlık ve ısyanlardan tevbe edip dönüş yaparak günahlarınızdan arınmak isteyin. Bilesiniz ki, O (c.c.); Ğaffar'dır; kusurları Örten, günahları Silen ve varlıkları Arındırandır.

Rivayet olundu ki, Allah Azîmüşşan onlara kırk sene kıtlık verdi. Hanımları da kısır kaldı. Bunun üzerine Nûh (a.s.) onlara tevbe ve istiğfarda bulunmalarını emretti.

۞ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ۞

11. Ayet: Eğer tevbe ve istiğfarda bulunursanız; kâfirliğiniz ve uğursuzluğunuz sebebiyle uzun zamandan beri rahmetinden mahrum bırakılmanızdan sonra karar verip emretmesiyle Semayı (yağmuru) üzerinize bol-bol gönderir.

۞ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَارًا ۞

12. Ayet: Bunca mahrumiyetinizden sonra sizlere çokça mallar ve çocuklar versin. Sizler için bağlar ve gayet hoş bahçeler var etsin. Aralarından sizler için dereler ve arklar akıtsın. Tüm bunlarla beraber katından manevî ilim nehirleri de akıtsın (şân ve mertebelerinizi yükseltsin).

۞ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۞

13. Ayet: Sizlere ne oldu ve başlarınıza ne geldi de o şey sizleri; Allah Azîmüşşan'dan gafil ve habersiz insanlar yaptı. Neden Allah Teâlâ için vakar ummuyorsunuz, O'nun kahır ve lütuf Sahibi olduğunu idrak etmeğe yakışır tarzda akıl sahibi olgun insanlar olarak saygı göstermiyorsunuz, O'nun ikramlarını düşünerek nimetlerine şükredip dürüst, âdil ve ağır başlı davranıp durmasını, düşünmesini ve beklemesini bilmiyorsunuz, Dünya ve Ahiret seadetlerini elde

etmek için Îman ve İslâm sahibi kullar olmayı ve böylece sizlere devamlı iyilikler yapmasını arzulamıyorsunuz?

۞ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۞

14. Ayet: Hal bu ki, O (c.c.) sizleri tavır-tavır, kademe-kademe, bir biri ardınca muazzam düzen içinde çeşitli hallerde yaratıp vücuda getirdi. Olgun varlıklar olmanız yolunda derece-derece yükseltti. Şöyle ki, önce sizlerin yaratılışınızı cansız unsurlardan belirleyip şekillendirdi. Sonra sayısız varlıkları birleştirerek insana gıdalar olan maddeler oldunuz. Sonra çiğnenip karışımlar haline geldiniz. Sonra meni, daha sonra kan pıhtısı (koyulaşmış kan)... Daha sonra bir parça et. Sonrasında kemikler ve etler. En sonunda pek hoş ve eşsiz bir yaratık ki, sonsuz kudret Sahibi Yüce yaratıcıyı temsil edecek bir halife olmayı kabul edip bu kapasiteye sahip bir varlık. Belli bir ömür sonrasında da sizleri Ahiret hayatına gönderiyor ve nelere erdiriyor. Ey inkârcı nankörler! Rabbinizin nimetlerinden hangi birine yalan deyip inkâr edebilirsiniz? Hem sizlere sonsuz kudretinden ve sağlam hıkmetinden fazlaca nimetler bakımından ve ikram sofralarından o kadar fazlaca genişlik ve bolluklar verdi ki, daha fazlası olamaz.

۞ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۞

15. Ayet: Ey düşünüp dikkat ederek ders çıkarma karakteri üzere yaratılan göz sahipleri! Görmediniz mi? Allah Azıîmüşşan; Gök ve onunla beraber üzerine uyum içerisinde kurulmuş olan yedi kat Yüce Âlemi nasıl yarattı. İç içe daireler halinde devam ederek sonunda tek bir daire olur. Tamamı ise Allah Azıîmüşşan'ın Bir olduğunu gösterir.

۞ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۞

16. Ayet: Üzerinizde bulunan Yüce Âlemler arasında Ayı; Kendisi (c.c.) tarafından yaratılıp Gerçek Güneş Olan Yüce Varlığından yansıyan Güneşten aldığı ışınlarla nûr ve aydınlık hazinesi (gecenin karanlığını ortadan kaldırarak yol gösterici) yaptı. Güneşi ise kuvvetle parlayan kor halinde (ısın ve ışın kaynağı) muazzam bir lamba yaptı. Güneş; Yüce İlâh'ın Gerçek Güneş Olan Varlığının görünmesine ve her şeyin ihtiyacını O'nun temin edip sağladığına da muazzam bir delildir.

Güneşin batışı ise; Allah Azıîmüşşan'ın Yüz göstermesiyle her şeye hayat verdiği gibi, Yüzünü gizlemesiyle varlıkların batıp tamamının yok olacağını göstermektedir.

۞ وَاللَّهُ أَنبَتَكُم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۞

17. Ayet: Hulasa azamet ve Kibriya kaftanı ve üniformasıyla (sonsuz büyüklük ve yücelik nitelikleriyle) daima üstünlüğünü Gösteren Allah Azıîmüşşan sizleri; bitki yetiştirdiği gibi kuru topraktan çıkardı. Değişik evrelerden geçirerek (cansız cesed olmanızdan sonra) ikinci bir safhada eşsiz bir surette canlı bir varlık ve sonrasında; Îman ve İslâm'ı alıp taşıyacak olan insan suretinde var etti. Daha sonra bu suretten yükselip Kendisine halîfe olma makamına ulaşmanız için sizlere sorumluluklar yükledi ki, gözlerin görmediği, kulakların duymadığı ve hiçbir insan aklına gelmeyen nimetlere ulaşasınız diye.

۞ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۞

18. Ayet: Katında belirlenmiş olan ecelin (ömrün bittiği anın) gelmesi sonrasında sizleri tekrar geldiğiniz toprağa döndürür ve kabirlerinize koyar. Oradan da diriltip çıkararak Mahşere (hesab için toplanma yerine) Ahirette varlıklarınızı iade etmek suretiyle sevk eder. Zira Allah Teâlâ'nın Dünyada yükümlü tuttuğu ahlak ve işler birbirinden seçilecek, İlâhî yüce hıkmet ve gaye gereği ve maksadın tamamlanması için hesaplar görülüp yapılanlara dair karşılıklar verilecek.

۞ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ بِسَاطًا ۞

19. Ayet: hulasa ey insanlık! Allah Azıîmüşşan'ın sizlere peş peşe ve aralıksız gelen nimetlerini hatırlayın ve şükredin. Çünkü sonsuz kudret, sağlam hıkmet ve sınırsız yönetimin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; Yeryüzünü sizler için yayılıp döşenmiş bir saha yaptı ki, dönüp dolaşasınız ve bolluk içerisinde yaşayasınız.

۞ لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۞

20. Ayet: Geçip gitmeniz için dağlardan ve taşlardan geniş aralıklar açarak kolayca yolculuk yapacağınız yollar yaptı. Ey inkârcı nankörler, nimetlerin Sahibi Olan Gerçek Efendiyi (c.c.) bilmeyen kâfirler! Rabbinizin nimetlerinin hangi bir tanesini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

۞ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ۞

21. Ayet: Hulasa Nûh (a.s.) irşâd ve tebliğde fazla çaba harcadığı her zaman Kavmi de inad ve kâfirliklerindeki ısrarlarında aşırı gittiler. Çaresiz ve mecbur kaldığında Nûh (a.s) şöyle dedi: Ey Rabbim! Kendilerine her emrettiğim ve tebliğde bulunduğumda Bana ısyan edip baş kaldırdılar. Benden ve da'vetimden yüz çevirip uzaklaştılar. Bir de Benimle dalga geçtiler. Öte yandan malları ve çocukları kendisine zarar ve cefadan başka bir şey kazandırmayan kimseye uyup gittiler. Yani aralarında mal ve çocuklarıyla şöhret bulup tanınmış servet sahibi olan efendilerine uydular. Hal bu ki, onların malları ve çocukları (o ayak takımı kimselere hep zarar verip ezdiği gibi) onlara sahip olan zenginlere de korkunç zarar kaynaklarıdır. Özellikle Ahirette onların büyük zararlara girip mahvolmalarını sağlayacak.

۞ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا ۞

22. Ayet: Hilebaz zenginler; fakir ve zayıf insanlara türlü hileler yapıp büyük tuzaklar kurdular, onları aldatıp kandırmakta hile ve plânların büyüklüğü son derece çetin oldu. Mucizelerle desteklenmesine rağmen Nûh'un (a.s.) da'vetine dönüp bakmadılar. Aksine ileri gelen kâfirlerin yaptıkları gibi O'nu (a.s.) onlarda akılsızlıkla suçlayıp dalga geçtiler.

۞ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ۞

23. Ayet: Kâfirlerin başları ve ileri gelenleri; ayak takımı sefillere öğüt ve nasihatlerinde şöyle dediler: İlâhlarınızı (putlarınızı) bırakmayın. Onlara kul

olmağa devam edin. Özellikle çarpılıp aklı ve görüşü bozulmuş akılsız ve aramızdan uzaklaştırdığımız Nûh'un sözleriyle asla yolunuzdan sapmayın.

Özellikle ilâhlarınızın en büyüklerinden olan Veddi, Süvâı, Yeğuusü, Ye'uuku ve Nesri sakın bırakmayın.

Bu sayılanlar; kartal ve turna gibi gayet iri kuşlar suretinde idi. Âsî ve kâfir kullar tarafından bunların şefaat edecekleri umuluyor ve öyle inanıyorlardı.

۞ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۞

24. Ayet: Hulasa kavmin önde gelenleri putperestlik gibi hilelerle ve halkı bunlarla kandırıp yanıltmakla insanların çoğunu sapıklığa düşürdüler. Onların hile ve tuzak yollu çalışmaları korkunç tarzda aldatıp azdırmalara yol açıyor ve şaşkınları bu sapıklık kuşatıyordu.

(Nûh a.s. haklarında beddua etti.) Ey Rabbim! Bu zalimlerin sapıklıkları üzerine sapıklıklarını artır. Israrları üzerine ara-sıra ısrar vermekle kâfirliklerinden başka bir şeylerini artırma (Îman nasip olmasın).

۞ مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَنصَارًا ۞

25. Ayet: Allah Zül celâl; Nûh'un (a.s.) çokça yakarış ve niyazda bulunmasından sonra O'nun bedduasını yerine getirdi. Nedenini açıklayarak dedi ki, o kâfirler çokça suçları ve yanlışlıkları sebebiyle önce Tufanla boğulup helâk oldular. Tufan azabı sonrasında da berzahlarında (Kıyameti bekleyecekleri ve kabir hayatını yaşayacakları âlemde ateşe sokuldular. O azgın suyun etraflarında dolaşıp kendilerini yuttuğu zaman; Allah'tan başka yardımcılar bulamadılar. Umdukları putları onlara hiçbir şefaat edemedi, kurtuluşlarına engel olan o suyu ve zararı uzaklaştıracak bir kimse bulamadılar, yalnız Allah'a (c.c.) yalvarıyorlardı. Allah Azîmüşşan; elinde imkânı varken Allah demeyen, O'na Îman edip buyruğunu duymayan kâfirlerin feryadlarına değer vermedi. Hulasa tamamen boğulup gittiler.

۞ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۞

26. Ayet: Hulasa Nûh (a.s.) Kavminin düzelmelerinden ve Îman ederek kurtuluşa ermelerinden umudunu kesince Kavmine beddua etti ve şöyle dedi: Ey Rabbim! Sana kulluk sahası olarak tesis ettiğin şu Yeryüzünde; Îman ve İslâm'dan sapan, kâfirlik ve inadlarında ısrar eden kâfirlerden tek yurttaş, yeryüzünde gezip dolanacak tek kâfir kimse bırakma.

۞ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ۞

27. Ayet: Ey üstün hıkmet ve yüce gayeler Sahibi! Eğer Sen; onları bulundukları halde Yeryüzünde bırakırsan; (kendileri Îman etmeyecekleri gibi) Senin Varlığına ve Birliğine Îman etmiş olan Mü'min kullarını da (türlü hile ve baskılarla) Îman ve İslâm'dan saptırırlar. Sonrasında da sadece Senin tarafından konup tesis olunan buyruğunu, adalet çizgilerini tanımayıp kulluk dairesinden çıkan çocuklar doğurup yetiştirirler. Hep kâfir olan, bâtılı türlü hizmetlerle üstün getirip Hak Dînin üstünü örten hainlere baba olurlar.

Nûh (a.s.) onları dokuz yüz elli sene denedikten ve tüm iğrenç niteliklerini ve katılaşmış mühürlü kalplerini tanıdıktan sonra onlara bu bedduayı yaptı.

۞ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۞

28. Ayet: Sonrasında da kendisi, Baba ve Annesi ve irşâd edip yol göstermesiyle Îman eden tüm Mü'minlere dua ederek şöyle dedi: Ey Beni; lütuf ve ikramınla Sana Îman ve İslâm hizmeti için Yetiştiren Rabbim! Beni ve Ebeveynimi (Babamı-Annemi) mağfiret eyle; kusurlarımızı örtüp, yanılgılarımızı silerek varlıklarımızı arındır.

Babasının Adı; Metûşelâh Oğlu Lemek, Annesinin Adı; Enuşe Kızı Şemha idi. Her ikisi de Îman etmiş olan Allah (c.c.) dostlarıydı.

Ey Rabbim! Üstün bağış ve ikramınla Evime, Gemime ve hımayeme giren eğitim ve olgunlaştırmamla Îman etmiş olan erkekleri ve hanımları da mağfiretine erdir. Benden önce yaşayan ve benden sonra Kıyamete kadar gelecek olan Îman ehli olan erkek ve hanımları da mağfiretine erdir.

Ya Rabbi! Yine diyorum ki, Senin kulun ve kölen olma halkasından çıkan kâfir zalimlerin tamamının sadece helâkini ve kahroluşlarını artır.

Bizler de aynen; şirk ve kâfirliklerinde ısrar eden, şaşkınlık ve sapıklık denizlerinde batıp kaybolan zahir ilminden başka ilim tanımayan taklitçilerin eteklerine yapışıp olgun Mü'minlere, İlâhî bilgilere sahip Müslimanlara karşı tartışıp uğraşan kâfir ve münafıklara Nûh'un (a.s.) bedduasıyla beddua ediyoruz.

Yine Nûh'un (a.s.) Kendisi ve tüm Mü'minler için yaptığı dua ile ve özellikle Sevgili Peygamberimizin duasıyla kurtuluşa erenlerden olmamızı diliyoruz.

Allah Azıîmüşşan'ın salevâtı ve selâmı Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimize, Nûh Peygambere ve tüm peygamber kardeşlerine olsun.

NÛH (A.S.) SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hz. Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) kurtarıcı Gemisi ve senin varlığını fânî insan olma güç ve kuvvet tufanından, manevî ve ruhanî lezzetleri tatmana engel olan hayvanî lezzetlerin ve iştahların azgınlığından kurtaracak Olan Şerîatına, En Yüce Dîn İslâm'a dâhil olup bir an İslâm harici olmayan Muhammedî (bütün varlığıyla Hz. Muhammed'e s.a.v. bağlı olan) Mü'min! Sana gereken; olgun ve olgunlaştırıcı olan kâmil bir mürşidin himmetinin (Dînde Muhammedî Hayatı açığa koyma çabasındaki gayret ve kararlılığının) eteğine yapışmandır.

Gerçekten kâmil olan bir mürşid seni; Şerîatın sır ve inceliklerine, ondaki hukümlerin sağlamlık ve yüce gayelerine, emirlerin bütün yararlarına ve yasakların yasaklanmasının faydalarına erdirir. Sana bu eğitimi verirken, gösteriş ve sahtekârlık kirlerinden pek uzak ve münezzeh, içi ve dışı tertemiz, kesin karar ve dürüstlük ve sağlam bir iradeyle verir. İrşad ve eğitimde ikiyüzlü ve sahtekâr olmak; sağlam karakterin Hakka (c.c.) yönelmesine ve insanların üzerinde yaratıldığı, kuruntu ve hayal şeytanlarının, daima kötülüğü emreden nefsin ve pis arzuların idare ve etkilerinden kurtulmuş ve temiz kalmış olan İslâmî varlığın ve kabiliyetin keskin ve sağlam idrakine engel olur.

Allah Azıîmüşşan sevip Razı olduğu her şey için bizlere başarılar versin. Bid'atlara ve pis arzulara yönelmekten bizleri uzak tutsun ve korusun.

CİN SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 28 Ayettir. Cinlerle ilgili gerçekler ve cinlerin gelip Peygamber (s.a.v.) Efendimizi dinleyip hidayete erdikleri, Yaratanla, yaratılanı seçip cin topluluğuna uyarıda bulunup dersler vermek üzere döndükleri anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

CİN SÛRESİNİ TEFSÎRİNE GİRİŞ

(Allah Azıîmüşşan'ın bilinip bulunacağı ve görüleceği makam olan) Kur'an'ın levhası, Rahman'ın (c.c.) mazharı ve kusursuz aynası olan kalbin makamına, genişliğine ve gayet açıklığına eren kimseye şu hakikatler ve gerçek bilgiler gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan'ın mazharları (her biri bir görünme sahnesi olan yarattığı varlıklar) ve O'nun (c.c.) orduları; göz ve görüşlerin kuşatabilmesinden, dillerin söyleyip anlatabilmesinden, akıl sahiplerinin akıllarının o varlıkların sonuna ulaşabilmesinden çoktur ve fazladır. Bu sayısız ordu guruplarından bir ordu da; cinler ordusudur.

İnsanlardan kim cinlere karışmış ve onlarla beraber bulunmuş; yani cinlerle kendi arasında manevî bir bağ oluşmuşsa bu özel bağ ve alaka; o kimseye cinlerle karışıp kaynaşmayı gerekli kılar. Bu özellik de Allah Azıîmüşşan'dan bir bağış ve ikramdır. Allah Azîmüşşan bu özel niteliği ve mertebeyi; tabiatın ve maddî âlemin hâl, davranış ve tüm rezilliklerinden arınmış olan özü ve ruhu arınmış kimselere bahşetmiştir.

Hiç şüphe yok ki, Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz; onlara da Peygamber olarak gönderilmiş olmakla, onlara da karışıp beraber bulunur, onları da irşâd eder, Îman ve İslâm'ın Yoluna erdirirdi.

Nitekim Allah Azıîmüşşan; Bu Sûrede bu hususu Sevgili Peygamberine (s.a.v.) vahyetti, bu hususu da Kur'an'da anlatılan bir konu yaptı ve sözlerin En Uğurlusu (Besmele) ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Rahmeti ve ikramı gereği tecellî Eyleyen (bütün yaratılmışa sayısız nimetler sonsuz rahmet ve ikramlar Bahşeden) Allah Adıyla!

Allah Azıîmüşşan; sorumlulukları, değerleri ve günahları bakımından ağır ve ağırlıklı varlıklar olan insan ve cin tüm kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Zira onların tamamını Îman da'vet etmektedir.

Allah Azîmüşşan; insanların ve cinlerin seçkinlerine özel rahmet Sahibi Olan Rahıîm'dir; zira onları (Îman ve İslâm'dan sonra) kesin idraklere ve İlâhî bilgilere erdirmektedir.

۞ قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin; hem insanlara ve hem de cinlere Peygamber olarak gönderildiğini inkâr eden herkese de ki, Allah Azıîmüşşan tarafından şu hakikati açıklamak Bana vahyedilip emrolundu: Kur'an okuduğum bazı vakitlerde cinlerden bir nefer (bir bölük) gelip Beni dinledi.

Nefer; üç ile on arası topluluğa denir.

Cinler; Allah Azıîmüşşan'ın mazharlarından (Varlığının görünme sahneleri olup, Yaratanlarını gösteren tüm varlıklardan) ve ordularından bir cins ve ayrı bir varlık topluluğudur, tıpkı görüp hissettiğimiz (canlı-cansız) diğer varlıklar gibi. Cinler; melekler gibi ruhanî varlıklardır. Onlarla bağ ve alakamız olmadığı için onları göremeyiz, inniyyetlerini ve limmiyyetylerini (hakikatlerini ve ne için yaratıldıklarını) bilemeyiz. Bizim için gerekli olan sadece var olduklarına ve benzeri

varlıklara Îman etmektir. Çünkü Allah Azıîmüşşan'ın ordularını; Kendisinden başkası bilemez. (Bu son cümle; Müddessir Sûresi 31. Ayetten iktibas edilmiştir.) İnkâr etmemiz mümkin değildir. Özellikle bu bilgiyi Kur'an'ın konuşmasından ve gerçekten var ve öyle olduklarını ortaya koyduktan sonra…

Cinler; Kur'an'ı duyup dinledikten sonra kendi arkadaşlarına döndüler ve şöyle dediler: Bilesiniz ki, bizler; Mükemmel Bir İnsandan; pek Hoş ve Eşsiz bir Kur'an (Okuma ve Bir Muazzam Kitabın okunduğunu) duyduk. Sözlerin dizilişi ve anlam bakımından bambaşka… İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin her türlüsünü, Îman ve İslâm'ın Eşsiz Doğru Yolunun tüm inceliklerini içinde bulunduruyor. İnsan sözü türünden bir söz değil. İnsanların his, idrak ve anlayışları ve anlatımları dışında Bir Söz…

۞ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۞

2. Ayet: Taşıdığı özelliklerin en büyüğü ise O Kur'an; Allah'ın (c.c.) Birliğinin en yüce gayesine ulaştıran rüşde ve hidayete (olgun Mü'min olmağa ve Dünya ve Ahiretin ebedî seadetlerine ve Yüce Huzura ulaştıran İslâm Caddesine) erdiriyor. Hulasa bizim hepimiz; O'na Îman ettik ve O'nun erdirmesiyle Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îmana ve yakınlığına ulaştık. Artık biz; bizleri yoktan var ettiği gibi, türlü nimetleriyle Yaşatan ve bizleri Tevhıîdine (Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na kul olmak mertebesine) ermekte başarılı kılan Rabbimize yarattığı hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi asla ortak koşmayız. Çünkü yaratılmış olan herhangi bir şey; merbubdur; Rab tarafından yaratıldığı gibi daima O'na (c.c.) muhtaç olup O'nun (c.c.) yardımlarıyla yaşatılan ve yönetilendir. (Sonradan yaratılmış ve tekrar yok olacak.) Bu sebeple hiçbir şey; Ezel-Ebed Var, Tek Yaratıcı, sonsuz ilim ve sağlam icraatlar Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a asla ortak olamaz.

۞ وَأَنَّهُ تَعَالَى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۞

3. Ayet: Bir ve Samed Olan Eşsiz Rabbin; nasıl ortağı olabilir? Durum ve Şânı şudur: Rabbimizin Azameti ve Sonsuz Büyüklüğü o kadar Yücedir ki, idaresinde ve O'nun (c.c.) idare sahası olan tüm âlemlerde hiçbir ortağı yok ve hiçbir akıl sahibi tarafından böyle bir şeyin olması düşünülemez. Çünkü O Tek ve Samed Olan Azıîmüşşan; eş ve çocuk edinmedi. Bilesiniz ki, eşten ve çocuktan Münezzeh oluşu; O'nun En Özel ve En Değerli Durumudur. Eşi ve çocuğu olmayan (ve hiçbir şeye Benzemeyen) Yüce İlâh; idaresinde ortağı ve Varlığında bir benzeri nasıl kabul eder? O'nu Tekbîr et (Allahü Ekber de). Zalimlerin saçmalıklarından ve abuk sabuk konuşmalarından pek uzak bil. Tekbîri, tesbîhi ve tenzîhi çok yap.

۞ وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۞

4. Ayet: Cinler arkadaşlarına hakikatleri anlatmağa devam ederek dediler ki, bizler; Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına Îman ettikten ve O'nun (c.c.) Biriliğini, eşsizliğini, ortağının ve yardımcısının olmadığını anladıktan sonra şunu da anladık: Bizim sefîhimiz (en ahmağımız) olan lanetli ve kovulmuş Şeytan Allah Azıîmüşşan'a karşı zalimlik yapıyor, İlâhlığı, Rabliği ve Kayyûm oluşu gibi tüm Sıfatlarında; eşinin, benzerinin ve benzeyeninin olması gibi tüm noksanlıklardan Münezzeh, Arı ve Berî

Olan Allah Azıîmüşşan hakkında asılsız, saçma ve yalandan başka bir şey konuşmuyordu. Tüm konuştukları hak ve gerçekten sonsuz mesafelerce uzak, haddini aşmış sözlerdi. Batıl ve asılsız da'va olan inkâr peşinde koşan çılgınların O'nunla (c.c.) ilgili iddialarından O (c.c.) pek Yüce ve çok Uzaktır.

(Burada cinlerin sefîhlerinden kasdettikleri; cinlerin ileri gelen inkârcıları olabilir. Tıpkı insanların inkârda ileri giden ve ahmaklıklarını yaymağa çalışan öncülerinin olduğu gibi… Kaynak Tefsîr kitaplarına bakınız.)

۞ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۞

5. Ayet: Hulasa bizler; Allah Teâlâ'nın Birliğini hakkıyla idrak etmeden, hakikatleri anlayıp görmeden zannederdik ki, Îman edip ibadet yapmakla yükümlü olan insanlar ve cinler; Hak Ma'bûd Olan Yüce Allah Azıîmüşşan hakkında yalan söylemezler ve asla O'na (c.c.) iftiralarda bulunmazlar zannederdik. Bu sebeple o ahmaklara zulüm ve azgınlıklarında uyduk ve onları dinledik. Allah Azıîmüşşan bizlere Yüz gösterip gerçeği anladıktan sonra onlardan uzaklaştık. Allah Azıîmüşşan'a yöneldik ve O'nun (c.c.) korumasına sığındık.

(Bu Ayet sefîhten maksadlarının; idarecileri olduğunu gösteriyor. Nasıl ki, kâfirin kafası ve kalbi; pisliğin ve zulmün başı ve kalbi ise, kâfir toplumun kâfir olan yöneticisi; inkârın ve ahmaklığın başıdır.)

Allah Azıîmüşşan; bizleri lütuf ve rahmetiyle sapıkların saptırmalarından, şaşkın ve çarpıkların eğrilik ve bozukluklarından koruyup hımâyesine alsın.

۞ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۞

6. Ayet: Bizler Allah Azıîmüşşan'ın Birliğini idrak etmeden önce görüyorduk ki, insanlardan bazı erkekler; ıssız bir çöle (veya tehlikeli bir vadiye) uğradıklarında cinlerden bazı erkeklere sığınıyorlar ve onlar tarafından korunmak istiyorlardı ve şöyle diyorlardı: Cinlerin ahmak, kâfirlerinden bu vadinin efendisine sığınırız. Onlar; bu sığınmaları ve yardım istemeleriyle cinlerin kibir ve azgınlıklarını artırıyorlardı. Güya cinler kendilerini kuşatıyor ve böylece korunmuş oluyorlardı. (Hal bu ki, yardım ve koruma sadece Allah Azıîmüşşan'dandır.)

۞ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan; inkârcılara seslendi ve şu uyarıyı yaptı: Ey kâfirliğe ve azgınlığa kapılıp giden ve cehaletle damgalanan insanlar! İnsanların da destek vermesiyle azgınlık ve kâfirlikte ileri giden o kâfir cinler de tıpkı sizlerin zannettiği gibi zannettiler ki, Allah (c.c.) kimseyi diriltmeyecek, hesaba çekmeyecek ve ceza vermeyecek. Bunun için özellikle de ahmakların onlara sığınıp yardım istemeleriyle büyüklenip azgınlık yapmakta yezîdlik (aşırılık ve taşkınlık) gösterdiler.

۞ وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۞

8. Ayet: Cinler durumlarıyla ilgili şu açıklamaları yaptılar: Bizler Kur'an inmeden önce Semâyı, Göğe çıkmayı taleb ederdik ki, Orada bulunan görevli meleklerden gizli haberleri çalalım. O haberleri kâhinlere aktaralım. Süflî (alçak) âlemde (Yeryüzünde) fitne (kâfirlik ve türlü sıkıntılar) çıkaralım. Fakat insanların ve

cinlerin tamamına Peygamber olarak Bu Yüce Peygamberin (s.a.v.) gönderilmesi ve O Yüce Kitabın indirilmesi ânı olan Bugün Semâyı (Göğü); gayet çetin bekçilerle, koruyucu güçlü meleklerle ve bizlere atılmakta olan gayet yakıcı şihâblarla, ateş parçalarından birikip birleşmiş olan yakıcı ve aydınlatıcı (büyük) nesnelerle doldurulmuş olarak bulduk. Ne zaman Semâya yönelsek taşlanarak çevresinden kovuluyoruz.

۞ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ فَمَن يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ۞

9. Ayet: Önceden bizler; duyup dinleme yapmağa uygun Gökten oturma yerlerine otururduk. Kur’an indikten sonra bizlerden her kim şimdi o yerlerden birine otursa da dinleme yapmağa kalkışsa o anda kendisini gözetlemekte ve vurmak için yönelmekte olan bir ateş topunu hazır bulur. Derhal kendisine o bekçilerden biri o ateş topunu atar ve dinleme yapmasına engel olur.

۞ وَأَنَّا لَا نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۞

10. Ayet: Bugün bilemiyoruz; acaba Yeryüzünde yaşayanlara bir şer, fitne, kâfirlik ve sıkıntı mı isteniyor, yoksa Rableri onlara ermişlik, Îman ve İslâm’a ulaştıracak bir tevekkül, işlerini sonsuz ve sağlam ilim sahibi Olan Rablerine ısmarlayarak tam bir teslîmiyyetle kul olmayı mı diliyor? . Çünkü olgun Mü’minler bilirler ki, Gökte bulunan varlıkların haber vermeleriyle başlarına gelecek olan İlâhî hüküm ve kazadan korunamazlar. Tencîm (yıldızlara bakarak gaipten haber alma) ve kehanete (gaipten haber vermeye) kapılmaksızın Allah Azıîmüşşan’dan gelecek olan kaza ve hukme (karara) razı olurlar.

۞ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ۞

11. Ayet: Yüce Âlemden duyulup alınan haberleri nakletme konusunda bizler iki sınıftık. Biz cinlerden; Îman sahibi iyiler, güvenen ve güvenilenler vardı. Duyulan haberlere uydurma yalanları katmazlardı. Bir de bu sınıfın ve onların anlatılan niteliklerinin altında olanlar vardı ki, haberleri gereği gibi vermediklerinden dolayı ne kendilerine güvenilir ve ne de sözlerine itimad edilirdi. Onlar doğru haber vermezler ve asla güvenilmez cinlerdi. Aksine insanlar arasına fitne ve türlü sıkıntılar düşürürlerdi. Çünkü bizler ayrı-ayrı, farklı-farklı yollarda ve görüşlerde bulunuyorduk. Bu sebeple tamamımız Yüce Âlemden haber getirmekten alıkonduk. Özellikle de; bu ve benzeri yollarla Allah Teâlâ tarafından desteklenen Bu Sevgili Peygamberin gönderilmesiyle... Artık Allah Azıîmüşşan’dan haber alıp kullarına ulaştırma işi vahye ve ilhama dayanmaktadır. İnsanlar ve cinlerden her iki guruptan (Îman ve İslâm’la) arınmış olan temiz şahıslara İlâhî buyruklar Peygamber tarafından ulaştırılmaktadır. Allah’ın (c.c.) adaleti üzerine kurulmuş olan nizam ve düzen işi bozulmaması için hain iftiracılara ve yalancılara fırsat verilmeyecek.

۞ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ۞

12. Ayet: Kur’an’ın hakikatini ve rehberliğini, Hz. Muhammed’in (s.a.v.) Peygamberliğini idrak edip Îman ettikten sonra Allah Azıîmüşşan’ın kullarına zarar

vermeyi bıraktık. Çünkü biz; hoş bir zanda bulunduk, kesin olarak bilip inandık ki, (Göktekilere olduğu gibi) Yeryüzünde olanlara karşı türlü intikamlara Kadir Olan Allah Azıîmüşşan'ı asla âciz koyamayız. Göğe veya dilediğimiz herhangi bir yere kaçmakla asla O'ndan (c.c.) kurtulamayız, hiçbir surette O'nu (c.c.) yoramayız ve âciz bırakamayız. Çünkü bütün yerler ve yönler; O'nun (c.c.) üstün kudreti karşısında hafiftir, kolayca Eli ve idaresi altındadır. Bizi tutup intikam almak istediğinde kolayca tutar ve intikam alır.

۞ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى آمَنَّا بِهِ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۞

13. Ayet: Hulasa bizler, hidayet Kaynağını, Îman ve İslâm Yolunu gösteren Kur'an'ı duyunca derhal Îman ettik ve İslâm'a erdik. Kim Rabbine Îman eder ve kesin olarak O'nun (c.c.) Birliğini tasdik eylerse; asla aldatılmaktan, ücretini eksik almaktan, Dünyada ve Ahirette rezil ve perişan olmaktan korkmaz, korkmasın.

Çünkü kim gerçekten Îman ederse âdil ve daima haklı olur. Kimsenin hakkını eksik vermez ve kimseyi perişan etmez. Bundan dolayı da kendisine haksızlık yapılmaz, hak ettiğini eksik almaz ve asla zulüm görmez ve ezilmez.

۞ وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُوْلَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۞

14. Ayet: Hidayet ve olgunluk kaynağı olan Kur'an'ı duyduktan sonra hepimiz Îman edip İslâm'a ermedik. Aksine biz cinlerden Müslimanlar var. Allah'ın (c.c.) Kitabında olan tüm emirlere ve yasaklara bağlı kalıp tüm hukümlerine itaat ederler ve bütün işlerini Allah'a (c.c.) ısmarlarlar. Yine bizim içimizden sapıklar var. Kur'an'ın irşadından yüz çevirip Allah'ın adaletinden ayrılırlar. Hulasa bizlerden kim Müsliman oldu, adalet ve dürüstlüğe erdi, işlerini Allah Teâlâ'ya ısmarladı ve O'na (c.c.) tevekkül etti (Allah Teâlâ Vekîlim ve Avukatım deyip O'na c.c. dayanıp güvendi) ise bilesiniz ki, bu gibi olanlar en doğru olanı, olgun Îmanı ve İslâm'ı çalışıp yönelerek bulmuştur. Bu öyle bir yol ki, o kutlu ve mutlu kulları; gaflet dalgınlığından uyandırıp Yüce Birliğin sonsuzluğuna, ebedî seadetlerine ve sayısız nimetlerine ulaştırır.

۞ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۞

15. Ayet: Azgınlık ve nankörlük batağında boğulan sapkınlara gelince İlâhî rahmetten tamamen mahrum olarak, aşırı perişanlık ve lanetli çılgın ateş yurdu olan Cehenneme odun ve yakıt olacaklar. Nitekim insanların ve cinlerin ısyankâr ve kâfir olan büyük kısmı Cehennem yakıtı olup yanacaklar.

۞ وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاء غَدَقًا ۞

16. Ayet: Eğer kulluk yapmakla yükümlü olan ve bu karakter üzerinde yaratılan insanlar ve cinler; Îman ve İslâm'ın pek geniş ve Dosdoğru Yolu Olan Tarikatta (Hz. Muhammed'in Hayat Tarzı Olan ve engel tanımayan Eşsiz Yolda) düzgün bulunsalar, tam bir kararlılıkla yaşayıp yürüselerdi muhakkak Biz onları katımızdan lütuf ve rahmet olarak; kaynayıp duran mübarek ve bol bir su ile sulardık. O su onların; sonradan olan âlemin kavururcu rüzgârlarıyla ve pis arzularıyla, maddî âlemden kaynaklanan tabiat ve şehvet ateşleriyle yükselen

yanlış umutlarıyla yanıp kuruyarak tamamen ölmüş olan varlık topraklarını, cansız bedenlerini diriltir varlıklarında cennet bahçeleri meydana getirirdi.

۞ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۞

17. Ayet: (Bakınız ve görünüz ki, bu tür nimetlere eren kullarımız var.) Kullarımıza daha Dünyadayken kaynayıp duran, bağlar ve bahçeler sağlayan sular mübarek sular vermişizdir. Bunlarla biz onları çetin imtihanlara tabi' tutuyoruz ki, bakalım bu bol nimetlerimiz ve hoş hayatları içerisinde verdiğimiz nimetlere nasıl ve ne kadar şükredecekler, ikramlarımızın haklarını nasıl ödeyecekler. Kim şükrederse kendisi için şükretmiş olur, nimetleri artar. Kim de Rabbini zikretmekten, O'nun (c.c.) zikir, öğüt ve ders Kaynağı Olan Yüce Kelâmı Kur'an'dan, O'na ibadet yapıp itaatlerde bulunmaktan yüz çevirip uzaklaşır, nimetlerine şükretmezse; o haini öyle bir azaba sokar ki, o azab başına tırmanır, üzerine çıkar ve onu yutar. Hulasa nankör kâfiri korkunç bir azap karşılar, kendisinin üstesinden gelir ve yutar. Böylece içerisinde ebedî olarak kalır.

۞ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۞

18. Ayet: Allah Teâlâ seçkin Mü'min kullarına tavsıye ve öğretim, müşriklere de azarlayıp sataşma tarzında şöyle buyurdu: Ey kulluk yapmakla yükümlü ve sorumlu olan insanlar ve cinler! Bilesiniz ki, Mescidler sırf Allah için, sadece O'na (c.c.) kulluk yapılıp itaat olunarak yakınlık kazanmak için yapılmıştır. O yapılar ve onların kullanımı sırf Allah Azıîmüşşan için olacaktır. Oralarda Allah'tan (c.c.) başkasına asla kulluk yapmayın, O'nun beraberinde bir başkasına kul olup yakarışlarda bulunmayın. Hulasa Allah'ın (c.c.) yaratıp yaşattığı ve yönettiği bir başkasını oralarda O'na (c.c.) ortak koşmayın. Camileri bir başkasına aid görmeyin.

(Ümmet Bu Ayete kulak vermeli, Mescidlere; ya Hz. Bilâl-i Habeşî, ya falan velî gibi yazılar yazmamalı. Oralarda sırf Allah Azıîmüşşan'a dua ve yakarışta bulunmalı.)

۞ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۞

19. Ayet: Bu hususu Allah Azıîmüşşan'ın öğretmesiyle öğrenmenizden sonra şunu bilesiniz ki, Allah Teâlâ tarafından; ibadet ve itaat etmesi için her türlü yardım ve özel ikramlarla desteklenen ve her türlü ibadeti sergilemek için hazırlanıp donatılan En Sevgili Kul ve En Büyük Rasûl Hz. Muhammed (s.a.v.) Mecid-i Haramda Ka'be karşısında sırf Rabbine tam bir bükülüş ve teslîmiyyetle ibadet edip yakarışta bulunurken; insan ve cinlerin müşrik olanları etrafını sarıp tam bir kalabalık halinde büyük bir şaşkınlık içinde aslan yelesi gibi Üzerine (s.a.v.) üşüşüyorlar, çevresinde birbirleri üzerine yapışıp keçe oluyorlar.

۞ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۞

20. Ayet: O Sevgili Rasûl (s.a.v.) ise Namaz kılarken tamamen Rabbinin Varlığına dalıyor, o meraklılara dönüp bakmıyor ve hiç ilgi duymuyordu. Sonunda çevresinde bulunanların aşırı beğenileri ve şaşkınlıkları sebebiyle Rabbi (c.c.) tarafından Vahy edilerek şöyle dendi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin durumuna hayran kalıp şaşkınlıkla yaptıklarını izleyen kalabalığa deki, Ben sadece Beni yoktan var edip

sayısız nimetlerle Yaşatan Rabbime yönelip kulluk yapıyor ve O'na yakarışlarda bulunuyorum. O (c.c.) Beni Kendisine ve her şeyi tanıma, kesin bilgilerle Îman ve İslâm Sahibi olma karakteri üzere yarattı, yönetiyor. Tüm mükellefleri (kulluk yapmak için yaratılan insanları ve cinleri); korkunç zarar ve azaplara götüren kâfirlik ve zalimlikten kurtarıp sonsuz güven, huzur ve ebedî mutluluklara erdiren Tevhiîde ulaştırmam için Beni Peygamber olarak gönderdi. O'na (c.c.) hiçbir şeyi ve hiçbir kimseyi ortak koşmam, O'nun (c.c.) yanında yarattığı kimselerden ve yapıp vücuda getirdiği nesnelerden hiç birini ortak kabul etmem.

۞ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۞

21. Ayet: Eğer dalga geçerek derlerse ki, ibadet yapmakta Seninle ortaklık kuralım ve birbirimizin dediklerine göre hareket edelim.

Onlara deki, Ben kendiliğimden bir şey yapamam, sırf Allah Teâlâ'ya kulluk yapar, ancak O'nun (c.c.) tarafından gelen Vahye uyarım. İstesem de Ben; sizlere zarar verip azab etmeğe muktedir olamam. Bu asla mümkin olmaz. İstesem de Ben sizleri rüşde, insanî olgunluk olan Îman ve İslâm'a erdiremem. Ben sadece Rabbimin buyruklarını sizlere ulaştırıyorum. Kendim için dahi yararı çekip getirmeğe, zararı Kendimden uzaklaştırmağa muktedir değilim. Yetki ve tasarruf, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Elindedir.

۞ قُلْ إِنِّي لَن يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِ مُلْتَحَدًا ۞

22. Ayet: Eğer derlerse ki, ey Muhammed! (yılmadan ve usanmadan saatlerce süren bu Namaz) ibadetiyin (ve gece-gündüz Allah'a c.c. Îman ve İslâm'dan bahsetme) hizmetiyin faydası ve (Seni Kendinden geçiren) sır O'na kul oluşuyun özelliği nedir? Ey peygamberlerin En Kâmili! Onlara de ki, Rabbime niçin kulluk yapmayayım ve sırf O'na (c.c.) niçin tapmayayım? Bilesiniz ki, O'nun (c.c.) Bana öğretmesiyle biliyorum ki, (Bizleri yoktan var edip sayısız nimetlerle Yaşatan O c.c., Bizim sırf Kendisine kulluk yapmamızı isteyen O c.c. Hem yaptığımız kulluğun karşılığında Bizlere sonsuz nimetler ve ebedî mutluluklar verecek Olan O'dur c.c. Eğer Bizler Kendimize zulmedersek ve faydası yine Bizim için olan buyruklarını tutmazsak; Bize gazap ve azab eder.) O sonsuz gayret (kıskançlık ve hassasiyet) Sahibi ve her türlü intikamı almağa Muktedir Olan Allah Azıîmüşşan Bana kahrıyla azab etmek isterse O'ndan (c.c.)başka; O'nun (c.c.)azabından asla Beni çekip kurtaracak kimse bulunmaz. Yine kaçıp saklanacak bir yer ve sığınacak kimse de bulamam. Kimse O'na (c.c.) karşı koyamaz, meydan okuyamaz, ancak O (c.c.) çeker alır, kurtarır, korur ve sığındırıp barındırır. O halde nasıl sırf O'na (c.c.) yönelmeyeyim ve kulluk yapıp yakarışlarda bulunmayayım.

۞ إِلَّا بَلَاغًا مِّنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۞

23. Ayet: Hulasa Ben sizler için ve Kendim için asla zarar ve yarara muktedir değilim. Sadece Allah Teâlâ tarafından Bana Vahy edilenleri sizlere layıkıyla ulaştırmaktayım. O'nun (c.c.) Beni; sizlere Peygamber olarak göndererek Mektubunu sizlere ulaştırmaktan ve buyruklarını sizlere emretmekten başka bir şey yapamam. Bana Vahyettiklerinden birisi de şudur: Kim Allah Azıîmüşşan'a karşı

gelir, ibadet ve itaat etmekten yüz çevirir, O'nun (c.c.) Halîfesi olup O'nun emrini bilerek O'nun Adına Âmir Olan Peygamberini tasdik etmez ve buyruklarına uymazsa; bilesiniz ki, o ve onun gibi kimselere Ahirette Cehennemin her türlü rahmet ve nimetten mahrum bırakılma, herkesten ve her şeyden koparılıp ayrılma ateşi var. Haktan yüz çeviren tüm aasiîler Orada ebedî olarak kalacaklar, Cehennemden hiç kurtuluşları olmayacak. Dünyadayken onlar zenginliklerinden, mal ve çocuklarından Allah Azîmüşşan'a karşı gelip azgınlıklar yapıyorlardı, Allah Teâlâ'nın zayıf kullarına karşı ululanıyorlar ve onlara kibirle, burun dikmekle üstünlük taslıyorlardı.

۞ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ۞

24. Ayet: Dünyada kendilerine tehdîdle uyarı yapılıp haber verilen kötülüklerinin cezasını ve korkunç azabı gördükleri zaman; kimin yardımcısının, evlat ve çevre bakımından sayısının az olduğunu, kimin zayıf ve kimin güçlü olduğunu görüp bilecekler ve iyi anlayacaklar. Acaba Peygamber (s.a.v.) ve O'na uyanlar mı, yoksa müşriklerle beraberlerindekiler ve içerisinde bulundukları toplum mu?

۞ قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۞

25. Ayet: Yapılan tehdîdi duyunca dalga geçerek ve bunun olamayacağını iddia edip Ayeti inkâr ederek dediler ki, bu ne zaman olacak? Allah Azîmüşşan tarafından şöyle dendi: Ey peygamberlerin En Kâmili! De ki, o kesinlikle olacak, ancak ne zaman olacağı Allah'ın (c.c.) ilmine bırakılmış ve kimseye bildirilmemiştir. Ben gerçekten sizlere tehdîdle haber verilen o dehşet ânını bilemiyorum. Acaba yakın mıdır, yoksa Rabbim onun meydana gelişi için uzun bir vakit mi belirledi? Çünkü bu; gaib (Allah'tan gayriye gizli ve saklı) olan bilgi ve hadiseler gurubundandır. Onun bilgisini Allah Teâlâ Kendisine özel kılmıştır.

۞ عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ۞

26. Ayet: Allah Azîmüşşan (sırf Kendisi) Özel olarak gaybı Bilendir. Kendisine aid olan gaybı kimseye açmaz. Özellikle öldükten sonra dirilmeğe dair hususları…

۞ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۞

27. Ayet: Razı olduğu kimse, yani her bir rasûl ve katından halka tebliğ görevi yapan elçi müstesna… Allah Teâlâ hıkmeti ve yüce gayesi gereği; Kendisine halîfe olup Adına (c.c.) görev yapan ve kendisine gaybî konular güvenilen elçiye yaratılmışa gaib olan bilgi ve haberlerden dilediği kadar verir ve ona bildirir. Bilesiniz ki, sır ve gizliliklere sahip kıldığı rasûlünün önüne, ardına ve her bir yanına gözcü ve koruyucu melekler koyup görevlendirir. O melekler; taşınan sırları ve gaybî bilgileri şeytanların ve kâfir cinlerin çalmasından, kapıp kaçırmasından korurlar. Ayrıca Allah'ın (c.c.) elçisini çarpmalarından ve zarar vermelerinden de korurlar.

۞ لِيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۞

28. Ayet: Bütün bunlar her bir rasûle ve özellikle de Hz. Muhammed'e ikram edilip yaşatıldı ki, bütün elçiler bu tarzda Rablerinin emanet olarak gönderdiklerini; şeytanların kaçırmasından ve onları bozacak bir karıştırma yapıp zarar vermesinden korunmuş biçimde, sağlam ve tam olarak hakkıyla yerine ulaştırdılar ve halkı irşad ettiler. Hem herkes bilsin ki, âlemlerin Rabbi ve her şeyin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; bütün elçilerin ve meleklerin yanlarında olanların tamamını; her şeyi kuşatan yüce ilmiyle kuşatıp korumaktaydı. Gerçekten Yüce Mevlâ; var olan her şeyi teker-teker sayıp kaydetmiştir. Üzerine varlık şimşeği parlayan (yaratılıp var olan) hiçbir şey Allah Azıîmüşşan'ın ilminden hariçte değil, istisnasız her şey O'nun (c.c.)bilgisi, sayıp kaydetmesi içerisindedir.

CİN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah Teâlâ'nın ilminin her şeyi kuşattığını, kazasının levhasında (hukümlerinin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda) olmuş ve olacak her şeyin yazılı olduğunu, O'nun (c.c.) her şeyi yazdığı ve suretler çizdiği Kaleminin yazmakta her şeyi kapsadığını (bütün varlıkların, hayal-gerçek, zerre-küre her şeyin O Kalemin yazmasından sonra olduğunu) anlayıp gerçekten idrak eden kişi! Sana gereken; Allah Azıîmüşşan'ın idaresinde ve idare sahaları olan tüm varlıklarda ve bütün âlemlerde olup biten her şeyin hiç şüphesiz; Allah'ın (c.c.) emriyle, Vahy etmesiyle, kararının ve hukmünün gerçekleşmesiyle olduğunu ve tamamının da Kendi Huzurunda ve Kendisinin (c.c.) her şeyin yanında ve hatta her şeye kendilerinden yakın olduğunu ve bütün varlıkların bu yakınlıkla O'nun (c.c.) var etmesiyle var, yok etmesiyle yok olduğuna inanmandır. Çünkü ezel ve ebed, ilk ve son, gizli ve aşikâr ve her şey O'nun Huzurundadır. (Var olmak ve yok olmak; yaratılmış olanlara göredir. Varlıkların var olmadan öncesi, yok olmalarından sonrası ve varlıkları daima O'nun Huzurundadır.)

Çünkü O'nun (c.c.) Huzurunda bitme, tükenme, geçip gitme, yeni bir şey olarak meydana gelme diye bir şey yok, her şey Huzurundadır. (Misal; doğmamış bir çocuk ve yıllar önce ölüp gitmiş atası, ileri, geri, bilinen ve bilinmeyen ne varsa hepsi Huzurundadır.) İlmine ve yakınlığına göre her şey aynıdır. O'nun (c.c.) dilemesine ve kudretine göre her şey; ayrısı, gayrısı, farklısı ve arkada kalmışı olmaksızın tamamen birdir. (Madde-mana, gizli-aşikâr, gece-gündüz, canlı-cansız, inanan-inanmayan, doğacak olana, ölüp gitmiş herkese ve her şeye bir anda ve daima kendilerinden yakın ve daima yanlarındadır.)

Allah Azıîmüşşan lütuf ve ikramıyla bizleri Hazır ve Şâhid olduğunu idrak edenlerden etsin.

MÜZZEMMİL SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 20 Ayettir. Pek çok şahsıyyet Son Peygamberin kendisi olacağını umud edip beklerken; Allah Azîmüşşan'ın Mükemmel Aynası ve En Sevgili Kulu sadece Yüce Mevlâ'yı tesbîh ediyor (O'nun c.c. Bambaşka olduğunu anıyor, tefekkür ediyor) ve yaratılmışı tüm kâfirliklerden ve bütün zulümlerden kurtarmasını diliyor, gelmesi beklenen En Büyük Peygambere derhal uyarak insanlığın kurtuluşunda hep O'nun yanında olmak istiyordu.

Hiç ummadığı Peygamberlik, hem de En Kapsamlı olanı; bir anda Kendisine gelince korktu, endişelendi, hiç yaşamadığı sıkıntı ve zorlukları yaşamağa başladı ve ruhen hastalandı, ayakta durmağa dermanı kalmadı. İlk Vahiyden sonra süratle gelmiş, Kendisini bir köşeye atarak En Hayırlı Eş Hz. Hadîce Annemize, O En Büyük Anneye; Beni örtünüz demişti. Hep yatmak ve hiç kalkmamak istiyordu, zira Kendisinin Bu Yüce Makama Layık olamayacağını düşünüyordu. Abartmıyorum; ölsem de böyle bir teklifle karşılaşmasam diyordu.

Kardeşlerim! Allah Rasûlünün (s.a.v.) yaşadıklarından bir parçacık yaşamayan üstazlar; O'na (s.a.v.) yapılan şanlı ve tekrîm (değerler verme) dolu hıtapları; ıtâb anlıyorlar. O'nun (s.a.v.) yaşadıklarından bir şeyler Yaşayan, İlminde, Hıkmetinde, Cesaret ve Ahlakında O'na (s.a.v.) En çok Benzeyen Hz. Alî'den (k.v.) bir misal: Hayber Kal'asının muhasarası günleri almış, Ashab-ı Kiram (r.a) yorgun düşmüştü. Dediler ki, ey Allah Rasûlü, ey En Sevgili! Rabbine dua et, bu işi tamamlasın. O Rahîm Önder ve En Hayırlı, Eşsiz Başkomutan; sıkıntı içerisindeki Ordusuna şefkatle derhal Rabbisine yakarışta bulundu. Yüce Rabbisi derhal kabul etti ve anında zaferin sonucuna kadar her şeyi Can Gözüne gösterdi.

O (s.a.v.) Eşsiz İlim ve Eşsiz Göz Sahibi; henüz yaşı kurumamış olan Gözleri sevinçle dolmuş olarak şu müjdeyi verdi: Sabah erkenden kalkacağız. Yıkanması gerekenler yıkanacak, diğerleri Abdest alacak. Sabah Namazını erkenden kılacağız. Saflar bozulmadan sizlere döneceğim ve şu kılıcımı içinizden birine vereceğim. O Sevgili Kul; Allah'ı (c.c.) sever, Allah (c.c.) da O'nu sever. O (r.a.) Allah'ın (c.c.) Rasûlünü sever, Allah Azîmüşşan'ın Rasûlü de (s.a.v.) O'nu sever. Şu Kılıcımı O'na vereceğim ve O (r.a.) bu işi tamamlayacak. O an bütün yiğitleri büyük bir heyecan sarmış ve her biri diyordu ki, Bu Fatih; ben olabilirim.

Sırf Hz. Alî (k.v.) ise Rabbine yakarışta bulunuyor ve diyordu ki, ey Mevlâ'm! O Şanlı Fatihe Ben acizi hizmetçi yap, suyunu ve ok torbasını taşıyayım…

Allah'ın Şanlı Rasûlü (s.a.v.); gel Ya Alî! Deyince; herkes hak verdi. Zira O (k.v.) ilimde, cesaret ve kahramanlıkta bir mükemmel Timsal (zihinlerde yer tutmuş bir Büyük Örnek) idi.

Hulasa O En Sevgili Rasûlün Tek Habîbi (Yegâne Sevgilisi) Olan Allah Azıîmüşşan O'na seslendi: Ey Müzzemmil, ey Beni anarak ve Da'vamın aşkıyla yanarak, Benim Büyüklüğümü, Kendisinin hiçliğini düşünerek, her şeyi Benim bildiği (ki, elbette her şey Benimdir. Bununla beraber dilediğime yüce emanetler vererek azîz edeceğimi bildiği ve fakat Kendisini buna layık görmediği) için köşelerde Bürünen ve eziklikler içinde yatan! Kalk ve kâfirliği, adaletsizliği ve her türlü zalimliği ortadan kaldırmağa; geceleri uzunca Namaz kılarak ve eşsiz edebî kurallarla Kur'an okuyup mükemmel tarzda anlayarak, öğrenci ve çırağlarına iyice anlatıp eğitimler vererek başla. Zira Bu Kur'an; Senin ayağa kalkmanla insanlığı En Sağlam ve En doğru Yola ve En Muazzam Hayat Nizamına erdirecek.

Hulasa Sûre-i Celîle, ey Müzzemmil (Bürünen) diye başladığı için bu Adı almıştır.

Dinlenen pak toprak misali yatmakta olan Allah'ın (c.c.) Rasûlünün (s.a.v.) Mübarek Varlığına; sonsuz rahmet kaynağı olan İlâhî Vahiy inerek O'nu (s.a.v.) tam bir zindelikle ayağa kaldırmış, böylece en muazzam diriliş başlamış ve Kıyamete kadar da Allah'ın (c.c.) izni ve icraatıyla devam edecektir.

MÜZZEMMİL SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Selim akıl sahibi olup her şeyin özüne eren, bütün hukuk kurallarına sahip olup Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına, Birliğine ve İlâhî esasların tümüne erişip halkı da erdirmek emanetini taşıyan kimselere şu incelikler ve gerçek bilgiler asla gizli kalmaz: Kim Bu Yüce Mertebeye ve Bu Yüksek Şerefe tam bir kararlılık ve olgunlukla ererse ona gereken; Bu Yüce Emaneti taşımaktan başka bir şeyle meşgul olmaması ve ondan alıkoyacak hiçbir şeyi arzu etmemesi gerekir.

Özellikle Bu Yüce Emanetle beraber Peygamberlik üniformasını giyinip ağır görevlerinin yüklerini ve sorumluluklarını yüklenenler… (Onlar a.s. görevleri dışındaki her şeyi terk etmelidirler. Zaten öyle yaptılar). Peygamberlik; Allah Teâlâ'nın Varlığına, Birliğine ve bütün hukümlerine kullukla yükümlü olan herkesi davet etmeyi kapsar. Bu yüce görevi yapmak ise; da'veti onlara ulaştırmakta ve onları yetiştirip olgunlaştırmakta bütün zorluklara, yorgunluklara ve kulların verecekleri sıkıntılara sabretmekle oluyor.

Hulasa En Son ve En Güçlü Peygambere (s.a.v.) gereken; Tevhıîd (Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip sırf O'na c.c. kulluk yapma) Da'vasını yüceltmek ve Bunun yüceliğini herkese ulaştırmakta, Bu Yüce Dînin hukümlerini icra edip uygulamakta bütün gücünü ve imkânlarını harcaması, bir an unutkanlığa ve gevşekliğe düşmemesidir.

Nitekim Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) kınama tarzında seslendi, uğur ve bereket getirmesi dileğiyle sözlerin En Yücesi, Allah Adı ile sözlerine başladı:



Kendisine Peygamber olup buyruklarını kullarına ulaştırması, Halîfe olup Dînî ve Dünyevî her konuda Kendisini temsil etmesi için seçtiği Kuluna, En Kâmil Peygamberi Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bütün Kemâlâtıyla (Sonsuz Varlığı, bütün Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarıyla tecellî Eden Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; bütün kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir, çünkü onlara peygamberler göndermiş, (Dünya ve Ahiret mutlulukları için) Dîn vaz' etmiş (ortaya koymuş), aralarında (huzur ve adaleti sağlamak için) Kusursuz Hayat Tarzı kurmuştur.

Allah Azıîmüşşan; kullarının seçkinlerine Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir. Çünkü Allah'ın Birliğine, kesin İlâhî bilgi, kesin olarak görme ve hakikaten kavuşma Yolunda onları; yükümlülüklerin ve İlâhî buyrukların sırlarına ve ince bilgilerine erdirmektedir.

❁ يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ❁

1. Ayet: Ey, uyumak için ya da Vahyin başlayıp peygamberlik görevini başlattığından dolayı muazzam olayların Kendisini dehşete ve endişelere düşürdüğü için sarsılıp yıpranarak bürgüsüne bürünüp Yatan!

❁ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ❁

2. Ayet: Ey Peygamber olmak için seçilmiş olan! Sendeki bu durum peygamberliğin durumu ve şanı değil. Kalk gece boyunca Gece Namazı kılmağa devam et. Sadece gecenin bir kısmında; uyumak ve dinlenmek için biraz vakit ayır. Çünkü Bedeniyin bütünlüğünü güçlendirip bütün organlarını ibadet için canlı bir hâle getirmen lazım.

❁ نِصْفَهُ أَوِ انقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ❁

3. Ayet: Yani gecenin yarısında ya da üçte birine yakın olması için yarsından biraz eksilt.

❁ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ❁

4. Ayet: Veya yarısına biraz ilave et. Namaz kılacağın müddet üçte ikiye yakın olsun. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bu üç mikdarda serbest tutuldu. Zira önce gecenin tamamında Namaz kılmak farz kılındı. Allah Rasûlüyle (s.a.v.) beraber kalkıp bu Namazı kılanlar zorlanıp sıkıntıya düşünce, bazıları da hastalanınca ve bir kısmına da bu görev ağır gelince Allah Teâlâ onlara merhamet etti. İnsanların huy ve karakterlerinin farklılığına dayalı olarak uykusuzluk sebebiyle ortaya çıkan yorgunluk dairesinde anlatılan bu üç vakit mikdarında onları serbest kıldı.

Ey En Sevgili Rasûl! Gece vakitleri aralarında kalkıp Namaz kılmandan sonra bir de gece Namazlarında okurken (ve okuduğun her an) Kur'an'ı tertîl eyle, ağır-ağır, taşıdığı muazzam kurallara uygun tarz ve tavırlarda oku. O'nun harflerini, kıymet ve şerefini, harflerin çıkışını hakkıyla yapmak için gereken her hususu açıkça ortaya koy ki, İlâhî bilgilere ermiş olanlara Allah'ın (c.c.) Kelâmının üslubu, tarzları, okunan kelime ve cümlelerin anlamları karışık gelmesin. (Özellikle Kur'an'a Kendini verdiğin kadar O'ndan mana alıp o kadar dolacağını da unutma. Onu hakkıyla oku ki, hem Mübarek Varlığını hem de tüm âlemleri; Mevlâ'yın hayat suyu ile sulayasın.) Çünkü bu tarz okuyuşla karakterin ve aklî kapasiten layıkıyla etkilenip nasiplenecektir. Varlığıyın özü ve özeti, tabiat ve kazanımlarıyın üssü ve temeli karakterin ve asıl varlığın olan Ruhundur. Zira Kur'an'la nûrlanan ve O'ndaki

üstün niteliklerle ahlaklanan öz ve asıl Varlığınla Tevhıîdin Yüce Gayesine yol bulup ulaşacaksın ve O Varlığınla yakîn mertebesine ereceksin.

۞ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۞

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, rahmet ve ikramımızın büyük olduğu makamdan Sana; kelimeleri pek açık ve seçik, harflerin ve kelimelerin diziliş düzeni dile gayet kolay, şifreleri, işaretleri, taşıdığı üstün nitelikleriyle nitelenip tüm emir ve yasaklarına bağlılık bakımından ve içerisine konmuş olan sayısız hukümlerin sırlarını ve inceliklerini bilme, ilk bakışta öne çıkan ve fakat yüksek seviyede araştırma yapmaksızın bulunup anlaşılamayacak derecede gizli olan manaları kavramak yönünden kalbe gayet ağır olan bir Söz indireceğiz. Hulasa kim Bu Söz üzerinde düşünüp layıkıyla araştırma yaparak dersler yaparsa O Sözün uçsuz denizlerinin akıntısına dalarak zenginliklerine ulaşır. (İnci mercan bakımından zengin denizlere dalmasını bilen dalgıç misali; O Yüce Sözün maneviyatına dalarak İlâhî bilgi ve hakîkatlara ulaşır.)

۞ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْءًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ۞

6. Ayet: Gece Namazının ve Kur'an'ın tertîl (yüksek edebî kurallara uygun tarzda tane-tane okunması) ile okunmasının özel olarak emredilmesi şunun içindir; çünkü gündüzün aksine gece doğup gelen, yani kalbin her türlü uğraşı ve oyalanmadan kurtulup yalnız kaldığı an olan gece içerisinde candan ve gönülden doğup gelen (Kur'an'ı) okuyuş; gece vakti her ne kadar bedeni yorucu, cana ağır gelici olsa da kalbe tesir ve etki, uyarı ve işaret bakımından çok daha kuvvetli, söz ise; kalbe geliş ve oraya yerleşme bakımından çok daha sağlam ve mükemmel olur.

۞ إِنَّ لَكَ فِي اَلنَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۞

7. Ayet: (Ey En yetkili Rasûl! Âlemlere Rahmet ve yaratılmışın tamamına En Büyük Önder olarak böyle bir Namazı ve Allah'ın En Yüce Kelâmını bu yüksek tarzda okuyuşunu; Allah Azîmüşşan'dan kazanacağın sonsuz yardım, sınırsız ilim, erişilmez siyaset ve yönetime kaynak yapacaksın.) Bilesin ki, Senin için gündüz boyunca; yüzmek (değerli icraatlar için koşuşturmak) ve uzun-uzun görüşmeler için gezmek, bütün vakitlerini doldurup huzur ve rahatını alt-üst edecek derecede uğraşıların var. (Senin söz ve icraatların bu sayede, yani İlâhî yardım gölgesinde hıkmetten ve Sünnet-i Seniyyeden; yani En Yüce Âdetten ve kurallar mecmuasından ibaret olup Eşsiz bir Hayat tarzı olarak Kıyamete kadar kalacak.) Hulasa gece var olan bu boş vakit, gündüz olmaz. Bu sebeple gece Namazında gayret göster ve tertîl ile çokça Kur'an oku. Bilhassa sabah Namazında o mükemmel tarzda önemli bir okuma mikdarı Kur'an oku. Çünkü fecrin Kur'an'ı (sabah Namazında mükemmel tarzda, önemli mikdarın okunuşu); önemli şâhidler tarafından hazır bulunarak izlenir. (Melekler, seçkin insan ve cinlerin ruhları o okumaya hazır bulunup şâhidlik yaparlar, o vakit bütün yabanî hayvanlar ve kuşlar Allah Azîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine şehâdet ederler.)

۞ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۞

8. Ayet: Hulasa Rabbiyin Adını daima zikret, O'nu (c.c.) tesbîh edip tüm noksanlıklardan Uzak olduğunu yâd etmeğe öyle bir devam et ki, hiçbir an işlerin; O'nu (c.c.) her vaktinde ve tüm durumlarında anmaktan Seni alıkoymasın. Bütün işlerinden (ve her şeyin etki ve alakasından) arınarak tamamen O'na (c.c.) yönel. O kadar ki, Kendi durumuna dönüp ilgilenmek aklına gelmesin. Kendinle ilgilenmeyince bir başkasının hâliyle nasıl ilgilenebilirsin.

۞ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۞

9. Ayet: Her şeyden tamamen koparak nasıl sırf O'na (c.c.) yönelmezsin ki, O (c.c.); bütün doğu ve batının Rabbidir. Yani doğuş ve batış yerleri olan bütün varlıkların ve tüm varlık zerrelerinin Rabbidir. Şöyle ki, Gerçek Güneş Olan Allah Azıîmüşşan; her bir varlıktan Yüz gösterip Görünen, tekrar Yüzünü örtüp Gizlenen olmakla ve bu bakış tarzı ve düşüncesiyle büyük-küçük her bir varlık başlı başına doğu ve batıdır (doğuş ve batış yeridir). Hulasa farklı yerlere, farklı yörelere ve farklı değerlendirmelere göre sonsuz yerlerin, yurtların sahne ve varlıkların Rabbi O'dur (c.c.). Elbette O'ndan başka ilâh yok, ezel ve ebed Gerçek Varlık, Görünen ve Bilinen sadece O'dur. Bağımsız ve Gerçek Tek Varlık (kuvvet ve kudretin Tek Sahibi) sırf O (c.c.) olunca; O'nu (c.c.) Vekîl edin (Avukat tut).

۞ وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۞

10. Ayet: O'nu (c.c.) Vekîl edinip, daima Kefîlim O'dur diyerek O (c.c.) Bana yeter demenden sonra; o azgın müşriklerin abuk-sabuk konuşmalarına, lâf u güzâflarına (anlamsız ve düzensiz konuşmalarına) sabret ve böylece Senin hakkında yakışıksız sözlerine Sana yakışan ağır başlılıkla karşılık ver. Eğer sabredip katlanmak ağır gelirse; onlardan güzelce ayrıl ve uzaklaş. Şöyle ki, Ayrılırken onların asılsız saçmalıklarına aldırış etmeksizin (Vekîlin Olan Rabbine hamd ederek) sevinçli Gözlerle ve gülümseyen Güzel Bir Yüzle terk et onları. Onlardan intikam alma işini Allah'a (c.c.) bırak. Onların kötülüklerinin ve dalga geçmelerinin zarar ve sıkıntılarına karşı Allah (c.c.) Sana yeter.

۞ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberini tesellî edip üzüntüsünü gidermek için şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Beni, Vekîl tuttuğun Rabbini o sana sataşıp dil uzatmakta aşırı giden azgın inkârcılarla karşı karşıya bırak. Onlardan intikam alma işini Ben yapayım. Senin Adına intikamı Ben alacağım ve her türlü sıkıntıları Senden uzaklaştırıp yok edeceğim. Onlar her ne kadar bolluk, bereket, zenginlik ve türlü imkânlara sahip olsalar da kesinlikle Seni onlara üstün getireceğim ve bellerini kırıp yok edeceksin.

Kureyş'in önde gelen varlıklılarını kasd ediyor. Allah Azıîmüşşan onları kahredip perişan ettiği gibi onlar gibi olan tüm kâfirleri kahr u perişan etsin.

Hulasa onlardan intikam almak konusunda acele etme biraz zaman tanı. Onlar hakkında hazırladığım korkunç planımdan ve cezalandıracağımdan asla umudunu kesme.

۞ إِنَّ لَدَيْنَا أَنكَالًا وَجَحِيمًا ۞

12. Ayet: Bilesin ki, onların Dünyadayken Rableri tarafından kendilerine emredilen ibadetleri, itaatleri ve kulluk yükümlülüklerini eda etmekte zorluk görüp bunalımlara girerek inkârı, kâfirliği ve zulümler yaparak rahat yaşamayı tercih etmelerine karşı; boyunlarına vurulacak olan gayet ağır ve dar bukağılar var. Çeneleri ile göğüsleri arasına sıkıca takılmış gayet ağır ve geniş demir halkalarla (Dünyada halka karşı büyüklük taslayarak gururla yürüdüklerine karşılık) kafaları kasılmış olarak yürüyecekler, ağırlıklarından dolayı çıkmağa çalıştıkça Cehenneme batacaklar ve Dünyadaki sabırsızlıklarının cezasını ağır bir şekilde tadacaklar. Türlü gazab ve azgınlıkla insanlara yaptıkları zulmün ve batıp gittikleri türlü şehvet, arzu ve isteklerin tatlarına karşılık korkunç ve çılgın bir ateş var.

۞ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۞

13. Ayet: Bir de boğucu bir yemek var. Boğaza takılıp yutulamayacak derecede korkunç, iğrenç ve zor yiyecek. (Tıkanıklıkları açıcı kimyevi maddelerden daha zehirli ve son derece kaynar sularla boğazdan geçse de ne açlığı giderir ve ne de vücudu geliştirir.) Bu korkunç yiyecek; Dünyada haksızlık yaparak sahtekârlıkla topladıkları, rüşvetle elde ettikleri, faizle kazandıkları ve yetimlerden gasp ettikleri yiyeceklerin karşılığıdır.

Dahası pek acı bir azap da var. Azabın ondan daha acı vereni olamaz. Çünkü Allah Azîmüşşan'a ve O'nun (c.c.) ebedî nimetlerine kavuşmaktan tamamen mahrum olacaklar, O'nun (c.c.) yakınlığına, koruma ve hımayesine ulaşmak fırsatını elden kaçırmakla ebedî perişan olacaklar.

۞ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ۞

14. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Eğer inanıp tasdik etmiyorlarsa onlara; Kıyamet Gününün dehşetini anlat. O Gün Yer büyük bir sarsıntıyla sarsılıp savrulacak. Bununla beraber o muhteşem dağlar da sarsılıp parçalanacak. O korkunç sarsıntının şiddetiyle paramparça olan dağlar ufalanıp toz haline gelerek, rüzgâr önünde her bir yöne uçuşacak. Sonra da birikip dümdüz bir hal alacak. Tıpkı bugün çöllerdeki kumlar gibi

۞ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۞

15. Ayet: O azgın müşrikleri nasıl tutup cezalandırmayız ve türlü azaplarla azap etmeyiz? (Kesinlikle tutup azab edeceğiz.)

Bilesiniz ki, ey Mekkeliler! Sizler yaratılış gayeniz olan adalet Caddesi olan Allah'a (c.c.) kulluk Yolundan saptıktan sonra eskiden beri ümmetler arasında devam edip gelen sünnetimiz ve âdetimiz olarak sizlere; içinizden çıkıp Yetişen Sevgili Kulumuz Muhammed'i (s.a.v.); hakkınızda şâhidlik yapacak bir Peygamber olarak gönderdik. Kendisine Vahy ederek sizleri Îman, Rabbinizi görüyor gibi

yaşamağa ve ibadetlere da'vet ettikten sonra kıyamette Yüce Huzura vardığınızda kimlerin da'veti kabul ettiğini ve kimlerin da'vetten kaçınıp uzaklaştığına dair hakkınızda şâhidlik yapacak. Tıpkı Firavun'a ve Kavmine büyük peygamberlerden biri olan Bir Peygamberi, Kendisiyle konuşmakta farklı kıldığımız Mûsâ'yı gönderdiğimiz gibi. Mûsâ (a.s.) o lanetliyi Îmana da'vet etti.

۞ فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۞

16. Ayet: Îmanın ayrılmaz gerekleri olan İlâhî buyrukları ona emredip Allah'ın (c.c.) buyruklarında ve da'vetinde kararlılık gösterince Firavun; O Sevgili Peygambere (a.s.) baş kaldırdı ve da'vetinden yan çizdi. Bu sebeple Biz de derhal Firavun'u ve kavmini; pek yoğun, gayet çetin bir surette tutup helâk ettik. Şöyle ki, onu ve kavmini denizde boğduk.

Topraklarına ve geride bıraktıkları her şeye Mûsâ'yı (a.s.) ve beraberinde bulunan Mü'minleri vâris ve sahip kıldık. Onları bu yakalayışımız ve cezalandırmamız; sadece Dünyada olandır. Ahiretteki olacak cezamız ise Dünyadakinden; hesapsız olarak kat-kat fazladır. Şimdi sizler ey Mekkeliler! Firavunun yaptığı gibi sizlere Peygamber olarak gönderdiğim Muhammed'e (s.a.v.) baş kaldırıp azgınlıklar yaptınız. Bilesiniz ki, sizleri de Dünyada tutup cezalandıracağım. O an azarlanıp horlanarak aşağılanacak ve kahrolacaksınız. Ahirette ise ebedî ve sonsuz olarak Cehennem Ateşi içerisinde korkunç zindanlarda azap göreceksiniz.

۞ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan; inkârcı azgınları azarlayıp onlara sataşarak sordu: Ey türlü gafillik ve cahilliklere batmış olanlar! Eğer Allah (c.c.) yok diyen kâfirler olarak giderseniz; çocukları ihtiyarlar yapan ve kesin olarak karşılaşacağınız korkunç bir Günden ve O Kıyamet Gününde Allah'ın (c.c.) çetin azabından nasıl korunacaksınız? Çünkü O Gün; Allah Azıîmüşşan'dan başka kurtarıcı yok. O Gün öyle korkunç hadiseler olacak ki, O Günün dehşetinden ve üzüntülerinden dolayı çocuklar ihtiyarlayacak.

Bu ifade; insanların kültürlerinde olan karşılıklı anlatımlarına ve idraklerine göre bir benzetme ve örneklendirmedir. Yoksa O Günün uzunluğunun, dehşet ve korkunçluğunun özellikle de açıklama ve anlatmalarla hakikatini öğrenmek mümkin değildir.

۞ السَّمَاءُ مُنفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۞

18. Ayet: Onun son derece korkunç olduğunu gösteren alametlerden birisi; O Günün gerçekleşmesi sebebiyle Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve hışmından dolayı Gök ve içerisinde bulunan her şey yarılıp parçalanarak dağılır. Elbette bunlar O'nun (c.c.) dilemesiyle olacaktır, çünkü her şey Allah Azıîmüşşan'ın kuşatıcı yüce bilgisi, dilemesi ve kudreti altındadır. Hiç şüphesiz her dediğinin oldu gibi; kararı gerçekleşecek, haber verdiği her şey daima olacak.

۞ إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۞

19. Ayet: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın sözlerinden ibaret olan ve Allah Teâlâ'nın verdiği sözü ve dediğini kesinlikle gerçekleştireceğini gösteren bu Ayetler; muazzam uyarı ve öğütlerdir. Allah Azıîmüşşan'ın özel yardımına, tevfîkına ve başarılarına sahip olan ve O'na (c.c.) ters düşmekten, haram ve yasaklardan korunan Mü'minler için önemli dersler ve vaazlardır. Kim bunlarla vaaz ve nasihat dinleyip dersler alarak layıkıyla faydalanırsa Rabbisine yol tutmuş olur, O'nun (c.c.) başarılar verip yardım etmesiyle sonradan olan âlemin gereği olan bataklıklardan çıkar. Yüce Mevlâ'sı ezel-ebed Var Olan, Vücub Âlemi diye ifade olunan, (imkân âleminin yani sonradan olan tüm varlıkları içine alan dairenin zıddı Olan) Yüce Huzurunun yüce merdivenlerine, süratli vasıtalarına ulaştırır. Derece-derece, makam-makam yükselir. Sonunda yok olma yolunun başlangıcına varır. Sonra yokluklar peş peşe devam eder. Bunun sonrasında olduğunu olur. (Mecnunun kendisini kaybedip Leylâ'sını bulduğu gibi yüce Huzura çekilen kul da Mevlâ'sına kavuşur.) Allah Azıîmüşşan'dan sonra hiçbir gaye yok.(Zira kul; Asıl Gayesine c.c. ermiştir.)

۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَؤُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞

20. Ayet: Allah Teâlâ; anlatıldığı üzere gece kalkıp Namaz kılmayı ve tertîl ile Kur'an okumayı emrettikten sonra Sevgili Peygamberini (s.a.v.) bu anlatılanlara hakkıyla değer verip devam etmesi için kuvvetle teşvik etti. O (s.a.v.) hangi tarz, suret ve durumda olursa olsun O'nu (s.a.v.) daima bildiğini sebepleriyle birlikte açıkladı. Hulasa O'na (s.a.v.) ve İzinde yürüyenlere şu açıklamaları yaparak önemli hususları buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbin Senin; bazen gecenin üçte ikisinden az bir müddet ve bazen fazla, bazen yarısı kadar, bazen üçte bir müddetinde ve bazen daha az… Böylece Namaza kalktığın zamanlar; dörtte birinden fazla ile üçte ikisinden fazla yani tamamına yakın müddetler arası kalkıp Teheccüd (uykusuz kalma suretiyle gece) Namazı kıldığını her şeyi kuşatan ilmiyle biliyor.

(Müfessirimiz bazı kıraetlere, yani Ayetteki kelimelerin hareke bakımından okunuş tarzlarına göre; üçte birden az, dörtte birden fazla gibi açıklamalar da yapmış, sonra da tekrar gecenin tamamına yakın, ikinci, yani gecenin yarısı ve üçüncü, yani gecenin üçte biri diye özetlemiştir.)

Yine Rabbin biliyor ki, Seninle beraber olan Ashabından bir gurup da kalkıp gece Namazı kılıyorlar. Gece vakitleri aralarında Senin gece Namazlarında Sana uygun davranıyorlar. Yani Rabbiniz Olan Allah (c.c.); sizin bildiklerinizin aksine Senden ve

onlardan meydana gelen bu üç vakitteki ibadetlerinizi hakkıyla biliyor ve her şeyinizi kuşatmış bulunuyor. Sizin ilminiz bunları tam olarak belirlemeğe güç yetirmez ve mikdar koyamaz. Sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah (c.c.); yüce ilmi ve iradesiyle; birbiri ardınca, yeniden yeniye ve farklı hallerde devam edip gelen gece ve gündüzü kısalık, uzunluk vs. nitelikler bakımından takdir eder, gece ve gündüzün her birinden bir kısım parçalar diğerine girer ve bazı parçalar çıkar. Her birinin sayısız parçalarının kontrol altında tutulmaları, saatleri ve anları, hulasa büyük-küçük bütün varlıklar ve durumlar hiç şüphesiz sırf Allah'ın (c.c.) ilmiyle kuşatılıp idrak olunur, Kendisinden (c.c.) gayri yapıp yarattığı varlıklar değil sırf Kendisi (c.c.) bilir. Hulasa O (c.c.); her şeyi kuşatan ilmiyle sizlerin kabiliyyet ve kapasitelerinizi bilmekle; bu anlatılanları asla sayıp kontrol altına alamayacağınızı bilmektedir. Yine bilmektedir ki, bütün bir gece boyunca ya da bir kısmında özel ve belirlenmiş tarzda Namaz kılmanız hususunda gücünüzün yetmeyeceği ve imkânınızın olmayacağı Katında (c.c.) açıkça bilinmektedir. Bütün bu sebeplerle sizlere tevbe etti, rahmetiyle yöneldi de farz kıldığı mikdar konusunda hafiflik ve kolaylık sağladı. Böylece önce anlatılan belirli vakitlerde (uzunca) Namaz kılmanızı terk edebileceğiniz konusunda sizleri serbest tutarak yorgunluğunuzu ve sıkıntınızı giderdi. Çünkü önceki belirlenen tarzda gece Namazlarını zapt edip kontrol altına alarak devamlı aynı şekilde kılmağa gücünüz ve imkânınız olmaz.

Katından bağış ve ikramı olarak sizleri serbest tutmasından sonra gece vakti aralarında; Allah'ın (c.c.) sizlere kolaylıklar sağladığı kadar kalkın ve Namaz kılın. Sevgili Peygamberin (s.a.v.) Hadîsinde geldiği gibi koyun sağacak kadar bir vakitte de olsa gece Namazı kılın. Allah Teâlâ'nın salevâtı ve selâmı Hadîs-i Şerîfleriyle bizlere buyruklarda Bulunan Zata (Sevgili Peygamberimize) olsun.

Allah Teâlâ (Namazda okunacak en az mikdarı açıklayarak) şöyle buyurdu: Gece Namazlarınızda (ve kılacağınız her bir namazda); Namazınızın beraberine zamm-ı Sûre olarak konan mikdarı; yani Kur'an'dan sizlere kolay gelen mikdarı okuyun. Öyleki o asgarî mikdar olmaksızın Namaz sahih olmaz.

(Kardeşlerim! Biliyorsunuz ki, Namazın bir farzı da Kur'an'dan bir mikdar kıraettir, yani bir mikdar okumaktır. Fıkıhta önde gelen bilginlerimiz demişlerdir ki, en az üç kısa Ayet veya bir kısa Sûre okunmalıdır ki, Namaz olsun.

Bu mikdar; Kur'an'dan tam bir cümle de olabilir. Tıpkı kolay ve mümkin olan bir mikdarın okunmasını açıklayan bu cümle gibi: فاقرؤا ما تيسر من القران " Kur'an'dan size kolay geleni okuyun.")

Dendi ki, anlatılan üç mikdardan (gecenin üçte ikisi, yarısı veya üçte biri diye belirlenen üç vakitten) birini tercih ederek Teheccüd Namazı önce farz kılındı. Sonra vakit belirlemeyle uğraşmayı bırakmak şeklinde serbestlik arz edildi. Sonra beş vakit Namaz farz kılınarak bunların tamamı (farz olma bakımından) yürürlükten kaldırıldı. (Sünnet ve Nafile ibadet olarak devam etmektedir. Çünkü Sevgili peygamberimiz ebediyete göçünceye kadar Teheccüd Namazını Kendisine özel görev olarak kıldı.)

(Ey Mü'minler! Rabbiniz sizlerden bu yükümlülüğü kaldırdı.) Zira Rabbiniz bilmektedir ki, aşırı uykusuzluk sebebiyle sizlerden hasta olacak var.

Çünkü bedenler; zor görevler yüklenmekte ve yorucu işler görmekte farklıdırlar. Özellikle gece vakitlerinde bedenlerin gevşeyip uzanarak dinlenmesi için hazırlanıp gelen uykuyu terk edebilmekte bedenler birbirine benzemez. Yine bir kısım topluluklar Yeryüzünde yollar tepecek, helâl yolculuklar yapacaklar ve Allah'ın geniş rahmeti gereği maddî ve manevî rızıklarından bağış ve ikramlarını arayıp tahsil edecekler.

Bir kısım insanlar da resmî ve hakîkî (Dünyevî ve Dînî)
Bir diğerleri Allah'ın (c.c.) Yolunda, O'nun (c.c.) Dîninin yüceliğini açığa koyup Tevhiîd Kelimesinin (Allah'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip buyruklarını icra ederek sırf O'na c.c. kulluk yapma Tarzı Olan İslâm'ın) üstünlüğünü tüm âlemlere i'lân edip ulaştırmak için zulüm ve hainlikten vazgeçmeyen Allah Azıîmüşşan'ın düşmanlarıyla savaşmaktadırlar. O kahramanlar; bu Yolda yorulup za'fa düşeceklerinden dolayı gece Namazı kılamazlar. Gece boyunca Namaz kıldıkları zaman savaşmak onlara ağır gelir.

Ey Mü'minler! Rabbinizin; üstün ve sağlam hıkmeti gereği tüm sıkıntı ve yorgunluklarınızı gidermesinden sonra sizlere gereken; gece Namazını büsbütün bırakmamanızdır. Aksine gece vakitlerinin aralarında gücünüzün yettiği kadar gece Namazı için kalkın ve O Yüce Kur'an'dan mümkin olduğu kadar okuyun.

Farz namazları; şartlarına, rukünlerine, Vacib ve sünnetlerine dikkat ederek hakkıyla kılın, her bir farzı vaktinde kılmağa devam edin. Namazların tüm boyutlarını, şekil ve biçimini gözeterek kılın. Hulasa Mevlâ'nızın Razı olacağı ölçü olan (Peygamberinizin s.a.v. kıldığı) ölçü ve tarzda Namazlarınızı eda edin. Gevşeklik göstermeyin, Namazlarınızda kusur ve eksik bir şey bırakmayın. Bilesiniz ki, ey Mü'minler! Îmanla kâfirliğin, Hak Yolda olmakla sapıklığın arasını ayıran kesinlikle Namazdır. Namaz; Dînin en güçlü direği, en sağlam esasıdır. Sizlere farz kılınmış olan Zekâtı; zorunlu olarak verin. Çünkü varlıklarınızı cimrilikten arındıracak, mallarınızın işe yaramayanını temizleyecektir. Bir de Allah Teâlâ için harcama yapmağa ve iyi işler işlemeğe sizleri alıştırıp yatıştıracaktır. Zira iyi mertebeye iyiler ulaşır.

(Kardeşlerim! Çocukken vaazlarımda üzerinde durduğum bir konu olduğu için bu husussu açıklamadan geçmeyeceğim.

Burada malın işe yaramayanından maksad; kötüsü, hastası vs. değil, aksine fukaranın hakkıdır.

Öğrenci olduğum senelerde şöyle demiştim: Muhterem Mü'minler! Dersiniz ki, Zekât malın kiridir. Doğru söylersiniz. Çünkü malınız Zekât verecek mikdara ulaşınca fukaranın hakkı karışmakla kirlenmiştir. Fukaranın hakkı kendileri için nûrdur, zira haktır. Zekâtı vermediğiniz müddetçe siz zenginlerin malı kirlenmiştir. Misal: otuz dokuz koyunun olsa da dışarıdan başkasının hakkı olan bir koyun karışsa ve siz o koyunu saklayıp kendinize mal ederek sahibine vermeseniz. Malınız kirlenir. Ama severek onu sahibine verdiğinizde malınız temizlenir.

Hulasa fukaranın hakkını vererek mallarınızı temizleyip tedavi ediniz. Böylece hem hak yememiş ve hem de mallarınızı koruma altına almış olursunuz.)

Farz olan Zekâtınızı verdikten sonra her türlü nimetleri, dilediği herkese vermeğe Kadir ve Muktedir Olan Allah Azıîmüşşan'a güzel ödünçler verin, fukaraya,

çaresizlere ve bilumum düşkünlere Allah Teâlâ'ya güzel ödünçler veriyoruz diye güzel davranışlarla, başa kakmadan ve incitmeden sadakalar verin. Mallarınızdan; Mescidlerin, tekkelerin ve aş evlerinin yapımında, Müslimanların yararlarına olan iyilik ve ikram yollarında harcamalar yapın. Malla yapılacak olan yararlı işlere ve eserlere yardımlarda bulunun. Bunları yaparken; görsünler, duysunlar ve ne hoş adam desinler gibi türlü iğrenç arzulardan, başa kakma, ezip üzme gibi hareketlerin yaptığınız yardımlara karışmasından sakının ve uzak durun.

Ey Mü'minler! Bilesiniz ki, ecel gelmeden ve ölüm sizleri ansızın yakalamadan; Allah Teâlâ katında sevap ve mükâfaat gerektirecek mal ile veya bedeninizle ne iyilik yapıp ortaya koydunuzsa veya ecel geldiği vakitte yaptığınız yararlı vasıyet olarak ne yaptınızsa muhakkak onu; sonsuz bağış ve sayısız nimet Sahibi Olan Allah Teâlâ katında bulacak ve karşılığını verdiklerinizden kat-kat fazla, değer ve derece bakımından pek büyük ücret olarak alacaksınız.

Hulasa geçmiş zamanlarınızda; sizlerden meydana gelen sapıklık, azgınlık, her türlü suç ve baş kaldırmalardan dolayı pişman olmadınız, Rabbinize yönelip günahlarınızın silinmesini dilemediniz. Bütün bunlar türlü cezaları ve korkunç azap çeşitlerini gerektirdi. (Aklınızı başınıza alın.) Sizlerden meydana gelen tüm günahlarınızdan dolayı Allah Teâlâ'dan kusurlarınızı örtmesini, günahlarınızı silmesini ve sizleri arınmasını dileyin. Ömürlerinizin kalanında O'nun (c.c.) buyruklarıyla güzel uğraşılarda bulunarak geçmişinizi telâfî edin, kaybettiklerinizi kazanın. Bilesiniz ki, sizin niyyetlerinize göre tevbe edip Kendisine yönelmenizi hakkıyla Bilen Allah Azıîmüşşan; Ğafûr'dur; geçmişteki tüm yanlışlıklarınızı siler. Rahıîm'dir; lütuf ve rahmetiyle yaptığınız yanlışlıklarınızla ilgili tevbenizi ve tüm kötülüklerden vazgeçip Kendisine dönmenizi kabul eder. (Dünya ve Ahiret nimetlerinden sayısız ve sonsuz ikramlarda bulunur.)

MÜZZEMMİL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Tevhıîdin Yoluna gitmekte çaba gösteren ve tam bir çalışma ile yok olma gayesine yönelmiş olan yolcu! Sana gereken; tüm gücünü, imkânlarını, hatta kanını ve canını Allah'ın (c.c.) yolunda harcamandır. Hulasa Bu Yolda bedeninle, malınla, tüm durum ve hareketlerinle çalışmalısın.

Dışını ve içini, kalbini ve tüm sırlarını; Allah Azıîmüşşan'a yönelmeğe engel olan bütün iş ve uğraşıların kargaşasından arındırarak tertemiz, dürüst ve uygun bir kararlılıkla ve tam bir yönelişle yöneleceksin. Yalnızlıktan ayrılmayacaksın ve O Seçkin Peygamberin (s.a.v.) mirası olan ahlak ve tavırlarla, nakledilip gelmiş olan mübarek sözleri ve davranışlarıyla nitelenmeğe devam edeceksin. Allah Azıîmüşşan'ın Kitabındaki tüm emirlere ve yasaklara bağlı kalacaksın ve O Yüce Kitabın içerisine emanet olarak konmuş olan bütün hukümlere sarılıp sahip olacaksın. Çünkü aklını ve ruhunu Allah'tan (c.c.) gayriye yönelip sapmaktan bunlarla arındıracaksın. Zira ağyara (Allah'tan c.c. başkalarına) meyledip yönelmek itibar derecesinden (Yüce Huzurda kabul görüp önem verilen insan olma mertebesinden) düşürür. Bilesin ki, sen; göz ve görüş sahipleri olarak adlandırılıp nitelikler kazanan iyiler ve hayırlılardan olacaksın. Bu sebeple iyilerin ve seçkinleri erdiklerine ereceksin.

Zalim Dünyanın parıltılı hayatının lezzetlerine, her türlü zarar ve helâki doğuran geçici hayatın şehvet ve çekiciliklerine aldanan şer, kötülük ve uğursuzluk sahibi olan insanlarla dost ve arkadaş olmaktan sakın.

Sonsuz mağfiret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle görmek isteyen ve gördüklerinden ibret ve ders alanlardan eylesin.

MÜDDESSİR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 56 Ayettir. Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) kalkıp halkı; Allah'ın (c.c.) azabı ile uyarıp Îman ve İslâm'a da'vet etmesi emredildiği ve O'na (s.a.v.); ey Müddessir (bürünerek yatan)! Diye seslendiğinden (c.c.) Bu Ad verilmiştir.

Aynı anlamda olan Müzzemmil Kelimesini; Müzzemmil Sûresini açıklarken genişçe açıkladık ve bazı uyarılarda bulunduk. Oraya bir göz atılması faydalı olur.

MÜDDESSİR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Maddî âlemin fânî ve değersiz elbiselerinden soyunup manevî âlemin değerli elbiseleri içerisinde ihtişamla yürüyen yüce anlayış ve üstün görüşlere sahip olanlara şu hakikatler asla gizli kalmaz: Kim Allah tarafından bir başarı ve özel bir yardımla tutulup çekilmekle; sonradan olan âlemin sahasından Allah Azîmüşşan'a göç yapmak suretiyle çıkıp gider, tabiat âleminin bütün alışkanlıklarından ayrılarak çıkıp giderken ve Allah Azîmüşşan'ın Birliğinin egemenliğinin öncü kuvvetleri çıkıp gelmeğe başladığında bu yolcuya şaşılacak derecede pek hoş haller ve görülmedik eşsiz suretler çıkıp gelir. Bu sebeple bu haller onu sarsar ve rahatsız ederek onu bir kaçışa ve alışkanlıklarına yönelip elbiselerine bürünmeğe ve yorganlara sarılıp yatmağa başlar. Bu sebeple bocalamağa başlar, huzursuz olur, kargaşa yaşar, farklı renklere bürünür (denize doğru yol alan su misali bazen durulur ve bazen bulanık akar.) bazen güçlü manevî hallere ererken, bazen haller kesilerek hayretlere, ne yapacağını bilemeyecek hallere düşer ve sonunda Birliğin Karakterinde (İlâhî istikamette) karar kılar (O'nun c.c. Yüce Ahlakıyla ahlaklanır). Artık korkmadan ve ürpermeden bu makama alışkanlık kazanarak olgunluğa erer. Tabii ki, bütün bunlar; Allah'ın (c.c.) özel yardımı o yolcuya ulaşınca ve cezbesi (Kendisine tutup çekmesi) onu kuşatıp büsbütün sardığında olur.

İşte bütün bu anlatılan haller; Sevgili Peygamberimizin (s.a.v) hakikatleri idrak edip görmeğe başladığı ilk anlarda tamamen Başına geldi. Çünkü Efendimiz (s.a.v.) günlerden bir gün yokluk sahasında (Kendisine s.a.v.birden yokluk sahası olan Nûr Dağındaki Hıraa Mağarasında); sonradan olan maddî âlemin gereği olan hallerden tamamen arınarak Mevlâ'sına yönelmişti. (Can gözüyle Rabbisinin Varlığını, Birliğini, İsimlerini, Sıfatlarını ve her şeyi yaratıp idare ettiğini izliyordu.) Bu yüce durum sonunda Ceberut Âleminin (Allah Azîmüşşan'ın azametli Sıfatlarının tecellî sahasının) perdeleri arkasından manevî âlemin alametleri göründü. O an yokluğun yokluğundan (büyük yokluk âlemi tarafından), Amâ (sonsuz kapalılık ve gizlilik) Âleminin arkasından Kendisine (s.a.v.) seslenildi. Şaşılacak derecede bir ses, korkutucu bir çağrı idi. Daha önce bunu (özünü ve iç âlemini kuşatan bu çağrı gibisini) hiç duyup hissetmemişti.

Sevgili Peygamberimiz henüz televvün (farklı renkler, yani bazen manevî, bazen de maddî haller) âleminde bulunmaktaydı. Bu sebeple açığa çıkmış maddî varlıkları görebilen Beden Gözüyle sağa-sola bakındı, bir şey göremedi. Artık Can Gözüyle O Âleme (Yüce Huzura) doğru baktı. Neler gördü, neler… Pek yüce idraklere ulaştı. Sonra sarsılmış, korkmuş, ne yapacağını bilemez bir halde ve gayet bitkin olarak Evine döndü. O Pak Annemize, pek Sevgili Eşi Hadîce'ye (r.a.) ulaştığında; Beni elbiselerinle ve bürgülerinle ört diye konuştu. Pak Anne O'nu (s.a.v.) tekrar-tekrar örttü.

Sonra Allah Azîmüşşan'ın bir tür sert hıtabı O'na (s.a.v.) ulaştı. O'nu (s.a.v.) en güzel edeplerle ve en üstün ahlak kurallarıyla eğitip yetiştirerek Dünya hayatının tabiat ve fânî huylarının karanlık zindanlarından çıkardı. Sözlerin En Uğurlusu ile sözlerine başladı:



Sevgili Peygamberini (s.a.v.) Îman ve İslâm Karakterinin tamamı ve En Kapsamlısı üzere yaratıp yetiştirerek Yöneten Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan Sevgili Rasûlüne Rahman'dır; O'nu (s.a.v.) her türlü tahmin ve taklide (zan, hayal ve başkalarının peşinde koşma perişanlıklarına) sebep olan dar ve karanlık ortamlardan çıkarmakla sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan O'na (s.a.v.) Rahiîm'dir; O'nu (s.a.v.) her şeyden arınma mertebesi olan Yüce Âleme ulaştırıp Birliğin sonsuzluğuna ermeğe muktedir kılmakla özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۞

1. Ayet: Ey, her türlü zararı, mahrumiyyeti ve perişanlığı doğuran tabiatın ve sonradan olan âlemin elbiselerine bürünüp Yatan! Ne zamana kadar bu halde olacaksın?

۞ قُمْ فَأَنذِرْ ۞

2. Ayet: Kalk, tabiat âleminden ve zindandan ibaret maddî hayatın hallerinden çık. Artık Sen tabiatın ve Dünya hayatının bukağı ve zincirlerinden kurtularak manevî âlemin sonsuzluğundan doğup gelen alametleri (Ayetleri) idrak etmiş bulunuyorsun. Senin türünden olanların (kulların) tamamını uyar ve bu Ayetlerden haberdar eyle. Onları; Cehennem ateşinin çukurları olan zaman ve mekân bukağı ve zincirlerine vurulup bağlanmış olarak fânî âlemin zindanlarından, yani asılsız kuruntu ve hayal üzerine kurulu olan her türlü sapıklık ve cehalet sahalarından sakındırarak Dünya ve Ahirette korkunç zararlara ve mahrum olup perişan kalmağa sebep olan helâk çukurlarından korkutarak vazgeçirmeğe çalış.

۞ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۞

3. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Büyük ve yüce bilerek saygıyla eğilmeyi sırf ve özel olarak Rabbine yap. Seni yoktan var edip Îman, İslâm ve kesin İlâhî bilgileri idrak etme karakteri ile yaşatıp Yöneten sırf O'dur (c.c.). O'nun (c.c.) Varlığını tam olarak tekbîr et, Büyüklüğünü öyle yâd eyle (hatırla, anlat ve öyle ders yap) ki, aklında O'ndan (c.c.) başka varlık kalmasın. Zira O (c.c.) sonsuz Üstünlüğünü ve Eşsiz Birliğini bütün büyüklük ve azamet nitelik ve nicelikleriyle daima i'lân etmektedir. O'ndan (c.c.) başka ilâh yok, O'ndan (c.c.) başka ezel-ebed Hak ve Gerçek Bağımsız bir varlık yok.

۞ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۞

4. Ayet: Beşeriyyet elbiselerini ve fânî kimlik bürgülerini tabiatın ve sonradan olan âlemin kirlerinden temizle. Bu kirlerden arınmak Sana farzdır. Özellikle gerçek gayen olan İlâhî Birliğe yönelmenden sora…

۞ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۞

5. Ayet: Pis arzuların ve bozuk görüşlerin sahiplerinden meydana gelecek olan insanlığına bulaşabilecek olan tahmin, hayal ve taklidlerden uzak dur. Her türlü pislikten ayrı kal. Bu kötü ve alçak ahlak ve kazanımlar; özünde bulunan Tevhîdin

kaynağının berraklığını bulandırır. Kötülerden ve pisliklerden uzak durasın ki, Allah Teâlâ'nın Üstün Ahlakıyla ahlaklanıp Sıfatlarıyla sıfatlanarak yüce niteliklere sahip olasın.

۞ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۞

6. Ayet: Kötü ahlak türlerinden ve hatta en büyüklerinden biri de Allah Azîmüşşan'a karşı lütufkâr olmak, ibadet ve iyilikler yapmakla övünmek, Allah'ın (c.c.) kullarına yaptığı yardımları ve verdiği sadakaları bir ayrıcalık ve üstünlük saymaktır.

Bunları duyup öğrendikten sonra Allah Azîmüşşan'a karşı yaptığın ibadetlerle övünme. O'nun (c.c.) kullarına üstünlük taslama ve Allah'ın (c.c.) nimetlerini ve iyiliklerini üzerine çekmek, fazla olmayan bir şey verip çokça karşılık isteme.

Ya da iki değişik kıraete (sondaki " R" harfinin ötreli ve üstünlü okunmasına göre) mana şu olabilir: Verdiğin şey karşılığında daha fazlasını istemek için kimseye bir şey verme. (Fukaraya ve çaresizlere az bir şey verip onu çok bir şey görerek dillendirme ve verdiğin bir iyilikle kimseyi incitme. Karşılık beklemeden sırf Allah için ver.)

۞ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۞

7. Ayet: Kulluk ve görev yükümlülüklerine, ibadet ve itaat zorluklarına, kendilerine gelen Vahyi ulaştırıp Îman ve İslâm'a da'vet ettiğinde müşriklerden gördüğün eziyet ve kötülüklere Rabbin için sabret.

۞ فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ۞

8. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yapılan tavsıyeleri ve verilen emirleri duyduktan sonra tamamına sarıl, tamamının gereği olan üstün niteliklere sahip ol ki, Ahiret Gününün korkunç hadiselerinden ve ağır cezalarından korunasın. Ölülerin tekrar eski durumlarında oldukları gibi dirilmeleri için Suura (sesi çoğaltıp güçlendirici âlete) üflendiği ve bütün ölülere seslenildiği ve bütün kulların Allah Azîmüşşan'ın Huzurunda toplanıp hesaba çekildikleri zaman; iyilik yapan iyi bir karşılık, kötülük yapan kötü bir karşılık bulacak.

۞ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ۞

9. Ayet: İşte Suura ikinci kez üflendiği ve hesabın görüleceği O Gün zor bir gün ve çok korkunç bir andır.

۞ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ۞

10. Ayet: Özellikle kâfirlere çok şiddetlidir. Haklarında işler zorlaşmış, dehşet artmış, durumları başkalaşmış ve kalpleri şiddetle çarpıp durmaktadır. Hesapları hiç kolay olmayacak.

۞ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۞

11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Kıyametin kopacağını, haber verilen hadislerin gerçekleşeceğini ve yapılan iyilik ve kötülüklerin tamamen birbirinden

seçileceğini kesin bir bilgi ile anlayıp hakkıyla idrak ettikten sonra bu zalim müşriklerden intikam alacağım konusunda acele etme ve karşılarında acele davranma. Beni; o tek olarak yarattığım, malının ve evladının çokluğu, makam, mevki, efendilik, başkanlık, Kureyş'in Reyhanesi (rahmet ve gelir kaynağı) diye tanınmışlığı ile zamanının bir tanesi olmakla şımaran azgınla karşı karşıya bırak, yani onu, Muğîra Oğlu Velîd'i Bana bırak.

۞ وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَّمْدُودًا ۞

12. Ayet: Ona sıkıntı kaynağı ve ağır imtihan sebebi olsun diye uzayıp giden bolca mal verdim. Ticaretle, hayvanların yavrulamalarıyla, ziraatla ve diğer kazanç yollarıyla artıp gidiyordu.

۞ وَبَنِينَ شُهُودًا ۞

13. Ayet: Her biri birer güçlü şâhid ve emre amade olan, daima yanında bulunan yardımcılar olan oğullar verdim. Çünkü yanından hiç ayrılmıyorlar, ticaret, sanat, ziraat ve diğer maksadlar için hizmetçileri gidip geliyorlardı. Çünkü çokça akrabaları ve hizmetçileri vardı. Çocuklarının; kendisine bir şeyler götürüp getirmeleri ile ilgili sebep ve araçları hazırlamalarına ihtiyacı yoktu. Çocuklarının derneklerde, meclislerde mahfillerde (localarda, halkın toplandığı sahalardaki özel bölmelerde) daima onunla beraber olmaları zenginliğine zenginlik, itibarına itibar katıyor, eksik bir şey bırakmıyordu.

۞ وَمَهَّدتُّ لَهُ تَمْهِيدًا ۞

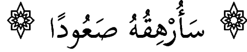
14. Ayet: Onun için bütün nimet ve imkânları yayıp döşemiştim. Yani alabildiğine bolluklar ve yetkiler verdim. Öyle ki, bütün Arap boyları ve sülaleleri onun halini tahassür ediyor ve onun yerinde olmayı arzuluyorlardı. Kendisine Tarafımdan (c.c.) bahşedilmiş olan bu pek büyük ikramlara ve pek yüksek itibara rağmen Bana hiç şükretmedi, hiç dönüp yakarışta bulunmadı.

۞ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۞

15. Ayet: Bunca nankörlüğünün ardından, verdiğim büyük nimetleri daha da artırmamı ve varlığına varlık katmamı arzuluyor. Hal bu ki, kendisi nankörlük ve kâfirliğinde ısrar ediyor, (Beni temsil eden Peygamberime s.a.v.) baş kaldırıyor, (Dînime ve Kitabıma karşı) daima haddi aşıyor ve buyruk tanımıyor.

۞ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۞

16. Ayet: Yo, onun nankörlük yapıp (Sevgili Rasûlüme karşı) azgınlık sergilemesinden ve inkârında ısrar etmesinden sonra nasıl artırırım? Onun bu azgınlıkta ısrarı kendisine verilenlerin tamamının yok olmasını ve kendisinin de rezil edilmesini gerektirmiştir. Nasıl gerektirmez? Çünkü o lanetli; Sonsuz Büyüklüğümüzü, her türlü intikamı almağa ve dilediğimize dilediğimiz kadar nimetler vermeğe Kadir olduğumuzu gösteren Ayetlerimizi inkârında fazla inad etmekteydi. Zaten onun bu inadı; malının, zenginliğinin ve itibarının yok olacağına en büyük alamet idi.



17. Ayet: Ahirette onu; çıkışı ve inişi gayet zor olan ateş yığınından ibaret muazzam bir dağ üzerindeki yola saracağım. Ağır baskı ve sıkıştırma ile (büyük zorluklar içerisinde) çıkıp inmesinde onu yükümlü tutacağım. (Cehennem ateşinde yanmakla beraber diğer kâfirlerden farklı olarak) Cehennem içerisinde çıkışı ve inişi son derece zor olan o dağ yoluna tırmanıp duracak. Hiç kurtuluşu olmaksızın yanarken bu sıkıntıyı devamlı yaşayacak.

O En Sevgili Rasûlden (s.a.v.) şöyle nakledilmiştir: Sauûd; Cehennem ateşinden bir dağdır. Cehennemlikler zirvesine ulaşmak için yetmiş sonbahar (yetmiş yıl) tırmanacak. Sonra aynı şekilde aşağı düşecekler. Azap çekip işkence görmeleri sonsuz olarak böyle devam edecek.

Bu; o azgın kâfirlerin içine atıldıkları ağır sıkıntıları anlatan bir mesel olarak, yani iyi açıklamak için örnekli bir ifade tarzı ve onların yaşayacakları durumun anlatımı olarak sunumdur.



18. Ayet: O kâfiri nasıl böyle bir zor yokuşa sarmayız ve nasıl bu sıkıntılara sokmayız? (Kesinlikle bunu yapacağız.) Çünkü o; karakterinin pisliğinden ve son derece azgınlığından dolayı Kur'an'ın Ayetleri hakkında düşünüp araştırma yaptı. Dil uzatacak ve ayıplanacak bir söz bulamadı. Sonra iğrenç karakterine göre kendince ne konuşacağını takdir etti (konuşacaklarını tasarladı ve bir şeyler ölçtü biçti).



19. Ayet: Allah Azîmüşşan akıl sahiplerinin; o kâfirin bir yalan ve iftira takdir edip tasarlama yaptığına dikkat etmelerini ve nasıl bir şaşılacak davranış olduğunu anlatmak için dedi ki, Kahrolası o lanetli, azgın kâfir; Kusurdan ve ayıplanmaktan Münezzeh ve erişilmez derecede Uzak Olan O Kur'an hakkında nasıl bir takdir yaptı?



20. Ayet: Uğradığı lanetten sonra tekrarlarla lanetlenip İlâhî rahmetten ebedî olarak uzaklaşan o kahrolası inatçı kâfir; Kur'an'ın şân ve şerefine asla yakışmayan ve sonsuz mesafelerce uzak olan bir iftirayı, bir kötülemeyi nasıl da bir takdir yaptı? (Günbegün rezilliğini ve alçalışını âleme yayacak düzenbazlığını ve işe yaramaz yalan ve iftirasını nasıl da uydurup ortaya koydu?)

Allah Azîmüşşan bu ifadesini tekrarlamayı; o azgın ve utanmaz kâfirin şaşılacak derecede seviyesizliğini iyice anlatmak için ve o kâfir; rezillik içerisinde boğulup tamamen dışlanarak kahrolsun diye yaptı.



21. Ayet: (Allah Azîmüşşan; o alçağın yapacağı iftiraya ve söyleyeceği yalana nasıl tevessül ettiğini, yollar aradığını tasvir ederek, davranış suretini ve şekillerini

sergilemek ve zihinlere yerleştirmek için muazzam bir açıklama yaptı.) İftirasını tasarladıktan sonra (güya yaptığı takdir ve değerlendirmeyi etkin kılmak için) Kur'an üzerinde tekrar-tekrar göz gezdirdi.

۞ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۞

22. Ayet: Çok büyük dil ustalarından ve edebî incelikleri iyi bilenlerden olarak hiçbir kusur ve dil uzatacak bir husus bulamayınca aciz kaldı ve sonra kaşlarını dürdü ve yüzünü buruşturdu. Yüz derisi iyice kasıldı. Bu aczinden dolayı iğrenç bir hal aldı, kusur bulamayınca diyecek bir şey bulmak için iyice acele etti. Yine dil uzatacak bir şey bulamadı, umutsuzluğa düştü, halkın ayıplamasından korkup perişan oldu.

۞ ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۞

23. Ayet: Bir kusur ve tutunacak bir bahane bulamadıktan sonra Bu Kur'an; kul sözü olamaz diye Îman etmeğe yönelmişti. (Etrafındakiler bu sana yakışmaz diye onu tamamen azdırınca ve) Îman etmekten vazgeçirdikten sonra tekrar Îman ve İslâm'a arka dönüp ululandı ve O'na, (gençlerin En Güzeli, yiğitlerin En Yiğidi Olan) Hz. Muhammed'e (s.a.v.) uymaktan yan çizdi.

۞ فَقَالَ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ۞

24. Ayet: Büyüklenmesi ve O Eşsiz Öndere uymaktan utanması onu Îmandan vazgeçmeğe sevk etti ve bunlar sonrasında şöyle dedi: Bu Kur'an; Muhammed'e (s.a.v.) birileri tarafından nakledilip öğretilen büyük bir sihirden başka bir şey değil.

۞ إِنْ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۞

25. Ayet: Bu sadece bir insan sözüdür. Muhammed'in iddia ettiği gibi değil, kul sözünü Allah'ın (c.c.) sözü ve O'ndan (c.c.) Vahy edildi diye iddia ediyor (ve sizleri kandırıyor).

(Kardeşlerim! Çocukluğumdan beri kâfirlerden hep nefret ettim. Zira kâfirlik işte bu! Allah Azıîmüşşan'ı kudretiyle, kuvvetiyle, sonsuz güzellikleriyle temsil eden, Dünya ve Ahiretin erişilmez şerefine, sonsuz nimetlerine ve ebedî mutluluklarına erdirecek Olan Hz. Muhammed'e s.a.v. arka dönüp düşmanlık yapar, kendisini her türlü pisliğe ve korkunç azap yurdu olan Cehennem sürükleyen Şeytana ve onun kuyruklarına eğilip bükülerek takılır, türlü rezillikler içerisinde yüzer durur.)

Rivayet olunduğuna göre bu kadar alçalan Velîd Bin Muğîra; Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin yanına vardı. O (s.a.v.) Secde Sûresini okuyordu. O'nu (s.a.v.) isteyerek ve gönül hoşluğuyla dinledi. Üslubu üzerinde düşünüp değerlendirme yaptı. Sonra topluma vardı ve dedi ki, ben az önce Muhammed'den (s.a.v.) bir söz duydum ve dinledim. Allah'a yemin ederim ki, o söz insan ve cin sözü türünden bir söz değil. Onun bambaşka bir tadı, pek hoş bir güzelliği var. Adeta o söz; (muazzam ve mübarek bir ağaç ve hatta köşk.) Üst taraflarından yedirip doyuruyor. Alt taraflarından içirip susuzluğu tamamen gideriyor. O söz bütün sözlere üstün gelip alt eder ve asla ona üstün gelinmez.

Çıkıp gidince Kureyş kâfirleri dedi ki, Velîd; atalarımızın dîninden ve izinden çıktı. Bu gücüyle bütün Kureyş'i de yoldan çıkarır. Velîd'in kardeşinin Oğlu olan Ebucehl dedi ki, sizin adınıza ben onu vazgeçirmeğe kâfi gelirim.

Hulasa Ebucehl üzüntülü bir halde varıp Velîd'in yanına oturdu. Velîd dedi ki, ey kardeşim oğlu! Sana ne oldu? Seni üzüntülü görüyorum.

Ebucehl dedi ki, Kureyş Toplumu; ihtiyarlığında sana yardım yapmak üzere senin için yardım topluyorlar. Zannediyorlar ki, Muhammed (s.a.v.) ve Arkadaşları sana bir şeyler yedirip doyururlar diye ikramlarına ulaşman gayesiyle sen O'nun (s.a.v.) sözlerini süsleyip abarttın.

Velîd kızdı ve dedi ki, Kureyş benim; mal ve evlad bakımından kendilerinden fazla ve daha zengin olduğumu bilmiyorlar mı ki, Muhammed ve Arkadaşları beni doyuracakmış. Onların bana; nasıl bir ikramı olabilirmiş? Derhal kalktı ve Ebucehl ile beraber Kavmine (Mekke Kâfirlerine) geldi.

Muhammed'in deli olduğuna inanıyor musunuz ve hiç delilik yaptığını gördünüz mü? Kavmi hep birlikte dediler ki, yo, Vallahi. Kesinlikle deli değil. Dedi ki, O'nun (s.a.v.)şair olduğuna inanıyor musunuz, hiç şiir söylerken gördünüz mü? Dediler ki, yo, Vallahi. Kesinlikle şair de değil. Dedi ki, kâhin olduğuna inanıyor musunuz, hiç kâhinlik yaptığını (gaipten haber vermeğe çalıştığını) gördünüz mü? Dediler ki, yo, Vallahi. Kâhin de değil. Dedi ki, O'nun (s.a.v.) yalancı olduğuna inanıyor musunuz, hiç yalan söylediğine dair deneyiminiz ve rastlantınız oldu mu? Dediler ki, yo, Vallahi. O yalan söylemez.

Bunun üzerine sustu. Kâfirler sordu: Peki Bu nedir? Kendi kendine düşündü ve (Ebucehl ile benzerlerinin şımartmasıyla onlara boyun eğerek Îman etmekten ve dürüst olmaktan vazgeçti) kendince ölçtü-biçti, bir tasarlama yaparak dedi ki, Muhammed bir sihirbaz, söyledikleri de büyük bir sihirdir. Görmüyor musunuz? Toplumu bölüyor, insanlarla ailelerinin ve çocuklarının aralarını açıyor. Köleleri efendilerinden ayırıyor.

۞ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ۞

26. Ayet: Allah Zülcelâl o kâfiri azarlayıp cezalandırmak için şu tehdîdi yaptı: O lanetliyi Sekar'a (eritecek tarzda yakıcıya) sokacağım.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرُ ۞

27. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Nedir Sekar, Sekar'ın ne olduğunu Sana ne bildirdi?

۞ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ۞

28. Ayet: Allah Azıîmüşşan Cehennemin; o güne kadar halkın bilmediği bir adını kapalı ifadelerle ortaya koydu ve hakkında sorular sorarak onun korkunçluğunu ve acısının büyüklüğünü anlattı. Şu gerçeği de açıklamış oldu ki, Cehennem yedi farklı tabakalardan ve farklı bölgelerden oluşuyor. Kâfirler işledikleri suçlara ve azgınlıktaki farklılıklarına göre farklı yerlerde azap görecekler. Sorunun cevabını Kendisi (c.c.) şöyle açıkladı: Sekar; öyle korkunç bir ateş ki, içerisine düşen varlıkta hiçbir şey bırakmaz, yakar, yok eder. Bununla beraber eti ve kemikleri yok olan

varlığı bırakıp vazgeçmez, bekler. O varlığı Allah Azıîmüşşan sonsuz kudretiyle tekrar var eder, Sekar onu tekrar yakıp yok eder. Allah Azıîmüşşan'ın var etmesi, Sekar'ın yok etmesi sonsuz olarak devam eder.

۞ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ۞

29. Ayet: Yine Onun bir özel durumu şudur: Temas ettiğinde insanın derisini derhal bambaşka hale getirir, yakıp kavurarak, simsiyah yapar.

۞ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۞

30. Ayet: Bir başka durumu ise; üzerinde görevli meleklerden on dokuz zebanî var. Bunlar meleklerdir veya (Allah Azıîmüşşan'a itaatte) meleklere benzerler, Allah Azıîmüşşan'ın buyruğu ve izniyle hareket ederler.(Müfessirimizin; melekler gibi ifadesi yersizdir. Çünkü Allah Azıîmüşşan Ayetinde bunların kesin olarak melekler olduğunu söylüyor.)

Sayılarının on dokuz olması; İnsanların Sekar'a sokulmasını gerektiren çirkin işler; hayvanî ve tabiî kuvvetlerle işlenip kazanılmaktadır.

Hayvanî kuvvetler on ikidir: Şehvet, gazap, beş tane dıştaki olan duyu organları ve beş tane de içteki duyular.

Tabiî kuvvetler ise yedi tane: Çekici kuvvet, tutup koruyucu kuvvet, hazm edip eritici kuvvet, gelişim kuvveti, üreme kuvveti. Hulasa Sekar; insanların bu güçlerinin (Şeytanın yolunda kullanılmasının) gereği olarak insanların karşılarına çıkıp şekillenecek.

Allah Azıîmüşşan'ın adaleti olarak Sekar'a akıp gelen on dokuz kaynak sayısınca on dokuz görevli melek; azgın kâfirleri azarlayıp baskı yaparak ve sıkıştırarak oraya sokacaklar ve her birine uygun azabı uygulayacaklar.

Bu Ayet indiğinde Ebucehl Kureyş kâfirlerine şöyle dedi: Analarınız (kaybettiklerinden dolayı) sizlere ağlasın! Ebu Kebşe'nin (Abdül Muttalib'in) Oğlu (Torunu) Muhammed (s.a.v.) Cehennem muhafızlarının on dokuz tane olduğunu haber veriyor. Sizler yiğit bir topluluksunuz. Sizlerden her bir on kişi bir tanesini alt etmekten aciz mi kalır? Onların dalga geçerek konuşmalarından sonra Allah Azıîmüşşan Ayetini indirdi ve tehdîdli açıklamasını yaptı:

۞ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ۞

31. Ayet: Biz Cehennem muhafızlarını meleklerden başka bir kimse yapmadık. Güçleri insanların güçleriyle kıyaslanmayacak derecede pek güçlü meleklerdir. Öyle ki, onlardan bir tanesine; güç ve saldırı anında Yeryüzünde bulunan insanların tamamı karşı koyamaz. Onların sayılarını da sırf kâfirleri imtihan edip sıkıntılara sokmak için öyle yaptık. Bu sayı ile fitneye ve sıkıntıya düşecekler. Bazen diyecekler

ki, çok az. Bazen şaşırıp kalacaklar ve diyecekler ki, bu sayıda olan melekler; Cehenneme girmeyi hak eden insan ve cinlerin tamamına nasıl güç yetirip karşı koyacaklar. Bu kadar az sayıda melekler Cehennemlik kulların tamamıyla nasıl başa çıkacak? Bu mümkin değil. (Hulasa Kâfirler bir fitneye daha düşecekler.)

Ayrıca istedik ki, bu sayıyı bildirelim de kendilerine Kitab verilenler (samîmî Yahûdîler ve Hıristiyanlar) kesin bilgiye sahip olarak Muhammed'in (s.a.v.) Son Peygamber olduğunu ve Kur'an'ı hakkıyla tasdik etsinler. Zira bu bilgi; Kitabımız Kur'an'da ilk verilen bilgi değil, aksine önceden indirdiğimiz diğer Kitaplarımızda da böyledir. Ehl-i Kitab Kur'an'da bunu; Kitaplarındaki bilgiye uygun olarak görünce elbette kesin bilgiye ererek Kur'an'ı ve Sevgili Peygamberin Peygamberliğini tasdik edecekler. Zira Mü'minler Îman ve tasdik bakımından gelişip olgunlaşacaklar. Çünkü Ehl-i Kitabın tasdikleri onlara güç verecek, kalplerine Îmanları kuvvetle yerleşecek. Mü'minlerin kesin bilgilere ve güçlü Îmana dosdoğru ermelerinden sonra kendilerine Kitab verilenler ve Mü'minler artık hiç şüphe etmeyecekler, Yüce Kitab Kur'an'ın gerçekten Allah'ın (c.c.) Kelâmı olduğu, Kur'an'la desteklenen Muhammed'in (s.a.v.) Hak Peygamber olduğu hususunda hiçbir kuşkuları kalmayıp tasdike ve Îmanda olgunluğa erecekler.

Ayrıca Sekar'ın (o korkunç ateşin) görevlileri ile ilgili sayıyı özel olarak açıkladık ki, kalplerinde dert olup Kur'an ve Sevgili Peygamber (s.a.v.) hakkında şüphesi olanlarla, inkârlarını açığa koyan kâfirler desinler ki, Allah Azıîmüşşan bununla, bu sayıyı anlatmakla, bunun tuhaf ve şaşkınlık veren bir anlatım olmasıyla mesel (dilden dile anlatılan bir durum) olarak ne murad etti. İnsanlar arasında dönüp dolaşacak, bu nasıl olur deyip dalga geçerek birbirlerinden alıp nakledecekler.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Duyduğun bu hadise gibi, yani bir kısım insanların kesin bilgi ve Îman sahibi, bir kısmının da şaşkınlığa düşüp inkâr etmesine sebep olan bu sayıyı vermesi gibi her şeyi iyi Bilen ve sağlam Yapan Allah Azıîmüşşan kahrı ve hışmı gereği; dilediğini sapıklıkta bırakır ve dilediğini de lütuf ve ikramı gereği Îman ve İslâm'a erdirir. Çünkü O (c.c.); tam bir bağımsızlıkla, dileyip seçim yaparak her istediğini Yapandır.

Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin kahrının ve rahmetinin eserleri olan bütün varlıklardan ibaret olarak ordularını asla Kendisinden başka kimse bilemez. Çünkü her şeyi kuşatıp idare etmekte Tek ve Bağımsızdır. Kök, dal, asıl, vekîl, hiçbir şey O'ndan (c.c.) gizli kalmaz. Zira Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerini ve Sıfatlarını sayıp kaydetmeğe kulların bir yolu ve bir imkânı yok. Bütün yaratılmış O Güzel İsimlerine (c.c.) ve Yüce Sıfatlarına dayalı ve bağlı olarak var olur ve varlıkları onların idaresiyle devam eder. Kullar için (hak ve had) ne, sahipler Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan karşısında ve O'nun (c.c.) hukukuna karşılık kulların ne hakkı ve nasıl bir haddi olabilir? Hiç kıyas yapılabilir mi? (Ezel-ebed Var olup her şeyi yoktan Vareden, daima yaşatıp yöneten, her şey daima Kendisine muhtaç olan O'dur c.c. Kullar ise kendi başlarına bir hiçtirler ve hiçbir şeye asıl ve esas olarak sahip değiller.)

Hulasa Sekar'ın anlatılıp tanıtılması ve zebanîlerin sayılarının verilmesi; bakıp dinleyerek ibret ve ders alma kabiliyetine sahip olan insanlar için Allah (c.c.) tarafından inip gelen bir hatırlatma ve bir dersten başka bir şey değil. Onlar; yararlı

olanı tutup almakla, zararı kendilerinden uzaklaştırıp uzak durmakla ve Allah'ın (c.c.) kahrından, gazabından sakınıp korunarak lütuf ve rahmetlerine yönelmekle yükümlüdürler.

۞ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۞

32. Ayet: Yo, o ahmaklar; asla bu anlatılanla akıllanmaz ve öğüt alıp faydalanmazlar. Ancak Allah'ın (c.c.) başarı verip katından kendilerine özel yardım ulaşanlar dinler ve bunlardan faydalanırlar. Gökyüzünde hizmet verip aydınlatan Ay hakkı için…

۞ وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ۞

33. Ayet: Karanlık geceye, o gecenin Rabbine yemin olsun. Aydınlık veren Ayın icraatları gece karanlığında nasıl oluyor? Dönüp gittiğinde Ayın aydınlığının silinip gitmesiyle ne hal alıyor?

Allah Azıîmüşşan; Ayın aydınlığı ile Îmanı kasd ediyor. Allah Teâlâ'nın Varlığından yansıyıp gelen teayyünata (fânî kimlik ve benliklere, varlıkların ruhları ve özleri olan temel varlıklara) dayalı olarak sonradan olan ve her şeyin olup bittiği şu âlemin (zulüm ve inkârın) karanlığında Îman nûru o karanlığı aydınlığa çeviriyor.

۞ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ۞

34. Ayet: Aydınlığını açığa koyup her tarafı aydınlattığı zaman gündüze yemin olsun. Sabahtan maksad da Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının aşikâr olması ile sonradan olan varlık ve benliklerin gölge ve karanlıklarını aydınlatması, benlik yıldızlarının dağılıp yok olması, her türlü şihabın (falcılığa hizmet eden cinlere fırlatılan ateş toplarının) ve bütün izafet, alaka ve ilgilerin ortadan kalkmasıdır.

۞ إِنَّهَا لَإِحْدَى الْكُبَرِ ۞

35. Ayet: Bilesiniz ki, her türlü rahmet ve nimetten mahrum kalınarak, itilip kakılmanın tarifi mümkin olmayan rezillik ve perişanlığın, acı ve azabın korkunç sahası olan Sekar ve Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz kudreti ve sınırsız muradı ile hizmet gören on dokuz muhafız elbette kâfirlerin başlarına inecek olan pek büyük bela ve musibetlerden sadece bir tanesidir.

۞ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ۞

36. Ayet: Allah'ın (c.c.) Kitabında indirip bu korkunç ateşi ve diğer dehşetli durumları anlatması insanları uyarmak ve sakındırmak içindir.

۞ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ۞

37. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın sizlerden İman edip iyi işler yaparak ve çirkin işleri terk ederek ve kurtuluş Yoluna ulaşarak Mü'minlerin ileri gitmelerini, kâfirlik yapıp yasakları, çirkin işleri ve haramları işleyip Îmandan mahrum olan kâfirlerin geri kalmalarını istediği kimseler için bir önemli uyarı olsun içindir.

۞ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ۞

38. Ayet: İyi ve kötü herkes yaptığı ve kazanıp hak ettiği ile rehin alınıp tutulacaktır. Eğer kişinin yaptıkları ve kazandıkları Dünya ve Dünyaya aid olan tatlar, hayvanî arzular, makam, itibar, mal, evlad, zenginlik ve halka üstünlük taslayarak büyüklenmek için ise; bunlara dayalı olarak türlü bela, musibet ve azaba tabi' tutulacak.

Eğer kişinin yaptıkları; Allah'ın (c.c.) Varlığına ve Birliğine Îman Yolunda zorluk ve yorgunluklara katlanarak, İslâm'ı yaşamak, iyi işler yapmak ve böylece Ahirete dair ise; onun bu yaptıklarına dayalı olarak da her çeşit sevaplara, ikramlara, yüksek derecelere, manevî rızıklar ve ruhanî lezzetlere erdirilecektir.

۞ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۞

39. Ayet: Hulasa yaptıklarıyla tutulup bela içerisinde bırakılanlardan; Ahiret için çalışan, Allah Azıîmüşşan'a Îman ve ibadetlerle hayır, bereket, uğur ve ikram sahibi olanlar hariçtirler.

۞ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ۞

40. Ayet: Varlıklarını ve asılsız kimliklerini Allah Azıîmüşşan'ın Hak ve Gerçek Kimliğinde yok ederek O'nun (c.c.) Yoluna yürüyen, maddî âlemin tüm işe yaramaz niteliklerinden çıkıp arınarak manevî âlemin değerli giysilerine bürünen bu değerli kullar; her kusurdan arı olan muazzam gezinti sahaları ve sonsuz nimet yurtları olan Cennetlerde yaşarlar. Hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın duymadığı ve hiçbir insan aklına gelmeyen değerli nimetler ve pek yüce makamlara sahip olmakla anlatımları yapılan o Cennetlerde muazzam koltuklar üzerinde karşı karşıya otururlarken İlâhî Birliğin karargâhında birbirlerine sorarlar.

۞ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ۞

41. Ayet: Mücrimlerden, Allah Azıîmüşşan'ı inkâr edip her türlü suçu işleyen zalimlerden hayretler içerisinde kalarak ve böyle bir ahmaklık olmamalıydı diyerek hatır ve durum sorarlar.

۞ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ۞

42. Ayet: Sonradan olan âlemin netîcesi ve çılgın ateşin, tam bir perişanlığın, her türlü mahrumiyyetin olduğu Sekar'a sizleri getirip sokan ne idi?

۞ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۞

43. Ayet: Suçlu kâfirler son derece üzülüp acılar ve pişmanlıklar duyarak diyecekler ki, bizler; imtihan yurdu olan Dünyada; Allah'a yönelerek Namaz kılanlardan olmadık. Hal bu ki, bizlere farz kılınmıştı.

۞ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۞

44. Ayet: Yüce İlâh'ın (c.c.) buyruğu olarak boynumuza borç olduğu halde çaresiz ve düşkün kimselere merhamet etmez, ikramlarda bulunmaz, yemek yedirmez ve açları doyurmazdık.

۞ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ۞

45. Ayet: Bütün bu rezilliklerle beraber Hakkı bırakarak; yok olmağa ve ortadan kalkmağa mahkûm olan batıl, asılsız ve haksız da'va olan inkâra ve kâfirliğe dalarak onu yükseltmeğe çalışırdık. Daima inat ve azgınlıkla bunu yapan kâfirlerle bir olurduk.

۞ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ۞

46. Ayet: Bunların hepsinden daha büyük ve pek korkunç bir suç olarak; aşırı gaflet ve cehaletimizden dolayı Dîn Gününü (yapılanların karşılık bulacağı Ahiret Gününü), Bu Korkunç Belâ ve En Büyük Saati (Kıyametin Kopma Vaktini) inkâr ediyorduk, anlatılanlara; yalan diyorduk.

۞ حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ ۞

47. Ayet: Bu inkâr ve yalanlama konusunda sapıklık içerisinde bulunan ve şefaat edecekleri yalan ve iftiralarıyla taptıkları asılsız put ve liderlerinden destek ve yardım alınabileceği söylentileri ile insanları kandırıp Allah'ın (c.c.) kullarını Yoldan çıkaranların izlerinde yürüyerek ısrarla her suçu işledik. Sonunda geleceği kesin olan ölüm geldi ve imtihan hayatı son buldu.

۞ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۞

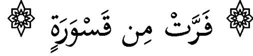
48. Ayet: Hulasa inkârcılar; işledikleri suçlar sebebiyle (Cehenneme sevk olunmak üzere) yakalandıklarında şefaatçilerin şefaatleri onlara hiçbir fayda vermez.(Kâfirlikleri sebebiyle yaptıkları iyilikleri tamamen boşa çıkmıştır.)

۞ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ۞

49. Ayet: Şimdi Îman ve İslâm karakteri üzere (Mü'min ve Müsliman olacak karakterde) yaratılan bu insanlar; bunca uyarılara ve kesin haberlere rağmen ne oluyor ve onlara ne (dert) bulaştı da Kur'an'ın Ayetleri ile yapılan, Allah'ın Varlığının, Birliğini, Îman ve İslâm'ın sırlarını açıklayan öğütlerden ve geleceği kesin olan korkunç ceza ve azaptan kurtarmak için yapılan uyarılardan yüz çevirip inkâr ederek uzaklaşıyorlar?

۞ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ۞

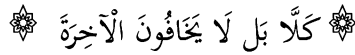
50. Ayet: O kâfirler; son derece akıl kıtlığından ve aşırı ahmaklıklarından dolayı; Allah'ın da'vet ve uyarılarından ürküp uzaklaşma hususunda tıpkı; ürküp kaçan eşekler gibidirler.



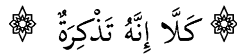
51. Ayet: Özellikle kendilerine saldırmak istediğinde korkunç ve dehşetle saldıran aslandan; aşırı bir korku ile kaçan eşekler gibi...



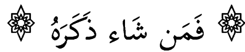
52. Ayet: Hased ve Cahiliyye hamiyetlerinden (taraf tutuculukları ve benliklerine aldanmalarından dolayı Kur'an Ayetleriyle yapılan uyarı ve verilen öğütlerden kaçmaları; aslandan kaçan eşeklere benzetildi. Aralarını birleştiren husus kâfirlerin son derece ahmak oluşlarıdır. Hatta durumları eşeklerin durumundan daha kötüdür. Çünkü eşekler zarar vereceğinden dolayı düşmanlarından kaçıyorlar. İnkârcılarsa; kendilerine son derece şefkatli, yararlı, maddî ve manevî faydası olan gerçek öğütlerden kaçıyorlar. Kâfirleri ürküp uzaklaşmağa ve Allah'ın (c.c.) indirdiğine Îman etmekten mahrum kalmağa sevk eden fitne ve sıkıntı; sadece kendi tarz ve âdetlerini kıskanıp taraf tutuculuklarıydı. O kadar bencillik gösteriyorlardı ki, onlardan her biri Allah (c.c.) tarafından kendisine yazılıp düzenlenmiş, okurken kolayca açılan ve okuma bitince dürülüp kaldırılan kayıt defterleri gibi evrakların verilmesini istiyordu. Bu sebeple Sevgili Peygamber (s.a.v.) Efendimize diyorlardı ki, Sana indiği gibi Gökten her birimize kitap (özel bir mektup) inmedikçe asla Sana uymayız. Hem de şöyle yazacak: Allah (c.c.) tarafından falana... Ey falan! Muhammed'e (s.a.v.) uy. Çünkü O (s.a.v.) Peygamberdir, doğru söylüyor.



53. Ayet: Hiçbir kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve Sevgili Peygamberini de kimseye muhtaç etmeyen Allah Azıîmüşşan şöyle dedi: Yo, onlar öğüt dinlemekten ve Îman etmekten neden yüz çevirdiklerine bahane arıyorlar. Israrla istedikleri Mucizeyi değil, neden Îmandan yüz çevirip öğüt dinlemedikleri konusundaki dediklerini kabul etmiyorum. Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan için hiçbir şey imkânsız değil. Biliyoruz ki, istedikleri her şey verilse dahi Îman etmezler. Şöyle ki, onlar Ahiretten korkmuyorlar ve bunun için Îman etmiyorlar.



54. Ayet: Yo, onlar yanılıyorlar. Bu muazzam uyarıdan yüz çevirmeleri nasıl mümkin olabilir? Bilesiniz ki, O Kur'an; mükemmel bir uyarı ve öğüt Kaynağı Olan bir büyük Ayet, pek faydalı ve kapsamlı Muazzam bir Mucize, Harika bir Alamettir.



55. Ayet: Dileyen O'nu zikreder, ders yapar, öğüt alıp faydalanır. O'nunla İlâhî gayeye erer ve erdirerek Allah'a (c.c.) ulaşır.



56. Ayet: Bu konuda son söz şudur: Allah Azıîmüşşan dilemedikçe Kur'an'ı zikredip O'ndan öğütler alarak ders yapamazlar, yol bulup yol gösteremezler. Elbette

kulların işlerinin tamamı ve her şeyleri Allah Teâlâ'nın dilemesine bırakılmıştır. Çünkü bütün kulların iş ve icraatlarının tamamı O'na (c.c.) dayanır, kulların kendileriyle beraber iş, icraat ve her şeyleri O'nun (c.c.) yarattığıdır, yaratmasıyladır. Şöyle ki, bütün işlerin ve icraatların Sahibi, Yaratanı, Yürüteni, her şeyi dileyip Tek ve Bağımsız olarak idare eden, Varlığıyla, tüm İsimleri ve Sıfatlarıyla takvanın ehli, korumağa sonsuz yetki Sahibi, Kendisinden sakınılıp korkulmağa En Layık, kusurları örtüp günahları silmeğe ve Kendisinden af ve arındırmasını istemeğe En haklı Olan O'dur (c.c.). Özellikle daima Kendisinden mağfiret ve arındırılmak isteyen, yasaklarından ve haramlardan sakınan Mü'min kulları tarafından afvı, mağfireti, rahmeti ve her türlü azabından koruması umulur.

Çünkü O (c.c.) tam bir bağımsızlıkla büyük iyilikler yapmağa ve sonsuz nimetlerde bulunmağa tek kudret ve yetki Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; bu Mübarek Nitelikleri hurmetine, lütuf ve rahmetiyle bizleri ehl-i takva ve ehl-i mağfiret olanların topluluğundan eylesin.

MÜDDESSİR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey mürîd, varlık dairesinde ve var olup açığa çıkan tüm varlıklarda; bütün varlıklara sirayet eden İlâhî Birliğin sirayetinin sırlarını, her şeye kendilerinden daha yakın olarak yarattıktan sonra bir an bırakmaksızın canlarda ve canlar dışında bulunan tüm varlıklarda her şeyi yaşatıp geliştirerek yönettiğini gerçekten idrak eden! Sana gereken; tam bir teslîmiyyetle şunu bilip anlamandır: Maddî ve manevî âlemlerde meydana gelen bütün işler ve icraatlar Allah Azıîmüşşan'a dayanmaktadır, esas olarak O'nun (c.c.) dilemesine ve seçim yapmasına uygun olarak O'ndan (c.c.) meydana gelmektedir.

Allah Teâlâ; Güzel İsimlerinin görünme sahneleri ve aynaları, Yüce Sıfatlarının elbiseleri ve eserleri olan her şeyden bütün işleri ve icraatları; sonsuz kudretini ve sağlam ilim, icraat ve yüce gayesini, her şeyi kuşattığını, neler ve ne sanatlar yaptığını, her şeyi bildiğini, irade ve idaresini göstermek için yaratıp açığa koyar.

Sana gereken anlatıldığı gibi inanman, tam bir kararlılıkla bu bilgiye sahip olman, ilmin; hakikati görmeğe, hakikati görmen de Hakka ve Aşikâr Olana ermeğe dönüşünceye kadar kararlılıkla yol yürümendir. Kendisine (c.c.) ulaştıktan sonra bilirsin ki, Allah'tan sonra hedef ve gaye yok.

Ey Mevlâ'mız, Sahibimiz ve Efendimiz! Bizlerden neleri seviyor ve bizlerin nelerini beğenip Razıysan o şeylerde bizleri başarılı eyle.

KIYAMET SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 40 Ayettir. Kıyamet Gününe Îman etmenin önemi, Kıyamet Gününü inkâr eden kâfirlerin iğrenç maksadları ve Kıyamet koptuğunda ne hallere düşecekleri genişçe anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

KIYAMET SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin Makamını gerçekten idrak ederek tamamen arınma ve Birliğe ulaşma makamında yer tutan kimseye şu hakikat ve bilgiler gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan tarafından yaratılıp O'nun (c.c.) görünüp bilinme aynaları ve sahneleri olmaktan ibaret bütün varlıklar; O'nun (c.c.) Birliğinin egemenliği altında yok olurlar, Yüce Huzurunda fânî olup tamamen kaybolurlar. Duyu organlarıyla duyulup bilinen tüm varlık ve benlikler, sınırsız fânî kimlikler; hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının Sıfatlarının yansımaları ve İsimlerinin gölgeleridirler. Bunların hepsi kahır ve rahmetinden tecellîlerine (Yüz göstermelerine) dayanan açıp genişlikler verme ve dürüp daraltarak yok etme iş ve icraatlarına bağlıdır.

Konuyu bu tarz üzere anlayıp idrak etmenden sonra kesinlikle anlaşılıp açığa çıkmıştır ki, varlıkların tamamı; sonsuz Büyüklük ve Yüceliğin, kahrın ve azametin Sahibi Bir Olan Allah (c.c.) için, (O'nun Varlığını, Birliğini, Sonsuz Güzel İsimlerini ve Yüce Sıfatlarını gösterip kudretinin sonsuzluğunu anlatmak için O'nun c.c. tarafından) çıkıp meydana gelmişlerdir.

Allah Teâlâ kullarına; bu durumun var olup meydana gelişini ve Ahirette de olacağı haber verilen hadiselerin ortaya çıkacağını anlatmak isteyince Kıyametin kopacağını ve kesinlikle meydana geleceğini kuvvetle ve yeterince anlatma tarzlarından özel bir kuvvetli ve yeterli tarzla işaret edip anlattı. Peşinden de; kendisini kınayıp ayıplayan insan varlığına işaret edip durumunu haber verdi. Şöyle ki, bu mertebeye eren insan varlığı Kıyametin kopacağını ve Ahiretin varlığını tasdik için atanmış olup bunun gereği olan hazırlığı yapmak, yani güzel ahlak sahibi olup salih ameller ve iyi icra etmekle yükümlü kılınmıştır. Yine bunların anlatımı da kuvvetli ve yeterli ifadelerle yapılmıştır.

Hulasa Allah Azıîmüşşan; İsimlerin En Uğurlusu ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Yüce Varlığı gereği; yapıp yarattığı hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Allah Adıyla…

Dünyada yarattıklarının tamamına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Zira varlıkların tamamını İsimlerinin ve Sıfatlarının eserleri olarak var edip açığa koymuştur.

Ahirette bütün yarattıklarına Rahıîm'dir; özel ve güzel rahmet Sahibidir. Zira Varlıkların tamamını Kendi Birliğinde yok edip Kendi Kimliğinde onların kimliklerini ortadan kaldırmıştır.

۞ لَٓا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۞

1. Ayet: Kıyamet Gününe, O En Büyük Felâketin meydana geleceğine yemin etmem. Çünkü İlâhî bilgilere eren ve gerçekleri gören ilim sahibi için geleceği kesin ve alametleriyle gerçekleşeceği çok açık olan Kıyametin meydana geleceğini anlatırken haberin doğruluğunu kuvvetlendirmek için yemin etmeğe gerek yok.

۞ وَلَٓا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۞

2. Ayet: Yine nefs-i levvameye yemin etmem. Yani her şeyi olup bittiği şu Dünyada nefs-i levvamenin yaratılıp meydana geleceğine de yemin etmeğe gerek yok. Çünkü

Allah Azıîmüşşan tarafından desteklenen ve arınmış olan her nefis bilir ki, bu fânî âlem aslı olmayan serap ve hayalden, boş bir yansımadan ibarettir ve ne bu âlem ve ne de içinde bulunanlar dayanılıp güvenilecek bir şey değildir. Bu sebeple bu âlemden kurtulup arınan nefis (insan ruhu ve aklı) kendisini daima kınayarak (buna dayanıp güvendiğinden dolayı sürekli kendisini ayıplar ve suçlar. Ancak henüz bu mertebede iken; gizli aşikâr bütün varlıklar üzerinde İlâhî Birliğin hukümranlığını, hâkimiyyetini ve egemenliğini tam anlayamaz. Kendisini kınayıp ayıplamağa devam ederken; mutmeinne (Allah Azıîmüşşan'ın Varlığının ve Birliğinin hakikatine ererek tüm emirlerini sevip kabullenme, yasak ve haramlarını pek yerinde bulup severek uzaklaşmadan ibaret yatkınlık ve kararlılık gösterme) mertebesine, bu mertebede razıye (Yüce Mevlâ'nın Varlığını, Birliğini ve tüm buyruklarını tam bir coşku ile sevip beğenerek razı olma) mertebesine, bu mertebeden de merzıyye (inancında, konuşmalarında ve tüm iş ve icraatlarında Mevlâ'sına tam bir bağlılık ve uygunlukla O'nun c.c. tarafından kabul görüp beğeni ve rızasına ererek O'nun c.c. Razı olduğu) mertebesine ulaşır. Buradan da fakıîrlik mertebesine ulaşır.

(Kardeşlerim! Fakıîrlik nedir? Bunu anlatmadan önce Milâdî 1979 Senesinde Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencisi idim. Tefsîr Hocamız -Allah'ın c.c. selâmı üzerlerine ve tüm hidayete uyanlara olsun- bir gün ders görürken dedi ki, mademki her şey Kur'an'da var; o halde hizmet ettiğimiz Tefsîr (Kur'an-ı Kerîm'i açıklama) Dersi; tüm derslerin En Üstünüdür.

Konuşmak için izin isteyip müsaade aldıktan sonra sordum: Ben; kâmil bir insan, Allah Azıîmüşşan'ın En Kâmil Peygamberi, Sevgili Peygamberimiz s.a.v.Efendimizi her yönüyle temsil eden bir olgun insan olmak istesem yeter derecede Tefsîr dersi almam yeter mi? Dedi ki, elbette yeter.

Dedim ki, az önce Enbiya Suresi 20. Ayeti açıklarken-mealen: "Huzurunda bulunanlar Allah Teâlâ'yı gece-gündüz tesbîh ederler, hiç gevşeklik göstermezler, usanmazlar ve ara vermezler." dendi ki, burada her ne kadar yüce ve kusursuz kulları olan melekler kasd olunuyorsa da insanların da böyle tesbîh yapmalarına işaret yollu tavsıye var.

Dedim ki, şüphesiz Kur'an'da her şey var, ama O'nu açıklayan Tefsîr kitaplarında her şeyi bulmak mümkin değil. Misal: İnsan aralıksız bir halde, gece-gündüz tesbîh yapabilir. Fakat bunu Tefsîr kitaplarından ve ruhanî dersler vermekte üstaz olmayan Tefsîr üstazlarımızdan öğrenmek mümkin değil. Hocamız tasdik etti.

Kardeşlerim! Bu hatıramı anlatmaktan maksadım; tercemesini yaptığım Bu Tefsîrde az önce Üstaz r.a.nefsin yedinci ve son mertebesine; zekiyye ya da safiye demedi de fakıîrlik dedi. Bu çok güzel bir ifadedir fakat bu fakıîrlik nasıl bir mertebedir onu anlatmamış. Zira Tefsîrini üstazlara yazdığı için onların bildikleri konuları açıklamıyor. Gerçi açıkladığı konularda; çoğunlukla Ümmetin seçkinleri dahi aciz kaldığı için pek anlaşılmamış ama biz Yüce Mevlâ'mın fazl u ihsanıyla bunu da anlatalım.

Burada anlatılan fakıîrlik; gerçek dervişlik, hakikaten yokluğa ermek demektir. Tefsîri tercemeye devam ederken göreceğiz ki, kelimeleri çok yerinde kullanıyor.

Şimdi gerçek dervişlik ve hakikaten yokluk şu oluyor: Mutmeinne mertebesine eren nefis, yani insan varlığı Yüce Rab tarafından Cennete girmeğe da'vet edilip razıye ve merzıyye olarak; yani kendisi Rabbisinden razı, Rabbisi de kendisinden Razı ve hoşnud olarak girdikten sonra nefsin son mertebesi var ki, bu safiye, Kur'an diliyle zekiyye mertebesidir. Müfessirimiz; Yunüs Emre, İbrahîm Hakkı, Mevlânâ ve Niyazîler gibi bu mertebeye fakıîrlik mertebesi dedi. Zira o mertebeye ulaşan için Allah'tan c.c. gayri hiçbir varlık yok, Cennet ve Cehennem ve hatta dervişin kendisi de yok. Hanı Sevgili Önder; dervişlerin de Eşsiz Önderi Hz. Muhammed s.a.v. Efendimiz diyor ya: Allah c.c. Var idi, beraberinde hiçbir şey yoktu.

Kardeşlerim! İlm-i Kelâm'da kaynak eserlerde görürsünüz; Cennette dahi Allah'tan c.c. gayri kaybolmadıkça Ru'yetüllaah, Allah Teâlâ'nın görülmesi olmaz.

Müfessirimiz Fatiha Sûresinin Tefsîrinde demişti; ayndan ğayn açılıp yok olunca… Yani Cemâlini görmek için Kendisinden c.c. ikram olunan can gözünden ağyar bulutları açılıp yok olunca diyor.

Şu hatıramla sözlerimi tamamlıyorum: Öğrenci iken, 1979 Senesinde Bu Mübarek Tefsîri başından sonuna kadar açıklayabileceğimi öğrendiklerinde arkadaşlarım merakla çok şey sordular. Birisi şu idi: Bu Efendileri anlamak için ne yapmak lazım?

Dedim ki, böyle bir efendiyi bulup teslîm olmak ve her ne bela ve zorluk gelse katlanarak ona uzun bir müddet gölge olmak lazım. O zaman inşâAllah derviş olursunuz. Derviş olunca artık Üstazınız Allah Azıîmüşşan'dır, görür ve anlarsınız. Dediler ki, derviş olmak bu kadar önemli bir mertebe midir?

Dedim ki, bildiğiniz üstazların çoğu O Dergâha erememiştir. Fakat bilesiniz ki, hak derviş olanların O Dergâhtan başka ders haneleri yoktur. Rabbimizin tevfîkıyla Tefsîri tercemeye devam edelim.)

Fakıîrliğe eren nefsin (insan varlığının) fakıîrliği; gerçek yokluğa, o da bekaya, Allah Teâlâ'nın Ebedîliği ile ebedî olmağa ulaşır. Artık Allah Azıîmüşşan'dan sonra gaye ve O Gerçek Murad'dan başka murad yok.

Ey lütuf ve ikramları pek gizli Olan Hak Ma'bûd ve Gerçek Sahip! Lütuf ve ikramınla bizlerin elinden tut.



3. Ayet: Allah Azıîmüşşan; insanın manevî yönü açısından Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılan insan gerçeğine yöneldi, (bu yönünü kaybedip taştan ve kuru ağaçtan daha ölü bir hale gelip Kimden geldiğini ve nereye gideceğini unutan, hatırlatanlara da inkâr ve inatla karşı çıkan) insanın iğrenç ve aşağılık durumlara düşmesiyle de ona kızıp hakaretler ederek uyarılarda bulundu: Maddî yönü bakımından (iğrenç bataklıklarda kendisini kaybeden), nankörlük ve unutkanlığı karakter edinen insan; kemiklerini toplayıp bir araya getiremeyeceğimizi mi zannediyor? Yani kendisini eşsiz bir surette yoktan var ettiğimiz insan; sonsuz kudrete Sahip olup her şeye gücümüz yettiği halde Kıyamette öldükten sonra çürüyüp dağılmış olan kemiklerini tekrar-tekrar bir araya getirerek kendisini yeniden diriltemeyeceğimizi mi zannediyor?

۞ بَلَى قَادِرِينَ عَلَى أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ ۞

4. Ayet: Bu zannının ve inkârının aksine kesin olarak bilsin ki, onun bütün kemiklerini, vücudunun tüm parçalarını toplayıp bir araya getireceğiz, düzgün bir halde önceden Dünya hayatında olduğu gibi Ahirette canlı bir insan olarak kabrinden çıkaracağız. Son derece ufak parçacıklar olmasına rağmen parmakların uçlarındaki kemik parçalarını dahi toplayıp düzlemeğe, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde yeniden var etmeğe Kadiriz.

Allah Azıîmüşşan; vücudun kemiklerini toplayıp bir araya getirmesi konusunda özellikle parmakların uçlarındaki kemikleri dahi bir araya getireceğini anlattı, çünkü (insanlar tarafından) bunların parçalarının bir araya getirilmesi; vücudun diğer kısımlarının tamamen bir araya getirilmesinden zordur. Çünkü parmakların uçları çok ince kemik parçacıklarını, pek ince damarları, gayet ince sinirleri, küçücük kıkırdakları ve hassas eklemleri içinde bulundurur. Çünkü açılıp kapanacak, tutup yakalayacak ve bırakacak. Bu sebeple layıkıyla bunları bilmek de zor. Tıp parmak ameliyatında daima aciz kalmakta, ameliyat edilen parmakları eski haline tam olarak getirememektedir.

(Kardeşlerim Ayet-i Celîle Allah Rasûlünün Mucizesini gösteriyor. Yaklaşık 1500 sene önce Kendisine Kur'an verilen Hz. Muhammed bilinen ve bilinmeyen sonsuz ilimlere sahip edilmiştir.

Yetişkin ve olgun bir Muhammedî olan Üstaz Nahcivanî Hz. nasıl bir keramete ermiş. İnsan bedeni ve ruhuyla ilgili neler biliyor ve anlatıyor. Kehf Sûresinde; okyanusta Güneşin batışını izleyen Zülkarneyn'in a.s. gözü önünde oluşan manzarayı anlatışı da Onun bir başka ilmî kerametini ortaya koymaktadır. Zaten akıl sahipleri kevnî olana, olağan üstü maddî olarak meydana gelen varlıklara ve hallere değil, kemalî ve ilmî olan kerametlere gönül verip talip olmuşlardır.)

۞ بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۞

5. Ayet: Bu küçücük parçacıkları toplamağa Kadir olunca diğer parçaları nasıl toplayıp bir araya getiremeyeceğiz. İddiasının ve sözlerinin aksine; asılsız zannı, dayanaksız ve yok hukmündeki hesabı ile âdeta cehalet ve unutkanlık yığını olmuş kâfir insan (aslını, Kimden geldiğini ve nelerle yükümlü olduğunu bırakarak başıboş yaşamak istiyor), Allah'ın (c.c.) adalet çizgisinden çıkarak, buyrukları terk ederek; bu âna kadar yaptığı gibi bundan sonra da önüne gelen zaman ve imkân dairesinde iğrençlikleri ve bozuklukları yapmak için…

۞ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ ۞

6. Ayet: Kıyamet Günü ne zaman ve nasıl olacak diye soruyor ve inkârında ısrar ediyor.

Yani Ebucehl gibi kâfirliğinde ısrar eden inatçı insan; kendisine bütün sırların ve saklıların açığa konacağı Kıyamet Günü uyarısı yapıldığında dalga geçerek diyor ki, ey iddiacı! Bana O Günün geleceği vakti açıkla da; sapıklık ve bozukluk yapmaktan kendimi tutayım, engelleyeyim ve tüm yaptıklarımdan kesin tevbe edip güveneceğiniz tarzda vazgeçeyim.

۞ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۞

7. Ayet: Türlü lakırdılar yapıp dalga geçen kâfir O Gün ne yapacak ve nasıl dalga geçecek? Madde âlemini görüp hisseden, tabiat, huy ve hareketlerin casusluğunu yapıp bir şeyler fark eden göz; mana âleminin doğup gelen öncü alamet ve hadiselerini gördüğünde korkudan şaşkınlığa kapılıp şimşekler gibi sağa-sola çakıp parladığında ve arada bir dehşetten dikilip siyahı kaybolarak beyaz kısmı göz çukurunu doldurduğunda, Dünyadayken inkâr edip yalan dedikleri korkunç hadiseler kendisini kuşattığında acaba ne yapacak?

۞ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۞

8. Ayet: Kıyamet koptuğunda her şey parçalanıp dağılmakla beraber ay batmış, yani birbirleriyle ilgili olan geçici varlık nûru yokluğun ufkunda tamamen yok olmağa yönelmiştir.

۞ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۞

9. Ayet: Güneş ve Ay bir araya gelmiştir. Yani varlıkların tamamından Müsteğnî Olan ve hiçbir şeye muhtaç olmayan Hakikat Güneşi Olan Yüce Varlığın (c.c.) Nûru Aşikâr olmuş, O'ndan (c.c.) yansıyıp gelen geçici varlık (Ay) O'nda (c.c.) yok olmuş. Önceden olduğu durumu gibi olmuştur. (Hanı Peygamberimiz s.a.v. diyor ya; Allah c.c. Var idi. Beraberinde hiçbir şey yoktu. Kasas Sûresi 88. Ayet mealen: Her şey yok olacak sırf O c.c. kalacak.) Artık o makamda yaratılmış yok, renk yok, mesafe yok, uzaklık vs. hiçbir şey yok. Her şeyin dönüp O hakikat Güneşinde yok olmasından, silinip gitmesinden ve O Yüce Huzurda alt edilip ortadan kalkmıştır.

۞ يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ ۞

10. Ayet: Kıyametin koptuğu anda kesin idrak ve İlâhî bilgiden uzak olmakla İmansız olan insan dehşetler içerisinde kalarak der ki, kaçıp sığınılacak bir yer nerede var acaba, kaçıp sığınsam.

۞ كَلَّا لَا وَزَرَ ۞

11. Ayet: Asla kaçıp sığınılacak bir sığınak, sahip olacak ve koruyacak bir dağ, sağlam bir kale, hulasa hiçbir kurtuluş yok.

Şöyle ki, aarif (gerçek bilge) olan ve hakkıyla Allah Teâlâ'yı tanıyan kâmil insana göre; Dünyada, Ahirette, her an ve her durumda Allah'tan (c.c.) başka sığınak ve sığınılacak yok. Çünkü kâmil insana göre bir başka varlık yok. (Kahır, gazap, işkence ve azap sırf O'ndan c.c. gelir ve Sığınılacak da sadece O'dur c.c.).

۞ إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۞

12. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Gerçek sabit olmuş (ortaya çıkmış) ve anlaşılmıştır ki, bütün kullar için kaçış ve hesap vermek için Huzurda durmak sırf Rabbine olacaktır. O'nun (c.c.) korumasına ve yakınlığına sığınılır. Son durak ve karargâh O'nun (c.c.) Huzurudur.

۞ يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۞

13. Ayet: O Gün, her bir insana; işleyip öne geçirdiği tüm yararlı işleri, geri bırakarak yapamadığı vazifeleri, hatta İlâhî buyrukların aksine olarak iyiliklerin zıddı olan tüm kötülükler bütün genişliğiyle hiçbir şey kaybedilmeden bir-bir haber verilir.

۞ بَلِ الْإِنسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۞

14. Ayet: Öyle ki, her bir insan için yaptıklarının ve başına gelenlerin haber verilmesine hacet yok. Çünkü insan; O Gün yaptığı iyilik-kötülüklere ve başına gelen her şeyi görüp değerlendirmeye çok açık bir göz ve inceleme sahibidir. Çünkü onun yararına ve zararına olan her konuda organları şâhidlik yapacak.

۞ وَلَوْ أَلْقَى مَعَاذِيرَهُ ۞

15. Ayet: Her türlü mazeretlerini ve yalan olan bahanelerini ortaya atsa da dinlenmeyecek. (Başta kendisi tam olarak görüp anlayacak.) Orada bulunan tüm âdil şâhidler ve kendi organları onu yalanlayacak.

۞ لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۞

16. Ayet: Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Cebraîl'den (a.s.) Vahyi almakta acele edip unutmamak ve Allah'ın (c.c.) Kelâmından bir şey kaçırmamak için Cebraîl (a.s.) Efendimizin önüne geçercesine çaba gösterince Yüce Mevlâ'sı (c.c.) O'na (s.a.v.) bunu yapmamasını emretti, İlâhi kuralları anlatıp ne yapacağını irşad edip öğretti ve şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın Kelâmı Kur'an'ı Vahy olarak alırken inen kısım tamamlanmadan önce (tam bir teslîmiyyetle bekle), Dilini hareket ettirme, tekrarlama yapma.

۞ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۞

17. Ayet: Hulasa Ey peygamberlerin En Kâmili! Acele etme, Kalbinden boşalıp gitmesinden de korkma. Çünkü O'nu hatırında ve iç âleminde toplamak, kelime ve harflerinden hiçbir şeyi unutulup kaybolmaksızın Dilinde Okunması kesinlikle Bizedir, tamamen Bizim işimizdir.

۞ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Gelen kısmı tamamen duyduktan sonra onu Diline dök, zikret, ders yap. Vahy esnasında Taşıyanın (Cebraîl'in a.s.) Dilinden Kur'an'ı Sana okuduğumuzda; okunuşuna uy, okunuş şeklini izle ve tekrar yap ki, hatır ve zihniyin sahıîfesine nakş olsun, silinmeyecek derecede yazılsın, aklına yerleşsin. Sonra Diline tekrar-tekrar dök, akıp dursun, devamlı oku.

۞ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۞

19. Ayet: Bunun sonrasında manasını ve içeriğini anlamak konusunda bir kuşku ve tereddüd kaldı, gayesi ve maksadı nedir diye merak ettiysen; Senin kuşkunu

gidermek, sorunlarını yok etmek ve O Kur'an'ı layıkıyla açıklamak da yine Bize kalmaktadır.

۞ كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۞

20. Ayet: Allah Teâlâ bütün kullarını acele davranmaktan uzak tutmak için şu kuvvetli ve yeterli nasihatleri yaptı ve bu sebeple ıdrab tarzı üzere (önceki konu ve şahsı bırakıp başka konuya ve şahsa dönerek) şöyle dedi: Yo, sizler gerekenin aksine karşınızda olan Dünyayı seviyorsunuz.

۞ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۞

21. Ayet: Ahireti bırakıyorsunuz. Yani Âdemoğullarının tamamı olarak insanlar aceleci bir karaktere sahiptirler. Son derece çabuk yok olucu, bitip tükenici olduğu halde Dünyanın geçici lezzetlerini, devamlı, kalıcı ve tükenmez olmasına rağmen Ahiretin lezzetlerine tercih ediyorlar. Bu sebeple Ahiretin lezzetlerini ve ebedî nimetlerini elde etmeğe gerekli olan işleri yapmıyorlar.

(Bedenlerinin aslı olan çamurun ve çamurun taşıdığı diğer unsurların etkisinden kurtulup Kur'an Ahlakıyla Ahlaklanan Yüce Öndere uyan salih kullar ve aynen önceki salihler müstesnadır.)

۞ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۞

22. Ayet: Bu yüzden öyle yüzler var ki, gayet yumuşak, çok değerli, pek parlak… O Yüzlerden kuvvetli Îman, İlâhî bilgi, hayırlı işler, kusursuz kulluklar ve kabul görüp beğeniye ermiş ahlak nûrları parlar. Bilesiniz ki, bunlar; Allah Azıîmüşşan'ın özel yardım ve ikramlarına, Dünya ve Ahiret kurtuluşuna ermekte yüce başarılarına erenlerin yüzleridir.

۞ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ۞

23. Ayet: Bu sebeple Rablerine bakarlar. O'nu (c.c.) izlemekle pırıl pırıldırlar ve pek sevinçlidirler.

۞ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۞

24. Ayet: Öyle yüzler de var ki, O Gün gayet bozuk, kızarıp kararmakta, pek asık ve oldukça sırıtıktır.

۞ تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۞

25. Ayet: O yüzler (o yüzlerin sahipleri) kendilerine; omurga kemiklerini kırıp yüz üzeri süründürecek pek büyük bir bela ve işkencenin uygulanacağını anlamışlardır.

(Ey rezil kâfir! İğrenç vücudunla iğrenç yılan misali; dolaştığın her yerde tahribat yapıp pis ağzından zehirler saçıyorsun. Sen; zararlı bir yılanın yiğit bir insanla karşılaştığında belinin kırılarak perişan hallerde geberip gittiğini hiç gördün mü? Sen ve senin gibiler; Dünyayı doldursanız asla Allah Azıîmüşşan ile başa çıkamayacaksınız. Aklınızı başınıza alın ve hepimizin Rabbi olan, bizleri yoktan var ettikten sonra bırakmayıp sayısız nimetleriyle Yaşatan Allah Teâlâ'ya Îman edin. Âdem, İdrîs, Nûh, İbrahîm; Mûsâ ve Îsâ (a.s.) Efendilerimizden sonra gelen ve

hepsinin Tek Da'vası Olan Tevhıîd Da'vasına; Allah Teâlâ'nın Varlığına, Birliğine Îman edip sırf O'na c.c. kulluk yapmağa aynen onlar gibi çağıran Son Da'vetçi Hz. Muhammed'e s.a.v. uyarak kurtuluşa ulaşın. Öncekiler öldü, hepimiz öleceğiz. Ölmeden aklımızı başımıza alalım ki, Ahirette akıllanmak ve pişman olmak asla fayda vermeyecek.)

۞ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۞

26. Ayet: Bakınız Allah Teâlâ ne diyor? Yo, (Dünyayı tercih etmekte yanlış yapıyorsunuz.) Ahiretin sonra gelecek olan ama devamlı (ve değerli) olan lezzetlerine Dünyanın hazır ama geçici olan lezzetlerini nasıl tercih ediyorsunuz ey azgın ve zalim müşrikler! Hiç düşünüp ne yaptığınızı anlamıyor musunuz? Can göğüs kısımlarınızın yukarılarında bulunan köprücük kemiklerine ve boğaza yakın kısma ulaştığında, veda edip çıkmağa kalkıştığında...

۞ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ۞

27. Ayet: Ve o an can almakla görevli ölüm melekleri aralarında danışıp görüşme tarzında birbirlerine; aramızdan bunun canını kim alacak, rahmet melekleri mi, yoksa azap melekleri mi diye sorarlarken...

۞ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۞

28. Ayet: İşte o an kendisine ölüm gelmiş olan doğru bir zanda bulunur ve iyi tahmin eder; bu kesinlikle Dünyadan ve Dünyadaki bütün tatlardan ve sevgililerden ayrılıktır.

۞ وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۞

29. Ayet: Sevdiği her şeyden ayrılığın olduğunu anlaması sonunda aşırı üzüntüsünden ve sıkıntısının artmasından dolayı bacakları birbirine dolaşır. Artık bacakları hareket etmez, kendisi de hareket ettirmeğe güç yetiremez.

۞ إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ۞

30. Ayet: O Gün sevk; kesinlikle sırf Rabbinedir. Karar O'nun (c.c.) ve dönüşü O'na (c.c.) olup hesabı O'nun (c.c.) tarafından görülecek.

۞ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّى ۞

31. Ayet: O an insana; Dünyada kendisine yapılan emir ve yasaklanan haram ve yasaklar konusunda sorular sorulduğunda nasıl bir hesap verecek? Durum şu ki, kâfir insan; tasdik etmekle emrolunduklarını tasdik etmedi ve bu konuda Dîni ve kendi hayatı için yararlı olan hiçbir şeyi kabul etmedi. Belli vakitler olarak farz kılınan Namazları; Allah Azıîmüşşan'a bükülüp kılmadı.

۞ وَلَكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۞

32. Ayet: Fakat yapılan emrin aksine tasdik etmekle emrolunduklarını yalanlayıp inkâr etti. Emrolunduğu ibadet ve itaati terk ederek arka dönüp uzaklaştı.

۞ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ۞

33. Ayet: Kendisine yol gösteren Da'vetçiye arka dönüp uzaklaştıktan sonra ailesine ve yakınlarına böbürlenerek, sevinip şımararak ve yaptığı sapıklıkla övünerek salını-salını gitti.

۞ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۞

34. Ayet: Hesabı görüldüğü ve netîce anlaşıldığı an o azgın kâfire yaptıkları ve övünüp böbürlenmesine karşılık olarak Allah Teâlâ tarafından şöyle denir: Sana yaraşan, sana acı ve helâk kaynağı olacak olan bu ağır azaptır.

۞ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ ۞

35. Ayet: Hakkındaki bu acı ve ağır karara pekiştirme, azabın üzerine de ek azab olarak ey azgın ve gururlu zalim! Sonuyun korkunçluğu ve durumuyun dehşeti sebebiyle bunun ardından yine sana yaraşan ve yakışan ağır azaptır. Zira sen; Allah Azıîmüşşan'a Îman ve itaat etmekten yan çizip sapıp gittiğinden dolayı övünüyordun.

Burada kasd edilen Ebucehldir. (Tabiî ki, Kıyamete kadar o tür kâfirleri kapsamaktadır.)

۞ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ۞

36. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârcıları azarlayıp tehdîd ederek şu soruyu sordu: Nankörlük, kâfirlik ve azgınlık üzerinde ısrar eden insan; başıboş bırakılacağını mı zannediyor? Bunca tekliflerin yapılmasından, sorumlulukların yüklenmesinden sonra hesaba çekilmeyeceğine ve yaptıklarının cezasını ve karşılığını görmeyeceğine mi inanıyor? Hal bu ki, insan; İslâm ve İslâm'ın hukümlerini yüklenme karakteri üzere yaratıldı, bu sebeple hesaba çekilecek.

۞ أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ۞

37. Ayet: Bu azgın kâfir; öldükten sonra dirilmeyi ve ceza göreceğini inkâr etti, bu inkârı sebebiyle de kâfirlik ve nankörlükte ısrar ederek; imtihan yurdu olan Dünyada Allah (c.c.) tarafından gelen İlâhî emirlerin ve yasakların gereği olan kulluk dairesinden çıktı. O'nun kulluk dairesinden çıkması nasıl mümkin olur, katımızdan kendisine gelen emirlerin ve buyrukların gereği olan kulluktan nasıl yüz çevirip uzaklaşabilir? İnsan başlangıçta serpilen ve dökülen meniden bir nutfe (anne rahmine, baba tarafından atılan sıvı) ve gayet rezil bir maddeden iğrenç bir parça değimliydi?

۞ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ۞

38. Ayet: Rezil ve değersiz (bir organ görerek konuşmağa utandığınız) anne rahmine döküldükten sonra (Bizim dileyip idaremizle) kokuşmuş alakaya (pıhtılaşıp topaklanmış kan pıhtısına) dönüşmedi mi? Rabbiniz (türlü ikramlarla çokça devrelerden geçirerek, parçalar, organlar, ana bölümler, derken, kudret ve kuvvetiyle dileyip takdir ederek, bilinen ve bilinmeyen sayısız maddelerden ölçüp

biçerek ve düzenler vererek canlı bir yaratık, düzgün ve mükemmel bir yapıya sahip seçkin bir varlık yapmadı mı? Böylece canlı, akıl, fikir, duygu, irade, idare ve güç sahibi insan haline getirip ayağa kaldırdı.

۞ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۞

39. Ayet: Sonra da neslin devamı, insanlığın çoğalıp varlıklarının kalıcı olması gibi yüce gayeler için insan varlığından eşler, erkek ve kadın var etti. Böylece bu konuda kesin bilgisi ve sağlam icraatları ile yüce gayesini gerçekleştirip tamamladı. (Sizleri Kendisine kulluk yapmanız ve bu kulluğu da sizlerin yararına ve ebedî mutluluklarınız için yapmanız gayesiyle bu sayısız ve paha biçilmez ikramları ortaya koydu. Îman, İslâm ve İbadet için yaratılıp sınırsız değerler taşıdığınız halde kendinizi nasıl başıboş bilir pis arzularınıza göre yaşayıp zayi olursunuz?)

۞ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَى ۞

40. Ayet: Allah Azıîmüşşan (yaratılmışın en şereflisi olarak yaratılan) insanın; ölenlerin Dünyadaki beden ve candan ibaret varlıklar oldukları gibi tekrar diriltileceklerini ve hesap vereceklerini inkâr eden kâfir insanları azarlayıp hakaret ederek şu soruyu sordu:

O sonsuz kudret Sahibi olup alçak, kokuşmuş ve değersiz bir maddeden türlü değişiklikler yaparak pek hoş ve gayet mükemmel bir varlık haline Getiren, muazzam bir karakter ve paha biçilmez bir akıl sahibi insan suretine döndürüp Kendisinin kusursuz niteliklerini alıp taşıyacak ve Kendisini temsil edecek mertebeye erecek halifelik makamına yakışır Yapan Yüce İlâh, tüm âlemlerin Rabbi ve her şeyin Tek Sahibi; ölüleri tekrar diriltmeğe Kadir değil mi? Elbette tekrar-tekrar öldürmeğe ve tekrar-tekrar diriltmeğe Kadir. Hem sizlere göre tekrar diriltmek; hiç yoktan yaratmaktan daha kolay değil mi? Nasıl Kadir olmaz? Evet, elbette Sen ey Sonsuz kudret ve kuvvet Sahibi Mevlâ'mız? Her şeyi yoktan yaratmağa Kadirsin. Sendedir; var etmek, yok etmek ve tekrar diriltmek yetkisi… Öyle ki, İstediğini yapar, dilediğini yaratır ve istediğine göre karar verirsin. Sen yaptığından asla sorgulanmaz ve sorumlu olmazsın. Sen Hamîd, pek Övgülü, Sen Mecîd; pek Yücesin.

KIYAMET SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan'ın; Kendisine aid manevî âleminde, azamet ve iktidar dairesinde, her şeyi idaresinde, yönetiminde, idare sahalarında, bütün icraatlarında, hulasa bütün bu anlattıklarımızda Tek ve Bağımsız olarak her şeyi kuşatıcılığını hakikaten idrak eden Tevhıîd ehli! Sana gereken; Allah Teâlâ'nın sonsuz kudretine yorulma, yıpranma, gevşeme ve tükenme gibi bir hal gelmeyeceğine inanmandır.

Öyle ki, ilminde ve kararlarının yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda var olup yazılı kayıtlı ne varsa tamamını eşsiz suretler tarzında ve senin aklına gelmeyecek güzellikler halinde var edip açığa koyacaktır. O Yüce Rabbin öyle bir kudreti var ki, küçücük bir zerreden dilediği kadar âlemler var eder. Yine sayısız ve sınırsız

âlemleri toplayıp getirir; kâinatın sonsuz zerrelerinden küçücük bir zerrenin içerisine yerleştirir.

Hulasa kim kalbin genişliğine ve göğsünün sahasına erer ve ulaşırsa o kimse için açığa çıkıp anlaşılır ki, şu anlattıklarımızın tamamı O'nun (c.c.) sonsuz ve kusursuz iradesi ve her şeye üstün gelen kudreti için imkânsız ve olmayacak şeyler değildir. Hatta anlattıklarımızın binlerce katı olsa O'nun (c.c.) kudreti karşısında hiçtir. Özetleyecek olursak heyhat, heyhat (tüm anlattıklarımız O'nun c.c. kudretini anlatmaktan çok uzak.)

Eğer âlemin (evrenin) parçalarına ve hatta kendi varlığındaki inceliklere ve organlarıyın incelik, narinlik ve hassasiyetlerine can gözü ile bir baksan, bakarken de aradan âdet ve alışkanlığı ortadan kaldırsan (misal bir küçücük fidanın bir anda farklı cinslerden ibaret sayısız parçacıkların, suyun ve ısının vs. ona saniyeler içerisinde eklenip doku yapılarak birkaç ton ağırlığında ulu bir ağaç olduğunu görsen veya küçük bir yumurta yarılsa birden yine türlü maddeler ve hücreler eklenerek canlı ve iri gövdeli bir kuş olsa, bir zerre bir anda yanı başında insan olsa vs.) o zaman görür ve anlarsın ki, bu konuda büyük-küçük her şeyde ve her bir zerrede pek şaşılacak haller, aklın ve idrakin kavramasından pek uzak sayısız, sonsuz ve hesapsız harikalar var.

Bilesin ki, senin alışmışlığın; bu idrake ulaşmanda sana perde çekiyor ve bunları görmeni perdeliyor. Âdetin (olup biten her şey âdettendir diyerek yaşaman); Yüce İlâh'ın eşsiz ve pek hoş eserlerini görmene engel oluyor. Eğer can gözün nûrlansa, içiyin bakışı aydınlığa (hakikatleri görecek güce) sahip olsa, ruhuyun bakışı ibretle ve can gözüyle bakma sürmesiyle sürmelenip engelleri kaldırarak baksa o zaman her bakışında Allah Azîmüşşan'ın kudretinin eşsiz güzelliklerini, san'at ve hıkmetinin (kusursuz ilim ve sağlam icraatlarının) pek hoş eserlerini görürdün. Öyle hoş eserler öyle şaşılacak varlıklar ve yaratılmış şahane eserler ki, tekrar diriltme ve tüm yaratılmışı hesap ve ceza için toplama bunların yanında pek kolay ve gayet önemsizdir.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi Olan Metîn Mevlâ'mız! Bizleri; Hak Varlık Olduğun sırlara, kudretiyin ve Kayyûmiyyetiyin (ezel-ebed Var olup hiçbir şeye muhtaç olmaksızın Duran ve her şeyi Tutan olduğuyun) hakikatini idrak edip anlamağa ulaştır.

İNSAN SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 31 Ayettir. Sûre-i Celîle insan varlığını anlatarak başladığı için Bu Ad verilmiştir.

İNSAN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İnsan varlığının hakikatini, farklı renklerde ve türlü hallerde tavır ve harekelerinin nasıl olduğunu, pislik ve önemsizlik seviyesinden (kokuşmuş iğrenç bir parçacık su, yani meni ile başlayan var olmağa başlayış noktasından) türlü değerlere ve asalete yükselen durumlarını, oradan da Allah Azıîmüşşan'ın halifesi olup O'nu (c.c.) temsil etme mertebesine nasıl ulaştığını açıkça idrak eden kimseye şu hakikatler gizli kalmaz: Bilesiniz ki, insanın; sonradan olan âlemin zindan ve çukurundan zirve olan Vücub Âlemine (İlâhî Huzura) yücelip yükselmesinin temeli ve inşası Allah Teâlâ'nın yetiştirip geliştirmesi ve değerli eğitimi iledir. Bu ise O'nun (c.c.) insana bütün Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarıyla tecellîsi ve Yüz göstermesiyledir. Zira insanı; Ahlakıyla ahlaklandırıp Kendi nitelikleriyle nitelendirerek onu Kendi Birliğine ulaştıracaktır.

Hiç şüphe yok ki, rezil, seviyesiz ve değersiz bir varlığı yetiştirip geliştirmek ancak ve ancak kötü nitelikleri varlığına yerleşmiş olan iğrenç adetleri değiştirmek suretiyle olacak. Bu da ancak o varlık için ağır yükümlülükler koyup zorluklar ve ağır yükler yüklemekle kolay ve mümkin olacak. Bu görevler; insan gücünün ayrılmaz tabiatının kirlerini kökünden sökecek, karakterinin pisliklerini temizleyecek. Bir de insana; ruhanî lezzetleri, manevî rızıkları ve Allah (c.c.) katından ikram olunan, değersiz resim ve şekillerden kurtararak varlıkları arındıran keşif ve idrakleri arzulatan İlâhî bilgiler ve hakikatleri tattırmakla kötülüklerden arındırılacak.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; şanı pek büyük olan Bu Sûrede insanın (farklı) durumlarına, derece-derece yükselerek Îman ve İslâm'a nasıl ulaştığına işaret etmekte ve inceliklerini göstermektedir. Hulasa En Yüce İsmini uğur ve bereket vesîlesi yaparak sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

İnsanın varlığında; İsimlerinin ve Sıfatlarının tamamıyla tecellî edip Yüz Gösteren Allah'ın Adıyla…

İnsana türlü terbiye ve eğitim vermekle ve ona her çeşit iyilikler bahşetmekle Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. O kadar ki, onu Îmana ve irfana (İlâhî bilgiler sofrası olan İslâm'a) erdirmiştir.

İnsanı; her şeyi görüp idrak etmeğe ulaştırmakla Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikramlar Sahibidir.

۞ هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ۞

1. Ayet: Hakikaten Rahman Suretiyle suretli olarak yaratılan insan üzerinden; Allah Azıîmüşşan'ın sınırsız durum, iş ve icraatlarından sınırlı bir durum (ve İlâhî sonsuzluktan sınırlı ama uzun bir müddet) geçti. İnsan geçen o müddet içerisinde anılır ve bilinir bir şey değildi. Çünkü yokluk ve yok olan bir şey değildir. Dolayısıyla nasıl bir isimle ve neye işaret edilerek bilinip anılacak?

۞ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۞

2. Ayet: Sonsuz kudretimiz ve irademiz, mükemmel yüce gayemiz gereği; rahmetimizin büyük olduğu makamımızdan bir ikram olarak insanı; erkek ve kadından bir araya gelerek karışıp kaynaşan iğrenç ve rezil görülen bir sıvıdan yarattık. (Ayrıca bu sıvı, meni Dünyada bulunan farklı maddelerin karışımından alınmıştır.) Onu kabiliyyetli (kendisine verilenleri alım gücü kuvvetli) düzgün bir heykel, bilinen surette bir beden yaptıktan sonra ve bedenine Ruhumuzdan can koyup Suretimizle suret sahibi olan insan diye adlandırdık. Kendisini yoktan var edip açığa Koyan Rabbisini anlayıp idrak edecek mi diye de imtihana tabi tutmaktayız. Nasıl ve neden imtihan etmeyelim ki, Biz onu imtihan edip itibar kazandırma gayesiyle; Varlığımızı, Birliğimizi, noksansız İsimlerimizi ve Sıfatlarımızı gösteren Ayetlerimizi duyacak karaktere, kudret ve imkâna hıkmetimizin eşsizliklerini, sanat ve eserlerimizin görülmedik ve bilinmedik tarzlarda mükemmelliğini görecek kuvvet ve iktidara sahip ve kabiliyyetli kılmışız ki, bakıp ibret ve ders alarak bu iş ve icraatların Sahibine (c.c.) yönelsin.

۞ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ۞

3. Ayet: Ona bu büyük ikramların verilmesiyle beraber doğruluğu ve gayesine erdiriciliği kesin olan bir Yol gösterdik. Yani insanın karakterine uygun olarak varlığına bir parça akıl emanet olarak verdik. Akl-ı külden (sonsuz ve sınırsız bir bütün olan akıldan) yansımıştır ki, bu Akl-ı kül; üzerine Hak ve Tek Varlığımızın şimşeği çakmış olan ve böylece vücud bulup var olan her şeyi kuşatan yüce ilmimizden ibarettir. (Ona Ruhumuzdan can, ilmimizden akıl verdik.) Bu ikramımız vasıtasıyla insana; Bize ulaştıracak Yolu gösterdik. Şöyle ki, ona (kendi türünden) peygamberler (a.s.) gönderdik. O peygamberler (a.s.) insanı; madde âlemindeki payı ve fânî varlığı sebebiyle kendisine arız olan (gelip bulaşan) unutma dalgınlığından (ve gaflet uykusundan) uyarıp kendisine emanet olarak verdiğimiz ve içine sakladığımız eşsiz emanetleri gösterdi. Kitaplar indirerek de peygamberlerimizi destekledik, katımızdan inen Ayetlerle ve Mucizelerle onların (a.s.) doğru olduklarını gösterdik ve tüm bu Ayetlerle Varlığımıza ve Birliğimize Îmana ve irşada götüren Yolu açıkladık ve nasıl yolculuk yapılacağını gösterdik.

En mükemmel ve en yeterli tarzda Yol görünüp hak açığa çıktıktan sonra dedik ki, artık seçim onundur. (Ey insan! Bütün bu ikramlardan, malzeme, imkân ve hazırlıklardan sonra seçim ve tercih senindir, istediğin yola yürü ama bil ki, kâfir olmana ve şerre dalmana razı değilim.)

Artık (bütün üstün niteliklerle donanımlı hale gelen insan) ya şükreden bir kul olur; yani sonsuz ve ölçüsüz bu büyük nimetlere ya şükretmekle uğraşır, bu iyiliklerin haklarını ödemekle yaşamağa devam eder, kararlılıkla dizginini (varlığının direksiyonunu) Îman ve İslâm'a ererek Rabbine götüren yöne çevirir ve böylece özel yardıma ve dürüstlüğe ererek rıza ve teslîm Cennetlerinde (Allah Teâlâ'ya teslim olup O'na ve O'ndan c.c. gelen her şeye razı olanlar için hazırlanan Cennetlerde) sonsuz ve ebedî nimetlerle hayat sürenlerden olur.

Ya da itiraz, inkâr, inad, bozukluk ve gaflet (Haktan habersizlik) sahiplerinin izlerine düşerek nimetleri ve özellikle de sonsuz nimet Sahibi Olan Rabbisini inkâr edip O'nun Varlığına inanmayan nankör kâfir olarak Cehennemlikler zümresinden (topluluğundan) olur.

Hulasa (ey kullarım!) bu iki tür insan sonuç; olarak Bize göre birdir. (Îman edip şükredenlerin yararı kendilerine, kâfirlerin zalimliklerinin zararı da kendilerinedir.)

۞ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ۞

4. Ayet: Bilesiniz ki, Biz; kahrımız ve gazabımız gereği; kâinatın bütün zerrelerinin yüzünde Yüz gösterip parlamakta ve Gerçek Güneş Olan Varlığımızı; aslı olmayıp dağılmağa mahkûm olan kara bulutlara benzeyen batıl varlıklarıyla örtmeğe çalışan, kullarımız arasına tarafımızdan konmuş olan sınırları terk ederek kulluk dairesinden çıkan kâfirlere; korkunç zincirler ve ağır tasmalar hazırladık. Dünyada kâfirlikleri içerisinde uzun hırs ve pis arzularına uymaları, buyruklarımıza bağlılığı terk etmelerine, ömürleri boyunca şehvetlerine ve pis isteklerine bağlı kaldıklarına karşılık bu bukağılara ve zincirlere vurularak sonradan olan âlemin azap mahalline, Cehenneme sürüklenerek türlü rezillik ve aşağılanmalarla sevk olunacaklar. Cehennemde onlara çılgın bir ateş hazırladık. Dünyada bitip tükenmeyen pis arzularına karşılık, (Îman ve İslâm'a hiç duymadıkları için) sonsuz ihtiyaç ve isteklerle dolu, Allah Azımüşşan'ın rahmet ve nimetlerinden ebediyyen mahrum bir halde olarak oraya atılıp sonsuz azap görecekler.

۞ إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ۞

5. Ayet: Allah Azımüşşan Yüce Kitabında devamlı tekrarlanan âdeti üzere kâfirlere yaptığı tehdîdin peşinden Mü'minlere müjde vererek şunları söyleyip açıkladı: Bilesiniz ki, İlâhî sırların ve bilgilerin denizlerine dalan, göz ve kuvvet sahibi olan, itaatlerde bulunup saygı ve ikram gören iyi ve has kullar; Hak ve Gerçek Hukümdar Huzurunda geçici âlemin kâselerinden her bir kâseden şühûd şarapları (Gerçek Dost Yüzünü görmeğe sebep olan İlâhî aşk içecekleri) ve itibar şarapları (ibret ve dersler alarak değer sahibi olma yolunda manevî içecekler) içerler. Çünkü o içeceğin katkısı kâfuur dur, o içecek bu sebeple gayet hoş kokulu, kesin idraklerin netîcesi olan serinliktir.

(Müfessirimiz yine burada kâse ve bardakların iş'arî yolla, kalbe gelen ilhamlarla idrak ve anlayışlara erme yoluyla elde olunan anlamlara yönelerek kâinattaki, yaratılmışlar dairesindeki her bir varlığı; Allah Teâlâ'nın eseriyle dolu bir bardak ve o bardaktaki eserden yol bularak Allah c.c. sevgisiyle dolarak can gözünü nûrlandırıp Gerçek Dostun c.c. Yüzünü şühûda, görmeğe ermek vb. açıklamalara dalmıştır.

Bu ilim ve idrakler başka, ama pek hoş ilim ve idraklerdir. Misal: Üstazı; Allah tarafından ikram olunmuş bir kâse, hem de kaynayıp duran mübarek bir kâse diye düşünün. Onun ağzından dökülen dersler, uyarılar, özellikle Allah Teâlâ'nın Güzel İsimlerini, Yüce Sıfatlarını; İsm-i A'zam sırrıyla açıklaması, En Büyük Önder Hz. Muhammed Müctebâ'yı; tam bir huzur ve yakınlıkla anlatıp tanıtması canınızı

besleyerek öyle bir güce ve öyle bir göze sahip eyler ki, Allah'tan gayriyi görmez, bir başkasının sofrasından yemez ve içmezsiniz.

Öğrenci de öyle; üstaz öğrencisini Allah Azıîmüşşan'dan ikram olunup sunulan bir emanet bilir. Daima onda Mevlâ'nın eserlerini izleyerek canını hamd ve şükürle besler ve nelere erer. Zira onun her bir sevgi dolu hizmetini efendiler Efendisi Allah Azıîmüşşan'ın ikramı görür.)

۞ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ۞

6. Ayet: Yani manevî âleme eren, Allah Azıîmüşşan'ın azamet ve sonsuz iktidar makamında tamamen yok olup O Yüce Rahman'ın sonsuz rahmetinin ebedîliği ile ebedîleşen kullar; Hak Varlık Denizinden kaynayıp gelen ve varlıklarına yardım ve takviyede bulunan belirli bir pınardan içerler. O içecekleri istedikleri gibi ve istedikleri yönde bol-bol kullanır ve fışkırtırlar. (Onların mutlulukları; bol sulara sahip olan bahçe sahiplerinin her türlü bitki, ağaç ve çiçeklere arasında su akıtıp fışkırtanların mutluluklarıyla ölçülmeyecek derecede mükemmeldir.)

۞ يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ۞

7. Ayet: O erenler; adak adarlar ve adadıkları (fakıîr) kimseye bol-bol verirler. Elbette bu mutlu ve kutlu insanlar bol-bol yardım yaparlar. Zira durumları ve mertebeleri şudur: Onlar (akıl sahibi oldukları için) şerri ve dehşeti uzayıp giden ve gayet yaygın olup tüm kulları kuşatan günden, korkunç Kıyamet Gününden korkarlar.

۞ وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ۞

8. Ayet: Dolayısıyla Allah Azıîmüşşan'dan kendilerine verilen ve varlıklarını takviye edip yaşamalarına sebep olan maddî ve manevî rızıklardan ve nasiplerden; O'nun (c.c.) sevgisi karşılığında ve sırf O'nu (c.c.) sevdikleri için; ihtiyaç ve çaresizliğin kendilerini hareketsiz ve çaresiz koyup perişanlığa ve devamlı dilenmeğe sevk ettiği miskinlere, kendilerini perişanlığın ve sahipsizliğin yakaladığı, böylece her türlü ihtiyaca sevk ettiği yetimlere, esir olmanın kendilerini perişan ettiği, horlanıp aşağılanarak merhamet ve gözetime muhtaç olan esirlere yemekler yedirirler, ihtiyaçlarını giderirler.

Abbas (r.a.) Efendimizin Oğlu Abdullah (r.a.) Efendimizden anlatılıp gelmiştir: Hz. Hasan ve Hz. Huseyn Efendilerimiz (Allah Teâlâ'nın salevâtı ve selâmı; Dedelerinin, Baba ve Analarının ve Kendilerinin üzerine olsun.); korkunç ve korkutucu bir hastalığa yakalanmışlardı. Dedelerin Bir Tanesi ve yaratılmışın En Sevgilisi (s.a.v.) Efendimiz bir gurup insanla beraber; Pek Sevgili Torunlarını ziyaret etti. O insanlar dediler ki, ey Hasan'ın Babası (ey Alî)! Çocukların için adak adasan. Hz. Alî ve Hz. Fatıma adak adadılar. Allah Azıîmüşşan'ın Salevâtı ve selâmı Sevgili Peygamberimize ve Hepsinin üzerine olsun. Hz. Fatıma Anamızın Cariyesi Gümüş Hatun (r.a.) da adadı. Dediler ki, eğer Çocuklar iyileşirlerse üç gün Oruç tutacağız. Çocuklar iyileştiler. (Âlemlerin Rabbi, Yüce Mevlâ'mıza sonsuz hamd olsun.) Derhal Oruç tutmağa başladılar. Evlerinde hiçbir şey yoktu. Hz. Alî (k.v.); Hayber'li Şem'un adında birinden üç ölçek (12 kg. kadar) arpa ödünç aldı. Hz. Fatıma (r.a.) arpayı

öğütüp un yaptıktan sonra, kişi başına birer tane olmak üzere beş çörek yaptı. İftar etmek için önlerine koyduklarında kapıya bir miskin geldi. O çaresiz insanı Kendilerine tercih ettiler ve yiyeceklerini ona verdiler. Bir şey yemeden su içerek ikinci Oruca niyyet ettiler. Aç olarak geceleyip sabahladılar ve Oruca devam ettiler. Akşam olunca aynı hazırlığı yapıp iftarı beklerken bir yetim geldi. Yine Allah (c.c.) için Kendilerine tercih ederek hazırladıklarını yetime verdiler. Önceki gün yaptıkları gibi aç olarak geceleyip üçüncü Orucu tuttular. Bu defa ziyaretlerine gelip dilenen bir esir geldi. Yine onu Kendilerine tercih ederek hazırladıklarını ona verdiler. Yemeksiz olarak gecelediler. Hulasa Cebraîl (a.s.) bu Ayeti indirdi. Şöyle dedi: Ey Allah'ın Peygamberi! Allah Azıîmüşşan Seni; Ehl-i Beyt'in (Eviyin mensubu olan Bu Yakınların) konusunda kutladı.

۞ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ۞

9. Ayet: Başlarından geçenleri ve yaptıkları bu iyilikleri sırf Allah'ın (c.c.) rızasını ve kabulünü istedikleri, Dîninde ve itaatinde kararlılık gösterip O'na (c.c.) kavuşturulmayı arzu ettikleri için sadece aralarında gizlice konuşup içlerinde saklayınca; niyyetlerinde başarıya erdirilmekle; onların yaptıklarını ve fukaraya konuşup davrandıklarını örnek göstermek için Allah Teâlâ şu Ayetini indirdi: Ey çaresizlik içerisinde olup doyurulmağa ihtiyaçları olanlar! Biz sizleri; sırf Allah Azıîmüşşan'ın Yüzü ve Yüce Varlığı için doyuruyoruz. Sizleri doyurduğumuza karşılık ne Dünyada ve ne de Ahirette hiçbir karşılık istemiyoruz. Teşekkür etmenizi ve bunun karşılığını vermesi için Allah Azıîmüşşan'a bizim için dua etmenizi de istemiyoruz.

Biz sadece şunu bilerek sizlere ikramda bulunduk: Mal ve her şey Allah Teâlâ'nın, fukara da Allah Teâlâ'nın aileleridir. (Sahipsizlerin ve tüm çaresizlerin Sahibi Allah Azıîmüşşan'dır. Onlara kim ne yaparsa Allah Azıîmüşşan'ı öylece karşısında bulur.) Bizler elbette bir karşılık, bir teşekkür ve bir dua ummayız. Çünkü bizlere yedirme ve yardım yapma gücü Veren Allah Teâlâ'dır. Bizim vermemiz ve iyilikler yapmamız gerçek manada Allah Azıîmüşşan'ın bağış ve ikramıdır.

۞ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ۞

10. Ayet: Hulasa bizler; bir ücret ve karşılık beklemekten, bir yanlışlık yapıp zulmetmekten dolayı Rabbimizin; bütün yüzlerin korku ve dehşetten son derece buruşup kasıldığı bir günde, yüzleri kasıp kavuran büyük bir gününde gerçekleşecek olan ceza ve gazabından korkarız.

Özellikle görsünler, duysunlar, bizleri güzelliklerle ve bol övgülerle hatırlasınlar diye yemek yediren gösterişçilere o gün çok dehşetli olacak.

۞ فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ۞

11. Ayet: Allah (c.c.) için verenler; verdiklerinde samîmî olup Allah'tan (c.c.) korktukları için gayet hassas davranmaları sonrasında (Rableri onlardan Razı olarak); o korkunç günün şerrinden ve her türlü kötülüğünden korudu diye bilesiniz. Ayrıca o gün onlara parlaklık, yumuşaklık ve yüzlerine bir berraklık verir

ve onları mükemmel güzelliklerle buluşturur. İçlerine de ebedî sürur ve sevinç doldurur.

۞ وَجَزَاهُم بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۞

12. Ayet: Her türlü fânî lezzetlerden, yasak ve haramlardan ve hatta çoğu kez helâllerden Allah için kendilerini tutup korudukları, fukarayı kendilerine tercih ederek kendilerine gelen malları Allah rızası için verdikleri ve her türlü sabrı gösterdikleri için Rableri onlara karşılık olarak; muazzam Cennet vermiştir. Dünyada yaptıkları (Îmana)uygun ve (hakikaten) yararlı işleri, tüm güzel durumları ve kulluk makamları Ahirette ücret olarak Cennet suretinde karşılarına çıkmıştır. O Cennette ruhanî ve manevî lezzetler içerisinde yaşayacaklar. Orada ipekler giyinecekler. (İpek böceklerinin eseri olmayan) İlâhî İsimlerin ev Sıfatların yüce niteliklerinden alınan, sertliği ve rahatsız ediciliği olmayan ipekler ve hoş giyecekler.

۞ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ۞

13. Ayet: Orada Allah'ın (c.c.) lütufları olarak koltuklar üzerine sırtlarını yaslayıp karşılıklı olarak oturacaklar, O'nun (c.c.) yakınlığı ve koruması altında gölgelenip huzurlanacaklar. Orasının kendilerine sıkıntı verecek bir sıcaklığını, zarar verecek bir soğuğunu görmeyecekler. Öyle ki, orada hava mutedil, gayet dengeli ve hoş… Arzu ve istekler de pek hoş. Dünyada ahlakları, davranışları ve tüm durumları gayet dengeli, istikametli ve Allah Azıîmüşşan'ın adaletine uygun olduğu için bu nimetlere erdiler.

۞ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ۞

14. Ayet: Anlatılan bu Cennetin gölgeleri onlara uzak değil aksine Hak Teâlâ tarafından onlara müjde olarak haber verilen gölgeler çok yakın. Yine onlara devamlı olarak yeniden yeniye gelen meyveler, Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinin ve Sıfatlarının ağaçlarına dayalı olarak manevî hakikat ve İlâhî bilgi meyvelerinden her renk ve her türü… Dünyada iken Bu İsimlerle isimlenmiş, Sıfatlarla da sıfatlanıp üstün niteliklere sahip olmuşlardı. (Cennette de bunların meyveleriyle nasiplenecekler.) O ağaçların dalları ve meyveleri onlardan uzak ve erişilmez olmayacak. Özellikle de bunları kendilerine gerekli kılan üstün niteliklere sahip olmaları sebebiyle pek yakın olacak. Öyle ki, onları koparıp almaları emir ve hizmetlerine sunulacak. Şöyle ki, meyveleri istediklerinde tereddüd ve gidip gelme olmaksızın tadarlar. Çünkü Cennet meyveleri ve nimetleri hazır, meyveleri daima olgun, sofraya gelmesini beklemek yok. Arzu ettikleri an sadece bir hareketle alıp tadarlar.

۞ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا ۞

15. Ayet: Son derece bol nimetler ve yüksek mertebelerde ikram gördükleri için etraflarında gümüş kaplarla ve billur sürahilerle dolaşılır. Çünkü onların (Dünyada) itikadları her türlü kir ve kuşkulardan ak ve pak idi.

۞ قَوَارِيرَ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ۞

16. Ayet: Gayet ince, hassas ve kusursuz billurlardan olan sürahiler ve bardaklar gümüşten bezenip süslenmiştir. O kadar berrak ki, ilk bakışta ne rengi ve ne de varlığı görülür. Dünyada gözetip sahip oldukları istikamet, denge, güzel ahlak ve hoş davranışları karşılığında etraflarında hizmet için dolaşanlar muazzam ölçüde ikramlar sunarlar. Eksik ve fazla vermezler, onların zevklarına göre sunarlar.

۞ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ۞

17. Ayet: Cennetlikler kendilerine müjdelenen o Cennetlere vardıklarında aşk ve sevgi ile dopdolu olan bir kâseden içerler. O içkinin katkısı zencebîldir (zencefil dediğimiz hoş kokulu baharat). Yani tıpkı onun gibi boğazdan geçişi kolay.

۞ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ۞

18. Ayet: Yani orada bir pınardan içerler ki, ezelî ve ebedî hayat suyu ile dopdolu. Ona selsebîl adı verilir. Gayet pak, tatlı ve Tevhıîdin Kaynağına, İlâhî Birlik Denizine (c.c.) ulaştırır. Zannet ki, bu pınar ezelî ve ebedî hayat Denizinden dökülüp gelir ve özel yardıma erenlere verilir. Çünkü o pınar âdeta şöyle diyor:

سَل ايها الطالب الحائر سبيلا الى الوحدة الحقيقية .

Ey taleb ve istek çölünde kaybolan öğrenci olan ve yol arayan kimse! Hak Teâlâ'nın gerçek birliğine ve O Birliğin sıralarına yol sor! (Var oraya.) Orada istirahat et.

۞ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ۞

19. Ayet: İkinci olarak onlara meşrubat dağıtmak üzere gayet temiz ve parlak çocuklar (garsonlar) gelip dolaşır. Bunlar Mü'minlerin Dünyadaki kulluk hizmetlerinden neş'et edip bu hoş suretlere bürünmüşlerdir. Gençlikleri ve parlaklıkları devamlı ve kalıcıdır.

Ey göz sahibi olup ibretle bakıp gören! Sen onları gördüğünde; son derece kusursuz renklerinden, değerli kalıp ve suretlerinden, yüzlerinin parlaklığından, boy ve hareketlerinin güzelliğinden, yüzlerinin nûrlarının yürürken yansımasından, gayet ince, edepli, temiz ve hoş oluşlarından dolayı sadefinden (tabiî kabından) saçılmakta olan inci zannedersin.

۞ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ۞

20. Ayet: Hulasa ey akıl ve göz sahibi olan! Orada, önceden anlatılıp müjdesi verilen Cennette gördüğünde öyle şeyler görürsün ki, öylesini hiçbir kimse Sana bildirmiş olamaz. Pek büyük bir nimet bolluğu görürsün. Öyle ki, derinliği ve sınırı olmayan, hakikatine ve durumlarına, ne ve ne kadar olduğuna erişilemeyen bir nimet, ikram ve imkânlar bolluğu. Bir de saltanat, idare ve hâkimiyyet görürsün, ama hangi bir idare ve ne büyük bir saltanat… Pek geniş, genişliği ve mikdarı, değeri ve ölçüsü, sınırı ve derinliği Yaratandan başkası tarafından bilinemeyen…

۞ عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۞

21. Ayet: Bütün bu nimetlerle beraber Cennetliklerin üzerlerinde; orada hayatlarının devamlı olmasından dolayı hayatın rengi olan yeşil ince ve kalın ipeklerden giysiler var. Bir de orada (güzel ve yiğit görünümlerine renk katan takılar olarak) bol nimetler içerisinde hoş hayat sürdüklerinin tamamlayıcısı olması bakımından saf gümüşten, kir ve kaplamadan arı kolçaklar (erkeklere has bilezikler) takınırlar. (Cennetlik hanımların güzellik ve görünümleri, ıffet ve ahlakları başta Rahman Sûresi olmak üzere pek çok yerde anlatıldı.) Cennetliklerin bu temiz ve arınmış takı ve giysileri; Dünyada iken inanç ve ahlaklarının arınmışlığındandır.) Ayrıca onları Rableri; Tevhıîdin şarabından aşk ve sevgi kâseleri ile sulayıp hoşnud edecektir. Tevhıîd'in öyle bir şarabı, öyle pak ve temizleyici ki, Allah'tan gayriden arınmış olmakla; içenleri de Allah'tan gayriden ve (hatta ben-Sen c.c. gibi) ikilikten arı ve arındırıcıdır. O şarabdan bir yudum içtikten sonra serhoş olurlar ve hiç ayılmazlar. (Akıl ve canları sırf Allah Teâlâ'yı bilme ve tanıma hoşluğuna ererek Allah'tan gayriyi tanımazlar, O'nun c.c. Varlığından gayriyi bilmezler.)

۞ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاء وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ۞

22. Ayet: O zaman Hak Teâlâ tarafından onlara şöyle denir: Şu an bu ermiş olduğunuz; Dünyada iken içinde bulunduğunuz hayatın, İlâhî bilgilerinizin, güzel iş ve icraatlarınızın, Rabbinize olan sevgilerinizden doğan kalbî coşkularınızın ve güzel ahlakınızın karşılığıdır. Özet olarak bilesiniz ki, Dünya hayatınızda ve maddî âlemde, içinde bulunduğunuz (İslâmî) durum ve yaptığınız çalışmalarınız; bir parçası boşa çıkarılmaksızın kabul görüp ücretlendirilmiş oldu. Hatta katımızdan üstün bağışlar ve ikramlar yapılarak fazla lütuflar yapıldı.

۞ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا ۞

23. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Son Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin bütün yüce mertebeleri, makamları ve üstünlükleri kuşatan Mertebesinde; katından ikram olunan idrakleri, eşsiz görüşleri, tüm İlâhî bilgileri, insan türü için ortaya konan bütün olgunlukları, ahlakî erişilmez üstünlükleri O'na (s.a.v.) bahşedip toplayınca tam bir sevgi, rahmet ve şefkat gösterme tarzında lütuf ve ikramından ibaret seslenişiyle seslendi ve dedi ki, ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, Biz; sonsuz rahmetimiz ve pek üstün bağışımız gereği; görev ve yetkilerini tam bir destekle kuvvetlendirmek, işini, Makamını bambaşka bir büyüklüğe ulaştırmak ve bunu, i'lân edip açığa koymak için Sana; O Muazzam Kur'an'ı indirdik. O öyle bir Büyük Kitab ki, önceki bütün kitabların içinde bulunan emirleri, yasakları, hukümleri, hıkmetleri, İlâhî bilgileri içine aldıktan sonra, hiçbir peygambere (a.s.) verilmeyen, hiçbir yaratığın ulaşamadığı bilgileri, mertebeleri ve tüm hayat kurallarını da içinde bulundurur. Tevhıîdin Yolunda hizmet görmek için onları (a.s.) yaratıp Yaşatan Yüce Rabbinin yardımıyla donanmış olan büyük-küçük bütün peygamberlerin (a.s.) sahip oldukları ve hak ettikleri tüm olgunlukları ve üstün nitelikleri de içinde bulundurmaktadır. Hulasa her şey tarafımızdan (c.c.)

içerisine konmuştur. İndirilişi; bölük-bölük, bölüm-bölüm olacaktır ki, Rabbiyin kusursuz bilgisi, sağlam icraatı ve yüce gayesi gereği Senin gücüyün sahip olacağı mikdarda gerçekleşecek, yüce Da'vaya hizmet Yolunda yürürken ve karşılaştığın mertebeleri, sahneleri ve yüzleri görürken onları kuşatıp kavraman için idrakine göre olacak.

۞ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا ۞

24. Ayet: Bu sınırsız ikramı ve erişilmez bir büyüklüğün verilmesini duyup anladıktan sonra Rabbiyin hukūm ve kararına sabret ve bağlı kal. Bütün düşmanlarını, tüm taklitçileri ve sapıkları, özellikle de -Allah kendilerini rezil ve perişan etsin- Mekke kâfirlerini yenerek onlara üstün gelmekte acele etme. Allah Azıîmüşşan'ın Hak Varlık olduğu, Birliği, Hak Varlık olup eserler var etmekte Birliği ve Bağımsızlığı Sana açılıp anlaşıldıktan sonra artık taklitçi sapıklardan hiçbir kimseye kulak asma, ister günahkâr olup tamamen insanlıktan çıkıp bozularak ısyanlara dalmış, günahı şirke dayanıp müşrik olmuş olsun, isterse Allah'ın nimetlerine karşı nankörlük yapıp ikramlarını unutarak nankörlüğü kâfirliğe dayansın; asla hiçbirini dinleme, Görevini yaparken onlara dönüp bakma.

Allah Azıîmüşşan; günahta ileri giderek müşrik olan ve nankörlükte ileri gidip kâfir olan bu iki sınıftan da bizleri ve tüm kullarını uzak tutup hımayesine alsın.

۞ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۞

25. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yüce gayeni idrak edip hakkıyla ulaştıktan sonra; Rabbiyin Adını sabah-akşam, bütün vakilerinde ve tüm durumlarında tesbîh et, Yüce Rabbim ve her şeyin Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan; sonradan olan her şeyden ve bütün noksanlıklardan Münezzeh, sonsuz Güzel İsimlerin ve Yüce Sıfatların Sahibi her şeyi var ettiği gibi Yaşatan ve idare Edendir de ve buna devam et.

۞ وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ۞

26. Ayet: Allah Azıîmüşşan'a yönelmekte, O'ndan ikram olunacak tecellîleri gözetmekte ve Huzuruna ermekte yalnız kalıp bu fırsatları bulmak için yaratılıp kurulan ve tesis olunan geceden önemli bir vakit edinmen gerekir. Bu sebeple O'na (c.c.) secde et, tam bir saygı ve bükülüp perişanlığa bürünerek teslim olmağa eş olup uyan bir yönelişle yönel. Uzun bir gece, gece vakitlerinin aralarında uzunca bir müddet; O'nu (c.c.) tesbîh et, O'nun (c.c.) Şanına yakışmayan her nitelikten O'nu (c.c.) uzak bil. Paramparça arzulardan kurtulmuş olan bir akılla, her türlü uğraşıdan boşalıp arınmış olarak tesbîh et. Kalp coşkusuna, manevî hallere sahip olanların sergiledikleri davranışları ve gizli anlamları idrak edip netîce ve Ahirete dair kuralların ehli olanların âdetleri işte böyledir.

۞ إِنَّ هَؤُلَاءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۞

27. Ayet: Hiç şüphesiz; istikamet ve düzgün hayat Yolundan sapan şu sapıklar; karşı karşıya bulundukları Dünyanın lezzetlerini ve tüm Dünyalıkları seviyorlar, önlerinde gelmekte olan gayet ağır günü, işlerin gayet zor ve çetin olacağı Kıyamet

Gününü arkaya atıyorlar. Bununla kalmıyorlar, bu ilgisizlikle beraber bir de yalanlayıp inkâr ediyorlar.

۞ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَا أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ۞

28. Ayet: Biz kendilerine O Günü haber verdiğimiz ve tasdik etmelerini emrettiğimiz halde Nasıl inkâr ederler? Biz onlara kesinlikle Îman etmelerini emrediyoruz, çünkü Biz sonsuz kudretimizle onları yoktan var ettik. Önce en değersiz, en basit ve en pis nesnelerden varlıklarını takdir edip kararlaştırdık, (zamanla geliştirip) bedenlerinin rükünlerini (güçlü kemiklerini) ve eklemleriyle beraber sinir sistemlerini kuvvetlendirip düzgün bir varlık yaptık. Nihayet mükemmel şahıslar haine getirerek kulluk yükümlülüklerini alıp taşıyacak bir hale getirdik ki, bunlara dayalı olarak Îman edip tüm inanç esaslarını tasdik etsinler. (Ey En Sevgili Rasûl!) Bu hale gelen şu insanlar Îman etmezler, inad edip diklenerek dediklerimizi tasdik eylemezlerse bilsinler ki, dilediğimiz anda biz onları helâk edip köklerini kazıyarak yok ederiz ve yerlerine varlık ve varlığın ayrılmaz nitelikleri olan akıl, kuvvet vs. niteliklere sahip onlar gibi insanlar getiririz. Bu değiştirmeyi güzelce yaparız ve bunların yerlerine gelenler; gidenlerden ahlak bakımından gayet güzel, kulluk bakımından gayet olgun olurlar.

۞ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ۞

29. Ayet: Bilesiniz ki, ahlakın ve davranışların düzeltilip güzelleştirilmesini ve kötülüklerden arındırılmasını gösterip irşad eden Ayetler; Allah (c.c.) tarafından muazzam öğüt, ders ve uyarılardır. Kim bunlardan ders alıp uyanarak faydalanmak isterse Rabbine önce bir yol tutar. Yani önce O'na (c.c.) yaklaşıp kavuşma yolculuklarına başlar. İlâhî buyrukları icra ederek yaklaşır ve (manevî) durumlar ve (yüksek) makamlar derken Rabbine kavuşur. Allah Azîmüşşan'a kavuşmaktan sonra ise başka bir gaye ve murad yok.

۞ وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞

30. Ayet: Ancak Yüce İlâhın kolaylaştırıp başarılar vermesiyle yol yürüyüp yakınlığa erenler; kendilerine başarılar Veren, onların tüm çalışmalarını kararlaştırıp Vareden, sonradan olan âlemin, kuruntu ve hayallerin karanlıklarından kurtaran Allah (c.c.) dilemedikçe bir şey dileyemezler. (Asım kıraetine göre mana: Sizlerin Îman ve İslâm'a ermenizi ve Rabbinize yol bulmanızı Allah Teâlâ dilemedikçe sizler dileyemez ve bir şey yapamazsınız.) Bilesiniz ki, kullarının kabiliyyet ve kapasitelerini Bilen Allah (c.c.); kendilerine gelen idrak ve görüşleri almağa kabiliyyet ve kapasitelerinin ne olduğunu Bilen, onların yetiştirilip olgunlaşmalarında yüce gaye, kusursuz bilgi ve sağlam icraat Sahibi Olandır.

۞ يُدْخِلُ مَن يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞

31. Ayet: Lütuf ve irşadıyla; dilediği kimseyi Birliğinin geniş ikramı olan rahmetine erdirir. Fakat İlâhî sınırlardan ve kulluk dairesinden çıkan ve özel yardım ve başarılı kılınmaktan mahrum olan zalimlere gelince; Allah Zülcelâl onlara pek acıklı bir azap hazırladı. İntikam ve acı verme bakımından o azaptan daha şiddetlisi

yoktur. Bilesiniz ki, o azap onların Yüce kabulden mahrum bırakılmalarıdır. (Yüce Huzurdan uzaklaştırılarak Cehennemde ebedî olarak kalmalarıdır.)

Ey sonsuz kuvvet Sahibi ve Metîn (Varlığı, Birliği, İsimleri, Sıfatları, kararı, icraatları ve her şeyi ezel-ebed sağlam Olan Rabbimiz)! Senden (Senin kahrından, gazap ve azabından); Sana sığınırız.

İNSAN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN SÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah Azıîmüşşan'ın dilemesine ve kolaylıklar vermesine yönelip teslîm olan mürîd! Allah Azıîmüşşan arzu ettiğin hususta başarı versin, bunu elde etmende de yardım eylesin. Sana gereken; Dünyaya yönelip ilgi duymaktan uğraşı ve kararını koparman ve kalbini tamamen arındırmandır. Ahirette ve Ahiretteki her şeye (ebedî nimetlere ve türlü ikramlara) yönelerek; Dünyevî arzulardan yüz çevirip uzaklaşacaksın. O'nun (c.c.) Ruhunun hayat veren kokularını kuvvetle koklayarak Kendini O Hak Varlığın nefeslerine arz edip onunla yaşayacaksın. O'nun (c.c.) geniş rahmetini ummağa devam edeceksin. Eğer bu hususta bütün vakitlerinde ve her durumunda sana kolaylıklar ve başarılar verirse bu senin için; Dünya ve Ahiretten hayırlıdır. Böylece fânî insan oluşuyun, hayvanî gereksinim ve güçleriyin tüm kötülük ve zararlarını; senden uzaklaştırır.

Hulasa Allah Teâlâ'yı Vekîl edin, O'na (c.c) güven ve de ki, O (c.c.) benim Kefîlim'dir ve bana yeter. Çünkü o (c.c.); sana uygun olanı ve senin durumuna yaraşmayanı senden çok iyi bilir. Senin için; tüm işlerini O'na (c.c.) bırakman ve tam olarak teslîm olup O'nu (c.c.) Vekîl etmen var. Tüm işler ve bütün yetki Allah'ın (c.c.) elindedir. O Hakîm'dir. (Kusursuz ilmin, sağlam icraatı ve yüce gayelerin Sahibidir.) Müstean'dir. (Yardım ve destek sırf O'ndan c.c. istenir.)

MÜRSELÂT SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 50 Ayettir. İlk Ayeti İlâhî buyruklar ve iyilikler için gönderilen ruhanî varlıklara yemin edilerek başladığı için Bu Ad verilmiştir.

MÜRSELÂT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Varlığın Bir olduğunu tam bir açıklık ve kesinlikle idrak eden, hakîkî olmayıp fânî varlıklarca varlığı kabul gören bilumum varlıkları ve onların birbirlerine bağlılıklarını (sonradan olan her şeyi) varlık sahnesinden düşürüp yok eden tam bir arınma ve bunu görüp idrak etme mertebesine doğru çekilip giden kimseye şu hakikat ve gerçek bilgi asla gizli kalmaz:

Allah Azıîmüşşan'a yönelip O'na (c.c.) doğru çekilip gitme hiç şüphesiz; Allah Teâlâ'nın manevî esintiler gönderip nefesler vererek Kendisine tutup çekmesiyle olur. Bu esintiler; manevî âlemin ve sonsuz rahmet Denizinin (c.c.) uğur ve bereketi yönünden doğup gelen esintilerdir, Rahman Azıîmüşşan'ın yüce ikramı olan nefeslerinden esmektedir.

Şüphe yok ki, Allah Azıîmüşşan'ın kullarını tutup Huzuruna çekme halleri; kulların kabiliyyet ve kapasiteleri farklı olduğu için farklı-farklı olur ve bunların tamamı Allah Azıîmüşşan'ın aslında farklı olan İsimlerine ve Sıfatlarına dayanır. Hepsi de Allah Teâlâ'nın sevgi ve rahmet tecellîlerinden (Yüz göstermesinden) meydana gelen, Yüce Varlığın kusursuz ve mükemmel iş ve icraatları ile olur.

Yüce Huzura çekilenlerden kimi var ki, onu özel bir yardım ve manevî rüzgârlar öyle bir yakalayıp çeker ki, gözlerin ışığını ansızın alıp giden şimşek gibi bu tür kimseleri süratle tutar ve sonradan olan âlemin elbiselerini onlardan tamamen çıkarır (onları fânî niteliklerden ve tüm yanlışlıklardan arındırır). Onları tabiatın zindanlarından; oyalanıp kalmağa bir an fırsat vermeksizin derhal tutup çıkarır.

Onlardan kimileri de var ki, üzerlerine tam bir ağır başlılık ve yumuşaklıklar yayılır. Manevî rüzgârlar üzerlerine eserken istirahat ederler, huzurla beklerler. Sonunda esintilerin eser ve etkileri içlerine yerleşir. Bu ruhanî esintilerin geldiği cihete doğru derece-derece tam bir aşk ve arzuyla giderler, o esintilerin geldiği izleri izleyerek yol yürürler ve nelere ulaşırlar, hatta kavuşurlar.

Onlardan öyleleri de var ki, üzerlerine esen manevî rüzgârlar; yavaş-yavaş içlerinde Hakla-batılı, hidayetle-dalâleti seçip ayırır. Böylece aralarına fitne düşürür. (Çetin imtihan ve sıkıntılar meydana koyar.) Onlardan bir kısmı aklını kullanıp uyanır. Böylece Cennetlik olur. Bir kısmı ise aklını başına alıp uyanmaz Cehennemlik olur.

Onlardan kimileri de var ki, manevî rüzgârlar esmeleri sonrasında onlara sadece bir zikir ve ders bırakırlar. Bu onların yaratılan asıl karakterlerine göre olur. Onların bu karakterleri manevî âlemden; akıl ve fikirden arı ve ayrı (mahrum olarak) meydana gelmiştir. Nasıl aşk ve arzu duyacak, nasıl yol yürüyüp yükseklere uçacak?

Birinci gurubun tarzı; İlâhî Birliğin tutup çekmesi kendilerine ulaştıktan sonra oyalanmaksızın şimşek hızıyla Allah Teâlâ'ya uçup giden deha ve hıkmet sahiplerinin yolunu göstermektedir.

İkinci gurubun tarzı; manevî hallere ve coşkulara sahip olan iyilerin, kusursuz manevî zevklara sahip olmakla çalışıp uğraşı vererek yol yürümek suretiyle Hak Teâlâ'ya doğru çekilip gidenlerin yolunu göstermektedir.

Üçüncü gurubun tarzı; muamelatta (ibadet, ticaret, alış-veriş ve tüm hukukta) başarı sahibi olan, Ayet ve delillerle Hak Teâlâ'ya yönelen, Dînin hukümlerini

layıkıyla yaşayıp üstün ahlaka eren dürüst davranış sahibi ve seçkin insanların yolunu göstermektedir.

Dördüncü gurubun tarzı; Umum insanların (halkın çoğunluğunun) yolunu ve hayat tarzlarını gösterir ki, bunlar (dilleriyle) zikretmekle ve zikri; anlayışsızca yaparlar, içten gelen bir coşku, bir zevk ve bir anlayış olmaksızın şuursuzca tekrar etmekle hayat sürerler ve bununla yetinirler. (Mukaddesat sadece bunların dillerinde olup ibadet ve itaatten yaşarlar.) Allah Zülcelâl bu çoğunluk hakkında şu tarifi yapıyor meâlen: Onlar tıpkı hayvanlar gibidirler, hatta (karakterlerinin gereği olan İman ve İslâm'ı terk ettiklerinden dolayı) izledikleri yol bakımından hayvanlardan da aşağıdırlar. (A'raf: 179, Furkan: 44)

Allah Teâlâ: Bu Sûre-i Celîlede bu dört sınıf insanı gösterip anlatmak isteyince Vahyinin taşıyıcılarına ve umum kullarına devamlı gelmekte olan rahmetinin can veren nefeslerine yemin etti ki, bunun değerini anlayarak Rablerinden yardım istesinler, karakter ve kabiliyetlerine göre; yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Huzuru düşünerek O'na (c.c.) doğru yol yürüsünler. Tüm bu sebeplerle sözlerin En Uğurlusu ile açıklamalarına başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Varlığının Yüce Sıfatlarına ve Güzel İsimlerine dayalı olan gölgelerini uzatarak bütün varlıkları yaratıp açığa Koyan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; yarattığı bütün varlıklara; Ruhunun hayat ve huzur veren esintilerini ve rahmetinin canlılıkları devam ettiren nefeslerini aralıksız ulaştırmakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

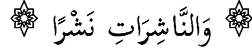
Allah Azıîmüşşan; kullarına Rahıîm'dir; Ruhunun kokularını, rahat ve huzur kaynağı olan nefesini göndererek onları Birliğinin sonsuzluğuna ve ebedî mutluluklara Erdiren rahmet Sahibidir.

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا

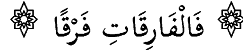
1. Ayet: İlâhî Birlik ve hakikatlere uygun olarak varlıklar arasında meydana gelen tanışıp kaynaşmayı açığa koymak (İlâhî buyruk ve iyilikleri kullar arasında yaymak) için gönderilen; madde âleminde yaşamakta olan şahısların canlarına nefes aldırıp onların tüm ihtiyaçlarını karşılamak gayesiyle, Rahman Azıîmüşşan'ın yüce rahmetinden meydana gelen manevî âlemin uğur ve bereketi tarafından devamlı esmekte olan rahmet taşıyıcılarına ve kulları Yüce Huzura alıp götüren cezbe (tutup çekme) rüzgârlarına yemin olsun.

فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا

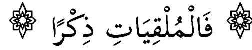
2. Ayet: Şiddetle esen, yüce gayretlerle Hak Teâlâ'ya doğru çekilip giden âşıkların ruhlarından Dünya elbiselerini ve madde âleminin her türlü örtü ve kazanımlarını çekip alan, onları tabiat zindanlarından çıkarıp kurtararak gerçek rahata ve huzura erdirmek için şiddetle onları geçici olan her şeyden arındıran rüzgârlara da yemin olsun.



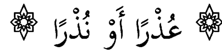
3. Ayet: Tam bir yumuşaklık ve kolaylıkla; Hak Teâlâ'ya doğru samîmî ve kararlı olarak yönelen mürîdlerin ve Mevlâ'yı isteyenlerin istidad topraklarına (kabiliyyet ve kapasite mertebelerine) Allah'ın (c.c.) rahmetini yeterince yayan rüzgârlara da yemin olsun. Şöyle ki, bu manevî rüzgârlar onları; unutkanlık uykusundan ve gaflet dalgınlıklarından uyandırarak sapıklığın zindanlarından kurtarır, Yüce Dosta (c.c.) kavuşma meydanına ulaştırır.



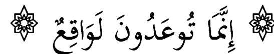
4. Ayet: Rahman Azıîmüşşan tarafından; Îman ve İslâm Yolunda yürürlerken Dünyada bulunan kullara Hakla-batılın, helalle-haramın, hidayetle sapıklığın arasını ayırıp göstermeleri için gönderilenlere ve sonradan olan âleme ulaşıp Dünyada yaşayan kullara; uyanıp yoktan var edilip geldikleri ve tekrar dönüp varacakları Yüce Huzuru uyanıp anlamaları için Hak ve Doğru olan Yolla, sapıklığa ve korkunç zararlara götüren yolu birbirinden ayırıp seçenlere de yemin olsun.



5. Ayet: Tabiatın ve madde unsurlarının üzerine kurulup gelişen zaman ve mekân zincirleriyle bağlı olup sonradan olan âlemin zindanlarında; zindan hayatı yaşayanlara; tabiatın ve madde unsurlarının ağır yüklerini ve sıkıntılarını taşıyıp getirenleri anlamaları için manevî âlemden onlara güzel zikir ve uyarılar aktarıp bu zikri onların dillerine döküp onlardan kurtulmalarını anlatıp ikna etmeğe ve böylece varlıklarının aslını hatırlamalarına çalışanlara yemin olsun.



6. Ayet: Zira bu zikir kullara özürlerini açıklayarak af ve mağfiret dileyip madde âleminde yaptıkları kötülüklerin ve günahların silinip yok edilmesini sağlar. Böylece Dünya sahasından Yüce Yaratıcıya doğru göç etmeleri için yolculuk yaparlar. Hem bu zikir ve dersler onlara bir uyarı olup manevî âlemin ve sonsuz iktidar sahası olan İlâhî Huzurun bolluk ve sonsuz huzurunu hatırlamalarından sonra fânî âlemin ateşinden, ebedî olarak Yüce Huzurdan kovulup perişan olma ateşlerinden onları sakındırıp uyandırır.



7. Ayet: Yani ey kullukla yükümlü olanlar! Allah Azıîmüşşan tarafından; kusursuz bilgisi, sağlam icraatları ve yüce gayeleri gereği; İlâhî Birliğin, kesin bilgi, Îman ve İslâm'ın ortaya konması maksadıyla var olup gelen, üzerlerine yeminler edilen pek değerli ve pek büyük manevî varlıklar hakkı için kesin olarak bilesiniz ki, iyi anlamanız için sizlere tehdîdler yapılarak ve yeminler edilerek haber verilen tehlikeler ve korkunç hadiseler Ahirette Huzura arz olunduğunuz ve her şeyin açığa konduğu ve yapılanların tamamının karşılık göreceği O Günde; muhakkak gelecek ve gerçekleşecektir. Bunda asla şüphe yok.

۞ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ۞

8. Ayet: Bilesiniz ki, bu korkunç hadise meydana geldiği ve Kıyamet Koptuğu zaman ve yıldızlar da silinip gittiğinde ve tamamen yok olduğunda, yani hakikat Güneşi (c.c.) Aşikâr olup Yüz göstermekle sonradan olup biten âlemde varlıklar, kimlikler ve tüm şahıslar yok olduğunda…

۞ وَإِذَا السَّمَاء فُرِجَتْ ۞

9. Ayet: Gökyüzü; yani olup biten fânî âlemin nizamı ve her şeyin düzeni parçalanıp dağılarak yok olduğunda…

۞ وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۞

10. Ayet: Yeryüzünün kazıkları ve ana sütunları olup duran ve Yeryüzünü sağlam tutan yüksek dağlar, cisimler ve bedenler âleminde duyulup görülen tüm varlıklar yerlerinden sökülüp kırılarak ve ufanarak darmadağın olduğu zaman…

۞ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ ۞

11. Ayet: İnsanların eğitilip Hakka irşad edilmeleri, bozukluk ve yanlışlıkların doğru ve düzgün hale getirilmesi için gönderilen bütün peygamberlere (a.s.); Dünyada ne zaman olacağı kapalı olup bilinmeyen, ümmetlerine şâhidlik yapacakları vakit belirlendiği zaman…

۞ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۞

12. Ayet: Öyle zannet ki, onlara Allah Azıîmüşşan tarafından şöyle denmiştir: Hangi gün için bekletilmişlerdir ve şâhidlik yapmaları hangi güne bırakılmıştır?

۞ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۞

13. Ayet: Yine cevap Allah Azıîmüşşan tarafından verilmiştir: Fasl Günü; kararın gayet açık ve kesin olarak verilme günü, gerçek mahkemenin kurulacağı ve herkese hakkın tam verileceği gün için bırakılıp bekletilmişlerdir.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۞

14. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Fasl Gününün ne olduğu Sana ne ve kim bildirebilir?

Allah Teâlâ burada O Günü (Kıyamet Gününü) kapalı tuttu. (Açık olmayan ifade kullandı, Fasl Günü dedi ve bilinmeyecek derecede bir gün olduğunu anlattı.) Çünkü gerçekten çok korkunç ve tam olarak kimsenin bilemeyeceği bir gündür.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

15. Ayet: Ebedî helâk ediliş, kahroluş, daima baskı altında tutulup mahrum bırakılış; O Fasl Gününü inkâr edenlere sonsuz olarak uygulanacak, ebedî olarak o korkunç azap içerisinde kalış onların olacaktır. Çünkü O Gün kendilerine tehdîdle haber verildiğinde inanmıyorlar, yalan diyorlardı.

۞ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ۞

16. Ayet: Bu sapık inkârcılar; verdiğimiz haberleri nasıl yalanlayıp inkâr edebiliyorlar? Hal bu ki, geçmiş inkârcıların durumlarının ne olduğunu duydular. Âd ve Semûd Kavmi gibi önceki inkârcıları helâk etmedik mi? Va'd olunan Kıyamet Gününü inkâr etmeleri sebebiyle biz onların köklerini kazımadık mı? Kesin olarak biliniyor ki, önceki inkârcıları helâk edip köklerini kazıdık.

۞ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۞

17. Ayet: Sonra peşlerine (daha nice kavimleri) takmışız. Şuayb, Mûsâ, Îsâ Peygamberlerin (a.s.) Kavimlerini Bu Günü ve Bunu haber veren peygamberleri ve kitapları inkâr etmeleri sebebiyle öncekilerin peşinden helâk ettiğimiz gibi.

۞ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۞

18. Ayet: Hulasa önceki inkârcıları ve arkadan gelip onlara katılanları helâk ettiğimiz ve onlara yaptığımız gibi; Allah'ın Yüce Rasûlünü (s.a.v.) ve O'nun (c.c.) katından O'na (s.a.v.) indirilen Ayetleri inkâr eden tüm suçlu kâfirlere de öylece yapacağız.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

19. Ayet: Çünkü O Gün inkârcıların vah haline. Zira onlara O Gün büyük bir helâk ve korkunç bir azap var.

۞ أَلَمْ نَخْلُقكُّم مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ۞

20. Ayet: Ey inkârcılar! Tarafımızdan Îman edip tasdik eylemekle emrolunduğunuz hususları nasıl inkâr ediyorsunuz? Hal bu ki, Bizim inkâr edenleri helâk etmeğe ve her şeye Kadir olduğumuzu biliyorsunuz. Ey unutmayı karakter edinenler! Biz sizleri; son derece aşağılanmış pis bir sudan yaratmadık mı?

۞ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۞

21. Ayet: Çiftlerin birleşmesi sonrasında inip dökülen o meniyi; yerleşip sağlam kalacağı (yatak misali) bir yere anne rahmine koyup korumadık mı?

۞ إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۞

22. Ayet: Belirli bir vakte, ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Aziîmüşşan'ın ölçüp belirlediği âna, varlığının geliştirilip insan halini alarak doğmak suretiyle; bilinen, görünen ve aşikâr olan şu âleme çıkacağı vakte kadar (o değerli ve sağlam yerde korunup geliştirilir).

۞ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ۞

23. Ayet: Hulasa Biz(c.c.); sizleri takdir edip iğrenç bir sudan yaratılışınıza, sonra rahmin korunaklı karanlığına konarak orada geliştirilip Dünya yüzüne çıkarılmanıza ve yetiştirilip geliştirilerek görüş ve olgunluk sahibi bir varlıklar olup

yükümlülük alabilecek ve o yükümlülükle Îman ve İslâm sahibi insanlar olacak tarz ve muazzam ölçüler içerisinde var edilmenize karar verdik. Bakınız Biz; nelere Kadiriz ve ne güzel güç yetirip neler var ediyoruz.

Yine sizleri öldükten sonra dirilterek kabirlerinizden yapılanların tam olarak karşılık göreceği Güne sevk etmeğe de Kadiriz. Şu halde ey inkârcılar! Gayet dürüst ve pek güvenilir insanlar olan Peygamberden (a.s.) duyduktan sonra bunları niçin inkâr ediyorsunuz?

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

24. Ayet: Tekrar diriltip Huzura getireceğimize Kadir olduğumuzu inkâr edenlerin O Gün vay haline! Büyük bir azap ve korkunç sıkıntı O Gün onlarındır.

۞ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۞

25. Ayet: Tarafımızdan belirlenip plânlananları ve dilediğimiz her şeyi kuşatan kudretimizi ve her şeye gücümüzün yettiğini nasıl inkâr edersiniz? Şu kupkuru Yeryüzünü sizler için toplayıp bağrına basan bir karargâh yapmadık mı?

۞ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ۞

26. Ayet: Hem diriler insanları ve hem de ölülerini toplayıp barındırıyor. Diri olduğunuzda üzerinde, öldüğünüzde içerisinde topluyor.

۞ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُم مَّاءً فُرَاتًا ۞

27. Ayet: Yeryüzünde; kazıklar ve sütunlar halinde yüksek dağlar var ettik. (Yeryüzü ekseni etrafından dönerken bozulup dağılmaması için muhteşem dağları kazık yapıp koruduğumuz gibi insanlık düzeninin korunması için de) İlâhî bilgilerinin ve gördükleri hakikatlerin sır ve ölçüsüne kimsenin idrakinin eremeyeceği yüce kutuplar (etraflarında halkın toplanacağı pek değerli halifeler ve örnek kâmil insanlar) var ettik. Hem sizleri tatlı sularla sulamaktayız, (bedenlerinizi suladığımız gibi) ruh ve akıllarınızı da o kutupların manevî ilimleriyle, zevklı idrakleri ve cehaletin öldürdüğü varlıkları diriltici, sağlam karar sahipleri için içimi ve hazmı gayet tatlı ve kolay olan o manevî su ile sulayıp geliştirmekteyiz. Maneviyat sütunları olan o kutupların tavır ve hareketlerinin (ilim ve icraatlarının) dipleri ve derinlikleri insanların anlayış ve idraklerinden pek yücedir, erişemeyecekleri kadar yüksektir. Bu maneviyatın kaynakları (halkın suya ve ilme kandığı yerler, yani bu kutuplar); ahmaklık ve safsata (yanılgı) kirlerinden arı ve pak kaynaklardır.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

28. Ayet: Hulasa O Gün; aklın, anlayışın düş ve hayallerin idrakten aciz kaldığı, dillerin açıklamaktan yorulup tükendiği bu eşsiz varlıkları yoktan var edip açığa koymağa Kadir ve muktedir olduğumuzu inkâr edenlerin vay haline. Büyük bir azap var onlar için.

۞ انطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ۞

29. Ayet: O Günü ve korkunç azabı gördüklerinde onlar için yalan deyip inkâr etmek nasıl mümkin olur? O an onlara hakaret edilip azarlanarak ve baskı yapılıp zorla sevk olunarak şöyle denir: Ey inkârcılar! Yalanlayıp inkâr ettiğiniz ceza ve hoşa gitmeyen azaba koşun ve girin.

۞ انطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۞

30. Ayet: Allah Azıîmüşşan onları azarlayıp hakaret ederek ve kuvvetle şiddet gösterip baskı yaparak emrini aynen tekrarladı ve şöyle dedi: üç dallı bir gölgeye, yol-yol olmuş üç parça halindeki korkunç bir gölgeye koşup girin. (O Gün hararetten dolayı serinlemek isteyen Cehennemliklerin sokulacağı yakıcı ve bunaltıcı gölge.) Dünyadayken kâfirlerin kuruntu, şehvet ve öfkelerinden dallanıp türeyen, kendisiyle Cehenneme girmeyi gerektirici tüm günahların işlenip kazanılmış olduğu hayvanî güçlerden doğup gelen gölgeye…

۞ لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ ۞

31. Ayet: Bu herhangi bir gölge değil, asla (inkârcılara has) pis arzu ve şehvetlerden, gazap ve öfkelerden kaynaklanıp gelen ateşlerin hararetinin zararını (o inkârcılardan) uzaklaştırmayan, asla gölgelendirici ve serinletici olmayan, (inkârcı) insan güçlerinden meydana gelen sonradan olan âlemin ateşlerinin yakmasından, Cehennemin alevinden korumayan bir gölgedir.

۞ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ۞

32. Ayet: Cehennemin yakıcılığı kâfirlerden nasıl uzaklaştırılabilir? (Bu asla mümkin olmayacak.) Zira lanet (kovulma) ve ebedî olarak (nimetlerden) mahrum bırakılma yurdu olan Cehennem kükreyerek alevlenip yanarken kıvılcımlar atar ki, (fırlatıp attığı kıvılcımları) büyüklük bakımından (ne gibi bir kıvılcım olduğunu düşünün ve takdir edin ki, o ateşin kıvılcımları) havada uçuşan saraylar gibidir.

۞ كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ ۞

33. Ayet: San ki, kıvılcımların peş peşe sürüler halinde devam etmesi ve birbirine benzemesi sarı-sarı (sürü halinde giden) develer gibidir.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

34. Ayet: Allah Azıîmüşşan'dan gelen kitaplar yoluyla ve peygamberler (c.c.) diliyle tasdik etmekle emrolundukları korkunç azabı inkâr etmeleri sebebiyle O Gün inkârcılar için pek büyük azap ve ağır cezalar var.

۞ هَٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ ۞

35. Ayet: Cehennem görevlileri onları tam bir sıkıştırma, sert davranarak ve baskı yaparak Cehenneme sevk edilmeleri sonrasında aşağılanıp alçaltılarak oraya atılırlar. O zaman yakarışlarda bulunarak acılar ve korkular içerisinde feryad ederler. Onlara hakaret yapılıp azarlanarak şöyle denir: Bu; (inkârcıların)

konuşamayacakları Gündür. Çünkü onların konuşmaları tamamen yalan bahanelere ve asılsız özür dilemelere dair olacaktır, azabı uzaklaştırmayacak ve fayda vermeyecek bir konuşmadan ibaret kalacaktır.

۞ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۞

36. Ayet: Hulasa O Gün onlara izin verilmez ve özür dileyemezler, bahane sergileyemezler. Çünkü özür dileyip tevbe etmekle kaybedileni tekrar elde etme hayatı (imtihan için verilen Dünya hayatı) bitmiştir.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

37. Ayet: İnkârcılara O Gün pek büyük bir azap var ki, hangi bir azap olduğu, korkunçluğu, acı ve üzüntüsü, durum ve derinliği asla idrak olunmaz, aslı ve esası bilinmez.

۞ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ۞

38. Ayet: O an Allah Zülcelâl tarafından onlara şöyle denir: Bu; Hak Da'vanın sahipleri olan Mü'minlerle, batıl ve haksız da'vanın sahipleri olan kâfirlerin, daima kötülükler sergileyenle, Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayıp daima güzellikler sergileyenleri (ve bütün hukuku) birbirinden ayırma, açık ve net karar verme Günüdür. Sizleri ve sizden öncekileri, sonradan gelenlerle önceden yaşayıp gidenleri, önden gidenlerle gelip onlara karışanları toplayıp Bu Gün bir araya getirdik.

۞ فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ۞

39. Ayet: Ey kullukla yükümlü ve sorumlu olanlar! Eğer bir hileniz, Bana karşı koyup üzerinizden azabımı uzaklaştıracak bir tuzak ve plânınız varsa Bana karşı kullanın, gücünüz yetiyorsa haydi Bana hile yapın.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

40. Ayet: Yoksa bilesiniz ki, haberlerimizi ve habercilerimizi yalanlayıp inkâr edenlere kesin olan, sarılıp bırakmayan korkunç bir azap var. O hainler; o perişan halde ve korkunç durumda iken onların Allah Azîîmüşşan'a karşı hile yapmaları nereden ve nasıl mümkin olacak? O'nun (c.c.) azabından kurtulmaları için asla böyle bir şey mümkin olmaz. Hulasa o sapıklar Cehenneme doğru sevk olunacaklar, aşağılanarak ve rezil edilerek çekilip oraya atılacaklar ve ebedî olarak kalacaklar.

۞ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ ۞

41. Ayet: Allah Teâlâ (tarafından gönderilenleri) yalanlayıp inkâr edenleri tehdîd ettikten sonra ardından tasdik ehli Mü'minlere müjdeler vermek için şu açıklamaları yaptı: Bilesiniz ki, kendilerini şirkten ve bütün günahlardan koruyan, tüm yapılanların karşılık göreceği Ahiret Gününü tasdik eden, iyilik ve nimet denizlerine dalan takva ehli (haram ve zararlardan korunmayı beceren) Mü'minler; O Gün her türlü nimetler ve bolluklar içerisinde hayat sürecekler. Zira O Gün onlar;

Cennet bahçelerinin uzayıp giden gölgelerine konup (koltuklar üzerine) yaslanarak, mükemmel surette akmakta olan pınarların başında oturacaklar.

۞ وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ۞

42. Ayet: Gölgeliklerin çevrelerinde bulunan her tür meyvelerden arzuladıklarını tadacaklar.

۞ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۞

43. Ayet: Onlara lütuf ve ikramlarda bulunmak için şöyle denecek: Yiyiniz ve içiniz. Sizlere afiyet ve hoş keyifler olsun. Bütün bu nimetler ve her türlü ikramlar; Dünyada yapmış olduğunuz İlâhî buyruklardan ibaret yararlı işler, rızaya, beğeni ve kabule eren ahlakınızın karşılığıdır. Bu yüce durumlar ve yüksek makamlar yüce iş ve icraatlarınızın ve yüksek ahlakınızın ürünüdür.

۞ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۞

44. Ayet: Hulasa Biz; içinde bulunduğunuz bolluk ve nimetlerin benzeri; hüküm ve kararlarımızdan başlarına gelen her şeye razı olup iş ve icraatlarında, ahlak ve davranışlarında ihlaslı olan iyilik ve beceri sahiplerinin tamamını bu nimetlerle ve ikramlarla ücretlendirmekteyiz.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

45. Ayet: Ey ihlâs sahibi olup bu kalıcı nimetlere eren Mü'minler! Sizleri yalanlayan inkârcılar için korkunç helâk ve pek acıklı bir azap var.

۞ كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ ۞

46. Ayet: Allah Azıîmüşşan tarafından inkârcılara azarlama yapılıp hakaret edilmesi gayesiyle (kendilerine verilen mühlet ve serbest bırakmayı ifade eden cümle yerine) emir cümlesi takdir edilip kullanılmıştır. (Elbette kötülük yapmaları ve haram yemeleri emredilmez.) Sanki onlara Dünyada yanlışlıklar emredilmiş gibi Ahiretin kalıcı lezzetlerini (Ahiret seadetlerine erdirecek davranışları) bırakıp Dünyanın fânî lezzetlerini (haram ve rezillikleri) tercih etmeleri sebebiyle geçmişte meydana gelen (yaptıkları karşılığında hemen cezalandırmayacağını ama suçlarının karşılıksız kalmayacağını ve Ahirette azabın korkunç olacağını) tehdidle haber vermiş ve şu açıklamayı yapmıştır: Dünyanın kırıntılarından (geçici nimetlerinden) istediğiniz tarzda bol-bol ve serbestçe yiyin ve az bir müddet geçimlikleriyle rahatça yaşayın. Bilesiniz ki, sizler; büyük suçlarla suçlu zalimlersiniz. Îman edip tasdik eylemekle emrolunduğunuz hususları inkâr etmenizin uğursuzluğu sebebiyle Ahirette tutuklanıp cezalanacaksınız.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

47. Ayet: O Gün inkârcılara pek büyük azap var. Onlar (bu tarz hayatı tercih etmekle) kendilerini ebedî azaba atmış oldular.

۞ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ۞

48. Ayet: O inatçı dik kafalılar nasıl tutuklanıp ceza görmezler? (Onlar muhakkak cezalanacaklar.) Çünkü onlar diklenip azgınlık yaparak inkârlarındaki inatlarından dolayı kendilerine; Allah Azıîmüşşan'a bükülüp kulluk yapın, hüküm ve buyruklarına teslim olarak O'na (c.c.) yönelin ve Namaz kılın dendiğinde; büyüklenip diklendiklerinden dolayı rukû' etmezler, Allah'ın (c.c.) hukmüne ve Rasûlünün buyruklarına sarılmazlar, inad edip sıkıntı ve zorluk çıkararak itaat etmezler, aksine yalanlayıp inkâr ederler ve dalga geçerler.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

49. Ayet: Bu sebeple onların başına korkunç belâ gelip kondu ve Allah'ın (c.c.) peygamberlerine (a.s.) türlü kötülüklerle karşı çıkıp üstün gelmeğe çalışan ve onlarla (a.s.) dalga geçerek kendilerine inen, Dînin esaslarını, Îman ve İslâm'ın açık hukümlerini açıklayıp irşad ederek yol gösteren kitapların (ve peygamberlerin a.s.) tamamını inkâr eden bu inkârcılara O Gün korkunç azap var.

۞ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۞

50. Ayet: Hak Varlık (ve Tek Rab) Olan Allah'ın (c.c.) Yolunu açıklayan, (karaktere) Uygun (Allah Teâlâ'ya götürmekte) Dosdoğru Olan Bu apaçık (Allah'ın c.c. Sözü olduğu aşikâr olan) Kitaba Îman etmedikten sonra bu sapık inkârcılar; Bu Kur'an'dan başka hangi söze Îman edecekler? Bu inatçı azgın zalimler; Kur'an'a Îman etmedikten sonra hiçbir söze ve hiçbir uyarıya kulak vermez ve itaat etmezler.

(İnkârlarında ısrar ederek ölen kâfir ve inkârcılara ise cezanın en ağırı ve azabın en korkunç olanı var.)

MÜRSELÂT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey hidayet ve başarı yoluna yönelen, Allah'ın Varlığına ve Birliğine ermekte, Tevhıîdin sıdk makamında (Îman ve İslâm'da dürüst olan kullara ikram olunan) makamda yer tutmakta kararlı olan Muhammedî (her şeyiyle Hz. Muhammed'e uymuş ve uygun olan Mü'min)! Allah Azıîmüşşan sana; aradığını kolaylaştırsın, arzuladığın gayeye ulaştırsın. Sana gereken; Kur'an'ın pek sağlam ipine sarılman, O'nun eğitim ve önderliğinin eteklerine (seni tutup götürecek olan esaslarına) tutunmandır. O'nun içinde bulunan bütün emirlere ve yasaklara bağlı olacaksın. Kur'an'la getirilen bütün hukümleri yaşayıp icra edeceksin ki, (senin bunları kabul edip tam bir teslîmiyyetle icra etmen sebebiyle ruhen dirilerek) Kur'an'da işaret ve uyarı tarzında sunulan İlâhî bilgileri ve hakikatleri layıkıyla anlayacaksın. Bunlar senin sırrını ve tüm manevî varlığını Allah'tan gayriye yönelmekten arındıracak. Bu da kalbini; keşif (perdelerin kalkmasıyla mükemmel bir idrak ve anlayışın) ve şühûdun (can gözüne hakikatlerin görünüşünün) akıp gelerek içine dolmasına hazırlayacak.

Hulasa kabiliyyet ve kapasiten kadar tamamen Allah Azıîmüşşan'a yönelerek kendini sırf O'na (c.c.) kulluğa vermelisin ve Allah Teâlâ'nın yüce ilminde senin için takdir edip kolaylıklar ve başarılar verdiği kadar Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin Ahlakıyla ahlaklanmalısın. O'nun (s.a.v.) Ahlakı Kur'an'dır. Kur'an O'na (s.a.v.) Rabbi tarafından indirilen ve En Yüce Kitab Olan Bu Kur'an O'na (s.a.v.) Rabbi tarafından bir bağış ve En Büyük Miras olarak verilmiştir.

Başarı Allah Azıîmüşşan'ın Elinde, hidayet, Îman ve İslâm'a erme O'nun (c.c.) katından bir nimettir. Dilediğini Pek Düzgün Yola (Kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm'a) erdirir.

NEBE' SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 40 Ayettir. İkinci Ayette Nebe' (Büyük ve Meşhur Haber) geçtiği, Sûre içerisinde Kıyamet ve Ahiretle ilgili verilen haber karşısında inkârcı zalimlerin perişanlıkları ve onlara yapılan tehdîd ve uyarılar anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

NEBE’ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kendisine; Yüce İlâh tarafından kullara yüklenen yükümlülüklerin ve O’nun (c.c.) katından gelen hukümlerin sırları, incelikleri ve yüce gayeleri, O’nun (c.c.) pak ve kusursuz Varlığı tarafından ortaya konan emirlerin ve yasakların yararları açılıp anlaşılan kimseye şu hakikatler ve incelikler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan’ın İlâh ve Rab (yarattıklarını yaşatıp geliştirerek Yöneten) olması; merbub olanların (yaratılan, yaşatılan ve yönetilenlerin) bir kısım ağır yükümlülükler ve zor görevlerle eğitilip yönetilerek yetiştirilmesini gerektirir.

Bu ağır yükümlülüklerle ve zor görevlerle eğitilip olgunlaşmak bu kulluklarla yükümlü olanların; pis arzulara, hayal ve kuruntu şeytanlarına uymalarına engel olur. Tüm bu kötüler ve kötülükler kullukla yükümlü olan insana; daima kötülüğü emreden, Allah Azıîmüşşan’ın razı olmadığı işleri yapmasını isteyen nefsinin ordularıdır (kötülük yapmakta yardımcı kuvvetleridir).

İnsan tabiat kuvvetlerinin gerektirip sunduğu kötülüklerden kaçınmayıp Kendisini yarattıktan sonra yaşatıp Eğiten ve Yöneten Rabbi tarafından emredilen yükümlülükleri yerine getirmeyince, ibadet ve itaat yapmayınca İlâhî adalet Yolunda düzgün olamadı ve O Yolda yürüyemedi. Böyle olunca da Allah’ın rıza Cennetine, sonsuz nimetlerin, huzur ve bolluğun Cennetine ulaşmak kendisine doğru yönelmedi, nasip olmadı. Böyle olunca İlâhî hıkmet (Allah Azıîmüşşan’ın kusursuz ilmi, sağlam ve adaletli icraatı) bu tür insana acı bir azapla azap etmeyi gerekli gördü ve onu; ebedî olarak kalmak üzere Cehenneme sokmağa karar verdi. İşte bundan dolayı Allah Azıîmüşşan; iki var oluş (iki âlem) ortaya koydu: Bir takım yükümlülüklerle imtihan edilmek için insanlığın var oluşu, imtihana uyulup uyulmadığının, iyi işlerin ve kötü işlerin birbirinden seçilip bütün yapılanların karşılık bulması için var oluş. (Birinci var oluş; Dünya hayatı, ikinci var oluş; Ahiret hayatı.)

Birinci var oluş yurdu; yolculuk yapıp geçme yeri, ikinci var oluş yurdu yerleşip kalma yurdu.

Akıl ve anlayış sahibi olan kimseye gereken; her ikisine de kesin bilgi ve azm ile Îman etmesi, Dünya hayatında; Ahireti için hazırlık yapmasıdır. Kim Dünyaya aldanır, (sırf) Dünya ile uğraşıp (her şeyini Dünyaya bağlayarak) Ahiretinden alı kalırsa (Rabbine ve O’ndan c.c. gelenlere Îman etmez, yükümlülüklerini yerine getirmez ve Ahiret için hazırlık yapmazsa); yaptıkları ve çalışmaları bakımından pek büyük zarara girenlere karışmış olur. Onların Dünya hayatındaki bütün çalışıp çabalamaları boşa gitmiştir. Güya onlar; çok iyi işler becerdiklerini zannediyorlardı. Onlar; Rablerinin (kendilerini eğitip kurtuluşa erdirmek için gelen) Ayetlerini tanımayan kâfirlerdi. Rablerinin Huzuruna çıkacaklarına Îman etmediler. Bu sebeple bütün yaptıkları boşa çıktı. Kıyamet Gününde onlar için terazi kurmayacağız, yaptıkları iyilik ve kötülükleri tartmayacağız. (Îmanları olmadığından, iyilikleri geçersiz olacak. Zarara girenlere karışmakla başlayan son cümleler; Kehf Sûresi 103-105 Ayetlerinden iktibas edilmiş ve alınmıştır.)

Ahiret hayatının belirtilerinin mükemmelliğinden, kesin olarak gerçekleşeceğine dair kanıtların açıklığından ve Kıyametin kopacağının açıkça anlaşılmasından dolayı kâfirler o noktaya geldiler ki, birbirlerine sormağa başladılar, şüphe

içerisinde bocalayıp mümkin değil, olmaz deseler de Onun gerçekleşeceği haberini aralarında meydana gelen sohbetlerde görüş alış-verişinde bulunarak konuşup duruyorlar, (kendilerini tesellî edebilmek gayesiyle) tartışıp dalga geçiyorlar.

Hulasa Allah Azıîmüşşan tüm bu hususları eşsiz bir tarzda anlatıp haber vermek için açıklamalar yaptı ve sözlerine uğur ve bereket Kaynağı olan En Yüce İsmiyle başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Her iki âleme göre gizli ve aşikâr bütün varlıklara tecellî ederek (Yüz gösterip yaratarak) onları Vareden Allah Adıyla…

İlk var oluş ve Dünya hayatı gereği tamamına Rahman’dır; sonsuz hayat Sahibidir.

Ahiret hayatı gereği (adaletin tam olarak açığa çıkması ve herkesin yaptığının karşılığını hakkıyla almasıyla) seçkin kullar olan Mü’minlere Rahıîm’dir; özel olarak sırf onlara rahmet ve nimetler Verendir.

۞ عَمَّ يَتَسَاءلُونَ ۞

1. Ayet: Neden ve hangi şeyden birbirlerine sorup duruyorlar?

۞ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ۞

2. Ayet: O Büyük Haberden (Kıyamet ve Onunla başlayacak olan Ahiret hayatından) birbirlerine sorular soruyorlar, tartışıp duruyorlar.

۞ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۞

3. Ayet: O Haber hususunda onlar tam bir ihtilâf, tartışma ve ayrılık içerisindedirler. Yani meydana geleceği tehdîdle haber verilen, geldiğinde yapılan iyilikler, kötülüklerden seçilerek bütün yapılanların karşılık göreceği Kıyamet Gününün durumunun pek açık olmasına ve geleceğinde şüphe olmamasına rağmen aralarında tartışıyorlar ve inkârcılar dalga geçseler de sormadan edemiyorlar.

۞ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۞

4. Ayet: Bu tereddüd ehli zalimler; hangi işi ve hangi durumu tartışıp ne konuda tereddüd ediyorlar! Yo, asla onlar için O Günün meydana geleceğini inkâr etmek mümkin olmaz, tartışıp dalga geçerek aralarında konuşup sorular sorarak tartışmaları onlara bir fayda sağlamaz. Çünkü onlar çok yakın bir zamanda bilecekler ve O Günün gerçek olduğunu anlayacaklar. Onun yakınlığı göz kıpırdamasından daha yakındır.

۞ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۞

5. Ayet: Bunca haber ve açıklamalardan sonra nasıl tereddüd eder ve anlamağa çalışırlar? Yo, onlar için asla tekrar diriltilecekleri ve yaptıklarının karşılığını görecekleri Günü inkâr etmeleri mümkin olmaz. Yakında bilip anlayacaklar.

۞ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا ۞

6. Ayet: Kıyameti getirip gerçekleştirmeğe ve benzeri hadiselere Kadir olduğumuzu inkâr mı ediyorlar? Yeryüzünü Biz onlara; gezip dolaşmaları ve yatıp istirahat etmeleri için serilip döşenmiş bir yer yapmadık mı?

۞ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۞

7. Ayet: Yeryüzünü sağlam ve sarsıntısız bir halde tutmak için üzerine kazıklar ve yüksek dağlar koymadık mı?

۞ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۞

8. Ayet: Ey kullukla yükümlü olanlar! Sizlerin karartılarınızı (varlıklarınızı) dileyip ölçülü bir tarzda düzene koyarak, üreyip türemeniz için erkek ve kadın olarak eşler halinde yaratmadık mı?

۞ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۞

9. Ayet: Gece vakitleri arasında uykunuzu sakinleştirici yaptık. Uyku organlarınızın hareketten kesilmesi, sinirlerin gevşemesi ve vücuddaki fazlalıkların atılmasıyla dinlenme sağlar. Bu sebeple kuvvet ve organların yorgunluğu ve gevşekliği gider, bu istirahatı yapmak sebebiyle gündüz her türlü işi atılganlıkla ve kuvvetle yapmağa organlar ve duyular güç kazanmış olur.

۞ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۞

10. Ayet: Geceyi de sizler için muazzam bir örtü yaptık. Onda istirahat edersiniz, gizlice yapmak istediklerinizi gece sebebiyle kolayca gizlersiniz.

۞ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۞

11. Ayet: Gündüzü de hayat sürüp geçim temin etmek, ihtiyaç duyduğunuz giyecek ve yiyecekleri kazanmak için sizlere müsaid vakit yaptık.

۞ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۞

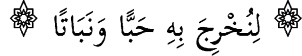
12. Ayet: Yine sizler için üzerlerinizde katlar halinde muazzam ve gayet sağlam yedi bina (Gökle beraber yedi Yüce Âlemi) kurduk. Zamanların ve çağların geçmesiyle; sizin yapılarınız gibi etkilenmezler, eskiyip yıkılmazlar.

۞ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ۞

13. Ayet: Göklerde akkor halinde son derece sıcak, hem ısıtan ve hem de ışıtan muazzam bir kandil var ettik. Ondan yansıyan ısı ile hayatî işlerinizde ihtiyaç duyduğunuz her şey pişirilir ve (meyveler vs.) olgunlaşır.

۞ وَأَنزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۞

14. Ayet: Sizleri ve hayatınızı sürdürmek için gerekli olan her şeyi yetiştirip geliştirmek için Gökten; rüzgârlarla sıkılıp sıkıştırılan bulutlardan damlaları peş peşe ve bol-bol dökülen sular indirmekteyiz.



15. Ayet: Çünkü bu su ile azık ve rızıklara sahip olup gıdalanacağınız tane ve tüm tahıl ürünleri, her türlü bitkiyi ve hayvanlarınızın besleneceği her çeşit besin maddelerini çıkarmaktayız.



16. Ayet: O su ile sizlerin gezip dolaşma ve huzura erme yerleri olan, ağaçları ve çubukları birbirlerine sarılıp dolaşmış, meyveleri ve ürünleri son derece bol ve pek yoğun bağlar ve bahçeler de çıkarıp var ettik.

Bizim kudretimizle meydana gelen bütün bu varlıklar; akıl, idrak ve insaf sahibi insana göstermekte ve olgun insan bunlardan anlamakta ki, Dünyada yaşayanlar için her ne kadar öldükten sonra dirilmek, kabirlerden çıkarak Yüce Huzurda toplanmak Ahirette hesap verip ceza görmek gaib ve bilinmeyen bir olay ise de vakti geldiğinde olacağı kesin olarak anlaşılmaktadır. (Bütün bu varlıklar, olup biten her şey öldükten sonra dirilmeğe ve Ahiretin varlığına kesin delillerdir.)

Hatta bütün varlıklar Allah Azîmüşşan’ın kudret Elinin altındadır. Çünkü Allah Azîmüşşan’ın sonsuz kudretinin; bu varlıkların tamamına ve bir bu kadarına daha, hatta binlerce kat fazlasına ve tamamının içinde bulunan bütün varlıklara nispeti (ilgisi, yaratılmışın azı veya çoğuna karşı tutum ve davranışı) birdir ve aynıdır. (Ferde, cemaate, bütüne, parçaya, aza ve çoğa sadece ol der ve o şey derhal oluverir.) Allah Azîmüşşan’ın sonsuz ve kusursuz irade ve isteği; (varlıklarla ilgili işleri icra ederken) önceden kendisine ecel takdir edip belirlediği her bir varlıkla ilgili icraatın vakti geldiğinde onu tercih eder, onunla ilgili işi icra eyler. (Bütün varlıkları muazzam bir düzen içerisinde idare eder, her bir şeyi önceden belirlediği vakti geldiğinde icra eder, hiçbir varlığın ve hiçbir olayın eceli öne alınmaz, geri bırakılmaz.)

Hulasa kimin idrak ve anlayışı; alışılagelmiş kültürün darlıklarından, âdet ve şeklî geleneklerin perde ve paçavralarından sıyrılıp çıkarak yükselir, bütün hayır, bereket, iyilik ve güzelliklerin, tüm olgunluk ve mükemmelliklerin Kaynağı Olan Allah’ın (c.c.) Birliğine ulaşmağa engel olan hayal ve kuruntu karanlıklarından kurtulursa o kimseye; Dünyanın, Ahiretin ve bunların benzeri, hatta binlerce kat fazlası varlıkların işlerinin (yoktan var edilip açığa konmasının ve yaşatılıp idare edilmesinin) Allah Azîmüşşan için pek kolay olduğu açıkça anlaşılır, kesin olarak bilinir ve inanılır. Fakat hisler âleminde hapsolup kalmış, fânî varlıklarla gözleri perdeli, şaşkın aklın bağlarıyla bağlı, uğursuz ve sıkıntılı kuruntulara, yalan ve alt-üst olmuş hayallere bulaşmış olan kimse Allah Azîmüşşan’ın yarattığı varlıkların (ve yaratmasının) sınırlı olabileceğini hayaller ve zanneder. Onun bu yanlış zannı; tabiat ve madde âleminin serabından (aslı olmayan varlığından) meydana gelir. İşte bu sebeple yanılgı hâsıl olur, Yüce Mevlâ’ya yakın olma yolunda ayağı kayar.

Ey Mevlâ’mız! Katından bizlere bir rahmet bahşet ve rahmetin bizleri bu gibi tehlikelerden korusun. Sen sonsuz bağışlar ve ikramlar Sahibisin.

۞ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan şöyle dedi: Bilesiniz ki, şaşkınlık ve sapıklık sahipleri (inkârcılar) ile özel yardım görüp Rablerine kavuşanları birbirlerinden ayıracak olan (ve herkesle ilgili kararın çok adil, gayet açık ve net olacağı) Kıyamet Günü; buluşma vaktidir. Bu söylenen ve haber verilen her şey O Gün ve o vakit gerçekleşecek. Allah’ın ilminde belli, Levh-ı Mahfuzda kararlaşmış ve kayd edilmiştir. Allah Teâlâ kimseye bunu ve Kıyametin ne zaman kopacağını bildirmemiş, sadece belirtilerini haber vermiştir. (En büyük belirti ve alamet; Son Peygamber Hz. Muhammed s.a.v. Efendimizin gelmiş olmasıdır.)

۞ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۞

18. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Suura üfleneceği Günü anlat. Yani Kıyametin kopma ve herkesin birbirinden ayrılıp seçilme vakti gelmiştir. Bu çağrı kabirlerinden çıkanlara (yani ey insanlar sizlere) ulaşınca kabirlerinizden kalkıp hesap için toplanmak üzere şaşkınlık içerisinde, perişan hallerde topluluklar halinde Mahşere gelirsiniz.

۞ وَفُتِحَتِ السَّمَاء فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۞

19. Ayet: Gök parçalanıp tamamen açılarak bütün yarıklar ve parçalanan yerler kapılar olmuştur.

۞ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۞

20. Ayet: Dağlar Yeryüzünden sökülüp alınarak yürütülmüş, parçalanıp toz haline geldikten sonra parçacıkları toz halinde havada uçuşmuş ve aslı olmayan, sadece dağ halinde parlayıp hayalî varlık halini almıştır. Tıpkı şimdi olduğu gibi… İlâhî bilgilere eren ve onların hakikatini idrak eden kimseye göre aynen öyledir. (Dağlar ve Allah’tan c.c. gayri her şey hayal gibidir.)

۞ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۞

21. Ayet: Hiç şüphesiz Cehennem; bütün kullar için hazırlanmış beklemektedir. Cennet ehli Mü’minler için geçit yeri olarak hazırlanmıştır. Dünyada farklı tabaka ve seviyelerde olan Mü’minler; yaptıkları işlere ve icraatlara, içlerindeki coşku ve mertebelerine göre Ahirette Cehennemden geçerken değişik hallerde, farklı tabaka ve durumlarda olacaklar. Kimi gayet hızlı geçecek, kimi yavaş. Kimi Cehennemin içinden geçmesine rağmen Ona dönüp bakmayacak ve O nerededir, görmeyecek ve fark etmeyecek. Hulasa kimi çakıp gözden kaybolan şimşek gibi... Sonra Îman ve İslâm’daki üstünlüklerine ve kulluktaki derecelerine göre farklı hallerde geçerek oradan çıkar ve Cehennemin belâ ve musibetinden kurtulurlar. Cehennemlikler oraya düşerler, ağır halkalara ve uzun zincirlere vurularak kalır.

۞ لِلْطَّاغِينَ مَآبًا ۞

22. Ayet: Orası inkârlarından vazgeçmeyen azgınlar için dönüp vardıkları karargâh ve sığınak olur. Oradan hiç çıkamazlar.

۞ لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۞

23. Ayet: Öyle ki, orada devirler ve uzun zamanlarca kalırlar. Tabiî ki, Dünya devirleri gibi ve zamanları gibi değil, sonu ve sınırı olmayan devirlerce kalırlar.

Zamanın uzunluğu kinayeli (üstü kapalı) anlatılarak müddetin sonunun olmadığı, sonsuz olarak kalacakları kasd edilmektedir.

۞ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۞

24. Ayet: O çılgın ateşin ve her türlü mahrumluğun yurdu olan Cehennemde serinlik tatmazlar. Çünkü onlar Dünyada Allah Azîmüşşan'ın kesin bilgilerle tanıyıp Îman etme serinliğinin tadından kendilerini mahrum ettiler. İçecek de tatmayacaklar, çünkü Dünyada Îman şerbetini içmediler, İslâm'la şereflenip Hakka kavuşma şarabından bir yudum almadılar. (Îman ve İslâm'ı bırakıp başka yollarda tat aradılar.)

۞ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ۞

25. Ayet: Bunun için sadece; içtiklerinde bağırsaklarını parçalayıp döken kaynar su ve Cehennemliklerin yanan organlarından akan (iğrenç karışımlı ve pis kokulu) irinleri içerler. Bu cezalar onlara Dünyada şehvet ve öfke ateşlerine yanmalarına (zalimler olarak yaşamalarına) karşılık verilmiştir. Çünkü onlar zulüm ve dehşet ateşi içerisinde haramlara dalarak yetim malı yiyerek ve mazlumlara zulmederek yiyip içiyor ve azgınca yaşıyorlardı.

۞ جَزَاءً وِفَاقًا ۞

26. Ayet: Hulasa Dünyada yaptıklarına uygun bir ceza ile cezalandılar.

۞ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۞

27. Ayet: Gerçekten onlar; günah işlemeğe karar verip ısyanlara kalkıştıklarında hesabı (Ahirette Yüce Huzurda dikilip hesap vereceklerini) hiç ummuyorlar ve azap göreceklerinden hiç korkmuyorlardı.

۞ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ۞

28. Ayet: Bunun için sonsuz kudretimizi ve her türlü ikram ve intikama Kadir olduğumuzu gösteren ve bu gayelerle peygamberlerimize (a.s.) inen Ayetlerimizi kesin olarak tamamen inkâr ediyorlardı. O kadar ki, Ayetlerimizle ve peygamberlerimizle inad edip kafa tutarak dalga geçiyorlardı.

۞ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۞

29. Ayet: Her şeyi sayıp bir muazzam kitaba kaydettik. Yani onlar her ne kadar inkâr ve inatta aşırı gitti iseler kendilerine yazık ettiler. (Bize bir şey yapmadılar.) Onların tüm yaptıklarını, ahlak ve davranışlarını, kötü niteliklerini amel defterlerine (hiçbir şey bırakmaksızın) etraflıca yazıp kaydettik. Yaptıkları karşılığında bütün açıklıklarıyla hesaba çekilip gereği üzere ceza görecekler.

❁ فَذُوقُوا فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ❁

30. Ayet: Hesap görmeleri sonunda tutuklanacaklar ve onlara hakaret edilip azarlanarak şöyle denecek: Ey azgın zalimler! Yaptıklarınızın karşılığını tadın. Bilesiniz ki, sizler için fazla-fazla azaptan başka bir şey artırmayacağız. (Tatmağa başladığınız bu azap kat-kat artacak, başka bir şey görmeyeceksiniz.)

Bir Hadîs-i Şerîfte- Onu Söyleyen Sevgili Peygamberimize selâm ve salevâtlar olsun- şöyle denmiştir: Bu Ayet; ateş ehli (Cehennemlikler) hakkında en ağır ve en dehşetli olan Ayettir.

(Bu Hadîs-i Şerîf; Fahr-i Razî ve Ebüssüûd gibi müfessirlerimizin eserlerinde Bu Ayetin tefsîrinde bulunmaktadır.)

❁ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ❁

31. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârcıların azabını artırmak ve onları şiddetle rahatsız etmek için onlara yaptığı tehdîd ve uyarı ardından Mü’minlere müjde verip onların ulaşacakları nimetleri anlatmak için şöyle dedi: Bilesiniz ki, korunanlar için, Allah’ın azabından korktukları, üstün bağış ve ikramını umdukları için kendilerini Allah’ın (c.c.) haramlarından koruyanlara; Cehennemdeki kâfir ve aasıîlere ulaşıp onları sararacak olan tüm kötü durumlardan kurtuluş ve ebedî nimetlere ulaşma yeri olan Cennet vardır.

❁ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ❁

32. Ayet: Her türlü güzelliğe, gezinti, temizlik ve huzura sahip bahçeler, bakımlı ve düzenli askılarda üzümler var.

❁ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ❁

33. Ayet: Cennetliklere; kusursuz nar meyvesi gibi dolgun ve gayet hoş göğüslü, genç eşler var. Hepsi genç, aynı yaşta bakire ve önceden kendilerine hiçbir insan, cin ve şeytan dokunmamış.

❁ وَكَأْسًا دِهَاقًا ❁

34. Ayet: İlâhî aşk şarabından doldurulmuş kadehler var.

❁ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ❁

35. Ayet: Onlar orada aşk şarabını içtiklerinde boş söz, yalan ve yalanlama duymazlar. Yani Dünyada şarap içenlerde görülen sözler ve davranışlar onlarda ve orada olmaz.

❁ جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ❁

36. Ayet: Bütün bu mükâfaatlar; Rabbin tarafından olan mükâfaatlardır. Ey peygamberlerin En Kâmili! Gayet yeter derecede Katından (c.c.) bağış ve iyiliklerdir. Zira Allah Azıîmüşşan’a herhangi bir şeyi yapma zorunluluğu yok. (Hiçbir kimsenin ücretine de ihtiyacı olmaz.) Hulasa Cennetliklere öyle güzel ve

yeteri kadar nimetler verir ki, kullar eksik bir şey görmezler ve ne gelecek diye bir şey beklemezler.

۞ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۞

37. Ayet: Semavâtın, Arzın ve onların arasında bulunan, karışıp kaynaşan bütün varlıkların Rabbi Olan, varlıklar için Kendisinden başka rab ve onları yaşatıcı olmayan elbette dostları olan Mü’minlere bağışlarda ve karşılıksız ikramlarda bulunur. O Yüce Rab; Rahman’dır; sonsuz rahmetiyle ve sınırsız olan mükemmel egemenliğiyle bütün varlıkların arşları (akıl ve idare merkezleri) üzerinde yüz göstermiş olup dileyip istediği gibi üstün zenginliği, iktidarı ve ezici gücüyle idaresini ve yarattıklarını yaşatmasını ve her şeyi icra etmeyi ilelebed sürdürmektedir. Semavâtta, Arzda ve aralarında olan bütün varlıklar; Rab ve Rahman Olan Allah Azıîmüşşan’dan hıtaba malik olamazlar, O’nunla (c.c.) konuşmağa ve O’ndan (c.c.) bir şey istemeğe güç ve imkânları olmaz. Yani ücreti fazla istemek, cezanın azaltılmasını istemek gibi bir şeye muktedir olamazlar.

Öyle ki, O (c.c.) Bizatihî (Kendisi); İsimlerinin ve Sıfatlarının gereği olarak dileyip istediği her şeyi yapar. Yaptığından asla sorgulanmaz. Bilesiniz ki, O (c.c.); Hakîm’dir; hukmün, hıkmetin ve ihkâmın (kararın, kusursuz ilim ve sağlam icraatın ve her şeyi sağlam yapmanın) Sahibidir. Mecîd’dir; pek Yüce ve pek Övgülüdür.

۞ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۞

38. Ayet: O’nunla (c.c.) konuşmağa; varlıkları dairesinde gölgeden ibaret ve yok olmağa mahkûm olan bu zavallı varlıklar nasıl kudret ve imkân sahipleri olabilirler? Durum şu ki, O Gün; bütün ihtişamla mutlak ruh (Allah’tan c.c. gayriye kaydı, bağı ve alakası olmayan ve bütün fânî ruhlarla ilgili işleri yürüten ve bu işlerde Allah Teâlâ’yı temsil eden yüce varlık) ve Allah’ın (c.c.) İsimlerini ve Sıfatlarını taşıyan melekler; bütün azametiyle Yüz Gösteren Yüce Varlığın kahrıyla çarpmasından korkup dehşete düştüklerinden dolayı suskun ve hareketsiz olarak kalkıp saf tutarlar. Ne dilleriyle ve ne de hâl ve hareketleriyle hiçbir şey konuşamazlar. Ancak kim ki, Rahman Azıîmüşşan ona şefaat etmesi veya soru sorması hususunda izin vermişse o konuşabilir ve Allah’ın (c.c.) katında beğeni ve kabul gören doğru sözü ve cevabı konuşur.

۞ ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ مَآبًا ۞

39. Ayet: Her şeyi ve herkesi seçip ayıran Bu Kıyamet Günü; yalan olmayan, şüphesiz, Hak ve gelip gerçekleşecek olan bir gündür. Kim O Günün fitnesinden, korkunç sıkıntı ve azabından kurtulup güvende olmak isterse Dünyada (aklını başına alıp İlâhî buyruklara sarılarak) Rabbine dönüp varmağa, varınca kabul görüp kurtuluşa ermeğe bir dönüş Yolu edinsin, O’na (c.c.) dönüşü arzulayarak, yararlı işlerle yakınlık dileyerek, güzel ahlak, hoş tavır ve davranışlara sahip olsun.

۞ إِنَّا أَنذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا ۞

40. Ayet: Hulasa ey Allah’tan (c.c. ve O’nun Rasûlünden s.a.v.) yüz çevirip O’na (c.c.) eğilip ibadet etmekten tamamen sapıp gidenler! Bilesiniz ki, Biz sizleri; pek yakın,

garip (bilip anlayamayacağınız), gayet korkunç çok dehşetli bir azapla uyardık. Sizler hiç anlamadan, işaret ve belirtilerini görmeden ansızın gelip sizleri kuşatacak. Sizlere uçup gelen korkunç halleri ve çetin sıkıntıları düşünüp anlayın. O Gün her bir kimse; iki elinin yaptığı bütün iyilik ve kötülüklere, yarar ve zararlara bakar ve görür. O Gün yaptığı iyi ve çirkin bütün işleri ve başına gelen her şeyi gördükten sonra; yaptığı kâfirlik, kötülük ve bozgunculuğu gören kâfir; son derece üzülüp acı duyarak ve ölüp kurtulmayı isteyerek şöyle der: Ne ola toprak olaydım, yaratılmayaydım, insan olup kullukla mükellef olmayaydım da bu korkunç azabı ve kahrolmayı hak etmeyeydim.

Ey Rabbimiz, Yüce Mevlâ'mız! Katından bizlere rahmet ve nimetler ver. Sen Rahîm'sin, zararlardan korur ve yararlara erdirirsin. Ğafûr'sun; kusurları örter, günahları siler ve varlıkları arındırırsın.

NEBE' SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bağlı ve O'na (s.a.v.) aid olan Mü'min! Sana gereken; Ceza Günü (yani her şeyin karşılık göreceği Ahiret Günü) için; Takva ile (Allah ve Rasûlüne ters düşmekten korunmak), Allah'ın (c.c.) haramlarından kendini koruyup yasaklarından kaçınmak, emirlerine sarılıp Ahlakıyla ahlaklanmak suretiyle azıklanman ve yeterli hazırlığı yapmandır. Bunu yaptığında Ahiret Gününde Allah Teâlâ'nın Huzurunda utanmaz, ısyankâr kâfir gibi kahrolmayı ve ölüp kurtulmayı arzulamazsın. Namazların, Zekâtın ve sadakaların Farz, Sünnet ve müstehab olanlarını eda etmeğe devam etmelisin. Allah Azıîmüşşan'a doğru seni yaklaştıracak nafilelere (fazla) Namazlara, sadakalara, Allah'ın (c.c.) kullarının tamamına bütün organlarınla ve araçlarınla hizmetlere devam etmelisin. Tüm iyilik ve güzelliklere, iyilik ve güzellikler yolunda çalışıp çabalamağa gayret göstermelisin. (Yapılan iyilikler günahları siler götürür.) Günahları yok eden tüm görevleri yapmağa çalış. Her türlü kötülüğü de terk et ki, sarp yolların zahmetinden ve (Cehennemin zor yokuşlarının) sıkıntısından kurtulup Cennetlerin bağ ve bahçelerine ulaşıp ebedî seadetlere ve her türlü ikramlara eresin.

Allah Azıîmüşşan bizleri lütuf ve rahmetiyle; hidayet ve tevfîk sahiplerinden (katından başarıya ve İslâm'da olgunluğa ermeğe uygun olanlardan) kılsın, Tevhıîdin Makamına ve Kendisine kavuşmağa ermeyi kolaylaştırıp nasip eylesin.

NÂZİAAT SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 46 Ayettir. İlk Ayetinde inkârcı kâfirlerin canlarını, şiddetle ve eziyet vererek söküp alan, Mü'minlerin canlarını da huzur ve kurtuluşa erdiren meleklere (nâziaata, söküp alanlara) yemin edildiği ve o korkunç âna işaret ve uyarı yapıldığı için Bu Ad verilmiştir.

NÂZİAAT SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tabiatın dar zindanından; hakikat meydanına doğru derece-derece çıkarak yol alan, ezel-ebed Hak Olan, olmaması bir an mümkin olmayan Yüce Varlığa doğru; olması ve olmaması mümkin olan sonradan olan âlemin sahasından ve bu fani âlemin ayrılmaz hallerinden hicret edip tamamen ayrılan kimseye şu bilgiler asla gizli kalmaz: Arzu bukağılarından ve istek zincirlerinden (yani insanı şerre, haram ve zararlılara sürükleyen nefsin ve gafil varlığın pis arzu ve sonu gelmez isteklerinin etki ve esaretinden) kurtuluş; ancak ve ancak Allah Azıîmüşşan'ın tutup Kendisine doğru çekmesiyle, İsim ve Sıfatlarına dayalı olarak gelen vahyi, ilhamı ve irşadıyla mümkin olur.

Allah Azıîmüşşan'ın İsimleri ve Sıfatları; olup biten her şeyin sahnesi olan şu fani âlemde her türlü icraatta bulunurlar. Ancak icraat sahasında melekler adıyla ve melekler suretinde yüz gösterirler. (Her bir farklı melek; her bir farklı bir İsmi ve Sıfatı temsil edip Ona vekâlet eder.)

Bu meleklerden bir kısmı nâziaattır; manevî âlemin askerleri olup maddî âlemin unsurlarından ve tabiatlarından ibaret olan kalelerden, sonradan olan âlemin kimlik ve benlik korunaklarından; oralarda esarette olan insanların canlarını çekip çıkararak kurtarırlar. (Yani bir kısım melekler; eceli gelen inkârcı kâfirin canını ağır baskılarla alırken; bir kısım melekler; Allah Teâlâ'nın dostlarının ruhlarını; Allah Teâlâ'nın ikramıyla ölmeden önce Dünya sıkıntılarından alıp manevî huzura götürürler. Onların bedenleri Dünyada dolaşırken ruhları daima Yüce Huzurda ve gerçek hurriyyette olur.)

Sebep şu ki, insanların bir kısmı madde âlemine (kulluk yapmak ve bu konuda imtihanı başaracağına dair söz verip) indiklerinde ve Dünyayı vatan edindiklerinde alışıp buraya yatkınlık kazandılar, Asıl Vatanları ve Gerçek Yurtları olan, geldikleri Yüce Huzuru unuttular.

İnsanların bir kısmı (arzu ve isteklerine uyup darlıklara ve zorluklara) hapsoldular, fânî varlıklarla perdelendiler. Asıl Vatanı, Yüce Huzuru anmağa, helâk olma tehlikesinden kurtuluş ummağa başladılar.

Bazı insanlar (Asıl Vatanı unutarak varlığında) şüphe ve tereddüde düştüler.

Bazıları ise kurtuluş için çırpınıp faaliyetler gösterdiler ama onlar için bu mümkin olmadı.

Hulasa insanların; sonradan olan bu âlemde ve tabiat sahasının zindanında durumları böyle olunca Allah Azıîmüşşan; insanların bağlanıp kalmış oldukları ve tutuklu bulundukları hal ve konumlara göre katından bir bağış ve yardım olarak Ceberut âleminden (karşı konulmaz iktidar makamından) çekip kurtarıcılar görevlendirmiştir ki, kullarını madde âleminin dar zindanlarından; manevî âlemin sonsuzluğuna onları kurtardıktan sonra alıp ulaştırsın.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; öldükten sonra dirilme ve Dünyada yapılan her şeyin karşılıksız kalmayacağı, herkesin yaptığının karşılığının görüleceği Ahiret Günü var diye; iş ve icraatları pek büyük olan bu kurtarıcıların üzerlerine yemin etti ve O Saat gelip Kıyamet koptuğunda hayalden ve seraptan ibaret olan madde âleminin kahrolup yok olacağını açıkladı ki, inkârcılar etkilenip inkârlarından vazgeçsinler, sapıklar; sapıklıklarını terk etsinler.

Bunun için; uğur ve bereketler dileyerek İsimlerinin En Yücesi ile sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının tüm işlerini, kusursuz ilmi, sağlam icraatı ve yüce gayesine göre tam bir ölçü ile belirleyip yürürlüğe Koyan Allah Adıyla…

Dünyada onları gaflet uykusunun dalgınlığından uyarıp irşad etmekle onlara Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Tabiatın zindanından onları kurtardığından (ve ebedî seadetlere ulaştırdığından) dolayı onlara Ahirette Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikramlar sahibidir.

۞ وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۞

1. Ayet: Allah Teâlâ'yı seven Mü'minlerin ruhlarını; madde âleminin gereği olan kötü nitelik ve iğrenç durumlar içerisinde boğulmakta iken o âlemin; manevî âlemi perdeleyip unutturan temel unsurlarının ve tabiatın zindanlarından çekip çıkararak manevî kurtuluşa erdirenlere yemin olsun.

۞ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ۞

2. Ayet: Aşk ve sevgi ile manevî âlemin uçsuzluğunu, Amâ (İlâhî bilinmezlik ve İlâhî hakikat) âlemi şiddetle arzulayan Mü'minlerin canlarını; kurtuluşu tam bir arzu ile istiyorlar diye tam bir yumuşaklık ve şefkatle alıp O Yüce Huzura götürenlere yemin olsun.

۞ وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan'a ibadet ve itaatte, büyüklere saygı, küçüklere sevgi, yaratılmışa merhamet ve yardımda iyilik ve beceri sahibi kulların canlarını tam bir yumuşaklık ve kolaylıkla bedenlerinden çıkarıp alan, suda yüzerken; durup dinlenerek sonra hareket ederek yol alındığı gibi dinlenmeleri için bırakıp sonra tekrar Yüce Huzura doğru ara-ara dinlendirerek götürenlere de yemin olsun. Zira bu iyi kullar hayret Denizinde (akılları baştan alan Yüce Huzurda kesin olarak kavuşuncaya kadar yüzmeğe devam ederler.

۞ فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا ۞

4. Ayet: Allah Teâlâ'nın Varlığında yok olarak O'nun (c.c.) ebedîliğine eren canlara; can alıcı melekler inip gelmeden önce; madde âleminin elbise ve niteliklerinden soyunup çıkmağa, ecel gelmeden ve can alıcılar henüz can almağa yönelmeden maddî varlık unsurlarının ve tabiatın gereği olan maddî varlıklarından, fânî niteliklerinden ve bedenlerinden tam bir istekle çıkıp kurtulmağa yönelenlere de yemin olsun.

۞ فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ۞

5. Ayet: Olup biten her şeye sahne olan fânî âlemde akıp giden ömürleri, ölümleri, yaratılmışın tüm rızık ve yönetim işlerini icra edip yönetenlere de yemin olsun.

Çünkü onlar sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın yüce gayesi gereği görevli memurları olarak her şeyi icra ediyorlar.

۞ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۞

6. Ayet: Yani bu büyük görevleri yüklenip taşıyan, üstün işler icraat eden değerli varlıklar hakkı için şu uyarıyı yapıyorum: Ey kulluk yapmakla yükümlü olanlar! Kesinlikle sizler; kabirlerinizden diriltilip çıkarılarak yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceksiniz. Yeryüzü ve diğer cansızlardan sabit duran bütün varlıklardan her bir sarsılanın şiddetle sarsıldığı Kıyamet Gününü bir hatırlayın.

۞ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ۞

7. Ayet: Hareketlenip sarsılmakta Yeryüzünü ve diğerlerini takip eden takip eder. Yani Gök ve ötesinde bulunan tüm Yüce âlemler; Yeryüzünün ve içinde bulunanların sarsıntısının ardından sarsılır. Tamamı paramparça olur ve yıldızlar ufalanıp dağılır. Hulasa yukarı-aşağı, üst-alt birbirine karışır. Üst ve alt diye bir şey kalmaz. Çünkü korkunç ve dehşetli hadiseler aşırı derecededir.

۞ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۞

8. Ayet: O Gün kalpler; şaşkınlık içinde çalkalanmaktadır.

۞ أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ۞

9. Ayet: Gözleri ise korku ve dehşetten dolayı perişan hallerde dikilip kalmıştır.

۞ يَقُولُونَ أَئِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ۞

10. Ayet: Hal bu ki, bu kalpleri taşıyan, bu gözlere sahip olan ve aşırı korkularından dolayı her emir ve buyruğa hazır olan insanlar; Dünyada peygamberler kendilerine; öldükten sonra dirilmeyi ve Yüce Huzurda toplanarak hesap vereceklerini haber verdiklerinde, imkânsız görüp inkâr ederek diyorlardı ki, gerçekten bizler; önceden üzerinde bulunduğumuz eski halimize döndürülecek miyiz? Yani tekrar diriltilip önceki durumumuza döndürülüp getirilecek miyiz?

۞ أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ۞

11. Ayet: Şu sözleriyle inkârlarını artırıyorlardı: Bizler çürümüş kemikler olduğumuzda tekrar dirileceğiz öyle mi? Yo, bu asla mümkin olmaz.

۞ قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۞

12. Ayet: Sonra kafa tutup inkârlarını sürdürerek ve dalga geçerek şöyle diyorlardı: İşte o durumda, yani bunu iddia eden peygamberlerin (a.s.) ve bizlerin tekrar diriltildiğini varsayıp kabul edelim, işte o durumda korkunç bir zarardan ve sınırsız perişanlıktan ibaret olan tekrar diriliştir. Çünkü bizler; bunu ve bizlere haber verip uyarıda bulunanı yalanladık ve inkâr ettik.

۞ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ۞

13. Ayet: Kafa tutup ululanarak yalanlamalarını ve inkârlarını sürdürmelerinden sonra Allah Azıîmüşşan tarafından; kabiliyyet ve kapasite duygularına hakarette bulunulup azarlama yapılarak şöyle dendi: Ey taşkınlık yapan zalimler! Kesinlikle bilesiniz ki, sonsuz ezici kudretimizle Kıyametin kopması; sadece bir haykırıştır.

۞ فَإِذَا هُم بِالسَّاهِرَةِ ۞

14. Ayet: Suura ikinci kez üfleme vakti geldiğinde sırf bir defa üflendiğinde, derhal Âdemoğulları uyanmış ve dirilip kabirlerinden çıkarak Dünyadayken oldukları suretlerde, beden, ruh ve aynı kimliklere sahip olarak tekrar Yerin yüzüne çıkmışlardır. (Hal bu ki, öldüklerinde toprağın içerisine konmuşlardı.)

۞ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۞

15. Ayet: Allah Teâlâ işaretli tarzda Sevgili Peygamberini tesellî etti, inkârcıların ve kafa tutup yan çizenlerin eziyetlerine daima sabretmeye teşvik ederek şöyle buyurdu: Sana Mûsâ’nın (a.s.) hayat hıkâyesi ve O’nun (a.s.) yaşadıklarıyla ilgili haber geldi mi? Yani, ey peygamberlerin En Kâmili! Kavmiyin Seni yalanlayıp inkâr etmeleri, eğitip irşad ederek Îman ve İslâm’a onları erdirmeğe çalışmandan yüz çevirip uzaklaşmaları sebebiyle üzülüp sarsılınca; Seni tesellî edip üzüntünü gidermek, sabra ve kararlılığa erdirmek için Kardeşin Mûsâ Kelîm’in (a.s.) neler çektiğine dair kesin haberler gerçekten geldi, değil mi? O’nun (a.s.) hayat hıkâyesini ve gelen haberleri hatırla ve O’nun (a.s.) gibi sabra ve kararlılığa er ki, düşmanlarına üstün gelesin.

۞ إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۞

16. Ayet: Hanı Rabbisi O’na (a.s.); çok sevdiğinden dolayı melek ve elçi aracılığı olmaksızın, Melik ve Cebbar Olan Allah’tan (c.c.) gayriye yönelmek gibi kirlerden ve Allah’tan (c.c.) gayri varlıkların rezilliklerinden Mukaddes (pek Arı ve arınmış olan) Tuva Vadisinde seslenmişti. O makamda bütün özel varlık ve kimlikler, nakış ve suretler, varlıklar arasında dalgalanıp duran ilgi ve alaka, bela ve musibet kasırgalarından meydana gelen Hak Varlık Denizi üzerindeki dalgalanmalar (Allah’tan c.c. gayri tüm varlıklar ve varlıkların iyi ve kötü tüm hareketleri) dürülüp yok olmuş (Mûsâ a.s. için sırf Allah Teâlâ Bâkıî olduğu halde) Mûsâ (a.s.) manevî âlemin gizliliğinde ve sıdk makamına ulaşıp karar kılmış olduğu anda (konuşma şerefine erdirdikten sonra) O’na (a.s.) emretti ve yapacağı görevleri anlattı.

۞ اذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ۞

17. Ayet: Dönüp madde âlemine giderek insanları eğitip olgunlaştırmak suretiyle İlâhî yüce, sağlam ve üstün gayenin gereği olan görevini tamamlamasını şu buyruğuyla emretti: Haddi aşan, zulüm ve günahlara dalan, azgın Firavuna git. Çünkü O; iyice azdı, kulluğun gereğini terk edip çirkin bir azgınlık yaptı. O kadar ileri gitti ki, kendisinin ilâh olduğu iddiasında bulundu.

۞ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَى أَن تَزَكَّى ۞

18. Ayet: Hulasa; peygamberliğin ve irşad görevinin ayrılmaz niteliği olan yumuşaklıkla Ona önce sor ve şöyle de: Bu yalan ve asılsız iddian sebebiyle Allah Teâlâ'ya kulluk Yolundan çıkmandan sonra; kâfirliğin rezilliklerinden, zulüm ve taşkınlığın eksik ve kusurlu davranışlarından kurtulup arınmağa ve temiz bir kul olmağa var mısın?

۞ وَأَهْدِيَكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَخْشَى ۞

19. Ayet: Kabul eder misin? Allah'ın (c.c.) izni ve vahyi ile seni Rabbine erdirsem, O'na Îman edip takdîs etmeğe (O'nun tüm noksanlıklardan Münezzeh ve her kötülükten Uzak olduğunu bilerek Yüce Nitelikleriyle anarak Seni yetiştirip Yaşatan Rabbine kulluğa ulaştırsam. O (c.c.) seni; yokluğun gizliliklerinden var edip açığa koydu, türlü nimetleriyle ve sayısız ikramlarıyla seni yetiştirip yaşatmaktadır.

Rabbiyin Varlığını, Birliğini anlayıp Güzel İsimlerine ve Yüce Sıfatlarına Îman ederek O'nun (c.c.) sonsuz kudretine ve her türlü nimetleri verdiği gibi korkunç türlerde intikam almağa Kadir olduğunu tasdik ettikten sonra (gözün ve gönlün açılır) Allah'ın kahır ve hışmıyla tutup helâk etmesinden korkar, emrolunan görevleri yapar, yasak ve haramlardan kaçarsın. Hulasa İlâhî yardım ve ikramlara erenler topluluğundan olarak tabiatın ateşlerinden (tabiata bağlılığın doğurduğu korkunç ateşlerden) ve azap çukurlarından kurtulursun.

۞ فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى ۞

20. Ayet: Mûsâ (a.s.) Allah Azıîmüşşan'ın emri ve vahyi gereği azgın Firavuna gitti. Ona son derece yumuşaklık göstererek da'vetini açıkça sundu ve İlâhî buyrukları ulaştırmakta çok gayret gösterdi. Allah Azıîmüşşan'ın Peygamberi (a.s.) olduğunu ve dediklerinin de kesinlikle doğruluğunu güzelce açıklamak için Ona En Büyük Mucizeyi, Asaasını ve Onun korkunç bir yılana çevrilişini gösterdi. Ya da Kendisine (a.s.) inen türlü Ayetleri ve Mucizeleri gösterdi.

۞ فَكَذَّبَ وَعَصَى ۞

21. Ayet: Firavun Mûsâ'dan (a.s.) duyduklarını duyduktan ve gördüklerini gördükten sonra büyüklük taslayıp azgınlık yapmağa devam etti, Mûsâ'ya (a.s.) karşı büyüklük taslayarak O'nu (a.s.) yalanladı ve Yüce Mevlâ'ya baş kaldırdı. Azgınlık ve zulmünü artırdı.

۞ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى ۞

22. Ayet: Mûsâ (a.s.) Allah Azıîmüşşan'ın emriyle onu eğitip olgun bir Müsliman yapmağa yöneldiğinde; O arkasını dönüp gitti, Mûsâ'ya dönüp bakmadı, aksine sapıklık ve azgınlığına yönelerek tartışmayı sürdürüp Mûsâ'nın dediklerini ve gösterdiklerini geçersiz kılmak için koşuşturmağa başladı.

۞ فَحَشَرَ فَنَادَى ۞

23. Ayet: Ordusunu ve sahip olduğu memleketlerin sihirbazlarını topladı. Toplumun huzurunda büyüklük ve üstünlük göstermek için bağırmağa başladı.

۞ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى ۞

24. Ayet: O an azgın zalim; tam bir şımarıklıkla övünerek şöyle dedi: Ey halk! Ben sizlerin en büyük rabbinizim, sizlerin işini yapanların en üstünüyüm.

۞ فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ۞

25. Ayet: Lanetli alçak; zulüm ve azgınlıkta ileri gidince; sonsuz kudret ve kahır Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; sapıklığın cezasını veren perişan eden İsimleri gereği Onun Dünyadaki azgınlığını ve zalimliği Dünya ve Ahiret cezası yaptı. Yani Dünyada boğularak helâk edilmesine, Ahirette de boynuna korkunç tasmalar, el ve ayaklarına ağır ve uzun zincirler vurulup (beli ve boynu tamamen kasılarak) Cehenneme sürüklenip ebediyyen korkunç ateş içerisinde ceza ve azap görmesine sebep yaptı.

۞ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَى ۞

26. Ayet Gerçekten Dünyada ve Ahirette Firavunun başına gelen bu türlü belâ ve korkunç musibetlerde; Allah'ın (c.c.) gazabından, kahır ve hışmının gereğinden korkanlar için pek büyük bir ders ve yeterli öğüt var.

۞ أَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ السَّمَاء بَنَاهَا ۞

27. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Ahireti inkâr edenlerin tamamına hakaret edip azarlamağa işaret yapıp akıllarının işe yaramayışı gereği onların ahmaklığını ortaya koyarak şu soruyu sordu: Ey öldükten sonra dirilme ve hesap vermek için Yüce Huzura hareket edileceği hususunu inkâr eden azgın ve zalim inkârcılar! (Kendinizi ne zannediyorsunuz?) Sizler mi yaratılma ve öldükten sonra tekrar diriltilme bakımından (sizlerin hesabına ve ölçüsüne göre) daha çetin ve zorsunuz, yoksa yapıların yapı ve bileşim bakımından en muazzamı, en yükseği, düzeni ve kuruluşu en geniş ve en mükemmel olan Gök mü? Onu sonsuz kudretiyle her şeyi Yaratan Rabbiniz kurdu ve yapısını gayet güzel yaptı.

۞ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّاهَا ۞

28. Ayet: Onun iskelesini yükseltti, çatısını gayet yüksek yaptı. Hem de ona eksiksiz ve çatlaksız muazzam bir düzen verdi. Böylece Göğü içindekilerle beraber daire halinde döndürdü ve devamlı döndürmektedir.

۞ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۞

29. Ayet: Semânın (Göğün) bu hareketi üzerine iki farklı zaman dilimlerini kurdu. Gecesini, yani onun bu hareketinden meydana gelen geceyi karanlık yaptı. Yine bu hareketinden dolayı meydana gündüz vaktinde aydınlığını, yani Güneşin sıcak ışığını çıkarıp açığa koydu.

۞ وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۞

30. Ayet: Bütün bunlardan sonra Yeryüzünü; üzerinde yerleşip yaşayanlar için yayıp döşedi.

۞ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءهَا وَمَرْعَاهَا ۞

31. Ayet: Sonrasında da üzerinde yaşayan insanları ve tüm canlıları beslemek için oradan kaynatıp açığa koyduğu ve nehirler halinde akıttığı sularını, otlaklarını ve bitki alanlarını çıkarıp açığa koydu.

۞ وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ۞

32. Ayet: Otlak ve bitki sahalarından başka (sizi sarsmasın diye) Yeryüzüne yüksek ve gayet ağır dağlar yerleştirdi.

۞ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۞

33. Ayet: Yeryüzünü yayıp döşemeyi, üzerinde bitkiler yetiştirip sular fışkırtarak bol sular akıtmayı sizlerin bolluk içerisinde yaşamanız ve hayvanlarınızın tüm ihtiyaçlarını temin için yaptı. Çünkü hayvanlar sizlerin hayatınızın bağları, rızık ve ihtiyaçlarınızın tamamlayıcılarıdır.

۞ فَإِذَا جَاءتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرَى ۞

34. Ayet: Rabbiniz sizlere üstün bağış ve ikramlarda bulunup Yeryüzünde sayısız iyilik ve türlü bereketlerle yaşatması sonrasında bu sayısız nimetlerine O’nu (c.c.) unutmak ve nankörlük yapıp inkâr etmekle karşılık verdiniz. Bekleyin bakalım. O En Büyük Belâ geldiği zaman… Yani sizlere korkunçluğu uyarı ile anlatılıp haber verilen Kıyametin kopmasından ibaret olan En Büyük Felâketi hatırlayın.

۞ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ مَا سَعَى ۞

35. Ayet: O Gün insan Dünyada yaptıklarının, kazanıp hak ettiklerinin tamamını iyice düşünüp incelemeğe başlar. Çünkü amel defteri, yani yaptıklarının tamamı yazılı olan sahifeler eline verilmiştir. Geçmişte yaptıkları bütün açıklığı ve genişliği ile kayıtlara geçmiş. İyi-kötü, bozuk veya işe yarar ne varsa hepsini inceleyip anlar ve yaptıklarının karşılığını alır.

۞ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَن يَرَى ۞

36. Ayet: O korkunç ateş yurdu Cehennem; gören her bir kimse için açığa konmuş gözükmektedir. Yani görme imkânı olan herkese gözükür. (Dünyadayken hiç görmeyenler dahi O Gün gayet keskin gözlere sahip olacak.) Dolayısıyla Cehennemin durumu tam olarak açığa çıkacak, kimseye gizli, kapalı olmayacak ve görmeyen kimse kalmayacak.

۞ فَأَمَّا مَن طَغَى ۞

37. Ayet: O an Allah Azıîmüşşan; insanları iki guruba ayırdı ve şöyle buyurdu: Dünyada azgınlık yapan…

۞ وَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۞

۞ فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ۞

38. Ayet ve 39. Ayet: Dünya hayatını ve Dünyalık olan kuruntu, hayal, şehvet ve hayvanî isteklere bağlı ve geçici olan her şeyi; Ahiret hayatına ve Ahirete aid lezzetlere ve Bâkıî Olan Yüce Varlığın ikramlarına tercih eden kâfire; işte Cehennemin korkunç ateşi sığınak ve ebedî karargâhtır. Zira onun için başka bir sığınak ve kurtuluş yeri yok.

۞ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَى ۞

40. Ayet: Ama Rabbinin Huzurunda dikilip hesap vereceğinden, yaptıklarının karşılığını muhakkak göreceğinden korkan ve bu sebeple kendisini azdırıp helâk eder diye varlığını pis arzulardan uzaklaştıran Mü'mine ise…

۞ فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ۞

41. Ayet: Peygamberlerin (a.s.) ve kitapların dilinden müjde ile haber verilen Cennet; ona sığınak ve ebedî karargâhtır. Orada ebedî olarak kalacak, durumunda değişiklik olmayacak. Sadece Rab Teâlâ'ya yakınlığı ve derecelerinin yüksekliği daima artacak.

۞ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۞

42. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana Kıyametin ne zaman ve ne vakit kopacağını, yaratılmışa gaib olup gizli tutulan ve hakkında kimseye bilgi vermediğimiz hadisenin ne zaman gelip gerçekleşeceğini soruyorlar ve diyorlar ki, o vakti belirle.

۞ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَاهَا ۞

43. Ayet: Onlara bunu anlatma konusunda Sen ne durumda olabilirsin ki… Şu durumu bilmiyorlar: Biz Sana (dahi) Kıyametin kopacağı vakti bildirmedik, sadece kesin olarak gelip gerçekleşeceğini bildirdik. Sana gereken de sadece Sana vahy edileni onlara ulaştırmaktır.

۞ إِلَى رَبِّكَ مُنتَهَاهَا ۞

44. Ayet: Şöyle ki, Kıyametin müntehâsı (sonunda meydana gelip gerçekleşmesi ve ne zaman olacağı bilgisi) Rabbinedir. Onu bilmek vaktini belirlemek Rabbiyin yüce ilmine bırakılmış, Levh-ı Mahfuzda kayıtlı olduğu ve gizli tutulduğu durumda kalmıştır.

۞ إِنَّمَا أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَاهَا ۞

45. Ayet: Sen ancak; Kıyametin kopacağına Îman edip dehşetini idrak ederek O Günün gerçekleşeceğinden ve korkunç durumlarından korkmakta başarıya eren kimseyi uyarırsın. Sen uyarmak (ve mektuplarımı insanlara ulaştırmak) için

gönderildin, Onun vaktini belirleyip açıklamak için değil... Senin için vaktini belirlemek nasıl mümkin olacak? Çünkü O; Allah Azıîmüşşan'ın Kendisine özel olarak saklayıp gizli tuttuğu gaip olan hadiseler gurubundandır.

۞ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَاهَا ۞

46. Ayet: Allah Azıîmüşşan; inkârcılara Onun korkunçluğunu anlatmak için şu açıklamayı yaptı: O inkârcılar; Kıyametin kopmasının meydana geldiği gün Onu bütün dehşetiyle gördüklerinde zannedecekler ve kesin olarak şunu anlayacaklar ki, Dünyada bütün hayatları boyunca sadece bir günün akşam vakti veya kuşluk vakti kadar kaldılar. Yani O Hesap ve Ceza Gününe ve O Günün uzunluğuna göre Dünyada kaldıkları bir ömrü kısa görecekler. (Kısa bir ömürde neler kaybedip ne zararlara girdiklerini anlayacaklar.)

Ey Rabbimiz! Cehennem ateşinden ve ona yaklaştıracak inanç, söz ve icraatlardan Sana sığınırız. Bizleri koru ya Rab!

NÂZİAAT SÛRESİNİN SONUCU VE ELDE EDİLEN NETÎCE

Ey Hak ehli olup Kıyamet ânını, Kıyamette sevaplar ve cezalar verileceğini, Cennet veya Cehenneme girileceğini bilip inanan Muhammedî! Sana gereken; (Dünya Ahiretin tarlasıdır buyrulmakla) buradaki tarlana; orada (Ahirette) biçeceklerini ekmendir. Yani (İlâhî buyruklardan ibaret) yararlı işleri, Allah ve Rasûlü katında kabul gören hoş ahlakı, övgülü nitelikleri, Sevgili Peygamberimizden doğup bizlere intikal eden Sünnet-i Seniyyeyi, Muhammedî hareketleri, O'nun (s.a.v.) ve neslinin tüm edeb ve ahlak kurallarını icra edip hayırlı kazançlar elde etmelisin.

Daima ve her hâl ü kârında Kıyametin kopacağını ve O Gün meydana gelecek korkunç hadiseleri hatırında tutmalısın. Geçici hayata aldanmaktan, zalim ve hilebaz Dünyanın parıltı ve ziynetlerine dönüp değer vermekten kuvvetle sakın. Bunlar sana tuzaklar kurar, seni Allah'ın (c.c.) Yolundan çıkarıp azdırarak helâk eder. Dünyanın kötülük ve tehlikelerine sakın uyma, kuruntu ve hayallerine aldanma, zanna kapılma ki, büyük zarara girenler topluluğundan olmayasın. Onlar kendilerini ve ailelerini büyük zararlara sokanlardır. Bilesiniz ki, (Dünyaya aldanıp Allah'tan c.c. başkasına tapmak) bütün bu yanlışlıkları yapmak apaçık hüsran ve korkunç zarardır.

Allah Teâlâ bizleri güvende olan ve müjdelere eren ve kendilerine hiçbir korku olmayan ve hiç üzülmeyenlerden topluluğundan eylesin.

ABESE SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 42 Ayettir. İlk Ayetinde Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin Mübarek Canının sıkılmasından dolayı Pek Değerli Yüzünü kasması anlatıldığı için Sûre-i Celîleye Bu Ad verilmiştir.

ABESE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Manevî âlemin en büyük meydanında ve İlâhî Birliğin Yüksek Makamında yer tutan kimseye şu hakikat asla gizli kalmaz: Kim (Allah Teâlâ'ya yönelip gitmekte) karar ve başarıya ermiş ise onun alameti; bu başarılı Mü'minde Dünyevî niteliklerden hiçbir şeyin kalmamasıdır. Şöyle ki, o Mü'min kendisinden aşağı mevkide olan kimselere büyüklük taslamaz, kendisinden yukarıda olanlar karşısında kırılıp dökülmez, aşağılık duymaz. Öyle ki, hakikatleri göreceği gözünde ikilik perdeleri, yukarılık ve aşağılık lekeleri hiç kalmaz. (Can gözünde hastalık ve körlük olmadığı için yanlış görme ve hatalı değerlendirme olmaz. Her şeye Allah Azıîmüşşan'ın Birliği dairesinde bakar.) Her şey onun gözünde bir olur. Çünkü (Mülk Sûresi 3. Ayette mealen şöyle buyrulmuştur); Rahman'ın (c.c.) yarattığında farklılık, zıtlık ve uyumsuzluk göremezsin.

Gerçek Mü'min; özellikle şımarık, kibirli, değerli mürîdleri (sırf Allah Azıîmüşşan'ı murad eden maneviyat öğrencilerini) hor görüp tanımak istemeyen gafil zenginler karşısında ezilip bükülerek onları; o öğrencilere üstün tutamaz, o öğrenciler bedenî hislerinden bazısını kaybederek kör ve sakat da olsalar…

Hulasa Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.); -Allah Teâlâ Mekke-i Mükerreme'nin şerefine şerefler katsın- Mekke Kavminin ileri gelenlerinin Îman etmelerini çok arzuluyordu. Günlerden bir gün; onları da'vet edip İslâm'a erdirmek isteyerek yanlarına oturdu, onlara yumuşaklık gösterdi. Çünkü Îman etmekte başarılı olmalarını ve da'veti kabul etmeğe gönül vermelerini istiyordu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) onlarla sohbete başlayıp ve hoş davranışlar sergilerken Huzuruna (s.a.v.) gözleri görmeyen İbn-i Ümm-i Mektum (r.a.) Adında bir şahıs girdi. Allah Rasûlünün (s.a.v.) yanında kimlerin olduğunu bilmiyordu. Dedi ki, ey Allah'ın Peygamberi! Allah'ın Sana öğrettiklerini bana öğret. Peygamberimiz (s.a.v.) Onunla ilgilenmedi, Kavmin önde gelenleri ile ilgilenmeğe devam etti. Gözleri görmeyen O Zat birkaç kez seslendi. Zira durumun farkında değildi.

(Cahiller zannettiler ki, Hz. Muhammed s.a.v. zenginlere değer veriyor, utandığı için onların yanlarında zavallılarla ilgilenmiyor. Müşriklerin şöyle demelerinden korkuyor: Muhammed'e s.a.v. sadece körler, acizler, düşkünler ve zavallılar uymaktadır. Hal bu ki, Allah'ın En Kâmil Rasûlü en küçük ve en perişan bir Mü'mini; Dünyanın bütün kâfirine değişmez. Orada O gözleri görmeyen Zat; Îman edip gelmişti. O asla kaçmaz, Sevgili Peygamberimiz s.a.v. diğerlerini kaçırmak istemiyordu.)

Allah Azıîmüşşan; o azgınların inkârda ısrar edeceklerini bildiği için Sevgili Peygamberini (s.a.v.) yorulmaktan vazgeçmesi ve değerli öğrencisine ders vermesi gayesiyle, dolaylı yoldan kâfirlere hakaret ederek, Peygamberine ve O Değerli Mü'mine değer vererek O'nun sıkıntısını gidermek ve teselli̇̂ etmek için vahyetti ve İsimlerinin En Yücesi ile uğur ve bereket getirsin diye sözlerine başladı:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Rahmetinin genişliğiyle dostlarının kalplerine Görünen ve Aşikâr Olan Allah Adıyla…

Onların şan ve makamlarını, konum ve mertebelerini korumakla onlara Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Gaflet ve dalgınlıklarından onları uyarmakla Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ عَبَسَ وَتَوَلَّىٰ ۞

1. Ayet: Îman ve İslâm'a ermek isteyen özürlü (a'mâ) bir fakıîri (o an)istemediğinden (ve yoğun bir durumda olduğundan) dolayı Yüzünü (s.a.v.) astı ve Yüzünü başkalarına dönmüş olmakla ona dönüp bakmadı.

۞ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ ۞

2. Ayet: Zira o an ders almak ve İslâm'ı öğrenip ermek isteyen a'mâ gelmişti.

Allah Azıîmüşşan geçen Bu İki Ayette; konuşmayı gaibden (üçüncü tekil şahıstan) bahsediyor gibi ortaya koydu. Çünkü Rasûlünden (s.a.v.) meydana gelmesini istemediği bir dikkatsizliğe karşı gayretini (hukuka riayeti isteyişini) ve hamiyetini (bundan habersizliğe razı olmayışını) göstermek istedi.

۞ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكَّىٰ ۞

3. Ayet: Sonra hıtaba iltifat etti (İkinci tekil Şahıs olarak seslendi, Sen ve Sana diye konuşmalarını devam ettirdi), tam bir hukuk kurallarıyla ilgili ders verip hukuksuzluğun korkunçluğunu anlatmak için şöyle buyurdu: Sana ne ve kim bildirdi, hangi şey O A'mânın durumunu ve kalbini açıkça anlattı? Umulur ki, Senin da'vet edip hidayetlerini arzuladığın Kavmiyin ileri gelenleri olan gafillerin aksine; O A'mâ günahlardan (ve her türlü kötülüklerden) arınır, Senin Önderliğinle ve yol göstermenle İslâm'ın Yoluna erer. Hem bil ki, o zalimler; Seni anlamıyorlar dolayısıyla İslâm'ı kabul etmeyecekler.

۞ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ الذِّكْرَىٰ ۞

4. Ayet: Hem bakarsın Bu Fakıîr Özürlü Mürîd Seni dinlemek, söylediklerini düşünüp ders yapmak için gelmiştir. Umulur ki, öğüt ve derslerin Ona fayda verir de Mevlâ'sına yönelir.

۞ أَمَّا مَنِ اسْتَغْنَىٰ ۞

5. Ayet: Malına, ağalığına, zenginliğine dayanıp güvenerek büyüklenmek suretiyle Allah Azıîmüşşan'a ihtiyaç duymayan, O'nun (c.c.) Ayetlerinden, Senin öğüt ve uyarılarından, yaptığın da'vetten yüz çeviren azgına gelince…

۞ فَأَنتَ لَهُ تَصَدَّىٰ ۞

6. Ayet: Tam bir arzu ile Sen ona yönelip değer veriyorsun.

۞ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ۞

7. Ayet: Kâfirliğin, ısyan ve günahlarının pisliğinden arınmak için Îman etmek istemiyorsa Sana ne. Sonradan olan âlemden Sana ne gibi bir sebep bulaştı ve Senin aklını ne perdeledi de o kâfirin inadından habersiz oluyorsun? Sen hiçbir sebeple

Hak ehline önem vermekten vazgeçme, o samîmî öğrenci ile ilgisiz kalma. Sen istemeyeni zorlayacak İslâm'a erdirecek değilsin. Sana gereken buyruklarımı ulaştırıp açıklamandır. Allah'ın düşmanlarına nasıl sevgi beslersin.

۞ وَأَمَّا مَن جَاءَكَ يَسْعَىٰ ۞

8. Ayet: Samîmî olarak ve tam bir istekle koşup gelen, Allah'ın (c.c.) Dîni konusunda Senden eğitim, hidayet ve irşad yardımı bekleyerek gayeye ermek için iyi dileklerle ne yapacağını öğrenmek isteyene gelince…

۞ وَهُوَ يَخْشَىٰ ۞

9. Ayet: Hem Allah'ın (c.c.) gazab ve azabından korkup sevabını umarak da'vetini kabul edip irşadını istiyor.

۞ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ۞

10. Ayet: Hem Sen bunun için, yani yol gösterip eğitmek için gönderildiğin halde onunla ilgilenmeyip yüz çeviriyorsun. (Cahiller zannediyor ki,) Sen onları küçük görüyorsun, durumlarının (halk yanında) değersizliğinden ve perişanlığından dolayı onların Îman etmelerine önem vermiyorsun.

۞ كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan; (En Sevgili Kulunu âlemlerin tamamına En Yetkili Uyarıcı ve En Büyük Peygamber olması için O'na s.a.v. indirdiği En Büyük Furkan Olan Kur'an'da) en kâmil edep kurallarını kuvvetle sunmak için şu açıklamaları yaptı: Yo, (o hainler, Senin değerini ve okuduğun Kur'an'ın mertebesini bilmiyorlar.) Sen onlara kulak asma. Hidayete ermek ve olgun insan olmak isteyen fukarayı bırakıp sapık ve bozuk kimselere yönelme. Senin görevin ayırım yapmak ve irşadda tercihte bulunmak değil, aksine İlâhî buyrukları umuma ulaştırmaktır. Bu apaçık Ayetlerin gereği olarak bütün da'vetlerin, öğüt ve uyarıların; Rabbin tarafından Sana inen öğüt ve hatırlatmalardır. Senin görevin de Allah Azıîmüşşan'ın katından bunları alıp insanlara ulaştırmandır.

۞ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ۞

12. Ayet: Artık Allah Teâlâ'nın kullarından; fakıîr veya zengin her kim öğüt alıp fayda ile dolmak isterse O Kur'an'ı okur, anlamak için düşünüp ders yapar. Kim istemezse, O'nun Allah Teâlâ katından inmiş olmasına rağmen öğüt dinlemez ve ders almaz (Allah c.c. Azıîmüşşan'ın rahmet ve ebedî gelir Kaynağı olan Kitabından mahrum olur).

۞ فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۞

13. Ayet: Durum ve mertebesi şudur ki, O Yüce Kur'an Allah (c.c.) katından pek değerli (sonsuz hazinelere kaynak olacak) sahifeler içerisinde (Cebraîl a.s. emrindeki) elçi meleklere (a.s.) iner. (Bu yolla Cebraîl a.s. tarafından Allah'ın Rasûlüne ulaşır.)

۞ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۞

14. Ayet: O sahifelerin derecesi Allah Teâlâ katında makam bakımından pek yücedir. Allah tarafından o elçi meleklere (a.s.) verilir. O sahifeler Şeytanın ve yardımcıların yaklaşıp bozabilmelerinden korunduğu için her türlü aksaklıktan, hayal ve kuruntudan korunmuş olmakla tertemizdir. Çünkü daha evvel peygamberlere (a.s.) indiği gibi yine Allah Azıîmüşşan tarafından inmektedir.

۞ بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۞

15. Ayet: O pak sahifelere kâtiplerin, Allah Teâlâ ile elçiler arasında aracı olan yazıcı meleklerin elleriyle yazılmıştır.

۞ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۞

16. Ayet: Allah Teâlâ katında pek değerli ve büyük ikramlara sahip olan, Mü'minlere de pek hoş ve gayet yararlı davranan melekler elleriyle… Bizzat, kendileri pek saygılı, gayet itaatkâr ve Allah'ın (c.c.) kullarına pek lütufkâr melekler elleriyle…

۞ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın bu büyük ikramlarına, üstün şefkatine ve kapsamlı rahmetine rağmen kahrolası insan ne kadar nankör ve pek kâfir. Yüce Huzurda kabul görmekten uzaklaştırılıp lanetlenen o insanı hangi şey kâfirliğe ve kendisine sayısız nimet ve üstün bağışlar Veren Allah Azıîmüşşan'dan uzaklaşmağa sevk etti? O'nun (c.c.) ikramlarının sonsuzluğunu bildiği, yarattığı varlıkların eşsizliğini anlayıp iyilik ve nimetlerinin bolluğunu idrak ettiği halde bu insanı O'na (c.c.) ibadet ve itaat etmekten saptıran nedir.

۞ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۞

18. Ayet: İnsan kendi kendine öncesini düşünür, ne durumlardan ve ne evrelerden geçtiğini göz önüne getirirse üzerinden ne kadar iğrenç ve pis hadiseler gelip geçti. Bilhassa üstün kudret Sahibi Rabbi yüce kudretiyle onu; hangi rezil ve aşağılık şeyden yaratıp vücuda getirdi; o zaman anlar ve bilir.

۞ مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ۞

19. Ayet: Bilir ki, iğrenç bir su olan meniden yarattı ve kendisine biçim verdi. Alet ve organlarını o nesneden belirleyip geliştirdi. Varlığını dengeli ve muntazam bir surette düzenledi. Bütün bunlar insanın; yoktan var edilip geldiği ve tekrar dönüp varacağı Sahibini (c.c.) bilmesi ve tanıması içindir.

۞ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ۞

20. Ayet: Sonra insana akıl vererek; kendisini yoktan Vareden Rabbisine götürecek Yolu kolaylaştırdı. Ona bu akıl; Yüce İlâhın her şeyi kuşatan ilminden yansıyıp meydana gelen akl-ı külden (bütün akılların ayrılıp geldiği akıl denizinden) ayrılıp gelmiştir.

۞ ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۞

21. Ayet: Sonra insanı öldürüp imtihan yurdundan kurtararak Rabbisine yaklaştırmak için kabre koymakta ve berzahta (ölümle-dirilme arasında bekleme âleminde) tutmaktadır.

۞ ثُمَّ إِذَا شَاء أَنشَرَهُ ۞

22. Ayet: Sonra dilediği zaman geldiğinde insanı kabirden çıkarıp Mahşere (hesab için toplanma yerine) sevk edecek. Tamamını hesaba çekecek, hesabına göre herkesin iyilik ya da kötülük tüm yaptıklarının karşılığını verecek. Kötülük sahiplerine adaleti gereği hak ettikleri cezayı verirken, Îman ehli olup iyilik yapanlara fazl u ihsanı gereği; hak ettiklerinin üstünde ikramlar ve sayısız nimetler verecek.

۞ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۞

23. Ayet: Yo, (azgın insanın bu kâfirliği ve nankörlüğü kabul edilir bir durum değil,) ona yazıklar olsun ve bilsin ki, onun için ebedî olarak mahrumiyet var. Bu büyük nimetler ve muazzam ikramları nasıl ve ne diye unutur da nankörlük yapar? Var olduğu andan beri Allah'ın (c.c.); kendisine emrettiğini hiç yapmadı.

(Allah Azîmüşşan insan türüne hakaret etti.) Çünkü insan fertlerinden çok azı kâfirlikten, nankörlükten, günah ve taşkınlıktan uzak kalır. Kâfir ve nankör olanlardan bir kısmı var ki, kâfirlik ve nankörlük yaparak kırdığını tevbe etmekle sarar, kaybettiklerini telâfî edip kazanmış olur. Bir kısmı var ki, ısyanına, unutkanlığına, azgınlığına ve haksızlığına batmış olup hiç uyanmaz (ve akıllanmaz) bir haldedir.

۞ فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۞

24. Ayet: Hulasa (Rabbini ve Rabbinin nimetlerini) unutkanlığı ve nankörlüğü karakter haline getiren insan katımızdan kendisine sevk olunan yemeğine ve tüm gıdalarına baksın. Biz onları; bağış ve ikramımız olarak devamlı güç kazanması ve bünyesinin sağlam kalması için veriyoruz. (Onu yarattıktan sonra bir an bırakmaksızın türlü nimetlerimizle yaşatıyoruz.)

۞ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاء صَبًّا ۞

25. Ayet: Rahmetimizin pek büyük olduğu (Bize has olan) bir makamdan nasıl sular döküyoruz? Gökten indirdiğimiz o su ile insanı rahata erdirip hayat sürmesi için gerekli olan tüm sebepleri hazırlıyoruz.

۞ ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۞

26. Ayet Bunun sonunda toprağı pek hoş (hallerde göz-göz) yarıyoruz.

۞ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۞

27. Ayet: Bunun sonrasında ise Yeryüzünde; insanların azıklanıp rızıklanacakları tane ve tahıl türlerini (ve bilumum bitki ve meyvelerini) yetiştirip var ediyoruz.

۞ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۞

28. Ayet: Taneleri birbirine bitişmiş, türlü katıklar ve içecekler olan üzümü, senede birkaç defa biçilen nane, maydanoz vb. sebzeleri ve (hayvanları için değerli besin maddesi olan) yoncayı bitirip yetiştirmekteyiz ki, yemelerine yardımı olsun.

۞ وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۞

29. Ayet: Zeytini, hurmayı…

۞ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۞

30. Ayet: Ağaçlar ve ürünlerle dopdolu ve baskın (meyveler dallarda gayet bingin, dallarla ve türlü güzelliklerle kaplı) bahçeler…

۞ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ۞

31. Ayet: Hulasa her türlü meyve, hayvanlar ve binitler için besin türleri, ot ve çayırlar. Bütün bunlarla insanın bolluk ve zenginlik içerisinde yaşaması tamam olur.

۞ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۞

32. Ayet: Hulasa Allah Teâlâ; sizlere verdiği, iyilik ve ikramlarda bulunduğu her şeyi; sizlerin ve hayvanlarınızın bolluk içerisinde hoş hayat sürmeniz için bahşetti. Bunların tamamını ise; bu nimetleri Vereni (c.c.) tanımanız, buyruklarını yerine getirerek ve her şeyi yerli yerince kullanarak O'nun (c.c.) nimetlerine şükretmeğe devam etmeniz için verdi.

۞ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ۞

33. Ayet: Ama sizler ey taşkınlık yapan zalimler! Nimetlere tamamen nankörlük yapıyorsunuz, nimetlerin Sahibi Yüce Rabbinizi inkâr ediyorsunuz. Kulak kanallarınızı tıkayıp duymanızı sarsan o korkunç gürültü geldiği zamanı bir düşünün. O zaman iş sizlere çok sıkıntılı olacak. Dehşet ve korku çetin, hem yardım ve yardımlaşma, hiçbir kimseden fayda yok.

۞ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۞

34. Ayet: Hatta O Gün kişi; kendisine acıyıp titreyen (aynı anneden doğma) kardeşinden kaçar.

۞ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ۞

35. Ayet: Bütün sıkıntı ve belâlarda kucağına sığındığı annesinden de… Kendisiyle övündüğü ve daima kendisine destek veren babasından da…

۞ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ۞

36. Ayet: Yakınları içerisinde kendisine en sevimli olan eşinden ve bütün akrabasından kendisi için daha kıymetli olan çocuklarından da firar eder.

Onlardan nefret edip kaçmasının sebebi; herkesin öyle zor işi var ki, bu sebeple sırf kendi durumuyla uğraşıp bir başkasının durumuna dönüp bakmağa gücü olmaz.

﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿

37. Ayet: Çünkü O Gün; herkesin pek büyük bir işi var, kendisine yeter de artar. Bir başkasına ilgi duymağa bırakmaz, bir başkasına önem verip ilgi duymaktan son derece rahatsız edip alı kor. Aynen kendisine de bir kimse yetişip o zor ve sıkıntılı işten kurtaramaz.

Nasıl böyle olmasın? (Dünyadayken Rablerine bir an kulluk yapmadılar. Kâfirlik ve zulümden de bir an geri durmadılar. Yaptıklarının cezası kendilerini saracak ve nefes aldırmayacak.)

﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ ﴿

38. Ayet: (Elbette Ahirette manzara hep böyle değil.) Çünkü O Gün pek çok yüzler, Îman ve İslâm nûruyla çevreyi aydınlatır.

﴾ ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ﴿

39. Ayet: Rahman Azıîmüşşan'a kavuşmakla (Dünyanın sıkıntılarından da kurtulmakla) gülerler, sevinip huzurlanırlar. Gayet yüce derece ve makamlarla, her türlü nimetler ve seadetlerle müjdelenip sürurlanırlar.

﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿

40. Ayet: O Gün pek çok yüzler var ki, üzerlerini simsiyah tozlar kaplamıştır. Dünyadayken yaptıkları kâfirliklerin, nankörlüklerin, günah ve ısyan (buyruklara karşı çıkma) pisliklerinin kirleri o yüzleri örtmüştür.

﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿

41. Ayet: Son derece kara ve karanlık yüzler... Çünkü o yüzleri bir rezillik, bir perişanlık, bir değersizlik ve bir büyük zarar kaplamış ki, her türlü helâk ve azabı zorunlu kılmıştır.

﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿

42. Ayet: İşte tüm o rezilliklerle Yüce Huzurdan kovulup şirk ve kâfirliğin kirleri altında boğulan yüzleri kara fasık ve bozuk uğursuzlar; Şu Dünyadaki kâfirler ve facirlerdir. Onlar hayvanî güçlerine, gazap ve şehvetlerine uyarak Îman ve İslâm nûrundan ve İlâhî buyruklar çizgisinden çıktıkları için o cezalara uğradılar. Çünkü kâfirlik yapıp İlâhî çizgilerden çıkmağa yol açan gazab ve şehvet; bütün kötülüklerin ve korkunç zararların kaynağıdır.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle gazab ve şehvetin şerrinden (kâfirlik ve facirlikten) korusun.

ABESE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, canlanmak ve dirilmek isteyip Allah'ın (c.c.) müjdesine ve kolaylıklar sağlamasına (müjdelere erdiren, en kolay ve en huzurlu Hayat Tarzı Olan İslâm'a) yönelen kimse! Sana gereken bütün peygamberlerin ve İlâhî kitapların dillerinden insanlığa yapılan çağrıyı ve başarı kaynağını duymandır. Sen o değerlilerin (yüce peygamberlerin a.s.) izlerince gitmeli ve onlar (a.s.) gibi yaşamalısın. Bu sebeple sonsuz ilim Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın Kitabında bulunan ve O Kitapla gelen tüm emirlere, yasaklara, hukümlere, ibret, ders ve öğütlere tam olarak bağlı kalmalısın. Onda olan her şey, içi ve dışı (insanlığın görünen-görünmeyen, bedenî ve ruhıî her tarafını temizler, inançların bozulmasına ve inada götüren yollara sapmaktan arındırır. Sen uğur ve bereket sahibi hayırlı Mü'minlerden olman için sapıklık ve yanlışlık sahiplerinden ve onlara karışıp kaynaşmaktan ve arkadaşlık yapmaktan her durumda şiddetle kaçmalı ve uzak durmalısın. Sonsuz nimet yurdu olan Cennetlerde bol nimetler içerisinde mutlu hayat sürecek gerçek Mü'minlerdir, sapık inkârcılar değil. İnkârcı sapıklar; Cehennem çukurlarında pek acı azaplar görerek ebedî ve korkunç bir durum yaşayacaklar.

Ey sonsuz kuvvet ve metanet Sahibi Rabbimiz! Senden sonsuz nimet yurdu olan Cennetin yüce derecelerine erdirmeni, Cehennem çukurlarından da korumanı dileriz. Ey bağış ve ikramı büyük, lütuf ve iyilikleri kapsamlı ve muazzam Olan Yüce Mevlâ!..

TEKVÎR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 29 Ayettir. Sûre başında; Kıyamet koptuğunda dehşetli olayların meydana gelişi ve her şeyin yok oluşu anlatılırken, Sûrenin ilk Ayetinde Güneşin dürülüp gidişi ve yok oluşu ile konuya başlandığı için Tekvîr (dürülüp toparlanarak ortadan kaldırılış) Adı verilmiştir.

TEKVÎR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın her şeye üstün gelip ezici olan kahrının ve hışmının iktidarının çarpmasını ve çarptığını ne hale getireceğini açıkça anlayan kimseye; Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz kudreti karşısında Kıyametin kopması, koptuğunda Allah'tan gayri nakışların, resimlerin, cisimlerin ve bütün varlıkların yok olduğu O En Büyük Felâketin meydana gelmesi pek kolaydır. (Yani bunca varlıklar nasıl yok olacak demek; akılsızlıktır. Allah Teâlâ dilediği an Kıyameti koparacak ve her şey yok olacak. Bu Allah c.c. için çok kolaydır.)

Kıyametin kopmasını ve O Gün meydana geleceği tehdîdle haber verilen hadiselerin meydana geleceğini imkânsız gören inkârcı; sadece kör ve işe yaramaz aklı gereği inad edip inkârını sürdürmektedir. Özellikle Allah Azıîmüşşan'ın bu konuda gelen vahyinden sonra inadı… İnkârcının inadı; özellikle Ayetlerin pek açık ve belgelerin gayet parlak olmasından sonra sadece kendisinin parlak kuruntu ve hayallerinden kaynaklanan alışkanlığından ibarettir. Onun kapılmış olduğu kuruntu ve hayali; kâfirliğinin ve sapıklığının önemli iki sebebidir. Kim bu (şerli) kuvvetin büyüleyip etkilemesinden, kandırıp kötülük yapmasından kurtulursa; Allah Azıîmüşşan'ın Bu Sûrede geniş bir anlatımla ve haber verdiklerinin tamamına; Yüce İlâh nasıl açıkladıysa aynen kesinlikle İman edip kuşkusuz kabul eder.

Teyemmünden (En Uğurluyu, yani En Yüce İsmini başa almasından) sonra (Allah Teâlâ; bu konuda haber ve açıklamalarını arz etmektedir):

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Dünya ve Ahirette Kâmil İsimlerinin ve Noksansız Sıfatlarının tamamıyla tecellî Eyleyen Allah Adıyla…

Dünyada her şeye ve bütün varlıklara gölgelerini yaymakla, onları var edip yaşatmakla her şeye Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Ahirette her şeyi; ilkin yoktan var edildikleri makama, Yüce Huzuruna çekip almakla Rahıîm'dir; yüce rahmet Sahibidir.

۞ إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۞

1. Ayet: Güneş dürülüp toparlandığında, yani Bir Olan Yüce Varlık Güneşi (Allah Azıîmüşşan); Kıyamet koptuğunda bilinmezlik gizliliğinden çıkıp Aşikâr olduğunda (Batın'ken Zahir olduğunda), manevî âleme üstün geldiğinde (maddî âlemin ömrü tamam olup manevî âlem onun yerini aldığında); madde âleminin Güneşi başta olmak üzere izafî varlık (Âdem'in oğlu, çocuğun anası, toprağın örtüsü, ağacın meyvesi, halkın geliri, kışın soğuğu, yazın sıcağı gibi türlü bağlarla ve geçici sebeplerle birbirlerine bağlı olan bütün fânî varlıklar; işi tamam olmuş sofra misali) dürülüp toplanarak ortadan kalkar. Zaten bütün varlıklar; Allah Teâlâ'nın; yansıma ve gölgelerden ibaret bütün varlık sahalarını ve sahnelerini Kuşatan Sonsuz Varlığından (O'nun c.c. dileyip var etmesiyle) yansıyıp gelmişti. Hulasa fânî varlıklar dürülüp yok olmak suretiyle varlıklarından hiçbir eser kalmaz. Çünkü gerçek Güneş (c.c.) Aşikâr olmuştur.

۞ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ۞

2. Ayet: Yıldızlar sönüp yok olduklarında… Yani kimliklerden, beden ve suretlerden ibaret varlık yıldızları, konup kurulan tesislerden, varlıklar arasında cismi olmayıp sırf ismi olan ilgi ve nispetlerden, bağ ve alakalardan meydana gelen yapılar gibi yıldızlar (bütün varlıklar ve şahsıyetler) yok olduğunda ve İlâhî Kimliğin görünmesiyle kendilerinden hiçbir eser kalmadığında...

۞ وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ۞

3. Ayet: Dağlar yürütüldüğünde, yani belirli varlıklar âleminde yaratılmış olan dağlar başta olmak üzere tüm varlık türleri ve her çeşit nesneler yerlerinden yürüyüp parçalanarak uçuşup yok olduğunda…

۞ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۞

4. Ayet: Gebe develer (Kıyametin dehşetinden dolayı) terk edildiğinde… Yani insanların kabiliyyet ve kapasitelerinin alıp kabul etmesiyle o kabiliyyet ve kapasitelere gelen İlâhî bilgileri ve hakikatleri yağdıran (manevî) bulutların; imtihan hayatı son bulmakla, kabiliyyet ve kapasiteler kalmamakla bırakıldıkları zaman…

۞ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۞

5. Ayet: Vahşî varlıklar toplandığında… Yani tabiat ve madde âleminin vadilerinde ve ıssız çöllerinde kendilerini kaybedip Hak ve hakikate yabancı olan vahşet ehli insanların meydana gelip geliştikleri makamda (İlâhî Huzurda) toplandıkları zaman…

۞ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۞

6. Ayet: Denizler doldurulduğunda… Yani kendilerine varlık verilmekle ve var olmanın bütün iş, icraat ve durumlarıyla meydana gelen Dünya ve Ahiretteki gizli-aşikâr, maddî ve manevî varlıklar toplanıp doldurulduğunda (sonradan var olan bütün varlıklar Ezel ve Ebed Hak Varlıkta yok olduğunda) ve Hak varlık; kendinden gayriyi kahredip yok ederek bütün zenginliklerle dopdolu, asla dibi ve kenarı olmayan Sonsuz Tek Deniz olduğunda…

۞ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۞

7. Ayet: Emir, yani İlâhî icraat âleminden cesedlere gelen ruhlar; var olmalarını sağlayan manevî sebepleriyle, İlâhî İsimlerle ve Sıfatlarla bir araya geldiği zaman…

۞ وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ ۞

۞ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ۞

8. Ayet ve 9. Ayet: Gömülüp bırakılanlara; hangi günah sebebiyle öldürülüp bırakıldıkları sorulduğu zaman… Yani varlıkların temel unsurlarına ve tabiat sahalarına konmuş olan taze, ulaşılıp dokunulmadık İlâhî bilgiler ve hakikatlere;

ezelî ve ebedî hayatları taşıdıkları halde ve perdeler ardında saklı olan bu güzellere hangi günah ve suç sebebiyle ilgi duyulmayıp ölü bir hale bırakıldıkları (Yeryüzünde) muhtelif yerlerde sakin olup yaşayanlara (insanlara) sorulduğunda… Hal bu ki, bunlar oralara yaratılıp canlandırılarak konmuştu ki, insanlar onları bulup açığa çıkararak tüm iyilik ve gelirleri, ebedî seadet ve ikramları kazanıp sahip olsunlar.

۞ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۞

10. Ayet: Gaflet ve sapıklık içerisinde yaşayanların pis arzu ve isteklerini içine alan her türlü iş ve davranışlarının tüm türleri ve genişliğiyle derlenip kayıtlı bulunduğu amel defterinin sayfaları ayrı-ayrı açılıp sahiplerinin önüne konduğu (verilen cezalara hiçbir bahaneleri kalmadığı) zaman…

۞ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۞

11. Ayet: Semâ, yani İlâhî İsimlerin ve Sıfatları inip açığa çıktığı icraat âlemi, bu durumunun dürülüp yok edilmesiyle başka bir duruma dönüştüğünde, aşikâr iken gizli olduğunda…

۞ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۞

12. Ayet: Bozuk görüş ve pis arzularına uymaları sebebiyle cehalet vadilerinde kendilerini kaybeden her şeyden habersizlik ve Haktan sapıklık içerisinde yaşayanlar için hazırlanan korkunç ateş yurdu Cehennem; onların Dünyadayken şehvetlerinin ve gazaplarının ateşine karşılık şiddetle tutuşturulup onlar için yakıldığında…

۞ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۞

13. Ayet: İlâhî özel yardıma ve Yüce Murada ulaşmağa sahip olan, haramlardan kendilerini koruyarak, eğitim ve irşad görerek olgunluğa ermeleri için Allah'ın (c.c.) Kitabında gelen tüm hukümlere ve emirlere sarılarak Takva ile nitelik kazanan Mü'minlere Cennet yaklaştırıldığı ve Hak Teâlâ tarafından kendilerine müjdelenen bütün nimetlere erdikleri zaman…

۞ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۞

14. Ayet: Hulasa tüm bu sayılanlar meydana gelip gerçekleştiğinde her bir nefis ve her bir kimse kendisi için ne hazırlandığını görüp bilecek. Yani kimlik ve benlik kalıplarına Îman edip Müsliman olmaları gayesiyle konan canlar; Kıyamet Gününde hesaba çekilip yapmakla görevli oldukları işlerin karşılıklarını ve hak ettikleri her şeyi tam olarak görüp bilecek ve anlayacaklar.

۞ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ۞

15. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Kıyametin durumlarını ve O Gün meydana gelecek olan korkunç hadiseleri sayıp bir-bir anlattıktan sonra tamamının meydana gelişi hususundaki kesinliği yeterince anlatmak ve insanların bu haberlere dikkatle bakıp gerçekleri idrak etmelerini sağlamak için şu açıklamayı yaptı: Yani bu anlatılanların

hak ve gerçek olduğunu anlatıp ispatlamak için yemin etmeğe ihtiyaç yok. Çünkü Allah Azıîmüşşan'ın üstün kudreti karşısında pek kolay ve gayet açıktır. Ancak dönüp giden yıldızlara yemin ederim, yani Kıyamet kopmadan önce karakter ve asliyyetlerinin paklığından dolayı madde âleminin gereği olan her türlü kirden arınmış olarak manevî âleme ve Yüce Rahmanın avlusuna (Huzuruna) yönelerek dönüp gitmekte olan canlara yemin ederim.

۞ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۞

16. Ayet: O canlar süratle gidip gizlenenlerdir. O arınmış canlar; rahmetini devamlı ve bol-bol Gönderen varlık Sebebinden (c.c.), Allah Teâlâ'ya uçan (süratle giden) akıl sahiplerine gelen kutsal canlardır. O akıl sahipleri bu canlara sahip olarak Allah Azıîmüşşan'ın kapısı çevresinde dolaşırlar (yüce kulluk hizmetleri görürler), O'nun (c.c.) Varlığının Güneşi ve yüce kubbelerinin altında gizlenirler. Öyle ki, (pek yüce derecelere ermelerine rağmen kendilerini gizlediklerinden dolayı) onları Allah Azıîmüşşan'dan başka kimse bilip tanıyamaz.

۞ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۞

17. Ayet: Geceye, İlâhî bilinmezlik âlemine, Samed Olan Allah Azıîmüşşan'ın sırf Kendisine has olan uçsuzluğuna yemin olsun. O âlem; his, bilinç ve aklın idrakinden Münezzehtir ve pek yücedir. Onun karanlığı, sırrı ve bilinmezliği dönüp geldiğinde ve bütün kuvvetiyle gerçekleştiğinde ve böylece her şey tamamen yok olup gizli-aşikâr her şey Kendisinde gizlendiğinde.

۞ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۞

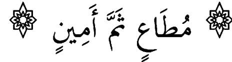
18. Ayet: Sabaha, yani Ebediyyetin hayat suyuna susayan ve bu sebeple Hak'ta tamamen yokluğa ermeğe layık olup Bir ve Samed Olan Mevlâ'nın yücelik ve üstünlük kaftanı altında ebedîleşenlere tecellî edip aydınlandığında o İlâhî gizlilik ve mana âleminden yansıyıp gelen, tüm parlaklığıyla açığa çıkan görünme (ve bilinme) âlemine yemin ederim.

۞ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۞

19. Ayet: Hulasa tüm bu sayılanlara yemin ederim ki, Hakla-batılı, hidayetle dalâleti, uğursuzlukla-ebedî mutluluğu birbirinden seçip ayıran O Kur'an; Allah (c.c.) tarafından gönderilen pek değerli ve son derece güvenli bir Elçi, Cebraîl diye adlandırılmış olan geniş, kapsamlı ve her şeyi kuşatan akıl tarafından getirilmiş olan Muazzam bir Sözdür.

۞ ذِي قُوَّةٍ عِندَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۞

20. Ayet: O Elçi; İlâhî vahyi taşımak için pek kuvvetli, bütün varlık çatılarını, akıl ve idare makamlarını kuşatan Büyük Arşın Sahibi katında, Allah Azıîmüşşan yanında yüce mertebe ve yüksek derece Sahibidir.



21. Ayet: O makamda, yani İlâhî İsimlerin ve Sıfatların âleminde itaat ve saygı görür. Çünkü idrakler ve kuvvetler Akl-ı Külle tabi'dir. Akl-ı Kül; Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşatan Yüce ilminden ibaret olarak tezahür etmiş (ve O Yüce Elçi Cebraîl a.s.) O Aklı temsil etmektedir. Pek güvenilir, vahyi korumakta tam güven sahibidir. Kur'an'da yapılan emirlerin, yasakların ve herhangi bir sözün koruması dışında kalması asla mümkin değildir.



22. Ayet: Allah Azıîmüşşan yemin ettiği tüm yüce varlıklara yine yemin ederek şu açıklamayı yaptı: Sizin Arkadaşınız, Bu Emîn Elçinin Bu En Büyük Kitabı Kendisine getirdiği (En Hayırlı Dostunuz, hep yanınızda olan) Peygamberiniz Muhammed (s.a.v.) asla deli değil, O'nun (s.a.v.) aklı, kuvveti, umum sağlığı ve bütün organları zannettiğiniz gibi bozulmamıştır. (Aksine O s.a.v. Rabbisinin üstün ikramı ve eşsiz rahmetiyle yaratılmışın En Akıllısı ve En Sağlıklısıdır.) Sizlerin O'na (s.a.v.) yakışmayan bu gibi halleri ilgilemeye ve yakıştırmağa kalkışmanız; O'nun (s.a.v.) mertebesinden ve seviyesinden çok alçaklara inmenizden ve O'nun pek şerefli konumunu, yüksek mevkiini bilemeyişinizdendir. Yoksa O (s.a.v.) yaratılmış tarafından ulaşılacak tabaka ve derecelerin, ilim ve anlayışın En Yükseğindedir.



23. Ayet: O (s.a.v.) ilim, idrak ve anlayışın tabaka ve makamlarının En Yükseğinde nasıl olmaz? Hiç şüphesiz ki, O (s.a.v.) Akl-ı Kül Olan Cebraîl'i (a.s.); pek açık olan ufukta, İlâhî Yüce İlimde ve Levh-ı Mahfuzda gördü.



24. Ayet: O (s.a.v.); Allah'ın (c.c.) Kendisine (s.a.v.) bildirdiği; ruhları ve bedenleri, madde ve manayı temizleyip süsleyen, insanın içini ve içindekileri Allah'tan (c.c.) gayriye yönelmekten arındıran İlâhî bilgi ve hakikatlerden, rumuzlar ve işaretlerden ibaret olan gaybı (manevî ilim ve nimetleri) sizlere aktarmak konusunda asla cimri değil. Özellikle Mevlâ'sı O'na (s.a.v.); onları aranızda yayıp her birinize ulaştırmasını emrettikten sonra…
Ya da (kelime bir kıraet vechine göre " ض " ile değil de " ظ " okunduğunda anlam şudur: O Sevgili Peygamber (s.a.v.); Allah Azıîmüşşan'ın kendisine vahyi ve ilhamı gereği konuşup anlattığı gaybî bilgiler ve hadiseler konusunda asla kimseler tarafından suçlanamaz, O'nun (s.a.v.) söyleyip yaptıklarını; yüksek Şanına ve Yüce Makamına layık görmeyip imkânsız görerek asla O'na (s.a.v.) iftiraya kalkışamaz. (Allah'ın c.c. vahyi ve izni ile gaibden pek çok nimetleri getirip sizlere ikram etmiştir. Bunların başında Kur'an ve pek çok Mucize var. Daima Allah'ın c.c. kudretini sizlere göstermektedir.) O'nun (s.a.v.) Şanına yakışmayan dedikodularınızdan ve yaptığınız iftiralardan hesapsız mesafelerce uzak ve pek Münezzehtir.

۞ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۞

25. Ayet: Yine O'na (s.a.v.) inen ve daima sizlere okuyup anlattığı Kur'an asla Şeytanın sözü değil. Yani hayal ve kuruntu şeytanlarından meydana gelen şiir ve kehânet değil. O Kur'an'ın şiir ve kehânet olduğunu iddia edenler; cehaletin, gafletin vadilerinde, inat ve tartışmanın uçurumlarında savrulup helâk olan bozuk ve sapık kimselerdir.

۞ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۞

26. Ayet: Kur'an'ın Şanının pek büyük, kıymet ve değerinin gayet yüksek ve mertebesinin çok yüce olduğu açığa çıkıp anlaşıldıktan sonra sizler nereye gidiyorsunuz? Ey sapıklığı meslek edinip Allah Azıîmüşşan'ın kullarını saptırmağa çalışanlar! Bu Kitapta anlatılıp açıklanan İlâhî adalet Caddesinden (kurtuluşa, sonsuz nimetlere ve ebedî mutluluklara Götüren İslâm'dan) nereye sapıyorsunuz?

۞ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۞

27. Ayet: Bu Kur'an; bütün âlemlere, ders alıp eğitim görerek olgunlaşma kabiliyyeti üzere yaratılan herkese pek büyük bir öğüt ve muazzam bir ders kaynağından başka bir şey değil.

۞ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ۞

28. Ayet: Yani ki, sizlerin içinden dürüst ve doğru olmak, Allah'ın (c.c.) adalet ve doğruluk Yolunda dosdoğru yürümek, O'nun hidayeti ve irşadıyla Îman ve İslâm'a ermek (ömrünü İslâm'ı yaşayarak tamamlamak) isteyenlere (her türlü yararı sağlayacak) uyarı ve nasihatlerin kaynağıdır.

۞ وَمَا تَشَاؤُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞

29. Ayet: Bu konuda son nokta şudur: Allah Azıîmüşşan katından bir bağış ve özel yardım ile sizlerin doğruluk ve olgunlukta başarılı kılınıp Îman ve İslâm'a ermenizi dilemedikçe sizler kendiniz için hidayet ve olgunluk yolunu dileyip seçemezsiniz. Çünkü sizlerin iş ve icraatları, durumları ve sözleri kesin olarak Allah'a (c.c.) dayanmaktadır. Her şey asıl olarak O'ndan (c.c.) meydana gelmektedir. Çünkü O (c.c.) âlemlerin Rabbi ve Yöneticisidir. Varlık sahasında O'ndan başka yetiştirip yaşatan yok. Açığa konup görünmekte olan şu âlemde O'ndan başka idare ve icra eden yok. O'nun (c.c.) yaratıp yaşatarak olgunluğa erdirmesinin gereği; kullarını eğitip başarılı kılarak haklarında en yararlı ve durumlarına en uygun olana erdirmesidir.

Ey Mevlâ'mız! Bizleri üstün bağış ve yüce rahmetinle sevip Razı olduğuna ulaşmakta başarılı kıl.

TEKVÎR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah Teâlâ'nın yetiştirip eğiterek en uygun ve en yararlı olanlara ermekte başarılı kılmasını isteyen! Sana gereken; iş ve icraatlarıyın, durum ve davranışlarıyın tamamını can u gönülden isteyerek Allah Azıîmüşşan'ın dilemesine bırakıp tamamen O'na (c.c.) teslim etmendir. Asla kuruntuya, kendi seçimine, cüz'î veya küllî iradene uyma. Çünkü senin yetki ve karar bakımından hiçbir şeyin yok. Öyle ki, yürürlükte olan bütün işler; takdir edip karar vermesi sebebiyle Allah Azıîmüşşan'ındır. O'nun (c.c.) hukûm ve kararından başına gelecek her şeye teslîm olup rıza göstermekten başka bir şeyin yok. Zalim Dünya hayatına ve Dünyadaki aldatıcı ve tuzaklar kurucu süs ve parıltılara aldanmaktan sakın.

Bilesin ki, Dünya geçit ve ders alma yeri, ebedî olarak kalma yeri değil. Akıl ve anlayış sahibi olanın durumuna yaraşan; Dünyada zorunlu ve ihtiyaç olan kadar yer tutmak, mecbur olanlarla yetinmektir. Asla rahat dileyip hoşnut olmayı arzu etmemelisin.

Allah Azıîmüşşan lütuf ve rahmetiyle bizleri; alçak Dünyanın ve Dünyadaki her şeyin batıl ve asılsız olduğunu uyanıp idrak edenlerden, katında (gerçek bilgi ve anlayışa ererek) Dünyanın kalıcı ve devamlı olmadığını gerçekten kavrayanlardan eylesin.

İNFİTAR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 19 Ayettir. İlk Ayetinde Kıyamet koptuğunda Semânın (Göğün) ve içindekilerin infitarı (yarılıp parçalanarak yok olacağı) anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

İNFİTAR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kendisine; Allah Azıîmüşşan'ın üstün kudretinin eserleri açığa çıkıp anlaşılan, Allah Teâlâ'nın Kendisinin; sonsuz zenginliğe ve her şeye Sahip olduğunu, yaratıp ortaya koyduğu varlıkların ve sanatının eserlerinin hiçbirine muhtaç olmadığını tüm açıklığıyla idrak eden kimseye şu hakikatler ve gerçek bilgiler asla gizli kalmaz: Gizli-aşikâr, maddî ve manevî bütün varlıklar; O'nun (c.c.) sağlam hukmünün ve kesin kararının mahkûmudur (tamamının var olup yaşaması, Dünyası ve Ahireti daima O'nun c.c. hukmü altında ve kararlarına bağlıdır). Her şeyin yönetimi ve Kendisinin (c.c.) dilediği gibi onları evirip çevirmesi O'na (c.c.) aiddir. Ancak (kullukla yükümlü olanlar; yükümlülüklerini yerine getirmek için yeterli irade ve yetki ile) katından önceden takdir edilip belirlenmiş vakitlerde görevler yapmakla sorumlu tutulmuşlar ve yaptıklarıyla mahkûm ve yükümlü kılınmışlardır. İşte Bu Sûrede Allah Azıîmüşşan; anlatıp dikkat çektiğimiz bu işaret ve belirtileri (konu başlıklarını) anlatmaktadır. Uğur ve bereket Kaynağıyla (Besmeleyle) başlaması sonrasında anlattıklarını göreceğiz:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sonsuz üstün kudretiyle gizli ve aşikâr her şeye Yüz gösterip üstün gelen (ve onlara Kendisine bağlı varlıklar verip türlü nimetleriyle Yaşatan) Allah Adıyla…

Bütün yaratılmışa izafî (bağımsız olmayan) varlıklar vermekle (Kendisine bağlı olan bütün varlıkları yarattıktan sonra türlü nimetlerle yaşatmakla) Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Kendisinin (c.c.) Yüce Birliği; sırf Kendisine aid oluşuyla Aşikâr olduğunda bütün varlıklardan izafî varlıkları almakla (böylece onları Kendisine ulaştırmakla) Rahıîm'dir; özel ve pek yüce rahmet Sahibidir.

۞ إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ۞

1. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın İsimlerinden ve Sıfatlarından etkilenen (ve bu etki var olup varlıkları devam eden), kendilerine Semâ denen Yüce Âlemler yarılıp parçalandığında ve İlâhî İsimlerden ve Sıfatlardan etkilenecek kabiliyyeti ve yardım isteyecek varlığı kalmadığında…

۞ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ۞

2. Ayet: Semâda belirli varlıklar, çokça heykeller (maddî suretler) ve yapılar olarak bulunan yıldızlar parçalanıp dağıldıklarında, konumları ve biçimleri tamamen bölünüp parçacıklar haline gelip parçalarının dahi yok olduğunda…

۞ وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۞

3. Ayet: Bir Olan Yüce Varlık Denizinin üzerinde peş peşe ve yoğun hallerdeki dalgalardan meydana gelen, her biri türlü niteliklerle maddî-manevî, gizli ve aşikâr farklı bütün fânî denizler fışkırıp birbirine karışarak dalgalar biçim ve suretleri yükselerek tamamı birleşip ezelde olduğu gibi tekrar Tek Deniz olduğunda…

۞ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۞

4. Ayet: Kabirler açılıp darmadağın olduğunda, yani varlık ve benliklerden ibaret varlıklar ölüp yok olarak maddî âlemden bir pay kalmayarak bedenlerde bulunan manevî âleme aid kısım (ezelî ruh) dürülü ve saklı olduğu yerden (bedenden) dönüp çıktığında…

۞ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۞

5. Ayet: Hulasa tüm bu anlatılanlar gerçekleştiğinde her nefis ve her bir kimse imtihan sahnesi olan Dünyada yapıp getirdiği tüm iyilik ve kötülükleri, güzel ve çirkin ahlakı ve davranışları, hem de geri bırakıp yapamadıklarını tam olarak bilecektir.

۞ يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۞

6. Ayet: Rahman Azıîmüşşan bu açıklamaları sonrasında Kendi Suretinde yaratıp Kendisine Parlak bir Ayna olmasını istediği insana; Îman ve İslâm karakteri üzere yaratılmasına rağmen onun karşılaşıp esaretinde kaldığı gaflet ve unutkanlığı sebebiyle ona sataşıp rezilliğini yüzüne vurmak tarzında seslendi ve şöyle buyurdu: Ey kendisine türlü iyiliklerle nimetler ve bolluklar verilen insan! Seni ne aldattı, hangi şey tuzaklar kurup seni; Kerîm Rabbine ve O'nun (c.c.) bunca nimet ve ikramlarına rağmen kandırdı da kâfirlik ve ısyana atılmağa sevk etti?

۞ الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ۞

7. Ayet: O Rab ki, seni yoktan var edip en güzel surette açığa koydu, bütün organlarını birbirine denk, his ve davranışlarını uyumlu, biçim ve suretini hoş, iskeletini yapacağın işlere yatkın, varlığını dert ve kederden uzak kıldı.

۞ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاء رَكَّبَكَ ۞

8. Ayet: Hangi bir muazzam ve eşsiz surette ki, diğer canlıların suretlerinden seçkin bir biçimde takdir etti ve dileyip seçtiği o suret üzerine bedenini sayısız parçalardan bir araya getirip kurdu. Hulasa bütün varlıklar içerisinde o mükemmel surette seni var edip açığa koydu ki, kesin bilgi ile Rabbiyin Varlığına ve Birliğine Îman edip Kendisini (c.c.) tanıyasın. Buna rağmen sen ısyan edip başkalarını Rabbine ortak koşarak inad edip diklenmekle kulluk dairesinden çıktın.

Füdayl Bin Iyaz (k.s.) Hazretlerine dendi ki, Allah Azıîmüşşan seni Kıyamet Gününde Huzuruna dikse ve dese ki, ey Füdayl! Rabbine ve O'nun (c.c.) sonsuz nimet ve ikramlarına rağmen seni ne aldattı da yanlışlıklar yaptın? Sen ne dersin? Şöyle cevap verdi: Derim ki, ey Rabbim! Senin sarkıtılmış perdelerin beni aldattı.

Yahya Bin Muaz (k.s.) Hz. Dedi ki, eğer Rabbim beni Huzuruna diker ve sorarsa şöyle derim: Ey Rabbim! Senin geçmişteki ve şu andaki ikram ve iyiliklerin beni aldattı.

Ebubekr Elverraak (k.s.) ise şöyle dedi: O zaman de derim ki, Kerîm (sonsuz ikram Sahibi) Rabbimin iyilik ve ikramı…

(Yani bu seçkin insanlar diyor ki, inanan insanlar; Allah Teâlâ Kendisini gizlediği ve kulunu çokça nimet ve iyiliklerle yaşattığı için gaflete düşerler ve Rablerinin bu iyiliklerinin ve affının devam edeceğini umarak tembellik ve yanlışlık yaparlar.)

(Nahcivanî Hazretleri de bir açıklama yapıyor izleyelim.)

Fakıîrlerin (Allah Azıîmüşşan'a her an muhtaç olduklarını bilen ve O'ndan c.c. gayriye iltifat etmeyen dervîşlerin) hizmetkârı ve ayaklarının toprağı olan ben fakıîr (dervîş) ve hakıîr (değersiz); eğer Rabbim bana derse ki, seni Rabbine ve O'nun (c.c.) ikramlarına rağmen ne aldattı? Derim ki, ey Rabbim! Senin bana Kefîl olman ve beni kuşatıp gören gözüm, duyan kulağım ve tüm idrak ve duyularım olman.

(Ben de diyorum ki, ey Rabbim, Yüce Efendim! Yüce Huzurunda itiraf ediyorum; Sen bütün Güzel İsimlerin, Sonsuz Yüce Sıfatların Sahibi, kusursuz Rab, Hak Ma'bûd ve Tek İlâhsın. Bizleri rahmetinle yoktan var ettin. Başta Îman, İslâm, Kur'an ve Ehl-i Furkan Olan Hz. Muhammed s.a.v. olmak üzere sayısız nimetler ve sınırsız ikramlar verdin. Başta En Sevgili Kulun, En Kâmil Peygamberin ve En Sadık Mürîdin Hz. Muhammed s.a.v. Efendimiz olmak üzere Dünyaya ve Dünyadaki hiçbir şeye bir an aldanmayan ve Sana şükredip Kerîm Varlığıyın ve ikramlarının hakkını-verdiğin başarılarla- ödeyen sadık ve salih kulların hurmetine; bizleri aşkınla yanıp dönen, hiçbir şeye aldanmayıp sadakatle hizmetinde bulunup rızana erenler eyle. Ey Kadir ve Kerîm Rabbimiz! Daima kudretinle bizleri koru, hımayene al, bir an gaflete ve yanlışlık yapmamıza bırakma. Âmirimiz ve Vekîlimiz Sensin. Nûrunla varlığımızı nûr eyle. Ey Rabbimiz! Erdiğimiz bütün nimetler ve her türlü güzellikler; Sendendir. Sen asla zulmetmez ve kullarına kötülük yapmazsın. Bizleri kendi zulüm ve kötülüklerimizden koru, İslâm'a aykırı olan her şeyden, her an muhafaza et. Daima Îmanın, İslâm'ın ve sırf Sana kul olmanın kemaliyle yaşat, öldür ve başta Peygamberimiz ve Efendimiz olmak üzere salih kullarına ilhak eyle. İkram ettiğin bu varlığımızdan Sen görünür, göz Seninle görür, kulak Seninle duyar, el Seninle tutarsa… Sana aid olan; Zatına ibadet ve itaatte, En Kâmil Halifene ve En Sevgili Peygamberine tam bir teslîmiyyetle uyan o varlıktan gurur ve aldanış meydana gelmez, sadece ihlâsla kulluk ve şükür icra olunur. Bizleri bekaana ve ebedîliğine erdir, ayırma...)

۞ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ۞

9. Ayet: Allah Azıîmüşşan; yalan bahanelerle (İslâm'ı ve ibadeti terk ederek) Dünyaya ve Dünyadakilere aldanan ve gaflete düşen insanları gaflet aldanışlarından dolayı azarlıyor, bahanelerini reddedip geri çevirerek onları tehdîd ediyor: Yo, sizler; türlü bahanelerle kendilerinizi temize çıkarmak iddianızın aksine ey aldanış içerisinde olan zalimler! Dîni, yaptığınız iyi-kötü tüm iş ve gidişatınızın karşılık göreceğini (Ahireti ve Oradaki hesabı) yalanlayıp inkâr ediyorsunuz. Bundan dolayı yalan ve geçici olan dünya hayatı sizleri aldattı, her türlü çirkinlikleri ve bozuklukları yaptınız. Çünkü sonsuz ilkim ve kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan utanmadan ve korkmadan, (Haakimiyyetine ve buyruklarına) aldırış etmeden şiddet göstererek inkâr ve ısrar ettiniz.

۞ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۞

10. Ayet: Bilesiniz ki, üzerlerinizde Hak ve Tek Ma'bûdunuz Olan Allah (c.c.) tarafından yaptıklarınızı izleyen ve pek çok zarardan sizleri koruyanlar var.

۞ كِرَامًا كَاتِبِينَ ۞

11. Ayet: Pek değerli ve gayet güvenli olan, yaptıklarınızı ekleme ve eksiltme yapmaksızın tam olarak defterlerinize yazan, kaydedip koruyan melekler var.

۞ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۞

12. Ayet: Yaptıklarınızın tamamını biliyorlar. Kıyamette hesabınız görülürken okuyup bildirecekler. Ona göre ceza ve karşılık göreceksiniz.

۞ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۞

13. Ayet: Bilesiniz ki, (Dünyaya ve Dünyadakilere aldanmayan, Kerîm Rableri Olan Allah Azıîmüşşan'ı tanıyıp görüyor olarak İbadet ve itaatte bulunan) iyiler ve itaatkâr kullar; sonsuz nimet yurdu olan Cennette, sevinç, büyük bir ermişlik ve ebedî mutluluk içerisinde olacaklar.

۞ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۞

14. Ayet: (Dünyaya ve geçici parıltılara aldanarak Şeytan uyan) Haktan ve İlâhî buyrukları icra etmekten sapan (nimet ve ikramları Sahibinden c.c. başkasına dayandıran) iftiracılar ise korkunç ateş yurdu olan Cehennemdedirler.

۞ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۞

15. Ayet: Yapılanların hakkıyla karşılık göreceği Kıyamet Gününde hesap sonrasında Oraya girecekler ve pek acı bir azapla azap görecekler.

۞ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ۞

16. Ayet: O Cehennemden bir an gaib olmayacaklar, ayrılıp yer değişikliği göremeyecekler, aksine ebedî olarak Orada kalacaklar.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan dinleyenlere; O Günün korkunçluğunu ve sıkıntı bakımından çok büyük bir gün olduğunu anlatmak için kapalı ifadelerle; gurura (aldanışa) kapılanlara sordu: Ey mağrur (aldanan ve aldatılan)! Dîn (karşılık görme) Gününün ne olduğunu Sana bildiren nedir, O Günün korkunçluğunu ve O Gün meydana gelecek hadiseleri sana bildiren ve hakkıyla haber veren biri oldu mu?

۞ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۞

18. Ayet: Sonra (bir daha soruyorum); Dîn Gününün ne olduğunu sana bildiren nedir, O Gün başına gelecek dehşeti, belâ ve sıkıntıları, üzüntü ve pişmanlığı hakkıyla bildiren biri oldu mu?

۞ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۞

19. Ayet: O Gün herhangi bir değil, hiçbir kimse; ne kadar samîmî ve sargın dostu ve yakını olursa olsun bir başka kimseye bir şey yapamayacak, onun için elinde bir şey olmayacak. Kimin hakkında ne karar verildi ise bir başkası ona bir şey yapamayacak. Öyle ki, herkes yaptığıyla sorumlu tutulup tutuklanacak, yaptıklarıyla uğraşıp kalarak bir başkasına dönüp bakamayacak. Çünkü O Günün dehşeti çetin, acı ve üzüntüsü büyük ve korkunç.

Hulasa bütün kullarla ilgili iş, karar ve yetki O Gün sırf Allah Azıîmüşşan'ındır. Herkesin başına gelecek ceza ve payına düşecek sevap Allah Teâlâ'ya aiddir. (Hak ve hakikat O Gün tam olarak açığa çıktığı için her şey O'nun (c.c.) dilemesine ve vereceği karara göre olacak. Adaleti, üstün bağış ve ikramı olarak dilediğini yapar, istediği kararı verir. Yaptığından asla sorulmaz ve sorgulanmaz. Çünkü O (c.c.) Hakîm'dir, ilmi kusursuz, kararı sağlam ve aadil, icraatı mükemmeldir. Hamîd'dir; Kendisi ve tüm yaptıkları pek güzel ve pek övgülüdür.

Ey Mevlâ'mız! Sen bizlere; neye Ehilsen onu yap (Sana yarışanı, affedip arındırmayı, rahmetinle ve ikramlarınla bağışlarda bulunmayı ve devamlı olan iyiliklerini yap).

İNFİTAR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, yapılanların karşılık göreceği Kıyamet Gününde Hak Teâlâ'nın lütuf ve üstün bağışlarını gözleyip uman! Sana gereken; şu hayatında, daima Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda bulunduğun her anında bütün işlerini Allah Teâlâ'ya ısmarlaman, sırf O'nun (c.c.) buyruklarını icra ederek yaşamandır. Her işinde ve şu geçici hayatında bütün devirlerin, dönem ve zamanların birbirini takip ederek hayatın boyunca üzerinden uçup gitmekte olduğu her an tüm tavır ve davranışlarında maddî varlığıyın gereklerinden arınmalısın.

Şu aldatıcı ve hilebaz zalim Dünyanın aldatmasıyla aldanmaktan pek sakın. Eğer görmek isteyerek bakıp ders alanlardan isen; Bu Dünyanın ehalisine (Dünyaya sahip olduklarını zannederek aldananlara) dikkate bak, dersler al.

Dünyadan gel, geç. (Yolcu gibi zorunlu ihtiyaçlarla yetin.) Kesin olarak bil ki, Dünya; ebedî kalınacak yer değil. Aksine dersler alıp imtihan olma yeridir. Ey göz (ve akıl) sahipleri! Dikkatle bakarak faydalı öğüt ve önemli dersler alınız.

TATFÎF SÛRESİ

36 Ayet olan Bu Sûrenin Mekke-i Mükerreme'de indiği rivayet edilse de Mü'minlerin; Medîne-i Münevvere'ye vardıkları ilk zamanlarda inmiş olma ihtimali var. İlk Ayetinde; tatfîf edenlere (ölçü ve tartılarında kusur ve noksanlık yaparak halka cimri ve katı davrananlara) lanet edildiği ve onlar için korkunç azabın olduğu anlatılmakla Bu Ad verilmiştir.

TATFÎF SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Adalet Caddesi Olan İslâm'da kararlı ve sağlam duranlara, Allah Azıîmüşşan'ın Birlik Denizinin Kaynağına ulaştıran gerçek doğruluk ve düzgünlük Yolu Olan Îman ve İslâm'da gayret ve kararlılık ayağını sağlam basana şu hakikat ve gerçek bilgi asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan'ın adalet ve insafının (hakları nısf-nısf, eşit olarak bölmenin) gereğinden sapıp ayrılmak; kesinlikle hayvanî güçlerin azgınlığından, nefs-i emmarenin ordu ve şeytanlarının nefs-i mutmeinnenin ordularına (insanın kötülük tarafının; iyilik tarafına) egemen olmasından olmaktadır.

Yani her türlü zarar ve perişanlığı miras koyup başa belâ eden sonradan olan âlemin hallerinin ve tabiatın ilgi ve alakalarının Yüce İlâha bağlı güçlere ve hukümlere hâkim olmasından olmaktadır. Hal bu ki, bu manevî güçler ve İlâhî hukümler (güçlenip üstün geldiğinde); İlâhî Birlik Denizinin kaynağına ulaşmağa engel olan ilgi ve alakaları varlık sahnesinden düşürüp yok eder.

Hiç şüphe yok ki, bu kötü ve iğrenç niteliklerin doğup gelişmesi; pis arzulara ve Dünyanın parıltılarına sapmaktan meydana gelmektedir.

Müslimanlar arasında denge ve eşitliğin (herkesin hak ettiği payı tam olarak ve haksızlık yapılmadan almasının) korunması için ortaya konan ölçü ve tartıda hile, kusur ve noksan yaparak insanları aldatmak bu iğrenç nitelikler ve kötü ahlak gurubundandır. Kim taşkınlık ve haksızlık yaparak konan esasları, ölçü ve tartıdaki adalet ve dürüstlüğü terk ederek yanlışlığa saparsa ebedî helâki ve devamlı olan azabı hak eder.

Nitekim Allah Azıîmüşşan bu konudaki hukuku, adaleti, yapılan haksızlıkları ve haksızların uğrayacakları ceza ve azabı açıklamak üzere uğur Kaynağı olan Besmeleden sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sağlam adalet Yolu üzerinde kusursuz iktidarı ve muazzam saltanatı ile bulunan ve Yüz Gösteren Allah Adıyla…

Pek sağlam teraziyi, eşsiz nizamı ve kusursuz adaleti açığa koyup tesis etmekle bütün kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Seçkin kullarını pek Doğru Yola (kusursuz ve gayet sağlam Hayat Tarzı Olan İslâm'a ve O'nu tam olarak yaşamağa) ulaştırmakla Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۞

1. Ayet: Büyük helâk ve acı azap; ölçü ve tartıyı noksan yapanlaradır. Bunlar insanların hukukuna zarar verirler. Çünkü bunlar (alış-veriş yaparlarken) insanların haklarından az ve önemsiz mikdarlar çalarlar. (Alış-veriş çok olunca onlara göre bu çalınanlar güya yekûn teşkil etmiş olur. Fakat bilmezler ki, ne büyük zararlara yol açmaktadır.) Bu davranış kötü ahlakın en alçak ve en iğrenç olanlarındandır.

Bir Hadîs-i Şerîfte- Allah Azıîmüşşan'ın salevât ve selâmı Onu Söyleyene olsun-şöyle buyrulmuştur: Beş şey, beş şeyle karşılık görür:

Bir toplum; söz ve anlaşmalarını bozarsa muhakkak Allah Azıîmüşşan onların üzerlerine düşmanlarını musallat eder, düşmanları o topluma egemen olur.
Eğer Allah'ın (c.c.) indirdikleri ile hukmetmezler, O'nun (c.c.) Dînine göre yaşamazlarsa; o toplum içerisinde fakıîrlik yaygınlaşır.
Eğer toplum içerisinde fuhuş ve ahlaksızlık meydana gelirse aralarında ölüm (ve öldürücü hastalıklar) yayılır.
Toplum; ölçü ve tartılarında hırsızlık yaparak noksan işler yaparlarsa; ihtiyaçları olan bitkiler bitmez, kıtlık seneleri gelir.
Zekâtı vermezlerse yağmurları kesilir. (Kurtubî Tefsîri c.19/253, Sünen-i İbn-i Mace c.2/1333)

۞ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُواْ عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۞

2. Ayet: Ölçü ve tartıda noksan yapanlar (alış-veriş hırsızları); halktan alırlarken tam olarak, hatta azar-azar kırpıp ilâve ederek fazlasıyla alırlar.

۞ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۞

3. Ayet: Fakat (para vb. karşılığında) halka bir şeyleri tartarak veya ölçerek verirlerken yine az-az kırparak eksik vermek suretiyle onlara zarar verirler. Daima kendi gıbta, bolluk içerisinde yaşamak arzularını ve hoşnutluklarını diğer insanlara tercih ederler. Hal bu ki, ölçü ve tartı eşitlik ve adalet (herkesin hakkını tam vermek) için konmuştur.

۞ أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ۞

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan; onların yaptıklarının şaşılacak iğrenç şeyler olduğunu anlatmak için bir soru sordu: Bu zalimler; bu iğrenç nitelikleri sahiplenirlerken öldükten sonra diriltileceklerini zannetmiyorlar mı ve hiç kuşku duymuyorlar mı?

۞ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

5. Ayet: Hal bu ki, onlar için uygun olan O Büyük Gün için (Kıyamet Gününde yaptıklarının hesabını verip karşılığını almak için) diriltileceklerini kesin olarak bilip inanmalarıdır. Zira O Gün korkunç hadiseler, korkular, üzülüp pişman olmalar olacak. Özellikle (İlâhî hukümlere karşı gelip bozukluk ve bozgunculuk yapanlara O Gün korkunç bir gündür. Çünkü O Gün orada bulunan ve her şeye şâhid olan halkın yanı başında rezil olacaklar.

۞ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞

6. Ayet: O Gün bütün insanlar; âlemlerin Rabbi için Huzura arz olunup hesap vermek üzere kabirlerinden kalkacaklar ve Yüce Huzurda dikilecekler. Zira hâkimler Hâkimi (c.c.); soru sorup hesap görerek haklarında karar verecek. Ya Cennete ya da Cehenneme…

۞ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ۞

7. Ayet: Yo, asla olmamalı. (Allah Teâlâ bu ifadesiyle) alış-verişte noksan işler yapıp halka zarar verenlerin; insanlar için konan İlâhî adalet gereği ölçülerden

ayrıldıklarını ve hukuk dairesinden çıkışlarını kabul edilmez olarak açıklıyor. Yani adaletten nasıl ayrılabilirler? (Allah'a c.c. ve Ahirete Îman eden bunu asla yapamaz.)

Bilesiniz ki, İlâhî çizgilerden çıkan ve emir tanımayanların kitabı, yani bütün yaptıklarının, ahlak, hareket ve iğrenç niteliklerinin içinde bulunduğu ve Allah Azîmüşşan'ın haklarında verdiği kararları ve onlarla ilgili kaydedilmiş olan her şeyin mevcud olduğu amel defterleri Siccîndedir. Yani ki, onların yerleri Cehennemin en alçak yeridir.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ۞

8. Ayet: Allah Azîmüşşan önce anlamı açıkça bilinmeyen Siccîn kelimesini ortaya koydu ve onun korkunç bir şey olduğunu anlatmak için şu sorusuyla; anlayışlara kapalı tuttu: Ey haddi aşan zalim! Siccînin ne olduğunu Sana kim bildirdi? Ey zalim! henüz Oraya varmadın, ceza ve azabını tatmadın.

۞ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ۞

9. Ayet: O Siccîn; yazıları ve çizgileri gayet açık yazılmış ve her şey çok açık işlenmiş ve işaretlenmiş olan bir kitaptır. Ona bakan kimse Onda (O Kitab ve Kitabenin arkasında) iyi ve yararlı bir şey olmadığını (sahibinin işinin gayet kötü olduğunu, azabının da korkunç olacağını) anlar. Hem de ilk bakışta her türlü ceza ve azabı fark ettirir.

۞ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۞

10. Ayet: Hulasa Dünyada bunları inkâr ederek sayısız ve hesapsız suçlar ve günahlar işleyen inkârcıların; anlatılanlara yalan diyerek inkârda bulunmaları sebebiyle vay haline. Korkunç azab onların olacak.

۞ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۞

11. Ayet: Haddi aşan bu zalimler; yapılanların tamamen karşılık göreceği Ahiret Gününü ve O Günde sorgu, hesap, amel defterlerinin verilmesi ve diğer inanç esasları gibi her şeyi inkâr etmekteler.

۞ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۞

12. Ayet: Özellikle Kıyametin kopacağını ve O Korkunç Belânın muhakkak geleceğini gösteren Ayetlerin ve apaçık kanıtların Allah'tan (c.c.) inip geldiği kesin olmasından ve Allah tarafından hak olarak Hak ehline haber verilmesinden sonra bu anlatılanları; ancak ve ancak her bir haddi aşan günahkâr inkâr eder. Çünkü o azgın; taşkınlık gösterdiğinden ve bu taşkınlığı sebebiyle Allah Azîmüşşan'ın kudretini ve ilminin her şeyi kuşattığını inkâr ettiğinden dolayı; O'nun (c.c.) tekrar diriltmeğe Kadir olduğunu kabul edemiyor. Hal bu ki, bütün yaratılmışı eşsiz suretlerde yaratmak O'nun (c.c.) üstün kudretinin makdurudur (o yüce güç ve kudretle var edilmişlerdir). Allah'ın (c.c.) kudretinin; sayısı ve sınırı olamayan eserlerini görüp anlamaktan can gözünü kör eden şehvetleri ve tüm günahları işlediği için aşırı gaflet (Rabbinden habersizlik) içerisindedir. Hal bu ki, Allah Azîmüşşan'ın kudretiyle var olan bunca eserlerden her biri; insaf sahibi dürüst bir

insanın düşündüğünde öldükten sonra her şeyin tekrar diriltilmesine tek başına delildir.

۞ إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞

13. Ayet: Ancak inatçılık yapan inkârcıyı; kesinlikle kuruntu ve hayal şeytanları inkâra ve bu inkârda ısrara kışkırtıyor. Bütün bunlar da ona; tabiatın sahnelerinde alışıla gelmiş olan hadiseleri (şuursuzca) görmesinden ve sapık gafillerin kalplerine yerleşmiş olan taklidlere dayalı alışkanlıklarından dolayı miras kalıyor (bunlar olağan işlerdir deme fikri doğuyor). Bu sebeple Tek ve Bağımsız olarak idare sahnelerimizde devamlı yürütmekte olduğumuz iş ve icraatlarımızdaki, idare ve yönetimimdeki sonsuz kudretimizi gösteren Ayetlerimiz kendisine okunduğu zaman; cehaletinin aşırılığı, azgınlığının sonsuzluğu, Haktan ve Hak Da'vanın sahibi olan Peygamber ve Mü'minlerden yüz çevirmesi sebebiyle diyor ki, bunlar geçmişlerin özel defterlerine; uydurup yazdıkları masallardır.

۞ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞

14. Ayet: Yo, Bu Ayetler; azgınlık ve taşkınlık çöllerinde kendilerini kaybeden o ve benzeri azgın ve kahrolası çılgın sapıkların zannettikleri gibi iftira ve uydurma diye niteleme yapılarak dalga geçilecek sözler değil. (Onlar Bu Kur'an'ı anlayacak seviyede olmadıklarından dolayı inatlarına devam ediyorlar ve bu saçmalıklarıyla sapıklıklarına devam etmeğe çare arıyorlar.) Öyle ki, kalplerine pas çökmüş, yani içlerine cehalet, gaflet ve sapıklığın kir ve pasları çökmüş olup tamamen kalplerini sararak yoğun bir bulanıklık meydana gelmiş ve kalplerini o kadar karartmış ki, Îman nûrundan bir tek parıltı kalmamış. Bu kahra uğrayış ise kazandıkları haramlar ve yaptıkları ısyan ve şehevî günahları sebebiyle olmuştur. İçlerini karartan tüm bu günahlar onların; ilk yaratıldıklarındaki karakterlerinde bulunan zindeliği ve gerçek anlayışı alıp götürmüştür.

۞ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ۞

15. Ayet: Yo, onlar kesinlikle kalplerini paslandıran kir ve pasları kazanacak işlerden vazgeçmelidirler. Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıldıkları halde o işleri nasıl yaparlar ve pas kazanmağa nasıl devam ederler? Bilsinler ki, o tahribatçı zalimler; kir ve paslara sebep olan işleri yaptıkları gün kalp gözleri perdelenerek Allah Azîmüşşan'dan ve O'nu (c.c.) idrakten mahrum olurlar, canlarında ve çevrelerinde bulunan bütün varlıklarda parlayıp duran O'nun (c.c.) hiçbir an örtülmeyen perdesiz Nûrunu göremezler.

Allah Teâlâ'nın Nûru perdesiz ancak; imkân sahasındaki (sonradan olan âlemdeki) yarasa kuşları varlık ve benliklerinin bulutları ile gözleri perdelenmekle O Yüce Varlık Güneşini göremezler.

۞ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ۞

16. Ayet: O inkârcılar; Allah Azîmüşşan'ı idrak hususunda perdeli ve O'nun (c.c.) Cemâline bakmaktan mahrum olmaları sonrasında korkunç ateşe, ebedî kalmak üzere Cehenneme kesin olarak girecekler.

۞ ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ۞

17. Ayet: Sonrasında onları ayıplayıp azap ve acılarını artırmak için Allah Azıîmüşşan tarafından şöyle denecek: İşte bu azap; geçmişte yalanlayıp inkâr ettiğiniz azaptır. Hanı ısrarla inkâr ediyor ve hatta dalga geçiyordunuz.

۞ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ۞

18. Ayet: Yo, asla öyle değil. (Hakikat o inkârcıların bildikleri gibi olamaz. Onlar gerçeği anladıklarında çok pişman olacaklar.)

Bu ifade yine inkârcıları bir azarlama ve iddialarını red olup onların korkunç durumlarını tehdîdle haber verme peşinden Mü'minlere yapılacak müjde konusuna giriş için bir hazırlıktır. Ayrıca inkârcıların korkunç durumlarının peşinden Mü'minlerin pek hoş durumlarının anlatılmasında yine onları bir azarlama var. Çünkü onlar Ahirette nimetlerden tamamen mahrum olup korkunç azaba uğramağa götüren günah ve ısyanları işlemektedirler.

Hulasa Allah Azıîmüşşan Îman ve itaat ehli Mü'minler için şu müjdeleri vermektedir: Bilesiniz ki, ibadet ve itaatte gayet iyi olanların kitapları, onlardan meydana gelen tüm yararlı eserler, Îman, bizlere Allah Teâlâ yeter diyerek yaptıkları her vefakârlıklar, Allah'a (c.c.) güvenmek, gazabından korkmak gibi bütün iş ve gidişatlarının melekler tarafından yazılı olduğu defterleri ve o defterlerde yazıldıktan sonra korunanlar, hatta yazılanlara göre haklarında verilecek olan kararlar tamamen içinde bulunan amel defterleri ve bu defterlerde yazılı olduğuna göre bu iyi kullar ıllıyyîndedirler. Yani Cennetlerin en yüce derecelerinde ve en yüksek dairelerinde yerleşip kalacaklar.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ۞

19. Ayet: Allah Azıîmüşşan niteliklerinin büyüklüğünü anlatmak için kapalı ifadeler kullandı ve aynı tarzda sordu: Ey ibadet ve itaatte iyi olup iyilere ve iyiliklere erdirilen! Illiyyûn'un ne olduğunu Sana kim bildirdi? Onun eşsiz yüceliği, pek yüksek durumu ve içerisinde bulunan ruhanî lezzetler nedir, bilebilir misin? Tatmayan onu bilemez, ne bilecek?

Allah Azıîmüşşan bizleri oraya ermekle ve orada bulunmakla rızıklandırsın.

۞ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ۞

20. Ayet: Hulasa O pek güzel yazılmış ve hoş çizgilerle nakşedilmiş bir kitabdır.

۞ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ۞

21. Ayet: O kitabı; Allah'ın (c.c.) tevfîkına ve özel yardımına eren, yakınlığa, İlâhî Huzura ulaştırılmış olanlar tanır ve bilirler. Onun isim ve nişanından; (Onun kapsamı) içerisinde tamamen iyilikler ve güzellikler olduğunu ilk bakışta bilip anlarlar.

۞ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۞

22. Ayet: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'a ibadet ve itaatte iyi olup insanlar arasında iyi bilinip kabul görenler; sonsuz nimet yurdu olan Cennetlerdedirler.

۞ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۞

23. Ayet: Dünyadaki güzel ahlakları, sağlam inançları ve İlâhî buyruklardan ibaret olan yararlı işlerinden suret bulup kendileri adına hazırlanan koltuklarda yaslanarak oturarak; kendilerine huzur ve sevinç kaynağı olan güzelliklere, pek değerli ve eşsiz güzellikteki sahalara bakınırlar.

۞ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ۞

24. Ayet: Ey göz sahibi olup gören! Sen ilk bakışta onların erdikleri nimetin ve tattıkları bol lezzetlerin güzelliğini, selamete erdirilip her şeyden son derece razı olduklarının parlaklığını yüzlerinde (okur) anlarsın.

۞ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ۞

25. Ayet: Onlara aşk ve sevgi şarabından içirilir. O içeceğin ağzı mühürlü ve kapalıdır ki, sahibinden başkasından korunmuş olsun. Öyle ki, sahibinden başkaları o içeceği koklayamaz.

۞ خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۞

26. AyetDünya şaraplarının kokusu gibi iğrenç ve kötü kokulu değil; aksine henüz kabını açmadan onlara ulaşan kokuları (ve son yudumu içtikten sonra boğazda kalan kokusu) misk gibidir. Bu aşk ve tasdik kâsesi ve kavuşmağa vesile olan gerçek dostluk şarabı için gönül verenler gönül verip gayret göstersinler. Çünkü (bu mübarek şarap) çok nefis, boğazdan süratle ve kolayca geçer, geçerken pek lezzet verir, çok tatlıdır.

۞ وَمِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ۞

27. Ayet: Onun katkısı; İlâhî bilgilerin hayat suyundan olup yüce bir makam olan tesnîmden meydana gelmektedir. O Yüce Makam; Hak Varlık Denizinin kaynağıdır. Yüce İlâhın Varlığının Birlik pınarıdır.

۞ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۞

28. Ayet: O öyle bir pınar ki, o pınardan yakınlığa alınmışlar içerler. Yani o pınarın tatlı suyundan; Allah Azıîmüşşan'a kesin olarak kavuşma makamına doğru yaklaşanlar içerler. Hem de katıksız ve karışımsız olarak (en değerli hayat suyunu) içerler.

Ey rızkın Tek Sahibi ve rızık görevlilerinin pek Hayırlı Efendisi ve Yöneticisi! Bizlere; sonsuz nimetleriyin tadını ve Sana kavuşmanın mükemmel serinliğini tattır, tesnîmiyin şerbetine, o yüce makamdan içmeğe erdir.

۞ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۞

29. Ayet: Zalim müşrikler pek büyük suçlar işlediler. İşledikleri suçlar; türlü intikamlarla cezalanmalarını gerektirdi. Bu büyük suçlarından bazıları şunlardır: Samîmî Mü'minlerin fakıîr olanlarıyla dalga geçiyorlardı.

۞ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۞

30. Ayet: Onların yanlarından geçerlerken dalga geçerek birbirlerine kaş-göz ederler, onların ayıp ve kusurlarını göstererek kibirli ve çalımlı şekillerde eğlenirlerdi.

۞ وَإِذَا انقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمُ انقَلَبُوا فَكِهِينَ ۞

31. Ayet: Dönüp evlerine, aile, eş ve arkadaşlarına vardıklarında Mü'minlerin; namazları, Allah'a (c.c.) secde edip boyun bükerek yakarışlarda bulunmaları, birbirlerine saygı ve sevgi ile tevazu ve yumuşaklıklar göstermeleri gibi davranışlarını dillendirerek gülüşüp eğleniyorlardı.

۞ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ۞

32. Ayet: Mü'minleri gördükleri zaman; azgınlıkları ve onlara duydukları kin sebebiyle dalga geçerek diyorlardı ki, bu kendi yaptıklarını iyi ve güzel zanneden ayak takımı insanlar sapıklık içindedirler (konuşmalarına devam ederek) ve şöyle diyorlardı: O deliye uymakla, -yani Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Peygamberini kasd ediyorlardı- olgun aklın ve düzgün bir yolda olmanın gereğinden sapıyorlar.

۞ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ۞

33. Ayet: Hal bu ki, onlar; kendilerinin sapıklık içerisinde olduğundan ve (günbegün gelişmekte olan) Mü'minlere hased ettiklerinden dolayı böyle konuşuyorlardı. Hem onlar; Mü'minleri koruyup kollamak, onların yaptıklarını izleyip değerlendirmek için gönderilmemişlerdi. Mü'minlerin Doğru Yolda veya sapıklık içerisinde olduklarına dair şâhidlik yapacak değillerdi. Aksine iş bunun aksi olacak (Mü'minler onlar hakkında şâhidlik yapacaklar ve bu onların zararına olacak).

۞ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۞

34. Ayet: Hulasa Bu Gün, geleceği kesin olarak haber verilen Kıyamet Günü Mü'minler; kâfirlere gülecekler. İş Dünyadakinin aksine olacak. Çünkü Mü'minler görecekler ki, kâfirler; gayet perişan, alçalmış ve aşağılanmış olarak, türlü acı ve pişmanlıklar içerisinde sahip oldukları her şeyden ayrılmış oldukları halde ateş içerisinde azap görüyorlar.

۞ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۞

35. Ayet: O an Mü'minler kendilerine; Dünyada Allah Teâlâ'ya ve O'nun (c.c.) bağış ve ikramlarına dayanıp güvenmelerine, kendilerine emredilenleri yapmağa, yasaklardan kaçınmağa, fânî varlığın lezzet damarlarını koparıp yok eden ağır

yükümlülükleri ve nefislerine çekici gelen her şeyi terk ettiren zor itaatleri yapmağa dayandıklarına karşılık olarak hazırlanan koltuklara yaslanırlar. Îman nûruyla, kesin bilgi ve İslâm'ın huzuruyla kâfirlerin ve nankörlerin sonlarının korkunçluğuna bakarlar ve Allah Teâlâ'nın kendilerine bahşettiği; Îman ve ihsan (Dünyadayken Îman sahibi olup Rablerini görüyor gibi yaşamak) nimetinden dolayı şükrederler.

۞ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞

36. Ayet: Kâfirler yaptıklarının karşılığında sevap ve mükâfaata erdiler mi? (Dünyada Mü'minlerle ve Hak ehli ile dalga geçmelerine karşılık bu ifade kullanıldı.) Hal bu ki, onlara Dünyada yaptıklarına karşılık olarak en kötü ceza verildi. Yani Mü'minlerle dalga geçip onların ibadetlerine gülüyorlardı. Birbirlerine kaş-göz ederek onlarla dalga geçiyorlardı.

Allah Azîmüşşan lütuf ve rahmetiyle bizleri; kendilerine sırf kendi kusur ve yanlışlıklarını gösterdiği, gözlerine başkalarının eksiklerini kapattığı kimselerin topluluğundan eylesin.

(Müfessirimiz diyor ki, olgun insan kendisini ve tüm davranışlarını gözden geçirerek dürüst ve düzgün insan olmakla meşgul olur, bir başkasının kusurunu görecek vakti olmaz. Allah Azîmüşşan bizleri; inanç, söz ve icraatlarımızda Sevgili Peygamberimiz s.a.v. Efendimize uygun eylesin. O s.a.v. insanların; büyük-küçük bütün kusurlarını örtüp yok ederek olgunluğa çevirdi. Küfrü yok edip Îman ve İslâm'ı, zulmü yok edip adalet ve ihsanı getirdi. Allah'ın c.c. salevât ve selâmı O'na s.a.v. ve halîfelerine olsun.)

TATFÎF SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey (Yüce Rab tarafından) nefsinin terbiye edilmesini gözleyip ahlakını güzelleştirmeğe devam eden Muhammedî (O En Sevgiliye bağlı ve tutkun olan insan)! Sana gereken kendini; Tevhîd inancına (Îman ve İslâm'ın özüne) aykırı olan tüm seviyesizliklerden ve iğrenç niteliklerden arındırmandır. Varlığını; sonradan olan âlemin tabiatının Taşıdığı karakter ve hallerinin) azgınlığından doğup gelen bağ ve alakalarından kurtaracaksın.

Kendini; ilkin yaratılırken üzerinde (kalıba göre) yaratıldığın asıl karaktere uygun olan güzelliklerle (İslâm ahlakıyla) süslemelisin. Allah'a (c.c.) tevekkül etmen, daima O'nu (c.c.) anarak çizdiği daire içerisinde bulunman, gaflet ve sapıklık sahibi kimselerden uzak kalman gerekir. Onlarla beraber olmaktan ve oturmalarına katılmandan kesinlikle sakın.

Bilesin ki, kötülerle arkadaş olmak; gerçek hurriyyete (hakikaten sırf Allah'ın c.c. kulu olmakla ağyarın esaret ve etkilerinden kurtulmuşluğa) ermiş olan iyilerin kalplerini öldürür, içlerine etki eder, idrak ve anlayışın canlılığını giderir ve Birliğin kaynağının (Allah Azîmüşşan'ın Birliğine erme makamının) paklığını ve arınmışlığını bulandırır. Dolayısıyla yabanîliği (dostluğa yabancı kalmayı) artırır ve unutup gaflete düşmeye sahip eder. Bu da her türlü zararı ve her şeyden mahrum olmayı gerekli kılar.

Allah Azîmüşşan bizleri; yaratılmışa ve yaratılmışın kalabalığına yabancı ve uzak kalmağa erdirdiği ve dostluğunun Birliğine ulaşmayı tattırdığı kimselerden eylesin.

İNŞİKAK SÛRESİ

İlk Ayetinde; Kıyamet koptuğunda korkunç hadiselerin meydana geleceği konusuna Göğün parçalanacağı anlatılarak başlandığı için Bu Ad verilmiştir. Mekke'de inmiş olup 25 Ayettir.

İNŞİKAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Madde âleminin dar sahasından; mana âleminin uçsuzluğuna yolculuk yapan, çokluk âleminden hicret edip göçerek Birliğin Ka'be'sine yönelen kimseye şu gerçek bilgi asla gizli kalmaz: Hiç şüphe yok ki, öldükten sonra dirilip tekrar Yüce Huzura dönüş; yoktan var edilip Dünya yüzüne çıkma gereği üzere olacak. Yani O Yüce Âleme yükselip gitme; oradan aşağıya inip gelmeye uygun olarak gerçekleşecek. Dünya hayatına geliş çerçevesinde her bir insan varlığı ve ruhu; sonradan olma alametlerinden ve her türlü noksanlık karışıklığından pak ve uzak olan ve lâhut âlemi (manevî âlem) denen İlâhî İsimlerin yüce sahasından; her türlü kir ve bulanıklarla bulanmış olan tabiat âlemi olan madde âlemine (Dünyaya) inip gelişi sonrasında aynen geldiği gibi tekrar yükselir gider.

Tabiî ki, bütün bunlar insana Allah Azıîmüşşan'ın Kendi (c.c.) tarafından başarı vermesi ve özel yardımının ona ulaşmasıyla olur. Bütün ruhların (cesetlerden çıkıp) Yüce Âleme yükselişine belli alametler ve vakitler vardır. Onları sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Teâlâ ezelî ilminde bilip hukümlerinin yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzda belirlemiş, bunların vakitlerini kimseye bildirmemiştir. Vakitleri değil de alametlerin bir kısmını Bu Sure-i Celîlede haber vermiştir. Teyemmün ve teberrükten (uğur ve bereket Kaynağı Besmele ile başlamasından) sonra açıklamalarını yapmaktadır:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Rahmetiyle her şeyi ilk olarak var ederken tamamının farklı kimlik ve benliklerine Görünen Allah Adıyla…

O (c.c.) bütün varlıkları; onlara her türlü nimeti verip yardımlar yaparak va'dedilen (geleceği kesin olarak haber verilen) Güne (ömürlerinin son buluşu anına) kadar bırakmakla Rahman'dır; onlara türlü rahmet ve nimetler Sahibidir.

O (c.c.); kullarının seçkinlerini hakikatleri idrak edip görme makamlarına erdirmekle Rahıîm'dir; onlara özel rahmet Sahibidir.

۞ إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ۞

1. Ayet: Fânî varlık bağları ve bil umum şahıslar ve kimlikleri bozulup ortadan kalktıktan sonra gelip bedenlere giren ruhlar tekrar İlâhî İsimler âlemine yükselirlerken onlara yol vermek için Gök parçalanıp yol-yol açıldığında…

۞ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۞

2. Ayet: Rabbinin önceden onun parçalanacağına dair vermiş olduğu emrine ve kararına kulak verip boyun eğdiğinde ve vakti geldiğinde de emredileni tutup o duruma uygunluk gösterip öylece gerçekleştirildiğinde…

۞ وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ۞

3. Ayet: İlâhî isimlerin ve Sıfatların etkilerinin yansımalarını almağa kabiliyyetli bir karakterde yaratılan tabiatlar ve oluşumlar sahası olan maddî âlem Yeryüzü uzatılıp yayıldığı ve bütün dürülmüşlükleri açılarak dümdüz bir hâl aldığı zaman.

۞ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۞

4. Ayet: Allah Teâlâ'nın Varlığının nûrlarını almağa kabiliyyetli olan ve (Yeryüzünün) kendisi içerisine emanet olarak bulunan varlıkları (insanları) çıkarıp attığı ve emanetleri korumaktan kurtulduğu zaman…

۞ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۞

5. Ayet: Bu anlatılanları yapmakta Rabbine teslîm olup boyun eğdiğinde ve kulluk mertebesinin gereğinden dolayı kulak verip boyun eğme görevi için var ve hazır olup İlâhî karar kendisinde gerçekleştiğinde; işte tüm anlatılanların gerçekleştiği o zaman (öldükten sora diriltilerek) Yeryüzünün çıkarıp dışarı attığı nefislere (yani herkese) imtihan yurdu olan Dünyada kazanıp ortaya koydukları her şeyin karşılığı açığa konup tamamen anlaşılacak.

۞ يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ۞

6. Ayet: Allah Azıîmüşşan insana; uyarıp hazırlamak, özündeki gayretini ve karakterindeki itaatkârlığını harekete getirme tarzında ona seslendi: Ey Rahman (c.c.) Suretinde yaratılıp tüm yaratılmış arasından Îman ve İslâm ehli olma maksadı ve O'na (c.c.) halîfe olma gayesiyle seçilmiş olan insan! Değerini bil, hakikatinden habersiz olma. Kesinlikle sen; Rabbine yaklaşıp kavuşmak için çalışıp çabalayacaksın. Senin çalışıp çabalaman; benliğini ve varlığını; O'nun (c.c.) Kimliğinde yok edinceye kadar devam edecek. Bu gayret ve çabalaman sebebiyle ey insan! O Yüce Rabbine kavuşacaksın. Sana gereken; seni O'na (c.c.) kavuşturacak olan Yoldan (Muhammedî Hayat Tazından) ayrılmamandır. Hak Teâlâ tarafından tutup çekme ve bir başarı olduktan sonra O'nda (c.c.) yok olacaksın ki, uğur ve keramet sahiplerinden olasın. Onlar (Rableri tarafından) ashab-ı yemîn (sağ taraflara, uğur, bereket ve üstün değerlere sahipler) diye isimlendirilmişlerdir. Onlar yaptıklarının yazılı olduğu sayfaları (amel defterlerini) sağ taraflarından alacaklar. Bu onların Îman ve İslâm sahipleri olduklarına alamet ve delil olacak.

۞ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۞

7. Ayet: Yaptığı işlerin tamamını etraflıca içine alıp derlemiş olan kitabı, yani amel defteri; uğur ve kerametin, rıza ve kabulün adı ve adresi olan sağ eline verilen (her bir) kimse…

۞ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۞

8. Ayet: Çok kolay ve çabuk bir hesab görecek.

۞ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۞

9. Ayet: Bu hesabın sonrasında dönüp ehline, aile ve arkadaşlarına varacak. O aile ve arkadaşları (Dünya hayatında); Yüce Varlık Denizinin kaynağından ibaret olan İlâhî Birliğini yüce huzur sahasına, manevî âlemin sonsuzluğuna ulaştıran değerli nimetler ve ebedî seadetler yolunda (Allah'a c.c. kulluk tarzı olan İslâm'da) yoldaş olan yakınlarına gülümseyerek ve sevinerek varıp katılır.

۞ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاء ظَهْرِهِ ۞

10. Ayet: Fakat kitabı, yani amel defteri arkasından ve uğursuzluğun, azarlanıp ceza göreceğinin, türlü sıkıntılara girip pişman olacağının adı ve adresi olan sol tarafından verilen (her bir kimseye) gelince…

۞ فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا ۞

11. Ayet: Kendisi için kahra uğrayıp ölmeyi dileyecek. Çünkü hesabı çok zor olacak, kötülükleri iyiliklerine ağır basacak.

۞ وَيَصْلَى سَعِيرًا ۞

12. Ayet: Sonunda da çılgın ateşle dolu Cehennem çukuruna girecek ve aşağılanarak perişan bir halde oraya atılacak. Dünyadayken fânî âlemin niteliklerinin taşkınlık göstermesi, tabiatın (şerli kuvvetlerin)azması ile hayvanî güçlerden meydana gelen türlü cahillik ve sapıklık, hayal ve kuruntuların netîcesi olan gaflete düşüp şehvet ateşine kapılıp gitmesi sebebi sebebiyle cezası bu çılgın ateş olmuştur.

۞ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۞

13. Ayet: Gerçekten o azgın sapık; Dünyada ehli, aile ve yakınları arasında sevinçli, şımarık, malı, makamı, serveti ve arkadaşlarına üstünlük taslayan reisliği ile övünüp duran biriydi. Yeryüzünde ululanarak gezer, türlü havalara girerdi.

۞ إِنَّهُ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ۞

14. Ayet: Onu bu azgınlığa inkârı sevk ediyordu. Zira o zannediyor ve üst üste yığılmış olan cehaleti ve inadıyla kesin olarak inanıyordu ki, dönmeyecek, tekrar diriltip Allah Azıîmüşşan'a varmayacak ve Huzurunda dikilip hesap vermeyecek, ceza görmeyecek. Bunun için her türlü ısyana ve zulme atılıyor, atılganlıklar yapıyordu.

۞ بَلَى إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۞

15. Ayet: Bu edat; " بلى " kendisinden önceki kısmı reddeder, kabul etmez, kendisinden sonraki kısmı dokunaklı tarzda tasdik edip kabul eder.
(Müfessirimiz edatın görevini -eksik de olsa- anlatmış, fakat mana vermemiş. Edatlarla ve dilbilgisi kurallarıyla ilgili bu eksikliği çok yapıyor. Buraya kadar olduğu gibi yine burada da Allah Azıîmüşşan'ın yardımıyla mükemmel bir açıklama yapıyorum, Yüce Mevlâ'm nice inkişaflara vesile kılsın: Yo, hakikat o kâfirin zannettiği gibi olmayacak. Aksi olacak. Yani dönüp Rabbine hesap verecek mi? Evet verecek.) Çünkü kendisini Îman ve İslâm karakteri üzere yaratıp yaşatan Rabbi (onu kulluk için yarattı); onu daima görüp gözetmekte, ondan meydana gelen her şeyi tamamen Haberdar olup bilmekte idi. O'nun (c.c.) ilminin kuşatması dışında hiçbir şey kalmaz, onun yaptıklarından ve her durumundan hiçbir şeyi bırakmaz, aksine hepsini sayıp onun hakkında etraflıca kaydeder. Onu öldükten sonra

dirilterek Huzuruna döndürüp getirerek net ve kusursuz kararına göre cezasını verir.

۞ فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۞

16. Ayet: Kıyametin geleceğine, Kıyamette hesabın, sevabın, cezanın vs. varlığına dair yemin etmem. (Yemin etmeğe gerek yok.) Çünkü aşk ve sadakate, yüce idrak ve manevî görüşlere sahip olup İlâhî Birlik Denizine ve hakikatin kaynağına ulaşanlara göre; bunların geleceği ve olacağı kesindir ve bunlar gayet açık ve net işlerdir.

Ancak; Yüce İlâhın şefkat ve merhametini anlatıp haber veren şafak'a yemin ederim.

Şafak (Güneş doğmadan önce ufku saran beyazlık olduğu gibi) maddî hayat son bulduğunda manevî âlemin ufkundan yayılan beyazlıktır. O vakit Allah Azıîmüşşan; bütün farklı varlık ve kimliklerin defterlerinin dürülmesine ve hesaplarının kapanmasına hukmetmiş (fânî varlıkların tamamen yok olmasına karar vermiştir).

۞ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۞

17. Ayet: Geceye, yani İlâhî Amâ Makamına (Allah Azıîmüşşan'ın bilinemeyen ve idrak olunamayan Kendisine has olan Âlemine) ve O Makamdan yansıyıp şahısların bedenlerini sarıp kuşatarak bir araya toplayan nûrlara yemin ederim.

۞ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۞

18. Ayet: Aya, yani Yüce İlâhın Bilinmezlik Âleminin uçsuzluğunun ufuklarından doğup parlayan Birlik Güneşinden (c.c.) yansıyan ve yokluk aynası üzerine yayılıp ortaya çıkan gölgeden, bağ ve alakalardan ibaret olan varlığa; yansıyan nûrları bütünüyle alarak tamamlanıp eksiksiz dolunay olarak tamamlandığında (hakikat Güneşi kendisinde Yüz gösterdiğinde) O Mükemmel Aya yemin ederim.

۞ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۞

19. Ayet: Ey kullukla yükümlü olan (inkârda ısrar edip kulluk yapmayan) insanlar! Kesin olarak bilesiniz ki, ayrılık ve mahrumiyyet ateşine, o korkunç Cehenneme atılacak ve kat-kat hallere bineceksiniz. Öyle ki, her bir kat, yani karşılaşacağınız korkunç durum bir öncesinden çok daha çetin, (Cehennem çukurlarının) derinliği, tavrı, yakıcılığı, türlü ceza ve azaplar olmak üzere farklı-farklı belâlarla karşılaşacaksınız.

Hulasa tüm bu yemin olunanlara yemin ederim ki, eğer Allah Azıîmüşşan'ı inkâr eder, buyruklarına karşı gelerek huküm ve sınırlarının gereği olan kulluk dairesinden çıkarsanız; kesinlikle Cehennem ateşinin tabakalarına ve farklı korkunçluktaki bölümlerine gireceksiniz.

۞ فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞

20. Ayet: Hayatında yalan söylemeyen O Pek Doğru ve daima doğru Söyleyenden (s.a.v.) açıklamalarımızı duyduktan sonra onlara ne oldu ve hangi bir şey bulaştı da Îman etmiyorlar? Özellikle peygamberlerin ve kitapların dillerinden Allah'ın

tehdîdli açıklamaları geldikten sonra neden teslîm olup itaat etme nitelikleriyle nitelenmiyorlar?

۞ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۞

21. Ayet: Allah Azıîmüşşan'dan gafil ve habersiz olduklarından, Îman ve İslâm Yolundan ve ahlakından saptıkları için; Allah'ın (c.c.), O'na Îman ve İslâm Yolunu açıklayan Kur'an yanlarında okunduğunda secde etmiyorlar, yani O Kur'an'a saygı duymuyorlar, itaat göstermiyorlar. Hal bu ki, onların hidayet ve irşadları (sonsuz nimetlere ve ebedî mutluluklara erdirilmeleri) için indi. O'na Îman ve itaatin aksine inad edip diklenerek yalanlayıp O'nu inkâr ediyorlar.

۞ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ ۞

22. Ayet: O'na saygı duyup bükülmek nasıl olacak? Tüm bunların aksine kâfirler; Kur'an'ı, Kur'an'ı İndireni (c.c.) ve Kendisine Kur'an İneni (s.a.v.) inkâr ediyorlar.

۞ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۞

23. Ayet: Kullarının içlerinde saklı bulunan her şeyi Bilen Allah Azıîmüşşan ise onların; içlerine doldurup sakladıkları ve taşıdıkları kâfirliği, nankörlüğü, azgınlığı, gaflet ve taşkınlığı onları daima bilen bilgisiyle ve içlerindekinden Haberdar olmasıyla çok iyi biliyor.

۞ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۞

24. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Onların dalga geçmelerine karşılık aynı tarz bir müjde ile onlara; pek acıklı bir azabı müjdele. O azap günahları ve ısyanları sebebiyle yakalanıp tutuklandıklarında onlara inecek.

۞ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُواْ وَعَمِلُواْ الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۞

25. Ayet: Onların içinden; azgınlık bataklığından çıkarak, Îman halkasına tutunup Kur'an'ın ipine sarılarak Îman eden ve Allah Teâlâ katında kabul gören yararlı işler yapanlar müstesna… Onlara; eğer Îmanlarında ve teslîm olup kulluk yapmalarında samîmî olurlarsa arkası kesilmeyen pek büyük bir mükâfaat var.

Ey Mevlâ'mız! Bizlere rahmet ve ikramına yaraşan lütuf ve bağışlar yap.

İNŞİKAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Îman ve İslâm karakteri ile yaratılan Muhammedî (bütün varlığıyla O'na s.a.v. bağlı olan) Mü'min! Allah Azıîmüşşan senin için kolaylıklar sağladığı konuda (nasip eylediği meslekte) başarılar verip seni o yolda kararlı kılsın. Sana gereken; İlâhî başarı ipine sarılman, Hakka eren ve halkı erdirmekle görevli olan himmet ve gayret sahiplerinin, yani Hak Yolun önderleri olan peygamberlerin (a.s.) ve onların erdirmesiyle erenler olan keskin zekâ sahipleri olan evliyanın eteklerine tutunmalısın (sadakatle izlerinde yürümelisin). Çünkü onlar (Hak) Varlık Denizinden (pak) bir özet, (Hakkı) görmeğe ve ermeğe sahip olanların özü ve seçkinleridirler.

Bu sebeple onların (a.s.) ahlakıyla ahlaklanmalı ve onlar tarafından ortaya konmuş olan izlerinde yürümelisin. Sonsuz olgunluğa ve rehberliğe sahip olup En Büyük Kılavuz Olan Kur'an'dan olgunluk derslerine öğrenci olmalı, O'nun irşadıyla Yüce Murada ermelisin. Yüce Kur'an Tevhıîd ehlini (gerçek Mü'minleri Murada)erdirir, gaflet ve tahmin (ve yanılgı) ehlinin kalplerine yerleşmiş olan her türlü taklidi (sahadan) düşürüp yok eder. Kur'an'ın zahirini, bâtınını (görünen ve görünmeyen anlamını), sınırını ve doğduğu makamı (nereye dayanıp nereden geldiğini, yani Allah Azıîmüşşan'ın Sözü olmakla sınırsız olduğunu) düşüneceksin ki, bunlarla (bilinip görünenlerle); bunların yukarısındaki işaret ve şifrelere yol bulmuş olasın. Bilesin ki, Allah Azıîmüşşan o işaretleri, şifreleri (ve nice gizli manaları) bir kısım kutsal canlara bahşetmiştir. Onlar; O Pak Varlığın paklığında yok olarak Yüce İlâhın ebedîliğine ermişlerdir.

BÜRUUC SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup 22 Ayettir. İlk Ayetinde burçlara (büruuca) sahip olan Göğe yemin edildiği için Bu Ad verilmiştir.

BÜRUUC SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İlâhî azamet ve iktidarın burçlarını, yüce kulelerini ve melekut memleketinin (O'nun c.c. sonsuz idare yurdunun); Yüce Rahman tarafından orada yerleşip hayat sürenlere bağışladığı saraylarını içine alan mana âleminin (Yüce İlâhın) İsimlerinin icraat sahası olan Semâya (Yüce Âleme) gerçekten eren kimseye şu hakikatler ve önemli bilgiler asla gizli kalmaz: Bu anlatılan yüce makam ve mertebelere ulaşıp oralarda bulunmak ancak; sonradan olan âlemin gereklerinden ve madde âleminin gereği olan her şeyden adeta ürküp kaçarak mana âleminin içerisinde yerleşip yaşayanlara, sonsuz fakîrlik (sırf Allah'a muhtaç olma) mertebesinde yer tutmuş olanlara dostluk ve kaynaşma arzulayanlara kolay ve mümkin olur. (Yani o yüce makamlara ermek; Dünyanın süs, parıltı, geçici arzuları ve Dünyadaki her şeyden vazgeçip kusursuz kullar olan melekleri ve Yüce Huzura erenleri arzulayıp onlarla olmağa çalışanlar için kolay ve mümkindir.)

Hiç şüphesiz onlarla (Allah'ın c.c. selâmı üzerlerine olsun) dost olup kaynaşmak ancak; Yüce Mevlâ tarafından o tarafa doğru bir cezbe ile süratle bir tutup çekme ile olur. Bunun öncesinde ise Allah Azıîmüşşan'a aşırı sevgi ve istek bulunur. Aşırı sevgi; Gerçek Sevgilide yok olmağa sevk eder. Böyle bir sevgi ise (Sevgiliye) tutup çeken ve her şeye üstün gelen coşku ve arzudan meydana gelir. Buna sebep olan ise anlatıldığı gibi tam bir kararlılıkla iyi bir mürîd olmak, isteyip arzulamaktır.

Kararlılığın; tabiatın kirlerinden (fânî varlıklara has olan âdi huy ve gidişatlardan) arınıp kurtulması (işe yarar ve sağlam bir kararlılık olması); ancak ve ancak insanlardan uzaklaşıp yalnız kalmakla, iffetli (hukuka ve İlâhî kurallara bağlılıkla namuslu ve terbiyeli), kanaatli, Allah Azıîmüşşan'a teslîm olup O'ndan (c.c.) gelen her şeye razı, tüm işleri O sonsuz ilim ve hıkmet Sahibine (c.c.) ısmarlamak ve O'na (c.c.) tevekkül etmekle Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayan olmakla mümkin olur.

Bunların tamamı ise anlatılanlar öncesinde; Allah Teâlâ'nın başarısının kula arkadaş olmasıyla beraber kulun; ibadet ve itaatin yorucu zorluklarına sabretmesi ve tabiat kuvvetlerinin ürünü ve verimi olan insanî (ve hayvanî) güçlerin gereklerini (öfke, şehevî arzular gibi tüm kötülükleri) kökünden söken riyazetlere (beden ve ruh eğitimine) katlanması gerekir.

Gaflet ve sapıklık denizine dalanların; sonsuz büyüklük ve yücelik Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'a dost olmaları asla mümkin olmaz. Bu sebeple onlar lanetlenip Yüce Huzurdan tamamen kovuldular. Nitekim Allah Azıîmüşşan Bu Sûre-i Celîlede onların lanetlenip kahredildiklerini ve Yüce Huzurdan kovulduklarını; birçok büyük varlıklara yemin ederek anlatmaktadır. Açıklamalarına; uğur ve bereketlere vesîle olsun için Besmele ile başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sonsuz ve pek üstün kudretini açığa koymak için; İsimleri ve Sıfatlarıyla bütün meclâlarda (her biri Kendisi için bir parlak ayna ve bir görünme sahnesi olan bütün varlıklarda) tecellî edip Görünen Allah Adıyla…

O (c.c.); bütün varlıklara Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir, çünkü hepsini kuşatan terbiyesini (yaşatma, yetiştirme ve yönetmesini) tam yapmaktadır.

O (c.c.); insan türüne Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir, çünkü insanın var edilişine ve varlığına emanet olarak konan güzel yararları ve sağlam hıkmeti (kusursuz ilim, icraat ve yüce gayeyi) muazzam yapmış ve pek büyük tarzda gerçekleştirmiştir.

۞ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۞

1. Ayet: Burçlara sahip olan Semâya yemin olsun, yani manevî âlemde tüm parlaklıklarıyla tecellî eden İlâhî İsimlerin ve Sıfatların icraat sahası olan ve içerisinde burçları, yani azamet sahibi Zatın (c.c.) nûrlarını almağa hazırlıklı, İsimlerinin ve Sıfatlarının (c.c.) bütün parlaklıklarıyla yansımalarını almağa kabiliyyetli olan kutsal canları bulunduran Yüce Âlem hakkı için…

۞ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ۞

2. Ayet: İlâhî İsimlerin ve Sıfatların perdelerinin aradan kalktığında (İlâhî İsimlerin ve Sıfatların eserleri, O İsimlerin ve Sıfatların bürgüleri ve perdeleri konumunda olan bütün fânî varlıklar yok olup ortadan kalktığında) Amâ Âleminden (Bâtın Olan Allah Azıîmüşşan'ın bilinmeyen hakikatinden) tam bir görünme ve kusursuz bir açılıp tanınma olacağı haber verilen Güne (Kıyamet Gününe) yemin olsun.

۞ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ۞

3. Ayet: Hakikatte şâhidlik Yapan ve şâhidlik Yapılanın Birliğine yemin ederim ki, ey gözleri perdelenmiş olup Allah'ı (c.c.) görmekten mahrum olanlar! Sizler; O'nun (c.c.) Yüce Huzurunun (sayısız nimet ve sonsuz seadet) sahasından kovuldunuz. O'na (c.c.) yakın olmaktan ve O En Yüce Dosta komşuluktan uzaklaştırıldınız.

Burada özellikle Mekke kâfirleri kasd edilmektedir. Allah onlara lanet etsin. Çünkü Bu Yüce Sûre; onların eziyetleri karşısında Mü'minlerin kararlı ve sağlam duruşları için inmiştir.

۞ قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ۞

4. Ayet: Nitekim (Mü'minlere işkence için kazılan) hendeklerin sahipleri kahredilip lanetlendiler. Rivayet olunduğuna göre (kâfir) bir kralın sihirbazı vardı. Sihirbaz yaşlandığında; sihir öğretmek için yanına bir çırak aldı. Sihirbaza çıraklık yapan o çocuğun yolu üzerinde (halkı irşad için çalışan, Hz. Îsâ a.s. izinde Allah'a c.c. kulluğu anlatan) bir rahip (o gün yürürlükte olan Hıristiyanlığı anlatan dîn adamı) vardı. Çocuk (gelip geçerken) o rahipten önemli söz (ve nasihatler) dinliyordu. Bir gün yolunda giderken bir yılan gördü (ve baktı ki,) insanları hapsetmiş, dışarı çıkarmıyor. (O gün sihirbazla dîn adamı arasında seçim yapmak için bunu fırsat bildi.) Çocuk eline büyük bir taş aldı ve şöyle dedi: Ey (âlemlerin Rabbi Olan) Allah! (Farklı öğütler aldığım iki büyüğüm arasında kaldığımı ve tereddüde düştüğümü biliyorsun. Biri bana sihir gösteriyor, diğeri ise Senin Peygamberin Îsâ a.s. izinde olduğunu söyleyerek bana bir şeyler gösterip Senin mucizen olduğunu iddia ediyor.) Eğer rahip (gerçekten Dîndar olduğunu zannettiğim o değerli insan); Sana sihirbazdan daha sevimli (Senin katında gerçekten haklı olan o) ise ben (Senin olağan üstü başarılar vermenle) o yılanı öldüreyim. Hulasa yılanı öldürdü.

Bu hadiseden sonra(sihirbazı bırakıp tevbe ederek Îman ve İslâm ehli oldu ve rahibe sadakatle hizmet etti. O kâmil üstazın elinde olgunlaştı. Hz. Îsâ'nın a.s. Mucizelerini gösteren rahip gibi) anadan kör olarak doğan körleri dahi gözlendiriyor, alaca hastalığı gibi tedavisi olmayan hastalıkları tedavi ediyor, hastalara şifa veriyordu.

Kralın beraber oturup sohbet ettiği bir adam kör olmuştu. Onu da iyileştirdi. Adam (çocuğun uyarılarını dinleyip Dînini kabul ederek) Müsliman oldu.

Kral adama sordu: Seni kim iyileştirdi? Adam dedi ki, beni Rabbim iyileştirdi. Kral adamın Müsliman olmasına öfkelendi. Kimin sebep olduğunu söylemesi için arkadaşına işkence yapınca; çocuğu gösterdi. Çocuğa işkence yapınca o da rahibi gösterdi. Kral rahibi; başının ortasından aşağı doğru hızarla ikiye biçti. Çocuk (kralın emriyle bir topluluk tarafından); uçurumdan aşağı atılmak için bir dağa götürüldü. O topluluğu zelzele yakaladı ve aşağı dökülüp helâk oldular. Çocuk kurtuldu. Çocuk bir gemiye götürüldü. (Güya denize bırakıp boğacaklardı.) Gemi içerisindekilerle beraber battı, çocuk kurtuldu.

Çocuk krala dedi ki, ok torbamdan bir ok alıp bu çocuğun Rabbi Olan Allah'ın Adıyla deyip onu bana atmadıkça beni asla öldüremezsin.

Kral; şu çocuğun Rabbi Olan Allah'ın Adıyla deyip oku attı ve ok şakağına (kulağı ile gözü arasında bulunan kısma) değdi. Çocuk elini alnına koydu ve öldü. İnsanlar Îman edip Müsliman oldu.

Adamları tarafından krala şöyle dendi: Korktuğun başına geldi. O da uzun çukurlar kazdırdı, çukurların içerisinde (korkunç ateşler) yakıldı. Dîninden dönmeyenleri ateş çukurlarına atıyordu. Sonunda; emmekte olan bebesiyle beraber bir kadın geldi. Kadın (bir an tereddüd yaşayıp) başını arkaya kasarak durakladı. Henüz süt emme çağında olup konuşacak vakti gelmemiş olmasına rağmen Allah'ın (c.c.) ilhamıyla (konuşturmasıyla) tıpkı Îsâ Peygamber (a.s.) gibi konuştu ve dedi ki, bilesin ki, sen Hak (Dîn) üzeresin. Sabret, inkâr içerisinde yaşamaktansa Hak Dîn ehli Müsliman olarak öl. Kadın (şehâdet getirerek) ateşe atıldı.



5. Ayet: Yani, yakıtı çok olan (o korkunç) ateşin sahipleri helâk edildiler, lanetlenerek kahredildiler.

Çukurlara doldurdukları ateşi devamlı bol yakıtla güçlendiriyorlardı ki, onun çılgınlaşıp şiddetle yanmasından dolayı korkutularak seçip tercih ettikleri Dînden tehdîdle uzaklaştırılsınlar, Îman ve İslâm'dan dönüp vazgeçsinler.

Beşinci Ayette geçen ve ateş demek olan " nâr " kelimesi; dördüncü Ayette geçen hendek ve çukur anlamındaki " uhdûd " kelimesinden bedel olarak gelmiş gelmiştir. Bu bedel; iştimal bedelidir.

(Anlatılan bir şahsı veya bir nesneyi iyice anlatıp anlaşılır hale getirmek için kullanılan kelimelerden biri de karşılık ve bir şeyin yerine geçen anlamındaki bedeldir. Beş tâbi' mamulden biri olup sıfatın; mevsufu açıkladığı gibi, kendisinden önce gelen kelimeyi, yani mübdel minhü veya onun bir parçasını ya da onun ihtiva edip kapsamı içerisinde bulunan bir şeyi açıklar misal:

اوصى محمد خان فاتح استانبول بقاء ايا صوفيا مسجدا Muhammed Han, İstanbul Fatihi; Ayasofya'nın mescid olarak kalmasını vasıyet etti.
رايت القوم رؤساءهم Toplumu yani başkanlarını gördüm.
نلت الاستاذ اسراره Üstâz'a yani O'nun sırlarına erdim.)

۞ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ۞

6. Ayet: Müminler o ateşin içerisine atılıp alevler şiddetlenince (Allah'ın c.c. kahrıyla) ateş yükselip çukurlardan çıkarak etrafa yayıldı ve sandalyeler üzerinde ateşin etrafında oturmuş oldukları anda o zalimlerin çoğunu, azgınlıkta ileri giden ulularını yaktı.

۞ وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ۞

7. Ayet: O zalim toplumun başları olan o azgınlar o an Mü'minlere görevlilerin yapmakta olduklarını, yani tutup ateşe atarak nasıl yanıp yok edildiklerini izliyorlardı.

Güya kral tarafından görevlendirilip yakılacak olan Mü'minlere adalet uygulayacak olan güvenli adamlardı. O zalim kral onları ateşin etrafına oturtmuştu ki, kendilerine daima yardım etmekte olan adamları Mü'minleri ateşe atmakta ve yakıp yok etmekte gevşeklik göstermesinler diye... Orada bulunup yanmakta olan Müslimanları izlerlerken kahredildiler.

۞ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۞

8. Ayet: Hulasa azgınlık ve taşkınlık denizine dalmış olan o zalimler; Mü'minlerden aldıkları bu zor ve korkunç intikamı bir başka kızgınlık ve düşmanlıktan dolayı değil, sırf Mü'minler; Varlığı, İsimleri ve Sıfatları sonsuz üstünlük ve sınırsız övgü Sahibi Olan Allah Azîmüşşan'a Îman ettiler diye alıyorlar ve bu acı ölümü onlara; Îman ve itaat olunmağa hak Sahibi Tek Ma'bûd, Samed, Hay ve Kayyum, sonsuz kahır ve gazap Sahibi olup Kendi dışındaki herkese ve her şeye ezici kuvvetle Hâkim Olan Yüce Yaratıcıya inandılar diye onları hor gördüler ve bu korkunç işkenceyi uyguladılar.

۞ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۞

9. Ayet: Sonsuz üstünlüğün ve her türlü övgünün Sahibi Olan O Zat (c.c.); Semâvâtın, Arzın, tüm yüce âlemler olan Göğün ve Gök ötesinde bulunan Yüce Âlemlerin ve süflî âlem Yeryüzünün, bunların tamamının içerisinde bulunan karışımların, hulasa her şeyin idaresi sırf Kendinin olandır. Her şey O'nun (c.c.) irade ve kudretinin kuşatımı altındadır. Nasıl öyle olmaz? Rab ve İlâh olmak Tek Kendisine aid olan Allah Azîmüşşan; İlâhî Varlığın şimşeği üzerlerine doğan her şeye (yarattığı her şeye) tam bir yakınlıkla onları bilip görmektedir ve hiçbir şey O'ndan (c.c.) gaib ve gizli değil.

۞ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ۞

10. Ayet: Bilesiniz ki, Îman eden erkekleri ve hanımları sıkıntılara ve ateşlere arz edip yakan, onların Îman etmelerini ve Hakka ermelerini istemeyerek ağır

işkencelerde bulunan, sonra da pişman olup istiğfarda bulunmayan, tevbe edip Allah'a (c.c.) yönelmeyen huzur bozucu zalimler için; kullarını Seven, onlara sonsuz lütuf ve ikramlarda bulunan Allah'ın (c.c.) Huzurundan kovulma ve her türlü nimet ve mutluluktan mahrum olma yeri olan Cehennem azabı ve Îman edenleri çukurlara doldurup yakmalarına karşılık onları yakacak ağır bir azap var.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan inkârcı zalimlere yaptığı tehdîd peşinden Mü'minlere müjde vermek üzere şu açıklamaları yaptı: Hak Teâlâ'nın Birliğine Îman eden; niyyetlerinde samîmî olarak kulluk görevleri olan yararlı işleri işlediklerinden dolayı Îmanlarını kuvvetlendiren Mü'minlere Rableri katında; Îman ve icraatlarına karşılık onlara üstün bağışlar ve ikramlar olarak; Allah Azıîmüşşan'ı kesin olarak bilip tanıma, görme ve O'na (c.c.) kavuşma sahaları olan Cennetler var. O Cennetlerde hakikat Denizinden doğup gelen İlâhî bilgilerin ve hakikatlerin devamlı akmakta olduğu nehirler var. Bu şânı pek büyük, şeref ve konumunun yüksekliği yaratılmışın anlayıp idrak etmesinden çok yüksek olan erişme ve sahip olma; pek büyük erişme ve Allah Azıîmüşşan tarafından olan pek üstün bir bağıştır ki, bundan daha büyüğü yok.

۞ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan; adalet ve istikamet (kusursuz ve pek düzgün olma) Caddesi olan İslâm'dan sapanlara karşı tehdîdini ve inkârlarında ısrar etmeleri halinde yakalayıp ceza vermesinin çok çetin olacağını; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslenerek anlattı: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, eğitip erdirme, doğru ve dürüst kul olma Yolu olan İslâm'dan sapan ısyankâr kulları için Rabbiyin şiddetle tutup cezalandırması pek çetindir. O kadar ki, şiddetle yakalayıp kat-kat azap etmesi ve korkunç tarzlarda intikam alması asla ölçülemez ve bir benzeri olamaz.

۞ إِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ۞

13. Ayet: O'nun (c.c.) şiddetle yakalamasına nasıl dayanılabilir ve tutup azab etmesine nasıl karşı konulabilir? Çünkü O (c.c.) üstün kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; bütün varlıkları sonsuz kudretiyle ilkin yoktan var edip açığa Koyandır. Sonra her şeyi yine kusursuz kudretiyle gizleyip yok edecek, daha sonra dilemesi ve kudreti gereği tekrar bir başka defa varlık sahnesine çıkaracak. O'nun kudretiyle elbette hiçbir şey kıyaslanamaz ve asla kudretine karşı durulmaz. Her hangi birinin; O Şânı pek yüce Olan Allah'ın verdiği kararında O'na (c.c.) karşı çıkmağa ve O'nunla tartışmağa gücü olabilir mi? Dilediği kararı verir, istediğini yapar, yaptığından asla sorumlu olmaz. O (c.c.) Hamîd'dir; kusursuz ilim, sağlam icraat ve yüce gaye Sahibidir. Mecîd'dir; her bakımdan Şanı pek Yücedir.

۞ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۞

14. Ayet: O Yüce Mevlâ Ğafur'dur; geniş rahmeti ve bağışlaması gereği sonsuz mağfiret Sahibidir, pişman olup samîmiyyetle Kendisine (c.c.) dönen her bir kimsenin günahını silip yok eder. Kulunun günahları ne kadar çok ve ne kadar

büyük olursa olsun hiç şüphe yok ki, rahmeti o günahlardan çok daha büyük, çok daha geniş ve kapsamlıdır. Vedûd'dur; Sevendir, Sevilendir ve sevgiler Yaratandır. Günahkâr kulların samîmî yakarışlarını, arınmak dileyenlerin tevbelerini, yanlış yapıp zararlara girenlerin zarardan vazgeçip (kulluğa) dönüşlerini, pişmanlık duyarak Allah'tan (c.c.) utanıp (bunun etkisiyle halktan) saklananları sever. Zira onlar; gaflet, unutkanlık ve dalgınlık halindeyken bir de gururla (aldanıp aldatılmakla) yanlışlık yapmışlar ve bu hallerde iken onlardan günahlar meydana gelmiş.

۞ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۞

15. Ayet: O (c.c.); elbette sever ve arındırır, çünkü Muazzam Arşın Sahibidir; çünkü O (c.c.); gizli-aşikâr bütün varlıkların arşları (idare makamları) üzerinde tam bir bağımsızlıkla idare ve yönetimini sergilemektedir. Mecîd'dir; Varlığı, İsimleri, Sıfatları ve icraatları pek Yüce ve Pek Büyüktür. Çünkü O'ndan (c.c.) başkasına varlık (ve kendi başına) bir var oluş yok.

۞ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ۞

16. Ayet: Bu sebeple görülüp anlaşılmaktadır ki, tam bir bağımsızlıkla seçim yapıp istediğini Yapandır. Çünkü O'nun (c.c.) idaresinde ve idare sahalarında meydana gelen işler ve icraatlar O'nun (c.c.) tarafından yapılmaktadır. İdare ve icraatlarında hiçbir ortağı ve destekçisi yok. Nimet ve iyilikleri olsun, intikam ve cezalandırması olsun idaresinde (ve varlıklar âleminde) sadece O'nun (c.c.) dediği ve dilediği olur. Her şey O'nun (c.c.) kapsamlı ilmi, kusursuz kararıyla olur.

۞ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۞

17. Ayet: Allah Teâlâ Sevgili Peygamberini; Kavminin zulümlerinde inad ederek inkârlarına devam etmeleri ve türlü eziyet ve sıkıntı vermelerine karşılık tesellî olmasını göstermek için şöyle buyurdu: Ey peygamberlerin En Kâmili! O orduların haberleri en sağlam haber kanalıyla geldi ve yeterli bilgi Sende mevcud değil mi? Yani geçmiş ümmetlerin haberleri, önceki peygamberleri (a.s.) yalanlamalarına dair geçmiş kitaplardaki hayat hıkâyeleri ve Bizim de onlardan intikam aldığımız bilgilerine Sen sahipsin.

۞ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ۞

18. Ayet: Onların; peygamberlerine yaptıkları eziyetleri zirveye ulaştıktan sonra, özellikle de azgınlık ve taşkınlık yapan Firavun'un ve erkânının haberi… Kardeşin Mûsâ'yı, Allah'ın özel makamda Kendisiyle konuştuğu O Yüce Peygamberi (a.s.) nasıl yalanlamışlar ve defalarca öldürmeğe yönelmişlerdi. Onlardan intikamımızı nasıl aldık ve köklerini nasıl kazıdık? O lanetli Semûd Kavminin haberi de geldi. Kardeşin Salih'i (a.s.) nasıl yalanlayıp inkâr ettiler ve onlardan nasıl intikam aldık? Ey peygamberlerin En Kâmili! O azgınların peygamberlerine ne yaptıklarına dair hayat hıkâyelerini ve tarafımızdan o inkârcıların başlarına neler geldi düşün ve ders al. Hulasa kavminden Sana gelip dokunan belâ ve eziyetlere sabret. Bilesin ki, bu sabredişin ve Da'vanda kararlılık gösterip her an kurallara bağlı kalışın; işlerin

(ve kulluk görevlerinin) üstün tutulanlarından ve başta gelenlerindendir. Hulasa geçmiş ümmetlerin azgın inkârcılarından intikam aldığımız gibi bu azgın kâfirlerden de intikam alacağız.

۞ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۞

19. Ayet: Geçmişte meydana gelenler bir ders, bir öğüttür. Bundan ders alacaklarının aksine; Seni ve Kitabını kabul etmeyen Kâfirler; geçmişteki inkârcıların inkârlarından daha büyük bir inkâr içerisindeler. Çünkü

Onların hayat hıkâyelerinden ve inkârlarının uğursuzluğu sebebiyle bakıp ders almadılar ve inkârda bulunmaktan korkup uzaklaşmadılar. Bu sebeple önceki inkârcıları Dünyada ve Ahirette saran azabın daha korkuncu bunları saracak.

۞ وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ ۞

20. Ayet: Hulasa onların içerlerinde gizli olarak yürürlükte olan kâfirlik ve bölücülüğü Bilen Allah Azıîmüşşan; onları asılsız kimliklerinin ve işe yaramayacak olan benliklerinin arkasından Kendisine has kuşatmasıyla kuşatmış bulunmaktadır. Onların günah ve suçlarından hiçbir şey kaybolmaz (tamamı kayıt altındadır). Onların yaptıkları her şeyi bilip Haberdar olduğu hâl üzere cezalarını verecek.

۞ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ۞

21. Ayet: İnkârcılar; Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşattığını ve bildiğini inkâr ediyorlar ve bu sebeple O'nun (c.c.) Kitabı Olan Kur'an'ın gizli-aşikâr, Dünyevî ve uhrevî tüm kemâlâtı, olgun niteliklerin ve yüksek derecelerin tamamını içinde bulundurduğunu kabul etmiyorlar, Kur'an'a şiir ve kehanet diyorlar, türlü iftiralarda bulunuyorlar. Tabiî ki, bunları inad edip kafa tutarak yapıyorlar. Önünden ve ardından asla O'na batıl (gerçeğe aykırı olan) ve hiçbir kul sözü ilişemez. Onların saçma dedikodularının aksine O Kur'an; Hakla-batılın, hidayetle (Hak Yolda olmakla)-sapıklığın arasını seçip ortaya koyan Furkan'dır. O'nun Şânı Yücedir, Allah Teâlâ katında pek Büyük bir Kitab-ı Mübîn'dir, Dînin hukümlerinin (Kıyamete kadar yaşanacak olan hayat kurallarının) tamamını açıklamaktadır.

۞ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ۞

22. Ayet: O Yüce Kur'an Levh-ı Mahfuzda; tam olarak var ve korunmaktadır.

Bilesiniz ki, Levh-ı Mahfuz; Allah Teâlâ'nın her şeyi kuşatan yüce ilminden (yansımadan) ibarettir. Allah Teâlâ'nın (yaratılmışlarla ilgili ilim ve) kararlarının korunmuş olan Levhası, her şeyin yazılı olduğu; aklın, idrakin, eb'ad ve sınırın kuşatıp kavramasından münezzeh bir Kitab-ı Azıîm, Allah Azıîmüşşan'ın yazgı Defteridir.

Allah Azıîmüşşan bizleri lütuf ve rahmetiyle Îman'ın nûruna ve Kur'an'ın hakikatine erenlerden eylesin.

BÜRUUC SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Kur'an'ın hakikatini açıkça idrak eden Muhammedî (bütün varlığıyla Hz. Muhammed'e s.a.v. bağlı olan) Mü'min! Allah Teâlâ seni; O'nun hakikatine kavuşmağa da erdirsin. Sana gereken; olup biten her şeye sahne olan şu fânî âlemde meydana gelen ve gelecek olan her şey ve bütün hadiseler; (İlâhî) kaza'nın Levhasında (İlâhî hukümlerin ve bilgilerin yazılı olduğu) Levh-ı Mahfuzda yazılıdır. Orada olan her şey değiştirilmekten ve başka hale getirilmekten korunmaktadır. Çünkü sonsuz ilim, hıkmet, sınırsız kudret ve yüce gayeler Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın sözünde değişiklik olmaz.

Kâinatta ve kâinatın idaresinde meydana gelen ve gelecek olan bütün yönetim, icraatlar, kullanım ve idare olduğu gibi sağlam ve açık yazılarla yazılı, bütün hadiseler mükemmel çizgilerle çizilidir. Hiçbir şey Levh-ı Mahfuzdan dışarıda değil. Şânı pek Yüce olan Kur'an; O Levh-ı Mahfuzdan seçilip (süzülerek) alınmış olan bir Muazzam Özettir. Levh-ı Mahfuzda bulunan her şeyi özetli olarak haavîdir (Kur'an Oradaki her şeyi; içerisinde bulundurmaktadır).

Ezel, Ebed ve Bir Olan Allah Azıîmüşşan'ın özel yardımı ve tutup Kendisine çekmesi kimi yakalarsa o kimse; Kur'an'ın şifrelerinden, gizli anlamlara ışık tutan alametlerinden İlâhî bilgilerin, sırların ve hakikatlerin hazinelerine ulaşır. İşte o hazineleri Allah Teâlâ; Levh-ı Mahfuzda açık-açık yazmıştır. Fakat bu yüce mertebeye erenler azdan daha azdır.

Sen sonsuz güzellik Sahibi ve Cemîl Olan Allah Teâlâ'dan umud ederek iste. Allah Azıîmüşşan'ın rahmetinden umudunu kesme. Şunu bil ki, Allah Azıîmüşşan'ın rahmetinden ancak tamamen kaybedenler ve ebedî zarara girenler umutlarını keserler.

TAARIK SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 17 Ayettir. Adını ilk Ayette geçen kelimeden almıştır.

TAARIK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın her şeyi kuşattığı, yaşatıp koruduğu ve bütün varlıkları daima görüp gözettiği hakikatine eren kimseye şu bilgiler asla gizli kalmaz: Yaratılan her bir kimseden ne meydana geldi ve ne tarzda olduysa kesin olarak biliniz ki, Allah Azıîmüşşan orada Hazır olup yapılan iyiliği veya kötülüğü, faydalıyı veya zararlıyı, inancı, işi, durumu, konuşulanı görür ve koruması altına alır. Bundaki sır (bu dersimizden elde edilecek incelik); kul Rabbini tanıyıp bir an, bir durum ve bir hareket de olsa O'ndan (c.c.) gafil ve habersiz yaşamamalı. Kul Rabbinden nasıl gafil olur ki... (Kula gaflet elbette yakışmaz.) Çünkü kul; bütün durumlarında, nefeslerini alıp verirken, düşünürken, hatırlarken ve devamlı olarak (bilerek veya bilmeyerek, diliyle veya vücudunun istek ve ihtiyaçlarıyla) O'ndan (c.c.) yardım istemektedir.

Bu sebeple Allah Azıîmüşşan; bu büyük ve kıymetli isteğin varlığını ve gerekliliğini (kulun Rabbinden gafil olmayıp O'nu c.c. daima zikretmesini) açıklamak için bazı değerli varlıklara yemin etti ki, kul devamlı olarak Rabbini zikir halinde ve Yüce Huzurunda olarak yaşasın. Çünkü Rabbinden bir an, gözün bir kıpırdaması kadar gaib olamaz ve saklanamaz. Bu sebeple kuldan; maddî âleme bağlı olan ve daima kötülükleri yapmasını isteyen varlığının güç ve kuvvetlerinin şeytanlarına (kuruntu, pis arzu ve iğrenç hayallerine) uymak suretiyle Allah Teâlâ'nın rıza göstermeyeceği bir iş ve davranış meydana gelmesin.

Allah Azıîmüşşan; teyemmün ile (uğur ve bereketlere vesile olması için Besmele ile) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının hallerini Gözetleyen, Şeytan onların göğüslerine vesvese vermesin diye (Kendisine sığınan kullarını) koruyup Kollayan Allah Adıyla...

O (c.c.); perişanlık ve pişmanlığın gerekleri olan (günah ve yanlış olan) her şeyden onları koruyor olmakla onlara Rahman'dır; sonsuz Rahmet Sahibidir.

O (c.c.); kullarını Cennetlerin yollarına ulaştırmakla onlara Rahıîm'dir, özel rahmet Sahibidir.

۞ وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۞

1. Ayet: Semâ'ya, yani (Dünya âlemindeki Gökyüzü ile beraber) İlâhî İsimlerin her türlü değişim, bozulma ve yok olmaktan korunmuş olan, hayalin ve kuruntuların idrakinden münezzeh bulunan manevî yüce âlemine yemin ederim. Taarıka da yemin ederim yani (fânî Gökyüzünde geceleyin parlayıp giden muhteşem yıldıza yeminle beraber) Allah erlerinin bir tanelerine; karakter ve kabiliyete uygun olarak, madde âleminin sahasından tam bir kararlılıkla göçme sonrasında manevî âlemin sonsuzluğuna çekilip gitmeye göre yüce âlemden süratle gelip onları kapıp götüren İlâhî cezbeye (çekim gücüne) yemin ederim.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۞

2. Ayet: Allah Teâlâ Taarık'ın değerinin büyüklüğünü anlatmak için önce kapalı ifadeler kullandı ve layıkıyla bilinemeyeceğini ortaya koymak için soru sordu: Ey manevî Taarıkların gelip ulaşmasına layık olan En Büyük Mazhar (Rabbin

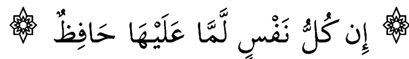
göründüğü ayna olan Büyük Varlık)! Taarık'ın ne olduğunu Sana kim bildirdi? Sen, Kendi fânî hüviyetinle madde âlemine kayıtlı ve bağlı olduğun esnada Onu asla bilemezdin. Hak Teâlâ madde âleminin kayıtlarından Seni çözüp kurtardıktan sonra bildin ki, Taarık; ceberuut (Allah Azıîmüşşan'ın Birliğinin pek azametli iktidar ve hâkimiyyet) sahasından, yüce manevî âlemden Sana ansızın gelip süratle Kendisine (c.c.) götüren cezbesidir.



3. Ayet: O Taarık; kesinlikle karanlıkları delip parçalayarak yok eden, ışık saçan yıldızdır, yani (Allah Azıîmüşşan'ın yaratılmışa gizli ve kapalı Olan Varlığının Kendisi için) tam olarak görünme ve bilinme Makamı Olan A'mâ (hakikati yaratılmış tarafından bilinmeyen İlâhî gizlilikler ve sırlar) Âleminden şimşek gibi çakıp parlayarak gelen ve İlâhî Birliğin cezbesidir (Kulunu çekip götüren nûrlu gücüdür), Allah Azıîmüşşan'ın kuvvetli sevgisi ve aşkından parlayıp gelen adeta bir ateş parçasıdır. O ateş; kendisini kabul eden, alıp kabul etmeğe kapasitesi olan ağaç misali maddî varlığından Seni arındırır ve alıp götürür.

Maddî elbisenden (fânî varlığından) arınmanı emretmesi sonrasında (tamamen arındığında) Kendisinden (c.c.) şunları duyarsın: Ben Allah'ım, Benden başka hiçbir ilâh yok. Na'linlerini (ayakkabılarını) yani fânî varlığıyın gereği olan her şeyi çıkar, terk et. Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunları duyduktan sonra (artık manevî âleme ermiş olmanla) Rabbin katında Sıdk Makamında (sadakat ve teslîmiyyetle kulluk yaptıkları tasdik olunanlardan Allah Teâlâ'nın Razı olması sonunda verdiği yüksek makamda) istirahat et. Bilesin ki, Sen; maddî varlığın ilgi ve alakalarının perişanlığından arınmışlık Vadîsi olan Tuvâ'dasın. Yani Senin bulunduğun bu makamda beşeri engeller tamamen dürülüp ortadan kaldırıldı. Ben (c.c.) Seni; bütün İlâhî bilgilere ve hakikatlere mazhar olman, onları alıp Kendinde (s.a.v.) göstermen için seçtim. Bunlar Rabbiyin halîfesi olup O'nun (c.c.) Adına icraatlarda bulunmanın gereğidir. Hulasa Sana vahy edileni, Îman ve İslâm'ın açık hukümlerini açıklayan apaçık Ayetleri dinle.

(Son cümlelerde Taa Hâ Sûresi; 12, 13, 14. Ayetlerden iktibas, yani alıntı var. O Ayetler; Hz. Mûsâ a.s. ile ilgilidir. İktibas edilen cümleleri Ayet diye göstermek yanlış olur.)



4. Ayet: Üzerlerine yemin edilen bu iki büyük varlık hakkı için bilesiniz ki, olup biten hadiseler sahası olan Dünyada iyi, kötü (Mü'min veya kâfir) hiçbir kimse yok ki, o kimsenin yanı başında Allah Teâlâ tarafından bir hafız (gözcülük yapıp korumakta ve yaptıklarını kaydetmekte olan bir görevli) olmasın. O görevli melek insanın konuştuklarını, yaptıklarını ve tüm durumlarını kaydeder ve saklar. Sonunda götürür, (Kıyamet Gününde kullar hesap verirken) kullara kaydedilenleri teslim eder ki, yazılıp kaydedilenler aynen onlardan meydana gelmiştir. (Eksiksiz ve ilâvesiz olarak kaydedilmiştir.) herkes yaptığının karşılığını görür.

۞ فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۞

5. Ayet: Cehalet ve unutkanlık yığını ve birikimi olan insan İlâhî hıkmeti (kusursuz ilmi, sağlam icraatı ve yüce gayeyi) duyduktan sonra neden yaratıldığına bir baksın. Yani vicdanına danışsın, yoktan var edilişine baksın ki, varlığı hangi şeyden takdir edilip kararlaştırıldı, görüp anlasın. Ona göre değerini ve haddini bilsin de tavır ve hareketlerinde taşkınlık ve haksızlık yapmasın.

۞ خُلِقَ مِن مَّاء دَافِقٍ ۞

6. Ayet: Zira gerçek şu ki, anne rahmine dökülen iğrenç bir sudan yaratıldı. Bu iş (çocuğun yaratılışının başlangıcı); kadın ve erkek taraflarının her ikisinin de tad alma ve heyecanlanma tarzı üzere (pis sularının rahimde birleşmesiyle) olur. (İlâhî irade ve kurallar ölçüsünde iki tarafın suyu birleşmezse çocuk olmaz.)

۞ يَخْرُجُ مِن بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۞

7. Ayet: Bu iğrenç su; erkeğin bel kemikleri arasından, kadının da göğüs kemikleri (kaburgalar) arasından çıkar (rahimde birleşir).

İnsan; yoktan ilk olarak var edilişini düşündükten ve neden yaratıldığını öğrendikten sonra; Hak Teâlâ kendisine başarı verdiğinden dolayı O sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Yüce Yaratıcının kudretini iyice anlar ki, O (c.c.) iki parça pis fazlalık ve atıktan kendisini yaratmış, düzgün ve mükemmel bir insan olarak yetiştirip yaşatmaktadır. İlâhî bilgileri almağa, O'nun (c.c.) olmağa kabiliyyeti ve uygun bir insan... Öyle ki, o insanı; katından vahyin ineceği peygamber, ilhamın ineceği kâmil Mü'min durumuna getirmiştir.

۞ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۞

8. Ayet: Yine düşündüğünde insan iyice anlar ve hatta kesin olarak bilir ki, ilkin kendisini yoktan var etmeğe Kadir olan (c.c.); tekrar diriltip kabirlerinden kaldırarak Huzuruna dönüşlerini gerçekleştirmeğe de muhakkak Kadirdir. İnsan nasıl olur da Allah'ın (c.c.) tekrar diriltip hesap ve ceza için toplamağa Kadir olduğunu inkâr edebilir? Hem insana göre ölenleri tekrar diriltmek; yoktan var etmekten daha kolay değil mi? (Allah Azıîmüşşan için her şey kolay, çünkü neyi dilerse sadece " ol " der. Dilediği ve emrettiği şey; derhal olur.)

۞ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۞

9. Ayet: Ey bakıp düşünerek dersler almak ve görevler yüklenmek karakteri ile yaratılanlar! O Korkunç Günü düşünün. O Gün; kulların içlerinde saklı ve gizli olan her şey, inkârlar, zulüm ve inkârda ısrar etmeler, bozuk niyyetler, çirkin işler tamamen açılıp ortaya konur (kişi imtihana ve hesaba çekilir).

۞ فَمَا لَهُ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۞

10. Ayet: Yapılanlara karşılık olarak insanın yaptıklarına ve durumuna göre gereken ceza ve azabı kendisinden uzaklaştırmak için hiçbir gücü ve kuvveti olmayacak, onu savunup yardım edebilecek bir yardımcı da bulunmayacak. Çünkü

herkes yaptığıyla tutuklanıp başından geçenlere ve yaptıklarına aldığı karşılıkla uğraşacak. İyilik yaptıysa iyi karşılık, kötülük yaptıysa kötü karşılık görecek.

۞ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۞

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Kur'an'ın Hak ve Gerçek olduğunu, sonsuz üstünlüğünü, dil uzatıp kusurlar ve lekeler çalmak isteyenlerin iftiralarından pek uzak ve münezzeh olan şânını ispatlamak için maddî ve manevî bazı varlıklara yemin etti ve şöyle dedi: Dönüp durmağa sahip olan Semâya (maddî Gökyüzüne yeminle beraber), Yüce İlâhın maneviyatına has İsimlerinin sahası olan ve yükseklik derecelerinin en yücesinde bulunan Yüce Âleme yemin ederim…

Semâ (Yüce Âlem); dönüp durmağa sahip, çünkü madde âleminin heykellerine (farklı suretlerdeki varlıklarına) bir anda döner gelir. Tıpkı parlayıp ansızın kaybolan şimşek gibi kendi âlemine yine ansızın döner, gider. Bu durumun eserleri ve etkileri; devamlı ve kalıcı olmaz. Özel yardıma sahip olan bedîller (Allah Azıîmüşşan'ın halîfeleri) müstesna… (Yüce Âlemin eserleri ve etkileri onlarda kalıcı olur.) Onların maddî varlıklarının ayrılmaz nitelikleri (misal; Dünyalıklara olan sevgileri ve Dünyalıkları arzulamaları) tamamen manevî özelliklere ve yüce niteliklere dönüşür, fânî nitelikleri; ebedî niteliklerle yer değiştirir. Böylece geçici olan insanî halleri onlardan ayrılıp yok olur (melekleşirler).

۞ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۞

12. Ayet: Etki etmekte olan manevî âlemin eser ve etkilerinden etkilenmekle yarılma ve çatlamalara sahip, üzerine; İlâhî İsimlerin Yüce Âleminin varlık sebebi olan parlamasının yansımasını kabul edip almağa karakteri olan tabiatlar ve oluşumlar âlemi olan Yeryüzüne de yemin ederim…

۞ إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۞

13. Ayet: Yani üzerlerine yemin edilen bu iki varlık hakkı için bilesiniz ki, O Kur'an; gayet açık ve üstün adalet sağlayan hukümler Kaynağıdır. Hakla-batılı, hidayetle-dalaleti (Mü'minle-kâfiri, zalimle-âdili ve bütün hukuku, haklıyı, haksızı) tam olarak seçip ayırır ve bütün gerçekleri tam olarak açıkça ortaya koyar.

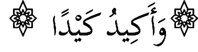
۞ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۞

14. Ayet: O Yüce Kur'an; azgın zalimlerin zannettikleri gibi bir şaka ve bir eğlence değil, aksine gayet ciddî ve pek sağlam, doğru ve kusursuz bir sözdür. Tamamı Yüce İlâhın hıkmetinden, kusursuz ilim ve pek sağlam üslûbundan meydana gelmiştir. Gayesi bütün kulları eğitip erdirmektir.

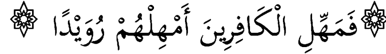
۞ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۞

15. Ayet: Hulasa bilesiniz ki, (ey Sevgili Rasûl ve ey Mü'minler!) Allah onları rezil ve perişan eylesin, Mekke'nin o azgın kâfirleri ciddî plânlar yapıyorlar, Kur'an'ı hukümsüz kılmak ve geçersiz hale getirmek için tuzaklar kuruyorlar, bütün varlıkların üzerine inip gelen nûrunu söndürmeğe çalışıyorlar. Bunun için

diklenerek, tartışmalar yaparak O'na iftiralar atıp dil uzatıyor, karalama yapıyorlar, kâfirliklerinde inad ederek O'na yakışmayan nitelikleri ilgilemeğe kalkışıyorlar.



16. Ayet: Onlar; kendilerini tutup intikam almamı hak etmeleri sonrasında Ben onlara tuzak kuruyorum, onların tuzaklarının cezası olarak onları tutup intikam almak konusunda acele etmiyorum. Bu; onları bıraktığımı zannetmelerine sebep oluyor. Bunun için kendilerini kahredeceğimi zannetmiyorlar. Bu yüzden aldanıyorlar, Kur'an'a dil uzatmağa cesaret ediyorlar.



17. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunu (Benden) duyduktan sonra kâfirlere Sen de zaman ver. Onlardan intikam almakta acele etme, hemen bedduaya kalkışma. Çünkü Bizim onlara mühlet verip bir müddet bırakmamız; onlara çetin imtihanımız, büyük bir musibeti çekip getirmekte olan bir fitne ve sıkıntı sebebidir. Sana dediğimizi hakikaten duyup anladıktan sonra onları biraz kendi hallerine bırak. Onlarla tartışmaktan uzak dur ve kahra uğrayıp helâk edilmelerini bekle. Senin Dînin yakın zamanda bütün dînlerin ve tüm hayat tarzlarının üzerine çıkıp üstün gelecek. Onlar kahredilip kökleri kazınacak.

Allah Teâlâ bizleri; lütuf ve rahmetiyle sabredenlerden ve (tüm engellere) üstün gelmek suretiyle muradını elde edenlerden eylesin.

TAARIK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hak Teâlâ'ya tevekkül eden, kusursuz kararlılıkla ve bütün varlığıyla O'na (c.c.) yönelen! Sana gereken; bütün işlerini Rabbine bırakmandır. Şöyle ki, kendi kapasitenle onları yapıp başarı elde etmeğe yönelmek aklına dahi gelmesin. Muhtaç olduğun her şeye ve bütün uğraşılarına O'nu (c.c.) Kefîl edinip O (c.c.) bana yeter demelisin.

Hulasa Allah Azîmüşşan'da fânî ol, O (c.c.) senin bütün sıkıntılarını senden uzaklaştırır. Çünkü her şey O'nunla (c.c.) , On'dan (c.c.) ve O'ndadır(c.c.). (Sübhaneh, O'nu c.c. daima tesbîh ederim ve bilirim ki, O c.c. Bambaşkadır.)

Hatta sen; sen değilsin, aksine sen; O (c.c.) ve O (c.c.) Kendisidir. (Nitekim şöyle dedi c.c. ve açıkladı.) O'nun (c.c.) Varlığı dışında her şey yok olacak ve sırf O (c.c.) kalacak. O'na (c.c.) döndürüleceksiniz. (Kasas Sûresi 88. Ayet.)

A’LÂ SÛRESİ

Sûre-i Celîle; yüceler Yücesi Rabbimizin Pek Yüce (A’lâ) İsmini tesbîh emriyle başladığı için Bu Ad verilmiştir. Mekke-i Mükerreme’de inmiş olup 19 Ayettir. Medîne-i Münevvere’de indiği rivayeti de var.

A'LÂ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hiçbir bocalama, duraklama ve değişme göstermeksizin Hak Yolda kararlılığa eren Muhammedî (tüm varlıklarıyla Hz. Muhammed'e s.a.v. bağlı olan) Mü'minlere şu gerçekler asla gizli kalmaz: İlâhî bilgilere ermiş olan Hak ehli; Allah Teâlâ'da fânî olma makamına ulaştıktan, kendisi için Allah Teâlâ'nın Birliğine ermenin ve ebedî olarak kalmanın zevkı hâsıl olup kazanıldıktan sonra onun Hakkı gören gözünde ve anlayışında Allah Azîmüşşan'ın Birliğinden başka bir şey kalmaz. O'nun (c.c.) Öz Birliği; çok sayıdaki (sayısı ve hesabı olmayan) İsimlerinden ve Sıfatlarından Haalîdir (Allah Teâlâ Zatından tecellî ettiğinde Tek Kendisi Yüz göstermekle O durumda hiçbir İsmi ve Sıfatı olmaz.) Zira İlâhî aşk ve yakınlıklara erenlere göre Allah Azîmüşşan'ın çok sayıdaki türlü İsimleri ve Sıfatları Zatının perdelerinden ve örtülerinden ibarettir. Zira o velîler; A'mâ Âlemine erenlerdir. A'mâ Âlemini anlatmak asla mümkin olmaz. Çünkü O Âlemde perdeler ve âletler (bilen, anlatan, açıklayan gibi nitelikler, göz, kulak, dil dudak gibi organlar, yani Allah Azîmüşşan'ın Öz Varlığından başka bir varlık) yok. Ma'lumdur ki, aletler ve niteliklerle; işaret etmek, şifreli konuşmak, kaş-göz hareketiyle uyarılarda bulunmak ve dille konuşmak suretiyle anlatıp açıklamalar yapmağa yol bulunur. (Orada bunlar olmayınca anlatmak da mümkin olmaz.) O zaman takdîs ve tesbîh etmekten başka bir şeye güç ve imkân olmaz. Hem tesbîh ve takdîs eden (O Yüce Zatı idrak ederek yakınlığına erişip O'nun c.c. Sübhan ve Kuddûs, sonradan olan her şeyden ve tüm eksikliklerden, aklın ve anlayışın idrakinden pek Uzak ve Bambaşka olduğunu zikreden) artık âlet ve organlara ihtiyaç duymaz, perdelerin hiçbiriyle meşgul olmaz.

İşte bu sebeple Allah Azîmüşşan; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Kendisine (c.c.) kavuşmasından ve Cemâlini görmesinden sonra En Yüce İsmine (Allah Adına) uygun olanı yapmasını, tesbîh etmesini emretti, Kuddûs olduğunu zikretmesini önerip öğretti. Bunu yaparken de İsmini okumak, Adıyla ilgi kurmak ve niteleme yapmak tarzı üzere değil, Kendisini (c.c.) tesbîh etmesini, Kendisinin (c.c.) Bambaşka Bir Varlık olduğunu zikretmesini emretti. Çünkü akıl, anlayış ve diğer nitelikler; isim, nitelik ve diğer kelimeleri zikretmek öncesinde vardır. (Allah Azîmüşşan'ın Kendisine kavuşulduğunda bunların hiçbiri olmaz, sadece kulun dehşete kapılarak hayranlığı ve kendisini kaybetmesi olur.) Dolayısıyla kulun bu makamda Allah Teâlâ'nın İsmini zikretmesi, Sıfatlarından bahsetmesi ve üstünlük derecelerinden bahsetmesi mümkin olmaz. Yine bunlar da kulun var olup orada bulunmasıyla ve idrak etmesiyle yapılıp geçilecek olan hususlardır. Bu sebeple O Yüce Makamda sadece acz ile tesbîh ve takdîs olur, idrak edip anlatmak, işaret etmek, Allah Azîmüşşan'ı haber verip tanıtmakta kullanılacak olan sebep ve araçlar yetersiz olur. Çünkü o an; kabiliyetlerin dilleri işaret edip bir şeyler söylemekten yorgun düşer, akıl ve idrak organları hissedip bilmekten dökülüp aciz kalır. Hulasa her şey şaşar ve dehşete düşer, hatta yok olur.

O makama eren kimsenin adı, eseri, resmi ve haberi dahi kalmaz. Hulasa kul O Makama ulaşıp O Makamda bulunduktan sonra mükâfaatı Allah Teâlâ'ya kalmıştır.

Hulasa Allah Azıîmüşşan (erenlerin Sultanı) Sevgili Peygamberine (s.a.v.) dileyip murad etmesi, ilmi ve yüce gayesi gereği emretti ve teyemmün ederek (uğur ve bereket Kaynağı Olan Adını zikrederek) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Varlığı (c.c.); umum ve seçkin bütün kulların hayallerinden ve anlayışlarında Münezzeh ve pek Yüce Olan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; bütün kullarını Selâm Yurduna (hiçbir sıkıntının, darlığın, kıtlığın, rahatsızlığın, kederin, eksikliğin ve çaresizliğin olmadığı; hep selâmetin, huzurun, sonsuz nimetlerin ve ebedî mutlulukların Yurdu olan Cennetine) Çağıran Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Teâlâ; kullarının (Îman ve İslâm'da) seçkin olanlarını derecelerin en yükseğine ve makamların en yücesine Erdiren Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikram Sahibidir.

۞سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۞

1. Ayet: Ey Yüce Varlığın sayısız hazinelerle dopdolu olan Denizinin dalgalarında boğulan ve bütün Varlığıyla görünüp bilinme Güneşinin parıltıları içerisinde yok olan (En Sevgili)! Rabbiyin En Yüce İsmini, Allah'ı tesbîh et. Müsemmâ'da (Allah Adıyla zikredilen Yüce Varlıkta c.c.) yok olmandan ve ebedîlik makamlarına ermenden sonra; her ne kadar İsimlerini vesîle edinmeğe (Rahman, Rahıîm, Melik ve diğer bütün İsimlerini zikr ederek isteklerde bulunmağa) yolun ve imkânın kalmasa da kulluk payın ve kul olduğun açından, maddî varlığın çerçevesinde durum, hareket ve her türlü gelişme gibi başına gelen her şeyi hatırlayıp göz önüne getirerek Rabbiyin Sana devamlı gelmekte olan nimetlerini düşün.

۞الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ۞

2. Ayet: Çünkü O Sonsuz kudret ve iktidar Sahibi (c.c.); her şeyi yoktan var edip açığa koydu. Yarattığı her bir varlığı gücüyle, kuvvetiyle, dilemesi ve yaşayıp hayat sürmesi, öldükten sonra tekrar dirilip geldiği Yüce Huzura tekrar dönmesiyle ilgili gerekli her şeyle donatılmasıyla düzgün ve mükemmel bir varlık yaptı.

۞وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۞

3. Ayet: O sonsuz ilim, hıkmet ve kudret Sahibi; yarattığı her şeye belli ölçüler verdi, bütün işleri yürütüp yönetmekte ve varlıklara, özellikle de insanlara en güzel suretler verdi. Varlıklarının içerisine her türlü gelişim ve olgunlaşmayı çekip getirerek onlara sahip olacak karakterler ve kabiliyyetler koydu. Hem herkesi; farz, vacip ve nafile hukümleri, emirleri ve yasakları kapsayan yükümlülüklerle, kabul ve beğeni gören ahlak ve edeplerle (üstün hayat kurallarıyla) yaratılış gayelerine erdirdi. Zira bu anlatılan görevlere devamlı çalışıp alışmakla, kusursuz kararlılıkla ve tam bir yönelişle kendilerine; İlâhî Birliğin saltanat ve iktidarından doğup gelen kudret ve niteliklere hazırlanmış olsunlar. Gelen o İlâhî kudret ve nitelikler onları madde âleminin tehlikelerinden kurtarıp manevî âlemin sonsuzluğuna ulaştıracaktır.

۞ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۞

4. Ayet: O Yüce Kadir ve Muktedir; sonsuz ve kusursuz kudretiyle bütün otlakları, Dünya otlaklarının her cins ve çeşidini çıkarıp ortaya koydu ki, İsimler ve Sıfatlar âleminin etkilerini kabul edip onlarla varlıklar devam eden ana unsurları taşıyan (varlıklarında toprak, su, ateş ve havadan paylar bulunan) tabiattaki varlıkların yetişip gelişmesi tam olsun. (Bütün bunlarla insanların hayatı muntazam olarak devam etsin.) Çünkü insanlar bunlarla ayakta kalacak, varlıkları olgunlaşacak ki, İlâhî bilgilerin, hakikatleri ve kendilerine yaraşan her türlü olgunluğun gelip kendilerini bulmasına hazırlanmış olsunlar. Zira onlar İlâhî ma’rifetlere, hakikatlere ve insanî olgunluklara sahip olup kulluk yapmak için yaratıldılar.

۞ فَجَعَلَهُ غُثَاء أَحْوَى ۞

5. Ayet: İlâhî İsimlerin ve Sıfatların perdeleri ötesinden Allah Teâlâ’nın Nûruyla bakan öz (ve gerçek akıl) sahiplerin bakış ve görüşünde; tüm parlaklığına ve değerli oluşuna rağmen âlemim yemyeşil otlaklarını kupkuru, hatta aslı olmayan ve işe yaramayan serap haline getirdi. Tevhıîdin Makamına ermelerinden ve İlâhî İsimlerle Sıfatların (eserleri olan) araçları ve sebepleri ortadan kaldırdıktan sonra tamamı kapkara toz olmuştur. Hatta yok olmuş, bir şey kalmamış. Gönüllere sevinç dolduran yeşil olması sonrasında ürküten siyah…

۞ سَنُقْرِؤُكَ فَلَا تَنسَى ۞

6. Ayet: Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine dönüp seslenerek, O’na (s.a.v.) sonsuz üstünlükler ve lütuflar verip (Babası, Annesi ve tüm akrabaları yerine) Kendisinin (c.c.) O’na (s.a.v.) Vasıî olup hımayesinde bulundurduğunu hatırlatıp (En Yüce icraatları yaptırarak En Kapsamlı İdareyi sergilemesi ve Eşsiz Hayat Tarzı Olan İslâm’ı tatbik etmesi için her şeyi bahşedeceğini anlatmak ve) türlü öğütler vermek tarzında şu açıklamayı yaptı: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen Ümmî olduğun ve Senin gibisinden böylesi görülmediği ve bilinmediği halde Seni; katımızdan Sana inen her türdeki vahyi ve ilhamı layıkıyla gözetip Alan ve (kimselerin okuyamadığını) Okuyan yapacağız. Allah’ın (c.c.) dilediği müstesna okuduğunu da unutmayacaksın. Yani ki, özellikle Bu En Büyük Nimeti (Yüce Kur’an’ı) gerektiği tarzda tutup korumalısın, şükrünü ödemeğe devam edip O’ndan bir şey kaybetmemeli, eksiltme ve ilave yapmamalısın.

۞ إِلَّا مَا شَاء اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۞

7. Ayet: Sadece sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah (c.c.); Kur’an’ın Söz kısmından veya hukmünden ya da hem söz ve hem hüküm bakımından neshi (yürürlükten kaldırmayı) dilediği kısmı Sana unutturacak. Bu da O’nun (c.c.) kullarının yararına olacak tarzda sağlam icraatlarındandır.

(Neshin açıklaması için; Bakara Sûresi, Ayet: 106, cilt 1/92)

Ey peygamberlerin En Kâmili! Bunları duyduktan sonra okumağa devam et, gizli-aşikâr, sözle ve davranışlarınla bir an gaflete düşme ve oku. Bilesin ki, O (Yüce Mevlâ’n) Senden (Mü’minlerden ve muhaliflerinden) meydana gelen gizli-aşikâr

her şeyi bilir. Yani dışını, içini, vahyin gereklerine Canınla ve Bedeninle nasıl sarıldığını, niyyetindeki ihlâs ve samîmiyyetini, durumlarını, kararlılıklarını ve kararlılıkla yaptığın her şeydeki kusursuzluğunu ve tüm duruşlarını bilmektedir.

۞وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ۞

8. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rahmetimizin pek büyük olduğu Makamımız gereği Biz Seninleyiz, tüm iş ve icraatlarında, tavır ve hareketlerinde Seni daima gözetip kollamaktayız. Yolların En Kolayı, hayat tarzlarının En Müsamahalı, En Güvenli ve En Huzurlusu Olan İslâm'ı; vahyin gerekli kıldığı tarzda kavrayıp O'nu Dîn edinmekte, yaşamak ve yaşatmakta Sana tüm kolaylıkları sağlayıp Seni başarılı kılacağız.

۞فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرٰى ۞

9. Ayet: İnsanları eğitip İslâm'a erdirme Yolunu Sana kolaylaştırıp bunda başarılı kıldıktan sonra Kur'an'ı anlat, O'nunla ders yap ve öğütler ver. Ondaki hukümleri insanlara açıkla ve öğret, eğer öğüt fayda verirse (ki, bilhassa Kur'an'la yapılan öğüt akıl sahibi olup Îman edeceklere muhakkak fayda verir.) Yani vaaz ve uyarıların fayda verse de, fayda vermese de uyarıp anlatmağa devam et. Çünkü Sana gereken sadece tebliğ edip buyruklarımı ulaştırmandır. Onların hesabını Bana bırak.

۞سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشٰى ۞

10. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnkârcıların Senden ve Senin uyarıp öğüt vermelerinden sapıp uzaklaşmakta aşırılıklarından dolayı asla umut kesme. Şunu bil ki, Senin öğüt ve uyarılarını; Allah'ın kahrıyla tutup cezalandırmasından ve her türlü intikama Kadir olmasından korkan her bir kimse iyice dinleyip düşünecek, özellikle Kur'an'ın anlamlarını defalarca düşündükten ve içinde bulunanları inceleyip anladıktan sonra O'nun hakikatini anlayıp iyice düşünmekle O'nda olanlara, tüm İlâhî buyruklara sarılacak.

۞وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقٰى ۞

11. Ayet: Uğursuzluk, cehalet ve ahmaklık kendisine karakter olan kâfir ise öğüt ve nasihat olan O Kur'an'dan yan çizip uzaklaşacak.

۞الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ۞

12. Ayet: O Yüce Kur'an'dan yüz çevirip uzaklaşan her bir uğursuz kâfir; Ahirette o en büyük ateşe girecek. Sıcaklık ve yakıcılıkta Dünya ateşinin sayısız katı büyüklükte… Ya da Cehennemin en alt çukurunda… Bunun için en büyük dedi.

۞ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيٰى ۞

13. Ayet: Her türlü zarar, perişanlık, herkesten ayrılık ve her şeyden mahrum olma ateşine girdikten sonra orada hiç ölmeyecek ki, kurtulsa. Yaşamayacak da… Zira hoş bir hayatı olmayacak. (Ateş içerisinde yanması sebebiyle vücudu patlayıp parçalanarak, hiç ölmeden ağır acılar içerisinde hayat sürmesi elbette yaşamak sayılmaz.)

Nitekim sonradan olma âleminin (Dünyanın) sakinleri olup şehvet ateşlerine, tükenmez umut ve arzulara girip yaşayanlar; ölmezler ki, kurtulup istirahata geçseler, fânî şeylere düşkünlük zincirlerinden, arzu ve umut tasmalarına boyunlarını kaptırdıklarından ve tükenmez isteklerinden kurtulamadıklarından dolayı da yaşıyor sayılmazlar. Hulasa onlar her an ve her durumda azap görürler, o hayata bağlı oldukları müddeti içerisinde de asla kurtuluşları olmaz. Türlü acılar ve pişmanlıklar içerisinde olarak ölmelerinden sonra da Cehennemin en zor bölümlerine ve en alt çukurlarına girerler.

Ey Rabbimiz bizlere; aşkın ve Seni gerçekten sevmenin ateşinden bir parça bahşeyle de bizleri; sonradan olan âlemin, Dünyanın ve Ahiretin ateşinden kurtarıp uzak tutsun.

❁قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى ❁

14. Ayet: Allah Azıîmüşşan uyarmak tarzında şu açıklamayı yaptı: Tabiatların kirlerinden ve iğrenç huyların pisliklerinden temizlenip arınan her bir kimse kurtuluşa, en yüksek dereceye ve en yüce mertebeye erdi. Yani Dünyaya ve Dünyadaki kalıcı olmayıp yok olmağa mahkûm olan geçici lezzetlere ve şehvetlere sapmaktan temiz kalarak kusursuz bir kararlılıkla Yüce Mevlâ’ya yönelenler; yüce nimetlere erdiler.

❁وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ❁

15. Ayet: Öğrenciliklerinin başında ve (manevî yolda Yüce Mevlâ’yı murad eden) mürîd olmalarının ilk dönemlerinde Rablerinin İsmini, İlâhî İsimlerin her türlüsünü; anlamını anlayarak, içeriklerini tam bir sevinç ve uyanıklıkla ders yapıp O’na (c.c.) kavuşmayı arzu ederek zikredenler ve Dünyadan almak istedikleri her şeyi kendilerine haram kılarak vaktinde eda etmeleri farz kılınan Namazlarını kılıp Rablerine doğru yönelenler de kurtuluşa ve yüce makamlara erdiler.

❁بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ❁

16. Ayet: O tertemiz ve Namaz kılıp zikreden Mü’minlerin yaptıklarının aksine olarak sizler ey gaflet ve sapıklık çölünde kaybolmuş ve tükenmez iğrenç arzuların tasmalarına bağlanıp esarete düşmüş olan kahrolası ahmaklar! Geçici olan Dünya hayatını, ebedî olan Ahiret hayatına tercih edip üstün tutuyorsunuz. Bu sebeple bozukluk ve bozgunculuk sebeplerini çalışıp biriktiriyorsunuz, kendisine dönüp varılacak ve ebedî olarak kalınacak Gün, Ahiret Günü için azıklar ve kazançlar hazırlamıyorsunuz.

❁وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ❁

17. Ayet: Hal bu ki, Ahiret ve Ahirette olacakları haber verilen kalıcı ruhanî lezzetler ve ebedî nimetler; Dünyadan ve tüm arzularından çok daha hayırlı, kalıcı ve devamlıdır. Nimetler tükenmeyecek ve lezzetlerin sonu olmayacak.

❁إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ❁

18. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın (c.c.) Sana yaptığı vaaz, vahyedip okudukları, ezberinde tutup korumanı emrettiği ve Kendisine sarılıp içeriğiyle nitelik Sahibi olmanı istediği önceki (peygamberlere a.s. inen) sahifelerde her yönüyle vardır. İşte o sahifeler; Atan İbrahîm Peygamberin (a.s.) sahifeleridir. İbrahîm Peygamber (a.s.); dostlukta, kurtuluş ve derecelere ermekte bütün hayır ve kurtuluş sahiplerine Üstün Olan Dosttur.

(Hz. İbrahîm a.s. Peygamberimiz s.a.v. Efendimizden sonra En Üstün Peygamberdir.)



19. Ayet: Yine o vaazlar, tavsıyeler ve emirler; Kardeşin Mûsâ Kelîm'in sahifelerindedir. Mûsâ (a.s.) Allah Teâlâ katından büyük bir ikrama erdi. Bilesiniz ki, o; Allah Azıîmüşşan'ın (özel bir konumda O'nunla (a.s.) konuşmasıdır.

Allah Azıîmüşşan bizleri (başta Peygamberimiz s.a.v. Efendimiz olmak üzere) bütün peygamberlerin (a.s.) hizmetkârları ve ayaklarının toprağı eylesin.

A'LA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Ahiretteki gerçek kurtuluşu ve manevî başarıyı isteyen! Sana gereken; önce Allah Azıîmüşşan'a gerçek yönelişten alıkoyan rezilliklerin ve perişanlıkların tamamından kendini arındırmandır. İçini alçak Dünyanın süs ve parıltılarına, hoş ve faydalı olmayan arzularına yönelip ilgi duymaktan temizlemelisin. Sonradan olan şu âlemin gereklerinden kendini uzaklaştırmalı, lezzetlerine ve şehvetlerine sevk etmemelisin.

Yalnız kalmağa ve şöhretsiz olmağa devam edeceksin. Zenginlik ve şöhret sahiplerinden uzak kalacaksın ki, Allah Azıîmüşşan senin (rızaya erişip) kabul görmen için sana yardım etsin, kurtuluşa ve yüksek derecelere erdirecek sebepleri sana rast getirerek seni başarılı kılsın. Böylece seni; kurtuluş ve başarı yoluna erdirsin.

Ey rabbimiz! Bizlere rahmetiyin kapılarını aç. Sen hayırlı yollar ve hayırlı kapılar ve dilediğin her şeyi Açan, kerametler ve ikramlar Veren Kerîm'sin.

ĞAAŞİYE SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 26 Ayettir. İlk Ayeti; her şeyi bütün dehşetiyle kuşatan (Ğaaşiye) korkunç Kıyamet ile başladığı için Bu Ad verilmiştir.

ĞAAŞİYE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Dünyada ve Ahirette her bir âlemin durumuna göre tecellî edip Görünen Allah Azıîmüşşan'ın dileyip tecellî etmesiyle (Yüz göstermesiyle) Ahiret hayatının meydana gelişini açıkça anlayıp idrak eden kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Kulların Mahşerde Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda dikilmeleri, yaptıkları her şeyin O'na (c.c.) sunulması, kulların yaptıklarının hesab edilmesi ve onlara gereken ceza ve karşılıkların verilmesi; İlâhî bilgilere eren gerçek ilim sahibine açılıp bildirilmiş olup her an açıkça bilinen bir şeydir.

Kulların hesaba çekilip ceza ve karşılıkların görülmesinden sonra insanların bir bölümü kazanan ve Allah (c.c.) katında kabul görenlerdir. Bir (diğer) bölüm ise kaybeden ve büyük zararlara girenler ve Yüce Huzurdan kovulanlardır.

Kabul görenler Allah Azıîmüşşan'ın yakınlığında sonsuz nimetlerle sevinçli olarak yaşarlar. Yüce Huzurdan kovulanlar ise her şeyden ve herkesten ayrılık ve her türlü nimetten mahrumiyyet ateşi içerisinde (Cehennemde) lanetlenmiş olarak kalırlar.

Bundan dolayı Allah Azıîmüşşan; Bu Sûre-i Celîlede Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslenerek gayet yeterli ve kuvvetli tarzda bunları haber verdi. Uğur ve bereketler Kaynağı Olan Besmeleden sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

İki ayrı var ediliş âlemi olan Dünyada ve Ahirette her birine göre; takdir edip yarattığı bütün varlıklara Kadir ve Hâkim Olan ve her şeyi kudretiyle Yöneten Allah Adıyla…

Sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan; bütün kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Onlara; dönüp varacakları yeri (Ahiret hayatını ve Yüce Huzuru) tam bir uyarı ile haber vermektedir.

O (c.c.); seçkin kullarına Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Onları olgunluk ve ebedî seadetlere ermişlik yoluna (İslâm'ı tam ve kusursuz olarak yaşama mertebesine) erdirir.

۞ هَلْ اَتٰيكَ حَد۪يثُ الْغَاشِيَةِ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Her şey örtüp kuşatan o büyük felâketin, kıyametin gerçekleşeceğinin haberi ve olayı kesin olarak Sana geldi ve aşikâr oldu değil mi? Kıyamet Gününde büyük bir felâket her türlü şiddet ve sıkıntısıyla bütün insanları sarıp kuşatır. Özellikle Allah Azıîmüşşan'ın Huzurunda dikilip hesap görülürken ve cezalar verilirken. O Gün insanlar; kendilerine yapılacak olanlardan son derece korktuklarından ve aşırı korku ve dehşetin meydana gelişinden dolayı, akılları başlarından gitmiş, şaşkın ve perişandırlar.

۞ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۞

2. Ayet: Tutulup hesaba çekilmelerinden sonra bir kısım yüzler var ki, alçalmış, gözleri dikili kalıp tamamen sönmüş ve yıkılmıştır.

۞ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۞

3. Ayet: Kendisine fayda vermeyen işler yapmak için çırpınır, durur. Her şeyin vakti geçtikten sonra tevbeler eder, dönüp af diler ve mağfiret (kusurlarının örtülüp yok sayılmasını) ister. Affedilmek ve mağfiret olunmak için çok yorulurlar. Her ne kadar çabalayıp yorulsalar da çabalayıp yorulmaları onlara hiçbir fayda vermez. Çünkü çalışmanın emredildiği imtihan âlemi yok olmuş, her şeyin vakti geçmiştir.

۞ تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً ۞

4. Ayet: Tutulup atılarak azaplarının kuvvetli olması için pek kızgın ateşe girerler.

۞ تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ۞

5. Ayet: Aşırı susuzluktan dolayı kahrolacak hale yüz tutup yaklaştıklarında (ateşin yakıcılığını unutturacak derecede) pek kaynar bir pınardan onlara çok yakıcı bir su içirilir. Nasıl o kadar kaynar olmaz ki, o pınar yaratıldığından beri etrafında Cehennem ateşi yakılıyor.

۞ لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ۞

6. Ayet: Onların içecekleri budur. Yiyecekleri ise zehirli kuru dikenden başka bir yiyecekleri yok. Sabrın zorluğunu andıran ve sabir denen acı bitkiden daha acı ve yakıcı, kötü görünüp ve pis koku bakımından her şeyden iğrençtir.

۞ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِن جُوعٍ ۞

7. Ayet: Tüm bu acılığına, yakıcılığına ve iğrençliğine rağmen; onları geliştirmez ve güç katkısı yapmaz. Açlıklarına da fayda vermez. Yani açlığa dayanamadıkları için türlü zorluklarla yerler ama onlara hiçbir fayda vermez.

۞ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ۞

8. Ayet: Diğer bir kısım yüzler var ki, bunların aksinedir. Çünkü onlar gayet yumuşak ve sevinçlerle dolu olup gayet parlaktır.

۞ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ۞

9. Ayet: Çünkü onlar Dünyada (Yaratanlarının buyruklarını tam bir saygı ve içtenlikle tuttular.) Ağır görevler yüklenip Ahiret için çalıştılar ve hazırlıklar yaptılar. (Daima doğru Söyleyen Allah Azîmüşşan'a ve O'nun c.c. gönderdiklerine inanıp daha Dünyadayken Ahiretin dehşetinden korkup daima yasaklardan korunup Rablerine sığındılar.) Özellikle de yaptıkları kulluk görevlerine dayalı olarak verilen mükâfaatları gördükten sonra pek razı olup son derece hoşnud oldular.

۞ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۞

10. Ayet: Nasıl razı ve hoşnud olmazlar ki, (o azıcık) çalışmaları sebebiyle (köşkleri, ağaçları ve dereceleri pek yüksek olan Cennete yerleşmişler ve türlü nimetlerle yaşamaktadırlar. Oranın tüm nitelikleri, her bakımdan hoşluğu ve temizliği,

parlaklığı ve güzelliği erişilmez yüceliklerdedir. Öyle ki, akılların idrakinden, duyu organlarının hissetmelerinden ve her türlü kötülüklerden pek uzak ve pek yücedir.

۞ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ۞

11. Ayet: Orada anlamsız ve faydasız hiçbir söz duymazlar.

۞ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۞

12. Ayet: Cennetin hoşluğu, temizliği ve parıldayan güzelliği tam ve kusursuz olsun için orada daima akmakta ve suyu oldukça ak, pak ve gayet berrak olan muazzam bir pınar var. Yine ara-ara akıp duran nehirler var.

۞ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۞

13. Ayet: Yüksek ve bol hayat sürmeleri, rahatın tam ve mükemmel olması için orada ayakları yerden gayet yüksekte (ve görülmedik güzelliklerde) yüksek koltuklar var.

۞ وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۞

14. Ayet: Önlerine konulmuş (içleri hoş yiyecek ve içeceklerle dolu) kulpsuz kaplar ve bardaklar var.

۞ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ۞

15. Ayet: Türlü renklerde basım ve işleme yapılmış, oldukça safalı ve pek pahalı yastıklar yaslanmaları için yan yana dizilmiştir.

۞ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ۞

16. Ayet: Bir diğer husus çok değerli, türlü renklerde halılar ve yaygılar; altlarına serilmiş bulunmaktadır

۞ أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۞

17. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın kudreti karşısında bunları imkânsız görmeyin, asla bunlar; olması uzak şeyler demeyin. İnkârlarında aşırı giden o inkarcı lanetliler; kusursuz ilim, sağlam icraat ve sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın bunlar ve benzerleri gibi eşyayı yaratmağa Kadir olduğunu inkâr mı ediyorlar? Düşünerek, ibretle bakıp ders almak için deveye hiç bakmazlar mı? Benzeri görülmedik bir surette ve hayretler verecek tarzda nasıl yaratıldı? Az yediği halde çokça yükler taşır. Çok büyük gövdeli, pek güçlü ve kuvvetli olduğu halde Herkese, hatta kadınlara ve çocuklara dahi boyun büküp itaat eder. Açlığa ve susuzluğa uzun bir müddet katlanır. Sevgiden ve aşktan (sevgi ve aşka sebep olan güzelliklerden, hoş ses ve hoş hadiselerden) etkilenir. Bu sebeple serhoş olduğu, uzun bir zaman yemeden ve içmeden kesildiği olur. Bazen sesten ve kendinse söylenen şarkıdan o kadar etkilenir ki, aşırı aşk, inilti ve coşkudan, hatta kara sevdadan dolayı gözleri yaş döker, düşüp ölünceye kadar son sürat koşar. Hulasa ona bir şarkı söylendiğinde ve güzel sesli nağmeler okunduğunda bakıp görebilen, göz ve anlayış sahibi olan bunları kuvvetle o hayvanda görüp anlar.

۞ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ۞

18. Ayet: Göğe bakmazlar mı, direksiz ve dayaksız (sütunsuz) nasıl yükseltilmiş? Sayısız yıldızlar (adeta inciler gibi) saçılmış. Hiçbirinin hakikatini, ne ve nasıl olduğunu, niteliklerini, şekil ve biçimlerini, huy ve karakterlerini idrak edemiyor ve bilemiyoruz. Bizlere onlar hakkında; sadece dikkatle bakmak ve şaşırıp kalmak var.

۞ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۞

19. Ayet: Yine sabit dağlara bakmazlar mı, Yeryüzünde nasıl bir ihtişamla dikilmiş? Onların içerisinde bol sular, madenler ve üzerlerinde sık ağaçlar var.

۞ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ۞

20. Ayet: Her çeşit canlının karargâhı, bütün madenleri barındıran, sayısız türdeki bitkilere (tükenmez rızıkların, hesapsız gelirlerin hazinesi) olan Yeryüzüne bakmazlar mı? Nasıl ayaklarının altına ve kolayca yaşamalarına serilip döşenerek hazır hale getirilmiş?

Bu anlatılan ve bunların benzeri nice muazzam durumdaki yaratılmışın sonsuz ilim, hıkmet, rahmet, iyilik ikram, sevgi ve merhamet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan tarafından yaratılıp meydana geldiği pek açık olmasına rağmen bu inkârcılar; Ahirette yaratılacaklara Kadir olduğunu inkâr ediyorlar.

Elbette canlarda ve canlar dışında bütün çevrede Yüce İlâhın üstün kuvveti ve sonsuz kudretiyle yarattıklarını görüp var ettiği bütün eserlerine şâhid olanların; Ahirette olacaklar hususunda tereddüde düşüp zalimlik ve çılgınlık yaparak Ahireti ve Ahiretteki varlıkları inkâr etmesine pek şaşılır.

Tabiî ki, bu inkâr ve inkârda ısrar; (olup bitenlere) alışkanlıkların (sebep olduğu) karanlıklardan (ve körlüklerden), gaflet ve sapıklık içerisinde bulunanların üzerlerine konan asılsız ve boş kuruntu ve hayal şeytanlarına dayalı âdetlerden (ve atalarından beri sürüp gelen görenek ve geleneklerden) başka bir şey değil. Bu inkârcılar türlü zararlar içerisinde sonradan olan şu âlemin zindanlarında tutulup kalmışlar (hakikatleri görüp anlayamıyorlar). Yoksa Yüce İlâhın üstün kudretini gösteren eserler; hakkında görüşlerin tereddüd ve şüphe etmesinden ve inkârcıların asılsız ve bozuk arzularının inkâr etmesinden kıyassız derecede daha büyük ve daha yücedir.

Hulasa kime Allah Teâlâ nûr vermedi ise o kimse nûrsuzdur, kördür. (Görmez misiniz ki, yarasa kuşları; göz kapaklarının ve kirpiklerinin zayıflığından dolayı Güneşi göremezler. Göremedikleri için de Güneşi inkâr ederler. Güneşin ısın ve ışınlarıyla hayat dağıttığı gündüz sahnesine vücutlarının çıplaklığı ve gözlerinin zayıflığı sebebiyle çıkamazlar. Bilmezler ki, gece karanlığında gözlerinin nûru ve yaşamalarını sağlayan ısı da Güneşten yansımaktadır.)

۞ فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنتَ مُذَكِّرٌ ۞

21. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İlâhî üstün kudretin gereği olarak duyduğun bu açıklamalardan sonra Sana yapılan ilham ve aldığın emre göre Kur'an'la öğüt ve uyarılarına devam et. Sen ancak anlatıp öğütler verecek ve

buyruklarımı ulaştıracaksın. Eğer onlar yarattığımız muazzam varlıklara bakıp ders almazlarsa Senin için sıkıntı yok (onlar düşünsün). Sana gereken söylediklerimi onlara aktarmandır, bunu tam olarak yap.

۞ لَسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ۞

22. Ayet: Sen onlara baskı yapacak ve zorla kabul ettirip buyruklarımızı şiddet uygulayarak yaptıracak değilsin.

۞ إِلَّا مَن تَوَلَّى وَكَفَرَ ۞

23. Ayet: Ancak (onlar başıboş bırakılacak değiller), kim Senin tebliğ ve uyarılarına inkâr ederek arka dönüp giderse ve azgınlık yaparak Seninle dalga geçip yalanlamağa ve inkâra devam ederse…

۞ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ۞

24. Ayet: Her türlü intikamı almağa Kadir, ilmin, hıkmetin ve sonsuz üstünlüğün Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan o zalime en büyük azapla azab eder. Öyle bir azap ki, ondan daha büyük ve daha şiddetli azab yok. Bilesiniz ki, o azab; (Dünyada) Allah'a (c.c.) halife ve olgun insan olma makamından mahrum olmaları, Ahirette ise herkesten ve her şeyden ayrılık ateşine, Cehenneme son derece perişanlıkla ve ebedî zararla girip kalmaktır.

۞ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۞

25. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen yaratılmışın tamamına; Sana Rabbin tarafından indirilenlerin tamamını tebliğ et, ulaştır. Onların inkâr ederek dönüp gitmelerine aldırış etme. Çünkü onların dönüp gelişleri kesinlikle Bizedir, âdi sebeplerden ve basit araçlardan herhangi birine değil… Nitekim yoktan var edilip gelmeleri de Bizden olmuştu.

۞ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۞

26. Ayet: Bize küçülüp alçalarak gelmelerinden sonra Dünyada yaptıklarına karşılık hesaba çekilmeleri de yine Bizedir. Eğer amel defterleri sağ taraftan verilen uğurlu Mü'minlerse onlara yaptıkları kulluğun karşılığını en güzel surette vereceğiz. Eğer amel defterlerini sol taraflarından alan uğursuz kâfirlerse; onları türlü azaplarla cezalandırıp yaptıklarının karşılığını tam olarak vereceğiz.

Ey Rabbimiz! Bize karşı hesabını kolay kıl. Bizlerden azabını uzaklaştır. Sen Raûf ve Rahıîm'sin (pek Şefkatli ve çok Merhametlisin).

ĞAAŞİYE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Hak Teâlâ'ya yönelip dönmeğe pek layık olan ve bütün varlığıyla O'na (c.c.) yönelen Muhammedî! Sana gereken; küçük kıyamet olan mukadder ve vakti belirli olan ölümün ve En Büyük Belâ olan Büyük Kıyamet, yani her şeyin ölümü gelmeden önce Rabbine dönmendir. Tam bir istek ve gönül hoşluğuyla bütün işlerini Rabbine ısmarlamalısın (sırf O'nun c.c. memuru olup bütün işlerini O'nun c.c. bilerek ve O'nun c.c. Razı olduğu surette yapmalısın). Maddî Varlığıyın ayrılmaz niteliklerinden tamamen ayrılmalısın (Dünyalık arzu, istek, zevk ve murad ne varsa terk etmelisin). Dünyanın süs ve parıltılarına dönüp bakma. Aksine Ahiret lezzetlerine yönel. Tabiî ki, eğer Allah Teâlâ'ya kavuşmağa ve O'nun yakınlığına ulaşmağa inanıp Îman eden Allah dostlarından isen.

Hulasa tabiî ve zorunlu ölüm vakti gelmeden önce irade ve arzuların ölmesi ile nitelenmelisin (ölmeden evvel ölmeyi yaşamalısın) ki, Kıyametin kopmasını, hesabı ve cezayı beklemen olmaksızın daima Rabbiyin katında ve yakınında koruması altında olasın.

Bunlar senin için kolay olmaz; ancak ve ancak Allah'ın (c.c.) tevfîkı, başarı vermesi ve tarafından tutup Kendisine çekmesiyle kolay ve mümkin olur. Senin olan; çalışıp çabalamandır.

Allah Azıîmüşşan; Doğru Yola ermeyi ilham Eden ve doğruluk Yoluna Erdirendir.

FECR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 30 Ayettir. İlk Ayetinde fecre (aydınlığın doğuşuna) yemin edilerek söze başlandığı için Bu Ad verilmiştir.

FECR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Gaflet zindanından ve aldanış ininden çıkarak İlâhî bilgi ve ebedî sevinç zirvesine yükselen kimseye şu gerçekler asla gizli kalmaz: Madde âleminin darlığından çıkıp manevî âlemin uçsuzluğuna yükselmek ancak ve ancak Yüce İlâhın kuvvetle tutup çekmesiyle olur. Yüce İlâhın kuvvetle tutup çekmesi; (insan varlığındaki) hayvanî kuvvetleri yok eder. Yoksa hayvanî kuvvetler; İlâhî cezbenin doğal ve olağan gereklerine (manevî uçsuzluğa yükselmeğe) engel olur. Yine İlâhî cezbe (Yüce İlâhın tutup çekmesi) kuruntu ve hayalin misal âleminde (insanların rüyalarında) etkili olmasını boşa çıkarır, İlâhî ilimden ayrılıp gelen, Levh-ı Mahfuz penceresinden alınan ve varlığın asıl karakterine uygun olan kusursuz aklı; Dünya ehli olan insanlığın idrak ve anlayış güçlerine, âlet ve organlarına uymaktan uzaklaştırır. Yine daima kötülüğü emretmekte olan nefis şeytanının askerlerinden olan iki askerin, kuruntu veren ve hayaller kurduran askerlerin desteklenmesine, beden ve ruhun duyu organlarıyla arasında aracılık yapmasına da engel olur.

Hulasa bu yükseliş ancak ve ancak iradî mevtin (ölmeden önce adeta ölüp irade ve isteklerin ölmesinin) gerçekleşmesiyle, fânî insan olma yönünün ve onun gereği olan niteliklerin değişmesiyle kolay ve mümkin olur. Bu da manevî bağ ve gerçek alaka üzerine dayanan asıl yaratılışın meyli ile (tarafından yaratılıp geldiği Yüce Yaratıcıya yönelmesi ile) olur. Bu asıl yaratılışın bağlı bulunduğu manevî bağ (İslâm karakteri) İlâhî yükümlülüklerle (Allah'a kulluk yapmakla) yükümlü olmanın ana sebebi ve nedenidir. İlâhî yükümlülükler (Allah Azıîmüşşan'ın hukûm ve buyruklarını yapmayı üstlenmek) Tevhıîdin Kaynağından doğup gelen İlâhî bilgileri ve hakikatleri kazandırır.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; madde âleminden mana âleminin uçsuzluğuna göç eden yolcuların ve bu yolculuğu murad etmelerinin başlangıcında bocalama yaşarlarken bu yolda yüce gayelerini bulmak için çalışan ve bu seçkin yolculara katılanların yollarına yolculuklarına yemin etti ve teyemmünden (Besmeleden) sonra manevî sabahın aydınlığının doğuşuna yemin ederek sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Kullarını tabiatın karanlıklarından çıkarıp hakikatin aydınlığına ulaştırmak için onların işlerini yürütüp Yöneten Allah Adıyla…

O (c.c.); kulları için ağır kanunlar koymak ve onlara zor yükümlülükler yüklemekle Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Zira bu ağır kanunlar ve zor görevler; madde âleminin gereği olan âdet ve alışkanlık hastalıklarını, yanlış inanç ve kötü huyları damarlarından söküp yok eder.

O (c.c.) kullarını (kullarının seçkinlerini) iradî ölümle öldürüp onların maddî unsurlara bağlı fânî insanlık gereği yanlışlıklarını ve sonradan olan âleme bağlı asılsız kimlik ve benlikleri ile ilgili kötü durumlarını yok etmekle onlara Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ وَالْفَجْرِ ۞

1. Ayet: Rahman Azıîmüşşan'dan gelen nefeslerle canlanarak, A'mâ (Allah Azıîmüşşan'ın Kendisinden gayriye gizliliği) Mertebesinin Yüce âleminden

parlayarak, maneviyatın en yüce ufkundan Ezelî seadetin sabahının doğuşuna yemin ederim…

۞ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ۞

2. Ayet: On geceye de yemin ederim. Yani Allah Azıîmüşşan'ın A'mâ Makamının (Kendisinden gayriye karanlık olan Hakikat mertebesinin) sabahının ve azametli iktidarının, yüce maneviyatının Nûrunun doğduğunda; dönüp gitmeğe ve yok olmağa yönelen (beş tanesi bedende, beş tanesi de ruhta olan) on tane duyu organına yemin ederim…

۞ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۞

3. Ayet: Birbiri ardınca dönüp duran gece ve gündüzün ortadan kalkıp gözden kaybolarak, büsbütün aradan çıkıp yok olması durumuna da yemin ederim.

Öz Varlığı bakımından Bir ve Tek, sayıdan ve sayıya gelmekten Münezzeh Olan Allah'a (c.c.) yemin ederim.

۞ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ۞

4. Ayet: Varlığı bakımından karanlık olup Sonsuz Yüce Varlığa (c.c.) ayna olmakla Yüce Varlığın (c.c.) kemâlatı (sonsuz İsimleri, Sıfatları ve kusursuz icraatları) kendisinde devamlı gözükmekte olan yokluk âleminin; Hak Varlık Güneşinin (c.c.) kendisine Yüz göstererek gölgelerini uzatıp varlıklar meydana getirmesiyle yok olup gitmesine de yemin ederim.

۞ هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ ۞

5. Ayet: Fıtrî akla (ilk yaratılışa bağlı kalan, sağlam ve kusursuz olan akla) sahip olan kul için; üzerlerine yemin edilen şanı ve durumu pek büyük olan bu varlıklardan her biri hususunda bunların durumunu güçlendirmek için herhangi bir yemine ihtiyaç var mı? Aklı kuruntu ve hayal karışımından, tabiatın karanlıklarından meydana gelen taklîd tasmalarından, resim ve cisim zincirlerinden meydana gelmiş olan âdet ve gelenek kargaşasından arı ve pak olan akla sahip olan kul için elbette bir başka yemine ihtiyaç yok.

Hulasa Allah Azıîmüşşan bu muazzam varlıklara yemin etti ki, sapıklık ve yanlışlığa sahip olan kâfirleri Dünyada ve Ahirette cezalandırıp azap edecek. Dünyada onları; uzun umut, tükenmez hırs ve arzuların zincirlerine ve sonradan olan âlemin şehvetlerinin tasmalarına bağlanıp esaret hayatı yaşamalarıyla, Ahirette Cehennemin çukurlarında azap görmekle cezalandıracak. Burada kasd edilen sapık kâfirler (başta) Mekke kâfirleridir. Allah (c.c.) onları rezil ve perişan etti.

۞ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen; onlardan intikam alacağımızı ve azab edeceğimizi uzak mı görüyorsun? Sen Rabbiyin Âd Kavmini nasıl yaptığını görmedin mi? En sağlam haber kanalı olan ve kesin bilgi sahibi yapan tevatürle (yalan söyleme ihtimali olmayan büyük toplulukların birbirlerine nakletmeleriyle)

gelen bilgilerle kesin olarak bilmektesin. Yani onları helâk etti ve Sen bunu çok iyi biliyorsun.

۞إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۞

7. Ayet: O muhteşem yüksek sütunlara, geniş duvarlı ve yüksek çatılı büyük binalara sahip olan İrem Şehrini ehalîsi ile (Âd Kavmiyle) beraber helâk etti.

۞الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۞

8. Ayet: Öyle bir memleket ki, binaların yüksekliği ve sağlamlığı, şehirlerinin hoş ve güzelliği, temizlik ve imarı bakımından memleketler ve şehirler içerisinde onun gibisi yaratılmadı. Nüfus, evlad, imar, mal, zenginlik, itibar ve güç bakımından Mekke'nin bu zalim kâfirlerinden çok fazla ve tamamen kat-kat ileri idiler. Adalet ve dengeli hayat çizgisinden dışarıda olan tavır ve hareketlerinde daha da taşkınlık yapmaları sonrasında Allah Azıîmüşşan; onları helâk edip köklerini kazıdı.

۞وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۞

9. Ayet: Şımarık, azgın ve lanetli Semûd Kavmini de Rabbiyin nasıl yaptığını, yani onları nasıl helâk ettiğini de gördün ve öğrendin. Kentlerin vadilerinde, dağların kayalarını kesip biçerek ve yontarak şehirlere aşılmaz kaleler ve sağlam yapılar yapıyorlardı. Zira çok güçlü ve kuvvetli idiler. (Onların gücü, kuvveti ve olağan üstü çalışmaları hiçbir fayda vermedi.) Bütün bunlara rağmen Rabbin onları helâk etti ve köklerini kazıdı.

۞وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۞

10. Ayet: Meşhur kazıkların, Yani çok kazıkları, ipleri ve malzemesi olan çadırlar kurup taşıyan güçlü ve kalabalık asker sahibi azgın Firavun'u Rabbin nasıl yaptı?

۞الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۞

11. Ayet: Hulasa bu anlatılan kâfirler; memleketlerde azgınlık yaptılar. Kulların zayıflarına karşı üstünlük tasladılar, sahip oldukları mala, servete, idareciliklerine ve güçlerine dayanarak halka cezalar kesip işkenceler yaptılar.

۞فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۞

12. Ayet: Hulasa oralarda bozgunculuğu ve düzensizliği çoğalttılar.

۞فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۞

13. Ayet: Rabbin de başlarına azap kamçısını yağdırdı. Yani onlara bir azap türü uyguladı ki, buluttan yağmur yağıyor gibi başlarına yağıyordu.

Bu ifade; başlarına inen azabın peş peşe ve aralıksız olduğunu anlatmakta olan bir kinayedir.

(Kinaye; asıl manayı başka anlam ifade eden sözle anlatarak sözü dokunaklı ve dolaylı yapıp dinleyicileri düşünüp ders almağa sevk etme edebiyatıdır.)

﴾إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ﴿

14. Ayet: Allah Teâlâ; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslenerek kullarının aasiî ve azgınlarından intikam alıp onları cezalandırmağa Kadir olduğu uyarısını yapmak üzere şöyle dedi: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bilesin ki, Seni İlâhî bilgilerle ve kesin idraklerle yaşatıp Yetiştiren Rabbin; gerçek gözetleme makamındadır, herkesi ve her şeyi daima görüp Gözetendir, yani kullarının yollarını ve yolculuklarını daima görüp izliyor ve koruma altında tutuyor. Kendisine (c.c.) doğru nasıl yolculuk yapıyorlar? Acaba sapıklık ve bozgunculuk yolunda mı yürüyorlar, yoksa İslâm'ın kusursuz Yolunda bulunarak doğru yolculuk mu yapıyorlar? Hal bu ki, hepsi Îman ve İslâm'a erecek ve Rablerinde dosdoğru gelecek karakterde yaratıldılar ama İlâhî hıkmet (O'nun Kendisine has gayesi) imtihan olmalarını ve denenmelerini gerektirdi.

﴾فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ﴿

15. Ayet: Kullukta beceri ile nankörlük arasında gidip gelen kararsız insan; eğer Rabbi zenginlik ve bolluk vererek onu imtihan eder ve dener ve ona ikramlarda bulunup değer verir ve bol nimetlerle mutlu kılarsa; kendisine ulaşan nimetlerden dolayı ve ikramın gereği olarak şükreder ve der ki, Rabbim bana verdiği iyilik ve güzelliklerle beni üstün kıldı.

﴾وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ﴿

16. Ayet: Fakat onu yine fakirlik ve sıkıntılarla imtihan ettiğinde ve ona rızkını daraltıp ihtiyacını karşılayacak ve günlük azık olacak kadar rızık verip geçim sıkıntısını karşılayacak mikdarın üstünde bir rızık vermediğinde Rabbisine şikâyetler sergileyerek şöyle der: Rabbim beni hor, hakir ve perişan etti. Öyle ki, falanlara bağış ve ikram olarak verdiği nimetleri bana vermedi.

Hal bu ki, (bakarsın) fakıîrlik onu için zenginlikten daha yararlıdır. Çünkü fakıîrlik Allah Azıîmüşşan'a teslîm olup O'nun (c.c.) bütün hukümlerine razı olmakla birleşirse; kesinlikle sahibini Me'vâ Cennetine ve ölmeyen, çürümeyen ve ebedî olan bir sultanlığa götürür.

Eğer zenginlik; Allah'a (c.c.) şükretmekle ve Allah Azıîmüşşan için harcamak ve iyilikler yapmakla buluşup beraber olmazsa; kesinlikle sahibini Cehennem çukurlarına ve ateş vadîlerine götürür.

﴾كَلَّا بَل لَّا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ﴿

17. Ayet: Yo, (bu inanç ve bilginiz, kendi kendinize değerlendirmelerde bulunmanız yanlıştır,) sizlere değer verilmiş olması; sağlanan kolaylıklara, bolluk ve genişliklere göre değildir. Yine insanların hor ve perişan edilmeleri, malsız ve imkânsız kalıp fakirliklerine ve rızıklarının darlığına göre değil. Aksine insanın değeri; Allah Azıîmüşşan'ın fakıîr kullarına; Allah'ın (c.c.) rızasını arayarak harcama yapmak, onları yedirip ihtiyaçlarını karşılamaktır. Sizlerse ey cimri zenginler! Yetimlere harcama yapmıyor, yedirip giydirmiyor, onlara ikramlarda bulunmuyor ve değer vermiyorsunuz.

۞ وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۞

18. Ayet: Sizinle beraber başkalarını miskinlerin (becerileri olmayan çaresiz kalmışların) yemekleri konusunda teşvik etmiyor, onlara yedirip içirme ve giydirme görevleri yüklemiyorsunuz.

۞ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ۞

19. Ayet: Bu cimriliğiniz ve gevşekliğinizle beraber ey zenginler! Yetimlere; babalarından kalan mirası yiyorsunuz. Bilesiniz ki, bu yedikleriniz haramların en tehlikelisi, en alçağı ve en iğrencidir. O yetimlerin sehimlerini kendi sehimlerinizle birleştirerek yiyorsunuz. Güya onların haklarını biriktirip korumak ve durumlarını koruyup mallarını onlar için çoğaltmak maksadıyla alıyorsunuz ama onlara vermiyor, gelişip artan kısımla beraber tamamını yiyorsunuz.

۞ وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۞

20. Ayet: Bunun sebebi sadece malı çok aşırı sevmeniz, pek fazla düşkünlük göstermenizdir. Mal tükenir korkusuyla fukaraya ve miskinlere yedirmiyorsunuz.

۞ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۞

21. Ayet: Yo, sizlerin yaptığınız ve içinde bulunduğunuz durum, malı sevmek, helâlı ve haramı karıştırmak asla kabul edilemez. Ey sıkı cimriler! Kıyamet koptuğunda, Yeryüzü parçalanıp ufanarak dağılmış toz haline geldiğinde bunun hesabını nasıl vereceksiniz?

۞ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۞

22. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbin, Rabbiyin emri, kahrının eserleri olarak doğup gelen alametleri geldiğinde ve O'nun (c.c.) hışmı ve gazabı aşikâr olduğunda, katından görevlendirilip insanların yaptıklarının iyisini-kötüsünü seçmek, hesap ve sorguda görev yapmak, Hak Teâlâ katından emredilen görevleri icra etmek için meleklerde gelip saf-saf olduklarında…

۞ وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۞

23. Ayet: O Gün Cehennem getirilip Cehennemlikleri korkutmak için hazırlandığında…

O Kıyamet Günü tüm bu anlatılan eserler ve daha fazlası korkunç hadiseler ortaya çıktığında; unutup yanılmak kendisine karakter olan ve nankörlük yapıp her türlü kâfirliğe koşup giden insan ısyan ve günahlarını ve onlardan alıkoymağa çalışan, uyarıp uzaklaştırmağa uğraşanların kendisine konuştuklarını iyice hatırlar. Pişman olur ve üzülür. Fakat artık hatırlamak ve o öğütleri haklı bulup aklını başına almak, üzülüp ah çekmek onun için nereden ve nasıl fayda verecek. Çünkü telafî ve tedarük (elden kaçanları geri getirme, kaybedileni kazanma) vakti bitmiştir.

۞ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۞

24. Ayet: O Gün insan hatırlayıp kendisine gelerek öğüt kabul etmenin ve tasdikin fayda vermeyeceğini anlayarak tam bir pişmanlık ve üzüntü ile şöyle der: Ah keşke imtihan âlemi olan Dünyada; Bu Gün kurtuluşum ve ebedî hayatım için hazırlıklar yapıp gönderseydim.

۞ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ ۞

25. Ayet: Hulasa O Gün; zebanilerden hiçbiri; kâfirin kendisine yaptığı azab gibi bir azabı yapamaz. Çünkü son derece acı duyar, pişman olur, üzülür, aşırı sıkıntılara girer, Allah Teâlâ'nın rahmetinden ve tüm nimetlerinden mahrum ve pek perişan olur. Bütün bu acıyı ve azabı kendisine; kendisi yapmıştır.

۞ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۞

26. Ayet: Yine hiçbir kimse onun kendisini tutup bağladığı gibi, türlü kayıp ve ebedî zararlara, ayrılık ve mahrumiyyetlere sağlamca sardığı gibi kimse bağlayıp saramaz. Zira orada o kâfirin duyduğu pişmanlık ve perişanlıktan dolayı onun başına gelen ruhanî azap ve işkencenin etkisinin şiddeti; bedenin tattığı diğer azabın ve işkencenin şiddetiyle ölçülemez.

۞ يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۞

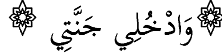
27. Ayet: Allah Teâlâ; özel yardım ve ikramlara sahip olan ve Dünyadayken Ahiret için çalışıp azıklar ve hazırlıklar edinen Mü'minlerin durumlarının güzelliğini insanların dikkatlerine sunup gösterdi. Bu Mü'minler; Takvâ ile vasıflandılar, Takvâ sahibi (Allah'a c.c. ve Rasûlün ters düşmekten korunanlar) diye bilinip tanındılar, ömürleri esnasında Yüce Mevlâ'ya ısyan etmediler, ters düşmediler. Kendi istek ve arzularına hiç uymadılar, aksine İlâhî hukümlerden başlarına gelenlere yatkınlık ve kararlılık gösterdiler. Hulasa darlıkta, bollukta hiç bocalamadılar, sıkıntıya ve rahata aldırış etmediler (Allah'a c.c. kulluğa ve Rasûlüne s.a.v. uygunluğa daima sahip oldular). Öyle ki, Dünyada arkadaşları daima; Hak Teâlâ'dan başlarına gelen hukûm ve buyruklara, felâket ve bolluklara razı olmak oldu. İşte bundan dolayı onlara müjdeleme yoluyla Allah Teâlâ tarafından onlara şöyle denecek: Ey hukûm ve buyruklarıma tutup icra etmekte gayet yatkın ve kararlı olanlar, ey varlıkları tertemiz ve kalpleri arınmış olanlar, Rablerine teslim olup O'ndan (c.c.) gelenlerin tamamına rıza gösterip kabul şerefine erme makamına sahip olanlar! Ey her bir yatkın ve kararlı kimse!

۞ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۞

28. Ayet: Rabbiyin yanına dön, inip geldiğin yola ve O Yüce makama razı olarak ve beğenerek çık. Tıpkı ilk yaratılış âlemi olan Dünyada hukûm ve buyruklarıma razı olup beğendiğin gibi. Hem de Mevlâ'n katından razı olunup kabul görerek ve sonsuz ikramlara ererek.



29. Ayet: Anlatılan tarzda dönmenden sonra Benim kullarımın topluluğunun içerisine gir ve aralarında bulun. Onlar yakınlığıma ulaştılar ve katımda sıdk makamında (doğru ve dürüst kullar oldukları onaylanan kulların meclisinde) olacaklar.



30. Ayet: Hulasa Cennetime gir, yani Birliğimin Cennetine gir ve maneviyatımın dairesine dön.

Allah Azıîmüşşan bizleri; kendilerine bu pek hoş seslenişiyle seslendiği kimselerden eylesin. Bilesiniz ki, O (c.c.) daima doğruyu ilham edip Söyleyen ve en güzel dönüş ve en yüksek makam katında olandır.

FECR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey bu çağrıyı bekleyen ve bu sesi seven ve bekleyip duran Mü'min! Sana gereken her vaktinde Rabbiyin Huzurunda O'nunla (c.c.) olmandır. Öyle ki, O'ndan (c.c.) gayriye yönelmek, yani Dünyaya ilgi duyup Dünyayı ve Dünyadakileri arzulamak gibi şeyler asla seni bu beraberlikten alıkoymamalı. Öyle ki, İlâhî hukümlerden hakkında yazılı olup başına gelenlerin tamamına yatkın, kabul etmekte kararlı ve tamamına razı olmalısın. Tam bir teslîmiyyetle ve razı olarak işleriyin tamamını Rabbine bırakıp büyük bir kararlılıkla Mevlâ'ya yöneleceksin ki, her bir nefesinde, hakkında olup biten tüm işlerinde ve her durumunda bu yüce seslenişe muhatap olup bu hoş çağrı ile şereflenesin.

Hulasa Allah Azıîmüşşan'dan asla gafil olma, bir an habersiz yaşama. O zaman Hak Teâlâ tarafından bu yüce çağrılar ve pek yüksek ikramlar gibi çağrılara ve ikramlara erersin.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle tam bir uyanıklık içerisinde hukûm ve buyruklarına bağlı ve yatkın kulları topluluğundan eylesin.

BELED SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 20 Ayettir. Allah Teâlâ; ilk Ayetinde En Saygın ve En Şerefli Beled'e, içerisinde yaratılmışın En Şereflisi ve En Üstünü Olan Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin yerleşip ikamet ettiği ve yapıların En Saygın ve En Şereflisi, İslâm'ın ilk, ezelî, daimî ve ebedî Kıblesi Olan Ka'be'nin bulunduğu Mekke-i Mükerreme'ye yeminle sözlerine başladığı için Bu Ad verilmiştir.

BELED SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Beyt-i Haramın (Ka'be'nin) hakikatinden, Yeryüzünün zirvesi olan Ka'be'nin altında bütün Yerkürenin dürüldüğü ve her taraftan Kendisine Hac için ziyarete gelindiği gibi; bütün kabiliyyet ve kapasite topraklarının (bedenlerin) altında dürüldüğü, bedenin taşıdığı kuvvetlerin, âletlerin ve organların ziyaretçilerinin derin geçitlerden, sonradan olan âlemin uzak vadîlerinden ve uzun yollardan kendisine yönelip geldiği Ka'be'nin maneviyatından ibaret olan kalbin makamına eren kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Kim kalbe ulaşır, tam bir bağlılıkla kapısının etrafında durur, kalb evini tavaf etmekle şereflenir, bütün irade ve isteklerini öldürmeğe niyyet ederek Allah Teâlâ'nın huzurunda dikilirse… Hak Yolda öğrenci olup Allah Azıîmüşşan'a mürîd olma Mîkatında, ihramlanma sınırında; sonradan olan âlemin (Dünyanın) gereği olan her şeyden, tabiatın (fânî oluşum, etkileme ve etkilenmelerin) ayrılmaz niteliklerinden soyunup ihramlanırsa… Allah'tan (c.c.) başkalarına yönelmekten tevbe (Allah Teâlâ'ya dönme) zemzemiyle yıkanırsa… Gaflet elbiselerinden ve aldanış giysilerinden soyunursa (tevazu ve kulluk elbiselerine bürünürse)… Tam bir aşk ve arzu ile İlâhî sevgi Safası ile dostluk Mervesi arasında hizmet için koşarsa… Madde âleminin sonradan olan niteliklerinden arınarak maneviyatın Arafat'ına (yüksek mertebelerine) Huzurda durmak için yönelirse… Ölümsüz ve daima Diri Olan Allah Azıîmüşşan'a nefis koçunu kesip kurban ederse… Böylece yokluk Mînâ'sında (fânî varlığı kurban etme makamında kurban olarak beden elbisesinden ve bedenin ihtiyacı olan her şeyden ayrılıp tamamen yok olursa… Allah Teâlâ'ya kavuşma kazancını isteyerek ebedîlik pazarında Allah Teâlâ ile alış-veriş yaparsa (fânî varlığını O'na c.c. vererek ebedî Cenneti ve Cemâline kavuşmayı satın alırsa) artık o kimseye; Yüce İlâhın Haram Bölgesinde (pek Saygın Huzurunda) daima kötülükleri emreden nefsiyin, hayvanî güçlerin ve şerre eğilimli organlarıyın ordularıyla (fânî benliğiyin tüm hayal, kuruntu ve kötülükleriyle) savaş yapmak senin için helâldir. Zira onlar Yüce Varlık Ka'besine (c.c.) kavuşmağa, O Zatın (c.c.) Güzel İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının Arafat'ında yüce derecelerinde saygıyla durmana engeldirler. Bu sebeple onları yenmek ve yok etmek için savaşacaksın. Böylece Allah Azıîmüşşan'ın ezelî ve pek değerli evini, İlâhî bilgilere ermiş olan olgun insan kalbini; kuruntu ve hayallerden meydana gelen her türlü pis arzu, düş ve kötü istek putlarından arındıracaksın.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine (s.a.v.); şerefli kıldığı Mekke'nin Haram Bölgesinde savaş yapması için izin verdi. Hal bu ki, orada savaş dâhil birçok davranış ebedî olarak haramdır. (Ancak putlardan ve putperestlikten ibaret pisliklerden Orasını arındırmak için gerektiğinde savaş yapmağa da izin verildi.)

Hulasa Allah Azıîmüşşan teyemmünle (uğur ve bereket dileyerek Besmele ile) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Kendisine yönelmeleri için; maddî varlık sahiplerine Kıble olsun diye Maddeden Ev, temiz ve arınmış kalb sahiplerine Kıble olsun diye de Manevî Ev dileyip seçerek var Eden Allah Adıyla…

Allah Azîmüşşan bütün kullarına Rahman'dır; onları Gerçek Maksuda ve Murada (c.c.) yönelme Makamına, Ka'besine onları da'vet etmekle sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azîmüşşan kullarını; Birliğinin Arafat'ına, katındaki yüce derecelere ve Yüce Varlığının Ma'mur (Ezel-Ebed pek Bakımlı) Evine (Yüce Huzuruna) ulaştırmakla onlara rahmet ve sonsuz ikramlar Sahibidir.

۞ لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۞

1. Ayet: Hak Yolun öğrenciliğine ve Mevlâ'yı murad etmeğe sahip ve layık olanların yüce arzu ve ümitlerinin Ka'be'si olan Bu Şehre yemin etmem. Bilesiniz ki, O Şehir; maneviyatın en büyük sahasıdır. Çünkü İlâhî bilgilere, kesin idrak ve görüşlere sahip olanlar için Orasının gerçekten var olduğuna yemin etmeğe hacet yok. (Onlar bilirler ki, vardır.) Onların aksine gaflet ve dalâlet sahipleri için Bu Şehre, yani Allah'ın (c.c.) şerefli kıldığı Mekke'ye yemin ederim ki, Allah Azîmüşşan Beyt-i Haramı (Saygın Evi) koyup te'sis etmiştir. Her bir kimse için Orada haramları ve birçok helâlleri işlemek, özellikle de savaş yapmak ve av hayvanlarını avlamak helâl değil, haramdır.

۞ وَأَنتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۞

2. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni bir kısım özelliklerle bütün yaratılmıştan seçip ayrıcalıklı kılmamız sebebiyle Sana has özelliklerinden olarak Bu Saygın Şehirde (savaşmak dâhil gerekeni yapmakta) helâle erdirildin, (gerekeni yapmağa) izinli kılındın. Yani Sen tam bir kuşatıcılıkla Peygamberlik Merteben bütün mertebeleri kapsadığı için Haram bölgesinde; insanlar arasında tahribat yapıp pislikler saçan kâfirleri öldürmeyi ve esir almayı helâl sayıp gerekenleri yapmakla izinlisin. Çünkü Allah katında üstünlüğün (ilim ve icraatta pek üstün makamda oluşun) ve farklı özelliklere sahip bulunuşun sebebiyle; bütün kullara (İlâhî buyruklar ve hayatî ihtiyaçlar dışında) icraatlarda bulunmak haramken Sana helâl kılındı.

Bu da Sana ancak gündüzün bir saatinde (yani Ka'be'nin ve çevresinin putlardan ve tüm uygunsuz hallerden temizleneceği vakit kadar) helâl kılındı. O vakitten daha fazla değil. O vakitten sonra; Sana da haram kılındı.

۞ وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ۞

3. Ayet: Babaya yemin ederim, yani manevî âlemde varlığı sebebiyle bu baba; Allah Teâlâ'nın arınmış Kulu Olan Âdem'in (a.s.) hakikatidir (ruhudur). Yine manevî âlemde O'nun (a.s.) sebep olduğu ve O'ndan (a.s.) meydana gelen çocuklara da yemin ederim. Manevî âlemden inmesinden sonra madde (Dünya) zindanında O'ndan (a.s.) meydana gelen çocuklara (tüm insanlara) da yemin ederim.

۞ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ ۞

4. Ayet: Hulasa kendilerine yemin edilen bütün bu büyük varlıklara yemin ederim ki, Biz insanı, insanın maddî varlığını zorluk ve sıkıntı içerisine batmış olarak yaratıp açığa koyduk. Bütün duyu organlarını, akıl, fikir ve idraklerini bu zorluk ve yoruculuk meşgul etmektedir. Öyle ki, geçim sebepleri ve hayatî ihtiyaçları; insanın kudretini, kuvvetini, âlet ve organlarının tamamını (âdeta) yutmakta ve kuşatmakta olup bunlar sebebiyle Allah Azıîmüşşan'dan ve O'nun (c.c.) buyruklarını tutup kulluk yapmaktan alı kalır. Dolayısıyla dönüp varacağı (ebedî hayat süreceği) Ahiret için yapması gereken işleri terk eder. Mal kazanmağa, Dünyanın kırıntılarını biriktirmeğe, hatta ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'dan kendisini uzaklaştıran günahları çoğaltmağa başlar. Dünyaya dalıp boğulması sonunda Ahireti unutur, Mevlâ'nın Yolundan pabucu (ayağı) kayar. Bundan dolayı inkâr edip (Hakka) arkasını dönüp gider. Ululanır, malı ve çocuklarına sırt verip destek görerek egemenlik kurar, üstünlük taslar. Hulasa iş ve icraatlarında gaflet ve aldanış içerisinde ilerler gider. Sonunda Allah Azıîmüşşan'a karşı azgınlık yapar ve O'nun (c.c.) kullarına baş kaldırıp zulmeder. Zanneder ki, kimse kendisini yenemez ve üstün gelemez.

۞أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan böylesini azarlayıp ahmaklık yaptığını anlatmak için sordu ve şöyle dedi: Nankörlük ve unutkanlık kendisine karakter olan insan; bir kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini mi zannediyor. Kendisinden meydana gelen inad ve azgınlıktan, son derece şımarıklığı ve gururundan (aldanışından) ve kendi türünün çocuklarına (insanlara) karşı öğünüp üstünlük taslamasından dolayı birinin kendisinden intikam almağa güç yetireceğine inanmıyor mu?

۞يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ۞

6. Ayet: O insan duysunlar ve görsünler diye çalım satma tarzında geri zekâlılık yapıyor ve diyor ki, Allah Yolunda yığın-yığın mal tükettim.

۞أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُ أَحَدٌ ۞

7. Ayet: Bu öğünen ahmak; kendisini hiçbir varlık görmedi mi zannediyor? Allah'ın (c.c.) yaptığı harcamaları, harcarken niyetini ve inancını, fakıîrlerin başına kakıp eziyet verdiğinden dolayı; fukaraya verdiklerini Allah Teâlâ'nın boşa çıkardığını bilip anlamadı mı?

۞أَلَمْ نَجْعَل لَّهُ عَيْنَيْنِ ۞

8. Ayet: Ondan meydana gelen her şeyi bildiğimizi inkâr etmesi onun için nasıl mümkin olabilir? Biz onu yarattığımızda cesedine iki tane göz koymadık mı? Bizim hayret verici güzelliklerle dolu sanatımızı, aklın ve hayalin bilemeyeceği inceliklere sahip hıkmetimizi (kusursuz ilim, sağlam icraat ve yüce gayelerimi) görmesi için ona iki göz verdik.

۞ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۞

9. Ayet: Yine kendisine; içinde dönüp dolaşan anlayış ve fikirleri güzelce açıklayıp anlatsın diye bir dil, konuştuklarını ölçüp biçerek belirli bir hale getirip pek açık bir surette söylesin diye iki dudak yaratmadık mı?

۞ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۞

10. Ayet: Hulasa bu büyük nimetleri vermek suretiyle Biz ona iki yol gösterdik; iyilik ve kötülük, hidâyet ve sapıklık yollarını… Bu iki yolla onu imtihan etmekteyiz, acaba kendisi için hangisini tercih edecek?

۞ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۞

11. Ayet: Kendisine bu iki yoldan dilediğini başaracak güç verdikten sonra bir de uyardık (ebedî mutluluğa götürecek yolu ve sonsuz zarara götürecek yolu ona iyice açıkladık). Fakat nankörlük ve unutkanlık kendisine karakter olmuş olan insan sarp, zor ve yokuşlu olan yola tırmanmağa kararlılık göstermedi, atılganlık yapıp çıkamadı. Yani kendisine zor geldiği için kendisine verdiklerimize şükretmedi. (Îman edip kulluk yapmadı.)

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan (kulluk görevinin değerinin büyüklüğünü anlatmak için) kapalılık ifade eden üslupla sordu: Bilir misin, ey Dünyanın geçici hayatına aldanan! Sana kim ve ne bildirdi? Îman ve İslâm Yolunda zor olan ve sarp yokuş, meşakkatli yol nedir?

۞ فَكُّ رَقَبَةٍ ۞

13. Ayet: Allah Azıîmüşşan bunu şu yüce sözleriyle açıkladı: boyun çözmek, esir kurtarmak ve köleyi serbest bırakıp hurriyyetine kavuşturmak, nefs-i emmarenin (daima kötülüğü emreden insan varlığının) köle olan akıl ve iradesini uzun emellerden ve zararlı arzulardan kurtarmaktır.

۞ أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ۞

14. Ayet: Ya da (bir de) bu yokuşları ihtişamla çıkmak; Allah'ın (c.c.) fakıîr ve aciz kullarını; aşırı açlığın, kıtlığın ve fazla ihtiyacın olduğu günde yedirip doyurmaktır.

۞ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۞

15. Ayet: Yedirip doyuran kimseye (özellikle) akrabalığı olan yetime yedirmek.

۞ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ۞

16. Ayet: Ya da (bir de) toprağa, toza karışmış olan, yokluk ve ihtiyacın küçülüp perişan olma toprağı içerisine yerleştirdiği (tam bir çaresizliğe soktuğu) perişan fakıîre yedirmektir.

۞ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۞

17. Ayet: Tüm bu iyilikleri yaparak o sarp yokuşu çıktıktan sonra insan Allah'a (c.c.) gerçekten Îman edenlerden olur ve kesin olarak bilir ki, elinde bulunan her şey Allah Azıîmüşşan'ındır. Kendisi ve kendisi gibi olan Mü'minler; Allah'ın (c.c.) kendilerine güç ve imkân vermesiyle, Allah Yolunda; Allah Teâlâ'nın hanesinin fertlerine harcamalar yapıp yedirip giydiriyor. Bu olgun Mü'minler; Allah'a (c.c.) Îman etmek ve yararlı işler yapmakla adlanıp nitelendikten sonra aralarında sabrı tavsıye ederler ve birlerine sabırlı ve kararlı olmayı emrederler. Yine aralarında Allah'ın (c.c.) kullarına merhametli olmayı, saygı ve sevgi ile halkın tüm imdadına yetişmeyi birbirlerine emrederler. Hiç olmazsa bir hoş sözle onlara ikramda bulunurlar.

۞أُوْلَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۞

18. Ayet: İşte bu pek büyük değerlerle isim yapıp nitelik kazananlar Allah Azıîmüşşan katında uğurlu, bereketli ve pek değerli olanlardır. Türlü lütufların, yüce derecelerin ve yüksek makamların sahipleri onlar olacak.

۞وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۞

19. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kitabında devamlı uyguladığı Sünneti (âdeti) olarak (Mü'minlerin durumunu anlattıktan sonra, kâfirlerin durumlarını anlatarak) şöyle dedi: Varlığımızı ve Birliğimizi inkâr edip büyüklüğümüzü, İsim ve Sıfatlarımızın kusursuz ve pek Yüce olduğunu gösteren Ayetlerimizi yalanlayan kâfiler; her türlü uğursuzluğun sahipleri olup tam bir pişmanlık ve perişanlık içerisinde; kâfirliklerinin ve sayısız günahlarının uğursuzluğu ve zararı sebebiyle tutuklanıp cezalanacaklar. İşledikleri ve kazanıp durdukları günahları ve büyük suçlarının bozukluğunun karşılığını görecekler.

۞عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ۞

20. Ayet: Bu sebeple üzerlerine; kapıları kilitlenmiş ve üzerlerine yayılıp tamamen kuşatmış olan bir korkunç ateş kapatılıp örtülecek. Öyle ki, hiç nefes alamayacaklar. Çünkü onlar Dünyada sonradan olan âlemin ayrılmaz rezilliklerine dalmışlar, âdeta nefes almaksızın Dünyanın rezilliklerine (her türlü günaha) dalmış bulunuyorlardı.

Ey Ğaffâr, ey kusurları örtüp günahları silerek varlıkları Arındıran Rabbimiz! Cehennem ateşinden ve o ateşe götürecek olan her türlü inanç, söz ve icraatlardan Sanan sığınırız.

BELED SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Yüce İlâhın ikramlarını ve ebedî mutlulukları (samîmî olarak) gözetip bekleyen! Allah Azıîmüşşan sana; onlara ulaşmayı kolaylaştırsın. Sana gereken, tüm yararlı işlere sahip olup iyilik ve güzelliklerle nitelenmen, bütün kötü işlerden uzak kalmandır. Allah Azıîmüşşan'a yaklaştıracak olan güzel ahlakı kazanmalısın. Güzel ahlak eğri ve yanlış işlerin sahiplerinin ve sapıklık içerisinde bulunanların uğursuzluklarından uzaklaştırır. O sapıklar türlü şehvetlere ve hayvanî lezzetlere kapılıp giderek gaflet denizine batmaktadırlar. Hal bu ki, bütün bu yanlışlıklar ruhanî ve ebedî lezzetlerden alı koyup mahrum eder.

Servet sahibi olup mallarıyla ve makamlarıyla öğünen, bu ikisinden, mal ve makamdan meydana gelen kibirlenme sebebiyle daima büyüklenenlere karışıp kaynaşmaktan kesinlikle sakın. Bilesin ki, onlarla arkadaş olup beraber yaşaman ayağını; tevekkül (Allah'ı c.c. Vekîl edinip olgun insan olma) yolundan kaydırır, Allah Azıîmüşşan'a teslîm olup O'na (c.c.) ve hukümlerine razı olmaktan seni saptırır.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi Metîn Olan Rabbimiz! Ayaklarımızı Tevhıîdiyin Caddesinde sağlam tut, kaymaktan koru.

ŞEMS SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 15 Ayettir. Allah Azıîmüşşan Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Şemse (Güneşe) yemin ederek sözlerine başladığı için Bu Ad verilmiştir.

ŞEMS SÛRESİNİN FATİHASI (TEFSÎRİNE GİRİŞ)

Hak ve Gerçek Vücudun Birliğini ve O Yüce Varlık Güneşinin; Kendisine ayna ve görünme sahnelerinden ibaret olan sayısız ve sınırsız varlıkların özlerine ve yüzlerine sirayetini (her şeye kendisinden yakın olarak onları yaşatıp yönettiğini) idrak eden kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan'ın yüz gösterip açığa çıkarak her şeyi yoktan var etmesi; sadece rahmetinin gereğidir. Varlıkların yaratılıp açığa çıkışları; Yüce İlâhın Kendisinin Sahip olduğu Kusursuz Yüce Sıfatlarının ve Güzel İsimlerinin incelikleri ve pek hoş icraatları ile olur. Bütün varlıkların yaratılıp açığa çıkmaları Allah Azıîmüşşan'ın sevgisi, güzelliği ve rahmetiyle her bir varlık yepyeni bir surette O'nun (c.c.) farklı icraatları sebebiyle farklı tavırlarda ve çeşitli durumlarda olur. Bu sebeple Allah Teâlâ tavırların, farklı oluşum ve meydana gelişlerin tamamına yemin etti Bir Olan Varlığının; varlık denizinin Kaynağı Olan Güneşinin görünmesine ve Yüz göstermesine yemin ederek teyemmünden (uğur ve bereketler vesilesi olan Besmeleden sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Zatı (Öz Varlığı) olarak açığa çıkma ve gizlenmekten Münezzeh Olan Allah Adıyla…

O (c.c.); tüm Güzel İsimlerini ve bütün Yüce Sıfatlarını tamamen açıp göstermekle Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

O Yüce Allah (c.c.); Kendi Birliğinde tamamını tekrar dürüp gizlemesiyle Rahıîm'dir; özel ve gizli rahmet Sahibidir.

۞وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۞

1. Ayet: Manevî âlemin sonsuz sahasının ufkundan, A'mâ Âleminin yüce sahasından bütün parlaklığıyla tecellî eden ve yüz gösteren İlâhî Birlik Güneşine yemin ederim.

O Yüce Güneşten yansımaları kabul eden yokluk aynasının üzerine yayılan aydınlığına da (O Güneşin aydınlığına) yemin ederim.

۞وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ۞

2. Ayet: (Güneşe ayna olan) Aya; Onu takip edip izlediğinde yemin ederim. Yani yokluk aynasından yansıyan gölge ve yansımalardan, görünen ve bilinen şu (fânî) âlemin serabından (asılsız varlıklarından) ibaret ve izafî olan (bağımsız olmayıp gerçek varlığa bağımlı olan) bütün varlıklara O Güneşe uyup daima Onu izlediklerinde yemin ederim.

۞وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا ۞

3. Ayet: Gündüze de yani İlâhî İsimler ve Sıfatlar âleminden görünüp açığa çıkışların; O Yüce Varlık Güneşini tam olarak gösterip Onun eserlerinin kâinat (olup biten varlıklar) sahnelerinde ayrı-ayrı açığa çıkıp meydana gelişlerine de yemin ederim.

﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا﴾

4. Ayet: Onu (Güneşi) perdeleyip örttüğünde geceye yemin ederim. Yani A'mâ Âleminden, O En Büyük Karanlıktan yansıyan gizliliğin ve bilinmezliğin meydana gelişine… Öyle ki, o makamda çokluk nakışları (bütün varlıklar ve tüm suretler) tamamen yok olur, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların eserleri tümüyle kaybolur. Güneşin nûrunun bütün kemâliyle parlayıp aydınlığını ortaya koymasıyla hisleri, idrakleri ve duyuları varlık sahasından düşürüp yok eder. Bu yüzden A'mâ Mertebesine En Büyük Karanlık denir. Çünkü aşırı nûrundan ve Yüz gösterip parlarken mükemmel parlayışından dolayı şânı görünmek olan Güneş gizlenmiş ve görünmez olmuştur.

﴿وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا﴾

5. Ayet: Semâya, yani İlâhî iş, icraat ve eserlerin yıldızlarıyla süslü ve bunlar üzerine dal-kol olup yayılmış olan Yüce Âleme, İlâhî İsimlerin ve Sıfatların icraat sahasına da yemin ederim.

O Semâyı; sevgi ve rahmet tecellîlerinden meydana getirerek yapıp te'sis Edene de yemin ederim.

﴿وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا﴾

6. Ayet: Yeryüzüne ve Onu yayıp Döşeyene de, yani Yüce Âlemlerin eserlerinin yansımalarını kabul edip gelişen Dünyalık kabiliyetlere, kapasitelere ve İlâhî iş ve icraat Sıfatlarına dayalı ve bağlı olan eserleri Orada düzenli olarak yayıp Döşeyene de yemin ederim.

﴿وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا﴾

7. Ayet: İlâhî İsimler ve Sıfatlar Âleminden; bedenlere inip gelen ruha yemin ederim.

Bu bedenler görülüp duyulan varlıklar olarak bilinip (bu ruh sebebiyle) yüceleri ve alçakları (manevî ve maddî varlıkları) almağa kabiliyyetli ve idrak (görme, duyma, anlama, dokunma gibi nitelikler) sahibi varlıklardır. Çünkü gelen bu ruh sebebiyle bu canlı beden (her bir insan varlığı) yaratılışının meydana gelişini ve Asıl Vatanını (Yüce Yaratıcının Huzurunu) düşünüp ders yaparak yarar sahibi olacak.

Bu Yeryüzünü Düzenleyene, yani düzgün ve dengeli biçimde düzenleyip yaşanır hale getirdikten sonra maddî ve manevî, ruhî ve bedenî eserlerin birleşim ve kaynaştırılmalarıyla sayısız varlıklar meydana getirdi.

﴿فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا﴾

8. Ayet: Bütün bu düzenleme ve var etmeden sonra nefse (insan varlığına) içerisine koyduğu Dünyevî ve manevî eserlere göre (kulluk yapmayı idrak ve icra edecek güç ve kapasitesine göre) yapabileceği facirliğini (kulluk dairesinden çıkmasının ne demek olduğunu) ve takvasını (kulluk dairesinde dikkatle görev yaparak buyruklar dairesinden çıkıp zarara girmekten sakınmasını) ve her birinin sonuçlarını ona ilham Edene de (söyleyip anlatana da) yemin ederim. Bunun sonunda da insanı;

haklıyı haksızdan, yoldan sapmış olanı Hak Yolda kararlılıkla gidenden, Mü'mini kâfirden seçmekle (ve olgun Mü'min olmakla) yükümlü tuttu. Yüce İlâh böylece; üstün hıkmeti, sağlam icraatı, yüce gayesi gereği sonsuz kudretini açığa koydu.

﴿قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّاهَا ﴾

9. Ayet: Allah Azıîmüşşan kinaye (dolaylı ifade) ve uyarı metoduyla kendilerine yemin edilerek anlatılan varlıklara yaptığı yemine cevap olarak şu açıklamayı yaptı: Hiç şüphe yok ki, nefsini (kendisini); Dünyadaki her türlü rezilliklerden ve pis arzulardan arındıran kurtuluşa ermiş, Allah Teâlâ katında en yüksek makamlara ulaşmıştır.

﴿وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّاهَا ﴾

10. Ayet: Onu kirleten, insanî olgunlukları eksiltip yok ederek, kendisini Hak Yoldan çıkarıp sapıklığa giden, sonradan olan âlemin ürünleri olan kötü huy ve tabiata dayalı olarak tüm günahları kazanarak her türlü perişanlığı ve mahrum olmayı hak eden kimse de bütün güzellikleri kaybedip ebedî zarara girmiştir.

﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴾

11. Ayet: İşte Semûd Kavmi; kendilerini Hak Yoldan çıkarıp helâk ederek irşad olunmaları göreviyle kendilerine gönderilen Peygamberi (a.s.) azgınlıkları sebebiyle yalanlayıp inkâr ettiler. Adalet ve kulluk Caddesinden saptıklarında tabiatlarının ve maddî varlıklarının alçaklıklarını, her kötülüğü emreden nefislerinin (varlık ve benliklerinin) kuvvetlerinin taşkınlıklarını; (iç âlemlerinde bulunan) İlâhî buyruklara yatkınlık ordularına ve manevî güçlerine üstün getirdiler, alçakça nasipleri; manevî yüce nasiplere tercih ettiler. Bu sebeple günahlara girip azgınlık yapmakta ve inad edip bozgunculukta aşırı gittiler.

﴿إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴾

12. Ayet: Özellikle O Kavmin en uğursuz, en sapkın ve en alçağı fırlayıp çıktığı anda…

O Alçak Kudâr Bin Sâlif diye bilinen azgındı. Korunması Allah Azıîmüşşan tarafından emredilen O Meşhur Mucize Deveyi; ayaklarını kesip yere düşürerek öldürmeğe kalkışmıştı.

﴿فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴾

13. Ayet: O Azgının kesme kararlılığından sonra Allah Azıîmüşşan'ın Rasûlü Salih (a.s.); peygamberlik şefkati göstermiş, Allah'ın (c.c.) Kendisine vahyi ve emriyle şöyle demişti: Allah Azıîmüşşan'ın Devesini bırakın, Onu kesip öldürmekten sakının ve asla hiçbir zarar dokundurmayın. Aksi halde büyük bir azap sizleri yakalar. Yani Ona saldırmayın, Allah'ın hıkmeti gereği belirlediği su içmesini de engellemeyin, su içmesine ve otlamasına mani olmayın, asla kovalamayın.

۞فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۞

14. Ayet: O Yüce Peygamberi (a.s.) yalanladılar, nasihat ve uyarılarını kabul etmediler. Onu kesip öldürmek fikrinde birleşerek ayaklarını keserek yere yıktılar ve öldürdüler. (Daha önce anlatıldığı üzere Mucize olarak yavrusuyla beraber içerisinden çıktığı büyük kayanın içerisine yavrusu feryad ederek kaçıp girdi ve kaya kapanarak yavru kayboldu.)

Allah'ın Rasûlü (aralarından) çıktı. Çünkü yapılan yasağı işlemelerinden sonra Allah Azıîmüşşan'ın kahrıyla çarpması netîcesinde onlara azabın inmesinden korkuyordu. (Salih'in a.s. ayrılmasından sonra) Rableri; kendilerinden meydana gelen günahları, eğitim ve irşadları için Allah tarafından gönderilen Peygamberlerini inkâr etmeleri sebebiyle onların üzerine korkunç azabı kapattı ve tamamen helâk etti. Gelen belâ ve musibeti O Kavmin tamamını kapsayacak tarzda eşit şekilde yaptı. Öyle ki, toplumun tamamı helâk oldu ve onlardan bir tane kurtulan olmadı.

۞وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۞

15. Ayet: Deveyi ayaklarından kesip düşürerek öldüren O Lanetli ve onunla ittifak eden O Toplum Devenin kesilip öldürülmesinin ardından gelecek olan cezadan ve sıkıntıdan korkmuyorlardı. Hal bu ki, Peygamberleri haber vermiş ve uyarıda bulunmuştu ama onlar yalan söylüyorsun deyip dalga geçmişlerdi.

Ey lütuf ve kahır Sahibi Rabbimiz! Amellerin kötü olanlarından (Razı olmadığın işleri yapmaktan), durumların dağılmasından (İslâm toplumunun farklı görüş ve anlayışlara düşerek ayrılıp parçalanmasından) ve korkunç hadiselerin artmasından Sana sığınırız.

ŞEMS SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah Teâlâ'nın özel yardımına dayalı olarak kazanılan ebedî kurtuluşu, daimî yararı ve O'nun (c.c.) üstün bağışını isteyen! Kendi nefsini (varlık ve benliğini) maddî varlığın ana unsurlarının, tabiatın ve sonradan olan âlemin gereği olan her şeyden (Yüce Yaratıcıdan habersiz yaşamaktan ve bunun doğurduğu bütün yanlışlıklardan) arındırmalısın ki, nefsiyin (varlık ve benliğiyin) azgınlık yapıp taşkınlıklara kalkışmasından güvende olasın.

Hulasa varlığını İlâhî bilgilerle, hakikatlerle ve ahlakın güzellikleriyle süslemelisin, yararlı işler ve (Allah Teâlâ Katında) kabul ve beğeni gören ahlaka sahip olmalısın. Süslenip sahip olacağın bu güzellikler sana; keşfi ve şühûdu, Hakkı idrak edip anlamayı ve görmeyi kazandırır, hem de İlâhî Sonsuz Birliğin paklığına aykırı olan her türlü varlığın kaydından ve ilgisinden kurtulmuş olan keşfi ve şühûdu kazandırır. O Yüce İlâhın Sonsuz ve Pak Birliği; yok olmağa mahkûm olan belirli varlık ve kimliklere gelip konmuş olan çoklukları (Allah Teâlâ'dan başka bütün varlıkları) varlık sahnesinden düşürüp yok eder. Allah Azıîmüşşan varlıklarımızı; bütün rezilliklerden kurtulup arınmakta, ahlakın güzellikleriyle ve üstün niteliklerle süslenmekte başarılı kılsın.

LEYL
SÛRESİ

Allah Azıîmüşşan; Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Leyle (Geceye) yemin ederek sözlerine başladığı için Bu Ad verilmiştir.

LEYL SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Teâlâ'nın Kendisine has Yüce Makamından; yaratılmış âlemin bütün derinliklerine kadar oluşum ve gelişimleri yaratıp idare etmesi, maddî ve manevî, gizli ve aşikâr tüm varlıklarla ilgili iş ve icraatlarını tam bir açıklıkla idrak edip anlayan kimseye şu bilgiler asla gizli kalmaz: Hak Teâlâ'nın manevî A'mâ gizliliğinden (bütün yaratılmışa gizli ve kapalı, Kendisine has Yüce Varlığının Gizlilik Makamından) madde âleminin sonsuz varlıklar sahasına; mertebe-mertebe ve sayısız inişler halinde yaratıp yaşatarak icraatları sürdürmesi farklı konum ve biçimler halinde, çeşitli icraatlar şeklinde olur. Bunların tamamı Kendisinin (c.c.) İsimlerinin ve Sıfatlarının inceliklerine göre meydana gelir. Bunun neticesi olarak da varlıklar meydana gelip açığa çıkar.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan madde ve mana âlemlerinin varlığına ve bu iki âlemin karışıp kaynaşmasıyla beden ve ruh sahibi olarak var olan, her iki âlemi; varlığında özet olarak bulunduran, iki âlem arasında berzah (koruma duvarı) olup bu iki âlemin birbirlerinin sınırlarını geçmesine engel olan, kendisine; iki âleme (madde ve mana âlemine, yani Dünya ve Ahirete) dair Yüce İlâh tarafından yüklenmiş yükümlülükler yüklenmiş olan insana yemin etti. Teyemmünden (uğur ve bereket sebebi olması için Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Sonsuz olup her şeyi kuşatan İsimlerine dayanan tüm iş ve icraatları üzerinde tecellî edip Yüz Gösteren Allah Adıyla…

O (c.c.); yarattığı varlıkların tamamına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Zira tamamının isteyerek Kendisine yönelmeleri için hepsini Varlığından haberdar ediyor.

O (c.c.) insan türüne Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Çünkü insana; Bir Olan Varlığının (c.c.); bağış ve rahmeti olarak yaratılan ve görünüp bilinen sayısız varlıkların sahifelerine (yüzlerine ve özlerine) sirayetinin (kuşatıp idare etmesinin) sırrını ve inceliğini uyarı ile bildirmektedir ki, insan O Yüce İlâha halife olup Adına icraatlarda bulunsun, üstünlük ve değerlilik niteliklerine bürünsün.

۞ وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۞

1. Ayet: Örttüğü zaman geceye yemin ederim. Yani Kendisinin (c.c.) İsimlerinin ve Sıfatlarının üzerlerine dayalı olan, bağış ve ikramı olarak yaratılan bütün varlık nakışlarını (sonradan olan tüm suretleri ve varlıkları) Örten, A'mâ Makamının gizliliğinde (Kendisine Özel Olan, bütün yaratılmışa gizli olan Makamında) Bulunan Yüce Manevî Kimliğine yemin ederim. Bütün varlıkların var edilişlerini ve yönetilmelerini icra eden Yüce İsimleri ve Sıfatları tam olarak parlamasıyla O Yüce İlâhtan yansımaktadır.

۞ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۞

2. Ayet: Bütün parlaklığıyla açığa çıktığında gündüze de yemin ederim. Yani her şeyin açığa çıkış ve görünüş âleminde Yüz Gösteren, üstün hıkmetini (kusursuz ilmini, sağlam icraatını ve yüce gayesini) açığa koymak ve göstermek için Güzel

İsimlerinin ve Yüce Sıfatlarının eserlerini ve o eserler üzerine kurulan Îman ve İslâm'ı açığa Koyan O Yüce Varlığa yemin ederim.

۞ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى ۞

3. Ayet: Erkeği ve dişiyi Yaratana da yemin ederim. Yani berzah (koruyucu duvar) konumunda olan, Rahman İsminin Suretinde yaratılan, kâinatın bütün mertebelerini kapsayıp içinde taşıyan insanı takdir edip (muazzam ölçüler içerisinde belirleyip) Yaratan sonsuz ilim ve kudret Sahibi Olan Allah Teâlâ'ya yemin ederim.

Şöyle ki, insanı (maddî ve manevî bütün varlıkların taşıdıkları nesnelerden ve niteliklerden) karıştırıp birleştirmiş, bu mükemmel varlığın içerisine bilinmeyen ve görünmeyen manevî varlıktan paylar, bilinip görünen maddî varlıklardan paylar ve nasipler koymuş. Sonra da ona zorlu yükümlülükler yüklemiştir. Zira o yükümlülükleri yerine getirerek en alt yerinden ve en derin çukurundan çıkıp manevî âlemin zirvesine yükselecek. Bunun için insanı; yaratılmışın tamamı içerisinden Kendisine (c.c.) halife olması, emrini emretmesi ve yasağını yasaklaması için seçti ki, bu kâmil insan mertebesine en yüce maksad, ortaya konan yüksek halîfelik makamı kurulmuş olsun.

İnsanı çift (erkek ve kadın) olarak yarattı ki, bunca tertip ve düzen içerisinde yaratılıp kendisine halîfelik verilen varlık (insan varlığı); gün yüzüne çıkıp gözler önüne serilen Dünya hayatında devam etsin, yok olmasın. Çünkü şehâdetin var oluşundaki (kâinatın yaratılmasındaki) en yüce gaye insanın varlığıdır.

۞ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ۞

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan; yaptığı yeminlerin cevabı olarak insanın tüm fertlerine seslendi ve onları eğitip tam bir uyarı ile onlara gayelerini ve yararlarına olanları anlatmak için şu açıklamayı yaptı: Bilesiniz ki, sizlerin çalışmaları farklı-farklı ve çeşit-çeşittir. Bu farklılıklar-yukarıda anlatıldığı gibi-Rabbinizin; sizlerin varlığına emanet olarak bıraktığı maddî ve manevî varlık paylarının farklılığına göredir.

۞ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۞

5. Ayet: Sizden her kim; Rabbinin kendisine gönderdiği rızık ve mallardan; yeteri kadar geçim mikdarını bulamayan fakîrlere verirse, verirken de Rabbisine saygı ve itaate uygun tarzda, temiz bir niyetle, dürüst bir kararla verir, emredilen her türlü kulluğu yapar, bütün haramlardan, Yüce İlâhın yasaklayıp uzak kalınmasını istediği bütün yasaklardan kaçınıp korunursa…

۞ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۞

6. Ayet: Bütün bunlarla beraber O'nun (c.c.) Güzel İsimlerinin gereği olan tüm güzellikleri (ve En Güzel Kelime Olan Tevhıîdi) tasdik ederse…

۞ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰى ۞

7. Ayet: O'nu hazırlayıp En Kolay Yola ermesinde başarılı kılarız. O Pek Kolay ve Müsamahalı Yol (Kusursuz Yüce İslâm) İlâhî ilmin ve Yüce Birliğinin gayesine erdirir, her türlü şüphenin ve kuruntunun karanlıklarından kurtarır.

۞ وَأَمَّا مَن بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۞

8. Ayet: Fakat kim cimrilik yapar, Hak Teâlâ'nın kendisine emrettiğini vermez…

۞ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۞

9. Ayet: Dünya lezzetlerine batarak Ahiretin lezzetinden ve nasibinden vazgeçer ve ihtiyaç duymaz, İlâhî Güzel İsimlerin tamamının gereğini (ve En Güzel Kelime Olan Tevhıîdi, Îman ve İslâm'ı) inkâr ederse…

۞ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰى ۞

10. Ayet: O kimseyi de en zor ve en sarp yola hazırlayıp kolaylıkla sevk eder ona belâ eyleriz.

O zor yol; kâfirlik ve her türlü günahın yoludur ki, onu Dünya lezzet ve şehvetlerine götürür. O da Cehennem ateşinin derin çukurlarına sokar.

۞ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدّٰى ۞

11. Ayet: Onu cimriliği ve kâfirliği sebebiyle Ahirette tutup cezalandırdığımızda ve Cehennemin derinliğine uçup helâk olduğunda malı (cimrilik yaparak tuttuğu ve Allah Yolunda vermediği serveti) Bizim gazap ve azabımızdan en ufak bir şeyi kendisinden uzaklaştıramaz ve Cehennemin çılgın ateşi içerisinde her şeyini kaybederek tam bir perişanlık içerisinde ebedî olarak kalmaktan kurtaramaz.

۞ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ۞

12. Ayet: Allah Azıîmüşşan haddi aşan zalimlere sataşarak şu i'lânı yaptı: Bilesiniz ki, (rahmetimiz gereği) Bize gereken yol göstermek yani ancak ve ancak sizler için yararınıza olanı göstermek ve bu konuda eğitmektir. Sizlere yol gösterdik (ve her şeyi açıkladık); ancak sizler yola gelmediniz.

۞ وَإِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْأُولٰى ۞

13. Ayet: Bilesiniz ki, Ahiret ve Dünya Bizimdir. Yani ki, (her şeyi bilip) açıklamak ve hakkıyla uyarılarda bulunmak kesinlikle Bize (c.c.) mahsustur. Bu sebeple uyarıyoruz: Ahiret Dünyadan hayırlıdır. Sizlere Dünyadaki geçim yollarını açıkladık, Ahiret için azık temin edip hazırlık yapma yolunu gösterdik. Bizden duyduklarınızı kabul etmediniz ve açıkladıklarımızı tutmadınız. Hal bu ki, Biz; sizlerin eğitilip hidayet bulmanız için her türlü bilgileri ulaştırıp farklı tarzlarda uyarılarda bulunduk.

۞ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ۞

14. Ayet: Çılgınca yanıp alevi gittikçe artan korkunç bir ateşle de uyardık.

۞ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۞

15. Ayet: Şunu da açıkladık; o ateşe sadece uğursuz ve yaramaz kâfir girecek.

۞ الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۞

16. Ayet: O uğursuz (eşkıya, yani uğursuzlar zümresinden olan her bir kâfir), kâfirliğinde inad ederek Hak Ma'bûd Olan Tek İlâhın kitaplarını ve kitaplarındaki hukümleri ve hıkmetleri yalan diyerek inkâr etti. İndirdiklerimizin ve açıkladıklarımızın hiçbirini kabul etmeyerek peygamberlerimizden (a.s.) yüz çevirdi ve da'vetlerinden sapıp gitti.

۞ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ۞

17. Ayet: Ey kulluk yapmakla mükellef (yükümlü ve sorumlu) olanlar! Sizlere yine şunu açıkladık; Cehennem çukurlarında çılgınca yanan o ateşten; takva ehli olan, haramlardan ve Dînî yasakların tamamından sakınıp uzak duran her bir Mü'min uzaklaştırılacak (ve ebedî mutluluk, sonsuz nimet yurdu olan Cennetlere kavuşturulacaklar).

۞ الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ۞

18. Ayet: O takva ehli Mü'min; takvasıyla beraber sadaka olarak malını Allah Yolunda, sırf Allah'ın rızasını dileyerek verir, alçak Dünyanın pisliklerine bulaşmaktan korunup arınarak Allah Azıîmüşşan'ın fakıîr kullarına ikramlarda bulunur. Böylece kalbinde; Yüce Mevlâ'ya yönelmekten başka bir şey kalmaz. Sonunda da; yanında Me'vâ Cenneti (Allah Teâlâ'ya kavuşup O'na c.c. sığınılan âlem) olan Sidre-i Müntehâ'ya (Huzurunda tüm varlık zincirlerin ve bütün mertebelerin son bulduğu İlâhî Birlik Makamına) ulaşır.

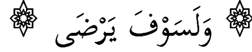
۞ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَى ۞

19. Ayet: (Ey nankör uğursuzlar!) Fazlaca ulaşan uyarı ve öğütlerimize rağmen uyanmadınız ve anlamadınız.

(Hal bu ki, takva ehli olan Mü'min kul; emirlerimizi tutup yasaklarımızdan hakkıyla korunduğu gibi yaptığı yardımlarda pek hassastır.) Onun; biri için (yani herhangi bir kimseye vermek için) bir güzel nimeti, yapacağı hoş bir ikram olmaz ki, karşılıklandırılmış olsun (herhangi bir karşılık beklensin). Yani herhangi bir kimseye verdiği sadakayı ve yaptığı yardımı bir karşılık beklemek ve ummak için vermez. Dünyada bilinip tanınmak, övülmek ve her hangi bir karşılık ummak olmadığı gibi Ahiret sevabı ümidiyle de vermez.

۞ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ۞

20. Ayet: Sadece pek Yüce Rabbinin Cemâline kavuşmak ve sırf O'nun (c.c.) pek Yüce ve pek Değerli Varlığı için verir, bütün kullukları Allah Teâlâ için yapar.



21. Ayet: O takva ehli olan, takvasıyla beraber ikram ve iyiliklerde bulunduğu anlatılan değerli kul elbette Tek Dostu Olan Allah Azıîmüşşan'dan razı olacak. Çünkü perdelerin açılmasıyla O'nunla buluşacak (ve sonsuz ikramlarına da erecek).

Ya Allah (c.c.)! Bizleri Cemâline kavuşmakla nasiplendir.

LEYL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah'ın rızasını isteyip Cemâline ve Celâline bakmayı inanıp umud eden! Sana gereken; Dünyada her hâl ve icraatlarında Allah Azıîmüşşan'a karşı edebi gayet güzel sergilemendir. (Kusursuz inanç, pek güzel söz, kabul ve beğeni gören kulluk sahibi olmandır.)

Varlığını lüzumsuz arzulardan ve Allah Teâlâ'ya yönelmekten alı koyan düşünce ve tasarılardan arındırman gerekir. Olgunluk ve erginlik yoluna seni erdirmesi için samîmî bir yönelişle ve ihlâslı bir çaba ile Allah Azıîmüşşan'dan başarılar dilemelisin. Alçak Dünyanın süs ve parıltılarına dönüp ilgi duymaktan kesin olarak sakın. Bilesin ki, süs ve parıltılar içerisinde yaşamak seni Ahirette; Allah (c.c.) katındaki yüce derecelerden alı koyup mahrum eder, Cehennemin uçurumlarının deriliklerine sevk eder. Dünyayı ve Dünyalık olan her şeyi aklından atmalısın ki, rezilliklerinden kurtulasın, bütün belâ ve musibetler senden ayrılıp gitsin.

DUHAA SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme’de inmiş olup 11 Ayettir. Allah Teâlâ; Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Duhaa’ya (Aydınlığa, yani Güneşin doğuşu sonrasındaki aydınlığına) yemin ederek sözlerine başladığı için Bu Ad verilmiştir.

DUHAA SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İlâhî üstünlük ve yücelik kubbeleri altına giren, O'nun Varlığında fânî olan, Birliğinin Denizine dalan ve Samediyyetinin sonsuzluğunda yok olan kimseye şu gerçekler asla gizli kalmaz: Kullar maddî varlıklarından ayrılıp arındıklarında ve manevî sıfatlara ve niteliklere büründüklerinde; bütün durumları, hayalleri ve davranışları Allah Azıîmüşşan'a dönüp varır. Artık O'nun (c.c.) hımayesinde olmakla her şey O'na (c.c.) dayanır ve O'ndan (c.c.) meydana gelir. (Bu yakınlığa eren kulundan söyleyen O c.c. olur, bütün güzel işleri O c.c. icra eder. Yakınlığına eren kulundan yanlış iş meydana gelmez.) Onlar o an artık O'nun (c.c.) hımâye ve yakınlığında bulunmakla onları; sağlam hıkmeti, icraatları ve kusursuz gayesi gereği dilediği gibi korur, gözetir. (Böylece bu kullar O'nun c.c. ilmine ve rızasına ererek O'nun c.c. ahlakıyla ahlaklanmış olurlar.) Hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan'ın ahlakıyla ahlaklananların En Üstünü, O'nun (c.c.) koruması altına girenlerin ve manevî en büyük gizliliğin sıdk makamına yerleşenlerin En Hayırlısı elbette Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizdir.

İşte bundan dolayı Allah Teâlâ O'na (s.a.v.); çokça değerler verip gayet hoş davranarak seslendi, müşriklerin O'nun (s.a.v.) hakkında; Rabbi O'na (s.a.v.) küstü ve ayrıldı diye ortaya koydukları dedikodulardan dolayı tesellî etti, teyemmünden (uğur ve bereket kaynağı olan Besmeleden) sonra bazı varlıklara yemin ederek sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Sevgili Peygamberinin Varlığında zuhur edip Yüz Gösteren ve böylece O'nu (s.a.v.) madde âleminin dar sahasından çıkaran, (her şeyi bırakıp) hicret ederek manevî uçsuzluğa ulaşmasını Sağlayan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan bütün kullarına Rahman'dır, sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü Sevgili Peygamberini (s.a.v.) onlara ve tüm âlemlere rahmet olarak gönderdi.

Allah Azıîmüşşan; kullarının seçkinlerine Rahîm'dir, onları O'na (s.a.v.) uymaları sebebiyle rıza ve teslîm Cennetine erdirir.

۞ وَالضُّحٰى ۞

1. Ayet: Son Peygamber ve peygamberlik görevini mühürleyip Sonlandıran Hz. Ahmed'in, Muhammed Mustafa'nın (s.a.v.) Peygamber olarak gönderildiğinde Gerçek Güneşten ibaret, Samed Olan Varlığının; tüm âlemleri aydınlatan Nûrunun doğuşuna yemin ederim.

۞ وَالَّيْلِ إِذَا سَجٰى ۞

2. Ayet: Bütün varlığıyla ve tam bir sükûnetle her şeyi kaplayıp örttüğünde geceye yemin ederim, yani ebedî ve sonsuz gece olarak adlandırılan manevî A'mâ Âleminden (İlâhî bilinmezlik makamından) yansıyıp gelen, tafsil âleminde (her şeyin ayrı-ayrı sahnelendiği Dünyada); İlâhî İsimlerden ve Sıfatlardan yansımalar alıp var olan sayısız izafi (birbirlerine bağlı) varlıklardan ibaret varlıkları, görünen ve görünmeyen âlemlerin farklı hallerde yüz gösteren aydınlık ve nûrlarını örten tam ve kapsamlı Gerçek Gecenin çıkıp gelmesine yemin ederim.

۞ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ۞

3. Ayet: Hulasa bu anlatılanlara yemin ederim ki, Seni sırf Kendisi için seçip yetiştiren Rabbin Seni asla bırakmadı, meveddet ve mahabbeti (sevgisi) bir an Senden kesilmedi. Asla Sana kızıp darılmadı da. Yani müşriklerin dediklerinden dolayı asla üzülme. Bir müddet vahyin kesilmesi sebebiyle müşrikler demişlerdi ki, Rabbisi O'na (s.a.v.) küstü, terk etti.

۞ وَلَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْاُولٰى ۞

4. Ayet: Aksine Rabbin Dünyanda daima Seni görüp gözetmekte, Ahiretinde de (bütün yaratılmışın önünde) bambaşka bir tarzda Seni karşılayacak. Manevî ve pek üstün varlık payın olan Ahiret Senin için muhakkak maddî varlık payın olan Dünyadan ve Dünyadaki iktidarından hayırlı ve çok daha yararlıdır. Zira orası Allah'ın (c.c.) ebedîliğiyle ebedîdir. Dünya ve Dünyadan doğup meydana gelen her şey ise asılsızdır, ruhlarının, kanunlarının ve bağlarının yok olmasıyla helâke gidip yok olacaktır.

۞ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضٰى ۞

5. Ayet: Hulasa ey peygamberlerin En Kâmili ve Allah Azıîmüşşan'ın adaletinin Caddesinde pek düzgün Duran! Küfür ve dalâlet ehli müşriklerin saçmalıklarından dolayı üzülme. Senin Rabbin; maddî varlığıyın elbiselerinden ve fânî insan olma bürgülerinden soyunup çıktığında Sana öyle manevî lezzetler (ve nimetler) verecek ki, hakikatine ancak onları bulup sahip olanlar ve tadanlardan başkası eremez ve anlayamaz. O zaman Sen Rabbinden Razı olacaksın. (Senin için bundan daha değerlisi) Rabbin de Senden Razı olacak.

۞ اَلَمْ يَجِدْكَ يَت۪يمًا فَاٰوٰى ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin ikram sofralarından bunları duyduktan sonra geçmişteki Sana olan ikramlarını an ve düşün. Bundan sonra Sana nelerin geleceğini de bekle. Rabbiyin rahmetinden asla ümit kesme. Ey O'nun (c.c.) rahmet ve ikram denizlerine dalmış ve boğulmuş olan Peygamber! Seni yetiştirip Yaşatan sonsuz ikram ve güzellikler Sahibi Rabbiyin rahmet ve ikramlarından nasıl umut kesersin? Doğup Dünya yüzüne çıktığında Seni; (Babanı ve her şeyini) durum ve düzenini kaybetmiş, yolu ve yol göstereni olmayan bir Yetim olarak bulmadı mı? Derhal yakınlığına alıp şefkatiyle ve tam bir sevgi Kendisine çekip rahmetiyle kucaklamadı mı? Senin İsmini; İsminin yanına koymadı mı?

۞ وَوَجَدَكَ ضَٓالًّا فَهَدٰى ۞

7. Ayet: Hulasa Seni; sonradan olan âlemin fânî niteliklerine sarılı halde, yolu olmayan, hüküm vermek, (İlâhî kurallar uygulayarak) her şeyi sağlam yapmak gibi düşüncesi bulunmayan (peygamber olacağını hiç beklemeyen) bir durumda buldu, Îman ve İslâm'a, Tevhîdin hayat suyuna erdirerek Hak Yolda (En Büyük) Önder yaptı.

۞ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى ۞

8. Ayet: Maddî varlığından gelen, sonradan olan varlığın ve fani insanlık hali olarak Seni fakîr ve muhtaç buldu da Seni Varlığına alıp Kendi Zenginliği ile zengin yaptı ve tüm ihtiyaçlarını giderdi. Maddî varlık elbiselerini Senden tamamen soyup aldıktan sonra manevî elbiseler giymekle şereflendirdi.

۞ فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۞

9. Ayet: Hulasa Sana sayısız ikramlar verip pek Büyük ve Saygın İnsan yaptı. Sayılan bütün bu nimetlerden sonra Rabbiyin verdiklerinin tamamını düşün, asla unutma. Mevlâ'yın Ahlakıyla ahlaklan. Yolunu, yol gösterenini (babasını ve her şeyini kaybetmiş olan yetim; değer görmek ve yol sorup ihtiyaç gidermek için Sana sığındığında asla onu azarlayıp kovarak ezme. Kabiliyyet ve kapasitesine göre konuş. Böylece onu öğrenci ve (Allah'ı c.c. murad eden) mürîd olma (dolayısıyla maddî ve manevî her türlü kazancı bulma) yoluna ulaştırmış olursun.

۞ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۞

10. Ayet: Dilenen ve içinde saklı, Varlığına emanet olarak konmuş manevî hediyeleri, İlâhî bilgi ve incelikleri almak dileyen kimseyi asla azarlama, mahrum bırakma ve Kendinden uzaklaştırma. Aksine Yüce Rabbin Olan Allah'ın (c.c.) Sana güzel ikramlarda bulunduğu gibi, alabileceği ve kapasitesi kadar ona güzelliklerde bulun ve ikram et.

۞ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۞

11. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbiyin Sana olan nimetini; eğitim görüp olgunlaşmak isteyen herkese anlat. Elbette senin anlatıp icra ederek ortaya koymakta olduğun her şey; yetişmek ve gelişmek isteyen Mü'minler için Yüce Dînin tüm güzellikleri, İlâhî bilgi incelikleri ve kesin mertebelerinden ibarettir. (Sana verdiğim nimet ve ikramlarımı) her türlü cezayı ve azabı hak eden zalimlere de anlat. (Ola ki, tevbe edip hidayet bulurlar).

(Bilesin ki, halka anlatıp onları nimetimden nasiplendirmen, ilminle amil olup halkı cehalet ve sapıklıktan kurtarman) Senin tarafından Allah'ın (c.c.) nimetleri için yapılacak en büyük şükür, Rabbiyin Sana olan ikramlarının haklarını ödemekte, bağış ve nimetlerinin artarak devam etmesini istemekte hoş bir kulluk olacaktır.

DUHAA SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, Allah'ın kendisine verdiği nimetleri sayıp anlatarak şükretmeğe devam eden Muhammedî (bütün varlığı sırf O'na s.a.v. bağlı olan)! Sana gereken; Rabbinden gelen büyük nimetlerin ve bol ikramların haklarını ödemendir. Her durum ve zamanında Rabbiyin nimetlerini ve ikramlarını anlatacaksın. Dünya hayatında sana yaptığı iyiliklere, verdiği nimetlere, Ahiretin içinde müjde ile haber verdiklerine şükredeceksin.

Hulasa kendin olarak Rabbinden umanlardan, O'nun (c.c.) nimetlerine şükreden, ikramlarının hakkını; daima anlatarak (ve halkı eğiterek) ödeyenlerden ol. Asla hiçbir durumda umutsuzluğa düşenlerden ve (Yüce Yaratıcıdan) gafil olup habersiz yaşayanlardan olma. Sabah akşam (ve her vakit) Rabbini hamd ederek tesbîh et.

İNŞİRAH SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 8 Ayettir. Allah Azıîmüşşan Sûre-i Celîleye; Sevgili Peygamber (s.a.v.) Efendimizin göğsünü açtığını, aklına ve anlayışına sınırsız genişlikler verdiğini anlatarak başladığı için Bu Ad yani İnşirah (açılma, tam bir genişliğe ulaşma) Adı verilmiştir.

İNŞİRAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞİ

Allah Teâlâ'nın; İslâm'a kalbini açmasıyla İlâhî hukümlerin ve hıkmetlerin tamamını içine alacak derecede kalbi genişleyen, böylece Allah Azıîmüşşan'ı; İsimlerine ve Sıfatlarına dayalı olan sonsuz işleri ve icraatları ile içine alacak olan bir kalbe sahip olan kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan tarafından göğüslerin açılması ve kalplerin genişletilmesi; hiç şüphesiz seçkin kullarına özel yardımının alametlerindendir. Çünkü Allah Teâlâ'ya dost ve halîfe olmak kulunun göğsünün açılmasına ve kalbinin genişletilmesine dayanır. Bu ise Allah Azıîmüşşan'ın (rahmet ve ikram kapılarını) açıp gelişmeler sağlamasının ve katından ikramlar salıvermesinin en büyüğünden ibarettir.

İşte bu sebeple Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine (s.a.v.); lütuf ve nimetlerini anlatıp tesellî etme ve daha da geliştirme makamında seslendi, Rabbi katında mertebesinin yüceliğini dokunaklı sözlerle uyarılarda bulundu ve bunları pekiştirmek için teyemmünden (uğur Kaynağı Besmeleden) sonra sorular sorarak sözlerine başladı:

❁ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ❁

İlâhî bilgileri ve kesin idrakleri kabul edip içine alması için kullarının göğüslerini açıp Genişleten Allah Adıyla…

Allah Teâlâ kullarını; pek Açık Yoluna ulaştırdıktan sonra onların kalp ve göğüslerinin bu genişliği ve açılmayı kabul edip almağa engel olan bütün ağır yükleri onların sırtından Alan Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

O Yüce Mevlâ kullarını; Dünya insanı olmaları gereği olan tüm darlık ve seviyesizliklerden çıkarıp onların durumlarını yükseltip yüceler Yücesine, Cennetine ve Cemâline ermeğe Yücelten Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

❁ أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ❁

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Senin göğsünü açıp genişletmedik mi? Bizden Sana gelen Ayetleri kabul edip alması için iç âlemini ve kalbini açıp genişletmedik mi ve böylece Seni seçip halifelik ve peygamberlik makamına erdirmedik mi? Tarafımızdan Sana pek üstün bir bağış olarak gelen hukümlerin gereğine sarılmak ve Bizi temsil etmek için görevlendirmedik mi? Hem Sen Ümmî idin. Hukümlerden (hukûmet ve yönetimden) ve bunların gereği olan okuma ve yazmadan nasipsizdin. Varlığın her şeyden arı ve pak, kalbin her şeyden boş bir halde iken Göğsünü İslâm'ın tüm hukümlerine açarak, Dînin bütün ilimlerini ve kurallarını, Tevhıîdin ve kesin idrak makamlarının açık-açık yazılmış ve yazılacak olan fermanlarını ve kararlarını kabul edip içine alacak ve hakkıyla kavrayacak hale getirmedik mi?

Hulasa Seni böylece seçip Peygamber yaptık, mektuplarımızı halkın tamamına tebliğ etmen için görevlendirdik.

❁ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ❁

2. Ayet: Sana vahyedip Peygamber seçtikten sonra da Bu pek Büyük Görevinden dolayı üzerine konan ağır yüklerini sırtından indirdik.

❁ الَّذِي أَنقَضَ ظَهْرَكَ ❁

3. Ayet: O ağır yük; Ümmî olduğundan, icra olunması emredilen hukümleri anlayamaz halde bulunduğundan dolayı (ilk başta) sırtına çok ağır geliyor, belini büküyordu. Görev Sana çok zor ve gayet ağır gelmişti. (İlmimizi Sana akıl, kudret ve iktidarımızı Sana yetki ve güç yaparak yükünü sırtından aldık.)

❁ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ❁

4. Ayet: Katımızdan gelen Ayetlerimizi indirerek iktidar ve hukûmet işlerinde başarılı kılmamızdan sonra hatırını ve mertebeni pek yükselttik. Çünkü Adını; Adımızın yanına koyduk. Bizim yerimize geçirip (emrimizi emretmen, yasağımızı yasaklaman için) Kendimize halîfe yaptık. Bunun için katımızdan şu Ayetleri ve birçok Ayeti Senin hakkında indirdik, mealen: Peygambere (s.a.v.) itaat eden, elbette Allah'a (c.c.) itaat etmiştir. (Nisa Sûresi; 80)

Kesin olarak bilinmelidir ki, Seninle bey'atleşenler (andlaşma yapıp Sana uyanlar); muhakkak Allah Azıîmüşşan ile bey'atleşmişlerdir. (Fetih Sûresi; 10). Hangi bir yücelik ve üstünlük bundan daha yüce ve üstün olabilir?

❁ فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ❁

5. Ayet: Sana bu yüce değerleri ve bu en büyük ikramları vermemizden, herkesten de Üstün kılmamızdan sonra geniş rahmetimizden, devamlı olacak bu rahmet, rahat ve bolluğumuzdan, hulasa Sana daima yardım edeceğimizden asla umut kesme. Kavmiyin sıkıntı vermelerine, dalga geçmelerine ve uzun-uzun düşmanlıklar yapıp (inkârlarında) inad etmelerine hiç üzülme. Bilesin ki, onlar tarafından zaman-zaman Sana gelip bulaşacak olan zorluk ve sıkıntılara karşılık olarak; Allah Azıîmüşşan tarafından meydana gelecek muazzam bir kolaylık vardır. Öyle bir kolaylık ki, hiç hesab edemezsin.

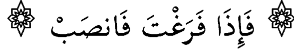
❁ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ❁

6. Ayet: Allah Azıîmüşşan bu ifadesini; müjdesinin son derece büyük olduğunu anlatmak ve dediğini de kuvvetlendirmek için tekrarladı: Bilesin ki, şu an düşmanların tarafından Sana acı ve üzüntü veren zorluk yanında; Bizim tarafımızdan meydana gelmesi her yönden beklenen muazzam bir kolaylık var.

(Kâfirler tarafından gelen azıcık bir o ma'lum zorlukla Allah Azıîmüşşan tarafından sayısız suretlerde gelen ve idrak olunmayacak derecede büyük olan kolaylık elbette bir olmaz.) Bunlar denklik bakımından birbirlerine nasıl uyabilir?

(Üstaz edebî incelikleri anlatıyor izleyelim.) Zorluk kelimesi (اليسر)önce el takısıyla marife (o bilinen zorluk) olarak geliyor, yine marife olarak tekrarlanıyor. Kolaylık kelimesi (عسرا) nekre (bilinmeyen kolaylık) olarak geliyor, yine nekre olarak tekrarlanıyor. Bu anlatıyor ki, zorluğun geliş yolu ve sebebleri az ve önemsizdir. Kolaylığın geliş yolu ve onu gerekli kılıp meydana koyacak sebepler pek çoktur.

Yani zaman-zaman başına gelen o belli ve az sayıdaki zorluktan dolayı üzülüp ümitsiz olma. Çünkü kolaylık; pek çok vakit, hatta devamlı olarak ayrılmaksızın Seninledir.



7. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Mektubumu (Kitabım Kur'an'ı ve açıklamalarını) bütün halka ulaştırıp aralarında yaymanı Sana emretmemden sonra; vahyin ve ilhamın gereği ne ise öylece emredileni tutman gerekir. (Bunu Sen en mükemmel tarzda yapmaktasın.) Peygamberlik makamı gereği yaptığın da'vet ve görevden ayrılıp gelerek dinlendiğinde ve bulduğun ilk vakit ve fırsatta derhal Kendini yor, uğraşılarla Varlığını daima zorlu suretlerde meşgul et. Dostluk makamı gereği bu yoğun ve yorucu çalışmaların sonradan olan âlemin (Dünyanın) ayrılmaz (kötü) niteliklerin (vesvese, hayal, havatır vs. kederlerin varlığını) tüm damarlarını (dahi) kökünden söker (yok eder).



8. Ayet: Hulasa sırf Rabbine, asla O'ndan (c.c.) başkalarına, yani yarattığı hiçbir şeye ve sebeplere değil sadece Yüce Rabbine gönül ver, boş kaldığın vakitlerde namazlarında, Gözünde sebepler, araçlar kalmaksızın, arada hiçbiri olmaksızın dua ve isteklerinde daima O'na (c.c.) yönel.

İNŞİRAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey daima Allah Teâlâ'ya gönül verip sırf O'nu (c.c.) isteyen ve O'nun (c.c.) kapısı civarında bağlı olarak kulluk yapmağa yönelen! Sana gereken; O'nda (c.c.) yok olmağa ulaşmaktan seni alıkoyan her türlü uğraşılardan, düşünce ve arzulardan aklını arındırmandır.

Dünyadan ve Dünyadaki her şeyden yüz çevirip Hak Teâlâ'ya yöneleceksin. Bu ise ancak O'nda (c.c.) yok olmak yoluyla olur. Geçici hayatın gereklerini üzerinden atacaksın. Varlığından kötü arzu ve kötülük güçlerini tamamen çıkaracaksın ki, iradî ölüme (irade ve istekleriyin ölmesine) ulaşabilesin. Böyle bir ölüm ebedî olarak kalmayı gerekli kılar (seni ebedîleştirir).

Allah Azîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle Dünyadan yüz çevirerek Mevlâ'mız Olan Varlığına (c.c.) gönül verip hakkıyla yönelenler topluluğundan eylesin.

TÎN SÛRESİ

Allah Azıîmüşşan ilk Ayette; incire (tîne) yemin ederek sözlerine başladığı için Bu Ad verilmiştir. Sûre-i Celîle Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 8 Ayettir.

TÎN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Kendisine insanın rütbesinin yüksekliği, şanının yüceliğinin aşikâr olduğu ve bu konudaki belge ve kanıtın üstünlüğü; gayet açık olduğu idrak olunup anlaşılan kimseye şu bilgiler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan'ın halîfesi olmaktan ibaret olan insanlık mertebesinden düşen, oradan sonradan olan âlemin uçurumlarına, tabiat ve unsurların inlerine alçalıp inen kimse kesinlikle mertebelerin en alçağına inmiştir. Bunun için Allah Azıîmüşşan o mertebeye; alçakların en alçağı ifadesini kullanmıştır.

Allah Teâlâ insanın; Cennetlerin en yüksek derecelerinden inmesinden sonra Cehennem ateşinin en alçak çukurlarına ulaştığını ispatlamak için yarattığı varlıkların değer bakımından büyük olanlarına yemin etti ve teyemmünden sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

İnsanı en güzel biçimde Yaratan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; insana her türlüğü büyüklüğü ve değerliliği verip ona sayısız ikramlarda bulunmakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Onu; sonsuz nimet yurdu olan Cennet bahçelerine erdirmekle Rahıîm'dir; özel ve güzel rahmet Sahibidir.

۞ وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ۞

1. Ayet: İncire ve zeytine yemin ederim.

Burada kendilerine yemin edilen Tîn ve Zeytun; Mübarek Kudüs Topraklarında iki dağ ismidir. Birinde incir, diğerinde zeytin çok olduğu için Bu Adlar verilmiştir.

۞ وَطُورِ سِينِينَ ۞

2. Ayet: Tuur-i Sînîn'e (Tuur-i Sînâ'ya) da yemin ederim. Mûsâ Kelîm'in (Allah Teâlâ'nın özel makam ve durumda Kendisiyle konuştuğu Mûsa'nın a.s.) üzerinde Rabbiyle konuştuğu Dağın ismidir.

۞ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۞

3. Ayet: Özellikle Bu Emîn (Güvenli) Şehre yani Allah'ın şereflilerden şerefli kıldığı Mekke-i Mükerreme'ye de yemin ederim. Oraya giren Mü'min; bana Allah Azıîmüşşan yeter diyerek girdiğinden azap ve işkenceden güvende olur. (Mü'min olmayan kimse zaten giremez.)

۞ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۞

4. Ayet: Hulasa üzerlerine yemin edilen bu muazzam varlıklara yemin ederim ki, Biz insanı, insan türünü gerçekten en güzel biçimde ve en sağlam denge ve düzende yarattık. Çünkü öz ve yüz, beden ve ruh bakımından ondan daha biçimli ve daha dengeli bir varlık yok. Bu sebeple onu; yarattıklarımız arasından Bize halîfe olması ve bütün yaratılmışa buyruklarımızı ulaştırıp icra etmesi için seçtik.

۞ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۞

5. Ayet: Onun (emri terk edip) kötü iş yapmasına irade ve iznimizin dayanmasından sonra onu o yüce mertebeden indirip alçakların en alçağı olan yere gönderdik. Bilesiniz ki, o en alçak yer; sonradan olan âlemin (Dünyanın) neticesi ve gereği olan ateş çukurlarıdır. Oraya düşmeğe sebep olan uzunca pis arzu ve ümitlerin bukağı ve zincirleri yani çekip sürükleyen etkenlerdir.

۞ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۞

6. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden ve salih ameller işleyen Mü'minler müstesnadırlar. (Onlar Îman edip İlâhî hüküm ve buyruklardan ibaret yararlı işleri yapmakla alçak yerlere düşen ve alçaklıklar yapanlardan dışarıda ve uzaktadırlar.) Îmanları ve salih amelleri onları; sonradan olan âlemin bağlarından kurtarır, Ezel, Ebed Yüce Varlığın uçsuz Huzuruna ulaştırır. Onlar Mana Âlemine ulaştıktan sonra kesilmeyen ve tükenmeyen bir ücret var. Yani o ücret ve nimetler asla başlarına kakılmaz ve hiç kesilmez ve tükenmez.

۞ فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ۞

7. Ayet: Allah Teâlâ en yeterli ve en kuvvetli tarzda uyarılar yaptıktan sonra bütün insanları Îman etmeğe, İlâhî bilgiler Mecmuası olan İslâm'a ve kesin idrak mertebelerine ermeleri için teşvik etti. (İnkârda ısyan edenleri) Yüce Mevlâ azarlayıp hakaret ederek (kurtuluşları için her birine) şu soruyu sordu: Bundan sonra sana; Dîni inkâr ettiren nedir? Yani ey Îman ve İslâm karakteri ile yaratılan insan! Sevgili Peygamberin ve O'na İnen Kur'an'ın Hak olduğu, bunu tasdik edip kesin olarak kabul etmeniz için bütün delillerin ve belirtilerin açığa çıktığı halde sizleri Bu Gayet Doğru Yolu (Kusursuz Hayat Tarzı Olan İslâm'ı) inkâra, kâfirliğe, nankörlük ve azgınlığa sevk eden nedir?

۞ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ۞

8. Ayet: Dilediğinde her şeyi yaratmağa, (hak edenleri) en alçak yerlere göndermeğe Kadir ve Muktedir Olan Allah Azıîmüşşan; hâkimler Hâkimi değil mi? Elbette O hâkimler Hâkimi (c.c.); ister ilkin yoktan var etmek veya sonra tekrar diriltmek olsun dilediği her şeye tam Kadirdir. Dilediğini yapmak ve istediği kararı vermek sırf O'na (c.c.) mahsustur. Yaptığından asla sorgulanmaz. O Hakîm'dir, kusursuz ilim, sağlam icraat ve yüce gayeler Sahibidir. Mecîd'dir, pek Yücedir.

TÎN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Îman ve İslâm Caddesi üzerinde sağlamlık ve kararlılıkla durmak isteyen Muhammedî! Elbette O Cadde (O Hayat Karakteri); insanın en güzel biçiminden ve en adaletli ve düzgün yolundan ibarettir. Sana gereken Bu Tîn Sûresi üzerinde hakkıyla düşünmen, Bu Sûrenin pek önemli faydalarıyla varlığını doldurmandır. Allah Azıîmüşşan'a yönelip salih amelleri yapmalı, bozuk ve kötü olan tüm işlerden uzaklaşmalısın.

Alçak Dünyanın pisliklerine batmaktan ve o pislikleri arzulamağa dalmaktan tamamen kaçınacaksın. Bilesin ki, bunlar seni helâk eder ve imkân âleminin en aşağı mertebelerine döndürüp götürür. O mertebeler de sana Cehennem ateşinin en alçak çukurlarını âdeta çeker getirir. Dolayısıyla seni oralarda her türlü zarara sokar ve helâk eder.

ALAK SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 19 Ayettir. Rab Teâlâ Sûre başında insanı; kan pıhtısından (alaktan) yarattığını anlattığı için Bu Ad verilmiştir.

ALAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Teâlâ'nın gaflet uykusundan uyardığı, sonradan meydana gelen ve yok olmağa mahkûm olan âlemin bucaklarından çıkarıp ezelî ve ebedî Varlığın uçsuz Huzuruna ulaşmakta başarılı kıldığı kimseye şu bilgiler asla gizli kalmaz: Allah Azîmüşşan'ın; katından başarılara ulaşıp Kendisine doğru çekilip gidenlere özel bir yardımda bulunup ikramlar yaptığının alameti önce onlara; Güzel İsimlerini ve Şanı Büyük Yüce İsimlerini sayarak zikretmelerini onlara uyarı ile öğretmesidir.

Onları; Kendi İsimlerini (c.c.) tam bir bağlılıkla zikretmeğe devam ettirir. Kul; hıkmet pınarlarının kalbinde kaynamağa başlamasına kadar zikre devam eder. Kulun kalbinde kaynayan bu hıkmet (İlâhî kusursuz ve sağlam bilgi); O Yüce Varlığın Birlik Denizinden dökülür. Sonra kulun dilinden açığa çıkar. (Sadakatle zikreden kul; sohbet edip irşadda bulunmağa başlar.) Sonra Rabbinden (ikram olunan) bir zikir (yüksek dersler, şeref ve sonsuz gelir kaynağına sahip olmak) üzere olur, Yüce Mevlâ'yı kesin olarak bilme makamına yerleşir. Sonra o mertebeden yükselerek bilgisi görmeye dönüşür. (İlm el-yakıîn mertebesinden ayn el-yakıîn mertebesine ulaşır.) Sonra da görmesi kavuşmağa ulaşır. (Hakkal- yakıîn makamına ulaşır.) Böylece her şey kendisine aşikâr olur.

İşte bu sebeple Allah Azîmüşşan Sevgili Peygamberine (s.a.v.) önce; yetiştirilip yüceltilmesini istedikten sonra okumayı, İsimlerini ve Sıfatlarını çokça zikretmeyi emretti. Teyemmünden (Besmeleden) sonra buyruk içeren sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

İnsan türünün işini en mükemmel tarzda Yürüten Allah Adıyla…

İnsanı en güzel surette yaratmakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

İnsanı en hayırlı dönüş yerine ve en değerli makama ulaştırmakla Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hak Teâlâ'nın özel yardımı Sana ulaştıktan ve yüce ikramları inip geldikten sonra; her şeyi İsimleri ve Sıfatlarıyla yoktan Yaratıp açığa Koyan ve nimetlerin en büyüklerini yarattığı her şeye mübah ve helâl Kılan, türlü lütuf ve ikramlarıyla Yaşatan Rabbiyin Adıyla oku. Yani Seni yetiştirip geliştiren ve yaşatan İsimlerinin tamamını devamlı oku ve ders yap.

۞ خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۞

2. Ayet: Özellikle insanı; gıdalardan oluşan, akıcı kandan meydana gelen, iğrenç görülen meniden (dölyatağına) inmiş olan değdiği yere takılıp kalacak hal almış olan kan pıhtısından Yaratan Rabbiyin Adıyla oku.

Bütün yaratılanlar arasından seçip özellikle insanı yaratmaktan bahsetti. Zira insan üzerinde nimetleri ve ikramları pek fazladır.

۞ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine (s.a.v.) önce okumayı ve İsimlerini sayıp zikretmeyi emretti. İkinci olarak; okuduğunun anlamını düşünmek ve

içeriklerini idrak edip açıklamağa çalışmak, sözlerin içerisinde kapalı olan anlamları açığa koyup işaretleri kavramak için yine okumayı emretti ve şöyle buyurdu: Okuduğun sözün içerisinde bulunan ve anlaşılıp istifade edilmesi için konan eşsiz ve hayret verici anlamları ve bilgileri açığa koyup faydalanman için derin-derin düşünerek oku. Sen; okuma-yazma bilmeyen Ümmî olduğuna bakma, Rabbin sonsuz iyilikler ve ikramlar Sahibidir. Özel yardımlara layık olanlara O'nun (c.c.) yol göstermesi ve ikramlarda bulunması mükemmeldir.

۞ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۞

4. Ayet: O Yüce Rabbin; kalemle çizgi çizmeyi ve mükemmel yazı yazmayı Öğretendir. O'nun (c.c.) neler öğrettiğini anlamak ve konuşup anlatmak imkân haricidir ve idrakten çok uzaktır.

۞ عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۞

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Sana (okumak-yazmak dâhil her şeyi) öğretmesini O'nun (c.c.) sonsuz ikramı ve özel yardımı için imkânsız ve uzak görme. Çünkü O Rahman (c.c.); Kendi Suretinde yarattığı insana bilmediklerini Öğretendir. Yani her türlü anlayıp açıklama, görüp idrak etme yollarını O (c.c.) öğretmektedir. Hem Sen ey Peygamberlerin En Kâmili! İnsan ferdlerinin En Üstünü, makam, şeref, değer ve doğru, dayanaklı, belge sunarak konuşma bakımından En Yüce Olanısın.

۞ كَلَّا إِنَّ الْإِنسَانَ لَيَطْغَى ۞

6. Ayet: Allah Azîmüşşan insanın ilk yaratıldığı maddesini ve yaratılışını, sonunu ve gayesini işaret edip gösterdikten sonra insana mükemmel yardımlar yapıp bol ikramlarda bulunmasına rağmen; bütün yaratılmışın şaşırıp kalacağı durumunu, nankörlük, taşkınlık, sapıklık ve azgınlığını göstermek için şu açıklamayı yaptı:

Yo, hakikat şu ki, iğrenç maddelerden meydana gelip üstün bağış ve rahmetimizle sonsuz ikramlara, yüksek değerlere ve en yüce makamlara yükselen insan azgınlık yapıyor ve haddini aşıyor. Rabbine karşı büyüklük taslıyor, var edilişinin aslını unutuyor.

۞ أَن رَّآهُ اسْتَغْنَى ۞

7. Ayet: Çünkü o kendisini Müsteğnî görüyor, Rabbine muhtaç olmadığını zannediyor. O'na (c.c.) kulluk yapmaktan ululanıp yan çiziyor. Sahip olduğu kırılıp tükenecek Dünyalıklar, süs ve parıltılar sebebiyle Yeryüzünde havalanıp geziyor.

۞ إِنَّ إِلَى رَبِّكَ الرُّجْعَى ۞

8. Ayet: Ey rezil, gayet pis ve alçak sudan meydana gelen insan! Nasıl olur da Senin; azgınlık yapıp büyüklenerek Rabbinden yan çizmen mümkin olur? Bilesin ki, seni yoktan, iğrenç ve rezil bir karışımdan meydana getirip var Eden Rabbinedir dönüşün. Ahirette bilinen ve haber verilen dönüş O'na (c.c.) olacak ve adaletine göre hesaba çektikten sonra senden meydana gelen her şeyin karşılığını verecek.

❁ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَى ❁

9. Ayet: Allah Azıîmüşşan; azgınlardan biri olan, büyüklük taslayıp ibadetten yan çizen ve sahip olduğu mal ve itibarına dayanarak kendisini zengin görüp Allah Teâlâ'ya muhtaç olmadığını zannederek kafa tutan Ebucehl'i açıklayıp anlattı ve şöyle dedi: Ey ibretle bakıp gören! Gördün mü o kendince yasaklama yapıp engel olmağa çalışan azgını?

❁ عَبْدًا إِذَا صَلَّى ❁

10. Ayet: Namaz kılan ve kullukta En Kâmil Olan O Pek Büyük İnsanı, bütün varlığıyla Rabbine yönelip Namaz kılarken engel olup vazgeçirmeğe çalışan zalimi gördün değil mi?

Bu azgın Ebucehl idi. Allah (c.c.), ona lanet etsin. Demişti ki, eğer O'nu (s.a.v.) secde ederken görürsem; boynunu çiğnerim. (Konuşması sonrasında Ka'be yakınındaki derneğinden çıkıp baktı) ve gördü ki, En Sevgili Rasûl, Muhammed (s.a.v.) Ka'be karşısında secde ediyor. Güya dediğini yapmak için yaklaştı ve birden arka-arka perişan bir tarzda kaçtı. Ne olduğunu sorduklarında dedi ki, Muhammed'le benim aramda ateşle dolu bir çukur oluştu. Korkunç bir durum ve acaib kanatlar gördüm.

(Anlatıldığına göre sinsice yaklaşmış, büyük bir taşı iki eliyle kaldırıp Efendimizin s.a.v. Mübarek Başına bırakmak istemişti. Çünkü Sevgili Peygamberimiz s.a.v. Efendimiz her güzellikte olduğu gibi kudret ve kuvvette de insanların En Üstünü idi. Bunu Ebucehl herkesten iyi biliyordu. Nasıl olur da O'na dürüstçe yaklaşıp ayağını uzatabilirdi. Sevgili Peygamberimiz s.a.v. secdeden yüksek sesle; Allahü Ekber deyip kalkınca o büyük taş arkasına düşen Ebucehl yere yuvarlanıp perişan oldu. Rezilliğini örtmek için dedi ki, ben de bağırırsam; derneğimden gençler dışarı fırlarlar, küheylan atlarına atlayıp gelerek etrafını sararlar.

Peygamber Efendimiz s.a.v. dedi ki, Ben de haykırırsam; zebanîler gelir, kuş sürülerinin fareleri toplayıp götürdüğü gibi sizleri alıp Cehennem götürürler. Allah Teâlâ gerektiğinde bunu gerçekleştireceğini gelen Ayetlerde anlatmaktadır.)

❁ أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَى ❁

11. Ayet: Allah Azıîmüşşan O yasakçı Azgına tehdîd yaparak ve azarlayarak seslendi: Bana bak ve anlat ey Azgın yasakçı ve son derece inad eden düzen bozucu! Eğer Hakka yönelip Namaz Kılan O Sevgili Kul; Allah'ın (c.c) hidayetine ve irşadına uymuşsa…

❁ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى ❁

12. Ayet: Ya da (iyilik bakımından daha fazlasını yapıyor, İlâhî hidayete uyup Namaz kılmakla beraber) zulüm, azgınlık, pis arzulara uymak, tahribat ve her türlü haramdan sakınmayı emrediyorsa; yine de sen O'nu (s.a.v.) yaptığı olgunluk ve irşaddan vazgeçirmeğe mi çalışacaksın?

۞ أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۞

13. Ayet: Bana bak ve haber ver ey azgın! Sen O'nu (s.a.v.) Namazdan vazgeçirsen, şayet O da Allah'ı (c.c.) inkâr etse, O'nun (c.c.) emirlerinin gereğini yapmaktan yüz çevirse, Allah'ın (c.c.) yasaklarından kaçınmasa…

Hulasa ey azgınlık ve kâfirlikte inad etmekte aşırı giden Zalim! Sana göre O Sevgili Kul; hidayet üzere olup Namaz kılsa, takvayı emredip pis arzulara uymaktan kurtarsa ya da inkârcı olsa Mevlâ'sını inkâr edip Kendisine gelen İlâhî hukümlerden yüz çevirse, emir ve yasaklara uymaktan, Allah'ın kitaplarında gelen ve yapılması emredilen hukümlerden yan çizse bunlar sence bir ve aynı şey öyle mi? Yani O'nun haklı veya haksız, Allah'a itaat eden veya ısyankâr olan olması fark etmez, sırf senin asabiyetin (ırkçılık, öfke ve inkârdaki inadın) sebebiyle engel olacaksın öyle mi?

۞ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۞

14. Ayet: Bu kendini beğenen yasakçı; bilmiyor mu ki, her türlü nimetleri vermeğe ve her tarzda intikamlar almağa Kadir Olan Allah Azıîmüşşan kendisini, uğraşı ve tartışmaları gibi tüm yaptıklarını görüyor. Elbette her şeyi görüp bildiği gibi cezasını da verecek.

۞ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۞

15. Ayet: Yo, o azgın yasakçı içinde bulunduğu inadı ve ululanmayı bırakmaz ve Allah'a (c.c.) İman ve ibadeti yasaklamaktan vazgeçmez ve zulmünü sonlandırmazsa; kesinlikle alnından tutarız (zebanîlerimiz tutar), kafası ayaklarıyla birleştirilir, tortop edilir ve yüzü üzeri; gururlanarak, inkâr ederek azgınlıklarında ısrar eden nankör kâfirler için hazırlanmış olan Cehennem ateşine sürükleriz.

۞ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۞

16. Ayet: Hangi alından tutacağımızı açıklayalım; (secde etmeyen) hep yalancı, daima yanlış yapan, azgınlık ve taşkınlıkta zirveye ulaşmış olan alından…

Kâfirin kendisi değil de; alnının bu kötülüklerle nitelenmesi; kâfirin son derece rezil edileceğini ve rezilliğinin şiddetli olacağını anlatmak içindir.

۞ فَلْيَدْعُ نَادِيَه ۞

17. Ayet: Yaptığı zalimliklere karşı böylece cezalandırdığımızda derneğine, derneğindeki fedâîlerine çağırsın. Onlardan yardım istesin de ona yardım etsinler ve kapsamlı kahrımızla başına gelen azaptan kurtarsınlar.

۞ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۞

18. Ayet: Hem o çağırırsa Biz de Cehennemde görevli olan zebanîleri, güvenlik görevlilerini çağıracağız. O zaman tam bir rezillik ve aşağılanma ile Cehennem ateşine onları sürüklerler.

۞ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۞

19. Ayet: Yo, o kâfir haddini bilecek. Ey peygamberlerin En Kâmili! Sen O Kâfire kulak asma. Namazına ve kullarıma takvayı emretmeğe devam et. Onun saçmalıklarına dönüp bakma. Tam bir yakarış, saygı ve bükülme ile Rabbine secde et. Maddî Varlığıyın gereği olan her türlü durum ve düşünceleri üzerinden atarak Rabbine yaklaşmağa devam et. Allah'ın (c.c.) Büyüklüğünü anıp i'lân ederek Dünyalık nasiplerini Kendine haram eyle. Fânî İnsan olman gereği maddî Varlığıyın gereği olan her şeyi Kendinden düşür, yok eyle.

Bir Hadîs-i Şerifte -Allah Azıîmüşşan Söyleyene selâm ve salevât eylesin- şu açıklama yapılmıştır. Kulun Allah Azıîmüşşan'a en yakın olduğu an; secde ettiği andır.

Hulasa Rabbini; hamd ederek tesbîh eyle. Daima secde edenlerden ol. Kesin olan (ölüm) sana gelinceye kadar Rabbine kulluk yap.

ALAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hak Teâlâ'ya yaklaşmak, mana sonsuzluğuna ulaşmak isteyen! Allah Teâlâ, istediğine ermekte sana yardım etsin. Sana gereken; yapmakla emrolunduğun tüm ibadet ve itaatlerine aşırı tarzda boyun büküp küçülerek, tam bir ihlâsta bulunarak devam etmendir. Çünkü kul ancak ve ancak; maddî varlığının gereği olan her şeyi yok etmek, irade ve isteklerinin ölmesiyle yok olmak, tam bir bükülüş, itaat ve kusursuz bir yakarışla Rabbine yaklaşmış olur.

Bu halde irade ve isteklerin ölmesiyle yok olmak; ebedî olarak var olmayı kazandırır.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle bu anlatılan güzelliklerle nitelenenlerden eylesin.

KADR SÛRESİ

Çoğunluğun iddiasına göre Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 5 Ayettir. Kur'an'ın inmesine sahne olan Kadr Gecesi anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

KADR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Peygamberlerin gönderilmesi ve kitapların indirilmesi sır ve incelikleri kendilerine açılan kimselere yani sayısız ve sınırsız çoklukların (Allah Teâlâ'dan başka varlıkların) yüzlerine (ve özlerine) İlâhî Birliğin sirayetinin (gayet yakın olarak kuşatmasının) sırrını (ince bilgisini) bilip idrak eden kimseye şu gerçekler asla gizli kalmaz: Levh-ı Mahfuzda, Allah Azıîmüşşan'ın yüce ilminde ve Yüce Kalemde yazılmış, kayd edilmiş ve koruma altına alınmış olan mikdarlar (nasıl ve ne kadar olacakları belirli ve ölçülü olan tüm varlıklar); kesinlikle ğaybî (Allah'tan c.c. başkasına gizli ve bilinmez) olan A'mâ Âlemindedir ki, Ona Kadr Gecesi denmiştir. Bütün kitapların inip gelerek tecellî ve açığa çıkma sahasında ortaya konması; Oradan (Kadr Gecesi makamından) olmaktadır. Bu da yine O Yüce Varlık (c.c.) dairesinde gerçekleşmektedir. Şüphe yok ki, Allah Teâlâ'nın kitaplarının ve sahıîfelerinin tamamının inmesi; her şeyin Orada; İlâhî ilimde olduğu surette kayıtlı olduğunu anlatmak ve O Yüce Âlemi haber vermek içindir.

İşte bunun için Allah Teâlâ Sevgili Peygamberine ve O'nun (s.a.v.) şahsında tüm yaratılmışa lütuf ve ikramlarını sayıp anlatmak tarzında Kur'an'ın; O Büyük Kadr Gecesinde indiğini haber verdi. O Kadr Gecesi; görünüp bilinen şu varlık âleminin zamanları bakımından bin aydan çok daha hayırlıdır.

Hulasa teyemmünden (ve teberrükten, yani sözlerin En Uğurlu ve En Bereketlisi olan Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Bütün varlıkları yaratılmadan önce nasıl ve ne kadar olacaklarını belirleyip yazarak kaydedip Koruyan Allah Adıyla…

Îman ve İslâm'ın Yolunu açıklayan Kur'an'ı kullarına indirmekle onlara Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Unutma ve gaflet uykusundan onları uyarmakla Rahîm'dir; pek merhametlidir.

۞ إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۞

1. Ayet: Bilesiniz ki, kullarımızın tamamına lütuf ve rahmetimizin pek büyük olduğu Makamımızdan Kur'an'ı; Kadr Gecesinde, gaib ve gizli olan her şeyi çok iyi Bilen Allah'tan (c.c.) başka kimsenin bilemeyeceği Gaybî (hakikati bilinmeyen Kadr Gecesinde Biz indirdik. O Yüce Kur'an onlara; cehalet ve kâfirliğin ateşlerinden, sapıklık ve yanılgının (korkunç) derelerinden kurtuluş Yolunu açıklıyor.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۞

2. Ayet: Allah Azıîmüşşan; Sevgili Peygamberine (s.a.v.) Kadrin ve Kadr Gecesinin bilinmeyen bir âlem olduğundan dolayı Onu kapalı tuttu ve anlatmak için sordu: Sana Kadr Gecesinin ne olduğunu kim ve ne bildirdi? (Bilemezsin ve kimse de bildiremez.) Çünkü maddî varlık sahibi bir insan olman gereği olarak bilemezsin. Çünkü Kadr Gecesi; madde âleminin ulaşımlarından ve bu âlemde yerleşip yaşayanların hissedip anlamalarından hariç ve sonradan olan sınırların dışındadır.

۞ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan insanların idrak edip anlayacakları kadar açıkladı ve dedi ki, Kadr Gecesi; bilinen ve görünen şu âlemin (Dünyanın) gündüzleri ve geceleri hesabıyla bin aydan çok daha hayırlıdır.

۞ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ۞

4. Ayet: Çünkü sonsuz manevî karanlık âlemin sakinleri olan melekler ve bütün bedenlerdeki ruhları idare eden Emîn Ruh (canlıların hayat kaynağı olan güvenli can denizi) O Gece Rablerinin izniyle Yeryüzüne inerler. Onların inişleri; Allah Azıîmüşşan'ın kâinatta yürürlükte olan icraatlarından her bir işi yapmak içindir.

۞ سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۞

5. Ayet: Bütün işler Allah Azıîmüşşan tarafından sağlam hıkmeti ve kusursuz gayesi gereği gerektiği ölçüde yapılıp meydana gelmesi için onlara verilip ısmarlanır. Onlar da verilen görevi güzelce icra ederler. Tüm bu anlatılanların durumu fecrin doğuşuna kadardır. Yani Yüce İlâhın Varlığının Güneşi Yüz gösterip görününceye kadar O'ndan yansıyıp gelen ve gölgelerden ibaret olan varlıklar görevler yaparlar, O'ndan aldıkları nûrlarla hizmette bulunup görevler yapar. O Yüce Güneş (c.c.) Kendisini açığa koyunca bütün yansımaları, gölgeleri ve onların sahip oldukları ışıkları tamamen yok eder.

Tasavvur et ve bil ki, (O Sonsuz) Kadr Gecesi; senenin bütün gecelerinin arasında veya Ramazan Ayının gecelerinde ya da Ramazan Ayının son on gecesinde saklıdır.

Denildiğine göre gizli olan bu Kadr Gecesi; manevî A'mâiyyetten (İlâhî gizliliğin gerçeğinden) ibaret ve hakikati yaratılmışa gizli olan Kadr Gecesini temsil eder ve anlatır.

Bu sebeple Şâri' Teâlâ (kanunlar ve kurallar Koyan Allah Azıîmüşşan) Kadr gecesini bildirmedi, öğretmedi, aksine kapalı tuttu ve gizledi (ki, kullar her geceyi değerlendirsin.)

Yine denildi ki, Kadr Gecesinde bir senenin durumları, bir sene içerisinde nelerin olup biteceği takdir edilir, (görevli meleklere) asıl Kadr Gecesinde (İlâhî ilimde) belli ve kayıtlı olduğu gibi kaderi, mikdarı, nasıl ve ne zaman olacağı bilgileri verilir ve inip gelen meleklere görev taksimi yapılır.

İşte bundan dolayı (O Gecenin ve içinde yaşananların öneminden dolayı) Onu kim idrak eder ve ihya ederse (ibadet edip Kur'an okuyarak canlı kalır ve canlılığıyla Geceyi canlandırırsa) Dünya ve Ahiretin gerçek mutluluğuna ulaşır.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle O Geceyi bulmakla, O'na ulaşıp O Makama kavuşmakla rızıklandırsın, nasiplendirsin.

KADR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Bu Geceyi ihya edip Ona ulaşmağa tam bir kararlılıkla ve arzu ile isteyerek yönelen! Sana gereken; hayatıyın bütün günleri boyunca sana gelen bütün geceleri ihya etmek için paçalarını sığaman, iyice hazırlanmandır. Çünkü Kadr Gecesi karşılaşacağın geceler içerisinde saklıdır. Hulasa bütün durumlarında ve vakitlerinde (daima zikret) Allah Teâlâ'dan hiç gafil ve habersiz olma ki, bütün gecelerin; Dünyadan ve Dünyadaki her şeyden daha hayırlı olan Kadr olsun.

BEYYİNEH SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de indiği rivayetiyle beraber, Medîne-i Münevvere'de inmiş olması çoğunluğun görüşüdür. 8 Ayettir.

İlk Ayetinde Beyyineh (hak ve haklılığı gayet açık, her şeyi mükemmel tarzda açıklayıcı belge) anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

Allah Azıîmüşşan'ın her bir Ayetine Beyyineh dendiği gibi O'nun (c.c.) bütün kitapları ve sahıîfeleri de beyyinehdir. (Açık belgeler mecmuasıdır.) Her bir peygamber (a.s.) beyyinehdir. Burada Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Beyyineh (kesin ve gayet açık ve en üst düzeyde Açıklayıcı Olan; belgeler Mecmuası) olarak anlatılmaktadır.

BEYYİNEH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Dînin esaslarını açıklayan Ayetlerin ince bilgilerini anlayıp idrak eden, Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman edip itaatte bulunarak kesin mertebelerine erme fermanlarını kavrayan kimseye şu hakikatler gizli kalmaz: Hak Yolun (insanlığın Eşsiz Hayat Tarzı Olan İslâm'ın) ortaya çıkışı, Allah'ın (c.c.) Yolunu bulup dosdoğru yürümek; ancak ve ancak peygamberlerin (a.s.) gönderilip kitapların indirilmesiyle olur. Çünkü Hakkın (Hak Dînin) açığa çıkıp anlaşılması ancak ve ancak Hak Teâlâ tarafından olur. Hatta Hak Teâlâ ile (O'nun tevfîkı ve muktedir kılmasıyla) olur.

Nitekim Allah Azıîmüşşan kâfirlerin; Îman ve kâfirlikleri konusunda, yaptıkları nankörlük hususunda durum ve davranışlarının gerçek yönlerini teyemmünden (sözlerin En Uğurlusu olan Besmeleden) sonra haber vermektedir:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Peygamberler gönderip kitaplar ve Mucizeler indirerek Hak ve Tek Olan Varlığının Yolunu Açıklayan Allah Adıyla…

Belgeler gönderip her şeyi açıklamakla kullarının tamamına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Kullarının seçkinlerini derecelerin en yücesine ve makamların en yükseğine ulaştırmakla Rahîîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۞

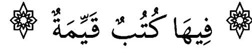
1. Ayet: Ehl-i Kitaptan yani Yahûdî ve Hıristiyanlardan kâfir olanlarla putperest müşrikler; Son Peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) Îman edip kabullenerek bir gün Peygamber (s.a.v.) olarak geleceği konusunda hiçbir zaman ayrılığa düşmediler.

Çünkü Ehl-i Kitab; kendilerine inen Kitaplarında (Tevrat ve İncîl'de) okuyorlar, sık-sık rastlıyorlar ve böylece Peygamberliğine (s.a.v.) Îman ediyorlardı.

Müşrikler de atalarından duymuşlar ve kâhinlerden de O'nun (s.a.v.) geleceği haberini alıyorlardı ve onlar da inanıyorlardı. Allah Azıîmüşşan'ın Kesin Kanıtı, pek Açık Belgesi ve Büyük Beyyineh kendilerine gelinceye kadar inançlarından ve bu konuda aralarında ittifaktan ayrılmadılar.

۞ رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۞

2. Ayet: Bu Beyyineh; Allah Teâlâ tarafından gönderilen En Büyük Peygamberdir. O'nun (c.c.) katından apaçık Ayetlerle, yüce Mucizelerle, son derece sağlıklı ve kusursuz belgelerle desteklenmekteydi. (Bunlar sayesinde ilimler ve yüce belgeler mecmuası ve deniziydi.) Onlara her biri birer Mucize olan pak sahıîfeleri ve her türlü rezillik ve saçmalıklardan tertemiz bölümleri ve sur gibi muhkem ve korunmuş kısımları (Sûreleri) okuyor ve açıklıyordu. Öyle pak, temiz ve korunmuş… Çünkü O Kur'an'ın önünden ve arkasından, gelmeden önce ve geldikten sonra O'na asla batıl erişemez, yaratık sözü karışamaz. Zira Hakîm ve Alîm tarafından indirilmiştir.

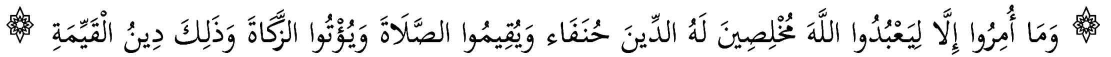


3. Ayet: O Sahîfelerin aralarında Allah'ın (c.c.) pek sağlam ve düzgün mektupları, gayet gerçek, İlâhî iş ve icraatın kendisi olarak pek doğru sözler, İslâm Dîniyle ilgili hukümler, emirler ve yasaklarla dopdolu, hakikaten olanları ve adaletle olacakları doğru olarak anlatımlar var. Eğrilik, sapma asla yok. Açık ve net olan hakkı ve gerçeği konuşan yazılar ve âdil kararlar var.



4. Ayet: Hulasa kendilerine Kitap verilenler, Yahûdîler ve Hıristiyanlar Îman ve tasdik konusunda ayrılığa düşmemişlerdi ancak Beyyineh (Gayet Açık ve Açıklayıcı Belge) kendilerine geldikten sonra yani Allah'ın (c.c.) Rasûlünün (s.a.v.) Kendisi her hususta Açık ve Açıklayıcı Delîl, hatta En Büyük Dellâl (Muazzam Yolgösteren ve En Büyük Önder) olmakla beraber, Eşsiz ve En Mükemmel Kanıt ve Kanıtlayıcı Olan Kur'an geldikten, O'nun (s.a.v.) Peygamberliğini ve her konuda Haklı olduğunu açıkladıktan sonra ayrılığa düştüler.

Kimileri Kitaplarında rastladıklarının ve halktan duyduklarının gereği olarak Îman ettiler. Kimileri de basit çıkarlar uğruna inad edip diklenerek inkâr edip kâfir oldular. Bundan dolayı o inatçı kâfirler; Allah'ın (c.c.) Yüce Peygamberinin (s.a.v.) Kitaplarında yazılı olan, anlatılan ve tarif edilen ahlakını ve niteliklerini silip değiştirdiler. Kur'an'da ve İslâm'da; Kitaplarında anlatılanlara aykırı hüküm ve anlatımlar olmadığı halde Îman etmediler.



5. Ayet: Hal bu ki, sırf Allah'a kulluk yapmaktan başka bir şeyle emredilmemişlerdi. Her şeyi ve bütün varlıklarını Allah'ın (c.c.) bilerek, batıl dînlerden, asılsız ve yanlış hayat tarzlarından ayrılıp gerçek Müslimanlar olarak, üzerlerine belli vakitlerde eda edilmek üzere farz kılınan Namazlarını kılarak, mallarını (ve varlıklarını) temizleyen Zekâtlarını vererek kulluk yapacaklardı. İşte bu (hem) onların Kitaplarında (ve hem de Kur'an'da) emredilen (Hak ve) Tek Sağlam (ve kusursuz) Dîndir, İslâm Dînidir. (Bütün peygamberlerin Dîni Hak ve Tek Dîn Olan İslâm'dı.) Hz. Muhammed (s.a.v.) O Yüce Dînin icrası üzere geldi. Allah'ın (c.c.) Yüce Dîninde hiçbir bozulma ve değişiklik olmadı.

Hulasa o kâfirler; hiçbir aklî veya naklî sağlıklı dayanakları olmaksızın sırf inad ile inkâr edip kâfir oldular.



6. Ayet: Bilesiniz ki, Allah'ın Sevgili Peygamberi Hz. Muhammed'i (s.a.v.) kabul etmeyen, inkâr edip kâfir olanlar yani Ehl-i Kitab ve müşrikler; ebedî lanetlenme (rahmetten uzaklaştırılma) ve her şeyden mahrum olma yurdu olan Cehennemin ateşine girecekler ve ebedî olarak kalacaklar. Ondan bir başka yere ve duruma geçiş ve değişim görmeyecekler, sadece değişiklik azap üzerine azap artmakla ve acıları daima şiddetlenmekle olacak. Yüce kabul sahasından ve İlâhî Huzurdan kovulup tüm rahmet ve nimetlerden ebediyyen mahrum kalacak olan o uğursuz kâfirler;

yaratılmışın en şerli ve en kötüleridirler. Sanki onlar kötülük ve alçaklığa özel ve kötülükten oluşmuş cisimler ve varlıklardır.

۞ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُوْلَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۞

7. Ayet: Allah Teâlâ âdeti olarak kâfirlerden ardından Mü'minlerden bahsetmek üzere şöyle dedi: Ehl-i Kitaptan, Müşriklerden ve tüm insanlar içerisinden Allah'ın Varlığına, Birliğine ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Peygamberliğine Îman eden, kitaplarında bulup gördüklerine ve geçmiş insanlardan duyduklarına göre; hiçbir hususu bozup değiştirmeksizin O'nun (s.a.v.) da'vetini eksiksiz kabul edip Allah'a (c.c.) ulaştıracak ve katında beğeni ve kabul görecek yararlı işleri yapan Allah Teâlâ katında makbul ve mutlu kullar; yaratılmışın hayırlıları ve seçkinleridirler.

۞ جَزَاؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۞

8. Ayet: Onların; Îman edip yararlı işler yapmalarıyla hak ettikleri mükâfaatları Rableri katında Adn (ebedî ikamet) Cennetleridir. Oralar; Allah Azıîmüşşan'ı hakkıyla bilip tanıma, kesin olarak görme ve hakkıyla kavuşma sahalarıdır. O Cennetlerin altlarından nehirler akar. Yani her türlü mükemmel içecek nehirleri, İlâhî bilgiler ve hakikat ırmakları akar. Bunlar hakikat Denizinden (c.c.) dökülüp uzanmaktadır. Oralarda ebedî olarak kalacaklar. Onlara bu sonsuz nimet ve üstün bağışları ikram Eden, ilim ve hıkmet Sahibi Olan Allah (c.c.) onlardan, onların niyyet, samîmiyyet ve yaptıklarından Razı olmuştur. Onlarda O'ndan ve O'nun (c.c.) kendilerine; kabiliyyet ve kapasitelerine göre bölüp verdiği nimetlere ve ikramlara razı olmuşlardır. Hulasa bu bol ücret ve her şeyden güzel olan Rabbin rızası; Rabbinden korkan ve saygıyla kulluk yapıp daima bağlılık gösteren her bir kul içindir. O akıl sahibi kul; Rabbisinin kahrından ve gazabından korkup Huzurunda dikilip hesap vereceğini daima hatırında tutmuş ve saygıda kusur etmemiştir. Bu sebeple O'nun (c.c.) emirlerine tamamen sarılmış, yasaklarından kaçınmış, Takva (Rabbine ve O'ndan c.c. gelenlere ters düşmekten korunmak ve) bütün haramlardan sakınmakla nitelenmiş ve Takva sahibi diye adlandırılmıştır.

Allah Azıîmüşşan bizleri Takva ehli olan topluluklardan ve onlara hizmet edenlerden eylesin.

BEYYİNEH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan'a yönelen ve O'ndan (c.c.) kabul görüp rızasına ermeyi umud edip isteyen! Sana gereken; içini ahmakça davranışlardan, hafiflik ve acelecilikten arındırmandır. Bunlar Allah Azıîmüşşan'a teslîm olup O'nun (c.c.) kaza ve kararlarından başına gelenlere razı olmağa aykırı hallerdir.

İçinde bulunan gizli varlıklarını, kalbini, gönlünü, aklını ve fikrini; tüm bid'atlara, keyfî hareket, görüş ve arzulara sapmaktan boşaltmalı ve temizlemelisin. Bunlar Yüce Mevlâ'ya yaklaşmaktan uzaklaştırır.

Hulasa Teslîm olup rızaya ve Hak Teâlâ'ya bütün varlığınla yönelmeğe çalışacak, bollukta ve darlıkta bu hâlini koruyacaksın. Rızık bolluğu, rahat ve huzurlu anlarında dahi Allah Azıîmüşşan'a tevekkül edecek, bir an kendi başına kalmayacaksın. Mülk (idare ve idare sahalarının tamamı) Allah Azıîmüşşan'ındır, bilesin ki, mülkünde sadece O'nun (c.c.) dediği olur, sırf O'nun (c.c.) istedikleri gerçekleşir. Demesi ve dilemesi de sadece izni ve isteği üzerine gerçekleşir. Razı olduğu işlerin olması ise O'nun (c.c.) üstün bağış ve ikramından ibarettir.

ZİLZÂL SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 8 Ayettir. İlk Ayetinde; Kıyametin kopması anındaki dehşetten dolayı Dünyanın korkunç sarsıntısı (zilzâl) anlatılarak söze başlandığı için Bu Ad verilmiştir.

ZİLZÂL SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Dünyada yapılan bütün işlerin birbirinden seçilerek tam karşılık göreceği Ahiret Hayatının durumlarını idrak edip kavrayan kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bütün varlıkları yoktan var etmeğe, tüm yaratılmışa varlıklar vermeğe sebep olan; Allah Azıîmüşşan'ın sağlam hıkmeti (kusursuz ve sonsuz bilgisi, sağlam icraatı ve yüce gayesi); her şeyin cezasının verilip karşılığının görüleceği Ahiret Hayatı öncesinde deneme ve imtihan sahası olan Dünya hayatının var oluşunu da gerektirmiştir.

Çünkü Allah Azıîmüşşan'ın kullarına yapmış olduğu tekliflerin (yüklediği yükümlülük ve sorumlulukların) sır ve incelikleri, İlâhî buyrukların ve yasakların faydaları, katından indirilen huküm ve kararların sağladıkları açığa çıkıp anlaşılsın, Yönetici Yüce Rab ile O'nun (c.c.) Rabliğine daima muhtaç olarak yönetilenlerin, Ma'bûd ile kulun, sonsuz Hâkimyyet Sahibi Yüce İlâhla, O'nun (c.c.) acaib ve sonsuz kudreti, sayısız ve muazzam nimetleri karşısında şaşkınlıktan kurtulamayan başta insanlar olmakla tüm aciz yaratıkların sınırları, Allah Azıîmüşşan'ın Eşsiz ve Yüce Makamı, yaratılmış olanların ne oldukları ve nerelerde ne yapacakları seçilip belli olsun.

Hulasa Allah Azıîmüşşan'ın hıkmeti gereği Ahiret Hayatının Dünya hayatı üzerine kurulu olduğu bildirildikten sonra Yüce Yaratıcı; Ahiretin muhakkak olarak geleceğinin belirti ve alametlerine işaret edip açıklama yaptı. Teyemmünden (uğur ve bereket Kaynağı Besmeleyi zikrettikten) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Dünya ve Ahiret Hayatına göre kullarının işlerini Yürüten Allah Adıyla…

Dünyada kulları için; Ahiretin en güzel karşılıklarını ve sevaplarını kazandıracak yükümlülükler koyup görevler yüklediği için onlara Rahman'dır; sonsuz rahmet ve ikram Sahibidir.

Kullarının seçkinlerine Ahirette; en mükemmel karşılığı ve bol sevapları verecek olmakla onlara Rahîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! İnsanların Yüce Huzura hesap vermek için arz olunup yapılanların karşılık göreceği Ahiret Gününü inkâr eden cahile Kıyametin Koptuğu (ve Ahirete yolculuğun başladığı) o vakti anlat: Allah Azıîmüşşan'ın aşırı tarzda hareketlenmeyi emretmesi ulaştığında; Allah Azıîmüşşan'ın kendisine takdir edip biçtiği dehşetli bir sarsıntıyla Yer sarsıldığında…

۞ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۞

2. Ayet: Sarsıntısı sonrasında Yer ağırlıklarını, içinde gömülü ve saklı olanlarla beraber göğsünde yatan ölüleri Yeryüzüne çıkardığında…

۞ وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا ۞

3. Ayet: İnsan; sarsıntıyı ve Yerin içerisinde bulunanların dışarı atıldığını gördüğünde şaşkınlığından dolayı Buna ne oluyor, buna ne ilişti de sarsıntıya maruz kaldı? Hal bu ki, önceden gayet sakin ve hareketsizdi… Dediğinde.

۞ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۞

4. Ayet: O Gün Allah Azıîmüşşan kendisine ilham edip konuşturmasıyla tüm haberlerini aktaracak. Yani Yeryüzü; kendisi üzerinde insanların yaptıklarını eksiksiz haber verip anlatacak.

Ebu hüreyre'den (r.a.) rivayet edildi ve şöyle dedi: Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz dedi ki, Yerin vereceği haberleri nedir? Dediler ki, Allah ve Rasûlü En İyi Bilendir. Şöyle buyurdu: Bilesiniz ki, Yerin vereceği haberler; her bir kölenin ve cariyenin (Allah'ın her bir erkek ve kadın kulunun) Yer üzerinde yaptıkları hakkında Yerin şâhidlik yapmasıdır. Yani şöyle diyecek: Bu kul üzerimde şunu ve şunu yaptı. İşte haberleri bu olacak.

۞ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ۞

5. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Yerin bu konuşup haber vermesi; Rabbiyin Ona vahyetmesi ile emredip izin vermesiyle olacak ve O da konuşacak.

۞ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۞

6. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Anlat: O Gün insanlar; hesap verdiklerinden dönüp; amelleri ve amellerinin karşılığı olan Cennet veya Cehennem onlara gösterilmesi için gelecekler yani her bir kimse sahip olduğu hidâyeti veya dalâletiyle gelecek.

۞ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۞

7. Ayet: Kim zerre ağırlığınca (gözün zor görebileceği) küçük karınca (belki o karıncanın en küçük bir organı) ağırlığı kadar hayır ve iyilik yaptıysa onu, o iyiliğin karşılığını Cennette görecek.

۞ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۞

8. Ayet: Kim de zerre kadar bir kötülük yaptıysa onu, onun karşılığını Cehennemde görecek.

Bu Ayet; Ayetlerin en muhkemi (çokça anlam içermekte özet bir Ayet olduğu halde pek net anlaşılır olanı olup nesh edilmeyen ve te'vîle ihtiyacı olmayanı), Allah Azıîmüşşan'ın adaletini göstermekte en kuvvetlisi, bu konuda anlatılan hüküm ve açıklamaların en kapsamlısıdır.

Bu yüzdendir ki, Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz şu açıklamayı yapmıştır: Zilzâl Suresi; Kur'an'ın yarısına denktir. Kul Hüvellaah; üçte birine, Kul yâ eyyühel kâfirun ise dörtte birine denktir.

ZİLZÂL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Hak Teâlâ'ya yönelen! Amellerin salih (Îman ve İslâm'a uygun ve yararlı olanlarını) yaparak bunlarla nitelenip anlatılmalısın. Yaptığın salih amellerdeki ihlâsına ve onları yapmaktaki saygı ve samîmiyyetine göre daima yaptıklarını artırmalısın. Bozuk amellerden ve yanlış işlerden uzak kalmalısın ki, karşılıkların en güzelini göresin. Senin yapman gereken Bu Ayetin içerdiği manayı gözüyün önüne koymalısın (ve daima okuyup ders alacağın bir önemli levha yapmalısın) ki, yaptıklarına dayalı olarak göreceğin karşılığı iyice anlayıp daima hatırlamak durumunda bulunasın.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle düşünüp ders alanlardan ve Bu Ayet-i Celîlenin gereğine sarılanlardan eylesin.

AADİYÂT SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme’de veya Medîne-i Münevvere’de indiğine dair rivayetler olup 11 Ayettir.

Sûre-i Celîleye; Aadiyât’e (en başta Peygamberimizin s.a.v. Efendimizin Atı ve Hz. Alî’nin k.v. Düldülü olmak üzere Küheylan atlara; Allah Yolunda kahramanları taşıyan ve gayet süratle giden, harıltılar çıkarak koşan atlara, canlara, canlılara ve araçlara) yemin edilerek başlandığı için Bu Ad verilmiştir.

AADİYÂT SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Teâlâ'dan gelen nefesleri içine çekmek, manevî uğur ve şifa yönünden esen, Rahman Azıîmüşşan'ın sonsuz rahmetinden gönderilmekle gelen canlara bıraktığı şifa nefesiyle hayat bulup rahatlamak isteyen kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bu yüce makamlara ve pek değerli yerlere nail olup ulaşmak ancak ve ancak; madde âlemi ve onunla ilgili her şeyi, imkân vadisindeki (Dünyanın seviyesiz mertebelerindeki) engelleri terk ettikten, birbirlerine bağlı geniş arzu ve ümitleri koparıp attıktan sonra olur.

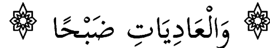
Bu da Allah Teâlâ'nın tutup çekmesiyle, katından destek vermesiyle, kulun çabalayıp gayretini harcamasıyla kolay ve mümkin olur. Bu sebeple Allah Azıîmüşşan; tam bir arzu ile (Yolunda koşup gayret gösteren) tertemiz mübarek canlara yemin etti. Bu yeminin yanına ise (yeminden sonra yemine cevap olarak) insanın; Hak Teâlâ'nın nimetlerine nankörlük yaptığını, kendisini ilgilendirmeyen lüzumsuz şeylerle uğraşarak yani Maddî âlemin (kendisine perde ve engel olan) malzemelerine takılıp kalarak nimetleri değerlendirmek konusunda büyük zararlara girdiğini ifade edip anlattı. Hulasa (bu konuda) teyemmünden sonra sözlerine başladı:



İnsanın; İlâhî bilgi ve kesin idrak mertebelerine ulaşması için işlerini Yürüten Allah Adıyla…

Allah Teâlâ; Kendisine (c.c.) halîfe olmağa layık ve uygun olsun diye insanı Kendi (c.c.) Suretinde yaratmakla ona Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan insana Rahıîm'dir, pek merhametli ve ikramlıdır. Çünkü insanı Birliğinin Denizine kavuşturmak için onu yetiştirip eğitir ve ona yol gösterir.



1. Ayet: Harıl-harıl koşanlara yemin olsun. Allah Azıîmüşşan; insanlığın bütün rezilliklerinden süratle arınan temiz canlara yemin etti. Onları süratle koşmaları konusunda; mükemmel bir at cinsi olan Küheylanlara benzetti. Zannedersiniz ki, o insanlar; maddî hayatın zindanlarından ve Dünya sahasının darlıklarından çıkıp kurtulmak, tam bir aşk ve istekle manevî âlemin uçsuzluklarına ve Yüce Varlığın Sonsuz Huzuruna ulaşmak için koşu yapıyorlar. Sarp geçitlerden her bir geçidi, zor yokuşlardan her bir yokuşu geçtikçe ağır bir nefes alıyorlar. Ayette geçen " ضبح " atın; koşarken alıp verdiği nefeslerinin sesidir (harıltısıdır). Bunun gibi mübarek insanlar; bir taraftan Yüce Varlığın (c.c.) katında bulunan makamı arzularken, diğer taraftan maddî âlemin kederlerinden, tabiat ve unsurların etkilerinin üzüntülerinden dolayı inlerler.

(1983 senesi, yaz aylarında Erzincan'da kısa dönem askerlik yaparken izin günlerimde çıkar doğruca Abidîn Baştürk Bey'in Babası Nûreddîn Paşa ve Şeyh Abdür Rahîm Efendi Ağabeylerimizin yanlarına varırdım. Evinde müsafir olup baş başa kaldığımızda gördüm ki, Nûreddîn Ağabeyimiz içerisine ateş düşmüş gibi inliyor ve devamlı şöyle diyordu: Ah Efendim c.c., Yüce Mevlâ'm! Kulun kölen olamadım, hizmetinde bulunamadım.

Kırk Derste Tasavvuf Adlı eserimde yazılı olan, Tek ve Eşsiz Önderim, Sevgili Peygamberime (s.a.v.) söylediğim şiirde:

Nereye varsam İzin görürüm. Elbette O İz içre yürürüm. İfadelerime sebep olan pek çok sahneden biri de O Değerli Ağabeylerle bulunduğum yerlerdi.

Kardeşlerim! Tefsîr tercemem arasına hatıramı sokmaktaki gayem; Yeryüzünde Allah Azıîmüşşan'ın dostları eksik olmaz. Sevgililer Sevgilisi Yüce Peygamber Efendimiz izinde yürürseniz; karşılaşırsınız.

Sohbetlerimizde işaret ediyoruz ve anlatmağa çalışıyoruz ki, maneviyatta yol almak ve kâmil insan olmak için yaşlanmayı beklemeyin. Yaşlılık; kazanılanları harcama dönemidir. Gençlikte yol alacaksınız.

Gençlik günlerimde- Allah Azıîmüşşan'a sonsuz hamd ederim- Hafızlık, Arapça, Tefsîr, İlm-i Kelâm ve İslâmî bilgiler konusunda müderrislerin hayranlıkla takdirlerini kazandım, Tarikat derslerinde başarılı olmak ve tasavvuf inceliklerine ermek hususunda karşılaştığım tüm üstazlara Allah Teâlâ'nın ikramı, fazl u ihsanıyla dersler anlattım.

Yüce Mevlâ'mız, Kerîm Sahibimiz Allah Teâlâ bütün Ümmeti Yüce Önderimize s.a.v. Efendimize uygun hale getirsin, insanlığı; O'nun s.a.v. izine ulaşmakla kurtuluşa erdirsin.)

۞ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ۞

2. Ayet: Kayalıklar üzerinde süratle giderlerken tırnaklarıyla çakıp ateşler çıkaranlara da yemin olsun… Yani Asıl vatanlarına (İlâhî Huzura) tam bir aşk ve istekle, karakterlerinin eğilim ve yönelişiyle, özellikle Hak Teâlâ tarafından bir çekişle süratli bir tarzda, tabiatların geçici huy ve gidişatların kayalıkları üzerinde koşarlarken İlâhî aşk binitlerinin tırnaklarıyla hızlı gidişlerinden dolayı ateş çıkaranlara yemin ederim. Zira o canlar; Yüce Huzura kabul edilip ulaşmayı tam bir zevk, aşırı tutku ve sevgi ile arzularlar, Yüce Huzurun (hayat kaynağı olan) hoş kokularının esintilerini içerlerine çekerler ve bu sebeple hızlı giderler.

۞ فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ۞

3. Ayet: Sabah vaktinde hücum edip baskın yapanlara da yemin ederim. Yani manevî âleme herkesten evvel ulaşmak için tam bir gayret ve çaba sarf ederek erkenden yarış yaparcasına hücum edenlere yemin ederim.

۞ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۞

4. Ayet: Bu koşuşlarıyla toz kaldıranlara yemin ederim. Yani o koştukları anlarda yaptıklarına ve gayelerine yaklaşıp ulaştıklarına alamet olarak toz ve gürültü çıkaranlara yemin ederim.

۞ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۞

5. Ayet: Hulasa o vakit topluluğun ortasına girenlere yemin olsun. Yani madde âleminin kayıtlarının, bağ ve engellerinin tamamından kurtulmuş olan manevî âlemde bulunan cemaatin arasına girenlere yemin olsun.

۞ إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۞

6. Ayet: Hulasa üzerlerine yemin olunan bu büyük varlıklar hakk için gerçekten insan, unutkanlık ve nankörlük kendisine karakter olan her bir insan; kendisini türlü iyilik ve ikramlarla yetiştirip Yaşatan Rabbine pek nankör, karşı pek azgın.

۞ وَإِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ ۞

7. Ayet: Hiç şüphesiz; kendisi de bu inkârına ve nankörlüğüne ve kendisinden bu iğrençliklerin devamlı meydana gelişine şâhiddir ve çok iyi bilmektedir.

۞ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۞

8. Ayet: Hulasa kâfirliğini, nankörlüğünü ve azgınlık yapıp Allah Azıîmüşşan'a şirk koştuğunu çok iyi biliyor ve ısyanının izleri zaman-zaman yüzünde beliriyor.

۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۞

9. Ayet: Azgınlığı, taşkınlığı, Allah Azıîmüşşan'dan gafil ve habersiz olup O'nun (c.c.) iyilik ve ikramlarını (ve karşılığında ne yapmak gerektiğini) düşünmediği için hakikaten insan; kendisini Mevlâ'sının yakınlığından ve hımâyesinden uzaklaştıran malı, zenginliği, efendi ve ağa olmayı sevdiğinden dolayı çok çetin (pek cimri), elde etmeğe pek düşkün, övünür, sevip kazanmak için kendisini çok yorar. Bütün bunlar; sadece Allah Azıîmüşşan'ın nimetlerine nankörlüğünden, O'nun (c.c.) ikramlarının gereğini yapmak şerefinden mahrum olup ve Allah Teâlâ'nın üstün bağışını, O'nun (c.c.) sonsuz nimetlerin ve iyiliklerin sofralarına Sahip olduğunu idrak edişinin zayıflığındandır. Acaba bu mala ve itibara son derece düşkün, kendisi bunları sevdiği halde başkalarına karşı pek çetin (ve cimri) ve Rabbine karşı pek nankör olan insan bilmez mi ve düşünüp aklını başına almaz mı? Kabirlerde olan bütün ölüler (diriltilip) dışarı çıkarıldığında ve hesab için toplandıklarında…

۞ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۞

10. Ayet: Göğüslerde saklı olan bütün iyi ve kötü niyyet ve sırlar toplanıp bir-bir seçilerek açığa konduğunda…

۞ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۞

11. Ayet: Kesinlikle bilesiniz ki, işte O Korkunç Kıyamet Gününde; insanları (ve her şeyi) yoktan var edip türlü nimetlerle Yaşatan Rableri; kim olduklarını ve imtihan hayatı olan Dünyada; iyi veya kötü neler yaptıklarını, başlarına neler geldiğini ve ne davranışlarda bulunduklarını daima görüp Gözeten olarak onlara haber verecek. Hiçbir şey O'nun (c.c.) bilgisinden kaçmamış olarak bu sonsuz bilgi ve haberi gereği tüm yapılanların karşılığını verecek. Kötülük yapanlar tutuklanıp cezalar görecekler.

Nefislerimizin şerlerinden ve tüm yaramazlıklarından, yaptıklarımızın kötülüklerinden Allah Azıîmüşşan'a sığınırız.

AADİYAT SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey İman ve İslâm gayesi üzere yaratılan olgun insan! Sana gereken paçanı sığayarak (tam bir hazırlık yaparak) yaratılış gayene yürümendir. Allah Teâlâ'ya gerçekten yönelmekten seni alıkoyan tüm uğraşılardan içini boşaltmalısın. Bütün yapılanların karşılık göreceği Kıyamet Gününü önünde, iki gözüyün karşısında dikili duran hedef gibi görmelisin.

Hulasa Allah Azıîmüşşan'dan gafil olma. Bilesin ki O (c.c.) Dünyanda, Ahiretinde, tüm zamanlarında ve her durumunda seni görüp gözetmektedir.

KAARİAH SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 11 Ayettir. Arapçada " kaariah " karışık bir ortamda, dehşet dolu bir gecede ansızın gelip kapıya dayanan korkunç gürültüler salan her bir hadiseye ve dehşetler saçan varlığa denir. Burada bütün varlıkları kuşatan ve kulakları sağır edecek derecede korkunç gürültü ile gelen Kıyamet Saati anlatılmaktadır. Sûre-i Celîle bununla (kaariah ile) başladığı için Bu Ad verilmiştir.

KAARİAH SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İki hayatın var oluşunun (Dünya ve Ahiretin) sır ve inceliklerini bütün açıklığıyla kesin olarak idrak eden kimseye şu hakikatler ve önemli bilgiler asla gizli kalmaz:

Bilesiniz ki, ilk var oluş (Dünya hayatı) sırf İlâhî bilgileri ve hakikatleri kazanmak (Allah'a c.c. kulluk yapmak) için yaratılmıştır. Bu İlâhı bilgiler ve hakikatlerse İlâhî tekliflerin (kullarına yüklediği görevlerin) içlerinde, emirlerin ve yasakların, hıkmetlerin (kusursuz bilgi, sağlam icraat ve yüce gayelerin) ve hukümlerin inceliklerinin aralarına dürülüp konmuştur.

İkinci var oluş (Ahiret hayatı) ise; kazanılan İlâhî bilgiler ve hakikatlere (yapılan kulluğa) dayalı olarak verilecek karşılık (Îman edip Yaratanı tanıyarak ibadette bulunana sevap, kendisini kaybedip Yaratanı tanımayan ve kötülükler sergileyene ağır ceza) vermek için yaratılmıştır. Şüphe yok ki, kim Dünyada gevşeklik gösterdi, kendisine farz ve gerekli olan yükümlülükleri yerine getirmekten geri kaldı ise muhakkak yoldan çıkıp azgınlık yapmakla azabı ve Cehennemin zalimlere kükreyip sarılan korkunç ateşini hak etmiştir. Çalışmaları ve yaptıkları işler bakımından en çok zarar görenlere ve korkunç iflas edenlere karışmıştır. Onların çalışmaları Dünya hayatında boşa gitmiş olup Ahiret de; Dünyada gevşeklik yapıp yapmaları gerekeni yapmadıkları için ceza görecekler.

Gaflet ehlini korkutmak, kendilerine farz olanları yapmadıkları için onları şiddetle azarlamak için Allah Azıîmüşşan; Kıyamet Anına Kaariah (korkunç gürültü ilen gelen) diye isim verdi. Onun son derece korkunç olduğunu ve dehşetini anlatmak için (Kıyamet demeyip) kapalı ifadeler kullandı. Hulasa teyemmünden (Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

İki âlemin var edilişine (Dünya ve Ahirete) göre gerekeni icra etmek için Sahib olduğu kahır ve lütuf Sıfatlarıyla tecellî Eyleyen (lütuf ve kahrını daima Gösteren) Allah Adıyla...

Dünyada Îman edip itaatkâr olan kullarına Rahman'dır, sonsuz rahmet Sahibidir.

Kullarından ihlâs sahiplerine Rahıîm'dir, özel rahmet Sahibidir. Onları; sonsuz nimetlerin Yurdu olan Cennetin en yüksek derecelerine erdirir.

۞الْقَارِعَةُ۞

1. Ayet: Kaariah, yani geleceği dehşetle haber verilen, geldiğinde dehşet ve korkunçluğundan dolayı kulakları sağır edecek tarzda gürültüler çıkaran O Ma'lum Kıyamet Saati; dehşet saçarak gelmesinden dolayı akılları şaşkına çevirir.

۞ مَا الْقَارِعَةُ۞

2. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kıyametin korkunç bir felâket olduğunu anlatmak için daha da kapalı ifade kullandı ve sordu: Nedir bu anlatılan ve hangi şeydir Kaariah?

۞وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ۞

3. Ayet: Sonra Sevgili Peygamberine (s.a.v.) seslenerek ve Onun korkunçluğunun çok aşırı ve durumunun şaşkınlık verecek surette olduğunu anlatmak için yine kapalı ifade kullanarak sordu: Sana kim ve ne bildirdi, durumu pek korkunç ve çok büyük bir hadise olan Kaariah nedir, bilir misin?

۞ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ۞

4. Ayet: Allah Azıîmüşşan Kıyametin dehşetini kapalı ifadelerle anlatımdan sonra Onun meydana gelişine bağlı olarak meydana gelecek hadiseleri anlatmağa geçmek için o hadiseleri sayarak anlatmağa başladı: Bu üslupla da Onun korkunçluğunu gösterdi. Bu da tekid üstüne tekid, ifade bakımından aşırılık ardından aşırılık oldu (ki, insanlar anlayıp kendilerine gelsin ve kurtuluşa yönelsinler). Ey peygamberlerin En Kâmili! Düşünüp öğüt alanlara anlat: O Gün insanlar; dehşet ve korkudan dolayı dağılmış halde ateş üzerine peş peşe hücum ederek atılan kelebekler gibidirler. Birbirlerinin üzerlerinde âdeta uçuşurlar ve birbirlerini çiğnerler. Kendilerine sahip olamazlar. Çünkü O Gün çok çalkantılı, aşırı sarsıntılıdır ve pek kalabalıktırlar.

۞وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنفُوشِ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın kahır ve gazabının tam olarak yüz göstermesinden dolayı dağlar; çırpılıp açılmış olan boyalı yün gibidir. Hava boşluğunda (boyalı yün ve renkli toz haline gelmiş olarak) sağa-sola savrulur.

۞فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ۞

6. Ayet: Hulasa O Gün tartıları ağır gelen her bir kimse; yani yaptığı güzelliklerin ölçü ve tartısı; kötülüklerinden ağır ve fazla olan her bir kimse…

۞فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۞

7. Ayet: Pek hoş, huzurlu ve afiyetli bir hayat içerisindedir, öyle hayat ki, içerisinde bulunan kimse o hayattan pek razı ve gayet hoşnud olur.

۞وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ۞

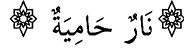
8. Ayet: Tartıları hafif gelen, yani iyilikleri az ve hafif, kötülükleri çok ve ağır gelen her bir kimse ise…

۞فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ۞

9. Ayet: Onun anası, girip yaslanacağı karargâhı ve sığınağı korkunç uçurumdur. Hâviyeh (korkunç uçurum) Cehennemin isimlerdendir.

۞وَمَا أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ ۞

10. Ayet: Allah Azıîmüşşan; yine Cehennemin korkunçluğunu anlatmak için kapalı ifade kullandı ve soru sordu: Sana kim ve ne gibi biri bildirdi, o korkunç uçurumun ne olduğunu?



11. Ayet: Allah Teâlâ sorusuna cevap verip açıklayarak Cehennemin korkunçluğunu anlatmaktaki ifadesini etkinleştirdi ve şöyle dedi: O çok kızgın ve gayet hararetli bir ateştir yani o uçurumun gerçeği şudur: Harareti en üst düzeyde olan bir ateştir.

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını; lütuf ve rahmetiyle o ateşten korusun.

KAARİAH SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey iyiliklerinin; kötülükleri üzerine ağır ve fazla gelmesini isteyen! Sana gereken; yalnız kaldığın anlarda ve iç âleminde Dünya lezzetlerinden ve fânî çekicilikleri arzulamaktan yüz çevirmendir.

Allah Teâlâ katında yüce dereceleri ve yüksek makamları kazandıracak ve kalıcı olan Ahiretle ilgili coşkulara, durum ve davranışların ruhanî lezzetlerine dönüp değer vereceksin. Kötü arzu uzun emel ve isteklerden kesinlikle sakın. Çünkü bu seni; büyük bir fitne ve sıkıntıya ve çetin bir belâya sokar. Bunlardan ve bunlara dayalı olarak başına gelecek zarardan asla kurtulamazsın.

Allah Azıîmüşşan bizleri; Dünyanın ve Dünyada bulunan her şeyin bela ve musibetlerinin tamamından kurtarsın.

TEKÂSÜR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 8 Ayettir. İlk Ayetinde tekâsür (mal ve evlâd çokluğuyla övünmek) konusuyla söze başlandığı için Bu Ad verilmiştir.

TEKÂSÜR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın; Îman ve İslâm'a erdirdiği, kendisine Rabbini tanıma ve görme yolunu açtığı, üstün bağış ve iyilik nasiplerini bol-bol salıverdiği kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, mallar, çocuklar (ve çalışanlar), alçak Dünyanın bütün süs ve parıltıları; sadece çokluğuyla övünme, Dünyada büyüklük taslayıp havalara girme sebepleridir. Ahirette ise Allah Azıîmüşşan'ın Rıza Bahçesine, Me'vâ (sonsuz rahmet ve nimet Sahibi Olan Allah'a c.c. sığınma) Cennetine kavuşmaktan alıkoyan engellerdir. Bu sebeple sırf Allah Teâlâ'yı Dost edinmek isteyen mürîdlere (maneviyat öğrencilerine) yaraşan; Dünyanın fânî süs ve parıltılarına iltifat etmemeleri ve değer vermemeleridir. Aksine Dünyada; Ahiret için azıklanmaları, Takva azığını elde etmeleridir. Takvâ azığı ve Allah Azıîmüşşan'ın kararlarından başa gelen her şeye razı olmak ne güzeldir.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan Bu Sûre-i Celîlede; mal ve evlâd çokluğuyla övünen şımarıklara seslendi, onların İlâhî adalet Caddesinden ayrılıp sapıklık içerisinde olduklarını kaydederek onlara ağır tehdîdler yaptı. Hulasa teyemmün ederek (uğur ve bereketlere sebep olması için Besmeleyi zikrederek) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

İnsanı Îman ve İslâm'ın var oluşu ortaya çıkışı üzere yetiştirip yaşatmak için tam ve kusursuz olarak tecellî ederek ona Yüz Gösteren Allah Adıyla…

Bütün zamanlarında insanın Kendisine (c.c.) yönelmesi için ona her türlü lütuf ve güzellikler ikram etmekle Rahman'dır; ona sonsuz rahmet Sahibidir.

Onu Cemâlini idrak etme ve görme mertebesine erdirmekle Rahıîm'dir, özel rahmet Sahibidir.

۞ أَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ۞

1. Ayet: Çoklukla övünmek sizleri oyaladı. Yani ey gaflet ve sapıklık denizine batanlar! Mallarınızın ve çocuklarınızın çokluğuyla övünmek sizleri; Rabbinizin Birliğine ermekten ve O'na (c.c.) kulluk yapmaktan bir ömür boyu alıkoydu.

۞ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۞

2. Ayet: Sonunda kabirleri ziyaret ettiniz, oralara gömülen ve sizden öncekilere karışıp onlar gibi ölüler oldunuz. Hulasa yaratılış gayeniz olan Îman ve İslâm'a dayalı o uzun zamanınız (ömrünüz) boyunca sizlerden bir şey meydana gelmedi.

۞ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan; onların bu durumlarını kabul etmeyip reddederek ve tehdîd yaparak şöyle dedi: Yo, sizlerin görevi ve takınacağı durum mal ve evlâd çokluğuyla övünmek ve fânî şeyler sebebiyle ululuk taslamak değil. Yarın bunlara dayalı olarak başınıza ne geleceğini bileceksiniz

۞ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۞

4. Ayet: Tekrar diyorum, yakında bilecek ve göreceksiniz ki, iş asla sizlerin bildiği gibi değil. Allah Azıîmüşşan; karşılaşacakları durumun korkunçluğunu yeterince anlatmak ve tehdîd etmek için ifadesini tekrarladı. Çünkü tarafından tehdîdle haber verilenler çok korkunçtur.

۞ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۞

5. Ayet: Allah Azıîmüşşan; onları tekrar azarlayıp reddederek ağır ifadeleri arasına cahil sapıklar olduklarını kaydetti ve şöyle dedi: Yo, sizler neye değer vereceğinizi ve görevinizin ne olduğunu bilmiyorsunuz. Ey inatçı cahiller! Eğer kesin bilgi ile bilseydiniz (ve Rabbinizi idrak edip hakkıyla tanısaydınız); malınızın ve evlâdınızın çokluğuyla şımarıp Dünyanın geçici parıltıları ile övünmezdiniz.

۞ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۞

6. Ayet: Yani eğer gerçek bilgi sahibi olup yürekten inansaydınız kesinlikle korkunç ateşi, Cehennemi görürdünüz, o zaman bu şeylerle övünmezdiniz, bu asılsız hatıralar aklınıza gelmezdi. Ancak sizler cahilsiniz, Cehennemi görmekten de gafilsiniz. Ey azgın zalimler! Sizler daha da ileri gidiyor, Cehennemi inkâr da ediyorsunuz. Bu sebeple alçak Dünyanın kırıntılarıyla, geçici süs ve parıltılarıyla, kalıcı olmayan şehevî ve çekici varlıkları ve halleriyle övünüyor, varlıklarınızın çokluğuyla şımarıyorsunuz.

۞ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan Cehennemi görmeleri konusunu tekrarladı. (Dünyada görüp idrak etselerdi; akıllarını başlarına alarak kulluk yaparlar ve Cehennemin korkunç zararından korunurlardı. Cehennemi inkâr ettikleri için o korkunç Cehenneme girecekler ve asla kurtulamayacaklar.) İnkâr ettikleri Cehennemi muhakkak göreceklerini tehdîdle haber verdi ve bunu gerçekleştireceğini kuvvetle açıkladı: Azap görmeniz için hazırlanan o korkunç ateşi ve Cehennem ateşi içerisindeki konutlarınızı muhakkak kesin bir görüşle göreceksiniz.

۞ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۞

8. Ayet: Sonra da ey Rablerine verdikleri sağlam sözleri unutan insanlar! O Gün geçici nimetlerden (Allah'ın sizlere verdiği Dünya mallarından) sorgulanacaksınız. (Sizlerin gücüne güç katarak kullukta yüksek mertebelere ermeniz için verilen mallar ve çocuklar) Allah Teâlâ'yı unutup azgınlık yaptığınız için sizi oyaladı, Allah'tan (c.c.) ve O'na (c.c.) tam bir teslîmiyyetle kulluk yapmaktan alıkoydu. Sonunda da ebedî nimetler Yurdu olan Cennetten mahrum bıraktı. O nimetlerin tamamından sorgulanacak ve hepsinin hesabının görülmesi sonunda ağır cezalara çarpılacaksınız. O an her şey iyi görülecek, bilinecek ve anlaşılacak. Yanıldığınız, Dünyada görüşlerinizin yanlışlığı, arzularınızın pisliği ve içinde bulunduğunuz yolun sapıklığı iyice açığa çıkacak fakat bunların anlaşılması (ve sizlerin pişman olup af dilemeniz) sizlere hiçbir fayda sağlamayacak. Çünkü kaybedilenleri telâfi

etmek ve yeniden kazanmak vakti Dünyada idi. Şimdi vakit tamamen tükenip yok olmuştur.

Ey Rabbimiz! Bizlere katından rahmet (hidayet ve seadet kaynağı) ver. (Kur'an'a ve Rasûlüne ulaştır, ayırma.) Sen sonsuz bağış ve ikramlar Verensin.

TEKÂSÜR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey ilm el-yakıîn mertebesine (Allah Azıîmüşşan'ın kudretini; eserlerinde görerek Varlığını, Birliğini c.c.) ve Ahiretle ilgili tüm Îman esaslarını kesin olarak bilip idrak etmeğe sahip olan Muhammedî! Sana gereken; Ahireti tam olarak anıp hatırında ve göz önünde bulundurmandır. Böylece Ahiret gelmeden ve Ahiretin dehşetli hadiseleri seni kuşatmadan ilmin, görmeğe, görmen de kavuşmağa ulaşsın. Dünyaya, Onun geçici parıltılarına, kalıcı olmayan nimetlerine ve lezzetlerine yönelmekten vazgeçmelisin. Yetecek kadar bir Dünyalığa kanaat et, gurbet haline (Dünyada yabancı bir yolcu gibi olma durumuna) sahip ol. Her konuda ıffetli ve çekingen ol. Bilhassa bu pek hain (hainliği çok) zamanda ve zemane kardeşleri ve arkadaşları arasında. Çünkü hepsi Şeytana yoldaş olmuşlar. Tamamı her an Dünyanın geçici parıltılarını, kırıntılarını, mal ve makamını, lüzumsuz eşyasını elde edip çoğaltmakla meşguller.

Bilesiniz ki, eşrarla sohbet (kötülerle arkadaş olmak); esrarı (Allah Azıîmüşşan'ın sırlarını) düşünüp ders yapmaktan seni alıkoyar. İlâhî nurları görüp izlemeğe engel olur.

Ey Rabbimiz! Katından bir cezbe (bizleri tutup çekecek kudret) ver de bizleri boş konuşmaktan kurtarsın ve ey Selâm Mevlâ'mız! Dar-ı Selâm'a (Cennetine ve Yüce Huzuruna) ulaştırsın.

ASR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de (veya Medîne-i Münevvere'de) indi diye rivayetler var. 3 Ayettir. Asr'a (insan ömrüne) yemin edilerek başladığı için Bu Ad verilmiştir.

ASR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın Birliği, Varlığında Tek ve Bağımsız olduğu, İsimlerinin ve Sıfatlarının yansımalarından ibaret olan kâinat sahalarında aşikâr olan bütün varlıklara sirayeti ve tamamını kendilerinden yakın olarak kuşatıp idare ettiği; kendisine bilinip idrak olunan kimseye şu hakikatler ve bilgiler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın iş ve icraatlarına dair bu düşünce, izleme ve dersler ile Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatlarına dayanan tavır ve hareketlerin daima hatırda tutulup göz önünde bulundurulması dışındaki (fânî eşya ilgili) düşünce, arzu ve izlenimler açık bir zarar ve büyük eksikliktir. Çünkü insan varlığı (Îman, İslâm ve) ebedî olan yararlı işler ve ölmez kazançlar için yaratılmıştır. Kim bu kalıcı iş ve icraatlarla nitelenip (Îman, İslâm, İlâhî buyrukları icra ve kalıcı olan yaralı işleri yapmağa devam ederek) ebedî nimetlere ve sonsuz güzelliklere Sahip olmazsa apaçık bir zarara girmiştir.

İşte Bu Sûre-i Celîlede Allah Azıîmüşşan, insanın; Îman edip Mü'min olarak yararlı işlerle ve Allah'a (c.c.) itaatle nitelenmedikçe korkunç bir zarara gireceğini, İlâhî bilgiler ve ebedî seadetler Yolundan mahrum kalacağına karşı uyarılar yaptı. Teyemmünden sonra yemin ederek sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Kendi Yüce Ahlakıyla ahlaklanması için insanı; Kendi (c.c.) Suretinde Yaratan Allah Adıyla…

Allah Teâlâ; insana Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü insanı yoktan ve etti ve onu türlü ikramlarıyla ve sayısız nimetleriyle yetiştirip yaşattı.

Allah Teâlâ; insana Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Çünkü onu; Birliğine ulaştıran Sırat-ı Müstekıîm'ine (Kusursuz ve Doğru Yol Olan İslâm'a) erdirmektedir.

۞ وَالْعَصْرِ ۞

1. Ayet: Asra yemin ederim. Allah Teâlâ; Asra, zamanla sınırlanamayan sonsuzluğa, Yüce Varlığının devamlılığına, Varlığının Ezelinden, İsimlerinin ve Sıfatlarının Ebedine açılıp Uzanan devamlılığına yemin etmektedir. Bu uzanış Allah Azıîmüşşan'ın sarkıtılmış ve asla gerçek şâhidlerin, hakkıyla bilip görenlerin gözünde asla kopmayan İpidir (Kur'an'dır, Kur'an'ın sahnelendiği İslâm'dır ve Muhammedî Hayattır).

۞ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۞

2. Ayet: Bilesiniz ki, İlâhî bilgiler ve İslâm Karakteri üzere yaratılan insan; gayet açık ve pek büyük bir zarar içerisindedir. Çünkü kendisini ilgilendirmeyen işlerle yani fânî ve maddî varlığıyla, Dünya insanı olan yönüyle ilgili geçici işlerle uğraşmaktadır.

۞ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۞

3. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman eden, O'nun (c.c.) idaresinde ve tüm idare sahalarında Bağımsız ve Tek olduğunu layıkıyla idrak edip kavrayan, bu Îman ve teslîmiyyetleriyle beraber, Îman ve niyyetlerinde ihlâslı

olduklarını ve tamamen bütün varlıklarını Allah'a (c.c.) teslîm ettiklerini gösteren yararlı ve güzel işleri yapanlar müstesnadırlar, onlar kaybeden ve sonsuz zararlara giren insanların dışındadırlar. Bu seçkin insanlar birbirlerine; Allah Azıîmüşşan'ın Yolunda yürürlerken ve O'nun (c.c.) Birliğine giderlerken daima hakkı, haklı olmayı (ve haklara daima riayet etmeyi) tavsıye ederler, birbirlerini uyarıp hakka ve haklılığa erdirirler. Yine o seçkin insanlar sabrı da tavsıye ederler. Yani ibadetleri yaparken tüm zorluklara katlanmak, riyâdatın (ruhlarıyla beraber bedenlerini eğitmenin) netîcesinde karşılaşacakları yorgunluklara karşı dayanıklı olmak, yani alışkanlıkları, tembellikleri, Dünya insanlarının şer güçlerinin ayrılmaz nitelikleri olan hayvanî tat ve zevkları terk etmek konusunda (hulasa İlâhî kurallara bağlı kalmakta) sabırlı, dayanıklı ve kararlı olmayı daima birbirlerine tavsıye edip emreylerler.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle bu anlatılan tüm kötü nitelikleri keserek, hatta kökünden söküp atarak kurtulmak hususunda başarılı kılsın.

ASR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN NETÎCE

Ey sonradan olan âlemle (Dünya ile) ilgili her şeyi (geçici ve kötü nitelikleri) kesip atmağa yönelen, Şeytanın bütün vesveselerinden, Dünya insanının his ve duygularından, hayvanî idrak ve sezgilerden, tabiat ve geçici huyların güç ve etkilerinden kazanılan nefsin tüm engellerinden kurtulmağa kesin karar veren! Sana gereken; senin Dünya hayatında başına gelen kusur ve eksikliklerden, bela ve musibetlerden dolayı çok sabırlı davranmalısın. İlk iş olarak bunların tamamı karşısında Allah'a (c.c.) teslîm olup yönelecek ve sırf O'na (c.c.) dayanacaksın. Rabbinle aranda bulunan vesile ve araçları, gözünde büyüyen âdi ve önemsiz sebepleri görmeyeceksin. Bütün durumlarında kalbini Allah Azıîmüşşan'a teslim edeceksin (işini O'na c.c. ısmarlayacaksın). O'nun (Levh-ı Mahfuzda kayıtlı olan) huküm ve kararlarından başına gelen her şeyde ve her konuda Allah'tan (c.c.) razı olacaksın.

Hulasa Allah Azıîmüşşan'da fânî ol; Dünya ve Ahiretin hayrına kurtuluşuna, (sonsuz nimetlerine ve tüm) yararına kavuş.

HÜMEZE SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 9 Ayettir. Sûre-i Celîlede ahlaksız insanlar ve onların korkunç sonları anlatılırken söze aşırı gıybet edip insanlar arasını bozmak için çok kovuculuk yapanla başlandığı için Hümeze (Aşırı gıybet eden, insanlara dil uzatıp duran, kovuculuk yapan) Sûresi denmiştir.

HÜMEZE SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin inceliklerini ve kesin mertebelerini açık ve net olarak idrak etmek isteyen Mü'minlere şu hakikatler ve gerçek bilgiler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Yüce Dîn İslâm'da her yönüyle kâmil insan (ve olgun Mü'min olmak) Allah Teâlâ'nın Ahlakıyla ahlaklanmağa ve edebleriyle (kusursuz bilgi ve her konuda gerçek güzelliklerle) nitelenmeğe bağlı ve dayalı bulunmaktadır. Mürîd olan öğrencilere (sırf Allah Teâlâ'yı murad eden maneviyat öğrencilerine); önce görünen varlıklarını, bedenlerini ve bedenî çalışmalarını; Yüce Peygamberin (s.a.v.) hukümlerine uymakla, O'nun (s.a.v.) Peygamberlik ve Allah Teâlâ yakınlık ve dostluk penceresinden alınan Yüce Ahlakıyla süslemeleri zorunludur. Görünmeyen ve gizli olan varlıklarını, akıl ve ruhlarını; kendilerini süratle tutup (Yüce Huzura) götürecek olan cezbelerle ve kendilerine ilham olunan manevî konuşmalarla süslemeleri gerekir. Bunlar; Kuddûs Olan Yüce Mevlâ'nın (bu seçkin kullara ikramı olan) manevî kuvvetlere göre olur. Bu seçkin kulların durumları; kabiliyyet ve kapasitelerinin farklılığı sebebiyle farklı-farklıdır. Kim bu yüce niteliklerle nitelenmez, aksine bunlara değer vermeyerek yüz çevirirse; Ahirette onun bunlardan bir nasibi olmaz.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan Bu Sûre-i Celîlede; Allah'a ve O'nun (c.c.) seçkin kullarına edepsizlik yapan ve kötü davranışlar sergileyen gaflet ve sapıklık ehlini kötüleyip onların dönüp varacakları yerin kötülüğünü anlatarak hakaret etmek suretiyle; ahlakın güzellikleriyle ve olgun Mü'min olma nitelikleriyle nitelenip güzel ahlaka sahip olmağa teşvik etti. Hulasa teyemmünden (uğur ve bereket Kaynağı Olan Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

İnsan varlığına bütün kemâlâtıyla tecellî Eyleyen (insanı Kendisine c.c. mükemmel bir ayna yapıp Kusursuz Varlığıyla insanda Gözüken) Allah (c.c.) Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; her türlü lütuf ve ikramlarından insana bağış ve iyiliklerde bulunmakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; kullarının seçkinlerine Rahıîm'dir; özel rahmet ve ikramlar Sahibidir. Çünkü onları; Kendi Güzel Ahlakıyla ahlaklandırdı ve onlara İlâhî bilgiler yolunu kolaylaştırdı.

۞ وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ ۞

1. Ayet: İnsanların arkalarından gıybet edip kovuculuk yapan, yardımı kesip cimrilik yaparak onların ihtiyaçları olan eşyayı vermeyen ve bozgunculuk yapanların her birine yazıklar olsun, en ağır azap onların olacak.

Bunlardan her biri; insanlar arasında kovuculuk yapıp gıybet ederek dolaşır, mal ve metaı, yardım ve dayanışmayı kesip cimrilik yapar ve bu ahlaksızlığı kalıcı ve devamlı nitelik edinir.

İnsanların soy ve sülâlelerine dil uzatan, yüzlerine karşı ayıplayıp kaş ve göz ederek iğrenç hareketlerde bulunmak suretiyle hakaretlerde bulunan, insanlara iftira ederek onlara haksızlık ve günah isnad edip rezil etmeğe çalışanların her birine de yazıklar olsun, korkunç azap onların olacak.

Bunlardan her birini; bu iğrenç işleri yapmağa sevk eden; mal ve zenginlikleri, itibar ve saygınlıklarıdır. (Bunun gereği olarak insanlara büyüklük yapıp onları geliştirip yüceltecekleri yerde rezil ve perişan ediyorlar ve toplum arasında fitne çıkarıyorlar).

۞ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۞

2. Ayet: Bunlardan her biri mal toplayıp çoğaltırlar ve alçak Dünyanın geçici parıltılarını depolarlar. Doğal olarak Dünyanın oğulları (Dünyadan başka âlem tanımayan ve daima Dünyaya çalışanlar) elbette sırf Dünyaya yönelirler, kalpleri daima Dünyaya sapar. Hulasa biriktirdiği malı sayıp dökerek karşılaşılacak afet ve musibetlere karşı hazırlar. Zanneder ki, belâ ve musibetler geldiğinde malı ve biriktirdikleri; korkunç musibetleri kendisinden uzaklaştıracaktır.

۞ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۞

3. Ayet: Hatta zannediyor ki, malı kendisini ebedîleştirecek, Dünyada daima kalacak, üzerine yok olup gitme (ölüm) gelmeyecek ve Ahirete göçmeyecek. Hulasa malına ve makamına aldanarak ebedî olarak kalmayı hayal etti, aldandı ve şımardı.

۞ كَلَّا لَيُنبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۞

4. Ayet: Yo, o yanlış zanda bulunuyor, aldanıyor ve bu görüşü yanlış, azgınlık yapıyor. Onun için ebedî kalmak nasıl mümkin olacak? (İnkâr etse de Ahiret ve orada çetin hesab var.) Allah'a (c.c.) yemin olsun ki, o azgın; yapılanların karşılıksız kalmayacağı Ahiret Gününde kesinlikle hutamaya (yakalayıp yutana, dehşetle kırıp ufalayana) atılacak.

۞ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۞

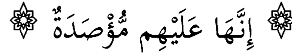
5. Ayet: Allah Azıîmüşşan kapalı ifadesini; o şeyin korkunçluğunu anlatmak için soru tarzında tekrarladı: O (ve onun gibi her bir) zalimin cezalandırılması için hazırlanmış olan hutama nedir ve Sana kim ve hangi bir şey bildirdi?

۞ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ۞

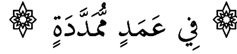
6. Ayet: Allah Azıîmüşşan korkunçluğu ve dehşeti zihinlere iyi yerleşsin diye şu sözüyle açıkladı: O Allah Azıîmüşşan'ın (kudretiyle) yakılmış olan çılgın ve korkunç bir ateştir.

۞ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ۞

7. Ayet: Yakıcılığı ve acı verişi gönüllere ve ciğerlere tırmanır, vücudun sırf derilerin yüzeyini yakmakla kalmaz. Aksine bütün derinliklere ve içeriye geçer. (Organları sık-sık parçalar ve tüketir, ama ölüm olmadığı için acı artması maksadıyla organlar ve deriler devamlı yenilenir.) Nitekim onların gıybet ve sataşmaları insanların dışlarını ve içlerini sarıyor ve onları ezip üzerek acı veriyordu. O sebeple bu azabı tadarlar.



8. Ayet: Bilesiniz ki, devamlı olarak yakılmakta olan o çılgın ateş o zalimlerin üzerine kapanacak, her taraflarını saracak.



9. Ayet: Onlar; elleri, ayakları ile sıkıca bağlı olarak, delinmiş uzun direklere; tokalarla ve zincirlerle boyunlarından bağlanmış oldukları halde Cehenneme kapatılırlar.

Bilesiniz ki, sonradan olan âlemin (Dünyanın; hurriyyet sahası zannettikleri ortamlarında) uzun arzu ve umutlarının zincir ve tasmalarına bağlı olarak (hur olarak yaşadıklarını zannettikleri) Dünya zindanlarında esir olarak yaşayışları orada gerçek suret alıp tam bir esaret içerisinde ceza çekecekler.

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını oradan ve o azaptan korusun.

HÜMEZE SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Yüce İlâhın kahrının ve gazabının gereğinden korkup titreyen Muhammedî Mü'min! Bütün ahlakında ve davranışlarında adaletli ve kusursuz olmalısın.

Türüyün (cinsiyin) oğulları (insanlar) arasında hoş geçimli, yumuşak, güler yüzlü, sorunsuz, (Şeytanın ve kötülerin oyun ve tuzaklarına düşmeyecek derecede) uyanık, kavgasız ve tartışmasız güzel bir insan olmalısın.

İnsanlara güzellikler sergileyip onlarla hoş geçinirken; şeyhliğin şeytanlığı (Allah Teâlâ'ya yaklaştırmak değil de insanları İslâm'dan uzaklaştırması), dervişliğin ucbü (Yaratanı ve yaratılanı değil de kendisini beğenmesi), riya ve gösteriş tuzağı, arzu ve istek sahtekârlığı, malı, makamı, zenginliği, efendiliği koruyup ayakta tutmak, çok mensub edinmeğe çalışmak, hizmet edenleri ve bedava çalışanları çoğaltmak gibi nefsin ve bencilliğin gayelerinden sakınıp korunmak gerekir.

Öyle ki, insanlarla beraberliğin ve onlara vereceğin hizmet sırf Allah için olmalı. Onlarla gerçekten uyum ve hoş geçim içerisinde olmalısın. Her işte ve her konuda arkadaşlarını ve öğrencilerini kendine tercih edeceksin, makdur olmalarına (Allah Azıîmüşşan'ın takdir edip yarattıkları olmakla) onları gözetip değer vereceksin. Bilesin ki, onlara değer verip kendine tercih etmen; Allah Azıîmüşşan tarafını gözetip değer vererek tercih etmene sebep olacak.

Hulasa; Allah Azıîmüşşan'ın sana ihsan eyleyip her şeyi bol-bol verdiği gibi onlara (Allah'ın c.c. kullarına özellikle beraber yaşadıklarına) iyilik ve ikramlarda bulun. İhsan sahibi (Allah Teâlâ'yı görüyor gibi yaşayan) olanlardan ve Allah Azıîmüşşan'ın Ahlakıyla ahlaklananlardan ol. Varlıkların her bir zerresinde; geleceği kesin olan (ölüm) sana gelinceye kadar Rabbine kulluk yap.

,

FÎL SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 5 Ayettir. İçerisinde; Ka'be'yi yıkmak için gelen ordunun fîller üzerinde donanımlı bir ordu olarak gelişleri, korkunç plânlarının boşa çıkıp helâk oluşları anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

FÎL SÛRESİNİN FATİHASI TEFSÎRİNE GİRİŞ

Yüce İlâhın Sıfatlarının kuşatıcılığını, İsimlerinin ve önde gelen Yüce Sıfatlarının (Zatî Sıfatlarının) kâinatın bütün zerrelerini ve her şeyi kapsadığını açık ve net olarak idrak eden kimseye şu hakikatler ve gerçek bilgiler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın üstün kudret Sıfatı önde gelen Yüce Sıfatlarındandır. Allah Azıîmüşşan'ın kudreti âlemin bütün parçalarına ve varlıkların her birine emanet olarak konmuş bulunmaktadır. Allah Azıîmüşşan'ın iradesi ne zaman kudretini açığa koymağa ilişir ve ulaşırsa o zaman açığa koyar. Bunu dilediğinde bir zerreden ve küçücük bir karıncadan akılları dehşete düşürecek, kulakları sağır edecek derecede acaib ve bambaşka işler ve icraatlar olarak açığa koyar ve gösterir. Nitekim Bu Sûre-i Celîlede Sevgili Peygamberine (s.a.v.); O'nu tam olarak yetiştirmek, güçlü ve kararlı kılmak ve desteklemek için haber verdi ve teyemmünden (uğur ve bereket Kaynağı Olan Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Her şeyi kuşatan yüce ilminin sonsuz kudretinin kuşatması altında bulunan her şeye Kadir ve Muktedir Olan Allah Adıyla…

O (c.c.); bütün kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü üstün ve sağlam hıkmeti gereği onların işlerini yaratıp yürütmektedir.

O Yüce Mevlâ; kullarına Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Zira onları yüce manevî derecelere erdirir.

۞ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Duyma yolunla kesin bilgi derecesine ulaşarak Senin için var olan bilgi ile bilip görmedin mi? Şöyle ki, âdil ve güvenilir insanlardan tekrar edilerek anlatıla gelip kesin olarak görme makamına ulaşan bir gerçek bilgi ile biliyor ve bol tekrar sebebiyle zihninde canlanıp görüyorsun. Dolayısıyla bak ve gör Seni Peygamberi olman için Yetiştiren, Dînini bütün dînlerin üzerine çıkarıp Eşsiz bir Hayat Tarzı Yapan ve Seni üstün kudretiyle bütün düşmanlarına üstün Getiren Rabbin; fîl sahiplerine nasıl yaptı?

Bu fîllere sahip olanlar; Yemen Hukümdarı Necâşî Ashama'dan önceki Eşrem Sabbah'ın Oğlu Ebrehe'nin ordusu idi. Ordu; Allah Azıîmüşşan'ın i'marı olan Ka'be'yi yıkmağa yönelmişti. Ebrehe ordusuyla beraber ve çokça fîllerle yola çıktı. Aralarında çok büyük ve gayet iri gövdeli bir fîl vardı. Ona mahmud (mamud) adını veriyorlardı. Büyük binaları yıkması için ona emrediyorlar, o da derhal yıkıyordu. Bu sebeple mahmud (pek övgülü) diye ad vermişlerdi.

Ka'be'yi yıkmağa yönelmelerinin sebebi; Ebrehe Sana Şehrine Kulleys adını verdiği büyük bir kilise yaptı. Ka'be'yi ziyarete giden hacıları Oradan vazgeçirip kendi kilisesine yönlendirmek istiyordu.

Bu haber yayılınca Mekke'li Kinâne oğullarından (cahil) bir adam Kulleys'e vardı, içerisine pisledi. Pisliği mihraba sürdü (ve her türlü hakareti yaptı). Bu haber Ebrehe'ye ulaşınca çok öfkelendi, Ka'be'yi yıkacağına dair Allah'a (c.c.) yemin etti. Hulasa ordusuyla ve fîliyle yola çıktı. Ka'be'yi çevreleyen Haram bölgesi yakınlarına

ulaştı. Ka’be’yi yıkması için O Fîle emretti. Hayvan âdeta yere yapışıp kaldı, bulunduğu yerden ayrılmadı. Onu dövdüler. Ona şiddet gösterdiler ama onlara asla karşılık vermiyordu. Başka yöne gitmesini söylediklerinde koşarak gidiyordu. Ka’be’ye doğru ise asla yürümüyordu Onun bu durumu karşısında şaşırıp kaldılar. (Plânları tutmadı.)

۞ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۞

2. Ayet: Nitekim Allah Azıîmüşşan şöyle diyor: Onların plân ve programlarını Rabbin boşa çıkarmadı mı? Hanı Ka’be’yi yıkacaklar ve ziyaretçileri kiliselerine yönlendireceklerdi. Tuzakları ve kurdukları plânları zarara uğradı ve yok olup gitti.

۞ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۞

3. Ayet: Nasıl tüm çabaları boşa gitmez? Elbette işe yaramayacak ve boşa gidecek, çünkü (sonsuz kahır ve kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan) üstün kudreti gereği üzerlerine; bilinmedik ve görülmedik kuşları sürüler halinde salıverdi. Her bir kuşta üçtaş vardı.

۞ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۞

4. Ayet: Kuşlar; siccîlden (Farça’da) “ seng kîl ”den Arapçaya geçmiş olan maddeden, yani çamurdan alınıp (kızgın ateşte pişirilip) yapılmış taşları Ebrehe’nin ordusuna atıyorlardı.

۞ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۞

5. Ayet: Onlara attıkları taşların çokluğundan dolayı derhal onları yenmiş olan ekin sapları gibi yaptılar. Yani hayvanların yediği sap ve saman gibi yaptılar. Hayvan ekin tarlasına girer başağını yer, sapları çiğneyerek parçalar, kırar döker. Sonra da rüzgârlar parçacıkları savurup yok eder. İşte Allah Azıîmüşşan’ın şiddetli gazabından ve kahrından dolayı (o güçlü ordu) toz olup savrularak yok oldu.

FÎL SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan’ın gazap ve hışmının gereği olarak kahrı ve şiddetiyle yakalamasından korkan yolcu! Sana gereken; tüm durum ve hareketlerinde Allah Azıîmüşşan’dan korku ve umut arası bir halde olmandır. Daima O’nun (c.c.) kahretmesinden korkacak ve rahmet etmesini umacaksın. Öyle ki, nefeslerin boyunca buna sahip olacaksın, bir nefes dahi bu iki zıddı bir arada tutmaktan boş bulunmayacaksın. Dahası bütün vakitlerini bu iki nitelikle kuşatacaksın bir an ihmal etmeyeceksin. Hulasa bir an Allah’ın (c.c.) rahmetinden ümidini kesme. Hiçbir an O’nun keremine ve hılmine güvenme. (Rabbim kulunu cezalandırmakta acele etmez, kuluna ikram eder, bağışlar diye gaflete ve yanılgıya düşme.) Bil ki, Allah Azıîmüşşan seni; daima gözetliyor ve senden meydana gelen ve senin bilmediğin pek çok şeyi biliyor. Kendi varlığın konusunda kesin bilgi ve ihlâs sahibi olan kullardan ol. Asla şüphe ve tereddüde düşenlerden olma, hiçbir an umudunu kesme. Bilesin ki, seni izleyip yaptıklarını birbirinden seçip ayırarak Değerlendiren (c.c.) her şeyden Haberdar olup her şeyi Görendir.

KURAYŞ SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme’de inmiş olup 4 Ayettir. Sûre-i Celîlede Allah Azıîmüşşan; Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin Kavmi olan, nankörlük yapıp inkârda ısrar eden Kurayş Toplumuna özel ikramlarını hatırlatıp uyarılar yaptığından dolayı Kurayş Sûresi denmiştir.

KURAYŞ SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'a tam bir teslîmiyyet, saygı ve eğilme ile itaat etmeyi gerektiren kulluğun inceliklerini tam olarak anlayan kimseye şu gerçek bilgiler asla gizli kalmaz: İnsanın Yaratıcısına aşırı saygı ve tam bir eğilip teslim olmakla kulluk yapmasına sebep olan; Allah Azıîmüşşan'ın her türlü nimetleri vermesi, tam olarak güzellikler sergilemesidir. Bunlar; insanların bütün ihtiyaçlarının, insan varlığına gerekli olan ve varlığını devam ettirmesini sağlayan her şeyi ortaya koyması ve sunmasıdır. (Bunun gereği olarak da insan; Yaratıcısına kusursuz olarak kulluk yapacaktır.) Nitekim şöyle denmiştir: İnsan; iyiliğin kulu, kölesidir.

Hiç şüphe yok ki, bütün mazhaların ve meclâların (Allah Azıîmüşşan'ın tecellî edip görüneceği sahneler ve aynalar olarak yaratılan her şeyin) ihtiyaçlarının teminini Üstlenen ve her konuda olduğu gibi bunda da Tek ve Bağımsız Olan Allah Azıîmüşşan'dır. Samed (ezel-ebed hiçbir şeye muhtaç olmayan, her şey istisnasız sırf Kendisine muhtaç olan) Allah Azıîmüşşan; takdir edip yarattığı her şeye tam bir bağımsızlıkla Kadir ve her şeyin iktidarı ve idaresi O'nundur (c.c.). Her şeyi dileyip yarattığı gibi; türlü nimetlerle ve sınırsız ikramlarla yetiştirip geliştirerek Yaşatan ve Yöneten de O'dur. Bu sebeple bütün varlıkların itaat ve ibadet etmesinin Sahibi O (c.c.); Varlığıyla, İsimleri, Sıfatları ve icraatlarıyla bunu hak etmektedir. Nasıl böyle olmaz? (Elbette sırf O'na c.c. ibadet ve itaat olunacak.) Çünkü O'ndan (c.c.) başka ibadet olunacak asla ilâh yok. İşte Bu Sûrede; kullarının Kendisine tam bir teslîmiyyetle ibadet etmelerini emretti ve teyemmünden sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Her şeyi yoktan var edip açığa Koyan Allah Adıyla…

O (c.c.); türlü ikramlarıyla bütün yaratılmışa Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

O (c.c.); kullarına kulluk yapmalarını farz kılmak ve bu konuda onlardan söz almakla Rahıîm'dir; onlara merhamet edip lütuf ve ikramlar Bağışlayandır.

۞ لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۞

1. Ayet: Ey bakıp gördüklerinden dersler alanlar! Kurayş Toplumunun karşılıklı ülfet edip anlaşma yapmalarına hayret edin, şaşkınlık gösterin.

۞ إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۞

2. Ayet: Yani onlar aralarında ittifak edip anlaşarak Allah'ın (c.c.) Evi Ka'be etrafında tavaf edip ibadette bulunmaktan ayrılıp kış ve yaz göçleri için seyahate çıkıyorlar. Yani senede iki defa olmak üzere; kışın bir defa Yemene, yazın bir defa Şama seyahat ediyorlar. Bu seyahate sebep olan ise sadece Mekke-i Mükerreme'de azık ve rızıklarının bulunmayışı idi. Çünkü Allah Teâlâ'nın Evini çevreleyen Mekke Şehri; ziraat işleri mümkin olmayan bir vadîde bulunuyordu. Bu onlara zor geliyordu. Bunun için senede iki defa ticaret yapıyorlardı.

﴿ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ ﴾

3. Ayet: Allah Teâlâ; onlardan bunun olmasına razı olmadı ve onlara; Evinin Çevresinde durup tam bir bağlılıkla ibadet etmelerini şu buyruğuyla emretti: Bu Mübarek Evin Rabbine kulluk yapsınlar. Onun çevresinde bulunup ayrılmaksızın kulluk yapmağa devam etsinler. Ticareti (başkalarına) bıraksınlar, Allah'a (c.c.) tevekkül etsinler. Zira Allah (c.c.) sonsuz kudret ve iktidar Sahibidir.

﴿ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ﴾

4. Ayet: O (c.c.) öyle Rab ki, onları; insanları kuşatan ve onların leş ve yanmış kemik yemelerine sebep olan açlık ve kıtlıktan Bu Ev bereketiyle kurtarıp doyurmakta, kendilerine ilişmek isteyen düşmanlarından koruyup güvende yaşatmaktadır. (Hal bu ki, Mekke-i Mükerreme dışında insanlar katledilmekte, kaçırılmakta ve mallar yağmalanıp mukaddesat çiğnenmektedir.)

Bu sebeple onların; Rablerine tevekkül ederek Ka'be Çevresine yerleşip kalmaları ve daima kulluk yapmaları gerekir. Rableri güç ve kuvvetiyle; onların rızık (ve geçim) meselelerine yeter (onarı hiç hesab etmedikleri yerlerden besler, ihtiyaçlarını görür). Geçmişte onların her ihtiyacına yetiştiği gibi gelecekte de yeter ve yetişir.

KURAYŞ SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN NETÎCE

Ey Allah Teâlâ'ya yönelen, Onun (c.c.) iyilik ve ikramlarına tevekkül edip güvenen! Sana gereken; Hak Teâlâ'nın sana emrettiklerinin tamamına sarılman, bütün işlerini O'na (c.c.) ısmarlaman ve O'nun (c.c.) Levh-ı Mahfuzda yazıp kaydettiği kazasından (huküm ve kararından) başına gelenlere razı olmandır.

Bilip inanacaksın ki, emir ve yetki sırf Allah Azıîmüşşan'ındır. Dilediğini yapar, istediği kararı verir. Yaptığından asla sorgulanmaz ve sorumlu olmaz. O Hakîm'dir; hukmün, yargının asıl Sahibidir. Hıkmet; kusursuz bilgi, sağlam icraat ve yüce gaye O'na (c.c.) mahsustur. Hamîd'dir; pek Övgülü, çok Sevgili ve tüm güzellikler O'nundur (c.c.).

MÂUUN SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 7 Ayettir. Medîne-i Münevvere'de indiği rivayeti de var. İlk üç Ayeti Mekke-i Mükerreme'de, son dört Ayeti de Medîne-i Münevvere'de inmiş olabilir.

Çocukken (Ali İhsan Türcan Kardeşiniz); Sûre başındaki konunun iniş sebebi olarak bir ilim sahibinden şunları dinlemiştim:

Peygamberimizin (s.a.v.) Peygamberliğinin ilk senesinde veya ilk senelerinde; Ebucehl ile yakını olan bir yetim arasında bir tartışma yaşanıyor. Ebucehl; babasının hakkını isteyen o yetimi itip kakıyor ve kovuyor. Çocuk diyor ki, eğer Hz. Muhammed (s.a.v.) Allah'ın (c.c.) Peygamberi ve O'nu (c.c.) temsil ediyorsa; hakkımı Bu Zalimden ancak O (s.a.v.) alır.

O dönemde Ashabı (r.a.); Sevgili Rasûlü saklamağa çalışıyorlar ve O'da (s.a.v.) korunmakta; sayıları ve güçleri az olan Arkadaşlarına örnek olmak için güvenli yerler dışına çıkmıyor.

Çocuk gelip ey Allah Azıîmüşşan'ın Rasûlü! Hakkımı O Zalimden al. Deyince; Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) çocuğa diyor ki, derhal gidelim.

Ashab-ı Kiram; yalvarıp yakarıyorlar ve diyorlar ki, ey Allah Rasûlü! Gitme orası çok tehlikeli.

O En Üstün ve En Kudretli İnsan; diyor ki, sizler için öyle ama bu çocuk için orası karşımda hiçtir. Zira Ben; inancınız kadar sizlere gözükürüm. Bu çocuk Bana hakkıyla inanıyor ve diyor ki, Sen Allah Azıîmüşşan'ı temsil ediyorsun ve O Zalime ancak Senin gücün yeter.

O En Sevgili! O Zalimin şer ve pislik yuvası olan derneğine varıyor. Derneği (Nedve) Ka'be'nin üzerindeki Altınoluğun baktığı cihette, Altınoluğa 200-300 metre mesafede idi. O derneğin yeri yakın zamana kadar tuvalet olarak kullanıldı. En

Sevgili ve En Kudretli Önder; kapıda durup dinledi. Arkasından konuşuyorlardı. Ebucehl adamlarına kızıyordu ve diyordu ki, Muhammed'i bulup bana getiremediniz…

Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz; suçüstü yapmak için önce çocuğu gönderdi ve dedi ki, var ve hakkını tekrar iste. Görelim ne yapacak. Hiç korkma, arkandayım. Çocuk artık hiç korkmuyordu. Zira biliyordu ki, Allah Azıîmüşşan artık beraberindedir.

Çocuk varıp tekrar hakkını isteyince Ebucehl çıldırdı ve çocuğa saldırdı, itip kakmağa ve uzaklaştırmağa çalışıyordu ki, sonsuz kudret Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın Tam Temsilcisi; Zalimin karşısına dehşetle dikildi. Ebucehl şok oldu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) çocukla ilgili ne söyledi ise hepsini tasdik etti. Bunun hakkını almağa geldim deyince derhal harekete geçti ve tam olarak çocuğun hakkını verdi.

Olanları şaşkınlık içerisinde izleyenler; ne yaptığını sorduklarında Ebucehl dedi ki, dört tane beyaz aslan; ikisi önünde, ikisi de omuzlarında. Eğer bir yanlışlık yapsam beni parçalayacaklardı…

Sûrenin İsmine gelince Mâuun; insanların faydalandıkları her bir önemli malzeme, iyilik, Zekât ve su gibi anlamlara gelmektedir.

Allah Teâlâ; Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimize itirazlarda bulunup muhalefet edenlerin; iyilik ve insanlık yapmak konusundaki iddialarını yalanlamak kasdıyla; onların Namazları gösteriş için kıldıklarını, Namaz şuurunda olmadıklarını, hep gösteriş yaptıklarını ve özellikle insanları mâuundan mahrum ettiklerini açığa vurup onları rezil ediyor. Bu sebeple Sûre-i Celîleye Bu Ad verilmiştir.

MÂUUN SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Sağlam ve Kusursuz Dînin incelikleri, sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi tarafından gelen emir ve yükümlülüklerin yararları, Düzgün Şerîatın (kurumsallaşıp tatbik edilir hale gelmiş olan Kusursuz ve Dosdoğru Hayat Tarzı olan İslâm'ın) getirilip

ortaya konmuş olan hıkmet ve hukümleri kendisine açık ve net olarak idrak olunup anlaşılan kimseye şu gerçekler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, kul olmak ve tam bir teslîmiyyetle Dîni yaşamak sırrı ve inceliği; ancak ve ancak Allah Azıîmüşşan'a karşı gayet edepli olup O'nun (c.c.) Rabliğinin haklarını ve İlâhlığının gereğini gayet güzelce yerine getirmektir.

Hiç şüphe yok ki, kim böyle bir kullukta eksiklik yapar, yan çizer ve gevşeklik gösterirse adalet caddesinden sapmış, kulluk yolundan ayrılmış olur. Bu sebeple gayret, gazap ve intikam Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan tarafından gelen kahır ve helâke karışmış olur. Nitekim Allah Azıîmüşşan Bu Sûrede; kulların bu kötü ahlakı şaşkınlıkla karşılayıp imkânsız görmeleri için Sevgili Peygamberine (s.a.v.) soru sordu (ve yapılanları dikkatle izleyip bunların ortadan kaldırılması için çalışmalar yapılmasına ışık tuttu). Teyemmün ederek (uğur ve bereket sebebi olması için Yüce İsmini zikr eyleyerek) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Kullarını Selâm Yurduna (sonsuz güven, selamet ve huzurun, ebedî nimetlerin bulunduğu Cennetine ve Yüce Huzuruna) erdirmek için onlar arasında Dînini koyup tesis Eden Allah Adıyla…

Yüce Allah kullarına hukümler ve yükümlülükler indirmekle Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Onların şereflerin en yücesine ve makamların en yükseğine ulaştırmakla Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir.

۞ اَرَاَيْتَ الَّذ۪ي يُكَذِّبُ بِالدّ۪ينِ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! O inatçı azgını (Ebucehl'i) gördün ve tanıdın değil mi? (Kendisine haksızlık yapma, yaptıklarıyın karşılıksız kalmayacağı Günü, Ahireti unutma dendiğinde) Dîni (Ahirette karşılığın olacağını), Dünyada yapılan her şeyin birbirinden seçilip karşılık görmesi için hazırlanan Hesap Gününü inkâr ediyordu.

۞ فَذٰلِكَ الَّذ۪ي يَدُعُّ الْيَت۪يمَ ۞

2. Ayet: Hulasa o inkârcı; geçimiyle yükümlü olup vasisi olduğu yetimi; kendisine gelip bana kendi malımdan harçlık ver dediğinde şiddetle azarlıyor, itip kakıyordu.

Konu edilen; Velîd Bin Muğiîra ya da başkası (dense de Ebucehl olduğu görüşü kuvvetlidir.)

۞ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْك۪ينِ ۞

3. Ayet: (Meydanlarda iyilikten ve insanlıktan bahsediyorlardı ama değil iyilik yapmak iş ve icraatları daima haksızlık ve zulümdü.) Son derece cimri ve alçak (haksızlığı da aşikâr) olduğu için yetimin doyurulmasına teşvik de etmiyordu. Bu da gösteriyordu ki, o zalim; Ahireti inkâr ediyor.

۞ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ۞

4. Ayet: Bu anlatılan iğrenç tavır ve hareketler insanların görünen yönleri. Görünmeyen yönlerine gelince; öyle Namaz kılanlar var ki, yazıklar olsun o (tür) Namaz kılanlara. Büyük ve acı bir azap var onlar için. (O münafıklar; Namaz kılarlar, yaptıkları her şeyi görsünler diye yaparlar. Fakat fırsat bulduklarında huzura ve Müslimanların gelişmelerine zarar verirler.) Ahiret Gününü inkâr ederler, Dînin hukümlerini kabul etmezler. (Halkın içinde kendilerine olgun Müsliman görünümü verirler. Allah düşmanlarıyla beraber olduklarında ise Îman ve İslâm'dan bahsetmezler.)

۞ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۞

5. Ayet: Kendilerine belli vakitlerde kılınması farz olan Namazlarından habersiz haldedirler. (Oralarda) Namaz kılmaz, Namaz kılmağa devam etmezler. Onlar hakikatte Müsliman değil, aksine münafıktırlar.

۞ الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ ۞

6. Ayet: Müsliman halkın huzurunda Namaz kılarlarken tenhalarda yalnız başlarına olduklarında Namazı terk ederler. Çünkü önem vermezler ve buna dair ceza göreceklerine inanmazlar.

۞ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۞

7. Ayet: Allah Azıîmüşşan'ın Varlığına ve Birliğine Îman etmenin alametlerinden ve Yüce Dînin direklerinin en kuvvetlisinden olmasına rağmen Namazı kılmadıkları gibi varlıklarını cimrilikten ve her türlü iğrenç düşünce ve davranışlardan arındıracak olan mâuunu, Zekâtı (ve halkın muhtaç oldukları bil umum malzeme ve nimetleri) halktan esirgerler, kimseye bir şey vermezler. Hal bu ki, cimrilik ve gaddarlık insanları; her türlü iyilik ve bolluğa ulaştıracak olan insanlık ve mertlikten düşürüp rezil eder.

MÂUUN SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey itaat olunup uyulmağa pek layık olan Hakkın Yolunu, Yüce Mevlâ'ya ulaşmayı isteyen öğrenci! Sana gereken; içini ve dışını (ruhî ve bedenî çalışmalarını, bütün inanç, söz ve icraatlarını); İlâhî adalete (Allah Teâlâ'nın Tek ve pek Yüce Dîni Olan İslâm'a) aykırı olan ve ters düşen tüm rezilliklerden arındırmandır. İç âlemini Allah'tan gayriye yönelmekten temizlemelisin. Çünkü böylece Namazın; Allah Azıîmüşşan'a gerçek bir yönelme ve manevî Mi'rac olacak ve seni O'nun (c.c.) Birliğine ulaştıracak.

Senin türün ve cinsin olan insanoğullarından hiçbir kimse ile asla tartışma, onlara karşı üstünlük taslamaktan kesinlikle sakın. İnsanlar arasında mal, zenginlik, makam ve efendilik sergilemekten kesinlikle kendini koru ve (bu tür davranışlardan) sakın. Çünkü bunlar kalbini öldürür, (fânî ve değersiz şeylere) sevgini artırır ve (efendiler Efendisi ve sahipler Sahibi) Yüce Mevlâ'ndan seni uzaklaştırır. Hulasa Dünyanda ve Ahiretinde sana zarar verir.

KEVSER SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiştir. Medîne-i Münevvere'de indiğine dair de rivayetler bulunmakta olup 3 Ayettir. Bu Sûre-i Celîlede Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) Efendimize " Kevser'i " verdiğini açıklamakla belki en büyük tesellîyi yapmış ve en büyük müjdeyi vermiştir. Zira Kevser; hayrın, iyiliğin, rahmetin, nimet ve bolluğun çok ve hatta sonsuz ve sınırsız olanı anlamlarına gelmektedir. Bu O'nun (s.a.v.); sonsuz kudret Sahibi ve bütün âlemlerin Rabbi Olan Allah Azıîmüşşan'a kavuşmasıyla, O'nun (c.c.) En Yetkili Rasûlü, En Kâmil Halîfesi, mutlak Temsilcisi, Kur'an'a Sahib ve sınırsız rahmetinin Taşıyıcısı Olan En Sevgili Kulu ve Cennette Kevser'in ve Makam-ı Mahmudun Vârisi En Üstün İnsan ve Eşsiz Önder olması... Hulasa Sûre-i Celîlenin Adı Budur.

KEVSER SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hakikat Denizine ulaşan, İlâhî Varlığın (rahmet ve nimetlerinin) Kaynağı olan, Makam-ı Mahmud (huzurunda hamd olunan övgülü makam) olarak da bilinen, Ahirette Sevgili Peygamberimize özel olarak ikram olunup Ümmetiyle beraber varılacak Olan ve kendisinden bütün varlıklara Yüce Zatın (c.c.) rahmeti olarak varlıklar serpilip yayılan Kevser Havzına varacak olan kimseye şu hakikatler gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Allah Azıîmüşşan'ın Zatî Tevhıîdinden (Îmanın En Üst Mertebesinden) ibaret Olan Bu En Yüksek Makama ulaşmak; peygamberler (a.s.) topluluğundan hiçbirine değil, sırf Son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimize mahsustur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Bu En büyük ikrama ve En Muazzam Bağışa Özel olarak seçilmiştir.

Bu sebeple peygamberlik görevi ve Dîn kurup icra etme konuları Hz. Muhammed (s.a.v.) ile sonlanmış, Hz. Muhammed'den (s.a.v.) sonra peygamber, İslâm'dan başka da dîn yoktur. O'nun Peygamber olarak ortaya çıkışı ile ahlakın güzelliklerinin (insanlık için gerekli olan tüm üstün nitelikler ve bütün ahlak kuralları) tamamlanmıştır. İşte bu anlatılanlardan dolayı Allah Azıîmüşşan bu Sûre-i Celîlede O'nun (s.a.v.) Şanının büyüklüğünü, Değerinin pek Muhteşem olduğunu ve Mertebesinin Eşsiz derecede büyüklüğünü önemle anlattı. Hulasa sözlerine teyemmünden (uğur Kaynağı Olan Besmeleden) sonra başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ ۞

Kendisine (c.c.) Ayna olması, Güzel İsimleri ve Yüce Sıfatları O'nda (s.a.v.) görünmesi için Sevgili Peygamberine (s.a.v.) bütün kemâlâtıyla (Güzel İsimleri, Yüce Sıfatları, Sonsuz ve Kusursuz Varlığıyla) tecellî Eden Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; O'nu (s.a.v.) Peygamber olarak göndermekle bütün yaratılmışa Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü onları Selâm Yurduna, Yüce Huzura ve O'nun (c.c.) ebedî güven, huzur ve sonsuz nimetlerine erdirecektir.

Allah Teâlâ; kullarının seçkinlerine Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Onları; hayal ve kuruntuların karanlıklarından kurtaran Zatî Tevhıîde (Îmanın En Üst Mertebesine) ulaştırır.

۞ اِنَّٓا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rahmetimiz, sırf ve tertemiz ikramımızın büyük makamından; pek büyük bir lütuf ve üstün bağış olarak Sana; Kendi Birliğimize (c.c.) kavuşmaktan, Yüce Huzurumuzda bulunmaktan ibaret olan Kevser'i verdik.

۞ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۞

2. Ayet: Senden önce geçen peygamberlerden (a.s.) hiçbirine vermediğimiz Bu Sonsuz bereket ve nimet Kaynağı Olan Kevser'i ikram etmemizden sonra artık Rabbin için Namaz kıl, Rabbine tam bir yönelişle, düzgünce ve ihlâsla kılmakta olduğun Namazına devam et.

Rabbiyin Öz Varlığından ibaret Gerçek Kıbleye erdikten, O'nun İsimlerinin ve Sıfatlarının Arafat'ına (yüksek derecelerine) ulaştıktan sonra maddî Varlığından

(sonradan olan Varlığından) ibaret olan kurbanı kes. Çünkü Bize yaklaşmak ve Maneviyatımızın Mukaddes Korusuna (sonradan olan varlıklara yasak olan Sahamıza) ulaşmak ancak böyle (sonradan olan Varlığından kurtulmakla) olur.

۞ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۞

3. Ayet: Dolayısıyla Sana kusur ve kabahat bulaştırmak isteyen inatçı ve cahil sapıkların saçmalıklarına dönüp bakma ve asla kulak asma. Çünkü Sana dil uzatıp Sende eksiklik görmeğe ve göstermeğe çalışan alçak, arkası kesilip kuruyacak olanın ta kendisidir. Onun adı ve sanı dahi kalmayacak. Yeryüzünde bir eseri ve izi bulunmayacak. Senin eserlerin, sonsuz kazancın ve rahmetin Kıyamete kadar devam edecek.

KEVSER SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Kevser Havzına varıp Ondan içmeğe yönelen Muhammedî (bütün varlığı ile O'na s.a.v. teslîm ve bağlı olan Mü'min)! Sana gereken; bütün durumlarında ve her vaktinde Allah Azıîmüşşan'a tam bir teslîmiyyetle yönelmendir. İradelerini öldürmekle bedenini kurban etmelisin. Hak Teâlâ'ya (c.c.) yaklaşmak için O'nun (c.c.) Yolunda kendini arındıracaksın ki, İki Yurdun hayır ve iyiliklerine, Dünya ve Ahiretin kurtuluşuna erişesin.

KÂFİRUUN SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 6 Ayettir. Sûre-i Celîlede kâfirler (kâfirun) konu edildiği için Bu Ad verilmiştir.

KÂFİRUUN SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Zatî Tevhıîdin (Îmanın En yüksek Makamı olan; sayısız İsimlerin, Sıfatların, iş ve icraatların Sahibi Allah Azıîmüşşan'ın Kendisinin Bir Olduğuna Îman ve O Yüce Birliği idrak ederek en yüksek mertebede kulluk yapmanın) maksad ve muradının alametlerini, Allah Teâlâ'da fânî olup O'nun (c.c.) Ebedîliğine erdikten sonra O'nunla (c.c.) yaşamanın kural ve işaretlerini bilmeğe ve haberdar olmağa sahip olanlara şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Allah Teâlâ'ya yol farklı-farklı, Mi'rac edip Huzuruna yükselmek çeşit-çeşittir, hatta birbirine aykırıdır. Çünkü her bir kimsenin farklı bir kıblesi (yöneldiği yön) var ve herkes kendi bildiğine yönelmektedir.

Hiç şüphesiz ki, yolların En Mükemmeli, En Kapsamlısı, En Açık ve Geniş Olanı ve En Çok kabul Göreni; Allah'ın (c.c.) başarılar vermesiyle Son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizin dosdoğru olarak gittiği Yoldur. Çünkü O'nun (s.a.v.) Yolu; bütün yolları kapsar. Zira Tevhıîd-i Sıfât ve Tevhıîd-i Ef'aali kapsayan Zatî Tevhıîd üzerine kurulmuştur.

Allah Teâlâ tarafından tutup çekme ve katından başarılar olmaksızın hiçbir kimse O Makama eremez. Allah Azıîmüşşan'dan özel bir yardım gelmedikçe ve O'nun (c.c.) tarafından desteklenmedikçe O Makama kimse ulaşamadı.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; kâfirlerin Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) da'vette bulunup asılsız tanrılarına bir sene ibadet etmesini ve buna karşılık kendilerinin de; ibadet ve itaat olunmağa, tam bir teslîmiyyetle secde edilmeğe Tek Hak Sahibi Olan âlemlerin Rabbi Allah Azıîmüşşan'a bir sene kulluk yapacaklarını teklif ettiklerinde; Sevgili Rasûlüne (s.a.v.) onların geçersiz ve asılsız laflarına ve bozuk görüşlerine asla ilgi duymamasını ve hiç dönüp bakmamasını emretti. Teyemmünden (Besmeleden) sonra sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Kullarının içlerinde saklı olan hidâyet ve sapıklığı Bilen Allah Adıyla…

Allah Teâlâ kullarına Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü onları selâmet (ve kurtuluş), olgunluk ve ebedî seadetlere götüren Yola çağıran peygamberler (a.s.) göndermiştir.

Allah Teâlâ kullarını dönüp varılacak yerlerin en hayırlısına erdirmekle Rahıîm'dir, onlara geniş rahmet Sahibidir.

۞ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Seni; aslı ve hiçbir değeri olmayan putlara tapmağa çağıranlara haykır ve de ki, ey kâfirler, Güneşin Yüzünü örten kara bulutlar misali; ey batıl ve iğrenç varlıklarınızla hakikat Güneşi Olan, canlarda ve tüm âlemlerde daima Kendisini Gösteren Allah Azıîmüşşan'ı inkâr ederek örtmeğe çalışan zalimler!

۞ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۞

2. Ayet: Asla sizin taptıklarınıza tapmam, özellikle Allah Azıîmüşşan; Kendi Birliğine, Gerçek Güneş Olan Varlığına katından başarılarla erdirdikten, Cemâline

bakmakla Beni şereflendirdikten ve bütün yaratılmış arasında Bana Bu En Yüce ikramı verdikten sonra; ey cahiller sizlerin tapmakta olduğunuz asılsız ve yok olmağa mahkûm nesnelere asla dönüp bakmam. Onlara ve Kendisinden başka herhangi bir şeye kulluk yapılacağına dair Allah Teâlâ katından hiçbir belge indirmediği halde sizler ve atalarınız; kendi zan ve pis arzularınıza göre o asılsız varlıkları ilâhlar edindiniz.

۞ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۞

3. Ayet: Sizler de Benim kulluk yaptığım Hak Ma'bûd'a kulluk yapmıyorsunuz, yapmayacaksınız. Yani ibadet ve itaat olunmağa Tek hak Sahibi Olan Gerçek İlâh'a kulluk yapmıyorsunuz. Hal bu ki, O'ndan başka ilâh yok ve hiçbir şey O'na (c.c.) benzemez. Dolayısıyla O'nun (c.c.) En Özel Niteliği Olan İlâh ve Rab olmasında, Ezel-Ebed Hak ve Vacib Olan Varlığında hiçbir şey O'na (c.c.) ortak olamaz. (Sizler bozulmuş ve insanlık mertebesinden düşmüşsünüz.) Sizin O'na (c.c.) Îman etmeğe, O'nun (c.c.) Birliğini, idaresinde ve Sahip olduğu bütün âlemlerde Tek ve Bağımsız olduğunu kesin olarak idrak etmeğe gücünüz ve kapasiteniz yok.

۞ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ۞

4. Ayet: Hulasa Ben sizin taptığınıza hiç kulluk yapmadım ve bundan sonra da asla kulluk yapmam. Çünkü kendilerine kulluk yapmam için hiçbir hakları ve liyakatleri yok, tapılmağa asla layık değiller.

۞ وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۞

5. Ayet: Sizler de Benim kulluk yaptığım İlâhıma kulluk yapmadınız ve yapmayacaksınız. Sizin için O'na (c.c.) Îman etmek, Varlığını tanımak, şehâdet edip bilmek kolay ve mümkin olmadı. Buna karakter ve kabiliyyetiniz olmadığı (ve insanlığınızı kaybettiğiniz) için Allah Teâlâ katından bir başarı vermedi ve tutup Kendisine çekmedi. Sizlerin taptıklarınız batıl ve işe yaramaz nesneler; ilâhlıktan çok uzak oldukları için elbette onlara tapacak değilim. (Yaratılan ve daima Yaratana muhtaç olan hiç ilâh olabilir mi?)

۞ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ۞

6. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan sizlere; Îman ve İslâm'a başarı vermedikten sonra yönelip gitmekte olduğunuz yolunuz ve yaşamakta olduğunuz hayat tarzınızdan ibaret olan dîniniz sizedir. Üzerinde bulunduğum ve yaşamakta olduğum Dînim de Banadır. Hulasa Benim Dînime uyarak sizler dîninizi bırakmazsınız, Ben de asla Kendi Dînimi bırakmam.

Başarı Allah Azıîmüşşan'ın Elindedir. Dilediğini hidâyet, Îman ve İslâm sahibi yapar. Dilediğini de (bozukluğu ve sapıklığı hak etmesi sebebiyle) sapıklıkta bırakır.

KÂFİRUUN SÛRESİNİN HATİMESİ ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey bütün dînlerden, Zatî Tevhîdin Pak ve Mukaddes Kaynağına aykırı olan her türlü mezheb ve hayat yollarından vazgeçip her şeyi yoktan Vareden Allah'a (c.c.)

yönelip O'nun (c.c.) Yolunda yürüyen Mü'min! Sana gereken; gaflet ve dalâlet ehli sapıklarla oturup arkadaşlık yapmamandır.

Onlar işe yaramayan türlü kuruntularla asılsız hayallerin vadîlerinde ve seviyesiz yer ve ortamlarda kuşku içerisinde bocalayıp dururlar. Bu durumları onların; aslı olmayan kimliklerine ve kuruntu haline gelmiş benliklerine dayanmaktadır. Bu sebeple hiçbir durumda onlarla beraber olma. Çünkü onlarla beraber olman seni; Haktan uzaklaştırır, batıla yönlendirir. Bilesiniz ki, insanların nefisleri (varlıkları) tabiatları (maddî varlıkları açısından) hırsızdırlar, kesinlikle batıla eğilimlidirler. Bundan dolayı bu maddî tabiat ve fânî karakter; bid'atlara (Şeytanın ve Onun elemanlarının; Allah Azıîmüşşan'ın yoluna; paralel olarak çizdikleri batıl yollara ve yanlış düzenlere), pis arzulara ve batıl görüşlere eğilip süratle gitmekte pek ataktır, çabuk sapar. (İslâm'ın Nûrundan destek alarak sonradan olan varlıktan arınanlar ise bu ve benzeri bütün kötülüklerden nefret ederek korunurlar.)

Allah Azıîmüşşan lütuf ve rahmetiyle; bizleri ve tüm kullarını korusun.

NASR SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 3 Ayettir. İlk Ayeti Allah Teâlâ'nın yardımı (Nasr) ile başladığı için Bu Ad verilmiştir.

NASR SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Hak Teâlâ'nın; inayet ve özel yardım kapısını ve yüce ikramlara götüren yolu kendisine açtığı kimseye şu gerçekler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, kim Hak Teâlâ'nın koruması altına girer, yakınlığına erer, O'na (c.c.) tevekkül edip bütün işlerini O'na (c.c.) ısmarlarsa; hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan o kimseye yarım eder, bütün düşmanları karşısında o kimsenin Yardımcısı olup tüm isteklerinde ve gayelerine ermesinde başarılı kılar. O kimseye takdir edip karakterindeki kabiliyyet ve kapasitesine emanet olarak koyduğu bütün olgunluk ve üstünlükleri elde etmesinde başarılar verir.

Hiç şüphe ve hatta itiraz yok ki, insanların kabiliyyet ve kapasite bakımından En Mükemmeli, şeref, üstünlük ve olgunluk bakımından En Üstünü; elbette En Son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizdir. Çünkü bütün mertebeler; O'nun Mertebesi karşısında dürülüp kaybolur. İşte bu sebeple O'nun (s.a.v.) Ahiretteki olgunluk ve üstünlüklerine bir başlık ve bir isim olması için Dünyada; O'nu (s.a.v.) bekleyen tüm olgunlukları ve Ahlakî güzellikler tam olarak tamamlandı.

Nitekim Allah Azıîmüşşan Bu Sûrede; bunları anlattı. Teyemmün ve teberrükten sonra (Besmeleyle, sözlerin En Uğurlu ve En Bereketlisini zikr ile) sözlerine başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Sevgili Peygamberinin (s.a.v.) bütün işlerini en mükemmel ve en sağlam biçimde yürütüp Yöneten Allah Adıyla!

Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir. Çünkü O'nun (s.a.v.) dostlarına yardım etti, düşmanlarını kahretti.

Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir. Çünkü O'na (s.a.v.) maddî ve manevî fetihlerin kapılarını açtı, manevî âlemden, yüce katından O'na devam edip gelen her türlü nimetleri gönderdi.

۞ إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۞

1. Ayet: Allah'ın (c.c.) yardımı geldiği zaman… Yani ey peygamberlerin En Kâmili! Allah'ın (c.c.) Sana; bütün düşmanlarına karşı yardım edeceğine ve Dînini; bütün dînlerin üzerine çıkaracağına dair söz verdiği yardımın vakti geldiği zaman… Yine mealen: Bilesin ki, Biz sana apaçık bir fetih ikram ettik. Dediği vakit geldiğinde…(Feth Sûresi ilk Ayet.)

Hulasa Sana o yardım geldikten sonra fethin de geldiği an; işte Sen şu anındır. Senin ortaya çıkışın ve düşmanlarına egemen oluşun kemal bulup tamamlandı. Dînin bütün batıl dînlerin, bozuk görüşlerin üzerine çıkıp hepsine üstün geldi.

۞ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۞

2. Ayet: Artık görmektesin ki, insanlar bir-birer gelip girerlerken artık Allah'ın (c.c.) Dînine bölük-bölük ve topluluklar halinde giriyorlar.

۞ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۞

3. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Rabbini hamd ederek tesbîh eyle, daima O'nun (c.c.) Büyüklüğünü, Güzelliğini anarak, şükrederek, takdis et, her türlü noksanlıklardan Münezzeh ve her kötülükten, acizlikten, vefasızlıktan Uzak, Bir ve Bambaşka olduğunu an, anlat ve i'lân et. Çünkü Sana dediklerini tam olarak verdi, bütün ufukları Sana fethetti (pek önemli toprakları hukûmetiyin ve Ümmetiyin icraatlarına açtı). Ortaya çıkışın ve Peygamber oluşunla ahlakın bütün güzelliklerini ve (insanca) hayat sürmenin bütün kurallarını; Yüce Rabbin tam olarak insanlığa ikram etti. Artık O'ndan (c.c.) mağfiret dile, Nûrundan meydana geldiğin O Yüce Zattan (c.c.) Kendisine dönüş(ve kavuşma) iste. Çünkü Sen O'nun (c.c.) sırlarının ve Nûrlarının Mazharı ve Aynasısın. Her şeyi var edip açığa koymasından sonra bütün işler O'na (c.c.) dönecek. Bilesin ki, O (Yüce Rabbin) rahmetiyle kullarına Yönelen, dostlarını Mukaddes Karargâhına, Yüce Huzuruna ve Yüce beraberliğine döndürüp Götürendir.

Bu Sûre-i Celile indikten sonra; Sûre içerisinde Sevgili Peygamberine hamd ve istiğfarı çokça yapmasını emretmesi sebebiyle; Ashab-ı Kiram Efendilerimiz (r.a.) kederlendiler ve üzüldüler. Zira anlamışlardı ki, Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizin eceli yaklaşmıştır. Çünkü bu buyruklarla (O'nun s.a.v. Dünyadaki müsafirliğinin bittiğini anlatarak); O'nu (s.a.v.) ayrılığa hazırlıyordu. Bu Sûrenin inmesinden sonra Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz sadece sayılı günler müddetince yaşadı. Bundan dolayı; veda edip gitme Sûresi de dediler.

NASR SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey, müjdelerle haber verilen manevî ve ruhanî lezzetlere değer vererek Ahiret kurtuluşu isteyen! Sana gereken; Allah Azîmüşşan'a dönmek istemendir. Her hâl ü kârında (tüm durum ve işinde) O'ndan (c.c.) mağfiret (seni arındırıp Kendisine götürmesini) dileyeceksin. Bütün işlerini O'na ısmarlayıp O'nu Vekîl (Avukat) tutmalısın. O'nu (c.c.) kendine Hasîb ve Kefîl yap (bana Rabbim yeter ve O c.c. her şeyime Kefîlimdir de). Bu sebeple tüm ibadet ve itaatlere devam et, haramların ve yasakların tamamından uzak dur ki, Hak Teâlâ seni tüm belâ ve musibetlerden korusun. Seni lütuf ve rahmetiyle (Dünyada ve Ahirette) istediklerine ve lâzım olan her şeye erdirsin.

LEHEB (TEBBET) SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 5 Ayettir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimize zulüm ve düşmanlık yapanların önde gelenlerinden olan Amcasının; kahredileceği ve Ahirette de Cehennem yakıtı olup alev (leheb) içerisinde azap göreceği anlatıldığı için Bu Ad verilmiştir.

LEHEB SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'ın sonsuz zenginliğe ve her şeye Sahip olup hiçbir şeye muhtaç olmadığı kendisine açıkça idrak olunup anlaşılan bilge kişiye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Dünya ve içerisinde bulunanlar; asılsız bir serap (görüntü), yok olup gidecek olan bir gölgeden başka bir şey değildir. Dünya nimetleri kalıcı değil, Dünyada bulunan ve duranlar kararsız ve gidicidirler. Kesinlikle Dünyaya ve kırıntılarına (kırılıp dökülecek ve yok olacak gelir ve kazançlarına) dayalı olan her şeye ve bütün eşyasına aldanmak; hiç şüphesiz Allah Azıîmüşşan'dan ve Allah Azıîmüşşan'ın yardım ve ikramlarına layık olanlar için hazırladığı; Ahiretin ebedî nimetlerinden ve sonsuz lezzetlerinden habersiz ve cahil olmaktan dolayıdır.

Nitekim Allah Azıîmüşşan Bu Sûre-i Celîlede bazı düzensiz ve haksız zalimleri anlatıp haber verdi. Onlar; Allah Teâlâ ile aralarına çokça perdeler girmekle, O Yüce Rabden gafil ve habersiz oldukları için O'nun İlâh Ve Rab Oluşunun gereği olan yükümlülüklerden yüz çevirirler. Çünkü onlar; halk arasında ileri gelen efendiler olduklarına, mal ve zenginliklerine, makam ve itibarlarına pek fazla aldanırlar.

Allah Azıîmüşşan teyemmünden (Besmeleden) sonra şu açıklamayı yaptı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Yüce Varlığıyla; yaratıp yaptığı varlıkların hiçbirine muhtaç olmayan Allah Adıyla…

Onlara varlık vermekle Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Onlara Rahıîm'dir; pek merhametlidir. Çünkü eğer sonsuz sevgi Sahibi Yaratıcılarına yönelip ibadet etmekte ihlâs ve samîmiyyet sahibi olurlarsa va'd olunan Kıyamet Gününde onları keşfe (açıkça idrak etmeğe) ve şühûda (görmeğe; yani sonsuz nimet ve rahmet Sahibi Rablerini idrak edip görmeğe ve ebedî nimetlere ermeğe) ulaştırır.

۞ تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۞

1. Ayet: Ebu lehebin (Alev babasının) iki eli (varlığı) kurusun. Yani her şeyini kaybedip ebedî zararlara girsin. Öyle ki, Cehennemlik varlığı; ayrılık ateşinde (her şeyden koparıp ayıran Cehennem ateşinde) kahrolsun.

İki eli; bütün varlığından kinayedir. (Dolaylı ve dokunaklı ifade ile varlığı anlatılmaktadır. Âdeta; ellerimi seveyim diyerek; Allah'ın c.c. verdiği mal ve zenginliği ellerinin becerisiyle kazandığına inanıyordu. Böylece; Allah Azıîmüşşan onun rızkını keseceğini ve ellerinin işe yarmayacağını tehdîd edip dolaylı olarak anlattı.)

Bu Zalim (Sevgili Peygamberimiz s.a.v. Efendimizin Amcası olduğu halde aldanışa kapıldı, büyüklük tasladı, şımardı ve bütün kötülüklerini ortaya koydu. Her türlü hile ve tuzaklarıyla Allah'ın (c.c.) Eşsiz Rasûlüne karşı çıktı, O'nun (s.a.v.) Şanına yakışmayan tartışmalar yaptı. Güya kendi cemaati arasında malına, zenginliğine ve onların efendisi olduğuna dayanıp güveniyordu.

Bu şöyle oldu: En yakın akrabanı uyar (ve İslâm'a da'vet) mealindeki Ayet (Şuara Sûresi: 214) indiğinde; Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimiz Safa Tepesine çıktı ve Kureyş Kavminin göbeklerine (Kureyş'ten ayrılan boy ve sülâlelere); ey Fihr

Oğulları, ey Adiy Oğulları… Diye haykırdı ve bu çağrı sonunda toplandılar. Dedi ki, bakınız ve dinleyiniz! Desem ki, (Şu Dağın arkasındaki) vadîde; süvariler var ve sizlere saldırmak istiyorlar. Bana inanır mısınız? Dediler ki, evet. Çünkü Senden doğru sözden başkasına rastlamadık. Dedi ki, (s.a.v.) Ben sizleri çetin bir azabın öncesinde uyarıp sakındırıyorum.

(Putperestliği sebebiyle Abd ul'Uzzâ, yani Uzzâ Heykelinin kulu diye bilinen) Amcası Ebu leheb (alev babası) dalga geçerek dedi ki, ey Muhammed! Kahrolasın. Bunun için mi bizleri burada topladın. Bunu dedikten sonra Allah Azıîmüşşan'ın Sevgili Elçisine saldırdı.

Hulasa Ebu lehebin bu uğraşısı, O'nu (s.a.v.) hor görüp hakaretlerde bulunması sebebiyle Allah Azıîmüşşan (Ona lanet edip kahretti ve) Bu Sûreyi indirdi.

Allah Teâlâ; bedduasının gerçekleşeceğini haber vererek şu açıklamayı yaptı: (Elleri kurusun varlığı kahrolsun dedim ve) Ebu leheb kahroldu (diye bilin). Nitekim Allah Azıîmüşşan'ın haber verdiği gibi bu çılgın lanetli helâk olup tükendi.

۞ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۞

2. Ayet: Dayanıp güvendiği malı ona bir fayda vermedi, Allah'ın gazabını ve kahrını ondan uzaklaştıramadı. Kazandıkları malları, çocukları, dost ve yardımcıları da ona fayda vermedi ve hiçbir yardım yapamadılar.

Dendi ki, Bedir Savaşı sonrasında (Yeğeninin s.a.v. üstün başarısından aşırı rahatsızlığı sebebiyle olabilir) mercimek (karakızıl) hastalığına (vücudunda koyu kırmızı kabarcıklar çıkaran hastalığa) yakalanarak birkaç gün içerisinde ölür. Üç gün o durumda bırakırlar. Cesed kokar. Sonra birkaç (fakıîr) zenciye ücret verirler ve gömdürürler.

Bu bir gaibden haber olayıdır. (Allah Teâlâ Sûreyi indirdiğinde; kahroldu demekle geleceği haber vermiş oluyor.) Dünyada bu böylece gerçekleşmiştir.

۞ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۞

3. Ayet: Bu Lanetli; gayet korkunç, âdeta kükreyen ve çetin alevli ateşe girecek.

۞ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۞

4. Ayet: İnsanlar arasında Hz. Muhammed'e (s.a.v.) fitne ve düşmanlık ateşi yakarak ve kovuculuk yaparak dolaşan karısı da o çılgın ateşe girecek. Hem de Cehennem ateşine odun, diken ve zakkum ağacı taşıyarak…

۞ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۞

5. Ayet: Yani O Kadın (Yaratandan c.c. ve O'nun Sevgili Peygamberinden s.a.v. yana olacağı yerde, Ebucehllerden yana olan kocasına destek vererek Kayın Biraderi Abdullah'ın r.a. Ciğerparesi ve yaratılmışın En Üstünü ve En Ahlaklısı Hz. Muhammed'i s.a.v. zarara uğratmak için); dedikodu yayarak ve Dünyada devamlı fitne ateşi çıkararak dolaşması; Cehennemde o tarz bir surette gözükecek ve daima Dünyadaki hurma liflerinden örülmüş hammale (odun taşıyıcısının ipi) orada kızgın demir zincirler olarak boynunda olduğu halde Kureyş Kavminin kadınlarının

en şereflilerinden iken Cehennemliklerin en rezillerinden olarak azap görecek. Aynen Kocası da Orada rezil olacak.

LEHEB SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey ibret sahibi olup (tüm hakikatleri) görmek isteyen mürîd! -Mürîdi (daima isteyeni) olduğun Allah Azıîmüşşan seni; Dünya ve Ahiretin zararından, kuruyup helâk olmasından korusun- Sana gereken; Kur'an'ın işaretleri, dolaylı ve üstü kapalı anlatımları ve uyarıları hususunda düşünmen yani anlatılan hayat hıkâyelerini, hukümleri, ibret ve ders alınacak hadiseleri, misaller verilerek anlatılan nasihatleri ve örnekleri inceleyip anlamandır. Bunları yapmalısın ki, Allah Teâlâ'nın senin kabiliyyetin kadar senin için neler kolaylaştırdı, gücün ve kapasiten içerisine neleri emanet olarak yerleştirdiyse o ölçüde nasibini alasın.

Bilesin ki, Kur'an'da anlatılanın tamamı; hiç şüphesiz kulları irşad edip eğitmek ve olgun Mü'min yapmak için indi. Bundan dolayı; yapılan işaret ve uyarılardan; hoş geçimi, (Allah Azıîmüşşan'ın değer verdiklerine ve gözetilmesi gereken hususlara değer verip dikkat ederek) arkadaşlık ve insanlarla beraber olma kurallarını güzel yap. Özellikle Dîn ve Dünya kardeşlerinle, komşularınla ve İlâhî bilgilere sahip olanlarla olan davranışlarını tam bir beceri ve güzellikle icra et. Bu anlatılanları icra ettiğinden dolayı; Dünyanın parıltılarının ve bu parıltılarla dolu fânî hayatın üzerine kurulu olan, itibar bakımından son derece düşük, kararı ve dayanağı olmayan hayvanî lezzetlerin hakaretini, son derece değersiz ve önemsiz olduğunu iyice idrak edip anlayacaksın.

İHLÂS SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme'de inmiş olup 4 Ayettir. Bu Sûre-i Celîle; Allah Azıîmüşşan'ın Ezel, Ebed ve Samed Olan Eşsiz Varlığını, Varlığında, yaratmasında, her şeyin Kendisine daima muhtaç olarak sonsuz nimetleriyle onları yaşatmasında ve her şeyi idare etmesinde Eşsiz, Ortaksız ve Kusursuz Birliğini, kulların tam bir idraki, anlayışı ve varlığın tamamını O'na (c.c.) teslîmi ile (ihlâsla) Îman etmesini açıklayıp anlattığından dolayı Bu Ad verilmiştir.

İHLÂS SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

İlâhî bilgi ile nitelenip o yüce bilgiye sahip olan, O Yüce İlâhın Birliğini, Ezel ve Ebed daima Var Olan Varlığında Bağımsız olduğunu ve sonradan olma noksanlığına, eksiklik sebebiyle olgunlaşmağa ihtiyacın olduğuna sebep olup işaret eden hiçbir şeye ve yarattığı varlıklara asla muhtaç olmadığını açık ve net olarak idrak eden kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Bilesiniz ki, Eşsiz Birliğin Sahibi Olan Allah Azıîmüşşan'ın varlığı sınırlandırılmaktan ve kendi kendilerine sıfatlar üretip O'nun (c.c.) hakkında nitelemeler yapanların anlatım ve nitelemelerinden Münezzehtir ve O Eşsiz Varlık pek Yücedir.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan Bu Sûrede; kullarını eğitip olgunlaştırmak ve onları Hakkında bilgi sahibi yapmak için Kendisini açıkladı, Kendisini hakkıyla bilen yüce ilminin gereği olarak Yüce Varlığını vasfetti ve tanıttı. Teyemmün ile (Besmeleyle) açıklamalarına başladı:

۞ بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

Kendisine görünme sahneleri olarak yarattığı varlıkların akıl ve idrakleri Varlığının hakikatini bilip anlayamayan Allah Adıyla…

Kullarına Yüce Varlığını açıklayın tanıtmakla Rahman'dır; onlara sonsuz rahmet Sahibidir.

Kullarının seçkinlerine Rahıîm'dir; özel rahmet Sahibidir; çünkü onları; Birliğinin sırlarına ve Varlığını tanıma inceliklerine erdirmektedir.

۞ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Bizleri Kendisine Îman ve ibadete da'vet ettiğin Rabbini bizlere açıkça anlat; diye Senden isteklerde bulunan kimselere de ki, o durum ve husus; (sizlerin bilip zannettiği gibi değil, şöyle ki,) Allah Azıîmüşşan; Ehad'dir. Yani Eşsiz, Ezel ve Ebed Tek Olan, bilinen ve görünen maddeler âleminde de, bilinmeyen mana âleminde de İlâhtır. Dünyayı ve Ahireti, madde ile manayı; Zahir ve Batın (Aşikâr ve Gizli) Yüce Bir Varlık olarak Elinde toplar. Fakat İlâh ve Rab olmakla her iki âlemden ve herhangi bir şeye benzemekten Münezzehtir ve pek Yücedir. İsimleri ve Sıfatlarıyla tüm kemal ve kusursuzluk şartlarını Kendisinde Toplayan Bir Varlıktır. Eşsiz Birlikle ve Tek olmakla tanıtımı yapılan Allah Azıîmüşşan'ın Varlığında sonsuz ve sayısız Güzel İsimler ve Yüce Sıfatlar saklıdır. Sayıya gelmekten ve çokluk kabul etmekten Münezzehtir. Varlığında, hayat Sahibi olmasında ve Ezel ve Ebed olarak daima durmasında ve bütün varlıkları tutmasında Bağımsızdır . O'nun (c.c.) devamlılığı ve ebedîliği hiçbir ölçü ve tartı birimiyle ölçülüp sınırlanamaz. O'nun (c.c.) durması ve tutması hiçbir idare, yönetim, hesap, ölçme ve biçme ile kavranamaz, idrak olunamaz. (Hulasa O c.c. sadece Kendisidir ve Kendisini bildiği gibidir.)

۞ اللَّهُ الصَّمَدُ ۞

2. Ayet: O'nu (c.c.) takdir edip ölçü ve belirlemeğe nasıl bir mahal, yer ve söz konusu olabilir? (O Yüce Varlık ölçü ve takdirden Münezzehtir.) Çünkü O (c.c.) Samed'dir. Yani gizli-aşikâr, maddî ve manevî, Dünyada ve Ahirette olup biten her

şeyin Kendisine dönüp isteklerde bulunduğu Gerçek Efendi, Tek Dayanak ve Sahib O'dur (c.c.). Her şey daima, her an O'na (c.c.) muhtaç, varlıklar ve varlıkların devamı O'nunladır. O (c.c.) ise hiçbir an, hiçbir şeye muhtaç değil.

﴿ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴾

3. Ayet: Çünkü O (c.c.) çocuk edinmedi, asla baba değil. Çocuk sahibi olmak; hayatta ondan yardım görmeyi, yok olunca yerine geçip varlığını devam ettirmeyi, çocuk yoksa yok olup gitme endişesini gerektirir. Allah Azıîmüşşan; Ezel-Ebed Var olup Bağımsız olarak güç ve kuvvetiyle daima Duracak Olan Vacib Olan (sonradan olmayan) Varlığıyla bu tür eksiklik ve ihtiyaçtan Münezzehtir ve bu gibi noksanlıkların var olup meydana gelmesi asla O'na (c.c.) yaraşmaz. Sonradan olan bu gibi durumlar bir sonun ve sonucun var oluşunu gerektirir ki, Allah Azıîmüşşan tüm bunlardan Münezzehtir.

Yine O (c.c.) doğmadı ve asla çocuk da değil. (Ne kimsenin babası ve ne de kimsenin çocuğudur.) Çünkü gizli-aşikâr, ezel ve ebed bütün varlıklar; O'nun (c.c.) tarafından yaratıldı, O'na (c.c.) aid, O'nunla (c.c.) varlar, O'nun (c.c.) için ve O'nun (c.c.) idaresi içerisinde bulunurlar.

Var olduğu kabul edilen bütün varlıklar, ezel, ebed, zihinde, zihnin kapsamı dışında, bilinen ve bilinmeyen her şey; İsimlerinin ve Sıfatlarının gölgelerinin ve yansımalarının kapsamı ve kuşatması altındadır. Allah Azıîmüşşan'dan önce bir varlık olmayınca ve böyle bir şeyi tasarlamak ve düşünmek dahi mümkin olmayınca ve O Makamda O'ndan başkası olmayınca O'nu (c.c.) kim doğurmuş olacak?

﴿ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ﴾

4. Ayet: Hulasa Allah Azıîmüşşan; Bir olduğunda Tek ve bağımsız olduğunda Tek olunca; ne önce, ne sonra ve ne de O'nun (c.c.) beraberinde asla hiçbir kimse O'nun dengi değil ve hiçbir benzeri yok. Öyle ki, O'ndan (c.c.) başka İlâh yok, gerçek manada ve kendi başına O'ndan başka varlık da yok.

İHLÂS SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Zatî Tevhıîdi idrak eden Muhammedî Mü'min! Sana Allah Azıîmüşşan'ın Eşsiz Birliği açıkça anlaşıldıktan, İsimlerinin ve Sıfatlarının mükemmelliği tam olarak idrak olunduktan sonra sana gereken-Allah Azıîmüşşan; şeref makamında ve kararlılığında seni başarılı ve kararlı eylesin-karar ve niyyetiyin yularını (irade ve idareni) tamamen Allah Teâlâ'nın katından akıp gelen nimetlerine ve geniş ikramlarına doğru çevirerek Güzel İsimlerine, Büyük ve Yüce Sıfatlarının inceliklerine göre gitmelisin. Dolayısıyla akılların dehşete düştüğü ve görüşlerin alt-üst olduğu İlâhî eserleri, sonsuz kudretinin eserlerini görmelisin. Allah Azıîmüşşan'dan bir an gafil ve habersiz olmaktan çok sakın. Bilesin ki, bir an gaflet sana; uzun bir acıyı ve pişmanlığı miras bırakır. Eğer göz sahibi olup düşünüp ibret alanlardan ve ders alıp akıl sahibi olanlardan isen bunlara dikkat et. Bir an gafil olma. Çünkü Allah Azıîmüşşan'dan; hayatıyın sayısız vakitlerinde sana gelen her bir nefes; Allah Azıîmüşşan'ın san'at ve eserinin sayısız güzelliklerini taşımaktadır. Nefesler (diğer haller ve yaratıklar gibi) üstün sağlam hıkmetinin eşsiz güzellikleriyle nitelenmiştir. (her bir nefes sayısız ve pek değerli incelikleri ve sırları taşımaktadır.) O kadar ki, gelen her bir nefes; önceden hiç gelmedi ve onun benzeri bir daha hiç gelmeyecek. Bu sebeple sana gereken her bir fırsatı ganimet bilmelisin, Allah Azıîmüşşan'dan gelen nefeslere ve hayat esintilerine tam bir atılganlıkla hazır olup sahip çıkmalısın. Hiçbir şey seni bunlardan alıkoymasın.

Allah Azıîmüşşan bizleri; lütuf ve rahmetiyle Hak Olan Varlığının nefeslerine tam bir atılganlıkla sahip çıkanlardan, rahmetinin ve rahatının esintilerini içine çekenlerden eylesin.

FELAK SÛRESİ

Mekke-i Mükerreme’de ve Medîne-i Münevvere’de indiğine dair görüşler olup 5 Ayettir.

Sûre-i Celîlenin ilk Ayetinde Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine ve O’nun (s.a.v.) Şahsında Tüm Ümmetine; felak’ın Rabbine (bir şeyi yarıp içinden başka bir şeyi açığa Koyan Yüce Varlığına c.c.) sığınmayı emrettiği için Bu Ad verilmiştir.

FELAK SÛRESİNİN FÂTİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Allah Azıîmüşşan'a tutunan, O'nun (c.c.) Kitabına, Rasûlüne (s.a.v.) ve Dînine sarılıp sahip olan, tüm işlerini Allah'a (c.c.) ısmarlayıp her şeyine O'nu (c.c.) Vekîl tutarak O'nun koruması altına giren kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: Allah Azıîmüşşan; kulunu azdırıp zarar veren her bir kimseyi görür. (Kulu kendisine sığındığında da) Yüce Sahib ona sıkıntı verip helâk edecek olan her şeyden onu korur.

İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan Sevgili Peygamberine (s.a.v.); tam bir bağlılık ve her şeyini teslîm ederek Kendisine (c.c.) sığınmasını emretti. Zira düşmanları; O'na (s.a.v.) kötülük yapmağa yönelmişler, O'nun (s.a.v.) ortaya çıkıp halka egemen oluşu, güzel anıları ve şöhreti her bir tarafta yayılınca; O'na (s.a.v.) hased ettiklerinden dolayı sihir yapmışlardı. Hulasa teyemmün (Besmele ile) buyruğuna başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Tam bir teslîmiyyetle Kendisine dönüp sığınmalarından sonra kullarının seçkinlerini korumayı gözetimi altına Alan Allah Adıyla…

Allah Azıîmüşşan; kullarına tedavî üslubunu ve usullerini indirmek ve dua etmeyi öğretip anlatmakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Allah Azıîmüşşan; kullarına Rahıîm'dir, rahmet ve ikram Sahibidir. Çünkü kulları Kendisine (c.c.) sığınmakta samîmî olduktan sonra (ve ortaya koyduğu tedavî kurallarına sahip olduklarında) onlara şifalar verip iyileştirmektedir.

۞ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Düşmanların tarafından Sana sihir dokunduktan ve gözlerinin uğursuzluğu sebebiyle Sana bir rahatsızlık bulaştıktan sonra bu şer ve kötülükleri yok etmek ve zararlarını ortadan kaldırmak için şöyle de: Tam bir teslîmiyyetle felak'ın Rabbine sığınırım. Yani de ki, nûrlu sabahın nûrunu açığa koyarak gecenin karanlığını yarıp yok Eyleyen, yokluğun karanlığını; Yüce Varlığının Nûrunu açığa koyarak yarıp ortadan kaldıran ve bunlarla beraber her şeyin Rabbi Olan Allah'a (c.c.) sığınırım.

۞ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۞

2. Ayet: Olup bitenler âleminde ve kâinatta var olan tüm yarattıklarının ve özellikle pis ruhların şer ve zararlarından…

۞ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۞

3. Ayet: Yine koyu karanlık girip her tarafı sardığında ve her türlü hile yapmağa ve tuzak kurmağa sebep olduğunda karanlığın şer ve zararlarından Yüce Rabbe sığınırım.

۞ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۞

4. Ayet: Yine, insanlara sihir yapmak için iplere düğümledikleri düğümlere tükürüklerini saçarak ağızlarıyla üfleyen tüm sihirbaz kadınların ve pis varlıkların şer ve kötülüklerinden Yüce Sahibime sığınırım.

۞ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۞

5. Ayet: Hulasa hased etmeğe yönelen her bir hased edenin şerrinden felak'ın Rabbine (karanlıkları yarıp yok ederek aydınlıkları açığa koyma kudretinin Sahibi Olan Yüce Allah'a (c.c.) sığınırım.

Hulasa ey En Sevgili! Bilesin ki, O Yüce Rab (c.c.) gücü ve kuvvetiyle; onların kötülüklerinin sıkıntı ve zararına karşı Sana yeter.

FELAK SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey Allah Azıîmüşşan'a sığınıp O'nun (c.c.) güç ve kuvvetinin inip gelmesine hazırlık yapan Muhammedî! Sana gereken; Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Efendimizden nakledilip gelenlerin tercih olunmuş tarzlarda Allah Azıîmüşşan'ı zikretmeğe, Kur'an okumağa, zikir ve tesbîhleri tekrarlamağa her vaktinde devam etmendir. Özellikle gece vakitleri arasında, şafak sökmeden önceki anlarda, gündüz ve gece başlarında…

Ola ki, Allah Azıîmüşşan seni; yarattığı her şeyin fitne ve sıkıntısından korur. Düşmanlarıyın yaptıkları sihirlerin, kötü gözlerin ve bunlar dışındaki şeylerin şer ve zararlarını lütuf ve rahmetiyle senden uzaklaştırır.

NÂS SÛRESİ

Medîne-i Münevvere'de inmiş olup 6 Ayettir. Allah Azıîmüşşan ilk Ayetinde Sevgili Peygamberimize (s.a.v.) ve O'nun (s.a.v.) Mübarek Şahsında tüm Ümmetine; nâsın (insanların) Rabbine sığınmayı emrettiği için Sûre-i Celîleye Bu Ad verilmiştir.

NÂS SÛRESİNİN FATİHASI VE TEFSÎRİNE GİRİŞ

Tevhıîdin ve kesin mertebelerinin sırları kendisine açılıp idrak olunan, Sırat-ı Müstekıîmin, Tek ve pek Sağlam Dînin hukümleri ve inanç esasları kendisine açılıp anlaşılan kimseye, yani Yüce İlâh'ın başarı ipine sarılan kimseye şu hakikatler asla gizli kalmaz: İnsanın kesinlikle kendisini; nefs-i emmâresinin (kendi benliğinin kötülüğü emreden) şer güçlerinin şeytanlarından (Allah Azıîmüşşan'dan ve O'na c.c. kulluktan uzaklaştıran elemanlarının) fitne ve sıkıntılarından koruması gerekir. Bunlar insanların göğüslerine (kalplerine, gönüllerine ve ruhlarına) vesveseler verir, kötü düşünceler ve iğrenç niyyetler sokar. Böylece onları; madde âlemleriyle ilgili asılsız kuruntu ve hayallerden doğan türlü fitnelere ve sıkıntılara düşürür. Neticede onların kalplerini bozup kaydırarak Açık ve Doğru Yoldan saptırır. İşte bu sebeple Allah Azıîmüşşan; eğitim ve olgunlaştırma ikramını tamamlamak için Sevgili Peygamberine (s.a.v.); Şeytanın vesvese ve zararlarından Kendisine (c.c.) sığınmasını anlatıp emretti, O'na (s.a.v.) uyan Mü'minlere uyarılarda bulunup anlattı ki, selâmet ve seadete ersinler. Teyemmünden (sözlerin En Uğurlu ve En Bereketlisi olan Besmeleyi zikrettikten) sonra buyruk ve açıklamalarına başladı:

۞ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۞

Rahmeti gereği kullarının işlerini Yürüten Allah Adıyla…

Koruması altından ve yakınlığından onları uzaklaştıran her şeyden onları korumakla Rahman'dır; sonsuz rahmet Sahibidir.

Doğru Yol Olan Sağlam ve kusursuz Dîninde kararlılıkla bulunsunlar, Haktan sapmasınlar diye onlara zarar verip yoldan çıkaracakları onlara haber vermekle Rahıîm'dir; rahmet ve ikram Sahibidir.

۞ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۞

1. Ayet: Ey peygamberlerin En Kâmili! Hak Teâlâ Seni; Kendi Birliği Olan Hakikat Denizinin Kaynağına ulaştırıp Tevhıîd Makamına yerleştirdikten sonra Allah'a (c.c.) sığınarak ve tutup korumak için (sarkıttığı) halkaya tutunarak şöyle de: İnsanların Rabbine sığınırım. O Rab ki, onları yokluk âleminin gizliliğinden var edip açığa koyduktan sonra türlü nimetleriyle ve ikramlarıyla onları yetiştirip geliştirmekte ve yaşatmaktadır.

۞ مَلِكِ النَّاسِ ۞

2. Ayet: İnsanların Hukümdarı ve tüm işlerini Yürüten Gerçek İdarecisine sığınırım.

۞ إِلَٰهِ النَّاسِ ۞

3. Ayet: İnsanların İlâhına sığınırım. Çünkü hepsinin yaratılıp ortaya çıkmaları O'ndan (c.c.), dönüşleri de sırf O'na (c.c.) olacak. Kendilerinin (gerçekte) O'ndan (c.c.) başka hukümdarları yok. O'ndan başka ilâh yok.

۞ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۞

4. Ayet: İnsanların kalplerine sokmak için fitneler harekete geçiren ve onlara çokça vesveseler veren, tekrar-tekrar sinsice gelip onları hidayet ve kurtuluş nûrundan

uzaklaştırıp bid'at ve sapıklığın karanlıklarına döndürüp sokmağa çalışandan (Şeytandan) O Yüce Rabbe sığınırım.

۞ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۞

5. Ayet: O hain öyle ki, insanların göğüslerine vesveseler verir, onların kalplerine ve zihinlerine; Hak Yoldan saptıracak fikirleri ve yanlışlıkları bırakır, aslı olmayan batıla ve sapıklığa yönlendirir.

۞ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ۞

6. Ayet: Bu; insanların göğüslerine vesveseler veren sinsi vesveseci; bazen cinlerden olur. İnsanlara kuruntu ve hayal yollarını düşündürüp kandırarak onları Dosdoğru Yoldan saptırır. Bazen bu şeytan pis ruhlu insanlardan olur. Bu da aynen insanlara vesvese verir, duyu organlarını etkileyerek, yanlış duygu ve düşünceler öğütleyerek zayıf insanları Hak Yoldan ve doğru davranışlardan saptırır. Böylece büyük fitnelere ve acı azaba düşürür. (Ahlaksızlığın yayılmasında ve insanların birbirlerine zarar vermelerinde kötü ruhlu, hain insanların etkisi çoktur. Bugün basın ve yayın yoluyla, akla ve hayale gelmez kanallarla, usul ve üsluplarla hain insanların türlü şeytanlıklarla insanlığa verdikleri zararları görüp uyanarak korunmayı Allah Teâlâ bütün insanlığa nasip etsin.)

Allah Azıîmüşşan bizleri ve tüm kullarını; lütuf ve rahmetiyle her iki gurubun (cin ve insan) şeytanlarının şer ve zararlarından korusun

NÂS SÛRESİNİN HATİMESİ VE ELDE EDİLEN ÖZLÜ SÖZLER

Ey başarı ipine sarılan ve kopmayan sağlam kurtuluş halkası olan Allah'ın Sağlam Dîni, Hazreti Muhammed Mustafa'ya indirdiği ve kurup tatbik edilir hale getirdiği İslâm Dînine tutunan Muhammedî! Sana gereken; Kur'an'ın içerisinde inen; Allah Azıîmüşşan'ın hukümlerine ve emirlerine sarılıp eda etmeğe, O sonsuz ilim ve hıkmet Sahibi tarafından yasaklanıp haram kılınan yasaklardan kaçınmağa devam etmendir. Yaptığın her işte ihlâslı olman ve her hâl ü kârında (durum ve işlerinde) Allah Teâlâ'ya dayanıp güveneceksin. İtaatle uğraşıp daima Allah Azıîmüşşan'ı murakabe etmeğe (O'na, O'nun c.c. İsimlerini, Sıfatlarını, icraatlarını ve harika eserlerini gözetip izlemeğe) tüm durumlarında devam edeceksin. Bilesin ki, O (c.c.) seni; lütuf ve rahmetiyle en yüksek makamlara erdirir.

Ey sonsuz kuvvet Sahibi, Metîn Rabbimiz! Sana tutunuyoruz. Ey pek büyük rahmet Sahibi! Her durumda ve tüm korkunç hadiselerde taşlanarak Huzurundan kovulmuş Şeytandan Sana sığınıyoruz.

Ey Rabbimiz! Hidayete erdirdikten sonra kalplerimizi eğriliğe ve Haktan sapmağa bırakma. Katından bizlere rahmet (kaynayıp duran gelirler, iyilikler, ebedî nimetler, ilimler ve irşadlar kaynağı) bağışla (hak etmedik ama Sen ikram eyle). Sen sonsuz bağışlar ve ikramlar Sahibisin. Doğruyu ilham edip Söyleyen, sevaba ulaşmağa başarılar Veren Sensin. İlkin var olup geliş Senden, dönüp tekrar varış yine Sanadır. (Her şeyin yazılı ve kayıtlı olduğu) Ümmül-Kitab (Ana Kitab, Levh-ı Mahfuz) Sendedir. (Her şeyi kuşatmış olan, sonsuz ilim Senindir.)

Allah Azıîmüşşan'ın başarılar vermesiyle bu eserin tamamlanması başarılıp gerçekleşince ve bitirilip sonuna gelinmesi tamam olunca; Allah Azıîmüşşan'ın geniş rahmeti ve üstün bağışı ile çok nefis ve pek değerli incilerle dopdolu bir hazine geldi. Bu hazine (bilirsiniz ki, maddî hazine değildi.) Yüce Rahman tarafından bağışlanmış olup maneviyat Denizinden çıkarılmıştı. Öyle bir hazine ki, kesin bilgi ve Tevhıîdin özlerinin incelikleriyle dopdolu. Tahmin ve taklidin kabuklarının rezilliklerinden korunmuş. (İçerisinde safsata ve hurafe rezillikleri yok.) İlâhî Birlik mertebesinin sırlarının en hassas manalarını içinde bulundurmaktadır. Sonsuz hamd ve hıkmet Sahibi Olan Allah Teâlâ'nın; Bu değersiz Fakıîre, kulların en değersizine (Nimetullah Nahcivânî'ye) kolaylıklar ve başarılar verdiği ölçüde her şeyden Pak Ve Mukaddes Olan Yüce Birliğine has Makamının ince bilgilerini içermektedir.

Kendisine ezelî ve ebedî dostluk ulaşmayan, ezelde hakkında inayet (Allah'ın özel yardımı konusu) geçmemiş olan her bir kimse bunlardan pek uzaktır. (Bunları onlar için anlatmıyorum.) Allah Azıîmüşşan'ın kutsal ve kusursuz kuvveti; saklı, gizli ve manevî olanları açığa koymakla nasipsiz ve inatçı inkârcıya bir fayda vermez.

Kul; Allah Azıîmüşşan hakkında ve O'nun (c.c.) Sözünün nasıl bir Söz olduğu hususunda konuşmağa nasıl güç yetirebilir? Çünkü bir sözü emsaliyle (benzerleriyle) açıklamak ve anlatmak mümkin olur. (Misal: Bir insanın sözü, kendisi gibi bir insanın benzer sözleriyle açıklanır ve anlatılır. Kur'an'ın emsali yok ki, layıkıyla açıklanabilsin.) Fakat (biz; bir şeyler anlatmağa ve Kur'an hakkında konuşmağa) mecbur (olduk). Kusurumuza bakılmaz (mazeretimiz kabul görür). Olan bir şey takdir edilmiştir (de olmuştur). Dolayısıyla takdir olunan şey meydana gelecektir.

Ey kardeşim! Allah Teâlâ inat edip itirazlarda bulunma yollarını yok etsin. Can gözünle görmez misin ki, Allah Azıîmüşşan; her şeyi Bilendir. O (c.c.) gayret ve kıskançlık Sahibidir. (Da'vasına ve Yolunda hizmet gören kuluna Sahiptir.) Göğüslere sahip olan, kalpleri ve kafaları meşgul eden her şeyi bilir. Varlık Sahasında açığa çıkıp görünen her şey Kesinlikle O'nun (c.c.) bilgisinde anılıp anlatılmış, Levh-ı Mahfuzunda kayıtlı ve yazılıdır.

Allah Teâlâ senin perdelerini kaldırsın (can gözünü açsın, yüce görüş ve anlayışlar versin). Sana hoş yanlarını (itibar ve şeref dolu bir çevreyi sana) örtü yapsın. (Manevî yolculukta perde ve engelleri kaldırsın, sana üstün nitelikler giydirsin.) Kaza sopasının kahr ile vurup attığı topa karşı atılmaktan kesinlikle sakın. Çöle atılmış olan, perişan bir kuş teleği, rüzgârlar istedikleri yere sürüklüyor. Sakın o gibi şeylere dahi uzanmağa kalkışma.

(Halk arasında oynanan oyunlardan birisi de çevgen oyunudur. At üzerinde oynanır. Cirit oyununda; oyuncular birbirlerine değnek atarlar. Çevgen; at üzerinde, elde ucu eğri ve içi oyuk bir sopa. Büyük bilyeye benzeyen demir bir topu yerden almaya ve o topa vurup karşı oyuncuya fırlatmağa yarar. Tehlikeli bir oyun olduğundan akıl sahipleri korunmak tavsiye ederler. Burada Müfessirimiz; bir temsille Allah Azıîmüşşan'ın kahrından ve gazabından korunmayı, basit ve önemsiz de olsa sizleri ilgilendirmeyen işlere bulaşmamayı ve helâk olmaktan sakınmayı

tavsıye ediyor ve diyor ki, önemsemediğin değersiz bir kuş teleğine uzanır ve savrulup gidersin. Yani Allah'ın kahrı güçlü zalimlerden gözüküp helâke sebep olacağı gibi, hiçbir şey başıboş değil. Dolayısıyla yerde sürüklenen önemsiz bir nesneden dahi Allah Azıîmüşşan'ın kudreti, rahmeti veya kahrı yüz gösterebilir. Burada parantezi kapayarak sözü yine Müfessirimize bırakalım.)

Ey bilmek ve anlamak karakteri üzere yaratılan! Bilmez misin ki, kul ve ondan meydana gelen her şey Yüce Mevlâ'ya dayanmaktadır. Her şey; ilkin O'ndan (c.c.) geldiği gibi muhakkak O'na (c.c.) dönecektir. Bilesin ki, O'nun (c.c.) idaresinde dilediğinden başkası meydana gelmez. (Bunları sana açıklıyorum.) Zira anlamalısın ki, bu iş; görüşlerin kavrayamayacağı ve dillerin konuşup ifade edemeyeceği kadar pek önemli ve pek büyüktür. Hatta bu iş (yaratılmışın hakikatleri, geliş ve gidişleri, idare olunmaları ile ilgili sır ve incelikler); kapalılık içerisinde kapalı olan bir iştir. (Bunu herkes anlayamaz.) Allah Azıîmüşşan; kim için nûr var etmedi ve can gözü bahşetmediyse; o kimse nûrsuzdur (bunları görüp anlayamaz). Bunun için İlâhlığın sonsuz sahasında (Allah Azıîmüşşan'ın Yüce Nitelikleri, iş ve icraatları, kaza ve kaderi hakkında) akıllıların akılları dehşete düşüp şaşırır. Hatta O Yüce Samed'in (c.c.) sonsuz Huzurunda peygamberlerin (a.s.) ve evliyanın görüş ve kavuşmaları büyük bir hayranlığa ve kendilerini (a.s.) kaybetmeğe sebep olur.

Allah Azıîmüşşan onlara (a.s.) kitaplar indirdi ve kalplerine İlâhî bilgiler ve hakikatler aktardı ki, öğrenip yolunda yürüyüp çokça çalışmaları sonunda sıdk (kullukta doğru, dürüst ve samîmî olma) meclisinde yer tutup yerleşsinler ve kararlılığa ersinler. O meclis; teslîm ve rıza makamıdır ki, (Rablerine tamamen teslîm olanlar); İlâhî hüküm ve kararlar yönetiminden başlarına gelen her şeye razı olurlar. Allah Azıîmüşşan'ın Cemâlini görmeğe dalarlar. O Pek Değerli Yüzü izlerken kendilerinden geçerler.

Ey Rabbimiz! Hüküm ve kararlarıyın yazılı olduğu Levh-ı Mahfuzunda yazılı olan kararına göre bizleri Sana erdir. Zira Senin hukmünü ve kararını takip edebilecek ve da'vacı olacak (hiçbir hukuk, güç ve iktidar sahibi) yok. Senin sözünü değiştirecek biri de yok. Dilediğini yaparsın, istediğin kararı verirsin. Yaptığından sorgulanmaz ve asla sorumlu olmazsın. Sen Hakîm, Raşîd, Hamîd ve Mecîd'sin.

Tamama karşılık; hamd Allah Teâlâ'yadır. (Eserimi tamamlamakta bana başarı ve imkânlar verdiğinden dolayı; Allah Azıîmüşşan'a sonsuz hamd ederim.) Salât ve selâm; yaratılmışın Efendisine… O'nun (c.c.) pek büyük makamlara sahip olan Ev Halkına… Çok Değerli Arkadaşlarına… Pek değerli ve muhterem ulemaya…

TESBÎH U HAMD VE SALEVÂT

سبحانك اللهم وبحمدك و صل اللهم على افضل الخلق حبيبك و على جميع الانبياء والمرسلين والهم واصحابهم و اتباعهم وعلى جميع تابعى الهدى من عندك.

Bizleri yoktan var eden ve sayısız nimetleriyle Yaşatan Allah Azıîmüşşan'a sonsuz hamd eder ve daima şükreylerim ki, Bu Muazzam Eseri terceme etmeyi; yüce tevfîkıyla bana müyesser kıldı.

Başta Sevgili Peygamberimiz olmak üzere bütün peygamberlere, cümlesinin hidâyet ehli olan yakınlarına, halîfelerine, ashablarına ve tüm takipçilerine sonsuz salevâtlar ve selâmlar olsun.

Allah Azıîmüşşan; insanlığı Kur'an'a ermek, Yüce Önder Hz. Muhammed (s.a.v.) Efendimizi bulmak ve Kendisine (c.c.) kullukta O'nun(s.a.v.) gibi olmakla insanlığı kurtuluşa erdirsin. İnkârı, inkârcıları, zulmü ve zalimleri ortadan kaldırarak insanlığı yaratılışları gayesine uygun tarzda yaşama seviyesine kavuştursun. Dünya ve Ahiretin zararlarından kurtarıp yararlarına ulaştırsın.

Kardeşlerim! Şehîdler diri olunca acaba Hz. Hızır (a.s.) nasıl bir cana sahip. Ya Hz. Muhammed (s.a.v) nasıl bir ruh denizi ve ne gibi bir can Sahibi?

Bilesiniz ki, Dînde ihtisas demek olan Tarikat-ı Muhammediyye (s.a.v.) ölmeden önce ölmeyi öğreterek gerçek diriliğe ulaştırır. O zaman hakikaten diri olanlarla buluşmak ve ezel-ebed Hay Olan Allah Azıîmüşşan'a yönelip tam bir istikametle, aralıksız nimetlerle rızıklanıp güçlenerek yolculuk yapılır. İşte o zaman Yol nedir ve yolculuk nasıl yapılır anlaşılmış olur. Allah Azıîmüşşan şu Ayetin sırrına erdirsin: وَأَلَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاء غَدَقًا Eğer onlar Tarikatta düzgün olsalardı, elbette Biz onları kaynayıp duran bir su ile sulardık.

ALİ İHSAN TÜRCAN